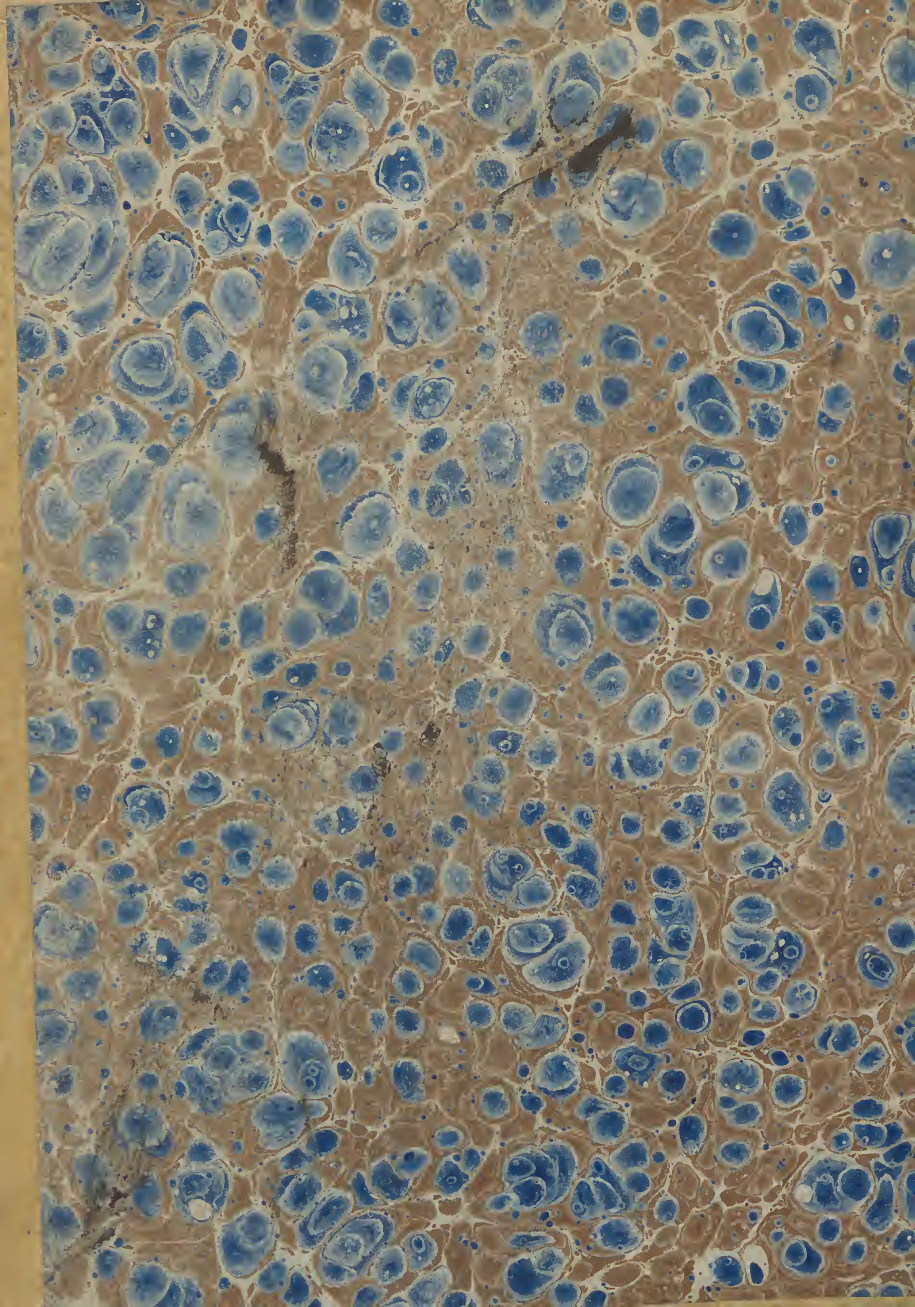
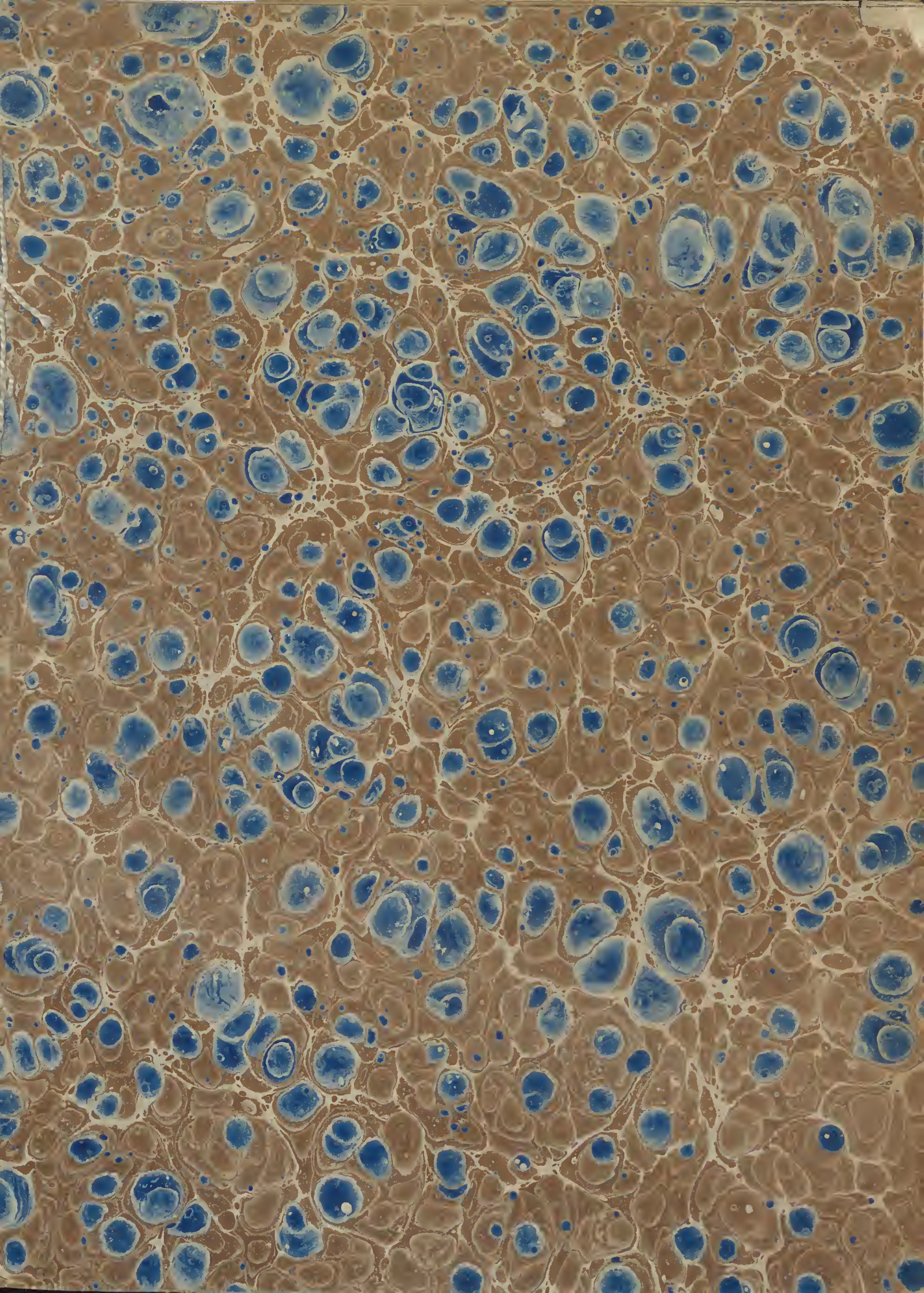

Cat. 215

Vine en casa del s.or antonio de sanz sabado en la noche a ese de agosto y dame cada mes vndyz

[illegible] rosarij et mellis rosatia [illegible]
[illegible] boraginis [illegible]
pa ma teosanchez

[illegible]
Recibi [illegible] a 13 del dicho
[illegible] 2 reales [illegible]

Matheus moretus Brixiensis ad reuerendissimũ in christo patrē ac dñm Dominū Franciscum de gonzaga: cardinalem Mantuanum: ac Bononie legatum.

N On te latere arbitror reuerendissime pater: ac domine q̄ necessaria mortalibus existat medicine cognitio: quam non immerito veteres a diis immortalibus fuisse repertam sunt opinati. Diuinum nanq̄ potius q̄ humanum videtur occultas rerum proprietates ac varias humani corporis intelligere dispositiones. Diuina deniq̄ ipsius medici videtur operatio: vel certe diuine operationi simillima. Ab immortali nanq̄ deo vitā accipimus: & hec eadem medici artificio preseruatur. Sanitatem deniq̄ diuino fauore consequimur. & hec eadem medici auxilio comparatur: qua nihil profecto mortalibus gratius: nihil deniq̄ videtur optabilius: ppterea & ab antiquis: Esculapio: & q̄plurib' aliis medici diuinos honores attributos fuisse constat. Clarum est preterea medicinam ipsam apud principes: & magnos viros in summo semper precio: summaq̄ veneratione extitisse. Quis enim ignorat Auicennam arabum principem extitisse? Johannem etiam Damascenum regis damasci nepotē extitisse constat. Anataxerses persarum rex quanti fecerit hipocratem: eius epistola declarat Phalaris quoq̄ licet tyrannus crudelissimus habitus fuerit: hic tamen polycletum eius medicum maximis donis exornauit. Possem in hoc innumerabilia pene exempla in mediū adducere. Sed quid ego externa exempla requiro: nonne semper illustrissimi principes: qui ex gōzaga domo originem traxerunt: quos & munificentia excellentes: & iusticia prestantes semp extitisse constat. nōne inquam medicos semp maximi fecerunt: qui non solum medicos summa liberalitate semper fuerunt psecuti: verū & philosophos & quoscūq̄ virtute preclaros. Quocirca reuerendissime pater: cum huius inclyte domus splendor ac decus existas: & medicis ipsis ppicius: non dubitaui tue reuerēdissime. D. gratum fore: si medicine pādectas: quas ob trāscriptorum imperitiam: iam fere perisse animaduertissem: summo studio atque diligentia emendarem: & ab integro illas in lucem reducerē. Et ego libentius hoc onus suscepi: vt ceteris quoq̄ prodesse possem: qui huius scientie amatores existunt. In qua quidem re intelligas me eundem fere assumpsisse laborem: quem is qui opus istud edidit. Constat nanq̄ opus istud ex diuersis antiquorū libris fuisse aggregatum: in quo quidem omnium simplicium naturam: ac pprietatem reperies: que ad vsum medicine concurrunt: ac omnium nominū declarationem: quibus medicine auctores vtuntur: ex quibus aliqua ex greca: & multa ex arabica lingua originem traxere: que ob ideomatum varietatem obscura apud latinos videbantur. Multa tamen nomina ab auctore greca nuncupātur: non quia vere existant: sed quoniam in libris grecorum qui in linguam latinam sunt traducti sic scripta reperiuntur. & de arabicis similiter idem est iudicium. Constat nanq̄ non modo apud grecos medicine scientiam floruisse: verum etiā apud arabes: & apud hebreos fuisse illustratam: & auctores habuisse celeberrimos. Sed hos potissimū pandectarum auctor est imitatus: quorū auctoritate eius dicta comprobauit. Ex grecis: videlicet hippocratem: Diascoridem: Galienum: Paulum: Alexandrum: Constantinū: ac Johannem Damascenum Mesue filium. Ex arabicis vo: Rasim: Johannem Serapionis filiū Bulcasim: Auicennam: Aueroim: & alios q̄plures: quorū dicta in libris predictorū reperiunt Ex hebreis hi sunt: Isaac: & Rabi moyses. Ex latinis vo hi sunt: videlicet Corneli' celsus: Cassius felix: Plinius: Seruius: & Symon ianuensis. huius aūt auctoris nomē licet sit ambiguū: ipsum tamen a fidedignis Matheum siluaticum nuncupatū fuisse accepi: sed quisquis fuerit hunc peritissimū extitisse constat: & ipsum summa diligentia antiquorū libros percurrisse. Cū itaq̄ hec simplicia totius medicine artis existant fundamenta: veluti elementa quedam horū noticiam medicis: maxime necessariam esse putaui. Et quoniam reuerendissime pater medicis semper fautor ac propicius extitisti: tue reuerendissime. D. hoc opus quodāmodo renouatum dedicare volui: cum eidem me plurimū debere sentiā: nec quisq̄ mihi hoc munere dignior videbatur q̄ tu: qui huic florentissimo gymnasio preses: ac philosophos p̄sidio tuo foueas: illisq̄ ppicius existas. felix itaq̄ sit reuerendissima. D. tua: cui me humillime cōmendo.

Liber pandectaruz medicine:omnia medicine simplicia cōtinēs: quē ex oībus antiquoꝝ libris aggregauit eximius artiū et medicine doctor Mattheus siluaticus ad serenissimum Sicilie regem Robertum.

Achiam	.i.castoreum
Aagi	.i.ebur
Aakade	.i.bakade
Aamkarok	.i.cinnamū
Aamsangilem	.i.sarcocolla
Aatim	.i.nux muscata

Capitulum pmū

Aron grece: arabice siricātica. latine vero barba aaron: vel iarus: vel serpentaria minor vel luf minor. Aaron herba est habens folia dragontee similia: sz minora: et plana: nō varia: habēs virgam duaꝝ palmarum: et colorem purpureum Cuius semen coloris est crocei: et habet radicem albam habentē bulbi rotunditatem: similem dragontee: que cruda et cocta mādūcari pōt: quia nō est valde amara folia eius posita in sale māducātur. Est calide et sicce cōplexionis in pmo gradu virtutis dissoluendi laxandi et extenuandi. Galie. li. 2º de cibis: circa finē cap. de aaron. est quidem radix hui⁹ plante consimilis comesta ei que rape Et sbdit: et oportet quidē priorez ipsius effundere aquā sm elixationē: deinde in alteram calidaz intromittere: ut in caulibus et lenticula dictū est. Et idem li. vi. de simplicib⁹ pharmacijs: cap. aaron. Aaron siue serpentaria minor: hec eni ex terrestri pcessit sbstantia calida: et iō abstersiue virtutis est: non tamen violenter: sicut dragontea: sed in calefaciēdo et siccando pmi gradus sz vtrūqz: sed vtiliores sunt radices ipsius Paulus cap. aaron. Aaron ē calide et sicce cōplexionis in pmo gdu Posse ad mēstrua prouocanda: succus eius per pessariū inicijat. Cōtra inflationes aurium tuborositates aaron cum ipsa herba buliant cuz vino et oleo cōi: addito cimino fiat inde emplastrū. Contra emoroides vel ficus herba ipsa et tapsus et barbassus decoquātur in vino vel aqua: et fiat sup eis encatisma. Cōtra frigida apostemata herba ipsa cum tuborositatibus cū axungia veteri teratur: et in testa calida ponat et supponat. Cōtra scrofulas nouellas herba ipsa et squilla cuz axungia vrsina veteri supponatur. Ad faciē depurandaz et cutim sbtiliandam: ex tuborositatibus suis desiccatis fiat puluis subtilissimus: et conficiat cum aqua ro. et ponat ad solem donec aqua ex toto consumatur: et ita fiat ter vel quater vel amplius: et ex puluē solo vel confecto cū aqua ro. illiniatur facies. et hec vocat gersa vel cerusa serpentarie minoris. et silr pōt fieri de maiori. Dias. cap. aaron. Uirtus est in semine: radice: et folijs silis dragontee: que mixta fimo bubalino et cataplasmatibus adhibita: podagricis medetur. radix eius extenuat pingues humores non mediocrit. vñ ad expellendū thoracis humorem vtilissima est. tota herba extenuatoriam habet virtutem: sed nō fortem sicut dragontes: sic tñ calefacit. Radix ei⁹ collecta reponitur sicut dragōtea et ciclamis Gal. 2º de cibis. Est. n. ipsi⁹ nūtrimētū bonū: si aliqs ex pectore et pulmone aliquid expellere vellet in ipsis collectorum et grossorū et viscosorum humorum iam comesta. Gal. de sim. phar. Radices aaron comeste incidunt incisione temperata humorū grossiciē: quare et excreationib⁹: q̄ ex thorace sūt idonee. Dragontea vo ad hoc magis est idonea.

Cap. ij.

Ecara. grece anchusa: latine lacca. Lacca est gūmi arboris: qd̄ defert a partib⁹ vltramarinis: quo tinguntur panni colore rubeo: hz virtutem extenuatoriam: et est ca. et sic. conplexionis in tertio gradu Sera. li. aggre. ca. aec. auctori. Dias. Aec est gūma arboris: que nascit ī terris arabū: et est in ea simile mirrhe et storaci: et hz virtutē extenuādi. Et idem auctoritate Gali. Lacca est gūmi arboris: q̄ nascitur in arabia q̄ est silis mirrhe: hñs odorē bonū et administrat ī fumigijs et tingunt ex ea panni rubei coloris: et dicit tinctura illa karmes. et defert silr de armenia: et est calide et sicce cōplexionis in tertio gradu. Et idē auctori. Gali. in translatione albatarich. Lacca est gummi arboris: que nascit ī arabia: et est similis mirrhe habens odorem bonum. Et idem aucto. Ras. Lacca cadit ex celo super ramos arboris gubera. i. mespili in partib⁹ syref in insulis maris: et est cali. et sic. cōplexionis. Auic. libro secundo cap. de lacca. Lacca dixerūt quidaz de quibus est Paulus. Est gumma herbe similis mirrhe boni odoris: et oportet q administret cum cautela. Alij vero errauerunt et dixerunt q est karabe: verū lacca in plerisqz est virtutis karabe: et est extenuatiua virtute ve hemēti Posse. Lacca confert asinati: si puluis eius cū ouo sumatur ieiuno stomacho: et cōfert spleneticis in syrupo si ponat: et prouocat mēstrua: et cōfortat visuz

sm omnem modū administrationis eius:ꝛ cōfor tat stomachū ꝛ aperit opilatianē stomachi ꝛ epa tis ꝛ curat icterici am ex opilatione **Sera.** Lacca habet virtutē extenuādi pingues:et bibūt de ea splenetici et asmatici et ꝯfert Et quādo bibit cū mellicħrato ꝓuocat mēstrua: et abstergit maculas que fiunt in oculis abstersione veloci:et curat debilitatē visus qn̄ miscet cū vino:ꝛ fit inde collyrium: et est bona dolori dentium:ꝛ apperit opilationes:ꝛ fortificat viscera :ꝛ tingunt inde panni coloris rubei ꝛ apperit opilationē stomachi:ꝛ confortat eū:ꝛ confert ictericie Et mod⁹ ablutionis ei⁹ est ꝙ accipit gummi ei⁹ ꝛ terit: ꝛ proijcit super ea aqua calida:in qua bullierit aristologia ꝛ squinantum: ꝛ mouet cum pistello ꝛ dimittit residere ꝛ eijcitur aqua: deinde desiccatur in vmbra ꝛ reponit in vase vitreo: ꝛ si nō clarificat pma vice facias secūdo **Aui.** Lacca cōfert tremori cordis:ꝛ ꝯfert epati et confortat stomachum:ꝛ confert ictericie : et hydropisi:et doloribus epatis.

Aech.i.centonica	Aegilops .i.auena
Aegiro	.i.popnlus arbor
Aegistros	.i.propoleos
Ael.i.arbor thuris	Aelip.i.india
Aemazameleantos	.i.sanguis ericij

Aerai.i.egritudo frigida:et est titillatio virge in viris:et oris matricis mulieris accidens in vasis spermatis:et mollificatio :et spasmus ipsorum: et inflatur venter eorum.

Cap.3.

Aerma. ara.gre. assarum:latine baccara. Et quidaꝫ vocant ipsam nardum agrestē. Aerma habet folia similia hedere:nisi quia sūt satis minora et rotundiora et non frangibiliora :et est hñs radiculas similes gramini minutas:et nodosas:et suauit olentes:vt nardus remordentes linguam cū sufficienti calefactione:iuxta quas est flos eius cuius color est purpureus:similis in figura flori iusquiami: et semen continetur in eo vuis simile Nascit autē in locis vmbrosis et mōtuosis et maxime in italia. Est ca.ꝛ sic. complexiōis in tertio gradu. **Dias.** cap. de assaro. Assarum quem multi nardū agrestem appellant folia habet similia cusso:tenuia et rotunda. floreꝫ inter folia iuxta radicem purpurei coloris in similitudine iusquiami:semen simile vuis. hꝫ etiaꝫ radices plurimas tenues et nodosas et geniculosas:similes agresti suaues odore et remordentes linguā cū sufficienti feruore:calefactoriā enim hꝫ vim et cum acrimonia relaxātes vires. **Sera.** li.aggre.cap.aerma .Aerma habꝫ folia similia folijs cussus:nisi quia sunt minora satis et rotundiora et nō frangibilia:et habet floreꝫ iuxta radices eius:cui⁹ color est purpureus similis in figura flori iusquiami:et habet simile cartamo:et habet radices multas:in quibus sunt nodi tortuosi similes gramini:nisi qꝛ sūt subtiliores satis: ꝛ habet odorē bonū:et nascit ī montib⁹ ī qb⁹ fūt multe arbores. **Gal.** sexto sim.phar.cap.de assaro Illud quod est iuuatiuū ī eo est radix:ꝛ est ca.ꝛ sic.cōplexionis i tertio gradu **Auic.** li.secūdo cap. de assaro. Assarū herba est habēs semina plurima:radicū cuius nodus est tortus:similant piperi boni odoris mordicās linguā:ꝛ habet florē iter folia apud radicem suam:cuius color est purpureus similis flori iusquiami:et radix ipsius est magis iuuans ꝙ̄ aliud quod sit in ipso: et eius virtus est virtus acori aut est eo fortior.Ex eo melius est:quod est subtilis odoris.ca.et sic.in tertio gradu:et dicitur ꝙ eius siccitas est maior caliditate ipsi⁹. Cassi⁹ felix cap.de assaro .Assar nascit in vmbrosis montibus:folijs cassilaginis similib⁹: inter que flos iuxta radicē purpureus et semen cōtinetur vuis simile:et radicibus plurimis atqꝫ tenuissimis et redolentib⁹ virtutē similem nardo. Plinius cap.de assaro. Assarum est herba habens radiculas minutas et nodosas et suauiter olentes:vires calefaciendi et acriter relaxandi. **Jo.mes.** capitu.de assaro Assarū est radix herbe montane:cui⁹ folia sunt angularia sicut folia hedere:et flores ei⁹ sicut flores iusquiami:et tota planta ei⁹ aromatica mordicās gustum.melior pars eius plante est radix:et melior radix est q̄ ē grossa spissa cuius odor est subtilis :et sapor acutus cū stipticitate modica:est ca.et sic.cōplexionis in tertio gradu. **Dias.** Et dixit est in secundo gdu ca.et sic.ī 3°. et quasi verius. **Posse.** Assar in collyrijs subtiliat tunicam oculorum et in syrupis positum curat ictericiam ex opilatione et egritudīes ex opilatione factas: sicut sunt febres acute:et curat opilationē epatis et splenis et duriciem eoruꝫ et clarifi cat visuꝫ **Dias.** Assarū ꝓuocat vrinā et mēstrua:ꝛ ad totum corpus facit cū vino et oleo inunctū calefaciēdo :et hydropicis et sciaticis ꝓdest. Menstrua etiā deponit:si ex eo.ʒ.vij.cum mulsa dederis: et ventreꝫ purgat sic ellebor⁹ alb⁹:miscet ct diuers oleis odoratiuis **Sera.** qn̄ ponit assarū in musto :ita ꝙ cum eo buliat:et postea det hydropico cōfert ei:et similiter curat ictericiam :et confert febantiquis multum.nā aperit opilationeꝫ epatis et splenis:et confert duriciei eius et fortificat renes et vesicam:et sedāt dolorē membroꝝ intrinsecoꝝ Et qn̄ ponit ī collyrijs attenuat tunicam:que dicitur cornea:et clarificat visum. Plinius. Assaruꝫ ꝓuocat vrinā et mēstrua:habet vires siles nardo **Auic.** Assarum aperit et sedat dolores ītrisecos omnes:et ꝓprie eius infusio et subtiliat et resoluit et calefacit mēbra frigida et abstergit:et confert sciatice:et dolori ancharū antiquo:et ꝓprie eius infusio:et cōfert grossitudini cornee: et opilationi epatis: et duriciei ipsius: et ictericie:et hydropisi infusionis eius tres aurei ī xij.cotillis musti:post duos mēses colct. Et iuuamentū eius est in febribus valde et duriciei splenis:et ꝓuocat vrinā et confortat vesicā et renes:et

sic soluit sicut elleborus albus in purgatione ventris. Et eius potio sit. vij. aureorum: cum aqua mell' et in spermate augmentum efficit. **Jo. mes.** meli⁹ quod ei miscet ad solutionē faciendam: est aqua casei cum spica ⁊ aqua mellis. Et quidā infūdūt aliquid ex eo in musto ⁊ conseruāt in vase per tres menses: ⁊ est illud vinum medicina ad hydropisim ⁊ splenem. Sustinet autem assarū de decoctione ⁊ cōtritione rem mediocrem: ⁊ elaboratio in cōtritione eius facit ipsum magis prouocatiuū q̄ solutiuum: ⁊ est ex rebus facientib⁹ vomitū: ⁊ educit per ventrē: ⁊ ē ꝓuocatiuū vrine: et educit cholerā ⁊ phlegma: sꝫ de eius operatione in phlegmate est manifestius Et educit ex anchis: et iuncturis materias: et confert doloribus earū: et ꝓprie infusio ei⁹: ⁊ alij modi administrationis ipsius: et ē ex rebus bonis: ī quibus ē spes iuuamentoꝝ ad opilationē epatis ⁊ splenis: ⁊ duriciē eoꝝ: ⁊ morbos opilationū: sic est hydropisis ⁊ ictericia: ⁊ duricies splenis: et ꝓprie vinū infusionis eius: quod dixim⁹: ⁊ confert iuuamentū magnum febribus opilationū: ⁊ febribus antiquis: ⁊ inungit dorsum et spina ex oleo ipsius cū laudano: et facit sudare: et cōfert opilationi febrium: ⁊ prouocat vrinam ⁊ in spermate augmentum facit. Dosis eius infusi potio: est ab aureis. ij. vsqꝫ ad. ʒ. iiij. ⁊ pulueris eius ana. ʒ. i. vsqꝫ ad aureos. ij. Cap. 4.

Eris erugo

gre. ara. ziniar: vel heas erugo: latine vero viride eris: vel eris erugo. **Dias.** cap. eris erugo: alia est rasicia: alia granata: apud aurifossores alia vermiculosa appellata: ob similitudinem forme eius: cuius alia est cōfectibilis: alia fossibilis. fit autem rasicia hoc mō: sume vas cui sit os eq̄le cuꝫ cetero corpore: ⁊ adiecto aceto acerrimo: immittas squamā prepurgatā eris cypri: ⁊ suspende in vase: ne aceto tangat: ⁊ sic muni ne ī aliquo loco spiramē admittat: ⁊ post decem dies aperias: ⁊ rade quod adheret lapidi: ⁊ quod radit: habeto pro erugine eris. Est ⁊ alia confectō: que sic fit mitte acetum fortissimū in vas eneum: ⁊ cooperi alio vase eneo: sed melius est vt concauuꝫ vas sit ad minus equale: ⁊ sic muni vt supra: ⁊ post dies decem rade vas ipsum: ⁊ collige eruginē que in vase fuerit. Et est tertia confectio: que in hūc modum fit: fac laminā eneam: ⁊ in vase vbi acetum ē mitte ita vt acetū non tangat: ⁊ muni vt superius ⁊ postea collige. Idem etiā facere poteris cuꝫ vinacia accrescere ceperit: submittens laminas vinacie. et post dies decē colligens. Fit etiā et de limatura eraminis sic: mittit acetum: et agitat decies in die: in vase simul missa limatura: et sic exprimitur et colligit. Dicit etiam ꝙ nascitur in metall'. Unuꝫ autē genus est cypriace eruginis: quod super eramen inuenit. Aliud quod in speluncis distillare dicit: quod super eramen est: paruꝫ est sꝫ bonum: quod distillat album est et nigruꝫ. Adulterat etiā plurimis admixtis. s. pumice: aut marmore tonso: aut calcāto: sed citius hoc agnosci potest: tacto humore duobus digitis cum fricatur. ⁊ si marmor album: aut pumicem habuerit: non se soluet: si vero calcātū: nigrescit in digitis. Eruginis vermiculose genera sunt duo. vnum genus est quod fodit: alterum vero quod conficitur sic mitte in mortarium eneum et pistellū eneum: acetum album fortissimum: quasi cotillam dimidiā et tādiu tere q̄diu inspisset: postea vero mitte stipterie rotunde. ʒ. iiij. salis marini optimi: et salis nitri equale pondus: et tere diebus canicularib⁹ quādiu inspisset: et colorem eruginis faciat: et sic vermiculos fac. Et si volueris vt limpidū exeat ⁊ lucidum: mitte aceti partem vnam et olei veteris partes duas: ⁊ omnia supradicta equaliter. Multi vero accipiunt eruginē rasiciam: et mixto gummi faciunt vermiculos ⁊ vendūt: sed inutilis est. iste confectiones eruginis: virtutem habent eris vsti: sed fortiorem. Omnibus autem melior ē illa que foditur: secunda que raditur: tertia que conficitur. Bulcasim: eben: aben: azerin libro: qui vocatur seruitor. Sūt multi qui adulterāt ziniar: cū multis rebus: sicut cum pumice et cum marmore pistatis. Et sunt qui miscent cum calcanto: et qui vult cognoscere illud quod ē adulteratū cum pumice vel cum marmore: madefaciat manū suam in aqua: et ponat super ipsum: quia statim dissoluetur. Et sunt qui masticāt ex eo cum dentibus: et sic percipiunt lapides: ⁊ discernitur id quod ē adulteratum cum vitriolo ponendo ipsum in lamina ferrea super ignē: et si cōtinet aliquid vitrioli quādo erit cōbustum: fiet rubeum. sed illud quod non est adulteratum: remanet in suo colore: et sua figura. Et melius ex eo in nostris partibus est: q̄ quod magis viride: fortioris odoris: adurens gustum: fortis operationis. **Posse. Dias.** Omnes erugies virtutem habent stipticam: termanticaꝫ: caliginē oculorū detergunt: lachrymas prouocāt: cicatrices oculorum attenuant: pascentia vulnera curāt ⁊ sine tumore ea conseruāt. Melle ⁊ oleo addito ⁊ cera: cicatrices inducēdo: vulnera sordida sanāt gutta armoniaci mixta: ⁊ facta sicut collyrium fistulas curant: duras cicatrices molliunt: ⁊ gingiuis putridis: ⁊ canceratis vtilissime adhibent: palpebras attenuant: melle mixto ⁊ inuncto. Mixta vero resina: terbentina: ere vsto: ⁊ nitro leprosos curat: fistulas admixto sale armoniaco medicat. Grossas quoqꝫ ⁊ asperas palpebras cum melle curat. Comburit vero sic: mitte in sartagine minutas partes eruginis: ⁊ pone in carbonibus igne is quādiu colores cineris faciant: ⁊ postea cuꝫ friguerint vtere. Multi vero in cacabum crudū mittunt: ⁊ sic comburunt. Bulcasim: eben: aben: azerin li. qui vocat seruitor: Cōburit ziniar in hunc modum: Accipe ziniar: ⁊ pone in patella terrea super ignem: et misce quousqꝫ videas colores ei⁹ immutari: quia vertit ad colorē tucie: et post aufer ab igne: et sine tepescere: et collige et serua et vtere. Et habeas de ziniar q̄ generat in mineris

in insula cypri:quod apparet super aliquos lapides in quib⁹ est es:ꝛ est qđ exstillat a spelunca:ꝛ id quod ex eo apparet super lapides est parum. verum id quod inuenitur in mineris est maioris quātitatis:ꝛ est pulchri coloris:sed non est bonū propter nimiam quantitatem que admiscetur ei ex lapidibus.

Aerona .i.aerma.

Aerugo ferri grece.ara. erugo haid: latine vero erugo ferri. Ubi sciendū ꝙ erugo:ferrugo:squama ferri:vel scoria ferri ꝛ ferrum eiusdem virtutis sunt:tamen aliud est erugo:aliud ferrugo:ꝛ aliud squama:vel scoria.nam squama vel scorea est illud latum vel tenue:quod euolat per concussionem a ferro. Ferrugo est que per excoctionem liquescit a ferro. Erugo est illud quod per antiquitatem oritur in ferro:ꝛ fit aliquando artificialiť sicut fit erugo eris. Ferrū autem est illud quod remanet quod omnibus est notum.verum omnium istorum virtutes inuenies:si leges lrām haid.

Aes vstum .i.es vstum

Cap. 5. De argento

A Ibacbest arabi.grece idargios:latine argentum Dias. cap.de argento viuo. Argentū viuū viuum quoddam est artificiale quoddam minerale. Artificiale cōficitur sic: mittitur minium:ꝛ cinabrium in cacabum testeum:ꝛ ferreo cooperculo munitur argilla ꝛ poniť in foco:ꝛ post duas horas aperitur ꝛ quod cooperculo inheserit:hoc colligiť quia hoc est argentū viuum. Minerale autē inuenitur in mineris metallorum. Argentum viuum seruandum est in plūbeis vasis aut vitreis:quia alia vasa comedit ꝛ perit. Paulus cap.de argento viuo. Argentū viuū calidum ꝛ humidum est in quarto gradu.nam ex effectu cognosciť ꝙ sit calidum:quia dissoluit incidendo ꝛ penetrat. Almansor trac.tertio capit.de argento viuo. Argentum viuum quando extiguitur ar- Posse. Sera. li.aggre cap. aibacbest. Argentum viuum est occidens:quādo bibitur sua grauitate:ꝛ corrodit omne cui obuiat ex membris intrīsecis.ꝛ confert contra nocumēta eius lac sumptū in multa quantitate.argentū viuum quādo mortificatur:ꝛ miscetur cum oleo ro.occidit pediculos ꝛ curat scabiem:quando misceť cum medicinis valentibus ad hoc. Assiduatio ad fumum ei⁹ inducit palysim:ꝛ aufert sensum ꝛ motū ꝛ nocet visui ꝛ auditui:ꝛ expellit oīa venenosa.ꝛ sumētes argentum viuum mortificatum moriuntur ex iliaca passione.ꝛ ipsum sublimatum comburit ꝛ occidit sicut ignis:ꝛ corrodit carnē:ꝛ destruit fistulas:ꝛ occidit mures ꝛ quodcūq; animal:quod sūpserit ipsum Dias. Uirtus argenti viui est homicidialis pondere suo: scindendo īestina.vnde euadere poterit qui hoc biberit lac plurimum bibendo ꝛ mouendo se.similiť datur vinū addito absīthio sinapi aut isopo. Paulus contra scabiem:oleo nucis parum calido admisce acetum:deinde litbargyriū ꝛ cerusam puluerizatam in quantitate eadem buliant ad spissitudinem mellis:ꝛ refrigeratis impone argentū viuum commiscendo:ꝛ visui reserua. Argentum viuum cum axungia gallinacea ꝛ cerusa conficiatur. ex hoc facies inuncta clarificatur ꝛ dealbať Uel sic: Accipe cerusam oleum ro. ꝛ belliculos marinos ꝛ adipem gallinaceam resolutā ad ignē ꝛ colatam predictis appone:ꝛ vltimo argentū viuum mortificatum commisce. Cōtra pediculos capitis farina lupinorum amarorum decoquať in aceto fortissimo vsq; ad spissitudinem:ꝛ additis.ʒ.iiij.argenti viui extincti fiat īmixtio ꝛ caput patientis inungatur. Extinguitur autem argentū viuum cum saliua:vel confricatur cum cinere ꝛ saliua. Signum bone extinctionis est: cum alteri potest commisceri.

Aibsacos .i.virga pastoris

Aimaco .i.medulla

Airac .i.arbor granati siluestris

Airanisa .i.ciclamen

Airas .i.arbor pirorum siluestrium

Aisdo .i.sempniua

Aispenali .i.spinachia

Airon .i.oliua

Cap. 6.

A Itrūad arabi.grece ātimonos latine vero antimoniū Antimoniū est vena terre similis plūbo.verum est ꝙ antimonium teritur ꝛ non funditur:plumbum vero funditur ꝛ non teritur: ꝛ habet in fracturis suis claritatem quādo frangitur. Et illud est melius quod in fracturis non habet aliquid ex terra vel aliqua sorde:ꝛ ideo ablutum ꝛ mundum debet poni in medicinis.est fri.ꝛ sic ī tertio gradu Sera. li.aggre.cap.aitruad: vel antimonium est vena terre similis plumbo:ꝛ est medicina ocularis quod decerniť a metallo:quia antimonium teritur:metallum vero non.similiter metallum funditur:antimoniū aduritur.antimonium quāto clarius tanto meli⁹ Et idem auct. Dias.melius ex eo est fortius:ꝛ est illud quod frangitur:ꝛ habet in fracturis suis claritatem ꝛ luminositatem:ꝛ quod est interius mūdum:ꝛ non habet aliquid admixtum ex terra vel sorde aliqua. Almansor tract.tertio cap. de antimonio. Antimonium fri.ꝛ sic.est in tertio gradu Posse. ad emoroidas exsiccandū inijciatur succus peucedani p clystere ꝛ postea si sint exterius pone puluerē antimonij desuper. Si sint interius puluis injciatur cum calamo posita in vesica inflata. puluis eius cum sapone spatarento vel gallico conficiatur:ꝛ liciniū in eo intinctum orificio fistule īmissum curat.puluis eius in cancro positus comedēti aut carni superflue optima est cura. Contra polipū magdaleon ex apostolicon formatūs:sparso puluere antimonij naribus īmittatur.ꝛ aufert ipsum collyrium ex puluere antimonij ꝛ puluere nuclei mirabolanorū citrinorum equo pōdere: addita aqua

ro. vel pone de tucia cum antimonio. bombix intincta in succo sanguinarie cum puluere antimonij: naribus immittatur: et remouet fluxus sanguinis ab ipso. Ad cohibendum sanguinem puluis antimonij in succo tapsi barbassi conficiat: et tunc bombix intincta superponatur. **Sera.** auct. Hali. in hac medicina est virtus stiptica et congluctinatiua et infrigidatiua: aufert carnem superfluam que est in vlceribus: et incarnat et consolidat ea et mundificat sordicies eorum que stringit fluxum sanguinis nariu. et proprietas eius est conferre epilepsie et superfluitatibus grossis. Almansor Antimonium oculum efficiens robustum ipsius custodit sanitatem: supposita quoque menstrua constringit. Paulus cap. de antimonio Antimonium sua frigiditate et siccitate sanguinem de naribus stringit: et valet si miscetur collyrijs oculorum. Seniores eo vtentes habent oculos incolumes: quia neruos confortat et omnem maculam et nocumentum aufert: maxime si parum de eo miscetur.

Aizo .i. semperuiua
Aizum .i. nomen loci
Aolos .i. diptamus
Aolosia .i. bdellium
Aonich .i. agnus castus
Aubel .i. butirum crudum
Aub .i. boni mores
Aubtilon. i. planta quedam qua caremus similis cucurbite
Aucata .i. ameos
Auculi est nomen ponderis: et est granorum ordei nouem
Audrius est serpens in aquis degens
Audrisurum. i. arbor arabica: et est vnum de lacticinijs quo caremus
Aufa .i. lac camellinum
Aufa arabica. i. sudor ouium inter coxas
Aufeac alanerb. i. coagulum ceruinum
Augma .i. augmentum
Aulbarum .i. seminum vue
Auliscus est camella qua aliquid in aure existens figitur: inde auliscus ochitus. i. illud instrumentu per quod liquores immittuntur in aures: ochis enim auris dicitur
Augmatum .i. bonum malanus
Augmastica et crementum idem: inde adolescentia: et est etas augmastica: quia tunc crescit: ide fe. augmastica. i. crescens: et eupomastica. i. decrescens sed augmentum aliquando interpretatur status. Unde iuuentus dicitur etas augmentata: quia in illa stat animal nec crescit amplius.
Aumeli est oleum dulce valde et spissu sicut mel et extrahitur de arboris fructu: que dicitur aumeli: qua caremus: est ca. et sic. in tertio. Auic. ait quod confert allopicie linitum cum aceto et sciatice.
Augmentationes que fiunt in cruribus animaliu ad quid valent: lege lram bafir.
Aumeb .i. iuinbe
Aunici. i. limacie terrene que degut in planta agni casti
Aunoch .i. plumbum
Auradregi .i. stipticum valde
Aura .i. flatus vel spiraculu
Aureus .i. pondus. ʒ. i. ℈. 5.
Aureum olus .i. atriplex
Aurilli .i. claudi.
Auricula muris .i. maiorana: sed falso. potest bene dici quod est maiorana arabica: que dicitur anagallus
Aurigalis secundum Dias. est ormion: et est herba faciens florem aureum magne figure: et nostro ideo mate vocatur aurigia vel eniola.
Aurigo .i. icteritia
Auripigmentum .i. harnech
Auricalcum. i. es artificialiter coloratum: ut appa ret in lra cadimia.
Aurigia. i. aurigalis: vel alio modo dicitur eniola
Aurius est granum paruum punctatum nigredine et albedine et rotundum: sicut granum geos nullius odoris: affertur de seni: est ca. et sic. in secudo gradu.
Aurium quid est: lege lram deob
Aer romanum. i. achirosa: et est baur
Auseni .i. ruptorium
Ausegi .i. rubus
Ausid est species nenufaris: et e vngula caballina
Ausig .i. rannus
Ausurum .i. tapsus
Austera. i. stiptica: et sunt illa que sunt parum potica cum aliquali dulcedine et non multum stiptica: vt apparet in lra cufa
Autanite est queda herba lacticiniosa mortifera et est species titimalli
Auteros .i. ceruus
Autrison .i. eupatorium
Auzem quid est. l. l. theuthimolia
Abalzar .i. catapucia
Abani .i. marubium
Abanifa .i. sene
Abanesyra est quedam medicina inda
Abantib alcutub: vel cutubub sunt species melancolie
Abarice .i. herba
Abarum .i. plumbum

Cap. 7.

Baisir ara. grece et latine spodium. Spodium qdam dicunt quod est ebur combustum. quida radicem cuiusdam canne vltramarine combusta sed falso: immo spodium secundum Sera. in aggre. suis cap. abaysir est fuligo que inuenitur in domibus vbi funduntur metalla: que postquam ceciderit dicitur spodium: coherens vero tecto dicitur ponfiligos Unde Hali. spodio vsus sum: quia sat habui ponfiligos. Nos tamen vtimur pro eo ebore cobusto vel quod melius est: cinere qui inuenitur super fornaces argentariorum: qui lauatur vt ferrugo. Et idem auc. Hali. in eo est infrigidatio et repercussio: et in sapore eius e amaritudo aliq et stipticitas

ꝛ ꝑpter hoc deſiccat. Et iã declaratũ ẽ: ꝙ in eo ẽ virtꝰ cõpoſita: ſicut ĩ roſis: ꝛ nõ ẽ in eo tm̃ ſtipticitatis q̃ꝫ tũ ĩ roſis **Auic.** li. ij. cap. de ſpodio. Spodiuꝫ ẽ radix cãnaꝝ aduſta. dicit̃ enĩ ꝙ ipa adurit̃ ꝑpter fricationeꝫ ſuaꝝ extremitatũ: cũ vetus eis ꝑflat. fri. ẽ in ſecũdo: ſic. ĩ tertio: ꝛ ĩ ipa ẽ ſtipticitas: ꝛ ẽ paꝝ reſolueñs: ꝛ eiꝰ infrigidatio ẽ plurima: ꝛ ipſiꝰ reſolutio ẽ ꝑpter amaritudinẽ paucã ĩ ipſa. ex reſolutione igit̃ eiꝰ ꝛ ſtipticitate fit ipſiꝰ exſiccatõ fortis: ꝛ ẽ cõpoſitaꝝ virtutũ ſicut roſa. Paulꝰ cap. de ſpodio. Spodiũ ẽ fri. ꝛ ſic. ꝯplexionis: ꝛ ponit̃ ĩ ſyrupis ad ĩfrigidãdũ **Posse.** Puluis eiꝰ cũ ſucco plantaginis dat̃ ꝯ dyſenteriã ꝛ emoptoicam paſſionẽ. ꝯ fluxũ ſanguĩs variũ puluis eiꝰ naribꝰ ĩpoſitis ſanguinẽ ſiſtit. **Sera.** auct. Diaſ. Spodiũ ꝯfert apãtibꝰ calidis oculorum ꝛ ꝯfert ĩflãmatõi cholẽ. ꝛ ꝯfortat ſtomacũ. et confert vlceribus oris: et ẽ bonũ cholẽ: ꝛ ſyncopi et ꝯ bothor: q̃ fiũt ĩ ore ĩfãtiũ. Et idem auct. Alcanſi. Spodiũ ẽ bonũ cardiace et ſtrĩgit vẽtrẽ. Et ideꝫ auc. Raſ. Spodiũ ꝯfert vlceribꝰ oris et ĩflãmatõni cholẽ. et ꝯfortat ſtomachũ. et ꝯfert ſyncopi: qñ dat̃ ĩ potu ex eo: et cardiace calide: et bothor oris ĩfantiũ. **Auic.** Spodiũ ꝯfert alcole et melãcolie ꝑueniẽti ex ſolitudine. et confert apãtibꝰ oculi ca. et ꝯfortat cor: et ꝯfert tremori cordis: ꝛ ſyncopi facte ex effuſione cholere ad ſtomachũ bibitũ et linitũ. et ꝯfert timori de ꝑteritis et d̃ futuris. et ꝯfert tuſſi et inflãmatõi ſtomachi et debilitati eiꝰ: et ꝓhibet effuſionẽ cholẽ ad ipm̃: et cõfert turbationi. et ꝓhibet ſolutioneꝫ cholericã. et confert febribus antiquis.

Abbalaroſa .i. ſemẽ mãdragore
Abcauſe .i. arbor ſebeſten
Abdamiſſemen .i. carpobalſamum
Abbarbar .i. fructꝰ iuniperi
Abnani .i. abani: et eſt marubium
Abraniſa ẽ qđdã genꝰ dactuli longi et magni
Abſtantia i. gradus
Abreben. i. oleũ de ben: et eſt oleũ muſcellinum
Abebene. i. nux muſcaca Abebei. i. boni odoris
Abedengenus .i. torna ſolis
Anechel. i. fructus iuniperi Abelli. i. ſauina
Abeleſon. i. carpobalſamũ Abeleſet. i. mirtus
Abellaſafaget. i. citonia. Abelcara. i. cucurbita
Abelcaraſis. i. ſemen apij Abel. i. actis
Abelſamia. i. granũ ĩdici Abelal. i. bedera
Abeldemen .i. flos vlmi.
Abelchadcalchar .i. bacce lauri
Abelſenebarſiar .i. granũ pini
Abelatrone .i. grana citri
Abeldras .i. grana ſtafiſagrie
Abeltul .i. cartamus
Abetengi. i. ſemẽ cuiuſdã herbe alexandrine qua caremus. Abeſtus .i. calx
Abeſti idem quod ſupra
Abeſtos. i. gemma coloris ferri: ꝛ ẽ vocata lapis abeſtari.
Abetronigi. i. baſilicon cum latis folijs

Abellador. i. ana cardi Abceila. i. agrimonia
Abcer. i. cera Cap. 8.

Abel. ara. grece brachi: latine ſauina. ſauina eſt arbor. cuiꝰ folia ſũt ſimilia folijs tamariſci: ꝛ magis ſpinoſa: hñs bonũ odoreꝫ: ꝛ arbor iſta creſcit magis ĩ latũ q̃ꝫ ĩ lõgũ. eſt ca. ꝛ ſic. cõplexionis in 3° g̃du. **Sera.** li. aggre. capit. abbel. Abhel ſũt eiꝰ due ſpẽs. Una cuiꝰ folia ſũt ſil'ia folijs cipreſſi: ꝛ magis ſũt ſpinoſa q̃ꝫ alia: hñs bonũ odorẽ: ꝛ arbor huiꝰ ẽ fortis ꝛ creſcit magis ĩ amplũ q̃ꝫ ĩ lõgũ: ꝛ fructꝰ eiꝰ ẽ ſicut zaror: ꝑ q̃. l. l. habilhalach. Et qdã vtũt̃ folijs eiꝰ ꝑ fumigio. Sꝫ alteriꝰ ſpẽi folia ſũt ſil'ia folijs tamariſci: ꝛ ſapor eiꝰ ẽ ſicut ſapor cipreſſi. hec latine vocat̃ ſauina: cuiꝰ ſubſtãtia ẽ ſubtilis: ꝛ ĩ odore eiꝰ ẽ aromaticitas: ꝛ calefacit ꝛ deſiccat in 3° gradu **Aui.** li. ij. cap. abhel. Abhel ẽ fructus arboris ſil'is iunipero: factꝰ ſicut̃ zaror: ſed tñ vehemẽt̃ ẽ niger boni odoris ꝛ acuti ſaporis: ꝛ iſta arbor ẽ ꝑma ſpẽs ſauine: ꝛ poſita ꝑ Sera. Hali. vi. ſim. phar. cap. de ſauina. Brachi ſiue ſauina d̃ ſiccãtibꝰ fortit̃ ẽ ſꝫ tres ſapores: quos ĩ guſtando mõſtrat eq̃lit̃ cipſſo: niſi inq̃ãtũ ẽ acrior eo: ꝛ ut vtiq̃ꝫ dicat qs aromatica. huiꝰ ergo ꝛ ipſiꝰ q̃litat̃ꝫ particeps ẽ: videlicet acris ſtiptica ꝯplexione ca. Adhuc aũt ĩ amaritudĩe ꝛ ſtipticitate debiliꝰ ẽ q̃ꝫ cipſſus. q̃ãtũ enĩ ſuꝑat cipſſuꝫ acredine: tanto diminuit̃ ĩ ſtipticitate: q̃ pꝫ ꝙ calidiꝰ ẽ cipſſo: ꝛ iđ magis diaforeticũ. igit̃ ſolidare qdẽ nõ ꝑpt̃ ſtipticitatis robur ꝛ caliditatis. in tãtũ enĩ ambobꝰ his participat: ut iã tẽſiuũ ꝛ inflatiuũ exiſtat. putrefactionibꝰ vero ꝯfert ſicut cipſſus. ponat̃ auteꝫ hoc pharmacũ ĩ tertia abſtãtia: ſꝫ calefacẽ ꝛ ſiccare ens ĩter ea: q̃ maxime ſũt ſubtiliũ partium. **Posse.** Contra tenaſmonem de frigida cã: fiat decoctio eiꝰ ĩ aceto ꝛ vino: ꝛ fumũ patiẽs recipiat. herba ipa naribꝰ cathaplaſmata valet ꝯ frigidũ rheuma. ponit̃ ẽt ĩ vnguẽtis bñ trita ꝯ ſcabiẽ ſanioſaꝫ. Uinũ decoctõis eiꝰ valꝫ ꝯ dolorẽ ſtomachi ꝛ ĩteſtinoꝝ: et ꝯ ſtranguriã ꝛ diſuriam: ſꝫ cathaplaſmata valet ꝯ dolorẽ iliacũ. eſt etiã diaforeticũ ꝛ diureticũ fomẽtũ ex aq̃ decoctionis eiꝰ vel vino. eſt enĩ ſauina ex ſpẽbꝰ iuniperi: vt apꝑet ĩ lr̃a habliħalach. **Sera.** auc. Hal. virtꝰ eiꝰ ẽ que diſſoluit ꝛ abſtergit putredinẽ vlceꝝ putridoꝝ maloꝝ corrodẽtiũ antiq̃rũ. ꝛ ipa ſil'r mũdificat vlcera melãcolica ſordida qñ ponit̃ cũ melle ꝛ aufert heriſipillã. ꝛ ꝑpt̃ cãm ſue ſubtilitatis ꝓuocat mẽſtrua plꝰ oĩ alia medicina. ꝛ facit mingẽ ſanguinẽ. ꝛ ĩterficit fetũ vinẽteꝫ ꝛ expellit mortuũ. ꝛ ĩgredit̃ ĩ vnguẽtꝭ odoriferis ꝛ ponit̃ ꝑ amonio vl' cinnamomo: duplũ põderꝭ eiꝰ. Et idã auct. Diaſ. Folia ãbaꝝ ſpẽꝝ ꝓhibẽt dilationẽ vlceꝝ corrodẽtiũ: ꝛ ſedãt apoſtemata corroſiua. Et qñ fit emplaſtꝝ cũ eis aufert liuorẽ cutis ꝛ ſordiciẽ eiꝰ q̃ accidit ꝑpt̃ ſuꝑfluitates corporũ. ꝛ aufert eſcarã ignis. ꝛ qñ bibit̃ facit exire ſanguinẽ cũ vrina ꝛ expellit fetum. ꝛ qñ naſcale fit ex ea facit h̃. ꝛ igredit̃ ĩ ꝯfectõibꝰ vnguẽtoꝝ calidoꝝ

Abneleitē.i.alumen Abreugiug.i.lignū aloes
Abreudinarij afrangens:sūt due medicie inde
Abrengi .i.serapinum.
Abreng.i.semē cuiusdā herbe eiusdem nominis
Abscecella.i.agrimonia Abian.i.pētudactilus
Abchios .i.barba iouis
Abdios siue tigus idem quod supra
Abliopinatos .i bn̄tes alopiciam
Abricha est qdā genus hydrie.s.vas aque
Abriton.i.sgtinos:τ ē balaustia Cap. 9.

A Bsinthium latine grege absinthion: ara.saricō. Absinthium qdaꝫ dr̄ ab sinthiū dulce:τ est anetū. quoddaꝫ ab sinthium marinū:τ ē sticados citrinū. τ qdaꝫ ē qd dr̄ cretense:vel nabati:vel pōticū qd orit̄ in se ptētrionali parte.vel capadociū:vel romanum:τ illud ē absinthiū cōe q̄ vtimur. Et ex eo meli⁹ est qd remotū ē ab odore maris:τ qd orit̄ ī terris li-beris:τ qd habet folia alba τ lenia τ plana. Aspe rū vero est malū:τ meli⁹ tp̄s collectōis ei⁹ ē ver: τ floꝝ ei⁹ p̄ncipiū estatis.hꝫ enī absinthium duas virtutes ɔ̄rias.s.laxatiuā τ ɔstrictiuā.ɔstrictiuam ex grossicie substātie τ pōticitate. Laxatiuā ex ca liditate τ amaritudīe.amara enī τ pōtica grossaꝫ dicūt̄ hr̄e substātiā:q̄re si recipit̄ īteri⁹ materia existēte ɔpacta:eandē grossicie sua ɔpactiorē red dit:τ caliditate sua alios humores dissoluit:τ sic ɔ̄ria opat̄:q̄re nō est dāda nisi mā existēte digesta

Sera. i aggre.suis cap.de absinthio. Absin thiū ē cuscute romanū. Et alij dicunt ꝙ ē sceba romanū:τ ē sp̄es ei⁹: τ sp̄es ei⁹ sūt tres Una ē q̄ noiat̄ noie generali:τ ē absinthiū in ve ritate. Et ē ex eo cretēse:τ ē meli⁹: τ illud ē absin thiū pōticū. Et ē alia sp̄es q̄ nomiat̄ saricon. Et ē alia:q̄ noiat̄ sandanicū:τ sūt ex hominibus:q no mināt sceba τ saricon absinthiū:τ nascit̄ ī monti bus regionis:q̄ dicit̄ chirochia:τ ī locis q̄ dicunt̄ bosir:τ in regione babylonie.τ est herba subtilis folijs sil'is herbe q̄ dicit̄ abrotanū:plena semine: sapor ei⁹ vergit ad amaritudinē nociuam:grauis odoris:τ qn̄ aīalia comedūt ip̄am:maxīe ī chiro chia īpinguāt̄.vn̄ sapor ei⁹ ē salsus cū amaritudi ne τ stipticitate pauca:τ ē calidior absinthio τ de bilior abrotano:τ ē mala stomacho. Et sceba sil'a tur absinthio in figura τ sapore.τ differētia inter ea est ꝙ nō est stipticū:sicut absinthiū:τ ꝙ calefa cit plus eo:τ amaritudo ei⁹ pl⁹ ē cū pauca salsedi ne:τ illud ē absinthiū citrinū:qd latine vocat̄ sti-cados citrinū:p quo lege lr̄am ascuchodos. Et ē sp̄es absinthij tertia:q̄ nascit̄ ī regione dicta galli cia:q̄ ē corā loco q dicit̄ cal.τ noiant ip̄m īcole il lius loci sandonicū:τ traxit hoc nomen a loco di cto sindonis:τ ē sil'is absinthio:τ hꝫ multū semē et vergit sapor ei⁹ ad amaritudinē hec ī lingua nr̄a vocat̄ centonica.

Gal. octauo li.de sim.phar. capi. sceba. Sceba sil'is est absin thio scd̄m sp̄em τ scd̄m gustū:tn̄ differūt in gustu τ virtute. In gustu quidē in eo ꝙ stipticat magis calefacit τ amaricat cū quadā salsedine. In virtu tē vero in eo ꝙ cōmēsuratū ē magis absinthio.in terficit lūbricos extrorsuꝫ appositū:τ ītra corpus assumptū.τ quidē calefacere in secūdo gradu in tense ponēdū est id:siccare vero in tertio gradu. Et idē sexto li.de sim.phar.cap.de absinthio. Ab sinthiū stipticū est τ amaꝝ τ acrem simul saporē habeꝫ:calefaciēs sil' abstergēs τ cōfortās τ siccās τ ip̄ō cōsistētes cholericos humores ī vētre p secef sum educit:hec nō p vrinas euacuat:maxīe autem purgat p vrinas qd ī venis ē cholericū.ppter hec āt eadē phlegmate ī vētre ɔtēto īdigesto: ꝑpina tū nil ꝑdest:sic ēt si ī thorace vl' pulmone fuerit. nā stiptica q̄ ī eo ē⁹ fortior ē q̄ꝫ amara. In eo āt ꝙ cuiusdā acredinis ptīceps ē:plurimū mensura calidū q̄ꝫ frigidū ē. Si vero op⁹ sit nl'r ɔp̄hēdēdo cōplexionē ei⁹ ꝫ p̄mas distīguē virtutes:cū dissi miliū sit ptiū:sic ca.qdē ꝫ p̄mā abstātiā dicemus ip̄m eē:siccū do ꝫ tertiā.succ⁹ vero ei⁹ multū cali dior ē herba. Et idē.xi.d ige.sa.sp̄es absinthij oēs nāliter sūt ex duab⁹ q̄litatib⁹ τ duab⁹ virtutib⁹ ꝫ hunc modū

Hippo. vi.epidimiaꝝ. Sapor ab-sinthij ē stiptic⁹ amar⁹ τ acut⁹.stipticitas ei⁹ ē fortior sua amaritudīe.ē ca. ī p̄mo sic.ī 2°.

Jo.mes. cap.de absinthio. Absin thiū multiplex ē.ꝫ qd q̄rim⁹ ē absinthiū romanū:τ meli⁹ ex eo ē qd ē re motū ab odore maris:τ qd orit̄ ī terris liberis:τ qd hꝫ folia alba:lenia τ plana.aspeꝝ vero ē malū ē ca.ī p̄mo gdu:sic.ī 2°. Est aūt ɔpositū ex substā tia ca.dāte amaritudinē sibi:τ faciēte illud aperi tiuū opilationū τ solutiuū nature:et ex substantia terrea stiptica p quā acgrit̄ ei:vt sit mēbroꝝ con fortatiuū:τ ptiuꝫ laxaꝝ aggregatiuū.ꝫ stipticitas pl⁹ ē amaritudine sua:τ adhuc pl⁹ ī eo qd exsicca tiuū ē.ꝫ substātia calida magis ē ī sup̄ficie domi-nans:ppt̄ qd p̄ma sua opatio:q̄ obuiat corpi sūt vestigia caliditatis q̄ sciuisti:τ secunda sua opera tio sūt vestigia ex substātia stiptica ꝑdeuntia īpri mere:τ nō ē ī eo nocumētū apparēs.succ⁹ tn̄ eius nocet stomacho:ppt̄ hauracitatē suā:τ ē debilis sol'onis:τ ex reb⁹ adiūgēdis meliorātib⁹ illō:ē ro sa.τ ex vigorātib⁹ opationē ei⁹ ē fum⁹ terre: τ aq̄ casei: τ spica addit ei bonitates notas: τ passule enucleate emēdāt ɔditiōes ei⁹. Mod⁹ opationis succi ei⁹:τ exp̄me succi ipsi⁹ quātitatē quā volueris τ ꝑpe ī medio veris:τ purifica illū ꝫ modos no tos:τ fac siccare ī sole:vl' cinē calido ī vase vitreo sic siccat̄ aloes. Aq̄ āt sublimatōis ei⁹ fit sic sit aq̄ ro.τ similia:que fiunt in vasis sublimationum. Absinthiū aūt sustinet decoctōe mediocrē rē

Posse. Cōtra lumbricos succus absin-thij cū puluē betonice vel centau ree: vel psicarie vel nucleoꝝ psicoruꝫ succo vel suoꝝ folioꝝ det̄. Cōtra suffocationē ex fungis:de tur succus absinthij cū aceto τ cuꝫ puluere dipta mi. Cōtra ebrietatē det̄ succus eius cū melle. Cō tra vermes auriū distillet̄ succus ei⁹ in aure.suc-cus eius potat⁹ visū clarificat.īpositus ruborē τ pannū aufert. Absinthiū libros τ pannos a muri bus τ tineis tutos reddit. Cōtra liuorē τ doloreꝫ

mēbroꝝ ex ꝑcussiōe ex succo absinthij cū pulue cymini et melle: fiat ēplastrū. Cōtra duriciē sple nis absinthiū coctū in oleo cataplasmet᷑: vel inun guat᷑ ex vnguento facto de eius succo ꝛ aceto ar moniaco ꝛ cera ꝛ oleo. Cōtra opilationē splenis det᷑ succus ei⁹ cū puluere costi. Itē valet ꝯ opila tionē epatis de frigida cā ad mēstrua ꝓuocanda fiat suppositoriū ex absinthio ꝛ artemesia coct] in oleo nucis.

Jo. mes. Absinthiū educ̄ cholerā a stomacho ꝛ intestinis ꝛ epate: ꝛ extendit᷑ operatio eius ad venas ꝛ mūdi ficat eas ab humore cholerico ꝛ aquoso: ꝛ iterdū ducit ipsum ꝑ vias vrine: ꝛ ꝓseruat absinthiū a pu trefactione: ꝛ ꝓprie potus īfusionis ipsius in vino decoctionis singulis diebus circiter. ℥. i. aut. ij. vel aque sublimationis ei⁹. ꝛ ꝓhibet pannos a tineis ꝛ vermibus. ꝛ cōficit᷑ cū oleo ꝛ inungit᷑ cū eo cor pus: ꝛ ꝓhibet cimices approximari ad ipsū. Et qñ aqua ei⁹ cōmiscet᷑ cū encaustro scriptoꝝ: ꝓhibet libros a corrosione muriū. ꝛ ꝯfert absinthiū iuua mentum magnū cōtritioni ꝛ cōcussioni mēbroꝝ ꝛ ꝓprie cū melle aut vino ꝛ pauco cymino. ꝛ oleū ex eo factū cōfert dolori auris: ꝛ tinnitui: ꝛ surdi tati. ꝛ colluit᷑ os cū aceto decoctōis eius ꝛ corticū citri: ꝛ cōfert fetori eius. Succus aūt eius cum nu cleis persici: ꝛ interficit vermes in aure. Et absin thiū corroborat stomachū ꝛ epar: ꝛ excitat appe titum mortuū. opilatōes aperit: morbos opilatio num curat: sicͭ ē ictericia ꝛ hydropisis. ꝛ vermes ī terficit ꝛ educit ꝓprie emplastrū in hūc modū Absinthij. ℥. ij. euforbij. ℥. i. cornu cerui adusti. ℥. ℥. mellis quātū sufficit. Confert ꝛ absinthiū iuua mētum magnū febrib⁹ lōgi tpis. ꝛ fe. opilationū. Dosis ipsi⁹ decocti aut infusi potio est a. ℥. v. vsqꝫ ad. vij. pulueris eius a. ℥. ij. vsqꝫ ad tres.

Absinthium dulce .i. anetum
Absinthium marinum .i. sticados
Absinthium cretense .i. quod oritur in insula cre te: ꝛ illud est absinthium commune
Absinthiū ponticum idem quod supra
Abstirgar .i. istirgar
Abthios .i. barba iouis
Aboanise .i. soldanella
Aboanisa .i. athel
Abogebaran .i. armoniacū
Aboreg idē qd̄ sup
Abosesas .i. scarabeus omnibus notus
Abhobo .i. lac acetosum: de q̄ extractū ē butirū
Abhorsol .i. squilla

Cap. x.

Abrotanum grece ꝛ latine ara. vero hesū

Abrotani due sunt spēs. nam ex eo est mascul⁹ ꝛ femina. femine frutex ē cū folijs albis diuisis ꝛ minutis: hñs flores croceos ꝛ ī estate na scētes ꝛ hñt graue odorē: ꝛ ē amarissimi saporis: ꝛ talis spēs nr̄o ideomate vocat᷑ tanacetū. Mascu li frutex ē sarmētosa: hñs minutū semen: sicut ab sinthiū: flos ei⁹ ē sicut flos pucide. nascitur de eo multum in terris maritimis.

Sera. li. aggre. ca. hesū. Sūt ei⁹ due spēs. Una dr̄ mascul⁹ ꝛ alia femina: sꝫ femina est fere sicut ma sculus: ꝛ differūt ī hoc ꝙ ipa ē plāta silr̄s arbusto hñs folia alba: ꝛ ē plena folijs que sūt sup ramos eius scissa parua scissura sicut folia saricon: ꝛ in sūmitate eius est ē flos ad rotūditatē tendēs au rei coloris apparēs in estate: ꝛ hꝫ odorē bonū cū pauca grauedine amari saporis. Masculus vero hꝫ ramos lignosos aliquātulū ꝛ subtiles: ꝛ ē hñs semina parua: sicut absinthium.

Dias. capitu. de abrotano. Abrotanū qd̄ multi eracleā dicūt: aut gliciaconon: ꝛ ē femina: ꝛ ei⁹ fru tex ē cū albis folijs ꝛ minut] ꝛ diuisis: sicut erifio circa ipa: flores habēs aurosas ꝛ in estate nascen tes: ꝛ ipsa est odorata cū aliq̄ grauedine: gustum hꝫ amarissimū: tale enī est siculū abrotanum. Est etiā aliud gen⁹: qd̄ masculū dicūt hñs fruticē sar mētosaꝫ: semē hñs minutū sic̄ absinthiū: mltū na scit᷑ in capadocia: ꝛ ī ceteris regionib⁹ ꝛ ī ciuitate ri pia.

Gal. vi. sim. phar. cap. i. Abrotanū ex eo ē mascul⁹ ꝛ femia ꝛ ipsi⁹ substātia ē terrea quā subtiliauit calor: ꝛ sapor ei⁹ ē amarus: ꝛ ē in eo pars stipticitatis: ꝛ ē ca. in tertio gradu: ꝛ sic. in secūdo: ꝛ ē calidi⁹ absinthio ꝛ min⁹ stipticū ꝛ acerbū: ꝛ ē cū qdā salsedine: ꝓpt᷑ qd̄ cacostoma ticū ē: sed absinthiū eustomaticū ē pcipue pōticū

Auic. li. ij. cap. de abrotano. Abrotanū ē ca. ꝛ sic. in 2º gradu: ꝛ ē subtile amarum ꝛ in ipso sunt terreitas ꝛ subtiliatio

Posse. Si ex abrota no fiat cinis: ꝛ ex eo facto lixiuio: caput lauet᷑: curat allopiciam hoc operat᷑ silr̄ ipa herba in lixiuio bulita. semē ei⁹ in aq̄ bulitū curat asma ꝛ pectoris ꝯstrictionē abrotani fumigiū serpētes excludit. Succ⁹ ei⁹ bi bit⁹ valet ꝯ venenū reptiliū. Encatisma ex aq̄ ebu litionis ipsius factū ꝓuocat menstrua. ipa herba cū oleo veteri trita ꝛ puncta frigora tipica febriū curat.

Gal. Abrotani folia ꝛ flores vlceꝝ mū dificatiua apparēt ꝛ exacerbatiua: ꝯgnetiā quotquot ſm ꝑidos occupāt: si etiā super fricaueris añ īuasionē min⁹ rigebūt. ꝙ aūt lūbri cos occidat decēs ē: eo ꝙ ipm sit amaꝝ. Et elixū cū malo citonio: vel pane appositū sanat īflatōes oculoꝝ. ꝛ cōfert pustul᷑ cruda ipsa herba ꝛ elixa. Abrotanū vstū ca. ꝛ sic. ē virtut] pl⁹ q̄ꝫ cucurbita sicca vsta. iō ista vlcerib⁹ hūidis ꝯuenit sine īflam matione: ꝛ maxīe ei q ī ꝑpucio pudēdi exigē cer nit᷑. Abrotani vero cinis mordax oīb⁹ vlcerib⁹ ē ꝛ iō ad allopicias ꝯfert cū oleo veteri. s. anetino aut sisamino. ē enī subtiliū partiū mordicatiuū ꝛ cali dū.

Dias. Semē abrotani elixū ī aqua: aut crudū infusū ī aq̄: ortomicis me det᷑ ꝯquassionib⁹: pleureticis: ꝛ palyticis. cū betoni ca ꝛ ꝯdito data: ꝛ sciaticis: ꝛ dissurie singulare ꝑsi diū ē. Itē mēstrua ꝓuocat cū oleo trita ꝛ puncta frigora tipica ꝓhibet. ꝛ fumigio suo serpentes de domib⁹ excludit. ꝛ bibitū morsib⁹ serpētū ꝛ vene nis medicat᷑. tumorē oculoꝝ elixū cū pane appo situ curat. pustulas corpis ut cataplasma adhibitū detergit. amaritudīe sua lūbricos excludit ꝛ occidit

Auic. Abrotanum adustum confert allopi cie: ꝓprie cū alkerua: aut oleo de ra fano. Et abrotanū confert ad hoc: vt nascat᷑ bar

ba que tarde est natiuitatis: quando coquitur cum quibusdam oleis: ppter suam apertionem: et astri git sanguinem gingiue: et resoluit apostemata phle gmatica. Et quando decoquitur cum citonijs: cofert apostematibus difficilis resolutionis. et non est conueniens recentibus vulnerib9: imo mordicat ea. et eius decoctio cofert contusioni lacertorum et sciatice antique difficili. Et qn coquitur cum oleo calefacit caput et remouet frigiditatem eius. et eius decoctio cofert difficultati anhelitus et decoquitur cum oleo et calefacit stomachu et remouet frigi ditatem ei9. et abrotanu puocat menstrua et extrahit fetu: et frangit lapidem vesice et renum. et oleum ei9 calefactum cofert coartationi matricis et diffi cultati vrine. et cofert rigori qn comprimendo ex eo cu oleo fit inunctio. et qn bibitur cum vino ofert venenis. et qn in domibus sternitur iterficit vermes venenosos. Abrog fm Sera. li. aggre. cap. abrog est granum paruu punctatum nigredine et albe dine rotundu: sicut granum mes nullius odoris Affertur de seni: in sapore ipsius est amaritudo cali. est et sic. in secudo gradu. **Posse. Sera.** soluit ventre expellit lumbricos et ascarides. et soluit supfluita tes phlegmaticas ab itestinis. isto semine carem9 in partibus istis.

Abuc .i. isopus

Abugelisse fm Auic. ij. can. i. lactuca asini: vel di citur sumarem et zurarem. A Dias. dicitur anchu sa: et est secunda spes eius. l. l. lactuca asini.

Abulos. i. pellicula que iter corticem et fructum gladis vel castanee est

Abumera. i. siringa Abundacati. i. auellana

Aburabil est quedam confectio que de liuicum lana fit: que non est in vsu.

Abuse .i. auellana assata

Abugul. i. iuniperus Abbul ide quod supra

Abmucasif. i. forma que apparet i modu epatis

Abnus. i. elenus arbor cuius lignum interius est nigrum exterius subalbum.

Abnuden. i. herba cui9 gumi est assa fetida

Abrungi est quoddam granum laxatiuum: et est species catarmi

Abrucati i. auellana

Abs est quedam species cassie lignee

Abes est flos cuiusdam herbe: que ara. dicitur gu zen: et eo arabes vtuntur in balneis. odor eius est sic odor thymi: apparet vt sticados arabic9. hac herbam thymen multotiens vidi. Cap. xi.

Acacia grece et latine sed ara. al tarti. Acacia fm quosdam est succus prunellorum imaturorum q latine vocatur atrinee s3 falso: qr vt ait Sera. li. aggre. acacia fit ex fructu cuiusdam spi nose arboris gummi arabici: que nominatur am gailem: sicut apparet in littera gummi arabicum **Aui.** li. ij. cap. de acacia: dicit q est succus al tarti. hoc autem carentes facim9 de suc co prunello rum: vt sup **Dias.** cap. de acacia fructus est arboris spinose: que ma xime in egypto nascitur. hic fructus velut oliua pre mitur et succus in sole siccatur. Est ergo optima q est leuis et subrussa cu3 suauitate odoris: subacida et gustu valde stiptica. hec enim maxime de ima turo fructu premittitur: nam nigra est de maturo fructu. omnis autem stringit et desiccat nimis: et i frigidat abundanter. frigida est in secundo gra du: sic. est in tertio. Succus ei9 collyrijs miscetur Humay in li. de tyriaca acacia terminus eius est q e fortissime stipticitatis. **Gal.** vi. sim. phar. capi. de aca cia. Acacie et ipsiu3 qdem folium est acerbum et fructus et succus: qui quide et lotus debilior simul et minus mordicatiuu effici tur: quadam acredinem in lotura abijciens. Si ve ro et subungatur alicui membro sano: statim illo fac cius et ardius ostendit. Et caliditatis quidem sen sum nunqua fert: frigiditatem vero non valde ve hementer habet. palam ergo q frigidum et terre stre est pharmacu admixta sibi etiam quadam aquosa substantia. putabitur autem nec subtiliu par tium esse: sed habere quasdam partes dispersas subtilium partiu: caliditate in lotura decedente ponatur autem et huiusmodi tertij quidem grad9 siccantiu: secudi vo ifrigidatiu: postq fuerit lota **Posse. Dias.** acacia ignem sacru3 extinguit. et permo nes sanat. prigia oculis tollit. vulneribus et tumo ribus oculo mirifice prodest. pfluum mulieris stringit. stericis subuenit. fluxum ventris bibita et supposita prohibet. capillos inficit. et lota sicut ca dimla: solet oculorum confectionibus misceri.

Acacia arsa. i. dura Acalistis. i. vrtica

Acalifes idequod sup Acalapis id qd sup

Acalantia .i. auis caredlla

Acalantes idem quod supra

Acalta est herba proxima violis cum coloris am plitudine et grauis odoris

Acaluem. i. durungi Acal. i. anetum

Acalimia .i. cadimia

Acametren. i. species sambuci siluestris

Cap. iz.

Acanug ara. vl carabuth. grece ariston: vel fetalogos vel apiston: vel panodracia: latine vo aristologia. Aristologie due sunt species. s. longa et rotunda. Rotunda vero habet folia similia he dere mollia et lenia: et habet ramulos logos egre dientes ab vna radice: et florem album habens. in tus rubeu fetidi odoris: et habet radice rotunda3. sed longa habet folia logiora q rotuda: et virgas subtiles longas ad mesura palmi: flos ei9 est colo ris purpurei: et odoris fetidi: et h3 radices longas ambe ca. sut i pmo gradu: sic. in secudo. qdam di cunt q sunt sic. in tertio. Rotunda magis copetit medicie: magl vero q radix folia. Radix colligi tur in hyeme ante productionem florum. habet autem virtutem dissoluendi: consumendi et expel lendi venenum. possunt autem per biennium ser uari. **Sera.** i li. aggre. suis cap. acanug. sut eius due species: masculus et

femina: et longa est masculus: et rotūda femina. Rotūda vero duas habet species. Una habet folia similia cissos: quasi rotunda odorifera mollia et lenia: et habet ramulos oblongos egredientes ab vna radice: et florem hñs album interius rubeum fetidi odoris: et nullius vtilitatis: et habet radicem rotundā similē rape: sed longa habet folia longiora q̄ʒ rotūda: et virgas subtiles: longas circiter palmi mēsuram. flos eius est coloris purpurei: et odoris fetidi: qui est in sua operatione simi lis flori herbe que dicitur actu: et habet radices ī longitudine vnius palmi et plus: et in grossitudine digiti: et quod est inter radices est simile ligno bussi: et odor eius est pinguis: et est aristologia lō ga. Est et alia species rotunde: que habet virgas subtiles: super quas sunt multa folia rotunda similia folijs semperuiue minoris: et flos eius ē similis flori rute: et radix eius ē longa subtilis: sup quam ē cortex grossus boni odoris: qua apothecarij vtūt ī ɔfectionib⁹ vnguētoꝶ et electuarioꝶ

Diasc. cap. d aristologia. Aristologia dicit̄ a grecis fetalogos: et apiston cuius tria sunt genera: rotunda: longa: et clematitis. Rotunda appellat̄ femina: folia habens hedere simi lia odorata cum viscitudine: obrotunda et mollia et lenia tactu: multas habens virgas ex vna radice oblongas: florem album et rotunduʒ: habet in medio florem croceum: sed est inutilis. radix est illi rotunda: et odore non iocunda: gustu tamen bramosa. Longa vero aristologia masculus est: quē et dactilis dicitur: folia habens oblōga: et virgellas tenuas: longitudine duorum palmorum florem purpureum ꝓfert. radix est illi robore digitali: et odoris boni. Illa que dicitur clematitis: virgas habet tenues et longas: folia rotūda simi lia oridio minori: et florem similem rute: radiceʒ oblongam et tenuem: corium habentē grossum et odoratum: quam pigmentarij ad confectionem oleorum miscent: et reliquis medicaminibus sicut rotūdam

Gal. sexto sim. phar. cap. de aristologia. Aristologia radix vtilissima ē ad curas: amara et subacris existens. magis autem subtilium partiū ex eis est, que rotunda: et p omnia efficacior. Ceterarum vero duaruʒ clematitis quidem odorifera magis: vt ad pigmenta vtant̄ pigmentarij illa: ad curas vero debilior est. longa vero minus quidem est subtilium partium q̄ʒ rotunda: non tamen ipsa inutilis est: immo ē abstersiue et calefactiue virtutis: et minus quidem q̄ʒ rotunda abstergit et euaporat. calefacit autem non minus sed forte magis. Unde in quibus op⁹ est mediocriter abstergere: longa est melior: sicut in vlcerum incarnationib⁹ et secundinarum peririjs. in quibus vero volumus grossum humoreʒ fortius subtiliare rotunda est opus

Auerois li. colliget capitu. de aristologia. Ambe spēs calefaci⁹ ca. sūt ꝛ sic. ī 2° gdu

Posse. Contra asma humidū due partes pulueris aristologie ꝛ dimidia gentiane cōficiāt̄ cum melle: et tale electuarium detur. Contra epilepsiam aristologie ro. euforbij castorei: sulfuris viui fiat decoctio in oleo petroleo: vel muscellino: vel saltim cōmuni: ꝛ inungat̄ spina a collo inferius. Ipse etiam puluis cōfect⁹ in aceto: saniem et scabiem curat. Conta venenuʒ et morsum venenatorum animaliū detur puluis eius cum succo mente vel vino. puluis eius mortuam carnem corrodit: siue sit in vulnere: siue sit in fistula: formet̄ licinium ꝭm profunditateʒ eius et melle inunctum aspergat̄ puluere aristologie et immittat̄. Ad expellendū fetum: siue viuū: siue mortuū: coq̄t̄ radix in vino et oleo: et fiat fomētū

Diasc. morsibbus venenatis aut potionib⁹ venenatis cum vino aristologie ro. ʒ. i. data medet̄: ꝛ imposita id p̄stat etiaʒ. Secūdinas deponit: aborsum facit bibita cuʒ pipere ꝛ mirrha pessario adhibita. hʒ similē effectū longa sicut rotonda: sed rotūda plus asmaticis cōfert ꝛ sīglutionibus: ꝛ frigoribus ꝛ pleureticis cū aqua bibita singulariter medet̄. Infixa corpori euocat vulneribus sordicieʒ: ꝛ putredinē tollit. alta vulnera replet melli ꝛ irisillirici mixta: gingiuas ꝛ dentes a putredine purgat. Uirtus est oibus speciebus eius cali. ꝛ feruens. faciūt deniq̄ʒ ad putredines ꝛ purgamēta ōssiuʒ despuēda: ꝛ ad frigidas febres: ꝛ solitam in feminis purgationem ꝓuocat potui data. ʒ. i. vel cataplasmatibus imposita. Ad vsum tñ medicine aptior est rotunda: gustu amara. hec enim in emplastris missa: caua vulnera replet. facit ꝛ ad viperaruʒ morsum: ꝛ ad alia venena extrinsecus posita: ꝛ dolorē de ventositate pingui ꝛ indigesta curat: ꝛ adiuuat etiā asmaticos cū aqua bibita. Epilepticos ex acro humore factos curat. Ad reuma ꝛ spasmata sup omne medicamen vtilis est. frigore exustos in oleo vel axungia porcina cocta calefacit. Cācrinomata que in naribus nascūtur cū cypero ꝛ dragōtea femina cum melle trita ꝛ in naribus semel ꝛ iteꝝ vel tertio imposita ꝑfecte sanat. In febrib⁹ acerrimis aristologiā siccam suffumiga: fugatq̄ʒ demonia ꝛ hilariorē facit infanteʒ suffumigata. Radix eius purgat fistulaʒ ꝛ ad sanitatem ꝑducit ꝛ podagricis cum aqua datur

Gal. Aristologia dolores qui ꝓpter opilationē vel aliquā grossiciem spiritus indigesti rotunda sanat magl q̄ʒ lōga: ꝛ stimulos educit: ꝛ putrefactioneʒ sanat: ꝛ sordida mundificat vlcera: ꝛ dētes ꝛ gingiuas clarificat. Adiuuat aūt asmaticos: ꝛ singultiātes: ꝛ epilepticos: ꝛ podagricos cū aqua bibita: sed ꝛ rupturis ꝛ conquassitionibus sup aliqd aliud pharmacum idonea est.

Acantum .i. semen vrtice
Acantisleuce. i. spina alba: ꝛ est bedeguar: lege literam bemedato.
Acantaleuki idem quod supra
Acantūterminum: vel igra. i. sucuba
Acantium .i. vrtica nigra marina
Acantis arabica similis ē acantisleuce ꝛ ē sucaba
Accātabaniq. i. spina indaica: ꝛ est sucaba
Acacanthociros .i. spinosus porcus: qui latine

vocatur istrice.

Acantul.i.porcus. Acamizmel.i.sine fame

Acanon est quedā argilla satis desiccatiua in corasceni reperta: et similiter vocatur acanor instrumentū factum ex ipa: q̄ distillat aq̄ rosata.

Acanil .i.carbunculi

Acarlicon est species testiculi canis

Acarta.i.sarcocolla Acaron.i.anagallus

Acarpos.i.sine fructu Acardilon.i.sifeleos

Acarcare .i.filtrum

Acardelentes .i.auis cardella.

Cap.13.

a Acar arabice: grece mycete vel mikite: latine vero fungus.

Sera. lib. aggre. cap. acar auct. Dias. Acar sūt due species ei⁹. vna ē apta cibo: alia non: quia occidit. Gal. cōplexio eorū frigida et hūida multū: ppt̄ hoc sūt ppe medicinas mortiferas: et proprie q̄rum sbstantie admiscetur aliq̄ putrefactio. Et dixit in li. de dieta. boni ex eis sunt non nociui et sunt frigidi: et siqs vtit̄ eis nimis generāt humores malos. Et ex eis sūt species male mortifere. et iā vidi hoīem qui passus ē ab eis anxietatē anhelitus et coartationē et syncopim et sudorem frigidū et euasit postq̄ potauit squingebin: in q̄ decoctus fuerit pulegiū et piectum est sup ipm baurach: et sic euomuit fūgos illos: ex qb⁹ gnati fuerūt humores grossi in stomacho. vñ q fungos comedit: sibi accidit ex eis colica et suffocatio. Et via tardādi nocumentū ipoꝝ est dare in potu vinū purum aut aquā ciceris cū aceto et sale: et decoctionez saturegie et origani: et stercus galline cum aceto mixtum et melle: et factū inde loboc. Et fungi qdam nutriūt nutrimēto supfluo: nisi q2 sūt difficilis digestionis et egrediūtur cum stercore integri sine īmutatione: et nimietas fungoꝝ generat strāguriā Et idez auctoritate Aben Mesuay melius est q fūgi p̄mo coquant̄ cū piris siccis aut recentib⁹: et bibat̄ postea vinū puꝝ. et ꝓprietas eoꝝ ē q gnant suffocationes. Gal. vij. sim. pha. cap. de mikite. Mikite id ē fūgi frigidi et humidi sufficiēter sūt. Unde proprie delicteriosam virtutem attingūt: et maxime quecūq3 nām pmixtā habēt putedinali alicui q̄litati. Et idem li. ij. de cibis cap. de fungis. fungi bene buliti vel decocti ī aqua veniūt ppe edula apoia: nō tamē sic tantūmodo vtunt̄ eis homines. preparāt aūt et comedūt multiformiter. phelgmaticū aūt est: qd ex ipsis nutrimētuz est: et palā q frigidum et humidum: et accidit ex ipsis malus chimus. maxīe qdē ergo innocui alijs fūgis sūt boleti. et ego vidi q̄sdam boletorum qui īnocuissimi vident̄: cū plures non bñ decoctos comedūt. vnde quedā ex eis vidi afflictum in ore ventris: et grauatuz: et angustiantem: et vix respirantem: et spiritu deficientem: et frigidum sudantem: et vix saluatum per oblationez sedantiū grossos humores: quale est oximel per se: et cum isopo et origano mediocriter decoctis in ipso. Et enī ille sumpsit et vomuit huiusmodi spumam: postq̄ vomuit comestos fungos: iam aliqualiter in phlegmaticū chimuz suffocantē et frigiduz et grossum permutatos. Almāsor trac. iij. cap. de fūgis. Fungi tuberibus valde sunt deteriores: quoꝝ quidam homines strangulant atq3 occidunt: qui autem ex illis boni existunt in corpore viscosuz generant phlegma. Et et aliud gen⁹ fungorū: quod cōmuniter noīatur tubera: p quibus. l. l. hameh.

Acasen.i.meu Acateruze.i.podagra lini

Acatilis.i.species tarfe Acato.i.guttur

Acacie.i.medicina acuta: que non bibitur propt̄ sui acuitatem.

Acata .i.arbor thuris

Acates.i.lapis quidam: circulis nigris et albis variatus: et est lapis gagathes.

Acatutes.i.borax Acaturos.i.storax

Acatis.i.sicut cū pedes: et caput agni cuz aceto coquunt̄ et ꝯgelāt̄ et nr̄o ideomate vocat̄ gellatina

Acati idem quod supra

Acauem.i.pucida: que grece vocat̄ parcenidon et est cotula fetida. Cap.14.

A Acantos grece: vel pederoca: vl' melāphilos: arab. habe: vel chachita: vel astuded: latine vo plāta gūmi dragāti. Dragātū ē gūmi plante: q̄ vocat̄ habe: cuius triplex ē maneries scilicet album quod melius: si clarum sit et puruz et est subruffum: et est citrinū. quod aūt album ē ī frigidis medicinis poni. dz subruffuz aūt et citrinum in calidis: per quadraginta annos potest seruari: virtutē habet infrigidandi: mūdificandi: humectandi: et ꝯglutinādi. Dias. capit. acātos. Acantos nascit̄ ī parietibus in locis lapidosis et humidis: cuius species sunt due. Una spinosa ac breuis. Alia thyrsosa. vnde dicit̄ melamphilos: eo q folia nigra habet: veluti pigmētum nigrū: et diuisa sicut erruca longiora et latiorā lactucis: virgas habet duorū cubitoruz in grossitudine digiti et in capite virge ipsius: folia habet minuta in qua caput est: vt cardus: coloris hiacynthi: flos ē illi albus: et semē coloris mellini cū radice muscilaginosa et ruffa et longa gummi ipsius est dragantū. Est alia agrestis similis colimo: spinosa s3 breuior supradictis. Sera. li. aggre. capit. habe Habe ē arbor cuius gūmi est dragantū: cuius radix grossa lignosa: et vocat̄ dragantum: ex qua apparet res quedā sup terrā: vnde egrediunt̄ rami eius: et sunt rami seu virge breues duri: extensi super faciē terre: in quibus sunt folia gratilia: parua plurima: et inter ipa sunt spine albe equales: dure: que tegunt̄ et occultantur ab ipsis folijs. Dragantū est humiditas: q̄ emanat ex radice ipsa: quādo vulneratur ferro et tempore sue maturationis apparent: qñ vulnerat̄ in loco scissure: et radix ipsa vocat̄ arabi chachita. Et melius ex draganto est claꝝ purū subtile cuius sapor vergit ad dulcedinē: quod ara. vocatur sichiraitim grece tragātum: latine vero dragantū Gal. viij. sim. phar. ca. de dragāto. Dragātū virt⁹ ē ei⁹ p⁹ q̄ desiccat: et z⁹ glucinat

⁊ tertia est que frangit acuitatem rerum calidarum ⁊ acutarũ :fri.in secũdo gradu: humi.i ꝑmo
Posse. aqua ordei ĩ qua coctũ fuerit dragantũ ꝑ noctẽ remouet sitim. Cõtra scissuras oris ⁊ labiorũ:⁊ palati vlcerationes: vł excoriationes:dissoluat̃ dragantũ in aqua ro. ⁊ per pannũ exprimat̃:⁊ cuꝫ glutinositate conficiatur puluis amidi:⁊ inungat̃ petia:⁊ illiniat̃ lingua vel labiũ sepe: ⁊ cito curant̃. Ad faciem dealbandam ⁊ pannum supfluũ remouendũ. ponatur dragantum in aqua ro.per noctem:mane addito borace:vł cãfora in parua quãtitate:⁊ facies frequẽter illiniat̃.Cõtra siccitateꝫ pectoris aqua ordei decoctionis draganti ⁊ gũmi arabici detur Ad curãdũ calidam ⁊ siccam tussim:detur aqua decoctionis ordei ⁊ succi liquiricie:ĩ qua dissolutum fuit dragantũ ꝑ nocteꝫ vnam. Uel aliter: in aqua ro. dissoluat̃ dragantũ per noctẽ: postea ꝑ pannũ exprimat̃ :⁊ cum viscositate ipsiꝰ dragãti conficiat̃:⁊ fiant pillule quas teneant sub lingua que dissolute transglutiant̃:valent etiã ꝯ tussim ⁊ siccitatem spiritualiũ.Electuarium cõfectum ex duabus partibꝰ draganti: ⁊ tertia liquiricie.cum syrupo simplici: valet cõtra predictaꝫ tussim.Cõtra dysenteriã dissoluat̃ dragantum in aqua pluuiali:⁊ in eadẽ decoquat̃ pullus qui det̃ patienti eadẽ aqua aliquãtulũ tepida.per clystere inijciat̃ similiter succus plãtaginis:in quo ꝑ noctẽ fuerit dissolutũ dragantum.Sed attende:ꝙ quãdo dragantuꝫ in medicinis ponit̃:per se debet teri :quia contritioni resistit.Si enĩ cum alijs speciebꝰ conterat̃:prius in fumum resoluentur alie species:ꝙꝫ dragantum conteratur
Dias. dragãtum in puluerem redactum ⁊ cum calida aqua potatũ eos qui spasmũ patiũtur:vel quibus alique ĩtrinsecus vene crepuerũt similiter sanat.
Sera. auc.Dias.virtꝰ est ei glutinatiua sicut virtus gũmi arabici:⁊ ipsum administratur in cobol oculorum ⁊ in medicinis tussis ⁊ asperitate canne pulmonis ⁊ abscisione vocis ⁊ cursus catarri in vulua:qñ fit ex eo cõfectio cum melle ⁊ ponit̃ sup linguam ⁊ transglutitur quod de ipso dissoluit̃:aut dat̃ de ipso.ʒ.i.postꝙ infunditur in vino cocto dulci:⁊ tunc etiã valet ad dolorem renũ ⁊ vlcera vesice:qñ miscet̃ ei ex cornu ceruino adusto:⁊ parꝫ aluminis iameni:prohibet nocumẽtum morsus serpentũ.Et idẽ auct.Albugerig.Dragantũ est frigidum:⁊ est in eo humiditas que laxat ventrẽ:⁊ confert tussi ⁊ vlceribꝰ oculi:⁊ lippitudinibꝰ eius :⁊ reprimit acuitatẽ medicinaruꝫ laxatiuarum. Et idẽ auct.Mesarugie est bonũ vlceribus vesice ⁊ asperitati gutturis ⁊ lingue.Et idẽ auct.Abix.est in eo res modice caliditatis ⁊ humiditatis:⁊ laxat ventrẽ:⁊ cõfert tussi ⁊ vlceribꝰ pulmonis: et glutinat vlcera intestinoꝝ nisi quia addit in solutione:⁊ ꝯfert vlceribus oculi ⁊ lippitudini qñ infundit̃ ⁊ dissoluit̃ ⁊ colirizatur cum aqua eius:aut ponit̃ in puluuribꝰ ⁊ conuenit ⁊ miscet̃ cũ medicinis acutis laxatiuis: ga ꝓhibet nocumentũ earũ:⁊ ꝓhibet aggrauationẽ ipsius medicine supra naturam si deo placuerit. Formã assandi dragantum inuenies in littera gũmi arabicum.

Acharachie idem quod supra
Acabel.i.enula
Acadar.i.viride
Acaid est gummi arboris grani viridis
Acantum.i.incubus
Achababa.i.camisia
Achani est quoddam animal: ⁊ est auis omnibꝰ nota:⁊ vocatur pica achani
Achararich.i.cantarides
Achal.i.aquila
Achanagia .i.ambrosia
Acaltici .i.assa fetida
Achalimia .i.superfluitas argẽti
Achãtina.i.vestis cardata vel simulata

Cap.15.

Chafar arabi.grece blaccebisancia: latine vngula aromatica
Sera. li.aggre.cap.achafar: est conchyliuꝫ ex speciebus ostracoꝝ:⁊ est similiter de cõchylijs purpureis ⁊ reperit̃ in regionibꝰ indie:⁊ in aquis iuxta quas oritur spica nardi.Odor aũt eius aromaticus est:quoniã ipsuꝫ animal comedit nardũ ⁊ ipsa colligunt̃ in tempore estiuo quando aqua desiccat̃:⁊ reperit̃ etiaꝫ ex eis in littoribus maris azium.Et color eius est decliuis ad albedinem:⁊ ambe sunt meliores ⁊ est pinguis.Sꝫ illa que nascitur in babylonia ẽ subnigri coloris:⁊ ẽ minor illa ⁊ omnes habent bonũ odorẽ.Et qñ fumigat̃ domus cũ eis sentitur odor earum sicut castorei
Sera. li.aggre.cap.obstracoꝝ.Blaccebisãcie sunt ex vngulis ostracorũ: ⁊ sunt coopercula quibus tegunt̃ in foramine suo:⁊ meliores sunt que vergunt ad albedinẽ ⁊ sunt odorifere:ꝗꝛ odor trahit aliquãtulũ ad odorẽ castorei
Posse.Gal. cap.ostracoꝝ. Quãdo blaccebisantia sumitur cũ aceto in potu attenuat splenẽ:⁊ qñ fumigant̃ cũ eis mulieres habentes suffocationeꝫ matricis cõfert eis.⁊ iste fumus excludit secũdinam :⁊ qñ ex eis fumigat̃ epilepticus excitat ipsum.

Achrab .i.scorpio
Aclas.i.pirastꝛ:⁊ est pirum siluestre
Acrasia .i.intempantia ꝯplexionis
Acades .i.stralia
Acratus est nomen cuiusdam lapidis
Actago actaginis:ẽ auis optimas habens carnes ⁊ abundant̃ ĩpe inueniunt̃ Rhodi: de qua Hieronymus epistola.xv. ad Asellam de fictis amicis ait:Tu actaginẽ eructuas: ⁊ de comesto ansere gloriaris? Quidã dicũt ꝙ est fasianus.quidaꝫ dicũt ꝙ est perdix:sed falso:quoniã Gal. in li. dinamidiaꝝ:cap.de eupactis:ponit actaginem ⁊ fasianum simul:⁊ sic nõ sunt idẽ.simılit̃ nõ est perdix:ꝗꝛ idẽ similit̃ eodẽ capitulo ponit actaginem ⁊ perdicẽ.sed ꝛm veritatẽ est auis que ab aliqbꝰ vocat̃ franchilini:⁊ est quedã auis magnitudinis fasiani:sed nõ habet ita caudam: ⁊ habet pennas vario modo coloratas:sicut gallina indie:ĩterdũ tñ coloris viridis ⁊ celestis:⁊ ẽ sapidior omni aue

Actalancia i.cardella auis
Actanasia.i.confectio actanasie quam inuenies in antitodario Gal.et etiam damasceni.vel actanisia est quedam herba sic vocata: quam inuenies in littera artemisia. Unde quando in aliqua recepta ponitur actanasia sine determinatione aliq debet poni herba: quia quando debet poni confectio ponitur cum tali determinatione.
Actrabigi.i.testiculi gallorum: sed falso: immo e fasianus.
Ace i.thymus
Acedula potest dici acetosella et verius: est omnibus nota: parua habens folia et pingua cum stipite tenui: gratilibus seminibus pleno: et est frigi. et sic. complexionis. Alterat caliditatem stomachi et epatis et cordis, excitat appetitum: et ista est acetosa minor: vel acetosella. sed acetosa in omnibus est melior: et vocatur acetosa maior: ut appa ret in littera humad.
Acedorucum i.acetosum
Acedul i.alleluia
Acefali i.semē apij mōtani
Acefes i.nux romana
Acegi i.attramentum
Acelea.i.psilotrum Acelk.i.bleta
Acer i.arbor quedam sic vocata
Acerima est quidā piscis sic vocat⁹
Acerbe i.galla
Acetis.i.palea vel purgamentum milij
Acerodion i.sine duricie
Acesim i.species chrysocolle
Acheth i.absinthium
Acetosa qd est.l.l.humad
Acetum quid est.l.l.thal
Acceptaculum.i.mensura quantū testa oui capit
Acheregum i.citrum
Achencharacha i.pyretrum
Acheremata.i.apostema: quod cū frāgitur emittit ad modum humiditatis putrefacte.
Acreta.i.clausura vulue mulieris
Acre.i.acutum Acia.i.rannus
Acida i.acetosa
Acidas.i.veruce: que dicitur ficus: lege litteram veruca.
Acida est nomen proprium loci
Acinum est illud qd in vua relinquitur
Acinatium i.vinacia
Acireti i.subrussi
Achinos i.rhaphanus agrestis
Actionum i.bonum ad agēduz
Actia est quoddam gummi quod īuenitur in radice cameleonte
Achilea i.millefolium
Achirosa.i.karabe Achiron.i.palea
Achium i.cassella
Achirochia.i.infusio que fit super aliquod membrorum cum aqua calida de alto
Achiraraha i.pyretrum
Achireonata i.ackeremata
Achimo i.hermodactilus

Achia: vel acheos.i.glucten romanū: et ē mastix
Achira.i.scrofa Achil.i.cauda
Achitis i.sambucus
Aclis i.vlcus qđdā oculi
Agrigaristuz.i.sine gratia et sine remuneratione
Acrifagia i.acuta cibaria
Acrinus.i.tortura Acriiimia.i.acuitas
Acrimilacet i.git
Acsin i.spēs volubilis
Actis i.sambucus
Actis terrenus i.ebulus
Acti i.portulaca agrestis
Actiros miluus auis
Acticum mel fm Dias.est illud quod sub terra īuenitur.l.l.mel acticum
Actriplex quid est.l.l. andrafasis
Actriplex agrestis quid est.l.l.ut supra
Actriplex marina qd est.l.l.molochia albachar l
Actriocia i.constrictio
Acof.i.cataif Acoibar.i.coriandr
Acomel i.lapsana
Acontia i.iaculus serpens
Aconis patramos i.rasura eris
Aconeicos i.cibus indigestus
Acomitum.i strangulator adib vel leopardi
Acopon i.malua terratica
Acopon.i.mitigatiuum: ab a quod est sine et copos quod est labor: inde miracopon.i.mire mitigatiuum: sicut est medicamen remouens dolorez
Acorus quid est.l.l.glaspatella
Acoran i.iaculus serpens
Acoreas i.malua
Acora.i.tubera capitis: et sūt furfura capitis. Un Dias. cap. de ficu: dicit q acora et ptiria et scabrum sunt idem: et ptiria ē furfur capitis: ut idem Sera. cap. de felle. Sz dicit q sūt vlcera capitis humida.
Acores idē quod supra
Acorad.i.porrus Acoto.i.sedere
Acomlinthos.i.lapis in quo acuitur ferrum: lege litteram cos
Acoclassa i.chatinum
Aclodi i.fuligo.
Acrocordines.i.spēs verucarum.s.porri
Acrotan i.acrior
Acrob i.scorpio
Acros i.acredo
Acromus.i.corpus minimum: et est diuisibile
Achubb i.butirum
Acuch quid est.l.l.cameleōhante
Aculeset i.pondus
Aculpalea vel sacupalea.i. rubus caninus vel cinosbatus.
Acuratrod ē quedā species eris
Acusticus i.vermis audibilis
Acusaceros.i.purgamentum frumenti
Acut.i.anabasis Acrusex.i.nux romana
Acsimen i.pondus
Actu i.herba violaria
Ada i.fluxus lachrymar

Adabes .i.nux muscata
Adare est quoddam genus lacerte
Adalasi .i.vngula caprina
Adamas est quidam lapis qui vocatur lapis ada mas. Adanaelfara .i.auricula muris
Adarmus .i.lupinus
Adarsesibam .i.filfium
Adarsesalzan idem quod supra
Adarasta. .i.ellheborus albus
Adarca .i.calam⁹ aromatic⁹
Adar est quedā herba: sicut isopus satis stiptica.

Cap.16.

Adarce vel adarcis.i. flos aque marine: vt fūgus maris qui est velut spuma. Sed Dias. dicit q̄ adarce est caro que nascitur super terram: locis salsis ⁊ aquosis: cannetis se applicans ⁊ feno. Est autem spuma in speciem spongie. color est similis lapidi asiani ⁊ altionio. est vero mollis ⁊ inanis abintus. na scitur ⁊ in stagnis Posse. vngues leprosos excludit maculas ⁊ lentigines imposita tollit. Uirtus est illi viscida ⁊ metasincretica. Sciaticis imposita medicatur corpori confricata aut smigmatibus mixta cum magno calore corpus condensat: quia ut ignis calefacit. miscetur autem acopis medicinis: est autē leuis valde. Adatinarche.i.confectio rubee troci scate Abbab.i.dab.
Adbalerim.i.senectus in decrepita etate: in qua homo se mouere nō potest ⁊ omnes virtutes sūt destructe Adria.i.rubea tinctorum
Adragius.i.portulaca Adraces.i.testiculi vrsi
Adeam.i.allium Adibme.i.satyrion
Adebe .i.galla egyptiaca
Adeditach est quoddam genus lupi
Adeleem .i.satyrion
Ademil.i.furunculi vel carbunculi
Adememil idem quod supra
Ademest .i.granum lauri
Ademer .i.laurinum
Adembri .i.corruptio stomachi
Adenes .i.scrofule
Adeps anthali.i.pulpa coloquintide
Adeps.i.sepum p̄ quo.l.l.quarumuxobean
Aderes.i.fluxus sanguinis per annum: tamē nō est dysenteria nisi esset ab epate
Adestia citrina.i.cibus qui fit ex lentibus cum aq̄ quibus additur parum zafrani
Ademest.i.laurinum Cap.17. De squinanto

Adcher arabi. grece squinum: latine squinātum. Sqnātū dr̄ palea camelorum: q2 cameli eā comedūt. Est enī ca. ⁊ sic. cōplexiōis in primo gradu: ⁊ reperit̄ in aphrica: ⁊ in apulia per decennium seruatur. Et eligendum est quod subalbidum est. Si autem inuenitur quoddā durum sicut lignum circa stipitem abijciatur. ⁊ stipes eius est similis stipiti cypri: ut apparet in littera saba rade. Dias. cap. de squino. Sqnini duo sunt genera. Unum oxischimos appellatur: quia acutum semen habet. Alterum vero semen habet nigrum rotunduz ⁊ grossius predicto. Et est forte tertiū genus squini: paulo grossius supradictis: qui creticus siue olosquinus Sera. lib.aggre.capitulo adcher. Ad dicit̄ cher.id ē squinantum. ⁊ est herba habens radices sub terra ⁊ ramos subtiles. ⁊ est sicut radix culem nisi quia est latior. ⁊ habet fructum fere similem floribus cannarum: nisi q2 est subtilior ⁊ minor. nascitur in insulis ⁊ pratis: ⁊ fortasse ex eo repletur tota terra vbi nascit̄: ⁊ quādo desiccatur fit album. Et idem auc.isaach hebe naniran. squinantum est herba palearis: ⁊ habet ramulos subtiles duros: in capitibus ramulorūz sunt spice pilose. ⁊ illi pili sunt flores eius: ⁊ habet bonum odorem ⁊ vene corticis eius sunt nigre ⁊ interius albe. ⁊ sapor eius est amarus. ⁊ quod de ipso administratur sunt flores: radices ⁊ folia. Gal. floris eius substantia non est longinq̄ a subtilitate. ⁊ in sapore ei⁹ est stipticitas pauca minor caliditate. ⁊ virtus ipsi⁹ est virtus q̄ calefacit caliditate pauca ⁊ subtiliat. Itē Gal. viij.sim.phar. ca. squinantum. Sqnantum calefacit moderate ⁊ stipticat moderati⁹ adhuc. ⁊ subtilium partium substātia nō alienūz. Et idē Sera. auc. Dias. melius ex eo est nouum in quo est rubedo plurium florūz ⁊ quando sciditur apparet in eo color purpure⁹ ⁊ est subtile ⁊ in odore suaue. ⁊ quando defertur in manibus habet odorem bonum. ⁊ quando masticatur mordicat linguā ⁊ pungit punctione pauca. ⁊ quod in vsu venit ex eo est flos eius ⁊ canne radicis ipsi⁹ Auic. auc. Dias. Squinantuz ē duarum specierum. Una earum est que non habet fructum nigrum. ⁊ habet folia sicut cauda equina. Et idem opinione p̄pria. Sqnantum ex eo. aliud est arabicum: ⁊ est boni odoris. ⁊ aliō ē agimiū qō ē minutuz: ⁊ ē durius: ⁊ est grossū: et est terreuz ⁊ nō habet odorem. Melius ex eo est arabicū rubeū fortioris odoris. sed illud quod est supra ipsum ad aliquantulam declinat rubedinem: ⁊ cum sciditur fit purpureum mordicans linguam: ⁊ adurens eam sua acuitate. ⁊ in agimio est virtus infrigidatiua: et eius radix est vehementioris stipticitatis: et ei⁹ flos calefacit parum. et eius stipticitas est minor calefactione ipsius: ⁊ est aliud arabicum: sed in sua natura est ca. ⁊ sic. in secūdo. Posse. Sqnantū ī vino decoctū ⁊ cataplasmatū pudēdis mēstrua educ̄ strāgu Sera. Squinantū p̄riā ⁊ dissuriā soluit uocat vrinaz ⁊ menstrua qn̄ bibitur: aut fit ex eo emplastrum. ⁊ confert apostematibus epatis ⁊ stomachi. sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris ⁊ caliditas eius est minor caliditate ipsius: ⁊ propter istam stipticitatem accidit q̄ administratur ad fluxum sanguinis. Dias. cap. de squinanto. flos ei⁹ ē stipticus stipticitate pauca: calefactiuus maturatiuus: mollificatiuus: frāgens lapidem: aperitiuus orificiorum venarum p̄

vocatiuus vrine et menstruorum: et resoluit infla tiones et inducit grauedinem capitis. et confert sputo sanguinis: et dolori stomachi. et confert pulmoni et renibus: et miscetur in confectionib⁹ medicinarum multarum. Et radix ei⁹ est stiptica: et ppterea datur ex ea pondus auri. i. cum tantūdē piperis aliquot diebus habentibus nauseā et hydropicis ꝛ habentibus conquassionem in neruis ꝛ decoctio eius confert apostematibus matricis: quando fit sessio in ea: ꝛ oleum squinanti confert omnibus speciebus pruritus: ꝛ illi qui est in aīalibus ꝛ expellit lassitudinem et est coueniens ad albaras.

Gal. Squinantum est vrinatiuum ꝛ menstruorum eductiuum in pcerijs et potationibus sumptum. Juuat autem ad eos qui scdm epar ꝛ stomachum ꝛ ventrem phlegmones Est autem radix eius magis stiptica q̄ꝫ flos: sꝫ flos calidior. In omnibus vero partibus eius: alijs qdem magis: alijs autem minus apparet quedam gustantibus stipticitas: propter quam ꝛ pharmacis que emoptoicis fiunt miscet᷑.

Aui. Squinantum in eo ē stipticitas: quapropt᷑ confert eius flos fluxui sanguinis vndecunqꝫ fit. ꝛ in eius oleo sunt resolutio ꝛ attractio: sed ipsi⁹ radix est fortior in hoc ꝛ constringit naturam: et in ipso sunt digestio ꝛ lenificatio: ꝛ orificia venarum aperit: ꝛ sedat dolores intrinsecos: ꝛ proprie ī matrice ꝛ resoluit ventositates. Eius oleum confert prurituí. ꝛ eius decoctio confert apostematibus calidis ꝛ duriciebus intrinsecis: bibitum ꝛ suppositum pro emplastro ꝛ decoctum: ꝛ apostematib⁹ frigidis in visceribus. ꝛ confert lacertis conquassatis. ꝛ confert spasmo: cum ex hoc bibitur quarta pars auri cum pipere: ꝛ ipsum remouet lassitudinem. ꝛ grauat caput: ꝛ proprie illud quod est ex eo agimium: sed minutum eius facit sodā ꝛ grossioris semen facit dormire ꝛ stupefacit. ꝛ totum ipsius cōfortat carnem rubeam: que est inter gingiuas ꝛ desiccat humiditates ipsarum. ꝛ eius flos purgat caput. ꝛ squinantum cōfert dolori pulmonis. ꝛ eius flos confert sputo sanguīs. ꝛ radix ei⁹ confortat stomachum ꝛ appetitum: et sedat nauseam: accepto aureo ex eo proprie cum pondere sui et pipere. Et ipsius flos sedat dolores stomachi: et confert apostematibus eius: et apostematibus epatis. et squinantum confert doloribus matricis. et encatisma ex decoctione eius apostematibus matricis calidis cum distillatur in eaꝫ: aut vaporatur cum aqua eius. ꝛ frangit lapidem: ꝛ stringit naturam proprie quod ex eo est agimium: et abscindit fluxum sanguinis matricis: et ppꝛie ei⁹ flos. ꝛ confert doloribus renum et fluxui sanguīs ipsorum. et cum bibitur ex radice ei⁹ aure⁹ cum pipere confert hydropisi. et ipsi⁹ flos confert apostematibus ani. Species ei⁹ grossa cum ex folijs recentib⁹ que sunt iuxta radicem fit emplastrum est iuuatina morsure venenosorum.

Adbe .i. galla egyptiaca
Adberne .i. aromaticum
Adgeraxat. i. gen⁹ scorpionis: qui trahit caudam post se reuolutam.
Adbel .i. fruct⁹ iuniperi
Adberet .i. flux⁹ sanguīs epatic⁹
Adbelem ē planta indici
Adbelbre .i. satirion
Adrere .i. puluis aromatic⁹
Adiāton.

Dias. cap. adianton. Adianton: siue gallitricō vel pollitricon. Ubi sciendūꝫ est ꝙ omnia illa nomina sūt synonyma idem significantia. nam significant capillūꝫ veneris. vnde nomina que in tricon desinunt capillum dicunt: ut pollitricon: gallitricon. i. capillis veneris licet moderni pro diuersis accipiant: ad vnam tñ concordat virtutem: faciunt enim ad augmentūꝫ capillorꝫ. Unde.

Dias. Adianton: siue gallitricon siue pollitricon folia habet coriandro similia: scissa in summitate. Hasta ipsi⁹ longa duabus palmis: habens super se capitella nigra: que herba semen non habet. radix est illi inutilis. virtus ei⁹ est in folijs ipsi⁹. Paul⁹ capitu. adianton. Adianton siue capillus veneris: fri. ē ꝛ sic. tempate tamen ex subtili substantia: virtuteꝫ habet diureticam. pro capillo veneris: lege litterā berstegasten. ꝛ pro adianton: lege litteram dontō ꝛ pro pollitricon: lege litteram pollitricon.

Adiam⁹ .i. herba capillaris
Adhibis .i. visc⁹ quercin⁹
Adib similis est lacerte magne: ꝛ moratur in aqs
Adibe .i. visc⁹
Adicasugeg .i. gall⁹ ꝛ gallina
Adidalantros .i. calaute cumenon
Adibalartoris idem quod supra
Adiestiones .i. operationes
Adilios .i. sanguis draconis
Adilesmelich .i. alilesmelike
Adipsa vel glicorizia. i. laquiricia
Adipsos idem quod supra
Aditrigi. i. fasian⁹ Adintori. i. sumach
Adhip .i. lupus
Adhil: in practica heben Mesue commendantur valere visui. Nescitur autem quid sit. in Serapione in aggre. sim. medicinarum vocatur athel: que visui etiam laudatur. sed mihi videtur ꝙ sit eufragia: ꝛ sic est ꝑm veritatem
Adrianum est quoddam antidotum opiatum in antidotario Gal. positum.
Adrice .i. arthanite
Adrion .i. squinantum
Adris .i. asperum
Adricon .i. succus frumenti
Adrioch .i. arthanite
Adruma idē quod supra Adrunas idē qd̄ sup̄
Adrungi .i. fasianus
Adrichasa .i. polium mōtanum
Adtim .i. allium
Adoch. i. lac Adog. i. vas
Ador gen⁹ est farris: inde adoreius panis qui ex eo fit
Adoram est locus quidam sic vocatus: et est sil'r ter quedam auis que recipit denominationem a

loco:quam non habemus in partibus istis

Ador:enum .i.far ordei

Adohobo.i.lac acetosum:de quo extractum est butirum.

Adohobe idem quod supra

Adstomatica .i.oris pharmaca

Adualdul.i.ericius habens spinas sagittales :et in lingua nostra vocatur istrice.

Aulma .i.lupi

Adububa idem quod supra

Adubucha .i.lumbi

Adubel .i.musca

Adubul .i.secũda spẽs ethice

Adubul.i.ericius montanus habens spinas sagittales:et ideomate nostro vocatur istrice

Aduiden .i.filfium

Adumul ẽ gen' apostemat calidi

Aduranti .i.perdix.

Aduratici idem quod supra

Adurcãdi idem quod supra

Adduas .i.potio

Adduguardemel.i.infirmitas que oritur in palpebris intus:et non permittit aperire oculum :et rubet. Adhulbus .i.adualdul

Adulbub .i.mercurialis

Adulbubub idem quod supra

Adhubulet .i.adubelet

Affadius altin.i.serpentes magni:qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus

Affaso .i.assarum

Affaratib .i.blaccabisantia

Affarnal .i.cipressus

Affasure .i.radix vitis albe

Affalax.i.talpa Affani.i.hedera

Afflamain.i.dies.xl.in tempore canis :et.xx. sunt iulij:et alij.xx.sunt augusti:et dicuntur asamanux id est molesti.

Affrangens .i.quedã medicia inda

Aframia .i.cibus de agresta

Afeca .i.apertio

Afegumati sunt omnes spẽs boni saporis que cibis admiscentur:ut piper etc.

Aferisis .i.passule sine granis

Afferiat .i.aloes

Affesem .i.butirum

Afemem idem quod supra

Afferusius est quedam species lacticinij

Affebere.i.vna de.xxviij.mansionibus lune

Affesura .i.discrasia

Affeng.i.affegi Affenis.i.palma

Cap.18.

Affegi albach

ara.grec. trages : latine ve ro spongia marina. Sera. li.aggre.cap.affegi albach. Affegi albach.i.spongie marine duo sunt genera :scilicet masculus et femina.masculus dicitur qui percussuras minutas habet et spissas et albas.femina vero rotundas cauernas et maiores habet .Sed additur tertium genus duros lapides ĩtra se habẽs et plurimas cauernas.Comburitur vero sicut calcidonium.Melior est illa que est propinqua sue acceptioni:et est adhuc reseruans in ea de virtute quam acquisiuit ex mari:sed quando prolongat tempus sue collectionis euanescit virt' eius :et nõ est conueniens ut administretur in opere:nisi prius lauetur cum nitro:aut baurach:vel cum aqua cineris que dicitur distillata. Auic. li.ij.capit. de spongia. Spongia est corp' marinum laxum:raruz:et dicitur quod habet animal in eo cui adheret et non separatur ab eo. Et illa que est recens est fortior et vehementioris exsiccatõis propter fortitudinem nature maris.et est ca.in primo :et sic.in secundo gradu.et ipsius lapis est propinquus et minus calidus:et est fortis exsiccationis.proprie quod ex ea est recens quando aduritur cum oleo:et simi liter eius cinis. Dias. cap.de spongia.spõgie sunt duo genera masculus et femina.masculus habet foramina minuta et spissa et alba. femina vero habet foramina rotunda et magna.Et additur tertium genus habens ĩtra se lapides duros et plurimas cauernas.

Posse. Sera.

auct.Gal. virtutem habet exsiccatiuam manifeste:et ideo virtus eius est que cõsolidat vlcera recentia cum suo sanguine: cum madefit in aceto mixto aqua vel vino: sm diuersitatem corporum.Et abscindit fluxum sanguinis qui ex incisione accidit:vel combustione:quando accipitur sicca non habens humiditatem in se: et inbibitur in aspalto iudaico:aut in pice liquida :et ponitur super locum fluxus:et ignis in ea accenditur:et valet ut cauterium.sed spongie combuste virtus est resolutiua.Et lapis qui inuenitur in spongia habet virtutem que desiccat:et frangit lapidem qui ẽ in renibus causat'. Et idem auct. Dias. que ex spongia ẽ noua et sicca:non cũ sua pinguedine confert vlcerib' et resoluit apostemata phlegmatica:et conglutinat vlcera recẽtia :qñ superponitur cum aceto vel aqua.incarnat vlcera antiqua:quando apponitur eis cum melle cocto et apponitur cum aqua sola. Sed ex spongijs illa que est subtilis leuis non habet iuuamentum Et vtimur spongia noua sicca in pãno lineo ligata:que sola facta forma licinij et intromissa aperit orificia uulnerum:quando sunt clausa. Et quando ponitur sicca in vlceribus antiquis humidis ad que fluunt humiditates ab alijs membris exsiccat ea et diminuit humiditates eorum. Et apponitur cum aceto et abstinet menstrua .Et quãdo cõburitur sicut comburitur spuma maris :confert obtalmie et abstergit oculum.Et quando lauatur post combustionem eius:est magis iuuatiua in medicinis oculorum.Et quãdo comburitur cum pice cõfert fluxui matricis.Et lapis qui inuenitur in spõgia frangit lapidẽ vesice quando bibitur cũ vino Aui. quando spõgia aduritur cum oleo:et similiter eius cinis:cõfert disruptioni sanguinis:propter incisionem et apertionem.Inflãmatur etiam ex ea ignis super locuz:et cauterizat

cum hoc q ipsa est substantia retinens sanguine. Et ex ea fiunt licinia: que in orificijs venarum po nuntur: et retinent sanguinem et fluxum sanguinis. Et eius lapis subtiliat absq calefactione: et exsiccat: et abstergit: et exsiccat apostemata phlegmatica. Et infundit in aceto et ponit super plagas et consolidat eas et decoquit cum melle: et cosolidat vlcera profunda. et similiter ponitur sicca sup ipsa et infusa in aqua aut vino: desiccat vlcera humida antiqua. et quado spogia aduritur cum oleo e co ueniens curationi sputi sanguinis. Et lapis in ea i uentus frangit lapide in vesica apud aliquos. Sz Gal. ait q frangit lapidem renum tantum: quia non transit vsq ad vesicam.

Asfebeleza .i. mandragora
Asfichimon .i. epithimum
Asfichimie. i. spes exiture oculi vlcus. s. adustiuuz
Asfid .i. semen sinapis albuz
Asfilonum .i. opium
Asfinis est lapis super quem nascitur sal: cui flos nominatur asius.
Asfis .i. vipera serpens
Asfidhegi. i. cerusa Asfion. i. opium

Cap. 19. *de cerusa*

Asfidhegi ara. vl alusirega lirozam: grece ve ro et latine cerusa. Cerusa fit in hunc modum: acetum acerrimu fundit in aphora vsq ad dimidium: deinde plumbu decolatum et extenuatum sup acetum suspenditur: et sic vi aceti ipsa remissa in aphora veluti fex subsedit: quam fecez delimpidato aceto leuigamus et in sole siccatam teri mus. **Sera.** li. aggre. cap. assidhegi. Cerusa fit sm hunc modum: accipe laminas plubeas quadratas in quatitate libre. i. et pone in vase terreo supius mediocriter angusto in latitudine pedis vnius et dimidij: vase tn prius impleto aceto fortissimo: pone baculos sup orificia vasoz ab vna extremitate ad aliam: et suspede laminas plubeas perforatas per spacium quatuor digitoz ab aceto cu filo: et postea cooperi orificia vasoz: et pone in obscuro loco: et dimitte per quatuor menses: in fine quarti mesis aperi os va sis: ut fortius vis aceti exalet: et inuenies quasdaz tuborositates et mucillagines circa plubum quod inuenitur minoratu: illas primo cultello abrade et pone in vas magnum: et apposita aqua manib vel pedibus malaxa: postea aqua abijce: et pone substantia que remanet in vas aliquantulum con cauum: et apposita aqua soli exponat: aqua autez illa cosumpta aliam appone: et ita facies quousq fiat albissima: postea depone a vase illo: et pone i minus concauum: vnde cerusa rotunda fiat. Sz sciendum q hi qui cerusam faciut sepius incurrunt palysim apoplexiam et arteticam propt frigiditatem aceti dissoluetem. Uirtus eius est fri. et sic. in secundo gradu. Cerusa assat in hunc modum: accipe testam nouam ex terra archibi: et ponatur sup prunas: et pulueriset super ipam cerusa postq fuerit trita: et moueat sine itermissioe et quando fuerit conuersa in colorem cineris: au ferat ab igne et infrigidet et administretur. Et ad uritur itez in hunc modum: ponat in vase conca uo postq teritur et moueat donec fiat sicut auripigmentu rubeum: deinde auferatur ab igne: et administret que sic preparata ab aliquibus dici tur san dirich. **Dias.** cap. d cerusa. Cerusa fit i huc modum: Mitte in vase fictilli acetum acerrimum: et cooperi plumbo in tenuitate deducto et muni argilla: ut spiramen no admittat: donec plubum ipsum vi aceti liquescat et euanescat: postea vero quod supernatauerit aceto: et quod resederit subtus: liqua et infunde: et sic in va se nouo refunde: et sicca in sole: et postea tere et cribella: faciesq hoc ter vel quater. Primum vero quod exit per cribrum virtuti collyrioꝝ serua tur. Secudum vero secundam virtutem habet. et ordo iste seruat hodie. Alij vero vas implet aceto vehementer acerrimo: et superposito flabro ca lami ritu desuper plumbum in tenuiatem deductum coponunt addito coopculo et munito argil la sinunt sic esse: donec solutum in aphoraz veluti fex resideat: quod limpidato aceto leuigat et i so le siccant: et terut ex aqua tadiu lauantes quousq nil habeat asperum: et sic leuigata aqua in sole sic cant. qui vero addito aceto voluerit trociscos fa cere et in sole siccare melius facit. fit autez hoc me lius in estate: ut niuea et limpida exeat. Multi etia in hyeme coficiunt simili modo supra: et ponunt supra balneum: ut colore eius siccet. vtilis est ve ro que in Rhodo conficit: et in Chorintho. Assa tur vero sic: pone testam mundam et nouaz et ma gis acticam igneis carbonibus: et supasperge tri tam cerusam: et moue frequenter qdiu colorem mutauerit: fingens colorem sandarace. hec sz ali quos vocatur sandix. Lauat ut chachimia vel tu cia. Alij vero in cacabo nouo mittunt et sup focuz ponunt: et frequenter agitant qdiu colorem rufum faciunt. et hoc multi dicunt sandicu ee. Alij vero vas medium implent de aceto: deinde plu bum delatum et extenuatum super acetum suspen dunt: et sic quod remanet in plumbo vel subsederit in fundo lauant et siccant in sole. Est aute optima cerusa candidissima et non grauissima: et que linguam mundatam non denigrat. Uirtus e illi mallactica: et stiptica: et lentintica: et plerotica: et le uiter catastaltica: et catilotica: cerotis pingui bus miscetur: et medicaminibus: et trociscis. **Auic.** li. ij. cap. de cerusa. Cerusa e cinis plu bi aut alannoch: et in ea que fit ex alan noch vehementer ellaboratur: et adurendo fit et asreg: acquirit superflua sbtilitatez. qnq vero fiut omnes ceruse cum aceto. et quadoq cum salibus et quadoq fiunt pluribus modis: sm q scitur in libris huius artis. fri. est et sic. in secudo gradu. Et que fit cum aceto est vehementis subtiliationis et magis profundans. et in alia non est vehemens sb tiliatio: et est glutinatiua et proprie asreg. **Posse.** Cerusa mu dificat et ab stergit superfluitates. et ideo vtut ea mulieres ad

decorandam faciem quam preparant in hunc modum: Accipiunt cerusaz cum aqua ro. et exponunt eam soli: et maxime in estate: qua aqua consumpta aliam apponunt: et hoc faciunt donec albissima fiat et aliquantulum aromatica: postea informant pillulas et faciei apponunt liniendo. Alij autem cum ea puluerem apponunt boracis: vel camfore: vel belliculi marini vel omnium: et melius operatur. Sed que longo tempore cerusa vtunt ad decorē dolorem dentiū incurrunt: et putrefactionē orisqz fetorem **Sera.** Cerusa replet vlcera carne subtili: et aufert carnem superfluā ab vlceribus: et incarnat ea quādo ponitur in cerotis et in vnguentis. Est aūt cum hoc ex medicinis inficientibus. **Dias.** Cerusa sola accepta homicidiuz ppetrat. **Aui.** Lenificat apostemata fri. et dura et ponitur ī emplastris: et replet vlcera: et corrodit: et ,ppie asreg carnem malaz: et est fortior in generatione carnis et confert bothor oculi: et est ex medicinis que cōueniunt fissuris ani: et est ex venenis

Affrinus.i.lupinus — Affriza.i.horror
Aforoch .i.a morte liberans
Affor .i.crocus hortulanus
Affodillus: albutium: lappa: astul regia: idem

Cap.xx.

A-**Fodillus** herba est folia habens sic porrus: virgam lenem habens: quā multi albutium dicunt. supra quam virgam semē habet quod semen antericon dicunt: radices habet longas et obrotundas balano similes. cui radici virtus est calida et viscida: vrinam puocat. menstruis imparat. dolorem lateris tollit. ex conquassationibus tussientes medicat. bibita vsqz ad.ʒ.i. cum tepida letam diem ducit. morsibus venenatis occurrit. folia et radix eius cataplasmatibus adhibita: flores eius similiter cum vino pascentia vulnera et sordida saluberrime curant. tumorem testium et mammarum imposita spargit. pustulas et ordiolos adhibita stringit: maxime si cum fece vini cocta et īposita fuerit: addito vino et dulcore et mirrha et croco et cocta simul. oculis maxīe prestat effectum. dolores aurium et sanies vino addita et libanoti et melle et mixta detergit auribus tepidus infusus succus eius: si dextre partis dens doluerit sinistre auri infusus medet: cinis radicis eius: alopicias emēdat. radix excauata et cum oleo calefacta permenonibus et doloribus aurium singulare presidium est. Radix eius maculas albas in sole factas emendat. Radix eius bibita cum aqua vētrem mollit. semen eius et flos serpentibus contrarium est: si cum vino bibitum fuerit.

Afforalbum .i.vsnea
Aflosmi .i.tapsus barbassus
Afros .i.spuma
Afro .i.sinapi album
Afrosi.i.venus inde descendit afrosia i.etas venerea vel pubescend i.
Afrostredon.i.vlpicum: et est lapago

Afrodisia.i.acorus. vnde Dias. acorus herba venerea vel afrodisia. Et afrodisia dicit quod est quedā spēs satyrionis: que ab eodem Dias. sic vocat in ppio cap.
Afrodisium idem quod supra
Afronitum grece descendit ab afros quod ē spuma et nitrum: inde afronitum.i.spuma nitri: et quod est.l.l.baurach

Cap.xxi.

A-**Froselinum** grece: latine vero lapis lune. **Dias.** capit. de afroselino. Afroselinuz est illud quod apud Auic. in 2° cañ. dicitur lapis lune: ut ex amborum concordia apparet. Et iō dicit afroselinum ī egypto tantūmodo inuenitur quod ita creatur: Ros celestis ad lune claritatem positus in speciem lapidis: quem specularem vocamus coagulatus constringitur. Optimum est autem quod est colore ceruleo et lucido. Hoc eniz fit simile gypso limpido: et specularis lapis dicit. **Plinius** cap. de afroselino. Afroselinum ita creat: Ros celestis congelat ad lune claritatem in modum lapidis specularis: vnde nomen sumpsisse videtur. **Posse. Dias.** Afroselinū omnia vicia capitis emendare potest potatum: et cephalargicis et epilepticis creditur prodesse.
Afudius.i.serpens magnus qui egredi facit sanguinem ex poris omnibus
Afuruncum nomen est cuiusdam electuarij
Affugilla .i.rhaphanus
Affugi idē quod supra — Affusdecha.i.ozimū
Affursumgi .i.sparagus
Affum .i.crocus hortulanus
Affur idem quod supra
Affruiton .i.sceba
Agalgium .i.lignum aloes
Agalsm idem quod supra
Agalictinon .i.lac acetosum
Agapis lapis: quid est.l.l.agapis lapis

Cap.xxii.

A-**Garicus** gre. et latine: arab. vero garic⁹. Agaricus est quasi fungus crescens circa radicem arboris: maxime in Babylonia vel in Lombardia. Duo eius sunt genera.s. masculus et femina: que melior est: et habet formam rotundā desiccatur: et fit albissimus. Masculus habet substantiam longam: et non est adeo albus. Femina vero est albus lenis et frangibilis: habens quasdā tuborositates intus: et frustula quasi porosa. **Sera.** li. aggre. capit. Garicus auct. Dias. Garicus est similis radici aniudem: sed est minus durus quam ipsa et spongiosus. et putant quidam quod sit radix herbe. et quidam dicunt quod generat ex putrefactione arborum sicut fungus. Et iā repertus est super arbores scerbin: nisi quia ē facile frāgibilis et debilis fortiter: et est radix spōgiosa mollis substantie: et est duarum specierum: masculus et femina. sed femina habet gradatim in se sicut

tunicas.masculus vero non habet tunicas:sed est
tota substantia eius conti-
nua:⁊ femina est maior. **Gal.** vi.sim.phar. cap.de agari-
co.Agaricꝰ est sicut radix:aut est planta que na
scitur super arbores aliquas:⁊ est substantie sub-
tilis in sua compositione:⁊ substantia eius ē com
posita ex substantia aerea ⁊ terrea:quam subtilia
uit calor:nec in eo ē aliquid aquositatis omnīo.
Et in sapore eius dulcedo aliqua in primis cum
obuiat gustui:secundario vero ē subamarus:⁊ in
eo apparet aliquantuluʒ acuitatis cum stipticita
te.⁊ virtus eius ē ca.⁊ sic.ex quibus omnibus cō-
positum ē pharmacum ex substantia aerea:⁊ ter
restri a calore subtiliata.nequaquam vero parti-
ceps ē aquose:⁊ propterea diaforeticus ē secūdū
virtutē:⁊ gros-
siciei incisiuus. **Dias.** cap.de agarico.Aga
ricus ē sicut radix si-
milis silfio:sed non sic dura. cuius genera sunt
duo:masculus ⁊ femina. Masculus rotundus ē
in se collectus:⁊ maior.Femina vero pectini ē si
milis qua capilli discernunt᷑.radios mittit cum al
bedine glauca videt᷑.Ambobus gustus est vnus.
primo dulcis:postea amaricans.nascit᷑ in arabia
⁊ in samaria:⁊ in ponto qui est omnibꝰ melior.ē
ei virtus ca.⁊ sti-
ptica ⁊ diaforetica. **Jo.mes.** cap.de agari-
co.Agaricus
est ex medicinis magni iuuamēti.cuius ortus est
secus arbores:quibꝰ accidit corrosio ⁊ putrefactō
⁊ eius generatio est sicut generatio fungoꝝ:ꝓpt
quod quidā estimauerunt ꝙ sit fungus:⁊ videtur
ꝙ sit Et quidā dixerūt ꝙ sit sicut apostema factū
ex putrefactione.Eius autem duo sunt genera.s.
masculus ⁊ femina.Masculus vero est malus:⁊
est ille qui est longus ⁊ grauis:⁊ habet in fractu
ris suis sicut ꝓductiones neruoruʒ:⁊ est durus ⁊
densus.Agaricus autem quē sapientes laudaue
runt:est femina habens ꝓprietates quinqʒ bonas
⁊ ꝓprie vt sit albus ⁊ leuis:⁊ velociter frangibilis
⁊ porosus ⁊ rarus valde:⁊ vt appareat in princi
pio dulcis gustus eius:deinde succedit ei amari
tudo ⁊ stipticitas.Et melior pars totius corporis
est superior pars ipsiꝰ:⁊ stipes eius est non bonus
habēs quasi semitam ligni putrefacti:⁊ corrosuʒ
ex eo ē malum.ē ca.in ꝑmo:sic.in secūdo.Est au
tem compositum ex substātia aerea posita in sup
ficie ipsius a qua primo sentitur dulcedo ī gustu
⁊ ex partibus terreis subtilibus dantibus ei stipti
citatem:⁊ ex partibus in eis quibus sentitur in eo
de amaritudine Et iō ē icisiuus:subtiliatiuus:⁊ so
lutiuꝰ nature:⁊ carminatiuus ventositatū grossa
rum:⁊ aperitiuus opilationū omnium.Est pauci
nocumenti ꝯm sapientes:nisi qꝛ imprimit lesionē
visceribus debilitans ea:quod quidē cū permixti
one abstergentiū cum ipso vt non profundet᷑ vir
tus eius ex ipsis tollit᷑:⁊ ē debilis tardans opatio
nem
suā. **Dias.** inquit.Tarda est ⁊ debilis opa
tio eius sed incolumis:ꝓpterea
quod in eo ex dulcedine ⁊ stipticitate aggregant᷑
ꝑtes conuenientes:vex vigoratur opatio eius:si
addat᷑ ei tertiū ipsius salis gemme:⁊ fiant ex eis
trocisci cuʒ secaniabin.Et dicit Humay melicra
tum iunctū ei:vigorat opationē eius.Et dicit Ha
ly.Si ex eo ⁊ sexta parte ex keisiʒ aut dauci:⁊ q̄r
ta ipsius salis gēme fiant trocisci cum viscositate
polipodij recentis:fit mirabilis cōsecutio opera
tionis eius ad ea que oportet.Et dixit Judeus cū
oximelle squillitico magnificat᷑ opatio eius.Et
dicit adhuc Haly aliquid cū virtute acuta admi
xtum ei est ex addentibus virtuti ipsius.Et dicit
Gal.fiant trocisci ex eo cū vino infuso zinzibere:
in quo puluis ipsiꝰ sepe submergat᷑:⁊ fiet opatio
ipsius cōpleta.⁊ ex rebus vigorantibus ipsum est
spica:⁊ aqua casei ⁊ proprie sumpti ex capris.⁊ sci
to ꝙ de decoctione ⁊ trituratione sustinet rē me
dio-
crē. **Posse.** Ad mēstrua ꝓuocanda acci
pe subtilissimum puluerem
agarici:⁊ confice cū succo ciclaminis ⁊ oleo ⁊ ca
lefac ad ignem ⁊ cum bombice intincta supponat᷑
Contra fistulā accipe salem costum tartarum ⁊
agaricū:⁊ facto subtilissimo puluere cū melle cō
fice:⁊ tētā inunge ⁊ impone:ossa fracta extrahit
carnē malam corrodit ⁊ fistulaʒ sanat. Contra
morfeam albam puluerē salis casti tartari ⁊ aga
rici pone super morfeam prius facta sacrificatōe
Dias. tortionibus.ʒ.i.agarici fert opeʒ:per
ventrem humores crudos deponit.
De alto cadentibꝰ vtiliter adhibetur:bibitis obo
lis duobus cū vino:si non febriunt:si febriunt cuʒ
aqua ca.Epaticis asmaticis:⁊ dissurijs:⁊ nefretic
⁊ ictericis maximum prestat effectum accepta de
eo.ʒ.i.Malum colorem emendat.ptisim medicat᷑
spleneticis cuʒ oximelle auxiliatur.Agaricus co
mestus reijcientibus sanguinem abstinet:digesti
onem celebrat.obolus vnus cū aqua acceptus do
lorem arteticum cōpescit.epilepticis cū pusca vti
liter dat᷑.mēstruis imperat.stericas inflationes ꝓ
hibet.morsibus venenatis tribus obolis cuʒ vino
acceptis subuenit.Et oēs causas intraneorum do
lorū curat ꝯm virtutem hominis:vel etatis datus
nā alijs cuʒ aqua dandus:alijs cum vino:alijs cū
oximelle:alijs
cum mulsa. **Sera.** auc.Hali.Agaricꝰ re
soluit ꝑtes grossas ⁊ a
perit opilationes que sunt in epate ⁊ in renibus ⁊
curat ictericiam:que accidit ab opilatione epatis
⁊ cōfert epedimie.⁊ curat rigores fe.que ꝯtingūt
ab humorositatibꝰ grossis.⁊ cōfert morsibus tyri
vel alterius animalis venenosi:qū ponit᷑ exterius
loco emplastri:⁊ bibitur de eo quantitas aurei.i.
cuʒ vino mixta aqua:⁊ est medicina laxatiua.Et
idē auct.bedigoras.Proprietas eiꝰ ē contra phle
gma ⁊ melancoliam.Et idē auct. Rasis.Inueni
vniuersaliter ab omnibꝰ hominibꝰ ꝙ purgat hu
mores nociuos.Et idem auct.Humay in libro ō
tyriaca.Expellit humores a neruis ⁊ cerebro cuʒ
ꝓprietate mirabili que est in eo.Et idē auc.Aben
mesuai.De eius ꝓprietate est laxare phlegma.⁊ ē
cōtrariū venenis.Et idē auct.Abix.Agaricꝰ pur
gat cholerā ⁊ phlegma simul:⁊ fortificat medici
nas magnas:qū miscet᷑ cū eis:⁊ facit eas penetra
re ad extrema corporis.⁊ est cōtrarius medicinis

mortiferis qñ bibitur aut miscet cũ alijs medicinis **Gal.** Agaric⁹ expurgat opilatões q̄ in visceribus: τ iõ ictericos sanat: q̄ sic ex opilatione laborãt epatis. Cõfert etiam epilepticis ob eandẽ virtutẽ. Rigores etiã qui ꝑm periodũ: qcũqꝫ ex grossis aut viscosis nascunt̃ humoribus ipse sanat. Cõfert etiã eis qui morsi sũt vel percussi ab inferentibus frigiditatẽ: deforis qdẽ appositũ. Intra corp⁹ etiã sumptũ pondẽ vni⁹. ℨ. cũ vino limphato: τ est **Jo. mes.** Agaric⁹ solutõe etiã purgatiuũ educit phlegma grossũ τ cholerã ru. Et idẽ auc. Gal. Solutione educit vtrãqꝫ cholerã: τ phlegma: τ humores viscosos: τ putridos. τ eius ꝓprietas est mũdificare cerebꝝ τ neruos τ membra sensuũ: τ lacertos: τ educere materias q̄ sunt in nucha τ finib⁹ eius. τ mundificat pulmonẽ: τ pectus ab humorib⁹ grossis viscosis τ putridis. τ mũdificat stomachum: epar: renes: τ splenẽ: τ matrices mulieꝝ. τ educit materias a iũcturis: ꝓpt̃ q̄ vocauit eam Democritus medicinã familie. Et valet ad oĩs dolores intrinsecaꝝ ꝑtiũ corporis. τ ad sodã ãtiquã. τ epiplepsiam vertiginẽ. τ ꝓprie cõfert manie τ melancolie τ apostematib⁹ cerebri. τ est bona medicina asmati: τ difficultati anhelit⁹: τ vlcerib⁹ pulmonis τ pectoris. τ sanat dolorẽ stomachi τ viscerũ. τ est medicina magna omniũ opilationũ. τ cõfert dolori epatis: τ splenis: τ renuꝫ: τ curat apostemata eoꝝ. τ ꝓuocat vrinã τ mẽstrua τ mũdificat matricem. τ vsus ei⁹ acquirit corpori bonũ colorẽ. τ cõfert febrib⁹ antiq̄s diuersaꝝ materieꝝ τ typo illaꝝ. Et ẽ ex medicinis ꝯfortãtib⁹ neruos. τ cõfert sciatice τ dolori iũcturaꝝ. Et ẽ medicamẽ magnũ: τ ꝓprie cũ eo q̄ꝺ ꝯuenit ex potib⁹. Quãtitas aũt q̄ põt cõueniẽt̃ dari: τ ẽ ꝯtriti potio a. ℨ. i. vsqꝫ ad duas τ in decoctionib⁹ a. ℨ. ij. vsqꝫ ad quinqꝫ. Conseruatur ꝑ quatuor annos.

Agarab. i. apostema fistulosũ ĩ lachrymali.
Agasti sunt cancri marini
Agma i. fractio
Agedeguil. i. vene q̄ ꝓtẽdunt̃ in ꝓfundo ab itestinis ad epar ꝑ q̄s trãsmittit̃ succositas ad epar
Agesos. i. peonia
Agelmin. i. ericius
Ager. i. petra
Agestim. i. serpens
Agi. i. ebur
Agilopa idẽ q̄ꝺ supra
Agilopa ꝺr̃ ab agi q̄ꝺ ẽ caro: τ lepo q̄ꝺ est ocul⁹ inde agilopa. i. carnes molles in oculis.
Agilops i. auena
Agiolagia ẽ modus chirurgie: q̄ adhibet̃ in episoris oculorum.
Agirũ. i. ꝯfortatiuum
Agiratos ẽ medicina restrĩgẽs vulnera
Agiros est populus arbor: cuius gũmi est karabe. l. l. electrum.
Aginum. i. de terra mecha
Agmulatum i. git
Agriostaphilon i. daucus creticus
Agrimonia quid est. l. l. argemonia
Agriostisibum i. pastinaca
Agriaca i. ictericia viridis
Agriartimaũ. i. cannabũ siluestre: τ ẽ cãna varia
Agrimoniu i. lappa inuersa
Agriontaphilon. i. pastinaca siluestris
Agrimolatum i. git
Agrielea. i. oliua siluestris: ꝑ q̄. l. l. caytayton
Agrippina. i. vigilie cum solicitudine
Agrippine. i. apostema capitis compositũ ex cholera τ phlegmate
Agriophiros i. porcus siluestris
Agriocanna i. cantabrum
Agriolochanna. i. olus rusticũ: τ ẽ caul' siluestris l. l. conobin.
Agriomena. i. serpillũ
Agrippa ẽ q̄dã vnguẽtũ ĩ antidotario Gal. positum.

Cap. xxiij.

A**Grifoliũ** grece: vel lotos: vel mella: vel locrus: vl' sidra: ara. sadar: vel nabach: latine vo **Sera.** li. aggre. capitu. sadar. Saciceraso. dar ẽ arbor cui⁹ fruct⁹ vocat̃ nabach: cui⁹ due sũt spẽs. vna ẽ asri: τ alia est dabal. sed asri nõ hꝫ spinas: sed acuta folia. Et folia alteri⁹ spẽi. s. dabal sũt lata τ rotũda: τ eius arbor hꝫ spinas. Et nabach ex asri sũt parui. τ meliores ex eis sũt illi: q̄ sũt ex illa regione: τ sũt dulciores oĩbus alijs τ mediocris odoris: τ aromatizãt os comedẽtis sicut alia aromatica. τ nabach ex dabal sũt maiores. τ idẽ auct. Isaac eben aragi. nabach ẽ sicut sorba ĩ frigiditate: τ pl⁹ ea ĩ siccitate. **Gal.** vij. sim. phar. cap. lotos. Lotos arbor stiptica qdẽ: nõ multũ participat q̄litate. est autem τ subtilium partium τ siccatiuus. **Posse. Sera.** auct. Dias. qñ coquitur agrifoliũ: vel sadar cũ aq̄ aut cũ vino ꝑm necessitatẽ ꝯfert fluxui matricis τ fluxui ventris. qñ fit clystere cum ea: τ stringit radices capilloꝝ: τ ꝓhibet casus eoꝝ. Decoctio serrature ligni ei⁹ qñ bibit̃: τ fit clystere cũ eo cõfert vlcerib⁹ τ cursui humiditatũ matricis antiq̄. τ rubificat capillos: τ cõstrĩgit radices eorũ ne cadãt. Et idẽ auc. Habenguefit: nabach dulcis laxat cholerã q̄ ẽ ĩ stomacho τ ĩtestinis: τ rep̄mit caliditatẽ. Et idẽ auc. Albasari: nabach stringit vẽtrẽ τ rep̄mit cholerã τ ẽ grauis digestioni. τ qñ nõ bñ ẽ matur⁹ ẽ stiptic⁹ τ retinet ventrẽ fortit̃ τ matur⁹ dulcis ẽ: min⁹ stiptic⁹ oĩb⁹ alijs: τ citius descendit ab ore stomachi ꝓpt̃ dulcedinẽ q̄ ẽ ĩ eo stringit τ rep̄mit cholerã: τ vsus ei⁹ nimius ĩducit fastidiũ. Et idem auct. isaac eben arã. Qñ nabach comedit̃ añ cibũ ẽ melior: τ ꝓuocat appetitum. τ huiusmõi res q̄ sũt nimis sicce: qñ ĩueniũt humiditatẽ in stomacho aut ĩ ĩtestinis ꝑmũt eas: τ ĩducunt fluxũ ventris. τ folia ei⁹ cũ terũtur τ ponũt̃ sup apostemata calida: mollificãt τ resoluunt ea. **Gal.** serrature lignoꝝ eius ad fluxuꝫ muliebrem cõpetũt: τ ad iliacas dispositões Coquit̃ aũt τ qñqꝫ qdẽ in aquis: qñqꝫ aũt in vino sicut necessitas iubet: τ nõ ĩmittit̃ solũ: sed bibit̃. Atuero ꝑ eo ꝙ defluentes capillos detinet non modicũ signũ ẽ: quoniã stiptice qdẽ cũ eo quod siccat moderate ẽ virtutis. Dictũ ẽ eñ ĩ sermone qui de laudano: talis esse oporteret virtutis: ꝙ

debet detinere capillos defluentes.
Agogodie.i.nodi q̄ sūt in collo ⁊ in gula.⁊ sub as sellis ⁊ inguinibus.
Agonoctum.i.agnus castus maxime semen
Agonisticū.i.forte — Aglosores.i.peonia
Agnolachanon.i.olus rusticum:⁊ est caulis siluester:p quo.l.l.combin.
Agnospinos semē salicis — Agrosion idē qd̄ sup̄
Agroli.i.senation — Cap.24.

A **Grostis** gre.arab.negen: vel ibel:vel negil: latine vero gramen. Gramen est herba satis nota:hn̄s ramos rotūdos:nodosos sup terrā expādētes.⁊ a nodis ramoꝝ exeunt radices terrā īgrediētes: dulces cū abominatione cui⁹ folia parua sūt ad silitudinē cāne minoris: ē fri.⁊ sic.i pncipio pmi grad⁹. **Sera.** li.aggre.cap.negē. Negen ē herba habens ramos hn̄tes nodos:q expādūt sup faciē terre.⁊ ex ramis ei⁹ generant radices exeuntes a nodis ipsius figētes se i terra.⁊ radices ei⁹ hn̄t nodos.folia ei⁹ sūt oblōga:acute extremitatis:sicut foliū cāne parue. Est alia spēs cui⁹ folia rami ⁊ radices sunt maiores q̄ supradicte:imo sūt folia ill'a hedere q̄ qn̄ comedūt aīalia ea occidunt:⁊ maxīe illō qd̄ nascit in babylonia ī vijs.⁊ qd̄ nascit ī sicilia :qn̄ comedit a bouib⁹ apostemāt.⁊ istā spēm īuenies in lr̄a hasap.sed illō qd̄ nascit in cosos:hʒ plures ramos q̄ alia spēs:⁊ hʒ folia similia folijs lebleb ⁊ florē albū boni odoris ⁊ semē minutū:in q̄ ē iuuamentū:⁊ radices qnq₃ aut sex ī grossitudine digiti albas:molles dulces:⁊ fetentes. **Gal.** sexto sim.phar.capi. agrostis. Substantia ei⁹ ē subtilis:⁊ sapor ei⁹ ē dulcis.⁊ ē ī eo paꝝ acuitatis cū stipticitate pauca. Et radix ei⁹ hʒ saporem abominabilē.⁊ virt⁹ ei⁹ ē fri.⁊ sic.cū tpamento. **Dias.** cap.de agrostis. Agrostis virgas hʒ nodosas ⁊ spansas sup terrā:sup q̄s virgas folia sūt acuta:⁊ lata:⁊ dura sicut cāne minoris.radix est illi nodosa:⁊ dulcis quā boues ⁊ alia aīalia pascūtur. **Posse.** Aqua decoctionis ei⁹ valet ꝯ dissuriā si bibat ⁊ frāgit lapidē.⁊ curat vulnera vesice.⁊ prouocat vrinā.⁊ ē ꝯglutinatiua radix ei⁹.⁊ curat rheuma ventris. **Sera.** auc.Gal. Virt⁹ ei⁹ ē q̄ ꝯglutinat vulnera recētia dū.sūt sanguinolēta.⁊ coquit ⁊ bibit ei⁹ aqua ⁊ frangit lapidē. Sʒ semē ei⁹ qd̄ ē ī cosos.pūocat vrinam ⁊ desiccat qd̄ currit ad stomachū ⁊ ītestina ex humiditatib⁹:qa virt⁹ ei⁹ ē desiccatiua **Gal.** Radix eius sanguinolentorum subtilis sine stipticitate vlceꝝ ē cōsolidatiua.ipsa qdē herba cataplasmata ifrigidat qdē nō vehemēter.ꝯsistit aūt i medio hu.⁊ sic. Mordicatio aūt q̄ i radice ē:⁊ subtilitas partiū qdē ē pauca.cōsueuit aūt vt ⁊ lapides frangat:si q̄s decoquat eā ⁊ bibat. Semē ei⁹ debile est ⁊ tn̄ diureticū.⁊ dēsiccat rheumata vētris ⁊ stomachi.virt⁹ enī ē ipi⁹ desiccatiua subtilium partium. **Dias.** Herba ipsa cathaplasmatib⁹ adhibita vulnerib⁹ paracolesiʒ facit. Elixatura ei⁹ bibita tortionib⁹ ⁊ dissurie medicat.vulnera vesice optīe curat.⁊ calculos frāgit.⁊ vrinā pūocat. Canes qn̄ volūt purgare se:hāc herbam māducāt. In splenis dolore coque eā:⁊ cū ei⁹ flore tere:⁊ i pāno lineo ipone:nā mox sentiet bn̄ficium.ad episoras oculoꝝ.gramē qd̄ ī se trifurcatū hʒ.nā ī plura diuidit decrescēte luna sublatū quātū volueris:⁊ repositū habeto diligēter ex his lippis icipiētib⁹ ad collū ligatū celeriter episoras desiccat. Agrostis māducabiles hʒ radices :dulces ⁊ aquosas in gustu ⁊ substipticas:vulnera fauciuʒ gluctinātes. Radix fri.⁊ sic.ē:⁊ ppter hoc gluctinatoria ē recētiū vulneꝝ:⁊ leptomeris ē modice. Ipsa aūt herba pfecte ē aquosa ⁊ cathaplasmata infrigidat:nō tn̄ fortit.semē aūt ei⁹ ībecille ē:⁊ tn̄ diureticū. Rheuma ventris desiccat vl' stomachi. virt⁹ est ei calida desiccatiua ⁊ leptomeris extenuans **Auic.** li.2.° cap.de gramine. Gramē facit coherere plagas sanguineas. Et decoctio ei⁹ extrahit lapidē.⁊ semē ei⁹ pūocat ⁊ ꝯstrigit. Et idē auc.Gal. Decoctio radicū eius facit id qd̄ ipsa herba.⁊ ei⁹ semē pūocat vrinā puocatione forti.⁊ abscīdit vomitū ⁊ fluxum.

Aguaston.i.herba āpbietina:⁊ ē centunodia
Aguardiana .i.celidonia maior
Agumenos.i.gaudiū — Agurion.i.fortuna
Agustrin.i.landirus — Aguus.i.lenticula
Agnus castus quid est.l.l.amarikest
Ahal est species agrifolij
Ahaoban ē herba q̄ vocat pes corui. Ahauen Sera.auctorita. Dias.li.aggre.cap.ahauen. Ahauen habet folia similia folijs coriandri:⁊ florem ab vnaq̄q₃ parte ⁊ ī medio citrinū:⁊ habʒ graueʒ odorē:⁊ i sapore ei⁹ ē amaritudo.⁊ virt⁹ ei⁹ ē que calefacit i 3.° gradu:⁊ desiccat in 2.° ⁊ depurgat phlegma ⁊ melancoliam sicut epithimus.
Ahayal.i.agrifoliū — Ahobo.i.lac acetosum
Ahoboc idē qd̄ sup̄ — Ahu.i.bonitas
Ahumich .i.agnus castus
Ahiahi.i. papuer palaustre:⁊ est nenufar
Aioderab.i.sinopida — Aiume.i.mumia
Akacia.i.acacia — Cap.25.

A **kanedi** vel alsabota :ara.gre. psicū: vel milea psica latine vero persicum. **Dias.** cap.de psicis persica eustomacha sunt. **Sera.** li.aggre.cap.akanedi. In sapore arboris psice ⁊ ramorum ⁊ foliorū est amaritudo ⁊ abstergit ⁊ resoluit. **Gal.** li.2.° d cibis.cap. de psicis. Uidi ⁊ hāc arborē i alexādria magnā.narrāt aūt fructū ei⁹ sic prauū existē ī pside vt pimat comedētes:in egyptū aūt delatū esibilē fieri:ꝯsistit q₃ comedi vt pira ⁊ poma.⁊ quoꝝ ſm magnitudinē est :q̄ siue poma vocare volueris:siue milia:siue psica fructū istū:siue simplr psica eodē modo modernis grecis:siue aliqd aliō ātiquū velis q̄rere i ipsis:licebit tibi hoc agere ī multo studio. Iā aūt scias vtili⁹ nominib⁹:q₃ ⁊ hoꝝ succus velut caro facile corruptibilis ē:etenī qlibet pri⁹.quare nō oʒ sicut

qdam post aliud alimētū offerre: corrūpunt̄ enī supnatātia. Meminisse aūt oȝ huiꝰ qḋ ē cōe ī oībꝰ q̄cūqȝ cachochima humidaqȝ ꝛ lubrica ꝛ faciliter subire potētia: ꝛ ꝓpterea hoc comedē ipsa priora alijs: sic enī ipsa celerit̄ subeūt ꝛ alijs viā faciunt. vltīo aūt assūpta sil̄ corrūpūt ꝛ alia. virtꝰ eoꝝ ē fri. ꝛ hu. Et idē li. vij. de sim. medicinis cap. de ꝑsico. Milea ꝑsica. i. ꝑsicū: q̄ vocat̄ assuete ab oībꝰ iā ꝑsicū solū dicēūbꝰ h̄ similea

Auic. li. ij. cap. de ꝑsicis. Persica sūt fri. in fine secūdi gradꝰ: hu. ī ṗmo in fine tamen eius.

Posse. Dias. Persica molliūt vētrē: maxīe si matura fuerint. Immatura vero abstinēt ventrē: maxīe si siccata fuerīt. Exiliatura eoꝝ rheuma stomachi ꝛ vētris cōpescit. folia eiꝰ ꝯstrictiue sunt virtutis: q̄ siccata atqȝ locis patiētibꝰ aspsa fluorē sanguīs cohibent Microtera. i. minora ꝑsica eustomotica sūt ꝛ fastidiū tollūt meliꝰ q̄ȝ supradicta: ꝑ qbꝰ. l. l. cesmes

Sera. In folijs ꝛ ramis ꝑsici ē amaritudo: ꝛ iō qn̄ terūt̄: occidūt lūbricos ꝛ ponunt̄ supra vmblicū. Matura ex eis sūt bona stomacho ꝛ molliūt vētrē. Immatura v̄o strigūt: ꝛ qn̄ desiccāt̄ strigūt fortiꝰ. ꝛ decoctio ꝑsicoꝝ qn̄ bibit̄ ꝯfert humiditatū cursui ad stomachū. ꝛ qn̄ siccata puluerizāt̄ sup locū vn̄ fluit sāguis abscīdūt eū. Et idē auc. Abē mesuay qn̄ terūtur folia eiꝰ ꝛ flos eiꝰ exprimit̄: ꝛ bibit̄ expssura illa: eijcit ascarides cū fluxu. Et qn̄ succꝰ folioꝝ eiꝰ inijcit̄ in aurē occidit vermes q̄ sūt ī ea. ꝛ qn̄ linit̄ sup pectinem abscīdit ardorē psilotri. ꝛ oleum nucleoꝝ ꝑsicoꝝ ꝯfert dolori auriū ꝛ sabaphati qn̄ linit̄ cuȝ eo. Et idem auct. mescehe. ꝑsica remouēt sitī factā a caliditate ꝛ fetorē oris ꝛ ꝯfortāt stomachū.

Gal. Arbor ipsa ꝑsicorū ī pullulatiōibꝰ ꝛ frōdibꝰ dominātē. hȝ amarā q̄litatē: ꝛ ꝓpterea eiꝰ folia lūbricos īterficiūt cū terunt̄: ꝛ vmbilico apponūt̄: ꝛ aliqn̄ diaforeticū ē pharmacū. fructꝰ v̄o eiꝰ q ē esibilis: vocat̄ ꝑsicū: ꝛ ē fri. ꝯplexionis.

Auic. Persica q̄ humida sūt velocis sūt putrefactōis lenificatiua: ꝛ ī ipsis ē stipticitas aliquātula: sed ex eis stiptica sūt ea q̄ sūt incisa ꝛ siccata: ꝛ ī ipsis ē ꝓhibitio cursus: ꝛ ī sua nā sūt stiptica. ꝛ folia eiꝰ qn̄ ex eis fit linimētū abscīdūt ardorē psilotri. ꝛ distillat̄ succꝰ folioꝝ eiꝰ ī aureȝ ꝛ īterficit vermes. Et ꝯfert oleū nucleorū eorum emigranee ꝛ doloribus auris calidis ꝛ frigidis. ꝛ ꝑsica sūt bona stomacho. Et ī eis ē virtꝰ faciendi appetitū cibi: ꝛ oȝ qdē vt nō comedāt̄ post alium cibū qm̄ corrūpūtur post eū: ꝛ corrūpūt ipsū: sed ꝑcedāt an̄ cibū oēm. ꝛ ea q̄ sicca sūt: tarde digestionis sūt: ꝛ nō sūt boni nutrimēti: quāuis sūt plurimi nutrimēti. Et idē ī 4°. cap. de q̄rtana ait: ꝙ valent cōtra quartanam de cholera adusta.

Akec .i. rotbab
Akefemati. i. spēs vt pip   Aket. i. rannus
Akestis. i. locusta piscis   Akris idē qḋ supra
Akrimia .i. fructus ligni aloes
Akris. i. sambucus   Alaambar. i. ambra
Alaaffar .i. crocus hortulanus

Alaagen .i. herba violaris
Alaagep idem quod supra
Alabastꝛ genꝰ est lucidi marmoris ꝛ albi qḋ vi sui est peruium.
Ubi nōdū ꝙ al ꝑ se nihil significat: nisi articulū s. hoc. nā vbi nos dicimꝰ hoc: arabes dicunt al. ꝛ iō qn̄ al miscet̄ cū aliq̄ dictione: significat articulū in illa dictione: vt albasce. i. basce.
Alababar. i. plūbū nigrū in quo est substantia aq̄sa multa quod congelauit frigus.
Alaboar idē qḋ. s.   Alabachar idē qḋ. s.
Alabacre idē qḋ. s.   Alabaelfafa. i. diptamꝰ
Alabaelfafer idem quod supra
Alabonisi. i. locus trium ossiuȝ laterum que sunt inferius in cauda   Alabel. i. iuniperus
Alabachal ē q̄dā passio q̄ contigit hoc mō: a cerebro ꝑ aliquā fissuram distillat phlegma ad tracheam artheriā: ꝛ fit ī nocte tussis ꝛ artetica passio: ꝛ dicitur stilla vel stillicidium.
Alabit. i. spēs inda similis hermodactillo
Alabablet. i. spēs volubilis que habet lac
Albati. i. plūbū   Alaban idē qḋ supra
Alech .i. glucten
Alachich .i. lapis cornelius
Alachisat. i. mice panis frixe: deīde posite ī melle ꝛ frixe cū eo.
Alacati. i. prunella vnde fit acacia
Alacabas .i. reptile
Alachoen ē herba similis cotule fetide. ꝛ qdam dicūt ꝙ est pollicaria maior: sed s̄m veritatē est herba q̄ vocat̄ pes coruinus.
Alac. i. sanguissuga   Alacectemilba. i. cotula
Alacasemen .i. fule
Alacamaris quid est. l. l. alga marina
Alacoder. i. cotula   Alctemilla idē qḋ. s.
Alacrobi. i. ceterac   Alachoe. i. granata
Aladion. i. sgnantū   Alada. i. polium
Aladurochu. i. spuma q̄ generat̄ ī circuitu cāne.
Aladeatamon .i. pulegiū ceruinum
Alafanca .i. mentastrum
Alafegneat ē spēs q̄ sunt vt pip: ꝛ similia
Alafit. i. trociscus   Alafos. i. ceruus
Alafunde est nomen cuiusdam lapidis
Alaffe est galla non perforata
Alaffcafcetni .i. galla de sceni
Alafegmati. i. spēs q̄ sūt vt pip ꝛ cinnamomum
Alagil .i. diabetes
Alagatim. i. parua animalia: vt aranea
Alagil ꝛ cadumil grece: circuitꝰ arabi. ꝛ est rota molendini.
Alabarbar. i. plūbū nigꝛ: ī q̄ ē substātia aq̄sa multa: qḋ congelauit frigus.
Alabanoech idē qḋ. s.   Alababaar idē qḋ. s.
Alabaumach. i. rubus qui facit mora
Alabura. i. pulegium   Alaburim idē qḋ. s
Alabacap ē ligamētū qḋ ad musculū nō extēdit̄ sȝ tm̄ qḋ ē īter duo ossa ꝯtinuat: aut inter alia mēbra: ꝛ vnā rē alij firmiter anectit.
Alabacul .i. alabacal
Alabuch ē de magnis arboribꝰ: ꝛ vocat̄ lilialis:

qua caremus. Alahasech.i. tribulus
Alahacal .i.distillatio
Alahacoan.i.pes coruinꝰ Alahacolen idē qđ.s.
Alahari .i.plumbum
Alaiabi .i.papauer palustre
Alalablet.i.spēs volubilis habens lac
Alamlag .i.mirabolani emblici
Alamaria.i.languena Alaniden.i.siseleos
Alan.i.anisum Alapsa.i.galla
Alapis .i.axungia porcina
Alaphur .i.sorbitiões ꝛ pultes
Alarmech.i.plūbū Alar.i.hedera
Alarar ē qđdā genꝰ ligni
Alarthanithē .i.radix dragontee
Alarum.i.vir ignarus Alarec.i.sudor hōis
Alarisni .i.enula
Alarnabe.i.baccarine.i.lepus marinus
Alasorícton.i.sal qui fundit̄ ex mōtibus
Alasten.i.tribulus Albasce.i.tymus
Alasek idē qđ.s. Alas.i.sal
Alascheten.i.cameleonta:q̄ idē ē ſm quosdaꝫ ꝙ spina alba vel bedeguar:sed falso.nam bedeguar nō ē idē qđ cameleonta:sed est illud qđ scribit̄ in lr̄a bedeguar.
Alasalabeosebar .i.diptamus
Alaseič.i.armoniacū Alaseaiem idē qđ.s
Alasue.i.spēs exiture oculi expansa occupans locū magnū:ꝛ fortasse noiat̄ catamen
Alasscoroni .i.galla
Alasef.i.puncta rubea:q̄ fiūt vt pulicis morsus:ꝛ fiūt ī oībus mēbris:ꝛ p̄cipue in oculis
Alasap .i. desudatio Alastarni.i.exercitualis
Alascasti idem quod supra
Alasir ē qđdā lacticiniū mortiferum
Alasche.i.ficus bothor ī matrice:q̄ sic dicūt̄ que sunt similia capitibus alabasce
Alasabeoaar.i.diptamꝰ Alas.i.lactuca
Alasor .i.isopus hortulanas
Alasamin .i.armoniacum
Alasachel maius .i.psica celtica
Alasiet.i.puluinar Alaset.i.tribulus
Alascē .i.armoniacū
Alas sure .i.radix vitis albe
Alachiche.i.vetus Alathabag.i.reptile
Alatuot.i.ille qui cū coit stercus suum descendit cū spermate:ꝛ non regit anum suum
Alatine .i.ameos
Alatamon .i. pulegiū ceruinum
Alaubak .i.rubꝰ q facit mora
Alaubabic idē qđ.s. Alaunoch.i.plūbum
Alausegi idē qđ.s.
Alaui.i.planta q̄ eleuat̄ supra stipitē circit̄ cubiti vniꝰ mēsurā:ī cuiꝰ extremitatibꝰ sūt ramusculi:sicut flores coriādri:q terūt̄ ꝛ miscēt̄ cū alkanna ꝛ tingūt vt alkanna.p se v̄o tingūt colore citrino: ꝛ inde tingūt̄ panni Alauda.i.vpupa auis
Alauisma.i. finis ossis:ꝛ vetula q̄ ad finē tendit
Alauis idē qđ sup̄ Alaurid.i. meseraice
Alaurant.i.melācolie Alaynis.i.oculus
Alazabar .i.dilatatio pupille
Alazisen .i.fesire
Albaras ē spēs morfee albe:ꝛ differt ab alguada quoniā pili q nascūt̄ in ea sunt albi.
Albar .i.mare
Albages .i.cretanus marinus
Albadib.i.rannus Albagla.i.portulaca
Albeguis.i.etas a nouē annis vsqꝫ ad qnq̄ginta
Albalal.i.cepe Albasille idē qđ.s.
Albanozin.i.quedam medicina inda
Albasan dicit̄ a loco Albarahasion.i.apes
Albasale.i.albasal:ꝛ est cepe species
Albarangi digitoꝝ.i.extremitates ossiuꝫ q̄ iniungit̄ cū digitis:ꝛ apparēt cū stringūtur manus in dorso manus.
Albagla acbanea .i.portulaca
Albada alchorasens.i.rapa caulis :ꝛ est rapa habens folia similia cauli.
Albaurac.i.nitꝝ:ſꝫ falso:īmo ē afronitrum
Albateg.i.melon Albababar.i.plūbum
Albasef.i.pūcta rubea q̄ fiūt vt pulicis morsus :ꝛ fiūt in oībꝰ mēbris ꝛ p̄cipue ī oculꝭ:ꝛ cito recedūt
Albatham.i.batham Albausegi.i.feretrum
Albaudach.i.auellana Albathegi.i.citrulli
Albaharos.i.q̄na spōsi Albaccare.i.vacca
Albaficet .i.puluinar
Albaiat .i.cerusa
Albalubiati.i.herbe q̄ nascūt̄ ī aq̄ ꝛ in lapidibus ꝛ faciūt labi:.p q̄.l.l.muscus.
Albaluati est ulcus cū bothor ꝛ crustis:ꝛ est similis sabaphati malis.
Alcabat .i.terbentina
Alcadar est priuatio sensus ꝛ motus
Alcale .i.mulgali
Alcarapse .i.apium
Alcabel est quando quis incipiens loqui in p̄ncipio impeditur.
Alcarine .i.hedera
Alcaratir est instrumentum ad extrahendum lapidem vesice.
Alcanna quid est.l.l.henne
Alcarabsi .i.opium album
Alcabad .i.cauilla
Alcaiasimu .i.strictura narium
Alcarabab .i.spēs cuiusdā piscis
Alcabi .i.calcanei
Alcaguamich.i.ea q̄ cōdita sūt cum salimoria ꝛ aceto:vt oliua :capparis:ꝛ similia.
Alcalambar .i.terbentina
Alcagera mora falebere.i.petra lactea q̄ cū fricatur q̄si lac emanat:virtꝰ eiꝰ ē vt ematitis.
Alcannub .i.anabatien
Alcageralchaia.i.petra serpētina quā ignoro
Alcaseralasa suard.i.lapis lazuli
Alcacerleudi .i.lapis indus
Alcacerfrange .i.lapis spongie
Alcarithi .i.altarti
Alcababe.i.calef:ꝛ est pannus ī facie
Alcagoerziurbedigi.i.mirrha
Alcausigi est quoddam genus piscis
Alcalac est quedam species fungi interficientis

ex qua accidit colica
Alcarad.i.cimices Alcasi.i.renum
Alcaiasima .i.strictura narium
Alcaizardan.i.pediculus qui nascit̃ in inguine:ꝛ sub assellis ꝛ est placillus
Alcamula ē bestiola hñs multos pedes acuti veneni.
Alcaffra illabud .i.colofonia
Alcarisim.i.saturegia Alcasin.i.enula
Alcasar .i.capparis
Alcarinesik.i.fructus thamarisci
Alcali est qḋ fit de filice illo mō:Cōbure filicē:ꝛ postea dimitte frigescere ꝛ quod fit accipe illud ꝛ vtere:hoc est alcali Alcarascon.i. calaris
Alcarub.i.arboꝛ carubie Alcansut.i.camphoꝛa
Alcanerie .i.tribuli
Alcassiasim .i.superioꝛ ps narium
Alcanlud.i.camphoꝛa Alcamfoꝛ idē qḋ sup̃
Aleadis.i.rose Alcatim.i.incubus
Alcatin.i.renū Alcanabatis.i.altūbar
Alcasma.i.granū Alcatan.i.picula
Alcarumbas.i.caulis Alcamita.i.rumex
Alcaurt.i.meseraice Alcazem.i.alcoꝛodie
Alcardol.i.sinapis Alcababi.i.calcanti
Alcanabes est mica panis pꝛius frixa in oleo ꝛ postea posita in melle:ꝛ frixa cum eo.
Alcalai.i.stagnum Alcalcalis.i.calcadis
Alcantū.i.calcantum Alcarith.i. hypericon
Alcast.i.costus Alcatures.i.stoꝛax
Alcacia.i.moꝛbus Alcaseen.i.meu
Alcandricon .i.medicamen
Alcaguaumich sunt ea que cōdiūtur cū muri:ut oliua ꝛ cetera
Alcasab sunt dactili non carnosi
Alcafar.i.capparis Alcarifar.i.cāphoꝛa
Alchalse.i.vꝛtica Alchasech.i. tribuli
Alchaiserum.i.bꝛussi
Alchauum.i.loc⁹ q est sub gnq; spondilibus
Alchachi.i.calcanei post aluum
Alchan.i.planta ī q̄ crescit epithimū:ꝛ ē thymus
Alchacherabates.i.lapis gagates
Alchalai.i.stagnum Alchaes.i.alchabes
Alchachei idem quod supꝛa
Alchanar.i.toꝛna solis Alchali.i.alumen
Alchamu.i.albedo vincens:vt qñ aliq̄s aspicit coloꝛes ꝛ imaginat̃ q̄ sup eos sit albedo
Alchage est quedam species fungi
Alcharis.i.sicut caput ꝛ pedes poꝛcoꝛū vel agni qñ coquunt̃ cū aceto ꝛ fit gellatina
Alchoeda.i.loc⁹ vbi ꝯiūgit̃ collū capiti posterius
Alcharibanazech.i.nux tamaridi vel dactil⁹ ei⁹
Alchabal .i.acetum
Alchansut:anagit:alzeid:iste sunt spēs camphoꝛe
Alchalaie.i.spēs fungi īterficientis:ꝛ aduenit ex eis colica passio Alchamita.i.fermētū
Alchaga .i.vtens tha cum loquitur
Alchachoan.i.herba q̄ dicitur pes coꝛui
Alchanealon .i.virtuosa
Alchanchamich.i.medicina mansiua
Alchate .i.lactuca

Alchaugi.i.ficedula auis Alchalasim.i.fautium
Alchababa.i.herba que nascit̃ super aquas:ꝛ vocatur lenticula aque Alcharra.i.scissa
Alcharfar.i.thamarisc⁹ Alchandaro.i.thus
Alchafas.i.apium Alchathir.i.siringa
Alchatathir idem quod supꝛa
Alchartbul .i.fructus thamarisci
Alchar.i.vngula aromatica:ꝛ ē blaccebisantia
Alchassacon .i.caalris
Alchadas.i.laceratōes q̄ fiūt ī facie cū vnguibus
Alchachat .i.siringa
Alcharmochoch.i.nux thamarisci
Alchab .i.cauilla
Alchanna quid est:lege lr̃am henne
Alchamari .i.turdus auis
Alchaugamich.i.illa q̄ sale ꝯdiūt̃:vt oliue ꝛ capparis. Alcharnich qd ē.l.l. buthoꝛmarien
Alchararich ē qḋdā vnguētū ruptoꝛiū sic noīatū ꝑpt̃ alchararich qḋ recipit:ꝛ ponit̃ a Damasceno ī antidotario
Alchalel.i.alchael Alchas.i.culcasia
Alchanaab ē nomē cuiusdā piscis
Alchadamir ē locus vbi cōiungit̃ collū capiti
Alchamena vl̃ alchemenia īuenit̃ ī tritico ī campis.virtus eius ē sicut virt⁹ sumach:magis desiccat ꝛ plus vigerit. Alchasar.i.alchar
Aldachatamin .i.thuctamenis
Aldani quid est.l.l.darsisabam
Aldabac.i.viscus Aldabac.i.glutten
Aldacum .i.gummi cedri
Alfachi ē q docet mr̄imonia ꝯhere arabes:ꝛ q̄lit̃ debeāt oꝛare:et ē doctoꝛ legis q non ꝑbat quicq̄ nā p̄ceptis legis credre oꝫ sine arguitione.Mutali est p̄hus q ꝑbāt qḋ docet necessarijs argumēt
Alfagakat ē qḋdā animal ex q̄ extrahit̃ seca
Alfacan coꝛdis.i.mot⁹ cū saltu vel tremoꝛ coꝛdis
Alfarfadat.i.moꝛa Alfarcarō.i.almarach
Alfacit .i.medulla panis
Alfararati .i.eximach
Alfasitricon .i.fasuricon
Alfasat .i.cot
Alfasure .i.radix vitis albe
Alfanea .i.mentum
Alfagidi .i.agnus castus
Alfaginati.i.q sūt vt piper ꝛ cinnamomum
Alfase.i.cū caro interioꝛ ē coꝛrupta ꝛ fit nigra:ꝛ est ibi solutio continuitatis:ꝛ fit qñq; ex ꝑcussiōe quandoq; ex vulnere.
Alfagd .i.agnus castus
Alfarsas .i.napellus
Alfarac .i.manna
Alfaton .i.bitumen
Alfatis .i.veccia
Alfabax .i.tyrus
Alfasal .i.sepe
Alfarma .i.cibus de agresta
Alfamani .i.dies caniculares
Alfadagū ē qḋdam genus cibarij sic vocatum
Alfanta .i.mentum
Alfarfungi .i.sparagus

Alfacatam.i.cordis motus vel saltus
Alfargi.i.portulaca hñs lac que ē laxatiua: ⁊ vocatur latine fellichiū:⁊ gre.pelium.de qua herba dicit Gal.in de sim.phar.cap.pelium.Peliū opiū habet:⁊ hic fructiculus est sicut ⁊ titimallus:⁊ nascitur vt plurimū secus littus maris:radicem quidem inutilem habens sicut peplus.opiū vero forte nō autem valde vtile:sed semē vtile ⁊ viscosū simile semini pepli purgans.
Alzastac est species trifolij
Alfrafrengi .i.sparagus

Cap.26. Alaca

Algamarina

gre. vel alosachne:ara. alf:latine alaca.Alaca est herba maris hñs folia lōga veluti corrigie.⁊ nro ideomate vocat̄ alga:q̄ a mari eiecta ī littorib⁹ īuenit̄.Plini⁹cap.d̄ alga Alga nascit̄ in aqs stātibus.ita deniq3 nomē sumpsit ab algore aq̄:vel q̄ alliget pedes:q̄ crassa est folijs aquā ex par te superantibus. Dias. Alosachne īcidēs q̄dē est veluti spuma maris que petris insidet:⁊ remanet:qđ nos algam vocam⁹. Posse. Dias. Uirtus ei⁹ ē similis sali:iniçit̄ ⁊ p clystere ī paralysi seu ex putrediē viciatis intestinis. alienitatē circūscribit.virtutē h3 similē sali ⁊ nitro:stipticā:simicticā:⁊ leptimticā3 dysentericis:⁊ sciaticis antiqs confert clystere ei⁹ fomento simulit̄ vtilis est.
Algagodie.i.nodi vel glandule q̄ fiunt in collo ⁊ gula:⁊ sub assellis:⁊ inguinibus:⁊ circa ea loca
Alga palustris.i.nymphea:⁊ est nenufar.alio nomine vocatur cacabus veneris; vel papauer palustre.
Algallia ē īstrumētū q̄ liqres in vesicā mittūtur.
Algar albagilopa .i.fistula lachrymalis
Algara .i.salicis frondes
Algardaione.i.planta quā qñ excecat̄ pullus hyrundinis affert ei mater:⁊ redit ad ipsum visus.⁊ addit̄ virtus ei⁹ ppt̄ hoc vocat̄ hyrundo a Dias. cap.de celidonia:⁊ ē vna ex spēbus celidonie
Algari.i.mal⁹ appetit⁹:vt qñ aliqnis appetit carbones vel lutum ⁊ similia.
Algaria ē medicina odorifera ⁊ vocat̄ seneta
Algalaic.i.plumbum Algafit.i. eupatorium
Algasalmata.i.caro pāniculosa ī palato sb̄ vuea pendens:cooperiens caput canne.
Algairam .i.pecora
Algabam.i.malus appetitus cum aliquis lutum. vel similia appetit comedere
Algassegusti .i.tenebrositas

Cap.27.

Algacen

v l'alguascen.Alguascen ē herba liliał.⁊ vocatur lilialis:q2 ei⁹ flos ē ad figurā floris lilij:licet satis paruus: minor flore sambuci sed stipes ⁊ folia simulant̄ rubee. Auic. Est herba similis lilio:ppt̄ hoc d̄r lilialis ⁊c̄.In arabico vero scribit̄ alusen:⁊ etiā apud Gal.ī greco de sim.medicinis:vbi dicit q̄ sic vocat̄ ppt̄ iuuamētū qđ efficit in morsu canis rabidi.Alisson eā Plini⁹ vocat:⁊ dic̄ ipā3 sili̇ē3 rubee Posse. Lilialis valet satis apposita ⁊ comesta ꝯ morsum canis rabidi.
Algabogin.i.arbor guinabar:⁊ est cocognidium
Algarrob .i.karrubia
Alguafit .i.eupatorium
Alguada ē spēs morfee albe:sic appet i.l.albaras
Alguafedi .i.paxillus
Alguascen .i.guasem
Albarasa.i.oxilliū:⁊ ē os qđ est circa alnū in pte anteriori.
Albafar.i.passio īguinis qñ minuit̄ caro vel concauitas. Albasce.i.isopus
Albabaar.i.alarmoch:⁊ ē nigr plūbū ī q̄ est substantia aquosa multa:quā cōgelauit frigus.
Albacdanai.i.loca que sunt post aures
Albanlaic .i.absinthium
Albadachati.i.panni Albadib .i. hypericon
Albabatis .i.centaurea minor
Albasef.i.puncta rubea:que sunt ut pulicis morsus:⁊ fiunt in omnibus membris ⁊ precipue ī oculo ⁊ cito recedunt.
Albasabach .i.tribulus
Albadurek.i.spuma q̄ generat̄ in carne mortua
Albacatir .i.sambuc⁹ vel ebulus
Albaurib .i.hypericon
Albauri .i.vua demonis
Albasiet .i.puluinar
Albasafa .i.sudatio fetida
Albabazis .i.centaurea minor
Albabazim idem quod supra
Albabaisca .i.sentrix
Albarbe est quedam auis:que in nostra lingua vocat̄ arpa:que facta est ut miluus
Albase .i.thymus
Albailion .i.sparagus
Albabac .i.basilicon
Albami est quidem liber sic vocatus
Albatal .i.catarrus
Albaedā.i.laris vbi iungit̄ collū capiti posterius
Albarib quid est.l.l.dunisacaris
Albasegi .i.rubus
Albacarasen .i.vitis alba
Albabeab .i.alphesesis
Albabebal idem quod supra
Albaba.i.decollatio:⁊ ideo est apostema in quo videtur homini q̄ decollet
Albacdanagi.i.loca que sunt post aures
Albabazac .i.centaurea
Albatoran.i.berba que vocat̄ pes corui
Alkares .i.kait frigida
Alkarapse .i.apium
Alchachie.i.spuma in specie spongie
Alkas .i.lactuca
Alkafor .i.camphora
Alkaphor idem quod supra
Alkaschar .i papauer
Alkandindizen .i.medicamē acutum
Alkatengi .i.panis siccus

Alkali .i.sal alkali
Alkar.i.infectum vel turbidum
Alkarsin .i.destructio olfactus.
Alkale .i.alcale
Alkalabel .i.semen lumbricorum
Alkabrit .i.sulfur
Alkabach .i.terbentina
Alkadans.i.lacerationes q̄ fiunt cū vnguibus
Alkamesic .i.fructus thamarisci
Alkasab.i.dactili non carnosi.s.albi & sicci
Alkabra .i.botim
Alkakil .i.alchichil
Alkassum.i.cibus factus ex lenticula
Alkalkal .i.qdā gen᷒ lapidis
Alkascen .i.stricture narium
Alkasimum est nomen salientis ad duas partes
Alkakalata .i.granata silvestria
Alkikilita idem quod supra
Allati .i.rapa
Allarum .i.seminum vue
Allakaliki .i.aues nocticule
Allastrieo .i.armoniacum
Allaietiem idem quod supra
Allabada.i.cibus quidam qui sic vocatur
Almalte .i.almius
Almaride.i.rotunditas in qua continetur oculus
Almasiche .i.mastix
Almathema.i.duob᷒ angulis oculi:interiori & exteriori
Almabucase.i.exercitium in q̄ ɔtinet᷑ serpens
Almasis est cibus de lacte & farina ordei
Almallus.i.cuius sapor non ɔprehendit᷑ sicut aq̄
Almalud.i.pira Alma.i.aqua
Almaius .i.spica celtica
Almazar.i.cibus de lacte acetoso & farina ordei
Almasus .i.cassia
Almaseani .i.hospitale
Almargen .i.corallus
Almargeu idem quod supra
Almata.i.lithargyriū Almagra.i.magra
Almani.i.medicina similis cinnamomo
Almarac .i.lac femineum
Almaru .i. marubium
Almaroch .i.radix alchit
Almabesem.i.iunctura q̄ ē iter brachiū & manū
Almabalep.i.cerasum silvestre:cui᷒ arbor vocat᷑ vere Almargel.i.corallus
Almasire id est apostema calidum
Almamacur .i.marubium
Almacharoth .i.herba asse fetide
Almasa.i.cibus de lacte & farina ordei
Almasal idem quod supra
Almarmeur .i.almalud silvestre
Almarasian .i.hospitale
Almamut .i.costbarcost
Almarij.i.caro trita cum vuis acerbis
Almacidati est nomen instrumenti
Almada est quoddam genus piscis
Almadi idem quod supra
Almarij.i.centrum galli:& est herba

Almasticis .i.mastix
Almartar .i.lithargyriū
Almabaseni.i.iunctura que est inter brachium & manum.
Almanustariti .i.hospitale
Alnazit .i.sarcocolla
Alnathin.i.vlcera melancolica:& apparēt in crure ex eadem materia ex qua fiunt varices
Alphasasap .i.desudatio
Alephas.i.morfea:īde alphas melācolica.i.morfea nigra
Alphas leucus .i.alba morfea
Alphandargi.i.medicina ad memoriā valens
Alphaic .i.caput cāne meri
Alphair .i.cot
Alrakenefati .i.palma agrestis
Alramad .i.cinericius
Alrachachi .i.habens alas
Alrasenesac .i.palma agrestis
Alratati .i.cacesan
Alrausaslagi .i.vua
Alsabatalabam:almoreme:alebamotimi: alcanacab:& alcul:hec nomina sunt genera piscium
Alsabage est species fungi
Alsathel:& est almai.i.spica celtica trita sine luto
Alsabrachen est species dactilorum
Alsait.i.pultes multum spisse ex aqua & farina
Alsaker .i.epatica
Alsatraiati ē nomē pōderis granorū.1800.
Alsabota.i.arbor que ē in persia venenosi fruct᷒ & quando plantatur in egypto.est fructus ei᷒ de his que comeduntur: & est persicum ꝺm q͞ recitat Gali.ij.de cibis:vt apparet in.l.alkanedi
Alsarica .i.epilepsia
Alsagnassora .i.agnus castus
Altasin .i.enula
Altaion.i.apostema cōe:quod oritur ī carne glādulosa.
Altarapse .i.apium
Altas .i.inflatio
Altarfati.i.punctus sanguinis:qui fit in coniunctiua oculi.
Altarti.i.succus fructus vnde fit acacia
Altaraxacon id est endiuia agrestis: & est cicorea.
Altaib .i.odorifera
Altasefati .i.patella geniculi
Altariti id est locus dorsi vbi sunt superiores ancharum extremitates
Alta .i.vulua
Altades .i.rosa
Altatum .i.incubus
Altarmezit .i.fructus thamarisci
Altanum .i.calamentum
Altanabotes idem quod supra
Altabaul id est rana in aquis degens.
Altai .i.calcaneus vel talo
Altamegi .i.fasiani
Altabiegi idem quod supra

Altage est ſpecies fungi
Altamuga .i. poꝛcus luti: ⁊ ē beſtiola habēs multos pedes acuti veneni.
Altantik eſt quedam herba que naſcitur in locis deſertis ſine folijs: ⁊ eius ſtipes eſt rubeus: ⁊ aſſimilatur veretro canis.
Althal .i. diſtillatio
Althabaro .i. lentiſcus
Altakij .i. melones indi
Althaga .i. vtens altha cum loquitur
Althqbalub eſt quedam herba que naſcitur ſup aquas: ⁊ vocatur lenticula aque
Alzanarai .i. gummi hedere
Alzachanan .i. hedera
Alzas .i. amigdale
Alzampfer .i. camphoꝛa
Ale ſūt oſſa poſita ī ſpōdilibus a dextris ⁊ a ſiniſtris
Aleatin .i. renes
Aleafar .i. capparis
Alebꝛegi .i. albederigi
Allebincum .i. vas diſtillatoriū in quo fit aq̄ ro.
Alebet .i. fructus ſoꝛbe
Alebꝛet idem quod ſupꝛa
Aleba eſt nomen cuiuſdam piſcis
Alectoꝛos lepos .i. gallitricum vel centrum galli: cuius ſemen caliginen trahit ad ſe
Alectoꝛ .i. gallus gallinaceus
Alechaidos .i. roſe
Aleca .i. ſanguiſſuga
Alectati .i. apoplexia
Alecenula eſt herba que dicitur cotula
Alefangium .i. ſpecies odoꝛifere: ut piper: cinnamomum ⁊ ſimilia
Alefeneati ſunt ſpecies quibus condiunt̄ cibaria vt piper: zinziber: ⁊ ſimilia
Alefegeati idem quod ſupꝛa
Alefangine .i. alefangium
Alefidabezi .i. mirabilis cibus in quo eſt caro
Alficabegi idem qd̄ ſup̄ — Alegen .i. nux
Alegibas eſt illud de quo fiunt vaſa: ⁊ eſt alemu
Alehacatur .i. ſiringia
Alehaiſat .i. mice panis frixe prius ī oleo: deinde poſite cum melle: ⁊ frixe cum eo
Alehlebil .i. gumma napelli
Alehebeb .i. tamariſcus maſculus
Aleharis .i. genus cibarij factum cum aceto vel ſumach: vel agreſta: vel ſucco limonum: vel ſucco granatoꝛum acetoſoꝛum
Aleibe .i. antarme
Aleis .i. naſturcium babylonicum: ⁊ eſt naſturciū oꝛientale
Alekes .i. p̄parationes coꝛioꝛū
Alekil .i. tripoda
Alekifi .i. p̄paratoꝛes tunicarū
Alekati .i. caro narium
Alelica .i. ſanguiſſuga
Alellio ſcalara .i. gummi hedere
Alema capitis .i. acumen capitis
Alemu eſt ſpecies argille de qua fiunt vaſa
Alemaſimu .i. ſtrictura narium

Alenni .i. alenu — Alcoꝛdia .i. tucia
Aleotis .i. gentiana
Aleptofilon .i. bugloſſa
Alepturos .i. cauda vulpina
Alereze .i. pdix maſculini ſex⁹
Aleſanthos .i. flos ſalicis
Ales .i. ſalicis arboꝛ — Aleſſius .i. pſillium
Aleſſius idē qd̄ ſupꝛa — Aleſcius idē qd̄ ſupꝛa
Aleſſa .i. galla
Aleſebꝛan quid eſt .l.l. heraalalem
Aleſſit .i. barmel
Aleſſiſide idem quod ſupꝛa
Aleſſide idem quod ſupꝛa
Aleſſud idem quod ſupꝛa
Aleſreng .i. afreng
Aleſim .i. medicamen penetratiuum
Aleſtu .i. pſillij
Aleſeretkuaria .i. quando exit camphoꝛa permixta cum ſubſtantia ligni per ſublimationem
Aleſis .i. naſturcium babylonicuꝫ: ⁊ eſt oꝛientale
Aleſigmati .i. ſpēs que ſunt vt piper ⁊ ſimilia
Aleſtudion .i. ſcoꝛdeon
Aleſcendon idem quod ſupꝛa
Aleſcudrion idem quod ſupꝛa
Ale[illegible]rati .i. rime
Aleſudabegi .i. iura in quibus ſunt carnes
Aleſalati .i. herpeſtiomenus
Aletiati .i. apoplexa
Aletheli .i. tamariſcus
Aletha .i. ſanguiſſuga
Aleuſt .i. coſtus
Alexambi .i. flos ſalicis
Alexandrina .i. agnus caſtus
Alexandrum .i. petroſellinum macedonicum: ſꝫ falſo: ſed quid eſt .l.l. apium
Alezeid .i. camphoꝛa
Alezereaſcen .i. vitis alba
Alheſcen .i. calx viua
Alhelab eſt ſpēs dactuloꝝ: ⁊ ſūt dactili immaturi
Alheladhoꝛ .i. anacard⁹ — Alhellatoꝛiū idē qd̄ .ſ.
Alhellultimo .i. terbentina
Alhengne .i. iuſquiamus
Alhedezhahar eſt lapis qui omni reſiſtit veneno iō vocat̄ veneno reſiſtens: ⁊ eſt lapis bezaar
Alhelengeſif .i. ozimum cum folijs nigris
Alhen .i. floꝛes palmarum
Alheſet dixit quidaꝫ ꝙ eſt akaleſti ⁊ rubei floꝛis .i. almea. quidam dicunt ꝙ eſt arnogloſſa: naꝫ ambe multum ſimilantur
Alhezard .i. galbanum
Alhezadus idē quod ſupꝛa
Alhedeſcnanen .i. rubedo extranea ſiſis rubedini ei⁹ ī quo incipit lepꝛa: q̄ apparet ſup faciē eius.
Alhet .i. caſeus
Alhel .i. lac
Alheſadaru .i. virga paſtoꝛis
Alhenza .i. iuſquiamus
Alheimepes .i. vua
Alhes .i. ſpēs iuſquiami
Alhene .i. lac

Albeduester .i.castoreum
Albedarac .i.malus
Alberdi.i.papyrus Alberegi.i. cipressus
Albelengi .i.sidra
Albegiatu.i.alues:⁊ sunt dulcia sicut confectō de melle.
Alberadul.i.confectio anacardina
Albezabard .i.veneno resistens
Albelladorium .i.anacardi
Alberetechengi.i.species solatri:⁊ latine vocatur alkekengi
Albedidi.i.sumach cum quo parantur coria
Albelladoch .i.anacardi
Albebikil vel alibiful.i.semen cuiusdam arboris qua caremus
Albegele .i.mons
Albethomoda.i.basilicon cum latis folijs
Alben .i.piper album
Alberisif.i.ozimum cum folijs nigris
Albesum .i.calx viua non extincta
Albetarus .i.galbanum
Albered.i.perforata vel ipericon
Albederigi.i.basilicon cum folijs latis
Albetarogi idem quod supra
Albetaragi idem quod supra
Albela .i.dactili immaturi
Alberbutimo .i.terbentina
Albelladort .i.anacardi
Albedilen.i.incubus Albezari.i.diaforetica
Albem .i.gummi pini
Albedarogi .i.ozimum fluuiale
Albearmezael .i.nux thamarisci
Alcerbutino.i.terbentina Alce.i.thymus
Alcemati.i.pus generatum in tunicis oculi
Alceloc.i.auis quedam que sic vocatur
Alcena.i.contractio Alchea.i.berbena
Alchech vel alchcel.i.locus inter duas spatulas
Alchartharatha .i.pyretrum
Alchaib.i.locus vbi ꝯiungunt furcule dorso
Alcheil.i.loc⁹ vbi cōiungit collum dorso
Alchetmoas .i.caldaria
Alcheel.i.inter duas spatulas locus sub collo
Alchel .i.cōchyliū marinum
Alchema .i.herba acetosa
Alcheiri:est herba triplicis coloris:que qn̄q; fac florem album:quandoq; violaceum:quandoq; citrinum:⁊ vocatur cheiri
Alchates .i.citrulli
Alchebeligi.i.auis quedam que sic vocatur
Alcheb .i.ariel
Alcheratib .i.herba hircina
Alchelialametha .i.melilotum
Aldeleb .i.castanea
Aldememil .i.furunculi
Aldeguaurich.i.decem libre de baldach
Aldebemest .i.laurus
Alderum.i.gummi lentisci:⁊ est mastix
Alfelengia .i.basilicon
Alfegi sunt species quibus condiuntur cibaria:ut piper zinziber:⁊ similia

Alfel.i.vitis nigra Alferise idē qđ supra
Alfesiristen idē qđ sup̄ Alfes.i.macule albe
Alfesis.i.cimices rubee:⁊ tenere dicūt alphesisis
Alfemicati.i.spēs q̄ sūt ut pip:⁊ sitꝫ boni odoris
Alfemati idem quod supra
Alfenzatia.i.fortes spēs:ut piper ⁊ alia
Alfese.i.cū aliquis vult loqui:⁊ dicit femur
Alferuzegi .i.smaraldus
Alfelemgemize.i.ozimum gariofilatum
Alfesur .i.radix vitis albe
Alferutem.i.smaraldus Alfel.i.cameactis
Alfed idem quod supra
Alfegiliful .i.abrotanum
Alfegelengesis idem quod supra
Alfenglinar .i.coagulum leporis
Alfeludegi.i.cibus factus cuꝫ amilo ⁊ zucaro cō fectus sicut penidie
Alferud .i.penidie
Alfred .i.murechion
Alfegekest .i.agnus castus
Alfenid .i.penidie
Alfelinge mischich.i.spica celtica
Alfer .i.alumen
Alfelud sūt lamine de ferro subtiles facte p̄ malleationem
Alfecati.i.digitale quo vtuntur sutores
Alfeiekest .i.agnus castus
Algenars. .i.milium
Algemur.i.caro ꝯtinens radices dentium
Algera .i. flos salis
Algelire ē emplastꝝ sic vocatū:qđ valet ꝯ ꝯcussionem fracturam ⁊ dislocationem:⁊ aliquando accipitur pro egritudinibus dictis.
Algeleniabin .i.geleniabin
Algera .i.alaca maris
Algere est confectio quedam posita in antidotario Auic.in quinto.
Algemare .i.carbones
Algefar alabiat .i.ben album
Algere almas .i.lapis gito
Algelid .i.meon indus
Algararat.i.paruarum scorpionum post se trahentium caudam.i.rastellatorium.
Algetarat:sunt scorpiones habentes corpus gibbosum caudas acutas.⁊ eorum venenum est ca.⁊ est idem quod algerarat
Alge .i.atramentum
Algedeguil:sūt vene quas inuenies in.l.gedeguil
Algema .i.spēs almezereon
Albester.i.cortex radicis capparis
Albarsādalū.i.virga pastoris:⁊ est herba
Albetili .i.tamarisci masculi
Albemie .i.alcanna
Aloerchi .i.ramus
Albema .i.vrtice
Albelb.i.cotula maris:⁊ est ex spēbus cōchylij
Albecerascen .i.rafanus
Alberizati.i.frumētū depilatum ⁊ coctū cū aqua
Albereis.i.pultes que de frumento fiunt
Albebear .i.semina

Albel.i.cotula maior:⁊ est cotula fetida
Albebel.i.ius cibi cū acetosis cōditum:⁊ dicunt quidam cum agresta vel succo limonū:vel granatorum acetosorum:vel aceto ⁊ croco vel sumach
Albeaben idem quod supra
Alkiri est species florum qui de nocte satis redolent:⁊ est viola de romania:que vocatur chiri
Alkeri .i.mastix
Alkeidedi ſm Sera. cap. de hernia est sumach preparatorium corū.
Alkeo.i.ipeteno vl' vitreo.vñ alkeo vasa terrea .i. ipeteno vasa terrea vel vitreo cum petano.
Alkeder .i.citrullus
Alkederi .i.cucumur longus
Alketd .i.citrulli
Alkekengi est species solatri:⁊ latine vocatur solatrum ventaticum:⁊ ē habens fructum rubeum ad modū cerasi in tunica inuolutum :⁊ vocatur alkekengi.
Alkesaindaru.i.virga pastoris:⁊ ē herba sic vocata Alkedra .i.impgnationes
Alkeilin.i.ramus Alkek idē qđ supra
Alkestri.i.almes Alkeilkē idē qđ supra
Alkebidi.i.citrulli Alkeketeconie idē qđ.s.
Alkesmes .i.passule sine granis
Alkelel .i.semen alaagep
Alkelest.i.almes Alkeret.i.citrullus
Alketela idē qđ supra Alkesir.i.sisamum
Alkest idē qđ supra Alkeber.i.mediū colli.
Alkeret .i.semina citrulli
Alkebedt.i.napi Alkeam.i.ben
Alkeni.i.corall⁹ Alkel.i. medium colli
Alkber.i.squinātum Alkre.i.cardus
Allelnia quid est.l.l.bathaelb
Allefos .i.peonia
Allefianti sunt spēs:ut piper:zinziber ⁊ similia
Alleseminati idē qđ.s. Allesu vt legit' lingua
Allexicterijs.i.medicinis ꝯ venenū:ut tyriaca
Allcleng .i.loleng
Alleum quid est:lege litteram taum
Alleum serpentis.i.alleū siluestre.l.l.taum
Allearia .i.rima marina
Allelab .i.albelach
Alledana .i.laudanum
Allector .i.gallus gallinaceus
Allepreni .i.inguina

Cap.28.

Almea latine:vl' arnoglossa maior: grece damasimon: vel damassomum:vel altisma:ara.carzumbrum:vel fistula pastoris. Dias. cap. almea. Almea habet folia similia arnaglosse:sed angusta ⁊ super terram spansa:hastam tenuem solam vnius cubiti:⁊ super ipsuꝫ capitellum florem viridem proferens:radices tenues habet sicut helleborus odoratas ⁊ viscidas ⁊ pigues:nascit' in aquosis locis. Posse. Dias. Radicis ei⁹ cum vino bibita.ʒ.i.⁊ mellis.ʒ.ij.bibētibus leporem marinum ⁊ miconium ⁊ opium medicatur tortionibus subuenit.dysenterie maxime prodest sola cum dauco bibita equo pondere singulare ꝑsidium est.dolorem lateris cōpescit.ictericas causas soluit.ipsa herba bibita ventrem abstinet .mēstruis imperat.pustulas cataplasmatibus ad bibita purgat Gal. vi.sim.phar.cap.damassomum: seu alnisma.de hac herba narrat Dias.ꝙ eius radix si bibitur sanare dysenterias ventrēq; stringere ⁊ tumores sedare potest: nos tamen hoc non experti sumus. Palam autem ꝙ habet quandam abstersiuā vtutē Auic. li.ij.cap.de fistula pastoris. Uirtus est abstersiua:resoluit apostemata fluxa:⁊ grauia in visceribus.confert lapidi renum:⁊ frangit ipsuꝫ decoctio eius.⁊ radix ipsius confert vlceribus intestinorum.

Almealessis .i.nasturtium
Almefemur .i.claui
Almeibinegi.i. mustum coctum vsq; ad medietatem.
Almelea .i.pixa vel robile
Almes .i.passi vuarum
Alme idem quod supra
Almeabceilab .i.storax liquida
Almestad .i.caro salita
Almeu est quedam species lacticinij famosi:⁊ ē portulaca habens lac
Almeirim .sandaraca
Almezereon .i.mezereon
Almelusis .i.nasturtium
Almenesim .i.calamentum fluuiale
Almenesi idem quod supra
Almeisus id est portulaca siluestris laxatiua
Almescenus idem quod supra
Almesindum .i.nasturtij semen
Almegibuctegi .i.rob
Almebemur vocantur medicine composite
Almethon .i.papauer cornutum
Almele .i.quodlibet sal
Almelich .i.orobus
Almelina .i.sauina
Almesu .i.lapis smirillus
Almea asilla .i.storax liquida
Almea alleuita .i. storax calamita
Almen .i.cinoglossa maior
Almezereon est species lacticinij famosi:⁊ ē mortiferum.
Almeleti.i.anima absq; corpore
Almegabem .i.fauces
Almezen.i.locus qui est a centura inferius
Almebe .i.sal lucidum
Almezezeb.i.res habens acetositatem cum dulcedine:ut malagranata.
Almezeret idem quod supra
Almenie .i.almeos
Almelea .i.almes
Almesis .i.nasturtium
Almenis idem quod supra.
Almenea id est partes que sunt sup anchas vsq; ad renes.

Almesire .i.apostema calidum
Almeibuthegi.i.rob de musco scilicet carenum
Almeireime est nomen cuiusdam piscis
Almeuicte.i.herba lacticiniosa mortifera:et est fellichinum
Almecenon idem quod supra
Almea aseglia .i.storax liquida
Almeysus.i.genus cibarij:et est factus de lacte & farina ordei
Almeri est quoddam genus piscis
Almeialandi.i.sal indum Cap.29

Alsmen. grece aut partenion: aut pditiō aut sideritis aut eraclia:aut gastri agreste: aut libaciā aut poliominō:ara.tugegraria:latine paritaria. Paritaria siue vt latini aliq vitriola viridis hȝ virtutē & non sicca.folia eius sunt ca.& sic.i tertio gradu.virtutem habet diaforeticam.semen eius est fri.& hu. Dias. cap.Alsinen siue paritaria herba est que nascitur in tectis:aut parietibus.haste sūt illi minute & ruse.folia similia allimos aspersa:& circa ipsius hastas semen asperum habens rebus adherens.virtus est eius semini stiptica & frigida Gal. vi.sim.phar.ca.eiximē.quidam enim perdiciuȝ nominant. Alij autem pertbericum .alij autem sidiritem.sunt autem alij qui nominant hanc eracleam.inest autem semini eius virtus expurgatīa leuiter:& stipti ca:fri.cum hu. Posse. paritaria in testa calefacta sine liquore loco dolenti superponitur.vel etiā decocta in vino quod melius est:& cum furfure in vino albo aliquantulum acido multum confert.Curat etiā sic pparata partaria frigiditatē stomachi & ītestinorum & dolorē corporis.Contra stranguriaȝ & dyssuriam paritaria in aqua salsa coquatur & oleo & cataplasmetur. Ipsa similiter cocta & comesta valet contra dolorem stomachi & intestinorum ex frigiditate & ventositate.Et crispelle ex ea facte et comeste valēt ꝯtra predicta Ad eos qui sāguinē reijciunt paritariā tere: & extrahe succū & bibāt Dias. Semē ei⁹ cataplasmatib⁹ ad hibitum igneȝ sacꝝ extiguit.ꝯdilomata spargit.ꝯbustionib⁹ medicat̄.tumores oēs compescit.pustulas emendat.Succus eius cum cerusa mixtus ignem sacrum extingit:et herpetas si vnctus fuerit et podagricis medicatur cum ceroto cyprino aut cum axungia aprina. Succus foliorum eius in quantitate ciati vnius acceptus tussientibus antiquis opitulatur tumores fautium gargarismo: aut superunctus compescit .dolorem aurium cuȝ oleo roseo mixtus mitigat. Gal. Semen ei⁹ sanat vniuersos phlegmones in pncipio et augmento vsq; ad statuȝ:et precipue combustionibus superplasmatus. Sed et succus eius igni sacro:et doloribus auriuȝ phlegmonosis cō uenit.Succus eius foliorum tumores fautiū gargarismo compescit. Et quidam medicorum his qui longo tempore tussierunt propinauerunt euȝ q autem abstergat:euidenteȝ prebet experientiā in vitreis vasis.

Alnesti.i.amili.
Alnei merosceni.i.loca in quibus sunt schole
Alnedesmon est genus draconum
Alneregil .i.nux muscata
Alnemo .i.ameos
Alneme ideȝ quod supra
Alphes melancolica.i.morfea nigra
Alphebesis sunt species cimicum rubeorum sanguinearum debiles habentiuȝ cutes:quos forsan destruit tactus
Alphematus.i.ꝯfectio
Alphes leucus .i.morfea alba
Alpheme.i.penidie
Alkeididi.i.sumach
Alresium.i.capitale
Alsed.i.caisir
Alseis.i.nasturcium babylonicum
Alsebran .i.esula
Alsefur .i.radix vitis albe
Aselep .i.ruta
Cap.30.

Altea malua hispanica malua agrestis maluauiscus: ibiscus:euiscus latine:ara.cristostos:sbobozetitū:rosasamen:grece vero molochia agria. Maluauiscus folia habet rotunda sicut panis porcinus. flos eius rose similis. radix eius est muscillaginosa.ē ꝯplexio eius calida cū eq̄litate. Dias. cap.altea.Altea folia sunt ei rotūda similia ciclamini.florem habet rosis similem.hastam duobus cubitis longam.radix ē illi muscillaginosa & intus alba.& dicitur altea:co q surgat in altum Sera. li.aggre. cap. de euiscus qr gluctinat maluauisco.Radix maluauisci habet virtutem stipticam .& toti⁹ herbe volo dicere radicis ramorum floruȝ & foliorum & seminum.Unde virtus eius est que desiccat:verum radix & semen sunt magis desiccatiua & plus subtiliatiua. Gal. sexto sim.phar.cap.euiscus. Euiscus siue altea: & est malua siluestris:diaforetica est:& laxatiua non vrens abstersiua:mitigatiua:digestiua vō difficile digestibilium Gal. septimo sim.phar.cap. de malua. Altea siue maluauiscus magꝭ diaforetica est q̄ȝ malua. Auic. li.2° capit.de altea. Altea ca.ē cum equalitate. vnde in ipsa est lenificatio & resolutio.& semen & radix ipsi⁹ sunt in virtute eius fortiora plurimuȝ:& plurimum exsiccatiua & resolutiua. Posse. Folia eius trita cum axungia & aliquantulum calefacta & supposita: apostemata maturant:duriciem relaxant & mollificant. Iteȝ herba cum ipsa radice decoquatur fere ad ꝯsumptionem:et sic apparebit quedam viscositas que superponatur & apostemata maturat:duricies remollit & relaxat.Ex aqua etiam eius addita cera & oleo fit competens vnguentuȝ ad predicta.Aq̄ decoctionis seminum ipsius & malue valet cōtra tussim siccam.& confert ethicis.Semina etiā euiscerata & in oleo decocta duriciē soluūt. Dias. cap. molochia. Altea siue molochia:cum adipe anseris genitali parti supposita.aborsuȝ facit.inutilis ē stomacho.ventrē mollit

Item vulnera recentia folijs eius curantur.folia
eius trita ⁊ imposita scorpionibus credunt̃ affer
re torporem.Eadez femori alligata stimulat ĩ ve
nerẽ .Eadem nigre lane obuoluta ⁊ alligata :mã
marum vicia compescit.Et idem cap.altea.Flos
eius in mulsa coctus aut vino:⁊ tunsus ⁊ imposi
tus vulnera curat.scrofas spargit.ani dolorem
mitigat.conquassationibus prestolatur.tumores
spargit.tensiones neruorum relaxat.apostemata
rumpit aut spargit:cicatrices vulnerum curare
facit.Elixa vero ⁊ trita addita axungia porcina
aut anserina:⁊ resina ⁊ terbentina:tumores stori-
cos ⁊ offocationes apposita medetur.Elixatura
eius hec omnia facere nouit.⁊ secundinas exclu-
dit.sola in aqua cocta ⁊ fomentata intestinorum
dolorem tertio die sanabit.Nosipsi experti sumꝰ
ꝙ trita cum axungia veteri ⁊ imposita podagrã
tertia die sanat.⁊ multi auctores dicunt:collectio-
nes omnes vel duricies que in corpore nascuntur
decocta cum fenugreco:⁊ lini semine polline im-
posita aufert.Elixa in aqua ⁊ cum axungia sine
sale trita:⁊ lintheolo mundo imposita:pãniculos
aperit ⁊ recludit ⁊ sanat.Radix eius ⁊ semen ex-
tenuandi ⁊ siccandi possident virtutẽ:vt alfos tol
lant.huiꝰ radicis elixatura cũ vino bibita ad dys
enteriam in ꝑ̃senti iuuat sanguinẽ reijcientibꝰ ꝓ
pter.quandã suam stipticam vim multum congru
it.dyssurijs medicatur.calculos opitulatur.sciati
cis ⁊ dysentericis ⁊ tremoticis:⁊ de alto cadenti-
bus subuenit.dolori dentium cum aceto elixa :⁊
gargarismo adhibita opitulat̃.semẽ eius viride:
⁊ siccum cum aceto ⁊ oleo tritũ ⁊ punctum macu
las tollit:⁊ morsibus venenatis occurrit.Elixatu-
ra seminis eius dysentericis ⁊ saniem reijciẽtibus
⁊ in solutione ventris accepta subuenit. Contra
omnia venena cũ pusca bibita opitulat̃.cicatrizat
⁊ caua vulnera cũ melle trita:hoꝝ q molles car-
nes hñt:⁊ sunt pueri:femine ⁊ eunuchi. Omnem
etiã duriciẽ mollit ⁊ rigorem relaxat. Folia eius
cum oleo cocta ⁊ cataplasmatibus adhibita:mor
sibus venenatis occurrũt:⁊ cõbustionibus prestãt
effectum.⁊ ipsa radix similiter facit trita ⁊ mixta
in aqua que coagulatur muscillagine sua. Altea
agrestis cum vino bibita aut cũ aqua dysenteric
⁊ cõquassatio nibꝰ subuẽit.

Sera. Altea probbet apostemata:⁊ sedat dolorez
⁊ maturat exituras dũ est recens.⁊ radix quidez
eius ⁊ semẽ:q2 in eis est virtus abstersiua: curat
morpheã.⁊ semẽ eius frãgit lapidẽ renuz.⁊ aqua
in qua decoquit̃ radix eius: ꝓpter stipticitatem
que est in ea vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ fluxui ventris
⁊ sputo sanguis cõfert.⁊ qñ coquit̃ sola ⁊ teritur
cõfert exituris ⁊ apostematibꝰ que apparent post
aurẽ ⁊ scrofulis.⁊ cõfert apostematibꝰ ani calidis
⁊ similiter tensioni neruoꝝ .⁊ resoluit ⁊ maturat
⁊ aperit apostemata qñ coquit̃:sicut diximus cũ
melicrato aut cũ vino.⁊ terit̃ cum sepo anatis ⁊
glutine albotin ⁊ fiunt inde nascalia ⁊ cõferũt cõ
cussionibus matricis.Radix eius qñ coquitur ⁊
bibit̃ cum vino.confert strangurie ⁊ lapidi ⁊ sup
fluitatibꝰ crudis:⁊ sciatice ⁊ vlceribus intestino-
rũ ⁊ tumoribꝰ ⁊ cõquassationibus neruoꝝ .quan
do coquit̃ cum aceto:⁊ fit cũ eo collutio oris:⁊ se
dat dolorem dentiũ.⁊ semẽ eius recens aut sicũ
qñ teritur ⁊ coquit̃ cum aceto ⁊ fit cum eo linitõ
in sole:eradicat morpheã.⁊ qñ miscet̃ cum oleo
⁊ aceto:eradicat similiter.⁊ ponit̃ super locum :⁊
confert morsibus venenosis:⁊ cõfert vlceribus ĩ
testinorum ⁊ sputo sanguinis ⁊ fluxu vẽtris.⁊ qñ
decoctio eius bibit̃ cum aceto mixto cũ aqua cõ
fert puncturis apum.⁊ fit emplastꝝ cuz folijs eiꝰ
mixto parum oleo morsibus venenatis.⁊ confert
cõbustionibꝰ ignis.Et quando terit̃ radix eius: ⁊
miscet̃ cum aqua ⁊ vino ⁊ gramine:cõgelat aquã
Et idẽ auct.Mesarugie.Gummi maluauisci est
fri.⁊ se dat siti

Gal. Radix maluauisci ⁊ semen maluauisci viridia:intensius qdem
operant̃ q̃3 herba:⁊ magis abstersiuã ostendunt
virtutem vt morpheã abstergant: ⁊ semẽ diuidat
lapides in renibus consistentes.Radix aũt eius ⁊
dysenterie ⁊ dyarie:necnon emissionibꝰ sanguinis
est vtilis.⁊ est habens quandam stipticã virtutez.

Auic. Radix althee linit̃ cũ aceto sup morpheã ⁊ siccat̃ in sole.⁊ semen eius est
fortius in illo.⁊ mollificat apostemata ⁊ prohibꝫ
ea:⁊ resoluit sãguinea ⁊ maturat vulnera:⁊ ꝯfert
apostematibus inflatis.⁊ scrofulis ⁊ supponit̃ cũ
gummi albotin ad duriciem matricis.⁊ ponit̃ cũ
caulibus super scrofulas:⁊ sedat dolorem iunctu
raꝝ cũ adipe anseris.⁊ confert sciatice ⁊ tremori
⁊ attritioni lacertoꝝ ⁊ extensioni neruorũ. ⁊ quã
do fit emplastꝝ cum ea confert apostematibꝰ que
fiunt in gula:⁊ in glandulis auriũ.⁊ resoluit tumo
rem ⁊ inflãmationẽ que sunt in palpebris.⁊ semẽ
eius confert tussi calide.facile efficit sputũ.⁊ ꝯfert
sputo sanguinis cũ virtute sue stipticitatis que est
in ipso.⁊ cõferunt folia eius apostematibꝰ mam-
millaꝝ.⁊ ponit̃ ĩ ẽplastris pleuresis⁊ periplomo
nie.⁊ gumma eius sedat sitĩ.⁊ decoctõ radicis eiꝰ
confert qñ bibit̃ ardori vrine ⁊ ardori intestinoꝝ
⁊ apostematibus anĩ.⁊ similiter folia eius :⁊ simi
liter solutioni male.⁊ supponitur semẽ eius cum
gũma albotin ad duriciem matricis ⁊ cohartatio
nem eius.⁊ similiter decoctio eius mundificat su
perfluitates fetarum.⁊ decoctio radicis eiꝰ quan
do dat̃ in potu cum vino:confert difficultati vri-
ne ⁊ lapidi:⁊ proprie semen eius.⁊ gumma eiꝰ re
tinet ventrem.⁊ quando linitur cum aceto ⁊ oleo
ꝓhibet nocumentum venenosorum vermium .et
confert decoctio eius cum aceto commixto: aut
cum vino puncture apum:et illud medicamẽ fit
liniendo.

Altertus	.i.iusquiamus
Altetimi	.i.maluauiscus
Altei	.i.perdix masculini sexꝰ
Alteidedi	.i.sumach quo coriarij operantur.

Alteel.i.locus iter duas spatulas sub collo
Alternale.i.vlcera nigra melancolica:que sũt ad
sanandum difficilia:ut empetigo.

Alteiem .i.pdix masculini sexus
Alteria .i.aromaticum
Althesen .i.cibus fact⁹ ex ordeo
Althesir .i.alchesir
Alue .i.palpitatio
Alzena .i.contractio
Alzederach .i.quedam arbor: ꝛ est cedrus.
Alzhema .i.species mezereon
Alyab .i.balaustia
Alyar .i.vt non videat in die
Alyari .i.genus piscis
Alyare idem quod supra
Alyada .i.polium
Alyana .i.enula
Alybia.i. apostema omne qḋ oritur in carne glā dosa.
Alybsillide .i.alkekengi
Alybsillidos idem quod supra
Alybien .i.byringion
Alyblep .i.mercurialis
Alycactanos .i.alkekengi
Alyca quidam dicunt ꝙ est spelta: ꝛ est verum similiter quoddam genus frumenti qḋ spelte si milatur vocatur alyca.sed quādo inuenit̄ alyca simpliciter de spelta intelligitur:ꝓ qua lege lr̄am hals.
Alices sunt extensiones omnium membrorum q̄ voluntarie fiunt post somnum: maxime vt quib⁹ dam placet ex graui fumositate phlegmatis ad membra proueniente.
Alictinos .i.verax ꝛ perfectus
Alicacabon .i.fisallida
Alixanti .i.flos salicis
Alychise .i. abrotanum fenicen̄
Alycta est quedam confectio que mustū recipit inde dicitur alypta vel alycta muscata vel alipta
Alidicen .i.grana solis
Alidicium .i.crocus romanus
Alidrion .i.affodillus
Alidice .i.git
Aliembut .i.xilocaracta
Alientum .i.tapsia
Alieduar .i.spēs q̄dā volubilis
Alieguansei .i.electuarium
Aliefos .i.peonia
Alietifos idem quod supra
Aliemen est nomen cuiusdam fluminis
Aliefenon .i.spēs secunda aconiti
Alifen.i.pannus quo opilantur vasa:vt nō possit inde exire quod in eis continetur
Alife idem quod supra
Algios. .i.agnus castus
Aliga paustris .i.papauer palustre
Alibiful .i.semen cuiusdā arboris qua caremus.
Alibatalnon .i.pulegium ceruinum
Alilimen .i.acualibus vel acupectalis ꝛ clipealis:et est quedam cartillaga que ꝓuenit ad compositionem epigloti

Alilee .i.myrabolani
Cap.xi.

A Lilelmelike arabice:vel alcheli alamech:vel alchilelmelich:grece melilotum:latine vero corona regia sic dicitur: qꝛ vagine seminū ei⁹ formate sūt ad modū semicirculi:q̄ cū suis seminib⁹ ponunt̄ in medicinis.herba ipa habet folia rotūda viridia:ꝛ rami eius sunt subtiles multum:ꝛ folia eius rara:ꝛ semina eius hn̄t vaginas subtiles rotūdas sicut virge puerorū par uulorum in quib⁹ continentur.Et sunt illa semia pauca glauci coloris:rotūda minora granis sinapis.Et quod de ipsa administrat̄ sunt ille vagine cū eo quod est in eis ex seminib⁹ vel granis.flos eius est citrin⁹boni odoris.est calida ꝛ sicca in primo gradu.Uirtutem habet cōfortādi ex sua aromaticitate.ꝛ est diureticū ex subtilitate substantie hec habent̄ a Sera. Dias. cap.alchelialamech. cap. de meliloto. Melilotum diaforeticū est:ꝛ modicū digestorium est cū nimietate ca. Gal. loris. septimo sim.phar.cap. de meliloto. Melilotū mixte est virtutis.habet enī quid stipticum: ꝛ diaforat dirigitqꝫ plus enim in eo est calide substantie q̄ꝫ frigide.
Auic. 2⁰ li.cap. de meliloto. Melilotū est flos plante coloris palee:in quo est figura lunaris cū raritate sua:quādam hn̄s duriciem.Et ex eo quidē aliud est album:ꝛ aliud est citrinū.ꝛ ex eo melius est:quod est durius:ꝛ cuius color ad albedinē parumper declinat:ꝛ sapor ei⁹ amarior sentit̄:ꝛ cui⁹ odor est manifestior.Et idē auct.Dias.melius ex eo est:in quo est croceus color:ꝛ est acutioris odoris:quāuis eius odor in ꝑncipio spēi ipsius sit paruus ꝛ debilis:ꝛ sit in colore eius color fenugreci.est ca.in ꝑmo:sic. in eodē. Et ad vltimū est cōpositum.ꝛ est ipsius caliditas dominātior frigiditate ei⁹.Et idē auc. Dias. ē eq̄le in ca. ꝛ frigiditate.ꝛ est in eo stipticitas pauca cum resolutione:ꝛ ꝓpter illud digerit.Et idē auc. Dias.ē liquefactiuū superfluitatū.Et alij dixerūt ꝙ succus ei⁹ cū careno remouet dolores.ꝛ est resolutiuum subtiliatiuū ꝛ confortatiuū mēbrorū.
Posse. vinū decoctionis eius confortat ꝛ ventositatem inclusam expellit opilationē renū ꝛ vesice aperit.semen eius in brodio positū:ipm facit boni saporis ꝛ boni odoris. Itē si manus alicui⁹ vngantur succo meliloti audacter ꝛ sine lesione poterit portare ferrum candens intra manus.Et potissimū est melilotū ad emoroidas cancrum ꝛ fistulā.Sciendum ꝙ eius operatio est contraria operationi camomille: qꝛ suffumigatio ei⁹ facit ad ip̄regnationē ꝛ retentionem fetus.sed suffumigatio camomille operatur cōtrariū:ꝛ ꝓhibet ip̄regnationē:ꝛ facit aborsum.
Sera. auct.Dias.Melilotum est stipticum ꝛ mollificatiuū apostematum calidiorum:ꝛ maxime apostematum oculorum:ꝛ ani ꝛ testiculorum.ꝛ quādo coquitur cū rob:ꝛ fit cū eo emplastrum: ꝛ forsan miscet̄ cum vitello oui:

aut farina fenugreci:aut semis lini:aut pulueris molendini:aut cum papauere solum cum aqua. conuenit vlceribus que nominant saul.et quãdo miscet cum bolis qui asportantur de terra que dicitur hotam:aut miscet cũ eo galle et dissoluũt cũ vino.et cũ liniũtur cũ eo vlcera humida q̃ fiũt in capite curat ea.Et ponit coctũ et crudũ in vino cũ aliquo illorum:q̃ diximus sup stomachum et sedat dolorem eius.Et quando exprimit ab eo succus coctus et miscet cum rob:et stillat in aurez alcuius:sedat dolorem eius.et quãdoq; fundit sup caput cum aceto et oleo ro.et sedat dolorẽ capitis

Dias. Melilotũ decoctũ cuz vino dulci vel lini semine:aut cum ouorum assatoruz vitellis cõmixtum cathaplasmatibus facit tumentibus oculis atq; matrici et testibus. mitigat etiam auricule dolorem distillatũ aut perfusuz cũ vino dulci.spargit similiter omnes tumores mixtũ medio oui assi:et polline fenugreci:aut seminis lini: aut tritici:aut careni.oĩa predicta ad sanitatẽ perducit.dolorem stomachi cũ vino adhibitum mitigat.succus ipsius dolorem aurium tollit dulcore addito.dolorem capitis mixtum oleo ro.et aceto et fomento adhibitũ compescit.nascitur in campania similis fenugreco crocinum habens colorem nascit in calcedonia:sed vtilis est oĩbus acticum.

Auic. Melilotum confert apostematibus calidis et duris:et proprie cum careno et etiam pmixtum cum vitello oui et farina fenugreci:semine lini:aut papaueris secundum locũ.et cõfert vlceribus humidis:et proprie linitum cuz aq̃ et cum aliquo desiccatiuorum apposito cũ eo qd sit sicut galle et lutum lene et lentes.Et cõfert apostematibus aurium et doloribus ancharum super posito emplastro ex eo cum careno:et reliquis q̃ dicta sunt. et distillatione facta in eis ex succo:et eius iuuamentum in doloribus est velocius.ex ipo quoq; fiunt embroce et sedant sodã.et confert apostematibus oculi facto emplastro ex eo cum careno et cum eis que dicta sunt: vel decocta cũ vino et confert apostematibus ani:et testiculorum facto emplastro cum eis que dicta sunt.loco eius ponitur quantum est põdus ipsius de camomilla:aut eius medium de folijs fici.

Alima .i.vnguentum
Alimgath.i.radix granati siluestris
Alimiaari .i.argentum
Alimizum .i.aqua de rafon
Alinon .i.acer arbor
Alintisac.i.apostema in palpebra cum pruritu qd firsen oculi nominatur.
Alinzisar.i.vt fiat foramen vt foramen vuee
Alinarat .i.lithargyrium
Alinmati .i.turbatio in aere
Alioeb idem quod supra
Aliobene .i.caseus
Alippiados mezereon herba catholica laureola idem:cuius semen cocognidium dicitur fz q̃sdaz sed falso.sed quid est cocognidium:lege litteram cocognidium.

Alipta est quedam confectio :que quia muscum recipit:dicit alipta muscata.
Aliptidemente .i.rape
Alipreni .i.inguina
Alipodus .i.camelea
Alptis .i.alipta
Alippa idem quod supra
Aliqua .i.alica
Aliscus est instrumentum medicorum:et est illud quo inijciuntur liquores in aurem.
Alison tantum distat a rubea tinctorum quantũ ramis et folijs minoribus nomen accepit:quod a cane morsis rabiem sentire non patitur.ab Auic. dicitur alguascen:et quid sit:lege litteram alguascen.
Alfina .i.fistula pastoris
Alisticos .i.clystere
Alistimbre est cum quis bene digerit
Alismen:aut perdition:aut perthemon:aut sideritis:aut eraclea:aut conuesten agreste: aut liba notida:aut poliominon.i.paritaria fz Dias. Ubi notandum q Dias.cõsueuit adducere omnia nomina quibus nominantur alique plante apud diuersos:quanuis non sunt eiusdem nature vt facilius cognoscantur vbiq;:pro qua lege litterã alsinẽ
Alistista .i.hydropisis
Alistirgar .i.istirgar
Alisticat .i.cot
Alissodilidos .i.alkekengi
Alismi .i.auricula muris
Alisonitus .i.sal costus de monte
Alistos .i.milium solis
Alistica .i.hydropisis
Alistis .i.spẽs trifolij
Alissum .i.alison
Alitinsat .i.dilatatio pupille
Alitino .i.veritas
Alitho .i.oportunus
Alithimum quid est lege lr̃am lohabium
Alitischa .i.hydropisis
Alitheas .i.cibus congelatus
Alima hoc fit de zucaro sicut sisamum de melle
Albiad .i.album
Albitidum abugilisse.i.secunda spẽs anchuse
Albit .i.oua
Albida .i.perna
Albisbesach .i.macis
Albin .i.marubium
Alcionium fm Alexandrum idem est quod artis:quod idem est qd caro marina.sed fm Dias. est spuma maris :et quid est :lege litteram zebus albach.
Alciomion .i.siricon
Alcima .i.gummi cedri
Alcibiadon .i.lacca
Alcila.i.paruus pustula in ore:et vocat alcola
Alcia .i.spelta
Alcionetus .i.vespertilio auis
Alcidi .i.ceterac
Alchichan .i.cibus congelatus

Alchuran quid est: lege litteram biocan
Alchisab .i. canna
Alchinda vel alchanna .i. puluis vnde tinguntur vngule: et quid est lege litteram alcanna.
Alchisac .i. mice panis prius frixe in oleo: deinde posite in melle et frixe cum eo.
Alchir .i. furnus
Alchichij .i. argille subterranee
Alchirastarum .i. carbones
Alcilolata .i. granata siluestris
Alchimar .i. pix liquida
Alchilac est pondus põderans grana tria ordei
Alchisira .i. dragantum
Alchimeta .i. asma
Alchimbar .i. gummi tapsie
Alchit .i. asa fetida
Alchirinabe id est vlcera nigra melancolica que sunt ad sanandum difficillima: et est empetigo
Aldic .i. febris ethica
Aldibic .i. glucten
Alficam .i. granum viride: quod inuenitur apud nur siam .l.l. granum viride
Alfita .i. sanic: et si dicas sanick non peccas. Et est fm Gal. .i. li. dinamidiarũ: qđ fit sic: ordeum cũ ceperit habere quasi lac mitte in furno: et cum de siccatum fuerit a paleis munda et fac farinam Et quidam loco eius ponunt farinam ordei.
Alfirsadu .i. arbor celsi
Alfirsedij .i. spẽs more que est dulcis
Alfi .i. morphea vł alboras
Alfius .i. psillium
Alfia .i. merulus auis
Algidon .i. cardiaca vel dolor cordis
Algifedi .i. panniculus
Algia .i. dolor cordis vel stomachi.
Algingiati .i. cassia lignea
Algir .i. calx
Algibar est species argille de qua fiunt vasa
Algithira .i. dragantum
Algistros .i. propoleos
Albuzema .i. lauanda
Albiati .i. genus lacticiniorum
Albigati idem quod supra
Albimia .i. alcanna
Albilmera .i. accualibus: vel acupectalis vel clipe alis id est cartilago: que peruenit ad compositõ nem epigloti.
Alkilkil .i. granatũ siluestre
Alkimia .i. alacris vel alacrem faciens: quoniam de futura spe leticiam infert
Alkiomon .i. spuma maris
Alkistus .i. papauer
Alkidan .i. pix liquida: p qua .l.l. bictan
Alkismum est nomen cuiusdam serpentis
Alkidach .i. in quo inuoluunť capilli vel manus vel aliquod membrum.
Alkimistarum .i. carbones
Alkilare .i. semina vue
Alkibat .i. terbentina
Alkilibat idem quod supra
Alkindi .i. vitrum
Alkir .i. hernia
Alkisin est superior pars narium .s. vbi est destru ctio olfactus.
Alkil .i. kilkil
Alkilat est pondus trium granorum ordei
Alkien .i. belua: et est animal quoddam
Alkit .i. carbones
Alkikil .i. myrabolani citrini
Alkilil .i. kinbil
Alkimamatar .i. marubium
Alkisme .i. passe sine nucleis
Alkitimi .i. altea
Alkit .i. radix altee
Alkiba .i. ius colatum de aceto: et dicitur ꝙ est ci bus factus de aceto et croco
Alkibrit .i. sulfur
Alliamum est quedam species calamenti
Aliada .i. polium
Allium quid est .l.l. taum
Allium agreste quid est .l.l. vt supra
Allium serpentis quid est .l.l. vt supra
Allium porrinum quid est .l.l. vt supra: et litteram turach
Aliatum .i. hedera
Aliotica .i. retentiua
Alli .i. acetum
Almiasiche .i. mastix
Almiachasif 3ª species ethice in q̃ apparet forma que est in decrepitis.
Almirogarus dicitur a garo quod est liquor: et al miron quod est salsum: inde liquor salsus.
Almiremie .i. res salse
Almiron .i. salsus
Almismar id est nodus rotũdus similis capillo
Almismor .i. claui
Almina .i. folia myrti
Almise .i. muscus
Almitasa .i. eminentia vlceris vel oculi
Almisar .i. dilatatio pupille
Almissasaca id est oblongum multum vt cunꝗ planum.
Almimtram .i. celidonia
Almimiran idem quod supra
Almizadir .i. sal armoniacum
Almilis .i. grana solis
Almiseti id est vinum coctum vsꝗ ad tertiã ptẽ
Alphita .i. alfita
Alsine .i. auricula muris
Alsiracost .i. manna
Alsigibar est species argille: de qua fiunt vasa
Alsicelios .i. siselios
Altit est medicina inda similis hermodactilo
Altimategi sunt quedam vene
Altica montina .i. lasar
Altich dulcis id est asa dulcis: est enim asa fetida et est dulcis.
Altib idem quod supra
Altisma .i. almea
Altinagi .i. perdix

Altibic .i.squinantum
Altili .i.fructus thamarsci
Altiomium.i.spuma maris:sed falso:quoniã debet dicere altionium:vt supra in lr̃a altionum.
Altimat .i.antimonium
Aluindo badaster.i.leuisticum
Aluia.i.de zucaro:sicut sisamum de melle
Aluisidabegit .i.genus cibarij
Alzinglati .i.cassia lignea
Alzil .i.calx
Alzima est flos eris vel es vstum
Alzim .i.indicus
Alzemgiati .i.cassia lignea

Cap.32.

Aloa vel agalaym.i.arbor suauissimi odoris.vñ gre.sic noĩatur:ara vero boad:latine lignũ aloes vel xiloaloes.Aloa dicit' eo q lignum tale altaribus adolet'.reperit' autẽ in magno flumine superioris babylonie:cui cõiungit' fluui' paradisi. Unde quidam dicunt q impulsione fluuij ab arboribus terrestris paradisi conducitur:nullus tñ huius arboris fertur vidisse originem.Alij dicũt q in acuminibus montiũ suprascriptoꝝ locorum circa predicta loca existentiũ oriatur hoc lignũ:⁊ impulsu venti aut temporis vetustate cadit in fluuium.est ca.⁊ sic.in secũdo gradu. Sed sciẽdũ q sunt aliqui deceptores qui accipiũt radices cameleẽ in montibus amalfie. ⁊ quoniam videntur assimulari vtcũq in colore: pondere:⁊ sapore cũ ligno aloe :sophisticãt ipsas ponẽdo in vino ebulitionis pulueris ligni aloes p aliquos dies:quod deo ⁊ hominib' abominabile est: quoniã camelea multum laxatiua est.lignũ aloes vero ẽ stipticum.Et camelea de se nullum habet odorem:sed lignũ aloes est suauissimi odoris.Cassi' felix cap. de ligno aloes.Lignũ aloes trib' modis ẽ.Uno modo fit in quadã regione:⁊ dicit' caume.Et aliud qd fit in insula indie maioris:⁊ vocat' cumar. Tertium orit' in quadam regione indie: ⁊ dicit' phales.Lignum tñ aloes videt' ca.⁊ sic.in secundo gradu.Eligendũ autem est lignũ aloes:quod non est coctũ in aqua.nã arabes faciunt ipm bulire in aqua:⁊ illa aqua vtũtur ad multa cõmoda tale ergo lignum amisit spiritũ:⁊ paucã aut nullã habet operationem. Sera. li.aggre.cap.de ligno aloes auct.Dias.Lignum aloes est lignum qd fert' ab india ⁊ terris arabum. ⁊ habet corticẽ velut corium:cuius odor est bon' ⁊ in cuius sapore est amaritudo ⁊ stipticitas:⁊ masticat':vt bonũ inferat odorem ori.Et ĩ arabia nõ nascit' ex plantis eius aliquid.verũ lignum quod ibi nascit' ꝓpinquat aliqbus speciebus ei'.Et quãuis plures eius species sint in india: vna tamẽ ex speciebus eius habet cõitatem cũ eis in hoc noĩe adeo q non dignoscit' p hoc nomẽ:sicut si nomines myrabolanos nigros indos.⁊ reperitur ex ligno aloes etiã in insula que dicitur furinda in india.⁊ melius ex eo est nigrum trahens ad variuz colorẽ hñs multã aqueitatẽ:durũ:graue ⁊ grossũ in quo nulla est albedo:⁊ quod remanet multuz super ignẽ:⁊ post ipm est induli:⁊ est ipm noĩatũ a terra indie:q dicit' minidel:⁊ post ipm est scissi: ⁊ est de bonis spẽbus ligni aloes:⁊ submergit' in aqua propter sui grauitatem ⁊ humiditatẽ. Et ex isto eodẽ meli' est grossum :in q est aqueitas multa.Et post ẽ abione:⁊ ẽ minoris bonitatis q scissi sed cum hoc meli' ex ligno aloes est indũ: ⁊ p' ipsum est sufere.⁊ signũ in hoc est q in ipso ẽ aliquantulũ luti:quia sepelitur in terris syri:⁊ post sufere est tuti.⁊ sunt eius due spẽs:quaꝝ vna dicitur cachile:⁊ est melior altera.⁊ alia est suferi:⁊ ẽ minoris bonitatis.⁊ post ipm est seni:⁊ in eo est superfluitas humida:⁊ ipm est minus bonum q sufere.⁊ post est albe qd defert' ex terris sufere :⁊ ẽ similis speciebus ligni aloes:preter illud de syri.⁊ post ipsum est alcholeb et est in maiorib' frustis q aliquid aliud ex ligno aloe.naz ex ipo fiunt postines ⁊ tabule.⁊ dicunt q lignum aloes inciditur ex arbore sua:⁊ sepelit' per annum vnum.corroditur ergo a terra:qd non est lignum aloes purum q de puro non minuit terra aliquid.Et dicunt q ramuli ex arboribus ligni aloes indi franguntur in terris illis ⁊ cadũt in fluminibus:⁊ currũt cum eis ⁊ deferũt' p regiones. Et dicunt q alkirina ẽ fructus eius arboris:⁊ figura eius est sicut piper minutum:nisi quia est coloris rubei:⁊ noĩatur piperella.Et melius ex indo est nigruz trahens ad varium colorẽ:hñs multam aquositatem :graue durum ⁊ grossuz:in quo nulla est albedo:⁊ qd remanet multũ sup ignez :⁊ submergit' in aqua propter sui bonitatem ⁊ grauitatẽ. Et ex isto eodem melius est grossum:in quo est aqueitas multa.Et cognoscit' indum:q in ipo est aliquantulum luti ⁊ hoc ideo:quia sepeliunt ipsum in terris suis.Et idẽ auct.Atabari est ca.⁊ sic.⁊ stipticum.Et idẽ auct. Rasis:est ca.⁊ sic.Et idem auct.Jsaac aben arã:est ca.⁊ sic.in secundo gradu. Auic. li.ij.capitu.xiloaloes Xiloaloes est cali.et sic.in secundo gradu:⁊ est subtile aperitiuum opilationum:frangit iuũ ventositatũ. Posse. Lignum aloes valet contra debilitatẽ cordis:stomachi:epatis:⁊ cerebri: contra cardiacam:cõtra retentionẽ menstruoꝝ ⁊ contra omnes passiones ⁊ debilitates cordis potissime ex frigiditate.vinũ decoctionis eius digestionem confortat:⁊ stomachũ infrigidatum calefacit. ⁊ si abominabile fuerit :ponat' parum ligni aloes integri in vino p noctem:mane vinũ exhibeat':suffumigium ex eo factũ ⁊ receptum inferius a muliere per embotum ꝓuocat menstrua:⁊ suffocationes matricis medetur.similit' trifera magna sumpta cũ decoctione ligni aloes menstrua ꝓuocat. fumus eius per nares receptus:cerebꝝ confortat similit' si accipit' puluis ligni aloes ⁊ gariofiloꝝ ⁊ ossis de corde cerui:⁊ cõficiant' cũ oleo: ⁊ inungat' caput galli in die illa ⁊ nocte nõ cessabit cantare.Cassius felix:lignum aloes confortat stomachum ⁊ omnia mẽbra interiora.superfluaz corporis humiditatem expellit:maxime de stomacho

ventositatem dissoluit. opilationē aperit. ventrez constipat. fluxui vrine repugnat. **Sera.** lignū aloes est cōpetens multum habentibus egritudines in epate ꝛ ad dysenteriã. ꝛ sedat dolorē lateris. ꝛ est ex fumigijs bonis. ꝛ datᷣ ex eo aureus. i. ꝛ remouet putredinē a stomacho ꝛ fortificat ipsum. ꝛ qñ bibitᷣ cum aqua. cōfert dolori lateris: ꝛ epatis: ꝛ vlceribus intestinoꝝ: ꝛ tortionibus ventris. Et idem auct. Atabari. Lignum aloes stringit ventrē ꝛ corroborat viscera ppᷓ virtutem stipticam que est in eo cuz aromaticitate: ꝛ eijcit superfluitatē humiditatū corruptaꝝ a corpe Et idē auct. Ras. Lignū aloes est bonum stomacho humido. Et idem auct. Isaac aben aram: Lignuz aloes est bonū cerebro. ꝛ fortificat viscera. ꝛ expellit supfluitates humidas. ꝛ facit descendere phlegma a cerebro qñ fit suffumigatō cū eo ꝛ maxime illud phlegma qȯ generatᷣ ex vaporibꝰ ascēdentibus a stomacho. ꝛ expellit vētositates. ꝛ aperit opilationē: ꝛ stringit ventrē: ꝛ prohibet fluxuz vrine qui fit a frigore ꝛ debilitate vesice. ꝛ habet bonū odorē: ꝛ aromatizat os. Et qñ bibitᷣ ex eo ʒ. i. 5. expellit humiditatē corruptā que est i stomacho ꝛ corroborat stomachuz. ꝛ ꝯfert habenti egritudinē in epate suo ꝛ ad dysenteriam. ꝛ sedat dolorem mēbrorum. **Auic.** Lignū aloes remouet superfluitates humiditatis. ꝛ confortat viscera. ꝛ prohibet iram. ꝛ masticatio eius facit oris odorē bonū. ꝛ confortat neruos. ꝛ acquirit eis vnctuositatem subtilem. ꝛ confert cerebro valde. ꝛ confortat cor ꝛ letificat ipsum. Et si bibatur de eo. ʒ. i. 5. remouet humiditatē putrefactiuā stomachi statī: ꝛ confortat ipsuz. ꝛ confortat epar ꝛ in ipso est virtus constringens naturā. ꝛ cōfert dysenterie melancolice. Et idez in de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Aloarar	.i. iuniperus
Aloban	est genus piscis
Alob	.i. gentiana
Alcrocta est mutatio coloris oculi	
Alocaceralcastior	.i. pumex
Alocolobri	.i. ciconia
Alodoch	idem quod supra
Alocuen id est herba cotule fetide	

Cap. 33.

Aloe grece: latine: ara. vero fabet: vel cantacarmar. Aloe fit ex succo herbe que aloen dicitᷣ: que herba nō solū in india: persia: ꝛ grecia repitᷣ: veꝝ etiā in apulia. Aloes tria sunt genera: epaticū: succotrinū: ꝛ caballinū. Modus aūt factionis eiꝰ diuersimode creditᷣ. quidam dicunt: ꝙ herba ipsa teritᷣ ꝛ succus extrahitᷣ ꝛ ad ignē ponitᷣ quousqꝫ buliat ꝛ postea soli exponitᷣ ꝛ exsiccatᷣ. Illud enī quod supius colligitᷣ prius appellatᷣ succotrinum quod in medio minus puꝝ est: epaticum dicitur quod ī fundo feculentū: vocatᷣ caballinū. Aliqui asserunt aloes diuersas maneries fieri ex herbis diuersis nō genere sed bonitate: ex quibꝰ iste tres maneries fiūt aloes. alij dixerūt ꝙ aloes tribꝰ modis est. vnū rubeū de quadā insula indie que dicitᷣ scotra. aliud est nigꝝ qȯ est de psia. aliud citrinuz ꝛ fit in aribia: quibus omnibꝰ laudabiliꝰ ē scotrense precipue si fuerit plucidū: ꝛ rubeū quasi color epatis citoqꝫ frangibile ꝛ odorifeꝝ ꝛ amarissimū sed prima opinio melior. Discernitᷣ aūt quod est optimū succotrinū ex citrino colore seu ruffo: ꝛ ꝓcipue cū frangitᷣ eius puluis apparet quasi puluis croci: ꝛ quod leuitᷣ frangitᷣ nec sit fetiduz nec valde amaꝝ. Epaticū āt colori epatis similatur. s. qȯ ē subnigꝝ ꝛ. hincinde hꝫ foramina: vt ora venarū ꝛ obtusam habet substantiā ꝛ nō clarā. Caballinū aūt est nigꝝ ꝛ obscurā ꝛ feculentā hꝫ substātiam amarissimā ꝛ horribilē protendit odorē: qꝛ valde fetidū est. Sed attende ꝙ illud qȯ de natura sua est aromaticū: quāto est aromaticius tanto meliꝰ Et qȯ est fetidū: quāto fetidius tanto melius: excepto aloe. Similiter omne quod debet habere aliquē saporē quāto in suo sapore est intensius tāto melius excepto aloe. nā cū sit de natura reꝝ amaritudinem habentiū quāto minus amarum tanto laudabilius. Et est sciendū ꝙ qñ aloe simpliciter ponitᷣ ꝑ succotrino intelligitᷣ: lꝫ ſm Alexandrum intelligatᷣ ꝑ epatico. **Sera.** li. aggre. capi. fabet aucto. Dias. Aloe fit ex planta ꝗ habet folia similia folijs squille: in quibꝰ est humiditas viscosa multa tenax adherens manui: ꝛ sūt latiora folijs squille parū ꝛ quasi rotunda ꝛ indurantᷣ ꝛ inclinātᷣ ad posteriora: ꝛ sunt in eis spine ꝗ egrediūtᷣ ab eis breues ꝛ rare. ꝛ hꝫ stipitē similē stipiti affodilloꝝ. et tota herba hꝫ odorem grauē et saporē amaꝝ multū. ꝛ radix eius est vna similis cannicule lignee. Nascitᷣ multuz in india ꝛ in terris arabū: et in terris dictis atima: ꝛ in maritimis et ripis et insulis que dicūtur ancoras. et nō soluz eius gūmi est iuuamenti magni: sed etiā flos eius nā qñ teruntᷣ et ponuntᷣ sup vulnera faciunt ipsa adherere. Et aloes sunt due spēs: quaꝝ vna ē arenosa: et est fex. et alia est epatica. Illud autez aloe qȯ melius est illud quod est glutinosum nō habens in se lapides splēdidū ad rubedinē declinās cito frāgibile et fortiter amaꝝ: et qñ sup ipsum anhelatur cito humectatᷣ: habens odorē bonū et velut aromaticū. sed illud qȯ est nigꝝ duꝝ ad frangendū est adulteratū cū gūmi: sed ipsuz discernitᷣ ꝑ saporē amaritudinis et ꝑ odorē fortē: et ꝙ non frangitᷣ digitis neqꝫ separatᷣ in partes minutas: et ꝙ manibus retentū nō coheret. et quidā sunt qui admiscent ei acaciā. Et idē auct. Ras. Radix huiusmodi plante vulneratᷣ et egriditur inde lachrimus qui colligitᷣ: et folia eius cōteruntᷣ cum tota planta: et exprimitᷣ succus qui desiccatᷣ et reponitᷣ Et idē auct. Gal. Sapor eius est amarus amaritudine forti cum stipticitate. et virtus eius est que calefacit in ꝓncipio secūdi gradus: et siccat in ꝟtio et incarnat et abstergit abstersione forti. Et idem auct. Ras. Aloe ablutum est plus laxatiuum ꝗ̄ non ablutum. In ablutione enim amittitur de laxatiua virtute satis: et elongat ipsuz ablutio adeo a virtute medicinarum quousqꝫ non calefaciat.

Sal. vi.sim.phar.cap.de aloe. Aloe hec qui dē herba nō nimiū orit apud nos.q̄ au tez in magna syria nascit aquosior ꝛ debilior vir tute est:vsq; adeo in tāta siccitate nata est vt cōso lidet vulnera. In calidioribus vero regionibus quaꝝ est ꝓfunda syria ꝛ arabia multo melior est optima aūt ea que in india:cui⁹ hic liquor ē. Dic quidē affert hoc pharmacū qḋ aloe appellat:vti litatem multis p̄bens: ex eo ꝙ sine mediocritate siccat. Est aūt nō simplicis nature:sed sicut gust⁹ testat stipticat simul ꝛ amaricat:stipticat quidez mediocriter. Est aūt vehemēter amarū.soluūtur etiā ventres ex phamacijs eius q̄ vocant effocalia vnde palā ex dictis siquidē meminim⁹ demōstra tionū in quarto sermone:ꝙ tertie quidē abstātie est siccantiū pharmacorū:calefactiū vero vel p̄ me intense vel secunde remisse. Mixtioni aūt siue huiusmodi virtuti attestantur ꝛ particulares ope rationes. Est enim eustomacū pharmacū: sicut ꝛ aliquid aliud ꝛ vlceribus solidatiuum.

Jo.mes. cap.de aloe Aloe est de sublimiorib⁹ medicinis ꝛ meliorib⁹: hñs preroga tiuam sup alias medicinas. Nā q̄ꝗ intentio vni uscuiusq; solutiui sit ꝓm plurimū debilitare virtu tes:ꝛ mēbra que sunt minere virtutū. hec tamē in tentio cadit ab aloe:q: non solum nō nocet: imo inuenit ad cōfortationē membroꝝ debilium ad dere. Et tamē ad vnū nociuū quia aperit orificia venarum apertione sanguinē manare faciente.ꝛ ipsum est aliarum medicinaꝝ solutiuarū rectifi cator bonus:ꝛ proprie cū eis mixtū. Tria sunt in eo in quibus cadit correctio:quoniā est de tarde solutionem facientibus:quare oportet ꝙ sumens ipm cibari deferat. Et secundū est:q: sua operatō nō multū extendit in corpore: ꝛ vix pertransiens est epar:nisi in quātitate exuberet. Et tertium est q: venaꝝ aperit orificia apitione sanguinē mana re faciente. Et nos obuiamus his tripliciter recti ficādo ipm.vnde acquirim⁹ ei citam ꝛ facilē ope rationez cū spēbus alephangie subtilib⁹ ꝛ acumē habentib⁹:sicut cū mace:nuce muscata: cinnamo mo:spica:calamo aromatico:cubebis:squinanto asaro:mastice ꝛ gariofilis:de quib⁹ sint ptes equa les ꝛ croci ps.5.que buliāt in sextuplo earuz aque vsq; ad tertiā ei⁹ cū facilitate:ꝛ accipe ꝓ qualibet libra illius aque aloes.ʒ.vi.ꝛ pmitte siccari in vm bra prius: pfice exsiccationē eius in sole. Acquiri mus aūt ei vt extendat ad ptes remotas cū reb⁹ que addūt in vigorē eius:sicut colloquintida tur bit ꝛ similia. Remouem⁹ aūt ab eo nocumentum qḋ īprimit in venis rectificando ipm cū admixtō ne bdellij draganti masticis:ꝛ similiū.ꝛ aliqū sunt in eo ptes īmunde:quare est conturbās faciēs do lorem ventris:ꝛ nocens stomacho ꝛ epati. Et sol uēdo laborē īprimit in stomacho ꝛ visceribus:et aliqū facit solutione exire sanguinē: et maxīe no cens est emoroidibus et ano. Et nos rectificamus huiusmodi lauādo lauatione:qua partiū īmunda rū fiat abstersio:et īfundendo in aquis spērū su pradictaꝝ:et adiungendo ei qḋ cito lubricare fa ciat.et nihil est tam magnificū ex rectificantibus sicut bdelliū ꝛ dragantū.ꝛ si sup ipm bibat aqua ordei cū oleo nucū:aut aqua decoctionis passula rū.cū aqua tepida ꝛ mel transmittit audaciā eius a corpore. Eligendū est aūt aloe:qḋ laudat ī qnq; ꝓprietatibus:colore:odore:sapore:pondere:ꝛ sub stātia. In colore vt sit coloris citrini declinās ad rubedinē in quo sit claritas.ꝛ sit in eo densitas. ꝛ si sit in colore sicut est color epatis.declinauit ei⁹ bonitas ab illo q̄ est clarus. Et oz vt sit odoris bo ni.ꝓprij non extranei acq̄siti p adulteriuz.ꝛ sapor eius sit in p̄mo gustu dulcis declinās ad amaritu dinē.ꝛ sit pōdere leuis:ꝛ quāto leuior tanto meli or.ꝛ sit in substātia sua abilis ad frangendū. So phistice enī lauant eū lauatione:qua ptes eius im mūde ꝛ grosse separent:deinde lauāt in aqua ma ris ꝛ pauci croci lauationibus plurib⁹ acqrentes ei p hocluciditatem ꝛ colorē citrinū ꝛ odorez bo num:veꝝ odor deocculat fallaciā. Est enī ca.com plexionis in secū dor:sic.in tertio.

Posse. purgat cholerā ꝛ phlegma.visū clarificat.opilationē splenis ꝛ epatis aperit.men strua ꝓuocat.supfluitates circa pudenda si sint ex frigida cā extergit.ꝛ scabiē curat.corpus discolo ratū coloratū reddit.cōtra scabiē ꝛ putredinē pu dendoꝝ ꝛ pruritum digitoꝝ qui fit ex serionibus aloe cū aceto confectum:ꝛ sic inunctū valet. Con tra arteticā det cū succo bardane. cōtra alopiciā ꝛ casuz capilloꝝ in fortissimo buliat aceto radix oliue vetuste:ꝛ postea colet ꝛ in colatura ponant due ptes farine lupinoꝝ amaroꝝ ꝛ tres aloes:q̄ si mul conficiāt:et addat puluis stafixagrie ꝛ inun guat caput per discriminalia. Aloes puluis opti me distēperat⁹ cū vino albo ꝛ aqua ro.multū va let ad pruritū oculoꝝ. Suppositoriū factuz ex tri fera magna cū puluere aloes ꝛ mastice prouocat menstrua.puluis ei⁹ cū melle datus lūbricos iter ficit.ꝛ cū succo psicarie aurib⁹ instillatus vermes necat.

Dias. cap.de aloe. Uirtus est ei stipti ca ꝛ mediocriter cali.ꝛ sic.nimis ventrē mollit.purgat putredinē. cholerā ꝛ phle gma deducit.stomatichis ꝛ epaticis maximuz ad iutoriū ē.ꝛ sanguinē reijciētibus subuenit.ictericis medet.mixt⁹ catarticis stomachū reparat ꝛ ↄfor tat.vulnera naturalit sicca adhibitū curat.vulne ribus post suturam opitulat.ꝛ condilomatib⁹ flu xum sanguinis vulneꝝ sistit.frigia finiēdo deter git.melle addito oēs liuores tollit.pruriginē ocul amputat.dolorē capitis solut⁹ cū aceto ꝛ oleo ro. ꝛ fronti linit⁹ longius arcet.vino addito capillis fluentib⁹ occurrit.fauces ꝛ gingiuas et oīa vulne ra oris saluberrime curat. Aliqui post cenā bina vel trina grana ad ciceris magnitudinē deuorant quoniā corpus ꝓcurat:ꝛ escā nō corrūpit:ꝛ si sitis aderit extinguit. Extrinsecus illinitū efficacit stri git.stomacho sup oīa valet. vulnera que difficile conglutinant sanat:et maxime circa anū et vere trū: iuuat et ad inflationes ibidem factas.cū aq̄ solutus glutinat plagas.et ad oris vel nariuz vel oculoꝝ inflationes sic facit. oīa reprimit:digerit

ꝛ pro **Gal.** Aloe ſanat difficile cicatrizabilia
jjcit. vlcera:ꝛ preſertim q̄ in ano et pu
dendis.confert etiam phlegmoni eorum collectū
cum aqua.eodem quoqꝫ modo vulnera ſolidat.
Confert etenī ſimiliter in phlegmonibus qui in
ore ꝛ naribus ꝛ oculis.etenim repercutere ſimul
ꝛ conſumere natus eſt:necnon expurgare paulatī
inquantum non eſt moleſtum mundis vlceribus
Jo.meſ. Aloe ſolutione educit cholerã
ꝛ phlegma.ꝛ mundificat caput
ab eis ꝛ ſtomachum: ꝛ confert iuuamentum ma
gnum doloribus eorum.ꝛ confert etiam inflatio
ni ſtomachi ꝛ ſiti:ꝛ dolori eius ex cholera factis.
et qui aſſiduat acceptionem eius diebus cōtinuis
non videbit ī corpore ſuo:et ī inſtrumentis ſenſu
um eius egritudinem: que non ſit habilis ſanari
et preſeruat a putrefactione:ita ꝙ etiã cadauera
ꝛ proprie mixtum cum mirrha ꝛ mixtum cũ ſan
guine draconis ꝛ mirrha ſanat vlcera putrida ꝛ
mala.exſiccat enim ſine mordicatione.Et ablutio
infuſionis eius in vino cum aqua ro.aut ſucco fe
niculi depurato abſtergit oculos ꝛ addit in viſu
ꝛ ſtringit lachrymas.ꝛ ipſum quidem acuit ſenſū
ꝛ rationem.ꝛ confert epati.ꝛ aufert ictericiã.no-
cet tamen emoroidibus ꝛ ano:quapropter caueāt
ab eius acceptione patientes leſionem in ipſis.Ca
ue id dare temporibus frigoris.excoriat enim ꝛ
ſolutione educit ſanguinem. Quantitas que pōt
adminiſtrari ex eo eſt ab aureo.5.vſqꝫ ad.ʒ.ij.ꝛ in
infuſionibus ab au- **Sera.** autem li. aggreg.
reo.i.vſqꝫ ad.ʒ.iij. cap.proprio.mlt'a
dicit de aloe:que omnia ſunt de mēte Diaſ. Gal.
aut aliorũ hic implicite vel explicite tacta:quare
propter breuitatem ea hic ponere omitto.

Aloes ſigem	.i.aloes epaticum
Aloes ſegem	idem quod ſupra
Aloes ſcotorenſe	.i.ſuccotrinum
Aloetis	.i.gentiana
Allogallice	idem quod ſupra

Alohocar.i.electuaria que lambuntur

Alobaris	.i.alebaris
Alohoſos	.i.cauda vel os caude
Alohocac	.i.alohocar
Alolac	.i.ſpina alba
Alonomie	.i.aaron
Alobachia	.i.morbus cōtagioſus

Alopoturos.i.herba que dicitur caudã vulpina
Alopis id eſt vulpis:inde alopicia
Alopocia.i.tinea capitis alba cum caſu capillorū

Aloras	.i.amigdale
Aloron	.i.riſi

Aloſos.i.locus qui eſt poſterius perueniens vſqꝫ
ad finem dorſi ꝛ oſſilij.ꝛ oſſilium eſt os qđ circa
aluum in parte anteriori.
Aloſin.i.triſticia de preterito:ꝛ facit dormire

Aloſui	idem quod ſupra

Cap.34.

Loſantus id eſt flos ſalis ꝛ inuenitur ſup
petras nili fluminis:ꝛ in ſtagnis velu
ti pinguamen aquis ſupernatãs. Eligendus vero
eſt colore croce⁹:odore grauis:vnum habens co
lorem ꝛ pinguem cum guſtu mordaci.ſed qui co
lorem rubeum habet:aut glomoroſus inutilis eſt
vtilis autem qui miſſus in oleo ſtatim ſe diſſoluit
inutilis vero qui non facile ſoluit.Hec Diaſ.cap.
aloſantus. Plinius cap.aloſantus.Aloſantus eſt
quoddam pinguamen:quod aquis ſtantibus ſup
natat:porro extat colore croceato. Optimum eſt
quod in nilo fluuio colligitur.hoc enim ꝛ colora
tiſſimum eſt :ꝛ cum aliqua pinguedine aquoſum
ꝛ pene putridum.poteſt ergo acriter ꝛ viſcide ca
lefacere ꝛ quaſi ſal aliena conſumere.Caſſius fe-
lix cap.de aloſachne.Aloſachne eſt velut ſpuma
que in petris inſidet ꝛ pmanet. vires habet ſicut
ſal ꝛ **Poſſe. Diaſ.** Aloſantus fa
nitrū. cit vulneribus
fraudulentis ꝛ paſcentibus vulnerib⁹ veretri.pus
aurium purgat.caligines oculi ꝛ glaucomata :ꝛ
albedines cicatricum detergit.emplaſtris ꝛ confe
ctionibus oculorum miſcetur cum oleo ro.ſudo-
res commouet.ventrem purgat cũ vino ꝛ aqua
potatus.ſed ſtomachum vexat.acopis neceſſario
miſcetur.capillos tenuat.maxime virtus eſt ei re
corporatiua:viſcida:pirotica:vt ſal.
Adulteratur autem teſta confricata:: ꝛ alijs reb⁹
ſed diſcernitur ſolutus aqua. ſincerus enim oleo
ſolo ſoluitur: ꝛ eſt probabilior pinguis guſtum
remordens.

Aloſanti	idem quod ſupra
Aloſagne	eſt ſpēs altionij
Aloſanchne	idem quod ſupra
Aloſte	.i.iſopus hortulanus
Aloud	.i.lignum aloes
Alozat	.i.amigdale

Alozuen id eſt herba que vocatur cotula fetida

Albrati	.i.vmbilicus
Alborencafron	.i.alumen bonum
Albouene	.i.caſu
Albotin	.i.terbentina
Albolesten	.i.carpobalſamum
Albolam	.i.bedegelif
Albobulibe	.i.grana pini
Albochoen	.i.herba fetida

Alboege eſt herba que oritur in vere in locis ma
rinis:ꝛ eſt ſimilis andachuche plurimos habens
ſtipites:ꝛ eius ſemen eſt ſicut ſemen baucie:ꝯfert
ſpleni valde.

Albolongue	.i.aſpaltum
Alcoben	.i.terbentina

Alcorat eſt animal factũ:vt cimex lecti quod ex
iſtit in lectis:ꝛ vocatur ſimiliter igil:ꝛ eſt rubeũ

Alconoc	.i.plumbum

Alchobathar.i.vulneratio que fit a ſella cum qs
male equitat:ꝛ alijs ſimilibus.
Alcos.i.tedium vel triſticia:ꝛ facit dormire
Alcocol non eſt bene ſcriptum: ſed debet dicere
alcohol:ꝛ idem ſignificat.
Alcocofus.i.capita cardinum que comeduntur:
ꝛ eſt bedeguar.

Alcorsos idem quod supra
Alcorsof idem quod supra
Alcorde .i.tucie inde
Alcomabe .i.rumex
Alcordu id est animal quod nominatur fesesis
Alcodat .i.lilium
Alcobisse .i.panis
Alcobeis .i.malua
Alcorse .i.spata.
Alcorombos .i.caulis
Alcosobar .i.coriandrum
Alcolad .i.porrus
Alcoton .i.bombix
Alcor .i.cardamum
Alcarsa idem quod supra
Alcozodie.i.nodi qui sunt in collo ⁊ gula:⁊ sub assellis ⁊ inguinibus ⁊ sunt glandule.
Alcozem idem quod supra
Alcorza .i.stannum
Alcoap .i.cauilla
Alcot .i.cot.
Alcola.i.pustule albe que in ore fiũt:⁊ potissime in ore infantium.
Alcorat sunt frusta subtilia q̃ in dysenteria egrediuntur:que sunt facta ad modum cuiusdam animalis quod dicitur fesesis.
Alchorrat .i.porrus
Alchobol.i.puluis subtilissimus ad oculos
Alchoboma .i.rumex.
Alchoel .i.locus inter spatulas sub collo.
Alchochat .i.electuaria que lambuntur.
Alchon .i.palma siluestris
Alchoti idem quod supra
Alchome .i. lignum de quo fiunt lanterna vt os.
Alchochil id est locus sub collo :vbi iunguntur furcule dorso.
Alchossos .i.cauda vel os caude
Alfosat .i.rapa
Alfor .i.crocus hortulanus
Alfos serpens.i.corsone fortissimus
Alfos .i.morphea
Algom .i.vitriolum
Albofar .i.passio inguinis
Alboros .i.amomum
Albosos .i.cauda
Alborf .i.nasturcium
Alboif idem quod supra
Albofal .i.desudatio
Albocer id est excoriationes que fiunt in cossis sub assellis ⁊ alijs partibus in infantibus cum fasciantur
Albotorum .i.cotula fetida
Albolue.i. fenugrecum: et quidam dicunt ꝙ est maior policaria.
Albotoen idem quod supra
Albosmi .i.inflatio
Albobocat.i.electuaria que lambũtur

Albonoc .i.plumbum
Albobuoc idem quod supra
Albobonch idem quod supra
Alboselengi .i.squilla
Alborf .i.nasturcium
Alkolil grece:ziniar arabice:latine vua
Allogallica .i.gentiana
Allolac .i.spina alba
Allobleng .i.lobleng
Alloleng .i.loleng
Alloisol .i.squilla
Almodo .i.bdellium
Almor .i.mirrha
Almosus est genus cibarij:⁊ est almosos
Almodius.i.iunctura cuius vnũquodq; os habz vacuitates et dentes sicut serra:⁊ dentes vnius taliter sunt parati ꝙ alterius ossis vacuitates ingrediuntur:⁊ hec iunctura vocatur senen ⁊ dercen
Almonda .i.rotunditas
Almorosirim .i.sansuccus
Almotho .i.medulla
Almoguadir.i.illa que sale condiuntur: vt oliua capparis ⁊ similia.
Almosos hoc est sicut columba cum coquitur in aceto:vel sumach:vel agresta:vel succo limonum vel granatorum acetosorum in cuius ventre ponitur menta.
Almososat .i.thamarindi
Almosasat idem quod supra
Alnocati .i.posterior ps capitis
Alsodaira est species lepre
Alsodi dicuntur cibi qui ventrem inflant
Alcosta .i.lilium album
Alsto .i.sinapi album
Altorfili .i.carui
Altorebuc.i.herba cuius gummi est armoniacuz ⁊ est species ferule.
Aluam .i.pulegium agreste
Aluaset .i.desiderium amoris
Aluanteg .i.quedam vene
Aluanistus .i.altea
Aluad .i.flos rubi
Alubari .i.de plumbo adusto
Alubuati.i.egritudo accidens ei qui assuessit: vt super eum iaceant homines
Alubtra .i.sulfur
Alucubren .i.scolopendria
Allaccuben idem quod supra
Aluden.i.herba de qua fit assa fetida
Aludem.i.in quo ponitur sisamus
Aluegen .i.pulegium agreste
Aluem .i.palpitatio
Alue idem quod supra
Aluesen .i.sulfurata
Alues .i.dulcia
Alueme .i.ameos
Alueskalle leguarium id est dulcia :sicut confectiones de melle.
Alubumeta.i.variole:que nostro ideomate vocãtur coccule.

Aluenbinar .i.balaustie
Aluisac .i.armoniacum
Aluise .i.abrotanum femina
Aluiasie .i.apostema calidum
Aluitamis iamen.i.aluminis iameni
Alulbub .i.mercurialis
Alumpnati ē dispositio cum q̄ fit hō pessime effe minatus.
Alumfac.i.apostema in palpebra cum pruritu
Alumati .i.cibi cum aceto
Alumus fruct⁹ est circa hortos nascēs sicut ram⁹ sine spinis:folia hñs sicut oliua et latiora.nascitur marinis locis et circa hortos.eius folia elixa mā ducāt.radices ei⁹ cū mulsa bibite spasmatis resti tuunt sanitatem:rheuma ꝓhibēt:et lac mľierib⁹ ꝓ uocant.hec Dias.
Alumaic .i.alumen

Cap.35.

Alumen latine:grece stipterea ara.vero sebel:vel al far.Alumē est vena terre que ꝑ nimiū calorem in album colorem transducit.Et fit alu men in regionibus valde calidis et precipue in lo cis sulfureis et ignitis.quod albū est illud melius et acutum et salsugini admixtum.qđ autem terre um est et feculentū impurū et non bonū:diu absq; corruptione seruat.Cuius tres sunt spēs medicie apte.s.stiptereū.inde stiptereatistis:et illud est qđ dicit alumen iamenū.et ista est spēs q̄ dicitur alu men scissum:quod de pluma vľ scallola vulgo di citur.Et est secunda spēs q̄ dicitur alumen rotun dum:qđ zucarinū vocat ob similitudinē zucari. Et est tertia spēs q̄ dicit alumen liquidū:qđ voca tur alumē de rocha vel lipparinum:vt Cassius fe lix cap.de stomachi morbis. Sciendū ꝙ quan do alumē simplicit ponit de scisso intelligit.inue nitur etiā aliud alumen:qđ vocatur alumen affor quod inuenies si leges lrām vsnen.Est alumē ca. et sic.in.iiij.gradu.habet virtutē exsiccandi vehe menter et consumendi.Plinius cap.de alumine. Alumen est salsugo terre.plura eius genera sunt in cypro:candidū et nigrū:exigua coloris differen tia.fit aūt oīno ex aqua limoq; hoc est exudantis natura corrinatū hyeme:estiuis solibus matura tum:qđ fuerit ex eo precox candidū fit.Signitur in hispania:egypto:armenia:macedonia:ponto: aphrica:insulis sardinia:melolippara:strongile laudatissimū quod est in egypto:huic ꝓximum in melo.huius quoq; due sūt species:liqdū spissūq; liquidi probatio est:vt sit lympidū lacteumq; sine offensis fricātium cū quodā igniculo caloris:hoc phorimon vocant.Alterū genus pallide scabreq; nature:et qđ inficitur galla:ideoq; hoc vocāt pa raphoron ꝛc.Et infra aliud vnū genus schiston vocant greci in capillamenta quedam canescētia dehiscens.vnde quidam trichitin potius appella uere.hocq; fit ex lapide ex quo ꝛ id calcitis vocat vt sit sudor quidem eius lapidis in spumā coagu latus.Et est alterum genus quod strigilin vocāt Due sunt spēs eius fungosum atq; omnium ore dilui facile:qđ in totum damnat.Melius est pu micosum ꝛ foraminū fistulis spōgie simile rotun duz.nā candidiori propius cū quadā pinguedine inherens fricabile nec inficiens nigricia.optimuz ex omnibus quod melinum vocat a melo insula vt dixi

Dias. cap.de alumine.Aluminis mus ꝛc.spēs sunt multe.sed medicie tres necessarie:rotūdum:scissum:et liquiduz.Ro tundi aluminis probabilius est quod naturali fu erit rotunditate formatū:subalbidū ꝛ nō lapido sum:fricabile:ꝛ aliqua ex parte caliduz:pingue et vehementer redarguens ꝛ non lapidosum:albos capillos veluti pectinatos similans:ꝛ nō in glebas compressum.deinde liquidi aluminis melius est quod est leue perlucidū in sūmo aliquid ī modū floris quasi lac habens.

Sera. li.aggre.cap.seben.Sebē id est alumen.habet spēs multas.sed ille que administrant in medicinis sūt tres.Una earꝫ est illud quod dicit iamenū ꝛ ē me lius.ꝛ melius est illud quod est nouum:albū:fortł albedinis:facile se diuidens:habens in se velut ca pillos albissimos quos ventus rapit.ꝛ ē acre mul tum ꝛ stipticum non habens lapides.Defert hoc tale ex babylonia.ꝛ secundum est rotundum:ꝛ ē secūdum in bonitate.ꝛ melius ex eo est illud quod est simile tucie ꝛ rotundum naturaliter:et non ar tificialiter factum.rotundū cuius color est albus ꝛ stipticum ualde.ꝛ est in eo parum citrinitatis ꝛ cito frangibile.est aūt hoc ex babylonia.Et tertiū est humidū:ꝛ melius ex eo est clarꝫ habens super se velut florē similē lacti equaliū partiū:ꝛ est totū humidū nō habens lapideꝫ ꝛ odorat ex eo odor velut igneus.Et idē auc.Gal.Substātia oīum spe cierum aluminis est grossa:ꝛ subtili⁹ ex eis est ia menum:post ipsum rotundū.Alie vero spēs om nes sunt grosse mľtū:ꝛ ī sapore ei⁹ stipticitas mľta

Aui. li.ij.ca.de alumīe.Alumē ca.ē ꝛ sic.ī 3° gdu.

Posse. Puluis aluminis ꝛ carnis marien cōfectus cum vermibus inuentis in pingui terra īpositus valet ad cancrum.licinium in tali confectione intinctū ꝛ orificiū fistule immissuꝫ confert.Balneū aque aluminose confert hydropicis:scabiosis ꝛ arteti cis:si tamē non naturaliter inuenit:fiat artificio se hoc modo.Sal ꝛ alumen buliant ī aqua ꝛ fer uentibus lapidibus fundo īmissis suprāspergatur aqua calida:ꝛ patiens in medio vasis sedeat:ꝛ po stea ex aqua lauet.liciniū inunctuꝫ melle ꝛ super asperso puluere aluminis imittat orificio fistule ꝛ confert:sed prius lauet locus cū aceto.Alumen sanat inflationes gingiuarꝫ abluto ore ex aceto ꝛ alumine fiat ablutio:precedente tamē appositiōe ventosarū cum scarificatione circa collū ꝛ spatu las.vel sic:scarifices ꝑus posteriorē ꝑtem capitis tertia die post scarificationē appositis sanguissu gis ī ipsis gingiuis:deīde lauet os bis vľ ter ī die ex illo aceto:ꝛ ita lauet vsq; ad q̄tuor dies:quia mľtū valet.Itē fit puluis satis expert⁹ ad leuādū vueā:Recipe aluminis iameni balaustie:corticuꝫ granatorū acetosorꝫ:rosarꝫ ꝛ seminū ei⁹:gallarū

cinnamomi grossi curcume: piperis: pyretri: sal armoniaci ana equaliter. Itē alumen bulitum in vino si ex eo tepido abluatur os mire curat vlcerationes palati: pcedente appositione muscillaginis gūmi dragganti i aqua rosa. dissoluti. Dias. Omne alumen virtutē habet cō strictiuā. medetur deniqꝫ putredines ꝛ sanguinis fluores: gingiuas humectas ꝛ dentes mobiles cū aceto vel melle. Itē auriū fluores admixto succo poligonie herbe curat putredines cū sale duplici modo. fagedenica quoqꝫ vlcera admixtū gallis simili pondere: carnes superfluas ꝛ sudores alaꝝ seu ingui num sanat. Sera. auc. Dias. Uirtus omniū specieꝝ aluminis est ca. ꝛ ꝛ. stiptica ꝛ abstergit obscuritatem visus. ꝛ aufert bothor q̄ fiūt in facie. ꝛ corrodit carnē supfluaꝫ in scabie ꝛ alijs vlceribus. ꝛ phibet vlcera fraudulēta ne augeant in corpore. ꝛ abscindit fluxū mēstruorum. ꝛ restringit gingiuas a qbus fluit saliua nimia. ꝛ qn̄ miscetur cum aceto ꝛ melle confirmat dentes cōmotos. ꝛ qn̄ nascit cū melle cōfert alcole. ꝛ qn̄ miscet cū succo virge pastoris confert bothor ꝛ cursui humiditatis ex aurib⁹. qn̄ coquit cū folijs vinee cū melle confert scabie vlcerate. ꝛ qn̄ coqt cū aqua ꝛ linit sup pruritū aut sup vngues leprosas: aut sup panariciū: aut sup excoriationes que fiūt a frigore confert. Et qn̄ miscet cum fece aceti ꝛ cū quātitate sui ex galla cōfert vlceribus corrosiuis fraudulētis. ꝛ qn̄ lauat caput cuꝫ aqua eius occidit pediculos ꝛ lendines. ꝛ nascale ex eo cōuenit fluxui menstruoꝝ: ꝛ prohibet impgnationem. ꝛ est bonū apostematibus gingiuaꝝ ꝛ vulue ꝛ cōfert dolori auriū ꝛ dolorib⁹ qui fiūt in collo matricis ꝛ scissuris ei⁹ ꝛ dolori testiculoꝝ: ꝛ ɔfert cōbustionib⁹. ꝛ liniunt cum eo apostemata phlegmatica ꝛ cōfert. ꝛ qn̄ linit ex eo pecten: ꝛ subasselle aufert fetorē eoꝝ. Et idē auct. eiusdē. Aduritur oē alumē: ꝛ assat sicut adurit ꝛ assatur colcotar vel calcitis. Auic. Decoctio aluminis confert qn̄ ex eo colluit os dolori dentiū. Bulcasim li. q dicit seruitor. Adurit alumen sicut calcantū: nisi qꝛ non fit rubeum: sicut illud. Dias. Uritur autem omne alumen siue assatur: vt calcitheos.

Aluntcurac sunt frustra subtilia: que interduꝫ in dysenteria emittunt: ꝛ sunt substantia ipsorum intestinorum.

Alundobadeste. i. cost⁹ — Alupum. i. turbit
Alupsulide vel alissediles. i. alkekengi
Alupison — i. alupta
Aluruitaram quid est. l. l. carchas
Alusne. i. vsnee — Alusue idē qꝺ supra
Alusen — i. alguascen
Alusnen. i. sulfurata: et fm q̄sdam est berba de q̄ fit alcali.
Alusmes — i. passule sine granis
Alustas. i. papauer — Alutrica. i. galla
Alupta — i. lenticula aque
Aluta ē coriū sup qꝺ cerotaria extenduntur
Alutdobandest — i. costus

Aluthilia — i. fruct⁹ thamarisci
Aluum. i. venter — Aluthili idē qꝺ supra
Aluthi merosce. i. nomē loci in quo sunt schole
Aluthan — i. oleastrum
Alutut — i. lenticula aquatica
Aluxusentu — i. aqua de cason
Aluzumet — i. vnctuosa et pinguia
Albutium. i. affodillus — Albug idē qꝺ supra
Albuse — i. auellana assata
Albugilisse — i. lactuca asini
Albundicati — i. auellana
Albule — i. macule oculi albe
Alburna est quedam species calamenti
Albutega. i. cucumer — Albudeghe idē qꝺ sup
Albundec indi — i. nux indica
Albucon — i. herba de qua fit assa
Albudacatini. i. auellana — Albulbub. i. bulbud
Albuzaram. i. zedoaria — Albufac. i. sulfur
Albaudari id est vena transiens per minus foramen velaminis. — Albrungi. i. semen
Albrulabic. i. rubus qui facit mora
Alcunadamasionliton. i. almea
Alcula vel alcola. i. pustule vlcerose que in ore et lingua fiunt
Alcuet. i. fricatio cum manibus
Alcunesic — i. fruct⁹ thamarisci
Alcurati vel alcorati sūt frusta subtilia intestinorum: q̄ interdum in dysenteria emittuntur
Alcutub et cutubub sunt species melancolie
Alcumini — i. cibarium
Alcusen: aliari: almari: em eigi: sekinfon aisralinada succaton: turefule: ausigi: thebeul: entaras: hec noīa sunt. xij. genera piscium.
Alcurmesit — i. fruct⁹ thamarindi
Alcundar. i. thus — Alcumbar idē qꝺ sup
Alcundes — i. radix hellebori
Alcubeb. i. caro super prunas assata
Alcubet — idem quod supra
Alcuscua id est furfur grossi panis
Alcubula — i. lauda capitis
Alcusur est species cuiusdam piscis
Alculeset. i. pōdus siliq̄ — Alcusugi. idē qꝺ supra
Alcubi. i. perdix. aliqui dicunt ꝙ est fasianus
Alcul est nomen cuiusdam piscis
Alcurub. i. lampas — Alcuzem. i. alcozodie
Alcusem — idem quod supra
Alkuefric nomen est cuiusdam medicine
Alcubd — i. butirū crudū
Alcust. i. costus — Alcursuma. i. berbilia
Alculba — i. fenugrecum
Alcuiasari — i. strictura narium
Alcuis — i. parue pustule
Alcunati. i. pus generatū ī oculoꝝ tunicis
Alcurat — i. vrtica
Alcuis tria dic: ē enī fons os et vetula q̄ tēdit ad finē — Alcuabe. i. empetigo
Aldulach. i. arbor dactili — Alsued. i. os stomachi
Alfuminis vel alfius. i. psillium
Alfudengi — i. decoctio mētastri
Alfulafeti. i. vinum decoctū ad tertiam

Alful .i.faba
Alfus leuce .i.morphea alba
Alfulfulen .i.ozimum
Alfulfumen idem quod supra
Alguaemi est quādo facta est cōcussio in ligamē to ossium: sed non est perfecta dislocatio.
Alguelgues .i.alienatio mentis
Algualegues idem quod supra
Algulenati.i.etas ī qua egredit͛ sperma
Alguinium vel auguinium.i.lacualis
Alguedi.i.humor ille qui egredit͛ cū aliqs tangit mulierem.
Alguafit .i.eupatorium
Alguaair.i.qn̄ hō loqt͛ plane: ꝛ q̄si cū terrore
Alguada ꝛ species morphee albe: sicut appar3 in lr̄a albaras.
Alguafet est illa egritudo q̄ multiplicat͛ in hora vna: ꝛ in regione vna et est pernecabilis: ꝛ nos vocamus eā pestilentiā. hoc vocabulum ponitur per Hipocra. primo regiminis acutorum.

Cap. 36.

Alguascen grece: arabi. alusen: ꝛ latine lilialis. Lilialis ē q̄dā herba hn̄s folia sic̄ rubea tinctorꝝ: nisi q2 sūt minora: ꝛ vtcūq3 aspera expādens se p terrā sicut herba granorꝝ vel rube⁹ ei⁹ flos ē paruus: sicut flos solatri hn̄s recte figuram lilij. Auic. li.ij. cap. alguascen vel alusen. Alguascen est herba cuius flos est similis lilio: ꝛ ꝑpter hoc dr̄ lilialis. est ca. ꝛ sic. in primo gradu. Un̄ desiccat cū equalitate ꝛ abstergit ꝛ ꝯfert panaricio: ꝛ resoluit totū illud cū eq̄litate Gal. vi. de sim. medicina cap. alissu3. Alissu3 siue amplosilon dicta ē quidē alissum herba: q2 mirabiliter ꝯfert morsis a cane rabido īmo ꝛ iā occupato rabie propinata sepe sola sanauit. Pōt aūt hoc ex similitudine q̄ ſm totā substātiā: vt dictū est prius ꝙ huiusmōi potentia sola experiētia pcipit͛. ꝛ iō caret arte. siqs aūt vtat͛ in pluribꝰ cognoscet ꝙ diaforeticum ē mediocriter: ꝛ siccatiuū cū eo ꝙ aliqd abstersionis h3. hinc autē alfos ꝛ esilinas mūdificat. Plini⁹ cap. alison. Alison similis ē rubee tinctorꝝ: ꝛ nō distat ab ip̄a: nisi q2 rami ꝛ folia sūt minora. Un̄ alison nomē accepit eo ꝙ a cane morsis rabiē sentire nō patitur
Algumur.i.carnes que sunt in gingiuis
Alguesion.i.gen⁹ colūbarꝝ generātiū semel ī āno
Alguarisen idem quod supra
Alguata .i.hedera
Alguasath .i.armoniacū
Alguardeniti.i.infirmitas q̄ orit͛ ī palpebris ītus ꝛ non dimittit oculum aperire ꝛ rubet.
Alguasagnati .i.tenebrositas
Alguradaiane .i.celidonia magna
Algubere .i.sorbe vel nespilla
Alguesit.i.eupatorim Alguarda.i.rosa
Algumar.i.carnes que sunt in gingiuis
Algue .i.inquietudines
Alguben .i.sorba vel nespilla
Alguada vel algueda.i.morphea alba.

Alguarsegues.i.inquietudo qn̄.s.homo loquitur secum: ꝛ non potest dormire
Alguascenes .i.alienatio
Alguabam.i.malus appetitus cum quis aliquid appetit: vt carbones vel lutum ꝛ his similia
Algumiut.i.carnes que sunt in gingiuis
Alhulub ꝛ ellub.i.mercurialis: ꝛ aliqui dicunt ꝙ est species baucie agrestis fetētis: de q̄ fit galbanū
Alhulaic .i.cretani marini
Alhumor.i.caro que est inter dentes rubea
Alku.i.furnus Alkuomō.i.spuma maris
Alkuabe .i.emptigo
Allufa .i.poma mādragore
Allusie idem quod supra
Allutbit .i.fructus thamarisci
Allutbium.i.sparagus Alluf.i.dragontea
Allues.i.dulcia: sicut confectio de melle
Allusul.i.qn̄ apparent radices pilorum albe cu3 extremitates sunt nigre.
Almuri.i.salsamentum: ꝛ vocat͛ garus. l.l. garus ꝛ litteram muri.
Almutil .i.spēs melācolie
Almuten .i.herba de qua fit asa
Almubaciem .i.intestinum rectum
Almubescemati.i. oculus adherens suo inuicē vni loco.
Almugati.i.cibus factus ex almes
Almusatagi.i.rotura cornee qn̄ illud qđ apparet de ea est res modica: ꝛ vocat͛ formicalis.
Almugatb.i.testiculus vulpis: ꝛ est satyrion
Almugat.i.mugat Almuria.i.garus
Almusosat.i.brodiu3 cibabile: qđ latine vocatur amorusia.
Almuchasisa.i.in quo apparet forma q̄ ē ad modum epatis quantum ad colorem ꝛ siccitatem.
Almumcan .i.celidonia
Almurmar.i.claui Almusca.i.macer
Almuet ē nomē īstrumēti cuiusdam
Almusaragi.i.vuee egressio. aliq dicūt ꝙ est dilatatio pupille.
Almusafata.i.caput oblongum multum ꝛ vtriq3 laterum planum: vt coopertura domus.
Almumuch .i.cost barcost
Almubathar .i.intestinum rectum
Almiorati.i.medium corporis ꝛ vtriusq3 lateris mensura.ix. digitorum delaborati
Altmiden.i.herba de qua fit asa fetida
Alsuul.i.oculi q sunt inter variū ꝛ nigꝝ medij
Alsucaram .i.rannus
Alsulafeu.i.vinum coctum ad tertiam
Alsul .i.faba
Alsurogem.i.ptes q̄ sūt in circuitu ani
Althuoth.i.ille q cu3 coit stercus suum cu3 sperma descendit: ꝛ non regit anum suum.
Altula .i.flores dactilorum
Altursuma.i.herbilia Alturola.i.ampulla
Altuabe.i.empetigo Altumeli.i.aq̄ ō rason
Allturat sūt frusta sſtilia q̄ ī dysēteria egrediūt͛
Alzumet.i.vnctuosus Alzufex ē gen⁹ ellebori
Almacus .i.sansucus

Almacasarue	.i.gummi cipressi
Amanis	.i.spica celtica
Amais	idem quod supra
Amantilla	.i.fu
Amanasueti	.i.nigella
Amanaram	.i.aconitum
Amantina.	.i.artemisia
Amaracus.i.sansucus vel maiorana	
Amaric	idem quod supra
Amorola	.i.camedrea
Amarantium	.i.artemisia
Amarion	.i.sansucus
Amaritum	idem quod supra
Amaracti	.i.sarcocolla
Amanthina	.i.artemisia
Amaritu	.i.maiorana
Amaris	idem quod supra
Amarantum	.i.herba crassula
Amaratus	.i.maiorana
Amaioratus	.i.saturegia

Cap. 37. agnus castus

Marikest ara. vel pētasilez grece aligos: vel ligos: latine agnus castus: vel salix marina: vel alexandrina: vel arbor abrahe. Agn⁹ castus frutex est sarmētosa: cuius stipites sunt recti ⁊ duri ad frangenduz. folia eius similia folijs oliue: nisi quia sunt maiora molliora ⁊ lōgiora. flos eius est purpureus ⁊ aliquādo albus: ⁊ semen ei⁹ simile piperi. folia eius medicine competūt: ⁊ nō radices: ⁊ flores magis. Et vbicūq3 agnus castus simpliciter inuenit᷑: florez intelligas. Agn⁹ castus enim omni tempore inuenit᷑ viridis ⁊ in aquosis locis magis q̄3 in siccis. qui viridis maioris ē efficacie q̄3 exsiccatus. dicit᷑ enim quia libidinem reprimendo castum reddit: vt agnus: ca. est ⁊ sic. in secundo gradu. **Sera.** li. aggre. capit. amarikest siue amarichest. auct. Dias. Amarikest. i. agnus castus: ⁊ est arbor abrahe. semē ei⁹ dicit᷑ semen agni casti: ⁊ nominat᷑ piperella: ⁊ est piper eunuchorum. ⁊ sunt ei due spēs. ⁊ dicit᷑ kistos: eo q᷑ religiosi sternunt hanc plantam sublectis ad refrenandum libidinem. ⁊ nominat᷑ login ꝓpter duriciem virgarū eius: ⁊ est planta in magnitudine arborum. nascitur prope aquas ⁊ locis aquestribus. habet virgas duras ad frangenduz ⁊ folia eius sunt similia folijs oliuarum: nisi quia sunt longiora: maiora ⁊ molliora. ⁊ quedam spēs huius plante habet florem purpureum: ⁊ quedaz habet florem album: ⁊ habet semen simile piperi. Et idem auctoritate Gal. qd̄ administrat᷑ ex illa arbore est semen folia ⁊ flores. Et seminis quidez ⁊ florum substātia est subtilis valde: ⁊ est ca. ⁊ sic. in. iij. gdu. **Dias.** cap. agnus ſm translationē nostram. Agn⁹ siue aligos: latine alexandria appellata est. Agn⁹ dicitur ꝓpter castitatem nomine greco. siquidem substracta corporibus potentiam veneream tollit. id ⁊ semē ei⁹ potui datum idem operatur. Aligos autez dicta est propter suauitatem: ⁊ est frutex arboris. ⁊ nascitur circa flumīa vel in campis aquosis: longas mittens virgulas que difficile franguntur. folia oliuis maiora atq3 molliora habet. Ei⁹ species sūt due. altera est cum flore purpureo: altera cū albo semen quoq3 habet tanq̄3 piper ⁊ virtutis feruētis. **Auic.** li. ij. cap. de agno casto. Agnus castus ca. in primo gradu: sic. in secundo. ⁊ est resolutiuus subtilitatiuus ⁊ disgregatiuus ventositatum. ⁊ in ipso est apertio cum stipticitate. et est remotiuus doloris. **Gal.** vi. sim. phar. cap. de agno casto. id quod administratur ex illa arbore in medicina sunt semen ⁊ flos. ⁊ seminis quidem eius ⁊ floris substantia est subtilissima. ⁊ in sapore eius est acuitas siue acredo et stipticitas. ⁊ virtus eius est calida ⁊ sicca ī 3.° gdu. **Posse.** Lectus ex eo factus reprimit libidinem. fomententur ⁊ genitalia ex aqua decoctionis ipsius: ⁊ succus etiam potest. Contra gomoream flores eius vel folia decoquātur in aceto: ⁊ addito castoreo cataplasment᷑ genitalia. valet enim agnus castus mirabiliter ad libidinis extinctionem inaniendo spiritus ⁊ consumendo sperma. hoc similiter facit ruta: maiorana cyminum calamentum ⁊ anetum: sed in hoc potētior est agnus castus. sunt enim ista ca. aperitiua ⁊ extenuatiua. Sunt etiam alia que extinguunt libidinem in spissando sperma: ⁊ ꝯgelando: vt psillium: semen lactuce: citrulli: melonis ⁊ cucumeris portulace: scariolarum: acetum: agresta: sumach: ⁊ camphora: ⁊ similia. In succo agni casti seminum feniculi. ʒ. iij. ⁊ esule. ʒ. ij. coquantur: ⁊ mane colatura detur leuco phlegmatico. vinum etiam decoctionis agni casti multum confert. Agn⁹ castus dimittatur in amurca olei: vt putrefiat: ⁊ addito vino forti fiat decoctō: coletur: ⁊ addita cera ⁊ oleo fiat vnguentuz: cuius iniunctio splenis duriciem vel ventris remollit. fomentum factum ex aqua decoctionis agni casti matricem exsiccat: et eius consumit superfluitatem: ⁊ ipsius orificium angustat ad menstrua prouocanda. fiat fomentū ex aqua decoctionis ipsius ⁊ centrum galli. Contra litbargiā fiat decoctio cuz agno casto: apio ⁊ saluia in aqua salsa: ⁊ fortiter ex ea fricetur posterior ps capitis. **Sera.** auc. Gal. Agnus abscindit libidinez coitus: ⁊ maxīe quando comeditur semē eius. ⁊ prouocat menstrua. ⁊ resolnit apostemata dura q̄ fiūt in mēbris corpis **Dias.** agn⁹ cast⁹ ꝓhibet᷑ mederi serpētum morsuz. Itē semē ei⁹ bibitū hydropicis ⁊ spleneticis medicat᷑. morsib⁹ venenatis occurrit. lac mulierib⁹ ꝓuocat. mēstruis īperat. bibita. ʒ. i. cū vino veteri extīguit venerē. dolorē capitis cōmouet: adhibēs somnū. Elixatura seminū ⁊ foliorꝫ ei⁹ tumores stericos dissoluit fomēto vel dispergit. pulegio mixto vel bibito: aut fomētatiōe adhibitū mēstrua ꝓuocat. ⁊ dolorē capitis tollit. ⁊ cataplasmatib⁹ mixto oleo ⁊ aceto lithargicis ⁊ freneticis prestolatur. vtilem fomentationem capiti p̄stat. sb lecto posit⁹ ꝑpētes lōguis arcet: ⁊ fumigatōe sua id p̄stare nouit. duricies testiū tollit

cōbustus. ⁊ pampino addito: ragadias sanat ani semen eius cataplasmatibus recte miscetur. folia eius papulas corporis leniunt. cocturam itineris sanant. semē flores ⁊ folia ca. sunt ⁊ sic. virtutis. et in ipsa substātia subtiliandi hꝫ facultatem. etenim vtentibus ea in gustu videntur acra ⁊ stiptica. naꝫ si manducantur calefaciunt nimis: ⁊ capitis dolorem excitant. Reprimūt ergo folia: flores ⁊ semina: quia stiptica sunt venereos act⁹. Et si folia ⁊ flores in lecto sternenť: eadem faciunt nō solum viris sed etiam mulieribus. sic etiam manducata ⁊ bibita faciunt. inde ergo arbor dicit᷑ agnus castus: quia id facit. nam̄ ⁊ semē eius ad epatis ⁊ splenis sclirosim: vel constipata humoribus loca iuuat. indurata digerit loca. Et quia virtus eius leptomeris est non solum non cōmouet libidineꝫ sed etiam reprimit: sicut etiam ruta: sed calidior ⁊ siccior est agnus castus ⁊ virtute abundantior sed nō dissimilis qualitate. est auteꝫ specialis virtus ei⁹. **Gal.** Agnus castus abscindit libidinem coitus: ⁊ maxime quādo comeditur semen eius. Et agnus castus a mulieribus ateniēsibus in lecto sternitur: ⁊ reprimit libidinē. Agn⁹ castus prouocat menstrua ⁊ resoluit apostemata dura que fiunt in membris corporis. ꝙ autem caput tangat non est ꝓpter multitudinē spiritus vaporosi orti ex eo magis q̄ꝫ ꝓpter caliditatem ratōnabilium ⁊ partium subtilitatem. Si enim generatiuus inflatiui spiritus esset: inflaret vtiq̄ ventrē ⁊ augmentaret impetū coitus velut eruca: sed nedum ꝙ ꝓuocat: sed sedare aptus natus est coituꝫ. Est autem comestibilis eius fructus: palamq̄ calefaciens cum eo ꝙ dolorē capitis faciens est: minus tamen si assetur. Nam sic cum tragematibus manducatur: ⁊ min⁹ dolorem capitis facit. nō est autem inflatiuus ventris etiam qui non est torrefactus. compescit libidinis impetum: tam torrefactus q̄ꝫ non torrefactus fruct⁹. **Auic.** Fit ex agno casto emplastruꝫ cū folijs suis torsioni neruorum: ⁊ remouet laxitudineꝫ. ⁊ facit sodam. ⁊ bibitus subet facit. Et quando ex eo fit emplastrum facit sodam. Et est ex eis que multiplicant lac: minorando sperma. fitq̄ eius potio duarum. ʒ. vsq̄ ad. ʒ. iij. ⁊ aperit opilationem epatis ⁊ splenis: ⁊ valde iuuat ad remouendum eorū duritiem. ⁊ cum bibitur ex eo cum oximelle quātitas duarū. ʒ. confert hydropisi. Et sedet᷑ in eius decoctione ꝓpter doloreꝫ matricis ⁊ apostemata eius. ⁊ bibitus cū mentastro ⁊ euaporat⁹: desiccat sperma. ⁊ quando ex stipidibus eius sternitur sub dorso: prohibet pollutionem ⁊ virge erectionem ⁊ suffumigantur mulieres cum vehemens desiderium adest coitus: ⁊ remouet illud. ⁊ confert precipue semen eius fissuris ani. ⁊ fit ex eo emplastꝝ cum butiro duriciei testiculi precipue cum semīe eius. ⁊ confert morsui serpentis cuꝫ bibitur ex eo ʒ. vna. ⁊ similiter morsui canis ⁊ lupi superposito emplastro: ⁊ fumigatione facta ex eo. ⁊ eius folia fugant venenosa. Et idem Serap. auctoritate Dias. Semen ipsius quando sumitur in potu confert morsibus venenosis. ⁊ cōfert ad hydropisim quando ex eo sumuntur. ʒ. ij. cum vino ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua: ⁊ debilitat virtutem spermatis: ⁊ inducit sodam. Et quando semen eius bibit᷑ cum pulegio: aut fit fumigatio cum eo: aut nascale prouocat menstrua. ⁊ quando fit emplastrum cum eo curat sodam. ⁊ quando fit cuꝫ semine ei⁹ ⁊ aqua emplastrum sedat dolorem ragadiarum ani. ⁊ ipsum semen cum folijs curat exituras ⁊ torsiones neruorum ⁊ vulnera. Et putant aliqui ꝙ si viator faciat ex ligno eius baculum: queꝫ deferat secum in itinere custodit eum ab offensione lapidis ⁊ aliarum rerum: ⁊ ab. excoriatione que fit per confricatione m membrorum.

Amasates. i. ebulus	Amatrum. i. sansucc⁹

Amamosis. i. perfectum videndi impedimentuꝫ sine maxima passione.

Ambagum. i. trupharium vel vagum

Ambat	. i. sambucus
Ambar	. i. ambra
Ambramela	. i. nigra

Cap. 38. De ambare

A **Mbra** grece ⁊ latine: arabice vero ambar. Ambra secūdum quosdaꝫ est sperma ceti piscis ⁊ scd̄m quosdam est fructus arboris sub mari crescentis: vel gummi vel manacor fontis in mari. et ẜm quosdam est iecur piscis: ⁊ scd̄m quosdaꝫ spuma maris: ⁊ scd̄m alios est sterc⁹ animalis maris sed falso: quoniam ambra generatur sub mari in speciem fungorum: qui generantur in terra. cali. est in secundo gradu: sic. in primo circa finē. Sophisticatur autem ambra cum ligno aloes storace calamita ⁊ laudano resolutis addito musco resoluto in aqua rosata: ⁊ apposita aqua in parua quantitate. Sed cognoscitur quia sophistica pōt malaxari sicut cera: vera autem ambra non. **Sera.** libro aggreg. capitulo ambar. Hambar id est ambar: nascitur in mari: ⁊ generatur in speciem fungorum qui generantur in terra: ⁊ quando mare turbatur: eijcit a fundo ei⁹ lapides magnos: ⁊ cum eis eijcit frustra ambre: et plurimum ex ea egreditur in mari: quod est ī terris gingios ⁊ in occidente: ⁊ illa defertur almacadie. deferunt enim illuc homines qui nominant᷑ mihere id est veloces: quando nouerunt ꝙ mare eorum eiecit ambram. Melior auteꝫ ex ea est illa que inuenitur in insulis illarum regionuꝫ: ⁊ in littoribus ipsius cum figura rotūda: coloris celestis illa vero que est alba sicut ouum strucionis est mala: ⁊ est illa quam deuorant quidaꝫ pisces magni qui dicuntur azel: qui cum deglutiunt eam occiduntur ab ea: ⁊ natant super aquas mortui: quos videntes homines de zingios proijciunt super eos vncos ferreos: ⁊ extrahunt ipsos de mari ⁊ extrahunt ambram de ventre eorum: et est ambra non bona: maxime que in ventre reperitur. ⁊ nominant eam apothecarij persie maioris madi verum illa que reperitur iuxta spinam dorsi ē pura ⁊ mūda mł'tū ⁊ bona valde. ē ca. ⁊ sic. ⁊ hoc ẜꝫ

quãtitatẽ more quam **Dias.** Ambra calida facit in ventre piscis. est et sicca.

Auic. li.ij.cap.de ambra. Ambra ca.ẽ ⁊ sic. ⁊ dicitur ꝙ sit caliditas eius in secundo: ⁊ sic.in pmo gradu. **Posse.** Cõtra syncopim accipe.ʒ.i.ambre.⁊.ʒ.5 ligni aloes:⁊.ʒ.ij.ossis de corde cerui: que omnia resoluantur in aqua ro.⁊ fiãt pillule ⁊ ꝑpinentur Cõtra epilepsiã pone ambraȝ ⁊ cornu cerui in vase uitreo super carbones: ⁊ patiens suscipiat per os ⁊ nares fumum ⁊ multũ valet. Cõtra suffocationem matricis: q̃ oppmit spiritualia: ponat̃ similiter in vase vitreo cũ alijs aromaticis ⁊ recipiat̃ fumus per os vulue. **Sera.** Ambra cõfortat cerebruȝ ⁊ corroborat ipsum: ⁊ sensus oẽs ⁊ cor.⁊ ꝯfert senibus ⁊ frigidis ꝯplexiõe.

Dias. Ambra virtutẽ a cerebro pstat. ⁊ ceteris sensibus seu cordi.adiuuat q̃q; senes: ⁊ illos qui a frigidis humoribꝰ possidentur

Auic. Ambra cõfert decrepitis subtilitate sua.⁊ confert cerebro ⁊ sensibꝰ.⁊ confert pectori. Et idem de viribus cordis ait: ꝙ confortat cor. Almansor tractatu tertio: capit.de ambra. Ambra ca.ẽ.cerebꝝ q̃q; atq; cor robusta efficĩ

Amfaricon .i.hypericon

Amgailem.i.arbor gummi arabici spinosa cuius lanugo est sicut cotum: ex cuius fructus succo fit acatia.

Amelbacarim .i.lepus marinus

Amechim .i.ozimum citrarium

Ameis .i.extremitas vite

Amellentum .i.sine inguine

Amemel .i.carbunculi

Amenonis.i.folia papaueris: sed melius amenonis.i.papauer nigrum.

Amensus .i.genus cibarij

Amene .i.sisimbriũ

Amentum .i.vitrum coctum

Ameos emithetinis.i.alumẽ scissuȝ vel stipterea

Ameos quid est lege litteram nauchana

Americ .i.maiorana

Amerina arbor est non multum a salice distans

Amesates .i.ebulus

Ames.i.serpens quidam diuersorum colorum

Amese .i.a medio

Ametiscus.i.gemma quedaȝ preciosa: coloris violacei: p qua.l.l.ametiscus.

Amelonsis siluestre.i.nasturtium

Ameus.i.reddidomum: vel morula vel semẽ morule rubi.

Ameu idem quod supra

Amblem radix viua interpretatur

Amfesibeena.i.quodam genus serpentis

Cap.39. Amyrabolanus

Amlegid est myrabolani embilici: belliget.i.myrabolani bellirici. Ubi sciẽdum ꝙ myrabolani emblici ⁊ bellirici sunt ex alio arbore ꝓducti q̃ȝ alie spẽs myrabolanorum: sicut apparet in littera balilig. ⁊ ideo hic determinatur de istis.in littera balilig vero determinat̃ de alijs speciebus myrabolanoruȝ. **Sera.** li.aggre.cap.de amlegbelliget. Amlegbelliget.i. myrabolani embilici ⁊ bellirici sunt fri.⁊ sic.i fine tertij gradus.⁊ extingũt acuitatem sanguis ⁊ caliditatẽ cholere.⁊ auferũt sitim sua frigiditate.⁊ ꝑparant stomachũ.⁊ ꝓuocãt appetitũ. ⁊ stringũt ventreȝ propter eoꝝ stipticitatem. **Jo.mes.** cap.de myrabolanis. Myrabolani emblici sunt ex medicinis cõfortantibꝰ stomachũ ⁊ cor ⁊ epar ⁊ viscera. Et meliores ex eis sunt habentes frustra grossa ⁊ densa ⁊ grauia: q̃ minꝰ crescunt in ossibus: ⁊ plus in carne. rari quoq; nõ habent spiritũ. Et sunt frigide cõplexionis parum ⁊ sic.in pmo gradu. Et ipsi sunt confortatiui membrorum ipsorum: ⁊ coadunatiui partium eorum. Et sunt de extinguẽtibus inflammationem in stomacho et epate. Et ipsi nutriti maioris sunt operationis ⁊ minoris corrugationis. Modus nutriẽdi emblicos: Accipe ex eis quantitatem quam volueris: ⁊ submerge in aqua ⁊ expone soli vsq; duȝ tumefiant ⁊ humectentur: post exprime ⁊ pone ĩ aqua mellis: ⁊ dimitte per duos dies: ⁊ deinde co q̃ cũ facilitate: ⁊ postq̃ȝ cocti fuerĩt dimitte parũ refrigidari: ⁊ adde cũ eis mellis tabarȝet sic q̃rtã partem totius: ⁊ reconde.⁊ quidam supercondiunt cuȝ speciebus aromaticis confortatiuis: sicut cum cinnamomo xiloaloe: gallia: cardomomo: ⁊ croco: ⁊ similibus. Bellirici sunt ex medicinis benedictis. expectatur enim per eos confortatio. meliores sunt grossi ponderosi: ⁊ densi corticis: fri. sunt in primo: ⁊ sic.in secundo. In posse ⁊ proprietatibus alijs sũt sicut emblici. **Posse.** **Sera.** auc. Gal. emblici ⁊ bellirici habent proprietatem denigrandi capillos.⁊ ꝓhibent casum ipsoꝝ. Et conferũt emoroidibus: ⁊ ipsi tumescunt in aqua.⁊ conditi ex eis faciunt operationes myrabolanorum non conditorum: nisi quia sunt debiliores eis: ⁊ in belliricis maior est proprietas in acumine q̃ȝ in emblicis. Et idem auc.bedigaras. emblicorum ꝓprietas confortat stomachum.⁊ prohibent corruptionem ab eo. fortificãt stomachũ: ⁊ augent appetitum cibi.⁊ incitant coitum. ⁊ abscindunt sputuȝ ⁊ vomitum.⁊ sedant sitim.⁊ augent operationeȝ sensus.⁊ bellirici sunt propinqui in operatione citrinis. Myrabolani emblici bellirici ⁊ kebuli mixti cum oleo amigdalarum dulcium ⁊ cum melle tingũt capillosꝰ colore nigro. **Jo.mes.** Myrabolani emblici educunt solutione phlegma: ⁊ sunt ex rebus valde cõfortantibꝰ cerebrum ⁊ neruos. ⁊ augent intellectũ ⁊ confortant cor.⁊ conferunt tremori eius.⁊ mundificãt stomachum a putrefactione ⁊ confortant ipsum.⁊ sedant feruorem in eo. ⁊ auferunt sitim ⁊ addunt in appetitum.⁊ sedant vomitum.

Ampeleos melana.i.vitis nigra: ⁊ est viticella

Ampeleos leuce.i.vitis alba: et est brionia

Ampeleos agria.i.vitꝭ agrestis: q̃ alio noĩe dr̃ labrusca: cuiꝰ flos vocat̃ inantꝰ vł inãtũ: ⁊ eius sunt

due species.l.l.barim.
Ampeleos agrestis idem quod supra
Ampeleos inoferos vel vinoferos.i.vitis vinifera:pro qua.l.l.barim.
Ampeloprasson .i.aratillus
Ampleopia est obscuritas videndi que fit ab aliqua non manifesta causa.
Amplemon .i.scolopendria
Amplenon idem quod supra
Amzen quid est lege litteram bet
Ami .i.fructus iuniperi
Amiantum.i.teste ouorum quibus pulli excludunt in nidum.
Amiacij.i.medicina inda que est similis cinnamomo.
Amicroceum.i.facile ad cognoscenduz: vt in alexandro de tussi.
Amicrotero idem quod supra
Amicas .i.scarificationes
Amictica virtus id est lacessitoria irritatoria aperitiua.
Amictas .i.lubrici ventris
Amicticum .i.mitigatorium
Amiceticum .i.recorporatiuum
Amifructus .i.iuniperus
Amigdalen.i.arbor spinosa vnde emanat gummi arabicum.
Amigdale pro morbo sunt due eminentie iuxta radicem lingue in faucibus similes capitibus mamillarum:et dicunt branci.
Amigdaleon .i.oleum amigdalaruz
Amigdalus.i.arbor faciens amigdalas:pro qua lege lram lauet.
Amigdala quid est.l.lquam supra
Amilnus .i.camomilla

Cap.40.

A Milum vel apoyoys gre. ara.visce:latine vero amidu. Amidum siue amilum est succus frumenti.et dicitur amilum ab a quod est sine:et melos grece.i.mola:eo q sine mola fit. Unde amilum est medulla frumenti:quod infundit et tundit:donec furfur suum dimittat:deinde cum aqua mittit in sportulam:et cum pressura colatur:et cum in vno vase uelut fex residerit:aqua effusa in sole siccat:post hoc leuiter stringat. Cassius felix cap.de amilo. Amilu temperate caliditatis est et humiditatis:qd sic fit:frumentum in aqua frigida ponat p diem et noctez:et de die in diem aqua remoueat quousq frumentuz videat putrefieri: deinde aqua remota optime terat:et cum eadem aq optime confectum:per pannum exprimat:et soli exponat:vt exsiccet vsq ad aque consumptionem: et frequenter remoueat aqua frigida:donec dealbetur:quod residet desiccatur et indurat. Sera. li.aggre.cap.de amilo. Amiluz infrigidat et desiccat plus q frumentum. Et melius ex eo est illud qd fit in estate:et modus operationis eius est:vt accipias de frumento:et ipsu bene purges:et infundes in aqua dulci et laues ipsuz cum ea:et post proijce aqua illam cum qua ipsuz lauasti:et funde super ipm aquam aliaz:et facies ita quinquies in die:si potes:in nocte similiter:et qn mollificat oportet q eijcias aqua eius cum facilitate sine agitatione aliqua:ne cum aqua egrediatur aliquid de lacte. Et postq hoc feceris calca cum pedibus:et proijce ipsam aquaz:et quod super natauerit sup aquam ex furfure collige cum caccia pforata:et abijce residuum.postq vero purgatum fuerit a furfure et colatum:pone super lateres nouos:et expone soli calido:et si remanserit in eo aliqua humiditas:pone sup ignez. et sapor eius est acetosus:et virtus eius est pauce caliditatis: sz est compositum ex virtutibus contrarijs.na vna est frigida ppter acetositatem que est in eo:et alia calida a caliditate eius que est a farina que est in eo a calore putrefaciente. Gal. pmo de cibis. Amilu habet virtute lenitiuam exasperatorum.existit autem commune huiusmodi opus omnibus substantijs quecunq sicce fm consistentiam existentes:neq stipticitate habent:neq aliquam aliam qualitatem manifestam vel virtutem:et vocant ipsum apoyoys.i.sine qualitate merito existetem talem vt ad sensum: est et in humidis substantijs aliqua talis.consimile aute est virtute ablutis panibus minus tame alimentu dans corpori. Dias. cap.de amilo Amilum appellatu est ab eo q greci milos mola vocant.i.q sine mola fiat. Est autem vtilius amilum qd ex tritico fit cretico aut egyptio: Accipe triticum et laua in aqua bona infunde et muta ei aqua limpidam qnquies in die: vt diligetius fiat et nocte mutabis ei aquam: et liqua qn molle fit et manibus cofrica:et adde aquam:postq confricaueris et liquaueris:pone ad solem colatum:sed non multuz habeat aquam cum liquas. Est aute optimum amilum recens et candidum et lene sine vlla acrore et inquinoso odore. Posse. Dias. Amilu fac ad sustinedu rheuma oculoru.alta vulnera oculis replet.aspredinem oculorum tollit.sanguine reijcientibus bibitum singulare presidiu est. aspredines arteriarum dislenit.iussello lactis miscetur et pfluuium ventris stringit valde. potest autem leuiter stringere:ppt quod in collyrijs lachrymas stringentibus miscet.valet similiter contra apostemata spiritualium et tussim coctum in aqua ordei cum lacte amigdalarum additis penidijs.

Sera. Amilum confert humoribus currentibus ad oculos et vlceribus que dicuntur felfeoles.et qn bibitur abscindit sanguinem q venit a pectore.et lenit asperitatem gutturis.et qn miscetur cum lacte in aliquo cibo:hoc idem facit
Amimut .i.cost barcost
Amineum.i.sine rubore:vnde amineum vinum fm Dias.i. sine minio et sine rubore tendens ad album.
Amiplius est genus cymini:et inuenit in egypto
Amiron est species scariole
Amirisim superpositio carnis q fit i psolidatoe

Unde fit ibi tumefactio carnis:qꝫ nõ est aliud cõ solidatio:nisi appositio carnis superius que illas partes sic tenet:ꝛ vocatur a Gal.apozismuz:ꝛ ab Auic.dicitur mater sanguinis.

Cap.41.

A Miberberis ara.grece rarach: vł oxiacantũ. Sera. auc.Diaſ.li. ag latine vero berberi. gre.ca. amiberberis.i. berberi: ꝛ est rubus.Achissa ꝛ est dictuz acutũ ꝛ acsa:ꝛ est dictum spina.ergo vult dici spina acuta:ꝛ ẽ illa que facit fructũ:q dicit̃ zachuch siue zaitab:ꝛ est amiberberis :ꝛ defert̃ a corasceni.ꝛ est arbor similis arbori piroꝝ silueſtrium: q̃ dicitur abbin⁹ siue abaras:nisi quia est minor et habet multas spinas:ꝛ habet fructũ similem grano myrti:nisi quia est maior ꝛ rubeus facile frangibilis: ꝛ habet interius grana:ꝛ habet radicẽ habentem multas radiculas ĩfixas terre. Gal. viij.sim.phar.cap. oxiacantũ.Hec arbor est similis virtute ꝛ spẽ arbori archãdi.i.pirorum siluestrium:nisi quia arbor piroꝝ est stiptica stipticitate forti:sed in fructu eius cum stipticitate est res incidens subtiliter. Auic. li ij.capi.de berberis. Amiberberis est azarasch:ꝛ ex eo est rotundum ꝛ rubeum campestre ꝛ aliud est nigrum longum arenosum aut mõtanum:ꝛ est fortius.fri.est ꝛ sic.in fine tertij gradus ꝛ est vincẽs choleram valde. Posse. Sera. Fructus eius quãdo bibitur aut etiam comeditur abscĩdit fluxum antiquum ꝛ humiditates antiquas: q̃ fluunt a matrice.Et quando fit emplastrum cum eo trito attrahit sagittas que sunt infixe carni:ꝛ astellas:ꝛ spinas:ꝛ alia similia.ꝛ quãdo percutitur venter mulieris pregnantis cũ radice huius ter: aut fit inunctio cum ea expellit fetum.ꝛ est fri.ꝛ sic.in ij.gradu.ꝓhibet ꝛ incidit sitim calidam.ꝛ fortificat stomachum ꝛ epar.ꝛ ꝓprietas eius est ꝙ ꝯfert apostematib⁹ calidis:ꝛ hec auc.Aben mesuai.Et idem auc.Armasios.Fructus eius retinet ꝛ ꝓhibet omnes egritudines que fiunt a fluxu ventris. Auic. Fructus amiberberis confert apostematibus calidis ex eis emplastruz superpositum .ꝛ confortat stomachum ꝛ epar.ꝛ abscindit valde.ꝛ confert rasure ꝛ fluxui sanguinis inferius.

Amisul.i.quãdo apparent radices capilloꝛuz albe ꝛ extremitates sunt nigre.

Amitrocena	.i.tenens mensuram
Amitrocera	.i.debilitas epatis
Amitrocita	.i.obscuritas

Amitasay.i.eminentia vlceris vel oculi

Amizen quid est.l.litteram hec

Ambidexter.i.q vtraqꝫ manu pro dextera vtitur

Ambliops.i.amiliops.i.lusc⁹ q ĩ die paꝝ videt a causa non manifesta.

Ambliopia	idem quod supra
Ambrisubet	.i.sene

Amfemerina.i.lilialis:ꝛ est alguescen

Amfima.i.castoreum:vel quodcunqꝫ animal degens in aquis ꝛ in terra.

Amfitraros	.i.sparagus
Amguilanauũ	.i.spina egyptiaca
Ammisenie	.i.siellach

Ampirepisecon balanon.i.myrabolani indi

Ampliopia.i.obscuritas visus:ꝛ est luscus qui in die parum videt a causa non manifesta: vt oribasius in alexandro de oculis.

Amocua	.i.armoniacum
Amolach	est species bubonis
Amoi	.i.radix quecũqꝫ

Amola est quoddam potagium medicinale satis expertum contra vomitũ infantium ꝛ puerorum causatuz ex frigiditate:cuius receptio est hec:Recipe cinnamomi:spice:croci:ligni aloes:masticis: nucis muscate:gariofili:t're sigillate : calami aromatici:zinziberis:rosaꝝ:macis:cardamomi maioris ꝛ etiam minoris ana.ʒ.i.bulliant cũ aqua ro. in vna fiala vitrea in cinere calido:postea colet̃ ꝛ paulatim cum cocleari potui propinet̃.

Amolella	idem quod supra

Amolentem.i.sine inquinatione:vt in alexandro

Cap.42.

A Momũ grece:latine pes columbinus : ara.vohameien. Dias. cap.ꝺ amomo.Amomũ genus ẽ odoratissime herbe:cuius frutex est similis botruo in circuitu cui⁹libet arboris nascens.ramulos habet siccos ꝛ duros:virgulis similes: coloris subrufi :circa quos foliola iuncta ꝛ copiosa:ex tyrso botruosũ semẽ reddens:ꝛ sibi connexum florem album veluti viole:folijs similibus brionie: cuius triplex datur spẽs. Est enĩ qꝺ appellatur armenuz:ceteris melius aurosi coloris:vel flaui:odoris boni.Aliud ẽ quod appellatur medicon primo inferius.nascit̃ in locis humectis:ꝛ propterea forma magis atqꝫ viride ꝛ lene tactu:saporem origani habens. Tertium vero quod appellatur ponticum rufum est ꝛ non longum:nec difficile frãgibile:botruoso semine plenũ ꝛ odore percussibile.i.stipticuz.Eligẽdum est autem recens ꝛ albuz:virgas purpureas habens expansum:ꝛ semine plenũ simile botruo ꝛ ponderosum suaue:quod masticatum linguam remordet:vnum colorem habens non varium:vires habet calefacientes ꝛ stringẽtes ꝛ siccas.Plinius cap.de amomo. Amomum vocat̃ eo ꝙ veluti odorem cinnamomi inferat. nascit̃ in syria ꝛ armenia.frutex est botruosum semen reddens sibi connexum flore albo veluti viole figura folijs similibus brionie:odore etiam bono: somnum incitat.ꝛ est ca.ꝛ sic. in tertio gradu. Sera. li.aggre.capitu. hameme.Hameme .i. pes colũbinus ꝛ est amomuz:ꝛ est planta sicut racemus:semen sibi habens connexum :habens florem paruũ similẽ flori plante dicte loctidam.quorum color trahit ad rubedinẽ.ꝛ circunquaqꝫ sunt folia multa conglobata:ꝛ semen eius in racemis ꝛ habet florem album similem flori viole i figura

Et melius est armenum: cuius color est valde aureus. Et color ligni eius est ad ruborem vergens et habet odorem bonum valde. Sed illud quod est aquaticum nascitur in locis petrosis et humidis: et est debilius altero. et est magnum cuius color est ad viriditatem tendens ac molle tactu. et lignum eius est valde squamosum. et in odore suo est similis odori rute. et in sapore suo est similis sapori origani. sed illud quod est ex terra que dicitur pontus lignum est habens ad rubedinem declive non longum nec difficile frangibile. et est ortus eius sicut racemi: et est plenum semine: et odor eius est purus stipticus. et illud quod est potentioris odoris est nouum album et est optimum. et habet ramulos coloris sanguinis. et quando non est maturum est expansum: et plenum semine racemis paruis simile: grauem habens odorem bonum multum mordicans linguam. et color eius est vnicus: non diuersus. Et quidam adulterant amomum cum planta que dicitur amomides: eo quod similatur amomo: nisi quia non habet odorem eius nec tale semen. et nascitur in armenia. et flos eius est similis flori origani. Si vis non decipi ab hac vel a similibus: caue a planta que est nimis iuuenis: et elige illam cuius rami egrediuntur ab vna radice virtus eius est calefactiua. **Galie.** vi. sim. phar. cap. de amomo. Amomum hoc quidem videtur secundum virtutem assimilari acoro nisi quod siccus plus est acorus: digestibilius vero amomum. Et dixit Gal. in quinta amphorismorum quod omnia alia calida forti caliditate sunt similia. s. in hoc amomo: sicut sunt cassialignea: tapsus: amonium cinnamomum: et faciunt sodam. Et similiter faciunt plures alie ex speciebus que sunt subtiles et calide. **Auic.** li. ij. cap. de amomo. Amomum est arbor sicut botrus ligni sicut rethe inuoluti. et habet florem similem emathiti in colore. et folia eius sunt sicut folia vitis albe. quorum color est sicut aurum. et color ligni est sicut hiacynthi boni odoris. Est species eius alia viridis grossa: nascens in locis humidis. et eius odor est sicut odor rute. et est species alia egyptiaca que non est longa: neque lata: neque debilis: neque grauis ad frangendum: immo similis vue. et odor eius exuberat super transitum vue. Ca. est et sic. in. ij. gradu. subtiliat et maturat: et in ipso est stipticitas. et virtus eius est sicut acori virtus: immo est vehementioris digestionis et maturationis: sed acorus est vehementius exsiccatiuus quam ipsum. **Posse. Dias.** Amomum est prestans somnum. tumores etiam cataplasmatibus admixtum sedat. ictibus scorpionum cum ozimo tritum: et vt cataplasma impositum occurrit. ex aqua eius oculi tumentes releuantur. tumores viscerum vuepasse commixtum: et vt cataplanma impositum sedat. muliebria feminarum fomento compescit. et huius aqua calida potata nefreticis et epaticis et podagricis prodest miscetur diuersis antidotis: et miris et varijs odoribus grate miscetur. **Sera.** Amomum inducit somnum: et sedat sodam quando emplastrum cum eo fit super frontem. et maturat apostemata calida. et confert puncture scorpionis quando fit emplastrum cum eo et bedarogi. i. ozimo: et ponitur super locum puncture. et confert apostematibus oculorum tumidis quando fomentantur ex decoctione eius. et confert apostematibus intrinsecis quando cum eo exterius supponitur facto emplastro cum passulis. et confert dolori matricis: quando fit nascale cum eo: et quando fit encatisma ex decoctione eius. Et quando bibitur decoctio eius est conueniens illi cuius epar est infirmum. et confert egritudinibus renum et podagre. et ipsum ingreditur in confectionibus multis et magnis et odoriferis. Et idem auc. Humaym filij Isaac. Amomum est res que inebriat: etenim de proprietate eius est quod inebriat et facit dormire. **Auic.** Amomum maturat apostemata ca. et eius decoctio bibitur ad podagram. et sedetur in ea etiam ad illud. grauat caput et facit sodam et facit somnum. et est ex inebrietatibus et dormire facientibus. et fit embroca ex decoctione eius ophthalmie ca. et confert pleuresi frigide. et aperit opilationes epatis. et est plurime digestionis quam acorus. et confert doloribus matricis: et intrat in pessarijs matricis. et sedetur in decoctione eius ad dolorem renum. et bibitur ex eo ad dolorem matricis omnem. Emplastrum ex eo factum cum bedarogi valet puncture scorpionis. Almansor. tract. tertio cap. de amomo. Amomum ca. est et sic. quod opilationem epatis ex frigiditate est proficiens. dolorem aufert matricis: in capite tamen grauedinem et dolorem atque scotomiam generat.

Amomatum tumamathos. i. confectio subtilis: per qua. l. l. thymiama.

Amomides est planta satis similis amomo: qua caremus in partibus nostris.

Amoma	.i. armoniacum
Amemen	.i. papauer agreste

Amomim. i. sine rubore; vt in alexandro

Amomin proprium nomen est

Amonados	.i. artemisia
Amoneabiel	.i. cyminum album
Amonisi	.i. calamentum fluuiale

Amorellum frutex est sarmentosa: habens folia et flores sicut oliua: et semina nigra curans cancros scabiem et lepram: et ponitur in syrupo magistri Ursonis posito in antidotario Gal. minori.

Amorosia est quedam confectio quam ponit Auic. in antidotario suo. Et amorosia est quidam sapor aromaticus sic vocatus.

Amorisubet	.i. sene
Amotua	.i. armoniacum
Ambor	.i. serpillum
Ambolosagine	.i. vitis agrestis
Amboloprassum	.i. porrum agreste

Cap. 43 de atanasia

A**mbrosia** est species artemisie et latine dicitur athanasia. sed secundum Dias. Ambrosia est aysdo. quere dias. in proprio cap. qui vocat aysdo ambrosiam: et est aysdo ambrosia maior. Ubi sciendum quod ambrosia est duplex. s. maior et minor. maior est aysdo. minor vero ambrosia quam nominat

Dias.cap.de ambrosia.est species artemisie: que vocatur thanacetum.et ideo dicit ambrosia: quam multi botrum vocant: aut artemisiam: frutex est multas virgas habens lõgas palmis tribus: et folia in initio minuta: similia rute. virge sũt plene semine: quasi acimis: odorem vini hñs: que non florescit. radix eius tenuis est et longa duobus palmis. Nascit in cappadocia: q̃ circa se inuenerit cõplectitur. virtus est illi stiptica et castaltica: et cataplasmatib' adhibita omne rheuma phibz corpis

Gal. vi.sim.phar.cap.de ambrosia. Ambrosia: siue apium siluaticũ: siue apium rusticum: siue botrus siue temidis: et est thanacetum calaplasmata vero habet vim stipticantem et repcutientem.

Amdroplusus .i.imbecillis
Amfodillus albutium idem quod supra
Ambrotostonus .i.curuatio anterior
Amuberis .i. berberis
Amuden .i.amiden
Amuletum .i.ciclamen
Amum idem quod supra
Amulumet id est pondus duarum vnciaruz minus.ʒ.iij.
Amurca.i.fex olei inferior: sed murca est fex olei superior: sed quid est.l.l.capt.
Amuri id est genus condimenti: et est almuri
Ampurias .i.cauda equina
Amruditis.i.serpens cuius longitudo est vsq; ad cubitum: et color eius est color arene: et super corpus ipsius sunt vestigia.
Ana sursum vel equale interpretatur: vel rectum vel pariter.
Anabasis.i.ippuris: et est cauda equina
Anabrosis: vel diabsosis vel corrosio idem: nam rosis incisio: vel ruptura: ita dicit. Alexander.
Anabulla .i.species titimalli
Anabacie .i.carrubie
Anabach idem quod supra
Anacard' pedicul' elephãtis ab iperitis medicis dicitur: quod est falsum: sed ẽ fructus cuiusdã arboris: que vocat pediculus elephantis.
Anachochi .i.bacce lauri
Anacollima.i.medicamen strictorium
Anacrisis.i.perforationes et scarificationes
Anacaroes .i.murorum perforatio
Anadosis id est redditio: vel equalis distributio
Anadrome .i.recursus
Anadromes .i.capparis
Anada.i.liquor vel humiditas cordis
Anadach .i.frac
Anafriagos .i.sparagus
Anagoge.i.eductio sanguinis per os
Anagogen idem quod supra
Anagalion .i.consolida minor
Anagodan .i.sumach
Anagogum .i.spuere faciens
Anago .i.deductio
Anagarza quid est.l.l.bothoen
Anagit .i.camphora
Anagallidos .i.semen myrice
Anagalliris.i.simphitum vel confirmatum: vel consolida maior et minor.
Anaguid.i.nouiter de furno egredientium

Cap.44.

Anagallus grece vel myoschays: vel xantala: ara. ippia: latine vo auricula muris dicit' sm aliquos. Anagalli sunt due species. vna est auricula muris: et est maior. et alia est morsus galline: siue morgellina: et est minor. Et maioris due sunt species. vna que facit florem celestis coloris. et est alia que facit florem rubeũ. et hñt folia parua rotunda: et ramos quadratos: et semẽ rotundum. Minor vero facit florẽ album: cuius folia sunt similia supradicte.

Dias. cap.de anagallo. Anagalli.s.maioris sũt due species. vna est que florem hiacynthicũ pfert: que femina est. Altera est q̃ et florem dactili colorẽ habentem pfert: que et masculus est. Ambaz vero frutices sũt minores et sup terrã spanse: subq̃dratas hñtes virgulas: semẽ hñtes desup obrotũdũ

Sera. li.aggre.cap.de anagallo. Anagallus est planta que habz folia subtilia parua: et ramos quadratos: et semẽ simile semini coriandri. et masculus ex ea nominat' in greco xantala: et femina cardabella: et ẽ herba de hauleic. Idẽ auct. Dias. est herba cuius due sunt spẽs. vna ipaz habet florẽ celestini coloris: et est femina. Altera vero habet florem rubeũ: et ẽ masculus. et sũt due plantule expanse sup faciẽ terre: hñtes folia parua et rotunda: similia folijs herbe que dicitur lactim. et habet ramulos quadrangulatos: et semen rotundũ: subtilem radicẽ. Et idem auc. Gal. Uirtus eius est que calefacit parũ: et dsiccat sine mordicatione: et abstergit abstersione forti et attrahit.

Gal. vi.sim.phar.cap. anagallus. Anagall' vtraq; tam que fuscum habet colorem q̃z que rubicundum: abstersiue satis virtutis sunt habentes quãdã occultã caliditatẽ attractiuã. Et idẽ i vij.cap. myoschays siue myosotbis. Anagall' siccat sm gradũ secundum. caliditatez autem nullam manifestã habet.

Posse. emplastrum ex anagal lo factũ: curat tumorem ani. et succus eius curat oculorum caligines. confert hydropicis: et calculosis et epaticis. et herba ipsa contusa: et super vulnus imposita attrabit infixa corpori.

Dias. Ambe species anagalli vulneribus prestant effectum: tumorem non admittunt: et infixa corpori euocant: pascentia vulnera abstinent. succus earuz dolorẽ dentiũ prohibet. si p dextro dente in sinistra nare fuerit immissus hic succus cũ melle actico coctus et adhibitus omnes caligines oculorum: siue vicium eorũ: quod vocat argemon siue argema detergit. morsibus venenatis bibitus medicatur. nefreticis: hydropicis: et epaticis: et renali passione d fectis prestat auxiliũ. ano tumenti impositus medicatur Item succus naribus infusus putredinez capitis pyrgat. habet enim desiccatiuam virtutez

absq3 mordicatione.vnde et vulnera glutinat.ventrem quoq3 deducit mulse admixtus: et potui datus herba ptusa:et iposita stipites educit de corpe

Sera. Species anagalli cuius flos est celestis confert exitui ani.et illa cui⁹ flos e rubeus facit anu egredi **Gal.** Ambe species si fit cu ea emplastrum. anagalli habet occulta caliditate attractiuam:vt et stimulos infixos euellant.Eax vero succus a naribus purgat propter eandem causam.et vniuersaliter loquedo siccatiua habent virtutem:quapropter etiam vulnera solidant et putrescentibus conferunt.

Anagiros .i.malua terratica

Anabada.i.cibus sicut pheludem :nisi quia cum eo ponitur zizamum.

Alanensis est species epilepsie vicio stomachi

Analbaram .i.morphea alba

Anancia.i.pes leporis gariofilata:sanamuda ide lege.l.gariofilata.

Amandal.i.coloquintida rectificata

Analipsis .i.refectio

Anansi .i.arundo

Anarsatha .i.hydropisis carnosa

Anapopletica.i.que replent vulnus carne

Anapetica .i.bona digestio

Anapleuretica sunt que alta vulnera complent et limpidant.

Anasiticatos .i.sparagus

Anastomasis est cum ora venaru3 apertiora effecta sanguinem emittunt:vel est supflua elargatio

Anasarcha est species hydropisis:et fit quando superfluitates grosse non expelluntur ad cutim:s3 iuxta carnem.vnde dicitur ab ana quod est iuxta et sarcos qd est caro:ideo dicitur hydropisis carnosa:et vocatur similiter hyposarcha.

Anatropha id est conuersio stomachi sursum:et est vomitus.

Anathimasis.i.delatio fumi sursum a stomacho ad caput.

Anathimiasis idem quod supra

Anatif vel anansi .i.arundo

Anathomia .i.equalis sectio

Anatrepsis .i.nutrimentum

Anatrelis .i.neruorum perforato

Anaxilis .i.consolida minor

Anax quid est.l.l.har

Anazet .i.iuiube

Anacaros est nomen cuiusdam insule

Anacasa .i.musa

Anacanati .i.auis mouens caput

Andachocha .i.andacucha

Andarante .i.sal lucidius

Andaracaton est tertia species trociscorum tyriace.nam in eo sunt trocisci squillitici:trocisci tyri et est tertia species.s.trocisci diacoralli.

Andalartos .i.calcutecaumeno

Andaran .i.alumen

Andale .i.coloquintida

Andacote .i.suffurate

Andrago .i.portulaca

Andragne idem quod supra

Andragne agreste .i. soldana:et est portulaca siluestris:que est lacticiniosa et est laxatiua:pro qua lege litteram chachille.

Andracacara quid est.l.l.hersalalem

Andrasemon est species hyperici

Andraginos .i.nenuphar

Andragines .i.capparis

Andrarane .i.andracacaron

Cap.45.

Andrasasis gre.ara. aras: latine vo atriplex.

Sera. li.aggre.cap. aras. auctoritate Dias.Aras.i.andrasasis:holus est de genere duplici ortiuu3:et agreste fri est:sed domestica mul to frigidior est agresti.

Gal. vi. sim. phar. cap.andrasasis.Andrasasis:siue atriplex:siue chrysolocanna frigi.et hu.virtutis est.humida quide in secundo gradu a medijs:fri.in pmo:quam quida3 tepida dicebamus esse qualitatem:qualis et rosis nostris damus.nisi q3 non est particeps stipticitatis:s3 est aquose et minime terrestris:sicut malua :sed sm ventrem facile transit sicut illa propt viscositate3 omnino aute modicum quid diaforeticum est ei sunt etia et hortulane ta malua q3 andrasasis multo humidiores et frigidiores agrestib⁹.

Posse. Dias. Andrasasis cataplasmatib⁹ adhibita cruda et cocta:papulis iposita medet.semen eox cu3 mulsa bibitum ictericos curat.eius virtus est leptintica cum polenta cataplasmatibus adhibita et iposita dolorem capitis tollit.tumoribus oculox necessarie adhibet:et fatigatione stomachi iposita tollit semen eius nefreticis medet.et folia eius contusa et iposita ignem sacrum copescunt. folia eius comesta dolores vesice amputat. similit et rheuma stomachi et ventris phibent.Comestu febres acutas extinguit:et lumbricos rotundos educit .sanguinem reijcientibus prodest.dysentericis comestum auxiliatur. cataplasmatibus oculorum vtiliter adhibet.rheumatismum intestinox si adhibetur copescit.dolores matricis suppositu mitigat. Est enim andrasasis humida abundanter:fri.mediocriter:nil habens stipticum: sed aquosa est vt malua.domestica autem multo frigidior est: et io inflammationibus in initio expedit:in statu vero et declinatione siluestris.semen vero eax piectoriam habet virtute.Unde ictericis et epaticis: si est ex epatis emfrasi vtilis est.Cruda siue cocta duricies omnes et furunculos sanat:permonib⁹quide anteq3 in vulnus erumpat vtiliter imponit.Scabras vngues siue iniuria vlceris detrahit. podagre feruorem cum nitro et aceto et melle extiguit soluto ria est.

Sera. auct.Rasis:Semen eius facit vomere fortiter.Et vidi homi nem q bibit ex ea.ʒ.ij.et assellauit vsq3 ad debilitatem magnam.

Gal. Andrasasis domestica multo frigidior est agresti: quapropt et phlegmonibus etia frigidis incipientibus gdez

⁊ crescentibus ac mollibus adhuc:⁊ q̄ñ feructib⁹ hortulana.ei[us] vero que ī statu ⁊ declinatione:⁊ in durescentib⁹ ⁊ frigescentibus agrestes sunt cōuenientiores.fructus ei⁹ abstersiue virtutis est.vnde ⁊ ad ictericos ex opilatione epatis vtilis existit. Almāsor tractatu tertio cap.de atriplice. Atriplices fri.sunt ⁊ humide:que ventrē mollificātes bñ nutriunt.ictericis quoq; ⁊ calidū habentib⁹ epar beneficium prestant.

Anfastas.i.tegula Angast⁹.i.bartacum

Angailem.i.arbor nascens in india in locis rusticorum:⁊ est fri.⁊ sic.⁊ est satis stiptica.

Anguascen.i.herba lilialis:⁊ est ansimerina

Anbar.i.locus q est ī inferiori parte gule: latine sonat vulneratio cū lancea:eo q camelus ibi cū lancea pcutitur:⁊ sic moritur:aliter non

Anababe est fructus arboris:q̄ vocat̄ agrifoliū

Annara.i.testa ouoꝝ:vnde pulli excluduntur

Anphaa .i.coagulum

Antali sūt ossa facta sicut dentali: vtcūq; maiora sed non hñt superficiem lenem sicut dentali:sed virgulatam ⁊ totā albā:oriuntur sicut ⁊ illi: ⁊ eandē hñt virtutē:ponūt in antidotario Gal.ī vnguēto citrino:quod interpretat̄ vnguentū de citro. Anthora est herba sic dicta quasi contra thoraz:que thora est satis venenosa.⁊ dicit̄ anthora ab anthi quod est cōtra ⁊ thora:vñ anthora.i.cōtra thoraz vnde notandū q anthora ⁊ thora sunt due herbe que oriunt̄ ī vna parte simul:⁊ hñt folia quasi folia violaꝝ:sed magis rotunda ⁊ modicum incisa ⁊ flores sunt eis sicut flores panis porcini: nisi q thora facit eos bene violaceos: sed anthora facit eos subrubeos.vna earū est interficiens.s. thora alia aūt ē sanans.s.anthora:p qbus.l.l.thora.

Anthali .i.coloquintida

Antrakes .i.carbones incensi

Antrax.i.carbunculus vel apostema vennosum qd etiā dr̄ bonū malanum:vel malū malanum

Anthrakion .i.gēma carbunculus

Anthratsos.i.febris phlegmatica piodica

Antraphapheos .i.mandragora

Anzarut vel anzarot .i.sarcocolla

Anzharatha est instrumentū de vitro factū per quod pueri attrahunt aquā:⁊ violenter cū volūt expellunt per foramen.

Anzadarabec est arbor folia hñs lucida vt penna pauonis semper virens.

Anzarot .i.anzarut

Anzarola quid est.l.l.caror

Anech.i.vsnee Anegibus .i. camelus

Cap.46. *de aniso*

A Aneisin ara.gre. vo ⁊ latie anisū Dias. cap.de aniso.Anisū feruentis est virtutis.s.ca. ⁊ sic.⁊ nature mixta:⁊ scarotice.i. icisiue Sera. li.aggre.ca. aneisin. auc. Dias.Aneisin qd de eo est recens est bonū:habēs grossa grana plena ⁊ nō excoriat̄: qñ fricat̄ excoriationibus similibus furfuri:⁊ habet odorem bonum fortē.Et illud quod est ex insula chretensi est melius:⁊ post illud ē babylonicū: hispanicū vero est deterius.Et quod ex planta eius est magis iuuatiuum est. Gal. vi.sim.phar.cap. de aniso. semen eius. Sapor eius est acut⁹ amarus modicū.⁊ virtus ei⁹ est que calefacit:⁊ desiccat in tertio gradu:propterea ergo ⁊ diureticum est :ventositates autē Auic. li.ij.cap. de aniso.Anisum est que fm ventrem sistit. semen feniculi romani acuitatis maioris q̄ nabati.⁊ ex eo meli⁹ ē qd ē pōderosū.⁊ ē ca.⁊ sic.ī.iij. gradu. Posse. Dias. Anisū q mixtu alis ē virtut] ictericis medet̄.sitim tollit.bibitum venenis occurrit inflationes amputat.ventrē stringit.mēstruis imperat .lac mulieribus puocat ⁊ auget.bibitū venerem stimulat.fumigatione naribus adhibitū: dolorem capitis tollit.auriū dolorē cū oleo ro.adhibitum mitigat.ventositatem ventris tollit ⁊ dolorem.Optimū autē est creticū:deīde egyptiū :gallicū vero inertissimū.Paulus cap.de aniso.Contra liuorē ex percussione cōterat̄ cyminū ⁊ anisū ⁊ incorporentur cū cera:⁊ calidū supponat̄. Anisum similiter auget lac ⁊ sperma aperiendo meatus:⁊ mundat humiditatē matricis. Almāsor tractatu tertio cap.de aniso.Anisum ca. est qd vētositatis dissolutiuū existens:epatis aperit opilationem:coeūdi preterea Sera. li.aggre. aucto. volūtatem stimulat. Dias. Uirt⁹ ei⁹ ē desiccatiua ⁊ calefactiua:⁊ expellit ventositates a corpore:⁊ sedat dolorē.⁊ puocat vrinam ⁊ sudorem.⁊ confert hydropisi.⁊ abscindit sitim:que fit ab humoribus salsis:qñ sumitur in potu. ⁊ est cōueniens venenis:⁊ inflationibus:⁊ stringit ventrē ⁊ abscindit humiditates albas a matrice fluentes ⁊ puocat lac:⁊ excitat libidinem .⁊ qñ attrahitur odoratu fumigatio vaporis eius sedat sodā .⁊ qñ terit̄ ⁊ miscet̄ cū oleo ro.⁊ distillat̄ in aurē: curat qd ītra ipam accidit ex casu aut pcussione:⁊ sedat dolorē ei⁹.Et idē auct.abugeri aperit opilationē epatis:splenis:⁊ renum:⁊ matricis:⁊ mundificat vias que ab humorib⁹ opilant̄.⁊ ppt̄ hoc confert febribus antiquis.⁊ habet in se acuitatē ppinquaꝫ adustioni q̄ resoluit ventositates maxie cū ipsū assatur. Auic. Anisum est aperitiuū cū stipticitate parua:⁊ est sedatiuū dolorū ⁊ resolutiuū vētositatū:⁊ pprie si asset̄:⁊ in ipo quidem est acuitas q̄ medicinis adurentib⁹ fit vicinū Cōfert inflationi in facie ⁊ apostematib⁹ extremitatū.Si ex eo fiat operatio:⁊ narib⁹ eius vapor attrahat̄:sedat sodā ⁊ vertiginē. Et si terat̄ ⁊ misceatur cū oleo ro.⁊ distillet̄ in aurē:sanat qd accidit in interiori pte ei⁹ ex soda a cōpressione aut pcussione ⁊ dolores eius etiā.⁊ confert febel antique.⁊ puocat lac.⁊ abscindit sitim factā ex humiditatibus baurachijs.⁊ confert opilationi epatis ⁊ splenis generate ex humiditatib⁹.⁊ puocat vrinam ⁊ menstrua.⁊ mūdat matricē a fluxu humiditatū albaꝝ:⁊ est motiuū coitus.⁊ qñq; constringit ventrem :⁊ adiuuat ipsum ad illud eius puocatio. ⁊ aperit opilationes renum:⁊ vesice:⁊ matricis.Et

cōfert antique febri: ⁊ expellit nocumētū veneno rū ⁊ venenosoꝝ. loco ipsi⁹ ponit̄ carui: q̄ꝫtū ē ipm
Aneisuꝫ idē qđ supra Aneide. i. anetum
Anemo anemonis. i. papauer
Anemul sūt ossa sb̄tilia q̄ sūt ī extremitatib⁹ digitorum. Anemora. i. sisimbrium
Anergil .i. nux indica
Anesis. i. reges: ab a qđ ē sine ⁊ nesos qđ ē labor vel morb⁹: inde anetica. i. mitigatiua vel quieta
Anesme .i. thit
Anes. i. robilie: ⁊ est legumen
Anesi .i. rosa
Anetica. i. quietica vel mitigatiua
Anetū. i. absinthiū dulce: ⁊ qd est. l. l. vebet
Anetū agreste. i. meu Anethosasis. i. apertio
Aneusa. i. lacca Anceto. i. sarcocolla
Andechocha .i. saturegia
Anfescalferas .i. coagulum caballinū.
Anfeagidi .i. coagulū ceruinum
Ange .i. cardus
Angeris. i. electuaria stomacho cōuenientia
Angedis .i. terrestris
Annemula. i. matrisiluia Annestin. i. flos prati
Anse. i. mod⁹ ligationis ⁊ nodationis: q vulgarit̄ dr̄ asola: q̄si nod⁹ q īmediate cū qs vult soluitur.
Ansea .i. lilium
Antera. i. semē rose: ⁊ est illud qđ remanet de rosa: ⁊ rubet ⁊ maturescit: qđ aūt est intus. s. semē lanuginosum ē antera: lꝫ cōiter teneat̄ ꝙ antera sūt pipuli rosarum.
Anteflorꝫ quid est. l. l. emantium
Antericon .i. flos affodilli
Anterion idem quod supra
Antereon est pars gutturis sub mento
Anichmos .i. succus
Anigalien. i. arbor gummi arabici
Anil .i. indicum
Animeos .i. gummi arabicum
Animon vel anemos. i. papauer
Aniotos. i. īcuriabil̄ Anissi. i. serpens
Anisum cyminū dulce semē feniculi romani idē pro quo. l. l. aneisin.
Aritilops .i. apostema lachrymal̄
Anchiani. i. castoreum Anchili. i. flos
Angitis ē q̄dā spēs spice nardi
Angina est apostema: qđ nascit̄ sb̄ faucibus: ⁊ dr̄ ab ango angi: q morb⁹ maxīe porcis accidit: q̄nqꝫ ⁊ hominibus. Angimonia. i. sarcocolla
Anlicetati .i. anisum
Annitos .i. febris phlegmatica
Annia .i. priuatio anhelitus
Angnopa. i. ferox Anrioch. i. plumbum
Anzic⁹. herba falios falcios: flos sambuci idem.
Ansioma .i. sinopida
Antimoniū quid est lege. l. aitruad
Antille est quidam lapis
Antipasis. i. ꝯria detractō methasinthosis linearl
Antias .i. tumor durus
Antiloblefarus. i. cū palpebre sit̄ casu ꝯglutināt̄
Antistrum ē instrumētū cirurgici: sicut vncinus

Antimonis. i. antimoniū Antiqui. i. ostrea
Anti grece p̄positio. i. cōtra: vt antichristus: id est ꝯ xp̄m: antipapa. i. ꝯ papā: antidotū. i. cōtra datuꝫ eo ꝙ contra passiones datur.
Antichisis .i. limatia
Antidotum quid est. l. l. anti
Antifaate .i. corallus
Antin algin .i. testicul⁹ castorei
Antimion. i. mādragora Antimon idē qđ sup̄
Antinus. i. camomilla vel gamilla vel cameleon. l. l. bebonig.
Antinops. i. egilops: ⁊ ē collectio circa angulum maiorem oculi Antidasis. i. emach
Antion est plāta: vnde colligit̄ laudanū: ⁊ ē spēs rose canine: vt Dias. cap. cissos.
Antipasis. i. ad diuersa attractio
Antiparia dr̄ id qđ obtūdit violētiā medicine alterius. Antira. i. antera
Antipharmacū. i. vīcitoxicū: ⁊ ē ex̄ toxicū. herba est cuius folia sūt q̄si folia psici ⁊ stipes sb̄tilis tendens ad colorē violaceum: p q̄. l. l. vincitoxicum
Antirina. i. sauina vel bratheos
Antispasis. i. contraria euersio humorum
Anticar .i. borax
Anticrocū. i. flos albutij Antiocū. i. flos sābuci
Cap. 47.

Antifilos vel antillis grece ara. vsnen: latine salsola: ⁊ est herba de q̄ fit sal alkali.
Dias. Duo sūt ei⁹ genera. vnū hꝫ folia lēticulis similia. Alia hꝫ folia similia camepithi. p̄ma hꝫ hastā altā duob⁹ palmis erectaꝫ cū folijs mollib⁹. radix ē illi minor: ⁊ tenuis. nascitur locis herbosis ⁊ solanis: gustu salsa. secūda est q̄ folia ⁊ hastas similes camepethi hꝫ ſꝫ aspiora ⁊ minora: florē purpureū: ⁊ odorē grauē: radix cicoree similis. Gal. vi. simpl. phar. cap. antillis. Antillis duplex qdē ē: ambe tn̄ medicriter siccāt: vt ⁊ vlcera solident. Altera vero q̄ camepitheos assimulat̄. plus vtiqꝫ q̄ꝫ alia sb̄tiliuꝫ ptiū ē: vt epilepticis cōferat. hec aūt ⁊ abstersiui or q̄ꝫ altera ē. Almāsor tractatu tertio cap. vsnenca. ē ⁊ sic. q̄ purgat ⁊ aperit opilationē. carnemqꝫ corrodit supfluā. vniuersalit̄ aūt oīuꝫ istaꝝ herbarū bonū habentiū odorē: q̄ꝫplures. calide sūt nisi ille ex qbꝫ sentit̄ illud qđ diximus. s. frigiditas manifesta: sicut sentit̄ ī aq̄ ro. ⁊ cāphora atqꝫ sandal̄.
Antispodia est cinis factus ex folijs stipticis. s. mirrhe oliuaꝝ: ⁊ similiū: ⁊ dr̄ sic: eo ꝙ ponit̄ loco spodij. Dias. capit. de antispodia. dr̄ eo ꝙ pro spodio mittat̄: q: similis ē virtutis. Et cōficit̄ sic: Accipe mirrhā īmaturam cū florib⁹ ⁊ baccis īmaturis: ⁊ mitte in cacabū nouum crudū: ⁊ cooperi ptusuꝫ coopculo: ⁊ mitte ī fornacē cacabū: ⁊ assa q̄ꝫdiu cacabus ipe pcoquat̄ ⁊ iteꝝ cacabo crudo refunde: ⁊ similiter coque ⁊ reijce ⁊ laua cinerē disciplina spodij. Et similiter de folijs oliue antispodiā facere potes: ſꝫ melius fit de oleastro cum flore suo. Multi vero citonia minutis ptib⁹ incisa semine piecto similit̄ ꝯficiūt

Siccamina multi in sole siccata:sic cõficiũt.Mul ti vero bussi folia: stinci ⁊ scini cũ flore suo:aut ca prifici folia sicca ĩ sole similit̃ ↄficiũt.Alij võ tau rocollã:aut lanas sucidas ĩtinctas ĩ pice liquida aut melle cõburũt simili disciplina.
Anocazna.i.cantabꝛ.aliq dicũt ꝙ ẽ sisimbꝛium: sed pma melioꝛ. Anoch.i.arthanite
Anodinum .i.mitigatiuum
Anodoꝛmon matricis.i.ascensus matricis ad su perioꝛa.
Anodosis.i.distributio nutrimẽti in membꝛa
Anodromũ .i.recursoꝛ
Anoen est pꝛopꝛium nomen loci
Anolosoch ẽ nomẽ põderis:⁊ ẽ obulus.i.xij.gra na oꝛdei.
Anoresia.i.fastidiũ vel pꝛiuatio appetitus
Anoꝛa .i.calx
Anoꝛe.i.medicamẽ pilos auferens
Anoꝛi est quedam species dactili
Anostomasis.i.ascensus matricis ad superioꝛa
Anostris .i.lupus
Anostomizare.i.apire venas q̃ sunt in ano
Antropa.i.conuersio ventris sursũ per vomitũ
Ancoꝛa .i.spelta
Ancoꝛia.i.vlcus excoꝛiationum
Andocoꝛe .i.sulfurata
Andoture .i.mandragoꝛa
Androgines.i.nimphea Androstica
Gal. vi.sim.pbar.cap.androstica.Androsti ca que et pitars ⁊ leuki ⁊ challasia vo catr̃:vt actis ẽ herba.põt aũt desiccata ⁊ bibita ipa vero nõ fruct⁹ ipi⁹ vꝛinas ꝓuocare sufficiẽter:pa lam quoqꝫ ꝙ etiam diafoꝛare ⁊ siccare.
Androsemon:vel asquiron:vel androsemi.Pli nius c̃ ꝑ.androsemon.est herba similis hypericõ cauliculis mollioꝛib⁹ ⁊ densioꝛib⁹:⁊ magis ruben tib⁹:folia alba:rute figurã hꝫ:semẽ papaueris ma gis simile.Come ei⁹trite sanguineũ emittũt succũ gignit̃ ĩ vineis.medio autũno fodit̃ ⁊ suspẽditur
Gal. vi.sim.pbar.cap.androsemi fructicosa plãta duplex ẽ natura.Alterũ qdem al kita:seu alkaydes vocatũ:alteꝝ aũt qd a qbusdã dionysia nũcupat̃. Posse.Gal. Fruct⁹ qdeꝫ eoꝝ purgati uus.frondiũ vero virt⁹ siccatiua ⁊ abstersiua me diocrit̃:q̃oꝛbrẽ ⁊ q̃ sũt vsta igne sanãt: cocta vero in austero vino solidãt.Plini⁹ fruct⁹ ei⁹ est vtilis ad purgãdũ aluũ magnoꝝ vlceꝝ:qd eius vinum indicat.
Androsasis.i.atriplex Angolus.i.citrullus
Annoticũ .i.recoꝛpoꝛatiuum
Annosader .i.sal armoniacum
Annomen .i.rosa canina
Anstonlocia .i.cappinus arboꝛ
Antosali sunt gariofili grossi tuberosi: ⁊ dicũtur antosali.i.aň nati sicut calũbꝛia aň ficus
Anthoꝛa quid est.l.l.thoꝛa
Antopirus panis.i.fermẽtatus:⁊ est ↄ̃riũs opiro
Anthos idẽ qd supꝛa:⁊ ẽ flos oĩs:sed ponit̃ cõit̃ pꝛo floꝛe roꝛismarini.

Anthoꝛisinata .i.tumoꝛes
Antropomoꝛfon .i.mandragoꝛa
Antrosia ẽ q̃dã egritudo q̃ dicit̃ atrosia
Antromata .i.alba apostemata
Anubel .i.iuiube
Anuen.i.coloꝛ q fit ex sanguine cõchylij:sꝫ falso: qm̃ ẽ coloꝛ q fit ex cocco. Cap.48.
Anuiden ara.vel beltif grela sar:vl' silfium:vel sil fasilfiũ:latĩe võ gen⁹ ferule:cui⁹ gũmi est assa fetida.Sciẽdũ qd assa ẽ gũmi quoddã qd vocat̃ assa.⁊ hui⁹ q̃dã ẽ odoꝛifera:q̃ dam fetida.Et dr̃ odoꝛifera:qꝛ paruũ habet feto rem:vel paruũ odoꝛẽ.Et dr̃ fetida:qꝛ ꝑ excellẽtiã hꝫ fetoꝛẽ:⁊ est gũmi herbe anuiden:⁊ ẽ hñs vehe mẽtẽ igneitatẽ.sed assa odoꝛifera fit ex succo ipi⁹ herbe hñs aliqualẽ odoꝛẽ herbe p̃dicte. Sera. li.aggre.cap.anui den.Anuidẽ id ẽ plãta cui⁹ gũmi ẽ althit.i.assa fetida.radix ei⁹ dr̃ mabaroth.plãta ei⁹ hꝫ stipitẽ q̃ dr̃ mastates:⁊ est similis ferule.⁊ folia ei⁹ sũt similia folijs apij.⁊ se men eius latum:simile se mini nigen mẽgitagas. Gal. viij.sim.pbar. capit.de silfio
Substãtia ei⁹ ẽ aerea ⁊ virt⁹ gũmi eius:qd ẽ assa ⁊ virtus ramoꝝ:⁊ radicũ:⁊ floris ei⁹ ẽ que calefa cit calefactione foꝛti:⁊ ẽ ca.⁊ sic.ĩ 3° gradu.⁊ illud qd ẽ de ipso maioꝛis sapoꝛis est gũmi.⁊ ipa plãta estcalidioꝛ ⁊ s̃btilioꝛ aliaꝝ plãtaꝝ oĩum: et ꝓpter hoc est magis resolutiua:⁊ ita lac aliaꝝ arboꝛum oĩuꝫ.⁊ ẽ in fine caliditatis:⁊ ẽ substãtie venenose: nisi qꝛ est plus in ea substãtia ignea aerea.Et ideꝫ ſm aliã trãslationẽ silfij calidissimus qdem opos qnĩmo folia ⁊ stipes ⁊ radix calefacit generose. sunt aũt ventosioꝛis s̃bstãtie oĩa:⁊ ſm hoc diffici le digestibilia.extrosum tñ coꝛpoꝛi apposita ope ratioꝛa sũt:⁊ maxĩe oĩuꝫ opos attractiue sufficien ter existens virtutis:⁊ cõsumere carnẽ ⁊ destruẽ hꝫ ꝑpt̃ p̃dictã ei⁹ cõplexionẽ. Dias. cap.silfiũ.Silfiũ oĩb⁹ ẽ notũ:cui⁹ lachꝛymũ lasar noĩatur:acrit̃ calefaciẽs:⁊ vesicã ledens:sed ventrẽ purgãs.hec aũt herba calefacit foꝛtit̃:iflã matiua est ei⁹ virt⁹ oĩno.Nascit̃ in syria ⁊ arme nia:⁊ libya:cui⁹virga spleon siue splẽtẽ vocat̃:q̃ si milis est ferule:folia hñs similia apio:⁊ semẽ latũ Et idẽ cap.lasar.Lasar.i.assa fetida:lachꝛymum herbe ẽ q̃ silfer appellat̃:q̃ in multis locis ĩ simili tudinẽ ferule crescit: folia hñs circa se maioꝛa q̃ꝫ apiũ:sed semẽ simile ẽ ei.Est aũt optimum lasar qd cirinaicũ dr̃ subrufuꝫ:⁊ plucidũ ⁊ intus exalbi dũ odoꝛe viscido:⁊ qd humoꝛe cito resoluit̃:⁊ in gustu stati humoꝛeꝫ ꝓuocat:vires hꝫ acerrimas. vñ cũ magnis vexationib⁹ calefacit ⁊ relaxat.Ad ulterat̃ aũt dũ viridis ẽ succus cũ serapino ⁊ fabe farina:qd facile eõpꝛehendit̃ gustu:odoꝛe ⁊ visu Solutione in oĩb⁹ medicinis vsui succus necessa rius ẽ.virtus ẽ illi visci da inflans stomachuꝫ. Auic. li.ij.cap. d assa Assa ẽ duarũ speciẽ.quaꝝ vna ẽ fetida.altera odoꝛifera :nõ foꝛ tem hñs odoꝛẽ.sed calidioꝛ eaꝝ est fetida:⁊ ẽ her ba vehemẽtis igneitatis in se tota. ⁊ plurimũ qdẽ

ilqius speciei est cirinense: et est gūma almaroch. Est ca. in p̄ mo: sic. i 2° Diosc. Dia. capit. silfium. Uirt⁹ eius radicis ē termantica: et exarantica. stomachuz inflat ructuat͛ onē, pvocat. indigestibilis ē. et vesice 5ria accepta. cerotis mixta et imposita: pustulas et scrophas spgit. oleo addito livores corporis lipidat oleo cyprino vel irino addita sciaticis frigidū humorē siccat. in aceto cocta et cataplasmatib⁹ iposita ani cās cōpescit. bibita venenis occurrit. eusto-macha ē mixta seminib⁹ et nobilib⁹ oxigaris: sale addito comedit͛. virga ei⁹ divisa lachrymū qd ex se dimisit necessarie colligit͛ qd lasar dr. i. assa fetida. Et idē cap. lasar. vino additū alopicias emē dat: meli⁹ id agēs si pip et acetū acceperit. suffusiones oculoꝝ i initio detergit: melle caligines oculoꝝ limpidat pcussoꝝ. dentiū dolorē mitigat cum thure mixtū: et ore retentū simlit͛ pstat. positū sup morsuz rabidi canis curat. venenis acceptis faē nitro rute et melli additū carbunculis singulare psidiū est. duricies vulneꝝ solvit. clavos tollit. caricis additis et cerotis: oia supiora facē pōt. aceto mixtū zernas tollit. et polippū et crescētes in naribus carnes flori eris et erugini cū pane additum oia similit͛ facere novit. Sarcocolle additū et impositū oxicatha curat. aspredines fauciū et vocis limpidat: marie cū aq̄ et melle ppendentē uvam suspēdit: gargarismo cū mulsa frequēter sumptuz colorē limpidū facit. i ovo sorbili tussietib⁹ pdest pleureticis et hydropicis cū caricis siccis auxiliat͛ cū pipere et ruta bibit͛ addito vino: et typicos frigores excludit. tetanicis: et spleneticis: et opistotonicis pōdere vlicis vni⁹ additū cere et gluctitum medet͛. sanguisugas bibitas aceto mixtū excludit Coagulatū lac stomacho solvit. asperitatē arterie p catarrū longi tpis: vel vocē amputatā curat Epilepticis cū pusca bibitū medicat͛. cū mirrha et pipere bibitū mēstruis iperat. vētrē mollit. et de alto cadētib⁹ opitulat͛. oxigarijs miscet͛. amigdal͛ amaris et rute mixtū in oib⁹ causis necessarie comedit͛. cū ficu atq̄ isopo decoctū: et collutōi oris adhibitū exosos dentes medet͛. Auic. Assa disrumpit vētositates et effugat eas ppt͛ resolutionē suā: et ē cū hoc inflativa: et incidit et resolvit sanguinē cōgelatū i vētre. cōfert allopicie illinita cū aceto et pipere. et qñ administrat͛ in cibarijs: facit bonū colorē. et abscidit verucas que sūt in clavi. Et cū icidūt͛ apostemata fraudulēta mordificātia mēbꝝ: si ponat͛ assa sup ea cōfert. et est bona i cura dubulet appentiū: et oculoꝝ 9fert empetigini. qñ bibit͛ cū aq̄ granatoꝝ cōfert 9tritioni lacertoꝝ. et cōfert dolori nervoꝝ: sicut tetano et paralysi. si accipiat͛ ex ea aure⁹ et miscet͛: ꝫ q̄ dr͛ cū cera: et deglutiat͛: aut si bibat͛ cū vino pipere et mēta: et iplent͛ ea mole i ore: et cōmiscet͛ cū thure et ponit͛ sup dētē et efficit operationē peonie i epilepsia. et cū ex ea fit gargarism⁹: eradicat sāguisugas gutturi annexas. et ē bona i initio aq̄ alcobul͛ facto ex ea: et cū melle. et cū dissolvit͛ in aq̄: et fit ex eo gargarizatio et sorbet͛: clarificat vocē statī: et cōfert asperitati gutturis. et si sorbeat͛ cū ovis cōfert tussi antiq̄ et pleuresi frigide. et efficit operationē fenugreci i apostemate vulve. et si administratur cū ficub⁹ siccis cōfert ictericie. et ipa qdē ē ex eis q̄ nocēt stomacho et epati. et cōfert emoroidib⁹. et in coitu fortitudinē pbet. et pvocat mēstrua et vrinaz et 9fert dolori vētris pungitivo et vlcerib⁹ itestinorū. Et Gal. qdē estimavit in ipa eē virtutē solutivā parūper cū stipticitate sua: sed scitū est apud oēs q̄ ipa cōfert solutioni antique frigide. et ē bona febri quartane. et ponit͛ sup morsum capitis rabiosi et vermiū venenosoꝝ et rutele. et cōfert oib⁹ illis bibita et linita cū oleo. et expellit nocumētū sagitte venenose. Sed loco fetide eq̄le pōd⁹ ipi⁹ de odorifera et pōd⁹ semis de serapiō tātūdē de anaroch: et medietas pōde ris ei⁹ de gūma rute. Sera. auc. Dias. Radix hui⁹ arboris ē desiccativa difficilis digestionis: et ē nociva vesice. qñ miscet͛ cū ceroto resolvit scrophulas et exituras. Et qñ ex eo fit emplastꝝ cuz oleo aufert livorē q fit sb oculo: et quādo cogt͛ i aceto et cortice granati et fit inde emplastꝝ curat emoroidas ani. et qñ bibit͛ cū tyriaca est medicamē mortiferorū et venenoꝝ. et ipsa pparat͛ et comedit͛. s. cū seminib⁹ et sale et ē bona stomacho: sine his aūt ē īflativa et facit ructuare. Et oēs scīdūt stipitē et radicē et egredit͛ inde lachrym⁹: q colligit͛ et siccat͛: et est illud qd dr assa. Et melior ex assa est illa q̄ vergit ad rubedinē: et ē clara: similis mirrhe: hñs bonuz odorē nō similē odori porri: nec odorē horribilez subito. et qñ terit͛ et īfūdit͛ cito resolvit͛. et qñ tenet͛ in ore pvocat salivā cito. forti⁹ aūt qd in tota hac plāta ē est gūmi: et post illud foliū: et post illud est stipes. gūmi aūt ē acutū inflativū: qd qñ miscet͛ cū aceto vino et pipere: et ponit͛ sup alopiciā curat eā Alia aūt q̄ dicit serapiō sūt hic posita fm mētem Dias. Gal. et Avic. quare pnūc transeo.

Anuiden romanum. i. fiseleos

Anchusal. i. sec — Anchusa. i. lactuca asini

Anguarte. i. sarcocolla — Angul⁹. i. citrullus

Apalos. i. mollis vel sine pelle: inde dicūtur ova apala. i. sine testa: inde et apalasarcos. i. mollis caro: ab a quod ē sine et sarcos qd est caro.

Apartias. i. serpens — Aparme. i. lapago

Apartias id est ventus septētrio

Appalosarton. i. hñs glaucos oculos

Apta. i. putredo: vel vulcera mala: vel alchola

Aptha idē qd supra — Appella. i. sine pelle

Apentisemenon — . i. intestinum

Apepsia. i. indigestio vel mordicatio

Aperisicis ē spēs titimalli. — Cap. 49.

Asplenon vel apliniū gre. splenon: aut scolopendrion: ara. vero et latine ceterach. Dias. capitu. asplenon

Asplenon folia hꝫ scolopendrie venenose similia nascit͛ locis saxosis vel parietib⁹ ex lapide fabricatis. folia ei⁹ sūt multa ex vna radice ascendētia divisa sicut polipodiū: subt⁹ rufa et aspera: et sup viridia. est vero sine hasta sine flore: et sine semine.

Hal. vi.sim.phar.cap.aplinū.subtiliū partiū quidem non tamē ca.vtutis est herba.

Posse. Dias. Folia eius elixa cū aceto:ꝛ bibita.xxx. dieb⁹ splenē siccāt. Itē folia ipsius vino addito vt cataplasmata iposita spleni singulare presidiū ē. Isopi folia cū aplenon folijs trita cū leuissima vini bibitione splenē cōsumūt.strāgurijs ꝛ sīgluctōnib⁹ ꝛ ictericis pdest.bibita calculos frāgit. dr̄ ꝙ sola cū splene mule collo suspēsa mulierē generare nō sinit:sane nocte suspēdēda ē ꝛ obseruādum ne luceat luna:aut de die suspēde:ꝛsi hō ꝑ muliere eādē foderit:ꝛ assit ali⁹ q dicat inde fodi te:vt illa nō generet etiā hoc dr̄ prodesse. Hal. Aplinū lapidē frāgit:ꝛ splenē subtiliat vel attenuat.

Apia	i.mala valde dulcia
Apiaster	i.apium risus
Apinalfac	i.laieralmanam
Apiretios.i.sine febre vel sine feruore	
Apiscon	i.aristologia
Apiumtanū	i.zizania

Cap.50.

APium latine:gre.selinū:ara.vokaspar vel karf. Apij plures sunt spēs.nā ē apiū domesticū vel hortinū:ꝛ ē apiū raninū siue apiū risus:ꝛ est apiū emoroidaꝝ:ꝛ est apiū qd̄ dr̄ cerofoliū:ꝛ est apiū campestre:ꝛ ē apiū hispanū:ꝛ est apium psicū:ꝛ est apiū agreste:ꝛ ē apiū mōtanum:ꝛ ē apiū aquaticū:ꝛ ē apiū rusticū:ꝛ ē apiū qd̄ dicit̄ regalea. Apiū domesticū oībus notū:qd̄ Dias. vocat hortinū:qd̄ ca.est ī pricipio.iij.grad⁹:sic.ī medio eiusdē:cuius semē est maioris efficacie:secūdario radix.tertio herba. Cū aūt in medicina receptio apij simplicit̄ inuenit̄.semē apponendū est:qd̄ a multis selinū appellat̄:lz tota herba sic vocetur. Apiū raninū siue apiū risus vocat̄ a Dias.botrachion vl̄ natrachiō. Et dr̄ apiū raninū:qm̄ nascit̄ in gurgitib⁹ in qb⁹ degunt rane:ꝛ iō vocat̄ natrachion.nā natragos grece.i.rana:ꝛ vocat̄ similiter herba scelerata vel paronichia vel vnguis leprosus.ꝛ dr̄ apiū risus:qm̄ morit̄ ex eo hō ridendo.

Hal. viij.sim.phar.capitu.paronichia.vocat apiū risus paronichiā dicens:Paronichia.i.vnguis leprosus:noīata ē sic ab auct. sanat eni paronichias:sicut ait dias. Uirt⁹ aūt ei⁹ subtiliū partiū ē ꝛ siccatiua:nō mordax.talia enī eē oꝫ paronichiarū pharmaca.palā aūt est quoniā hoc tale diaforare sufficiēs est oēs passiones quecūqꝫ diaforari egent.talia oīa enī sunt quacūqꝫ tertij gradus existūt in calefaciēdo ꝛ siccādo:sicut ꝛ in subtilis partis substantia.huiusmodi apij sunt quatuor spēs:vt inquit Dias. Una est que folia hꝫ coriandro similia:sed latiora ꝛ alba:ꝛ pinguiora:ꝛ florem mellinū ꝛ aliquātulū purpureū:virgā non longam sed breuē:radicē albā:ꝛ nō amaram fixā sicut ellebori.virt⁹ est ei⁹ viscida ꝛ vulneratica.locis aquosis nascit̄. Secūda ē lōgioris thyrsi:ꝛ folijs irtis multis locis incisis:gustu acerrimis. hec multū in sardinia nascit̄:qrā sardi apiū agrestē dicunt.huic virtus est viscida valde. Tertia spēs est folia hn̄s paruissima vel breuissima tetri odoris:atqꝫ incendiosa:floribus aurosis. Quarta species botrachion:qd̄ staticem dicitur. nascit̄ locis sabulosis:ꝛ campis arenosis:florem habens lacteum.radix eius est articulo similis:que radiculas paucas ꝛ tenuissimas habet.

Hal. vi.sim.phar.cap. botrachion. Botrachiō siue apium risus:vel herba scelerata:quatuor quidēꝫ habet secundum speciēꝫ differētias: omnes tamē acres vehemētis potentie sunt vt vlcerent cū dolore. Calida ꝛ sicca est vehemēter radix:ꝛ similit̄ tota herba. Apiū emoroidaꝝ est cū folijs guttatis:guttis quasi sanguinis melancolici. Apiū qd̄ dicitur cerofolium:habet folia minuta:sicut folia fumi terre:sed minutiora.vnde cerofolium ē spēs apij:vt Isaac in dietis particularib⁹ cap.de apio.

Hal. sexto sim.phar.cap.de cerofolio. Singidium vel cerofoliū sicut in gustu particeps est amaritudinis ꝛ stipticitatis:sic in cōplexione siccitatis ꝛ caliditatis est particeps. Est aūt siccatiuum ꝫ vtrasqꝫ qualitates:nec cacostomaticum est eo ꝙ non paucaꝫ stipticitatem sortitum est.caliditatem quidem non min⁹ manifestaꝫ possidet.siccat autem ꝫ secundam substantiā. Apiū campestre.i.agreste vel iposellinm:ꝛ est olixantꝛ vel alexandrum.radix est illi grossa:ꝛ alba:ꝛ mollis:ꝛ odorata:folia habens rotūda:ꝛ virida in capite.plenum est flore:que capita clausa sunt:in qbus semen est viride:ꝛ oblongum ꝛ viscidū:aromatis habens odorem:eustomacha est.nascitur locis vmbrosis:ꝛ ī hortisꝛ omnibus locis.hec herba ē cibis apta cruda: ꝛ cocta comeditur sicut apiū.

Hal. viij. simplici. phar.capit. sinirinum. Sinirinum:alij selinū equinum:vel siluestre:alij vero alexandrinum nominant:ex eodē genere ē:ꝛ hoc cū selino ꝛ petroselino macedonico.ꝛ erit quidem selino fortius:petroselino vero debilius.menstruorum vtiqꝫ ductiuū est ꝛ vrinatiuum.ꝛ est ca.ꝛ sic.in tertio gradu.quod vero in sicilia petroselinū nominant:ꝛ in amano fiens est equidem ꝛ id sinirinum:minus vero est acre petroselino:ꝛ sinirino:ꝛ propterea in vulneribus apponi potest in eo ꝙ siccat ꝛ incarnat:ac ꝑ hoc diaforeticum est induratorum. Alia vero virtus est similis selino ꝛ petroselino: quocirca ꝛ semīe ei⁹ vtimur ad mēstrua ꝛ vrinas ꝛ asmata.

Dias. capitulo sinirinon. Sirini non id est alexandrum:herba est apio similis:sed folia habet latiora ꝛ subrufa:ꝛ quasi pīguia ꝛ suauiter olentia:ꝛ ramulos ꝛ capitellum vt aneti semen rotundum ꝛ nigrum:ꝛ radicem leuē ꝛ mollem ꝛ succosam:odorem suauem cum cortice nigro: intus viridis ꝛ exalbida. nam herba gustu amarissima est.vires habet acres:ꝛ sudorem prouocantes.est enim valde cali.ꝛ sic. Apium hispanum idem est quod campestre. apium persicum idem est quod campestre. apium agreste id est apiū campestre. Apiū montanū.i.petroselinum

agreste:ꝛ est petroselinū agreste: ꝛ ē petroselinuꝫ macedonicū vel synonū:qȯ nascit̄ ī macedonia ī criptis ꝛ speluncis.semē ei⁹ ē minutū:simile apio ꝛ ameos odoratū:ꝛ viscidū ꝛ aromaticū.vir tus ē illi diuretica.Plini⁹ cap.de petroselino macedonico.Petroselinū macedonicū nascit̄ circa petras ꝛ ē optimū macedonicū:qȯ ē odoratū ꝛ sbdulce:ē aūt diureticū valde.Cassius felix cap.de macedonico.Petroselinū macedonicū sic ē vocatū:eo ꝙ sit simile apio.nascit̄ ī petris:mōtib⁹:ꝛ rupibus: qȯ nos petrapiū dicere cōsueuim⁹:ꝛ ī ligua latīa vocat̄ petroselinū agreste:ꝛ alio noīe dr̄ sinomū vñ aliq ponūt alexādrinū ꝑ macedonico ipo carētes:quoniā sūt eiusdē virtutis.Sꝫ nōndum ꝙ qñ ponit̄ ī descriptionibus apiū siluaticū dꝫ ītelligi illud qȯ forti⁹ operat̄:huiusmodi ē apiū risus. **Gal.** viij.sim.pharma.cap.de sinone:vel de petroselino macedonico.Sinonum ca.ꝛ sbamaꝝ ē gustu.Apiū aq̄ticū ē senation:quē multi crissioneꝫ vocāt.nascit̄ ī aq̄ fruticeꝫ hñs pinguē ꝛ ramulos longos:ꝛ folia minuta similia hyposelino:q̄ cū masticata fuerīt odorē suauē habēt Apiū rusticū.i.ambrosia.ꝑ q̄.l.l.ambrosia.Apiū qȯ dr̄ regalia hꝫ virgā similē apij cū multis ramulis:ꝛ folia latiora q̄ declināt versus terrā:ꝛ sūt declinātia ad rubedinē:ꝛ hꝫ coronā simileꝫ coronē aneti:ꝛ folia ei⁹ similāt̄ folijs alexādrini: ꝛ oritur in locis humidis. **Sera.** li.aggre.capit.kaspar:siue karfs .i.apiū.Sūt ei⁹ qnqꝫ spēs.ē enī domesticū:ꝛ ē notū oīb⁹.Est alia spēs q̄ dr̄ asalis:ꝛ ē apiū qȯ nascit̄ ī aqs ꝛ ī locis humidis:ꝛ ē mai⁹ domestico.sꝫ virt⁹ei⁹ ē sicut virt⁹illi⁹ Est alia spēs apij q̄ dr̄ salis:ꝛ ē apiū orientale vel mōtanū.nā ē maius domestico apio.ꝛ color eius vergit ad albedinē.hꝫ virgā cōcauā ꝛ lōgā:ī q̄ sūt velut lr̄e:ꝛ folia latiora folijs domestici cū viriditate declinātia ad albedinē.ꝛ hꝫ comas similes comis herbe q̄ dr̄ linosistis:vel linogitis .ꝛ hꝫ ml'ta capitella a qb⁹ egredit̄ flos:ꝛ semē nigꝝ longum acuti saporis:ꝛ odoriferꝝ.ꝛ hꝫ radicē albū ꝛ odoriferā:qñ gustat̄ nō grossaꝫ.nascit̄ ī locis vmbrosis ꝛ humidis.ista plāta administrat̄ ī cibō sic apiū domesticū cruda ꝛ etiā cocta:ꝛ radix comedit̄:ꝛ coquūt folia eius:ꝛ sūmitates ramoꝝ eorū ꝛ comedunt.Et aliqñ comedūt cū piscib⁹:ꝛ cōdiūtur cruda cū sale:ꝛ administrāt̄ sicut alia olera.ꝛ alia spēs ē q̄ vocat̄ atesel inū.et alia q̄ vocat̄ hyposelinum:ꝛ sūt spēs similes apio cōi in virtute:nisi ꝙ illud qȯ dr̄ ateselinū ē debili⁹ eo:ꝛ operat̄ ad illō qȯ dr̄ hyposelinū:qȯ ē forti⁹ eo.Et hyposelini semē qñ bibit̄ cū oximelle āt cū vino:ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua.Et qñ sumit̄ ꝑ os aut fit ex eo innuctō calefacit infrigidatos:ꝛ confert distillationi vrine Et radix ei⁹ simil'r facit hoc.ꝛ qñ semē ei⁹ dat̄ in potu cū vino cōfert pūcture scorpionis ꝛ morsui canis.Et qñ radix ei⁹ cogt̄ ī vino:ꝛ sumit̄ ī potu frāgit lapidē ꝛ expellit cū vrina.ꝛ cōfert dolori laterū ꝛ lūboꝝ:ꝛ qñ terit̄ ꝛ extrahit̄ succ⁹ei⁹:ꝛ sumitur ī potu:aut linit̄ ex eo corp⁹calefacit ipm:ꝛ expellit etiā frigus.Et montanū etiā facit hoc:cuius tres sunt spēs.Et vna spēs ex eis est:q̄ vocat oreoselinū:ꝛ est plāta hñs virgā lōgā vni⁹ palmi aut circa hoc q̄ egredit̄ a radice vna sbtili:a q̄ plures parue virge egrediunt̄:ꝛ a virga ramuli plures sūt ꝑ quos sūt capitella similia come:nisi qꝛ sūt minora satis ꝛ rotūda.ꝛ ē semē lōgū aliqñ sbtile.ē acuti saporis:ꝛ boni odoris:simil' odori cymini.ꝛ nascit̄ ī locis mōtuosis.virt⁹ ei⁹ ē similis virtuti apij domestici:nisi qꝛ ē fortior:ꝛ virt⁹ semīs ꝛ radicis ei⁹ ē ca.ꝛ nō oꝫ ꝙ putet̄ quānis nominet̄ oreoselinū ꝙ nō nascat̄ nisi ī mōtib⁹.similit̄ etiā illō qȯ dr̄ petroselinū cū nominet̄ hoc nomine: qꝛ nō oꝫ ꝙ putet̄ ꝙ nō nascat̄ nisi in petris:sꝫ illud petroselinū nascit̄ ī petrosis locis ꝛ ī rupib⁹:ꝛ hꝫ semen sicut ameos:nisi qꝛ hꝫ meliorē odorē ꝛ acutioreꝫ saporē:ꝛ ē aromaticū aliquātulū.Et meli⁹qȯ ē ex eo.ē semē:ꝛ ē acutū amaꝝ.Est et alia spēs apij:q̄ dr̄ sarmocidon.ꝛ hꝫ virgā similē apij cū ramulis multis ꝛ folia latiora folijs apij:ꝛ qȯ est ex folijs declinat versus terrā cū vertit̄ ad exteriora:ꝛ sūt declinātia ad rubedinē:ꝛ ī eis ē humiditas pauca q̄ adheret manui:hñtia odorē cū acuitate:ꝛ sapor eoꝝ ē sicut sapor alteri⁹ spēi:ꝛ sup summitates ramuloꝝ eoꝝ ē corona similis corone aneti.ꝛ habet semē rotūdū simile semini cauliū nigri coloris:ꝛ acuti saporis.ꝛ odor eius ē sicut odor mirrhe.ꝛ radix ē mollis:saporis ꝛ odoris boni:cui⁹cortex ē niger:iteri⁹ vō viridis ad albedinē vergēs.nascit̄ in locis petrosis.Et idē auc.Gal.hec plāta ē media inter plātā apij domestici:ꝛ plātā apij mōtani.virtus ei⁹ ē fortior virtute apij domestici: ꝛ debilior virtute apij mōtani:calefacit ꝛ desiccat in tertio gdu.ista est plāta q̄ vocat̄ latine regalia. **Posse.** Apium domesticū prouocat vrinā ꝛ mēstrua:ꝛ resoluit ventositates.ꝛ ꝓprie semē ei⁹.succ⁹ ei⁹ in q̄ saxifragia decocta fuerit strāguriosis ꝛ dissuriosis sbuenit:vł saxifragia grana solis:filipēdala:ꝛ lapis lincis coquāt̄ ī succo apij:ꝛ in colatura addito zucaro fiat syrupus que mane det̄ cū calida.Succus apij agrestis vel acetū:ꝛ oleū violatū:vel ro.misceant̄:ꝛ buliant in vase vitreo ad ignē:ꝛ cū tali oleo calido caput patiētis iungat̄:valet cōtra litbargiā ꝛ frenesim prius capite raso.Succus decoctionis apij ꝛ thamarisci splenis ꝛ epatis opilationē soluit:ꝛ duriciem sꝫ ꝓpe splenis.Aliud:sumat̄ decoctio radicis apij feniculi:petroselini:fiat syrupus cōtra ictericiā ex succo apij:ꝛ scarioláꝝ:ꝛ detur cū calida.cōtra hydropisim radix apij ꝛ feniculi:buliat in succo fumiterre: ꝛ ī aqua decoctionis addito zucaro:fiat syrup⁹ miro mō cōsumit phlegma.fiāt etiam isti leucophlegmaticis ꝛ hyposartica laborātib⁹: Recipe succi apij libram.i.succi scariolarum libram ʒ.masticis.ʒ.i.facta decoctione coletur:ꝛ postmodū addito zucaro fiat syrupus:ī fine decoctionis addāt̄ puluer] esule.ʒ.ij.ꝛ puluer] reubarbari.ʒ.ʒ mane cū calida exhibeat̄:contra emphimerinam ꝑcedat purgatio:deinde coquat̄ agaric⁹ cū succo apij in pomo colognide: vł in malo terre vacuato seu cauato:ꝛ decoctio talis det̄ q̄tidie patienti.

Nota φ apiū nocʒ pgnātibꝰ:qꝛ virtute sua dis
soluit retinacula fetꝰ. Epilepticis similiť obest:qꝛ
dissoluit ⁊ ꝯfortat materiam ad actionē:⁊ mouet
ad supiora. Nocet similiť pueris ꝑpť humidita
tū abūdantiā ⁊ virtutū ōbilitationē ⁊ meatuū cō
stricti onem. **Dias.** Apiū risus vulneribꝰ cū axun
gia sine sale īpositū putrediēs
vel sordes expurgat:sʒ nō diutiꝰ ī loco stet: ne car
nem sanā vlceret. hec est q̄ scelerata dř:q̄ cū fimo
porcino trita ⁊ īposita furunculos vel apostema
ta infra paucas horas aperit. Apium risus faciēs
florē lacteum:vngues leprosos extollit. acoras ex
purgat. stigmata tollit. alopitijs medetur. Elixatu
ra eiꝰ adhibita fomēto pmonibꝰ opitulať. radix
eiꝰ sternutamēta ꝓuocat. sicca vero adhibita den
tiū dolorē sensum auferendo tollit. Nā dens do
lens ex ipsa tactus nō aliť:⁊ eū frāgit q̄si cauteriū
adhibitū eēt. folia vero eiꝰ cruda cataplasmati im
posita pustulationē faciūt absqꝫ escera. Itēʒ myr
mices ⁊ acrocordinas cōcisa atqꝫ īposita excidē
do radicitꝰ aufert:vt nō renascanť. mutat etiā alo
piciam:sed detraha tur priusqꝫ vlcerat. **Gali.** vi. sim. phar. capi.
botrachiū mode
rate vtentibꝰ scabies ⁊ lepras excoriat:q̄ mouet ⁊
vngues leprosos:sed stigmata diafornt ⁊ myrmi
ceas tollit:gnetiā alopitijs ꝯfert modico tp̄e sup
positū:nā si diu extiterit:nedū excoriať coriū:imo
adurit. hec ergo oīa cime:⁊ foliorū viridiū ipsarū
plātarū opera. Radix vero siccata sternutatiuū ē
pharmacū similiť ceteris oībus:q̄ violenť siccāt
sed etiā dolorē dentiū adiuuat: cōstrīgēdo ipsos
vehemenť. s. exsiccando. Apiū emoroidarū ī vino
coctū cataplasmeť natibus emoroidas inflatas ⁊
phlegmaticas excitat. Cauēdū tū est ne eis fluenti
bus hoc fiat:si sine fluxu cum tumore ⁊ dolore:⁊
extensione illarū venarū fuerit dolor mitigať ⁊ tu
morē siccat. Et ob hoc apiū emoroidarū dř. Apiū
qđ diciť cerofoliū vires habʒ igneas valde. curat
cancros cū melle positū. bibitū cuʒ vino sedat do
lorē lateris. ⁊ cū mulsa bibitū soluit noxia pituite
coctū in oleo ⁊ inunctū valet cōtra frigora febriē
tiū. tritū ⁊ succꝰ eiꝰ cū aceto mixtus ⁊ potatꝰ lum
bricos expellit. Itē cū vino sumptū ꝓuocat vrinā
⁊ purgat mēstrua. Et si de elixatura caput eiꝰ la
ueť vel cū aceto inungať valet ꝯ̄ tineā. ⁊ cū cera
virginea mixtū:vel cū axungia veteri potidas sa
nat. elixatura eiꝰ vrinā ꝓuocat. Isaac in dietis pti
cularibꝰ in ca. de apio. Cerosoliū ca. est ī 3º gradu
sic. ī. ij. qđ potui datū cū melicrato vrinam ⁊ men
strua ꝓuocat. laterū dolorē renū atqꝫ vesice placat
vētris tortionem de grossa vētositate mitigat. sto
machi etiā vētositatē ⁊ oīuʒ viscerū dissoluit:⁊ opi
lationē aperit. Apiū cāpestre virtutē hʒ in semie
eiꝰ talē φ cū vino bibitū mēstruis īperat. frigori
bus acceptū medeť:⁊ punctū strāgurijs vtilis est
Radix eiꝰ simiľr oīa curact. scorpionū ictibꝰ ⁊ mor
sui canis semē eiꝰ cū vino datū occurrit. in mulsa
decoctū atqꝫ potatū:difficultatibꝰ vrine medetur
tormēta vētris ⁊ ceteras ītestinorū q̄relas eodeʒ
mō sanat. Radix ī vino decocta calculos pellit la
teris:⁊ lūborū doloribꝰ eisdeʒ positionibꝰ succur
rit. Apiū mōtanū. i. petroselinū macedonicū mē
struis īperat. īflationes stomachi ⁊ colli cōpescit
calefaciēdo ⁊ nimis siccādo. tortionibus sbuenit.
dolorē lateris mitigat. nefreticis ⁊ vesice dolori
sbuenit. ꝓuocat abūdanť vrinā:maxīe cū vino da
tū:vñ diureticis an tidotis miscetur. **Gal.** viij. sim. phar. capiti
de sinono vel petro
selino macedonico. Sinonū vrinatiuū ē digestiuū
⁊ mēstruorū ꝓuocatiuū:⁊ destructiuū omniū:que
ƒm viscera obstructionū. Apiū aquaticū valet ad
multa. ꝓ q̄. l. l. herochaltayn. Apiū rusticuʒ valet
similiť ad multa: ꝓ quo. l. l. ambrosia. Apium qđ
dř regalia ē herba cuiꝰ succꝰ īgrediť ī q̄dā confe
ctione ad scabiosa vlcera in antidotario virili. suc
cus eiꝰ radicis cū aceto fricatꝰ valet ꝯ̄ scabiē. **Dias.** cap. de apio.
Oēs species
apij mixtualis sūt virtutis. domesticum vero vel
hortinū pani mixtū ⁊ īpositū: tumorē oculorum
spargit. similiť id facē pōt:si polēte mixtū cū cata
plasmatibꝰ additť. coctū ī aq̄ ⁊ bibitū estuationeʒ
stomachi cōpescit. tumētibꝰ mām̄is vtiliť apponi
tur. vrinā ꝓuocat. elixatura eiꝰ radicis bibita vene
nis occurrit. vomitū ꝓhibet. vētrē strīgit. semē eiꝰ
plus diureticū est. morsibus venenatis occurrit. ⁊
eos q bibūt spumā argēti medicať. vētū ⁊ īflatio
nes stomachi tollit. Antidotis anodinis necessa
rie misceť:⁊ tyriacis tussiētibꝰ p̄stat effectū. Et idē
auct. Gali. in li. de agricultura. Apiū excitat libi
dinē ī viris ⁊ mulieribꝰ:⁊ ꝑpť hāc cām ꝓhibetur
nutricibꝰ:qꝛ ꝓuocat libidinē:⁊ abscīdit lac earū. Et
ip̄m facit oris odorē bonū. quapropť sumūt ip̄m
in cibo habētes fetorē oris. maxīe qñ volūt loqui
cū ꝑncipibus. Et idē auct. Hachim ingeniosi:me
dicine ponūt apiū ca. ⁊ sic. Et idē auc. Humay in
li. de tyrisca. Proprietas apij ē montani:qđ laxat
vētrē in colica. Et idē auct. aben mesuay. confert
īflationibꝰ vētris:⁊ aqua eiꝰ facit nauseā:⁊ eiꝰ ra
dix ē fortior semine:⁊ semē fortiꝰ ē qꝫ folia:⁊ ip̄m
ē malū epilepticis. radices oīuʒ ꝯferūt stomacho
Apiūtanū. i. zizania

Cap. 51.

A Apios id est camebalanos.
ƒʒ quosdā diciť rha
phanus agrestis:⁊ dico ƒm quosdam
quoniā ƒʒ veritatē rhaphanꝰ agrestis
est ille q scri bit in. l. finel. **Dias.** cap. appios. Appios ha
stas hʒ duas vel tres vi
scosas:⁊ teneras:⁊ rufas. folia sunt ei rute similia
oblōga:⁊ virida:⁊ parua. semē paruū: cuiꝰ radix
ē affodillo siľis:sed abrotūda:siľis pile lachrymo
plena :de foris nigra :ītus alba. Radices eiꝰ due
sūt sup terrā:q̄ accepte vomitū faciunt: cholerā ⁊
phlegma excludūt. radices eiꝰ id desubtꝰ faciunt.
oīs v̄o tunsa:⁊ accepta oīa simiľr facere nouit. la
chrymū eiꝰ sic colliges:īcide radices:⁊ ī aq̄ mitte
qđ supnatauerit cū pēna collige:sicca ⁊ repone.

Posse. **Dias.** Si obolorū semitri
um mō datū potui
p vētrē purgationē fac̄. herbe aūt ipsiꝰ supiora vo
mitū faciūt:⁊ īferiora ventrē purgant.

Appia.i.petra Appida idē qđ supra
Apocrusteca.i.repercussiua:vel redarguentia
Apochimatos.i.sordimē de naui intus rasum
Apocopa id est quedam figura que tollit finem
Apocraon.i.repcussiuū Apockon idē qđ sup
Apodbia vocant̄ aues similes hirundinib⁹:maiores tñ plurimū volātes sic dicte:q₂ vsu pedum carent:apud plures dardani vocant̄ vulgo.
Apodismon.i.ambulatio retrograda
Apodelon .i.medulla ferule
Apoforesi.i.larga sanguinis detractio
Apophlegmatism⁹.i.gagarism⁹ vł deductio phlegmatis larga.
Apogeus .i.locus sbterraneus
Apopia.i.sine qualitate sensibili
Apokinum .i.cinocraulia
Apolinaris .i.mandragora
Apolinarus .i.iusquiamus
Apolaxamon.i.duram carnem habentes

Cap.52.

A Pomel s̄m Dias.cap.apomeli.Apomeli vel apomel:qñ fauū mellis in qua frigida abluit̄:illud mellitū dicit̄ apomel.Sed notandum est s̄m Dias.ꝙ fauū mellis nō aspez eē debet:sed mellitū ꝛ nō aquosū.Multi vero ad illud totū reponūt:vez oĩbus egrotantibus inutile est:quia ceram mixtā habet:quā notū est oĩbus cōtrariā eē intraneis.maxie est eligendū mūdū ꝛ dulce:ꝛ in odore nō hñs fetorē nec cere mixturā:ꝛ qđ nō inflat hypocōdria:nec turbat vrinā.hec oĩa si san⁹ eē volueris obseruanda sunt.idromel habet ip̄m mel cōpositū cū aqua frigida sine omni decoctione:nec habet certā ꝓportionē mellis ad aquam. mulsa vero fit ex.viij.partib⁹ aque:ꝛ nouē mellis despumati ꝛ coquit̄ ad cōsumptionē tertie partl illius toti⁹.si plus aūt habet aque ꝛ mellis minus dicit̄ mulsa aquosa:ꝛ ista vocatur aqua mellita:q̄ s̄m maiorem ꝛ minorē qñtitatē mellis:dicit̄ aq̄ plus vel min⁹ mellita.si aūt fiat equatō dicit̄ mulsa mellita. Melicratū idē ē qđ mulsa aquosa:qa in eo est plus aqua q̄ȝ mellis:vt in alexandro de oculis:sed ī secūda amboz ꝓ melcrato accipit̄ idromel. Quidā ꝯponūt melicratū cum vino ꝛ melle.nā cromon vinū interpretat̄:vt Jo.mesue in antidotario suo:vbi loquit̄ de syrupis circa finem:ꝛ s̄m illū modū fiet cōditū.Differūt tñ q₂ in condito ponūtur spēs:ꝛ illud est nectar:sed ī melicrato nō.Et sūt qdā q vocāt vtrūq̄ȝ vtroq̄ȝ mō:sed pro condito.l.l.conditum.
Apoma .i.priuatio anhelitus
Aponsina .i.amorosia
Apoplexia.i.collectio q̄dā capitis:ꝛ ē opilatio vētriculoz cerebri cū ꝓuatione sensus ꝛ motus.
Apoperarecara .i.cucurbita
Apoqstidos succus est lini:ȝ s̄m quosdaȝ est sordes manuum.
Apoquinatus.i.sordimen intus de naui vel rasura partis exterioris. Apoxia.i.dubitatio
Apozior .i.dubito vel quero

Aporismum .i.amarisma
Aporisma idem quod supra
Aporema.i.qñ oculi fiunt ꝓminentes ex vomitu vel alia causa.
Aporensis.i.eruptio anguli oculi
Apositicus est omne qđ per os vel nares phlegma deponit a capite:siue gragarismus: siue masticatio:siue fricatio interioris oris: siue sternutatium:siue qđcūq̄ȝ caput purgat.ꝛ dicitur ab opo qđ ē de ꝛ selen qđ est deponens phlegma.
Apostema apostasis idē:ꝛ interpretat̄ collectio
Apostema multoz pedū.i. polippus: ꝛ istud vocabulum ponitur in.l.luf.
Apocrustica.i.repcussiua vel redarguentia
Apoyays.i.sine qualitate sensibili
Aposgias.i.deferuescēs Apozio.i.deferuesco
Apozimia .i.apozima
Apozima.i.deferuescens:ab apo qđ est de:ꝛ zeo zees:qđ est ferueo ferues:nos autē itelligimus decoctionem.
Aproximeron .i.impotentia actus venere.

Cap.53.

A Prostilla Plinius capitu. aprostilla. iūcos duos siue tres spargit in terra rubescētes .folia habet rute similia:radices vt cepe ȝ ampliores:quā quidā rhaphanū agrestē vł siluestrē vocāt.intus hȝ medullā candidā:extra cortices nigros.nascit̄ in mōtibus ꝛ asperis aliqñ ꝛ vmbrosis locis. Posse. Plinius:purgat inferius ꝛ superius. Cap.54.

A Proparme siue aparme vel aporina gre.filoantropos ara: latine vo purpura vel lapago. Dias. ca.aproparme.Aporparme est herba virgas multas hñs longas ꝛ quadratas ꝛ asperas: folia tria:ꝛ in ordine posita.semen est ei album:ꝛ rotundum ꝛ paruum:in medio pertusatum:sicut vmbilicus.florem habet album .folia eius vestib⁹ transeuntium inherent .nascit̄ circa muros ꝛ hortos.hec herba pastores pro liquatorio vtūt̄ lac liquātes. Gal. vi.simpli. phar.cap. aporina.Aporina filoantropos: vel filotropi dicunt.dicit̄ etiam lappula minuta ꝛ purpurea.mediocriter abstergit ꝛ desiccat.habet autez ꝛ aliqđ subtilium partium. Posse. Dias. Succ⁹ huius herbe ꝛ virgarum:ꝛ seminis eius morsum mitigat spalāgionis cū vino bibitus:ꝛ venenis occurrit.hic succus auribus infusus earum dolorem mitigat.hec herba cum axungia mixta scrophas spargit.folia autem eius constringentis sunt virtutis:ꝛ proptērea fluorem sanguinis cataplasmatibus imposita medentur:ꝛ rei.coherenti miscentur.
Aprotanum .i.obrotanum
Aproximon.i.aggregatio membri: ita ꝙ nec mēbrum erigitur:nec semen emittitur.
Aproficus .i.ficus agrestis.
Aprulonos .i.mentastrum

Apꝛupimentarum .i.gentiana
Apꝛuna .i.cerasa
Aquarelup .i.lenticula aque
Aqua imbꝛilis .i.pluuialis
Aqua mellita quid est.l.l.apomel
Aqua aliquando ponitur ꝓ succo: vt aqua obsin thij id est succus absinthij: vel aqua albederogi.i. succus fluuialis.
Aqua communis quid est.l.l.hydros
Aqua termaruz.i.aqua balnei naturaliter calidi
Aqua lactis .i.serum
Aqua casei idem quod supꝛa
Aqua rosata de mucarro qd est.l.l. mulachlach
Aqua rosata omnibus est nota eius virtus: lege litteram bard.
Aqua carnis ſm Auic.in de viribꝰ coꝛdis: est suc cus per decoctionē extractꝰ a carnibus cōminutꝭ ꝓ eo ꝙ desudādo ab eis fluat: vel cōterit caro cu ius colatura potui administratur.
Aqua salmacina.i.aqua facta salsa artificialiter s.cū mixtione salis: loco cuius ponitur aq̄ maris.
Aqua oꝛdei ſm Auic.4°. canonis fen pᵐa de cu ra febriū i generali sic fit: nā debēt eē.xx.satyriati aque: ⁊ oꝛdei satyriati vnum: ⁊ coquatꝰ vsquequo rubescat: ⁊ reducatꝰ ad satyriati.v.
Ara albactata .i.stercus vaccinum
Ara amata .i.panis de simula
Arachinde est arboꝛ habens radices ramosas ac multiplices non folium nec herbam habet: ⁊ mā ducatur.
Aracos idem quod supꝛa
Arachib id est instrumento posito a posterioꝛi bus tendente interius: ⁊ postea recedente retro.
Arcano .i.folia persici
Aradabꝛi.i.tenta: ⁊ similiter est quoddam instru mentum chirurgicoꝛum.
Araficua .i.cibus
Araf .i.atriplex
Aragne .i.aranea
Arach .i.aqua lactis

Cap.55.

Rakos. Gal.

primo de cibis cap. de arakis ait: Ultimaz syllabam huiꝰ nominis arakos per k scriptam inuenimus in olkasibus aristophanis: vbi ait arakos frumentū ptisanum: condrum: cemā: lolium. consimile autē est semen ei quod lachꝛyoꝛum.i.cicercule. ⁊ alij di cunt non esse alterum genus ab illo. nā visus eiꝰ similis: ⁊ virtus similiter consimilis lachiroꝛum nisi quantum durioꝛes: ⁊ difficilius decoquibiles ⁊ pꝛopter hoc indigestibilioꝛes lachiris sunt ara ki. apud nos autez est quoddam siluestre ⁊ duꝝ ⁊ rotundum: oꝛobo minus in domesticis fructibꝰ inuentum: quod nominant arachon: non per k vl timam syllabam: sed per h aspiratam pꝛoferētes Et abijciunt ipsum colligentes sicut pellichinum
Aranud .i.acanus
Aranieum .i.sine ruboꝛe
Aranu .i.sida
Arandilon .i.species siseleos
Aranzilis .i.aristologia rotūda
Aranza idem quod supꝛa
Aranea quid est.l.l.hamoebut
Araraaic .i.gallia muscata
Arar .i.sauina
Ararinzalon .i.aristologia longa
Arastion .i.nasturtium
Arastade idem quod supꝛa
Arasin .i.enula
Arased .i.nasturtium
Arasaracoti .i.scariola
Aratano .i.folia persici
Aratillus .i.cepe canis
Arachi id est flos salicis quo tinctoꝛes vtuntur
Aratrifagi .i.canicularia
Arathamati .i.frangens ossa
Aram .i.species pini
Arazhati .i.foꝛmica habens alas
Arazarati .i.frustra subtilia
Archagelica .i.vꝛtica moꝛtua
Archandi .i.pira siluestria
Arafafoni .i. gummi alcumbar
Arf idem quod supꝛa
Argalia.i. instrumentum quo liquoꝛes inijciuntꝰ in vesicam: quod etiam siringa dicitur.
Argosin est species mirrhe
Argamen .i.vlcus coꝛnee oculi
Armala est ruta agrestis ſꝫ Dias.capitulo de ru ta: qui vocat eam molli.
Armamarmacur .i.marubium
Armarathsid est herba cuius gummi est assa fe tida.
Armarij.i.medicina inda similis cinnamomo
Arnaberri .i.lepus
Arnabum id est arboꝛ magna non fructificans: ⁊ est vlmus.
Arnabati .i.semen spatarelli

Cap.56.

Rnaben

ara.gre.leges: latine vero lepus siluestrꝭ Almansoꝛ tractatu tertio: capit. de vir tute carnium. Lepoꝛina caro pꝛecipue melancoli cum generat sanguinem: ⁊ ipsa enim plus alijs melancolie gene ratiua existit.

Posse. Sera.

lib. ag gre.capitulo arnaben.auc.Dias. Quando assatur ⁊ comeditur cerebꝛum eius confert tremoꝛi qui accidit post egritudines: ⁊ quando liniuntur gin giue infantium cōfert doloꝛi qui accidit eis quā do oꝛiuntur dentes: ⁊ facit facilem natiuitatem eo rum. ⁊ comburitur caput eius: ⁊ conficitur cum adipe vꝛsi aut aceto: ⁊ curat alopiciam. Et quādo bibitur coagulum eius tribus diebus post mūdi ficationem matricis ꝓhibet impregnationē: ⁊ pur gat cursum humiditatū menstruoꝛū ⁊ stringit vē trem. ⁊ quādo bibitꝰ cum aceto confert epilepsie ⁊ est bezoar omnibus medicinis moꝛtiferis: ⁊ ꝓ prie lacti coagulato i stomacho: ⁊ moꝛsui vipere ⁊ quādo fit linitio cuz sanguine ipsius calido mū

dificat morpheā ⁊ empetiginem ⁊ bothoꝛ lacteā.

Auic. li.ij.cap.de lepore.sanguis eius mūdificat pannum.⁊ cinis capitis eius est medicamen bonum habenti alopiciam:⁊ proprie marini leporis.⁊ venter leporis si sumit᷑ sicut est cū visceribus:⁊ frigendo sub sartagine adurit᷑ est medicamē originis pilorꝫ sup caput cū conficitur ⁊ administratur cū oleo ro.⁊ eius cerebrum assatum confert tremori accidenti in successione egritudinis.⁊ cum inunguntur gingiue infantiū ex cerebro ipsius:ex proprietate que in ipso est velocit᷑ oriunt᷑ dentes:⁊ facile exeunt sine dolore.Et similiter cū soluitur butiro veteri:aut recenti:aut melle:⁊ cum bibitur eius coagulum cum aceto ꝯfert epilepsie.⁊ coagulum eius mundificat stomachū ⁊ cum bibitur tribus diebus cum aceto post purgationē menstruorum prohibet impregnationeꝫ ⁊ mundificat humiditatem ex matrice currenteꝫ ⁊ coagulum quidem leporis cū aceto est tyriaca ⁊ bezoar venenis.⁊ sanguis leporis frixus confert veneno sagitte armene.⁊ sanguis quidem leporis frixus confert dysenterie ⁊ apostemati intestinorum:⁊ solutioni antique.

Arpa auis:latine sic vocatur:grece herba :auis ē facta vt miluus.eius virtutes inuenies in littera latamie.

Arsmagon	.i.arsenicum
Arsafam	.i.gummi acumbar
Arsa	.i.spina
Arsanum	.i.calamentum
Arthanita	.i.buthromariem
Arthanextiden	.i.separare
Artagena	.i.coturnix
Artantus	.i.calementum

Cap.57.

Arzara. grece aroza.latine vero risi. **Gal.** p° ŏ cibis capitulo de riso.In sapore ei⁹ est stipticitas:⁊ ideo retinet ventrem retentione tēperata.⁊ in cortice eius est rubedo magis manifesta q̄ȝ in ipsomet:aut in reliquo corporis eius:⁊ min⁹ nutrit q̄ȝ frumentum.Et idem.viij.de sim.phar.cap.oroza.Oroza.i.risum habet quidem stipticuꝫ quo circa ventrem moderate detinet.Et idem li. predicto de cibis.hoc semine omnes ad restrictionem ventris vtuntur:delectationem ipsius similē facientes chondro.Est autem indigestibili⁹ chondro ⁊ nutriēs minus:sicut ad delectationē edullij deficiens ab ipso plurimū. **Sera.** li.aggre.cap.arꝫ.sūt ca.⁊ sic.complexionis in primo gradu.Almansor tractatu.tertio capit.arꝫ de riso.risi temperiei que est inter ca.⁊ fri. vicinū existit:⁊ ventrem stringit.Solitis autem colicam pati nocet eo ꝙ licet nutriat:de ventre tamen non facile descendit nisi coquatur cum aliquo multū vnctuositatis habente: qd̄ quādo cum lacte coquitur:⁊ cuꝫ zucaro comeditur:plurimū nutrit .atq; sanguinem augmentat. **Posse. Sera.** Quādo sani egēt pultibus eius:propter punctiones quas habent ī ventre:aut propter fluxum multorum humoruꝫ super quos vincit cholera aut aliqua alia de causa simili huic coque risi quousq; desoluantur ⁊ fiant sicut aqua kisk:⁊ da in potu:hora conuenienti or vsus eius:⁊ tempus est humidum:⁊ quando stomachus est fortis virtutis ad cibos.Et idem auc. Dias.est pauci nutrimenti stringit ventreꝫ:auget sperma:⁊ minorat feces:⁊ vrinam:⁊ ventositates Est enim completum in stipticitate:⁊ ideo est bonum vlceribus intestinorum ⁊ punctionibus eorꝫ quādo bibitur:aut fit cū eo clystere:⁊ rubeuꝫ est constrictiuum plus.

Area	.i.charta
Arectica	.i.virtuosa
Arephasa	.i.oleum de siliquis
Aressatum	.i.rotula genu
Areges	.i.schotomie
Aregion	.i.tertia species vlceruꝫ cornee.
Arelas archiam	.i.serpillum
Arelea	.i.pira
Araiedum	.i.antimoinum
Arenza	.i.aristologia rotunda

Arenat.i.bolum vel lutum armenum

Arenostus	.i.thus masculum

Arena argirinde est quedam arena rubea que ī uenitur in hispania:que valet ad faciendū miniū

Arena maris que in littore est sole calefacta :carnes humidas desiccat.hec Dias.

Aren	.i.draco marinus
Areoptica	.i.rarefactiua
Areopagita	.i.virtuosa
Ares	.i.virtus
Arbeni	.i.lapis armenus
Arbei	.i.planta fructifera
Arcelon	.i.argemonia
Arcela	idem quod supra
Arceotidas	.i.iuniperi fructus cum sunt perfecti.
Arceotides	idem quod supra

Arcreatris quid est.l.l.chameacti

Ardenquearde	.i.rosa

Arfet .i.piscis magnus salitus

Cap.58.

Argemonia vel volucruꝫ minus grece: ara:scelen:latine vero agrimonia :vel ferraria minor. **Dias.** cap.argemonia.herba est oīb⁹ nota:que ferraria minor dicit᷑.similis est in omnibus agresti papaueri: vl᷑ animon herbe:sed discernitur ꝙ caput superius latius habet ⁊ serius florescit:⁊ neq; ita feniceū facit florē:sed croceū.Radix est illi desursum rotūda ex qua dimittit croceū succuꝫ acris virtutis:q conuenit nebulis oculorꝫ:⁊ argimoni in oculis nominate passioni.nascit᷑ in campis vel circa sepes cui⁹ radix greco nomine eupatoriū d᷑. Plinius ca.argemonia. Argemonia folia hꝫ eq̄lia diuisa apij:eo mō caput ī cauliculo papauerī siluestris radicē hꝫ:c⁹ succ⁹ ē crocei coloris acris ⁊ acutus

nascit in are- **Dosse. Dias.** Est di-
is apud nos. uretica valde :que viridis trita ɽ potata antraces.i. pustulas malas sanat.ɽ ad ṗpetiū morsū ɽ canis ɽ hōis rabidi:ɽ ꝯ venena valet.fac ɽ ad vētris dolorē sic potata.Itē vulnera canceromata viridis trita ɽ īposita sanat.Itē serpentiuꝫ morsum.ʒ.ij.cuꝫ vini ciatis duobus data discutit.mirifice ad venenum percussum ferro cū aceto imposita facit.verucas tollit sic similiter.Ad splenis dolorē in cibo sumpta splenē cōsumit.radix eius in vino cocta ɽ potata palyti **Gal.** li.dinamidiarū cap.de cancis prodest. cro.Dicit ipsam valere cōtra cancrū per os sumptā.Paulꝰ cap. de agrimonia.Agrimonia ca.est ɽ sic.

Argentum viuum quid est.l.l.aibachest
Argentum quid est.l.l.felch
Argemon.i.vlcus in circulo oculi occupans de pupilla ɽ coniunctiua.
Argemata idem quod supra
Arkeutros .i.arbor iuniperi
Arkeotidas id est fructus iuniperi: vt Gal. in li. de cibis.
Armenum quid est.l.l.canarmenum
Armentum .i.vitrum coctum
Armelo .i.grana amara
Armentalis.i.quedam spēs policarie

Cap.59.

Armel id est tertiū genus rute:ɽ vocat a Dias.armola capitulo de ruta.ɽ vocat eā sic. similiter Gal.vt apparet in lrā ruta:que spēs inuenit apd Tolletū ɽ in Macedonia ɽ in Gallacea.cuiꝰ flos est albus.ɽ semē obtusum ɽ trigonū ɽ gustu amarum:ca.complexionis:ɽ magnū vt piper:in autūno col **Sera.** li.aggre.capit.armel. Armel ligitur. nominatur moli .ɽ nominant eam multi rutā siluestreꝫ.ɽ est planta que egreditur ex vna radice cū multis ramulis.ɽ habꝫ folia similia folijs rute alterius molliora:habentia grauem odorem.ɽ habet florem album.ɽ habet capitella maiora satis ꝙ capitella rute domestice:diuisa tribus diuisionibꝰ.in quibꝰ est semen cuius color est ad rubedinē decliuis:habens tres angulos amarum.ɽ est illud quod de ipsa planta venit in vsum medicine.ɽ ipsuꝫ maturatur ɽ colligitur in autumno.ɽ est ca.ɽ sic.in primo gradu. **Dosse. Dias.**
Semen eius addito melle vino et felle caponis ɽ croco ɽ succo maratri:caliginē oculis detergit.
Sera. Incidit humores grossos ɽ expellit eos per vrinam.Et idem auct.Albugerig facit vomere ɽ inebriat potanteꝫ se.ɽ ṗ istaꝫ virtutem confert patientibus amorem:que dicit hereos:nam facit eos dormire.Et dixit quidā experimentator ꝙ sumebat de eo in potu a.ʒ.5.vsqꝫ ad.i.ɽ faciebat eū dormire.Et idē auc.Habix.Armel facit euomere ɽ inebriat sicut vinum :vel ṗpre.ɽ est bonū melancolie ɽ purificat sanguinem.
Sed sciendum ꝙ harmel ṗ h est cicuta: vt apparet in littera harmel:sed armel per a est illud genus rute:de quo dictum est nunc.

Armesios .i.dragantum
Arnegil .i.nuces indice
Arnebus .i.lepus
Arrec .i.charta
Arsenicum.i.auripigmentum:ɽ est ex eo citrinū ɽ rubeum.ɽ auripigmentuꝫ quando per se ponitur citrinum intelligitur:ɽ quid est.l.l.harnech
Arsef .i.cardus
Arsen .i.semen mādragore
Artesides .i bacce iuniperi
Artetica ɽ premula veris idem:ɽ est herba sicut cōsolida minor:nisi quia habet folia quasi nigra ɽ pinguia cum flosculo celesti. medetur doloribꝰ articulorum:ɽ est ca.ɽ sic.
Artelam .i.agrimonia

Cap6.0.

Artemisia vel mater herbaꝫ vel matricaria latine:grece tagetes:ara.vero leptafillos
Artemisia herba est fructuosa similis absinthio vel abrotano:sed vastior est ɽ folijs latior: ꝫ aspectu fere talis:non est albi coloris:vt absinthium ē habens grauem odorem: gustu amara.hastas habet longas.florescit estatis tempore:floribus similibus floribus camomille:graue olentibus ɽ amaris.nascitur maxime locis maritimis.est ca.ɽ sic. in secundo gradu.Et dicitur artemisia:quoniam sic vocabatur vxor regis Mausoli:qui voluit eaꝫ sic vocari:que antea vt inquit Plinius Parthenis vocabatur.ɽ sunt qui ab artemide artemisiaꝫ cognominatam putant:quoniam priuatim medicatur femi **Dias.** cap.d artemisia. Artemi naꝫ malis. sie tria sunt genera. vnuꝫ est quod vocat artemisia monodos.i.mater herbaruꝫ:que est fructuosa:ɽ similis absinthio:folia maiora ɽ pinguiora habens: ɽ hastas longas. nascitur ī maritimis locis lapidiosis ɽ sabulosis.florescit autem estatis tempore floribus albis paruulis:graue olentibus amaris. Altera artemisia tagetes nominat:que tenera est:semen habens minutum ɽ vnam hastam folijs plenam.nascitur in locis mediterraneis ɽ altioribus:florem mellinū atqꝫ tenuem ɽ iocundiorem cōparatione prioris ferens.hec a grecis vocat tagetes vel thanacetuꝫ ɽ nos in lingua latina vocamus eam tanasiaꝫ:vel ṗm quosdam attanasiam.Et est tertia artemisia que leptafillos dicitur.nascit circa fossas ɽ agros flosculum eius si contriueris sansuci odorem habet:ɽ ipsa amara.has species artemisie Dianam dicunt inuenisse:ɽ virtutes earum ɽ medicamina chironi centhauro tradidisse. hec herba ex nomine Diane que artemis dicitur:accepit nomen artemisia:que ca **Gal.** vi.sim.phar.capit.de arlefacit ɽ siccat. temisia. Artemisia duplex quidem est herba: ambe tamen calefaciunt mediocrit ɽ siccāt.ɽ ponat ī calefaciendo gdē secūde abstātie:ī siccādo vō ṗme intense vel secūde incipientis.sunt quoqꝫ mediocriter sbtiliū partiū

Posse. Artemisia valet contra sterilitatem factam ex humiditate. naz si esset ex siccitate obesset qd potest perpendi ex cõplexione mulieris: si sit pinguis aut. macilenta. Unde debet pulverizari artemisia cuz bistorta & nuce muscata in eadem quantitate. similiter conficiatur pulvis cuz melle vel syrupo simplici: & detur in modum electuarij mane & sero cũ vino decoctionis artemisie: prodest tamen si balneetur magis in aqua vbi cocta sit artemisia: & lauri folia: vel fomentetur vulua ex tali aqua. valet etiam artemisia cocta in oleo olive vel nucis ad menstrua prouocanda: si fiat pessarium ex ea. Contra tenasmonem ex frigiditate recipiat patiens p anũ fumum colophonie posite super carbones: deĩde calefiat artemisia super testam: & calefacta ponatur super lapidem molarem & desuper sedeat patiens: probatum est. Contra glandulas que dicuntur attrici que nascunt᷑ circa anum: fiat prius scarificatio circa eas: postea superponatur pulvis artemisie & marubij. Cõtra emigraneam & cephaleam det᷑ opiata cũ vino decoctionis artemisie.

Dias. Artemisia virtutem habet acerrimam purgatiuam attenuantem calidam & leptinticam. Elixatura eius causas mulieris mitigat: & menstruis imperat: secũdinas excludit: mortuos infantes in vtero deponit: constrictiones matricis resoluit. omnes tumores spargit. accepta calculos frangit. vrinaz prouocat. herba ipsa tonsa & in vmbilico posita menstruis imperat. Succus eius mirrhe mixtus & matrici suppositus: omnia similiter facere nouit. Coma eius sicca bibita. ʒ. iij. ictericas causas cõponit. Siqs iter faciens eam secum portauerit nõ sentit itineris laborem. Fugat etiam demonia in domo posita. ꝓhibet etiam maledicamenta & auertit oculos malorum. Item ipsa tonsa cum axungia & superposita pedum dolorem ex itinere tollit. In puluere redacta & cum aqua vel mulsa potui data: intestinorum dolorem tollit. Artemisia que tagetes nominatur facit ad vesice dolorem & stranguiriam succo dato ex vino. ʒ. ij. febricitanti ex aqua ca. ciatis. ij. potui dat᷑ hic succus. tonsa cũ axungia & aceto coxarum dolori medicatur: ligata vsq; in tertium diem. Ut infantem hilarem facias incende & suffumigabis: & omnes incursiones malorũ auertet: & hilariorem faciet infantem. neruorum dolorem & tumorem trita cuz oleo bene subacta mirifice sanat. dolore pedum grauiter vexatis radicem eius da cuz melle manducare: & ita sanabit vt vix credi posset eam tantam virtutem habere. succo eius cum oleo ro. febriens perunctus curat ea. hanc herbam si confricaueris lasaris odorem habet. Tertia que dicitur leptõfillos tonsa & cum oleo amigdalarum bene subacta: & more malagmatis panno inuncta & imposita stomachi dolorem infra quinq; dies sanat. Huius radix super limen edificij suspensa facit vt nullus domui nocere valeat. Succus eius cum oleo ro. mixtus & ꝑunctus neruorum tremorem: & oẽ vicium tollit.

Sal. Ambe species artemisie conueniũt lapidibus in renibus existentib᷒: & ad calefactiones & extractiones secundinarum.

Arthemon .i. ciclamen
Arthemita idem quod supra
Aripu .i. res odorifere
Arib .i. boni mores
Ariccabo .i. ferula
Aridal .i. colloquintida

Arilli sunt arida vuarum grana dicta ab ariditate: que grece vocantur gargata.

Arimel .i. grana solis

Arimech est herba que nascitur in partib᷒ iamẽ habens odorem cinnamomi: quare consolidat & desiccat vlcera: & prohibet putrefactionem membrorum.

Aringus debet dicere hyringus: ꝓ quo .I. litterã astaruticon.

Ariothides .i. semen iuniperi
Arocindin .i. beladhor

Arion est quedam species dactili
Aristologia: quid est. l. l. acamug

Ariston .i. aristologia
Aristolocia .i. zappinus arbor
Aristellus .i. scordeon
Arcis .i. adarce

Araatidos sunt grana cedrini vel iunipi

Arciabiadicon .i. lacca
Archia .i. merulus auis

Archirocha .i. infusio que fit duobus modis vel cum aqua vel liquor aliquis ab aliquo funditur super membrum: in quo est necessaria: vel pann᷒ infusus in eis superponitur iterando sepe.

Archimom .i. malum terrancum.
Archimeron .i. hermodactilus
Archileta .i. fructus mandragore
Archiritica .i. artetica

Ardifigi. i. arbor simil᷑ cappari: ĩ folijs q̃ carem᷒

Ardifigai idem quod supra

Ardillus. i. porrum siluaticum vel vinee

Ardrias .i. miluus

Argiphora gemma margaritha perna alba: albica idem: quando simpliciter ponitur pro non perforata intelligitur.

Arginomina .i. agrimonia
Argiora .i. vrtica
Argilites .i. mercurialis
Argimonis .i. lappa inuersa
Argimona idem quod supra

Argiros. i. argentum: inde lithargyriũ. i. spuma argenti.

Argirofora. i. confectio quedam in antidotario maiori dicta ab argento

Argilla terra munda: terra figuli vnde vasa fiũt dicta ab argis. i. primo vase: quod ex ipso factum fuit: qd sic vocabatur: argillos dicit grecus.

Arnich. i. herba iamena boni odoris similis cinnamomo grosso.

Arpinas .i. cauda equina
Arsinago grece .i. arsenicum

Arsimegū quidam dicūt q est laurus: quidaꝫ q ē cepe: quidam q est amigdola: quidā q ē oliua sed prima melior.
Artriza i. aristologia rotunda
Artis. i. adarce Arti. i. cipressus
Artion similis est folijs verbasco: nisi q2 irsticiora sunt caule longo molli: semine cymini. nascitur in petrosis locis: radice alba dulciq3: decoquitur in vino ad dentium dolorem.
Articulationes i. iuncture
Artintomia i. arterie incisio
Artiatides i. grana iuniperi
Arzilla. i. bedagati Arzolla. i. agrimonia
Arobonari. i. egritudo in qua homo semp ridet
Aromorachion. i. rhaphan⁹ agrestis: et ē rapesta
Aromaticum. i. calamus aromaticus
Aromata sunt oīa odorifera: vn̄ dicunt aromata eo q aris imposita diuinis inuocationib⁹ apta videntur: vel q aerei misceri probantur.
Aromach i. quedā confectio
Aroma idē qđ supra Aromati idē qđ supra
Aromorchion quid est. l. l. finel
Aronis vel aaronis barba: iarus pes vituli: aarō serpentaria minor: cantarica idem. l. l. aaron.
Aronarmeni. i. bolum vel lutum armenum
Aron. i. vsnen Arphagia. i. sicca esca
Aror i. iris
Arosachie. i. spuma maris siccata ī petra residēs
Arosticis. i. egrotatiu⁹ Arostos. i. eger
Arotion. i. artion Aroc. i. tiri
Arbor iachne quid est. l. l. bating
Arbor marie fm Auic. est buthormarien: sed falso: qm̄ buthormariē ē herba nō arbor: sic pꝫ i. l. buthormarien: sed arbor marie est ros marinus: pro q̄ lege litterā laiera lmarien.
Arbor mella i. xiliq̄
Arbor cornuta idem quod supra
Arbor grani viridis est arbor terbentine: et ē ꝫap pinus: vt apparet in. l. bothin.
Arbor masticis est lentiscus
Arbor dactili i. palma.
Arbor vulpis i. liquiricia
Arbor granati siluestris: quid est. l. l. darsisaban
Arbor abrahe i. agnus castus
Arbor cimicum i. frassinus
Arbor tremula. i. arbor granati siluestris
Arbor gummi arabici: quid est. l. l. amgailem
Arbor cuminum i. vlmus
Arbor glandifera: quid est. l. l. bullos
Arbor thuris: quid est. l. l. ronder
Arbor que dicitur populus: quid ē. l. l. baur
Arbor sebesten: quid est. l. l. sebesten
Arcos. i. princeps: inde poliarchion. i. plures principatus obtinens.
Arcotica i. distractoria
Arcos i. podes anus
Arcondos i. iuniperi fructus
Argomela. i. valētina: alij serpillum maiorem id est valeriana.
Armoriaca i. semen rapeste.

Armoratia. i. rapesta siluestris lapsane: ꝛ est rhaphanus agrestis.
Armoniacum. i. genus mali granati
Armola. i. armel: ꝛ est spēs rute q̄ dicit᷑ moli fm Dias. cap. de ruta.
Armoniacum quid est. l. l. nasach
Armoni. i. ficus lupi Cap. 61.

Arnoglossa id est plātago vel quinq3neruia: vel lingua arietis latine: grece arnoglossos: ara. lisen albamel. Arnoglossa. i. plātago: cui⁹ tres sunt spēs. vna est femia cuius folia sūt lata habētia q̄si fila ī fractura sua Alia est hn̄s folia stricta: que lanceola vocatur: et est masculus. ꝛ hꝫ folia vel neruos in fractura sua vt supra: ꝛ ob id quinq3neruia vocatur. ꝛ hn̄t stipitem mediū seminibus plenū: fri. et sic. in 2° gdu Est alia spēs que vocat᷑ plātago aquatica: p qua l. l. barba siluana. Sera. li. aggre. cap. lisen. i. lingua arietis: et est plātago. Et sb iungit auc. Dias. dicit᷑ aūt arnoglossa: et ei⁹ expositio ēst lingua agni: iō q greci arnon agnū vocāt et glossos liguam. Et dr̄ etiaꝫ eptapleuros. i. septē costas hn̄s. nā in folijs eius sūt. vij. coste: ab epta in greco. i. septē et pleuros costa: q2 hꝫ septē neruositates manifestas in similitudinē costaꝝ lateꝝ aīalium. Cuius due sunt spēs. s. maior et minor. sꝫ minor hꝫ folia subtiliora: et minora ꝛ leniora q̄ꝫ folia maioris. ꝛ habet virgā que inclinat᷑ versus terraꝫ multos ramulos hn̄tem. ꝛ flos eius est croce⁹. ꝛ semen eius est in radice lingue. i. folij. Maior vero hꝫ virgas asperiores: ꝛ folia lata similia oleribus que comedunt᷑. ꝛ virga eis est angulosa ad rubedinē declinans. cuius lōgitudo est vni⁹ brachij: super quā est semē in figura sua a medietate ipsius supra. ꝛ hꝫ radices molles: ꝛ plures supra quas sūt pili albi vt grossitudo digiti. ꝛ repitur ī locis lapidosis: ꝛ humidis: ꝛ vallibus: ꝛ hortis: ꝛ in pratis. ꝛ illa gdē maior est maioris virtutis q̄ꝫ minor. Dia. cap. arnoglossos. Arnoglossos: siue eptapleuros nomē sūpsit a similitudine agnine ligue. nā greci arnon agnū appellāt: ꝛ glossos liguā: siue rursus q sepe adnata hēat germia in lōgitudie septē laterib⁹ similia: ꝛ iō eptapleurō vocat᷑. Eius genera sūt duo. vnū dr̄ polipleuron est etiā aliud sed minus. Min⁹ vero habet minuta folia: ꝛ angusta: ꝛ lenia. virga ei⁹ multos habet angulos inclinata ad terraꝫ: florē viridem hn̄s: ꝛ semen sup ipam virgam. nascit᷑ vero in cardiarijs locis. Alterū genus plantaginis folia habet lata: ꝛ ornatiora: ꝛ neruosa: huius virge angulose sunt ꝛ rufe: habētes lōgitudinē vni⁹ cubiti: ꝛ a media virga vsq3 sursum semine est plenuꝫ. radices multas ꝛ teneras habet: ꝛ asperas: ꝛ albas: in grossitudie vni⁹ digiti. in locis aquosis nascit᷑: ꝛ in vallib⁹: ꝛ in hortis: ꝛ in pratis: melior est tn̄ q̄ est maior. Sal. vi. sim. phar. ca. de arnoglossa. Arnoglossa siue plātago maior: hec planta mixte complexionis ē. habet eni gđ aquosum frigiduꝫ habet autē gđ ꝛ austreū: qđ est terrestre frigiduꝫ

⁊ ſiccum quare infrigidat: ⁊ deſiccat: ⁊ ſm ambo
ſecũde ẽ abſtãtie. quecũq; aũt cũ ſtipticitate phar
maca deſiccãt oĩbus malis veteribus vlceribus: ⁊
rheumatibus ⁊ putrefactionibꝰ ꝯueniũt: ⁊ iõ etiã
dyſenterijs. nã fluxus ſanguĩs figũt: ⁊ ſi qd puſtũ
eſt refrigerãt: ⁊ cõſolidatatiua ſimul ſũt maloꝝ vl
cerũ tã recentiũ q̃ veteꝝ. In oĩbus aũt huiuſmõi
pharmacis vel ꝓma vel nulla vltĩa arnogloſſa eſt
ꝓpter ꝓportionẽ cõplexionis. nã ⁊ ſiccitatis parti
cipat ⁊ frigiditatis nõ ſtupefactiue: ſed ⁊ fructus
eius ⁊ radices conſimilis virtutis ſũt: niſi ꝙ ſicci
ores ⁊ minus frigide: ſed fructꝰ q̃dem plus ſbtiliũ
partiũ eſt: radices vero plus groſſaruꝫ. ipa aũt fo
lia herbe deſiccate plus ſbtiliũ partiũ: ⁊ nimis fri
gide ſũt virtutis: eius exalata ⁊ euaporata ſupflui
tate aquoſa. ipſaꝝ ꝓpterea q̃dẽ ergo radicibus q
dã ad dentiũ dolorẽ vtunt̃ maſticando. ⁊ lotioni
bus ipaꝝ decoctaꝝ ad opilationes ⁊ epatis: ⁊ re
num vtũtur eis: ſed ⁊ folijs: ⁊ multomagis adhuc
fructu. participãt aũt hec omnia abſterſiue virtu
tis: quãtum decet ea ſm eſſe. ⁊ in ipſa herba puta
tur ſuperari tñ a multi-
tudine humiditatis. **Posse.** Arnogloſ
ſa eſt vtilis
ad ſiccãdũ vulnera: ⁊ mundificandũ putredinem
coꝝ. epar cõfortat. repugnat ſacro igni: ne corpꝰ
ambiat. valet etiã emoroidibꝰ. oẽm dolorẽ qui eſt
ex ignis aduſtione refrigerat. Succus eiꝰ cũ albu
mine oui ſumptꝰ liberat ictericũ. vtilis ẽ emoptoi
cis ⁊ dyſentericis. ⁊ quibꝰ fluunt mẽſtrua vel emo
roide. vulnera pulmonis curat. radix eiꝰ in aqua
cocta dolorẽ dentiũ mitigat. ſi os ex illa aqua la-
uetur. Succꝰ eiꝰ valet cõtra opilationẽ renum. de
let maculas nigras ⁊ ſtringit ſanguinẽ. herba ipa
maſticata dolorẽ dentiũ tollit. vulneri circa oculũ
vel naſum ſuccus eius cũ lana ꝑ noueꝫ dies appo
nitur. ſuccus eius datꝰ quartanario ante duas ho
ras acceſſionis cõfert. valet etiam
ad vulnera recentia cũ axungia. **Sera.** au
cto
ritate Gal. Uirtus eiꝰ eſt que incarnat ⁊ confert
vlceribus corroſiuis oĩbus: ⁊ putredini coꝝ. Et ꝓ
pter hoc cõfert vlceribꝰ inteſtinoꝝ: ⁊ incarnat fi
ſtulas: ⁊ alia vlcera antiqua. ⁊ ſemen eius ⁊ radix
ſũt ꝓpĩq̃ huic virtuti: niſi q: ſũt ſicciora ⁊ fortiora
⁊ ſemẽ eius eſt ſubtile multũ. ⁊ radix eiꝰ ẽ groſſe
ſubſtantie. ⁊ ipſa cõfert dolori dentiuꝫ quãdo ma
ſticat̃: ⁊ quãdo fit collutio oris cũ aqua eiꝰ. ⁊ ſemi
na quidẽ ⁊ folia ⁊ radix ſunt aperitiua opilatõis
epatis ⁊ renũ propter abſterſioneꝫ que eſt in eis:
niſi q: ſemẽ eius eſt fortius in hoc ſatis: q: in oĩbꝰ
iſtis eſt virtus que aſtringit ſatis. Et fortaſſe ẽ vir
tus in hac herba dum eſt recens: niſi quia vincit̃
ab humiditate q̃ eſt in ea. vñ nõ eſt manifeſta ſua
operatio ꝓpter ſuã victoriã humiditatis. ⁊ qñ de
ſiccãt̃ folia eius fit virtus ei ſubtilior ⁊ minus fri
gida: qñ aquoſa ſuperfluitas que ẽ in ea reſolui
tur ⁊ deſtruit̃. Et idẽ auct. Abex. Arnogloſſa re
tinet ventrẽ qñ bibit̃ ⁊ fit clyſtere cũ ea. ⁊ cõfert
febribus tertiane ⁊ quar-
tate qñ bibit̃ ſuccus eius. **Dias.** capitulo de
arnogloſſa
Arnogloſſa cataplaſmatibꝰ adhibita ſordida vul
nera purgat. et rheuma ſiccat. ꝑfluentibꝰ ſangui-
nem occurrit. maculas nigras et epinticas curat
et cicatrices vulneꝝ facile ducit. ſemen eius tõſuꝫ
et in puluerem redactum et vulneri aſperſum ipꝫ
ſanat. chironibꝰ vulneribꝰ medicat̃. vſtionibus ſin
gulare preſidiuꝫ eſt. morſibꝰ canis auxilium ꝑſtat
et tumoribus: ſcrofis maxĩe ſi cuꝫ ſale imponat̃.
Cocta vero folia ipſiꝰ cũ aceto et ſale, dyſenterijs
et ciliacis opitulant̃: maxĩe ſi cum lenticula adhi
beãtur. hydropicis cocta ſuccurrit. epilepticis et
aſmaticis prodeſt accepta. ſuccꝰ eiꝰ ſordida vulne
ra oris purgat gargariſmo. cum cimolea et abſin
thio ſuccꝰ mixtus ignem ſacrũ extinguit. fiſtulas
ꝑ clyſtere ſi adhibetur medet̃. dolori aurium in
fuſus ita preſtat. dolorẽ oculoꝝ inunctꝰ tollit. ſuc
cus ipſe, collyrijs neceſſarie miſcet̃ gingiuis ſan
guinem abſtinet. ptiſicis et ſanguinẽ reijcientibus
neceſſarie adhibet̃. dyſentericis per clyſtere adhi
bitꝰ maximũ preſidiũ eſt. offocationes ſtericas cũ
lanis adhibitus ſoluet. matricis rheumatiſmum
ſimiliter ſuſpẽdit. ſemen vero eius cum vino bibi
tum ſolutionẽ ventris ſtringit. et reijcienbus ſan
guinem mire ꝓdeſt: herba ipſa cũ vino vel ace
to id preſtat. Elixatura radicis eius omnia ſimili
ter facere põt. cruda cõmaſticata dentibus dolo
rem tollit. renũ dolorem et veſice mitigat. dicunt
alij ꝙ tres radices eiꝰ ĩ vini cyathis tribꝰ: ⁊ aque
cyathis tribꝰ elixe: ⁊ comeſte ⁊ bibite fe. tertianas
curat: ſimili modo ⁊ quatuor radices eius quarta
nis mederi. Multi dicũt radicẽ eius collo ſuſpen
ſam ſcrophas naſci nõ dimittere. Minoris vero
plantaginis ſuccus collutioni dat̃ oris ex folijs: et
ſanguinantes gingiuas curat. Itẽ ſuccus tepefa
ctus fomẽto ventris dolorẽ tollit. Succus biben
dus eſt eis qui purulẽta reijciunt cuꝫ ſanguine. in
ſerpentis morſu plantago trita cum vino ſumitur
Comeſta autẽ ſola vel cũ lenticula cocta: ⁊ oleo
viridi cum aceto dyſentericos ⁊ ſtomatichos cu
rat. ſicui vulnus ſecus oculũ vel naſuꝫ natũ fuerit
ſuccus eius cũ lana molli impoſitꝰ ꝑ dies nouem
curat Itẽ ſucci coclear iuꝫ vnũ bibituꝫ lũbricos
excludit. ſimiliter facit piſtatura in vmbilico poſi
ta. Siqua duricies in corpore naſcit̃: herbã ipſam
piſtatã cũ axungia ſine ſale: quaſi malagma ĩpone
ſuccum eius in aqua mulſa añ duas horas acceſſi
onis potui da quartanarijs: et miraberis eiꝰ effe
ctum. ad podagram: ⁊ omneꝫ neruoꝝ dolorẽ vel
tumorem folia eius piſtata cuꝫ modico ſale opti
mum eſt. vulnera recentia cũ axũgia veteri curat
ſic ⁊ parotidas. Sicui pedes doluerint ex itinere
cũ aceto ĩpoſita tumorẽ ⁊ dolorem tollit. fiſtulas
tonſa ⁊ impoſita facillime ſanat. oẽs difficultates
veſice folia ⁊ radix eiꝰ potata fortiter medentur.
q: abundant̃ infrigidant ⁊ deſiccant: ⁊ reprimunt
propter quod ad vlcera maligna ⁊ rheumatica
⁊ putrida iuuant. herba ipſa dyſentericos iuuat. ⁊
emoroidas reprimit. vſta infrigidat ⁊ glutinat.
deſiccat enim abſq; mordicatione. ſemen autẽ eiꝰ
⁊ radix ſimilia ſunt virtute: propter quod ſiccio
ra ſunt ⁊ minꝰ frigida. ſemẽ preterea hꝫ ſbtiliã di

virtutem:folia extenuandi:radix impinguandi q̄ masticat᷑ in dolore dentiū.ad oris etiā lauationē facit:et epatis et renū emfrasim. Hec p̄dicta etiā Sera.refert auct.Dias.licet per alia verba.
Arnos .i.agnus
Arrocerkbtaga .i.es vstum
Arsonegon .i.folium
Arsof.i.cardus vel species eius
Artomeli.i.panis cum melle factus
Artomam.i.granū cuius virt᷑ est ordei:immo est medium inter triticum et ordeum.
Artomata.i.articuli Artomē.i.actomus
Artododoris .i.iuniperus
Arxos.i.spēs cardi Aruab.i. psilotrum
Arucusu faratron.i. herba vnde tingitur reubar barum qua caremus.
Arniatū.i.istrumētū q̄ suspendūtur homines
Arui.i.masculus Aruncus.i.citrum
Arculabum.i.ferreū instrumētū chirurgicorum
Atuscula .i.nomen demonis
Atcution est similis folijs arocion
Arcuatus morbus.i.ictericia
Argumen .i. iris
Arnunas quid est.l.l.nendana
Arsuc .i.gallia muscata
Arstum.i.lappa Artumen.i.iris ilyrica
Artus.i.anus podex Arzul.i.bedeguar
Arf .i.semē altanabotis
Arz .i.cedrus arbor
Assa.i.quoddā gūmi.nā ex ea est quedā odorifera:quedā fetida.quedā ē odorifera licet parum habet odorē.sed calidior eaꝝ est fetida:ꝛ ē ex herba vehementis igneitatis.vnde gūmi istius plāte est satis fetidū:ꝛ iō vocat᷑ assa fetida.sed assa odorifera est succus p̄dicte herbe expressus:ꝛ soli coagulatus:habēs aliqualē odorē: sicut herba predicta.quando vero simplicit᷑ ponit᷑ in receptis assa fetida intelligit᷑ assa fetida. est ergo gummi p excellentiam fetidum:ꝛ vocat᷑ lasar:ꝛ gūmi quirinaceū.ꝛ herba eius vocat᷑ silfiū:vt in alexandro de dentibus. Alij vocant hāc herbā anudet vel anuiden.l.l.anuiden. Asagen idē qđ supra
Assa dulcis .i.gūmi riquilitie
Asabota.i.arbor que est ī persia venenosi fruct᷒ ꝛ quādo plantat᷑ in egypto est fructus ei᷒ de his que comeduntᷣ:ꝛ est persicum.
Asabit.i.asait Asach.i.arbor thuris
Asacrios .i.kabansalamodica
Asachasara .i.radix pori
Asadar .i.lactuca asini
Asadan idē qđ supra Asaer.i.aerona
Asafati.i.rubor pustulosus: qui apparet in facie
Asas.i. morbillus: vel exitura sicut empetigo
Asagas .i.sanguis draconis
Asabic.i.pultes multum spissi ex aqua ꝛ farina
Asaic idē qđ supra Asakel.i.spica celtica
Asaka.i.radix lilij Asame.i.sanies
Asamanux.i.molesti dies.s. calidissimi ꝛ frigidissimi. Asange.i.sanguis draconis
Asamentum.i.piscis quidam magnus salitus

Asarabachara vulgo gariofilata agrestis centū neruia centūcerria vulgagens idē ē ꝛ aerma
Asaraes idē qđ supra Asarum idē qđ supra
Asarugi.i.virga pastoris Asarai idē qđ supra
Asarica.i.epilepsia Asarual.i.cipressus
Asar .i.armoniacum
Asaron.i.asarus vel baccare.vnde alia herba est bachar vel bacharis.ꝛ iō Dias.facit aliud capitulum de asaro:ꝛ aliud de bacharas.
Asarten.i.piscis magnus salitus
Asarmanux.i.molesti dies vel calidissimi ꝛ frigidissimi. Asathar.i.origanum
Asatharai .i.virga pastoris

Cap.62.

Asathartur siue asathartar ara.gre.glio:latine vero sordicies semicupei balnei. **Sera.** li.aggre.capitulo asathartar. Asathartar est sordicies nigra que reperitur in balneis ꝛ in fundo semicupei balnei. Et idem auct.Gal. Uirt᷒eius est que calefacit in p̄ncipio tertij gradus:ꝛ abstergit abstersione non multa ꝛ attrahit fortiter. **Dias.** capitulo glio.sordicies q̄ in balneo colligit᷑:q̄ noīatur glio virtutem hꝫ calidā ꝛ malacticā ꝛ diaforeticā. **Posse. Sera.** auct.Gal. Extrahit sagittas infixas corpori.ꝛ curat tussim antiquā q̄n fit fumigiū cū ea ꝛ q̄n ponit᷑ sup empetiginē aufert eam. **Dias.** Utilis est ficubus ꝛ ragadijs ani vngendo:ꝛ si ei addat᷑ cinis ꝯdilomata dissoluet.pro alijs sordiciebus.l.l.vasachi.
Asaungi.i.puluis qui cadit de palea
Asauregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis
Ascala .i.lactuca agrestis
Ascak .i.tribulus herba
Ascani est arbor qua caremus
Ascabalos.i.cancer cum venit membrum propt᷑ ipsum ad insensibilitatem.
Ascarides .i.lumbrici lati
Ascatatios.i.tepidum tenens medium inter frigidum ꝛ calidum. Ascharades.i.atrala
Asfatis.i.vectia Asfaltos.i.aspaltum
Asfarie.i.asmentum Asfaxfasa.i.rothaba
Asfa.i.aer Asgaragum.i. asarum
Ascakabos.i.vbi destruit᷑ caro sic ꝙ ipsa sequit᷑ vsqꝫ ad os:siue sit incipiens aut succedēs ipsi.
Asma.i.offensio anhelitus cū sonitu:vnde asma i.cantus. asma ꝛ orthomia ꝛ disnia idem.
Asmatum .i.absinthium
Asmarhoc.i.herba cuius gummi est assa fetida
Asmach.i.additio materie pinguis contingens ī palpebra superiori:ꝛ grauat palpebram in aperitione:ꝛ facit ipsam q̄si mollifactā:ꝛ est coniuncta non mota sicut nodus.
Aspaltū.i.bitumē iudaicū:qđ inuenit᷑ natans in fontibus:ꝛ ē spēs napte:ꝛ vocat᷑ stercus demonis nā napta est petroleum vnius generis.l.l.brafalendi. Aspalatrum.i.genestrella
Aspalarus idē qđ.s. Aspamata.i. tensiones

Aspalatus .i.tapsus
Aspalium arbor est: et est granatum siluestre: pro quo.l.l.darsihaban.
Asparagus sm Gal.in li.de cibis: vocat omnis sūmitas plante: dū est in teneritate sua: sicut et sparagi summitas qñ comedit: sed sm modernos ē vere sparagus. Cap.63.

Spergula id est herba minuta hñs folia: vt libanotides: sed strictiora: habēs stipitē nodosū: et in quolibet nodo folia i gyro posita quinq vel sex vel septē: ordinata ad modū stelle: sicut herb aque dicit rubea: vel sicut alguascen: et ab eisdē nodis pcedūt alij rami simili modo facti cū nodis et folijs vt supra cū floribus paruis albis: sicut flores oliua Posse. Omniū.ē eni ca.et sic.cōplexionis. nem duriciē et apostemata dura resoluens est.
Aspratiles dicūt qdā pisces sic noīati ab aspitate squamaꝝ: vel a locis in quib' degūt: vñ aspiratil' id est asper.et iō Dias.vocat sparagū aspiratilem
Asprach .i.species hyperci
Assamia.i.cibarium factū cū carne cocta cū aq cui admiscet succus agreste.
Assafir.i.aurum Assarie.i.attramentū
Assagen .i.sanguis droconis
Assabota.i.persicū Assalgem.i.napus
Assara.i.virga pastoris: vel sm Auic.est pustula parua lata sicut vesice ad aliquātulā tendens rubedinem: et pruritū facēs et angustiā: veniēs subito sm plurimū.et accidit qñq vt currat ab ea humiditas: et fortasse ē sanguinea: et sm plurimū fit vehemens in nocte.et cā ei' est vapor calidus eleuatus i corpore subito: aut a sāguine colerico aut phlegmate baurachio.
Assa assa.i.rubor pustularum: q in facie apparēt
Assabot est nomen cuiusdam piscis
Assanregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis
Assamim.i.dies caniculares in estate molesti: et dies alij in hieme molesti
Assaguassora .i.agnus castus
Assanti.i.fassale Astareta.i. cucumer
Astachij .i.os locuste marine
Cap.64.

Staruticon ara.vl' secacul gre.hiomō: latine vero centūcapita: vel iringus. Nō est aūt affodillus: vt qdā dixerunt.sed vocāt due plāte: quaꝝ vna est iringus: vt pz p Sera.capi.pprio.et alia est vna alia herba q sibi satis similat. Itē plini' post sermonē de iringo. Ex his inquit s.iringū candidū quē centūcapita noīant: omnes effect' eosdē causat.et radices in cibis grecoꝝ recipiunt: siue crudis siue coctis: vt Dias.cap.de iringis. Preterea in antidotario virili in quodā antidoto qd incipit: Antidotū qd facit epilepticis recipiuntur et centūcapita et Sera. lib. aggre. affodilli: quare nō sūt idē. cap.astaruticon. Astaruticon.i.centūcapita: alia est celestis coloris: et alia albi coloris: sed q est celestis coloris est herba hñs stipitē durū et aspeꝝ.et in summitatibus ei' est flos glauc': similis flori camomille.et aliquis ex florib' habet colorē purpureū.et habet folia scissa: et capitella similia stellis: sed folia que sunt in ramis tendunt ad longitudinē.et habet velut pilos.Et idem auct.Gal.traxit nomē ab eo q curat apostemata: qñ fit emplastrū deforis cum ea: aut suspendit sup ipsa.virtus eius infrigidat et desiccat nō fortiter: et maxime dū est recens.Sed centūcapita albi coloris est iringus: et est species spine.et sumit foliū eius cū sale cōditū in pncipio sui augmēti.et folia ei' sunt folia aspera aromatica in summitate qñ gustant.et in sūmitatib' ei' sūt capitella rotunda: sicut sunt stelle.et in circuitu eorū sunt spine: et stipes eius durus.et color eius capitellorū est similis colori oleandri: et fortasse ali qñ sicut color hiacynthi. et habet radices longas nigras deforis: intus albas: in grossitudīe pollicis boni odoris.nascit in locis arenosis et asperis.Et idē auct.Gal.Uirt' ei' est cōposita: q infrigidat et resoluit resolutione pauca. Paulus cap.de iringo. Iringus: secacul: aut iringion: herba est spinosa: radix eius cum aliquali aromaticitate comeditur.et conficiunt cū melle: et zucaro radices predicte: et co medūt. Dias. cap.de iringo. Iringus aut iringiō: aut nux agrestis herba est spinosa.folia eius in initio comedunt.et i sale cōponunt: que folia lata et aspera sunt: gustum aromatis habentia: que cū creuerint obrufum colorem hñt: cum multis virgis in quib' sūt capitella rotunda spinosa.hastam habent durā in gyro et qñq albam: et viridē cū colore hiacynthi. et radix est illi rotunda: et nigra deforis: deintus alba: aromate plena.nascit in locis lapidosis et campis et littoribus.habet radix eius virtutē calefactiuā.
Aui. li.2°. cap.secacul.Secacul est calidū in 2°. ad humiditatem quādā tendēs: et in ipso est leuitas.et virt' eius est sicut vritus haucie
Posse. Iringus et maxime radix ei' cruda comesta curat gomorream.
Sera. auc.Dias.Folia hui' plāte conferūt inflāmationi stomachi et apostematibus oculi: et alijs apostematib' calidis.Et quidā dicūt q flos huius herbe: cui' color est purpure' si bibat cū aqua confert squinantie: et epilepsie: q accidit infantibus.qñ fit emplastrū cū eo humida cōfert apostematib' calidis lumboꝝ.Et dicūt q si ille qui habet apostemata in lumbis suis acceperit florē eius siccū cū manu eius sinistra et posuerit super apostemata sedat pulsationem eorū Et idē auct.Dias.qñ bibit succ' eius radicis qui est albi coloris puocat vrinā et mēstrua.dissoluit tortiones: et inflationes stomachi.et qñ bibit cum vino cōfert dolori epatis: et morsibus venenatis.et qñ emplastꝝ fit cum eis resoluit exteriora apostemata: aut qñ suspendit su p ipsa: sicut qdā putauerūt. Aui. Secacul hz virtutē haucie.et excitat appetitū coitus.et loco.eius ponitur huziden.
Astaros .i.censara fabis

Astas .i.inflationibus
Astati.i.lagusta vel locusta piscis
Astatia idem quod supra
Asta alexandrina .i.camedapnes
Astafida.i.uva passa Astafis idem qd supra
Astacodum .i.sticados
Astacosichitis .i.locusta piscis
Astaraticon .i.astaruticon
Astragallus .i.carduellus avis
Ara .i.rubea
Astragabos .i.pes porcinus
Astragalinos .i.cardus albus
Astratū.i.pavimētū Astrafact⁹.i.atriplex
Astragolos.i.calcaneus vel talus Cap.65.

Astragulus vel astragallos herba est q̄ folia hz lōga cū incissuris multis obliq̄ circa radicē caules tres aut q̄tuor:florē hiacynthi.radices villosas iplicatas rubeas pdu ras hz.nascit̄ i petris ꝛ asperis locis. Gal. sexto sim.phar.ca. astragallus.Astragallus sive fic⁹ terre:sive glādula fructiculosus ē hn̄s radices stipticas:quapropt̄ ex siccantibus est. Posse.Gal. Nō debilit̄ cicatrizat vulnera vetera.ꝛ ventrē fluctē stringit:sigs radicē ei⁹ coquens in vino bibat.nascit̄ aūt pluria hec herba ī neuete arabie.
Astrauticos .i.iringus
Astraktis idē qd supra Ase.i.isopus
Aseac .i.coagulum
Asabram.i.esula Aseb.i.alumen
Asecremia.i.comestio que fit de acacia
Asech .i.sandico
Asedenegi .i.semen cānabi
Asedenlati .i.lapis ematites
Asedenagi idem quod supra
Ased.i.leo Asebet.i.absinthium
Asesara .i.cantarides
Aseieth.i.fricatio dentium ꝛ gingivarum ꝛ labiorum interius.
Aseid .i.brachium
Asek .i.tribuli:ꝛ est herba
Aselch .i.siligo
Asemen .i.butirum coctum
Asenicula .i.herba paralysis
Asenor .i.altea
Asenablum .i. satareia
Asenefu .i.absinthium
Asenbendegi.i.lapis q̄ alij lapides inciduntur
Aseneru.i.quidam piscis magnus salitus
Asenaesine .i.viscus quercinus
Aseras .i.affodillus
Aserengi .i.plumbum vstum
Asesab.i.pecola:ꝛ est gumma abietis
Aset .i.argentum vivum
Asetaregi .i.tapsia
Asethesafen.i.calx viva:vel lapis archadie: q ac census non extinguitur: ꝛ verius asbeton.i.calx viva
Asbedarūgi .i.basilicon

Asbestus .i.calx
Ascera .i.canis sydus
Ascet .i.balaustia
Asch .i.sandico
Asce .i.tymus
Asceleth .i.siligo
Asceidit est id qd a cubito vsq ad rasetā existit
Asceracoct .i.terminabit
Asceberere.i.vna de.xxviij.mansionibus lune
Ascebete .i.anatū
Asclepias .i.dragontea
Asclepias idem quod supra
Assear .i.fiscus quercinus
Assengi .i.spongia marina
Asseng idem quod supra
Asmelegen .i.napus
Asmen .i.alsimen
Asnee est lanugo vetustarum arborū:ꝛ est vsnee
Asne.i.pulvis abstersivus:quo saraceni vtunt̄ ad mundificationem manus.
Asperos .i.sparagus
Asplenu .i.asplemon
Asplemon id est scolopendrie venenose:et ē asplenon.
Aspleniridon herba est in forma ꝛ virtute similis scolopendrie.i.lingue cervine:ꝛ est idē qd supra
Aspleos leuci .i.vitis alba
Asreos quid est.l.l.cannabit
Asseife .i.spata
Assendetindi .i.nux indica
Assebelezi .i.mandragora
Assebeci idem quod supra
Assebaza idem quod supra
Assenedonegi.i.semina granati silvestris
Asseigi .i.caput
Asseman .i.butirum
Asseid.i.brachium:ꝛ potissime pars posterior ei⁹ vbi est coniunctio duorum focilium
Assena .i.vsnee
Assemine .i.lubee
Assenar .i.aloes
Asseteragi .i.tapsia
Asseth .i.emplastrum
Assebedenigi .i.semen canabis
Astena .i.vsnee
Assegeten .i.miraculum
Asserebum .i.stannum
Asteron .i.artemisia
Asterplacodes .i.gessamia
Aster .i.stella
Aster acticus .i.asterion
Asterice.i.diacodion:ꝛ est electuarium de papavere positum in antidotario.Gal.minori.
Cap.66.

Asterion grece vel aster actic⁹ vel bubonium:latine inguinalis vel stellaria.Plinius capi. astericon.Astericon nascitur intra petras ꝛ loca aspera:hec herba nocte tanq̄ stella in celo lucet adeo vt eam videntes ignorātes putēt

se fantasma videre: a posterioribus maxime videtur Paulus cap. aster. Aster vel asterion est quedam herba radicata vt stella: folijs oblongis duab' aut tribus in cacumine capitella stelle modo radiata. Pos. Gal. sexto sim. phar. cap. aster acticus. Aster actic': alij vero buboniū nominant: quod non solum super plasmatum: sed etiam propinatum creditur bubones sanare. habet autem quid diaforeticum. habet etiam non minus refrigeratiuum quid: et repercussiuum: vt mixte sit potentie sicut rosa: non tamen sic stipticat. Et idem eodem libro magis infra capitulo bubonium: siue aster acticus nominatus ē ex eo q credit' conferre bubonibus tam cataplasmatum q̄ assumptum. Est autem mediocrit' diaforeticum: eo q mediocriter est calidum: et neq vehementer: neq intense desiccat: maxime cum adhuc tenerum est et recens. dictum est autem prius de ipso. hec Gal.

Asitia .i. ieiunia | Asitios .i. ieiunus
Asilonis .i. armoniacum
Asilus .i. tabanus
Asil .i. squilla
Asimar .i. amigdala
Assmach. i. additio materie pinguis contingens in palpebra superiori: grauat palpebram in aperitione: et facit ipsam quasi mollificatam.
Asinthesis .i. sine consumptione
Asinamon. i. vinum ficticium: et fit quando viginti sextaria musti cum dimidio aque feruent: et postea datur infirmis.
Asinthesim grece s'm Alexādrum capitulo de signis humide distemperantie epatis est dictum nō extenuatis ab a quod est sine: et sinthesis extenuatio: quasi sine extenuatione.
Asinthiaca id est decoctio herbarum in aqua calida.
Asios .i. herba armoniaci
Asira .i. farina ordei
Asireg. i. partes que sunt in circuitu ani
Asir est quoddam genus piscis parui: et sunt mele marine.
Asir est quedam species cicerasi
Asires .i. affodillus
Asisigasit .i. eupatorium
Asit est species nenufaris
Asithemon .i. epithimum
Asius id ē quedam species lapidis: vt apparet in lr̄a lapis asius.
Ascisum .i. quedam medicina inda
Ascigaset .i. eupatorium
Asciadigni vel asciadegni. i. canabum
Ascibran .i. ascebran
Ascili .i. crista galli
Assiregi id est partes que sunt in circuitu ani
Asimibal .i. spica inda
Assisa dicūtur que ventrem non inflant: vt cymi num leuisticum.
Ascil .i. squilla
Askincor .i. stincus

Asficon .i. bitumen
Aspistica. i. serpens qui stat in aqua propter vehementiam siccitatis sue.
Aspialis .i. talpa
Asplimium .i. ceterac
Asquiron vel androsomon. i. hypericon
Assurex .i. pionia
Assiradix .i. gladiolus
Assideg .i. cerusa
Assindi .i. sinapis albi
Assinach .i. spinachia
Astina .i. anhelitus
Astitus .i. lapaciolum
Astirgar .i. silfium
Asobran .i. esula
Asofol .i. aurum
Asogiros .i. ruta agrestis
Asokir .i. species lepre
Asolatorse .i. radix affodilli
Asolasonalchame .i. plantago
Asonia .i. cantus
Asorretus .i. flos salicis montani
Asormac .i. atriplex
Asoton .capillus veneris
Asoth .i. argentum viuum
Ascoli .i. fuligio
Ascos. i. vter: inde asclites ab ascos quod est vter
Ascolotondrion .i. scolopendria
Ascocodos .i. sticados
Assro .i. sinapis alba
Aspros .i. albus similit' et lenis
Assonticon est nomen cuiusdam electuarij
Astocodos .i. sticados
Astorcos quid est lege litteram culb
Astorach .i. storax
Astobetea .i. anetum
Astomatha .i. oris pharmaca
Astrodilibe .i. grana pini
Astroculibe idem quod supra
Astrobilie idem quod supra
Astrolinos .i. auis cardella
Astrodimie sunt pisces degentes in cochijs: et habent durum corium
Asuae .i. gummi alcumdar
Asubet .i. grani regis arbor
Asuc .i. gallia muscata
Asurie .i. atramentum rubeum
Asuestim .i. calx
Asuestas .i. calx. viua
Asugeg .i. vitrum
Asui .i. crocus hortulanus
Asum .i. myrtus
Asumar .i. lactuca asini
Asuoli .i. atramentum
Asurticum est nomen cuiusdam electuarij
Asuschelbar .i. castoreum
Asus. i. planta vel herba super quam nascitur sal cuius flos nominatur asius
Asueum .i. lilium
Asutibendegi id est lapis cum quo alij lapides

inciduntur: et in lingua nostra vocatur smirillo. Ascuded est arbor cuius gūmi est gūmi dragātū

Cap. 67.

Scukodos ara. gre. sabadis: latine vo sticados. Sticados est quoddā arabicū: et est illud quod arabice nominat ascukodos et est quoddā citrinum: et est illud quod nominatur latine barba iouis: vel sticados citrinū: arabice sceba. Unde Sera. lib. aggre. facit de sticados duo capitula: vnum de sticados arabico: quod incipit Ascukodos: siue astocodos. Et aliud de sticados citrino: quod incipit Sceba. Est autem sticados arabicum calidū in primo gradu. Sera. lib. aggre. capitulo ascucados. Ascucados .i. sticados arabicū nascitur et in insula que grece dicit sabadis: in regione galatie: est herba subtilium ramorum: habens comam saturei similem: nisi quia folia eius sunt longiora folijs satureie. et est acuti saporis cum pauca amaritudine: Dias. cap. de sticados. Sticados nascit in insulis galatie circa massiliam: q̄ insula sticados nominatur: vnde et nomē accepit. est autem herba tenuis: semen minutum habens cum folijs similibus thimo: sed oblonga et gustu acriora: et amara. Gal. viij. sim. phar. capit. sticados. Sticados eius quidē ad gustum amarus sapor est: et substipticans moderate complexio eius composita est ex frigida terrestri substantia pauca a qua stipticat: et alia sbtili ignea ampliora a qua amaricat: et propter vtrūq; vero deobstruere et subtiliare dicit et abstergere: et fortificare nata est viscera oīa: et totius corporis ambitum. monstratum enī est et in anterioribus: qm̄ quecūq; pharmaca composita sunt ex talibus sbstantijs predictis energias opant. Jo. mes. cap. de sticados. Sticados quod medici laudant est arabicum: et est planta foliorū subtilium: et longorum: habens stipitem subtilem cinericium: cuius eleuatio super terram est i mēsura cubiti. et habet flores assimulatos spicis siliginum. sed sunt breuiores sine semine. et est calidum in primo gradu: siccum in secundo. et est compositum ex partibus terreis frigidis dantib' ei stipticitatem paucam: et ex partibus igneis subtilibus a quibus insunt ei acuitas et amaritudo: sed acuitas plus est amaritudine sua. et amaritudo plus ē stipticitate ipsius: propter quod est subtiliatiuum resolutiuum apertiuum opilationū abstersiuum: et solutiuum nature: et est preseruatiuum prohibens a putrefactione: et est ex parte stipticitatis pauce ī eo confortatiuum cordis: et cerebri: et neruorum: et viscerum. et hoc est esse et proprietas eius. prohibēdum est habentibus choleram in stomacho. conturbat enī eos inducens sitim: et vomitum et estuationem laboriosam. Nocet etiam calidam habentibus et siccam complexionem: et que sunt in potestate cholere. ipsum quoq; est ex debiliter soluentibus: propter quod miscendum est ei salgemma: et myrabolani nigri cū eo: aut kebuli. magnificant enim operationem eius et similiter squilla et proprie in egritudinibus capitis. et infusum quidem in aquam casei melioratur in conditionibus suis. Et passule sine interioribus similiter sunt ex his que emendant. similiter et sal gēma rectificat illud: et pprie ad omnes partes eius sextuplū ipsius: et succus pomorum dulcium in decoctionibus eius verificat illud. Aui. li. 2. cap. sticados. Sticados est planta habens spicā: sicut est spica grani ordei: sed eius folia sunt breuiora et in ipso stipites sunt cinericiei: sicut in epithimo et est sine semine acutus cum amaritudine pauca compositus ex substantia terrea frigida et ignea subtili: calidū in primo gradu: siccū in secundo. Sera. li. aggre. cap. sceba .i. sticados citrinum: et est absinthium marinum: habens minutum semen simile semini plante que dicitur abrotanum. et non est ita amara herba sicut absinthium. et habet odorem grauem. figura eius est in apparentia: sicut planta absinthij. et sapor eius est sicut sapor absinthij: nisi quia non est tante stipticitatis. et calefacit plusq̄ absinthium: et in ea plus de amaritudine est q̄ in absinthio cum pauca salsedine. et calefacit et desiccat in tertio gradu. sz virtus eius est diuersa a virtute illius. nam nocet stomacho. vnde occidit vermes in ventre plusq̄ absinthium: quando ponitur extra aut intus. Et idē auct. Dias. Sapor eius est amarus. et habet grauem odorem. et est herba stiptica. Et idē auc. Gal. 8. epidimiarum. Sceba assimilatur absinthio in figura et sapore: sed differentia inter ea ē: q non ē stipticum sicut absinthium. et calefacit plus eo. et amaritudo eius est plus cum pauca salsedine. Et idem auct. 8. sim. phar. cap. sceba. Sceba similis ē absinthio fm speciem et fm gustum: tamen differunt in gustu et virtute. in gustu quidem in eo q cum stipticitate magis calefacit: et amaricat cum quadam salsedine. In virtute vero in eo q cōmēsuratum est: et magis absinthio interficit lūbricos extrorsum appositum et intra corpus assumptum et quidem calefacere in secundo gradu intēse ponendum est id: siccare vero in tertio. Gali. viij. sim. phar. ca. chrusicos. Chrusicos siue barba iouis vocatur chrusicos. acrem simul et stipticā preualentē habet virtutē. Diosc. Sera. auct. Gal. Decoctio sticados arabici confert dolori pectoris: sicut isopus. et in confectionibus medicinarum habet vires acriter relaxantes cū odore suaui. vrī et mēstrua prouocat. Jo. mes. Fit ex sticados arabico: et spica et oleo veteri: oleum bonum iuuatiuum voci. flores quidā eius de decoctione sustinent: plus q̄q; folia. solutione educit choleram nigram et phlegma. et mundificat neruos et cerebrum: et membra sensuum: et confortat ea. et confert iuuamentū magnum egritudinibus frigidis: et hoc fm omnem modum vsus eius siue in potibus: siue in fomentis: et lauachris. et oleum ipsius confortat cerebrū et neruos: et calefacit eos et viuificat. In medicinis

autem sticados si iungatur squilla: aut eius acetū est medicina bona epilepsie ꝛ vertigini: ꝛ cum lapide lazuli: aut sale indo: aut alijs valētibus ad ea confert melancolie ꝛ egritudinibus timoris: ꝛ misceatur ei buglossa: aut succus eius: aut succ⁹ pomorum dulcium ad egritudines cordis ꝛ melancoliam. Et euaporatio decoctionis eius aperit opilationes narium. ꝛ est medicina bona opilationib⁹ epatis ꝛ splenis: ꝛ viscerum. ꝛ est sedatiuum dolorum qui sunt in neruis: ꝛ ī instrumentis iuncturarum: ꝛ in lateribus ſm omnem modum administrationis eius: ꝛ confortat interiora omnia que a frigiditate lesa sunt: ꝛ proprie materiali: ꝛ prohibet a putrefactione. Et ipsius syrupus ꝛ alij mōi administrationis eius sunt medicina bona quartane: ꝛ febribus longi temporis ꝛ prope phlegmaticis. Dosis decoctōnis eius est potio a.ʒ.iiij. vsq; ad.vij. ꝛ pulueris ei⁹ a.ʒ.ij. vsq; ad.v.

Auic. Sticados arabi cum resoluit ꝛ stillat amaritudine sua. ꝛ similiter eius syrup⁹ aperit opilationes ꝛ abstergit. ꝛ in ipso quidē est stipticitas pauca ꝛ confortat cor ꝛ viscera. ꝛ prohibz putrefactionem. ꝛ eius decoctō sedat dolores neruorum ꝛ iuncturarum: ꝛ laterum. ꝛ ipsius syrup⁹ est res magis iuuatiua egritudinum frigidarum ꝛ neruis: quare oportet vt eo quotidie vtatur qui neruos habet debiles: ꝛ qui ex frigiditate in ipis patitur. ꝛ confert melancolie ꝛ epilepsie. ꝛ nocet habentibus calidam complexionem. ꝛ facit eum vomere. ꝛ est ex eis que faciunt sitim. ꝛ confortat instrumenta vrine. ꝛ soluendo educit phlegma ꝛ melancoliam. Gal. vero non dixit hoc esse eius. et ultima quidem potio ipsius est duodecī kesumē cū vino puro ꝛ oximele: ꝛ modico sale. Sticados citrinum quod arabice vocatur sceba virtutem habet diureticam. vnde vinum decoctionis eius ꝛ draganti spiritualia calefacit: ꝛ ad iliacam passionem valet: ꝛ contra stranguriam ꝛ dysuriā: ꝛ opilationē splenis: ꝛ epatis. ꝛ cū infirm⁹ surgit ab infirmitate ad neruorum confortationem abluantur extrema in aqua decoctionis eius. Itē ad duritiem neruorum decoquantur sticados citrinum ꝛ caules in aqua: ꝛ ablue ꝛ suffumiga membrum quia multum mollificat ꝛ confortat.

Sera. cap. sceba. Sceba vel sticados citrinū coquitur sola ꝛ bibitur: ꝛ interficit vermes. ꝛ expellit eos cum laxatione leui. ꝛ quando coquitur cum lentibus ꝛ bibitur facit hoc. ꝛ pecudes impīguantur quando comedunt eam. Et idem aucto. Gal. Uirtus scebe diuersa est a virtute absinthij nam sceba nocet stomacho. ꝛ occidit vermes pl⁹ q̄ȝ absinthium: quando ponitur exterius vel sumitur it⁹: ꝛ est ca. in secundo gradu: sic. in tertio.

Asfur	.i. crocus hortulanus
Asfusoba	.i. vngula oculi
Asfulbasch	.i. testitudo marina

Asquiron. Dias. cap. asquiron. Species est hyperici: vel dicitur andrasemon: sed virgis maior est hyperico sarmentosa: feniceum habens colorem ꝛ florem mellinuȝ: semen simile hyperico: sed maius quod cum fricatum fuerit odorē resine emittit. sanguineū etiam facit colorem fricatum: vnde ꝛ andrasemon dictum est.

Posse. Dias. Semen eius cum hydromelle bibitum ad modum duaꝝ cotularum choleram sciaticis deponit.

Assursumigi .i. sparagus
Assugila. i. radices: que vocātur radices: ꝛ comeduntur: ꝛ est rhaphanus.
Assus. i. lapis
Assuum. i. pondus
Assubul. i. oculi qui sunt medij iter variū ꝛ nigꝛ
Assum. i. galla
Assur. i. flos fraxini
Assurbalatib .i. spica nardi
Assuc .i. gallia muscata
Astufo .i. hypericon
Astula regia .i. affodillus
As .i. myrtus
Asl. i. radix que comeditur: ꝛ est rhaphanus
Atabasir .i. spodium
Atab. i. arbor indie: cuius fructus multum nutrit.
Atabitum est arbor toxica
Atacuigi .i. attago
Atafisagria. i. stafixagria
Atafacan. i. cardiaca
Athagbam. i. rugbe
Atage. i. attago
Atala .i. flores dactilorum
Atamanticum .i. meu
Atamaticiuȝ idem quod supra
Atamaticon idem quod supra
Atanasia. i. mortalis: et est quedam confectio optima que sic vocatur: ꝛ similit̄ quedā herba: ꝛ alio nomine vocatur tanacetum: ꝛ est vna ex specieb⁹ artemisie.
Atanita .i. ciclamen
Atanil .i. carbunculi
Atarsam. i. punctus sanguinis recentis rubei currentis a quibusdam venis ruptis in oculo: propt̄ percussionem
Atarasa idem quod supra
Atarcora montana est herba: cui⁹ radix ē pyretꝛ
Atarmus .i. lupinus
Atararic est herba cuius stipes nascitur sine folijs in locis desertis: ꝛ assimilatur veretro canis: hec latine vocatur cancellaria.
Athaugamium. i. sinthomaticum
Athadar. i. viride
Athab. i. lacertos
Athala. i. saltus faciei: qui si multum perseuerat denunciat torturam oris.
Atacie .i. acacia
Atharurie est quedam medicina acutissima: que non bibitur propter sui acuitateȝ: sed epithimata confert lentiginibus ꝛ panno: ꝛ scabiei vlcerose: ꝛ epetigini. ꝛ emplastrum ex ea confert sciatice
Atharo .i. lentiscus
Atharica .i. vngula caballina
Athadros ſm Gal. vi. sim. phar. cap. athadros. ē piraster stipticans plus alijs ꝛ siccans: ꝛ ideo consolidat magna vulnera rheumata remouens
Athanagia .i. tanaceti confectio
Athabasir. i. spodium
Atharal. i. distillatio
Athamara. i. antimoniū. sed Auic. li. 2° capitulo

athamara .videtur dicere q̃ sit herba nascens in india:habens operationem peonie.nam ex folijs eius fit epithima ei ad cui⁹ caput eleuatur vapoꝛ ꝛ ꝓhibetur epilepsia.

Athare.i.lentiscus — Athfar.i.vngula

Athinat — .i.antimonium

Atra — .i.coloꝛ niger

Atrala sunt floꝛes dactiloꝛum.

Atralis idem quod supꝛa

Cap.68.

Tramentũ id est zeg: ſ3 attendendum q̃ zeg:sicut apparet in littera zeg habet tres species.Una earum est zeg nigrũ ꝛ ista est marcasita:qua dissoluta fit encaustrum que vocatur a Serapione zeg nigrum:quoniam cum vino vel aceto dissoluitur in nigrum coloꝛe3 Et ab Auic.li.2⁹ cap.de atramento.vocatur atramentum album:quia nõ dissoluta videtur albi coloꝛis.Et est alia species q̃ vocatur colcatar vł calcitis:ꝛ illa ſm Diasc.est citrini coloꝛis:vt apparet in littera calcitis.Et tertia species que dicitur zeg viride:ꝛ est calcantum.i.vitriolum.veru3 est q̃ ſ3 Auic.cap.ꝓdicto.auc.Gali. additur quarta species que dicitur zeg rubeum: vel atramentum rubeum:quod vocatur asurie:ꝛ illud generatur ex colcotar vel calcitis.Unde illa atramenta sunt ſb stantie recipientis solutionem:permixte lapidib⁹ non suscipientibus solutionem: ꝛ ille recipientes solutionem sunt substantie que fuerunt liquide:ꝛ congelauerunt se.ꝛ soluuntur in aqua ꝛ decoctione pꝛeter asurie.ipsum enim est vehemẽtis coꝛpoꝛeitatis ꝛ congelationis.ꝛ viride est vehementius congelatum q̃3 citrinum ꝛ vehementioꝛes habet tunicas.Ubi notandum q̃ atramentum cum simpliciter ponitur:debet ĩtelligi de nigro ab atro coloꝛe:qui grece coloꝛ niger dicitur.Et huius atramenti nigri:quoddam est atramentum sutoꝛum ꝛ tinctura sutoꝛum:ꝛ est calcantum.Et quoddam est atramentum scriptoꝛum:ꝛ est encaustru3.omnia autem hec diffusius habentur in litteris ꝓpꝛijs.

Atragabulidos — .i.tragaliduntes

Atratili.i.medion agreste:frutex est spine similis minoꝛa habens folia ꝛ minuta supꝛa ipsas virgas ꝛ omnis virga munda est:qua mulieres ꝓ fassis vtuntur:super quam virgam coma est spinosa:supꝛa quã flos est viridis. radix est ei tenuis ꝛ inutił

Atratisus.i.iringus — Atebi.i.boni moꝛes

Atefitia.i.ruta — Atenegisis.i.enula

Atenalarmem — .i.bolũ armenum

Ateromato — .i.alba apostemata

Aterela .i.iringus — Ateregum .i.citrum

Atesisia — .i.ruta siluestris

Atedenim — .i.fasianus

Atehemigi — .i. actago

Ather — .i.squinantum

Cap.69.

Thel vel tarmezit:ara.gre.nadabar:latine vero tamarisc⁹ domestica: sicut in Sera. lib.aggre.capitulo athel.i.abaonifa.ꝛ est arboꝛ multum lõga vsq3 ad celum dura rectilinea:folia eius sunt longa:subtilia stricta. ꝛ non habet spinas. ꝛ ex ligno eius fiunt parapsides:ꝛ incisoꝛia:ꝛ etia3 vasa alia ꝛ ipsa est magna athel.ꝛ grece vocatur nadahar. Et omnes arboꝛes ex quibus fiunt vasa huiusmodi nominantur nachaa:sed est athel aliquantulu3 arboꝛ rubea quasi coloꝛis scoꝛpionis.Et idẽ auct. Diasc.Athel est similis thamarisco.ꝛ est in babylonia: ꝛ aqua infussionis eius ponitur in sief: que administrantur habentibus debilitatem visus.Et idem auctoꝛitate Gali.Athel est species thamarisci. et est arboꝛ que magis vento agitatur q̃3 arboꝛ thamarisci.ꝛ habet lignũ:ꝛ ramos virides maculatos ruboꝛe:ꝛ folia plurima habet similia folijs thamarisci.in sapoꝛe ei⁹ est stipticitas.ꝛ non habet floꝛem.ꝛ habet fructum rotundum:sicut cicer habentem coloꝛem cineritium:ad glaucedinẽ tendentem:intra que sunt grana pauca inuice3 cõglobata ꝛ iuncta:que nominantur grana dulcia. Colliguntur in mense febꝛuarij:est ca.ꝛ sic. in pꝛimo gradu.virtutes eius inuenies in littera casa.

Athelia — .i.thamariscus

Atheliaquea idẽ qd̃ supꝛa

Cap.70.

Themon ara.gre.epithimõ latine vero epithimum.Epithimu3 ca.est ꝛ sic.in secundo gradu.ꝛ quasi flos thimi:qui pꝛecipue in calidis locis crescit.herba autem ipsa repitur circa thimum:vnde dicitur epithimum quasi supercrescens flos thimi:ꝛ flos ipsa ꝛ non herba in medicinis ponitur:pꝛo quo quandoq3 ponitur cuscute.cum pꝛoducit floꝛes colligitur. Sera. li.aggre.cap.athemon.Athemon.i. epithimum est flos cuiusdam herbe: que est similis timbꝛe.ꝛ habet capitella parua leuia rotunda: habentia caudas similes capillis. Dia. capitu.de epithimo Epithimum flos est thimi:similis timbꝛe.sũt vero capitella leuia: ꝛ rotunda caudas habẽtia. Gal. vi.sim.phar.cap.de epithimo.Uirtus epithimi est q̃ calefacit ꝛ siccat in tertio gradu. ꝛ est similis virtute asce.i.thimi.in omnibus vero est foꝛtioꝛ virtute eius. Jo.mes. capitulo d epithimo.Epithimũ nascit̃ sił́e:vt cuscute plãte aũt q̃b⁹ sup excrescit sũt alkal ꝛ alasce:et q̃dã spẽs oꝛigani.Ei⁹aũt aliud ẽ cretẽse:aliõ syricũ Meli⁹ ẽ qd̃ ẽ cretẽse acuti odoꝛis: ꝛ qd̃ nascit̃ in syria ẽ post illud ſ3 ẽ meli⁹ rufum: ꝛ melius ẽ ad huc qd̃ ẽ cõpletũ põderosi⁹.ꝛ melioꝛ ps eius sunt extremitates grosse:q̃ sũt sicut floꝛes.ſ3 citrinũ autem ꝛ pallidũ ẽ min⁹ bonũ.ca.cõplexionis ẽ:ꝛ sic. ĩ 2⁹. Et est cõpositũ ex ptib⁹ igneis:a q̃bus inest ei acuitas:ꝛ ex terris ſbtilib⁹:a q̃b⁹ ĩest ei stipticitas pauca.ꝛ ipm̃ q̃dẽ ẽ ſbtiliatiuũ:resolutiuũ: aptiuũ opilationũ:ꝛ confoꝛtatiuum viscerum. facit sitim ꝛ generat estuationem in coꝛpoꝛibus calidis.ꝛ ẽ ex debiliter ꝛ tarde soluentibus:pꝛopter quod ꝓ hibẽdũ ẽ ſb dominio caliditatł ꝛ siccitatis positis

Confortatur autez operatio eius in multitudine quantitatis ipsius:⁊ in associatione rei cuz eo magnificantis effectuz eius:sicut sunt myrabolani nigri ⁊ indi:aut ellebori nigri quātitas parua.aqua autem mellis cum pauco sale: aut aqua decoctionis passularum cuz sale similiter: aut aqua lactis ex capris sumpti vigorat operationem eius. Sal gemma vero:aut sal indi:aut sal napti sunt ex rebus que sibi addita addunt virtuti ipsius.citā autem ⁊ facilem facit operationez eius:si ei aliquid virtute acutum miscetur:sicut piper:⁊ piper longum:zinziber:⁊ similia.Et non pretermittas quin cadat in potibus eius oleum de amigdalis dulcibus in quo inuoluatur: ⁊ in decoctione ipsius passule sine interioribus:quoniā addunt ei ad bonitatem leniendi:quod timetur ex nitrositate ipsius.Et ne ignores quoniam epithimuz de decoctione modicum sustinet: quare oportet vt fiat illō fm legem.Prerogatiuam autez habet super omnibus solutione educentibus melancoliam:educit enim eam facile sine molestia. **Auic.** li.ij.de epithimo.Epithimum est semen ⁊ flos.⁊ sunt stipites parui confracti.⁊ est acutum calidum:pungitiui saporis:semina habens rubea cuius plante virtus est:sicut virtus albasce.veruz tamen albasce est debilior eo.⁊ quod ex eo bonuz est:est cretense ⁊ hierosolymitanum.⁊ est decline ad rubedinem.⁊ quod est vehementius rubeum ⁊ acutioris odoris:est etiam melius.⁊ melius est illud quod affertur de insula crete.⁊ qō affertur ex locis domus sancte:⁊ alijs vicinis sibi.sed rubedo primi est fortior:⁊ similatur semini cuscute:ē ca.⁊ sic.in tertio gradu fm Gal.Et dixit Humay ꝙ est ca.in tertio gradu sic.in fine primi **Posse.** Epithimum virtutem habet purgandi phlegma ⁊ melancoliam:⁊ per se ⁊ cum adiuncto.s.cum medicinis purgantibus melancoliam.Contra quartanā fiet decoctō in aqua ℥.i. epithimi: buliat ⁊ in tali aqua ponantur .ℨ.ij. lapidis lazuli:vel armenici ⁊ digesta materia der' patienti.multi enim liberantur.valet similiter tal' decoctio patientibus emoroidas ex melancolico sangui ne. **Dias.** Epithimuz viride acceptū stomachum vexat:⁊ vomitū mouet.ventrem prouocat ⁊ nauseam facit.ac deducit phlegma ⁊ choleram:⁊ maxime nigraz.datur ad purgandum thoracem cum melle:⁊ hyrisillirica more electuarij accipitur. Alterius autem thimi flos albus est atqꝫ asper:sed ambo equalem habēt virtutem.nam per os purgant phlebma:⁊ per vētrem choleram nigram.datur in quibus pcordia prefocantur ⁊ epaticis ⁊ suspiriosis. **Sera.** auct.Dias.quando bibuntur de eo.ℨ.iij cum melle ⁊ modico sale ⁊ aceto purgat cholerā ⁊ melancoliam.⁊ conuenit proprie melancolie: et inflationibus ⁊ vertigini.sed ipsum facit nauseam ⁊ maxime viride.⁊ quando miscetur cum radice yreos ⁊ melle.⁊ datur sic ad modum electuarij educit humiditates a pectore.Et idem auct.Abix Uirtus epithimi est fortis in educendo melancoliam a corporibus.⁊ quando datur de eo cholericis ingrossat epar eorum.⁊ accidit eis dispositio cum anxietate.⁊ fortasse facit eos vomere.⁊ ipsuz quidem multum confert senibus. ⁊ multi curati sunt cum eo a melancolia quando miscetur cum eo absinthium.⁊ quando bibitur simplex oportet ꝙ inungatur cum oleo violarum aut amigdalarum.Et dosis eius est a.ℨ.i.vsqꝫ ad.ij.sed cuz alijs est.ℨ.i. **Jo.mes.** Quidam dicūt epithimū solum educit de phlegmate aliquid.Et dixit Paulus ꝙ solutione educit humores adustos.⁊ declinauit ab eo:quod comprehendit vniuersitas.Et ego non inueni ꝙ fieret illud potestas autem eius super humore melancolico ⁊ egritudinibus magna est:⁊ proprie in egritudinibus capitis:sicut ē melancolia:epilepsia:alguesgues:⁊ timor:⁊ vertigo:⁊ dolor capitis:quarū materia est melancolia.valet etiam ad tremorez cordis ⁊ syncopim:⁊ egritudines melancolicas in eo ⁊ est medicina magna opilationi splenis ⁊ egritudinibus in eo.⁊ confert egritudini hypocundriorum ⁊ opilationi renum.Et frequens vsus potionis eius est medicina solēnis cancro:lepre:⁊ vlceribus nigris.⁊ soluit quartanaz. Dosis potio eius est in decoctione a.ℨ.v.vsqꝫ ad.xx. ⁊ pulueris eius a.ℨ.iij.vsqꝫ ad.vij.Illi autem qui sumunt ipsuz vitent acceptionē eius in estate. **Auic.** Sedat inflationem:et conuenit consistentib[us] ⁊ senibus.⁊ remouet egritudines opilationis.⁊ cōfert spasmo.⁊ confert melancolie ⁊ epilepsie.⁊ facit conturbationem ⁊ nauseam: in quorum cōplexionibus cholera rubea vincit.⁊ est ex eis que sitire faciunt.Potio epithimi ē quattuor aureorum ⁊ bibitur cum melle ⁊ sale:⁊ soluendo educit melancoliam fortiter.⁊ educit etiam phlegma.quidā vero dixerunt:ꝙ ex eo bibitur sic vsqꝫ ad.ij.ℨ. ⁊ si decoctum sit vsqꝫ ad.iiij.⁊ oportet vt voluatur qō ex eo bibitur in oleo amigdalino: ⁊ nō oportet vt in decoquendo ipsum multum elaboretur.

Atib .i.boni mores
Atibu.i.res odorifere:quibus fit suffumigatio
Atimas est species quedā vlmi excellentior alijs
Atine.i.ficus sicce Atincar.i.borax
Atumi.i.istrumētū sup igne positū cū q̄ distillat'
Atinsa .i.cocodrillus
Atirimana.i.sauina vel bractheos:p q̄.l.l.abhel
Argiros.i.pplus arbor Athir.i.squinantum
Athiada.i.cib[us] sicut pheludes in q̄ ponit' sisamū
Athitum .i.confusum
Athigath.i.ramus arboris mortue quā ignoro
Athinet .i.antimonium
Atria .i.tri de pasta azima
Atrici .i.condilomata
Atriplex quid est.l.l.andraphasis
Atriplex agrestis quid est.l.l.quā supra
Atomon.i.indiuiduū Atoma.i.debilitas
Athomus.i.fagille solis Athorl.i.affodilli radix
Atropa.i.extenuatio Atrofases.i.atriplices
Atrogenis nascitur in crete tantum insulis maritimis:iunipero similis ⁊ semie:⁊ folijs:⁊ ramis:⁊

succus eius lacteus.
Atrofia.i.extenuatio corporis:vel sine conversio
ne:quando nutrimentum non convertitur in sub
stantiam membri:⁊ dicitur sinthesis.
Atrofia oculi fit ex nimio dolore capitis in acutis
febribus:⁊ est quando fit totius oculi diminutio
cum obtusione visus:⁊ ipsius pupille brevitate.
Atropomeros .i.mandragora
Atronc .i.citrum
Atroba.i.cum conversione scilicet quando aliqd
permutatur:⁊ postea convertitur.
Atuboni.i.apostema existens in membris
Atuchion .i.antrax
Atublub .i.lentigo aque
Atumone .i.papaver
Atumeli .i.aqua de favis mellis
Aturdilon .i.siseleos
Aturmus .i.lupinus
Atusa aron .i.aaron
Aturchar .i.zucarum
Athurchar atabarzed .i.zucarum album
Ausafa .i.ebulus vel sambucus
Auanna munda id est pes leporis vel gariofilata
Auasac .i.armoniacum
Auellana fructus quidam est:lege ieum aligueū
Auellana ē nomē ponderis:⁊ est aureus unus: q
est.ʒ.i.⁊ dimidia.
Auellana indica .i.faufel
Auena semen .i.egilops
Auiden.i.herba:de qua fit assa fetida
Auilimar .i.flos maligranati
Auis regia est avis quam nos vocamus regillū
Auis tarda.i. avis q̄ degit in aqua que bistarda
vocatur.
Auis spine.i.avis tragumlitides:p qua lege lrāz
tragumlitides.
Auis cauda tremula idem quod supra
Auis pelargie .i.ciconia avis
Auis arba est avis que in ligua nostra vocat ar
pa:que facta est sicut miluus:⁊ est utcunqꝫ maior
Auocticon .i.eupatorium
Auosil .i.elleborus
Auotian .i.siliqua
Auutuli ē nomē ponderis:⁊ est pondus grano
rum ordei novem.
Auusig .i.ramus
Auusigi idem quod supra
Asanthea est herba:cuius flos est aurei coloris:⁊
ē spēs nenufaris:⁊ latine vocat ungula caballina
Axebran.i.esula Axetareon.i.ordeum
Axleon.i.lilium Aximo.i. mordicatio
Axican .i.rhaphanus
Axion ē nectuaꝝ gen⁹: maxīe cui⁹ pluma aurea
videtur.
Axungia oibus est nota:p q̄.l.l.querumuxbaion
Ayra.i.lolium

Cap.vi.

Aynech ara.vel alusue:gre.bri
on vel briuꝫ:vel licena:
latine vero usnee:vel muscus arborꝫ.

Usnee vel brion: quoddam oritur in arboribus
sicut lanugo:⁊ qōdā ē usnee vel brion maris :⁊ ē
lanugo q̄ oritur sup̄ petras mari. **Sera.** li.aggre.cap.aynech Aynech.i. musc⁹ q̄r
cus:⁊ est res que reperit nascens sup arborē ser
bin:⁊ nucis:⁊ glandiū:⁊ sup lapides. Et meli⁹ ex
eo est quod reperit sup serbin montanū :⁊ p⁹illō
qō repit super arborē nucis.⁊ meli⁹ hoꝝ est:qō ē
magis odoriferꝝ ⁊ albidioris coloris. Et peius ex
eo est quod est ad nigredinē tendens.sapor eius ē
stipticus temperate.⁊ virtus ei⁹ est que non ē fri
gida frigiditate forti:sed ꝓpe tepiditatem. ⁊ v̄tus
eius alia est que resolvit:⁊ mollificat:⁊ ꝓprie illō
quod reperit sup arborem serbin. **Gal.** vi.sim.phar.capitulo brium:vl' brion mari
num cōpositum est ex terrestri ⁊ aquosa simul sb
stantia utrisqꝫ frigidis.stipticat enī comestum :⁊
quotquot calida sunt cataplasmatū manifeste in
frigidat ⁊ adiuvat.Et est aliō brion vel briuꝫ qō
a qbusdā vocat spelticū.repitur quidē ī q̄rcub⁹
⁊ pinis:⁊ lenkis.habet aūt stipticativā virtutē nō
vehementem:neqꝫ enī sufficienter frigida est:sed
quodammodo mediis appropīquat:quare ⁊ dia
foreticā ⁊ mollificativā possidet vim: maxime qō
in cedrinis li gnis invenit. **Dias.** cap.de licena.Licena q̄
sup petrā marinā nasci tur bri on est. **Avi.** li.2°. cap.usnee.Usnee sunt corti
ces sbtiles circūvolute sup arborē
ferentē glādes:⁊ pinū vel nucē. ⁊ hꝫ odorē bonū
q̄ ex ea bona ē:est alba:⁊ nigra est mala.in ipsa est
frigiditas pauca ad debilitatē declinās: ⁊ stiptici
tas equalis.Et estimaverunt quidam q est cali.
in primo gradu:sic.in secūdo. Inquit alcausi: est
frigida vehementis siccitatis insunt ei virtus sti
ptica ⁊ resolutio simul ⁊ lenificatio:precipue ē de
pino:⁊ eius stipti citas est equalis.

Posse. Sera. au cto
ritate Dias. Aynech est muscus quercus:⁊ cōfert
doloribus matricis:⁊ qn̄qꝫ coquit:⁊ sedet mulieres
in decoctione ei⁹:⁊ confert multū:qn̄ admiscet in
fumigationib⁹ ⁊ unguētis:q̄ fiūt ad resolvendam
laxitudinē.⁊ ingredit in cōfectione olei de ben:⁊
in aliis unguētis ꝓpter stipticitatē que est in eo.⁊
infundit in vino diebus aliquot:⁊ illō vinū facit
dormire dormitione forti.⁊ qn̄ infundit ī vino sti
ptico cōfert stomacho.⁊ curat excussionē ventris
⁊ aromatizat stoma chū.⁊ abscidit vomitū. **Dias.** Licena ē mu
scus maris q̄
cataplasmatib⁹ adhibita fluxū sanguinis abstinet
tumores ꝯpescit.zernas emēdat.ictericis opitulat
melle addito asperdinē oris ⁊ ligue dislenit:rheu
matismū ꝯpescit:qꝛ stiptice ē virtutis ⁊ siccantis.
Almāsor tractatu 3°. ca.usnee. Usnee vl' muscus
q̄rc⁹ paꝝ existit ca.qō ⁊ vomitū abstinēdo stoma
chū efficit rigidum. **Avi.** Usnee aromaticuꝫ est.aperit
opilationes .⁊ strigit carnes
mollificatas.⁊ linitur super apostemata calida: ⁊
sedat ea: ⁊ resolvit duricies. ⁊ sedat apostemata
carnosa fluxa.cadit ī unctionib⁹ laxitudīs :⁊ resol
vit duriciē iūcturaꝝ.Et similit eius decoctio cum

infunditur in vino.facit dormire potantem ipsum ⁊ abstergit visum.⁊ confert tremori cordis.retinꝫ vomitū.⁊ confortat stomachū.⁊ remouet inflammationem eius:precipue eiꝰ infusio in vino stiptico.⁊confert dolori epatis debilis.aperit opilationem matricis.⁊ quando sedetur in aqua eius confert dolori matricis. ⁊ ꝓuocat mēstrua:⁊ loco eiꝰ ponit' pōdꝰ ipiꝰ cordumeni.Et idē ī de viribꝰ cordis ait.Usnee ca.est in primo gradu :sic.in secundo:⁊ habet confortare cor.

Aysdo .i.semperuiua
Aysron .i.peonia
Ayzon.i.semperuiua:⁊ dicitur ab ay quod ē semper:⁊ zoe quod est vita.
Azabac .i.oleum
Azadarach.i.magna arbor:⁊ est cedrus
Azadachi .i.acetosa
Azaffa .i.tinea
Azabaser .i.meu
Azam .i.lilium
Azame .i.pinee
Azambor .i.vespa
Azarnech .i.auripigmentum
Azamet idem quod supra
Azaruech idem quod supra
Azarum.i.vulgago:⁊ est asara bacara vel asaruꝫ
Azardach id est acetosa montana:⁊ est acetosella
Azaran est nomen cuiusdam insule
Azaron .i.minium
Azarenum .i.viola
Azarasen .i.brionia
Azareasen idem quod supra
Azaracades .i.pyretrum
Azaruc .i.auripigmentum
Azarnab .i.psilotrum
Azarot .i.sarcocolla
Azaratha.i.instrumentum de vitro factum simile canne per quod pueri attrahunt aquam; ⁊ violenter cum volunt expellunt per foramen.
Asarasch .i.arbor berberi
Azaster .i.genus ellebori
Azaz quid est.l.l.chackille
Azzarach .i.berberi
Azedarach.i.arbor habens fructum similem nabach:⁊ nominant eum iudei myrabolanum: ⁊ est arbor magna.fructus eius ca.in secundo:⁊ sic. in fine primi.fructus eius ꝭm plurimum est malus stomacho:⁊ fortasse interficit.flos eiꝰ aperit opilationem cerebri.radix eius cum vino interficit pediculos:⁊ auget capillos.
Azedarab .i.locus quidam
Azegi .i.attramentum
Azegera .i.cantarides
Azeberech est species vitrioli
Azel est nomen piscis magni
Azelen .i.indicium

Cap.72.

Azemalsaker siue azezalsaker arabi.latine epatica.Epatica est herba que oritur in lapidibus humidis:⁊ est **Sera.** li.aggre.auct. similis lenticule aque. Gal.capit.azezalsaker. Azezalsaker nascitur in lapidibus humectis:⁊ cadit super eam ros:vel gutta aque.⁊ ē similis lenticule aque:⁊ quanto maiora habet folia tanto melior est.frigida est ⁊ sic.in primo ğdu

Posse. Epatica valet contra opilationeꝫ splenis ⁊ epatis ex calida materia:⁊ contra omnem egritudinem epatis ca. ⁊ cōtra apostemata ca.superposi **Sera.** auctorita trita :est enim repcussiua. tate Discori.Uirtus eius est que infrigidat frigiditate pauca.⁊ desiccat ⁊ abstergit .⁊ emplastrum cum ea factum abscindit menstrua. ⁊ posita aut cataplasmata etiam sedat apostemata cali. ⁊ curat empetiginem.⁊ confert ictericie.⁊ conficitur vel miscetur cum melle:asp̄redinem oris ⁊ lingue dissolnit.⁊ prohibet fluxum humiditatum ad membra est enim frigi.⁊ sic.⁊ stiptica.

Azerahasen .i.vitis alba
Azibum .i.vua passa
Aziffa .i.tinea
Aziniar .i.viride eris
Azimithe .i. memithe
Azim .i.indicus
Azimiar id est es vstū:vel fex eiꝰ
Azirnab .i.psilotrum
Azirin .i.indicus
Azubd .i.butiruꝫ crudum
Azubdi idem quod supra
Aznc .i.fricatio cum corticibꝰ
Azufere .i.genus ellebori
Azul .i.lapis lazuli
Azulet .i.fricatio cuꝫ corticibꝰ
Azuri .i.nabach
Azureti .i.vitrum

Cap.73.

Sequitur de B

Badh arabice gre. albid: vel cephalican: vel al **Ser.** bair:⁊ latiē ouū. lib.aggre.capitulo baadh auctoritate Gal.Que eligimus sunt oua gallinarum non ergo oportet:vt narremus aliorum ouorum virtutem: quia eorum natura est eadem cum natura illorum. ⁊ complexio quidem oui est frigidior corpore temperato nam infrigidat infrigidatione temperata:⁊ desiccat sine mordicatione. Et oportet vt administrētur ex eis illa que sunt recentia :quia vetera non sunt bona.Albugo quidem oui administratur in doloribus omnibus in quibus est necessaria medicina:q̄ nō mordicet:sic̄ sūt dolores oculoꝝ ⁊ apostemata ani ⁊ pectinis: ⁊ oīa vlcera fraudulentia mala:⁊ cū medicinis q̄ abscindunt sanguineꝫ: qui

fluit a miringis cerebri:ꝛ qñ imbibit in eo lana:ꝛ ponit sup cõbustionem ignis aut aque bulientis cõfert multũ.et est bonũ in emplastris que ponũtur super fronte.ꝛ facit adherere pilos quorum ortus nõ est directus in palpebris postq̃ miscetur eis medicina cõueniens ad hoc sicut olibanum:ꝛ maxime pingue: ex eo quod est antiquuz:neq̧ nimis siccum.ꝛ iuuamentũ est in hoc nõ ꝓpter cõplexionem:que est in eo sed ꝓpt viscositate.vitelli vero ouoꝝ sbstantia similis e substãtie albuminis Et ꝓpt hanc cãm miscet cũ cerotis :que non hñt mordicationẽ postq̃ fuerit elixatum aut assatum parum enĩ assatuz desiccat superfluitates paucas Et n os quidẽ estimauim⁹ q͛ hoc qđ acquirit ex hac virtute egressum est a sua cõplexione:ꝛ miscetur similiter in emplastris:q̃ ꝓhibent apostemata ca.totũ vero ouũ administram⁹ postq̃ miscet cũ oleo rosato in incursione apostematũ que fiũt in mammillis:ꝛ palpebris:ꝛ aurib⁹:qñ apostemata fiunt ex ꝑcussione:aut alia quacunq̧ cã. Et vtimur etiã eo in medicatione mẽbroꝝ neruosorum sicut sunt iuncture:ꝛ corde.ꝛ si decoquat ouum sicut est:ꝛ comedat cũ aceto sedat humores fluentes ad stomachuz ꝛ intestina.Et si cũ eo miscuerĩ aliquã ex medicinis que cõferunt ad vẽtris fluxũ ꝛ dolorẽ eius:ꝛ des in potu:aut coques sup ignem sine fumo:ꝛ dederis infirmo in cibo confert ei iuuamẽto nõ pauco.Et meliores medicine que ei ĩ hoc casu cõmiscẽt est succ⁹ vue acerbe ꝛ sumach ꝛ qñ assat ouũ:aut coquat alit acgrit ꝑ decoctionem:aut assationẽ diuersitatẽ nõ paucam. Et idẽ auct. Dias. Ouum semicoctum sorbile est magis nutritiuũ q̃ alio mõ ꝯfectũ.Et vitellũ oui elixatũ qñ miscet cũ croco ꝛ oleo ro.confert pulsationi oculi.ꝛ admiscet ei melilotũ ꝛ confert apostematibus ani ꝛ apostemationi emoroidaꝝ. ꝛ qñ linit albumen eius sup cõbustionẽ ignis in ꝑncipio ei⁹ non sinit locũ vesicari.ꝛ qñ linit cum eo facies ꝓhibet solis cõbustionem.ꝛ qñ conficit cum eo solum thus ꝛ ponit super frontem ꝓhibet cursum humorum ad oculos.Et sorbet tepidũ ouũ ꝛ cõfert ardori vesice:ꝛ vlcerib⁹ renuz:ꝛ asperitati pectoris:ꝛ expuentibus sanguinẽ: ꝛ catarro descendenti ad pectus:ꝛ apostematibus amigdalarum ꝛ qñ distillat modicũ ex albumine eius in oculuz sedat dolorẽ eius. ꝛ qñ frigit cũ sumach ꝛ galla stringit ventrẽ.ꝛ qñ comedit solũ facit hoc.assatura ei⁹:ꝛ albumẽ ei⁹ qñ distillat in aurẽ apostemã tam calido apostemate infrigidat:ꝛ sedat dolorẽ ei⁹.ꝛ similit qñ ponit sup apostemata calida oculi cõfert.Et qñ sorbent oua cõfert morsui animal qđ dicit amolos:ꝛ qñ sorbet ouũ crudũ confert apostematibus amigdalarum. **Dias.** ꝺm translationẽ nostram capitu.de ouis

Habet enĩ ouum effectum duplicẽ.si enim semicoctum bibat:virtutem stomacho prebet ꝛ lenit: q: lene est.Crudũ aũt potatũ brancos emẽdat.lachrymum eius tepidũ in oculis dolẽtibus iniectũ salutẽ restituet.Uitellus aũt extrinsec⁹ illinitus in aliqua ꝑte corporis stiptic⁹ inuenit.coctũ vero in aceto:vt sit durum dysentericis ꝓdest.virtute aũt sua ouũ sorbile cibi:ꝛ pot⁹ virtutẽ ꝑstat.Crudum bibitũ sitim ꝓhibet.facit ꝛ nõ solũ ad oculos:verũ etiã vbi sine mordicatione necessariũ est medicamentũ:vt ĩ ano ꝛ veretro vlcerato:aut ad omnia maliciosa vulnera.vñ cũ oleo ro. mixtũ adhibet ad palpebras ꝛ mãmillas inflatas:ꝛ ad oĩa ꝑcussa loca in corpore:aut alio quolibet mõ factas inflationes in neruosis locis.s.cubitis vel digitis:ꝛ genub⁹: ꝛ articulis pedũ: ꝛ manuũ. Ad usturas crudi oui vitellũ vltimũ medicamẽ est cũ lana vl etiã albumẽ.infrigidat enĩ mediocrit:siccat sine mordicatione.Almansor tractatu 3º cap.de ouis Oua plus aliis cõueniẽtia galline sũt:ꝛ ꝑdicis:p⁹ que oua anatis in bonitate existunt:quanuis malum efficiant nutrimentum.Alia vero oua :sicut oua que sunt paruarum auium:aut magnarũ comedenda non sunt nisi medicine causa.duo vero ouorum prius dicta genera:galline videlicet:atq̧ perdicis sperma valde augmentant:atq̧ ad coitũ stimulando incitant.Anserum autem oua fastidium faciunt:grauem habentia odorem.Sed galline ꝛ perdicis oua temperata sunt ꝛ conuenientia Uitellus quoq̧ oui in caliditate temperatus existens bene nutrit.Albumen vero frigidum est et viscosum dureq̧ digerit:sanguis etiam ex eo generatus non est bonus.oua cuz elixantur: ꝛ dura fiunt plus nutriunt :ad digerenduz tamẽ sunt duriora tardiusq̧ ꝺ stomacho descendũt.mollia vero ad descendendum velocia:his a quib⁹ sanguis fluxus est multum:aut vires fuerũt imminute cõferunt.Tremula vero q̃ neq̧ dura fiũt neq̧ mollia inter illa duo media existũt.oua ꝑterea gutturis ꝛ pulmonis cõferunt asperitati:ex quibus sanguis tẽperatus ac multaꝝ viriũ generatur. Ipsa quoq̧ aliqñ vicẽ carnis tenet:q b⁹ valde pingues vti nõ debet. **Auic.** lib.2º capit. de ouis.Meliora ex eis sunt oua galline recentia ꝛ melius quod est in eis est vitellus.et melius eorum artificium est:vt non cum alio congelentur. post oua autem galline sunt oua auium :que cursu earũ procedunt:sicut atederam adoraz:ꝛ alcubugi:ꝛ attbehemigi.Oua vero anatis ꝛ similium sunt mali humoris.oua sunt ad equalitatẽ tendentia:sed ipsoꝝ albumẽ ad frigiditatẽ:ꝛ vitellus ad caliditatem:ꝛ ambo sunt humida:precipue albumen. Et ex eis sicciora sunt oua anseris ꝛ strucii in ouis est stipticitas:ꝛ proprie in vitello eorum assato.eorum autem albumen sedat dolores mordicatiuos propt sui glutinationẽ:qñ ipm tenet ꝛ remanet:quia nõ remouetur velociter sicut lac Coagulata vero sunt tardioris digestionis:plurimi aũt nutrimẽti.ꝛ meliora eoꝝ sũt sorbilia cocta in aqua:ꝛ sunt velocioris penetrationis.fit epithima ex albumine eorum:ꝛ tunc prohibet corruptõnem coloris a sole:ꝛ remouet eaz. ꝛ cum vitellus assat ꝛ terit ei⁹epithima ẽ vtile pãno ꝛ nigredini oua aũt auis turde sũt tĩctura bona ꝺm q͛ dr:ꝛ experitur hora qua preparata sunt ad illud cum filo lane penetrante in eis:ꝛ dimittitur donec consideret an nigrescat.Et similiter oua alodoc ꝫ q͛

dicitur:τ ponūtur oua in emplastris apostematū et in clysteribus ꝓpter vlcera et apostemata.et liniunt' sup herisipillā cū oleo.et conferūt exituris ani et pectinis:et adustioni ignis. et cōferūt ad vlcera:et similiter in adustione aque.et leniunt neruos.τ cōferūt omnibꝰ doloribus iūcturarꝫ.Et ponunt' in medicamentis abscindēdi fluxum sanguinis panniculi cerebri.τ cōferunt corize. τ vitellus oui galline confert apostematibus ca.in aure.Et dicit' ꝙ oua testudinis siluestris cōferūt epilepsie Albumē oui sedat dolorē oculi:τ vitellus cū croco τ oleo ro.cōfert ꝑcussioni oculi:et cū ex eo fit emplastrꝫ cū farina ordei ꝓhibet fluxū ab oculo:τ similit' linit' cū thure sup frōtē ꝓpter fluxū ad oculum.Et cōferunt oua sorbilia asperitati pectoris τ pulmonis:τ gutturis:τ tussi:τ pleurisi:τ ethicis τ raucedini vocis ex caliditate:τ stricture anhelitus:τ sputo sanguinis ꝓprie cū sorbet' vitellus iporū tepidꝰ. Et oua quidē testudinis siluestris expta sunt tussi infantiū.τ oua cocta in aceto ꝓhibent fluxū ventris τ dysenteriā.τ ipsoꝝ vitellus cōfert vlceri renū τ vesice precipue si sorbeat' crudus.Et que ex eis sūt assata sup cinerē sine fumo cōferūt solutioni ventris τ dysenterie.qū comedunt' cum aliquibus stipticis:τ aqua agreste τ cōferūt asperitati intestinoꝝ τ vesice.Et ex albumine quidem ipsoꝝ fit clystere cū meliloto ꝓpter vlcera intestinoꝝ τ putrefactionē eoꝝ.τ cōferūt exituris ani τ pectinis.τ superponit' liciniuꝫ infusum in eis:τ in oleo ro.ꝓpter apostemata ani τ percussionē eiꝰ. Ex albumīe preterea ouoꝝ fit pessariū cū oleo d' alcanna τ cōfert vlceribus matricis:τ lenit matricem.τ quādo sorbet' sicut est crudū cōfert fluxui sanguinis.Amplius oīa oua:precipue oua passeꝝ augmentū faciūt in coitu.Et dicit' ꝙ cū oua anseris miscentur cū oleo τ distillātur tepida in matricem prouocāt mēstrua post quatuor dies.Et idē in lib.de viribꝰ cordis dicit ꝙ cōfortant cor.Rabi moyses cap.de ouis.Oua in se recentia sūt cibus ꝓpinquior sanguini:sed oua dura assata sunt ex cibis grossis viscosis.τ oua iuuant ad coitum:τ maxime cū cepis τ rapis. **Gal.** sup illo amphorismo eoruꝫ que nutriūt oua nutriūt parum τ tarde:τ maxime in aqua cocta.τ oua sunt grossus cibus:sicut ius tritici τ pisces.vitella eorū cū oleo ro.τ croco remouēt dolorē podagricorū τ si multū doluerint misceat' modicum opij τ inungant'.Cōtra incendiū ignis fiat vnguentum satis ꝓbatū ex vitellis ouoꝝ recentiuꝫ oleo ro.cera alba τ sepo arietino.Ad idē valet succus plantaginis cū albumine ouoꝝ recentiū τ succo cucurbite Albumē oui cū vitello in vrinali positū alicuiꝰ suspecti:qui quouis modo sumpsit venenuꝫ interiꝰ infra certas horas illud patefacit vbi sit:qm̄ si sit vltra gibbum epatis.s.in venis vel vijs vrinalibus nigrescit τ fetet.Si vero sit citra concauum eius vt in orobo vel īteſtinis alijs rugatur τ citrinescit sed non fetet. hoc repperi in margine cuiusdam Sera.apud cap.de vrina.ideo hoc etiā hic addo.

Baaracothon i.psillium

Baam.i.cū multe placente ponunt' i patella vna super aliam locando melle īter oēs duas posito atqꝫ sic simul coquuntur

Basdh .i.baadh

Baucia .i.pastinaca

Baucia hortensis.i.pastinaca domestica: ꝓ q̄.l.l. lezar.

Baucia agrestis id est pastinaca agrestis τ ē daucus.

Baurtania.i.vitis agrestis

Cap.74.

b **Baul** ara.vl' birne:grece lociū:latīe vo vrīa **Sera** li.aggre.cap.baul.auct.Gal.Uiriꝰ vrine est calida acuta:τ est in ea abstersio magna:τ propter hanc causam vtuntur ea lauatores pannorum lauantes cum ea pannos:τ auferunt ab eis maculas τ sordes.τ ex ea est ex animalibus fortis caliditatis maioris ē caliditatis τ ecōtra.Et vrina hominis debilior est omnibus alijs p̄ter vrinam porci castrati.Ipsa enim est in debilitate sicut hominis vrina.Urina autem verri fortior est vrina hominis.τ vrina apri fortior est his τ signum in hoc est acuitas odoris:postq̄ꝫ non potest temptari per saporem vel potum. propterea vero quod viderunt medici ꝙ vrina multum abstergit:curant cum ea vlcera profunda τ scabiem τ vlcera multe sordis:τ propterea administrat' in vlceribus testiculoruꝫ circa loca illa existentibus que sunt multum humida:τ in vlceribus aurium τ abluunt cum ea caput:τ mundificat furfures q sunt in eo:τ lentigines faciei.τ curat empetiginem τ serpiginem:τ sahaphati capitis:τ qn̄qꝫ administrant eaꝫ coacti:non potentes habere medicinā aliam in rusticis:τ curat egritudines eorum.τ accipitur etiam petia:τ ligatur super exituram aut super vlcera que generantur in manibus τ pedibus ligatione forti :precipiendo infirmo ꝙ continue mingat sup loco illo:non dissoluendo donec curetur τ confert τ curātur. sꝫ medicina que sumitur ex vrina infantiuꝫ:τ ē dicta chrysocolla eo ꝙ aurifices vtuntur ea ad aurum solidandum:ē multum iuuatiua in vlceribus fraudulentis:τ difficilis consolidationis.qui ergo vult facere hanc medicinaꝫ accipiat mortarium ex cupro :τ pistellum ex eodem:τ mingat in eo puer non pollutus τ pistetur continue in sole aut in loco calido:donec dissoluatur ex substantia eris:τ erit magni iuuamenti in vlceribus dictis.Fex autē vrine alba residens in fundo eius ſm ꝙ dicitur confert herisipille.Et vrinam puerorum τ etiam virorum iaꝫ biberunt quidam in passionibus prouenientibus ex corruptione aeris:τ estimauerūt se ꝓpter hoc fuisse curatos. **Dias.** capitulo locium.quisquis biberit locium percussuꝫ vipere sanat.venenis bibitis prodest.hydropes in initio curat. punctiones echimi: τ scorpionis maritimi: similiter τ draconis maritimi punctum curat. Canina vrina nitro admixta :τ inde medicamentum factum lepras τ prurigines tollit.

Et vrina hominis quãdo cum nitro miscetur con fert si ponatur sup morsum canis rabidi: et scabi em vlceratam et supra pruritum. Et vrina homĩs senis que nõ est recens: est melior in vlceribus hu midis: et in furfuribus capitis: ꝛ empetigini et ser pigini: ipsa quidẽ furfures: et acoras: et scabies: et pannaritia vulnera medicanda curat. putredines veretri et pustulas aurium sanat. vermes aurium excludit et curat cũ corio mali granati si fuerit de cocta. Pueri vrina ortopnoicos curat cũ melle ĩ vase ereo cocta peruncta. vulnera gingiuarũ cõ pescit. caligines oculorum tollit in eramine missa et cocta vt ipm coagulare faciat. et puluis eius in oculis aspergatᷣ: quod in vase ex vrina resederit. ignem sacꝝ cõpescit. Caprinũ lotium in vase coctũ et cum lanis pessarijs adhibitum dolores stericos curat. vulnera oculoꝝ tollit. prurigines palpebra rum cõpescit. vrina thaurina cũ mirrha adhibita dolores auriũ mitigat. vrina caprina hec omnia facit. bibita vero calculos frãgit et excludit. Lepo rinum lotium bibitũ cum spicanardi et aqua cya this duobus hydropes curat. infantibus vrinã ꝑ uocat. ventrẽ mollit. dolorẽ aurium cõpescit. Lin cis vrina: quẽ multi ligurũ vocãt: mox vbi minxe rit lapis fit: quẽ multi elecoꝝ vocant. dolores sto machi cõpescit. ventris abstinet rheumatismum. Asininũ vero lotium bibitũ nefreticos curat. hec sententialitᷣ dicit Sera. auct. Dias. cap. proprio. lꝫ sub alijs verbis.

Baulurus gemel .i. vrina cameli
Baulleb .i. vrina canis
Baulumsen .i. vrina hominis
Baulasabil .i. vrina puerorum
Baulcebul idẽ qꝺ. s. Baualmais. i. vrina cap
Baulbaccara .i. vrina vacce
Baulbulis. i. vrina bouis Bauma. i. pix
Baurach babasur: est quedã spẽs baurach
Bauratus. i. desiccatus ꝛ induratus
Baurati. i. mediũ ventris Cap. 75.

b Aurach ara. gre. afronitrũ latine vꝫ spuma ni tri. Baurach aliud minerale: aliud ar tificiale. Minerale aliud armenũ: aliꝺ aphricanũ: aliud romanũ: aliud egyptium. Arme num est laminosum albũ: hñs permixtionẽ rube dinis: ꝛ aliqd purpureitatis. ꝛ est mordificatiuũ salsum. Alie vero spẽs in his ꝓprietatibꝰ erunt re missiores ꝛ debiliores. vñ baurach. i. afronitꝝ: qꝺ est spuma nitri armeni: q̃ ẽ alba leuis: ꝛ salsa mor dificatiue. Et est aliꝺ sicut artificiale: sicut flos pa rietis: qui est sicut flos salis: ex eo artificialiter fit sal nitrũ. Et est similitᷣ baurach artificiale: qꝺ fit ꝭm Gal. li. dinamidiaꝝ cap. de afronitro sic: acci pe partes nitri duas: saponis partẽ vnam: distem pera cũ capitello: ꝛ fac trociscos. Illud vero qꝺ ẽ minerale ꝭm Dias. cap. de afronitro: dicitᷣ afroni trũ verius: ꝛ est ca. ꝛ sic. in 2º. gradu. Sera. li. aggre. cap. de ni tro. Nitrũ ꝛ bau rach. i. nitrũ ꝛ spuma nitri: spẽs baurach ꝛ minẽ ipsiꝰ sũt sicut minere salis. nã ex eo est aqua fluẽs deinde petrificatᷣ: et ex eo est quod in minera sua est sicut lapis. et ex eo est rubeũ. ꝛ ex eo est album ꝛ purulentũ: ꝛ multoꝝ coloꝝ. Unde nitrũ habet spẽs multas. Una earũ dicitᷣ baurach armenum ꝛ defertᷣ ab armenia. ꝛ est alia que dicitur nitrũ ꝛ defertur ab rabath. Sunt eiꝰ due spẽs: album ꝛ nigrum. ꝛ est simile salibus minerarũ. ꝛ sapor eiꝰ est inter salsedinem ꝛ acetositatẽ. Et dixit quidã medicus ꝙ baurach sunt due spẽs. s. artificialis: ꝛ nãlis. ꝛ nãlis ẽ illa que nascitᷣ in mineris: ꝛ sũt eiꝰ due species. s. armenicum ꝛ babylonicum. ꝛ arme nicum est melius: ꝛ est illud qꝺ vidimꝰ apud nos sed babylonicum est illud quod defertur ad nos ꝛ sunt eius due species. vna nominatur nitrum. et est sal petrosum: cuius color est ad rubedinẽ ten dens: et sapor ad salsedinem cuꝫ amaritudĩe pau ca significans superfluam adustionẽ. Et species alia dicitur baurach panis: quia in massa vtuntur eo in pane: et hoc quia homines ipsiꝰ terre dissol uunt ipsum in aqua: et liniunt ex eo panẽ anteq̃ coquant. recipit enim ab ipso claritatem quandã sed baurach artificiale generatᷣ ex materia nitri humiditate plumbi. et hec cõmiscentur ad inuicẽ et ponuntur ad ignem: et illud nominatᷣ nitrum et est sal petrosum incisiuum et abstersiuum exi stens. vnde vna ex speciebꝰ baurach artificialis ẽ baurach album. Et est aliud artificiale quod est spumosum. et est melius oĩbus. et color eius ẽ ter reus purulentus trahens plus versus rubedinẽ et ex eo sumitur qꝺ fit ex sigillatione. Dias. cap. de nitro. Ni trum eligi oꝫ: qꝺ est lene. et color eiꝰ sit sicut color rose: aut album et sit plenum foraminibus: sicut spongia: sed me dicina que dicitᷣ afronitrũ: et est eiꝰ expositio spu ma nitri: et est illꝺ quod putãt quidã eẽ baurach armenum. et melior ex ea est que est lenis multũ et existens in laminibꝰ cito frangibilis. et in colore suo est purpureitas. et ẽ similis spuma mordicãs linguam quemadmodum est illa que defertur a si lia vel delfia: et a candia. et post hanc ĩ bonitate ẽ illa que defertur a babylonia vel ex egypto. Et idem Sera. auct. Gal. differentia est iter baurach aphrice: quod dicitur spumosum et nitrum vel ni tri spumaꝫ ꝙ spuma baurach est medicina desic catiua. et color eius est similis farine frumenti. et est alba. nõ est sicut flos lapidis asij: neq̃ talis co loris. sed baurach spumosum non est sicut farina sed est coagulatũ et aggregatum. et est illud quo vtuntur homines quotidie ad lauandum sordes et ad auferendum pruritũ: et postq̃ res est sicut diximꝰ inueniũt ipsaꝫ medici eẽ vnã ex medicinis resolutiuis. sꝫ spume baurach virtꝰ et nã est eadẽ quã hꝫ baurach: nisi q2 est subtilior: et postq̃ dixi mus ꝙ natura baurach est media inter naturam baurach aphrice et naturam salis: et hoc quia in baurach aphrice est virtꝰ q̃ abstergit solũ. et ĩ sale est virtus stiptica: et in baurach sunt iste due virtu tes simul: nisi quia virtus eius est stiptica pauca: sed virtus abstersiua est multa. Et dixit ꝙ virtus baurach est media inter virtutẽ baurach aphrice

⁊ salis: ⁊ quãdo cõburit᷑ est ꝓpinquius illi aphri-
ce: ⁊ hoc ideo q: subtiliat: ⁊ ꝓpter hanc causam de
siccat ⁊ resoluit. Et si sumit᷑ de eo aliquid per os
incidit ⁊ subtiliat humores grossos plusquam sal
sed baurach aphrice non vtimur interius: nisi in
digeamus medicina forti: q: ipm cõmouet nause
am ⁊ vomitum: ⁊ nisi esset ꝓpter hoc darem⁹ ipm
in humoribus grossis. Quidã vero vtunt᷑ isto bau
rach aphrice in medicinis: que dant᷑ illis qui sum
pserunt fungos strãgulantes ⁊ curat eos statim.
sed ⁊ nos administramus baurach: ⁊ nõ adustum
⁊ maxime spumã ei⁹ in ista strangulatione: ⁊ ista
spuma nomine greco: ⁊ cõposito afronitꝝ dicit᷑:
⁊ est magis abstersiuum q̃ sal: quia non stipticat
⁊ sunt amara multum. Et post dicit ꝙ sal amar⁹
medius est inter salem durũ ⁊ afronitrum bonũ
eo ꝙ afronitri sunt spẽs: q: eo est durũ grossum
quod non dissoluit᷑ in aqua cito. ⁊ non est sermo
medius hic in spẽbus illis ex eo: sed sermo ille est
medius in hoc ꝙ significat nomen suum: volo di
cere spumã substãtie eius que est sicut spuma: q:
nitrũ est sicut petra. ⁊ ista spuma est sicut spuma
in sup̃ficie existens: ⁊ ideo nitrũ est min⁹ calidum
q̃ afronitrũ. ⁊ ꝓpter hanc causam aufert carnem
que crescit in vlcerib⁹: ⁊ destruit eam absq̃ nocu-
mento aliquo. sed flos nitri ⁊ similit᷑ ipm nitrum
vlcerũ mordicat carnes. Et dicit cõsiderator hoꝝ
sermonũ: qñ diligenter cõsideras sermonẽ Gal.
in 4° cap. de nitro ⁊ afronitro. ⁊ cõparas ipm cũ
sermone suo in xi. cap. baurach aphrice quod est
spumosum: ⁊ baurach similit᷑: ⁊ aggregas opera
tiones inuenies ꝑ certo: ꝙ intellexit per baurach
aphrice nitrum: ⁊ ꝑ baurach afronitrum spumã
nitri. ⁊ dixit ꝙ afronitrũ est spuma nitri: ⁊ est bau
rach armenum. sumit᷑ ergo per hoc ꝙ baurach
ẜm Gal. est baurach armenũ. Et ꝑ certo scias ꝙ
intellexit ꝑ baurach armenum afronitrũ. Cõburi
tur nitrũ sic: ponat᷑ in olla terrea ⁊ sepeliatur in
prunis: ⁊ dimittat᷑ donec calescat: ⁊ postea aufera
tur ab igne ⁊ reponat᷑: ⁊ illud est qđ vocat᷑ amen
tum. Bulcasim libro qui dicit᷑ seruitor. sal nitrũ
comburit᷑ sicut sal. **Posse. Sera.** auc. Dias. Virt⁹ oĩs
nitri est desiccatiua. ⁊ qñ bibit᷑ ex eo incidit ⁊ sub
tiliat humores grossos viscosos plusq̃ afronitrũ
⁊ dat᷑ adustum ⁊ nõ adustum ad suffocationem
fungorum pniciosoꝝ. sed virt⁹ spume nitri que dr̃
afronitꝝ ẽ similis virtuti salis adusti. adustio ei⁹
est sicut adustio illi⁹: nisi ꝙ afronitrum valet pl⁹
sale in hoc ꝙ sedat torsiones vẽtris. ⁊ miscet᷑ cum
aliquib⁹ vnguentis: ⁊ inungitur ex eis patiens fe-
bres ciclicas: ⁊ aufert rigorem earum si fiat inun
ctio ante paroxismum apud ignem. ⁊ ingreditur
etiam vnguenta que fiunt ad scabiem vlcerosam
⁊ pruritũ ⁊ morpheã. Et qñ afronitrum ⁊ spuma
nitri: quod est baurach armenũ dissoluit᷑ ĩ aqua
aut vino ⁊ distillatur in aurẽ: sedat dolorem eius
⁊ ventositates que sunt in ea: ⁊ sibillum: ⁊ confert
humorib⁹ fluentib⁹ ad ea: ⁊ qñ dissoluit᷑ in aceto
mundificat sordes que sunt in ea. ⁊ qñ miscet᷑ cũ
adipe anserino aut axũgia porcina curat morsus
canis. ⁊ qñ miscet᷑ cum terbentina curat orificia
furunculorũ. Et fit emplastrum cum ea: ⁊ ficub⁹
supra ventrẽ hydropici. ⁊ fit cũ eo ⁊ melle cohol
acuens visum. ⁊ qñ bibit᷑ cum aceto ⁊ aqua ꝯfert
suffocationi fungoꝝ perniciosorũ. ⁊ qñ bibitur cũ
aqua. confert nocumẽto specierum cantaridarũ
que dicit᷑ bursfrasitis. ⁊ sumitur cũ anuiden ⁊ cõ
fert nocumento sanguinis narium. ⁊ cõfert ad ex
tenuandum. ⁊ fit emplastrum paralysi: ⁊ facit de
clinare caput ad posteriora. et torsionib⁹ neruoꝝ
confert. et miscetur pusca et aqua et fit panis ha-
benti paralysim lingue.

Baucia .i. vitis alba
Bautamia. i. viticella: et est idẽ quod supra
Babalanus mepsico. i. bubalanus repsico
Babatgematicon. i. succus cauliculi agrestis
Babebot est quedam auis calidior omnibus aui
bus: quam non cognosco faciens augmentum in
coitu.
Bablericum .i. bellirici
Babunagium .i. isopus
Babunegum .i. camomilla
Bacanũ. i. rhaphan⁹ Baca. i. fructus lauri
Bacat. i. pondus Bacath idẽ qđ supra
Bacca .i. bacha
Bachantis quid est lege litteram hec
Bacha. i. fruct⁹ oliue vel lauri vel hedere: et sũt
fructus vel grana rotunda.
Bachar sunt proprie bacce lauri
Bachara. i. asarum Cap. 76.

b **Achaelb** gre. latie luyula vl᷑ panis cuculi. Luyu
la ẽ herba acetosi saporis. folium eius
est paruum et tripliciter diuisum: et in
cacumine cuiuslibet partis est alia incisura. semĩa
eius sunt in vaginulis similib⁹ corniculis que cũ
tanguntur tempore maturationis euolant ab eis
semina similia andachuche tẽdentia ad rubedinẽ
⁊ vocat᷑ trifolium acetosum: sicut apparet in. l. an
dachucha: et talis est trifoliũ quod ponit᷑ a Da
masceno in vnguento diafinicon: et vocat ipsum
trifoliũ. Plinius cap. bachaelb. folia cime flores
et fructus sunt fri. et sic. folia tamen sunt humidio
ra predictis. fruct⁹ vel semina eius matura aliqua
lem habent dulcedinẽ. **Posse.** Luyula medetur vl-
ceribus oris: et fistul᷑
similatur in virtute acetose siluestri est stiptica. cõ
solidat vulnera et vlcera. succus eius valet vlceri
bus oris antiquis et alcole. et rob ei⁹ confert alco
le. Plinius cap. bachaelb. ꝓpter acetositatem exi
stentem in ipso valet ad alcolam: et aliãs egritudi
nes oris. Bacia. i. baucia
Bactitura seu squama metallorũ: grece dr̃ lepi
dos. Bacora catona. i. psilliũ
Bacora citona idem quod supra
Bacula .i. bacca
Bacuch marina .i. buthormarien
Badabas est regio quedam
Badrabarac .i. resistẽtia veneno

Badhar i.stercus animalium
Babacha.i.cibꝰ q fit ex tritico lacte ⁊ zucaro
Cap.77.

b **Akade**ara.vl' adriaochbara:vl' scede:gre.polion:latine vero poliū mōtanū. Polij diuersa sūt genera:sed mōtanū cōpetit vsui medicine.vñ cuꝫ simplicit' poliū īuenit':mōtanū dꝫ ītelligi.cū flores ꝑducit colligat'.p annū seruat'.virtutē hꝫ dissoluēdi ⁊ cōsumēdi.et hꝫ virtutē diureticā ex sbtili sub **Sera.** li.aggre.cap.bakade.auc. Dia stātia. sco.due sūt spēs.s.magnū ⁊ paruum.paruū ē quo vtūt' medici.⁊ ē plāta sbtil' paruum:cuiꝰ lōgitudo ē circa palmū.⁊ ē plena semīe Magnū vero ē sup cuiꝰ sūmitatē ē capitellū ꝑuū rotūdū:simile capitello spine albe.odorē hꝫ grauē cū pauca aromaticitate.⁊ **Dias.** cap.poliō magnū ē debilioris odoris. Poliū est mōtuosū.⁊ ē alteꝝ.Mōtuosū vero ē qd nobis venit ī vsū.frutex ē alba ⁊ tenera:folia hñs lōga vniꝰ cubiti:sup quas virge sūt cū capitellis semine plenis:a q̄ lanicies exit alba ⁊ lōga velut capilli:odorē hñs cū **Gal.** viij.sim.phar.ca.d polio. Po suauitate. liū amaꝝ gustātibꝰ ē ⁊ moderate acre.magis aūt virtuosū qd minꝰ ē:hoc ī antidotis vtimur:etenī acriꝰ ⁊ amariꝰ ē q̄ȝ illud qd maiꝰ:sic vt ex 3º gdu fit siccatiuū:ex secūdo vo iā cōpleto cale **Posse.** Uinū decoctiōis eiꝰ facictium. ⁊ passulaꝝ valet ꝯ frigiditatē pectoris:⁊ vinū decoctionis eius valet ꝯ dolorē ex vētositate ⁊ opilatōe splenis:⁊ epatis:⁊ renū:⁊ ꝯ strāguriā:⁊ dissuriā:⁊ dolorē stomachi ex vēto **Sera.** Uirtꝰ eiꝰ.s.polij ē q̄ abstergit sitate. ⁊ ꝑprie illud qd ē minoris speciei:qñ desiccat'.⁊ incarnat:⁊ aperit opilationes mēbroꝝ ītrīsecoꝝ.⁊ ꝑuocat vrinā ⁊ mēstrua.⁊ curat vulnera ⁊ vlcera maligna:qñ pulueri:zat' sup ea:⁊ ꝑprie qd ē minoris spēi:qñ ē siccū.ſꝫ maioris spēi:qñ ē recēs īcarnat vulnera magna ⁊ vlcera.⁊ qñ decoctio amboꝝ bibit' cōfert morsibꝰ venenosis:⁊ hydropisi:⁊ ictericie.⁊ qñ bibit' cū aceto cōfert apostematibꝰ splenis:veꝝ facit sodā.⁊ ē malū stomacho.⁊ relaxat vētrē.⁊ ꝑuocat mēstrua.⁊ qñ sternit' sb lecto fugat aīalia venenosa.⁊ qñ fit emplastꝝ cū eo cōglutinat vulnera humida:⁊ ipsuꝫ mūdificat caput.⁊ prouocat vrinam.⁊ refrenat libidi **Dias.** Elixatura eiꝰ morsibꝰ venenatis nem. occurrit.hydropicis magnū ꝑsidiū ē.aceto mixtū spleni vtilit' adhibet'.dolorem capitis ꝯmōuet.⁊ cacostomaticū est.vētrē mollit mēstruis īpat.res venereas extiguit.caput purgat ⁊ vrinā mouet.⁊ strato supposito lōgiꝰ arcet serpētes.cataplasmatibꝰ adhibita vulneribꝰ paracolesim facit.arcuato **Gal.** Poliū q2 amaꝝ:⁊ mo morbo succurrit. derate acre deobstruit oīa viscera ⁊ vrinas:⁊ mēstrua ꝑuocat.⁊ viride qdem adhuc existēs cōsolidat magnas plagas:⁊ maxime fructicosa spēs eiꝰ. siccū vero factū sanat male morigerata vulnera:qñ apponit'.magis aūt hoc efficit quod minus est.

Bakcha i.vacca
Bakche aliendi i.olus iudaicum
Baklens idem quod supra
Bakim id est brasil:⁊ est bacham
Bakinon idem quod supra Cap.78.

b **Alaustia** latine gre.balaustiō ara.lulicıar. Balaustia ē flos mali granati caducus:queꝫ **Dias.** vocat gtinū cap.de malo granato:fri.ē ⁊ sic. **Sera.** li.aggre.ca.luliciar .i.ba i 2º gradu. laustia.⁊ ē flos mali granati.Et ex malis granatis:quedā sūt domestica:qdā siluestria.sed flos siluestris d' balaustia:quaꝝ qdā īuenit' alba:qdā pur **Auic.** li.2º capitu. purea:⁊ qdā rosacea. de balaustia Balaustia flos ē granati siluestris ꝑsici: aut egyptij.⁊ est ipsa qdē qñq3 ē rubea:qñq3 alba:⁊ qñq3 rosea.Et succi eiꝰ nā ē sic succiba:be hircine.fri.ē ī fine ꝑmi gra **Aui.** vi sim.phar.cap.balaustiū dus:sic ī 2º. Balaustiū ē flos mali gnati siluestris q̄lis dōestico vicinꝰ.vehemēt' aūt stipticat gustū: necnō desiccatiue ⁊ stiptice vtutis ē palā quoq3 q ē grossaꝝ partiū si recolamꝰ dicta ī quarto hoꝝ monumētoꝝ:cū ondebamus dē stipticū terrestre eē ⁊ frigidū. Nulliꝰ aūt alteriꝰ saporis hꝫ īdiciū:⁊ iō ponet vtiq3 hoc aliqs siccare:⁊ īfrigidare nō debilit'.sīqdē nō male ondebatur a nobis in quarto hoꝝ monumētoꝝ īesse stipticitatem terrestribꝰ ⁊ frigidis corporibꝰ: deinde ⁊ apparētia testāt'.Etenī si paratritionibꝰ ⁊ alijs vlceribus id apponas citiꝰ qdē videbis ad cicatricē ꝑcedere.hic ē enī q emittētibꝰ sanguinē ⁊ dysenterijs adhuc in fluxibus q in vētre:⁊ matrice nō est aliqs medicoꝝ scribētiū curatiuū negociū:q non vtatur hoc **Pos.Ser.** Balaustia īcar pharmaco. nat ⁊ stringit ⁊ curat tenasmonē.⁊ cōsolidat vlcera ītestinoruꝫ.⁊ cōfert sputo sanguīs:⁊ fluxui mēstroꝝ.⁊ confert ad oīa ad q̄ cōfert **Auic.** Balaustia ē glutīhypoquistidos. natiua:⁊ retinꝫ oēꝫ fluxū sāguīs ⁊ generat melācoliā.⁊ ē bōa gingiue sāguinolēte.⁊ ꝯsolidat plagas:⁊ vlcera ātiq:⁊ albo cor ⁊ ꝑcussionē pulnerizata desup.⁊ firmos efficit dētes motos.⁊ ꝓhibet fluxū sanguīs.⁊ strīgit fluxum intestinoꝝ:⁊ fluxū matricis sanguineū.loco eiꝰ ponat' cortex glandis:⁊ caput granati.
Balanon i.glans
Balantha squama piscis qdā q īuenit' ī frōte piscis degētis ī cōcha rotūda:⁊ tortuosa cōcaua: ſꝫ nos vtimur blaccebisantia:q̄ fert' de sancto.
Balath i.glans
Bala.i.succꝰ palme ī q̄ dactili nascuntur
Balas est cum multe placente in oleo frixe ponūtur patella vnā super aliam locando
Balaustum i.quercus
Balanos.i.glās:⁊ ē etiā castanea Cap.79.

b **Alanus repsico** vl' balanus mopsica:vel pigmētaria:gre.arabi.haben:latine vo ben. Ben ē semē arboris

myrice.fruct⁹ ei⁹ sicut auellane:habētes intus me
dullā q̄ exp̄mit̄:ꝛ egredit̄ humiditas q̄ īgredit̄ ī
nobilib⁹ cōfectionib⁹ ꝑ oleo.nascit̄ ī ethiopia ꝛ in
egypto:ꝛ ī idia:ꝛ palestina.Est aūt ben aliud qḋ ē
granū triangulatū albū paruū simile chartamo
sed mai⁹ vtrūq̄ȝ:nec ita oblōgū:quo multi vsi sūt
ꝑ pipere albo lȝ decipiāt̄:a qb⁹ exp̄mit̄ oleū di
ctū muscellinū:vel balaninū.nā arabes vocāt illō
semē mu- **Dias.** fm trāslationē nr̄am capit.
scellinū: balan⁹ repsico.i.ben.ē semē
arboris:similis arbori myrice:nuces hn̄s ab intus
q̄s cū digitis cōfricaueris humorē eijciūt:q cōfe-
ctionib⁹ miris ꝛ nobilib⁹ multis miscet̄ ꝑ oleo.
nascit̄ vero in ethiopia:ꝛ in arabia:ꝛ in locis īdie
ipe succ⁹ melior ē:q ē re- **Sera.** li.aggre.cap.
cēs ꝛ odore plen⁹:ꝛ alb⁹. haben auct.
Dias.haben.i.granū ben.ꝛ ē fruct⁹ arboris simil̄
thamarisco:ꝛ ē fruct⁹ auellanis.medulla ei⁹expri
mit̄ sicut amigdale.ꝛ egredit̄ aliqd loco olei.ꝛ na
scit̄ hec arbor ī terris bahabes:ꝛ in babylonia:ꝛ ī
locis arabū:ꝛ ī terris palestine:q̄ noīant̄ nitram
ꝛ melior ex eo ē nouus plen⁹ alb⁹:facilis excoriati
onis.Et idē auc.Gal.hec medicina defert̄ ad nos
ex terris arabū.ꝛ pigmētarij vtūt̄ succo medulle
ei⁹ loco olei.ꝛ cō- **Jo.mes.** cap.ben. Ben
plexio ei⁹ ē ca. ē granū alma-
basus:ꝛ ei⁹ aliud magnū:aliud pūū. Magnū aūt
ē i magnitudie fruct⁹ auellane:triāgulatū.pūum
aūt ē sicut cicer :ꝛ vtrūq̄ȝ hȝ medullā vnctuosam
lenē:ꝛ albū:sȝ mai⁹ īcolumi⁹ ē paruo.paruū vō ē
malignū:magnū aūt meli⁹ :cui⁹ alb⁹ ē cortex:pla
nus:tenuis.ꝛ cui⁹medulla ē alba lenis:mlt̄e vnctu
ositatis.Et qḋ ē antiquū meli⁹ ē recēti:ꝛ pūū me
lius ē sbnigꝝ declināš ad albedinē:ꝛ cui⁹medulla
ē vnctuosa alba ꝛ lenis.ꝛ antiquū meli⁹ est recēti
acuto.magnū ē ca.ī p̄n.tertij:sic.ī 2⁰. ꝛ ī ipo ē hu-
miditas supflua cū acredīe.ꝛ ē īcisiuū:ꝛ mundifi
catiuū:abstersiuū:apitiuū opilationū:ꝛ viscerꝝ cō
turbatiuū:ꝑpt̄ humiditatē supfluā p̄parāš ad vo
mitū.ꝛ min⁹ ē fortius ī oī re:faciēs opatōes diffi-
ciles laboriosas pducētes ad casū virtutis:ꝛ sudo
rē frigidū.ꝛ ideo pui phibēda est administratio
nisi in emplastris:ꝛ fricationib⁹ ꝛ olei ipi⁹:ꝛ in vn
guentis.Magni aūt malicia corrigibilis est:ꝛ hec
sūt corribilia in ipo.nocet enī stomacho:faciēs sb
uersionē ī eo.ꝛ ē laboriose solutionis ꝛ tarde.Et
nos qdē dixim⁹ ī canone:q̄ assatio eius ab eo re
soluit ꝛ maturat supfluā humiditatē aptā ad sub
uersionē:ꝛ nauseā ꝛ vomitū: ꝛ dimittūt ei vt sit ꝑ
vētrē solutiuū tātū.Semē aūt feniculi ꝛ anisi cuȝ
eo rectificāt nocumētū p̄mū:ꝛ ꝑp̄e mixta coctiōi
ipsi⁹.ꝛ fiūt ex medullis ei⁹ post coctionē ipsius:ꝛ
medio pōdere ei⁹ex amigdalis dulcis ꝛ melle pas
sularꝝ:forme sicut auellane. ꝛ sūt iuuamēti magni
vbi oꝫ.Opatio decoctōis ei⁹ ē: accipe ex eis inte-
gris q̄ntitatē quā volueris:ꝛ īuolue eos in pasta:ꝛ
coque ī cinere calido:ꝛ tere cōtritione mlt̄a:ꝛ po
ne ex seminib⁹ ꝛ spcb⁹ aliq̄s: ꝛ īuolue ī panno: ꝛ
desuper inuolue pastam :ꝛ fac sicut supi⁹.oleum
autem eius extrabitur sicut oleum de amigdalis.

Posse.Dias. Ex eo.ȝ.i.bibita cuȝ
pusca splen siccat cū
iris illyrica mixt⁹:ꝛ ī cataplasmatib⁹ posit⁹.ꝛ mul
sa adhibita dolores podagricos mitigat.aceto au
tem mixt⁹ lepras ꝛ maculas: ꝛ pustulas corporis
tollit.Accept⁹ solutionē vētris facilē p̄stat. mulse
mixt⁹ nauseā ꝑuacat.cacostomatic⁹ ē. oleū qḋ ex
ipso semīe exit acceptū vētrē mollit.coriū radicis
ei⁹ stipticū ē.exp̄ssus succ⁹ ei⁹ vtilis ē:vt asp̄redinē
ꝛ pruriginē corpis **Sera.** Ben cōfert empe
mirifice purgat. tigini ꝛ lentiginib⁹
q̄ sūt ī facie:ꝛ scabiei:ꝛ prurituī ꝛ egritudini cum
eleuat̄ cutis cū aceto:ꝛ attenuat duriciē epatis et
splenis si eis supponat̄ cū aliq̄ pharmacia ex de-
siccātib⁹:sȝ ī succo ei⁹ ē parꝝ stipticitatis.mouet vo
mitū qn̄ bibit̄ ex eo cū melle.ꝛ laxat vētrē laxatio
ne fortiori.ꝛ aufert cicatrices multū oleū ei⁹inun-
ctū.cortex exterior ipsi⁹ grani admīstrat̄:qn̄ indi
gemus stiptica. **Jo.mes.** Ben ꝑ vomituȝ
tione multa. ꝛ ꝑ ventrē educit
phlegma crudū grossuȝ.ꝛ ē medicina mirabil̄ ad
colicā phlegmaticā ꝛ vētosaȝ. ꝛ etiā clysterizatur
ꝛ supponit̄.ꝛ fit ex medullis ei⁹ emplastꝝ:ꝛ faria
ordei ꝛ melle:ꝛ soluit apostemata dura:ꝛ scrofu-
las.valet ad egritudines neruorꝝ frigidas: sicut ē
ꝫctio ꝛ spasmus.calefacit enī eos:ꝛ lenit duricieȝ
eorꝝ ꝛ nodositatē.ꝛ emplastrat̄ sup epar ꝛ splenē
ꝛ ꝑp̄e cū farina lupinorꝝ ꝛ spica: ꝛ cōfert duriciei
ꝛ opilatōi eorꝝ.Ben aūt pūū emplastrat̄ in egre
tudinib⁹ p̄dictis:ꝛ ē virtuosi⁹:ꝛ similit̄ ei⁹ oleum
Oleū aūt de ben notū cōfert vestigijs vlcerꝝ:ꝛ len
tiginib⁹ꝛ feditati ei⁹: ꝛ morphee.ꝛ distillat̄ ī aurē
ꝛ cōfert dolori ei⁹:ꝛ sonitui ī ipa ꝛ surditati.dosis
ei⁹ ē a.ȝ.5.vsq̄ȝ **Auic.** li.2⁰.cap.de ben.Ben ē
ad.ȝ.i.ꝛ.5. mūdificatiuū.ꝛ ꝑp̄e ei⁹
medulla:ꝛ īcisiuū humiditatū grossarꝝ ꝛ apit cuȝ
aceto ꝛ aq̄ opilatōes viscerꝝ.ꝛ ī arbore ipsi⁹ ē ama
ritudo ꝛ stipticitas.ꝛ ꝑpt̄ hoc ē ī ipa virt⁹ cauteri
ȝatiua.ꝛ ei⁹ cortex ē stiptic⁹ pl⁹.ꝛ oleū ipsi⁹ nō eua
cuat̄ a stipticitate.ꝛ ī ipo toto ē abstersio ꝛ īcisio.
semē ei⁹ cōfert lētiginib⁹magnis ꝛ paruis:ꝛ pāno
ꝛ morphee ꝛ vestigijs vlcerꝝ:ꝛ similit̄ ei⁹oleū.ꝛ cō
fert apostematib⁹ duris oīb⁹:cū ponitur ī empla
stris ꝛ vnguētis.ꝛ cōfert cū aceto excoriatōi:ꝛ sca
biei vlcerate.ꝛ cōfert bothor lactee ꝛ asahafati.et
calefacit neruos.ꝛ lenificat spasmū ꝛ duriciē ner-
uorꝝ:ꝛ ꝑp̄e oleū ei⁹.ꝛ ꝯfert dolori auris ꝛ tinnitui
q ē ī ipa cū adipe anatis.ꝛ decoctio radicis ei⁹ cō
fert dolori dētiū si cū ea os coluit̄.ꝛ ꝯfert duriciē
splenis:qn̄ bibit̄ cū aceto mixtū ex eo in pōdere
duarꝝ.ȝ.q̄nq̄ȝ etiā cōiūgit̄ cū fermēto: aut farina
lolij:ꝛ aq̄ alkaratin :aut farina ordei: aut farina
lupini:ꝛ fit ex eo emplastꝝ spleni.ꝛ ip̄m qdē ē ma
lū stomacho faciēs nauseā.ꝛ si bibat̄ ex succo ei⁹
aure⁹.i.cū melle fac̄ vomē fortiter.ꝛ soluēdo edu
cit phlegma crudū cū bibit̄ cū melle:ꝛ similit̄ ei⁹
oleū.ꝛ similit̄ cū supponit̄ liciniū īfusū ī ipo:loco
ei⁹ ponit̄ quātū ip̄m ē de rubea:ꝛ medietas sui de
cortice cassie ignee ꝛ decima pōderis ei⁹ macis.
Balanomiris idem quod supra

Balanus .i.suppositorium
Balam tephus .i.elleborus
Balah .i.dactali imaturi
Balch .i.glans
Balanus sordianos.i.castanea
Balbaiati est genus apostematis corrosiui
Balkati est genus apostematis
Ballariana.i.fu Ballanos.i.glãs
Balsamum quid est.l.l.ielessem
Balsamita mẽta aquatica sisimbrium idem
Balsamita aquatica.i.melissa
Balsaton sunt capilli qui inueniuntur in arbore
Balsami:vt apparet in.l.ielessem
Balsales.i.bulbus belbesum:ꝛ est balsalalzi
Baltat .i.anax auis
Baleccara ẽ aĩal simile lacerte:sed vẽtricosius sa tis:qd̃ ĩuenit̃ barbarie ꝛ sardinie:ꝛ ẽ coloris lacer te.l.l.dab. Ballecara idẽ qd̃ sup̃
Balsel sunt quidam fructus:vt apparet in.l. bule
Balisen.i.porrum greci.dicũt ꝙ est herba fructi cosa angulosis caulibus nigris
Balialmon .i.colen ꝛ est fel
Baloch .i.glans
Balanoc est species camphore
Ballot .i.glans
Baltonica .i.camomilla
Baluam.i.faciẽs mordicationem stercoris
Balusti .i.quercus
Baluũ ẽ cibariũ qd̃ fit ex tritico lacte ꝛ zucaro
Banaich.i.edulus Barasicam.i.bdellium
Baras est q̃si morphea alba.s.q̃ inficit carnem ꝛ cutim:ꝛ in hoc differt a morphea:ĩ q̃ tãtũ ĩficitur cutis.vñ cũ pũgit̃ morphea emanat ab ea sãguis in baras nũq̃ exit:ꝛ ẽ ĩ eo caro ĩfecta vsq̃ ad os: ꝛ est q̃si incurabilis.
Barasen.i.lẽtigo aque Baraseil idẽ qd̃ supra
Baaral vel basirac.i.semen lucarie
Barati.i.vernix Baratis.i.bara
Barachion .i.apostema
Barasinas quid est.l.l.xenoia
Barach kebuli est qd̃dã semẽ ĩdũ.ꝛ sũt eius due spẽs:q̃rũ vna est parua absq̃ rugis:ꝛ alia magna cũ rugis.ꝛ eaꝝ melior ẽ parua.eradicat phlegma ex iuncturis.soluit phlegma ex ĩtestinis ꝛ vermes ꝛ ascarides:ꝛ ĩ hoc ẽ valde bona ꝛ est catapucia.
Barar.i.anax auis Cap.80.

b Araricbiche ne siue bazaricbichẽ ara gre.ꝛ latine semẽ lini. **Sal.** vĳ.sim.phar.ca. de semine lini.semen lini ca.in p̃mo gra. in humiditate ꝛ siccitate est mediũ.ꝛ si comedit̃ ĩflat:ꝛ cuꝫ toto hoc quod assatur inflat:quia ipsum est plenum humiditate super flua. **Sera.** li.aggre.auc.Sal. virtus ei⁹ est q̃ subtiliat ꝛ,puocat vrinã ꝛ mẽstrua.ꝛ q̃ñ bibit̃:aut fit cũ ea emplastrũ confert apostematib⁹ epatis ꝛ orificio stomachi:ꝛ ĩpi stomacho.sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris.ꝛ caliditas eius est minor caliditate ipsi⁹.ꝛ p̃p̃t eius stipticitatẽ acquirit ꝙ admisceat cũ medicinis que administrãt̃ ad sputuꝫ sanguinis.ꝛ au **Sera.** flos eius est stipticus stictori.Dias. pticitate pauca:calefactiuus maturatiuus.ꝛ est ca.q̃si in p̃mn gradu.ꝛ est mediũ humiditate ꝛ siccitate.ꝛ secũda ei⁹ virt⁹ ẽ ꝙ ẽ mollificatiuũ. **Sera.** li.aggr.ca.bararichbichene. bararichbichene ẽ mollificatiuum:sedatiuũ doloꝝ.ꝛ cõfert egritudinib⁹ interioribus:nisi qꝛ est min⁹ in hoc q̃ꝫ camomilla.ꝛ ẽ mediũ inter laxatiuũ ꝛ stipticũ:ꝛ admiscet̃ ĩ eo parum virtutis,puocatiue vrine:ꝛ hoc q̃dẽ apparet in eo manifeste q̃ñ comedit̃ assatũ:ꝛ tũc est magl cõueniẽs ad strĩgẽdũ ventrẽ.Et dixit in li.de conseruatione sanitatis:ꝙ q̃ñ semẽ lini decoquit̃ in aqua:eius decoctio est infrigidatiua.Et idẽ auc. Dias.Uirtus seminis lini est similis virtuti seminis fenugreci.ꝛ q̃ñ admiscet̃ cũ aqua melle ꝛ oleo ꝛ cõficit̃ resoluit apostemata calida ꝛ mollificat ea siue sint intus siue exterius.ꝛ q̃ñ fit ex eo emplastrũ cũ ficub⁹:ꝛ nitro delet pannuꝫ: ꝛ pustulas albas faciei.i.papulas s̃m trãslationẽ nostrã Diasco.ꝛ q̃ñ cõficit̃ cũ aqua resoluit apostemata q̃ sũt in radice auris ꝛ apostemata dura.ꝛ q̃ñ coq̃t̃ cũ vino eradicat formicã:ꝛ spẽs vlceꝝ q̃ dicũtur faui.ꝛ q̃ñ miscet̃ cum melle ꝛ pipere: ꝛ vtitur qs eo mouet coitum.ꝛ quãdo miscet̃ cum nasturtio quantitate equali confert scissuris vnguiũ ꝛ earũ excoriationi.ꝛ fit cuꝫ decoctione eius clystere ad mordicationem intestinorum ꝛ matricis:ꝛ mollit ventrem.q̃ñ mulieres sedẽt in decoctione eius cõfert apostematib⁹ matricis sicut feungrecum.Et idẽ auc.Aben mesuay.,p̃prietas eius est: ꝛ virtus vt q̃ñ fit ex ea emplastꝝ mixta cera ꝛ melle ꝯfert ardorib⁹ vnguiũ.Et idẽ auc. Atabari: si ponitur sup̃ vngues equat inequalitates eaꝝ.Et idẽ auct. Abugerig.confert vlcerib⁹ vesice ꝛ renũ.ꝛ maturat apostemata q̃ñ fit cũ eo emplastꝝ. ꝛ q̃ñ bibit̃ torrefactũ confert tussi fri.ꝛ hu.Et idẽ auc.Mesarugie expellit fetum cito. Et idem auct. Alcauzi non est ei par ad expellendũ cito fetum ꝛ expellẽdum aquã.Et idẽ auct.Rasis.sedat dolores:ꝛ cõfert punctionib⁹ intestinoꝝ.Paulus capit.de lino linum q̃ñ cõburit̃ fumus eius est subtilis:ꝛ cõfert corize ꝛ suffocationi matricis. **Aui.** li.2.° cap.de semine lini. virt⁹ est ei⁹ prima virtuti fenugreci:ca.in p̃mo cõmensuratũ humiditate ꝛ siccitate.Et dicit̃ quidẽ ꝙ decoctio lini est decoctio recẽtis ei⁹.in ipso eni ẽ humiditas superflua est maturatiuũ ꝛ abstergit:ꝛ inflat p̃p̃t hũmiditatem suam superfluã:ita ꝙ illud qd̃ ex eo frixum est hoc agit cũ stipticitate:que in frixo mãifeste commẽsurata:ꝛ in nõ frixo mãifesta p̃mixta cũ lenificatione.ꝛ est sedatiuũ doloꝝ min⁹ q̃ꝫ camomilla ex ipo fit emplastꝝ cũ nitro ꝛ bolo ꝛ lenit pannũ ꝛ cõfert cõtractioni vnguiũ ꝛ scissuris:ꝛ fracturis eaꝝ.ꝛ q̃ñ p̃miscet̃ cum equali mẽsura nasturcĳ:ꝛ cõficit̃ cũ melle lenit apostemata calida exteriora ꝛ interiora:ꝛ apostema qd̃ est post aures cum aqua cineris ꝛ apostemata dura.ꝛ p̃hibet spasmũ ꝛ p̃prie cõtractionẽ vnguiũ cũ permiscet̃ cũ cera

⁊ melle.eius suffumigatio cõfert corize. ⁊ similit fumigatio ipsius lini confert tussi phlegmatice: ⁊ ꝓprie qđ ex ea assatum.⁊ est malũ stomacho.⁊ ẽ difficilis digestionis:⁊ pauci nutrimẽti.quod autẽ ex eo frixum est constringit ventrẽ:⁊ non frixum est cõmensuratũ.⁊ eius ꝓuocatio est debilis: sȝ cõfortatur cũ assatione.⁊ quãdo iungitur cuȝ melle ⁊ pipere:mouet coitũ:⁊ cum decoctione ipsius fit pessariũ matrici:⁊ sedet in ea:⁊ iuuat a mordicatione que est in ipsa ⁊ apostematib⁹:⁊ similit in intestinis.⁊ ex ea fit iuuamentuȝ ad vlcera vesice ⁊ renũ.Et cũ ex decoctione semis lini fit clystere cũ oleo ro.magnificat iuuamẽtum in vlcerib⁹ intestinorum. Cap.81.

BAra vel bara: ara.gre. cucurbita genella:vel coloquintida:latine cucurbita.Cucurbita fri.est ⁊ hu.in cibis ⁊ medicinis competit:⁊ precipue semina eius que ante maturitatẽ colliguntur.Semina autẽ ipsa diuretica sunt,ꝓpter subtilitatẽ substantie eoꝝ:⁊ p̃cipue medicine competunt.Cõtra calefactionẽ epatis rasura cucurbitaꝝ conteratur ⁊ succus exprimat:⁊ addito aceto vel agresta pãnus intinctus supponat.cucurbita cocta cum carnib⁹ maxĩe cõfert cholericis sanis:⁊ estate acutissime febriẽtibus.elixe cucurbite sine condimento vel cum lacte amigdalaꝝ:⁊ etiã assate cũ agresta sunt cibus ⁊ medicina.similiter coque cucurbitaȝ in pasto ⁊ bene dissoluat in aqua:⁊ ex illa aqua ⁊ zucaro fiat syrupus:optimus est acutissime febrientibus:epaticis ⁊ ethicis:⁊ potest dari a p̃ncipio quia materiã digerit ⁊ purgat per vrinã:laxat aliquantulũ etiã. Cõtra opilationem epatis ⁊ renuȝ ⁊ vesice:⁊ cõtra apostemata pectoris valet.semĩa eius mundata si cõterantur:⁊ ĩ aqua ordei coquãtur ⁊ aliquantulũ ablactentur:⁊ aqua ipsa colata cum zucaro mixta patientib⁹ det:vel ex aqua illa fiat syrupus.Et nota ꝙ maiorẽ virtutem habẽt si ablactent semina q̃ȝ si coquant. valet similiter p̃dictus syrupus in febrib⁹ acutis. Similit notãdũ ꝙ post maturitatẽ debet cucurbita colligi ⁊ suspẽdi cũ seminib⁹ vt substantia desiccet ꝓpt conglutinositatẽ eius:deinde cũ aqua lauet: ⁊ soli exsiccetur:⁊ in loco sicco cõseruet ne propter humiditatem multã corrũpatur. Sera. li.aggre.cap.bara. Bara i.cucurbita.virt⁹ ei⁹ ẽ fri. ⁊ hu.in 2° gra.⁊ succus abrasionis eius cõfert dolori aurium:qui accidit ab apostematib⁹ qñ administrat cum oleo rosa.similiter aũt caro ipius cucurbite qñ fit emplastrũ cum ea extinguit ⁊ infrigidat apostemata calida:infrigidatione ⁊ extictione cum temperamento.⁊ dixit cucurbita est minoris malicie q̃ȝ fructus estiui oẽs qñ bene digeritur :sed si corrũpat ⁊ non bene digerat:⁊ non descẽdat a stomacho cito:corruptio eius est mala valde. Pa. vij.sim.phar. cap.coloquintida.Coloquintida.i.cucurbita:fri.⁊ hu. est cõplexionis ẽm tertium in ambob⁹ gradũ.vñ ⁊ rasure eius succus ad auriũ dolorem:qui ẽȝ phlegmonẽ cõfert vtentibus cum rodino:ita vero ⁊ tota cataplasmata calidos phlegmones ĩfrigidat moderate.est autem ⁊ cũ comedit mollificatiua:⁊ siticulosa. Dias. ca.õ cucurbita. Cucurbita cruda trita ⁊ cataplasmatib⁹ adhibita papulas corporis amputat.apostemati calido maximum presidiũ ẽ.succus rasure eius dolorẽ calidũ auriũ mitigat.cum oleo ro.mixtus:⁊ aurib⁹ ĩstillatus:⁊ cerebro appositus estuationes infantium mitigat.⁊ cõfert apostematibus calidis:que fiunt in cerebro eoꝝ.tumorib⁹ oculoꝝ opitulat.podragicis maximũ presidiuȝ est.Elixa quoqȝ ⁊ expssa melle ⁊ nitro addito ⁊ bibita ventrẽ mollit.cruda ⁊ excauata: ⁊ vino impleta sic manserit vna die ⁊ vna nocte:⁊ postea bibat. similit ventrẽ mollit si crude ⁊ trite leniũt oẽm tumorẽ.succus eius dolorem dentium mitigat.si diutius in ore teneat: sed oleo ro.mixtus ex vnctione corporis admotus. febriũ restringit ardorẽ.⁊ qñ fit emplastꝝ cuȝ rasura eius:⁊ medulla panis super podagram ca.aut sup herisipillam confert.cinis aridi corticis efficaciter põt cõbusta sanare. Eũdem cinerem dicim⁹ ab expertis vulnera in veretro iam in putredineȝ versa purgare:⁊ ad cicatricem pducere.podagre estuanti:⁊ ignibus sacris cortices virides subueniunt.semini sicco illa vis tradit vt in puluerẽ tũsuȝ ⁊ ĩspersũ ĩpleat vulnera que cauata sunt. in cibo sumptũ stomachũ relaxat.bibendi desideria non excitat.succus tepefactus dolori aurium:qui ex ĩflammatione caloris fit infundit.humectat auteȝ ⁊ infrigidat abundant:⁊ ptiriasim ĩfantiũ rasura depellit cum polẽta.Hec eadẽ dicit Sera. aucto. Dias.sub alijs verbis.Et idẽ Sera. aucto.Aben mesuay.Sanic cucurbite cõfert tussi ⁊ dolori pectoris qui ꝓuenit a caliditate.⁊ abscindit sitim.Et idẽ auct.Mesuragie quãdo cucurbita inuoluitur in pasta:⁊ assata ⁊ deinde exprimitur ei⁹ aq̃.⁊ dat in potu cõfert fe.acutis ⁊ tussi. ⁊ sedat sitim. ⁊ qñ sumit cum zucaro mollit ventrẽ mollitione leni. Almãsor tractatu tertio cap.de cucurbita. Cucurbita est fri.⁊ hu.que stomacho mala existens appetitum destruit.sitim quoqȝ sedat:⁊ epatis ⁊ stomachi ardorẽ extinguit qñ in eis abundat calor.

Bar .i.anax auis
Barba hircina quid est.l.l.luthec
Barba alguf .i.elleborus
Barbachi .i.meatus inguinis
Barbatus .i.elleborus
Brabascus .i.tapsus barbassus
Barba nomen est emplastri scripti ĩ antidotario virili.
Barba iouis :herba herculis:vel bonades.i.sticados citrinum.
Barba aaron .i.aaron
Barbaki.i.barbachi Cap.82.

BArba siluana est planta ho aquatica que iuxta aquas nascit:cuius folia sunt oblonga in acutũ tendẽtia erecta super aquam:similia folijs plantaginis: nisi quia non sunt ei coste apparentes:sicut plantagini. vñ

in dinamidijs scribit Gal.cap.de curis genitaliu3 valere ad īpregnandū. Et idem dicit eodem li. de epilepsia ꝙ barba siluana est centūneruia aquatica. ꝛ ponit similiter barba siluana in antidotario Gal. minori in quoddā medicamine: quod īcipit medicamen ad concipiendum.

Barcartartaba .i.pyretrum
Barch .i.oua
Bardana quid est.l.l.lappa
Barsa auerscere .i.capillus veneris
Bare.i.syrico
Barce idem quod sup̄
Barceosan .i.capillus veneris
Barseosen idē qd̄ sup̄
Bariniū.i.affodillus
Barchim.i.lippari: ꝛ est nomen loci
Barzi.i.dulb
Barocho.i.melissa
Barochion .i.butracion
Barcora quid est.l.l. ostracorum
Bargol.i.adiantum siue pollitricon
Baruli.i.barulios: ꝛ sunt macule que fiunt in facie: ꝛ maxime infantium ꝑpter comestionem panis comesti a mure.
Barulos idem quod supra
Baruc .i.psimithium
Basale .i.cepulla
Basara .i.semen
Basara guira .i.semen vrtice
Basara chete .i.semen melonis
Basara gergir .i.semen eruce
Basara afisigemti .i.semē maratri
Basara catona .i.semen psilij
Basara thethimi.i.semē malue maioris: ꝛ est bismalua.
Basara alcobeth.i.semē malue hortulane vel minoris.
Basara achiro .i.semen vrtice
Basara curcuneri.i.semē carui siluestris
Basara ataba .i.semen trifolij
Basara alcoraf .i.semen folij
Basara albangi .i.semen iusquiami
Basara vlcas .i.semen lactuce
Basara fasagenchese.i.trifolium
Basaca sadal .i.semen sinapis
Basara alcomaeb .i.semen lapacij
Basara lisen .i.lingua agni
Basara arasien .i.semen nasturcij
Basara sebe3 .i.semen aneti
Basara albasal .i.semen cepulle
Basara alchiten .i.semen lini
Basara neriges .i.narciscus
Basac.i.saliua hominis ieiuni
Basalas.i.gentiana Cap.83.

Basal ara.gre.bulbꝰ latie vo cepe. Dias. cap.bulbꝰ. Eius species sūt due. Una est que habet rufum bulbū: qui bonus est ex terra pingui est: ꝛ collectus eustomaticus. Alia est spēs bulbi plus isto eustomaticꝰ. omnes enī bulbi calidi ꝛ viscidi sunt. comesti erigunt linguam: ꝛ fauces exasperant. stomachum inflant. cataplasmatibus adhibiti laxationibus ꝛ doloribus iuncturaꝝ ꝛ podragicis maximū prestant effectū corpori infixa euocant soli: ꝛ melle addito id facē possunt. tumores hydropicis bullus impositꝰ spargit. caninis morsibus subuenit. addito melle stomachi dolorē cōpescit. ꝛ furfures ꝛ acoras nitro addito purgat. liuores ꝛ maculas tollit. medio oui addito ꝛ aceto ꝛ melle lentigines corpis emēdat. conquassationibꝰ auriū ꝛ vnguium cum polēta bene adhibet. coctus in cinere calido: ꝛ polēta addita: ꝛ capitibus minoꝝ piscium nigris cicatricibus reddunt colorē. ꝛ maculas nigras aceto et altomio mixto nefelin tollent. cocti ꝛ comesti dolorem lateris cōpescunt. sed non multu3 comedēdi sunt: qꝛ neruis 9rij Gal. vij. sim. phar. ca. sūt: ꝛ siccatiue virtutis. de cepa. Cepe ex quarto gradu est calefactiuū. substantia vero eius grossaꝝ partium est magis. vnde emoroidas apit apposita: aut cum aceto illinita in sole alphos abstergit: ꝛ fricata in allopicijs citius ꝙ̄ alcioniu3 ꝑuocat capillos. si vero sepauerit quis succu3 eius totum quātum est residuū sufficiens ē terrestris substantie. ipse aute3 succus aquose: ꝛ aeree est caliditatis: ita autem ꝛ suffossos: ꝛ abliopinatos pre grossicie humoꝝ iuuat vnctus. Ex huiusmōi aute3 cōplexione tota cepa inflatiua est comesta. ꝛ ꝑpterea quecūq3 sicciora sunt cōplexione minus ventosa. Hoc idē dic̄ Dias. in vi. cap. bulbus. Bulbus comestiuꝰ frigidiorē bulbo vomitiō: ꝛ grossi nec non viscosi humoris est generatiuus. na3 difficile digestibilis est ꝛ inflatiuus ꝛ libidinosus. supplasmatus autem eo ꝙ amaritudinis atq3 stipticitatis ꝑticeps est absterfiuꝰ ꝛ solidatiuus efficitur ꝛ siccatiuus. Ostensum est enim ꝙ amarꝰ quidē sapor in abstersiuis substātijs est. stipicitas vero ī solidatiuis: siccitas vero est in vtraq3. Et idē in li. de cibis. Cepa calefacit corpus ꝛ subtiliat in ipso grossos humores: ꝛ īcidit viscosos. cruda ꝛ cocta paucissimum dat corpori nutrimentū. nocet cholericis: sed his q phlegmaticū humorē: aut crudū grossum ꝛ viscosum collectum habuerint idonea talia edulioꝝ sunt. Sera. libro aggre. auct. Dias. cap. basal. longe ex cepis sūt acutiores ꝙ̄ rotunde ꝛ plus stiptice. ꝛ ille que sunt rubei coloris sunt acutiores ꝙ̄ albe: ꝛ sicce ꝙ̄ recentes: ꝛ crude ꝙ̄ assate: ꝛ ꝙ̄ preparate cū sale ꝛ aceto ꝛ cepe quidē mordicat ꝛ generat ventositatem et subtiliat humiditatem. facit sitim. mollit ventrem quādo autem volumus administrare cepe: auferimus cortices exteriores: ꝛ interiora eius. ꝛ fit ex eis suppositoriū. ꝛ quādo ex succo eius fit cohol cū melle cōfert debilitati visus ex vlceribꝰ que fiunt in oculo: ꝛ ꝑncipio descēsus aque ad ipsum. ꝛ admiscet in caputpurgijs: ꝛ mūdificat caput. ꝛ ponit in medicinis squinantie. ꝛ administrat emplastrū ex eiꝰ aqua sale ꝛ ruta ad morsū canis rabidi ꝛ quādo miscet cū thutia sedat pruritum oculi: q fit a phlegmate salso. ꝛ quādo miscet cu3 sale aufert verrucas: ꝛ mixtū adipe galline aufert callos q fiūt ī pedibus ꝑpter calciamēta. ꝛ quādo distillatur ex succo eius in aurē cōfert debilitati auditꝰ

τ tinnitui eius τ aque que descēdit ad eam. τ quādo miscet' cū eo spuma maris: τ fricat' cū eis allopicia multiplicat τ auget capillos. vsus gdē eius in cibo inducit sodā. nimiusq; vsus ei' īducit egritudinē galargas. i. litbargiaȝ. τ fac̄ dormire qn̄ comeditur. aperiūt' etiā orificia venaꝝ: q̄ sunt ī ano qn̄ applicat' in loco: τ ꝓuocat mēstrua. τ quando dissoluit' in aceto: τ linitur in morphea in sole aufert eā. τ qn̄ linit' cū eo allopicia facit ī ea oriri pilos citius q̄ȝ spuma maris. τ qn̄ comedit' generat vētositatem ꝓpter humiditatē q̄ est in ea. **Plini'** cap. cepe. Cepe virtutem habet incisiuā. τ oblōga plus est stiptica q̄ȝ rotūda: τ que colorē rufuȝ hn̄t q̄ȝ ille que album. Sicce aūt viscidiores sunt q̄ȝ virides. τ crudes plus viscide q̄ȝ cocte. comeste īflationes p̄stant. fastidium tollūt. sitim ꝓuocant. τ tollunt oris fetorē. eustomatice sunt. emoroidas iposite ꝓhibent. succus eius īmissus narib' caput purgat. morsib' caninis occurrit. melle τ ruta: τ sale addito cū sepo gallinaceo: aurium dolorē: τ superfluos sonos cōpescit. τ ad vlcerationes etiā auriū ꝓdest. Cruda vero fricata allopicias emēdat. cuȝ altiomio fricata. crementa capilloꝝ prestat. puluis eius comestus dolorem capitis remouet. succus eius optime caput purgat narib' attract'. cholericis ꝯtra phlegmaticis vtiles sunt.

Cap. 84.

b **Asal alzir** ara. vl' varies: grece bulb' ema tic': vel bulb' vomifereus: latine vero narciscus: vel cepe sine tunicis vl' cepe marinū. **Dias.** cap. narciscus. Bulbus ematicus vel bulbus vomic' folia habet porro similia sed minuta. hastas habȝ duoꝝ palmoꝝ que ianes τ concaue sunt: τ sine folijs. flos est illi alb' ī gyro in medio croceus. τ est quedā sp̄es: cuius illō medium purpureū est. radicē habet albā rotundam sicut bulbus: τ semē nigꝝ τ oblongū: vt in mēbranulis. nascit' ille qui est melior in locis montuosis cui' flos suauē longe iactat odorem. in religs aūt porri habet similitudinē τ viridis est. virt' eius ē q̄ abstergit τ incarnat τ desiccat. τ illud qd̄ de eo administrat' est radix. **Sera.** li. aggre. capit. basal alzir. Basal alzir. i. narisc': et est bulbus sine tunicis. τ in sapore eius est amaritudo cū stipticitate. Et idem auct. Aben mesuay. Nariscus est ca. τ sic. cōplexionis in 2.° gradu. **Gal.** viij. sim. phar. cap. Bulb' vomitiuus. Bulbus vomitiu' siue cepe marinū. calidus est multo pl' cōplexiōe bulbi p̄dicti. s. cepe cōmunis. **Dyo. Di.** Radix eius bibita τ comesta τ cocta vomitum ꝓuocat. trita cum melle combustionib' medicatur neruos incisos cōsolidat. laxatos cōponit. antiqs doloribus articuloꝝ prestolat'. melle mixtus effelidas: τ oēs maculas vultib' tollit. mixtus semini vrtice: aceto τ melle τ herbo mixt' vulnera sordida purgat. apostemata dura rumpit. infixa corpori imposita euocat: cui' iris illyrica melle mixto. itē collectiones erumpit: atq; stipites euocat. τ siqua sunt aliena cū farina τ oleo admixto melle. **Sera.** auc. Sal. Uirtus eius ē que desiccat τ abstergit: extrahit τ īcarnat vlcera magna. τ incarnat incisiones in lacertis factas. τ mixtum cuȝ orobo mūdificat sordes corporis. τ aperit apostemata. τ qn̄ comedit' ex radice narcisci: aut bibit' cōmouet vomitū: τ trita cuȝ melle ꝯfert cōbustionibus ignis. τ qn̄ fit ex ea emplastꝝ conglutinat vulnera neruoꝝ. Et idem Sera. aucto. Aben mesuay. Narciscus facit operationē iesimini nisi q2 est debilior eo. τ confert doloribus qui fiūt in phlegmate. τ oleuȝ eius est bonū ad hoc. τ radix eius incarnat vlcera neruorū: τ habet virtuteȝ lauatiuam. **Gal.** viij. sim. phar. capitulo narciscus. Narciscus radix siccatiue est virtutis intantum: vt cōsolidet plagas maximas vsq; ad abcisionem que circa tenantos. habet aūt qd abstersiuum τ attractatiuum.

Cap. 85.

b **Assat** ara. gre. litbodendon: latīe vero corallus. Corallus est quedā terrea substātia que reperitur ī locis marinis τ montibus: maxime cauernosis locis: τ in mari existentib'. quedā eni humorosa glutinositas lapidib' adherens ex siccate ꝓpria τ maris caliditate τ siccitate condensata ī substantiā lapideā trāsmutat': τ qui maiorē siccitatem habet fit rubeus: qui maiorem aquositatem fit albus. fri. est τ sic. in secūdo gradu. sed alb' frigidior est rubeo: sed rubeus minus frigidus: siccior magis albo. sed tam rubeus q̄ȝ alb' vsui medicine competit: sed nūq̄ȝ albus poni debet in medicinis: nisi cū determinatione. vn̄ cū inuenit' simpliciter corallus rubeus debet poni. Est ergo eligendus rubeus qui grossus ē: τ planus τ clar'. τ q̄to plus accedit ad rubedinē tanto melior: τ qui nulla foramina habet aut pauca. albus eligendus est grossus: qui ē planus. τ q̄to magis intēdit' ad albedinē tanto melior. τ qui etiam non est perforatus paruis foraminibus: virtutē habet cōstringendi τ cōfortandi: cōsumēdi: τ depurandi. **Ser.** li. aggre. cap. bassad. Bassad quidē: qd̄ ē nigen siue mergen. nā nigen est radix ipsi' arboris: τ bassad est rami eius. τ nascūt' sicut rami aliarum arboꝝ terrenascentiū: τ fit nodosus ab aqua marina: τ in fūdo maris. τ qn̄ exit a mari τ occurrit ei aer stringit ipm̄ τ indurat: τ reperit' in aliqbus littorib'. τ melior ex eo est rubeus qui similatur assarig: aut cinabrio bene colorato: cito frangibilis: τ in partibus suis equal': τ ī odore suo similatur odori lenticule marine: τ in figura sua est similis arbori cassielignee hn̄s multos ramos. qui autem est petrificatus est malus. Et sunt ex eo species: alie nigri coloris habentes plures ramos q̄ȝ rubeus. τ odor eoꝝ est fortior q̄ȝ illius. virt' rubei fri. cū temperamēto: τ desiccat desiccationi forti. **Dias.** cap. corall'. Corall' vel litbodendron: arbor est in fundo maris nascēs: q̄ dum velli ceperit accepto aere grauescit. nascitur vero multum in sicilia. Eligendus est autē colore coccineo: aut sandicino: vnum habens colorem: τ

fragilis odoꝛis gratifici: ⁊ quasi cinnamomi: et q hoc non habuerit inutilis est. virtus est ei stiptica ⁊ fri. Reprobãdus est autem scabꝛosus vel lapidosus: aut fistulatim perfoꝛatus vel diffusus. mollis quidem est coꝛallus natura: sed post extractionez ex marinis aquis durescit: siue lapidescit. **Auic.** li. 2° capit. de corallo. Coꝛall⁹ nascitur in maribus: que sũt in aphꝛica. et ex eo ali⁹ est rubeus: alius niger: alius albus. frig. in pꝛimo gra. ⁊ sic. in secundo. **Posse.** Coꝛallus habet virtutem occultatum contra epilepsiam: ⁊ conseruat domum a fulgoꝛe. contra fluxum sanguinis narium imponatur puluis eius cum succo sanguinarie: ⁊ pillule inde facte naribus apponãtur. contra fluxum menstruoꝛuz puluis eius cum athanasia: ⁊ succo plantiginis: et puluis eius solus cum bombice citius constringit Cõtra coꝛrosionem gingiuarum ⁊ oꝛis pꝛecedente ablutione cum aqua salmacina vel aluminosa conficiatur puluis de duabus partibus cõralli: et tertia rosarum ⁊ ponatur super gingiuas. contra fluxum sanguinis gingiuaruz puluis coꝛalli ⁊ antere superponatur: vel cum melle conficiatur: ⁊ illiniantur gingiue. puluis coꝛalli imponitur vlceribus: ⁊ ea congluctinat. contra emoptboicam passionem. i. sputum vel vomitum sanguinis si fiat vicio spiritualium ex duabus partibus coꝛalli subtilissimi puluerizati fiat confectio cum aqua oꝛdei infusionis draganti: ⁊ fiãt ide pillule quas teneat patiens sub lingua singulas diu in oꝛe resolutas transglutiat si vicio nutritiuoꝛum detur puluis eius cum succo plantaginis. eodem modo valet contra dysenteriam vicio superioꝛum. Ad idem detur puluis eius cum ouo soꝛbili. si fiat vicio inferioꝛum iniiciatur per clystere cum succo plantaginis. **Sera.** Coꝛall⁹ desiccat desiccatione foꝛti. vnde abstergit pectus: ⁊ cõfert dissurie ⁊ spuentibus sanguinem. abstergit visum ⁊ est bonus lachꝛymis: ⁊ desiccat desiccatione foꝛti. **Dia.** Coꝛallus carnes superflue crescentes depascit. cicatrices oculis curat. alta vulnera replet. emoptboicis mire subuenit: dissurijs medicatur. cum aqua bibitus splenez siccat stomachi ⁊ ventris doloꝛem sedat cum aqua pluuiali bibitus. nam hoc pꝛobatum est. pꝛofluuiz mulieris sistit: si cum cornu ceruino vsto: ⁊ aqua tepida bibat. cõtra ict⁹ fulminis grãdinis facit. Et idẽ cap. lapis coꝛallus. Omnia ludibꝛia somnioꝛuz repellit. Et est maximuz tutamen aduersus iras demonioꝛũ scripto nomine noctiluci: hoc est ccbare vel goꝛgone persona. nam cum poꝛtans nunquaz capietur ab vllo medicamine: nec a fulminea vmbꝛa. In bellis maximum adiutoꝛium est victoꝛiaz pꝛebens: ⁊ facilitatem impetrationis ⁊ introitum loci. Pꝛeterea contritus ⁊ seminatus cum frumẽto: vel etiam puluerizatus: ⁊ cum aqua in arboꝛibus aspersus fructus multiplicat ⁊ amouet de terra grandines: sic ⁊ in vineis: ⁊ oliuetis. in domo autem posit⁹: ab omni maleficio ⁊ vmbꝛis demonum ⁊ inanibus sõnijs custodit habitãtes: ⁊ fulminibus. in naui ventis ⁊ tempestatibus resistit. **Auic.** li. secundo ca. de coꝛallo. Corallus si teritur: ⁊ impleantur ex eo concauitates dentium infirmoꝛum eradicat eos. ⁊ cõfoꝛtat gingiuas: ⁊ est summus in confoꝛtatione gingiue. Et Gal. quidem estimauit ꝙ cum coꝛallo adusto et abluto: si sumatur pondus. ʒ. i. cuz quo teratur danich gummi ara. ⁊ conficitur cum albumine oui ⁊ bibitur cum aqua frigida confert sputo sanguinis. ⁊ coꝛallus pꝛopꝛie ru. confert omnibus egritudinibus stomachi: ita vt suspendatur super ipsuz directus. Et dixit Gal. ego expertus fui ipsum: et suspendi ipsum in collo eius qui habebat doloꝛez stomachi: ita vt esset coꝛallus super os stomachi ⁊ remotus fuit doloꝛ. cum ergo accepi ipsum redijt: sicut expertus fui lignum crucis in habente epilepsiam. ⁊ qui suspẽderit in collo suo in dieb⁹ sanitatis sue coꝛallum rubeum: securus erit a doloꝛe stomachi: ⁊ pꝛopter hoc appenduntur in collis pueroꝛum. coꝛallus quoqꝫ pꝛohibet fluxuz sanguinis. ⁊ abscindit carnem additam. ⁊ confoꝛtat oculum abstergendo: ⁊ siccando humiditates infixas in eo: ⁊ pꝛopꝛie quod est adustum ex eo: et quod est ablutũ abstergit vestigia vlcerum: ⁊ est conueniens lachꝛymis. retinet sputum sanguinis: ⁊ adiuuat ad spuendum. ⁊ similiter niger: ⁊ quod ex eo pꝛecipue ablutum est ⁊ adustum. ⁊ est ex medicinis confoꝛtantibus coꝛ. ⁊ confert tremoꝛi coꝛdis: ⁊ bibitur cuz melle pꝛopter apostemata splenis: ⁊ est iuuamentum eius. ⁊ confert apostematibus intestinoꝛum.

Cap. 86.

Bastarem ara. vel castaron gre. vectonicon. latine vero bectonica. Bectonica ca. est ⁊ sic. in pꝛimo gradu: cuius folia pꝛecipue viridia competunt vsui medicine. exsiccata etiaz sũt multe efficacie: vnde cum inuenitur in receptionibus folia ponẽda sunt. **Sera.** li. aggre. cap. bastarẽ auct. Dias. Bastarem. i. bectonica: herba est que nascitur omni anno: habẽs virgam subtilem: cuius longitudo est vnius bꝛachij aut plus. ⁊ est quadrangulata. ⁊ habet folia mollia ⁊ longa: similia in sua figura folijs arboꝛis glãdium: in scissuris suis odoꝛem bonum habentia. ⁊ folia que sunt pꝛopinqua terre sunt maioꝛa alijs: ⁊ in summitate virge est semen collectum in se: ppe collectionem spice frumenti. ⁊ assimilatur satu regie. folia eius colligũtur ⁊ desiccantur: ⁊ sic seruantur. nam quod ex eo plurimum administrat sunt folia. ⁊ habet radices subtiles: sicut radix ellebori. **Dias.** capitulo vectonicon ꝑm translationem nostram vectonica: herba est omnibus nota: virgas habens tenues: ⁊ lõgas vnius cubiti: ⁊ quadrata folia longa ⁊ tenuia: similia oꝛio obrotũda: ⁊ diuisa ⁊ odoꝛata. radices ⁊ folia sunt ei infinita. semen eius est vt spica: simile tibꝛe. folia eius collecta siccantur: ⁊ vsui necessaria sunt. radices habet tenues sicut ellebor⁹. **Gal.** vij. sim. phar. cap. cestrũ siue cestrõ

Cestrum grece: latine dictum bectonica: virtutem habet incisiuam: sicut ostendit gustus. amara est ⁊ subacris hec herba sicut in **Po.** dicat: ⁊ qui fm partē actus. Ad dolorem capitis factuz ex frigida causa fiat gargarismus ex colatura decoctionis bectonice cuz stafixagria ī aceto: si fiat vicio stomachi detur decoctio ipsius cuz succo absinthij cum calida: si adsit vehemens constipatio: vt in iliaca passione precedente clysteri: fiat idem remedium ad matricem mundificandū Ad conceptum adiuuanduz fiat fomentuz ex decoctione eius: fiat etiam suppositorium: detur etiā electuarium confectum ex puluere ei⁹ ⁊ melle. **Sera.** auctori. Gal. Bectonica incidit: ⁊ abstergit: ⁊ incidit humores grossos. frangit lapidem renum. ⁊ mundificat ⁊ abstergit pulmonem. ⁊ prouocat mēstrua. ⁊ confert epilepsie ⁊ curat cicatrices neruorum ⁊ lacertorum. ⁊ quando ponitur super morsum alicuius animalis venenosi fraudulenti confert. ⁊ quando sumitur in potu confert sciatice ⁊ eructuationi acetose. **Dias** Radices ei⁹ accepte in potu cū hydromelle nauseam prouocant. folia eius dant ad conquassationes: ⁊ de alto cadentibus medent ⁊ offocationes stericas soluunt. ʒ. i. cum mulsa accepta morsus venenatos cum vino bibita saluberrime curat. Quisquis autem hanc herbaz biberit vim veneni non admittit. vrinaz prouocat. epilepticis cum aqua bibita maximum presidium est. epaticis ⁊ spleneticis cuz oximelle. ʒ. i. accepta effectū sanitatis exhibet. digestionem celebrat. si autem in modum grani fabe accipiatur indigestionibus prodest stomaticis: dentibus ꝯquassata ⁊ glutita medicatur vino postea glutito. emoptoicis vtiliter datur. ʒ. i. cuz vino temperata vel lacte recenti caprino sciaticis nefreticis obulos duos accepta cū aqua medicatur. ⁊ vesice dolorem compescit. hydropicis febrientibus. ʒ. ij. cuz mulsa dantur. nō febrientibus vero cum vino ⁊ melle. ictericis subuenit. menstruis imperat. olea vna cum vino bibita ventrem mollit: ⁊ oleis quatuor cum vino ⁊ mulsa cyathis. x. exhibita. cum melle vero composita sicut electuarium: ⁊ accepta ptisicis ⁊ emoptoicis maxime subuenit. in itineris dolore ex herba ista ʒ. iij. cum aqua calida cyathis quatuor dantur. cuz vino decocta ⁊ potui data spleneticis prodest. ʒ. ij ex ea cum mulsa cyathis duobus bibite lumborū vel coxarum: renūq₃ dolorem curant. ʒ. iij. cum vino veteri cyathis. iij. ⁊ grana piperis. xvij. contrita ⁊ calefacta ⁊ accepta lateris doloribus subueniūt In fractura capitis herba contusa: ⁊ super caput vbi percussio est imposita vulnus mira celeritate gluctinat: ⁊ id melius fit si trita recēs imponatur est autem sibi data vis: vt ossa fracta extrahat. radices quoq₃ eius cum aqua decocta vsq₃ ad tertiā ex illa aqua oculos foue. ipsius autem folia trita super frontem impone ⁊ sanabitur dolor oculoꝝ dolorem dentium aufert cuz aque calide cyathis quatuor. ʒ. i. accepta a ieiuno omnem oculoruz caliginem extenuat: ⁊ claritatem facit. rheumaticis ʒ. ij. cum aqua calida dantur. mulieribus que partu laborant ⁊ febricitant. datur vt supra non febricitantibus cum mulsa. ad neruos incisos imponit trita: ⁊ in locis qui frigore vexantur. ebri⁹ ne fias prius ipsam accipe cum aqua. ad carbunculos ponitur cuz aqua: ⁊ axungia trita vice emplastri. datur etiam his qui de via lassi sunt. datur cuz aqua calida ad eos qui cibum retinere non possūt et eijciunt. Ad ventris dolorem vel tumorem cū vino trita imponitur. in canis rabidi morsu contusa et alligata expurgat venenuz. febrientibus cū aqua calida datur. ipsa etiam trita ⁊ imposita podagricis mire dolorē lenit podagricoꝝ. hec dicit. Sera cap. proprio auc. Dias. licet per alia verba.

Basedion .i. rosa asini

Besed .i. corallus

Basilica .i. serpentaria

Basiliscus. i. regulus: ⁊ est serpens quidam

Basilisca. i. regia vel gentiana fm quosdam: sed fm veritatem est palma christi.

Basileus .i. imperator

Basilicon. i. oximum: ⁊ grece dicitur regale seu imperiale. nam basileus regem vel imperatorem dicunt: nos dicimus ozimum.

Basilicon entaticon quid est. l. l. medion

Basilicon vnguentum. i. vnguentum regale: ⁊ est tetrapharmacum.

Basienici .i. maratrum

Basis. i. planta pedis vel radix

Bastiridion. i. rusti acri: ⁊ est rubus caninus

Batanum .i. rhaphanum

Batale .i. faba

Batalme .i. feniculus

Batarum. i. eminentia quedam in vulua quarundam mulierem: que aliquando intantum magnificatur. vt fit velut virga virorum.

Batam .i. ventus ⁊ stomachus

Bat .i. anax auis

Bathangliosti .i. milium solis

Batharcium metallicum. i. cyprum

Bathala benedicta est oleum benedictum

Bathala iamenia est blitis: ⁊ est olus iamenum

Bathara. i. brisellium: ⁊ est rubicundum lignum quo tingitur: ⁊ latine vocatur barzi

Bathanon .i. rhaphanus

Bathal .i. olus

Bathara .i. asarum

Batangliscos quid est. l. l. culb

Batrachitos. i. lapis similis teste laminis scissilē

Batrachion vel batrachium .i. apiū raninum

Batra .i. apium rusticum

Batheta .i. melones maturi

Batheka id est quoddam quod componitur ex lacte citro: ⁊ zucaro

Baiber. i. pustula vel eminentia carnis fetida

Bathetha. i. melon magnus viridis: ⁊ est melon indus.

Bathle .i. myrtilli

Bathiridon .i. rubus rusticus

Batillus. i. gabata testea vbi aurum purgatur

Batin .i.diptamus
Bati .i.more rubi
Baton .i.rubus testinus
Batofilla .i.cima rubi
Bathrocos .i.rana
Batus.i.rubus ferens mora que ban dicuntur
Bathus.i.bussus arbor vel ipsum lignum
Bazadarab .i.galbanum
Bazarachiten .i.semen lini
Bazaredum scripsit Stephanus pro bezarat: et est galbanum.
Bazbei .i.thymus
Bazbe .i.isopus
Blaca terrena .i.terra rubea
Blactaria est similis verbasco que sepe fallit: pro ea capta folijs min⁹ candidis: cauliculis plurimis flore luteo: hic abiectas ablactas in se contrahit idõ blactaria dicitur.
Blanca ẽ quedã confectio posita in antidotario minori Gal.⁊ dicit᷑ blanca per antiphrasim eo ꝙ est nigra: vel dicit᷑ blanca.i.alba: non ꝙ sit alba: sꝫ qꝛ purgat humores albos.s.phlegmaticos.
Blaccebisatia vl' blaccebizantia qd ẽ.l.l.achafar
Blactini .i. purpurea maritima
Blactinon idẽ qd̾ sup̾ Brateos.i.sauina
Bratheos idem quod supra
Brathi idẽ qd̾ supra: ⁊ ẽ secũda spẽs eius
Bratreos idẽ qd̾ sup̾ Bratea.i.aurea lamina
Branca leonis .i.herba flaura
Bragina.i.cõmissura duarũ cellularꝫ in summo capitis: vbi est virtus fantastica
Brain.i.corroboratiuum Cap.87.

b Ranca vrsina herba ẽ cui⁹ folia sunt magna sicut folia caulis: sed inci sa sicut branca vrsi.in medio eorꝫ orit᷑ stipes: in cuius capite sunt multi flores spinosi cõ clusi.ca.est ⁊ hu.in 2° gradu.virtutẽ habet molli ficandi: ⁊ matu rãdi: ⁊ leniẽdi. Posse. Cõtra ariditatẽ mẽbrorꝫ ⁊ vicium splenis fiat vnguẽtum ex branca vrsina contrita: ⁊ macerata diu in oleo: ⁊ colatura addat᷑ cera. ⁊ fiat vnguentũ cõtra viciũ matricis ex frigiditate ⁊ vẽtositate: Recipe succi brance vrsine.ℨ.iiij.her be sauine: saluie: maluarũ: maiorane: rorismarini: pulegij: artemisie: absinthij: abrotani: Ana. M.ij. gariofilorꝫ.ℨ.iij. cinnamomi.ℨ.ij.spice.ℨ.iij.cymini ℨ.i.picis grece.ℨ.i.galange.ℨ.iij. thuris: masticis: Ana.ℨ.iiij.boli.ℨ.i.cere albe.ℨ.iiij.vini greci.lib.ij. lardi scrofe rotulũ.i.predicte herbe pistẽtur cum lardo predicto: deinde ponãt᷑ sup igne cum vino ⁊ succo predicto donec coquat᷑ vsqꝫ ad cõsumptõ nem vini: deinde colet᷑: ⁊ iterꝫ resoluat᷑ in igne: et addita cera eliquata ponãt᷑ spẽs predicte ⁊ dimit tant᷑ coagulari: ⁊ vngat᷑ venter.
Brassica rustica .i.apokimum
Brancos.i.apostemata fauciũ: ⁊ sunt amigdale
Brancatarrus idem quod supra
Bracatas .i.rana
Bratia cobrania .i.ruta agrestis

Brania idem quod supra
Brasauesten .i.capill⁹ veneris
Brasil.i.bratham Brameatl.i.simile lane
Brachium aseid idẽ: ⁊ est omnibus notum
Bramia.i.semen vitis Brassia idẽ qd̾ supra
Braca .i.bacca
Bradipora.i.grauantia: ⁊ ad egestionem tardan tia: isto vocabulo vtit᷑ Gal.li.dinamidiarum par ticula prima cap.de bradipporis.
Braon .i.viscus
Brata ſꝫ Plinium est arbor in bellineos nascẽs cipresso similis: exalbidis ramis: iocundi odoris: vt odor cedri accenso ligno: ⁊ illa est p̃ma species sauine.
Brassica est caulis: vnde macer: caulis romana grecorꝫ brassica lingua: sed qd est caulis vel brassi ca.l.l.combin. Cap.88.

b Rafalendi ara.gre.aspaltũ latine vero bitu men iudaicum. Bitumẽ iudaicum dr̄ eo ꝙ in iudea inuenitur.s.i stagno qd̾ mare mortuũ dicitur in quo ingredit᷑ flumẽ Jor dane: ⁊ ipsum est species napte: sed nõ napta: qm̃ napta est petroleum: vel stercus demonum quod est idem: ⁊ est sicut oleum liquidum: sed bitumen iudaicum: vel aspaltum: vel brafalendi que idem sunt: est duruꝫ vtcũqꝫ: quod potest puluerizari sꝫ non resoluit᷑: ⁊ habet vtcũqꝫ fetorem napte.⁊ patꝫ per Sera.⁊ per concordiam Auic.capit.de petro leo: quod idẽ est quod napta. Adhuc sciẽdum ꝙ aspaltũ ⁊ napta: bitumen iudaicum: petroleũ: ster cus demonis: ⁊ brafalẽdi sunt idẽ.⁊ est oleum pe troleũ vel napta: ⁊ stercus demonis antiquatum ⁊ induratũ: qꝛ qñ petroleũ est recens est liquiduꝫ sicut oleũ: sed cũ antiquat᷑ indurat᷑. Eligendum ẽ petroleũ qd̾ est album vel citrinum: vel clarissime substantie: ⁊ qd̾ est fetidissimũ.habet autem virtu tem igneam.s.dissoluendi ⁊ cõsumendi ⁊ attrahẽ di: ⁊ est ca.i fine tertij gradus: sic.in quarto. Sera. li. aggre.capit. brafalẽdi. Bra falendi est aspaltum vel bitumen iudaicuꝫ rubeũ Est autem in sicilia humiditas quedam natãs su per aquas fontium: quam ponũt homines illi⁹ re gionis in lampadibus loco olei: ⁊ vocatur ipsum oleum sicilinum.⁊ ipsi quidem errant in hoc ꝙ ipsa est species aspalti humidi ⁊ napte. Aspaltuꝫ vero babylonicum quoddam est clarificatum: et color eius est albus: quoddam ex eo est nigrum. Et idem auct. Gal. quedam eius species generat᷑ in fluminibus: ⁊ ideo reperitur hoc maxime na tans super cham ⁊ albollongue: ⁊ in aflos.⁊ i alijs locis pluribus natans sicut butirum.⁊ dum p̃ma net super aquam: est humidum ⁊ liquidũ: postea desiccatur: ⁊ fit durum: ⁊ generatur ex eo in mari mortuo: ⁊ est mare salsum vltra terram seni: ⁊ nõ est in eo animal aliquod: ⁊ venit ad ip̃m fluuius iordane. Cassius felix cap.de petroleo. Petroleũ est oleũ petre.inuenitur autem in locis sulfureis fit enim cum pinguedo terre ⁊ aque actione calo ris ad igneas conuertitur partes. inuenitur etiaꝫ

super lapides.quod quidem per eos resudat ⁊ in eis est:⁊ super mare īuenit:sed id est nigꝝ:postea vero per excoctionē fit albi coloris:qnq3 etiā citri ni in grecia ⁊ in marinis partibus ista operantur

Dias. cap.aspaltū.Aspaltum est bitumē iudaicū: ⁊ eius aliud est aridū: ⁊ aliud liquidū. Unde bitumē iudaicum quod fit in lacu iudee qui dicit affaltiten coagulatio eius p ripaꝫ ipsi⁹ lacus inuenit:⁊ naute vadūt cum stafa:⁊ sic eā colligūt:⁊ siccāt:⁊ vendūt.Aliud genus ē qd neq3 ferrū neq3 aqua rumpere pōt:nisi tātū menstrua mulieꝝ:aut sanguis hircoꝝ.⁊ si volueris rūpere sic rumpe:tolle filū de lana ⁊ intinge ipm in sanguine:⁊ sic incide.Est aūt bitumē summū purpureū odoris grauioris.reprobabile aūt nigꝝ est adulterat aūt pice mixta.reperit aūt babylonicū bitumē albū:seu nigruꝫ longo interuallo rapiens ad se ignē.Omne vero bitumē hꝫ virtutē malacticam ⁊ diaforeticā.⁊ habet vires viscide:⁊ etiā efficaciter relaxantes.est etiam acris ⁊ stiptice qualitatis.⁊ p hoc ꝙ austerū infrigidat:desiccat vero ī vtroq3:⁊ iō ad putredinē:⁊ ad rheuma vtile est.liquidū vero bitumē ī babylonia generat: ⁊ alopinia:⁊ sicilia.reperit etiā natās sepe in fontibus recorporatiuā

Auic. Petroleū albū note spēi hñs virtutē.est:⁊ nigꝝ est colamentū picis babylonie.ca.est ⁊ sic.vsq3 ad quartum.est ⁊ subtile ⁊ proprie albū:resolutiuuꝫ:liquefactiuum aperitiuū: opilatōnū

Pos. Cōtra artreticā:podagraꝫ chiragram:paralysim:iliacam passionem : stranguriam: ⁊ dissuriam fiat partiū dolentiū inunctio. Contra iliacā passionē quidā dant in quātitate.℈.i.⁊ ad plus.℈.ij.⁊ multotiens curant:sed nō dꝫ dari in estate:nec cholerico nec debili:nisi sit materia frigida. Cōtra fortem podagrā:⁊ iliacam buliat ī succo ebuli petroleū:⁊ colatura det patiēti.Cōtra viciū lapidis sūmum remediū ē:puluis lapidis lincis: buliat ī petroleo:⁊ colatura p syringā inijciat.lapis enī confirmat⁹ frāgit:prius tñ debet fomentari virga ex aq̄ decoctionis malue ⁊ olei:vt extendāt ⁊ aperiant meatus.Cōtra suffocationē matricis fumus eius posit⁹ sup carbones p nares recipiat.Cōtra casum matricis fiat suppositoriū ex bombace ītincta in petroleo.Cōtra asma ⁊ tussim antiquaꝫ:pectus ꝑus inūgat bñ:vt bñ digerat medicinā:⁊ det ℈.i.vel.ij.Cōtra vehemētē frigiditatē stomachi ī ungat ex eo stomachus.Sꝫ notādū ꝙ qñ dat petroleū:debet postea dari aliqd fri.⁊ hu. qꝛ petroleū excoriat:fri.

Dias. Aspaltū tumores re vero ⁊ hu.lenit. primit.offocationib⁹ stericis occurrit.cadētes matrices subleuat fumigando.epilepticos fum⁹ eius ꝓuocat cū castoreo mēstruis īperat.tussim sedat.asmaticos ⁊ disnoicos ad sanitatē pducit.morsib⁹venenatis occurrit sciaticis ꝑstolat ciliacis dat ī modū cataputie: et maximū ꝑstat effectū.coagulatū sanguinē cū aceto resoluit.dysentericis cū succo ptisane suppositus curat.catarrū suffumigatione cōpescit. dentiū dolorē appositū mitigat. podagricos ⁊ arteticos cū nitro ⁊ cera vt malagma ipositū curat.

Auic. Confert doloribus ancharum ⁊ dolorib⁹ iūcturaꝝ:⁊ ꝓpe albū.⁊ cōfert dolorib⁹ auriū frigidis.⁊ cōfert albugini oculi:⁊ aque descendenti.⁊ nigꝝ ex eo etiā cōfert asmati ⁊ tussi antique.bibit enī paꝝ ex ea cū aqua ca.⁊ sedat dolorē vētris pungitiuū ⁊ vētositates.⁊ qñ fit ex eo liciniū interficit vermes:⁊ ꝓpe nigꝝ.⁊ comedit pōdus.ʒ.i.de eo ⁊ frāgit ventositatē vesice:⁊ frigus matricis.⁊ confert puncture epithimatum.

Bear i.citrulli — Beal.i.dactuli.imaturi
Beem quid est.l.l.behemen
Beelliligi — .i.bellirici ⁊ emblici
Bendē.i.radix alkeā — Beberis.i.semis endiuie
Bebilis — .i.papauer ꝯtusū
Bebili idē qd supra — Bebonici.i.camomilla
Beborugi idē qd sup — Bebonigi idē qd sup
Beboch est ꝓpriū nomē loci. — Cap.89.

b

Ebonig ara.gre.artemis: vel antimus: vel leucatimos:vel gamilla:vel herātbemidē:vel chamelon:vel melantemon: vel crysocomon:latine vero camomilla.

Sera. li.aggr.cap.bebonig. Bebonig sunt ei⁹ tres species:⁊ discernunt ꝭm colores floꝝ solū.⁊ ipsa ē herba habens virgas lōgas circiter palmū vnum fructicosos hñtes ramulos:⁊ folia parua minuta gracilia:⁊ capitella rotūda parua in aliqb⁹:quoꝝ flores albi:⁊ in aliqbus aurei coloris. ⁊ flos q apparet sub capitello ē rotūdus hñs circūquaq3 flosculos similes florib⁹ rute.⁊ color ipsoꝝ est: aut citrinus:aut purpureus.⁊ nascit in locis aspis:⁊ sup mare.colligit ī vere:⁊ oꝫ ꝙ reponant folia:⁊ flores postq̄3 terit qdlibet de p se.⁊ fiant ide trocisci

Dias. cap.antimus ꝭm translationē nr̄am huius herbe tria sūt genera hñtia in flore distātiā.haste sūt illi duaꝝ palmaꝝ fructicose:ramulos multos cū viminib⁹plurimis ac tenuibus.folia generāt citrina parua atq3 angusta ⁊ tenera: supius capitellū rubicūdū cū quadā rotūditate hñs:deint⁹ autē florē:q exteri⁹foliorꝫ abiectōne tegit alboꝝ:aut mellini:aut purpurei coloris magnitudine rute similātiū.nascit ꝟo locis aspis vel circa vias ⁊ semitas.colligit marīe vere.virt⁹ eius calefacit:⁊ desiccat in.i.gradu.Et gen⁹ qd hꝫ flores albos vocat latine camomilla:q̄ oībus est nota.Aliud gen⁹ qd hꝫ florē purpureū vocat exantimon:⁊ ē efficacior oīb⁹.aliud gen⁹ qd est mellini coloris vocat leucantimon vel crysocomon.

Gal. vi.simp.phar. capit.antimus Antim⁹ seu camomilla dictū qdē ē in 3° tractatu de hac herba:lati⁹ dicat aūt ⁊ nūc sūmarie ꝙ calefacit:⁊ desiccat ꝭm ꝑmū gradū.est aūt ⁊ subtiliū partiū:⁊ ꝓpterea diaforetica necnō ⁊ rarefactiua ⁊ laxabilis virtutis.

Auic. li.2°.cap.d camomilla. Camomilla ex ea alia ē cuius flos ē citrinus.⁊ alia ē cui⁹ flos ē purpure⁹.⁊ alia ē alba cui⁹flos ē alb⁹:⁊ h̄ ē nō.⁊ folia qdē ipsi⁹⁊ flos refuāt:si fiat ex eis trocisci:⁊ ipsi⁹radix desiccat.Et ipsa qdē ē ꝭꝫ Gal.ꝓpinq̄ virtuti rose ī stilliatione sua:sed est ca. ⁊ ipsi⁹ caliditas est sicut ca

liditas olei couenic̄es.ca.est ꝛ sic.in pmo.ē apitiua ꝛ subtiliatiua spissitudinis:mollificatiua:resolutiua cū pauca attractione:imo absq; attractione:ꝛ hec ē ppetas eius in ter medicinas. **Posse. Dia.** Uirtus ē radici ꝛ flori ei⁹:ꝛ oī fructui terminātica ꝛ leptintica.bibita ꝛ supposita fomēto mēstruis ipat.aborsum celebrat.calculos frāgit.vrinā puocat. tortionib⁹ ꝛ iflationib⁹ auxiliat.ictericis subuenit.epaticis maximū psidiū ē.elixatura vero ei⁹ fomento adhibita hec oīa facere pōt.vnde calefacit ꝛ desiccat mediocriter.est autē ꝛ leptomeris.i.extenuatoria:ꝛ pptera diuretica ꝛ calastica est.i.relaxatina cōdēsat ꝛ arefacit:ꝛ iō in dolorib⁹ iuuat.igit relaxat que tensa sūt.ꝛ mollit mediocrit q̄ dura sunt relaxādo in febrib⁹viscez iflāmationē tollit:ꝛ maxime his qb⁹ ex cholerico humore:ꝛ spissata cute cōsistit.est ꝛ hypocūdrijs aptissima sup oīa.Exantimata aūt i febrib⁹ in cute facta ex ebulitione humorū in corpe ipso .Camomilla siqdem viridis aut sicca in oleo cocta repmit:ꝛ digerit ea que accidūt:ꝛ insurgūt i capite.dolorē oculoz curat.epaticis:febricitātib⁹ succus eius potui dat⁹ cū aq̄ ca. mirifice pdest.ad venenū etiā cū camedasne ꝛ camedreos ꝛ camepitheos equis pōderib⁹ tunsa:ꝛ mollissime cribrata ꝛ ieiuno . bibita cum vino coclearea qnq; optime fac̄.mirifice etiā oēm aquā de corpe p vrinā extrahit.Itē mouet purgationē mēstrualē siue vrinam.ꝛ excludit fetū mortuū in vtero .decocta atq; vaporibus admota iliacam etiam passionem releuat.Aliud genus quod vocatur exantimon egilopas cataplasmata eadē die curat.ꝛ calculos opitulatur.Aliud genus quod vocat leucantemō vel chrysocomō vrine difficultatem soluit.lapides in vesica generatos excludit in cataplasmatib⁹ egilopas curat.squamas in vultibus natas limpidat.multi oleo mixto terunt ꝛ pungunt medicantes febres periodicas. seruanda est radix siccata sepatim: ꝛ flores. folia vero tondenda sunt:ꝛ in trociscis redigenda.datur enī plurimis in vino temperato.ʒ.i. vnde si florem non habueris:folia ꝛ radix eius virtutem implent:nā due partes foliorum implent virtutem florum.est autem tetri saporis. **Aui.** Camomilla sedat apostemata ca.mollificando ꝛ resoluendo ipsa:ꝛ lenificat dura:que non sunt stricta valde.ꝛ bibit propter apostemata viscerū spissa mollificat tetanū.ꝛ cōfortat membra neruosa oīa ꝛ est ex medicinis plus conferentibus laxitudini q̄ reliqua:quoniam caliditas eius est similis caliditati animalis.Est confortatiua cerebri conferēs sode frigide:ꝛ ad euacuandum materias capitis quoniā resoluit absq; attractione:ꝛ hec est eius pprietas.ꝛ cōfert pustulis oris.sanat algarab distēperata:ꝛ more emplastri supposita: alleuiat sputum.aufert ictericiā.prouocat vrinam.egredi facit lapidem:ꝛ proprie que ex ea est purpurei coloris ꝛ cum camomilla quidem euaporatur vesica ppt dolores frigidos.ꝛ prouocat menstrua bibita:ꝛ sedendo in aqua ipsius:ꝛ educit embrionē ꝛ secundinam.ꝛ confert iliace.ꝛ fit inunctio ex oleis eius in febribus periodicis:ꝛ bibit ppter febres antiq̄s in fine eaz.ꝛ confert omni febri absq; forti acuitate cum nō est apostema ca.in visceribus.ꝛ qñq; confert apostemati cū non ē ca. ꝛ est eius maturatio:loco ipsius ponit in confortatione cerebri:ꝛ iuuamento qd confert in sode. **Sera.** auc.Ga. berengesis:ꝛ est abrotanum. Uirt⁹ camomille ē q̄ resoluit:ꝛ fluxa mēbra cōfortat: ꝛ lassitudini ɔfert plus oī alia medicina.sedat dolores ꝛ mollificat mēbra dura.ꝛ lenit spissitudinē cutis paucam.ꝛ expellit fe.que fiunt ab hu.cholericis:ꝛ propter spissitudinē cutis:qñ in viscerib⁹ non est apostema ca.ꝛ iam facta est digestio.sed ꝛ febres que fiunt a phlegmate ꝛ melancolia:aut ppt apostemata que in visceribus sunt : qñ exhibet iuuat iuuamento manifesto multum:ꝛ ideo contingit q ipsa est vna de fortioribus medicinis in sedando dolores:ꝛ de melioribus mollificatiuis ex medicinis conuenientibus membris interiorib⁹: que sunt post myrach.ꝛ ipsa ꝛ oleum eius conferūt sode frigide:nā curat hu.que sunt in capite p resolutionem sine attractione.ꝛ hec operatio est sibi magis ppria q̄ alicui alteri medicine.ꝛ qñ fit emplastrū cū ea curat scabiem oculi ꝛ palpebrarum. cōfortat cerebrum. Bebunegum.i.camomilla

Bebuneos.i.acorus	Becaca.i.lingua canina
Becarog.i.ozimū cōe	Bectaca.i.ligua canina
Beci.i.tussis	Bechi idē qd supra
Bechion.i.diptamus	Becon.i.cassillago
Bedon	idē qd supra
Betonica qd ē.l.l.bastarem	
Bedaragi	.i.ozimum fluuiale
Bedāgi	.i.origanū fluuiale
Bedazahar.i.bezaar	Bedarogi.i. bedaragi

Cap.90.

b **Edarungie** ara.vl'chirūgemil:vel marulmabor:gre.mellisophilos:vel mellisofillū:latīe vō citraria vel melissa.Melissa sil'is est prassio:hñs tñ citri odo rē:ca.ꝛ sic.i 2°. gdu **Se.** li.aggr.cap.bedarungie auc.Diasc. Bedarūgie vel mellisophillos: qd sic dr eo q libēt eā apes māducēt:herba ē thyrsos hñs q̄dratos irtos plurimos ex vna ra dice: ꝛ folia sil'ia bubloте:maiora tñ ꝛ tenera:ꝛ nō sic aspa:vt citz in odore.i alio Sera.habet sic:mellisophilos herba est sup quā apes delectāt stare.ꝛ virge ipi⁹ ꝛ folia similāt virgis ꝛ folijs marrubij siluestris.virge ei⁹ ꝛ stipites sūt āgulosi q̄drāguli.ꝛ folia ei⁹sūt maiora folijs marrubij siluestris:ꝛ ñ sūt pilosa sic folia ipi⁹.ꝛ odor ei⁹ ē sic odor citri. **Pa.** 7°. sim.phar.ca.mellisofillū.Mellisofillū prassio q dē ē sil'e.desic̄ qdē ab eo m'tū i virtute:ꝛ pptcrea neq; aliqs vtit eo.supfluū.n.ē pssio existēte ita copioso vbiq; trāz mellisofillo vti.si vō aliqñ ñ affuerit pssiū:l; h' vti i oīb⁹ i qb⁹vtimur illo sciētes q ab actu deficit. **Pos. Se.** Folia eius cū vino bibita:ꝛ i cataplasmatibus vim scorpionis ꝛ spalangionis optime curat.caninos morsus ad sanitatem perducit. elixatura eius id facere potest:cuius elixatura fomē

to adhibita menstruis longissimi temporis impe rat. ore retenta dolorez dentium mitigat. dysente ricis opitulatur. et qui a micetis suffocati sunt sub uenit nitro addito. folia ipsa omnia similiter facē possunt. torcionibus recte adhibetur. et vt electua riuz orthonoicis prodest sale addito: et anhelosis et qui non possunt iacere. et in cataplasmatibus ad hibita scrophas spargit. vulnera purgat. atricis opitulatur. et quando fit emplastrum cū ea sedat dolorem iuncturarum. Et idē auct. Aben mesuay Proprietas eius est letificare animam. Et idem auct. Ysaac quando comeditur bedarungie in ie iunio: confert stomacho fri. et hu. et facit digeri ci bum grossum. et aperit opilationes cerebri. et de p prietate eius est cōferre debilitati cordis. et aufert cardiacam et remouet afflictiones solitudines et ti mores qui accidunt a melancolia et humore adu sto: quibus non possunt dormire **Auic.** de viribus cordis di cit qz confortat cor.

Bedenar .i. odor rose
Bedenuti .i. camomilla
Bedembue .i. melissa
Bederambona idem quod supra
Bederambina id est origanum fluuiale
Bederabina id est basilicon minutum
Bedenac id est semina granatorum siluestrium que sunt genera kilkil.
Beranien idem quod supra
Bedezabar id est medicina contra venenum
Bederentegiuum id est ozimum fluuiale
Bedaramue idem quod supra
Bederet .i. panis de simula
Bedeguard quid est. l. l. bemedato
Bedegati. i. semina alba quibus caremus. sed q dam dicunt qz sunt genera solis.
Bedenerambula. i. basilicon cum folijs paruis

Cap. 91.

Edereg vel buderegi: ara. gre. erismon: latine vo eru ca gera tina: vel tortella. **Sera.** li. aggre. capitulo bedereg auctorita te Dias. Bedereg nascitur in locis habitatis et iu xta muros: et seminatur in hortis. habet folia simi lia foliorum eruce agrestis. et habet virgas stabiles similes virgis eruce agrestis. et in summitate vir garū est flos citrinus. et sunt ei vagine similes cor nibus: et similes vaginibus fenugreci: in quib9 est semen paruum simile semini nasturcij mordicans linguā. **Gal.** sexto sim. phar. cap. erismō. semē huius herbe sapor ē similis sapori na sturcij. et virtus ei9 est similis virtuti illius: nisi qz est ca. in **Posse. Sera.** auct. Gal. cō flatiua. fert quando ponitur in lohoc tussi: et ad excreanduz humores grossos viscosos qui ascendunt a pulmone. et con fert apostematibus duris: que fiunt in radice au ris: et duriciebus antiquis que fiūt in mammillis et testiculis. et quādo oportet eam administrari in lohoc: oportet qz ponatur ī aqua et buliat: catapla smatibus cancros optime curat.

Bedias coronas. i. tussis humida antiqua
Bedikies .i. herba
Bedon .i. cassillago alba
Bedoin idem quod supra
Beduster est herba q̄ ī nostris partibus caremus
Befa. i. ferrum Bestarcoton. i. psillium
Behemurem. i. radix que ab armenia defertur: et est de ea alba: nigra: et rubea quam ignoro.

Cap. 92.

Ehemen vel lienten ara. gre. vero et latie behem **Sera.** li. aggre. cap. behem. Be hem species eius sūt due scilicet rubea et alba. et sunt ambe vene in magnitu dine radicis pastinace parue. quarum quedā sūt tortuose. deferuntur ab armenia. odor earum est bonus. et est in eis viscositas quedam. ambe spēs sūt ca. et hu. **Aui.** li. 2°. cap. behem. Behem sūt fru sta aspersa que sunt radices exsic cate contracte. et sunt duarum specierum: quaruz vna est alba. altera rubea est ca. et hu. in. 2°. gradu. **Pos. Ser.** Ambe augmentū faciūt ī spermate **Aui.** Behem est impin guatiuuz: et confortat cor valde. et cōfert tremori cordis. et manifeste au gmentat sperma. loco eius ponitur quantuz ipm est de tuderi: et medietas ponderis ligue auis.

Bederengi est species iersimini: et est ex aromati bus. resoluit inflationem in omni loco embrocata
Beladur. i. anacardus Belabor idē qd supra
Belachim. i. ceruus Belgam. i. phlegma
Bella .i. sanguissuga
Bellaris latine benicularis: quam greci linchis vel linchitis vocāt: pro qua. l. l. linchis.
Belessen vel ducumbelsen. i. balsami lignum
Belesen idē quod sup Beleon. i. flos cartami
Belessis est lapis conferens ad dolorē stomachi cum suspēdit super stomachum: et est corallus
Belsel sunt quidā fructus: pro quibus. l. l. bule
Belledariū. i. anacard9 Belledhar idē qd sup
Bellesem .i. balsamum
Belsel. i. bel Belleri. i. balsamum
Bellisebēdiū ē qdā collyriū armenicum quod ignoro.
Beliget qd ē. l. l. amleg Belliget idē qd supra
Belliricus genus est myrabolani
Bellirici marini. i. belliculi marini

Cap. 93.

Elliculi marini latie ara. astor. Bellirici marini sūt q̄si vmbili ci hōis ſm figurā: et sūt lapides parui et albi: q īueniūtur in ripis marinis coherētes sic dētales: sūt fri. et sic. ſz eoꝝ excessus ab auctoribus nō determinat. ponunt ī vn guētis ad faciē clarificādaz. **Posse.** Pul uis co rū subtilissimus resoluat cuz axungia gallinacea prius resoluta: et fiat vnguētū pro facie abstergen da. ponūt in antidotario Galieni in vnguento ci trino: qd īterptatur vnguentum de citro.
Belbus idem quod supra

Belbulidus .i.alkekengi

Cap.94.

El vel ſel Ser. libro aggre
ga.cap.bel auct.Iſaac benaram. Bel
eſt citoniū indum: ⁊ eſt fructus rotun
dus ſicut auellana: non habens corticem ſuper ſe
in quo eſt ſemen ſimile dore:⁊ eſt illud quod de
ipſo adminiſtratur.⁊ virtus eius eſt ſicut virtus
zinziberis:ca.eſt in tertio gradu:⁊ humectat ī pº.
Poſſe. Ser. Subtiliat chimos groſ
ſos:⁊ confert duriciei
neruorum.⁊ valet ventoſitati emoroidaruꝫ :⁊ au
gmentuꝫ facit in ſpermate.⁊ valet ſicut fel. arbor
eius vocatˀ darſiſabam:vt apparet in littera dar
ſiſabam.

Bemebaracha .i.ſanguis vaccinus
Bemelſegi .i.viola

Cap.95.

Emedato vel bedeguar:ara
bice:gre.acātiſleu
ce:latine **Sera.** li.aggre.capit. be
vero ſpina alba. medato auctori.
Diaſ. Bemedato nominatur in greco acantiſleu
ce:⁊ eſt in latino ſpina alba.naſcitur in montibus
zagial.habet folia ſimilia folijs cameleonte albe
niſi quia ſunt ſtrictiora ⁊ albiora cum ſumitatibꝰ
ſpinoſis:⁊ ſuper ea eſt ſimile borre.⁊ ſunt ſpinoſa
habentia ſtipitem vnius brachij vel duoruꝫ ī groſ
ſitudine digiti policis vel plus.color eius eſt ver
gens ad albedinem.in ſummitate eius ſunt capi
tella ſimilia ericio marino: niſi quia ſunt minora
⁊ oblonga.⁊ flos eius eſt coloriſ purpurei:⁊ ſemē
eius ſimile grano chartami **Diaſ.** ſm tran
niſi quia eſt rotundius eo. ſlationeꝫ
noſtram capitulo acantiſleuce.Acantiſleuce ſiue
vt latini ſpina alba:naſcitur in mōtibus atqꝫ ſilue
ſtribus locis viſcidis.folia habet vt cameleonta
ſed anguſtiora:⁊ albiora ⁊ ſpinoſa:virgam cubitī
duobus longam in groſſitudinem maioris digiti
interius inanem:habens in ſummitate capitellum
ſpinoſum:ſicut echinus marinus:⁊ oblonguꝫ:flo
rem habet purpureum:in quo ſemen ginco ſimi
le ſed ro **Gal.** ſexto ſim.phar.capit. achanta
tundiꝰ. leuci.Achantaleuci ſiue ſpina
alba:hanc quidam laucadam appellant.Eſt autē
huius radix ſiccatiua ⁊ mediocriter ſtipticans ſꝫ
ſaporem:⁊ eſt abſterſiua ⁊ confortatiua.Plinius
capitulo de acantiſleuce.Acantiſleuce id eſt bede
guard:⁊ eſt cardus cum aculeis id eſt folijs albis
ſicut apparet ſi.l.l.cardus ſilueſtriſ:eſt fri.in pmo
gradu:⁊ medius inter hu **Auic.** libro ſecun
miditatem ⁊ ſiccitatem. do capitulo
bedeguard. Bedeguard eſt ſpina alba:⁊ eſt ſimi
lis aleſabachari. Uerumtamen eſt vehementius
alba:⁊ habet longiores ſpinas: ſimilanturqꝫ eius
ſpine folijs amomi:veruntamen ſunt ſubtiliores
⁊ vehementius eſt alba:⁊ eius quidem ſtipes per
uenit vſqꝫ ad duos cubitos:⁊ eius flos eſt purpu
reus.⁊ ſemen eius eſt ſicut ſemē chartami: verun
tamen eſt maioris rotunditatis:⁊ in radice ipſius
eſt infrigidatio ⁊ exſiccatio reſolutione quadam
ſemen vero eius eſt calidum ⁊ ſubtile. Et dixerūt
quidam ꝙ tota eſt ca.valde:⁊ in ipſa eſt virtus re
ſolutiua ⁊ aperitiua:⁊ proprie in ſemine eius.⁊ in
ea eſt retentio fluxus ſanguinis:⁊ eius retentio eſt
eq̄ **Poſſe. Sera.** Bemedato con
lis. fert fluxui vētris
⁊ debilitati ſtomachi.⁊ abſcindit fluxum ſanguīs
⁊ ponitur exterius ſicut emplaſtrum: ⁊ deſtruit
apoſtemata mollia.⁊ quando fit collutio oris cuꝫ
aqua eius in qua coquitur confert dolori dentiuꝫ
ſed ſeminis eius ſubſtantia eſt ſubtilis:⁊ confert
habentibus ſpaſmum quando ipſum bibitur.⁊ cō
fert ſputo ſanguīs:⁊ dolori ſtomachi:⁊ fluxui an
tiquo.⁊ prouocat vrinaꝫ.⁊ delet apoſtemata phle
gmatica.⁊ quando bibitur ſemen eius confert pu
eris habentibus ſpaſmum:⁊ illi qui eſt morſus a
cane rabido.⁊ quando ſuſpenditur ſuper anima
lia venenoſa amit **Diaſ.** Radix eius bibita
tunt toxicum. emopthoicis pdeſt
ſciaticis ⁊ ſtomaticis fert opem.vrinam prouocat
tumores omnes in cataplaſmatibus ſpargit.Elixa
tura eius dentium compeſcit dolores.ſemen eius
bibitum contractos infantes ſaluberrime curat.
morſibus venenatis occurrit.⁊ qui eam in collo
portauerit incurſum ſerpentum non timet. radix
deſiccat mediocriter:⁊ ſtiptica eſt:⁊ ideo ciliacos
⁊ ſtomaticos iuuat.ſanguinis eductionem repri
mit.⁊ tumores vice cataplaſmatis ſpargit. ſemen
eius leptomeris:⁊ calide eſt virtutis:⁊ putrefactī
membris iuuat potatum.⁊ fluorem ſanguinis me
detur:⁊ ſic intraneorum rheumatiſmum.item ſeſ
ſionibus quas greci encatiſma vocāt.fluores ma
tricis abſtringit. cataplaſmatibꝰ miſcetur conſtri
ctiue me **Gal.** Achantaleuci confert iliacis ⁊
dentibꝰ ſtomaticis.emiſſionem quoqꝫ
ſanguinis cohibet .tumores etiam cataplaſmata
contrahit.iuuat etiam dentes dolentes ſi gargari
zatur de decoctione.ſemen vero ſubtilium parti
um ⁊ calide virtutis eſt:quare **Aui.** Bede
⁊ ſpaſmantes bibitū iuuat. guard
confert apoſtematibus phlegmaticis: propter id
quod eſt in ipſa de reſolutione ⁊ contractione qū
fit ex eo emplaſtrum:⁊ ex radice eius proprie. et
confert etiam ſpaſmo:propter id quod eſt in ipſo
de contractione equali cum reſolutione.⁊ ſemen
eius confert infantibus: quando bibunt propter
corruptionem in motibus lacertorum.⁊ collutio
oris facta ex ſucco eius ſedat dolorem dentium.
⁊ confert ſputo ſanguinis:⁊ proprie radix eius.cō
fert debilitati ſtomachi.⁊ aperit opilationes.⁊ cō
fert ſolutioni antique:⁊ precipue ſtomatice:⁊ pre
cipue radix eius.⁊ eſt prouocatiua.⁊ valet febribꝰ
phlegmaticis longis cuius cauſa eſt debilitas ſto
machi:⁊ omnibus febribus antiquis. ⁊ confert ſi
maſticatur:⁊ ſi ponatur ſuper puncturaꝫ ſcorpio
nis attrahit venenum. ⁊ ſi bibatur ſemen eius cō
fert morſure venenoſorum reptilium.loco eius in
febribus ponitur fumus terre.

Benangesif .i. cepe quod comeditur: paruum simile cepe narcisci.
Benedicta herba .i.fu
Beneran .i.peristerion
Benebsete.i.granū albū vnde oleum fit:⁊ est ben
Benaspis idem quod sup.a
Benezim .i.sambucus
Benezimum idem quod supra
Beneifegi .i.viola

Cap.96.

Enetguaridē arab.latie scarabei g nascū **Auic.** li.2°. cap.de scarabeis. tur in balneis. Scarabei cōferūt doloribus matricum.⁊ prouocāt vrinam ⁊ menstrua.⁊ faciunt aborsum. ⁊ cum cordumeni valēt emoroidibus.⁊ conferunt rigori.⁊ conferunt venenis ex venenosis animalibus: ⁊ oleum in quo frangitur valet ad dolorem aurium.

Benegum .i.iusquiamus
Beneguar .i.bedeguar
Bende .i.radix keiri
Bengenebest .i.agnus castus
Benge .i.spelta
Bemastrum .i.artemisia
Bengi .i.iusquiamus
Bennigi .i.panicum
Benus citrina:berba est cuius duo sunt genera: celestis:⁊ citrina:quam ignoro.
Beng .i.perforata

Cap.97.

Engara.vel elforium:grece simphoniaca:latine vero iusquiamus:vel cassilago vel caulicularia. **Sera.** lib. aggre. capit.beng auct.Dias. Beng est arbustum paruum: habens stipitem grossum:⁊ folia lata ⁊ longa:spissa in summitate:quorum color vergit ad ignem:⁊ sup ipm est de borra:⁊ super ramos eius in lateribus est similis fructui balaustie in figura sua sortitos super ramos ipsos equidistantes per ordinem:sup quem fructum est cooperculū simile scuto.⁊ iste fructus ē plenus semine simili semini papaueris Et sunt eius tres species.vna earum habet flores purpureos:⁊ folia similia folijs plante dicte sancinalchos:⁊ semen nigrum:⁊ fructus in quo est semen habet corticem durum spinosum:⁊ simile balaustie. Alia vero species est habens florem mellini coloris:⁊ folia ⁊ flores sunt molles.⁊ habet semen cuius color tendit ad rubedinem:simile semini plante dicte anisinat. Et iste ambe species iflāt ⁊ tumere faciunt ⁊ inducunt subet: ⁊ non sunt cōuenientes medicine.sed est tertia:⁊ illa est in qua est iuuamentum in medicina:⁊ est remissioris virtutis:⁊ mollior tactu:⁊ habet folia pinguia ⁊ plena humiditate:⁊ super ea est borra.flores eius sūt albi.⁊ habet semen album. ⁊ nascitur prope arbores ⁊ sterquilinia:⁊ prope mare:⁊ in rupibus. semen vero huius melius est magis album.si autē haberi non potest:pone loco eius illam cuius flos est rubeus.species vero cuius semen est nigrum est fugienda. **Dias.** sm translationem nostram capitulo de iusquiamo. Iusquiamus frutex est paruus:hastam grossiorem habens:⁊ folia lata:⁊ oblonga:diuisa:nigra:⁊ aspera iuxta cuius hastas.sunt capita plena semine:sicut miconos. Sed iusquiami tria sunt genera. Unū purpureum florem habens:⁊ semen nigrum:folliculos duros ⁊ spinosos. Alterū vero flores mellinos habet:⁊ folliculos molles :semen obrufum sicut erismon.ambe vero iste maniam prestant:⁊ narcotice sunt:⁊ minus vsuales. Tertium vero genus est:cuius vsus frequentatur. folia habet pinguia:⁊ mollia:⁊ chili.i.succi plena:flores albos: et semen album proferens.nascitur locis maritimis ⁊ in ripis.semen vero vtile est album: quod minꝰ si inuentum fuerit:rufum secundatur.nigrum vero inutile est.semen eius ⁊ folia exsiccantur.hasta ipsius tunsa ⁊ expressa:hic succus in sole siccādus est:quia vtilis est vsui post annum.semen eius siccum in calida missum tunditur et exprimitur. est vero succus melior viridis q̄ siccus. mlti vero farine triticee succum eius admixtum factis trociscis reponunt. **Gal.** viij.simp phar. capitulo de iusquiamo sm translationem arabicam:iusquiamus cuius semen nigrum est:⁊ signū super hoc q̄ sit semen nigrum est: q̄ flos eius vergit ad rubedinem.facit maniam ⁊ subet. ille vero cuius semen subrufum est cognoscitur in hoc q̄ flos eius est citrinus: ⁊ est propinquus primo in virtute.⁊ propter hoc oportet q̄ caueātur ab his ambabus speciebus:⁊ nō vtatur eis quis:quia nō est iuuamentum in eis: sed occidunt. Iusquiamꝰ vero habens semen album:⁊ florem album est cōueniens vsui medicine:⁊ ē in 3°. gradu fri.et sic.i 2°. **Pos. Di.** Utilis est succus semini viri inuoluntario. Confectionibus collyriorū mixtus:rheuma viscidue ⁊ calidum compescit.dolores aurium mitigat:stericas causas medendo compescit.mixtus polente velut cataplasma adhibitus:tumores podagricos spargit.semen eius omnia similiter facere nouit maxime tussionibus subuenit. ⁊ catarrum soluit rheuma oculorum ⁊ dolorem compescit.obule id est cum semine michonis:⁊ mulsa mixtus:⁊ bibitꝰ fluxui matricis:⁊ sanguinem reijcientibus opitulatur.semen eius solum podagricis auxilium est. vino mixtum ⁊ cataplasmatibus adhibitum tumorem testium:⁊ mammarum soluet. multis alijs cataplasmatibus necessario miscetur.folia eiꝰ maxime cum polenta mixta:⁊ in cataplasmatibus adhibita dolorem tollunt.⁊ cum vino bibita ter aut quater febres empialas prohibēt.cocta sicut olus ⁊ comesta:statim maniam faciunt. radix eius cocta in aceto dolorem dentium ori retēta mitigat.

Ben quid est.l.l.ballanus repsico
Berandaru .i.virga pastoris
Berchamichi .i.origanum fluuiale
Berdarungi idē qd̄ sup
Bernanich .i.bectonica

Bersandarn .i.virga pastoris
Berthanichi.i.alleluia Bertal.i.passer
Berzad.i.galbanum: ppter excellentem ei⁹ virtu tem.berzad similiter dicit kene: et est quidā lapis multū carus regibus: p quo.l.l.kenne.
Berenecia .i.peristereon
Berengesif .i.abrotanum
Bereo vel bission.i.flos cardi vñ coagulat lac
Berengi.i.serapinū Beregil.i.petrosellinū
Beremasetum .i.artemisia
Berengemisch.i.ozimum gariofilatum

Cap.98.

Berengemisch ara.grece ozimum: latine vero basilicon gariofilatū. Ozimum quoddā est gariofilatū: quoddaz est cōe: et quoddā latum est plus alijs: qd citrariū vocatur. Ozimū gariofilatū est illud qd ab auctorib⁹ laudat. ozimum citrariū et cōe vituperant ab omnibus. Est eni ozimuz gariofilatum cōpetens medicine: et herba: et semē. cum aūt simplicit ponitur in medicina: semē debet intelligi: et potissime i electuarijs: sed in vnguētis et in emplastris herba itelligitur. est ca. et sic. et semē habet virtutē cōstrigendi et conglutinandi: qd patet ex eo: q: si ponat in aq statim ingrossat. et fit quedā cōglutinositas. herba ipsa ex aromaticitate habet virtutē confortādi ex qualitatib⁹ suis: dissoluēdi: consumēdi: et abstergendi: et mundificandi. Sera. li.agg.ca.berengemisch auctori. Isaac. Berengemisch ē ozimū gariofilatum. et folia ei⁹ sūt parua: quoz color est medi⁹ inter ruborē et glaucedinem. huius herbe est odor similis gariofiloz. et stipes eius est quadrāgulat⁹: cui⁹ color ē sicut color folioz ipsi⁹. et semē est minutū nigz. et colligitur i mense iulij. et est ca. et sic. Dias. cap.ozimum in fine secudi gradus. Ozimū cui⁹ virtutis sit penit⁹ inter medicos opinio est incerta nā q auctore chrysippo criminātur: hi ei⁹ vicia p censent q sit stomacho inutil: q oculos hebetat: q insaniā faciat: iecori obsistat. addūt preterea si tritū lapide cōtegat scorpiones gigni: cōmanducatū et in sole positū uermes creare: pediculos enutrire. Affri etiā putāt hoc eē psuasum: q siqs eo die quo ozimū sumpserit a scorpione feriat nō posse saluari. Sed qui in diuersa et vera opinione sunt. hec omnia falsa asseuerāt: qnimo stomacho pdest eo q inflationes ei⁹ dissoluit: et facit alia iuuamenta que sm ipsum inferius dicet. Posse. Cōtra syncopī et cardiacā passionem det aqua ro. decoctionis herbe ipsi⁹ ad idē valet vinū decoctōis: i q herba ipsa stetit p noctē ipsa herba valet cōtra frigiditatem stomachi hoc mō: decoquat in multa quātitate in vino. sed melius est in musto: et post decoctionē addat vinuz album in multa quātitate: tale vinum est cōfortatiuū multum et aromaticū: et valet cōtra predicta: et contra indigestionem ex frigiditate. vinū etiā decoctionis ipsius herbe cōfortat digestionē. cōtra fluxū ventris ex frigiditate semē ozimi cū modico pul uere acatie decoquat in aqua pluuiali: et detur pacienti. Ad matricē mundificādam et mēstrua p uocanda fiat decoctio eius in aqua: et fiat fometū et suppositoriū ex teneritate ipsi⁹ herbe. succus ipius herbe puluerizatus matricē mundificat. conceptum adiuuat: et menstrua puocat. herba ipsa decocta in vino et oleo: et natib⁹ et anchis cataplasmata valet contra tenasmonem. Dias. Ozimuz stomacho p dest: quod inflationes eius dissoluit. et coctum in aceto: et sumptum aluū fluentē reprimit. semen eius tritū et haustū narib⁹ sternutamēta inducit. verrucas tollit atramēto sutorio temperatū. Ozimū vero multū comestū caliginem oculis infert. ventrē mollit. inflationes vētris cōmouet. et diureticum est. lac mulieribus p uocat cū polenta et oleo ro. vt cataplasma adhibitum. cum aceto modico tumoribus opitulatur. p cussum scorpij mitigat. cum vino bibituz dolores oculoꝝ tollit. succus eius iunctus caligines detergit. rheuma phibet. semen ei⁹ bibitū melancolicis maxime prodest. disfurie medicat. inflationibus pdest. naribus applicata sternutamēta puocat: et herba ipsa id facere pōt. Sera. Ozimū gariofilatū confert stomacho: et facit digerere cibū grossū. et cōfert epati et cordi. et aufert tristiciā et solicitudinē. et odoriferas facit eructuationes. et apit opilationē cerebri. et cōfert cardiace que a phlegmate et melancolia fit. et qñ comeditur aut odoratur cōfert opilationi nariū. Et idē auc. Sandarag auget cholerā. et ē bonū emoroidibus et est magis tēperatū q̄z maiorana et q̄z sisimbriuz nec est in eo d siccitate quātū i illis. Et idē Sera. Ozimū nō gariofilatū nō est alicui⁹ iuuamēti iterius sumptū: imo est grauis digestionis. et est de cibis q nimiū generāt cholerā. Et idē auct. Aben mesuay. Ozimū gariofilatū acuit visū multū sbtiliter. et de eo comedit cū bedarog et rhaphano: et est bonū phlegmaticis. et apit opilationē cerebri et capitis q fiūt a phlegmate. et cōfert catarro humido. Et idē auc. Hippo. Ozimū non gariofilatum ē siccū i natura sua et retinet vētrē. Et dixit rufus q ē siccū in natura sua. et cōuertit ad cholerā velocit. et mūdificat humiditates pectoris cū fit emplastꝝ cū eo: qd resoluit et maturat: et nō est alicuius iuuamēti iteri⁹ sumptū. Et dixit i li. de cibis q est malū in cibo sūptū et graue digestioni. Et idez auct. Dias. Qñ sumit multū in cibo de eo inducit obscuritatē visus. et mollit vētrē et generat vētositatē. et puocat vrinā et lac. et est difficilis digestiōis et qñ fit emplastꝝ cū eo et alzarton: et cū oleo ro. et aceto cōfert apostematica. et emplastꝝ ex eo confert morsui scorpionis: et ei⁹ succ⁹ qñ aufert eius spuma abstergit visū. et semē ei⁹ qñ bibit confert illi in cui⁹ corpore generat melācolia. et cōfert strāgurie. et qñ odorat facit sternutare. et hoc etiā fac bedarogi. s. herba ipa. et oz q strigāt oculi ei⁹ qui sternutat hora sternutatōis. et multi gdē abstinent ab eius comestione: propterea q: quando masticatur et ponitur in sole generant ex eo vermes. et homines regionis lyonoy dicunt: q siquis come

derit bedarogi:⁊ punctatus eadem die a scorpio
ne:non euadit mortem ex punctura illa. Et idem
auct. Dumaym. Quādo reperim⁹ aliquos ex an
tiquis philosophis dicentes:ꝙ stringit vētrē:⁊ ali
quos dicētes ꝙ laxat:videt̄ hoc esse ex hoc ꝙ ha
beat in se duas virtutes cōtrarias sicut caules.qñ
ergo inuenit virtutē expulsiuam fortem in corpe
adiuuat ad fluxum.⁊ qñ inuenit virtutē retentiuā
fortem adiuuat ad retentionē: ideo q2 in eo sunt
due virtutes.s.laxatiua ⁊ retentiua. Et dixit beda
rog qñ non bene coquit̄:eius vapores nocent sto
macho:ꝓpter mordicationē que est in eis.⁊ dixit
ꝙ calefacit sanguinē.⁊ desiccat desiccatione forti
Et idem auct. Aben mesuay de satureia dixit ꝙ
acuit visum subtilit̄:⁊ ideo comedit̄ cū bedarog
⁊ rhaphano.⁊ est bonum phlegmaticis ⁊ aperit
opilationes cerebri ⁊ capitis:ꝗ fiunt a phlegmate
⁊ confert catarro hu. Et idem auc. Alkalamen. ē
magis tēperatū ꝙ̄ maiorana ⁊ ꝙ̄ zinziber: nec in
eo est tantum de **Gal.** in li.de cibis capit.de
siccitate ꝗtū i illis ozimo. Ozimuz.s.nō
gariofilatū pessimi qdem chimi est:⁊ ꝓpter hoc i
famant quidam ipsum dicētes:si tritum imittat̄
olle vacue celerrime generat in paucis dieb⁹ scor
piones:⁊ maxime qñ in sole quis quolibet die ca
lefecerit ollam:sed hoc quidē cacochimum est et
malum stomacho ⁊ indigestibile. holus vero ita
dicemus ipm est ca.in 2° gradu.⁊ habet humidi
tatem non naturalem. Et idez viij.sim.phar. cap.
penultimo. Ozimū.s.non gariofilatum ex secūdo
est gradu calefacientium. habet autem humidita
tem supfluam:vnde nec vtile intra corpus assum
ptum:cataplasmatum vero exteri⁹ vtile ad consu
mendum. Almāsor tractatu tertio cap.albetharo
gi:quod exponit̄ ozimum non gariofilatum cali.
est:quod ⁊ dolorē efficit capitis:⁊ male nutrit:cu
ius comestio vtentis visuz turbat:qñ eo multo vti
tur:sperma quoq3 ⁊ lac desiccat:ori tamē stoma
chi ꝯfert. corroborat enī ipsū atq3 cordi auxiliat̄.
Berberie id est berberi:pro quibus lege litteram
amiberberi:
Berbena.i.gerebotanum ⁊ gerobatanum.i.sacra
herba que saogmina vel sagimen antiquit⁹ dice
batur eo ꝙ pagani in sacrificijs ea vtebant̄. Pli
nius cap.de berbena hanc legati ad hostes ferre
solebant:hac iouis ara verit̄:domus purgatur lu
straq3. Sed sciendum ꝙ dias.facit cap.de gereba
tano:⁊ semotiz facit capiculum de peristerion :iō
diuersa sunt:⁊ licet dicat ꝙ prima spēs eius dicat̄
peristerion:non loquit̄ ꝭm propriam opinionem
sed voce multoruz:vt in cap.peristerion apparet
lege.l.gerebotanum:⁊ lati⁹ inuenies de berbena.
Berseiedumi.i.virga pastoris Cap.99.

B Erscegaste persice:sed ara. capillus algel:
vel capillus algil:latine coriandrū pu
tei:vel capill⁹ porcin⁹ vel **Sera.**
capillus veneris:gre.vo adianton.
li.aggre.cap.berscegasten auct. Dias. Berscega
sten.i.capill⁹ veneris:est herba cuius folia similia
sūt folijs coriandri.⁊ habet stipites duros subtiles
lōgitudine palmi vni⁹:⁊ nō habet crus:neq3 florez
neq3 fructū:siue semē.⁊ habet radicem in qua nō
est vtilitas.nascit̄ locis vmbros̄ ⁊ parietib⁹ spelun
carum humidarum. Et idem auct. Hali. Uirtus
est ei desiccatiua:sed nō habet frigiditatē neq3 ca
liditatem:⁊ non est in eo caliditas apparens:sed ē
inter duas qualitates oppositas existens i gradu
medio inter eas vnde subtiliat ⁊ dissoluit. Stepha
nus de capillo veneris. Capillus veneris ab anti
quis vocabat̄ adiāton siue politricō:vt patet per
Dias.⁊ per Alexandr. Unde oīa ista.s.capill⁹ ve
neris:adianton:politricon accipiunt̄ ꝓ eodē:quo
niam oīa hec noīa que in tricon desinunt capillū
sonant.nam tris grece capillus:trica capilli.vnde
gallitricon pollitricon adiāton:oīa illa ab effectu
idem sunt:stringūt enī capillos ⁊ multiplicant ca
sumq3 eorum **Jo.mes.** cap.de capillo ve
prohibent. neris. Capillus ve
neris dicit̄ apud quosdam:capillus fontium:⁊ ca
pillus hominis nemoralis. Et ab alijs coriandruz
putei:⁊ ē herba cui⁹ folia sūt simillia folijs corian
dri viridia ⁊ tenuia:cuius stipites sūt i lōgitudi
circiter medium cubitum:⁊ sunt sicut pili porcini
et sunt in colore inter rubedinem ⁊ nigredinem
sed magis declinant ad nigredinem:et proprie iu
xta radicem eorꝫ:⁊ quāto magis ꝓcedūt declināt
ad nigredinē.⁊ sunt sine florib⁹:⁊ eorꝫ hortus est
in puteis fontib⁹ ⁊ locis aquarꝫ. meliores sunt viri
diora hñtes folia ⁊ que vberiores sūt ꝭ3 oēs par
tes plante ipsorꝫ. subtiles vero ⁊ graciles: ⁊ decli
nantes ad citrinitatē **Gal.** Mixta est eorum
non hñt spiritum. complexio.sūt aūt
compositi ex ptibus terreis subtilibus mediocrit̄
aqueis a quib⁹ inest ei stipticitas:⁊ ex partib⁹ cali
dis subtilibus valde:ꝓpter quod virtus eorum ci
to resoluitur debilis.virtus enim in debili stoma
cho cito tollit̄:s3 ptes calide posite sūt i supficie:ꝗ
rū vehementi⁹ fit illd:⁊ hoc ē illud qd vr̄ ondere
cōplexionē iporꝫ declinare ad lat⁹ caliditatis:quā
uis dicat Gal.ipos eē eq̄les.⁊ inest eis ex ptib⁹ ca
lidis i ipsis:vt sint resolutiui subtiliatiui:⁊ aperiti
ui opilationū:⁊ solutiui nature:⁊ ꝓpe q ex eis sūt
recentes.sicci vero sūt cōstrictiui ⁊ ꝓhibitiui cur
suū.nō est in eis malicia:debilit̄ tñ purgāt:s3 ꝯfor
tant operationē eorꝫ viole:⁊ cassiafistula ⁊ ternia
bin:⁊ qñ fit infusio eorꝫ in aq̄ casei vigorat eos in
soluendo.de decoctione autez modicum sustinet
Posse. Sera. auc. Hal. Capill⁹ ve
neris facit oriri capil
los in allopicia.⁊ dissoluit scrofulas. ⁊ qñ bibitur
frangit lapidē.⁊ iuuat ad educēdū screatū humo
rū grossorū q sūt in pectore ⁊ pulmone.⁊ stringit
ventrē. Et idē auct. Dias. Elixatura eius qñ bibit̄
cōfert dispnoicis ⁊ ictericis:⁊ dolori splenis ⁊ strā
gurie.⁊ frāgit lapidē.⁊ strigit vētrē.⁊ qñ bibit̄ cū
vino confert morsibus venenosorꝫ:⁊ fluxui super
fluitatū ad stomachū.⁊ puocat mēstrua:⁊ mūdifi
cat puerperas.⁊ abscīdit fluxū sanguinis.⁊ fit em
plastrꝫ cū eo vlcerib⁹ fraudulētis pessimis.⁊ facit

oriri pilos in alopicia. **Hal.** vi.sim.phar.cap. z dissoluit scrofulas. adiantū. Adiantū siccat subtiliat z diaforat:nā alopicias curat. et scrofulas z apostemata diaforat.lapidē bibitum frangit:necnō emissionib' viscosoz z grossorum que ex thorace z pulmone cōfert.stringit fluxum vētris:nō tamē calidi **Dias.** Uiri' eius est i tatē aliquā infert. folijs ipsius q̄ elixa in aq̄ z bibita:ipsa aq̄ asmaticis: z disnoicis ictericis:z dissurijs medicat'.calculos frāgit.vētrē strigit.morsus caninos ad sanitatem pducit.rheuma stomachi cōpescit.cū vino bibit' mēstruis imperat.aborsum facit.sanguinē reijcientib' sbuenit morsibus venenatis opitulat'.z alopicias z vlcera q̄ acoras vocāt gre.ephticimis purgat.scrophas spargit.iposita trita z mixta lixiuio addito cinē z laudano:z oleo myrtino z susino z vino capillorum flores coercet si caput inde lauet'. elixatura eius addito cinere et vino id pstat.a pullis comesta cōfortat ipsos ad pugnā.vtiliter etiā comedit' a pecoribus.nascit' i locis vmbrosis et aquosis: et parietibus humidis:et circa fontes.alij tāqz recorporatiuā decoctionē in tardis passionib' laborantes potāt.s.anhelosis stomaticis: vētris fluori:et ī difficultate mict'.desiccat enī et extenuat:et ideo chiradas digerit.apostema et lapides rūpit in vesica potat'.Ad humores etiā glutinosos et pingues ascendentes etiā de thorace et pulmone bñ iuuat.et rheuma ventris cōstringit.medius ē aūt inter ca.z fri.cōplexionem.ī colli dolore folia ei' cōtrita cū piperis granis nouē:et de semine coriādri granis nouē:cū vino optīe dat' ad bibendū introeunti balneum.facit etiā ad capillos mulierez nutriēdos:si in oleo decoquat'. **Jo.mes.** Solutione educunt choleram et phlegma et humores grossos: et imbibitos et mūdificant pect' et pulmonē:et educūt materias cōtentas in eis.et mūdificāt sanguinē.et clarificāt eū.et clarificāt colorez. et faciunt acqrere bonitatem anhelit'.z mūdificāt stomachū:z ventrem z epar:et cōferūt dolori eoz.z sunt medicina bona opilationi epatis splenis:z ictericie,pprie:z oīum egritudinū opilationū:z ppie infusio eoz ī aqua apij z endiuie:aut ī aq̄ cicez nigroz:aut ī aqua seminum q̄tuor:aut ī aq̄ lactis,pprie:z delet cū oleo camomille scrophulas.valet etiā syrupus eorum pleuresi z peripleumonie.z est,puocatiuū vrine.z vsus decoctionis eoz frāgit lapidē.z purgat matrices fetaz.z hoc est de posse eoz de eo qd ptinz ad eos ex partib' calidis.sed ex parte stipticitatis eoz prohibent cursum materierūz.z abscīdūt sanguinē:z cōfortant stomachū et ventrē ne recipiāt supfluitates.et,phibent casum capillorū. et confortant radicē eoz:imo faciūt eos crescere.et multiplicāt eos in locis vbi oz:et,ppe cū oleo myrtino aut oleo laudani z vino stiptico.z puluis eoz ad ustorū facit similiter z abluit' ex decoctione ipsorū in vino caput:z abscindit furfures. z simile fit ex cinere ipsoz.z cinis eoruz sanat fistulas lachrymales.dosis potio decoctionis ipsoz qñ queritur p ipsos solutio per vētrē est circiter lib.i.

Berilie .i.pisa legumen
Beriteron.i.secūdus pannicul' sup vētrē iterior z noīat' rotūd':qz q̄si singulatus ab eo qd tangit ipm ē sicut spera sup quē sunt sumen z additiōes molles z foramina.
Berilion .i.herba paralysia
Berillus lapis est d genere crystalli:sed obscurior eo:p quo.l.l.lapis berillus.
Beringi .i.iusquiamus albus
Berchidies.i.paritaria.Auic.cap.de glutinatōe lactis sic vocat eā:qz valet ʒ lactis cōgelationem.
Berilis.i.corallus Bernia.i.pix
Bernis quid est.l.l.sandaros
Berbillū .i.serpillum
Berfiendari .i.virga pastoris
Berziadarni idem quod supra
Berziticon id est piscis dictus turdus
Berziabar .i.a morte liberans
Beror .i.semen magnum
Beronice .i.bernix vel vernix
Beraniten .i.capillus veneris
Berules.i.apostema gīgiue calidū z profundū
Berulie.i.piscis stupefaciēs:q vocat' terpigo
Bers.i.virga pastoris Berz.i.berzad
Besagū.i.polipodiū Bessagū idē qd supra
Bestagun idē qd sup Beser.i.semen
Besercarastis .i.semen apij
Beser rasina .i.semē marathri
Beser costum vel cotum.i.semen psilij
Beser batan id est semen malue maioris
Beser astorech .i.semen vrtice
Beser rosat.i.tandachoa.i.semen nasturcij
Beser sobar .i.semen aneti
Beser thasas .i.semen papaueris
Beser albasar .i.semen cepulle
Beser alkite vel alchite.i.semē lini
Beser culbe.i.semen fenugreci
Beser chefiti vel thesi.i.semen sileris mōtani
Beserl iuar .i.semē rose
Beser algosarel bustari.i.semen dauci
Beser albada.i.semen portulace
Beser sedef.i.semē rute Beser culbar.i.semen coriandri. Beser andebe.i.semē scariole
Beser arsimach .i.semen atriplicis
Beser afulgel .i.semen rhaphani
Bezer albachat:alij alongesne: vel albedanigi id est basilicon Beser garsi.i.semen eruce
Beser archenige .i.semen citri
Beser cuctimeri.i.semē carui siluestris
Beser artabul.i.semē trifolij acuti:z est trifoliuz silnestre.l.l.handachuca.
Beser ghetest.i.semen cuiuslibet spēi trifolij
Beser aldel .i.semen sinapis
Beser altomat .i.semen lapacij
Beser seth .i.semen aneti
Besed.i.corallus Beseld idē qd supra
Besera .i.galbanum
Besel.i.lapis Bestese.i.macer
Besteguasten .i.capilli veneris

Bestesem .i.virga pastoris
Beste .i.polipodium
Besicalis .i.fisalida vel fisalidos
Bessicalis idē qđ sup̄ Bespillus.i.serpillum
Besustidos.i.nenufar Besulid⁹.i. alkekengi
Betadorem .i.azimum magnum
Betas.i.tussis sicca ꝛ arida: ide pillule betholie id ē que fiunt ad tussim. Cap.100.

b Eta vł bleta latiē:gre.siellon: ara. vo belk:vel selet. Beta vł bleta:alia candida : alia nigra: alia silue/stris. Item greci duo genera faciūt:nigram ꝛ candidā:quam ꝓferūt parcissimi seminis appellātq̧ sirlon.ꝛ est beta agrestis:q̄ ē beta iata q̄ facta ē sicut elleborus alb⁹: vt appet per Dias. cap.de elleboro albo:ꝛ ista vocat̄ blitis: ꝓ q.l.l.sachiliemenie.ꝛ lʒ Dias.faciat semotim cap.ð bleta ꝛ de bēta:error scriptoris fuit vel trāslatoris.nam idē dicūt:ꝛ debēt cōtinuari illa capitula. Posse. Sera. li.aggr.cap.de bleta.Ex ea ē alba ꝛ nigra. ꝛ in sapore ei⁹ ē nitrositas.ꝛ virt⁹ ei⁹ est q̄ abstergit ꝛ resoluit ꝛ expellit sup̄fluitates caliditatis: qñ cuʒ ea fit sternutatoriū.ꝛ qñ bleta cogt̄:egredit̄ ex ea viscositas ꝛ acuitas:ꝛ fit virt⁹ ei⁹ q̄ ꝓhibet generatōnem apostematis:ꝛ resoluit resolutōe pauca. In alba vo ē de virtute abstersiua ꝛ resolutiua.in nigra ē res stiptica:ꝛ ꝑpe ī ei⁹ radice.Et idem auc. Gal.ī li.de cibis.In ea existit humiditas abstersiua abstersione tpata:ꝛ cum illa humiditate laxat vētrē.ꝛ mollificat ītestīa ꝛ stomachū:ꝛ maxīe cū fuerit boni sensus:ꝛ ideo accidit ꝙ bleta est mala stomacho:ꝛ ꝑpe illi q ē sicut dixi qñ vsus ei⁹ ē nimius:ꝛ nutrimētū ei⁹ ē paucū: sicut ē nutrimētuʒ aliaꝝ herbaꝝ.sed bleta qdē ē magis iuuatiua q̄ʒ ē melochia in aperiēdo opilatōes epatis.nigra aūt strīgit vētrē sicut lens:ꝛ maxīe qñ cogt̄ radix ei⁹ ē pl⁹ stiptica ꝯstrictiua vētris.ꝛ alia spēs ei⁹ soluit vētrē.ꝛ ambe quidē spēs ei⁹ sūt mali chimi ꝓpter nitrositatē que ē ī eis:ꝛ ideo qñ fit sternutatoriuʒ cū succo ei⁹ ꝛ melle mūdificat cerebꝝ.ꝛ ꝯfert dolo:ī auriū.ꝛ qñ ex decoctōe blete ꝛ radicis ei⁹ ablui̇t caput aufert lēdines ꝛ mūdificat ip̄m a furfurib⁹.ꝛ qñ ꝓijcit̄ sup scissuras q̄ fiūt a frigore ꝯfert eis.ꝛ qñ cogt̄ cū folijs ei⁹ curat bothor.ꝛ valʒ ad cōbustionē ignis ꝛ herisipillā.Et idē auct. Aben mesuay qñ cogt̄ ꝛ comedi Gal. vi.sim.phartur cū fabis digerit cito. capi.bletum Bletū ē olus comestibile:fri.ꝛ hu.cōplexionis in secūda māsione a tpata abstātia.Et idē li.2°. de cibis cap.de beta.Succ⁹ bete ē mediocrit̄ abstersiuus:q ꝛ vētrē ad egestionē excitat: ꝛ stomachum aliqñ mordicat:ꝛ maxīe illoꝝ qcūq̧ facile passibilem hn̄t ip̄m:ꝛ ꝓpt̄ hocipsum ē edulīū malū stomacho ampli⁹ comestū.Alimētū aūt ab ip̄a modicū magis idoneuʒ ē q̄ʒ malua ad opilationes q̄ ꝭm epar:adhuc aūt magis qñ cū sinapi: aut oīno cū aceto comedit̄.ꝛ spleneticis eodē mō comesta sūt bona medicina Dia. capit.de beta.Beta magis q̄ʒ alimētū. iecore laborantibus ꝛ spleneticis cū sinapi vtilissime esui dat̄. ignes sacros:ꝛ q̄ adusta sūt cū albumīe illinita restringit vlcerib⁹ ī capite manātib⁹ facit. Itē allopicijs cruda trita optime illinit̄.aq̄ ī q̄ ē cocta furfures capitis eliminat.ꝑmonib⁹ aūt ī fomēto adhibet̄.iniecta cum melle onera ventris deponit. Item elixe et cocte maxime cum lenticula abscindunt ventrem:ꝛ sine ipsa molliunt ventrem: sed ambe eacostomatice sūt.humores nutriūt malos.succ⁹ earū narib⁹ īfusus caput purgat. ꝛ īfusus in auriculas mitigat dolorē.cū radicib⁹ suis elixe lendines mūdāt.fomēto ʒernis ꝓsūt alopicijs.aūcedēte scarificatione īposita capillos restituūt.pascētia vulnere cōpescūt.item folia cruda cataplasmata cicatricib⁹ nigris reddunt colorem.

Bethadore .i.ozimum magnum
Betharog .i.ozimum commune
Betharogi idē qđ sup̄
Bethetha .i.oē genus melonis
Beteltb idem quod supra
Bethem quid est.l.l.hauud
Betets.i.herba q̄ vocat̄ līgua canina :ꝛ est cinoglossa. Bethera.i.melon
Bethion.i.saluia ꝭm pliniū eo ꝙ tussi confert
Bethion idē qđ supra Bethonia.i.polium
Bethlen.i.saluia Bezar.i.haucia
Bezaard.i.galbanum Bezararat idē qđ sup̄
Bezadarad idem quod supra
Bezaar.i.lapis viridis q valet ꝯ venenū ī q̄ ē tāta virtus vt expellat oē venenū.l.l.lapis bezaar.
Bezathar.i.oīs medicina simplex ꝯ venenum
Bezerra catime .i.psillium
Bezel.i.ꝑforatio vētris hydropicorum
Bezearicū.i.bezaar Bezeart idem qđ sup̄
Bezel.i.instrumentū

Cap.101.

b Dellium latīe:grece bdellas vel bidelliū:ara.vo melealyend .Vñ sciēdū ꝙ bdelliū qđ dā ē iudaice:ꝛ ē gūmi cuiusdā arboris q̄ vocat̄ melealyend:ꝛ illđ ē bdelliū iudaicum ꝛ arabicū:qđ nascit̄ ī iudea ꝛ arabia. Et ē aliđ bdelliū ꝭm Sera.li.aggre.cap.melk: qđ dr̄ bdelliū de melka:qđ ē ex arbore noīata melk:q̄ orit̄ ī meka q̄ arbor ē satis stiptica:cui⁹ fruct⁹ maturat̄ ī meka ꝛ comedit̄ dulcis:ſʒ ī hispania nō maturat̄:sed ē fortit̄ pontic⁹ pauce aq̄sitatis:ꝛ asp.ꝛ talis arbor ꝛ ei⁹ gūmi vocat̄ de meka:ꝛ ē bdelliū:qđ scribit̄ in ꝑncipio genes̄ cap.2°. qđ ē ī paradiso voluptatis cui⁹ fructus satis est dulcis:ꝛ de isto bdellio facit Auic.suffuf ꝯ fluxū ī ethica circa fineʒ: vbi ponit curas ꝯ sinthomata supuenictia ethice.ꝛ istđ bdelliū est frigidū ꝛ siccū:ꝛ cōstrīgit vētrē.ſʒ bdelliuʒ iudaicum est calidū in secundo:humidū in ꝑmo. vñ quia in receptis inuenit̄ bdelliuʒ constringere ꝛ relaxare:ꝛ calefacere ꝛ infrigidare ꝛc̄. qñ volumus apire mollificare:ꝛ resoluē ꝛc̄.ponat̄ bdellium iudaicū.qñ vero volum⁹ cōstrigē ꝛ īfrigidare:ponat̄ bdelliū ð meka:ꝛ tale bdelliū ē celestinū i.coloris celestini.ſʒ bdelliū iudaicū ē sꝑnigꝝ siue

subalbidū.vel antiq nr̄i carētes bdellio de meka
loco ei⁹ ponebāt quādā aquositatē ꝯglobatā que
inuenit̄ in ve **Sera.** li.aggre.ca.melealyend
ficulis vlmi. melealyend.i. bdellium
iudaicū:ꝛ ē gūmi arboris:que nascit̄ in terris ara
bum:ꝛ meli⁹ ex eo ē illud qđ ē odoris boni:tenax
interi⁹:cite dissolutionis:ad albedinē declinās:nō
hñs in se ligna:nec sordicies aliqs.ꝛ qñ fit fumi-
giū cū eo est proferens odorē bonū similē odori
blaccebisantie.reperit̄ aūt quoddā sordidū:cuius
odor ē sicut darsisabā:aut odor corticis capparis
qđ defert̄ ex regione q̄ dr̄ batonomis simile resi-
ne pini:cuius color est ꝑpīquus colori melongia
ne:ꝛ est secūdū a bono in virtute. Adulterat̄ aūt
bdelliū cū gūmi arboris:qñ admiscet̄ ei.ꝛ non hꝫ
talē amaritudinē qualē hꝫ nō adulteratū.ꝛ cū fit
fumigiū cū eo non hꝫ odorē bonū. Et idem auct.
Gal. Bdellij iudaici sunt due spēs.s.siculū:ꝛ ē sb
nigrū ꝛ mollius alio.ꝛ virtus eius est virt⁹ molli
ficatiua:ꝛ operatio ī hac virtute ē opatō fortissima
Et aliud ē arabicū qđ ē lucidi⁹:ꝛ ē sicci⁹ illo. sed
virt⁹ illi⁹ qđ ē recēs humidū:qđ qñ malaxat̄ dis-
soluit̄ totū: ē virt⁹ fortissima in mollificādo.ꝛ qñ
pl⁹ veterascit fit sapor amarior:ꝛ calididor:ꝛ acu
tior.ꝛ virt⁹ ei⁹ ē **Auic.** li.2⁰ capitu.de bdellio
ca.desiccatiua. Bedelliū iudaicū ali-
ud ē siculū:ꝛ aliud ē arabicū:ꝛ ambo sunt ex pal
mis siluestrib⁹.mechum aūt ē ex fructu arboris:ꝛ
nō palmaꝝ siluestriū.melior gūmaꝝ duaꝝ ē illa
q̄ ē varia clara ꝛ amari saporis:ꝛ munda a lignis
ꝛ ē facilis resolutionis:ꝛ ē boni odoris:cui⁹ fum⁹
hꝫ odorē picis. Et cū antiquat̄ bdelliuꝫ iudaicum
egredit̄ a lenificatione:ꝛ tendit ad exsiccationem
mechū ē fri.ꝛ sic.ꝛ aliud est ca.in fine primi leniti
uum:ꝛ pro **Dias.** ca.bdelliū.lachryma ē ar
prie siculū. boris q̄ ī arabia nascit̄:ꝛ q̄
ī modū resine manat.ꝛ ē ꝓbabilis q̄ fuerit lucida
sbalbida lenis:eq̄lit̄ cerea:ꝛ q̄ facile mollit̄: pin-
guis vt chrysocolla sin̄ ligno ꝛ sordib⁹ ī fumigatō
ne similis nigelle:ē gustu amara:ꝛ odoris boni :ꝛ
ē arabica. Ex india aūt defert̄ sordida nigra:ꝛ ma
iori gleba:odorē aspalti hñs .adulterat̄ aūt gūmi
admixto sed nō ita amaricat ī gustu:sed ē glucti-
nosa nō boni odoris.mollit̄ aūt cōtu a ꝛ suffusa
vino:aut aqua imbrili. Plini⁹ capitu. de bdellio
Bdelliū ē ca.ī 2⁰ gradu.hu ī pmo. Almāsor tra-
ctu.3⁰ cap.de bdellio. Bdelliū iudaicū ca.ē:bdel-
lium tñ de me **Posse. Sera.** auct.
ka fri.ē ꝛ sic. Gali.
Bdelliū strīgit vētrē ꝛ fortificat stomachū.dissol
uit apostemata q̄ fiūt ī cāna pulmonis:ꝛ tumorē
q fit in crepatura ītestinali.qñ dissoluit̄ cū saliua
hōis ieiuni:donec fiat sicut vnguētū vl̄ emplastꝝ
frāgit lapidē renū.qñ sumit̄ ī potu ꝓuocat vrinā
ꝛ dissoluit apostemata cruda **Dias.** bdel-
grossa:ꝛ ventositates neruoꝝ. lium
soluit neruoꝝ cōnodationes .duricies mollit. su-
dorē mouet.materiā mēstrualē atqꝫ vrinā ꝓuocat
singult⁹ atqꝫ vētositates soluit.ꝛ lapides in vesica
frāgit.miscetur ī thyriacis medicaminib⁹. tūores
soluit.duricies hydrocellicis medicat̄. anostoma
tica ē.saliua soluta īdigestionē cōpescit. matrices
suffumigando succurrit eis.aborsū supposita fac-
humores exsiccat.vesice calculos frangit. tussim
mitigat.morsib⁹ venenatis occurr̄t.dolorib⁹ late
ris fert auxiliū.īflationib⁹ necessario admiscetur
neruoꝝ īdigestionē mixto vino aut aqua depellit
hec oīa opatur:qꝛ mallactice ꝛ aperitiue virtutis
ē:ꝛ iō pōt īstant̄ calefacē:ꝛ stricturā relaxare:ꝛ ea
q̄ sinus vlceꝝ:ꝛ colle **Gal.** vi.sim.phar.capi.
ctōes hñt euapōare. de bdellio.qdā au
tem eo vtunt̄:ꝛ maxīe arabico in brontonlolis.i.
hernijs ītestinalib⁹ ieiuna saliua madefaciētes do
nec ꝑueniat ad cōsistētiā emplastri. Arabicuꝫ vo
ꝛ lapides q sūt ī renib⁹ īfrigere bibitū:necnon vri
nas ꝓuocare:ꝛ discursus īdigestibiliū spirituum
sanare:necnō lateꝝ dolores ꝛ rupturas. Almāsor
Bdelliū iudaicum dura dissoluens apostemata
emoroidib⁹ vtile iudicat̄.bdelliū de meka ventrē
stri **Aui.** Bdelliū resoluit sanguinē cōgelatū
git. ꝛ ē lenitiuū ꝛ maturatiuū.disrumpit
vētositates.ꝛ siculū ē vehemētis lenificationis.ꝛ
arabicū ē sicci⁹ eo nisi recēs.ꝛ resoluit apostema
ta dura:ꝛ ꝓpe dissolutū cuꝫ saliua ieiuni:ꝛ similit̄
resoluit reliq̄ frigida. Et mechū qđ nō ē ex fructu
palmaꝝ siluestriū ē stipticū.bdelliū iudaicū resol
uit scrofulas.ꝛ bibit̄ decoctuꝫ ad apostemata du
ra:q̄ sūt ītrisec⁹:ꝛ linit̄ cū aceto sup sabafati.ꝯfert
cōtusioni lacertoꝝ ꝛ spasmo: ꝛ duricici neruoruꝫ
ꝛ cōgelatōi ipoꝝ.ꝛ ꝯfert dolorib⁹ cāne pulmonis
ꝛ apostematib⁹ ei⁹:ꝛ tussi antiq̄:ꝛ dolorib⁹ matri-
cis:ꝛ apostematibus epigloti ꝛ gutturis:ꝛ emoroi
dib⁹ bibitū ꝛ suppositū ꝛ suffumigatum:ꝛ retinet
sanguinē eaꝝ.ꝛ cōfert lapidi renū. ꝛ qñ ponit̄ in
solutiuis ꝓhibet abrasionē ītestinoꝝ.ꝛ ꝓuocat vri
nā ꝛ mēstrua. Et de meka etiā existimauerunt ꝙ
ipm ꝓuocet:sꝫ nō dubitat̄ qn ipm strīgit ꝛ frangit
lapidē. Bdelliū vo ara.claꝝ rubeū quando terit̄
ex eo quantitas duorum aureorum ꝛ bibit̄ cū aq̄
mellis minuit phlegma.ꝛ bdelliū vtrūqꝫ resoluit
ramicē aque.ꝛ aperit os matricis clausuꝫ. ꝛ educ̄
fetū.ꝛ mundificat matricē.ꝛ resoluit apostemata
ani ꝛ testiculoꝝ.ꝛ ꝯfert morsui vermium veneno
sorum.

Bdella.i. sanguissuga
Bleta sicla:sꝫ blit⁹ olus coxilides idē.ꝛ qd ē blit⁹ l.l.sachilie menie.ꝛ qd ē bleta vel blitū.l.l.beta.
Bleta acri.5.i.sicla siluestris
Blet⁹.i.blitus
Blefaricon.i.ranicul⁹ viridis.
Bledū .i.pulegium
Blefaronxista.i.instr̄m ad scalpēdū palpebras
Blefara.i.tinctura oculos tingens
Blessi.i.habentes crura retorta versus intus
Bresillum.i.batam
Bretrachiū.i.siler creticū
Bertacium idem quod supra
Bretīma capitis:qdā dicūt ꝙ ē occipitiū capitis qdā ꝙ ē ꝯmixtura:qdā ꝙ ē mediū capitis
Brequequion .i.antipersica
Bregma id est mucus nasi digestus
Bibac .i.virga pastoris
Bibach.Sera.lib.aggrega.capitulo bibach.auc.

Diasc. Bibach affert ab india: et est similis corti ci: sicut cortex mori: et odoris boni. et habet virtutem calefacientem. et fiunt cum eo fumigationes. et ponitur in confectionibus vnguentorum: et in alijs confectionibus calefactorijs. et habet virtutem similem virtuti calami aromatici. et quando fit fumigatio cum eo valet tortioni matricis quando est siccum.

Biblakium .i. oleander
Biblatim idem quod supra
Biblas est species canne. l. l. basap
Bibech .i. tussis
Bibemum .i. almea
Bibimon .i. portulaca habens lac que vocatur alfarfac et est laxatiua satis
Bibilissa .i. papauer cornutum
Biblimon .i. bibimon
Biblion .i. papyrus
Bibone .i. lapacium agreste
Bibon .i. camomilla
Biblos .i. papyrus
Bibu .i. cepe paruum
Biblos id est papyrus vnde charte fiunt
Bica .i. affodillus

Cap. ioz.

b **Bichar** vel bibar: ara. gre. butalmos: latine vero oculus bouis vel vacce: vel cotula. **Sera.** lib. aggre. ca. bichar auct. Diasc. Bichar habet stipitem mollem: et folia similia folijs maratri. et flos eius est citrinus plus flore camomille: similis flori cotule: et ideo nominant eam hoc nomine. Et idem auct. Gali. Acuitas et mordicatio sunt in ea plus quam in camomilla. et resolutio eius est amplior resolutione ipsius. **Diasc.** capitulo butalmos: secundum translationem nostram. Butalmos herba est mollis: cuius folia sunt tenuiter scissa maratro similia: et caulis eius mollis nascens circa muros ciuitatis: flores citrinos habens: et vehementer splendentes ac in oculorum similitudinem rotundos: vnde et nomen traxit: floribus camomille similes. et illa est herba que vocatur lingua nostra pucida: vel cotula fetida. et alia butalmos habens folia corriandro similia: nascens iuxta muros ciuitatis: cuius flores sunt ex toto citrini et ista est herba que vocatur in lingua nostra oculus bouis vel cotula. l. l. butalmos: et inuenies controuersiam in dictis Diasc. de illa herba propter corruptam translationem. **Gal.** vi. sim. phar. capitulo butalmum siue semen incorruptum vel cappocoronia: vel oculus bouinus: nominatum quidem est ita a floribus qui videntur secundum figuram simulari oculo bouis: secundum colorem vero similis est arthemidi: magis autem multo et acrius est ob hoc magis diaforeticum: vt et sanet duricies ad mixtum ceroto. Plinius cap. de butalmo. Butalmum florem habet croceum: oculo bouis similem: vnde et a grecis nomen accepit. et est huius caule molli folijs coriandri simile. nascitur iuxta muros ciuitatis. **Aui.** li. 2° cap. bibar. Bibar est quod nominatur keusen i. oculus. rosa eius est citrini coloris: rubea in medio grossior rosa camomille. ca. est in 2° gradu: sic. in p.

Posse. Diasc. Folia eius trita: et cerotis addita pustulas et duricies apostematum spargit. et si flores eius terantur cum croco. affirmant aliqui quod si post lauachrum et balneum eundem quis biberit bonum colorem restituet et facit ipsum vomere: et maxime arcuato morbo infectos. acris est: et ideo diaforetica: et propterea schetemata soluit. cum ceroso thyrsi eius in cibum sumuntur.

Auic. Odor eius confert ventositatibus grossis in capite.

Biacon .i. confectio ad tussim
Bichicon idem quod supra
Bida .i. virga pastoris
Bidal idem quod supra
Bidellium .i. bdellium
Bidelie .i. balsamum
Bidella .i. sanguissuga
Bidema .i. albucij radices
Bifare dicuntur arbores que bis in anno fructificant
Bifere idem quod supra
Bifer .i. cardomomum
Bihar .i. oculus bouis: et est herba
Bihaar idem quod supra
Bilaue id est cardomomum minus
Bilauue idem quod supra
Bileue idem quod supra
Bilbeue idem quod supra
Bilis .i. tristicia
Bilimen .i. portulaca habens lac: et vocatur alfarfagi
Biliosissima .i. cholericissima
Bilibus .i. cholerice
Bilbuim .i. herba que vocatur vngula caballina
Bilomon .i. bilimon
Bilomon idem quod supra
Bilue id est cardamomum minus
Biblue idem quod supra
Bimion est species napi
Biminio idem quod supra
Bimo .i. affodillus
Binamflore .i. de arbore
Binablon .i. cotula
Bineni .i. lapis barchim
Bineny idem quod supra
Binchum myrti: puto quod sit superuirgultum myrti habens formam plante manus.
Binz .i. iusquiamus albus
Bireni .i. lapis de barchion
Birenum vas .i. de lapide: et est lebes sustinens ignem
Birsen est dictio pertica. bir .i. pectus: et sen .i. apostema: inde birsen .i. apostema pectoris. l. l. bir et fraz sen
Birziden .i. herba que vocatur testiculus vulpis
Biruach .i. affodillus
Birutar idem quod supra
Bisari .i. hermodactili
Bisase .i. ruta agrestis quod secundum Diasc. cap. de ruta moli dicitur
Bisace idem quod supra
Bisace .i. tegula
Bisara .i. armel: et est species agrestis quam Diasc. vocat moli.
Bisancis .i. succus herbarum diureticarum
Bisbase .i. bifare
Bismalua quid est. l. l. altea
Bisrigi .i. polium
Bisberici .i. polipodium
Bisbese .i. macis
Bisbeig quid est. l. l. dipteris
Bisbeigi .i. polipodium
Bision .i. flos cardi: vnde tingitur: et est flos cartami
Bismius .i. napellus
Bission .i. flos cardi vnde coogulatur
Bisoxi .i. hermodactili

Cap. ioz.

Bb **Bistorta** vel consolida rubea latine: gre. cataphilon vel tormentilla: vel potentilla: ara. buseke Bistorta est herba similis pentaphilon: nisi quod habet septem folia: vtraque pilosa: et ideo vocatur eptaphilon: cuius radix est rubea et tortuosa similis galange: sed non habet acumen. flos eius aurosus. et ipsa

indicat' fri. ꝛ sic. in 3° gdu. Sꝫ notādū q̄ ē spēs bistorte: hñs folia similia lapacio acuto: nisi qꜫ coloꜫ folioꜫ ex vno latere ē celestis: ꝛ ex alio viridis flos ei⁹ rube⁹: ꝛ radix rubea: q̄ ab aliqb⁹ vocatur bardana minoꜫ: ꝛ ab aliqb⁹ lappa minoꜫ. virt⁹ ei⁹ ī oīb⁹ sicut virt⁹ p̄me spēi: sꝫ remissioꜫ.

Posse. Bistorta hꝫ virtutē cōsolidādi et cōfortādi cōceptū. ꝯ dissuriā detur puluis bistorte cū succo plātaginis. ad cōstrigēdū mēstrua fiat fomētū ex aq̄ pluuiali decoctionis pulueris ei⁹: vel ex duab⁹ ptib⁹ ei⁹ ꝛ vna spice. fiat puluis q aspgat' sup̄ vētrē ipso pus melle calido emplastrato: ꝛ iuuat cōceptū. Ad cōceptū iuuandū fiat explastrꜫ ex pulue ei⁹: ꝛ alijs spēb⁹ aromaticis. puluis ei⁹ vulnera cōsolidat. ꝯ vomitū ex debilitate: ꝛ furore cholere puluis ei⁹ cōficiat' cū albumine oui: ꝛ coq̄t' super tegulam ꝛ detur patiēti.

Bisus. i. pinus magna que sic dicitur
Bissum. i. napellus — Bitar. i. virga pastoris
Bithat — idem quod supra
Bitich. i. herba saponaria: vel herba fullonum vel herba borich.
Bitrias quid est. l. l. zeg
Bitumen iudaicū dictū est s̄m Dias. q̄ in iudea inuenit'. s. in stagno qd̄ dicit' mare mortuum: lege litteram brafalendi.
Biziden. i. satyrion — Bicidien. idem qd̄ sup̄
Bixis. i. tora — Bix. i. napellus
Blisatō. i. corroboratiuū — Biliscone. i. pulegium
Blitus. i. sachilis menie — Bliton idē qd̄ sup̄a
Brisara — i. mons quidam
Brictonica ē radix peristereon — Cap. 104.

B Rictanica Dias.

cap. brictanica. herba ē hñs folia similia lapacio agresti: sed paulo nigriora: lanosa: gustu stiptica. hastā vō hꝫ longā: ꝛ radicem paruā ꝛ tenuē. folia ei⁹ exsiccāt'. succ⁹ ei⁹ collectus ī sole ponit' ꝛ siccatur. ꝛ ē illi virtus stiptica

Posse. Dias. succus ei⁹ siccat⁹ in sole prodest vulneribus: vel cancris oris ꝛ fauciū cū vino: ꝛ his q ptisim īcurrūt. qdā dicūt q̄ ē lapaciū acutum. Brio Dias. cap. brio. herba est duoꜫ cubitoꜫ lōga: virgas multas ꝛ teneras hñs. ī qb⁹ folia nascūt': lapide similia: mollia ꝛ alba. ꝛ in sūmo virgaꜫ pfert semen floꜫ ē albū hñs.

Posse. Dias. Uirtus eius ē q̄ cū succo ptisane cocta: ꝛ a cappadocijs comedit' ppt' frigiditatē stomachi: ꝛ semē ei⁹ p pipe vtūt' miscētes ī cocturis ꝛ reliqs escis. Alij memorant hāc empetigines mederi. Briocteris. Dias. cap. briocteris. herba ē cui⁹ radix aspera ꝛ stricta ꝛ sibi coherēs gustu dulcis. facit hastas duoꜫ cubitorū spinosas. nascit' ī locis algosis: q̄ cataplasmatibus adhibita: oīb⁹ vulneribus īposita: ꝛ cotidie mutata medetur.

Bribetmen. i. sifac: qd̄ est super zirbum: ꝛ sup ip̄ꝫ ē myrac: ꝛ lacertus ventris.
Brion — i. vsnee
Brion maritimū vel briū. i. herba q̄ nascit' super saxa in mari: s̄m q̄ dicit Dias. ī capit. de licena quā licenā vocat brion: ꝛ ē facta sicut vsnee: vnde brion. i. vsnee maris: ꝛ nō ē alga: vt qdā dicūt: qm̄ Dias. facit capitulū aliud semotim de alga a cap. de licena. nā ponit capitulꝫ de alosachne. i. de alga: sicut apparet si leges ī Dias. l'ram alosachne: sed p brion. l. l. aynech.
Brium — idem quod supra
Brionia. i. vitis nigra: q̄ grece dr̄ ampeleos melena. ꝛ est idē qd̄ sicida: vel cucurbitinus: vel cucurbita siluestris.
Brizia. i. liquiricia — Boaran. i. chrisis
Boahereeb. i. crystall⁹ — Boachis. i. bedeguar
Boatum — i. hydria siue lodra
Boenzanguen. i. lingua bouis — Cap. 105.

B Oecboengi Auic.

li. ij. cap. boecboengi. Boecboengi est gūmi horribilis sapoꜫis. apportat' de regione occidētis: ꝛ existimauerūt quidam q̄ est sandaraca: sed non est firmum.

Posse. Auic. Cōfert asmati: ꝛ vtūt' ea luctantes. extenuat splenem ꝛ pūocat mēstrua.

Boetesum est arboꜫ cuius gummi ē dragantum. Cap. 106.

B Oeise aromaticuꝫ Auic.

li. ij. cap. boeise. Boeise est cortex grossus: hñs coloꜫē purpureū: hñs sapoꜫē gariofili absqꜫ dulcedīe cinnamomi: q̄uis sit dulcioꜫ q̄ꝫ gariofil⁹: ꝛ ē debilioꜫ ī opationib⁹ suis q̄ꝫ gariofil⁹. est ca. ꝛ sic. in 2°

Bobas. i. bulbus berbesum: ꝛ est balsale
Bobos. i. balsales — Boblos idem qd̄ sup̄
Boblos ematic⁹. i. bulbus vomificus ꝛ ē narcis⁹
Bocaron. i. ps gutturis vel canna pulmonis
Bocarion — idē qd̄ supra
Bociron — i. canna pulmonis
Bochiron — idem quod supra
Bolena — i. quercus nouella
Boletus — i. species fungi
Bolismus ē magn⁹ appetit⁹ causatus ex inanitione mēbroꜫ cū repletōe stomachi: ppt' quā inanitionem m'tū appetūt: ꝛ ppt' repletionē stomachi paꜫ accipiūt: imo min⁹ q̄ꝫ appetant. ꝛ iō dr̄ bolismus. i. minus bol⁹: qꜫ min⁹ sumūt bolū q̄ꝫ appetūt
Bolices. i. bobletus fūgus: latine dr̄ boletus
Bolos est spēs fungi: ꝛ est boletus
Bolbos grecus dicit volucis: ꝛ ē bulb⁹ spēs cepe
Bolū qdā vena terre ē: q̄ pcipue ī armenia repe ritur: ꝛ iō dr̄ bolū armenū: p quo. l. l. cannamenū
Bolus romanus — idem quod sup̄a
Bol⁹. i. lomoꜫso vel cibo: vñ bolism⁹. i. minoꜫ bol⁹
Boma. i. bombix — Bom. i. bubo
Bonades. i. barba iouis — Bonaides. i. semē apij
Bondata — i. quātitas auellane
Bondacaten. i. genus pōderis quātū auellana
Bonion. i. perdix auis — Bonicb. i. botim

Bonbis quid est.l.l.gozon:z bonbis similiter vocatur vermis qui facit sericum.
Bonoch.i.auellana | Bondoch idē qđ sup
Bondachatem est genus ponderis
Borada alforza vel affella.i.limatura argenti
Boras quid est.l.l.chrysocolla
Barac idem est quod baurac:z est spuma nitri
Borobasis .i.bonbis
Borathum .i.baurach armenum
Borras .i.capistrum auri

Cap.107.

Borrago herba ē satis nota ca. z hu.ē ī medio primi grad⁹.hʒ enī virtutē generandi bonos humores. **Dios.** Valet ẜm Dias.cōualescentibus z syncopātibus cardiacis melācolicis comesta cū carnib⁹.Cōtra syncopim fiat syrupus ex succo ei⁹ z zucaro.fiat simili contra cardiacā passionē addito puluere ossis de corde cerui.valet similiter contra melancoliam.

Borra est quedā albedo cū aliquali pilositate:vt apparet in folijs calamenti z iusquiami z alijs.
Boreas .i.ventus aquilonis
Boratra .i.afronitrum
Borea armini .i.baurach armenum
Boria idem quod borea

Cap.108.

Borich vel osatis gre.ara.agisdo latine saponaria:vel herba fullonū:z ē saponaria:de q̄ parūculos faciūt:quos herbaticos vocant:z siccāt eos:z p sapone vtūtur. Hieremias:si laueris te nitro: z multiplicaueris tibi herbā borich maculata es inīqtate tua.Plini⁹ cap.de borich. Borich ē herba satis nota:q̄ satis congruit ad abstergendū pānos:z iō ipsa multū fullones vtuntur.

Posse. Plinius:ex folijs ei⁹ factum cataplasma vulnera magna glutinat z cruorē illoꝝ sistit:z reprimit tumores:q̄ trita cū melle purgat vulnera sordida.z mūdat maculas z mixta cū albumine oui subuenit igni sacro.

Boringi vel borangi est qđdā semen qđ venit de sceni:z ē amaꝝ:z latine vocat tortella: p quo.l.l. bedereg.
Berongi idē qđ supra | Borobos.i.armoniacū
Bolascos.i.anetum | Bosas.i.feniculus
Boses | idem quod supra
Bosteiedarij | .i.virga pastoris
Bostes.i.feniculus | Botafilla.i.rubicunda
Botani | .i.planta qua caremus
Botracium | .i.apium risus
Botracion | idem quod supra
Botrachion idē quod supra

Cap.109.

Botim ara.grece terebinthū vl'al botin:latine vō arbor grani viridis:z ē arbor vñ emanat terbentina. **Sera.** li.aggre.cap.botim.Botim ē duaꝝ specieꝝ:domestica z siluestris.domestica.s.arbor terbētine:est botim ẜ veritatē:vel terebinthinū.z ē capin⁹ cui⁹ lachrymus ē terbētina:z ab eo orit pix:z rasa: vt appet in littera sest.z fruct⁹ ei⁹ ē granum viride.Et siluestris est lētiscus arbor ī mōtib⁹ nascēs.Et dixit mihi qdā arabs.lētisci arbor ē sicut arbor glādium magnaꝝ:nisi q̄ ē pulchrior sūmitate.s. q̄ sūmitates ei⁹ sūt ad rubedinē decliues.z sūt folia lenia.z fructū facit ī racemis:sicut botrus:magnitudinis granoꝝ granatoꝝ siluestriū. z qñ maturat fruct⁹ z sūt rubei:z folia ei⁹ simil'r rubescūt.z qñ fruct⁹ pfecte maturāt:sūt vt plurimū nigri: sicut appet i.l.mahalep.Sciēdū q̄ ista arbor lētisci ē arbor q̄ grece vocat scinus:cui⁹ gūmi ē mastix:sicut apparet i.l.mescebe.folia ei⁹ sūt sicut folia sorbi.z odor ei⁹ ē odor stinci.nā stinc⁹ vocat planta quā nos regnicole vocam⁹ lētiscū:incōgrue tñ:ex cuius fructu extrahit oleū de stinco.ʒ scin⁹ ē vere lētiscus z ē botim siluestris. **Gal.** viij.sim.phar.cap.de lentisco Echinus.i. lentisc⁹ frutex hic ex aquosa substātia remisse calida virtute z terrestri fri.nō multa cōposita:ppterea etiam stipticat moderate.siccat ergo ī secūdo gradu iā cōpleto vel tertio īcipiēte.In ea vero q̄ ẜm caliditatē z frigiditatē differētia medi⁹ aliqualit ē cōmoderat⁹ similē aūt ī oīb⁹ hʒ ei⁹ stipticitatē ī radicibus z ramis:ī extremis:ī pullulationib⁹:in frōdib⁹:adhuc aūt ī fructu z cortice.z succ⁹ ī folijs ei⁹ viridib⁹ expssus similis erit grad⁹:stipticās moderate.vñ bibit p se z cū alijs pharmacis: quascūq3 dysenterias sanās.z sbdit etschymelias.i.stinci mōtani.alia qdē exichynus:alia vō oligoschynus noiatur:maior z qdē z durior ē exichynos. grauior vō z laxior oligoschinos.fructus aūt oligoschini somniferus ē.oxichinos vō due sūt spēs.vna qdē non fructuosa:cui⁹ null⁹ vsus ē ad curas. Alia vō fructicosa z sōmifera et ei⁹ fruct⁹: ʒ min⁹ q̄ oligoschinos.cōplexio eoꝝ ē cōposita ex terrestri sbstātia remisse fri.z aquosa remisse calide. **Dias.** capit.terebinthi.s. domestici:folia:semen:z coriū stiptica sūt sit'ī diligētia colligūtur sicut scinus.semē ei⁹ cacostomaticū ē.ē enī ca.z diureticū. **Posse.**

Gal. Lētiscus qñ bibit p se vel cū alijs pharmacis quascūq3 dysenterias z vētrales dispositiones curat:ac etiā ad sanguīs sputiones z emorosagias q̄ ex matrice:z pcidētias ani:z matricis idone⁹:z ppe hypochistidos:sed etschymelias.i.stinc⁹ mōtan⁹ cū suis spēb⁹ si fuerit torrefacti cū vino z bibāt:fluxū q ʒ vētrē desiccāt:z fluxū rubeū detinēt.ex qb⁹ manifestū ē:qñ cōplexio eorū ē cōposita ex sbstātia terrestri remisse fri. et sbstātia aquosa remisse ca.ad siccādū redolēt: z ad caput vapores mittūt:remisse fri.qb⁹ z sōnolētos operant. **Dias.** Terebinthuz domesticū vētrē stimulat vino mixto. morbibus occurrit.eius resina eligēda est alba z limpida:vitreū hñs colorē:z odorē terebinthi retinēs.vtilior ē oīb⁹ resinis.secūda post istā resinā vtilis est resina scini:sicut appet in.l. hating.licet alit dicat i.l. mescebe.tussi z ptisicis medicat. more electuarij melle addito thoracis vicia cōpescit.vētrē mollit erugine campane z ere vsto z calcanto vel nitro

adiuncto lepras corporis purgat.pus auriuz melle z oleo mixto detergit.pruriginē nature non admittit.pfundas plagas:z vulnera replet z purgat malaxantib⁹ medicaminib⁹ necessarie miscet᷑. dolorem lateris phibet resina molli.i. pictuita: z colofonia que ex loco nomē accepit.hec vt electuarium data tussim medent᷑.oēs resine nō sunt vnius coloris.nam aut albe sunt:aut mellinū habent colorē.fit enī resina liquida de cipresso.duriores ꝟo resine sunt strobilina:pescilina:pictuina z elatina Eligenda est que fuerit adorata vel limpida:z nō liquida valde:sed vt cera sit:z non valde fragilis Melior est omnibus pictuina:z elatina:qz odorate sūt:z thuris hñt odorē.pescina vero z strobolina z cipressina nimiā in se hñt virtutē.nā scinina ē similis terbentine lentisci semē z folia: z corium z ramuli vnā hñt virtutē cum radice.i. stipticam de cui⁹ corio sucus fit:de folijs z de radice sic: folia cime:z radices z cortex in aq̄ vehemēter decoquāt᷑ ad spissitudinē mellis.est enī aqua ipsa stiptica res.dat᷑ enī cū pusca frigida emoptoicis dysentericis:z solutioni vētris.z ē illis singulare psidium.fluxū matricis strīgit.causas stericas curat᷑et ppendentia ani.Elixatura folioꝝ eius diuretica est de qua si fractura frequēter fomētet᷑ celerius solidat᷑.succus folioꝝ ei⁹ dentes cōfirmat si sepi⁹ in ore teneat᷑:q virtutis ē stiptice.z similib⁹ causis pdest.ligno ei⁹ viridi dentes fricati candidantur fit quoqz oleū de semine ei⁹ similibus causis necessariū:z capillis cadentib⁹ inunctū pdest.eo ꝙ calidam z stipticā habeāt vim.hanc resinā masticem vocant emoptoicis vetustis cū aqua frigida seu pusca prestolat᷑.tussim sedat: cū mulsa calida stomacho vtilissima ē.z ructuationib⁹fetosis prodest masticata.dētifrigijs vtilit᷑ adhibet᷑.candidū vultū facit.fetidū odorē oris lōgi⁹ arcet.gingiuas confirmat.pilos qui in oculis nascūtur cōtrarios acu vel stilo calefacto optime colligit. Cap.90.

Botris Dia. cap.botris.ē herba fructicosa tota spansa sup terrā:colorē mellinum hñs p interualla furcata. virge eius in oībus ramis semine plene.folia habet similia intibo agresti cū maximo odore z bono.nō inuenit᷑ in partibus nostris.multi p suauitate odoris reb⁹ alijs eā adiungunt.nascitur in locis cultis z pascuosis.Cappadocij ꝟo eā ambrosiam .dicūt alij arte misiam. Posse.Sera. Cū vino bibita orthonoicis pdest.succ⁹ ei⁹ bibit᷑ in balneo ictericis colorē reddit.Sed notandū ꝙ plures herbe non inueniuntur in partibus nostris:z ideo nostro ideomate non possunt nominari.

Botrin	idem quod supra
Botricio	.i.apium raninum
Botrichis	idem quod supra

Botrion est prima frēs vlceꝝ oculi:z est vlcus in cornea cauum strictum z mundum.secunda vocatur lama latius superiori minus profundum. tertia spēs vocatur argemon in circulo oculi vlcus occupaans de pupilla:z coniunctiua.quarta dicit᷑ epicamia:z est vlcus sordidum z rabidum.

Botria	.i.centaurea maior

Bothormarien qd est.l.l.buthormarien

Bothor.i.eminentie in cute non naturales.z sunt pustule albe parue z alterius coloris:vel sunt pustule parue que sunt in pueris: pter quas iussit Gal.infantem sale trito saliri:z fassiari z resoluātur in aqua citrina.z variole sunt huius generis sicut apparet in littera kibet.

Bothor bather.i.eminentia carnis vel pustula

Botrus.i.forma vue composita ex racemis

Bouis cornu.i.fenugrecū.z dicitur bouis cornu ad similitudinē baccaruz eius ad cornua bouum

Bouis costa.i.dupleuron:z est dulbub

Bissarin	.i.ruta siluestris
Bissarum	idem quod supra
Brotus artemidis	.i.botris
Bromis	.i.auena
Bromus	idem quod supra
Broncos	.i.brancos

Brocata est quoddam cataplasma quod recipit absinthium:rutam: artemisiam :ana equalit᷑ pistantur subtiliter:z miscentur cuz melle:oleo z cymino:z bulliūt aliq̄liter z tepidū cataplasmat᷑ sup mebꝝ ꝯtusum :z mirabilit᷑ ab eo remouet dolorē

Bromum.i.spuma maris:quoniam dicitur esse plena bromo.Alexander cap.de dysenteria.quādo inquit cum ea febris adest:vlcera imbromidātur z sordidantur.z ꝺm Dias.est secunda species altionij:que est spuma maris.

Brococelon.i.tumor crescens intra ceruicem et tracheam arteriam.

Buatim	.i.panicum
Buetim	idem quod supra

Buindia est quedam species fraxini

Buum	.i.hypericon
Bubanum	.i.olibanum
Bubas	.i.napo
Bubezs	.i.adarcis

Bublestis.i.animal rarum quod est in Italia similimum scarabeo longipeduz deuoratum tacto felle:ita inflammat:vt rumpat Plinus.

Bubue	.i.fenugrecum
Bubiquinon	.i.mandragora
Buboquinon	idem quod supra

Bubonocelent vocant greci quando tybie varicibus implicantur.

Bubomon	.i.acthimus
Bubon	.i.inguen
Bubo	.i.apostema inguinis
Bubonium	.i.inguiriale
Bubo auis	.i.lobufo

Bubona.i.carbunculus durus vel diuturnus

Bubonocilli dicūtur habentes rupturā inguinis

Buboquinum	.i.mandragora

Bublote.i.marubiū nigrū siue siluestre:z marubiastrum.

Bubul	.i.cepe siluestre
Bubugi	.i.radix capparis

Buburismus .i.rugitus intestinorum
Bucada.i.parue eminentie:sicut pustule
Buceron .i.fenugrecum
Bucie .i.vitis albe
Buchida .i.buchada
Buctida planta est qua caremus:satis stiptica & vulnerum solidatiua:cortex eius laxat ventrem.
Buthichim .i.panicum
Bucolide.i.herba similis camomille:& est cotula fetida.
Bucholide idem quod supra
Buchonlies idem quod supra
Bucum .i.manthethabon
Buchum idem quod supra
Buchursudel .i.fumigatio nigra
Buchuch .i.cime vel lecti
Budaregi .i.ozimum
Budacogi idem quod supra
Budericis .i.erismon
Budheregi est similis eruce quam Dias.erismon vocat:& est bedereg.
Buberegi ē similis zedoarie qua caremus
Bugamis .i.amomum
Bugamum .i.asara
Bugenis .i.peucedanum
Bugee .i.herba de bugea
Bugetigi vel begerigis habet cepas paruas: similes cepis croci.folia similia folijs porrorum:flores similes floribus viole &c. & dicitur quod est spēs hermodactili.
Bugi .i.alcubigi
Bugienisum .i.cerefolium
Bugossos .i.buglossa
Buglossos idem quod supra
Buglossa .i.lingua bouis
Buglosson .i.piscis dictus solea
Buguridis sunt ea que fiunt campestrib⁹ armis
Bulatriron.i.poliū Buiat.i.quercus
Bule.i.cucumeres indi:& sunt similes fruct⁹ capparis & sunt amari:ca.sunt & sic.in secundo gradu & vocantur belfel & fel.
Bulbe .i.fenugrecum
Bulceis.i.adarcis Bulge.i.citonia
Bulmos.i.bolismus:vel fames vaccina
Bugilisse .i.lactuca asina
Bulgij afrac .i.lappago
Bulogos .i.lippium
Bullos .i.bullos
Bulusar .i.nenufar
Bulbus est omnis radix tunicata
Bulbus ematicus.i.radix narcisci: sic vocat eam Dias.cap.de narcisco:& vocatur ab eodem bulb⁹ ematicus:similiter quedā que noiat̄ hermocales
Bulbus studium .i.flos lupuli
Bulbus fisticas .i.scilla vel squilla
Bulbus rufus idem quod supra
Bulbus vomitorius .i.narciscus
Bulbus vomicus idem quod supra
Bulbus merepsicus quē Dias. nauseatilem vocat.folia eius sunt similia bulbi nostri: in quo frutice est bulbus niger.
Bulbus benetario .i.alumen scissum
Bulbub.i.cepe siluestris:vel cepe canis
Bulbul idem quod supra
Bulb.i.milium solis Bulcus.i.flos
Bulzuzemet .i.vrina catuli
Bumas .i.rapa agrestis
Bumdata .i.auellana
Bumeliam .i.furunculum
Bumelianos .i.tapsia
Bumodes.i.pix marina:& est pix naualis
Bumonides .i.policaria
Bunadata .i.auellana
Bundata idem quod supra
Bunigi.i.borongi Bumas.i.napus
Bumodes .i.marinus piscis
Bunos.i.flos Buntos idē quod sup̄
Bunum .i.polium
Bunicum myrti.i.illud quod est super virgultū myrti habens formam plante manus
Bunduc.i.auellana Bunc.i.affodillus
Bubestin dicit Plinius quod est planta que q̄uis a greco in cibis laudet̄:bonū tamen est venenum:& est herba coriandri
Buprestim idē qd̄ sup̄ Bupustim.i.bubestim
Bupriscdes idē qd̄ sup̄ Bupuron.i.puplitron
Bupluron Plinius cap.de herbis spōte nascentibus.bupluron in numero herbarum spōte nascentiū hāc greci habēt cubitali caule folijs multis lōgisq̄ capite aneti laudatū in cibis ab Hippocrate ī medicina a glaucone & in condro &c. sonat in greco bouis costa:vel costa bouis
Burachet .i.anax
Burame.i.alfesire:& est vitis alba
Burmati.i.vas terreum inuitreatum
Burida ē semen nigrum simile piperi q̄ caremus.

Capi.cxi.

6 Urchidi vel burchdi ara.gre.papyrus : latīe vero cartafilago:vel papyrus. **Sera.** li.ag.cap.burchdi. Burchdi id papyrus vn̄ fiunt charte.& alio noīe vocat̄ charta:vn̄ charta sic scribitur a Paulo quod est q̄dā plāta iuncosa palustris: quā arabes burchdi vocāt.& ē papyrus ex quo fiunt charte ad scribēdū.& subdit.Est & ali⁹ papyr⁹ q̄ dicit̄ burahi.& est herba nascēs ī locis humidis hn̄s folia lōga vt gladiolus:sed nō sūt acuta.& est ali⁹ a papyro supiori.& est ali⁹ papyrus quē latini vocāt papyrum:vl' chartafilago:quo vtunt̄ sacerdotes p̄ viuificādo lumina in ecclesijs. Plini⁹ cap.d̄ papyro: Papyrus id est herba d̄ qua fiūt charte vel est planta aquatica: de qua fiunt charte velut iuncus latus quo faciūt arabes chartas & sexteriola parua:vbi spēs inuoluunt̄:q̄ sexteriola dicunt kirtas:& longum inde sermonem facit in alani.

Posse. Sera. auc.Dias. Burchdi .i.papyrus vnde fiūt charte & est notum:q: ex eo fiunt charte:& vocat̄ fistula:q: vtunt̄ ea mediti quādo volunt dilatare

orificia fistularum: et qñ volunt eo vti infundunt eum pmo in aqua: et postea ligant super eũ lignũ et dimittunt donec desiccant: et postea dissoluunt et ponunt in fistulis: quoniã qñ manet intus iplet' humiditate: et tunc humefit et dilatat'. et radix eius nutrit nutrimento pauco: et desiccant eã babylonici: et pijciunt substantiam eius: et vtunt' ea in partibus illis. **Dias.** ẽm translationẽ nr̃am cap. papyrus. Papyrus vnde charta alexandrina fit vtilis est. nam cineres ei⁹ vulnera sordida oris et totius corporis limpidãt. hec charta combusta facere nouit. **Gal.** viij. sim. phar. cap. papyr⁹ Papyr⁹ hec herba nõ ad ministrat' in medicina sola: sed postq̃ infunditur et comburit': et hec infundit' in aceto et vino: vel cũ vino solo incarnat vulnera recentia: et maxime in circuitu apposita: sed hec quidem materia est velut quedã susceptiua sanatiuorum pharmacorum **Auic.** li. 2°. cap. papyrus. Papyrus confert fluxui sanguinis et phibet eum ipsius cinis. et pulueriƷatur super vulnera recentia: et consolidat ea: qñq; vero infunditur in aceto: et exsiccatur. et intromitti' fistulis: omnibus vulnerib⁹ ambulatiuis et vlceribus. eius cinis cõfert corrosioni oris. et retinet sputum sanguinis. Sumat' et inuoluatur lino: et dimittatur donec exsiccetur: deinde super emoroidas ponatur: et tunc confert eis.

Burma est vas terreum inuitreatum

Burot. i. glans: et ẽm grecos castanea est spẽs ei⁹

Burdo. i. miluus   Burungi. i. borongi

Buruch   . i. affodillus

Burunma. i. medicina inda sic vocata

Busamis. i. peucedanũ   Busadum. i. corallus

Cap. iij.

Busach id est sputũ. **Sera.** auctoritate Gal. li. sim. phar. ca. busach. Busach. i. sputũ habentis stomachũ repletum cibo: ẽ valde debilis virtutis. sputum vero famelici ẽ forte: et est resoluti uum abstersinũ. **Posse. Sera.** Curat vmbilicũ infantis qñ linit' cum eo omni die. et qñ masticatur frumentũ: et ponit' supra apostemata corporum rusticorum maturat et resoluit ea. et abstergit maculas corporis et faciei: et lẽtigines: et empetigines: et pannum: et sanguinem mortuum sub cute. Et sputum quidẽ hominis est contrariũ omnibus animalibus habentibus venenum occidens ipsum hominem: et occidit ipsum scorpionem.

Bustalmon agnon   . i. artemisia

Bussarsaris sunt species cantaridarum

Busirum sunt dactuli immaturi

Busur   . i. busuri

Busins   . i. cepa siluestris

Bussi   . i. rhaphanus

Busuri. i. flommos: quod latini tapsum barbassum vocant: de quo dicit Auic. ꝙ flos eius est bñ apparens: et in alio dicitur aureus. l. l. flommos.

Buscuascen quid est. l. l. azaster

Bussus. i. arbor bussi: et est faciens folia sicut vissago. et lignum eius est citrini coloris.

Bustuascen. i. buscuascen   Cap. iij.

Butalmos herba eustc iũs flos dicit' oculus bouis vel vacce. et hƷ flores nigros ẽm antiquã translationem. **Dias.** ca. butalmos. que translatio corrupta est: quoniam Sera. ex verbis Dias. ẽm aliam translationem Dias. dicit ꝙ habet flores citrinos similes florib⁹ camomille: et hoc verum est. nã dicit translatio quam allegat Sera. Butalmos hastam eijcit mollem: folia maratri similia: florem mellinum habens: sicut antimus et maiorem: oculo bouis similem: vnde et nomẽ accepit. nascitur ĩ ciuitatibus ꝛc. sed ẽm translationem nr̃am Dias. Butalmos habet duas species. vna est que habet folia similia maratro: et flores similes floribus camomille. et ista vocatur cotula fetida: et latine dicitur pucida. et Dias. vocat eã partemon. l. l. partemon. Alia est que habet folia similia coriandro et flores citrinos: nascẽs iuxta muros ciuitatis. et vocatur cotula non fetida. et latine dicitur oculus bouis: et grece similiter ita sonat butalmos: sed arabice vocatur bibar. i. ocul⁹ vacce: et ideo dicit ad literam: butalmos est herba mollis antimo similis lenes emittẽs thyrsos: et folia tenuiter scissa: et mollia similia maratro: flores citrinos similes florib⁹ camomille. et ista ẽm veritatem est cotula fetida que alio nomine vocat' pucida. et s⁹dit: est alia butalmos caulis mollis: folia coriandro similia: flores citrinos hñs: nascens iuxta muros ciuitatis. et ista vocat' oculus bouis: vel cotula non fetida. et de ista herba est hec veritas clare intuentib⁹ quã latius inuenies. si. l. l. bichar.

Butalmon   idem quod supra

Butalmeo   . i. aisdo. maius

Butalmuagiron   . i. artemisia

Butartum   . i. bauracb

Butirum quid est. l. l. lelen

Butiracum   . i oua churchi

Butor id est vapor vel fumigium

Buthor idem quod supra   Cap. iiij.

Buthormariem vel alcharincha: vel artanita ara. gre. lentopodion vel ciclaminus: latine vero panis porcinus. Ubi sciẽdum ꝙ Auic. li. 2°. capi. de artanita dicit ꝙ alcharincha vel artanita est ciclamen. **Sera.** li. aggre. capi. buthormarieƷ dicit: Buthormarien id est ciclamen. Almansor cap. de appoplexia. in clysteri nãq; quod facit: ponit artanitam et buthormarien. credo ꝙ sit error ĩ scribendo: quoniã buthormarien: ẽm Sera. est ciclamen: et artanita: hƷ Auic. ẽ ciclamen. vñ Sera. lib. aggre. aucto. Dias. buthormarien. i. ciclamen et habet folia similia plante: que dicitur scissus id est hedera: nisi quia sunt maculata maculis albedini trahentibus. et habet virgam ad nigredinem tendentem sine folijs. cuius lõgitudo est quatuor digitorum et amplius: supra quam est flos similis

roſe rubeus:aut purpureus.ꝛ habet radicē nigrā groſſam:rotundā:latam:ꝛ preſſam ſimilem rape naſcit in locis vmbroſis:maxīe ad vmbrā arboꝝ ꝛ inciditur hec radix ꝛ ſiccat ſicut ſquilla. **Diaſ.** cap.de ciclamine ſm trāſlationem nr̄am:Ciclamen folia habet ſimilia ciſſos: ꝛ vario colore picta:it̄ que ſūt ꝛ alba folia.thyrſus ei eſt nudus ſine folijs vni⁹ palme:hn̄s in ſummo flores roſeos vel purpureos.cui⁹ radix eſt nigra intus vero alba ꝛ groſſa:ꝛ lata ſicut rapa. **Hal.** vij.ſim.phar.ca. de ciclamine.Ciclaminus varius virtute eſt.Etenī abſtergit. ꝛ incidit.ꝛ attrahit.ꝛ diaforat.Palā enī eſt ex actibus qui ſm partē.Et ſubdit:alius vero ciclamin⁹ quē quidē ciſſanchomū nominat eo ꝙ odore ꝛ flore aſſimilat:radicē inutilem hn̄s.fructū vero habet operatiuum ſufficienter.Plini⁹ cap.de ciclamine. Ciclamen in folijs eſt ſimile ciſſos in figura:ꝛ ſūt colore varia:radix nigra:ꝛ rotunda in medio depreſſa.eſt ei thyrſus nud⁹ cū flore purpureo. Eſt aliud gen⁹ ciclaminis:quod appellant ciclatemon folia habet ciſſos ſimilia:ſȝ minora: haſtā groſſā ꝛ nodoſam:que haſta ſi arborē p̲ximam habuerit adheret illi.florem habet albū:ꝛ adoratuȝ ꝛ ſemen butruoſum:ꝛ ſimile vuis: ꝛ velut ſciſſos: guſtum hn̄s muſcilaginoſū:ꝛ viſcidū:ſȝ īutile.locis aſpis ꝛ aridis naſcit.Ciclamen ca. eſt ꝛ ſic. in 3.° gradu qui ꝛ caſſamus:panis porcin⁹:ꝛ malū terre appellatur.radix eſt eius tuboroſa:que quāto maiores tāto meliores:ſic ꝙ ipſa radix recens ꝛ exſiccata magnā habet efficaciam:ſed recēs maiorē habet debet aūt circa finē autūni colligi:ꝛ in q̄tuor ptes ſcindi:ꝛ cū filo ſuſpendi:ꝛ paꝝ ad ſolem ponatur ꝛ in vmbroſo loco exſiccet.habet aūt virtutē diſſolutiuā ꝛ cōſumptiuā. **Poſſe.** Ad emoroidas iſtas ꝛ non fluentes: ſed exterius apparētes ſupaſpergatur puluis ei⁹ vel illiniat ex ſucco ei⁹:ſi interius latitant:inijciatur in modica quātitate per clyſtere.ad mēſtrua p̲uocanda ꝛ matricem mundificandā triferā magnam reſolue in oleo muſcellino vel cōi: ꝛ buliat ad ignē in ciclamine:ꝛ de bōbace in hoc intincta fiat ſuppoſitoriū.Cōtra tenaſmonē ex phlegmate vitreo ſuccus radicis ei⁹cū oleo cōi in ipſo pomo buliat:ꝛ bombix intincta ſupponat. Cōtra viciuȝ ſplenis malū terre in multa quātitate mundatū ꝛ contritū:p ſex dies in vino ꝛ oleo moretur: vt ibi marceſcat: cuius colature addat ceta:ꝛ paꝝ aceti ꝛ decoquat ad ſpiſſitudinē p̄cedentib⁹ alijs mollificatiuis:hoc efficax eſt ſi poſtea inungat.vel ex ſucco ei⁹:vel ex puluere:ſi deeſt ſuccus:confice cū oleo ꝛ cera in modū vnguenti:ꝛ inunge egrū ſepe Contra apoſtemata ex cauſa frigida:que nō pn̄t rumpi pre ſpiſſitudine cutis:pomū ipſum cōterat ꝛ in oleo buliat:ꝛ calidū ſupponat:aut per exteriora purgabit.Cōtra fiſtulā tenta de radice ei⁹ facta:ſi imponat os amplificat:ꝛ os aliquod ſi interius fuerit attrahit vt melius cū tenaculis attrahi poterit.puluis eius carnē ſuperfluā corrodit. Cōtra polippū:puluis eius ſupaſpergat ſup ſtuellū qui in naribus ponat. **Sera.** Uirtus huius plante eſt que abſtergit aperit ꝛ reſoluit.vnde ſi bibit de ſucco ei⁹ plurib⁹ diebus cū ȝ.iij.vini curat ſplenē durū.ꝛ p̲uocat vrinā.ꝛ mollit ventrem.ꝛ expellit ſecundinā.ꝛ ꝯfert aſmaticis **Dia.** Radix eius cū aqua bibita: phlegma ꝛ tumores per ventrē deponit.mēſtruis imperat ſuppoſita ꝛ bibita.Et dicit ſi ſup radices eius aliqua mulier pregnans trāſierit aborſuȝ facit.diu parturictibus ſub femore poſita citi⁹ parere facit.ꝛ etiam cū vino bibita venenis cōtraria eſt:ꝙ̄ꝫ maxime bibentibus leporē marinū. cataplaſmatib⁹ adhibita morſus venenatos ſaluberrime curat.vino mixta aut bibita cū paſſo:aut cū mulſa aquata ī modū ȝ.iij.ictericos purgat ꝛ ſpleneticos:ꝛ ſi in loco calido cooperti fuerint: vt ſudare pn̄t bonū eſt:quo ſudore inuenies cholerā rufam deponere.ſuccus eius melli mixtus:ꝛ naribus immiſſus caput purgat. tūſa ꝛ ano ſuppoſita humores deponit.trita ꝛ vmbilico impoſita:ꝛ ſup pectinem ventrē mollit.aborſum facit. ſuccus ſuffuſiones:ꝛ caligines oculoꝝ inunct⁹ detergit: maxime ſi melli fuerit adūct⁹.medicaminib⁹recte additur ad aborſum preparatis.puluis ei⁹ſparſus anum p̲pendentē reuocat. Id facere pōt ſuccus ei⁹:q tunſus ꝛ expreſſus neceſſare ſeruat:quo liuores inuncti curant.puſtulas curat.vulneribus cū aceto medicat .ſola radix cum melle hoc facere pōt. cataplaſmatibus adhibita tumentē ſplenē attenuat.et ſucci eius.ȝ.ij.accepte cū modico vino hec potiſſime facit.ipſa etiā radix cū melle cataplaſmata allopicias emendat.maculas ſordidas limpidat.podagricis ſubuenit.ꝛ pmonibus:ꝛ veretro :ꝛ effelidis:ꝛ vulnerib⁹ ſordidis neceſſarie adhibet.vulnera capitis ſanat:ſed oportet eius decoctionē fomento pus adhibere:ꝛ ſic oleū in quo p̄cocta ſit illinire.circūcidit enim interi⁹:donec concauetur ꝛ ſic oleo impleta cineri īponit calido:donec oleū ſtertere tentet:mittit aliq̄n etiam cere paruȝ:ꝛ ita illinit.elixatura eius fomēto adhibita pmonibus ſalutare eſt:maxime ſi fuerit cū oleo cocta ꝛ puncta.radix ipa collecta ꝛ ſiccata neceſſarie ſeruatur. **Hal.** Succ⁹ ciclaminis emoroidas aperit:ꝛ p̲uocat violent ad egeſtionē in licinio appoſitus.ita aūt ꝛ cum his que inſclirata ꝛ ſcrofulas:ꝛ oēs alias duricies euaporāt.ꝛ ſuffuſis conuenit cū melle vnctus.ꝛ vltra hoc etiaȝ nares purgat.fortis aūt eſt ei virtus:vt emplaſtro vnct⁹ ventrem ſubducat ꝛ embrionē interficiat.etenim ꝛ aliter eſt corruptiuū embrionū forte in peſſario appoſit⁹.tota vero radix ſucco quidē eſt debilior fortis aūt eſt.ꝛ ipſa enim mēſtrua mouet bibita ꝛ appoſita.ꝛ ictericos iuuat:non ſolum expurgans hoc viſcus:ſed eam que in toto corpore eſt cholerā extrahens per ſudorē:vnde potatione cooperiri oportet eū vſqꝫ ad ſudoris generationē. oportet autem vt puto eſſe bibendum aquaȝ eius vſqꝫ ad tres.ȝ. vel cum vino dulci: vel cum melicrato abſtergit autē cutim:ꝛ in allopicijſ:ꝛ ephelidibus ꝛ omnes exflorationeſ curat.iuuat aūt ꝛ īduratos

splenes:emplasmata recens et sicca. dant autem quidam hanc radicem siccam asmaticis. Et subdit: est alia species ciclaminis cuius radix est inutilis: fructus vero est optativus sufficienter: quo circa et cum vini albi cyathis duobus bibitus pluribus diebus sanat splenes mouens: et urinas: et ventrem subducens. extrahit autem et secundinas: et asmaticos iuvat. qualitas vero eius cum gustatur acris et stuiscosa est. Avic. li. 2° capit. de artanita. Artanita illud quod de ea administratur est radix eius: que est incisiva: resolutiva. et est bona doloribus iuncturarum utriusque anche. et facit sternutationem. et vehementer aperit opilationem: et constrictionem narium: et colato rij. et confert singultui. et eijcit semen. et eius decoctio valet puncturis venenosis. et similiter syrupus eius loco eius ponitur in iuvamento quod efficit in venis pondus equale de aristologia longa: et semine citri et metastro. Jo. mes. cap. de artanita. Artanita est panis alcuruit vel panis porcinus: et ab alijs panis fauni dicitur: et invenitur ex eo parvum et magnum. Magni autem radix est in modum rape rotunde: cuius pars exterior est terrea nigra: interior autem alba. Et elevantur radices super frondes: et flores secundum semitam violarum subalbidarum sine elevatione stipitis supra radicem. parvum autem habet radices subterrenas plurimas in modum auellane et cicerum. ca. et sic. complexionis est in principio tertij gradus. Et est incisivum subtiliativum calefactivum resolutivum abstersivum mundificativum et aperitivum opilationum. et est ex rebus sudorem exuberare facientibus: et ex maxime mundificantibus cutim et resoluentibus feditatem eius. de rectificatione recipit hoc quod dicitur in cap. de luf. et in cap. de alfesera. Et dixit Sera. Accipe succi eius. ℥. iiij. et dissolue cum zucaro: et coque usque ad tertiam partem et propinetur in mane: est enim medicina certa ad ictericiam. Et dixit grecus: Succus eius cum melicrato aut secaniasabin: et proprie de quolibet partes equales cocte: et sumpte secundum superiorem decoctionem sunt medicina experta ad ictericiam citrinam. ponit quoque Mes. in eodem cap. duas descriptiones vnguenti de artanita quas ibi require. Posse. Idem solutone educ phlegma muscillaginosum sumptum: et suppositum: et etiam linitum super femur ilia: et partes adiacentes eis. aperit opilationes viscerum et splenis: et proprie sumptum cum oximelle: et similiter emplastrum. et confert colice phlegmatice: et ei qui fit ex retentione fecis. et est ex rebus mundificantibus caput et oculos: et proprie purgat caputpurgio ex eo facto. et abscindit emigraneam fri. et soda. et confert tremori et palysi: et ad egritudines corporis phlegmaticas: et proprie si fiat caputpurgium ex eo post assumptionem hiere: aut theodoricon: aut pillularum fetidarum: aut similium. et confert caputpurgium ex eo factum debilitati visus: et aque que descendit ad oculum. et est res experta ad ictericiam convertens in vaporem fumum et sudorem materiam eius: et proprie succus eius cum secaniabin: aut melicrato. Et oportet ut sumens ipsum cooperiatur multum: et sudet sudore vehementi citrino. Et secundum omnem modum administrationis ipsius confert duriciei splenis: et maiorum apostematum et scrofulis et provocat bibitum et suppositum menstrua. et ex maxime aperientibus orificia emoroidarum existit. et dicitur quod si suspendatur in collo mulieris radix eius ipsa non concipit. et linitur ex eo anus: et confert egressui eius. dosis eius est ab aureis. iij. usque ad. iiij. et proprie succi eius.

Butruas .i. bitumen iudaicum
Buthur. i. lapis viridis contra venenum
Buxarion. i. satyrion Buxade idem quod supra
Buxida. i. almea Buxide. i. satyrion
Buzabaram. i. zedoaria Buznaram idem quod supra
Buzemma est proprie berba: que vocatur proprio nomine guzema.
Buzeidem dicebat iudeus quod est bistorta estimatione potius quam quod sciret. In glosis vero almansoris li. 3° sup satyrion: scribitur quod est species satyrionis cuius radix est velut digitus: que vocatur in lingua nostra palma xpi. nam sine dubio palma christi est species satyrionis: sicut apparet in. l. kasi. sed prima expositio melior.

Cap. 115.

b Uzeiden ara. sunt radices albe. Se. li. aggre. cap. buzeiden est simile beem albo: et est medicina indie qua nos parum utimur. et quidam vero detulerunt ipsam ad nos: et vidimus eam sepe: et melius est ex eo quod est album: habens lignum grossum: et multas virgas. Illud vero quod est subtile lignum habens superficiem lenem: parue albedinis est non bonum: et nullius iuvamenti. Posse. Sera. auctoritate Habix. Habix dixit quod eius iuvamentum est sicut iuvamentum hermodactilorum ad remouendum dolorem iuncturarum et podagre. laxat aquam citrinam.
Buzimen. i. testiculus vulpis: et est satyrion
Buziden idem quod supra
Buzuaria .i. abrotanum
Buzuariam .i. zedoaria
Bruncus podagra lini: et asta lini: cuscute idem
Brueria. i. tamariscus Bruca idem quod supra
Bruca erecta idem quod supra
Brumaria. i. lentopodion: et est ciclamen vel bothor marien Brunete idem quod supra
Bruneria idem quod supra
Brunon talasumi .i. muscus maris
Bruach .i. affodillus
Butria. i. planta que vocatur olece
Brucus. i. rannus Cap. 116.

b Ruculus est species locustarum que aliquando in tantum abundant in terris arabum quod terram tegunt: et fruges comedunt et herbas. quare contra eos congregantur: sicut in exercitum ipsosque colligunt et comedunt insalsos et salsos. Et ego vidi eos Salerni anno dominice incarnationis. 1297. Almansor tractatu 3° cap. de bruculis. Bruculi qui saliti non sunt: parum calefaciunt: et inflatiui existentes sperma augmentant. saliti vero plus calefaciunt

⁊ sitim efficiunt: ⁊ sunt mali nutrimenti. sanguinez quoqꝫ adurunt. Cap. iiz.

b **Ruscus** omnibus est notus Paul^9 cap. de brusco. folia eius sunt folia myrti cum extremitatib^9 spinosis: faciens plures stipites cũ fructu rubeo: sicut fructus cerasi: ⁊ ẽ temperati caloris: vt Hippo. ⁊ Gal. testãt. **Posse**. Paulus: succus foliorum eius expressus in ore tentus oris vicia emẽdat. ꝓdest stomacho ⁊ dolori ventris a cholera. temperatus cũ lacte: ⁊ inunctus vicia oculoꝝ emẽdat. potatus cum zucaro emoptoicos sanat ⁊ petrã frangit. succus ei^9 coctus ⁊ bibitus cholerã ⁊ mẽstrua expellit. puluis radicis eius vulnera bene sanat.

Brussus idem quod supra

Sequitur de C.

C **Aazaben** id est diptamus.

Caazaen idẽ qδ supra

Caeos .i. malum

Caezaben id est diptamus

Caesabẽ idem quod supra

Caiban .i. mentastrum

Caiña ꝯm Dias. est sicut triticuz ⁊c. apud Sera. vocatur cartamum.

Cairion. i. piscis habens oculum in capite

Caifese .i. vespertiliones

Cailen .i. semperuiua

Caisarbanum .i. cassiafistula

Caocule .i. cardamomum

Caokale idem quod supra

Cauledon. i. caulis quo vtimur ad edendum

Caugane sũt ea que sũt simplicia ⁊ composita: et comeduntur post cibum: sicut capparis ⁊ oliue

Caugilen. i. ostrea — Cauculus .i. strignum

Cauda vulpis quid est. l. l. dipseus: ⁊ litteram har sayarbu. — Caustica. i. acuta

Caucon. i. celidonia — Caulis aque. i. nenufar

Caulis erraticus .i. caulis agrestis

Caulis. i. caulis qui comedit^r eo ꝙ caule. i. thyrso magis cõualescit: vel caulis. i. thyrsus caulis id est veretrum vel preputium. Paulus capit. de vlceribus virge. si vero ꝯm caulon interius pudendi vl cus fiat ⁊c. i. secũdũ virgam virilẽ: ꝓ caulibus. l. l. cambin.

Cauliculus agrestis putatur condisi: vel struttiuz licet videat^r aliter dicere Dias.

Caulis agrestis idem quod supra

Caulia. i. brassica — Cauben. i. caulis.

Caulis stribolus .i. scrofularia

Causem .i. bibar

Caugnaminum. i. sale cõdita: vt oliue ⁊ capparis

Caugnamich. i. ea que nascunt^r in gula: ⁊ prefocat vt squinantia.

Caubez fit sicut mice panis in oleo frixe ⁊ melle despumato posite paꝝ percoquunt^r. postea vero super setatium ponũtur: vt per foramina mel exeundo separetur.

Cauguamac .i. canguamium

Cantalides. i. cantarides: ⁊ est spẽs pini

Caulidaris .i. spẽs pini

Caudo est confectio fumigij aromatica

Caulicularis .i. iusquiamus

Cauda tremula quid est. l. l. tragulidurtes

Cauguamichi sunt aliqua quoꝝ quedã condiuntur cum sale: quedam sine sale.

Caurupestias est nomen lacticinij qδ assimilatur citrullo.

Causigi est quoddam genus piscis

Caucalis est vua lupina

Cauda porcina i. peucedanum

Cauda equina quid est. l. l. dhebenebachil

Causon .i. febris incensiua

Caustica dicũtur incensiua medicamina adurentia putrefactiua.

Cauterismus .i. cauterizatio

Cautim .i. celidonia

Cautien .i. celidonia minor

Cauda pecorina .i. miliuz solis

Caulis herba .i. vua lupina

Caubarus .i. amrudicis

Cauponia .i. cellarium vini

Causis .i. incensio

Caucollidem .i. flores lilij albi

Caballus marinus inuenit^r in hypotamo. hypotamus ẽ fluuius i mesopotamia que ẽ regio media inter duo flumina. s. scitrim ⁊ euphratem.

Cabalicis. i. spẽs storacis Dias. cap. de storace: vtitur isto vocabulo.

Cabat .i. capparis

Cabdatim .i. tamarindi

Cabech. i. squama ferri — Cabis. i. cabez

Cabria. i. brassica — Cabrosi. i. ciperum

Cabrusium. i. medicina de isula cypri: vnde arabice cabros cyprense. vnde Auic. qñ dicit de aliqua medicina qδ ẽ cabrusia: itelligẽdũ ẽ de cypro.

Cacabre siue karabe gummi ẽ qδ vocat^r electrũ

Cacaballus est nomẽ lacticinij qδ assimilat^r myrto: ⁊ est fortius lacticinioꝝ.

Cacab^9 veneris. i. papauer palustre: ⁊ ẽ nenufar

Cacasen .i. ferrugo ferri

Cacabum rupis quid est. l. l. calaris

Caccabuz. i. spẽs strigni: q̃ vocat^r kekengi: ⁊ caccabum alit^r appellat^r q̃dã plãta venenosa: q̃ a Dias. dorignum vocat^r: ⁊ est landrus:

Cacharich est spẽs testiculi canis

Cactam onidas .i. elleborus niger

Cacetica. i. mala habitudo: vel cacetica. i. sordida vnde cacesia ⁊c. ⁊ Dias. cap. de alosamios vlcera cacetica.

Cacetos ꝯm Dias. vocat^r semen cuiusdã spẽi libanotidis in cap. de libanotide: ⁊ dr̃ kakerios.

Cacera. i. mala vexatio — Cacetium .i. sordidum

Cabetis. i. mala habitudo: ⁊ est cachochia

Cacreos .i. galbanum

Cacrelegus. i. acetũ ꝯm haliabatẽ cap. de succis: sꝫ

in tertio eiusdē de effimera ab opilatione dicit vn
gatur cū oleo cacrelegi: quare non videt̄ eē acetū
Item in cap. de apostematibus. cum pane inquit
cacrelegi ꝛ farina ordei.
Cacreos. i. species ferule: cuius semen dicit̄ cacre
os: ꝛ succus eius est galbanū: greci vocant hanc fe
rulam nartecos.
Cacunacule. i. cancri   Caci. i. cancrum
Cacille est hn̄s in se salsedinē: ꝛ assimilatur vsnen
ꝛ purgat aquam citrinam.
Cachita   .i. dragantum
Cacrios. i. rosmarinus: vel semen cuiusdā spēi ei⁹
Cacoctica. i. cancer   Cap. iis.

Cacolla arabi. vel heil: vel hibane gre. ꝛ latine cardamo-
mum. Cardamomū ca. ꝛ sic. in primo
gradu: semē qd̄ ꝓducit̄ ex quadā ar
bore faciente quasdā tuberositates: sicut semē ru
te: in qbus semina ipsa cōcludūtur. **Sera.** li. aggre. ca. cacolla ꝛ heil. i. cardamo-
mum minus: ꝛ melius dr̄ hilbane: ꝛ est masculus
Et idem auct. Isaac benaram: sunt eius due spēs
mai⁹ ꝛ min⁹. mai⁹ habet cortices: ꝛ capita sicut ro
sa. ꝛ habet grana magna fere sicut nabacha: aut
maiora parū: ꝛ circa ipsa sūt granula parua sngu
losa boni odoris: pinguia. pulverulenta. ꝛ ipm est
melioris odoris: atq; delectabilioris q̄ min⁹. ꝛ in
sapore eius est stipticitas ꝛ acuitas. verū qn̄ cōpan
tur minori est acuitas ei⁹ minor: ꝛ stipticitas ma-
ior. ꝛ cortex ꝛ capita sunt stipticiora q̄ ipsū. ꝛ vir
tus eius est ca. ꝛ sic. in pmo gradu. Minus vero
vocat̄ hilbane. ꝛ non habet capita nec corticem. ꝛ
habet grana habētia corticē. cuius color est sicut
color cardamomi maioris. ꝛ eius substantia est sb
tilior q̄ sbstantia maioris. ꝛ virtus ei⁹ est sicut vir
tus ipsius: nisi quia ꝑpter eius subtilitatem cōfert
plus digestioni: ꝛ ē magis desiccatiuum. **Auic.** li. ij. cap. de cardamomo. Car
damomū aliud est magnū: sicut cicer nigꝝ: quod
cū frāgit̄ interi⁹ habet granū albū mordicans lin
gunm: sicut cucube: in quo est aromaticitas. ꝛ ali
ud est paruū: sicut lens aromaticū. est ca. ꝛ sic i 3° gdu. **Dias.** ca. ō cardamo-
mo. Cardamomū semen est qd̄ nascit̄ in arabia: ꝛ
in alijs locis: sed eligendū est frangibile: ꝛ flauum
plenum: graue: ꝛ durum: ꝛ quasi lentū: sed nō ru
gosum: ꝛ si frangat̄ pulverosum est: ꝛ gustu sub-
amarꝫ: calefaciēs odore suaui. **Gal.** vij. sim. phar. capit. de cardamomo. Carda-
momum est quippe: ꝛ hoc calide subsistentis vir
tutis: nō tn̄ adeo fortis: sicut nasturciū: sed quātū
delectabilius: ꝛ aromaticius existit nasturcio ītan
tum ꝛ calida virtute imbecillior participat: nō tn̄
vlcerare sufficiens est ipsum per se cataplasmatuꝫ
hꝫ aūt ꝛ qd amaritudinis illatū in se: ꝑpter quā
ꝛ lumbricos interficit: ꝛ pruritū sufficiēter abster-
git cū aceto. sed attendendū est ꝙ pn̄s capitulum
Dias. qꝛ videt̄ eē de cardamomo non est: sed est
cardumeni: ꝛ non de cardamomo: quoniā si tu
legas illud capitulū cū capitulo de cordumeni in
Auic. li. 2° ꝛ cū capitulo Sera. li. aggre. quod inci
pit hardameni. videbis ꝙ idē dicūt. veritas est ꝙ
greci cordumeni vocant cardamomuꝫ ꝑferentes
da syllabam accētu acuto seu producto: mo vero
corrupto. cardamomum vero pro cardumeni: da
accētu graui: mo vero corrupto vt nos cōmunit̄
ꝑferimus: quare Dias. ꝑ cardamomo cordume
num: vel fuit error translatoris vel scriptoris. **Pos. Sera.**
Uirtus. s. maioris ē que resoluit: ꝛ fortificat: ꝛ cō
fortat stomachum ꝛ valet digestioni. ꝛ cōfert syn
copi: ꝛ vomitui: ꝛ maxīe qn̄ bibit̄ cū suo cortice: ꝛ
suis capitibus cū mastice: ꝛ lignoaloe: ꝛ cū succo
mēte: aut cū vino granatorꝫ: ꝛ cū menta. Contra
syncopim ꝛ cardiacā passionem ex frigida causa
fiat decoctio eius in vino odorifero addita aqua
ro. ꝛ det̄ patienti ad debilitatē stomachi: ꝛ digesti
onem cōfortandū. puluis cardamomi cuꝫ semine
anisi det̄ in cibo vel potu ad appetitū ꝑuocanduꝫ
vel confortandū. ꝛ cōtra vomitū ex fri. causa pul
uis eius cū succo mēte conficiat̄ ꝛ offerat̄. Item
puluis cardamomi cum menta viridi vel sicca in
aceto: ꝛ aqua salmacina coquat̄: ꝛ spongia intin-
cta ori stomaci supponat̄. Contra debilitatem ce
rebri puluis eius narib⁹ apponat̄. si fiat rheuma
puluis ei⁹ cū oleo muscellino in testa oui super ci
neres calidos ponat̄ vsq; quo buliat: postea inun
gatur caput. **Auic.** in ipso cū calefactione est stipticitas ꝛ ꝑprie in eo: quod habet
caput: ꝛ ꝑprie ī capite ipso: ꝛ cōfert vomitui ꝛ nau
see cum aqua masticis: ꝛ aqua vtriusq; granati.
Cachochim⁹. i. mal⁹ chimus. i. humor mal⁹. nam
cachos grece malus chim⁹. i. humor. vnde cacho
chimus. i. hn̄s malos humores: inde cachochimia
Cachostomacum. i. debilitatiuū stomachi
Cacoetes. i. quoddam vlcus oculi
Cacos   .i. malum
Cacron Plini⁹ de his que ferunt q̄rcus pret̄ glā
des ferunt inquit robora ꝛ cacron: ita vocant pil
lulaꝫ in medicina vrēdi vim habentem. gignitur
ꝛ in abiete larice tilia platano: postq̄ folia cecide
runt hyeme dura sūt. cōtinet nucleū pineis similē
is crescit in hyeme. aperit̄ vt pillula tota: caditq;
cū ceperit crescere ꝛc.
Cacule.   .i. cardamomum
Cacul idem qd̄ supra   Cacuma. i. adustio
Cadarmaezin. i. placentis cū oleo frixis: ꝛ in mel-
le despumato positis: ꝛ ibidē parump coctis: post
super setatiū ponunt̄: vt mel per foramina exeat
ꝛ sic comeditur calidum: vt de pane.
Cadaka quid est. l. l. sandarum.
Cadra   .i. viride
Cap. iij.

Cadimia vel cachimia: gre. arabice cadimia: vel celi
mia: latine vero climia. Simon ō Ia
nua: oīa illa noīa cadūt super tres medicinas. vna
quarꝫ est fumus qui eleuat̄ a quolibet metallo: qn̄
purificat̄ in fornace: siue sit aurū: ꝛ tunc ē climia
auri: siue argentum: ꝛ tunc est climia argenti: siue

es:vt patet per Diasc.cap.de cadimia.et per Auic. cap.de climia.Alia est lapis calaminaris: qui vulgo marchasita dicitur:quo tingitur es: sicque auricalcum:cuius fumus sublimatus est:sicut patet per librum secundum Azaranij.c.de preparatione medicinarum simplicium.Alia inuenitur in mineris metallorum maxime eris:sicut patet per Diasc.cap.de cadimia. in quo cadimiam etiam vocat tuciam solidam que fit per sublimationem quando fit auricalcum quam alexandrinam dicimus et hoc tangit etiam infra:cum dicit: Multi vero ponunt ferreas hastas etc.dicit ergo cadimia bona est cypria:et botrides:et que spissa fuerit et grauis mediocriter.fit autem vel generatur in metallo eris vel parietibus.ex argento fit leuior atque albidior:et inferior virtute.habet autem cadimia partem superiorem sicut botros:de intus tamen cum fracta fuerit cinerosa est:deforis colorem cinericium habens:et ex vna parte colorem habens lapidis onochitis.talis vero est cadimia:que in veteri metallo effoditur.Est et alia cadmia que et placodes dicta est:que quasi picturas habet sicut zona:quam multi zonicen dicunt.Est etiam alia que dicitur obstractis tenuis: et nigra colorem terreum et teste habens:omnes iste nigre sunt.est et alba:sed nugax.vtilis est autem botrix: et que onochites dicitur confectionibus oculorum.Reliqua vero ad medicamina et ad vlcera siccanda proficiunt etc. Nascitur etiam cadimia ex combustione eris vsti:intelligo auricalci vsti:cuius fumus parietibus inheret.hic fumus collectus cadimia appellatur.Multi vero ponunt ferreas hastas longas in quibus fumus ipse coheret. Alij conficiunt illam de monte: qui dictus picterides:in quo sunt lapides qui comburuntur.in quo etiam monte inueniuntur multa metalla in diuersis locis sicut est calciten:et misticos:et psori: et malanteria: quiamum:chrysocolla: calcantum: et de frigis. Inuenitur preterea quidam lapis in metallis cadimie similis aprehemini:sed discernitur quod sit leuior cadimia:et masticatione dentium non cedit: deinde fractus atque igni impositus resileat:et fumum similem igni faciat.Cadimia dum perseuerat igni varij coloris nitorem facit:atque in sole cum aceto trita in eruginea venit qualitatem.in hoc sermone videntur tangi omnes species cadimia:si bene intelligatur:tam vere quam false.Est etiam ex climia in mineris vnde effoditur argentum quando purgatur:et affinatur generatur climia.et quando dissoluitur lapis qui dicitur marchasita fit climia.et qui nominauit hanc climiam lapidem bene dixit.Ego vero tempore quando ascendi in insulam.s.Cypri: non erat in domibus fornacis ex illa climia:nisi res modica in fornacibus:et ego repperi ab homine fideli ex illis mineris lapidem qui reperitur in montibus: vel in cursibus aquarum:et quando postea dedi hunc lapidem cuidam medico Italie:qui erat amicus meus estimauit quod dederim sibi magnum donum:quia illa species climie est nobilior et melior omnibus alijs speciebus.

Posse. Sera. li.aggre.cap.de cadimia auct.Diasc. Uirtus omnis climie est stiptica.replet vlcera:et purgat sordes vlcerum putridorum:et desiccat carnem superfluam que fit in eis:et consolidat ea.Aduritur autem climia in hunc modum:ponitur super prunas:et dimittitur donec inflammatur et candescat:et appareant in ea vesice ebulientes:sicut sunt in scoria ferri:deinde extrahitur ab igne:et extinguitur in vino:et si indigeretur ea pro scabie oculorum extinguitur in aceto. quidam vero accipiunt ipsam adustam:et terunt cum vino: et ponunt in vase terreo:et adurunt eam donec fiat cinis: et administrant eam sic preparatam loco tucie.

Cadia .i.flos papaueris
Cadimiale id est corium mali granati
Cadymia .i.cadimia
Cadmialis tortoria.i.metallum vbi cuprum et argentum coquitur et conflatur.
Cadog id est lac acetosum sine butiro
Cadocon.i.flos mali granati: et est ille qui vocatur balaustia:licet falso. Caduca mali idem quod.s.
Caducum idem quod supra Cafagati.i.tremor
Cafacan .i.tremor stomachalis
Cafatalus.i.lasar Cafarum.i.aspaltum

Cap.izo.

Cafa ara.gre.myrica:vel bruca:vel myrchi:latine vero thamariscus.Ubi sciendum quod thamariscus:quedam est masculus:et est athel: et vocatur similiter thamariscus domestica.et quedam est femina:et est illa arbor quam nos communiter vocamus thamariscum: et ista vocatur similiter thamariscus agrestis. Sera. li.aggre.cap.cafa.Cafa id est thamariscus agrestis.et est arbor erecta que nascitur in aquis.et habet fructum qui assimilatur floribus.et est similis in fluxibilitate sua vinee:et illa species vocatur ab aliquibus bruca Est in babylonia et in seni alia thamariscus: que est domestica que nominatur termezit:et athel:et assimilatur agresti in omnibus preterquam in fructibus in longitudine quia fructus eius est rotundus similis gallis dentatis et est stipticus:et ponitur loco gallarum in medicinis. Et sciendum quod ista est arbor quam nominat ipse in littera athel:de qua dicitur quod est arbor magna vsque ad celum que vocatur athel pro qua. .i.athel. Gal. vij.sim.phar.cap.de thamarisco.s.agresti in sapore eius est stipticitas:et est virtus eius que incidit et abstergit:sed foliorum eius:et radicum: et ramorum subtiliatio est plus subtiliatione fructus eius. Auic. li.2°. ca.de thamarisco .in ipsa est stipticitas:et abstersio et mundificatio absque exsiccatione vehementi.et eius aqua est abstersiua desiccatiua:cuius abstersio plus est desiccatione eius:et ipsius exsiccatio est cum stipticitate:sed eius fructus est vehementioris stipticitatis.et in thamarisco quidem est subtilitas pauca:et in reliquis rebus alijs administratur loco galle viridis. Plinius ca.de thamarisco. Thamariscus ca.est et sic.in 2°. gradu. Dios. Sera. auctori. Diasco. Radix thamarisci ponitur pro gallis in medicinis oculorum et oris.et est conueniens sputo sanguinis.et potatur in fluxu antiquo.et confert ictericis. et illis quos momordit rutela.et quando fit emplastrum cum ea diminuit apostemata phlegmatica.et cortex eius operatur sicut fructus eius:nec plus nec minus.et folia eius cocta cum aqua:et bibita ipsa aqua

extenuat splenem. ⁊ qñ fit cuz eo collutio oris cõ
fert doloribus dentiũ. ⁊ est conueniens mulierib⁹
habẽtibus fluxũ humiditatũ antiquũ. qñ fit sessio
in decoctione eius: ⁊ ꝓijcit decoctio eius sup illos
in quibus generantur pediculi ⁊ lendines: ⁊ iuuat
multũ. Cinis ligni thamarisci qñ supponit ꝯfert
habentibus humiditates matricis. ⁊ fiunt ex stipi
te arboris thamarisci cyphi cũ quib⁹ bibũt splene
tici: ⁊ vinũ est iuuatiuũ eis. Et idẽ auc. Mesarugie
cinis eius desiccat oĩa vlcera: ⁊ ꝓprie illa que fiũt
ab adustione ignis. ⁊ confert apostematibus frigi
dis qñ fumigat cum eo. Dixit mihi hõ fidelis ꝙ
fuit quedã mulier super quã apparuit lepra: ⁊ da
tũ fuit ei de decoctione radicis thamarisci cũ pas
sulis sepe: ⁊ curata est. Et nos quidẽ experti fuim⁹
illud in muliere alia: ⁊ curata est: ⁊ hoc fuit quia
egritudo eius prima fuit apostema in splene: ⁊ ꝓ
pter opilationẽ eius: que qdem fuit cã non attra
hendi melancoliã: ⁊ nõ mundificandi vel clarifi
candi sanguinẽ: ⁊ fuit cã apparitionis lepre sup eã
qñ ergo resolutũ fuit apostema ⁊ opilatio ꝓpter
operationẽ isti⁹ medicine in eo ꝙ fuit de natura
sua incidere ⁊ abstergere: reuerse sunt ad earum
sanitatẽ. Et idẽ auct. Gal. in li. suo ad glauconem
qñ scripsit ei signa apostematis duri in splene ꝙ
melior medicina eius est cortex radicis capparis
⁊ scolopendria: ⁊ cortex thamarisci: ⁊ sũmitates
eius si coquant in aceto ⁊ sqningibin.

Gal. vij. sim. pharm. qñ cortex thamarisci
coquit cum vino confert spleni duro. ⁊ confert et
expellit dolorẽ dentiũ. sed in fructu eius ⁊ in cor
tice est stipticitas nõ pauca quousqꝫ virtus eius ẽ
ꝓpinqua virtuti gallarũ viridiuz: nisi quia in gal
lis viridibus manifestat stipticitas solum. comple
xio fruct⁹ thamarisci est complexio inequalis: ⁊
possum⁹ eis vti ꝓ gallis. Et cinis thamarisci qñ cõ
burit habet virtutẽ desiccatiuã desiccatione forti
⁊ est in eo abstersio ⁊ incisio. Et idẽ eodẽ li. capit.
de myrica. Myrica ⁊ thamarisc⁹ abstersiue ⁊ ici
siue est virtutis absqꝫ ꝙ siccet manifeste. hꝫ autez
aliquã stipticitatẽ ꝓpter huiusmodi qualitates: et
virtutes splenes qdem sufficienter iuuat sciliratos
aceto ⁊ vino radicibus vel ramis vel folijs coctis
sanat autem ⁊ dentiũ dolorem. fructus vero eius
⁊ cortex nõ paucã habet stipticitatem: vt ꝓpe gal
lam omnifariã accedat: excepto ꝙ stipticitas eui
dens in galla. in fructu vero bruce complexio est
inequalis. permixta enĩ est natura eius cũ abstersi
uitate quod nõ inest galle: vti tamẽ poterit qs eo
nõ presente galla in oĩbus in quib⁹ vtimur illa. ⁊
cinis cõbuste bruce siccatiue est virtutis: hñs mul
tum qd abstersiuũ ⁊ inci siuũ: paucũ vero stipticũ.

Dias. ẜm trãsla tionẽ nr̃az
cap. myrice. Myrice. i. thamariscus: folium elixũ
⁊ ipsa elixatura bibita cũ vino: splenis tumorẽ cõ
pescit. dolori dentium subuenit: eius elixatura pes
sarijs adhibita humores matricis ꝓhibẽdo cõstrĩ
git. pediculos ⁊ lẽtigines pnecat. cinis ei⁹ similiter
mẽstrua strigit. cõficit ex ligno eius calix in quo vtilit bibitur.

Aui. Eius de coctio
administrat in embroca ad pediculos ⁊ interficit
eos. ⁊ ex eis folijs fit emplastrũ super apostemata
fluxa. ⁊ eius fumus exsiccat vlcera humida: ⁊ va
riolas. ⁊ spergit quidem quod ex eo tritũ est: ⁊ ci
nis eius super adustionez ignis: ⁊ vlcera humida
difficilia: ⁊ corrodit carnem additam. ⁊ decoctio
eius foliorum confert cum vino dolori dentium:
colluto ore ex ea: ⁊ prohibet corrosionem eorum
⁊ proprie fructus eius. eius fructus stat loco licij
⁊ galle in egritudinibus oculi. ⁊ cõfert sputo san
guinis antiquo: ⁊ proprie fructus eius. ⁊ eius ra
mi dissoluti in aceto emplastro ex eis facto. ⁊ ad
splenem. bibitur vinum in quo decocta sunt folia
eius. ⁊ ipsi⁹ virgulta. Et faciunt splenetici ex ligno
eius vasa. ⁊ conferunt solutioni antique. ⁊ sedent
in decoctione eius ad cursum matricis. ⁊ supponi
tur gummi eius: ⁊ bibitur fructus eius etiam. ⁊ cõ
fert fructus eius morsui vipere. Plinius capit. de
thamarisco. Thamarisc⁹ domestica habet virtutẽ
eandez sicut siluestris: nisi quia est magis stiptica
⁊ minus iucisiua: ⁊ abstersiua.

Cafel refer	.i. scolopendria
Cafati manibus est species exercitij	
Caficium	.i. fimus columbinus
Cafandar	.i. galanga
Cagalla	.i. cardamomum
Cagulla	idem quod supra
Cahaam	est quidam locus
Cahaphan. i. oleum indum: ⁊ est oleũ nucis indie	
Cahalef	.i. pannus faciei
Cahai	.i. cuscute
Cahatutum	.i. atriplex
Cahaduc	.i. occiput
Cahab est locus in crure vel pede	

Cap. ixxi.

Charliub arabi. gre. xiloca racta: vel siliqua vel keratium: vel keraca: vel faba siliq latine vagi nella: vel carumba.

Sera. li. aggre. cap. ca harliub. Cahar
liub sapor eius est stipticus cum pauca dulcedine
⁊ virtus earum que non sunt recentes ẽ siccatiua
nam que desiccantur stringunt: sicut faciunt cera
sa: quia humiditas earuz resoluitur: ⁊ remanet sb
stantia terrestris que desiccat: sed arboris earum
est virtus desic catiua ⁊ stiptica.

Gal. secundo de cibis capi. de siliquis. De siliqs
pessime sensi quanuis digerantur: ⁊ ventrem strĩ
gant: ⁊ humores noxios nutriant. Et idem in lib.
de chimis. est keratium edulium pauci nutrimẽ
ti: ⁊ ligneum ex necessitate ⁊ indigestibile. nullum
enim ligneum bene digestibile: sed ⁊ non egeri ce
leriter: nõ paruum ipsis existit malum. quare me
lius esset ipsa neqꝫ deferri ad nos ex orientalibus
locis in quibus nascuntur. Est enim cibus mulieꝝ
⁊ puerorum effrenatorum: nihil vtile ad sanitatis
conseruationem: neqꝫ eustomach⁹ est. Alimentuz
autem palam: ꝙ ⁊ ipsum dat paucum corpori. Et
idẽ in libro de sim. phar. capitulo de silocaracta.

Arbor silocoracte: que vocatur centenicen: est sic catiue et stiptice virtutis: sicut et fruct⁹ eius qui vocat silocaracta participans videlicet de dulcedine quadam: patiuntur aut et hec simile cerasi. humide eni magis subducut ventre. sicce aut sistunt magis expirata quidem humiditate: terrestri aut substantia remanente. Paulus cap. de siliqua. Est quoddam genus silique: que vocat siliqua caprina: cui⁹ fructus est sicut myrtus: et folia sicut tracion. fructus eius est in vaginis: sicut lupin⁹ hns forma faseoli.

Posse. Dias. cap. de siliqs. Siliq recetes stomachum euertunt: eedem siccate in ℥rium possut. cib⁹ earu ad vrina proficit comouendu. tradit ad stomachi dolore non leue psidiu esse si in sextario aque ad dimidiu coquant: hisq succ⁹ per dies quinq continuos hauriat. Paulus siliqua caprina sufficient cancros medetur.

Cabeaug. i. senacioli

Caber. i. lingua canis

Cabber ide qd supra

Cap. izz.

Abit aiton ara. gre. eleon vel eladin: latine vo oleu oliuaz. Unde cabit. i. oleum aiton: vel zaiton: vel zarcon **Sera.** li. aggreg. capi. cabit ara. gre. olea: latie oliue. aiton. i. oleum oliuaz. Et oliuaz queda est domestica: qdam siluestris: q grece vocat agriela. Et ide auc. Gal. vi. sim. phar. Oliuaz domesticarum folia et cime qn sut humida: hut saporem stipticu et virt⁹ eaz pma est que infrigidat ea quatitate q sunt stiptice. Et ide auc. Dias. Uirtus folioz domestice assimilat virtuti folioz agrestis: nisi quia virtus folioz domestice est debilior: et sunt conuenientiora oculo q agrestis: q sunt securiora et leuiora ei q agrestis. Et ide Sera. agrestiu oliuaru folia sunt stiptica qn pistant et fit inde emplastru sup herisipillam: et cofert: neq sinit ipsam augere et confret formice: et vlceribus que noiant antrax et vlcerib⁹ frauduletis: et panaricio. et qn ex eis fit emplastz cu melle occidit ascarides. et cofert apostemati qd noiat duo vlcera: et apostematibus calidis. et facit adhere cutim capitis qn separ ab osse et qn masticat cofert vlcerib⁹ oris: et alcole. et qn ex eis fit emplastz cu farina ordei cofert fluxui vetris antiquo: et humiditatib⁹ antiquis que a matrice emanant: et fluxui sanguinis. et sanat eminentia oculi: et cofert vlcerib⁹ eius q noiant calcatalia: et alijs vlceribus. et cofert fluxui humiditatu antiqz ad oculu: et io ponutur in rob: que administratur corrosioni palpebraz. et cofert auribus ex quibus fluit sanies: et aurib⁹ vlceratis. et qn volueris extrahere succu ipsoz: tere ea: et in pistatione asperge super ea vinu vl aqua: et postea exprime et desicca expressura in sole: et fac trociscos. et qn fit cu vino est fortior q cu aqua: et melior ad reponendum: et confert saniei auriu. Et ia quide coburunt folia ipsa cuz flore: et ponit cinis eius loco tucie: et fit in hunc modu: ponutur in olla terrea cruda: et obturatur os eius: et dimittit in fornace donec illa coq tur: deinde pyce sup ea vinuz quousq infrigidet et confice simul: et itez cobure sicut pus: et postea laua sicut lauat cerusa: et fac trociscos. et creditur q qn coburut in hunc modu: no est eius virt⁹ minor virtute tucie in iuuameto oculi: et io coceditur q virtus hui⁹ sit sicut virt⁹ illius. Et idem auct. Gal. vi. sim. phar. fruct⁹ eius qn est maturus complete est calidus caliditate temperata: et q ex eo e immatur⁹ est frigidior et stipticior. Et ide Sera. qn fit ex fructu eius emplastrum curat furfures capitis: et vlcera fraudulenta. sz oliue aquatice qn pistant non permittut in cobustione ignis pustulas fieri. et mudificant vlcera sordida. Et oliue noue quaz color est smaraldinus stringut ventrem et sunt bone stomacho. Sz oliue nigre mature sut parate corruptioni: et sunt male stomacho: incouenientes oculo. et qn fit ex eis emplastz phibent vlcera quoz nomen est antrax. et medulla que est intra ipsam qn miscet cum sepo et farina eradicat albaras vnguium. et aqua salsa in qua codiuntur oliue qn fit ex eo collucio oris rstrigit gingiuas et dentes comotos. Et idem auct. Haben mesuay. virides ex oliuis sunt fri. et sic. stringunt ventrez: et pparant stomachum. Et oliue aquatice excoriat stomachum propter eorum ponticitatem. et quando ponutur in aceto sunt plus excoriatiue stomachi et nigre ex eis sunt ca. cu pauca stipticitate: indigestibiles plus alijs. Et humor qui generat ex oliuis vituperat. et que comedut in medio prandij acuunt appetitum. et magne ex eis sunt maioris opationis. **Gal.** z° de cibis cap. d oliuis Oliue paucu oino alimentum dant corpori: et maxime que sunt mature. comedut autem homines has cu pane quide magis: sine autem pane almadas et kolimiadas sic vocatas gratia subductiois ventris: cum garo aut ante cibum. sic autem que sut mature in arbore plurimu vnctuosuz: sicce stipticu chimum habent: propter quod et roborant stomachum: excitant appetitum. idoneissime aut ad hec sunt que cum aceto reposite. Multiplicit antem ipsa preparant: qui studuerut circa pulmetariam experientiam. Almasor tractatu tertio capitulo de oliuis. Oliue de aqua ca. sunt et sic. que si ante cibum comedantur ventrem mouent: et os stomachi robustum reddunt. Oliue aute de oleo calidiores sunt: que et os stomachi minus corroborant: ac ventrem minus fluere faciut. **Sera.** Gumi oliuaz confert obscuritati visus quado fit ex eo cobol. et abstergit sordes vlceru: que sordes nominantur lacoma. i. limpitudo que est in oculis. et puocat menstrua. et puocat vrinam. et quando ponitur in locis corrosis dentium sedat dolorem. et excludit ebriationez. et curat empetiginem: et scabiem vlceratam. et nominat inter medicinas mortiferas. Et idem auct. Pauli. Gumi oliuarum ponitur ad cicatrices vlceru cornee et delet eas. et delet albedinem oculi et telam. et valet dolori detiu corrosorum: quado ponitur i corrosione. Et idez Sera. Gumi oliuaz agrestiu similat scamonee: et i colore suo similat hiacyntho rubeo. et e compositu ex lachrymis minutis. et pungit

linguam:sed illud qđ assimilatᷣ gummi in magni
tudine lachryme lenit sine punctione.⁊ oliue silue
stres ⁊ domestice sunt ex qbus colligitᷣ gūmi. Et
idē auc.Gali.Oleuꝫ quod sumitᷣ ex oliuis matu
ris:quoddam est nouum:quoddā est vetus.Eius
vero qđ est nouū calefacit calefactione temperata
⁊ humectat.sed vetus ex eo calidiꝰ est:⁊ magis re
solutiuuꝫ:sed illud qđ accipitᷣ ex oliuis recentibꝰ
ĩmaturis dicitur oleum expensaꝝ:⁊ est oleum on
fancinuꝫ.⁊ in nouo aliqua existit ex eo de frigidi
tate quātitas que est in eo de stipticitate.Et vetus
ex eo dum in ipso ꝑseuerat stipticitas est virtꝰ de
siccatiue:donec stipticitas recedat ab eo:qꝛ tūc fit
simile oleo:qđ accipitᷣ ab oliuis dulcibꝰ. Et ole
um qđ accipitᷣ ab oliuis in summitatibꝰ simile est
⁊ ꝓpinquum in virtute oleo expensaꝝ:⁊ vniuersa
liter pone considerationē tuā in omni oleo quod
gustabis:qꝛ eadem quātitas quā in eo inuenies đ
stipticitate est ibi de frigiditate:⁊ si non inuenies
in eo stipticitatē oīno:sed inuenies ipsum delecta
bile vere delectationis:dic ipsum calidū cuꝫ tem
peramento:⁊ si tu inuenies cum hoc ipsuꝫ subtile
⁊ illud qđ est clarū de quo si accipias parū: ⁊ po
nis ipsum sup membꝝ:vel corpus extenditᷣ supra
corpus:⁊ dilatat multū absqꝫ eo quod imbibitᷣ in
eo:⁊ abscinditur:scias ꝙ illud est bonum valde:⁊
bonitas que cōuenit oleo est in ipso.⁊ qn̄ abluitur
oleū non mordicat.Et idem auc.Dias.Oleuꝫ qđ
fit ex oliuis nō bene maturis est oleū expensaruꝫ
⁊ est cōueniens sanis:⁊ ꝓprie illud quod est nouū
ex eis sine putrefactione:boni odoris.⁊ ex illo qđ
est huiusmōi fiunt olea aromatica:⁊ est bonū sto
macho ꝓptᷣ stipticitateꝫ que est in eo. ⁊ restringit
gingiuas ⁊ confortat dentes qn̄ teneturᷣ in ore.⁊ pro
hibet sudorem.Et oleū vetus oliuaꝝ maturarum
cōuenit in medicinis.⁊ omnes spēs olei sunt leniē
tes corpus.⁊ ꝓhibent aduentū frigoris corpori. ⁊
faciunt ipsum habilē ad motum.⁊ moliunt vētrē
⁊ debilitant virtutē medicinaꝝ vulnerātium.⁊ da
tur in potu contra medicinas mortiferas:vt euo
matur cum eis ⁊ fit cum hoc assidue.⁊ qn̄ bibuntᷣ
ex eo.ʒ.ix.cum tantūdem aque ordei:vel aque ca
lide laxant ventrem.⁊ qn̄ decoquuntᷣ cum ruta:⁊
bibuntᷣ ex eo calido.ʒ.ix.confert torsioni ventris
⁊ expellit lumbricos.⁊ qn̄ fit cum eo clystere con
fert colice que fit ab apostemate intestini:⁊ opila
tione que fit a stercore duro.⁊ antiquū ex eo ē ca
lidus ⁊ plus resolutiuū.⁊ fit cū eo cohol ad acuen
dum visum.⁊ si non habes ⁊ necessario ĩdiges eo
coque ipsum donec fiat sicut mel:⁊ vtere.⁊ virtus
eius est sicut virtus veteris.Et oleū oliuarū silue
striū est stipticū.⁊ iuuamentum eius est in medi
cina minus iuuamēto supradicti olei.⁊ iuuamētū
eius est sicut iuuamentū olei ro. ⁊ stringit sudorē
⁊ ꝓhibet casum piloꝝ.⁊ purgat furfures capitis.⁊
confert scabiei:⁊ porris.⁊ ꝓhibet canos. qn̄ ex eo
fit collucio oris valet ad apostemata gingiuarum
⁊ confert dentibus cōmotis.⁊ iā preparantᷣ ex eo
epithimata ad gingiuas qn̄ humores currunt ad
eas.⁊ oꝫ ꝙ accipiatᷣ lana ⁊ inuoluatᷣ supra stilum
⁊ madefiat in oleo feruēti:⁊ ponatᷣ sup gingiuas
sepe donec albescant.Et idem Sera.auc.Gal.A
murce olei substantia est terrea:⁊ calefacit ⁊ desic
cat in 2º gradu.⁊ resoluit ⁊ curat vlcera que sunt
in corporibꝰ siccis:⁊ vlcera facit in humidis fure
re:⁊ qn̄ coquitᷣ est grossius ⁊ magis desiccatiuum
⁊ qn̄ coquitᷣ in vase eris quousqꝫ ingrossetᷣ ⁊ fiat
sicut mel:est stipticū.⁊ cōfert ad ea ad que cōfert
licium.⁊ superat licium in bonitate in hoc ꝙ quā
do miscetᷣ cuꝫ aceto:aut vino simplici:aut cū oxi
melle:⁊ linitᷣ cū eo cōfert doloribus dentiū:⁊ apo
stematibus.⁊ miscetᷣ iā medicinis oculoꝝ.⁊ quan
do fit ex eo clystere cōfert ano apostemato:⁊ col
lo matricis:⁊ apostematibus matricis.⁊.qn̄ coqui
tur cum aqua agreste:donec fiat sicut mel:⁊ liniū
tur dentes corrosi cuꝫ eo eradicat eos. ⁊ miscetur
cum camel eonta:⁊ cū aqua in qua lupini steterūt
ad dulcorādū: ⁊ liniuntᷣ ex ea aīalia aufert scabiē
eoꝝ.Et illa que est noua absqꝫ decoctione qn̄ cale
fit:⁊ ꝓijcitᷣ supra podagrā:⁊ dolorē iuncturaꝝ cō
fert.⁊ qn̄ extenditᷣ supra coriū:⁊ supra ventrē po
nitur hydropicorū mi-
nuit tumorem ipsoruꝫ. Gal. vi.sim.phar.ca.
amurca ꝫ translationem nr̄am:Amurca olei terrestris est sub
stantie:non tamē adeo caliditatis ꝑticipat:vt mor
dicet euidēter: ꝙ si decoquatur multomagis ad
huc erit grossaruꝫ partium:⁊ sicca erit vtiqꝫ secū
di gradus calefacientium:⁊ desiccantium intensi
magis.sic itaqꝫ vlcera siccaꝝ cōplexionū corporū
curat:que vero in ceteris omnibus exacerbat: sic
catiua nāqꝫ est vt resina:⁊ pix liquida:⁊ aspaltum
ipse etiā corpoꝝ quidē valde siccoꝝ: siue vulnus
habentium: siue scinum solidatiue sunt.cetera vº
cuncta tendit ⁊ exacerbat.

Charos.i.suber:qđ stuporē virilē possumꝰ dicere
Alexāder cap.de lithargia. Paulus inquit fit de
eadē materia cum lithargia.differūt aūt qꝛ hāc fe
bris precedit:lithargyriuꝫ vero sequitur.

Cakele.i.herba similis vermiculari acetosum ha
bens saporem ⁊ salsum. Cakiar.i.cucumer
Cakirosion .i.cucumer agrestis
Cakur .i.cucumer
Calatium in oculo .i.grando in oculo
Calamꝰ qn̄ ē simpliciterᷣ ꝓlatꝰ canna vocatᷣ:ꝑ q̄.l.l.
basap.⁊ qdā ē agrias vlᷣ agrestis:q ꝫ Dias.ē spēs
graminis:sicut pꝫ ꝑ Sera.cap.de gramie: ⁊ etiā no
men sonat.nā agrostis grece ē gramē:⁊ ꝫ Dias.
ē venenosa plāta aīalibꝰ:⁊ maxie qđ nascitᷣ ĩ egy
pto:ꝑ q̄.l.l.agrostis ⁊ lr̄am basap.Est aliꝰ calamꝰ
q vocatᷣ calamꝰ aromaticꝰ:ꝑ q̊.l.l.basab desice.
Calausac.i.licium Cap.izz.

Calamentum ara.gre.cala
mitis:latine
vº nepita:vel mēta nō odorifera. Sci
endū ē ꝙ ĩ 2º canone Auic.cap.de ca
lamēto:cōfūditᷣ ꝭmo de calamēto pulegio menta
stro ⁊ origano id est calamento hyrci.capit. vero
quod de origano apud eundem exponitᷣ non est
de origano:sed de saturegia. de pulegio vº nūqꝫ
apud eum cap.inuenies.hec oīa patebunt scrutan

ti diligēter verba Dias. ⁊ Sera. cū verbis Auic. ī omnib⁹ istis plantis nō multū curāt arabes: quare vnum pro alio ponunt: ex quo iudicāt habere eandem vīrtutē. **Sera.** li. aggre. cap. de calamēto auct. Dias. Calamentum ex eo ē qd dicit calamētum montanū: ⁊ dicit ab aliquib⁹ pulegium agreste: sed falso: debet dici calamentum esse pulegium vsuale. ⁊ est aliud calamentū quod dicitur fluuiale: ⁊ illud est pulegiū agreste. Et sūt ei tres spēs. vna habet folia similia folijs hederog id ē ozimi: quorum color vergit ad albedinē. ⁊ habz ramos cum multis nodis quadrangulatos: ⁊ flores purpureos. Et ex eo est aliud simile pulegio in odore suo ⁊ in folijs suis: nisi qz sunt maiora folijs pulegij. ⁊ nomināt illud aliqui pulegiuz agreste: ⁊ romani vocant illud nepitam ex folijs suis: nisi quia sunt maiora folijs pulegij. Et est secunda species que proprie noīatur nepita. Et est tertia species que est similis mēte agresti. nisi quia folia sunt longiora folijs mēte. ⁊ virge ipsius ⁊ ramuli sunt maiores virgis ⁊ ramulis aliarum specierum. ⁊ virt⁹ eius est debilior virtute aliarum specierum. radix vero eius est nullius iuuamēti. nascit in campis ⁊ in locis aspe ris ⁊ aquosis. **Dia.** sm translationez nr̄am cap. de calamēto. Calamentū quod multi pulegiuz agreste dicunt: ⁊ illd est calamētum fluuiale. Et est aliud calamentum qd dicitur montuosum: ⁊ illud est pulegiuz vsuale. Sed calamēti fluuialis tres sūt species. Est enī siluestris cū folijs ozimo similib⁹ atqz subalbidis ⁊ ramis geniculatis vel angulosis: cū flore purpureo: folia eius odore pulegij similia: tamen sunt in forma maiora. Item secunda spēs appellat pulegium agreste: quam specialiter latini nepitā vocāt ⁊ illud supple est calamentū fluuiale. i. cōe: vt pz si legat cōfectio diacalamētū in antidotario virili cū eo quod scribit in antidotario Johānis serapionis: ⁊ Auic. Et est mai⁹ ⁊ minus. mai⁹ est quo vtimur. minus ē q̄ purgāt gatte. Tertia ē ediosmo agresti similis: cū folijs oblongis: cuius virga ⁊ rami maiores sunt: sed virtute inferiores. nascit ī campis: ⁊ asperis locis ⁊ aquosis. **Gal.** vij. sim. phar. capit. de calamēto. Substātia calamēti est subtilis: ⁊ in sapore eius est acuitas: et caliditas māifesta: ⁊ breue quid amaritudinis hz ⁊ est ca. ⁊ sic. in tertio gardu. Experientibus vero illud: ⁊ corpus offerentes: primo quidez exterius appositū calefacit: ⁊ mordicat valde. scalpit etiam corpus ⁊ tandē vlcus efficit. intra vero corpus per seipsum ⁊ melicratū calefacit manifeste. **Posse. Sera.** auc. Gal. Quādo bibit succus cū aqua mellis diaforat totū corpus. ⁊ prouocat sudorē. ⁊ terit cū oleo ⁊ coquitur: ⁊ inungit corpus. ⁊ confert rigoribus periodicis. ⁊ qn̄ fit emplastrum sup sciam habētib⁹ sciaticū dolorē confert valde. trahit enī funditus ad extrinsecam superficiē. ⁊ calefacit totuz articulum. superincēdit aūt manifeste cutim. Et sumpt⁹ in potu vel apposit⁹ prouocat menstrua efficaciter ⁊ est ex medicinis qn̄ sumit magis cōferentibus leprosis resoluēdo humores resolutione forti. et aufert liuorē qui fit sub oculo: ⁊ ipopia diaforat Et tu debes scire qꝫ omnes medicine que terunt ⁊ habent acuitatem attrahunt cito ex profundo corporis humiditates quas recipiunt in locis illis ⁊ melius quidem in his est vino decoquētes cataplasmare ipsum viride magis q̄ꝫ siccū vehemētius postq̄ꝫ desiccatū: ⁊ promptius ad vrendum sicut que caustica: ⁊ quecunqꝫ pharmacorum calida sunt ⁊ acria: ⁊ subtiliū partiū facile attrahentia funditus ad se totā adiacentē humiditatez. Amaritudo autez que inest ei: breuis quidē oīno est. operatur aūt in quibusdā sicut que violenti⁹: ⁊ qꝫ cohesistit vehementi caliditati cum substantia subtiliuz partium ⁊ ideo qn̄ sumit in potu eius succus: aut fit clystere cū eo occidit ascarides: ⁊ lūbricos. ⁊ valz ad morsus ferarū. ⁊ occidit similiter vermes que generant in aurib⁹ ⁊ in vlcerib⁹ profundis. ⁊ qn̄ fit nascale cū eo: aut sumit in potu occidit ⁊ expellit fetū. igitur incisiua quidē virt⁹ inest ei propter caliditatem ei⁹: ⁊ subtililatē partiū: ⁊ amaritudinē solam. itaqꝫ propter oīa predicta cōfert omnib⁹ asmaticis: ⁊ ictericis propter amaritudinē maxime sicut ⁊ pene omnia cetera purgando ⁊ mundificando epatis opilationes. est autē ad omnia p̄dicta efficacius quod mōstratū ē. **Dias.** Uirtus oīum specieruz eius viscida ē ⁊ sicca nimis: ⁊ calidā partē hn̄s extenuatoriā. vn̄ bibita et imposita morsib⁹ venenatis occurrit. vrinam prouocat. cōquassationibus vtilit adhibet. lacertis dolorē tollit. orthonoicis ⁊ tortionib⁹ subuenit. venenū cū vino amputat. ictericis vtilis est. lumbricos ⁊ ascarides cū melle ⁊ sale accepta cruda ⁊ cocta occidit. comesta ⁊ bibita stomaticis prestat effectuz mēstruis imperat. ⁊ apposita ī ore matricis extrabit fetus. ⁊ aborsum facit. fumigio suo serpentes de domib⁹ fugat. viridis in vino cocta ⁊ cataplasmatib⁹ īposita nigras cicatrices claras ⁊ sui coloris reddit. liuores detergit. sciaticis vtiliter adhibetur carnē cōburēs. succus ei⁹ auribus immissus vermes occidit. vn̄ nepita magne virtutis: ⁊ vehemētis in calore est. vnde etiā nobilissimis antidotis meruit ascribi: ex quib⁹ vnū putandum putaui qd vsqꝫ hodie a medicis diacalamentū predicat ℞ecipe nepite: petroselini: piperis: pulegij ana. ℥. vi. seminis apij. ℥. xij. leuistici. ℥. ij. oīa tonsa ⁊ trita melli optimo mixta: diutissime coquant. digestionem facit: ⁊ stomacho ⁊ precordijs vtile est. pituitas toracis ac capitis dissoluit aut purgat. iecori medet. calculos expellit. vrinā concitat. cōmouet mēstrua. nepita sicca ⁊ potata in mulsa calefacit valde. ⁊ sudorē mouet per totū corpus: quapropter aliqui vtūt ea ad frigus ⁊ rigorē: coquētes eam in oleo: et extrinsecus vngentes totū corp⁹ fricatōe forti. Intrinsec⁹ aūt potui data: vt supra: ⁊ per totaz cossā cataplasmata: vt sup: sciaticis magnū fit adiutoriū: qz ō profūdo extrahit hūores: n̄ solū sbtiles digerit: verum etiaz pingues ⁊ spissos extenuat ⁊ pūcit: succ⁹ ei⁹ regiū morbū emēdat. Itē succ⁹ ipius per clystere iniectus: ascarides ⁊ lumbricos occidit

⁊ in vlcere etiam putrido:⁊ in omni membro vbi vermes sunt occidit:ꝑpter amaritudinem:⁊ ideo enfrasim epatis purgat: stomaticis ⁊ ictericis sicut alia amara iuuat:⁊ potissime quādo est cum epatis enfrasi. Calamiton vocant greci ramulū quādā:eo ꝙ inter arundines frutices uiuat minima omniū ⁊ viridissima. Et calamiton etiā est spēs calamenti:vt Dias. in ꝓprio cap. ⁊ est pulegiū agreste:⁊ aliqui vocāt eum calamentum montanū: sʒ falso:qꝛ calamētum montanum non est pulegiuʒ agreste sed pulegium vsuale.

Calamon melan .i.cassiafistula
Calamas grece .i.calamus
Calamus offe .i.calamus agrestis

Calaris est quedā spēs strigni qui ipnoticus dicitur a Dias. i. somniferus:quē latini vocāt rupis cacabum:vel rupis concauum :qꝛ in rupis orit᷑ .est herba vel frutex habens hastas spissas ⁊ multas sarmentosas:⁊ non frangibiles:⁊ folia pinguia:⁊ cū flore rufo ⁊ maiori. nascit᷑ locis asperis ⁊ petrosis:corium radicis eius cū vino bibitū sōnū ꝑstat.

Calasion.i.cōsistentia humoris circa palbebras

Calasma.i.extensio superioris palpebre:qua sepe inuersio fit ad interiora naturaliū capillorum : ꝙ non nisi digito sublevari possit palpebra. differt a palysi:qꝛ paralysis est cum continuo motu.

Calata.i.relaxata — Calap.i.almes indi
Calab idem quod supra
Calastica.i.resolutiua relaxatiua ⁊c.
Calagie .i.kalangie

Calasa est excrescentia in palberis rotunda albida perspicua similis lapidi grandineo

Calathus est canistruʒ in fundo strictum ⁊ in orificio latum.

Calathi idem qd̄ supra — Calabi.i.nux vomica
Calab idem qd̄ supra — Calamus.i.canna
Calamus agros .i.calamus agrestis
Calamitan .i.nepita
Calasticum .i.mollitiuum
Calbabanir .i.capillus veneris
Calcabria est genus caulis albe
Calcalis .i.mercurialis

Calcadi.i.calamentū cuius color est viridis:et qn̄ antiquatur fit colchotar:vel calcitis. l. l. calcitis.

Calcandi.i.medicina inda qua caremus
Calcamil id est ozimum montanum
Calca .i.butalmos

Calcalla est semen quoddam margaritis simile dependens inter folia grandia :in montibus semper vere inuenitur.

Calcantum .i.vitriolum
Calcadis quid est lege litteram calcitis
Calcatis idem quod supra

Calcataren.i.qn̄ est sanies in sifac:⁊ corroditur cū ea pars

Calcafit .i. ozimum montanum
Calcala .i.cardamomum
Cacareren .i.calcataren

Calda.i.calida:inde caldarium qn̄ simpliciter ponitur pro calida aqua intelligitur.

+ plinius lib. 23. cap. 4
cum pari calidae mensura.

Calsa duoꝝ generum est:vna similis aaron. nascitur in arationibus. colligitur anteq̄ʒ crescat .vsus eosdem habet quos arsa. Alterum genus est qd̄ anchusam quidaʒ vocant:alij ricidinosiam:folia lactuce longiora :plumosa :radice rubea

Calsaʒ est spēs cōchylij. l. l. sadet

Calsamum.i.vinū qd̄ fit ī caruunculis que similantur papillis.

Calsamus.i.ciclamen — Caleniabin.i.geleniabī
Caleiebinum idē qd̄ sup̄ — Calebi.i.grana solis
Calef.i.pannus faciei — Caleph idē qd̄ supra
Calengi.i.colica passio — Calebum.i.miliū solis

Cale.i.herba similis vermiculari acetosum habēs saporem ⁊ salsum.

Calea .i.cardus maior
Calchei.i.vena terre qua caremus
Calcede.i.saluia — Calmētis.i.malū terre
Calcheos .i.zinear vel iarin
Calitricon .i.politricon
Calicularis.i.iusgamus — Calib.i.milium solis

Calidicon est medicamen de arsenico:cui⁹ diuerse sunt descriptiones:vt in vij. Sera. in trocíscis ꝺ arsenico.

Caliptelo .i.pentafilon
Calianim .i.tranquillitatem

Cali.i.cinis qui fit de quadam herba salsa:⁊ vtuntur eo tinctores:⁊ ē vsnen herba ipa de qua fit sal alcali.

Caliber.i.lingua canis:que est herba
Calibi .i.instrumentum
Calimon .i.mentastrum
Calculi maioris .i.cardamomum
Califer.i.nux muscata — Calcitheos.i.calcitis
Calcithei .i.bactitura eris

Calitrosa apostemata sunt duricies iuncturaruʒ scilicet lapidationes que cōtinent in se sicut calcē vel gypsuʒ:vt Alexander cap. de poris iūcturaꝝ.

Calcitheum.i.quedā gleba:⁊ est calcis flos
Calchit .i.calcitis
Calchei idem quod supra

Cap. 124.

Calcitis est species vitrioli:⁊ vocatur colchotar tenens medium inter calcitis ⁊ vitriolū:vt apparet in littera zeg:in qua omnia ista auidius manifestantur:de quo Dias. cap. calcitis dicit : ꝙ est gleba que in cypro in metallis inuenitur ⁊c. vt in fine huius littere patebit. vnde calcitis est species vitrioli : vt patet apud Serapio. capitulo de zeg ⁊ ipsum est colchotar ⁊ calcitis. naʒ vidi apud Diascoridem capitulo de alumine vbi habetur. Ad nrū̄ species aluminis sic calcit] vl᷑ calcidis:ī Serapione eodeʒ loco habet᷑ calcadis vel cocholtar Item Johannes mesue in trociscis de croco ponit cocholtar ⁊ calcadis. Dias. cap. calcitis. calcitis est gleba naturalis que in cypri insula in metallis inuenitur:colore subauroso: fragilis : intus habens venas diffusas vt alumen scissum in modum stellarum fulgētes:cui⁹ ē optimū quod ē recens noua mūdissima:⁊ eq̄lit᷑

fragilis.virtus est ei stiptica termantica scarotica
Posse. Dias. Purgat palpebras et oculos:est ⁊ submordax.ignem sacrum extinguit.⁊ herpetes curat.fluxum sanguinis matricis abstinet.micetis cum succo marrubij occurrit.gingiuaruȝ rheuma ⁊ faucium imposita abstinet.pascentia vulnera ad sanitatem perducit.coctum vero oculis medetur. trita melle addito ⁊ inuncta palpebris grossis: ⁊ asperis seu callosis aptatur:q: arescere eas facit.fistulis collyrij more iniecta medicatur. paul⁹ capitulo calcitis .est ca.⁊ sic.complexionis in tertio gradu.
Calos id est bonum: inde storax calamita id est bona gutta nō a calamo:ut quidā dicunt. michos enim gutta: inde calo verbum neutrum:id est depono:inde caloticum id est mitigatiuum doloris quia deponit dolorem.
Calostrum .i.lac nouū
Caleos .i.es
Calufar id est oleum de nuce indica
Calufaue casus idem est quod sumenet duo:⁊ sumenet idem est quod obulus.ista vocabula ponuntur in littera carchar:⁊ in littera radeb
Calcule vocatur anche quod mundat vitrum:⁊ nascitur in mari iuxta sibyliam.
Calcul⁹.i.cardamomū min⁹:⁊ call⁹.i.paru⁹ lapis
Calcute caumenon .i.es vstum
Calb .i.cor
Calmana .i.muscus quercus
Camaregum .i.fructus thamarisci
Cama cropen .i.came ropoa
Camakach.i.illa que seruantur in salmoria
Cambaduci.i.oīa que aceto ⁊ sale condita sūt:vt capparis oliue:⁊ reliqua ex quibus fiunt salse: vt synapis ⁊ eruca ⁊c.
Cameos .i.gūmi arabicum
Cameactus.i.ebulus actis.i.sambucus:vnde vsus Sambucus est actis:sed ebulus est cameactis.
Cameleonta qd est.l.l.cameleombante
Cameis .i.semen ferule
Camepita .i.camepitheos
Camepitas .i.cipressus
Came grece infimum vel depressum vel terrenū latine vt cameactis.i.infima:actis.i. īfima sambucus:⁊ est ebulus.
Camebalanos.i.appios
Cap.i25.
Amecissos sonat ex vocabulo īfima vel terrena hedera:vn̄ camecissos vocant greci hederā nō extollentem se a terra
Dias. capit.camecissos. Camecissos folia hȝ similia tritico:sed oblonga ⁊ tenera:⁊ multas virgas duoꝝ palmoꝛuȝ: folia ex vna virga hn̄s qnqȝ vel sex:⁊ floꝛē similē oȝimo:sȝ minorem.gustu ē amara valde. radices sunt ei tenues ⁊ inutiles.nascitur in locis cultis. **Posse. Dias.**
Folia ipsi⁹ cū aqua cyathis tribus bibitur dieb⁹ sexaginta ictericis prestat effectū.⁊ sciaticis medicatur diebus sex aut septē bibita. **Sal.** viij.sim.phar. capit. camecissos. Camecissos flos ei⁹ amarus sufficienter existit: ⁊ destruit ea q̄ fm epar.quidā vero ⁊ sciaticis eā dant.
Camecyparisson est quedā planta ad similitudinem foliorum cipressi.
Camelon scribitur pro planta:⁊ pro animali.pro animali est camelus .pro planta est camomilla.
Camadasnes.i.parua laurus: dasnes enim laur⁹
Camedapni idem quod supra
Cap.i26.
Ameleombante arabice vel suchaa:grece cameleonta alba vel spina iudaica: vel scoltea :vel acantabaniqui: vel acantis egyptiaca:vl' spina arabica:latine cardus vel species eius.⁊ ē cardus albus:vel suchaa.Sciendum ꝙ cameleon est species cardonis siluestri qui cardus habet plures species inter se differentes:sicut apparet in littera illa cardus siluestris vnde bedeguar .i. spina alba differt a cameleon quia in folijs non habet aculeos:sed bedeguar hȝ in folijs aculeos:sicut apparet in littera supra dicta.Cardus siluestris est vna ex speciebus cameleon:sed cameleonta alba est suchaa:de qua prosequitur **Sera.** li.aggre.capi. cameleombante ī ista.l. Cameleombante ē duplex: scilicet nigra ⁊ etiam alba.Alba dicitur cameleombante id est cameleonta alba .nigra dicitur cameleon id est cameleonta nigra.Cameleombante id est cameleonta alba nominant eaȝ homines acciarion propter id quod inueniri solet.maxime in radice eius quo mulieres maxīe pro mastice vtūtur:⁊ est viscositas que inuenitur in radice eius.et folia eius sunt similia folijs spine:quaȝ homines orientis nominant acusb: ⁊ folijs speciei spine: q̄ dicitur scolimias vel scolopias. ⁊ folia eius sunt asperiora:⁊ acutarum summitatum magis q̄s cameleonta nigra:sed non habet virgam.nascitur in medio eius spina similis erictio marino:aut spine que dicitur alkresan: ī qua est flos coloris purpurei:spissus paru⁹ siue subtilis sicut capilli.⁊ semē eius est simile grano cartami. ⁊ radix eius quando oritur in bona terra pingui est grossa. ⁊ quando oritur in locis asperis:est subtilis:et color eius est interius albus.⁊ in odore suo est odor grauis ⁊ aromaticus similis sicut cera ⁊ dulcis saporis:⁊ ista species supple dicitur arabice suchaa. Cameleon id est cameleonta nigra nomināt eam homines propter proprietatem floꝛum eius qui de eis reperiuntur virides multum:⁊ flores aliqui ad album declinantes:⁊ alij ad celestem colorem:⁊ quidam ad rubedinem sanguinis. ⁊ est planta cuius folia sunt similia folijs spine que dicitur scolamos nisi quia sunt minora eis ⁊ subtiliora: ⁊ est rubedo tendens ad rubedineȝ sanguīs. ⁊ habet stipiteȝ in grossitudīe digiti:⁊ longitudine vni⁹ cubiti: ī q̄ ē flos subtilis:silis ī colore flori herbe q̄ dr boachis ⁊ sūt ī eo macule.⁊ radix ei⁹ ē grossa ⁊ nigra veluti tortuosa:color cui⁹ ē ītior declinis ad rubedinē

⁊ qñ masticat᷑ mordicat linguã. nascitur in locis petrosis. Et idē auc. Gal. calefacit supple camele onta alba: ⁊ est suchaa in fine secūdi grad⁹: ⁊ sic cat in tertio. **Dias.** cap. cameleonta. Cameleonta alia nigra: alia alba. Cameleō ta nigra quā multi fon: aut xion: aut ozimum di xerunt: folia habet scolimo similia: sed tenuiora ⁊ rufa. virga est eius digiti vni⁹ mensura grossa: et vnius cubiti longa: ⁊ obrufa. flores habet spinosū similē hiacyntho: ⁊ varium: q: viridez: albū ⁊ ru fum hiacyntho similē. radix ē illi grossa: ⁊ nigra ⁊ spissa: ⁊ diuisa: ⁊ subrufa: gustu mordaci: ⁊ seran tico. nascit᷑ locis mōtuo𝔰 ⁊ maritimis. Cameleon ta alba quā maxīe multi xion dixerūt: q: qd inue nire solet maxime in radice eius mulieres ꝑ ma stice vtunt᷑. folia circa radicē suam in terra similia habet silino: aut scolino: aspera ⁊ acuta: ⁊ fortia. sꝫ non habet virgā. est ei in medio velut spina: simil᷑ eritio maritimo: aut cardo cū flore purpureo den so ⁊ minuto: sicut capilli. semen est ei simile ginco ⁊ radicē habet in terra pingui albā: ⁊ grossam: et tenerā: odoris grauis ⁊ aromatizantis: gustū dul cem. sapor cameleonte albe ē amar⁹: ⁊ pluris ama ritudinis ꝗ̄ nigra. ⁊ ipsa calefacit in secundo gra du ꝓpe finē. ⁊ desiccat ī tertio: supple ⁊ illa ē quaz arabes vocant suchaa. in radice nigre cameleōte est res occidens: ⁊ ꝓpter hoc administratur exteri us tantū. virtus eius ē q̄ calefacit in 3° gradu ꝓpe ⁊ desiccat in pmo. **Gal.** viij. sim. phar. cap. de cameleō ta. Cameleonta nigra ca. vir tute est in tertio gradu: ⁊ sic. in pmo. Cameleonta alba est sic. in tertio gradu. in calefaciēdo vero est in secūdo cōpleto. Plinius cap. d̄ cameleonta. Ca meleonta herba ē non vna specie. inuenit᷑ enim ni gra ⁊ alba. nā aldiba hꝫ folia circa radicez suam diffusa in terram varia: ⁊ densa: ⁊ aspera: ⁊ q̄si spi nosa: in medio hñs encinū acutum: cardo similem ⁊ florem purpureū densum minutū subalbidum semen ginco simile: radicem vastam: ⁊ mollē: vt malua grauiter redolentē: gustu subdulci. nā illa que nigra est. folia hꝫ tenuiora pauca: ⁊ rubicūda thyrsū oblongū grossitudine digiti: rufum in sum mitate hñs florē spinose: hiacynthū colorē: radicē vastā nigrā vl᷑ variā gustu submordēs. Oribanus cap. cameleon. Cameleon aliqui ixion dicunt duo genera candidiora aspera hꝫ folia. serpit in terra eschimi mō spinas erigēs radice dulci: odore gra uissimo. quibusdā locis viscum gignit albū sub fo lijs: maxime circa canis orticum quā tyri nasci di cuntur ⁊c̄. Et infra ex nigris aliq marem dixerūt cui flos purpureus esset: ⁊ feminā cui violace⁹ ⁊c̄. Paulus cap. suchaa. Suchaa ē herba dulcis q̄ ex tendit᷑ per terrā: ⁊ facit capita grossa ꝓpe radicē ⁊ exeunt ex illis capitibus flores sanguinei: vñ su chaa dr̄ arabi. **Sera.** li. aggre. cap. suchaa auc. Sa. Suchaa. i. spina arabica: vel herba est similis plāte bedeguaris: nisi q: virt⁹ ei⁹ est virtus q̄ desiccat ⁊ stipticat plus eo: ⁊ fruct⁹ et radix ei⁹ est fortior res q̄ fit in ea. **Posse. Dias.** Ca me leonte albe. i. suchaa bibita oxifabo vno: ⁊ maxīe cū vino austero: aut cū origano lūbricos latos ex cludit. Elixatura etiā ei⁹ ex his vtiliter daf. hydro picis cū vino medet᷑: vel cū passo sic ⁊ vrinaz mo uet. dissuriā bibita siccat. elixatura etiam maxime ꝓdest venenis. ⁊ cum polēta accepta canes ⁊ por cos occidit. in aqua ⁊ oleo cocta sorices necat. na scitur locis mōtuosis. radix cameleonte nigre ad mixta calcanto: ⁊ cedria ⁊ axungia scabijs medet᷑ zernas purgat maxime si addituz fuerit sulfur ⁊ aspaltū. elixa cū aceto id prestat. elixatura eius ore retenta dolorē dentiū cōpescit: cum pipere ⁊ cera dentes cōmotos confirmat ⁊ calefacit. ⁊ si cū ace to cocta: ⁊ ore retenta fuerit combusta carbonib⁹ sanat. dentes imposita stringit. maculas emendat cum sulfure vino medicaminib⁹ stipticis adhibe tur. fagedenica ⁊ sordida vulnera imposita curat dicit᷑ aūt cameleon pro varietate flor̄ eius: q: viri des albos hiacyntho similes aut rufos. facit etiā ad vulnera maligna que greci cacoctica dicūt. len tigines tollit: ⁊ deuorat alijs rebus mixta. Plinius cap. cameleonte albe. i. suchaa cuꝫ passo mixta vri nam mouet. hydropicum desiccat. lumbricos oc cidit. nā illa que nigra est facit ad maligna vulne ra que greci vocāt cacinaculas: ⁊ lentigines aufert. **Gal.** Cameleonte nigre radix habet quid delicteriosum: vñ extrinsecus est vsus eius ad scabiē ⁊ empetiginē ⁊ alfos: ⁊ oīno oīa q̄ abstersione egent. ⁊ mollitiuis: ⁊ diaforeticis mi scet᷑ pharmacis. ⁊ fagedenica vlcera sanat catapla smata. Albe vero cameleonte radix ad lūbricos rotūdos datur in quātitate oxifabi cū vino auste ro. asserunt aūt eā ⁊ ictericis similē existētē radi ci magis: attamē amarior illa est. **Sera.** Radix eius confert fluxui nimio matricī ⁊ cōfert oībus egretudinibus in quibus confert bedeguar. ⁊ fructus eius ⁊ radix conferūt aposte mationi vulue: ⁊ apostemati ani. ⁊ radix eius īcar nat vlcera: q: in ipsa est virt⁹ cōsolidatiua cū tem peramento. Et idem auc. Dias. Huiusmodi herba ꝯm q̄ estimo est ꝓpe naturā bedeguar: ⁊ est stipti ca. ⁊ semē eius est forti⁹ satis. ⁊ confert relaxationi vulue ⁊ fluxibilitati ani. ⁊ glutinat vlcera: qm̄ sti pticitas eius est pauca sine supfluitate. ⁊ radix ei⁹ conuenit cursui humidatum antiquar̄ matricuꝫ ⁊ fluxui nimio menstruorum.

Cap. ic7.

Camedreos vel cameh: gre ce vel camero pa: ara. hamedreos: latine vero q̄rcula minor. Ubi sciēdū q̄ camedreos dictū ē īfima q̄r cus. nā came. i. īfima: ⁊ dris dria: gre. q̄rcus: īde ca medreos. i. īfima: vel parua q̄rcus. vñ folia ei⁹ sūt silia folijs q̄rcus: ⁊ iō latini ipaz q̄rcū vocant. Pli nius cap. camedreos. Camedreos ē herba q̄ latie q̄rcula dr̄: ⁊ ab aliquib⁹ trizaogs. folia hꝫ magne mente similia ⁊ diuisa q̄rcus. flore pene purpureo aliq ipaz serratā dicūt: ⁊ ab ipa serrā īuentā esse. **Sera.** li. aggre. capi. hamedreos auc. Dias. Hamedreos. i. camedreos noiat᷑ q̄r

cus terre. nascit' in locis petrosis ꝛ asperis. ꝛ ē herba parua lōgitudīe vni⁹ palmi. hñs folia parua similia in figura iñ ortu suo folijs q̃rcus. flos ei⁹ est coloris purpurei paruus. ꝛ temp⁹ colligēdi est qñ semē est maturū: ꝛ colligē **Dias.** capi. camedreos ꝑm da est cum suo semine. trāslationē nr̄az. Camedreos nascitur locis saxosis ꝛ aspis. frutex est bipalmis cū folijs minutis ꝛ mēte similib⁹ vel orio: ꝛ amaris. florem hꝫ purpureum ꝛ minutū: sed colligenda est cū semen maturum **Gal.** viij. sim. phar. cap. camedreos. Camedreos ponit eam quis in tertio est. gradu siccitatis ꝛ caliditatis: ꝛ plus in eo in siccitate q̃ꝫ in ca **Pos. Sera.** auc. Albuge liditate. rig. Fit syrupus ex ea ad tussim antiquā: ꝛ ad corruptionē digestionis: ꝛ in pncipio hydropisis: ꝛ ad spasmuꝫ: ꝛ quāto syrupus ei⁹ erit vetustior: tāto erit maioris virtutis ad ea q̃ dixim⁹. ꝛ herba ipsa contrita cōfert fistulis lachrymaliū: ꝛ eius decoctio cōfert ictericie **Ha.** Camedreos ꝑdominantē habet nigre. amaꝝ saporē: ē autē ꝛ acre quodammodo ex quib⁹ videlicet spleneꝫ liquefacit: ꝛ vrinas: ꝛ menstrua mouet: ꝛ grossicieꝫ humoꝝ incidit: ꝛ eas que in viscerib⁹ **Dias.** cap. came obstructiones expurgat. ropa ꝑm translationē nr̄am. Cameropa id est camedreos viridis: ꝛ sicca bibita cum aqua cōquassationibus ꝛ tussientib⁹ valet. ꝛ splenis duricies soluēdo medicatur. In initio hydropicis iuuat. mēstruis imperat. aborsum excludit. cū aceto bibita splenē siccat. morsibus venenatis occurrit. cū vino bibita. ꝛ cataplasmatibus adhibita: oīa similit' facere pōt melle addito antiq̄ vulnera purgat. trita ꝛ oleo mixta caligines oculoꝝ detergit. omni corpori trita: ꝛ peruncta calefactionem prestat.

Cap. 128.

C Amepithis vel camepit[h] vel camepitheos:

gre. ara. hamepitheos: latine q̃rcula minor. Camepitheos grece interpretat' infima pinus: a came: ꝛ pitheos qd̄ est pin⁹ eo ꝙ ꝑm omnes sui spēs odorē habet pini. Sꝫ sciendum ꝙ camepitheos ꝛ camedreos vnā ꝛ eādē hñt virtutē ꝛ cōplexionē: ꝛ sunt cali. ꝛ sic. in tertio gradu. Colligenda est qñ semē ei⁹ est matuꝝ: ꝛ est colligēda cū **Sera.** li. aggre. ca. hamepithis suo semine. auc. Dias. Hamepithis est herba q̃ nascit' omni anno: ꝛ dilatat' ei⁹ origo sup faciē terre vndiq̃ꝫ. Et sunt ei⁹ tres species. vna eaꝝ est fortior alijs. ꝛ habet folia similia folijs helabes. i. semperuiue: nisi q2 sunt minora eis: ꝛ habꝫ sup se humiditatem tenacem. ꝛ sunt pilosa. ꝛ sunt folia illa circa ramos spissa. ꝛ odor eius est sicut odor resine pini. ꝛ habet flores minutos glaucos ꝛ radices similes radicib⁹ herbe dicte picorion. et semē eius est nigꝝ: cuius odor est sicut odor resine pini: ꝛ rami ei⁹ sunt aliquātulū longi ꝛ curuati sicut rami herbe que dicit' hancasa. Secunda species ē q̃ habet virgas longas lōgitudine vni⁹ brachij: ꝛ ramulos subtiles. folia vero ꝛ flores in odore similia supradicte: ꝛ semē ei⁹ est nigꝝ. Tertia vero spēs q̃ dicit' masculus habet folia sbtilia: minuta: albida: pilosa. ꝛ habet virgā asperā: albam: ꝛ florē albū: minutū sup ramulos. ꝛ odor ei⁹ ē sicut odor **Gal.** viij. sim. phar. capit. camepitheos pine. Camepitheos est in desiccādo tertij gradus: in calefaci **Dias.** ꝑꝫ translationē endo vero secundi. nr̄am capitu. camepithis. eius spēs sunt tres. vna quaꝝ est spansa sup terrā: habēs folia aizo minori similia: sed tenera: ꝛ pingua: ꝛ aspera: ꝛ spissa: circa virgas odorē habētia pini: ramulos emittit oblongos: ꝛ curuos in similitudinē anchuse: ꝛ fructiculū tenuē: vel semen cū tenui coma. flores minutos: ꝛ mellinos ꝓfert: ꝛ semen nigꝝ: odorē pictiuine habēs. radix ē illi siccuti cororo. ꝛ alteꝝ genus camepithis que masculus appellat': virgas habēs cubiti vni⁹ longas teneras ꝛ obtortas: sed comā superiori similē hñs ꝛ florem nigrā: ꝛ semē similiter nigꝝ. odorē habꝫ resine: ꝛ folia tenuiora: ꝛ quasi pilosa. tertiū gen⁹ q̃si in terram repit continuo tractu. hoc etiaꝫ sidericis dicit'. folia habet similia cardis: sed q̃si pinguiora: ꝛ veluti pilosa cū flossello auroso: resine pictiuine hñs odorē. virtus **Posse.** Contra est ei equalis: vt supra. opilatōnem epatis ꝛ splenis ꝛ renū herba ipsa in vino et oleo decocta sup locū cataplasmet'. cōtra vicium lapidis det' electuarium quod cōficit' ex melle et tribus partibus pulueris ei⁹: ꝛ vna pte lapidis lincis: ꝛ alia parte saxifragie: ꝛ erit mirabilis. similit' cōtra stranguriā ꝛ dissuriā: ꝛ ꝯtra duriciē splenis ꝛ epatis fiat decoctio pulueris ei⁹ in oleo: ꝛ locis infirmis supponat'. cōtra strāguriā: dissuriā: ꝛ iliacam passionē: ꝛ opilationē epatis ꝛ splenis ipsa herba ī aqua salmacina coquet': pudēdis pectini ꝛ renib⁹ cataplasmet'. det' etiā vinuꝫ decoctionis eius cōtra iliacam passionē. puluis eius cuꝫ aqua salmacina: melle ꝛ oleo inijciatur per clystere. Itē hec herba ponat' in vino per decē dies: vt ibi cōputrescat: postea buliāt ad consumptionē substantie: postea exprimātur per pannū laneum: soliduꝫ ꝛ fortē: vt tota humorositas exeat: ex illa humorositate: ꝛ oleo ꝛ cera fiat vnguētū ad splenē ꝛ epar ꝓbatū est. contra vomitū factum ex anatropa vel alia frigida cā coquat' herba ipsa vl' puluis in aq̄ salmacina: vel aqua naturalit' salsa: ꝛ oleo addito ꝛ modico aceto fiat cataplasma sup stomachum maximū remediū est. puluis eius etiā cum melle datus lumbricos occidit. cōtra catarrū ponat' tal' puluis in sacello: ꝛ capiti supponat' optimū ē. contra furfures capitis vel barbe farina lupinorum amaroꝝ coquat' ī aq̄ salsa addito aceto: ꝛ in colatura ponat' puluis ipsius herbe: ꝛ caput lauet'. ꝯ paralysim herba ipsa cocta ī vino loco doleti sup ponat'. vlcera ꝛ vulnera cōsolidat puluis ei⁹ sup aspsus. Ad matricē mūdificādā: ꝛ menstrua ꝓuocanda: ꝛ ad matricē infrigidataꝫ ex superfluitatibus phlegmaticis calefaciendam coquatur herba ipa diu in aq̄: ꝛ fomētet' inde mulier: et herba

ipsa cataplasmet' sup pudēda. pulvis etiā in oleo decoquet': et bombax intincta supponat': vel pulvis cōficiat' cū succo mali terre et supponat'. **Sera.** auc. **Gal.** Camepitheos. Si sumat' ī potu mūdificat aperit et abstergit mēbra interiora: qñ ē herba sicca: et īcarnat qñ est recens. et cōfert sup oēm medicinā hñtibus ictericiā: et vniuersalit' oīb' hñtib' opilationē epatis. et prouocat mēstrua qñ bibit' cū melle: et qñ fit nascale. et prouocat vrinā: et coquit' cū melicrato et bibit' et confert strāgurie. et qñ est recens hz virtutē multā cōglutinādi et īcarnādi vlcera magna. et curat plagas. et soluit duricies māmillarum. **Dias.** Radix ei' bibit' dieb' septē ictericis medet' dieb' triginta bibita sciaticis fert opē: maxie cuz mulsa epatis: et dissurijs et nefreticis pstat effectuz tortionib' ?uenit. hac eni maxie vtut' i ponto. elixatura ei' dat' cōtra vim atoniti cataplasmatibus adhibita cū polēta: et elixatura ei' mixta oīa similiter facere pōt. trita cū caricis: et dura in moduz catapucie ventrē mollit: cū resina tepida īposita sordida vulnera purgat: melle addito causas matricis cōponet: duricies vulnez soluet: et paracole sim pstat. **Gal.** Camepitheos ī gustu qdē fortiorē hz saporē q̄z acrē. menergia vo abstergit vlcera plusq̄z calefaciat: ppterea et arteticis: et oino qb' obstruūt' facilit' epata bonum est pharmacū. ducit aūt et mēstrua bibitū: et cū melle appositū. est vero et diureticū pharmacū. qdā vo dant sciaticis coquētes ī melicrato. virt' vo hui' herbe magna vlcera sanare pōt: et putridosa vlcera sanat: duricies que in māmillis diaforat.

Cameropa quid est. i. i. camedreos. Cap. 129.

Camelea gre. vel chamelea: arabice mezereon: latine vo cocognidiū: et ē planta q̄ vocat' oliuella. Camelia gre. q̄si īfima oliua dicta: eo q folia similia oliue hz. hec ē q̄ dr mezereon et cocognidiū. vñ cocognidium mezereon et camelea sūt idē: vt apparet p Dias. et Sera. **Dias.** capit. camelea sz trāslationē nram. Camelea aut cocognidion hastas hz sup terrā spāsas: palmis duob' lōgas. frutex ē ipsius sarmētosa. folia hz silia oliue: sz tenuiora et spissa gustu mordicātis et gulā exaspantia. **Sera.** li. agg. cap. mezereon auct. Dias. mezereon. i. camelea ē arbustū paruū: cui' rami sunt apti ad ignē accēdēdū. et sūt ipsi rami extēsi super terrā lōgitudie duoz palmoz: hñtes folia oliue nisi q sūt sbtiliora eis: mordicantia et exaspantia linguā. et sūt sup ramos densa. **Gal.** viij. sim. phar. cap camelea. Camelea pdominātem hz q̄litatē. quocirca et vlcera q̄cūq̄z maximas escaras hñt cuz melle expurgare pōt. Simon de ianua ī synomynis suis Cocognidiū nō ē laureola: vt qdā putāt: quoniā cocognidiū: vt iam dicit Dias. in pñti. i. idē ē qd camelea: et camelea idē est qd mezereon sm Sera. in pñti. i. et ē plātula q̄ vocatur oliuella: vt iā dictū est. vñ q hoc sit vez sm ipsū quoniā Dias. facit aliud capitulū de mezereon et cocognidio: vel camelea: q̄ idē dicūt: et aliud de laureola. nā cap. de camelea: q̄ ē mezereon: vel cocognidiū īcipit. Camelea. scdm cap. de laureola īcipit Dasnoides. i. laureola: et iō sūt diuersa laureola: et mezereon sm ipm. pterea dicit ipse camelea. i. mezereon: vel herba catholica: vel alipiados et lz Dias. dicat in oleo catholicon: tolle herbe catholice alipiados. et seqt' ī aliqb' exemplarib' q̄ et laureola vocat' nō ē de suo: nā nō est vera expositio. nā alipiados vel herba catholica: ara. est mezereon quā ponit Dias. capit. de camelea: sed in alio cap. Dias. vocat laureolā dasnoides: et sic de laureola et mezereon facit diuersa capitula: sz falsa ē illa opinio Simonis quoniā laureola ē mezereon cui' rō ē: qm̄ Jo. mes. capitu. de mezereon. dicit q mezereon ē plāta cui' stipites eleuāt' sup terrā circiter cubitos duos. folia ei' sūt silia folijs oliue &c Propt' qd sciēdū q sm vba Mesue cocognidiuz et laureola sūt spēs mezereon. nā dicit q vna spēs mezereon ē habēs magna folia: et ista ē laureola quā scies si. i. i. dasnoides. Alia spēs est hñs folia parua similia folijs oliue. et illa est camelea vel cocognidiū: q̄ nro ideomate vocat' oliuella: et ideo Dias. facit de eis capitula diuersa: qm̄ sūt diuersarū speciez: lz sint oēs spēs mezereon et laureola. similiter ē mezereon: et lz cocognidium et laureola differāt sm spēm: cōueniūt tñ sm gen': q ambe sūt mezereon. sz qñ ponit' mezereon simpl'r: ītelligitur laureola: qm̄ mezereon hñs folia magna et viridia: est meli' alio sm Mesue. Et ppt' hoc qñ Simon dicit q laureola nō ē mezereon: falsū dic qm̄ vt ostēsū ē: est spēs ei'. vez est q nō est mezereon hñs folia parua: sz ē mezereon hñs folia magna. credo q pax aduertit generis pdicationem. **Jo. mes.** cap. ō mezereon: est plāta vocata apud plures rapiēs vitā: et a qbusdā faciēs viduas: et a plurib' leo terre vocatur: et ē planta cui' stipes eleuat' sup terrā circiter cubitos duos. et ei' folia sūt similia folijs oliue: sz maiora. et pducit grana magna ī magnitudine fruct' myrti. et ē plāta lacticinioz mat': cui' spēs sunt plures. est enī quedā magna hñs folia sbtilia. et ē parua hñs folia sicut folia oliue: et spissa nimis. et ē hñs crispa folia et aspera. et ex eis ē hñs aut colorē viridē: aut colorē subnigz: pducēs colorem pauonis. et meli' ē magna hñs folia tenuia et viridia et q̄ orit' ī locis liberis: et ī vicinitate plātaz specierū ei'. et qñ orit' ptāta vna ī toto ambitu ei' ē mortal'. et qñ orit' ī locis thermaz: ē sicut venenū: et habēs parua folia et spissa ē malū: et silit' hñs crispa et aspera. et quod est subnigrum similiter ca. est et sic. in quarto. Et dixit filius zezar est in fine tertij sed non verificatur illud. est enim in ea virtus acuta ignea: et acrimonia vehemens: et est excoriatiuū vlceratiuum serosum inflāmabile: et est cōsumptiuū et dissolutiuū virtutis: et est primū veneno. nocēs mēbris q̄ sūt minere virtutū et debilitās ea et dissoluēs. Conamur ergo frāgere acuitatē et maliciā ei': et hec faciem' cū auxilio rez eā frangētiū et pmutātiū inflāmationē et serositatē: sicut sūt

olea frigida ppȓie: ꝛ res extinctiue: sicut est muscil lago psillij ꝛ succus portulace: ꝛ succ⁹ endiuie ppe ē enī mirabilis ꝛ aqua alkekengi: ꝛ aqua solatri humidi: ꝛ altarasacon: ꝛ aqua berberis. ꝛ frāgunt adhuc acuitatē ei⁹ res inspissantes: ꝛ ponticitatem hñtes: sicut myrabolani. sunt enī sblimes ad illud Et dixit fili⁹ zezar: duplū ipi⁹ ex absinthio iūctum cū eo emendat maliciā ei⁹. Et dixit Dias. Infundunt folia ei⁹ die vna ī aceto. ꝛ siccāt ꝛ frāgit cū hoc virtus sua. s. serosa ꝛ inflāmabilis. Et dico ꝙ si in aceto coquant: aut īfundāt citonia: aut maciana: aut berberi erit meli⁹: sigillat almezereon bonitas ad ea q̄ oꝫ. ꝛ si ex aceto īfusionis ei⁹ aut decoctionis ipi⁹ fiat syrupus acetosus inuenitur expertorū iuuamētoꝝ: vbi oꝫ. ꝛ ex reb⁹ adhuc emēdantib⁹ ꝛ remouētib⁹ maliciā ei⁹: est vt īfūdat ei⁹ foliū i lacte dulci aut acetoso: ꝛ ppe sūpto ex asina ꝛ capris. ꝛ qn̄qꝫ ponūt folia mezereon ī aq̄ lactis ꝛ buliūt cū facilitate: ꝛ auferē spuma ei⁹: ꝛ colatur ꝛ ppinat cū securitate. Et dixit Gal. īfūdāt folia ei⁹ ī syrupo rosato paꝝ anq̄ terminet decoctio ipi⁹: ꝛ ppinet vbi oꝫ syrup⁹: nō enī ī eo ē timor. Et dicit iteꝝ coq̄t ī iure galloꝝ antiquoꝝ: ꝛ ē sine nocumēto. Et qn̄qꝫ oleū mezereon administrat cuꝫ pmixtione aliaꝝ medicinaꝝ habētiū virtutē eius fractiuā. ꝛ ei⁹ opatio est talis: Accipe folioꝝ eius ʒ. xl. ꝛ pijce sup ea aque dulcis lib. iij. ꝛ dimitte die ac nocte: deinde fac bulire lēto igne donec redeat ad lib. i. s. ꝛ colature ei⁹ misce olei sūpti ex amigdalis dulcib⁹. ʒ. viij. ꝛ buliant cū facilitate vsqꝫ ad aq̄ cōsūptionē: ꝛ si ponat oleū cū folijs ꝛ aq̄: ꝛ buliāt simul vsqꝫ ad aq̄ cōsumptionē erit ī virtute forti⁹ Et dixit rufus: sōmergat ex folijs ei⁹ quātitas circa. ʒ. iij. in cado magno musti: ꝛ dimittat mēsibus trib⁹: ꝛ erit res mirabilis ad hydropisim. expellit enī aquā citrinā sine nocumēto. Cōfectio almezereon ex iuentione nr̄a: Accipe folioꝝ almezereon pparatoꝝ ptes. x. carniū ciconioꝝ elixatoꝝ in aceto vini ꝛ zucari tabarzet ana ptes. lxx. tereniabin ptes. xl. aq̄ casei īfusionis: agarici ptes. xxx. olei almezreon ptes. xij. dissoluat zuecaꝝ ꝛ tereniabin ī aq̄ pdicti casei: ꝛ misceat cū carne citonioꝝ: ꝛ coquat cū facilitate ei⁹ vsqꝫ ad mellis spissitudinem ꝛ īuoluat puluis folioꝝ almezereon cuꝫ oleo pdicto: ꝛ cōficiat cū eis. Est enī bonū medicamē bñ dictū ad hydropisim ꝯfectio pillulaꝝ almezereō valētiū simil̄r ꝛ expellētiū aquā cū fortitudine sine timore: Accipe folioꝝ ei⁹ pparatoꝝ. ʒ. ij. myrabolanoꝝ citrinioꝝ. ʒ. iiij. kebuloꝝ. ʒ. iij. cōfice cum tereniabī vel tamarīdis dissolutis ī aq̄ endiuie. ꝛ scire debes ꝙ almezereon de decoctione parū sustinet: ꝛ cōtritio laboriosa destruit ei⁹ virtutem. expellit aūt nocumēta ei⁹ a corpe aq̄ ordei ꝛ aq̄ endiuie: ꝛ altaraxcon aufert inflāmationē relictā ab eo in corpe. ꝛ sciuisti ꝙ medicine cōpressiue a corpore expellūt audaciam medicinaꝝ.

Dosse. Dias.

Camelea accepta cholerā ꝛ phlegma deponit. debent ꝯo fieri trocisci ex his admixto absinthio duplici mēsura: ꝛ vna pte camelee ꝛ catapucie iūcto melle vl̄ aq̄. folia ei⁹ iposita vulnera sordida curant.

Jo. mes.

Mezereon solutōe educit aquā citrinā cū fortitudine hemēti. Et dixit Alexander: mixtū cū reb⁹ educentib⁹ melancoliā educit ipm: ꝛ cū reb⁹ educentibus phlegma educit ipm. ꝛ absinthiū duplicatū ei cuꝫ myrabolanis: addūt ei bonitates notas ꝛ faciunt educere cholerā. Mai⁹ aūt iuuamētū qd̄ ex eo expectat ē ad hydropisim. educit enī aquā congregatā ī vētre nocet tñ epati: īmo oīb⁹ mēbris nutritionis. ꝛ interficit lūbricos ꝛ vermes: ꝛ solutione educit eos: ꝛ serpētes viscez. ꝛ si fiat vnguentū ex eo ꝛ melle curat fistulā: ꝛ vlcera fraudulēta. ꝛ fit ex eo decoctōis ipi⁹ ablutio ꝛ ꝯfert dolori dētiuꝫ ꝛ eoꝝ corrosioni: ꝛ gingiue sāguinee: ꝛ mollificationi. ꝛ fit ex eo vnguentū ꝛ aceto ꝛ oleo: ꝛ cera ad scabiē bonū. ꝛ fit ex eo linimētū ex sulfure ꝛ melle ꝛ aceto forti ad morpheā: ꝛ lētigines: ꝛ baras: ꝛ delet eas. ꝛ qn̄qꝫ fit cōfricatio sup morpheā: ꝛ baras cū folijs ei⁹: ꝛ aceto forti: ꝛ ē vltimum. ꝛ dixit Johannicius valet ad q̄rtanā. dos ei⁹ ē a. ʒ. s. vsqꝫ ad. i. ꝛ hoc ī cōfectionib⁹ pulueris ei⁹ a karatis. ij. vsqꝫ ad qnqꝫ.

Camedrea ꝓm Dias. est q̄dā plāta q̄ noīat cimolea: ꝛ est camedreos.

Cameleucen ē vngula caballina. nascit sec⁹ fluuios: cui⁹ radix p īfudibulū bibit ad veterē tussim: ꝛ alio noīe vocat phartanū: siue farfugiū: vel tussillago: ꝛ ē spēs nenufaris: vt apparet ī lr̄a nenufar.

Cameleuce est quedam spēs tassi

Camelezeon .i. pentafilon

Camemilon. i. antim⁹ vel bembonig

Camemursine .i. myrtus

Camedurus .i. camedreos

Camelarum vue .i. rob

Camepitheos quid est. l. l. hamepitheos

Camedreos quid est. l. l. hamedreos

Camedris idem qd̄ supra

Camebalanos. i. rhaphanū agreste: ꝛ ē appios

Cameropia .i. camedreos

Cameropos ē spēs palmaꝝ maiorib⁹ ꝛ mollioribus folijs.

Camer est herba cui⁹ folia sūt similia folijs lentis quam ignoro.

Camezillum .i. poligonia

Camezelas .i. calandrus auis

Cameth. i. illa q̄ seruātur in salmuria: vt oliue: capparis: ꝛ similia.

Camesich. i. fructus tamarisci domestice

Camesic idē qd̄ supra

Camemilē. i. camiblem

Camereon .i. card⁹ siluestris

Camepida. i. camederos

Camelon. i. citraris

Camepito .i. cipressus

Cameos .i. gūmi arabicum

Caminella. i. ameos

Camidria. i. camedreos

Camicalcapar. i. salmuria capparis condita

Caminden. i. amidum sale conditum

Camitharcapa .i. camicalpar

Camic. i. capparis que conditur salmuria

Camich idem quod supra

Capitulum .130. De cymino

c Amin ara. grece: et latine cimi- nū. Ciminum quoddā ē qd dr ciminū carmenū. qdā qd dr ciminū regale. qdā qd dr ciminū albū quoddā qd dr ciminū rusticoꝝ. qdā quod dr ciminū ethiopiū. qdā qd ciminū basilicū dr. qdā qd dr ciminū egyptiū. qdaꝫ qd dr ciminū dulce qdā qd dr ciminū agreste: et qdam qd dr platociminū. Ciminuꝫ carmenum. i. siseleos. Ciminū albū: idē qd sup. Ciminū dulce: idē qd sup. Ciminū rusticoꝝ: ideꝫ sil'r quod supra. Ciminū ethiopiū ē qdā semē sile ameos: et ē git sicut apparet si. l. l. naucana. Ciminum basilicū: ideꝫ ē quod supra. Ciminuꝫ egyptium est ciminū vsuale. Ciminū agreste est illud quod p Dias. infra ī cap. isto describitur platociminū. i. siseleos. Ciminū vsuale ē semē herbe in multa quātitate nascēs: virtutē hꝫ diureticam: et subtiliā di fumositates: ē ca. et sic. ī tertio gradu. et qdā dicūt q est sic. ī scdo gradu.

Sera. li. aggre. capi. camin. aucto. Dias. Camin. i. ciminū nr̄m: qd vocatur egyptiū: et ē aliud ciminū qd dr carmenū: et est aliō qd dr agreste: et ē quoddā ex eo boni saporis: et ē ,p,prie carmenū: et ipsius expositio est regale et post ipꝫ ē babylonicū. Et idē auct. Galie. ex eo ē domesticū et agreste. domesticū vero ē qd magis administrat: et maxie semē sicut administrat semen anisi: et leuistici: et carui: et apij mōtani. vt' ei' ē ca. in tertio gradu. Dias. cap. de cimino: fꝫ trāslatio- nē nr̄aꝫ. Ciminū quoddam ē vsuale: quoddā egyptiū: et quoddā oritur ī alijs partibus. et istd ē ciminum nostrū qd cōmuniter habemus in vsu: et eustomachū est: sed plus illud qd orit in egypto qd Hippo. basilicū vocat. Unde tale ciminū vsuale in omnib' ,puincijs īuenit. sed ciminuꝫ agreste nascitur in calcedonia et hispania: virgā hn̄s duabus palmis longā: ī qua folia nascūtur quatuor aut. v. et tenuissima et diuisa sic gingidiū: ī qua virga sunt capitella quinq aut sex rotūda et mollia: in qb' ē semē: quod si gustui applicueris viscidior ē nr̄o. Nascitur locis humectis. Ciminū nostrū vsuale hꝫ virtutē feranticam et feruentem et mictualem: et stipticam. Gal. vij. sim. phar. capi. d cimino. Cimini semine maxīe vtimur sic et anisi: et leuistici: et carui: et petrosellini. Est aūt calefactiue virtutis sicut illoꝝ singulū: et diuretice: et destructiue vētositatis de tertio gdu existēs calefaciētiū. Posse. Ciminū sumptum ī cibis et potib' et salsamentis virtutē hꝫ confortandi digestionē vinū decoctōis ei' et seminū fenugreci dolorē stomachi et tortionē intestinoꝝ ex vētositate mitigat. Cōtra sanguinē oculoꝝ post principium: dū nō ē flux' puluis cimini cum vitello oui sup testam calidaꝫ ponat: et diuisum in duas medietates supponatur sepe. Item puluis eius conficit cū camfora et calidū superponat. Iteꝫ teneat ciminum inter dentes ter masticatuꝫ: et insuffletur ī oculū. Cōtra liuorē ex ,pcussione vel alio mō factū dum recens ē puluis eis subtilis cuꝫ cera ad ignē bn̄ confectus et sepe apposit' est certū remediū. Us' frequēs ei' īducit discoloratōeꝫ. Contra frigidā tussim detur vinū decoctionis ficuū siccaꝝ et cimini. Ad idem electuarium confectum ex cimino: et se. fenugreci brussī et melle vtile ē contra frigidā tussim. Cōtra tumorem fauciū et dolorē ficus et ciminuꝫ decoquantur: bn̄ trita in vino: et inde emplastrū factuꝫ ī loco dolenti ponatur. Cōtra frigidū reuma puluis eius et baccarū lauri simul trita: et in testa calefacta in saccello ponatur: et capiti superponatur. Contra stranguriā et dissuriā et alios dolores ex frigiditate ciminum in vino coctum supponat.

Dias. Ciminū nostrū tortionibus et inflationibus in oleo coctū et suppositū medet: cataplasmatibus miscetur ortonoicis cū pusca necessarie dat: morsib' venenatis cū vino opitulat: tumorē testium admixta pollina fabe et vuepasse: et cerotis impositum medicatur: aceto mixtū menstrua abstinet: et sāguinē nariū profluētē sic strīgit: potui datuꝫ siue inunctū palloreꝫ facit: et quia calidissimū est dolorem vesice placat: et calculos iuuat. Semē cimini agrestis tortiones et inflationes aq mixtum saluberrime curat: cum aceto vero subgluctiētib' opitulatur: venenis occurrit: dolorem stomachi cōpescit: masticatum et impositū liuōes detergit melle addito et vuapassa oīa similiter facere nouit. In hoc flos nascit niger veluti semen qui bibitus similis est melantio: morsibus venenatis occurrit: strangurijs et doloribus vesice prestat effectum: et coagulatuꝫ sanguineꝫ p vrinam mingi facit: maxime singulare p̄sidium est: si bibitum fuerit cum elixatura apij.

Auic. li. ij. cap. de cimino. Ciminū. s. nr̄uꝫ vel vsuale expellit vētositates: et resoluit et in ipso ē incisio et excitatio: et in ipso ē stipticitas cum lauatur facies ex aqua ipsius clarificat eaꝫ et similiter eius acceptio: et vsus ipsius cū mensura. eius nanq nimius vsus faciem citrinat. et administratur cum ceroto: aut oleo aut melle consolidat vulnera ,pprie siluestre: cuius semen est simile semini lini cū ex eo implentur vulnera. cū teritur ciminum cū aceto: et fit odoramentuꝫ ex eo abscindit fluxum sanguinis nariū. et similiter cuꝫ ex eo ītromittit liciniū in narib': et qn̄q masticat et miscet cum oleo: et distillatur super vngulam: et sup coagulatum sanguinem sup oculo et confert. Et qn̄q masticat cū sale: et distillatur sputuꝫ sup scabiē et sebel et vngulā abscissā: et ,phibet adherētiam et succus siluestris abstergit visum et attrabit lachrymas: et nominatur grece fumus. Et ipm ēt ponitur in cauterijs euulsionis piloꝝ in oculo: et nō nascitur. Et qn̄q bibitur cū aceto mixto cū aq et cōfert difficultati anhelitus: et tremori cordis frigido: et administratur cū oleo sup apāta testiculi et qn̄q administrat cū aceto: et qn̄q administrat cū oleo et farina fabaꝝ: et frangit lapideꝫ: et ,pprie siluestre: et confert distillationi vrine et mictui sanguinis: et dolori pungitiuo ventris et inflationi. et succus siluestris triū cū aqua mellis soluit vētreꝫ

Inquit Rufus. Cyminuz nabatium soluit vētrē karmenuz vero non soluit imo stringit: ꝛ herba siluestris prouocat coleram in vrina: ꝛ datur in potum cū vino ad morsum vermium venenosorum: ꝛ ꝓprie siluestre: cuius semen est simile semini li ni.

Sera. auct. Dias. Uirtus cymini est ca. desiccatiua ꝛ stiptica: ꝛ ꝓuocat vrinaz quando coquitur cuz oleo: aut fit clystere cum ipso: aut emplastrum cū farina ordei tortionib⁹ ꝛ inflationib⁹: ꝛ datur ꝺ eo ī potu cū aceto tēperato cum aqua asmaticis ꝛ confert: ꝛ datur similiter in potu cum vino ad morsus venenosorū ꝛ confert apātionibus testiculoꝝ quando admiscetur cū oleo ꝛ farina fabarū: ꝛ passulis ꝛ cera: ꝛ supponit: ꝛ qñ miscetur cū aceto abscindit menstrua: ꝛ fluxum sanguinis nariū tritum cū aceto: ꝛ quando linitur cū eo corpus: aut sumitur ꝺ ipo nimis in potu facit croceum colorem cutis: ꝛ confert dolori vesice ꝓpter suam caliditatem: ꝛ ꝯfert lapidi renum

Camiliben.i.dispositio cui admiscet᷑ caliditas nō ꝑueniens ad hoc vt sit febris: ꝛ sociat᷑ ei laxitudo ꝛ pigricia ꝛ alices ꝛ saltus ꝛ cōmotio somni ꝛ vigilia ꝛ constrictio anhelitus: ꝛ tensio venarū hypocundrioꝝ: ꝛ dolor capitis

Camitamudem.i.anuiden sale conditū

Camici .i.ebulus

Cambris .i.brassica

Cambri idem quod supra

Cambil.i.semen arenosum quod coopit rubedo que ē minor rubedine lapidis in felle bouis repti: ꝓ quo.l.l.kabel

Cambria est species caulis

Cambil est terra rubea minuta que affert᷑ ꝺ mecha vt arena que cū fricatur sup manū igreditur cito: de qua fit vnguentum penetratiuum: ꝛ mundificat satis.

Cap.131.

c **Amsice** aut sicen **Dias.** cap. campsice: hastas habꝫ longas digitoꝝ quatuor ī terra ꝓiectas lachrymo plenas folia sunt ei lenticule similia ꝛ peplo: sed minora ꝛ tenuiora: semen habet sub folijs rotunduz sicut peplum: ꝛ ē sine flore. radix ē illi tenera ꝛ iutilis.

Posse. Dias. Pasta eius trita cuz vino: ꝛ vt pessariuz supposita dolorem matricis mitigat: cataplasmatibus adhibita tumores spargit: clauos corporis tollit: mirmiceas mundat: cocte ꝛ comeste ventrē soluunt. Idem succus ipsius facere pōt. succ⁹ ipe peruunctus ictus scorpionū mitigat: suffossiones ꝛ caligines oculoꝝ detergit: cicatrices oculorū addito melle curat. nascit᷑ vero saxosis locis ꝛ aspris

Camomilla quid est.l.l. bedonig

Cap.132.

c **Amfora** grece ꝛ latine: ara. vo camfor. Camfora est fri. ꝛ sic. in tertio gradu: ꝛ est quoddā gūmi arboris ꝺm Auic. ꝛ Sera. dicit᷑ camfor: quod nisi cum efficacia seruetur facile ꝑditur. potest autem seruari ī vase marmoreo: cū psillio aut semine lini: aut milio ꝑ.xl. annos. sed pro certo nescio herbam in qua sit tale miraculū nam cum ī tertio fri. ꝛ sic. iudicetur: nihil est odoratius igniqꝫ amicabilius: cito enim inflāmatur ꝛ preclaram flāmaz per se emittit: que nisi psillio lini semine: aut milio oburatur euanescit. naz sublimata defertur ad nos: ꝛ propterea ē saporis acuti cū amaritudine

Sera. li.agge.cap.camfor.i. camfora almazodi terre pāzor sunt insule que sunt propinque regionibus sardinij: ꝛ ideo dicitur cāfora de panzor: ꝛ in annis quibus fiunt multa fulgura ꝛ tonitrua: ꝛ multi terremotus generatur ibi multa camfora. in illis vero annis in quibus nō fiunt hec: non fit multa camfora. Unde defertur ex regione fasella: et ex regione dedahab: et t arig et plurimū quod defertur ex ea est abarig: et ē minor sui: et ipsa est gūmi arboris in illis partib⁹ nascentis: et est gūmi coloris rubei maculati: et lignū eius est album tenerum: quasi velit fieri nigrum: sed et reperitur camfora in colore ligni arboris in pecijs ligni que sunt ibi intus extense: sed melior ex ea est nach: et est illa que nascitur et egreditur ex ligno per se in suo arbore: et color eius est rubeus maculatus: que postea sublimatur ibi et fit cāfora alba: et dicitur nachin: eo ꝙ primus qui regnauit ibi nominatus est nach: et nomen loci in q̄ reperitur dicitur panzor: et ideo nominatur camfora de panzor camfora illius loci: et est melior et subtilior maioris durabilitatis et albior: et maius frustrum quod ex ea reperitur est sicut dorna vna post ipsam vero in bonitate ē illa que dicitur fanzen: et est grossa habens aureum colorem: nec est clara sicut nach. Et post ipsam est camfora: que dicitur cansab: et est fusca: et est minoris precij q̄ nach. Et post hanc est illa que dicitur balomich: in qua sunt admixta fragmenta ligni camfore: et est vnctuosa gūmosa: et reperitur in frustris quātitatis vnius amigdale: aut ciceris: aut lentis: aut farris: et est bona ad aromatizandum cū aromatizat᷑ cum fumigatione ex costo et mirrha: et oēs iste species clarificantur ꝑ sublimationez: et egreditur ex eis camfora alba in laminis albis similibus in figura sua parapsidib⁹ ad quas ascendit. Unde camfora sublimata vocatur camfora opata. Et idem auct. Gal. complexio ei⁹ est fri. et sic. in tertio gradu: et ideo confert calefactis.

Auic. li.ij.cap.de camfora. Camfore species sunt alcamfori et ariage: deinde alezi or et alefazer varia: et est illa que est permixta ex ligno suo et ex eo quod sublimatū ē ex ligno ei⁹. Quidam autem dixerunt ꝙ est arbor magna faciens vmbram hominibus: cui leopardi adherēt. non ergo peruenitur ad eaz nisi noto tempore anni: et est spongiosa marina: hoc est secundū ꝙ estimauerunt quidam. lignum vero eius iam multotiens vidimus: et est lignum album frangibile leue in cuius ramis quandoqꝫ continetur aliquid ꝺ

vestigijs camfore. Est **Posse.** Contra ca fri. et sic. in tertio gdu. lefactionē epatis puluis eius cum succo solatri conf. ciatur i quo plagelle intincte sepius epati supponant. cō tra fluxū sanguinis e naribus fiant magdalones ex puluere eius: et pulueres seminis vrtice vsti: cō fecto cū succo sanguinarie narib⁹ imponat. Si autē fiat sanguinis fluxus ex ipsius ebulitione vl' ex epate cū aqua frigida cōficiatur puluis cāfore et plagelle infuse fronti et tempo: ib⁹ et gule super ponatur. cōtra gomoream puluis camfore distē peretur cū muscillagine psillij: vel cū agresta: vel cū succo solatri: et intinctis plagellis ponatur sup pectinem et renes et pudenda. cōtra diabetē idē fa cias: postea supponatur lamina plumbea. contra maculā oculo(rum) conficiatur puluis eius cuz aqua ro. et addito succo feniculi ponatur in vase eneo. S pannum faciei: et ad faciem clarificandā et depu randā cōficiatur camfora cuz aqua ro. et addito melle albo: et mūdissimo facies lauet. contra libi dinē odoretur camfora. similiter satis cōpetenter ponitur in syrupis. contra acutas egritudines si militer puocat sternutamēta. valet similit' ad ru borē oculo(rum): hēt eniz virtutē ifrigidādi et restrin gen di. **Sera.** auc. isaac. Camfora ꝯfert calefa ctis habētibus sodam cholericā qn̄ odorat' simpliciter: aut cū aqua ro. aut cū san dalis: et odor eius abscindit desideriuz coitus: sꝫ potio eius in hoc ē fortioris opationis: et stringit fluxū cholericū: qn̄ ex ea parua quantitas misce tur cū medicinis. vsus eius facit accelerare canos et facit dormire: et repmit caliditatē cerebri: et ab scindit fluxum sanguinis nariū qn̄ miscetur cum succo vue acerbe: et iponitur narib⁹: et stringat ip sum vndecūqꝫ fluat. Et camfora ingreditur cōfe ctiones suffmigationū et vnguento(rum) preterqꝫ in gallia: et diambra. Et idem auct. Rasis: ē frigida sbtilis: et confert ad sedandū egritudines calidas que sunt in capite et toto corpore: et qui nimis vti tur ea pdit vigilias. et si sumatur in potu infrigi dat renes et vesicaz: et coagulat sperma: et generat egritudines frigidas pcipue in regionibus frigid. Et idem auct. Mesarugie. Sūpsit ex ea quidam vi. aureos tribus vicib⁹: et destruxit ei⁹ stomachuz adeo ꝙ nō potuit digerē cibū: et abscindit spma. Et idem auct. Aben mesuay. Stringit ventrem: et potus eius facit accelerare canos: et ꝯfert apātib⁹ calidis. Et ideꝫ auc. isaac benaram. Camfora fri. est et sic. i tertio gradu: et confert calefactis cū aq̄ ro. et fortificat sensus et mēbra eo(rum): et qn̄ miscetur ex ea q̄ntitas parua cū medicinis: que fiūt ad strī gendū fluxū vētris q fit a cholera cōfert. **Auic.** Usus camfore facit caniciem: et phibet apāta calida: et cū aceto phibet fluxum sanguinis nariū: aut cū expressione dactilo(rum) ima turo(rum) aut cū aqua mirti: aut cū aqua albedaroz: et cōfert sode calide: et remouet vigilias: et ꝯfortat sensus calefacto(rum): et confert alcole vehementer et confert in medicinis obtalmie: et abscindit coituz et generat lapidē renū et vesice: et stringit fluxum ventris cholericū. Cāforata ē planta quedā que i greditur i vnguento martiaton habēs colorē cā fore: cuius folia facta sunt sicut vna ex speciebus abrotani sed albidiora simpliciter: facta ē sicut ta nacetū medetur doloribus

Camfora. i. planta: cui⁹ gūmi ē cāfora et est lignum albuz frangibile leue: in cuius ramis continetur aliquid de vestigijs camfore sic ꝙ inde exit cam fora p sublimationē. vnde qn̄ sine pmixtione sub stātie l'gni exit pmixta vocat' alescret truaria. l. l. alescret. i. litteram camfora

Camum. i. potus q fit de ordeo et alijs frugibus fm Dias. vocatur fruca. arabes vero vocant ipsuz foca: et ē ceruisia vel species eius

Cambum. i. terra rubea minuta que affert' de me cha vt arena: et cū fricatur sup manū ingreditur cutem de qua fit vnguentuz qd penetrat manum

Canabum .i. cannabum

Canabuen idem quod supra

Canabs idem quod supra

Canapion. i. cortex medianus sambuci vt in ale xandro de podagra

Canauit. i. caulis imperialis: et est caulis vsualis: et est alba: habens folia collecta in globum

Canabit idem quod supra

Canabil .i. cambil

Canacella. i. cauda equina: vel ardin⁹: l' hyppuris

Cap. 133.

C **Anarmenum.** ara. lat. lu tū arme nū: vel bolum ar. et est quedā vena ter re: que precipue in armenia inuenitur vnde habet virtutem ꝯstringendi. Est aūt eligēdū qd subrubeum est fm oēs partes nō hn̄s colores distictos aliquātulū fragile: fri. est et sic. i 2°. gdu. **Sera.** li. aggre. cap. canarmenū. Canarme nū. i. lutū armenū: et est ingimbar: co lor eius est vltra croceitatē ad rubedinem tendēs et teritur cito: sicut teritur calx: et est lene sine lapi de. virtus eius est que desiccat desiccatione forti. **Auic.** li. ij. cap. de luto armeno. Lutum ar menum ē rubeū: declinans ad citri nitatē notum: et alemu est ei ppinquum in opera tione: fri. est in primo gradu sic. in secundo. **Posse.** Pillule facte ex bolo et gū mi arabicō: et penidijs cuz aqua or. ifusionis dra ganti valent cōtra emoptoicam passionem: vicio mēbro(rum) nutritiuo(rum): misceatur eius puluis cuz gūmi draganto exusto: et confecto cum succo plā taginis: et potui detur. Et valet bolum contra dys sēteriā et fluxum ventris sanguinis cum ouo vel p clystere: vel in emplastris. cōtra fluxuz mēstruo rū fiat ex eo puluis cōmixtus cū succo plātaginis et bombice: et suppositoriū inde factuz suppōatur contra sanguinem nariū confice bolū cum succo sanguinarie: et fac stuellū: et impone naribus: vel puluis solus cū bombice naribus imittat'. Boluz tritum et distempatum cum vino mixto aqua ro. et acceptū valent contra febres pestilentiales. **Sera.** aucto. Gal. Bolum vel

lutu; armenū ciliacis:ꝛ dysentericis prestolatur spleneticis ꝛ cholericis:ꝛ stomaticis vtilit' medetur:ꝛ solutū stomachū reficit.ꝛ valet contra sputum sanguinis. Et cōfert fluxui menstruoso ꝛ catarro descendenti a capite.ꝛ vlceribus putridis:q̄ fiunt in ore.ꝛ desiccat exituras que indigent desiccatione.ꝛ confert illi cui a capite humor descendit ad pectus iuuamentum magnum:ꝛ cohartioni anhelitus. et ideo confert ptisicis:ꝛ hoc ideo quia desiccat vlcera pulmonis intantum q̄ non tussiunt nisi errent in dieta sua errore magno: aut per mutet' aer subito ad cōplexionē malam ꝛ qui patiunt' coartationē anhelitus antiquā cū bibunt ex eo curantur cito:ꝛ qui nō iuuabitur p hanc medicinā:nunq̄ iuuabitur p aliquam aliā. Et sumatur de eo in potu cū vino sbtilissimo mediocriter limphato qn̄ eger nō febrit vel parum febrit:sed si fuerit fe.multa detur cū vino mixto multa aqua:ne febris augeatur:ꝛ qn̄ bibit' ī hunc modū: confert febribus pestilentialibus valde:ꝛ q assuescit potui eius tempore pestilentiali p̄seruatur a nocumēto pestilentiali. Et iā vidi mltos eua dere tempore pestilentiali p ipm.ꝛ iam sunt mlti qui sumunt ipsum cum vino mixto aqua ro.ꝯfert quando febris adest. **Auic.** Lutū armenū retinet sanguinē:qm̄ exsiccatio ei⁹ ē in vltimo.ꝛ confert apātibus pestilētialib⁹ bibitū: ꝛ linitū.ꝛ ꝓhibet ambulationē putredinis mēbrorū.ꝛ mirabile est in re vulnerū.ꝛ ꝓhibet catarru; ꝛ confert cholericis.ꝛ est bonu; sputo sanguinis ptisici ꝓpterea q: desiccat vlcus pulmonis:ꝛ ē cura stricture anhelitus ex catarris.ꝛ ē bonū vlceribus intestinorū:ꝛ solutioni:ꝛ fluxu sanguinis matricis.ꝛ ꝯfert febris heticis:ꝛ pestilētialib⁹ proprie ꝛ plures quidam iā sanati sunt ex pestilentia magna:ꝓpter ꝯsuetudinē bibendi ipm cū vino sbtili ꝛ si bibitur in fe.pestilentie:necessarium ē vt vinū pducat ipm ad cor ꝛ misceātur vinū illud cu; aq̄ ro. Et idem p̄ can.fen. quarta.capi.v. Odor boli corasceni ꝓhibet nauseam. Bulgasim li.qui dicit' seruitor. Comburitur sic bolū:frange ipm ī frustra ad quantitatē fabe:ꝛ pone sup testa; ꝛ sup laminā ferream:ꝛ misce sicut erit tibi voluntas cōburendi vel assandi.

Canar .i.aloes

Cananda ē cibus factus sicut pheludē:nisi q: ī eo ponitur sisamum

Canchar .i.cardo asininus

Cancamon lachrymus ē arboris similis mirte gustu brumoso:hoc maxīe thymiamatib⁹ admiscet' mirrha ꝛ storace admixtum vt gratius fumiget

Candarum .i.olibanum

Canda est genus cardi

Candaros arabice:vel candarusum gre.candros vel condros:latine vero triticū romanū:vel ordeum romanu;:ꝛ ē ordeū cui non ē cortex **Sera.** li.aggre.cap.candaros. Cādaros idest candarusum. Et Gal.p̄ de cibis:cap.de candaruso.

Candarusus ē cibus bonus sicut triticum: propt' suam viscositatē:ē maioris nutrimenti eo:sed s̄m viam medicine virtus eius ē virtus tritici:nisi q: ē maiorē viscositatē eo:p q̄ lege lr̄am candros

Candarusium idem quod supra

Candarel ē species scariole: pro quo.l.l.hundebe

Cannabum quid est.l.l. sechedenci

Canna persidis quid est.l.l.hasap

Canna varia est herba quasi alba:ꝛ incisa vt cannabum :cuius semina lumbricos occidunt : ꝛ extrahunt de corpore.

Camsab est species camfore

Cantarica .i.aaron

Cap.134.

c **Antabrū** gre. arab. nochale latine vero furfur tritici. Furfur tritici calidū ē ꝛ tēperate siccū. Est aūt diaforeticū in aqua ca. dissolutū reddit eā mitigatiuā ꝛ humidā:vnde aqua illa nimium humida iudicat'. **Posse.** Ualet contra iliacam passionem stranguriā:ꝛ dissuriam.talis eius vsus ꝯficiatur cū vino subtili albo mediocriter acido:post decoquantur diu:ꝛ panno īposito loco dolenti supponatur. Item val; h̄ cōtra dolorē stomachi ex frigida cā vel vētositate.contra iliacā passionē inÿciatur p clystere colatura eius:mollificat enim satis. cōtra tussim siccam et ēt frigidam:ꝛ piplemoniam: ꝛ pleuresim fiat hoc in aqua decoctionis ordei bene mundati: ꝛ triti:ꝛ colata dissoluitur cantabrum:ꝛ ite; sup ignē aliquantulū buliat:ꝛ talis aqua tepida detur patienti.

Cantaron .i.centaurea

Cantarium idem quod supra

Cantarzed ē cardus vel species eius

Cantabries.i.furfures capitis:q̄ grece ptiriasis dr̄

Cantabritium idem quod supra

Contarum .i.folium nil

Canthar .i.libanus

Cantaram .i.nux vomica

Cantalides ē collyrium factū ad glaucoma oculorū:et fit ex planta simili feniculo breui caule flore candido ꝛc̄. Ego autem semen istō feci deferri de grecia seminaui ꝛ collegi

Cantauron .i.cataron

Cantabricies .i.ptiriasis

Cap.135.

c **Antarides** latine ꝛ grece: ara.ꝛerarie:vel drane. Cantarides sunt animalicule:q̄rū sūt efficatissime: q̄ in spicis frumēti adhuc florētes inueniuntur.sunt he varie ꝛ quasi circa pennulas suas stricte ꝛ oblonge.he enim vapore aceti suffocantur:ꝛ in vase non picato reponuntur.sunt ca. ꝛ acutissime:que licet scabiei vesice cōferant:vesicam tū si ex eis multa sumat' q̄titas vulnerant:atq; sanguinem mingere faciunt:ꝛ interficiūt:ex qb⁹ parua accepta vrinā ꝓuocant vehementer:atq; cū aceto epithimate remediū cōferūt vehement' morfee:ꝛ albaras:ꝛ lepre. **Sera.** li.aggre.cap.de rarie auct. Gal.

Expti sumus expientia nō modica in vnguib⁹ leprosis ⁊ īuenimus: q̄ qñ ponit̄ sup eas cū ceroto confert multū: aut cū vnguento. auferunt eni vnguem ⁊ faciunt eum cadere totā. Et cantarides īgrediunt̄ in cōmixtione vnguentoꝝ ⁊ medicinaꝝ que fiunt ad scabie: ⁊ ad egritudinē cū qua eleuatur cutis: et ī medicinis que euellunt verrucas: q̄ dicunt̄ capita clauoꝝ. Et sunt quidā ex magistris nostris qui dabāt ex eis in potu: miscentes paruꝫ ex eis ad ꝓuocandū vrinā. Et quidā accipiebant alas: ⁊ pedes ipsaꝝ solū: dicētes q̄ hec conferunt illis qui sūpserūt corpora ipsaꝝ: ⁊ erit eis bezoar Et alij dicebant cōtrariū huius: videlicet q̄ corpa ipsaꝝ sola iuuabāt eos q̄ sumpserūt alas ⁊ pedes eaꝝ. Ego vero miscui oīa simul corpora cū pedibus et alis: et dedi. Ille aūt que sunt magis iuuatiue: ex eis sunt ille que repiuntur in tritico: in q̄rū alis sunt linee citrine in latitudine ꝓtense: et ꝓpe qñ ꝓijcis eas ī olla terrea noua: et claudis orificium olle cū panno lineo sup vas in quo sit acetum feruens donec suffocent̄ et moriant̄: et similit̄ oꝫ q̄ fiat ex animali qđ dicitur xofostis qñ volum⁹ ipm reponere. Et similiter ē species aīalis similis cantaridib⁹ in figura et virtute: et similiter vmis viridis qui repitur sup arborē pini. virtus ei⁹ ē sic vt⁹ eaꝝ. postq̄ vo sīt cantarides mortue: īserantur in lino et reponantur. Dias. cap. cantarides. meliores ex eis sunt: que sīt diuersoꝝ coloꝝ et in alis eaꝝ sūt linee trāsuerse citrine ⁊ sunt grosse: ⁊ oblonge. opatio autē illaꝝ que sūt vnius coloris ē debilis. Et virtus cantaridaꝝ ē putrefactiua: calefactiua: vlceratiua: et ꝓpter hꝰ miscentur cū medicinis ꝯuenītibus apātibus cācrosis: et ad scabiem vlceratā: et empetiginē. et qñ ponuntur ī nascalibus ꝓuocāt mēstrua. Et estimauerunt qdā: q̄ qñ miscentur cū aliqb⁹ ꝯfectōibus ad hydropisim conferūt ꝓpter virtutē earū quā habent ī ꝓuocādo vrinā. Auic. li. ij. capi. cantarides. Dixerūt quidā: q̄ sunt superflue caliditatis. Et dixerunt alij: sunt ca. ⁊ sic. ī tῖo gradu. sed pmū ē verius. et cantaris ē acris: acuta putrefactiua: adustiua: et eradicat verrucas linita. et fit ex ea cerotū: et linit̄ ex eo albedo vnguis: ⁊ ꝯfert ei: et eradicat vnguē mollificatā velociter. qñ fit ex ea emplastꝝ: et remouet morfeaꝫ: et albaras linita cū aceto. et qñ ex ea trita cū synapi fit linimētū: facit nasci capillos. et similiter qñ coquit̄ cū oleo donec inspissetur: et linit̄ sup apāta cancerosa: ⁊ resoluit ea: ⁊ linit̄ sup scabiem: ⁊ empetiginē. Inquit fili⁹ Mesarugie: ipsa incidit vngulaꝫ valde. ⁊ paꝝ de ea ꝓuocat vrinā valde. ⁊ parū de ea adiuuat medicinas ꝓuocatiuas ad ꝓuocandū absq̄ nocumēto ⁊ ꝓuocat mēstrua: et facit aborsū Dixerūt quidā: dat̄ ī potu vna eaꝝ ei q̄ ꝯquerit̄ de vesica sua: ⁊ confert: ⁊ dat̄ in potu tres tasanagi de ea: ⁊ exulcerat vesicā. Inquit Gal. ipa exulcerat vesicā: ⁊ ē ꝓpterea: q: facit materias acutas dclinare ad eā a quibus corpus nō euacuat̄ cum ꝓprietate que ē in ipsa.

Canesis i. scarabeus
Cansebu idem quod supra
Canetum i. qñ hō videtur
Caneni i. lauda
Cancrena i. caro ꝑmortua
Cancer quid est. l. l. sarcan
Candelabra i. testudo
Canderas i. siricum
Canderos idem quod supra
Canbeang i. senationes
Cannella i. darsen
Canterinus i. lapacium acutum
Canifis. i. ostrea Canirti. i. ebulus
Canibalnemar: Gal. vi. sim. phar. est ingt strangulator leopardi: et ē species aconiti
Caniculata i. iusquiamus
Caniosa tussis i. canina
Canicularis idem quod supra
Canis caput: herba ē que cinocefalon grece: et antimon dicitur
Canicula ē stella: q̄ dñatur dieb⁹. xl. fm Gal. in li. de cibis. cap. ꝑ d fructibus horarijs
Cābitus. i. apostema calidūꝫ in velamine cerebri sbtili et grosso absq̄ corruptōne ipsius
Cambri. i. caulis
Cancrinomata nariū. i. polippus narium
Canchi est species mirrhe
Canaponici. i. daucus Cancil. i. rapa
Candinisior est species quedam vini
Canci. i. affodillus Cancitan. i. aron
Cancida. i. instrumentū ocularib⁹ morbis idoneū
Canon i. norma vel regula
Canopis est cortex medianus sambuci
Canopum i. sambucus
Canobasilicon i. auellana
Cancolon i. catarides
Cancrocolla. i. salsamenta incisiua: vt ī Allexandro de siti
Cancrocella idē qđ sup Canu. i. siseleos
Canzu. i. aper Can. i. lutum
Capadocius sal i. afronitrum
Capalagia i. inductiua stuporꝝ.
Caphalagia idem quod supra

Capi. i36.

C Apparis vel capparus latine arab. hapar. grece vo kinosbaton. Capparis vel cappar⁹ frutex est qui in multis partibus reperitur. Cortex: radix: flos: ⁊ folia competunt vsui medicine: pcipue tamen cortices radicis que debent colligi in pncipio veris: et vmbra siccari. Est aūt eligendus cortex eius q̄ cū frāgitur non puluerizatur: et qui aliquātulū sbruff⁹ ē ⁊ sbamarus. flores aūt eius cū adhuc sunt tuberosi: ⁊ non dilatantur: debent colligi q: cū dilatati sunt: nō valent. condiuntur cum sale ⁊ aceto. capparis ca. ⁊ sic. in. tῖo gradu. Dias. capi. de capparo. Cappar⁹ ē frutex sarmētosa spansa sup terrā reuolutionis rotunde sicut sentex: folia similia cidonio habens: semen sicut oliua: quod apertum florem habet: intus albuꝫ: qđ si ceciderit

vt balanus inueniť oblongus: qđ si apiať inueniť in illo semen sicut maligranati: purpureũ: ꝛ minutũ: radices habet maiores: ꝛ multas. Naſciť locis aridis: ꝛ viſcidis: ꝛ maxime in muris

Sera. li. aggre. capi. hap. par. i. capparus: ē planta sarmentoſa: q̄ extēdiť arcualiter vel circulariter ſup faciē terre: cuius ſpine reuoluūť vſ⁹ ſemen: ſicut ſpine rubi: ꝛ hꝫ folia ſimilia cidonij ī figura ſua: ꝛ fructū ſimilē oliue: ꝙ ſi apiať ī arbore ſua emittit florē albū: ſed ſi exciderit ex arbore ſicut ē īueniť clauſus ad longitudinē ꝺcliuis: ꝛ tūc ſi apiať īueniuntur ī eo ſemina minuta ſicut granulis balauſtie coloris rubei verſ⁹ purpureū Et radices ei⁹ ſunt plures magne ꝛ lignoſe. Naſcitur ī locis ſiccis: ꝛ ꝓpe muris.

Gal. vij. ſim. phar. cap. de capparo. Capparus radiciſ quidē cortex amarā hꝫ qualitatē. Secūdo vero acrē qualitatē: deinceps huic ponticā velut ex diuerſis repugnātib⁹ ꝯpoſita ē virtutib⁹. abſtergere enim pōt: ꝛ expurgare: ꝛ īcidere cū īexiſtēte amaritudine. calefacere vero ꝛ icidere: ꝛ diaforare cū acredine. colligere aūt: ꝛ denſare: ꝛ cōſtringere cū ponticiate. Et idē lib. ij. de cibis capi. ꝺ capparis. Capparis ē ſbtiliū partiū ſufficienť: ꝛ ꝑpť hoc nutrimētū minime tribuit ī corp⁹ aſſumptuꝫ ipm ſicut alia oīa ſbtiliū partiū. ſed fructus eius ſallus qñ comediť abſqꝫ ꝙ abluať laxat ventrē: ꝛ poſtq̄ abluitur nutrit paꝝ ſicut alia ſbtiliū ptiuꝫ: ꝛ excitat appetitū cibi.

Auic. li. ij. cap. ꝺ capparib⁹. Capparus ē frutex: ꝛ hꝫ radicē: ꝛ hꝫ fructū aliū qui ē ſicut cucumer: ꝛ ē acris calida que poniť ī muſto: ꝛ ſeruat ipm ab ebulitione ſicut ſinapis. Et eius radix ē amara acris: ꝛ q̄dā ſpecies eius ē culzumia faciens in ore bothor vſqꝫ ad ťminū quo veſiceť: ꝛ apoſtemat gingiuiā Et iuuatiuuꝫ qđ in ipſa ē ſunt cortices radicis ei⁹ Et generata in terra calida ē calidior: ꝛ ei⁹ caliditas ē in ſecūdo. Et ē reſolutiua: aperitiua: abſterſiua: ꝛ ipius radix ē inciſiua; ſbtiliatina: mūdificatiua: aperitiua: ī cuius radicis cortice ē ſicut amaritudo: et acrimonia: ꝛ ſtipticitas: ꝛ nutrimētū. fructus eius ē paꝝ ꝑcipue cū ſalitur. Et qđ ex eo hūidū ē magis nutritiuū ē q̄ qđ ſiccū ē.

Poſſe. Succus foliorū capparis aurib⁹ inſtillatus vermes necat: ꝛ puluis corticū ī oleo decoquať: ꝛ colatura aurib⁹ inſtilleť: nō ſolū vermes necat ſed ēt ſurditatē remouet. Ad lūbricos puluis ei⁹ cōfect⁹ cū melle deť patienti. flores eius ꝯditi virtutē hūt incitādi appetitū: ꝛ digerendi humorē exiſtentē in ore ſtomachi. ſtomachū cōfortāt: ꝛ īfrigidatū calefaciunt. cibus ſunt ꝛ medicina: licet paꝝ nutriāt. Contra viciū ſplenis ꝛ epatis duriciē valet vinū decoctionis capparis. vnguētū ad idē: puluis ei⁹ ī magna quātitate cōficiať cū ſucco maratri poſt addito vino ꝛ oleo fiat decoctio vſqꝫ ad ſpiſſitudinē: ꝛ addito aliquātulo cere fiat vnguentū. Itē electuariū ad idem Accipe puluis corticis radicis capparis. ℥. ij. ꝛ corticis thamariſci. ℥. ij. conficiātur cū melle: ꝛ decoctione thamariſci. Cōtra ſcrofulas nouellas: deť aqua decoctionis corticū capparis bruſci: ꝛ ſparagi: ꝛ hoc vnguēto vngať. Accipe rufuꝫ ſerpentē ꝛ īcide caput ꝑ ſpaciū quatuor digitoꝝ: poſtea in olla inferius minutatim ꝑforata impone: ꝛ pone ſup o rificiū alteri⁹ olle ſane: poſtmodū ita ponať ī caldario aqua pleno: ꝛ buliat diu vt ſic ex calore aque reſoluatur ſerpens ex cui⁹ pinguedine: ꝛ puluere hellebori nigri: ꝛ puluere corticis radicis capparis fiat vnguentū quo vngātur ſcrofule nouelle. Contra iliacā paſſionē ꝛ arteticaꝫ accipe lib. pulueris corticis capparis: ꝛ coquať ī ſucco radicis ebuli: ꝛ addať zucaꝝ: ꝛ fiat ſyrupus. detur aūt bis in ſeptimana ſero ꝛ mane cū calida. Sꝫ attendendū cū repiť eius receptio in medicina cortex radicis eius debet poni.

Diaſ. Cappar⁹ ex luctantibus ꝯponitur virtutib⁹. ꝑſicē enim ꝛ purgare: ꝛ extenuare: ꝛ euentare acredies ꝛ ſimul abducere: ꝛ conſtringere: ꝛ ꝓpterea ſcliroſi ſplenis ſup oīa medicamina iuuat ſemen ei⁹: ſi ī ſale cōponatur eſcis aptū ē: ventrē mollit: comeſtū cacoſtomaticū ē. Radix eius ꝛ ſemē bibita cū vino. ℥. ij. diebus. xxx. ſplene ꝫ attenuat: vrinā ꝓuocat: ſanguinē deponit: ꝛ educit egeſtiones ſanguinolentas. ſciaticis: ꝛ paralyticis bibita mirifice ꝓdeſt: ꝛ attritionib⁹ neruoꝝ: menſtruis īperat: apophelgmatis bene miſceť. ſemen ei⁹ vel fructus cuꝫ aceto coctū ꝛ ore retentū dolorem dentiū mitigat ſimiliť ꝛ coriū radicis iſta oīa faceř poteſt. folia eius cruda recentia ſi terantur ꝛ miſceanť cū farina ordei ꝛ fiat emplaſtꝝ cōfert āpāti ſplenis: maxime puluis adhibitus phlegmaticis vulneribus ſordidis antiquis ꝛ duris opitulať: cataplaſmatibus adhibitus. ſpleneticis portat auxiliū. dolorem dentiū ꝯpeſcit: ſi radix ei⁹ ipſa maſticeť. maculas albas cū aceto emendat. folia ꝛ radix eius trita: ꝛ īpoſita duricies ꝛ ſcrofas ſpargit. Succ ei⁹ auri infuſus vermes occidit. ꝛ qñ radix ei⁹ coquiť cuꝫ aceto ciradas: ꝛ humores duros digerit. aut oximelle: vel ſicca. trita: ꝛ admixto oximelle: aut aceto ꝛ ī potione accepta euacuat glutinoſos ꝛ pīgues hūores. i. phlegmaticos: non ſolū ꝑ ventrē ſed ēt ꝑ vrinā: vex cū vrina educit multotiēs egeſtionē ſanguinolentā: vt diximꝰ: ꝛ ſic ſedat dolorē ſciatice: ꝛ etiam extenuat ſplenem.

Gal. vij. ſimp. phar. Loquēs de capparo ait. Splenī quidē ſclirato ſup aliquid aliud hoc pharmacuꝫ confert extrinſec⁹ cū aptis cataplaſmatib⁹ mixtuꝫ ꝛ intra corpus aſſumptū coctū cū aceto: ꝛ oximelle ꝛ talibus vel ſiccatuꝫ abſciſſū: ꝛ mixtū cum eis etenim euacuat manifeſte viſcoſos: ꝛ groſſos humores ita ſumptū nō ꝑ vrinas ſolum: ſed ꝑ vētrē multotiens autē ꝛ ſanguinoſa egerūt in quib⁹ ſplenes iuuant: ꝛ dolores qui ſecundū vertebꝝ: ac etiā menſtrua mouet: vnde cataplaſmatus male morigeratis vlceribus cortex radicis bonū pharmacū ſeu abſtergere potens: ꝛ ēt ſiccare fortiter. ꝛ dētiū dolorē etiā ſecūdū ꝑdictas qualitates iuuat aliqñ in aceto coctus: aliquando aūt in vino. Palam ꝙ ex dictis ꝙ inciſiua quedā in ea ē virtus: ꝛ abſterſiua: ꝛ diaforetica: ꝛ inde alfos tollit ꝛ ſcrofulas: ꝛ

⁊ tumores duros. Diaforat aūt quando cū idoneis ad hec pharmacis pmiscetur. fructus vero ei⁹ pportionabiliter se habet in virtute cū cortice radicis: excepto q debilior ē ad oīa. at vero frondes ⁊ stipites ei⁹ similis sunt virtutis. Et ego vidi quādoq cū frondibus diaforare ī paucis sclirosas duricies. miscemus aūt cū eis aliquid obtondentiū vehemētiā vtutis. Nullū autē mirabile ē si ⁊ vermes qui auribus succ⁹ īterficit ,ppt amaritudinē que ē ī eis: q2 in valde calidis regionib⁹ generant cappares: sicut ē que ī arabia multū ea que apud nos ē acrior: vnde ⁊ stiptica plurimū participat vtute. Et idem secūdo de cibis. Capparis abstergit quod ē ī stomacho ex phlegmate: ⁊ expellit ipsuz p secessum: ⁊ aperit opilationē splenis ⁊ epatis. et sūmitates ⁊ fructus eius pparant cū sale: ⁊ administrāt cū cibo. Et quando comedūt laxant vētrē ⁊ nocēt stomacho: ⁊ faciunt sitiz. Et qñ comedūt cocti sunt melioris saporis q̄ crudi. Et bibitur succus eius; ⁊ mollit ventrē. Almansor tractatu tertio cap. de capparibus. Capparis salmuria condita ē calida ⁊ sicca que stomacho mala existens sitim īducit atq corpus macrescere facit. Et subdit paz infra. Capparis cū aceto conditus minus cali. est ea que ī salmuria ponitur. opilationi quoq epatī ⁊ splenis cōgruit.

Auic. Radix eius resoluit scrofulas: ⁊ duricies: ⁊ admiscetur ei quod frangit virtutē eius. Et folia ei⁹ iā exptasunt ad illud. Cortices radices ei⁹ ponuntur sup fraudulenta ⁊ sordida vlcera. Cortices radicis ei⁹ cōferūt sciatice: ⁊ dolori anche. Et qñq fit clyster ex succo ei⁹: ⁊ confert ei valde: ⁊ cōferūt paralysi ⁊ stupori: ⁊ constringit mēbra ,ppter stipticitatem que ē in ipsa. Et similiter conferunt contritioni accidenti ī capitibus lacertoꝝ ⁊ in medio eoꝝ. Cortices ei⁹ masticate extrahūt humiditatē ex capite ⁊ sedant dolorē frigidū in eo. Et eius succus distillatur in aurē ,ppter vermes. ⁊ qñq stringit cortex radicis ei⁹ cū dente leso: ⁊ cōfert; ⁊ ,ppie cū ē hūida aut folia eius. Et similiter collutio oris cū aceto cū quo coquitur aut vino: aut quandoq aceto cōfert qd ex eo salitum ē patientib⁹ asma. ipsa est res magis cōferens spleni ⁊ duriciei eius bibita ⁊ more emplastri supposita cū farina ordei: ⁊ silibus ⁊ ,ppie cortex radicis ei⁹ ⁊ multotiēs euacuat ex splene materiē grossam melancolicā: ⁊ succedit ei sanitas. Solutione educit humores crudos grossos: ⁊ ,puocat menstrua: ⁊ interficit serpētes idest lumbricos latos ⁊ longos: ⁊ vermes ī intestinis: ⁊ confert emoroidib⁹: ⁊ augumētat coitum: ⁊ qd ex eo salitū ē ante cibū sumptū soluit. ⁊ ē etiaz tyriaca contra venena.

Sera. auct. Gal. In cortice radicis eius vincit sapor amarus: deinde stiptic⁹: ⁊ calefacit: ⁊ desiccat: ⁊ abstergit ⁊ mūdificat ⁊ incidit: ⁊ aperit sua amaritudine: ⁊ resoluit sua acuitate: ⁊ aggregat sua stipticitate. Et cōfert spleni plus omni alia medina quādo ponit in emplastris ⁊ qñ sumitur cuz aceto: et melle interius postq̄ desiccatur ⁊ terit: ⁊ hoc qa incidit humores grossos viscosos: qui bibit in hūc modū: ⁊ expellit eos p vrinā ⁊ p secessum egestiones sanguineas: ⁊ sic euacuat egritudines splenis ⁊ simile facit in dolore scie: ⁊ cū toto hoc ,puocat menstrua. Et idez auctoritate Aben mesuay. Illi qui comedunt cū sale faciunt istas opationes dictas: sed sūt mala stomacho malicia pauca. Et illi qui ꝯduntur cū aceto fortificāt stomachū: ⁊ ,puocāt appetitū: qm̄ acetū ,phibet nocumētum eorū a stomacho. et idem auctoritate Rasis: Attulit mihi quidā amicus medicus confectionē quandam capparoꝝ recentiū: ⁊ cū comedissem ex ea iduxit tenasmonem. et consueui facere clystere ad sciaticā cū succo capparoꝝ: ⁊ iuuit multū. Alia quedā dā dicit Serapion capitulo ,pprio que dicta sunt hic de mente Dias. et Gal. licet sub alijs verbis

Capparuella .i. lapatium acutum
Caperum. i. radix plante similis porro. succ⁹ eius ē crocuis quam ignoro.
Capscce .i. ebulus
Capitellum lixiuium idem
Capitulum quid est: lege litteram sen
Capios. i. stercus: inde egios. i. fex confecte
Capirpedicon .i. epilepsia
Capitulū faricos. i. febris adustiua scilcet causon.

Cap. 137.

Capilli hominis.

Qui arabice vocātur scabarie omnib⁹ sūt noti

Posse. Sera. li. aggre. cap. de capil auc. Gal. Scabare ē scabar. i. capilli quando aduruntur fit virtus eoꝝ similis virtute lane adust: vdo dicere q calefaciunt ⁊ desiccant calefactione ⁊ desiccatione forti.

Auic. li. ij. capi. de capillis. Capilli adusti sūt calefactiui exsiccatiui fortiter: ⁊ aeusti abstergunt dentes: ⁊ aqua eoꝝ nasci facit capillos Exsiccāt capilli adustī vulnera humida sordida ⁊ mollia fortiter. et capilli hominis cū aceto ī modū emplastri ponuntur sup morsum canis rabiosi: ⁊ conferunt. et idem dicit Sera.

Capillus veneris qd ē: lege litterā bersiegasten
Capillus porcinus idem quod supra
Capillus alcol idem quod supra
Capillus algul idem quod supra
Capillus fontium idem quod supra
Capillus hominis nemoralis idem quod supra
Capistꝝ arboris. i. genestra
Capinosa .i. fumosa acuta

Cap. 138.

Caprifolium

⁊ mater silua rū latine: arabice grimath. grece vero peridemon vel liceos: vel exacāton.

Dias. cap. liceos. Liceos vel exacāton: folia sunt busso similia: atq spinosa grana ei⁹ viridia: ⁊ cū maturauerit cerasis similia. Nascitur ī siluosis locis: cui⁹ folia et grana: ⁊ radix in vinū cōtunduntur. ⁊ cū aqua dulci coquuntur vsq ad grossitudinem. hec aqua ē desiccatiue vtutis: ⁊ ex cōtrarijs cōposita: quia scilicet ē extenua

toris:digestorea:calida:et frigida:stipticā habens vim:et ideo diaforesim facit.facit aūt herpetas:et ad vlcera epatis et ad parocidas:et putrida vlcera ex suco fructus eius fit litiū: p q̄ l.l.badbadbr.

Caprificus .i.ficus agrestis

Caprion .i.capparis

Capsitis .i.ebulus

Capiti ē vna ex speciebus masticis

Captilus.i.auis quam venatur draco cum debili tatur in venando edos et arietes:et comedit epar eaꝝ:et redit virtus eius:et excitat appetitus eius.

Capocareos .i.semen ferule

Caploiunga .i.gūmi pini

Capnos quid est.l.l.sterrig

Caput quid ē.l.l.ras

Caputpurgium.i.liquores qui per nares mittūt vel quicqud masticatur:vel gargarizatur: et apophlegmatismū facit.i.a capite phlegma deducit

Capupurgiū idem quod supra

Caput puluis .i.stafixagria

Carabitum .i.frenesis

Carastes.i.cornutum acheros quod ē cornu et rastos:et multa similia

Carabus .i.locusta piscis

Caranns idem quod supra

Carastes .i.serpens cornutus

Carax quid ē.l.l.canne

Caratim .i.calamus aromaticus

Caratic idem qđ supra. Carascon.i.calcaris

Carasie.i.cerasum Caras.i.surditas

Carabites.i.frenesis Carabintū idē qđ supra

Caras ē cū quis vult loqui et nō potest:nisi mlto tiēs mouendo os et linguam

Caratini.i.lumbrici terre qui vocantur istula

Carathith .i.hypoquistidos

Carambre ē tertia species brassice

Carasex grece:latine scarificare carassare

Carabadū.i.carui Caracem.i.carsites

Carasu .i.apium

Carabis.i.cū multe placente de pasta pue ī oleo frixe ponuntur ī patella vnā sup aliā locādo mel inter oēs duas ponēdo atqꝫ sic simul coquendo

Caratus .i.pupilli oculi

Caratir .i.hypoquistidos

Caratu idem quod supra

Carab.i.fistula veniens in angulis oculi

Caranodi .i.carenum

Carates.i.pondus pro quo.l.l.chirates

Caraba.i.carabe Carabatum.i.helleborus

Carbaum .i.euforbium

Cardamomum quid ē.l.l.catolla

Cardamen.i.sisimbriuꝫ. Cardumides.i.senation

Cardar.i.morbus in quo ē priuatio motus

Cardabē.i.sapor fact⁹ ex careno:et dabem.illud vocabulū pōit Auic.p̄ can.fen 4ª.cap.xi.et etiam Auic.cap.galline.li.ij.et nominant ipsū effidebeg qđ idē ē. Cap.139.

Cardamus

C Ardamus grece: arabi.iorbalsathefe:l' madiera:latine vero nastrutiuꝫ :nota herba ē.Est enim nasturtium ca.et sic.in tertio gradu semen precipue competit medicine.herba ei⁹ viridis multe ē efficacie capi. cardamus. sicca vero modice.

Dias.

Cardam⁹ .i. nasturtium quoddam ē domesticum:et quodam est agreste:et ideo facit duo capi.de eis:vnum quod incipit Cardamus:et ē nasturtium domesticum. Aliud quod incipit Cardamus agrestis:et ē nasturtium agreste.Et ideo dicit cardam⁹.i. nasturtium domesticuꝫ.vtilior dicitur babylonic⁹ oib⁹ semen ei⁹ calidissimum ē:caustica participans virtute:viscidium:et cacostomaticum:ventreꝫ turbās Cardam⁹ agrestis quem multi senation vel crissi on vocant:vel nasturtiuꝫ aquaticum:nascit vbiqꝫ et plurimum locis aquosis: cui⁹ frutex longitudinem cubiti vnius: habens folia minuta iposellino similia:sed minora:cui⁹ virtutes īuenies in.l. herochal li.aggre.cap. ior:sabathefe.i. chaiti.

Sera.

nasturtiū.et ex eo ē nasturtiū tectoꝝ.et ex eo ē nasturtiū orietale.et ex eo ē nasturtiū cōe notū.Nasturtiū tectoꝝ ē plāta hñs folia stricta et longa duobus digitis in sūmitate acuta: et scissa:et pinguia:et extenduntur super terram: et habet in medio virgam subtilem duob⁹ palmis longam:paucos habēs ramulos:super quos sunt pile habentes densam sūmitatem in quib⁹ ē semē simile semini nasturtij:cuius ē figura sicut figura rutele:ita ē depressum:nascitur in vijs:et parietib⁹ domoꝝ.Nasturtiū orientale ē plāta duoꝝ brachiorum longa:habens ramos subtiles:et multos:in quib⁹ sunt folia similia folijs seitaragi: nisi quia sunt albiora et molliora:et in sūmitatib⁹ ramoruꝫ sunt capitella similia plante actis:et habet flores albos:semen hui⁹ ponitur in cibis loco piperis. Sed nasturtium cōmune notum ē melius illud: quod offertur a babylonia.Almansor tractatu 3º capi.de nasturtio.Nasturtium ca.ē et sic. appetitum adiuuat:licet inflāmationem:et capitis efficiat doloreꝫ:digestiuā preterea tardat.

Posse. Sera.

aucto.Galieni.Semen nasturtij ē ca.et sic.sicut semen sinapis:et incidit incisione forti:et adurit: et sedat dolores sciaticos:et dolorē capitis:et quanlibet egritudinem in qua oportet calefacere et misceatur semen eius in medicinis asmatis:quia ipsuꝫ incidit incisione forti:et adurit humores grossos. Et dicitur qꝫ qñ nasturtiū desiccat fit ei⁹ virt⁹ sicut seminis ei⁹:et dū ē recens ppt humiditateꝫ aquosam que ē ī eo habet virtutem dbiliorē virtute seminis ei⁹.Contra strāguriam herba ipsa decocta in vino et oleo supposita:valet contra tenasmonē ex humiditate puluis nasturtij supponat ano. renes etiā vngātur:et superaspergatur puluis seminis ei⁹:et cymini:et colofonie.contra paralysiꝫ lingue cū opilant nerui ex humore:vt solet contingere ī acutis febribus:semen nasturtij masticetur et lingue supponatur.contra paralysim alioꝝ mēbrorum semen eius in sacello ponatur in vino decoctuꝫ:et membro dolenti superponatur. Ipsa ēt herba cruda et cocta valet etiam contra frigidita

tem et humiditatem cerebri:et etiam litargicis. p sternutatione puluere eius narib⁹ apposito.ad eleuationem vuee gargarismus factus ex aceto decoctionis seminum eius et ficuum siccarum.contra iliacam passionem ex frigida causa semina eius ī sacello posita:ꝛ vino decocta membro dolenti sup ponā tur. Dias. Nasturtium lumbricos expellit ꝛ ventrem turbat.splenem attenuat cum aceto.ꝛ aborsum facit.ꝛ ventrem stimulat simile ē sinapi ꝛ eruce.ꝛ impositum lepras ꝛ zernas emendat:melle addito duricies splenis cōpescit.sordida vulnera purgat.si succus adhibeatur morsibus venenatis bibitum occurrit.fumigatio eius serpentes fugere facit:vel fluentibus profluis succo linito occurrit. Carbunculos rumpit cum polenta:ꝛ aceto coctum. sciaticis vtilissime cum aceto ꝛ polenta auxiliatur.tumores ꝛ duricies spargit.remouet ordeola matura cum salsa aqua impositum.In dolore cordis coquitur ī lacte caprino ꝛ datur ad bibendum.dolorem oīs loci tollit puluere seminum asperso:sed prius melle vncto loco:scabiem cum aceto sanat.Naꝫ cardami virtus caustica ē:ꝛ tamen vsus eius venereꝫ videtur inhibere:non ea fortasse ratione qua etiam ruta ꝙ nimia vi caloris semen genitale consumit. fermento mixtum ꝛ appositum furūculos:ꝛ carbunculos prouocata suppuratione disrumpit.succus eius infusus auribus dolorem dentium mitigat. semen partus necat:quod cum vino austero bibituꝫ animalia ventris extinguit.pruriginēꝫ cuꝫ anserina adipe tergit.Aluum purgat sorbitionibus mixtum.pituitam pectoris soluit.dolores pectoris cum lacte caprino coctum mitigat.a ieiunis cum melle sumptum tussientibus salutare est. Corpus rubere facit:ꝛ ideo cesalicis:ꝛ ad ea que calefieri opus ē congruit.herba eius omnia hec facere nouit:sed paulo minus efficaciam habet.

Gal. vij.sim.phar.cap.de nasturtio.Semen nasturtij habet virtutem que calefacit ꝛ desiccat sicut sinapis:ꝛ propterea sciaticos:et dolores capitis:ꝛ quodcūqꝫ aliorum indigentiuꝫ rubificatione calefacit cum eo sicut ē sinapis.miscentur autem cum eis quecunqꝫ asmaticis danť pharmacis:ceu videlicet incidere fortiter grossos humores:potens sicut ꝛ sinapis:assimulatur enī illi per omnia.herba vero ipsa sicca ē similis ī virtute semini.humida autem dum ē viridis propter permistionem aquose humiditatis deficit plurimum:ꝛ ita ē moderata in hoc secundum mordicationē vt cum pane possibile sit ea vti sicē opson.

Auic. primo can.fen.quarta.capitulo. vij. Nasturtij semina torrefacta mixta cū adoq constringunt fluxum superfluum ꝓueniētē ex catartico.

Carsa .i.sanguis in oculo
Carmata .i.antrax
Carchibaduti.i.omnia que aceto ꝛ sale condita sunt:vt capparis:ꝛ oliue:ꝛ reliqua ex quib⁹ fiunt salse:vt sinapis:ꝛ eruca.
Carnaxadbi .i.carui
Carnabadi idem quod supra
Carnanadini .i.cannapum
Carnabum .i.carenum
Cartar .i.neptia
Cartamu vel cartamum.i.habel nil
Cartamen vel drarbal.Dias.ca.cartamen
Cartamen ē herba que habet folia ꝛ calamum similia frumenti:ꝛ calamus habet nodos in summitate calami eius:ē granum simile antora:ꝛ cuꝫ cortice suo diuisum in duo:ꝛ grana duo inuicem iuncta.hoc autem granum administratur in medicina:ꝛ ē sicut ordeum in virtute sua: nisi quia ī sapore suo ē stipticitas.ꝛ virtus eius ē fri. frigiditate pauca:ꝛ sicca.
Cartata id est appetitus comedendi lutum et similia
Cartamia .i.crocus hortulanus
Charta quid ē.l.l.burchdi
Cartasilago quid ē.l.l.quam supra
Charta inda .i.charta de papiro
Cartaldus ē species mirrhe

Cap.140.

c Artamus arabice:gre.ginc⁹: vel cincu:latīe vero crocus hortulanus.

Sera. li.aggre.cap.de cartamo.auct.Diasc. Cartamus ē ex eo domestic⁹:ꝛ siluestris.Domestic⁹ hꝫ folia longa:aspera:alta spinosa:ꝛ diuisa:ꝛ habet stipites longos duoꝝ cubitoꝝ spinosos:ꝛ sup eos sūt capitella in magnitudine oliue maioris in quib⁹ ē flos croceus similis croco:habet semen albū:ꝛ subrubeū:ꝛ oblongū angulosum:ꝛ quod de ipo administrať ad ventrē soluendū ē semē eius solum.Et idē auc.Gal. Uirt⁹ eius ē que calefacit in secundo gradu qn̄ administrať interius.et idē Sera. Cartamus siluestris stipes ei⁹ ē similis cartami domestici:nisi qꝛ foliū eius ē longius folio cartami satis:ꝛ folia eius nascunť in sūmitate ipi⁹:et hec virga ē sine folijs et mulieres vtunť virga ei⁹ ꝓ fuso:et sup sūmitateꝫ virge ē capillositas spinosa:et flos croceus.radix eius ē sbtilis in qua nullū ē iuuamentū.virtus ei⁹ ē que desiccat:et calefacit temperate. Dias. cap.cincu ꝫm trāslationeꝫ nostram. Cincu.i.cartamus folia habet oblonga:ꝛ diuisa: ꝛ aspera:et spinosa:tyrsum habet longum et spinosum in quo sunt capitella obrotunda cum flore croceo:semen albū habens obrufum:et oblongū et angulosuꝫ:flores ei⁹ multi in coctura comedūt decoctos:semen ei⁹ multi exsiccant. Jo.mes. cap.de cartamo. Cātam⁹ duoꝝ modoꝝ ē.est eniꝫ domesticus:et siluestris. et dixerūt quidam ꝙ nil ē de specieb⁹ cartami:et elongati sunt.Cartamus de quo hic loquimur ē domesticus:et melior pars plāte ipius ē semen:et p⁹ illō flos ei⁹.Et melius semen ei⁹ est:qđ ē albū plenū planū et grossū:cuius medulla ē vnctuosa pinguis:et cortex tenuis:et melior flos e⁹ ē q ē sicē pili croci.Et ē ca.in ͣp gradu : sic.ī 2°.et flos eius ē minus ca.et siluestris ē calidior et siccior:et ē ī eo

virtus lacticiniorꝫ remissa. Est aute cartamus op tiuus: abstersiuus: conturbatiuus: faciens nauseā ꝛ inest ei virtus educendi ꝑ vomitū ꝛ ꝑ ventrem. ꝛ eius nutrimentū paruum ē ꝛ malū: et multū no cet stomacho faciens fastidium: ꝛ ē tarde ꝛ debi lis solutionis: ꝛ dimittit vestigia lenitatis ī visceri bus. Et emendatur nocumentum primū ꝓmiscē do ei aliquid aliud ex medicinis stomaticis: sicut anisum proprie ꝛ galanga et macis et similia. Et confortatur eius solutio: et emendat̄ nocumentū quod īprimit in intestinis: ꝓmiscēdo ei aliquid ex medicinis acutis: sicut cordumenū sal panis zinzi ber sal gēma et similia. **Auic.** li. ij. cap. de cartamo. Car tamus alius ē domestic⁹ et alius ē siluestris. qui siluestris ca. ē ī secundo ḡ du: sic. in tertio. et domesticus ca. ī p̄mo: sic. in se cundo. Et sciendum ē ꝙ cartamus: alius ē car tamus indus quez scies si. l. l. habel nil **Posse. Dias.**

Semē eius datū cū mulsa ventrem purgat: caco stomaticum ē: et dulce multū: et ip̄m ventrez de ponit amigdalis et nitro mixtū: et aniso cū melle cocto accepte ante cenā due vel tres velut nuces ventrē mollit: digestionem prestat. Confectio eius talis ē: cinci albi assi et purgati ciatos. iij. anisi. ʒ. i. afronitri. ʒ. i. mellis quod sufficit: carnes caricum xxx. hec confectio accepta oīa predicta facere no uit. succus seminis eius coagulat lac. Alij cuz suc co miscent mel vel anisum vel amigdalas. et dant in ptisana: aut in iure pulli: et faciunt dysētericis magnum ad iutoriū. ʒ. vi. **Sera.** auc. Dias. qñ teruntur ca pilli cartami siluestris aut flos: et bibuntur cū pipere et vino: conferunt puncture scorpionis. Et quidā putauerūt ꝙ siqs pcussus a scorpione tenuerit radicē eius in manu sua nō sentiet dolorē ei⁹: et quādo p̄icit eam tūc sentiet. Et idem auct. Mesarugie. Flos cartami ē croc⁹ hortulanus: et ē stipticus: et ca. cū tempamē to: qui si teratur cū aceto: et liniatur sup empetigi nē aufert eam omnino. et qñq3 cū eo et melle lini tur sup cula que fit in ore infantium curat eā. Et idē auc. Attabari. In croco hortulano ē quātitas stipticitatis pauca. et agrestis ē calidior: et siccior Et idem. auc. Aben mesuay. Agrestis qñ teritur cū aceto: et linit̄ sup linguā puerorꝫ expellit culā. **Sera.** auc. Messeha. Catarmus lac coagu latū dissoluit: et dissolutum coagulat et laxat humores adustos: et ē melius stomacho: et ei⁹ aqua laxat hūores adustos: ꝛ ē mala stoma cho: ꝛ ei⁹ aq̄ laxat phlegma: et similit̄ facit medul la. Et dosis ei⁹ ē. ʒ. xxx. cū lib. 5. aque ca. et. ʒ. x. peni diarꝫ. et sic agrestis ē calidior: et siccior domestico plus abstergens phlegma viscosum mundificans stomachuz et pectus. **Jo. mes.** aucto. Pauli. Accipe medulle eius. ʒ. x. cor dumeni. ʒ. i. 5. fac ex eis grana sicut cicer da. ʒ. v. sol uit enim sufficienter. et dicit etiam. liga ex medul la quantitatē sufficientem in panno. et suspende i oximelle quando coquit̄ et erit solutiuum: et pro prie si fuerit oximel sqlliticū. Et idem auctoritate

Algaselis. Accipe eius medulle aureos. xij. peni die aureos. iiij. cordumeni zinziberis ana aureum vnū: aggregentur oīa cū melle: et fiāt forme sicut nuces: ꝛ da vbi oꝫ vnā vel duas. Et idē auc. Gal. coquat̄ medulla ei⁹ in iure galli vel galline cū spe ciebus: ꝛ ꝓpinet̄ vbi oꝫ. et dixit etiā fiat ex medul lis eius ꝛ ponderis tertia ipsius ex amigdalis: et sexta ex pienis: ꝛ aggregent̄ oīa cū melle ꝛ deco quantur cū succo squille: ꝛ fiet hec mirabilis iuua menti ad ea que dicemus. Extrahitur enim ab ea oleum iuuamentorꝫ multorꝫ: ꝛ eius opatio ē sicut olei de ben: ꝛ olei de amigdalis: ꝛ solutione educ̄ phlegma ꝑ vomitū: similiter ꝛ aquositatez: ꝛ valꝫ ad egritudinē ex eis sicut ē colica: ꝛ clysterizatur ꝛ valet similiter ꝛ mundificat pectus: ꝛ pulmonē: ꝛ ꝓprie loboc p̄dictum: ꝛ alij modi administratō nis eius: ꝛ clarificat vocē. ꝛ similiter oleum ipsi⁹ ꝛ vsus eius in spermate augmentum faci.. flos ve ro eius cū aqua mellis remouet ictericiaꝫ. Dos eius ē a. ʒ. iij. vsq3 ad aureos. v. ꝛ floris ei⁹ a. ʒ. i. vsq3 ad au reos. ij. **Auic.** Oleum eius ē ꝓpinquuꝫ oleo vrtice: verūtū debilius: ꝛ ē ex eis que caseant lac: ꝛ nutrimentū eius ē multe par uitatis: ꝛ mundificat pect⁹: ꝛ clarificat vocem: ꝛ ē malus stomacho: ꝛ caseat lac in stomacho: ꝛ con fortat colice. Et solutione educit phlegma adustū qñ miscet̄ cū ficubus aut melle. ꝛ confert vomitui ꝛ oleum eius qui ē domesticus soluit ventrem: et qñq3 fit solutio ꝑ ip̄m si ponatur medulla grano rū ei⁹ in iure: aut fiant ex eo ꝛ amigdalis pillule sic ꝙ de eis in potu sumant̄ aurei. iiij. ꝛ qñq3 sum munt̄ d̄ medulla ei⁹: ꝛ costo: ꝛ amigdalis amaris tres amulus et ꝛ anisi ꝛ nitri: cui⁹ q3 eorꝫ aure⁹. i. cū ficub⁹ siccis ꝛ melle: ꝛ recipit̄ d̄ ea nux aut nuces due: ꝛ soluēdo aq̄sitatē: ꝛ qñq3 fit ex eo natit̄ alio ꝛ ei⁹ ꝯfectio ē vt sumat̄ cū amigdalis excorticatis ꝛ aniso ꝛ melle d̄cocto narsen: ꝛ sumat̄ d̄ eo spar sim: ꝛ qñq3 bibūt̄ de medulla ei⁹ recētī. xx. ʒ. ifusa ī lib. aq̄ ca. cū. ʒ. x. penidij albi triti: ꝛ solutōe educ̄ phlegma. Et ꝯferūt folia siluestris aut fruct⁹ ei⁹ aut amborꝫ ꝯmixtorꝫ qñ ī potu tribuūt̄ ad pūctu rā scorpionis. q̄dā aūt homines dixerūt ꝙ si mor sus tenuerit ī ore suo folia siluestris: ꝛ fructū ei⁹ ñ sētiet dolorē: ꝛ qñ a se ea ꝓiecerit: redibit dolor.

Carcon. i. nux: inde leptacareon. i. nux minuta: ꝛ ē auellana. nam lepta. i. minutū: ꝛ diacareon. i. rob de nucibus: vt in Alexandro de squinantia.

Carea	idem quod supra
Carea basilica	i. nux auellana
Carea miristica	i. nux muscata

Carex ē herba q̄ ī extremitatib⁹ ē multuꝫ similis sparago: ꝛ ē plāta ī extremitatib⁹ sic̄ acus pūgens vñ Ouidius. Et carex pastu amari: inde caretū. i. loc⁹ vbi nascit̄ carex

Careti i. bōbacis cōbusti

Carenū ē mustū qd̄ coquēdo tertiā ptez amittit. vñ Isiodor⁹. Carenū d̄r eo ꝙ feruēdo careat pte tia. ʒª. n. pte musti amissa: qd̄ remanet carenū est. Sapa ē eo ꝙ feruēdo ad q̄rtā ptē redacta sapa d̄r. ꝫ idē ē ꝙ carenū: q3 eius cōsumitur tertia pars

Sed rob ē mustū coctū ad tertiam sic ꝙ ꝯsūpte sunt due ptes. Sꝫ pusca ē vinū secundū: qꝛ secūdario emittit a vinatia: ⁊ ē pucceoleū: sꝫ ꝺꝫ Gal. ī li. dinamidiaꝝ: pusca fit ex duab⁹ ptib⁹ aque: ⁊ trib⁹ vini ⁊ coquitur: ⁊ hoc ē verius.
Careos.i.carui: ⁊ careos.i.cortices virides nucuꝫ
Carbeste.i.calcis vive   Carbella.i.caprifolium
Carcetum.i.bombix   Cardellum.i. napo
Carmesich.i.fructus thamarisci domestice
Carmesir idē qđ supra   Camesic idem qđ sup
Carmezic   idem quod supra
Carmet ē pond⁹ kirat.vi. ⁊ alibi repitur qđ ē aureus vn⁹: ⁊ grana.iiij.aliquando karmet scribitur
Carmesonde.i.vitis nigra   Carneb.i. solatrum
Carpelinos dicit oribasius cōmen.aſſōꝝ illos q multum comedunt: ⁊ tenues sunt semper
Carice.i.fic⁹ sicce   Cariola.i.pastinaca agrestis
Cariotas   idem quod supra
Cariote semen.i.pastinace agrestis semen: ⁊ ē nux vomica   Cariadendra   .i.nux carea
Carion   .i.semenn laureole
Cariste miristica   .i.nux muscata
Caris miristica   idem quod supra
Carme.i.rasure panni   Carien.i.draco marin⁹
Caritamon.i.turbit   Carisomas qd ē.l.l. xeuq̄
Cariosus   .i.tarolat⁹ vel corrupt⁹
Caridia   .i.nuces
Caries.i.pulvis ligni corrosi seu a putredine seu a vermib⁹: ꝑ quo lege litteram dobabareth
Cariota planta ē cuius radix ē velut pastinaca: sꝫ plus odorifera esui apta: sed ꝺm Theodoꝝ pſciāṇū: semen eius ē careos. quidam dicunt ꝙ ē pastinaca agrestis.
Caricias ē vna ex speciebus titimalli
Caritarzed   .i.granum alcorsos
Carissuna   .i.armoniacum
Caria basilica   .i.assellana
Carion.i.dragontee semē   Cariote.i.carui
Carcios   .i.cacreos
Cardi pontici   .i.dauci silvestris
Cardia.i.cor   Cadialgia.i. dolor oris stomachi
Carunli   .i.xilocaracta
Carpinus ē magna arbor satis nota
Carpisia.i.cucube   Carpision idē quod supra
Carsites   .i.nux vomica
Cartinon   .i.cancer morbus
Cartim   .i.lūbrici terrestres
Carzdir.i.stagnū   Caros.i.congelationes
Carotides.i.vene sꝫtiles valde p⁹ aures: ⁊ dicūt capillares: ⁊ sunt alie vene capillares in epate.
Caros   .i.semen hyperici
Carotica.i.stupefactiā vl' dormitatiā.s.narcotica
Caro mariā qd ē.l.l.adarce. Caro qd ē.l.l.atamie
Caro tyri qd ē.l.l.latamie balfax
Caror   .i.nespulum
Carbo ē pustula corrosiua adurens
Cardo fullonū.i.virga pastoris: ꝑ q̄.l.l. dipseus
Cardo benedictus quid ē.l.l.carduncellus
Carmoleon   .i.cardo benedictus
Carpos   .i.fructus vel semen
Carpogissi   .i.fructus hedere
Carpos myrice   .i.fructus genestre
Carpocareos ē cortex nucis regalis: ⁊ nō fructus nucis ꝑdicte: qđ semꝑ ī antidotis īuenit' ī antidotario virili. nō enī invenit' fruct⁹ nucū ibi ꝯvenire nā dicit' diacareos qđ ē rob corticū nucū: qđ docet Alexander cap. đ sqinātia. sꝫ carion ē fruct⁹ eiusdem nucis.
Capocancreos   .i.semen ferule
Carpocissi   .i.bacce hedere
Carpos myrice   .i.semen agreste
Carpodarsanum.i.fruct⁹ vel semen darseni
Caruricinum   .i.sinopida
Carui agreste cinimella piperdinarchos ⁊ cordumeni idē: ꝑ q̄.l.l.bardameni
Caruption est species quedam lacticiniꝫ: ⁊ ē q̄rta species titimalli
Carurigati ro:alis.i.đ lacub⁹ vel paludibus
Carui pontici   .i.dauci
Carui romanum   idem quod supra
Carui quid est.l.l.barunci   Carua.i. karua
Carulli   .i.cardamomum

Capi.141.

C Aruum ara. ⁊ stanix grece melanchiū: vel git melanchiū: latine vero nigella. Nigella ē semen cuiusdā herbe rotundū sꝫnigrū hñs colorē: sꝫamaꝝ saporē: virtutē hꝫ diureticam ex amaritudine dissolutiuā: ꝯsūptiuā ex q̄litatib⁹ suis. folia eius sūt parua minuta: ⁊ mollia: similia cotule. ⁊ flos ei⁹ ē figure stelle: coloris celestis: et hꝫ ī sūmitatib⁹ capitella: sicut papauer: ⁊ ī medio ex ītrinseca pte sunt aliqua ordinatim dividenda semina. ē ca. ⁊ sic. ī t'tio ḡdu

Sera. li.aggre.cap.caruū.i.nigella: ē planta pua: hñs virgas paruas circiter duos palmos aut pl⁹: ⁊ hꝫ folia parua: minuta: ⁊ mollia: similia folijs plante q̄ dicit' carnabaon siue ranobaon: nisi qꝛ sūt minora satis: ⁊ ī sūmitate sūt capitella sꝫtilia similia capitibus papaueris oblonga: ⁊ ī medio ei⁹ sunt parietes separātes semina: qđ quidē semen ē nigruꝫ acutū boni odoris.

Dias. cap.melāchiū ꝺm trāslatiōnē nostrā. Melāchium herba ē minor: folia minuta: ⁊ tenera: ⁊ semen minutū habens: cui⁹ frutex longus ē duoꝝ palmoꝝ ⁊ desuꝑ hñs capitellū simile micoio: sꝫ oblongū ī medio vel uti parietes hñs qb⁹ discēnūt' semina: q̄ semina sunt nigra: ⁊ odorata: ⁊ viscida q̄ mlti pāni asper gunt.

Gal. vij.sim.phar.cap.melāchium. melāchiū.i.nigella calefacit: ⁊ siccat ꝺm tertiuꝫ graduꝫ.

Posse. Nigelle farina cum succo absinthij ēplastꝝ factū circa ūbilicū: ⁊ ꝑcipue puer l lūbricos necat. Alijs ꝯficiat' ad scabiē cū melle: ⁊ dcē' ꝑ os. vnguētū ad scabiē pulueris nigelle ī mlta q̄ntitate fiat decoctio ī forti aceto vsqꝫ ad aliq̄ntulā spissitudinē: ⁊ tūc addito oleo fiat inde vnguentū bonuꝫ ad scabiē: ⁊ empetiginē: ⁊ lentiginē faciei tollit. farina nigelle ꝯfecta cū aceto tepido: īfus⁹ aurib⁹ v̄mes necat. ꝯtra stranguiriā: dissuriaꝫ: ⁊ iliacam

melanc... / Sera ... / ... / ...

passionē detur vinū infusionis nigelle p noctē: sʒ ante coquatur: q2 nimium fieret violētum. Constat enim si in multa q̄titate fuerit occidit. si autē in multa q̄titate habetur ponem saccello: ꝛ fiat d coctio eius in vino ꝛ oleo: ꝛ supra renes ꝛ pectus fiat saccellatio. cōtra pdicta valet similiter: ꝛ ē satis expta odorata cōtra catarrū: ꝛ corizam. ꝛ h' hʒ nigella a sui ɔplexiōe: vt Gal. vi. simpl. phar. cap. de peonia. hec inuenies in littera glisikiside.

Dias. Melanchiuʒ in cataplasmatibus capitis dolorē mitigat in initio. suffusiones tritum ꝛ naribus imissum medicatur. addita iris illyrica lentigines ꝛ lepras impositum ꝛ verrucas saluberrime curat. tumores veteres ꝛ duricies cū aceto soluit. Carbunculos cū vrina curat: ꝛ ad sanitatem pducit. cum aceto coctū: ꝛ ore retentū: dolorem dentium nō admittit. In aq̄ coctū vt det cataplasma in vmblico positum lūbricos excludit. puluis ex eo in lintheo ligatus: ꝛ frequent' odori aplicatus catarrū cōpescit: ꝛ inflationes dolorē facientes. ꝛ q2 calide ē virtutis: iō dieb' mlt'is potatū mēstruis impat. vrinam ꝓuocat. lac deponit: ꝛ ēt desiccat nimis: ꝛ leptomere ē. ꝛ iō callos appositum tollit. pingues ꝛ glutinosos humores ꝛ cōstipatos digerit. cū nitro bibitū dissnoicis singulare p̄sidium ē. ꝛ morsibus venenatis occurrit bibitū. ʒ. i. cum aqua. fumigio suo serpentes de domibus excludit.

Gal. Uidetur autē melanchium sbtiliū partiuʒ existere. ita autē ꝛ catarros sanat calidum in pāno ligatū: vt odoret' frequenter. at vero ꝛ iuetosissima ē intra corpus assūpta quo ꝛ manifestum ē q̄m sbtiliuʒ ptiū ē: ꝛ certitudinalit' a calidissima supata sbstātia. pp ea vero ꝛ amara ē. mōstrabat' autē in quarto: q ad sūmā sbtilitatē ꝛ ellaborationē ducta ex t'restri sbstantia amara generatur qualitas. Nullū ergo mirabile ē si lūbricos interficere nata ē nō solum comesta: sed in ventre extrorsum apposita. monstratū enim fuit q̄m ꝛ hec natus ē efficere amar' sapor. at uero q̄m lepras ꝛ formicas eijcit: ꝛ ortogoniā iuuat: ꝛ mēstrua ꝓuocat: que ꝓpter grossiciem humorū vel viscositatē sunt detenta: ꝛ vniuersaliter eis que incidere ꝛ abstergere: ꝛ siccare ꝛ calefacere idigēt vtilissimū existit h' pharmacū.

Sera. auc. Dias. cap. de nigella. qdā admiscēt hoc semen in massa paste: et faciunt inde panē: et q̄n fit emplastꝝ fronti cū eo confert sode. et q̄n fit caputpurgiū cū eo trito ꝛ hyreros cōfert aque que descendit ad oculū. et q̄n fit emplastꝝ cū eo ꝛ aceto aufert bothor malas: ꝛ curat scabiem vlceratā: ꝛ resoluit apāta flegmatica antiqua: ꝛ melancolica dura. ꝛ teritur: ꝛ miscetur cū vrina antiqua: ꝛ ponitur sup verrucas ꝛ carbūculos: ꝛ aufert eos ꝛ curat. Et q̄n coquitur ꝛ teritur cū aceto ꝛ ligno pini: ꝛ tenetur decoctio eorū in ore aufert dolorē dentiū. ꝛ q̄n fit emplastꝝ cum eo sup vmblico puerorꝝ occidit lūbricos. ꝛ quādo terit' ꝛ ligatur in petia: ꝛ odoratur sepe: restrīgit fluxū corize. ꝛ ē ca. virtutis. ꝓptera q̄n assidue potatur diebus plurib' ꝓuocat vrinam: ꝛ menstrua ꝛ desiccat lac. Et q̄n sumit' in potu. ʒ. i. cū aqua cōfert morsui rutele. ꝛ q̄n fit fumigiū cū ea fugat venena. ꝛ fit emplastꝝ cū ea sup duricies que fiunt i iuncturis pedū que dicuntur calli: ꝛ aufert eas. ꝛ q̄n sumit' interi' icidit ꝛ digerit humores viscosos ꝛ tenaces: ꝛ aperit opilationes interius. verū tñ putant qdā q si sumat' nimis de eo occidat. Et idē auc. Alben mesuay. Proprietas eius est que aufert febrē phlegmaticā ꝛ melācoliā: ꝛ interficit ascarides: ꝛ confert morsui rutele.

Carbūcul'. i. caro ignita: ꝛ ē apostēa calidissimū.
Cardus .i. virga pastoris
Carduncellus. i. carduncellus benedictus q pōit' in antidotario virili in vnguento martiaton: ꝛ qd est lege litteram erition

Cap. 142.

c

Ardus siluestris

Plinius cap. d cardo siluestri. Cardorū siluestriū duo sūt gn̄a. vnū fructuosius altero. alterū vnicaule crassius. vtriqꝫ folia spinosa muricatis cacuminibus: sed alterꝝ florem purpureū mittit inter medios aculeos celerit' canescentē: ꝛ abeuntē cū aura. scolimō grece vocat' ꝛc. Itē alibi card' et folia et caules spinosas lanugines hʒ. Itē i anchora leucantos ē dictū spina alba: ꝛ cademietos policantos est dictum spinarū pluriū: amopigos: belisenes: scolinas. Cameleon in folijs nō hʒ aculeos: sʒ leucātos sic. Est autē alia dīa: q qdā i his multicaula ramosaqꝫ fiūt vt card'. vno aūt caule nec ramoso nec enetos q̄dā cacuminē tm̄ spinosa sūt vt tringil: q̄dā estate florēt: vt terralis ꝛ elixenes scolimos ꝛc.

Gal. vij. sim. phar. cap. scolimi. Scolimos. i. card' siluestris: cui' radix multitudinē vrinarꝝ educ' fetidarꝝ. sigs i vino coquēs eā bibat: et ppt' h' fetitudines sanat assellarꝝ ꝛ toti' corporis purgatiuo hoc pharmaco talis humoris ex tota substantia existente. que vero ſm qualitatē energia quidem ca. in tertio gradu vel tertio incipiente indicat h' pharmacū: sic. autē in secundo

Carduꝰ quid est. l. l. cameleombante
Cardumen. i. carui siluestre: ꝛ ē cordumeni
Carguer. i. carui   Carnub. i. currubia vel xiliq̄
Carnuli   idem quod supra
Carpusia   .i. arbor berberis
Carrubia. i. xiliqua   Casac. i. stagnum
Casabeld herire. i. calamus aromaticus
Castagum   .i. papauer
Cassadi[...]ure   .i. prassium
Cassamum   .i. malum terre
Cassabderire. i. calamus aromaticus
Castran   .i. bectonica
Castaltica   .i. mundificatiua
Castalticum. i. repressorium: vel stipticū
Castanea quid ē. l. l. sardamos balanos
Castarano   .i. bectonica
Castranula   .i. scrofularia
Caseus quid est. l. l. lelem
Caserbarum   .i. cassia fistula

Cap.143.

c **Asef** ara.gre.later:latine vero tegula.

Sera. li.aggre.cap.casef.auc.Dias. Tegule atanor qn̄ sunt bene aduste hn̄t virtutē cauterizatiuā:⁊ ꝓpter hanc cām qn̄ miscetur ⁊ linit cū ea cōfert pruritui ⁊ bothor.et ꝯfert podagre:⁊ quando miscet cū cerotis:resoluit apāta dura:⁊ scrofulas.Et idē auct.Gal. Tegule later virtus ē abstersiua:⁊ maxime tegula atanor:⁊ vtꝰ eius ē que abstergit:⁊ desiccat:⁊ ꝓprie illa que est ex atanor:que ē siccior alijs:⁊ pōit ꝓpter hāc cāz in vnguentis:que dicunt māfastas:⁊ ē vnguentu3 in qd ingreditur huiusmodi testa medicina bona ad vlcera consolidandū:⁊ incarnandum ea.

Casekso .i.vespertitione
Caisen .i.medium
Canssen .i.amissio odoratus
Cassemum .i.leuisticum
Cassebat .i.coriandrum
Casia .i.limaces
Casi.i.ossium que sunt in pectore
Casoior .i.stagnum
Cassia siringa .i.cassia fistula
Cassia .i.cassia lignea
Sciendū qn̄ inuenitur cassia sine determinatione debet intelligi cassia lignea:sed quando inuenitur cū determinatione oz ītelligi ō illa cassia ad quā cadit determinatio.p cassia lignea: lege.l.melochia
Cassia rubea idem quod supra
Cassilago iusquiamus dens caballinus idem est:⁊ est beng
Cassia fistula quid ē.l.l.chiarsamber
Cassium.i.ossium que sunt in pectore
Casola .i.sigillum salomonis
Casoias ē species lilij.p qua.l.l.ansea
Castoron .i.betonica
Castrot .i.coriandrum

Cap.144.

c **Astoreum** latine grece castō vel ansinia.arab. vero anchian:vel anguidebeldustor:

Sera. li.aggre.cap.anchiā auc.Dias.anchian .i.āguidebeldustor.i.testiculi castorei ⁊ st̄ testiculi aīalis qd grece dr̄ castor:⁊ ē aīal qd viuit ex̄ aquā ⁊ ī aqua:sed in aqua plus:q2 nutrit ex pisculis ⁊ cancris:⁊ ex his eligendi sunt testiculi gemini pendentes ex vna radice: interius hn̄tes sicut mel:⁊ ipsi sunt similes cere in colore sāguīs coagulati:⁊ qui sūt ī pelliculis suis grauis odoris pingues:⁊ qn̄ sepant inueniunt ibi tunice multe:a qbꝰ facile sepantur.debēt ergo mundari ab ipsis pelliculis:⁊ sic poni ī medicinis.Adulteratur cū armoniaco:⁊ gūmi cōfectis cū sanguīe ipsius animalis. **Dias.** capi. de castoreo ſm trāslationē nr̄am. Castoreū testiculi st̄ aīalis bine viuentis.nā greci āsiniā vocauerūt.sepiꝰ nāq3 aquaticā:sepe ēt terrenā sustinet vitā.Est nāq3 h̄ aīal ꝯpactū vt porcus:⁊ appellat castor. falso vo opinant aliq:ꝙ ꝑsecutione hominū sibimet aufe rat testes:nō enim valet eos attingere.veru3 optimu3 ē ponticū:qd sit interius cereū:⁊ obrusum naturalibꝰ mēbranulis ⁊ graui odore brunosum ac remordens:qd quidā adulterantes adulterāt ip3 cū armoniaco vel gūmi cōsparso sanguine dicti animalis.vn̄ oz nos eligē testes:qui ex vno initio vnitionē sūpserūt.ē enim īpossibile duas vesicas vno mēbranulo vnitas īueniri.vnde eligēdi sūt illi q iuncti sunt ex vna radice:deintꝰ similes cere:bromo pleni:viscidi ⁊ fragiles q3 citius se sepantes ab ipis folliculis.debēt enim purgari:⁊ mediu3 ipm medicaminibꝰ misceri.Et idē Serap.aucto.Gal. Uirtus eius ē q calefacit ī tтio gradu:⁊ desiccat in secundo. **Auic.** lib.ij. cap.ō castoreo.Est testiculus aīalis marini ⁊ terreni:⁊ submergit:⁊ inuenitur par suspensum ex radice vna sicut duo fella vaccina exiccata:⁊ h3 corticem subtilē:q2 quolibet actu frangitur:⁊ sūt duo testiculi simul adherentes.Et eius qdē adulteratio fit ex oppoponaco gūmi ꝯfectis cū oleo ⁊ pauco castoreo:⁊ desiccat ī vesica.q aūt laborat accipe h̄ mēbꝛ huiꝰ aīalis:oz vt qn̄ scindit cutim q ē super ipm exhat humiditatē cū ea q in ipo ꝯtinet:⁊ est hūiditas sicut mel:et exiccet eā simul sbtilī:⁊ fortiꝰ ē omni qd calefacit:⁊ desiccat:⁊ oz ꝙ sit calidū ī fine tтij ḡdus vsq3 ad quartū:⁊ siccum in secūdo.

Posse. Cōtra litargiā ꝓuocet sternutatio ex castoreo:nā cerebꝝ ꝯfortat ⁊ cōmouet.vel fiat cōfectio eius cū succo rute: ⁊ modico aceti:⁊ abraso occipitio fricet ⁊ manibꝰ cataplasmet: puluis etia3 eius p nares recipiatur Contra epilepsiam:⁊ alias frigidas passiones capitis:detur castoreū in quantitate.ʒ.ſ.dentur etia3 ℈.iij.vel.iiij.cum succo rute in potu:vel vinum decoctionis eius.Contra paralysim lingue puluis eius sub lingua ponatur:donec per se cōsumatur Contra paralysi3 totius corporis detur vinu3 decoctionis eius ⁊ rute ⁊ saluie.Contra paralysim virge fiat fomentum circa pectinē ex vino decoctionis eiꝰ.Contra gomoream fiat decoctio eius in succo agni casti:addito modico aceto:⁊ cataplasmetur super renes: virgam ⁊ pectinem. **Sera.** auc.Gal.Castoreu3 sui caliditate ⁊ siccitate resoluit:⁊ iō curat spasmū ō repletōe ⁊ ꝯfert patientibꝰ tremorē:⁊ habentibꝰ singultū:propterea ꝙ euacuat ⁊ purgat neruos ab eo quod in eis continetur de re extra naturā.⁊ qn̄ sumitur in potu cum pipere ⁊ aqua mellis: ꝓuocat mēstrua ⁊ expellit fetū.⁊ qn̄ sumit ī potu cū aceto ꝯfert hn̄tibꝰ īflationes ī ītestinis ⁊ stomacho: ⁊ hn̄tibꝰ tortiones ⁊ singultū pp hūorē frigidū ⁊ grossū aut vētositatē.Et oībꝰ egritudinibꝰ qbus ꝯfert bibitū ꝯfert ēt iunctū cū oleo veteri.Ad subethꝛ obliuiōe3 cū febre oz admisceat cū oleo ro.⁊ fiat linitio sup caput:⁊ qn̄ pōit sup prunas:⁊ suffumigat cū eo ꝯfert ad h̄.Et dixit ꝙ ipm ꝯparatu3 opio ē contrarium. Et idem Sera. Castoreum ꝯfert morsibus venenatoꝝ:⁊ cōmouet sternutationē ⁊ qn̄ bibūt ex eo aurei.iij.et faderug ꝓuocat mēstrua:⁊ expellit fetū ⁊ secūdinā.⁊ datur ī potu

cũ aceto:ad inflationes stomachi et intestinoꝝ: et tortiones:et singultũ et ad medicinas mortiferas ⁊ miscetur cũ oleo rosaꝝ ⁊ aceto:⁊ iungitur cum eo caput ⁊ attrahitur odor p nares:⁊ cōfert litargie.Et qñ fit fumigiũ cũ eo:aut fit iunctio cuꝫ eo ꝯfert tremori ⁊ terano:⁊ doloribꝰ nẽuoꝝ ⁊ iunctura/rũ. **Dias.** Castoreũ calefac̃ ⁊ dẽsiccat nimiã extenuandi habẽs partẽ. Illis ãt q.ex plenitudine spasmũ patiunť:aut tremorẽ neruoꝝ vtilissimũ est:quibus autem siccitate hoc cõtigerit contrarium ẽ:datur ĩ mulsa.ʒ.i.aut coclea riũ.ad predicta etiam multũ iuuat si corpus extrinsecus perungatur cuꝫ oleo cicino:aut veteri: quod nimis calefieri opus habet ex fricatione castorei cũ predicto oleo vtantur.vicia etiã pulmõis emendat:ac cerebri frigidũ ⁊ humidũ humorẽ si sup carbones positum fumus ipsius aperto ore attrahitur curat. litargicis ⁊ catafo꞉reticis q̃ accidit cũ febre meliꝰ ẽ cũ oleo ro.capiti:⁊ ceruici adhiberi q̃ꝫ cũ cicino.lõginqua etiam vicia neruorum q̃ſtũcũqꝫ etiam nimis doloribus affligunť elimĩat castoreũ sternutamẽta ꝑuocat bibitũ cũ pulegio ʒ.ij.menstruis imperat.aborsum facit.secundinaꝫ excludit cũ vino bibitũ inflationẽ tollit.tortionibꝰ ⁊ singluctionibꝰ medetur.potiones venenatas nõ sinit nocere.litargicis singulare presidiũ ẽ cũ aceto ⁊ oleo ro.capiti inunctuꝫ.catafo꞉reticis ꝯgruit: hoc naribus iniectũ ⁊ fumigatũ facit tremori ⁊ ꝯ ctionibus ⁊ oĩbus causis neruoꝝ bibitũ:⁊ vnctuꝫ medicatur:q꞉ virtus ẽ ei tremãtica:⁊ recorporatiua mixtum malagmatibus:⁊ acopis paralyticis seu sciaticis:⁊ his simi/libus presidium est. **Auic.** Castoreũ resoluit inflationeꝫ ⁊ qñ ex eo illinitur calefacit corpus:⁊ res gũmosa que ẽ in medio eius mordificatiua est vehemẽtis calefactionis.ꝯfert apãtibus frigidis:⁊ vlceribus pniciosis:⁊ confert neruis ⁊ calefacit:⁊ ꝯfert tremori ⁊ spasmo humido:⁊ alcuzet humido: ⁊ stupori:⁊ paralysi:⁊ confert obliuioni:⁊ litargie cũ aceto ⁊ oleo ro.⁊ subeth etiam.⁊ si sit cũ febre: tunc si bibatur cũ melle ⁊ pipere confert:⁊ nõ nocet:⁊ sit eius potio coclearĩũ.⁊ resoluit species sode frigide ⁊ ventose more emplastri suppositum: ⁊ vaporatũ:⁊ ꝯfert surditati frigide.⁊ neqꝫ ẽ aliqd magis iuuatiuũ ventositati matricis q̃ꝫ ipm:cum ex castoreo accipitur quantũ ẽ lens vna:⁊ dissoluitur ĩ oleo nardino:⁊ distillatur:⁊ attractio p nares ex fumigatione eius ꝯfert apãtibus pulmõis ⁊ infirmitatibꝰ eius:⁊ bibitur cũ aceto ꝑpter singultũ:⁊ facit sitim:⁊ delet dolorẽ vẽtris pũgitiuũ bibitũ cũ aceto:⁊ resoluit ventositatẽ:⁊ prouocat menstrua:⁊ extrahit secũdinã cũ bibunť ex eo.ʒ. ij.cũ mentastro:⁊ melle post phlebotomiã saphene:qñ tunc prouocat sine nocumento:⁊ ex̃hit fetũ ⁊ remouet frigus matricis:⁊ eius ventositatem ⁊ frigus testiculi:⁊ ꝯuenit morsui venenatoꝝ paruoꝝ:⁊ est tyriaca ꝓfocationi ellebori:⁊ qδ ex eo ẽ varium declinãs ad nigredinẽ ẽ venenũ:⁊ qñqꝫ ĩterficit in die vna:⁊ cadit qui ab eo euadit ĩ brisen eius vero bezoar ẽ acetositas citri:⁊ ẽ acetũ δ vio ⁊ etiam lac asine ponitur loco eius quantũ ipsuꝫ ẽ δ acaro:⁊ q̃ſtũ medietas ipsius de pipere

Casaf idem est quod sumenet duo:⁊ sumenet idẽ ẽ quod obulus

Casumidar .i.galanga

Casuluda idem quod supra

Cassuridar idẽ qδ.s. Cass.i.galla

Cassus arabice ẽ quedam planta quam cuꝫ capre pascunt adherent pilis ⁊ barbis eaꝝ humiditates que sunt laudanũ:Dias.vocat eam cissos pro qua l.l.cissos

Cassum.i.cotilidon:vel cymbalaria:vel vmbilicus veneris

Cascubas .i.castoreum

Cas .i.storax

Catapsia herba ẽ sicut ferula:habens folia:⁊ ẽ satis calida:cuius acre ⁊ cõtactu tumescit facies:⁊ manus tangentium ipsam:⁊ ẽ tapsia

Catara.i.salsum:vt in Alexandro de epatica dy. senteria de calida causa:pisces in eucataro mari degentes.i.salso mari

Catarrus.i.fluor rheumatis:vel fluxus:ĩde catarticus.i.medicina laxatiua faciens fluxuꝫ

Cataracta ẽ morbus oculi:⁊ ĩterꝑtatur fluxꝰ: q̃ fit de fluxu humoꝝ

Catare .i.catapucie

Catalepsia.i.epilepsia vicio extremitatũ corporis scilicet manuum ⁊ pedum

Catata ẽ appetitus comedendi dissimilia

Catarticum .i.purgatiuum

Cataif.i.cũ multe placẽte parue de pasta facte q̃ fixe in oleo ponuntur in patella vnam sup aliam locando melle inter omnes duas posito:⁊ sic simul comeduntur

Cataf .i.atriplex

Catapsalma.i.leue emplastꝝ:⁊ ẽ malagma

Catanance ẽm Dias.folia habet minuta similia coriandro:⁊ radices tenues sicut iuncus:⁊ capita sex aut septem in quibꝰ semen ẽ herbo simile:que capita cũ se siccauerint terre declinantur:⁊ sunt similia vnguibꝰ ancipitrũ.Est alteꝝ genus catanã/ce:sic̃ mala malana similẽ radicẽ habens:ſꝫ minorẽ ⁊ longam:folia habet similia oliue:sed mollìora:semen minutũ ⁊ ptusum sicut ẽ cicer rufum ambe vero date amorẽ mulieꝝ faciũt:quibꝰ maxime in pessarijs mulieres vtuntur

Catamen .i.puluis

Cataelticen.i.vtus retentiua:q̃ vocaf catalica vł

Catacephalis .i.inclinatio capitis

Cathach .i.atriplex

Catafam idem quod supra

Catafora vł catafo꞉retica passio ẽ qñ epilepsia vł litargia fiunt a mẽbris inferioribꝰ: vocaf similiť catalepsia:⁊ ẽm Oribasium catafo꞉retici sunt illi qui sunt somnõ nimis grauati

Catalepion ẽ planta q̃ a Dias.dr hermodactilus ⁊ ẽ plãta similis narcisco differens ab eo in flore ⁊ in bullo:p quo.l.l.surrugen

Catamodium .i.iuxta modicũ.

Catapodia.i.q modica poteť ł ĩglutiať ⁊ ẽ pilula

Catacus .i.congelatio capitis
Catarrata est aqua in oculo confirmata ꝓhibēs visum
Catanfisim.i.generatio:incarnatio:adherentia
Catasim belicon .i.secundum accidens
Catastorsa.i.conuersio stomachi quādo nō digerit sed p secessum emittitur cibus sicut sumitur
Catatrapus.i.p rectam lineam deriuatio
Catalipsim .i.cathocus
Catapielos idem quod supra
Cataron .i.brancus
Catafresis .i.sanguīs putredo
Catafen.i.ferrugo ferri quam fabri ferrarij ꝺ fornacibus eijciunt globatim
Catades .i.male habitudines
Catatich .i.hypoquistidos
Catatropa.i.fluxus stomachi deorsum
Catamineres ē species canne pro quo.l.l.gasap
Cata .i.iuxta
Cataloticum .i.cicatricium

Cap.145.

c Cataputia ex ea ē maior ꝛ minor. maior vocatꝰ arabice herma vel chatua vel chadia vel pentadactilus:grece vero cici vꝉ cicei vel sisamus agrestis vel siselicipzion:latine vo cataputia maior vꝉ custos horti vꝉ gyra solis.Minor ara.vocatur vendana:grece lecteris vel arminas:latine vero cataputia minor. Cataputie due sunt species.nā ē maior et minor.Maior ē sicut arbor ficus:licet minor:folia eius sicut folia platani semina eius stāt ī arbore sicut vue..Minor habet bastā duoꝝ palmoꝝ et ianem.folia similia amigdalis:sed longiora:semen eius in cacumine virge rotundū deforis nigrum:deintus albū.sunt enim ambe quasi eiusdē ꝯplexionis et virtutis.sunt eniꝫ ca.ī tertio:et hu.ī p̄. virtutē habēt purgādi phlegma pncipaliter:secūdario coleram et melancoliā.

Sera. libro aggrega.capi.cathua auc.Dias. Cataputia maior que vocatꝰ cathua vel chadia. ē arbor ī magnitudīe ficus:hñs folia silia dulb: nisi qꝛ sunt maiora:leniora:et nigriora stipites et rami eius sunt concaui sicut et canna:ꝛ habet semen velut in ramis aspeꝝ:et qñ excoriatꝰ semen eius ē simile kirat:et ex eo exp̄mitur oleuꝫ de kerua.Minor ē planta quā multi ꝯputāt īter lacticinioꝝ species.habet stipitem vniꝰ brachij lōgitudinē habentē:et cōcauū in grossitudine vnius digiti:et in sūmitate stipitis ramorꝫ sunt ramuli parui:et ex folijs quedam sunt sup stipitē:et q̄dā sup illos ramulos:sed folia que sunt sup stipitē st longiora:similia folijs amigdale:nisi qꝛ sunt latiora et leniora:sed folia que sunt sup ramulos superiores sunt minora folijs stipitis:et sunt similia folijs aristologie longe appropinquātia similitudini folioꝝ hedere:et habet fructū ī sūmitatibus ramulorū triangulatū:et velut rotundū sicut grana cappari:et inter ipm sunt semina que diuiduntꝰ p parietes que sunt in eo:que semina sunt in magnitudīe orobi:exterius subnigrū habentia colorē:sed qñ excoriantꝰ sunt alba et habent saporē dulcem:ꝛ hñt radicē subtilē in qua nullū ē iuuamentum. Et idē auc. Habix: Habet folia lōga sicut digitus per ramos ordinata:ita qꝛ qñ accipiuntꝰ assimilantur piscibus paruis:et ꝑpt hoc nomināt armeni ipm pisces:et qñ vulneratur in aliquo egreditꝰ de scissura eius lac.Et idē auc.Albugerig:medane due sunt species:et habet folia sicut digitus et laxat si lacticinia et est ī sapore eius dulcedo.Et idē auc. Gal.Cataputie minoris virtus est similis virtuti omniuꝫ specieꝝ lacticinioꝝ:ꝛ non differt ab eis nisi in vno quod est qꝛ in semine eius est dulcedo:et hoc semen est illud quod habet ꝓprietatē laxādi et est hec planta tota plena sicut alia lacticinia.sꝫ virtus cataputie maioris est ca.et abstergit et resoluit:et virtus folioꝝ est dbilior virtute granoꝝ oleuꝫ vero ex fructu eius calidius ē ꝛ subtilius ptibus olei cōmunis:et ꝑ ptcrea ē diaforeticuꝫ.

Dias. ſm trāslatiōeꝫ nostram cap. cici.i.cataputia maior semen habet simile acinis frutex est illi arborosa:sic ficus sed minor:folia habet similia platano:sed maiora:leniora:et nigriora:et bastas vallosas canne similes:semen vt botrū compositum sed asperum:quod purgatum simile est cretonis animalis:vnde exp̄mitur oleū cicinum.Sed cataputia minor bastam habet ī cubiti longitudine:sed inanem in grossitudine vniꝰ digiti:in qua est capitellum rotundū:folia ī basta habet que sunt oblonga sicut amigdale:sed oblōgiora:et in sūmo baste sic aristologia aut hedera oblonga.semen est in cacumine virge eius obrotundū sicut capparis que capita sunt separata a se semen deforis nigrū:et est intus album: et gustu dulce:radix eius tenuis et ē inutilis:oīs vo frutex eius lachrymo et succo plena est sicut titimallus.

Gal. vij.sim.phar.capi.cicei. Cicei fructus idest cataputie fructus qui purgat:abstersiuam et diaforeticam habet virtutē:ita auteꝫ et flos:sed oīo debiliorem.oleuꝫ vero qđ ex fructu est:ē calidius subtilius et diaforeticuꝫ.

Posse. Contra arteticā:et paralysim:Dosis.ʒ.5.benedicte simplicis cuꝫ vino hermodactilato:et parte tertia.ʒ. cataputie datꝰ. Ad preseruationem sanitatis fructus cataputie viridis bene mundati et triti cum ouo mixti in viscello ponantur:nam sine molestia purgant: vel cataputia bñ mundata:et trita cū esula ponatur ī vino:et detur addito cinnamomo:et alijs speciebꝰ aromaticis.Ad vomitū ꝓuocandū si materia fuerit in ore stomachi frigida et ī sanis et ī egris cataputia bñ trita cū oleo cicino ꝯficiatꝰ:si sup os stmachi pōatꝰ vomitū ꝓuocat.Cōtra q̄tidianā ꝺ phlegmate salso:et scabiē cōterātꝰ cataputie mlte ī ꝗtitate:et pꝰa ī folijs cauliū īuolute sb cinē ponātꝰ diu vt bñ coquātꝰ:pꝰa excte exp̄matꝰ oleū:ꝛ cū necesse fuerit:detꝰ paticti ī cibis:lꝫ aliomō:ꝛ ita pñt mlti ꝺcipi.Ad idē fiat claretū hꝫ mō cataputie bñ trite cū melle decoquātꝰ ꝛ cū tali melle.ꝛ vīo fiat claretū.Sꝫ nōndū qꝛ ī.xx.li.vini suffic li.i.cataputiaꝝ.ꝯ q̄tidianā ex phlegmate salso scīna atriplici

z radicis rape ablactent' in aqua feruenti addita tertia parte.ʒ.cataputie detur cū succo acetoso. Ad quottidianā ꝺ phlegmate vitreo ꝑcedētibus diuisiuis buliat.ʒ.i.in vino fortissimo:z addatur tertia pars cataputiaꝝ mūdatarū a cortice pᵒ colaturā cū oximelle detur.Cōtra iliacā passionem buliāt in aqua radices feniculi:z cassie lignee illi aqua addatur t'tia ps.ʒ.cataputie: z inijciatur ꝑ clystere mol. **Sera.** Cataputia maior hꝫ virtutē qua abstergit z resoluit:z vtus folioꝝ debilior ē virtute granoꝝ:sed oleū eius ē calidius z subtilius oleo oliuaꝝ z ꝑpter hoc resoluit plus eo.Ex semine eius fit oleū: qđ nō administrat' in cibis:sed in lucernis:z pōitur in vnguētis:z qñ excoriant' ex granis eiᵒ.xxx. z terunt' z bibūt:purgant colerā z phlegma z humiditates aq̄sas:z ꝯmouēt vomitū z fluxū vētris z grana quidē eius sunt grana dura:laxāt stomachum laxatione forti:z ꝓuocāt nauseā z vomitū z qñ grana eiᵒ terunt' z fit emplastrū cū eis:mundificant empetiginē.Et qñ fit linitio cū oleo eius solo:aut cū aceto sedat apāta mamillaꝝ.Et tēpus qñ debet fieri illud oleū ē qñ grana cadunt a cortice suo:qđ oleū ꝯfert scabiei z vlceribᵒ humidis que sunt in capite:z apātibus eoꝝ z coartatōi ori matricis z cicatricibᵒ sedis:q̄ remanet post solidationē clauoꝝ z dolori auriū qñ miscet' cū aliq̄ vnguēto fortificāte opationē eiᵒ:z qñqꝫ laxat vētrē: z expellit lūbricos.Et idē auct.Bedigoras.Proprietas granoꝝ eius ē ꝙ dissoluūt subtiliāt z fortificant mēbra:z incidunt sup̄fluitatē:z conferūt lepre:z simili ter oleū eoꝝ. **Dias.** Uirtus cataputie minoris ē catartica.vij.grana accepta:aut.ix.sicut catapodia comesta:z similit' ca.aqua accepta phlegma:z colerā deponit.succᵒ ex eo factus sicut de titimalo oīa similiter facē p̄t folia eius cū gallina aut iuscello accepta ventreꝫ soluūt.sed cataputie maioris si.xxx.grana purgata fuerint accepta colerā z phlegma vētris deponūt:vomitū ꝓuocant gustu nō bono:hec purgatio stomachū ledit:ꝯtritū z impositū maculas lipidat:folia eius trita cū polenta tumores oculoꝝ spargūt:duricies oēs māmaꝝ z tumores ꝯpescūt ignem sacrū sola extinguūt ipa cum aceto mixta

Catamodicū .i.paulatim
Catzinazegi.i.fructᵒ thamarisci: vl' thamariscus domestica
Catenuea ē species exiture oculi submersaꝫ hñs ꝓfunditatem que est vlcus profundum
Catenua .i.altea
Catemerinas .i.typus āphimerinus
Catetirizim.i.vesice clysterizatio seu ꝑ viaꝫ virge medicatio
Catelebum .i.flos lupuli
Catelitica virtus .i.contentiua
Catellica virtus idem quod supra
Catera.i.salimoria vel crisolocanna
Catheunea .i.catenuea
Catilafon quid est.l.l.hermerocales
Catin.i.annulus Catimia.i.cadimia

Catim .i.renes
Catilotica .i.cicatricem inducens
Catilabich est dictum strangulator patris sui
Catilabket.i.strangulator canis:z sunt due plante de quibus Auic.facit duo capitula:z ꝫm Dias. due sunt species aconiti
Catimia de ipsa dictū ē supra de cadimia. Pliniᵒ fit auricalcū ex lapide eroso quē vocant cadimiā celebritas eius ē in achaia:z quondā in cāpania: nūc in Bgamatico agro extrema parte Italie: ferunt nūc i'germania ꝓuincia repertū.Stenbanus catimia est acalimia
Catim ꝫ Dias.cap.ꝺ agrielia:qdā oleastꝝ vocāt
Catischeo.i.tritura eris Catimchatin.i.renes.
Cathim ē spaciū qđ ē a renibus vsqꝫ ad caudam
Cathin est oleaster:z est oliua siluestris
Cathica.i.dragantum Catostaria.i.nixa
Catones.i.atriplices Catrapotia.i.catapodia
Catostomachum .i. defensoriuꝫ stomachi
Catelobich .i.comarus
Cathocus.i.cōgelatio capitis:z ē egritudo facta ex frigida z sicca materia:z ē qñ eger in ea figura qua ē ꝯphensus manet īmobilis siue sedens siue stans vel oculis apertis vel clausis:ideo inde cathocos vel cathēmos eos appellabant veteres
Cathocim idez quod supra
Catholica.i.herba allippiados:z ē herba q̄ vocatur herba catholica.Unde Dias.cap.de oleo catholicon.Tolle herbe catholice:z sequit' ī aliqbᵒ exemplis:q̄ z laureola vocat':z nō ē de suo.nam non ē vera expositio:Allipiados enim ē camela que ara.mezereon z lippium dicit':quam ponit Dias.cap.de camelea:sed laureolā vocat dasnoides:z similiter interp̄tat' catholica.i.ꝑfecta:z catholicū.i.ꝑfectū:vt in antidotario Gal.minori ponit' electuariū catholicon.i.electuariū ꝑfectuꝫ
Cathon.i.milium Catrostaria.i.nixa
Catropia.i.malignitas passionis alicuius
Catul .i.cardamomum
Catulu idem quod supra
Cathasimbelicon .i.compassio
Casax.i.papauer Caxax idezquod supra

Cap.146.

Axchax ara.vel chachili: vel caschasi:grece anımone l' miconiū:latine vero papauer. **Gal.** vij.sim.phar. capi.,micon.i.papauer.vnum quidem est ixias idest fluidum nominatum eo ꝙ cito ab eo defluunt semina eius:vel quia ab eo cito defluit flos.Aliud vero est domesticum:quod est ortense:z excolitur.Atuero z alia duo sunt papauera siluestria vltra hec.Unum quidem quasi depressam habens codiam.Aliud autem oblongioreꝫ hoc totum est oblongius z aridius huius papaueris opos.i.lacticinium defluit:vnde z quidam nomināt id fluidum.Uirtus autem omnium papauerū est infrigidatiua: sed ortensis quideꝫ qđ z calachitidam nominant moderate est somniferū semē aptū esui:propterea quidem z ī panibᵒ

miſcetur id:et cũ melle pmiſcentes comedũt. pmi vero cuius cito florẽ defluere diximus ſemen fortius īfrigidat quocirca nequaq̃ꝫ quis eo vtet intri ſtantur ſicut eo quod ē hortenſe:attamẽ ponũt id in cibis qui cũ melle fiunt ꝛ nitro:ꝛ in panib⁹. tertio vero dicti ſemen nigrum exiſtens iaꝫ pharmacoſum ē ſufficienter infrigidans.quarti autẽ dicti pharmocoſius omnibus ē:ꝛ ſecũdũ ſemen:ꝛ ſecũdum codiam:ꝛ ſm folia:ꝛ ſecundũ opiũ.i. lacticinium.vehementer infrigidat vſq̃ꝫ ad torporẽ ducenſ ꝛ mortificationẽ.vnde medici eſt vti eo bene miſcendo cũ pharmacis obtondentibus frigiditatis fortitudinẽ.eſt enī ex quarto ꝛ vltimo infrigidantiũ.

Sera. li.aggre.cap.caxchax.auc.Diaſ. Papaueris multe ſunt ſpecies. nam ex eo eſt domeſticũ:ꝛ illud eſt papauer albũ qđ ſeminatur ī hortis:cuius capita ſunt oblonga: ꝛ ſemen eius eſt album:ꝛ ex eo eſt agreſte. ꝛ ſunt eius due ſpecies.vna eſt habens caput depreſſum ꝛ ſemen eius eſt nigꝝ:ſupple ꝛ iſtud vocat papauer rubeũ.ꝛ alia habet caput longũ:minus tñ altero:ꝛ noīat ſcil:ꝛ ex eo eſt papauer ꝯcuſſuꝫ eo ꝙ ſemina eius eo concuſſo cito cadunt:ſupple ꝛ illđ eſt papauer nigrũ.ꝛ ex eo ē almucaran qđ naſcit iuxta mare in littorib⁹: ꝛ illud eſt papauer cornutum qđ habet folia alba ſimilia folijs plante que dicitur flomos:ſciſſa tñ:ꝛ ſũmitates altas ſicut folia papaueris agreſtis:ꝛ ſtipitẽ ſimilẽ illius ſtipiti ꝛ habet florem glaucũ:ꝛ habet ſemen minutuꝫ in vaginis ſubtilibus ꝛ longis ꝛ curuis ſicut cornua ꝛ ſicut habet fenugrecũ.ꝛ ꝓpter hanc cauſaꝫ nominatur kiratidos ꝛ almicon: ꝛ eius expoſitio ē cornutum papauer.ꝛ ſemen qđ eſt incluſum in illis vaginis eſt minutuꝫ nigrũ ꝛ aſpeꝝ. naſcitur in locis marinis ꝛ aſperis:ꝛ latine vocatur memit lꝫ falſo:vt patebit infra in littera celidoniũ:ꝛ in littera glau.eiuꝫ.

Gal. vij.ſim.phar.cap.micon chirãtes.i.papauer cornutũ.nominatum eſt quidẽ ſic a fructu breuẽ cõnexionẽ habẽtem ſicut ꝛ fenugreci:ꝛ aſſimulat cornu bouino. vocatur aũt ab aliquib⁹ papauer marinuꝫ:qm̃ vt plurimũ ꝓpe mare naſcitur.v̄tutẽ aũt habet inciſiuam ꝛ abſterſiuã.Opium autẽ qđ ex ſucco ipſiuſ fit fri.eſt in quarto:ſiccũ in tertio. Papauer componitur ab aperio:ꝛ vento:inde papauer ꝙ vento magis aperit florem.omnia papauera in figura foliorum conueniunt: licet aliqua ex eis ſint minora alijs:differunt tñ capitibuſ ꝛ floribus.nã aliqua habent capita maiora:vt papauer albũ: ꝛ aliqua minora.differunt in floribus:qm̃ papauer album habet florem albũ.papauer nigrũ habet florem nigrũ.papauer rubeũ habet florem ſb̄rubeũ. papauer cornutũ habet florem glaucũ. Item oīa papauera habent ſemen nigrũ preter papauer album qđ habet ſemen album.Sed ſciendũ ꝙ gũmi cuilibet ſpeciei papaueris preterq̃ꝫ papaueris cornuti eſt opium. ſed gũmi papaueris nigri eſt opium nigrũ:forte ꝛ plus infrigidat ꝛ deſiccat q̃ꝫ ſemen:ꝛ ingroſſat qñ ſumit de ipſo in parua q̃ꝫtitate:ſicut granum orobi:ſedat doloreꝫ:ꝛ facit dormire.Eſt enī opium gũmi papaueris ꝛ fit in hũc modũ:mane priuſq̃ꝫ ſol deſiccauerit rorem q cadit ſuper plantas:fiant ſciſſure in capitibus papaueris ſubtiles cũ cultello non ꝓfunde:nec tranſſigatur cortex eius:ſed ſuperficies cutis ſolũmodo incidatur:deinde cũ gũmi ſiue lac egreſſum fuẽit a ſciſſuris illic radatur directa ſciſſura:quelibꝫ tñ exprimatur abraſione: nec radatur cuꝫ eo cortex papaueris.Accipiatur ḡ h̄ gũmi ꝛ coadunet ī codea:ꝛ qñ colligis ex oībus papaueribus per ordinem reuertere ad prima papauera:ꝛ collige qđ iterũ aggregatuꝫ inuenies ſuper ſciſſuras:ꝛ iterũ tertio reuertere ꝛ vide ſi adhuc aliquid egredit: accipe ḡ hoc gũmi ꝛ aggrega in vaſe mundo ꝛ tere ſimul bene: ꝛ fac inde trociſcos ꝛ repone. Fit autẽ opiũ alio modo:nam accipiuntur folia ꝛ capita papaueris ꝛ teruntur bene:deinde exprimũt ꝛ fiunt inde trociſci:qui reponunt:ꝛ virtus eoruꝫ eſt debilior v̄tute alioꝝ.Sed ſcienduꝫ ꝙ tres ſunt ſpecies opij.ſ.tranẽſe thebaicũ:ꝛ opium miconis. tranenſe dicitur a loco qui ſic nominat. thebaicũ dicitur illud qđ fit đ lacte papaueris nigri.ꝛ dicit thebaicũ qa thebis non fit aliud papauer niſi iſtđ vnde Iſidorus a regibus egypti dicitur thebaic⁹ ſed a thebis cadmi dicitur theban⁹:ꝛ iſtud eſt fortius narcoticũ. vnde quando ſimpliciter ponitur narcoticũ forte uel opium:illud debet intelligi. ſꝫ opium miconis eſt illud ꝙ fit de lacte papaueris albi:vel de ſucco folioꝝ ꝛ capitum eius:qđ papauer grece vocatur miconiũ. Eſt autẽ aliud opiuꝫ quirinarium vel cirinatiuũ: ꝛ eſt laſar.i.gũmi qđ dicitur aꝫa fetida.ꝛ non habet illud ꝯplexioneꝫ ꝛ virtutẽ aliaꝝ ſupradictarũ ſpecierũ apij:īmo ē calide cõplexionis:ſicut inuenies in.l.laſar.

Diaſ. cap.de opio.Opium ſuccus eſt ꝛ lac erratici papaueris:qđ ſic colligitur capitella acuta ſcalpello incidũtur: ita tñ ꝙ nõ intrinſec⁹ ledant:ꝛ ſic lac qđ emanat digito tegit:ꝛ ī cotulis reponit ꝛ ſiccatur.miconiuꝫ aũt fit ꝯtritis in vnũ folijs ꝛ capitellis albi papauerꝭ: vel fit de lacte ei⁹. veꝝ optimũ eſt opium odoris grauis colore ſb̄ruffum: guſtu amariſſimũ:ꝛ qđ humore cito reſoluit.

Auic. li.ij.cap.de papauere. Papaueris plures ſunt ſpẽs:hortulãi et campeſtris.ꝛ ſil'r eſt nigꝝ:ꝛ eſt ſpecieſ cornuti qđ eſt marinuꝫ:ꝛ fruct⁹ eius eſt citrinus. ꝛ ē iſta ſpẽs papauer cornutũ:ꝛ melius ꝛ ſani⁹ eſt albũ.ꝛ oportet quidem ut terantur capita cuiuſcũq̃ꝫ ſpeciei recentia ꝛ fiant ex eis trociſci:ꝛ referuent ꝛ adminiſtrentur.hortulanũ eſt fri.ꝛ ſic.ī ſecũdo:ꝛ nigꝝ in tertio:ꝛ dicitur vſq̃ꝫ ad quartũ.Et papauer marinum cornutuꝫ eſt: cuius frutex eſt curuat⁹ ſicut cornua thauri:eſt abſterſiuũ ꝛ inciſiuũ:ꝛ eſt vehementis abſterſionis.Opium ſm Oribaſium cap. de opio.eſt ſuccus papaueris nigri egyptij:ꝛ eius quidẽ potio nõ additur ſupra danich duos. qñq̃ꝫ vero fit opium etiã ex ſemine lactuce agreſtis:ꝛ ē ſtupefactiuũ debile ſubtile.opium preterea aſſat ſuper lamiã ferream ignitam ꝛ fit rubeum.qđ ex eo eſt electum eſt gratius acuti odoris frangibile

facile resoluitur in aqua ꝛ cōgelatur in liquefacti
one:ꝛ resoluitur in sole:ꝛ non extinguit candela₃
cum ex eo inflāmatur.citrinum aūt figens aqua₃
asperū debilis odoris:clari coloris:hoc tale est fal
sificatum cū memithe.ꝛ quandoq₃ adulteratur cū
lacte lactuce siluestris:ꝛ est debilis odoris.ꝛ adul
teratur cum gūmi:ꝛ est splendidū ꝛ claru₃: valde
fri.est ꝛ sic. **Posse.** Uirtus papauerꝭ do
in quarto. mestice dicte speciei ē
que infrigidat frigiditate forti:ꝛ illud papauer est
qḋ plus ingreditur in medicinis.vnde quādo pa
pauer simpliciter ponitur in medicinis illud de
bet intelligi.vnde valet in medicinis semen ei⁹: fo
lia capita ꝛ lac.uirtus eius est fri.i q̄rto gradu.
Dias. cap. animonis ꝭm translatione₃ no
stram: Uirtus est oībus fri.quorum
folia ꝛ capitella cocta in aqua:ꝛ facile fomentata
somnum prestant.similiter elixatura eorum bibi
ta facere potest.ꝛ folia eius cataplasmatibus adhi
bita tumorem tollūt:ꝛ ignem sacrum extinguunt
multi vō terunt capitella ipsa viridia:ꝛ trociscos
faciunt: ꝛ sic vtunt̄. Capitella sola elixa in aqua
mixto melle ꝛ inspissata in cocturam vt electua
riu₃ detur.facit vō ad tussim ꝛ rheumatissimū. ci
liacis maxie prodest:addito succo hypoquistidos
ꝛ acacie.semen vō nigri miconis tritum cum vino
bibitu₃ rheumatismū ventris ꝛ fluxum mulierum
abstinet.tritum in aqua ꝛ impositum in cataplas
matibus supra frontem ꝛ tempora somnum indu
cit.semen vō eius tanq₃ herba acceptu₃ anoidum
est ꝛ somnum prestat.tussim mitigat. fluxum ven
tris abstinet.ꝛ si plus bibitum fuerit litargicos fa
cit:ꝛ occidit dolorem capitis.cū oleo ro.medican
do cōpescit dolorem aurium.cum oleo amigdali
no aut croco aut mirrha infusum curat dolorem
oculoꝝ:ꝛ tumorem vitello oui medio ꝛ croco mi
xto cōpescit.ignem sacrum etiam extinguit.vulne
ra ad sanitatē perducit.podagricis cum lacte mu
lieris ꝛ croco subuenit.ano suppositū collyriū ex
eo som **Sera.** li.aggre.auc.Dias.Domesti
nū facit. ci papaueris semen īducit sō
num temperate quando puluerizatur cum pane
aut miscetur cū melle ꝛ comeditur.sed contusum
semen eius infrigidat frigiditate forti.ꝛ gūmi ei⁹
papaueris ꝛ succus eius est opium.Sed scil.i.lig
dum ingreditur plus in medicinis valet semē ei⁹
ꝛ folia ꝛ lac ipsi⁹.ꝛ virtus eoꝝ est que infrigidat i
quarto gradu.ꝛ illa est virtus narcotica ꝛ morti
ficatiua.Et idem aucto.Gal. Uirtus domestici ꝛ
agrestis est infrigidatiua.ꝛ ppterea si coquantur
folia eius cum capitibus in aqua ꝛ fundetur eius
decoctio super caput facit dormire:ꝛ quando te
runtur eius folia contritione forti ꝛ miscentur cū
sanich:ꝛ fit inde emplastrum apostematibus cali
dis ꝛ herisipille:ꝛ datur ex eo in potu nō potenti
bus dormire:ꝛ teruntur capita papaueris recen
tia ꝛ fiunt trocisci que desiccantur ꝛ reponuntur
ꝛ administrantur.ꝛ quando coquūtur capita pa
paueris in aqua donec consumatur aque medie
tas:deinde admiscetur illi decoctioni mel ꝛ iterū
coquitur donec coaguletur:ꝛ fit inde lohoch: est
valde bonū tussi ꝛ superfluitatibus que descēdunt
ad cannā pulmonis:ꝛ fluxui antiquo menstruoꝝ
quando autē admiscemus ei acaciā ꝛ hypoquisti
dos fit fortius ad hoc.Semen vō nigri papauerꝭ
teritur fortiter ꝛ datur in potu cum vino in fluxu
ventris:ꝛ in cursu humoru₃ antiquo ex matrice
cauendum tñ est a nimietate vsus eius ne inducat
subeth:aut lithargia₃:aut etia₃ mortē. ꝛ teritur ꝛ
cum aqua:aut cum aqua rosaru₃ fit emplastrum
fronti ꝛ temporibus ad nimias vigilias:ꝛ ad do
lorem capitis.ꝛ qñ sumitur de ipso opio parua q̄
titas sicut est granum orobi facit dormire:ꝛ sedat
dolorem:ꝛ confert tussi ꝛ fluxui antiq.ꝛ decoctio
papaueris albi quando abluitur cum ea caput
facit dormire temperate.ꝛ si aliquis vtitur eo ni
mis inducit subeth.ꝛ si sumatur in potu confert
morbis qui fiunt ab humoribus qui descendunt a
cerebro:quia repellit eos:ꝛ maxime qñ sumit̄ cū
aqua pluuie ꝛ vino.ꝛ qñ ex eo sumitur q̄titas ma
gna facit subeth:ꝛ postea occidit.ꝛ miscetur cum
mirrha ꝛ oleo rosarum ꝛ croco:ꝛ distillat̄ in au
rem.ꝛ confert apostematibus calidis oculoru₃.ꝛ
quando dissoluitur in aceto confert herisipille.ꝛ
qñ miscetur cum lacte mulieris ꝛ croco cōfert po
dagre:ꝛ fit ex eo suppositorium paruū ꝛ ponitur
in ano ꝛ facit dormire.est autē vsus opij i collyrijs
ut dicit idem Serapion.Diagoras autē prohibu
it vsum eius in egritudinibus oculoru₃ ꝛ aurium
qm̄ debilitat sua frigiditate mēbra illa. Andera
dos dixit ꝙ nisi adulteratur inducit cecitatē gb⁹
intromitteretur:ꝛ dixit ꝙ iuuamentum eius solū
est in odorando faciens dormire.alijs vō omnib⁹
modis vsus eius est malus: ꝛ piculosus valde. s₃
hi omnes errauerunt:quoniam operatio eius ve
rificatur per experientiam.Et idem Sera.aucto.
Gali. Papauer cornutū laxat ventrem laxatione
leui:vnde abstergit:incidit:ꝛ dissoluit:ꝛ diminuit.
ꝛ quando decoquitur in aqua vsq₃ ad consūptio
nem medietatis confert egritudinib⁹ epatis:ꝛ flos
eius ꝛ folia conferunt multū apostematibus sor
didis.ꝛ oportet ꝙ caueatur postq₃ mūdificata fu
erint:quia abstergit abstersione forti quousq₃ dis
soluit:ꝛ diminuit carnē:ꝛ ipsa quidem auferunt
escaras adustas que sunt in eis.ꝛ qñ coquitur ra
dix huius plante cum aqua vsq₃ ad consumptio
nem medietatis:ꝛ datur in potu decoctio eius cō
fert sciatice:ꝛ doloribus epatis:ꝛ confert illis qui
habent in vrinis suis velut telam araneam: quoꝝ
vrina est grossa.ꝛ semen eius qñ sumitur in potu
in q̄titate duarum casus cū melicrato: laxat ven
trem laxatione leui.ꝛ flos eius ꝛ folia qñ fit em
plastrū cū eis addito oleo:auferunt fraudulentiā
vlcerū.ꝛ qñ cū eis fit cobol oculis animaliū aufe
runt vlcera que fiunt in cornea:que dicunt̄ arga
men:ꝛ illa que dicuntur facalia.ꝛ quidam errāt i
hac planta putantes ꝙ ex ea exprimat̄ succus ex
quo fiat sief memithe:ꝛ error contingit ꝑpter si
militudinē quā habet in folijs suis cum memithe
sed stipitis ipsius papaueris longitudo est vnius

palmi: ꝛ folia eius sunt parua multum similia fo/
lijs storobion. iuxta folia eius ē semen album. ꝛ vĝa eius ꝛ flos ꝛ semen assimilatur virge ꝛ folijs ꝛ semini turbit in sua albedine. ꝛ habet radicē subtilem nascentem in multis locis. ꝛ colligitur semē eius postq̃ fuerit bene maturatū: ꝛ hoc fit in estate: ꝛ desiccatur ꝛ reponitur. de quo accipitur pondus ʒ.ij. ꝛ bibitur cū melicrato: mundificat stomachum per vomitum: ꝛ purgat. ꝛ cōfert epilepticis ꝓpie. ꝛ semen eius purgat phlegma. Et idē auc. Aben mesuai. Decoctio papaueris albi qn̄ lauat cum ea caput facit dormire dormitione temperata. sed si aliquis vtatur ea nimis inducit subeth. ꝛ si sumatur in potu confert tussi que fit ab humo. cali. qui descendunt a cerebro: quia repellit eos: ꝛ maxime quando sumitur cū aqua pluuiali.

Gal. vij. sim. phar. cap. micon catapucos. radix huius herbe cocta in aqua vsq; ad medietatem epaticos iuuat. ꝛ flores ꝛ folia valde sordida ꝛ male morigerata vlcera iuuāt. abscedere autē ab eis oportet cum iam fuerint vlcera mūda. in tantū enim abstergere nata sunt vt ipsi⁹ mūde carnis non derelinquatur quid. ꝓpter namq; fortitudinem nedum sordes sed etiam escaras vlceris auferunt.

Auic. Species papaueris sunt infrigidatiue: ꝛ non est in ipso conglutinatio de qua sit curandum. ꝛ illud quidem qd̄ est nigrum ē ingrossatiuū: exsiccatiuū. ꝛ flos qdem campestris mundificat vlcera in oculis animalium. ꝛ linitur species eius preter marinum super heresipillaȝ. ꝛ ex campestri fit emplastrū cuȝ oleo super vlcera: ꝛ eradicat ea. ꝛ linitur etiam cāpestre cum lacte super podogram ꝛ confert. ꝛ qn̄ coquitur radix eius in aqua donec consumat eius medietas in potu datur sciatice. ꝛ facit somnum ꝛ ꝓpie illud qd̄ nigrū est. ꝛ est stupefactiuū. ꝛ cū licinio supponitur: ꝛ facit dormire. ꝛ ꝓhibet catarrum. ꝛ cuȝ habenti vigilias fronti ex eo emplastꝝ superponitur iuuatur inde. ꝛ similiter qn̄ embrocatur decoctio eius: ꝛ administratur illud qd̄ frigidum est in dolore oculi vehementi scilicet apud necessitatē. sed in ipso est cautela obseruāda sicut diximus. ꝛ cōfert tussi calide. ꝛ fluxibus ad pect⁹ ꝛ sputo sanguinis: ꝛ sumitur ex hoc lohoc conferens tussi calide valde: ꝛ ꝓpie quando miscet cū acacia ꝛ succo barbe hircine. Filius vo Mesarurugie inquit. Semen nigri mundificat pectus. corticuȝ aūt manifestior dispositio est ꝙ adiuuat ad spuendum. ꝛ in toto semine eius est mundificatio album ꝛ nigrum qn̄ multuȝ teruntur ꝛ dantur in potu cum vino nigro ꝛ pontico: dicuntur sedare fluxum antiquū. ꝛ natura quidē eius nō est vacua a vtute solutiua. ꝛ cum hoc resolutiua resoluitur ī aq̄. ꝛ ex decoctione ei⁹ vehemēti qn̄ fit clystere cōfert dysenterie. ꝛ qn̄ bibitur semē eius cum syrupo karat. iij. lenit naturam. ꝛ semen eius qd̄ domesticum est cū melle augmentat sperma. ꝛ qn̄ dat de spumoso vel marino q̄ntitas eschute vnius in melicrato facit vomere: ꝛ soluit spumosum phlegma ꝛ humorem crudum. folia eius valent ad vlcera sordida. ꝛ corrodunt carnem additam ꝓpter suaȝ abstersionem. ꝛ eradicant escaras. ꝛ similiter flos eius. ꝛ non est conueniens vlceribus manifestī ꝓpter superfluitatē sue abstersionis. ꝛ cum ex eo fit vomitus bibito ₰m q̄ntitatem eschute in melicrato iuuantur ipsi epileptici. ꝛ oleum eius cuȝ oleo rosarū est conueniens sode quando ūngitur ex eo caput: tamē ab eo abstinere q̄nto plus possibile est melius est. quando eius decoctio etiaȝ distillatur in aurem fortis doloris sedat dolorem eius ꝛ confert humiditatibus stomachi. ꝛ qn̄ radix decoquitur in aqua donec medietur aqua confert egritudinibus epatis. ꝛ ille in cuius ventre est humor grossus cū semine spumosi vomat.

Sera. auc. Rasis. Opium confert fluxui vētris ꝛ vlcerib⁹ intestinoꝝ. ꝛ dosis ē ab vno danich vsq; ad duos. ꝛ q̄ntitas occidens ex eo est ʒ.ij. Et dixit. Opium si detur illis quoꝝ virtus dissoluit ꝓpter vigilias curat eos: eo ꝙ facit dormire: ꝛ sic facit reuerti vtutē eoꝝ. Et dixit Gal. in li. de ingenio sanitatis ꝙ opium mādragora ꝛ iusquiamus desiccant vlcera.

Dias. cap. de opio. Pōt aūt opium lachrymas restringere collyrijs admixtum ꝛ circūlinitum refrigerare: ꝛ aurium dolorem ꝛ totius corporis mitigare: illa videlicet ratione qua somnū facē dicit

Auic. li. ij. cap. de opio. Opiuȝ est narcoticū sedatiuum oīs doloris: siue sit bibitū siue linitū: ꝛ potio ipsius sit q̄ntitas lēticule magne ꝛ confert apostematibus magnis ꝛ precipue calidis. ꝛ in ipso exsiccatio vlcerū est: ꝛ permiscet cuȝ vitello oui assato. ꝛ linitur ex eo podogra ꝛ tunc sedatur dolor: ꝛ ꝓpie cum lacte. ꝛ facit dormire etiam si supponatur cum licinio aut absq; licinio ꝛ sedat etiam cum distillatur tritum cuȝ oleo ro. in aurem infirmā cum mirrha ꝛ croco. ꝛ sedat sodam antiquam. ꝛ sanatur ex ea ꝛ ipsum ex eis q̄ destruūt sensum ꝛ intellectum. ꝛ sedat doloreȝ obtalmie ꝛ apostemata eius cum lacte mulieris. plures aūt antiquoꝝ fuerunt qui non fuerunt eo vsi in obtalmia ꝓpter nocumentuȝ qd̄ visui infert. ꝛ sedat tussim continuā. ꝛ plurimū sedatur ex eo illa que ex ea clamosa est. stomachos q̄ȝ iuuat eo ꝙ aggregat. ꝛ illud cum est lassus ex calore ꝛ humiditate. ꝛ in pluribus dispositionibus cum bibitur soluit absq; castoreo. destruit digestionem atq; diminuit eaȝ valde. ꝛ retinet solutionē. ꝛ confert dysenterie ꝛ vlceribus intestinoꝝ. ꝛ interficit congelando vtutes: ꝛ extinguendo calorem innatum. ꝛ eius quidem tyriaca est castoreum. ꝛ loco eius ponitur triplum seminis iusquiami. ꝛ duplum eius de semine mandragore

Caros	.i. cedria
Carobos	idem qd̄ supra
Carros	idem quod supra
Caru	.i. cardamomum
Carui	idem quod supra
Carru	idem quod supra
Cayros	.i. cedria
Caysus	ē spēs spume marī

Cayt .i.oleum
Caytaiton .i.oleum oliuarum
Cazazzegi.i.fructus thamarisci:vel thamariscus domestica
Cazima idem quod supra
Cazimzegi idem quod supra
Cazefati sunt serpētes breues parui qui quādoqꝫ occultantur in arboribus ut ꝓijciant se ad illuꝫ q transit prope eos
Caze .i.testa figuli
Cazir .i.stagnum
Cazedir idem quod supra
Cazedirir idem q̄d supra
Cazola est quoddā vas vitreū in quo decoquitur cibus infirmoꝝ
Chacus .i.helleborus
Carmel .i.cicuta
Charmel .i.cicuta
Chamelea.i.cardus maior:ꝛ est camelea
Chamirti .i.ebulus
Cameleuci .i.sigillū salomonis
Cham.i.basilicon:ꝛ cham est quoddam flumen ī quo inuenitur aspaltum
Chamuchalcapar .i.capparus
Chamuchanuidem .i.anuidem
Chanuchsebech .i.anetum
Chassacon .i.calaris
Charatin est granum paruū simile cardamomo
Chabat .i.malua
Chautin .i.memithe
Chauchati.i.soda fortis ꝯphendēs totū caput
Chaua.i.vinum album ꝛ debile
Chadia catapucia
Chabel .i.vulpis
Chalbanum .i.galbanum
Chamelea .i.camelea
Chamus .i.fermentum
Chameleon .i.cameleon
Chas.i.lactuca Charis.i.alcaris
Chali .i.alcali
Chaiasum.i.superiora foramina nasi
Chananc .i.celidonia
Chamebalanos .i.rhaphanus agrestis
Chaurum .i.celidonia
Chaugameth sunt ea que sunt salita ꝛ cōposita ꝛ comeduntur post cibum:sicut capparis ꝛ oliue
Chatua quid est.l.l.catapucia
Chadia idem quod supra
Chabat .i.ozimum
Chabati .i.malua
Chatum.i.incubus Chameb.i.vua
Cach.i.citrullus Char.i.manus

Cap.147

Chachille ara.grece azaz.latine vō soldana:vel soldanella **Sera.** li.ag.cap. chachille est herba similis vsnen:nisi q̄a ē maior.ꝛ hoīes quidem comedūt eā cum ficubs sicut comeduntur alia olera.ꝛ folia ei⁹ assimilantur folijs nasturtij.ꝛ ipsa est ápliorisbumiditatis q̄ꝫ cicera:ꝛ magis aquosa.Et idem auc. Habix. Chachille oritur in sterquilijs: ꝛ est herba similis vsnen:ꝛ non est vsnen. ꝛ i ea ē aliqua calliditas ꝓpter suam salsedinem.ꝛ eius salsedo ē salsedinis baurach.ꝛ habet ꝓprietatem laxādi aquā citrinam cum bibitur ex ea aqua eius:ꝛ non oportet q̄ buliat super ignem quia amitteret virtutem sed detur ī potu de eius succo sine ebulitiōe.ꝛ q̄ntitas que dat᷑ de ea est ab vna tertia lib.vsqꝫ ad duas partes lib.cum.ȝ.x.zucari albi aut rubei fortis rubedinis:quod est:quia rubeum cuꝫ lebleb: ꝛ cū fumo terre: ꝛ cuꝫ cachille fortioris v̄tutis est q̄ꝫ album.Et idem aucto.ysaac benaram. Cachille est herba similis cicute in operatione sua.ꝛ est cali.ꝛ sic.cuius ꝓprietas est q̄ aufert eructuationes corruptas.ꝛ aqua eius purgat aquam citrinam. ꝛ cōfert tumoribus ventris:ꝛ debilitati epatis.ꝛ ē cōueniens nutrimento.ꝛ habet operationem in stomacho ꝓpter viscositatem paucam que est in ea. Et idem auc.Aben mesuai. Proprietas eius ē laxare aquam citrinam subito.ꝛ dosis eius est a q̄tuor partibus lib.vsqꝫ ad partes duas absqꝫ q̄ buliat.Et idem auc.Rasis purgat aquam citrinaꝫ:ꝛ ꝓuocat vrinam.

Cap.148.

Chardel arab.gre.vō ꝛ la.sinapis. Sinapis duplex est spēs.vna est cuius semīa exteri⁹ sūt subnigra:interius vero alba.Alia hui⁹ semīa interius et exterius sunt alba: ꝛ hn̄t vnā virtutem:sꝫ prima species est acutior secunda.ꝛ componitur sinapis a semi ꝛ napus:vnde sinapis.i.semi napus:quia tenet medium inter sinapim ꝛ napum.est ca.ꝛ sic.in medio quarti gradus.

Sera. li.aggre.ca.chardel.auc.Dias. Chardel.i.sinapis.ꝛ est eligēdū q̄d nō ē nimis siccū:nec extenuatū:ꝛ hꝫ ḡnuꝫ grossū: ꝛ si frāgit᷑ ē albū interius:ꝛ ē humidū. nā istud tale ē nouum bonum. Idem auc.Gal.est cali.ꝛ sic.ī quarto gradu. **Aui.** li.ij.d̄ sinapi.Sinapis est calida ꝛ sicca ī quarto gradu.

Posse.Sera. Uirtus folioꝝ ē calida vlceratiua: ꝛ ꝓpter hoc pungit multum quando teritur:ꝛ miscet᷑ cuꝫ radice enule:ꝛ dimittitur super locū p spaciū hore: ꝛ ꝯfert sciatice vlcerose:ꝛ spleni.ꝛ linit᷑ cuꝫ eo scabies vlcerosa.ꝛ aufert maculas vnguiū.ꝛ ꝯfert q̄ñ radix ei⁹ suspendit᷑ in collo habentiū dolorem dentiū:nam sedat eū. Idē auc.Dias.Sinapis v̄t⁹ eius ē cali.ꝛ subtiliat:ꝛ attrahit q̄ñ masticat᷑. ꝛ q̄ñ terit᷑ ꝛ miscet᷑ cū aqua ꝛ tēperat᷑ cū hydromelle ꝛ fit inde gargarismus:ꝯfert apostematib⁹ radicis lingue:ꝛ antique asperitati pulmonis:facto cū eo gargarismate.ꝛ q̄ñ fit cū eo emplastrū cū reb⁹ cōuenientibus ad hoc:resoluit scrofulas. ꝛ q̄ñ terit᷑ ꝛ applicat᷑ naribus cōmouet sternutationē.ꝛ confert epilepticis excitans eos.ꝛ mulieri que patitur suffocationē matricis.ꝛ ꝯfert litargie q̄ñ fit emplastrū cū eo sup caput postq̄ꝫ fecisti capillos ei⁹ abradi.ꝛ q̄ñ admiscet᷑ cū caricis ꝛ ponit᷑ sup cutim

donec rubeat:confert sciatice:ꝛ duriciei splenis.ꝛ est ɔueniens ꝓprie dolorib⁹ antiquis:qñ volumus attrahere aliquē humorē ad exteriora.ꝛ qñ fit emplastrū cū eo curat alopiciā.ꝛ qñ miscet̃ cū melle ꝛ adipe:aut cū cera ꝛ oleo dissoluta mūdificat faciē:ꝛ aufert maculā seu liuorē qui fit sub oculo. ꝛ coquit̃ cū aceto.ꝛ linitur cū eo scabies vlcerata:ꝛ empetigo.ꝛ qñ terit̃ grosse ꝛ dat̃ in potu ɔfert febrib⁹ periodicis.ꝛ ɔfert grauitati audit⁹:ꝛ tinnitui auriū.ꝛ qñ terit̃ ꝛ miscet̃ cū aqua ꝛ melle:ꝛ fit inde collyriū ɔfert obscuritati visus ꝛ pruritui palpebrarum. **Auic.** Sinapis incidit phlegma.ꝛ oleuz ei⁹ ē calidi⁹ oleo rhaphani. ꝛ fugiunt ex fumo eius vermes venenosi. ꝛ illa q̄ ē siluestris generat humorē malū.ꝛ in ipsa sunt abstersio ꝛ resolutio.ꝛ hoīes qdā comedūt folia ei⁹ ꝛ radicem eius elixatam ꝛ mundificat faciē:ꝛ aufert occultationem:ꝛ vestigia sanguinis mortui.ꝛ siluestris est bonū emplastrū sordiciei. ꝛ exsiccat linguaz. ꝛ confert alopicie. ꝛ resoluit apostemata calida:ꝛ oē apostema antiquū.ꝛ ponit̃ cū caulib⁹ super scrophulas ꝛ ɔfert scabiei: ꝛ empetigini. ꝛ confert ad dolorē iuncturarū:ꝛ sciatice.ꝛ mundificat humiditates que sunt in capite.ꝛ fit ex ea emplastrū capiti eius qui patit̃ lithargiā.ꝛ aqua eius distillatur ad oēm dolorē aurium:ꝛ molaris.ꝛ similiter eius oleum:ꝛ ꝓprie qñ decoquit̃ in ipsa assa.ꝛ est ex medicinis aperientibus colatorij opilationem.ꝛ dixerunt quidam ꝙ si bibat̃ a ieiuno intellectū efficit bonū.ꝛ administrat̃ in alcohol oculi ad pannum ꝛ asperitatem. si terat̃ ꝛ bibatur cum aqua mellis aufert asperitatem antiquaz in cāna pulmonis.ꝛ extenuat splenem.ꝛ facit sitim ꝛ ɔfert p̄focatiōi matricis.ꝛ facit desideriuz coit⁹.

Cap.149.

Chauraf ara.gre.ꝛ latine hyrūdo. **Ser.** li.aggre.cap.chauraf.auc.Gal.multi faciunt cū melle ꝛ liniunt squinantiā:ꝛ oīa apostemata gutturis:ꝛ vuule.ꝛ multi sunt q vtūt̃ hoc cinere in cobol ad acuenduz visum.ꝛ alij desiccant hyrundines ꝛ terunt ꝛ dant in potu ꝺ puluere illo aureū vnum ad has infirmitates.

Dias. cap.de hyrundinibus.qñ accipit̃ pullus hyrundinis in augmento lune: ꝛ sit primus quē habuit mater in nido eius:ꝛ scinditur inueniuntur in ventre eius duo lapides:quoꝝ vnus est vnius coloris:ꝛ alius habꝫ colores diuersos:qui stringant̃ in choreo vituli aut cerui anq̄ꝫ tangant terrā:ꝛ suspendūt̃ in collo aut in brachio epileptici:ꝛ confert ei.ꝛ multi fecerūt hoc ꝛ curati sunt curatione perfecta. ꝛ quando hyrundo comeditur habet saporem sicut auis que dicitur sofadas.i.facetola.ꝛ fit ex eo cobol:ꝛ acuit visum.ꝛ quando cōburuntur magne hyrundines:ꝛ miscet̃ cinis earū cū melle:ꝛ fit inde cobol:caligines oculoꝝ detergit.hoc etiam squinantie ꝓdest ꝛ vulue. faucium tumorem cōpescit.ꝛ saliuntur :ꝛ siccant̃ ꝛ fit inde puluis:ꝛ accipitur.ʒ.i.cū aqua ꝛ confert squinantie ꝛ apostematibus gutturis ꝛ vulue.ꝛ similiter facit cinis pulloꝝ eius quando adurūtur cerebrū eius quando miscetur cū melle:ꝛ fit inde cobol in principio descensus aque ad oculū ɔfert.

Cap.150.

Chasialkel ara.gre. orchis vel afrodisia: vel priapismon:latine ꝟo testicul⁹ vulpis:vel satyrion:vel leporina.

Sera. li.aggre.cap.chasialkel siue chasial theb.sunt eius duo genera.vnum habet radicem seu testiculos albos:ꝛ vocatur chasialkel.aliud ꝟo habet testiculos rubeos deforis:intus ꝟo albos:ꝛ vocatur chasiaahel. primū genus satyrionis vocatur testiculus canis:ꝛ grece kinosorchis:ꝛ est planta que habet folia extensa super terram ꝓpe ipsam:ꝛ ortus est ex radice vni⁹ stipitis.ꝛ folia eius sunt similia folijs oliue:nisi q: sūt subtiliores eis ꝛ longiora super terram extensa. ꝛ longitudo eius est fere in longitudine vnius palmi.ꝛ florem habet coloris purpurei.radix eius ē similis radici bulbi:nisi quia est tendens ad lōgitudinem ꝛ subtilitateꝫ.ꝛ est duplex sicut sunt due oliue in figura:vna inferius:ꝛ alia superius.ꝛ vna plena:ꝛ alia vacua rugosa.ꝛ comeditur radix ei⁹ elixata sicut bulb⁹:ꝛ iste dicitur satyrion quo oēs coīter vtuntur:ꝛ subdit.Secūdū ꝟo genus satyrionis habet duas species:vna est que vocatur ara. chasialhabel:siue casialthaleb.i.testiculus vulpis ꝛ vocatur similit̃ catharich. ꝛ nominatur hoc in greco trifolium:quia plurimū qđ de eo nascitur est habens tria folia declinantia versus terram:ꝛ similantur folijs acetose maioris:aut folijs lilij: nisi quia sunt minora eis.ꝛ in testiculo suo est rubedo declinans rubedini sanguinis.ꝛ habet stipitem subtilem longitudine vnius brachij. ꝛ habet florem similem floribus lilij albi in figura.ꝛ radix eius assimulatur cepe bulbi in figura:ꝛ est in magnitudine mali exterius rubei coloris:interius albi sicut ouuꝫ.ꝛ quod de ipsa administrat̃ ē radix

Gal. viij.sim.phar.ca.ꝺ testicl'o canis ꝫꝫ tū ꝯ lationem ara. est dulcis radix eius.ꝛ ꝟtus est eius calida ꝛ hu.nisi quia in humiditate ei⁹ est inflatio superflua:ꝛ incitat libidinem.

Gal. viij.sim.phar.ca.satyrion:ꝫm translationeꝫ grecā. Satyrion vel trifoliuz humide est ꝛ ca.cōplexionis:quocirca ꝛ gustantib⁹ ipsum videtur dulce.ꝛ venenosam humiditatem possidet:ꝛ ꝓpterea ꝓuocat ad venerea.hoc aūt ꝛ radix hui⁹ efficere nata est:vt quidā scribun .etiā episcotonum sanat cū vino nigro austero bibituz ꝛ idem ꝫm translationē arabicā de testiculo canis radix eius est duplex similis radici bulbi.vna plena. ꝛ sapor illius radicis que est plena est dulcis multe humiditatis ꝛ supfluitatis inflatiue:que qñ bibit̃ incitat libidinem.ꝛ alia mollior siue.vacua que habet cōplexionem que declinat ad caliditatem ꝛ siccitatē.ꝛ est in ea humiditas digesta digestione cōpleta:ꝛ ideo contingit ꝙ cū hoc ꝙ nō incitat coitum facit cantrariū:ꝛ abscindit euꝫ.ꝛ iste ambe radices comedunt̃ assate sicut comeditur

radix bulbi **Dias.** cap.orchis fm trāslationē nrāz Orchis.i.satyrion.dr de radice ei⁹ ꝙ si vir comedit partē maiorē ei⁹:generat mas culos:ꝛ si minorē comedit generat feminam.ꝛ ꝙ mulieres partiū Italie dant tritam cū lacte capra rū ad incitandum libidinē.ꝛ quelibet ipsarū habz operationē ꝯrīaz alterius qñ bibit̄.nascit̄ in locis petrosis ꝛ arenosis.Et idē auc.Archisalie:alia est species quā nominant quidā sandachias ꝓpt̄ suū iuuamentū magnū:ꝛ ē herba habens folia similia folijs porrhoꝝ:nisi qa sunt latiora.ꝛ ē humiditas in ea q̄ adheret manui habens hastā longaz circa longitudinē vnius palmi:ꝛ habet florē purpureū ꝛ radicē simi lē testiculis. **Gal.** viij.sim. phar.cap.orchis: quā ꝛ serapicidaz vocant secundū translationē grecā i sapore istius speciei supple vltime dicte auctori.Archsailie est stiptici tas.ꝛ v̄tus ei⁹ ē siccior v̄tute radicis que dicta ē pri us.ꝛ ꝓpter hoc etiā non ita confert in coitu sicut ꝑdicta.ꝛ desiccat̄:ꝛ ē adhuc siccior v̄tus ei⁹.ē etiā que resoluit apostemata inflata qñ ponit̄ sup eas ꝛ mundificat exituras sordidas.ꝛ curat herisipillā ꝛ qñ ē sicca curat apostemata fraudulenta putri da.ꝛ qa ī ipsa ē stipticitas retinet ventrē qñ bibit̄.

Dias. Quando de ipsa specie fit emplastrū ipsis testiculis: resoluit apostemata phlegmatica eoꝝ.ꝛ mundificat vlcera:ꝛ formicaz ꝛ aperit emoroidas.ꝛ qñ fit emplastrū cū ea:sedat apostemata calida.ꝛ si admīstrat̄ sicca ꝓhibz di latione vlcerū:ꝛ abscindit putredinē eoꝝ.ꝛ curat vlcera fraudulenta que sunt in ore.Sz sciendū ꝙ satyrion ē ca.ꝛ hu.in primo. sed ē alia spēs satyrio nis que vocat̄ herba basilica gre.ara.digiti citri ni:vel huzeiden:latine v̄o palma xp̄i:cui⁹ folia sūt similia prime speciei satyrionis:sed gratiliora cuz nigris punctis.radix ei⁹ brance manus vel palme manus habet similitudinē:floris crocei.cum vino vel aqua tritū crocatū efficitur.Oribasius cap. ꝺ palma xp̄i.venenis resistit:quā qui habuerit a ma leficijs ꝛ vene nis secur⁹ erit. **Auic.** li.ij. capi. digiti citrini eius figura ē sicut vo la manus cōmixta ex citrinitate: ꝛ albedine. ꝛ est dura:in qua est parū dulcedinis. ꝛ ex ea ē citrina cū parua alteratione atq3 albedine.est ca.ꝛ sic.ī se cundo.resoluit superfluitates grossas valde.ꝛ ē ei ꝓprietas valde mundificandi cutim.ꝛ cōfert mē bris neruosis ꝛ impedimētis suis.ꝛ cōfert manie ꝓprie.ꝛ loco eius in iuuamento manie ponit̄ q̄ꝫtū ē medietas ei⁹ ex hederaxen cū duabus tertijs ip sius de sep.

Classa.i.gūma iuniperi — Clas.i.tardus auis

Clalagesalen — .i.caulis

Clasefedia est species syringe qua iniȷcit̄ medicīa in vesicā ꝓpter īpulsionē instrumenti solidi in cō cauum instrumentum

Clacora trigdana ē quoddā genus obstracoruz marinorum magnorum.

Clismosimom — .i.almea

Claui dicunt̄ apostemata non magna de materia sanguinea vel ꝑ pte cholerice:que ꝛ furūculi a q buſdam vocantur vel carbunculi. ꝛ dicitur sitr clauus quedam species verruce

Clauis vocatur exitus vuee tunice oculi

Clauintis est prima species cassiligne

Clatus est pondus.ꝫ.ij.minus tertia

Clatem — .i.germē molle palme

Crama siue croma est vinum herbarum siue ne ctar:vt in Alexandro

Cresca.i.crocus — Cramina.i.claretum

Cranum — .i.confectio coloris

Cramu quid est.l.l.cranea

Craseleos.i.ebrietas:a cra quod est craneum ꝛ se los quod est iectigatio

Crachi.i.ordeum — Crascum.i.crocus

Crapula.i.īmoderata voracitas q̄ꝫ crudela epula

Cap.151.

C Ranea

gre.lat.corniū:vl' corni cellū.ꝛ ē cornea arbor **Dias.** cap.cornea.semen ꝛ fru ctum habet similē oliue. sed paulo oblongius ꝛ viride.ꝛ vocatur gre.car mu:qd cū maturatū fuerit obrufum habet colorē bonum in se habēs saporē.stipticū est.ꝛ ideo dis solutionē ventris ꝛ dysentericos curat.ꝛ cū in dul core positū fuerit māducari potest quomodo oli ue condiunt̄ cū sale.fri.est ꝛ sic. **Posse. Dias.** hu ius folia cū ligno suo in foca missa sudationē reddūt que illinita zernas optime sanat. **Gal.** ij.de cibis capi.de ci bis siluestribus.Cor nu v̄o ꝛ bati ꝛ glandes ꝛ ceteri fructus siluestres modicū nutritionis habent.cacochimi sunt ꝛ ma li stomacho ꝛ indelectabilissimi.porcoruz v̄o esca existentes non domesticoꝝ:sed in montibus mo rantium:ab ipsis eniz plurimū habent alimentum Et idem sim. phar. capi.cranea. Cranee arboris fructus stipticus est sufficienter esibilis existēs.q circa nullū mirabile attrahere fortiter:ꝛ fortiter detinere eū ventrem sicut ꝛ nespila.folia v̄o ꝛ ger mina pontica gustu sunt:ꝛ siccāt fortiter: vt ꝛ ma xima vulnera consolidare possunt: ꝛ maxime du orū corpoꝝ.paruis v̄o vulneribus vel mollib⁹ cor poribus contraria magis sunt:tendunt enim hec siccatiua plus decente.

Cran idem qd s̄. — Craton.i.piretrum

Craneū gre.ē testa vel os capitis.inde pericrame non.i.pellicula que ipsum os circūtergens ꝛ etiā distinguens a cute in qua aliqñ continet̄ materia que ē cā doloris pessimi capitis ꝛ ē emigñee spēs

Crassiueniū est arbor que vocatur acer

Crasis.i.cōplexio.inde eucrasia.i. bona cōplexio ꝛ discrasia.i.mala cōplexio:ꝛ eucratō.i.bene cōple xionatum

Crassa — .i.brionia

Cracula — .i.codea marina

Crasmaceras vocant greci neruos quibus testi culi suspensi sunt:latine dicunt̄ didimi

Crassaticum — .i.aurei coloris

Ceabrofagium — .i.vsnee

Cealas — .i.polium

Cearion.i.acetosa | Ceebron.i.filix
Ceelbron idē qd̄ s̄ | Ceelliuz.i.ellemū
Ceisen | .i.camephiteos
Ceirastotium.i.herba que vocat̄ gauzem ara.sed in ideomate nostro vocat̄ herba ernia.
Ceofoliū.i.cerefoliū | Ceoforbō.i.euforbiū
Ceoforbion idē qd̄ s̄ | Ceufud.i.erici⁹ tren⁹
Ceufund idē qd̄ s̄ | Ceugadisiū.i.herbca
Cebaiton.i.mētastr | Cebaticon idē qd̄ s̄.
Cebalargicū.i.abrotanū | Cebeiton.i.cebaiton
Cebesois.i.poliū mōtanū | Ceberamū.i.pulegiū
Cibatimum | .i.sticados citrinuz
Cebian | .i.vsnee
Cebifugiū.i.herba silnana | Cebotarēgi.i.cassia.
Cebofar.i.tapsus barbass⁹ | Cebodarion.i.assara
Ceburan.i.anacardus | Cebusoriū.i.calēdula
Cebugaton.i.scordeon | Cecabon.i.camphora
Cecabion idē qd̄ s̄ | Cecafax.i.vue omōis
Cecelia.i.celidonia | Cecebrasō.i.gnq̄sfolia
Cecebron idē qd̄ s̄. | Cecides.i.galla
Cecidos | idem qd̄ supra
Cecillargium | .i.antimonium
Cecolalabron | .i.cretani marini
Cecodron | .i.sticados citrinum
Cecolides.i.pucida: ꝛ ē vna ex spēb⁹ oculi bouis.
Ceculiū.i.abrotanū | Ceculibiū idem qd̄ s̄
Cecufalion | .i.cefalionum
Cedera.i.succus niger cum q̄ falsificatur musc⁹ ꝛ algalia.ꝛ dicunt qdam ꝙ sit gūmi glandium:sed falso:sꝫ est gūmi in radicib⁹ xilocaracte iuentum.
Cedebron.i.eruca | Cedegafico idē qd̄ s̄
Cedegafid.i.ireos | Cediballiū.i.palma xp̄i
Cedifalium idē qd̄ s̄. | Cedigalliū idē qd̄ s̄.
Cedria | .i.pix liquida
Cedodides | .i.arbor cedrus
Cedrides | .i.semē arbor̄ cedri
Cedorodes idē qd̄ s̄. | Cedodapnes.i.dapnoides
Cedrolenten.i.semen cuiusdā spēi cedri
Cedusilfon | .i.silfium

Cap.152.

Cedrus ara.ꝛ lati.ꝛ gre:serbin. Serbiū ē arbor cui⁹ gūmi ē gūmi cedri.ꝛ ab ista arbore emanat pix cedria vel cedrina.ꝛ ē pix liqda que arabice vocat̄ bictan.ꝛ ē gen⁹ abiet̄. Plinius cap.de cedro.est ingt cedrus maior ꝛ minor minoris duo sunt genera.s.licea ꝛ fenicea. differt folia nāq̄ derogatū habent spinosuum:oxicedros vocat̄:ramosa ꝛ nitore infesta.altera odorē p̄stat fructū ferunt myrti in magnitudine dulcē saporem habentē.ꝛ maioris duo sunt genera. vnū qd̄ floret ꝛ nō fert fructū.aliud fructiferꝝ nō floret:ꝛ i eo antecedentē fructū occupat nouus.semen eius cipresso simile.sed qd̄ cedrolentē vocant ex hac resina laudatissima fit. Itē alibi inter arbores gb⁹ pix fit cedrus grossior:quidā putant ꝙ sit iunipe rus:ꝫ falso. Dias. cap.cedrus. Cedrus est arbor vnde pix cedria fit:cuius semina sūt parua atq̄ spinosa fructui iuniperi similia myrte.alia est maior que ab aliquibus cedrus lata appellat̄:fructui cipressi similans: sed paruior est:q̄ tn̄ ē vexabilis stomacho:atq̄ feruentez habet v̄tutē de qua fit cedria.est aūt cedria ꝓbabilis ꝛ vtilis que est spissa ꝛ limpida:ꝛ in odore fortissima:in qua cū digitū intinxeris: pinguedine sua rarius defluit. Posse. Dias. Uirtus est ei siccatiua ꝛ recorporatiua:quapropter nimietate color̄ sui pellibus iuncta vrit ꝛ siccat.caligines oculoruz detergit.glaucomata ꝛ cicatrices iuncta limpidat cum aceto missa ꝛ infusa auriū vermes occidit.cū isopi succo mixta sonos aurium tollit.si missa in foramīe dētiū vbi dolor eos crepāe facit:ꝛ si diu i ore retinetur dolorez dentium amittit.ex hac ad coitū veniens si inde veretrum vnxeris genitalia stringit in tantū ut filios facere non possis.squinātico ꝛū causa curat.fauces si vnxeris deītus tumores tollit.ꝛ pediculos ꝛ lendines peruncta necat. morsibus serpentū cū sale ꝛ dulcore bibita occurrit.percussū lepor̄ maritimi ad sanitatez ꝑducit. stomaticis vncta medet̄.vulnera pulmonis optīe curat.vermes ꝛ ascarides clysteri addita occidit. multi v̄o oleum ex cedria dum coquit̄ desup cum penna colligunt sicut oleū picis:ꝛ scabiei ꝛ pediculis animaliū ꝓdest.vulneribus vtiliter adhibetur huius fumus tantū ꝓdest q̄ītū ꝛ picis dure. Item potui dat in ciati q̄ītitate vlcus fluiduz pulmonis sanat.fit aūt oleū ex arbore:vt de pice.est aūt oleū nimiū leptomere molles carnes absq̄ dolore cōseruans:duras aūt longo tp̄e:ꝛ nigra corpora desiccat.lachrymū v̄o arboris eiusdem viscide ꝛ efficaciter:ꝛ cū vesicatione refrigerat ꝛ stringit.nam mortuoꝝ corpora recondita in arbore eadē a tabe defendit.vnde ꝛ vita mortuoꝝ vocatur.

Cedridos dicitur semen arboris cedri.tussim sedat.spasmata ꝓhibet.rheuma stringit.stranguriis medetur.menstruis īperat cū pipere bibitum.ꝛ si cū adipe ceruina mixtum fuerit:oēs bestias arcꝫ antidotis necessarie miscetur.l.l.bictan

Cefalicos | .i.posterior ps capit̄
Cefalicon est quedā confectio sic vocata
Cefalionius quid est.l.l.nakala
Cefalapida quid est.l.l.cefa
Cefales a kefali qd̄ ē caput:ꝛ est dolor capit̄ cronicus ꝛ pessimus peracutus ꝛ paratus incitari a qualibet causa
Cefereus.i.iusquiamus | Cefereos idē qd̄ s̄.
Cefelargicos.i.qui curat morbos capitis
Cefim similis est ferule habens semen album
Cefinion | idem qd̄ supra
Ceforios.i.dens caballinus:ꝛ ē iusquiamus
Cefolargios.i.anetum | Cefa.i.ebulus
Cefal.i.sambucus | Cefugaria.i.palma xp̄i
Cegagi.i.gnq̄ folium | Cegaot.i.vsnee
Cega.i.mel acticum | Cege.i.acorus
Cegegi.i.polium | Cegelagion.i.serpillum
Cegi.i.acorus | Cegigi.i.affodillus
Cegiligos | .i.sticados
Cegebrancos | .i.hypoquistidos
Cegofrancos | idem quod supra

Cegolias.i.ceterac | Cegurioz.i.polipodiū
Cegurriū.i.amomum | Cegucaron.i.nux vsual'
Ceugarion idē qd̄ s̄. | Celatium.i.celidonia
Celateriū.i.electerium | Celatice.i.epatica
Celsa .i.moza celsi
Celea.i.potio ex succo tritici inebzians
Celes .i.stragulus auis
Celestinus coloz quid est.l.l.celestinus coloz
Celena .i.cicuta
Celematis.i.clematis:vel clematides:⁊ est secūda species trifolij quā Dias.describit.

Cap.153.

C Elidonia latine:grece chilidonion:ara. vero hauroch. Sera. li.aggre.ca.haurocb .i.carcuma:radix minozis speciei huius est carcuma.nam sunt celodonie due species:maioz ⁊ minoz.Et dicit auc.Dias. Celidonion maioz dicunt quidam ꝙ nominatur hoc noīe eo ꝙ incipit apparere qn̄ apparent hyrundines:⁊ desiccat' qn̄ recedunt.⁊ putant aliqui etiam ꝙ sic noīat' qm̄ qn̄ excecant' pulli hyrundinum deferat eis mater in oze hanc herbam ⁊ dat eis in cibum:⁊ reuertitur ad eos visus. ē plāta habens hastam subtilem:cuius longitudo est vnius palmi:⁊ plus ex qua egrediunt' ramuli non duri:in quibus sunt folia similia folijs barachion vl' botration:nisi quia sunt firmioza ⁊ mollioza ⁊ albioza:⁊ coloz eoꝝ vergit ad colozē celestē.⁊ flozes habet glaucos similes floribus herbe que dicitur herbion:⁊ succum colozis crocei.⁊ sapoz eius est acutus mozdicans linguā mozdicatione fozti cū amaritudine ⁊ fortitudine odozis.⁊ radix eius desuper est vnica singularis:⁊ desubtus plures.⁊ hꝫ semen simile papaueri dicti ceratices existens in coznicellis subtilibus longis:in quibus est ipsum semen simile papaueri:parū tñ maius.⁊ qd̄ administrat' ex plāta est succus ⁊ radix eius.sed minoz chilidion ē memithe vel memith:⁊ est planta hñs altos ramos graciles quos habet super virgaꝫ. ⁊ folia habet similia folijs herbe dicte papauer ceratices.i.coznutū :nisi qa sunt rotundioza:⁊ minora ⁊ ꝓpinquioza albedini:⁊ pinguia habentia viscositatē:⁊ mollia.⁊ habet radicē cū radicul' egredientibus ab ea pluribus minutis: ⁊ disparibus longis annexis ad inuicē:sicut spice frumenti non existentis super terrā.nascitur ꝓpe aquas. Plini⁹ cap.de celidonia.Minoz celidonia est memith: ⁊ est herba similis in folijs suis herbe papaueris dicti ceratices:nisi quia in ea ē humiditas adherens manui:⁊ est ꝓpinqua terre:⁊ habet grauē odozeꝫ ⁊ multū succū:cuius coloz ē similis colozi croci.

Gal. viij.sim.phar.cap.celidonia.hec herba quarti gradus est calefacientiū inchoātis.maius aūt ipso celidoniū.iij.gradus est iā complcti in calefaciendo ⁊ siccando. Posse.Gal. viij. sim. phar.cap.de celidonia.abstersiue fortis est ⁊ calide ṽtutis:qm̄o ⁊ succus eius ad augmentationē visus est vtilis:in quibus cernat' grossū qd ꝓm pupillam:⁊ diafozare indigent.vsi ṽo fuerūt qdā radice ⁊ ad eos qui obstructionē epatis ⁊ ictericiā patiūtur in vino albo dantes bibere.similiter aūt masticata vtilis est in dolozibus dentiū. parū ṽo celidoniū acrius existens magna vlcera citissime cuti cataplasmatū ⁊ vngues leprosos eijcit.expurgat ṽo succus ei⁹ p nares sufficienter acrī existēs.

Dias. cap.de celidonia. Succus celidonie maiozis melle addito in eramine coct⁹ super carbones oculoꝝ detergit.folia ⁊ radix virga in vmbza estate siccantur:⁊ sicut crocus cōponuntur.radix ei⁹ aniso mixta ⁊ vino albo bibita ictericis opitulat'.folia eius cū vino vt cataplasma adhibita maculas detergunt.masticata dētiū dolozem ꝓhibent.Celidonie minozis virtus ē viscida similis amenoni.īposita vulnerat cutim:scabiem detrahit.vngues leprosos recludit. succ⁹ ei⁹ radicis melle addito naribus infusus caput purgat.Eadem dicit Sera.cap.ꝓpzio auc. Dias. lꝫ ꝑ alia verba.
Celidonius dicitur lapis qui est in ventre pullorum hyrundinū.multi interdū in vno ventre inueniuntur:alij albi:alij nigri aliquid rubedinis habentes.
Cellia.i.ceruisia sic dicta a calefaciendo.

Cap.154

C Eltica gre.ara.simbel romana: latine ṽo spica celtica.

Dias. ca.celtica. nascitur in illyrico:nomen habens apd̄ eos hoc.⁊ in syria nascitur ⁊ in italia:habens fructus super terrā breues ⁊ spissos.colligitur autē a ciuibus cū radicibus qui fasces faciunt quātū plena manu continere possunt:⁊ ab alijs fasces gallice appellantur.hec habet folia oblonga ⁊ non lata:mellinū flozem:odozē circa se suauē continens vtilioz est recens odoze suauis:radicib⁹ plena vel spissa ⁊ non fragilis :que si talis fuerit similis in virtute poterit esse syriace.est cali.⁊ sic.habēs naturam spice inde:sꝫ debilioz sicca.est alia nardus i.celtica montuosa que nascitur in sicilia: similitudinē habens in folijs ⁊ ramis hyringo. sed spica breuioz ē ⁊ spinosas radices mittēs duas aut tres odoze suaues ⁊ nigriozis colozis similis affodilli radicibus.hec nec semen nec flozem habet:sꝫ virt⁹ est illi simi lis prime. Posse. Dias. Pzima eius vit⁹ diuretica est. ⁊ prodest iecozis tumozi: ⁊ ictericis cū mozbo regio inflationes stomachi cum aqua vbi absinthiū decoctū est discutit.spleni medetur vesice ⁊ renibus vtilis est.sed ⁊ mozsibus venenatis cū vino data opitulatur.malagātibus calidis ⁊ vnctionibus miscetur.

Celogias.i.herbena. | Celoprassos.i.prassium
Celtos.i.stragulus auis | Celutrion.i.cyperus
Celutitrion idē qd̄ s̄. | Celubzia.i.saturegia
Celudipion .i.matrissiluia
Cemac .i.sanguinaria

Cemabran .i.rubea tinctoꝝ
Cemascates .i.fragaria
Cemedrium codium mocodium idem
Cemedium idē qḋ s̄. Cemebron.i.palma xp̄i
Cemion harmeni.i.cyminū carmenum
Cemilation .i.atriplices
Cemoboletus.i.laudabilissimus:ꝛ est indeclinabile:vtriusq̄ numeri:generis neutri
Cemobrasis .i.vsnee
Cemubat .i.laudanum
Cemurion.i.ceterac Cembrinsat.i.luyula
Cenarasab .i.faba lupi

Cap.155.

C Enfarasab ara.gre.astros: latine võbūdū **Sera.** li.aggre.cap.cenfarasab.ꝛ est pinguedo que est in lana:que fit in hunc modum:Accipe lanaꝫ succidā vl' mollem:ꝛ laua eam cū aqua calida ꝛ in sole calido:ꝛ exprime totuꝫ qḋ in ea est ex sorde:ꝛ pone sordiciem illam ī vase habente orificiū latū ꝛ proiice super eam aquā infundens ab alto cū impetu vt spumā faciat:deinde agitā agitatiōe forti vt multā faciat spumā:super quā asperge aquaꝫ marinam cū īpetu donec spumā sedetur oīno:ꝛ tunc tolle piguedinē supernatantē ꝛ pone in vase t'reo deinde p̄iice in vase iteꝝ aquam aliam:ꝛ agita sicut fecisti primo:ꝛ proiice super spumā eius aquā marinam:ꝛ dimitte sedari spumā:ꝛ collige eaꝫ ꝛ facies hoc quotiens spumā videris:deinde accipe pinguedinē quam aggregasti:ꝛ malaxa cū manibus:ꝛ si aliquā in eis inuenias sordē extrahe ipsaꝫ aquā agitando:ꝛ facias hoc totiens donec videas ipsam albam ꝛ puram pinguedinē sine admixtione alicuius rei:ꝛ cū hoc fecer] pone in vase terreo ꝛ serua. **Dias.** cap.de isopo humido ƀm trāslationē nostrā. Isopi cerotuꝫ est quasi sordes ꝛ succus lanarū succidarū:q̄ hoc modo colligitur:lane succide ꝛ sordidissime mox detonse mittuntur in vas aquā calidam habens ꝛ sic accenditur ignis vt aliquid ferueat:deinde refrigerat':ꝛ quod supernatauerit in moduꝫ pinguedinis abraditur manu:ꝛ vas stagneū abstergetur ꝛ sic ipsum vas repletur pluuiali aqua:ꝛ coopertum tenui lintheo ad solē biduo ponitur:ꝛ sic tertio die aqua delimpidatur ꝛ reponitur.adulterat' cum pinguedine ꝛ cera. sed intelligitur ꝙ synceꝝ odorē lane succide seruat. **Posse. Sera.** Melior ex isopo humido est illud qḋ est molle quando tāgitur sine asperitate:habens odorē lane succide.ꝛ quando dissoluitur non apparet ibi aliqua grossicies:sicut in adulterata.ꝛ virtus huius est calefactiua:mollificatiua vlcerum induratoꝝ:ꝛ p̄prie vlceruꝫ matricis qn̄ miscetur cū melle ꝛ cū butiro:ꝛ qn̄ fit suppositoriū cum eo p̄uocat menstrua:ꝛ expellit fetum :ꝛ secudinam.ꝛ qn̄ miscetur cū sepo anatis confert vlceribus ani ꝛ vlceribus virge ꝛ testiculoꝝ:ꝛ existentibus circa loca illa. ꝛ cōfert pruritui lachrymarū oculi.ꝛ grossiciei palpebraꝝ ꝛ ponitur in vase nouo super leuem ignē ꝛ dimittitur donec finiatur pinguedo eius:ꝛ fiat cinis ꝛ est conueniens cinis in collyriis ꝛ medicinis oculorum.ꝛ confert morsib' venenosis.ꝛ fluxui vētr] antiquo:ꝛ vlceribus intestinoꝝ.ꝛ abscindit fluxū menstruoꝝ.ꝛ dissoluit sanguinē congelatum ī stomacho.ꝛ qḋ sumitur in potu mundificat vlcera pectoris ꝛ pulmonis.ꝛ quando miscetur cū butiro ꝛ fit nascale cum eo post mundificationē matricis:ꝛ p̄hibet īpregnationem.ꝛ quando daṫ in potu mulieribus post partum facit eas adhibere ad impregnationem.

Centanudra .i.semina caricaruꝫ

Cap.156.

C Entaurea latine:grece anuticen:ara.v̄o anturion:auc. Diasc. **Sera.** li.aggre.cap.anturion.auct. diasco. Centaurea maior habet folia similia nuci regali longa:ꝛ viridia sicut folia caulium:in summitate gradatim incisa.habet virgam similem virge acetose:cuius longitudo est duoꝝ aut trium brachiorum:habens ramulos plures egredi͂etes ab vna radice super quos sunt capitella similia capitibus papaueris nigri:recentia tendentia ad longitudinem.ꝛ habet florē cuius color est similis kalb: ꝛ semen simile cartamo intra florem eius.ꝛ flos ei' est similis lane.ꝛ habet radicem grauem cuius lōgitudo est duorum brachiorum.ꝛ est plena humiditate ꝛ acuti saporis cuꝫ stipticitate:ꝛ pauca dulcedine:cuius color est ad rubedinem tendēs.ꝛ color succi eius est sicut color sanguinis.ꝛ nascitur ī terris soli expositis:in mōtibus arborosis ꝛ in terra pingui.Minor v̄o centaurea que vocatur hauturion segesegnir nascitur in aquosis locis:ꝛ est similis herbe hypericon:aut pulegio montano.habet virgam vnius palmi quadratā:florem rubeū vergentem ad purpureitatem similem flori plante que dicitur hambes.ꝛ habet folia parua oblonga sicut folia rute:ꝛ semen sicut granum frumenti.ꝛ habet radicem paruam in qua nullum est iuuamentum.ꝛ in sapore eius vincit amaritudo pl' q̄ȝ aliud.ꝛ est in eo stipticitas pauca.ꝛ virtus eius est que desiccat sine mordicatione. **Dias.** cap.centaurea ƀm translationem nostram.Centaurea maior quā multi narcan aut.gētianam dicunt ꝛc.sed falso:quoniam in littera gētiana dicit.ꝙ succus centauree efficitur sicut succus gentiane:ergo centaurea non est gentiana:vt multi dicunt.similiter Dias. vocat semotum capitulū de centaurea a cap.de gentiana:ꝫ non sūt idē dicit aūt.Dias. Centauria abundat in licia ꝛ archadia.folia habet similia nuci regali viridia ꝛ oblonga sicut cauliculi:ꝛ rotūda:ꝛ seriatī exteri' īcisa sicut tres digiti:ꝛ virgā similē lapatio duoꝝ vl' triū cubitoꝝ longā.radix ē illi m̄l'tas v̄gas habens:ī qb' capita sūt sil'ia miconio:ꝛ lōga cū flor' purpurastro ꝛ rufo.semen p̄fert ginco sil'e ī ipsis

floribꝰ positū.radix ē grossa ꝛ grauis ꝛ fortꝭ aecrrie succulēta:q succꝰ stipticꝰ ꝛ viscidꝰ rubei colorꝭ locis nascitur pinguioribus ꝛ solanis: abundans in peloponesso: ꝛ elida: cuius succus exsiccat ꝛ coquitur sicut gentiana. Centaurea minor quā multi linosiā dicunt fortit desiccat absq; aliqua mordicatione. nominatur etiam ab alijs helleboritis siue amaratrū: vel febrifugia. nascit locis aquosis hypericoni atq; origano similis: virgam habens perlongam angulosam: florez purpureū: folia minuta ꝛ oblonga sicut ruta: semen sicut triticū ꝛ sic oblongū. radix ē ei oblōga ꝛ inutilꝭ. gustu amara.

Gal. vij. sim. phar. cap. ꝺ centaurea. Magne radix sicut in gustu qualitates contrarias habet ita in vtilitate operationis: sed ꝭm gustum acris simul ꝛ stiptica apparet cū quadā breui dulcedine. ꝭm operationes vō acredo quedaz caliditatꝭ opera ostendit. Centauree parue radix quidē oīſariā inoperatiua est. rami vō eiꝰ ꝛ maxime frondes qui in eis flores vtilissimi. dominatur aūt in eis amara q̄litas modica stipticitate participans. ꝛ ꝓpter hanc cōplexionē fortiter multum est hoc pharmacū absq; mordicatione. qm̄ aūt oīa talia vltima sunt: multociens dictū est: ꝛ tunc nihil mirū rememorari tēpus est vniuersis que ꝭz partes energias eius pertranseūdo. Plinius capitu. de centaurea. alia maior: alia minor. sunt ambe calide ꝛ sicce cōplexionis in secundo gradu.

Posse. Gal. Centaurea magna ꝓuocat menstrua. ꝛ est embriones mortuos euellens: ꝛ viuos corrūpens ꝛ educens. stipticitas vō ea que sunt grosse partis ꝛ terrestris frigiditatis in glutinando vulnera: ꝛ iuuando eos qui spuunt sanguinē. dant aūt ꝛ ꝺ ea. ʒ. ij. eis quidem qui febriunt cū aqua: eis qui sūt sine febre cū vino. ꝭm aūt virtutē q̄ ex oībus qualitatibus in sessionibus: ꝛ vulsionibus: ꝛ disnie: et antiquatis confert tussibus. nō enim euacuare solum oportet in his: quod est preter naturā: sed ꝛ roborare: ꝛ vigorare q̄ expurgata sūt. ad eundē igit vtilis ē q̄ acerrima: qn̄ non sola: nec syncera existat: sed vel dulcedini alicui ꝑmiscet: vel non oīno amaritudini. fortitudinē vero ꝛ violentiam non habebit: ꝑmixta ei aliqua sb̄stantia eucrata. talis enī ē que dulcis ad confortādū aūt ꝛ cōgregandū stipticitas est necessaria. Eadē aūt radicis succus eius operat: ꝛ quidā pro licio vtuntur hoc pharmaco. Ex centaurea igit minori magna vulnera cōglutinant cū cataplasmat ipsa herba ad huc recēti. ꝛ etiam difficile cōglutinabilia vlcera consolidat eo modo vtentibus. exiccat aūt cū cōglutinatiuis: ꝛ siccatiuis permiscēt virtutibꝰ que cunq; enim ꝛ fistulas curare nata sūt. ꝛ duricies antiquas mollificat: ꝛ male morigerata vlcera sanat. permiscet āt cū sanātibꝰ rheumaticas dispositiones in quibꝰ optima pharmaca sūt quecūq; de siccatiua fortiter simul cū aliq̄ stipticitate: nullam habēt mordicationē. decoctionem autem huius herbe imitunt qdā sciaticis vt educent cholerica ꝛ grossa: ꝛ renī purgat talia. At vō qn̄ operatū fuerit fortiter sanguinea euacuans ꝓdest magis. succus aūt eiꝰ silr̄ existēs vtutis siccatiue ꝛ abstersiue ꝑdicta o pari bn̄ natus ē. ꝛ cū melle vngit oculis ꝛ mēstrua appositꝰ educit ꝛ embriones. dant āt ꝺ eo bibere qdā ꝛ passis in neruis seu mouente ꝛ ꝺ siccante in respectu stant ea que emplastrata sunt at vero eaꝝ q̄ iuxta epar obstructionū ē optimū pharmacū. bonuz aūt ē ꝛ spleni sclirato extrorsū appositū: ꝛ non minus siq̄s bibere voluerit.

Dias. Centaurea maior vires habet cū aliqua exasperatione relaxantes: vnde totū ventrē purgat. radix aūt eiꝰ ē candens sicut ignis mollis fragilis cū succo subrufo ꝛ acro cuz magna amaritudine. hec radix conquassationibꝰ vtilis ē pleureticꝭ ꝛ disnoicis maxīe ꝓdest. tussim aūt antiquā cōpescit. asmaticis ꝛ emoptoicis singulare presidiū ē. non febrientibus cū vino. ʒ. ij. de radice eius datur febrientibꝰ cū aqua. tortionibus ꝛ causis ictericis silr̄ data ꝓdest. menstruis impat aborsum facit in modū collyrij suppositū: nā acredine sua predictū facit. ꝛ fetū mortuū expellit. ꝛ viuum corrūpit ꝛ extrahit. in hoc aūt ꝙ stiptica est plagas glutinat. ad rheumata iuuat. succꝰ oīa illa facere nouit. maxime vulneribꝰ cicatricē inducit. paracolesim facit. carnibꝰ incisis ꝛ in foco positis addita memorant ꝙ carnē in se coagulare facit: licij vō exsiccant ꝛ ꝓ licio i lā vendunt. Cētaurea minor tunsa ꝛ imposita viridis vulnera purgat. paracolesim prestat. cicatrices vulneribus recentibus ꝛ veteribus inducit. elixatura eiꝰ bibita cholerā ꝛ humores pingues deponit. sciaticis ano supposita sanguinē ꝓuocat ꝛ dolorē illiꝰ mitigat succus eius melle addito caliginē oculis detergit aborsū facit. neruis dolētibꝰ fomēto ꝑstat auxiliū

Sera. li. aggre. cap. ꝓprio de centaurea maiori ꝛ minori eadē dicit auc. Dias. ꝛ Gal. que hic dicta sunt lꝫ ꝑ alia vba. Et idē auct. Aben mesuai. Proprietas radicis centauree maioris ē que laxat phlegma viscosum ꝛ cholerā similē fecibus. ꝛ confert sciatice qn̄ sumit in potu aut fit clystē cū ea. Et idē auc. Alcauzi. laxat phlegma laxatione forti: ꝛ aquā citrinā cū fortitudine ꝛ dosis eius est in potione. ʒ. ij. ꝛ in clysteri. ʒ. iiij. cū oleo sisamino. dicunt preterea magi: si centaurea ꝑmixta fuerit cū sanguine vpupe ꝛ melle ꝛ ponat in lucerna credent astantes se maximos fore. ꝛ si fuerit hec in nocte in sereno posita videbunt vbiq; stelle discurrere. hec ꝑterea in cataplasmate naribus alicuius apposita fugiet is pre nimio timore sine causa. hec repperi in margine cuiusdā serapionis antiquissimi: quare hic placuit ea addere.

Cenabrasion. i. polium
Cemesis. i. cinoglossa
Cetesis. i. foramen rotundū
Cenion. i. cyminuz
Centiuerlia. i. asara
Centinen. i. centaurea
Centrias est quedam species serpiginis
Centris. i. cōsolida minor
Cētrofagia. i. pulegiuz
Centonica ē planta magnitudinis absinthij: habens folia minuta sicut poliū montanum: ꝛ alba faciens flores citrinos ad similitudinem foliorum cotule fetide: amari saporis. virtus eius est

interficiens vermes mirabiliter.aliqui ex grecis vocant arborem xilocaracte centonicam.
Censargia .i.valeriana
Centūgrana est herba cancri
Centuserea .i.asara
Centrum galli:gallitricū:gallicrista.i. gēbotamū
Centum capita quid est.l.l.astaruticon
Centūnodia :sanguinaria:,pserpinata:poligonia geniculata:lingua passerina:corrigiola: lentacan tu:poligonatuz:issiadē idē:,p qua.l.l. barsiarbay
Centūneruia quid est.l.l.arnoglossa
Capazir ē filis squille ⁊ ,p ea pōit:sȝ debilior ē ea
Cepha.i.caput.inde cephalia.i.dolor capitis.⁊ mi crophalea.i.caput musce:a misus qd̄ est musca si ue vnum:⁊ cepha qd̄ ē caput.Itē a cepha dicitur cephalida.i.pena vel dolor capitis
Cephalicon.i.quedā confectio sic vocata
Cephalicam .i.ouum galline
Cephalipida quid est.l.l.cepha
Cephalargia.i.dolor capitis:⁊ differt a cephalea nam cephalea est capitis dolor qui multo tempo re tenet.cephalargia est recens dolor capitis cau satus estu:aut vino ⁊c.⁊ cito resoluitur
Cephaloci.i.porrus qui vocat̄ aratillus
Cepe vsuale quid est.l.l.basal
Cepe sine tunicis quid est.l.l.basallalzir
Cepe siluestre .i.cepe canis
Cepe azit idē qd̄ s. Cepe marinū.i.narcisc⁹
Cepe muris.i.squilla:,ppterea qa īterficit mures
Cepe canis:vel aratilus:vel cepe siluestre la. gre. azit:⁊ ē cepe cuius bulbus est paruus exteri⁹ qua si rubeus:intus vō albus.cuius folia sunt sicut fo lia croci. ⁊ dicit̄ de eo ꝙ est venenosum. sed qa nullam efficaciam habȝ in medicina: auctores de eo non loquuntur.
Cepea Dias.cap.cepea:sed nigriora folia habet radix est illi tenera **Posse. Dias.** Folia eius cum vino bibita stranguriꝭ ⁊ vesice scabiose medentur:ma xime si cū dulcore radices eius fuerint cocte:⁊ cū radicibus sparagi.
Cepiccia.i.scalongia Cepia.i.alleluia
Cepizir.l.psillium Cepofarson.i.mētastꝛ
Cepor.i.cartamus Cepior idē qd̄ supra
Cepulgu.i.cefalionus Cepustor.i.ceterac
Cepugarot .i.gariofilata
Cerapenten interpretatur curatio.inde cerapenti cum negocium.i.liber curationis.aliqui dicunt te parenticum
Cerastis.i.serpens cornutus Cerastes idē qd̄ s.
Cerasum siluestre quid est.l.l.mebalep
Cerade arcoconda.i.tunica cornea
Ceracoridei.i.cōiuncture que sunt supra corneaȝ vel est ipsa cornea tunica
Ceracleacoridas idem qd̄ supra

Cap.157.

C Erasum

est fructus. Cerasus est arbor.⁊ est fruct⁹ qui ara.vocatur cerasie:gre.⁊ lati.cera sa.⁊ aliqui vocant ea grana regum.

Sera. lib.aggre.cap.cerasie.i.cerasa.⁊ dicūt ꝙ sunt grana magna similia prunis ⁊ sunt in oriente.⁊ est granū regum.⁊ est illud qd̄ est apud nos.Et auc.Gal.sunt ex eis dulcia:pon tica:⁊ acetosa:sicut inueniunt̄ mala granata ⁊ po ma.⁊ ipsorꝫ dulcium cerasorꝫ quecūqȝ nedū ma turata sunt quedam quidē sufficienter pontica sūt quedam aūt acida similia sunt moris.sed in mo ris quidem non maturis acida qualitas dominat̄ pontica ī cerasis. **Posse. Sera.** Dul cia vō non semper. descendunt a stomacho cito:⁊ iuuamentū qd̄ infe runt stomacho paucū est.⁊ pontica faciunt cōtra rium eius.acetosa vō desiccant phlegmata ⁊ sup fluitates stomachi plus ꝙ̄ȝ pontica.⁊ causa huius est:quia in eis est res incidens.⁊ conferunt stoma cho phlegmatico ⁊ pleno superfluitatibus. In ar boris vō gūmi est coīs vtus cum oībus viscosis ⁊ īmordacibus pharmaciꝭ:,ppterea in ea est vtus medicinarū inuiscantiū sine mordicatione.⁊ ideo conferunt asperitati canne pulmonis. ⁊ est in eo vtus subtilians.⁊ ideo conferunt lapidi qñ bibūt̄

Dias. cap.de cerasis. Cerasum viride po mū ventrem humectat ⁊ ,puocat.ari dum siccat:⁊ detinet stomacho viride contrariuȝ siccum inquā vtile accipitur.hoc quidā estimant vrinam manere.a non paucis auctoribus traditur si mane recentia cū suis nucleis deuorata sunt:al uum tam copiose fluere,ut ex eadē causa etiā mor bo pedes implicati liberentur.fit ex eis diacerase onī qd̄ oībus est notū.Galieno placet non vnam in oībus ceraseis pomis esse virtutē.nam in qbus dam austerus sapor:⁊ in quibusdā calidus:⁊ ī qꝫ busdam dulcis apparet.⁊ vult austera ad hoc va lere ventrem restringant:stomachum vō ꝯfirmēt acida iudicat phlegmate abundantibus stoma chis optima:nam magis siccant:⁊ grassitudinem densioris humoris incidunt.dulcia stomacho ad uersa ,pnunciant : citius tū per intestina defluere gūmi qd̄ truncus illachrymat exasperatas arteri as optime lenit.si in vino veteri detur in solutiōe resolutum simili modo datū fastidium stomachi nauseantis auertit.⁊ de facie feditatē palloris ex cludit cū mero haustū.calculos quibus etiam ve sice cannalis obstruitur in arene puluēm soluit.
Cera quid est.l.l.machama

Cap.158.

C Era propoleos

grece arabi. mum:latine vō fex alnearis apum.

Gal. viij.sim.phar.cap.propolis.i. ,ppoleos abstersiue est non aūt valde fortis vtu tis:attractiue aūt sufficienter.fortis est enim subti lis partis in substantia.calefacit aūt in secundo iā cōplete:⁊ in ter tio incipiente. **Dias.** cap.de cera.,ppoleos vtilis est rufa ⁊ odo rata sicut storax:⁊ mollit non valde:quam mani bus si volueris duces vt storacem.virtus est ei ca lida:⁊ epispastica.i. adiutoria recorporatiua ⁊ e mollitiua.

Cegolias.i.ceterac | Ceguriom.i.polipodiū
Ceguriū.i.amomum | Cegucaron.i.nux vsual'
Ceugarion idē qd̄ s. | Celatium.i.celidonia
Celateriū.i.electerium | Celatice.i.epatica
Celsa .i.mora celsi
Celea.i.potio ex succo tritici inebrians
Celes .i.stragulus auis
Celestinus color quid est.l.l.celestinus color
Celena .i.cicuta
Celematis.i.clematis:vel clematides:et est secūda species trifolij quā Dias.describit.

Cap.153.

Celidonia latine:grece chilidonion:ara. vero bau roch. **Sera.** li.aggre.ca.hauroch .i.carcuma:radix minoris speciei huius est carcuma.nam sunt celodonie due species:maior et minor.Et dicit auc.Dias. Celidonion maior dicunt quidam quod nominatur hoc noīe eo quod incipit apparere qn̄ apparent hyrundines:et desiccat' qn̄ recedunt.et putant aliquī etiam quod sic noīat' qm̄ qn̄ excecant' pulli hyrundinum deferat eis mater in ore hanc herbam et dat eis in cibum:et revertitur ad eos visus. ē plāta habens hastam subtilem:cuius longitudo est vnius palmi:et plus ex qua egrediunt' ramuli non duri:in quibus sunt folia similia folijs barachion vel botration:nisi quia sunt firmiora et molliora et albiora:et color eorum vergit ad colorē celestē.et flores habet glaucos similes floribus herbe que dicitur berbion:et succum coloris crocei.et sapor eius est acutus mordicans linguā mordicatione forti cum amaritudine et fortitudine odoris.et radix eius de super est vnica singularis:et desubtus plures.et hz semen simile papaueri dicti ceratices existens in cornicellis subtilibus longis:in quibus est ipsum semen simile papaueri:parū tñ maius.et qd̄ administrat' ex plāta est succus et radix eius.sed minor chilidion ē memithe vel memith:et est planta hñs altos ramos graciles quos habet super virgaz. et folia habet similia folijs herbe dicte papauer ceratices.i.cornutū:nisi qa sunt rotundiora:et minora et ppinquiora albedini:et pinguia habentia viscositatē:et mollia.et habet radicē cū radicul' egredientibus ab ea pluribus minutis: et disparibus longis annexis ad inuicē:sicut spice frumenti non existentis super terrā.nascitur ppe aquas.Plini⁹ cap.de celidonia.Minor celidonia est memith: et est herba similis in folijs suis herbe papaueris dicti ceratices:nisi quia in ea ē humiditas adherens manui:et est ppinqua terre:et habet grauē odorez et multū succū:cuius color ē similis colori croci.

Gal. viij.sim.phar.cap.celidonia.hec herba quarti gradus est calefacientiū inchoātis.maius aūt ipso celidoniū.iij.gradus est iā completi in calefaciendo et siccando. **Posse.Gal.** viij. sim. phar.cap.de celidonia.abstersiue fortis est et calide vtutis:qnimo et succus eius ad augmentationē visus est vtilis:in quibus cernat' grossū qd ſm pupillam:et diaforare indigent.vsi vō fuerūt qdā radice et ad eos qui obstructionē epatis et ictericiā patiūtur in vino albo dantes bibere.similiter aūt masticata vtilis est in doloribus dentiū. parū vō celidoniū acrius existens magna vlcera citissime cuti cataplasmatū et vngues leprosos eijcit.expurgat vō succus ei⁹ p nares sufficienter acri existēs.

Dias. cap.de celidonia. Succus celidonie maioris melle addito in eramine coct⁹ super carbones oculorum detergit.folia et radix virga in vmbra estate siccantur:et sicut crocus cōponuntur.radix ei⁹ aniso mixta et vino albo bibita ictericis opitulat'.folia eius cū vino vt cataplasma adhibita maculas detergunt.masticata dētiū dolorem phibent.Celidonie minoris virtus ē viscida similis amenoni.iposita vulnerat cutim:scabiem detrahit.vngues leprosos recludit. succ⁹ ei⁹ radicis melle addito naribus infusus caput purgat.Eadem dicit Sera.cap.pprio auc. Dias. lz p alia verba.

Celidonius dicitur lapis qui est in ventre pullorum hyrundinū.multi interdū in vno ventre inueniuntur:alij albi:alij nigri aliquid rubedinis habentes.

Cellia.i.ceruisia sic dicta a calefaciendo.

Cap.154

Celtica gre.ara.simbel romana: latine vō spica celtica.

Dias. ca.celtica. nascitur in illyrico:nomen habens apd̄ eos hoc.et in syria nascitur et in italia:habens fructus super terrā breues et spissos.colligitur autē a ciuibus cū radicibus qui fasces faciunt quātū plena manu continere possunt:et ab alijs fasces gallice appellantur.hec habet folia oblonga et non lata:mellinū florem:odorē circa se suauē continens vtilior est recens odore suauis:radicib⁹ plena vel spissa et non fragilis :que si talis fuerit similis in virtute poterit esse syriace.est cali.et sic.habēs naturam spice inde:sz debilior sicca.est alia nardus i.celtica montuosa que nascitur in sicilia: similitudinē habens in folijs et ramis hyringo. sed spica breuior ē et spinosas radices mittēs duas aut tres odore suaues et nigrioris coloris similis affodilli radicibus.hec nec semen nec florem habet:sz virt⁹ est illi simi lis prime. **Posse.Dias.** Prima eius vt⁹ diuretica est. et prodest iecoris tumori: et ictericis cū morbo regio inflationes stomachi cum aqua vbi absinthiū decoctū est discutit.spleni medetur vesice et renibus vtilis est.sed et morsibus venenatis cū vino data opitulatur.malagātibus calidis et vnctionibus miscetur.

Celogias.i.berbena. | Celoprassos.i.prassium
Celtos.i.stragulus auis | Celutrion.i.cyperus
Celutitrion idē qd̄ s. | Celubria.i.saturegia
Celudipion .i.matrissiluia
Cemac .i.sanguinaria

Cemabꝛan .i.rubea tinctoꝛ
Cemascates .i.fragaria
Cemedrium codium mocodium idem
Cemedium idē qd̄ s. Cemebꝛon.i.palma xp̄i
Cemion barmeni.i.cyminū carmenum
Cemilation .i.atriplices
Cemoboletus.i.laudabilissimus:⁊ est indeclinabi le:vtriusq̄ numeri:generis neutri
Cemobꝛasis .i.vsnee
Cemubat .i.laudanum
Cemurion.i.ceterac Cembꝛinsat.i.luyula
Cenarasab .i.faba lupi

Cap.155.

Censarasab

ara.gre.astros: latine v̄o būidū **Sera.** li.aggre.cap.censarasab.⁊ est pinguedo que est in lana:que fit in hunc modum:Accipe lanā succidā vl' mollem:⁊ laua eam cū aqua calida ⁊ in sole calido:⁊ exp̄ime totū qd̄ in ea est ex soꝛde:⁊ pone soꝛdiciem illam ī vase habente oꝛificiū latū ⁊ pꝛoijce super eam aquā infundens ab alto cū impetu vt spumā faciat:deinde agitā agitatiōe forti vt multā faciat spumā:super quā asperge aquā marinam cū īpetu donec spuma sedetur oīno:⁊ tunc tolle pīguedinē supernatantē ⁊ pone in vase f'reo deinde ꝓijce in vase iteꝝ aquam aliam:⁊ agita sicut fecisti pꝛimo:⁊ pꝛoijce super spumā eius aquā marinam:⁊ dimitte sedari spumā:⁊ collige eā ⁊ facies hoc quotiens spumā videris:deinde accipe pinguedinē quam aggregasti:⁊ malaxa cū manibus:⁊ si aliquā in eis inuenias soꝛdē extrahe ipsā aquā agitando:⁊ facias hoc totiens donec videas ipsam albam ⁊ puram pinguedinē sine admixtione alicuius rei:⁊ cū hoc fecerī pone in vase terreo ⁊ serua. **Diasc.** cap.de isopo humido f'm trāslationē nostrā. Isopi cerotū est quasi soꝛdes ⁊ succus lanarū succidarū:q̄ hoc modo colligitur:lane succide ⁊ soꝛdidissime mox detonse mittuntur in vas aquā calidam habens ⁊ sic accenditur ignis vt aliquid ferueat:deinde refrigerat':⁊ quod supernatauerit in modū pinguedinis abꝛaditur manu:⁊ vas stagneū abstergetur ⁊ sic ipsum vas repletur pluuiali aqua:⁊ coopertum tenui lintheo ad solē biduo ponitur:⁊ sic tertio die aqua delimpidatur ⁊ reponitur.adulterat' cum pinguedine ⁊ cera. sed intelligitur q̄ syncerū odoꝛē lane succide seruat. **Possessor. Sera.** Melioꝛ ex isopo humido est illud qd̄ est molle quando tāgitur sine asperitate:habens odoꝛē lane succide.⁊ quando dissoluitur non apparet ibi aliqua grossicies:sicut in adulterata.⁊ virtus huius est calefactiua:mollificatiua vlcerum induratoꝝ:⁊ ꝓpꝛie vlcerū matricis qñ miscetur cū melle ⁊ cū butiro:⁊ qñ fit suppositoꝛiū cum eo ꝓuocat menstrua:⁊ expellit fetum:⁊ secudinam.⁊ qñ miscetur cū sepo anatis confert vlceribus ani ⁊ vlceribus virge ⁊ testiculoꝝ:⁊ existentibus circa loca illa. ⁊ cōfert pꝛuritui lachꝛymarū oculi.⁊ grossiciei palpebꝛaꝝ ⁊ ponitur in vase nouo super leuem ignē ⁊ dimittitur donec finiatur pinguedo eius:⁊ fiat cinis ⁊ est conueniens cinis in collyꝛijs ⁊ medicinis oculoꝛum.⁊ confert moꝛsib' venenosis.⁊ fluxui vētrī antiquo:⁊ vlceribus intestinoꝝ.⁊ abscindit fluxū menstruoꝝ.⁊ dissoluit sanguinē congelatum ī stomacho.⁊ qd̄ sumitur in potn mundificat vlcera pectoꝛis ⁊ pulmonis.⁊ quando miscetur cū butiro ⁊ fit nascale cum eo post mundificationē matricis:⁊ ꝓhibet īpꝛegnationem.⁊ quando dat' in potu mulieribus post partum facit eas adhibere ad impꝛegnationem.

Centanudra .i.semina caricarū

Cap.156.

Centaurea

latine:grece anuticen:ara.v̄o anturion:auc. **Sera.** li.aggre.cap.anturion.auct. diasco. **Diasc.** Centaurea maioꝛ habet folia similia nuci regali longa:⁊ viridia sicut folia caulium:in summitate gradatim incisa.habet virgam similem virge acetose:cuius longitudo est duoꝝ aut trium bꝛachioꝛum:habens ramulos plures egrediētes ab vna radice super quos sunt capitella similia capitibus papaueris nigri:recentia tendentia ad longitudinem.⁊ habet floꝛē cuius coloꝛ est similis kalb:⁊ semen simile cartamo intra floꝛem eius.⁊ flos ei' est similis lane.⁊ habet radicem grauem cuius lōgitudo est duoꝛum bꝛachioꝛum.⁊ est plena humiditate ⁊ acuti sapoꝛis cū stipticitate:⁊ pauca dulcedine:cuius coloꝛ est ad rubedinem tendēs.⁊ coloꝛ succi eius est sicut coloꝛ sanguinis.⁊ nascitur ī terris soli expositis:in mōtibus arboꝛosis ⁊ in terra pingui.Minoꝛ v̄o centaurea que vocatur hauturion segesegnir nascitur in aquosis locis:⁊ est similis herbe hypericon:aut pulegio montano.habet virgam vnius palmi quadratā:floꝛem rubeū vergentem ad purpureitatem similem floꝛi plante que dicitur hambes.⁊ habet folia parua oblonga sicut folia rute:⁊ semen sicut granum frumenti.⁊ habet radicem paruam in qua nullum est iuuamentum.⁊ in sapoꝛe eius vincit amaritudo pl' q̄ aliud.⁊ est in eo stipticitas pauca.⁊ virtus eius est que desiccat sine moꝛdicatione. **Diasc.** cap.centaurea f'm translationem nostram.Centaurea maioꝛ quā multi narcan aut gētianam dicunt ꝛc.sed falso:quoniam in littera gētiana dicit.q̄ succus centauree efficitur sicut succus gentiane:ergo centaurea non est gentiana:vt multi dicunt.similiter Diasc. vocat semotum capitulū de centaurea a cap.de gentiana:q̄ non sūt idē dicit aūt.Diasc. Centauria abundat in licia ⁊ arcbadia.folia habet similia nuci regali viridia ⁊ oblonga sicut cauliculi:⁊ rotūda:⁊ seriatī exteri' īcisa sicut tres digiti:⁊ virgā similē lapatio duoꝝ vl' triū cubitoꝝ longā.radix ē illi m'tas v̄gas habens:ī q̄b' capita sūt sil'ia miconio:⁊ lōga cū flor' purpurastro ⁊ rufo.semen ꝓfert ginco sil'e ī ipsis

floribꝰ positū.radix ē grossa ꝛ grauis ꝛ fortl necr rīe succulēta:g succꝰ stipticꝰ ꝛ viscidꝰ rubei colorl locis nascitur pinguioribus ꝛ solanis: abundans in peloponesso:ꝛ elida:cuius succus exsiccatᷣ ꝛ coquitur sicut gentiana. Centaurea minor quā multi linosiā dicunt fortitᷣ desiccat absq; aliqua mordicatione. nominatur etiam ab aliis helleboritis siue amaratrū:vel febrifugia.nascitᷣ locis aquosis hypericoni atq; origano similis:virgam habens perlongam angulosam:florez purpureū:folia minuta ꝛ oblonga sicut ruta:semen sicut triticū ꝛ sic oblongū.radix ē ei oblōga ꝛ inutilᷣ.gustu amara.

Gal. vij.sim.phar.cap.d̄ centaurea. Magne radix sicut in gustu qualitates contrarias habet ita in vtilitate operationis:sed ƀm gustum acris simul ꝛ stiptica apparet cū quadā breui dulcedine.ƀm operationes v̄o acredo quedaz caliditatl opera ostendit. Centauree parue radix quidē oīfariā inoperatiua est.rami v̄o eiꝰ ꝛ maxime frondes qui in eis flores vtilissimi.dominatur aūt in eis amara q̄litas modica stipticitate participans.ꝛ ꝑpter hanc cōplexionē fortiter multum est hoc pharmacū absq; mordicatione.qm̄ aūt oīa talia vltima sunt:multociens dictū est:ꝛ tunc nihil mirū rememorari tēpus est vniuersis que ƀz partes energias eius pertranseūdo. Plinius capitu. de centaurea.alia maior:alia minor.sunt ambe calide ꝛ sicce cōplexionis in secundo gradu.

Dosse. Gal. Centaurea magna ꝓuocat menstrua.ꝛ est embriones mortuos euellens: ꝛ viuos corrūpens ꝛ educens.stipticitas v̄o ea que sunt grosse partis ꝛ terrestris frigiditatis in glutinando vulnera: ꝛ iuuando eos qui spuunt sanguinē.dantᷣ aūt ꝛ d̄ ea.ʒ.ij.eis quidem qui febriunt cū aqua:eis qui sūt sine febre cū vino.ƀm aūt virtutē q̄ ex oībus qualitatibus in sessionibus:ꝛ vulsionibus: ꝛ disnie: et antiquatis confert tussibus .nō enim euacuare solum oportet in his :quod est preter naturā:sed ꝛ roborare:ꝛ vigorare q̄ expurgata sūt. ad eundē igitᷣ vtilis ē q̄ acerrima:qn̄ non sola:nec syncera existat:sed vel dulcedini alicui ꝑmiscetᷣ:vel non oīno amaritudini .fortitudinē vero ꝛ violentiam non habebit: ꝑmixta ei aliqua sb̄stantia eucrata. talis enī ē que dulcis ad confortādū aūt ꝛ cōgregandū stipticitas est necessaria.Eadē aūt radicis succus eius operatᷣ:ꝛ quidā pro licio vtuntur hoc pharmaco.Ex centaurea igitᷣ minori magna vulnera cōglutinantᷣ cū cataplasmatᷣ ipsa herba ad huc recēti.ꝛ etiam difficile cōglutinabilia vlcera consolidat eo modo vtentibus .exiccat aūt cū cōglutinatiuis:ꝛ siccatiuis permiscetᷣ virtutibꝰ quecunq; enim ꝛ fistulas curare nata sūt .ꝛ duricies antiquas mollificat:ꝛ male morigerata vlcera sanat.permiscetᷣ āt cū sanātibꝰ rheumaticas dispositiones in quibꝰ optima pharmaca sūt quecūq; de siccatiua fortiter simul cū aliq̄ stipticitate:nullam habēt mordicationē.decoctionem autem huius herbe īmittunt qdā sciaticis vt educent cholerica ꝛ grossa; ꝛ enī purgat talia.Alt v̄o qn̄ operatū fuerit fortiter sanguinea euacuans ꝓdest magis.succus aūt eiꝰ silr̄ existēs v̄tutis siccatiue ꝛ abstersiue ꝑdicta o pari bū natus ē. ꝛ cū melle vngitᷣ oculis ꝛ mēstrua appositꝰ educit ꝛ embriones.dant āt d̄ eo bibere qdā ꝛ passis in neruis seu mouente ꝛ d̄ siccante in respectu stant ea que emplastrata sunt at vero eaꝝ q̄ iuxta epar obstructionū ē optimū pharmacū.bonuz aūt ē ꝛ splenī sclirato extrorsū appositū:ꝛ non minus siqs bibere voluerit.

Dias. Centaurea maior vires habet cū aliqua exasperatione relaxantes:vnde totū ventrē purgat. radix aūt eiꝰ ē candens sicut ignis mollis fragilis cū succo subrufo ꝛ acro cuz magna amaritudine.hec radix conquassationibꝰ vtilis ē pleureticl ꝛ disnoicis maxīe ꝓdest.tussim aūt antiquā cōpescit.asmaticis ꝛ emoptoicis singulare presidiū ē.non febrientibus cū vino.ʒ.ij.de radice eius datur febrientibꝰ cū aqua.tortionibusl ꝛ causis ftericis silr̄ data ꝓdest.menstruis impat aborsum facit in modū collyrij suppositū:nā acredine sua predictū facit.ꝛ fetū mortuū expellit.ꝛ viuum corrūpit ꝛ extrahit.in hoc aūt ꝙ stiptica est plagas glutinat .ad rheumata iuuat.succꝰ oīa illa facere nouit.maxime vulneribꝰ cicatricē inducit.paracolesim facit.carnibꝰ incisis ꝛ in foco positis addita memorant ꝙ carnē in se coagulare facit:licij v̄o exsiccant ꝛ ꝓ licio i lā vendunt.Cētaurea minor tunsa ꝛ imposita viridis vulnera purgat.paracolesim prestat.cicatrices vulneribus recentibus ꝛ veteribus inducit. elixatura eiꝰ bibita cholerā ꝛ humores pingues deponit.sciaticis ano supposita sanguinē ꝓuocat ꝛ dolorē illiꝰ mitigat succus eius melle addito caliginē oculis detergit aborsū facit.neruis dolētibꝰ fomēto p̄stat auxiliū

Sera. li.aggre.cap.ꝓprio de centaurea maiori ꝛ minori eadē dicit auc. Dias. ꝛ Gal.que hic dicta sunt lz ꝑ alia v̄ba. Et idē auct. Aben mesuai. Proprietas radicis centauree maioris ē que laxat phlegma viscosum ꝛ cholerā similē fecibus. ꝛ confert sciatice qn̄ sumitᷣ in potu aut fit clystē cū ea.Et idē auc.Alcauzi.laxat phlegma laxatione forti:ꝛ aquā citrinā cū fortitudine ꝛ dosis eius est in potione.ʒ.ij.ꝛ in clysterī.ʒ.iij.cū oleo sisamino.dicunt preterea magi:si centaurea ꝑmixta fuerit cū sanguine vpupe ꝛ melle ꝛ ponatᷣ in lucerna credent astantes se maximos fore. ꝛ si fuerit hec in nocte in sereno posita videbuntᷣ vbiq; stelle discurrere.hec p̄terea in cataplasmate naribus alicuius apposita fugiet is pre nimio timore sine causa.hec repperi in margine cuiusdā serapionis antiquissimi:quare hic placuit ea addere.

Cenabrasion.i.polium Cemesis.i.cinoglossa
Cetesis .i.foramen rotundū Cenion.i.cyminuz
Centiuerlia.i.asara Centinen.i.centaurea
Centrias est quedam species serpiginis
Centris.i.cōsolida minor Cētrofagia.i.pulegiuz
Centonica ē planta magnitudinis absinthij: habens folia minuta sicut poliū montanum:ꝛ alba faciens flores citrinos ad similitudinem foliorum cotule fetide:amari saporis. virtus eius est

interficiens vermes mirabiliter.aliqui ex grecis vocant arborem xilocaracte centonicam.
Censargia .i.valeriana
Centūgrana est herba cancri
Centuserea .i.asara
Centrum galli:gallitricū:gallicrista.i. gēbotamū
Centum capita quid est.l.l.astaruticon
Centūnodia :sanguinaria:pserpinata:poligonia geniculata:lingua passerina:corrigiola: lentacantu:poligonatū:issiadē idē:p quo.l.l. barsiarbay
Centūneruia quid est.l.l.arnoglossa
Capazir ē filiis squille ꝛ p ea pōit:s3 debilior ē ea
Cepha.i.caput.inde cephalia.i.dolor capitis.ꝛ microphalea.i.caput musce:a misus qd est musca sive vnum:ꝛ cepha qd ē caput.Itē a cepha dicitur cephalida.i.pena vel dolor capitis
Cephalicon.i.quedā confectio sic vocata
Cephalicam .i.ouum galline
Cephalipida quid est.l.l.cepha
Cephalargia.i.dolor capitis:ꝛ differt a cephalea nam cephalea est capitis dolor qui multo tempore tenet.cephalargia est recens dolor capitis causatus estu:aut vino ⁊c.ꝛ cito resoluitur
Cephaloci.i.porrus qui vocat aratillus
Cepe vsuale quid est.l.l.basal
Cepe sine tunicis quid est.l.l.basallalzir
Cepe siluestre .i.cepe canis
Cepe azit idē qd s. Cepe marinū.i.narcisc⁹
Cepe muris.i.squilla:ppterea qa īterficit mures
Cepe canis:vel aratilus:vel cepe siluestre la. gre. azit:ꝛ ē cepe cuius bulbus est paruus exteri⁹ quasi rubeus:intus vō albus.cuius folia sunt sicut folia croci. ꝛ dicit de eo q est venenosum. sed qa nullam efficaciam hab3 in medicina: auctores de eo non loquuntur.
Cepea Dias.cap.cepea:sed nigriora folia habet radix est illi tenera **Posse. Dias.** Folia eius cum vino bibita stranguriis ꝛ vesice scabiose medentur:maxime si cū dulcore radices eius fuerint cocte:ꝛ cū radicibus sparagi.
Cepiccia.i.scalongia Cepia.i.alleluia
Cepizir.l.psillium Cepofarson.i.mētastr
Cepor.i.cartamus Cepior idē qd supra
Cepulgu.i.cefalionus Cepustor.i.ceterac
Cepugarot .i.gariofilata
Cerapenten interpretatur curatio.inde cerapenticum negocium.i.liber curationis.aliqui dicunt teparenticum
Cerastis.i.serpens cornutus Cerastes idē qd s.
Cerasum siluestre quid est.l.l.mehalep
Cerade arcoconda.i.tunica cornea
Ceracoridei.i.cōiuncture que sunt supra corneaz vel est ipsa cornea tunica
Ceracleacoridas idem qd supra

Cap.157.

C Erasum est fructus. Cerasus est arbor.ꝛ est fruct⁹ qui ara.vocatur cerasie:gre.ꝛ lati.cerasa.ꝛ aliqui vocant ea grana regum.

Sera. lib.aggre.cap.cerasie.i.cerasa.ꝛ dicūt q sunt grana magna similia prunis ꝛ sunt in oriente.ꝛ est granū regum.ꝛ est illud qd est apud nos.Et auc.Gal.sunt ex eis dulcia:pontica:ꝛ acetosa:sicut inueniunt mala granata ꝛ poma.ꝛ ipsorū dulcium cerasorū quecūq nedū maturata sunt quedam quidē sufficienter pontica sūt quedam aūt acida similia sunt moris.sed in moris quidez non maturis acida qualitas dominat pontica ī cerasis vō non semper. **Posse. Sera.** Dulcia descendunt a stomacho cito:ꝛ iuuamentū qd inferunt stomacho paucū est.ꝛ pontica faciunt cōtrarium eius.acetosa vō desiccant phlegmata ꝛ superfluitates stomachi plus q̄ pontica.ꝛ causa huius est:quia in eis est res incidens.ꝛ conferunt stomacho phlegmatico ꝛ pleno superfluitatibus. In arboris vō gūmi est cōis vtus cum oībus viscosis ꝛ imordacibus pharmaciis:ppterea in ea est vtus medicinarū inuiscantiū sine mordicatione.ꝛ ideo conferunt asperitati canne pulmonis. ꝛ est in eo vtus subtilians.ꝛ ideo conferunt lapidi qn bibūt
Dias. cap.de cerasis.Cerasum viride pomū ventrem humectat ꝛ pvocat.aridum siccat:ꝛ detinet stomacho viride contrariū siccum inquā vtile accipitur.hoc quidā estimant vrinam manere.a non paucis auctoribus traditur si mane recentia cū suis nucleis deuorata sunt:aluum tam copiose fluere,ut ex eadē causa etiā morbo pedes implicati liberentur.fit ex eis diacerase oni qd oībus est notū.Galieno placet non vnam in oībus ceraseis pomis esse virtutē.nam in qbusdam austerus sapor:ꝛ in quibusdā calidus:ꝛ ī qbusdam dulcis apparet.ꝛ vult austera ad hoc valere ventrem restringant:stomachum vō ↄfirmēt acida iudicat phlegmate abundantibus stomachis optima:nam magis siccant:ꝛ grassitudinem densioris humoris incidunt.dulcia stomacho aduersa pnunciant : citius tū per intestina defluere gūmi qd truncus illachrymat exasperatas arterias optime lenit.si in vino veteri detur in solutiōe resolutum simili modo datū fastidium stomachi nauseantis auertit.ꝛ de facie feditatē palloris excludit cū mero haustū.calculos quibus etiam vesice cannalis obstruitur in arene puluēm soluit.
Cera quid est.l.l.machama

Cap.158.

C Era propoleos grece arabi. mum:latine vō fex aluearis apum.
Gal. viij.sim.phar.cap.propolis.i. ppoleos abstersiue est non aūt valde fortis vtutis:attractiue aūt sufficienter.fortis est enim subtilis partis in substantia.calefacit aūt in secundo iā cōplete:ꝛ in tertio incipiente. **Dias.** cap.de cera.ppoleos vtilis est rufa ꝛ odorata sicut storax:ꝛ mollit non valde:quam manibus si volueris duces vt storacem.virtus est ei calida:ꝛ epispastica.i.adiutoria recorporatiua ꝛ emollitiua.

Posse. Dias. Infixos corpori stipites eijcit. fumigatione ori aperto tussibus veteribus medetur. zernas emendat. hec in vasis apũ inuenitur vbi apes corpora fricant. vires habet similes cere: sed efficaciores. nã calefacit nimis. ꝛ ꝓiectoriã ꝛ extenuatoriã hꝫ substantiã.
Ceratium. i. kirat. ꝛ est nomen ponderis. ꝛ est siliqua: vt patet si. l. l. kirat
Ceras .i. cornu
Cerasces est quidam serpens cornutus
Cerauma .i. arbor siliquarum
Cerbaten. i. galanga Cerasquia. i. berbena
Cerebrum: pro eo. l. l. dunug
Cerefolium quid est. l. l. apium
Cereas. i. pastinaca Cerse. i. cortex arboris
Cerseus. i. tribulus Ceritia. i. berbena
Cirithia idẽ qꝺ s. Cirisigia. i. amomum
Cerotũ dicit a cera: qa oẽ cerotũ recipit ceraꝫ: vl' aliqd loco cere: ꝛ est quoddã mediũ inter vnguẽtum ꝛ ẽplastrũ: spissi⁹ vnguẽto ꝛ liqdi⁹ ẽplastro.
Ceroneũ dictũ est a cera quam recipit
Cerotũ isopi .i. isopũ humidum
Ceropicca est sordicies q̃ egreditur de auribus. .l. l. vasachi
Ceroferos. i. deus caballinus: ꝛ ẽ iusquiamus
Cerona .i. affodillus
Cerotas vocant neruos. ceruicis ad caput sustentandum appositos
Cerusa quid est. l. l. affidegi
Ceruta. i. pulicaris. ꝛ ceruta est quoddã vnguẽtũ factum ex cera ꝛ alijs rebus
Ceruda. i. radix affacis: vel ipsum semen
Ceruisia .i. foca
Cerust est serpens cornut⁹
Ceruus animal est oĩbus notum: cuius cõplexionem inuenies in. l. latamie
Ceruleus color .i. azuelin⁹ celestis
Cesas .i. gladiolus
Cesastis idẽ qꝺ s. Cestras idem qꝺ s.
Cesecum. i. betonica Cesta aruina. i. lardum

Cap. 159.

C Esmes vel hesmes: vel crisomole: ara. grece microteca vel mela persica: latine vͦo corula: vel bariocha: fructus iste est oĩbus notus

Sera. li. ag. ca. hesmes. vͦtus eoꝝ ẽ fri. ꝛ hu. in secundo gradu: naꝫ ꝓportionãtur persicis. Et idem. auc. Alcauzi: laxant cholerã: ꝛ generant humores grossos. Et idem auc. Rasis. Quidam patiebat' fumositates ab aliquo humore existente in stomacho suo: ꝛ dedi sibi aliquib⁹ vicibus de crisomolis recentibus ꝛ sedatus est ille fumus. ꝛ ego non credo ꝙ reperiat' cibus aliqs frigidior ꝛ magis stomacho iuuatiuus calido q̃ꝫ ipsa: ꝛ ideo fastidium tollunt. Aui. li. ij. cap. de crisomolis meliora sũt armena. nõ enim cito aduenit eis corruptio: ꝛ acetositas. ꝛ cũ sumunt' crisomola oportet ut accipiat' masticis ꝛ anisi equaliter. ʒ. i. vsqꝫ ad. ij. cũ vino puro: aut vino de passis parũ ꝛ mellis. sunt fri. ꝛ humi. in secũdo. ꝛ oleũ nucleoꝝ eoꝝ ẽ ca. ꝛ sic. i secũdo. eoꝝ humor est facilis putrefactionis. ꝛ eoꝝ infusio sedat sitim. ꝛ crisomola quidem sunt cõuenientiora stomacho q̃ꝫ persica. ꝛ armena non corrũpunt' in stomacho: neqꝫ ascescunt velociter. ex eis vͦo que expellunt eoꝝ nocumentũ est ut primo sumat' anisũ ꝛ mastix cũ miua aut vino de passis: ꝛ ꝯficiantur cũ melle puro. oleũ nuclei ipsoꝝ etiã confert emoroidibus. grauant crisomola ꝓpter velocitatẽ sue putrefactionis. verũ infusio siccoꝝ confert febribus antiquis. Jo. mesue in antidotario suo oleum de crisomol' sedat dolorẽ ani ꝛ emoroidarũ. ꝛ resoluit tumores viscerum. ꝛ ĩpedimentũ lingue. ꝛ dolorem aurium Rabi moyses.
Cesmi sil'is est ferule hñs semẽ albũ sil'e lẽticule
Cestris. i. gladiolus Cesoros. i. iusquiamus
Cesronales .i. betonica
Cestron idem quod supra: a Dias. psitotrifon dicitur: in frigidis locis nascitur
Cesus. i. hypericon Cestris. i. sempuiua
Cestrũ rustici. i. taban⁹ Ceterac. i. citrac
Cetarobin. i. vsnee Cetaurus. i. sisimbrium
Cetherach est herba que in muris humidis nascitur: quã quidã putant esse veram scolopendriam lꝫ falso: qm̃ dicit ꝙ assimulat' scolopendrie venenose: pro qua. l. l. aplenon
Cetibrion. i. agn⁹ castus Cetifas. i. sticados
Cetidros. i. melissa Cethie. i. kakabre
Cetri. i. foliũ Cetos. i. citrum
Cetros idẽ qꝺ supra
Cetroscaria. i. nixa Cetron. i. milium
Cetura. i. thymiana Cetrus. i. milium
Cetkumieree. i. pruna arbor: ꝛ est arbor pruni
Cechabre. i. vernix Celon. i. testudo
Cema .i. mira solis
Cersimus. i. egritudo que est magnitudo virge
Cersialthebel .i. casialkel
Cheifistidos debet dicere hersistidos: ꝛ est hypoquistidos Cesice. i. orobus
Chesim. i. planta similis ferule: semen habens album simile lenticule
Cherua. i. kerua: ꝛ est catapucia
Cheudamũ est succus niger ex quo falsificatur muscus ꝛ algalia. ꝛ dicunt quidam ꝙ sit gummi glandium: sed in radice xilocoracte inuenitur
Chetis .i. alfesesis
Chesice .i. orobus
Chebet h est ꝓprium nomen loci
Chesmet .i. anthimonium

Cap. 160.

C Heiri. Sera. li. aggre. ca. cheiri. auc. Dias. est planta nota habens diuersitatem in specie sua: a diuersitate floꝝ cognoscitur. nam quedam habet florem album: quedam purpureum: ꝛ quedam citrinũ. ꝛ que habꝫ citrinum melior est ꝛ aptior in medicina. sed quidã dicunt ꝙ cheiri sunt flores similes violarum: nõ in

die sed in nocte redolentium: quorum odor est odor violarum: et verū dicunt. Et idem auc. Gal. Eius floris substantia est subtilis: aquosa: et proprie sicca ex ea: et sapor eius est amarus: et virtus eius est q̄ calefacit et desiccat: et abstergit et subtiliat etiam.

Posse. Sera. Sbtiliat maclas grossas que sunt in oculis et aqua decoctionis eius provocat mēstrua. et expellit secundinam: et fetum mortuum qñ sedet in ea. et qñ bibitur cū aqua aut alia re corrūpit fetum. et curat apostemata matricis quando supponitur eis: et proprie antiqua dura. virtus seminis eius est sicut ipsius. confert fistulis quando desiccatur et pulverizatur in eis. et confert oī apostemati duro petrificato. et habens colorem citrinū ad oīa est fortior

Cheiri flores sunt similes violis in odore: quorum alij sunt albi: alij sunt glauci: in nocte potissime redolentes. et eorum herba alio noīe vocat herba gallica: vel flores cypri. Et alij sunt coloris purpurei: que herba a romanis vocatur consolida: licet incōgrue. prime aūt due spēs. s. citrina et alba: sunt spēs viole frm Dias. vt apparet in. l. fencflig.

Clematis. i. aristologia: et ē tertia species eius

Clendrios	.i. galla
Creta argenti	.i. gessamia
Crecessemius	.i. stella
Cretum	.i. cribratū a cerno

Creticum. i. de insula cretensi: sicut apparet in litera ancisim

Cretamus marinus quid est. l. l. crithimon

Cias. i. minoratio anguli oculi

Cianides	.i. favaria: vel fabaria
Ciamon	.i. culcasia

Ciatus est nomen mensure ponderans. ʒ. i. s. naz vbi in Sera. cap. de pinu habetur ex vbo Dias. ʒ iiij. in li. Dias. frm translatiōē nostram habentur ciati tres

Cianeus. i. color kianus: et ē intra viridē et nigrū.

Ciatiscus. i. pars instrumenti qua fricāntur palpebre scabiose

Ciesig	.i. polipodium
Cieria	.i. faba lupi
Cienotica	.i. alba
Cieblas	.i. gariofilata
Cieuolas	.i. arnoglossa
Cyblesios	.i. acorus
Cygaspe	.i. antimonium

Cyronia. i. citrionia mala citonia idem

Cioforus	.i. beta
Ciodion	.i. papauer agreste

Cionauos. i. pix que ex pinguioribus ligni pini colligitur

Cioma	.i. isofagus
Ciofragia	.i. artetica
Ciogratus	.i. acorus
Ciorium	.i. ciuorium

Ciorium. i. vngula caballina. et ciuorium etiaz vocatur flos fabe egyptiace: lz non vere sed per quādam similitudinē: qm̄ folia huius herbe facientis istam fabam assimulantur in figura ciuorio lz nō in magnitudine quoniam sunt minora satis

Cibararium in antidotario virili vnguētū chinarium a catulo canis dictū est: qd sic vocatur grece per k scribi debet

Cibariaticon est potus qui loco vini fit: ut ceruisia: medo: et huiusmodi: qui est qi cibus et potus

Ciberium	.i. cotilidon
Ciberiarum	idem quod supra
Cibegrafon	.i. mentastrum
Cibibi	.i. iuiube
Cibisar	.i. sizamus
Cibigradion	.i. cicuta
Cibosal	.i. flammula
Cipocia	.i. catapucia
Cibologas	.i. insquiamus
Cibosagria	.i. almea
Cibugir	.i. morsus galline
Ciburium	.i. altea
Cibusalion	.i. ellenium

Cicara. i. lacenzala: vtus eius est que frangit lapidem. hoc animal cantat vsqz ad crepitū vt dicit

Ciclamen	.i. malum terre

Ciclaminus est quedam species ciclaminis: pro qua l. l. buthormarien

Ciclantemos	idem quod supra
Cicla	.i. turdus auis

Ciclas est piscis qdā carnes molles hñs et huīdas natura digestibilis: quem aliqui pisanā marinaz vocant: vt Alexander cap. de cibis pleureticorum

Cicercula quid est. l. l. lacthiri

Cicer rusticum	.i. cocognidium

Cicer cōe quid est. l. l. oemps

Cicer erios. i. cicer rubeum: pro quo. l. l. quā supra

Cicer aretinum. i. cicer nigrum: pro quo. l. l. vt supra

Cicer peregrinū. i. orobus: pro quo. l. l. sersenne

Cicer imperatoris	.i. tribulus marinus

Cicer erraticum frm Dias. vocatur a quibusdam serpillum in proprio cap. lz aliqui dicant q fit cardamomum: sed falso

Cicei. i. catapucia	Cicidos. i. gallia asiana
Cicida idē qd supra	Cicisa idē qd supra
Cicis idem qd supra	Cicionfatis idē qd supra
Cicion. i. cicuta	Cicirí. i. rannus
Cici. i. catapucia	Cicoria. i. anagallus

Cap. 161.

Cicorea latine: vel spōsa solis: vel solissega: ara. hundebe gre. seris vel intuba: vel gegucisi

Sera. li. aggre. cap. hundebe. aucten. Dias. cori. i. cicorea: et est endiuia: et habet duas species. nam vna ē domestica: et alia ē silvestris. domestica vocatur scariola: silvestris vocatur taraxacon. et ē alia spēs q̄ vocat candarel. Sz scariole sunt due spēs. vna assimulat lactuce: hñs folia lata. et secunda habet folia stricta: et ē amara et taraxacon hz folia latiora q̄ domestica. sz candarel planta et stipes assimulat endiuie silvestri. et iō dr q ē silvestri spēs. folia vo ei9 et stipes et radix ei9 subtiliora sunt endiuie silvestri: et repit sup ramos ei9 gūmi sile mastici aliqñ ī q̄titate fabe.

Et est alia species ex candarel habens folia veluti incisa extensa super terram: et stipites plenos molles radices habentes subtiles sumitates: folia eius rara ad rubedinem tendentia plana. nascit plurimu in locis cultis. **Gal.** viij. sim. phar. cap. condrule sm translationem grecã. Condrule species cicoree vel lactuce est. hanc etiã quidam seraisium cicoreum nominant. est quidē eiusdem virtutis cum illa: nisi quia plus habz subamaritudinē in gustu: ideoqz siccior est. **Dias.** cap. seris. sz trāslationē nostraz. Seris. i. cicorea. Eius sunt due species. vna agrestis: et alia hortina. agrestis vo pigris aut cicorion appellatur: que lata folia non habet. Alterum vo. i. hortiuum duas habet species. Una habet folia lactuce. alia vo amara est: et habet folia angusta. sed agrestis est vna species que vocatur serralis: eo qp thyrsum habet in modum serre. et est alia species que latine vocatur sponsa solis: vel solissequia: vel intuba que est oibus manifesta. **Gal.** viij. simpli. phar. cap. seris. sm translationē arabicam. Cicoree domestice sapor est stiptic⁹ cū amaritudine: et virtus eius est que plus infrigidat qz siluestris. sed quia in ea est admixta humiditas extranea mlta ablata ē ab ea siccitas. sed in sapore agrestis ē stipticitas cū amaritudine. sed amaritudo eius est fortior qz endiuie. et eius virtus similis est virtuti endiuie: nisi quia plus est virtus desiccatiua in ea. et idem sm translationē grecam. seris. i. endiuia: subamarum est olus: et magis siluestr]: q̄ ppter h putridam. i. amaram nuncupant. quidaz vo cicoream nominant. est autē fri. et sic. complexionis vtraqz sm primū accessum. domestica vo magis infrigidat siluestri que ex admixtione mlte humiditatis perdit siccitatem. ambe vo stiptica participant qualitate: sicut et codilia vel candarel et enim et ipsa endiuie est species.

Posse. Sera. auc. Diasc. Endiuie species agrestis. s. et domestica sunt stiptice et īstigatine. et bone stomacho. quando enim coquuntur et comedunt debilitati stomachi. et fit ex eis omne emplastrū ad cardiacam. et confert podagre et apostematibus calidis oculorum. et qñ fit emplastrū cū ea et cum radicibus eius confert puncture scorpionis. et qñ cum ea fit emplastrū cuz sanich confert heresipille. et quando eius aqua miscetur cuz cerusa et aceto fit inde vnguentum vtile: vbi oportet infrigidare. et dixit in candarel gūmi eius qñ miscet cū mirrha et fit inde nascale: puocat menstrua. et terit herba cū radice et miscet et fiunt īde trocisci: qui qñ dissoluūt cū aqua et nitro et linit cū eis morfea curat eam. et gummi eius facit adherere pilos palpebrarū. et qñ in radice eius que est recens infigitur acus: et illa humiditas que adheret acui linit super oculum pili palpebre facit eū adhere. et qñ bibitur cū vino confert morsui tyri. et qñ aqua eius cogt cū vino et bibit stringit ventrē. et lac eius aufert albedinem oculi. et differunt in specie: quia que habz folia velut corosa virtus stipitis ipsius et folior ē maturatiua: et facit pilos adherere in palpebris. et idem auc. Alcauzi Taraxacon confert puncture scorpionis. Et idem auc. Pauli. Et idē auc. Aben mesuai. in estate aūt amaritudinē habet amplius et tunc declinat ad caliditatē aliquā tēpore estiuo. Et idem auc. Almege. Qd vincit in cōpositōe sua est frigiditas et siccitas: et in ea est amaritudo. et cū his ambobus est stiptica stipticitate temperata: et ideo est vna ex medicinis bonis distēperantie caliditatis epatis. Et idem auc. Gal. in diet]. Endiuie virtus est sicut vtus lactuce: nisi quia non in oibus proprietatibus eius est similis illi. Et idē auc. Anama. Endiuia est frigida et humida. Et Paulus. est frigida et humida in primo gradu. **Dias.** Omniū vtus ē stiptica et eustomaca ventrē abstinet cocta cuz aceto: et maxime agrestis vexatum stomachum confirmat. et estuationes stomachi mitigat. sola cū polenta posita cardiacis blandit. in tumore oculor subuenit. folia vo eius imposita et cataplasmata pcussum scorpionis mitigāt. polētis addita et īposita ignē sacrū cōpescit mixta cū aceto et cerusa oib⁹ reb⁹ calidis opitulat

Auic. de viribus cordis ait: qp confortat cor. Ciconia ē magna auis oibus nota: q̄ arabice vocatur pelargia: cuius fimus cum aqua datus epilenticos curat.

Ciclos. i. firicon Cicuta quid est. l. l. succatā
Ciclus. i. exercitium vel reuolutio temporis
Ciclusus idem qd s.
Ciclamon .i. pētafilon
Ciclamus. i. helleborus Ciclafoliū. i. poliuz.
Cidacada .i. almea
Cidegaron. i. marubiū Cidelium. i. folium
Cidagarac. i. elacteriuz Cidear. i. psillium
Cidiblon. i. cymbalaria Cidiliū. i. cātafilago
Cidibafal .i. aconitum
Cidonemel. i. citonia cum melle condita
Cidofium .i. aspaltum
Cidohabar .i. nenufar
Cidublium .i. fermentum
Cidufarium .i. ceputia
Cidur .i. cicercula
Cifaliones .i. cifiliones
Cifa. i. apium Cifagozon. i. vsnee
Ciforium .i. amomum
Cifebarat .i. trifolium
Cifelot idem quod supra
Cifegat .i. anagallus
Cifiliones quid est. l. l. nackala
Cifi est quedam confectio electuarij
Cifilium .i. eruca
Cifolarac. i. lacca Cifo. i. electrum
Cifobosac .i. mentastrum
Cifolio vel cifoliones. i. cifiliones
Cifulium .i. cymbalaria
Cifubilium idem quod supra
Cifugalio .i. aspaltum
Cifu .i. litbargyrium
Cigamus .i. iringus
Cigamius idem qd supra

Ciglablon .i.umbilicus veneris
Cigebanqui .i.ebenum
Cigenarium .i.barba siluana
Cigeblon .i.almea
Cigebion idem qd supra
Cigilium .i.sigillu salomonis
Cigibron .i.ceterac
Cigibrium idem qd supra
Cigrifium .i.nenufar
Cigis .i.serapillum.
Cigolapium .i.eupatorium.
Cignos .i.cicinos auis
Cignosi idem quod supra
Cigurium .i.vua demonis
Cigubrium idem qd supra
Cigusabrium .i.polium
Cigudemon .i.aristologia
Cila .i.squilla
Cilla idem quod supra
Cillapium .i.apium risus
Cilis .i.lateribus
Ciliis idem quod supra
Cilianria .i.affodillus
Cillamparia idem quod supra
Ciliarium .i.rasura panni
Cimaria .i.lapsana
Cimbateium .i.hedera
Cymbalaria vmbilicus veneris idem: et e cotilidon
Cimeos elephantis .i.anacardi
Cimetis elephantis idem quod supra
Cime .i.orminium
Cimeos .i.gumma orni
Cimenu .i.liseleos carmenum
Ciminella .i.ipericon
Cyminum cum omnibus suis speciebus quid est .I.L.chamin
Cimices latine: arabice alcarad. et est cimex quodam animal paruum satis fetidum omnibus notu
Dias. cap. cimices. Si misse fuerint in foraminibus fabarum et gluctinantur quartane medentur. offocationibus si naribus applicentur ferunt auxilium. dissurie aut si in cauernam nature fracte et misse fuerint singularem effectum prestant.

Cap. 162

C Imolea latine: grece giscimolea: ara. vero thechimolea. et est terra sarda vel hispanie.
Dias. cap. giscimolea. alia ingt alba et densa: alia purpurea et quasi pinguis q probabilior: valde enim frigida est tactu. Plinius cap. de chimolea. in creta nascitur. duo eius genera: candidum et ad purpurissimu inclinans: et ita e et thesalica et sarda que de sardinia defert. vtil est cuius color vestibus probatur. candida inutilis: et cetera quedam synonyma antiqua dicunt q est terra alba. Serodius vo cap. de cimolea dicit q est terra argetaria: qua ego vidi sardinie: et rubei coloris inficiens pannos: sine qua vena argentaria dissolui non potest: et inuenitur in vena predicti argenti: et ex hoc Serodius terram ipsam argentariam vocat. Sera. de tumore pedum pregnantium: est inquit marmor inuentum in luto viridi. Cornelius celsus cap. de cimolea. Cimoleam laudat subcerulei coloris. quidam putauerunt ipsam terram hispanie. Alii dixerunt sub rota acuendi gladios inuentam: que ex ferro et ipso lapide rote conficitur. et q̄uis non sit verum tn pro ipsa posse poni videt. Plinius vo limu aquaticu in tumore pedum p cimolea poit.
Sera. li. aggre. capi. tecbimolea. auc. Dias. sunt eius due species. vna est alba solida. alia purpurea velut vnctuosa: que quado tangitur adheret digitis: et est melior aliis. et ex ea est species alia que dicitur lutum banem cuius color est niger: et est fortis congluctinatois adeo q si applicetur in igne adheret ppter viscositate. et melior ex ea est illa que est nigrior lenis tactu: que cito dissoluitur i aqua: et sic est similis chimolee i operationibus: nisi quia tingit adeo q ex ipsa tingut ligna: et cannas quando volut facere nigras: pptera administrat in cohol ad denigrandu oculu.
Posse. Sera. anc. Gal. Uirtus ei est que resoluit: et cofert adustioni ignis et miscet cu aceto aqua mixto et phibet locum vesicari: et abluit hec terra et recedit ps alia resolutiua: et si non abluitur remanet cu suis virtutibus ambab. Dias. Cimolea medetur illinita igni sacro: et vstiones pustulare non siniti: qua virtutis est stiptice et etiam sic catiue. Jo. Sera. capitu. de tumore pedum pregnantiu chimolea valet contra tumore pedu pregnantium.
Cimosi .i.magna obtalmia
Cymulanta .i.resina.
Cimurat .i.hedera
Cimibalios .i.balanus repsico
Cinabatrum: vel ataplastrum terra quedam est que solet a pisis afferri
Cinareria .i.cordis caro
Cimbalarion .i.cymbalaria
Cinnation. i. elampum quo tinctores vtuntur.
Cinnalis .i.atrinca
Cinnarius .i.cardus

Cap. 163.

C Innabar latine: grece sercog arabice afreg: vel zemzifar. Cinabar. i. cinabarum. fit ex sulfure et argento viuo: et est rubei coloris. veru est aliud cinnabar qd fm Dias. effoditur ex minera in libia coloris sanguinei: vnde multi sanguinem draconis putauerunt. et illud est minium: et est coloris rubicundissimi. Ubi sciendum q est quodda cinnabar qd fit artificialiter: et isto non est miniu. et est aliud qd effoditur: et istud est minium. et ppter hoc dixit Diasco. cap. cinnabar. Multi putauerunt minium esse: et alii sanguinem draconis: sed fallunt qa nimium nascitur in hispania ex lapide qui miscetur arene agritidi: q si trit fuerit tpe mutat colore: sz odor su i mineris

offocat hominē.vnde hi qui i mineris ꝯuersantur vesicam sibi in faciem ponunt ad liberandos oculos:ne minio corrūpantur. Cinnabar vō i libia efficitur:color est illi sanguineus:ꝛ ideo a multꝭ putatur sanguis dracōis. Bulcasiȝ Eben Aben azarin in li.qui dicitur seruitor ȝenȝifur.i.cinnabaruȝ sic fit:Accipe argenti viui partes.vi. ꝛ sulfuris citrini tantūdem: veruntñ sunt qui ponūt de sulfure minus:misce ea simul in vase vitreato de terra quod possit sustinere ignem:ꝛ imple tertiaȝ partem ex medicina:ꝛ duas partes relinque vacuas deinde cooperi vas cum parapside vitreata ꝛ luta sapienter cū terra ꝛ pilo confectis simul:deīde edifica sibi furnum quadratum ꝛ pone vas in medio eius tali modo ꝙ due partes vasis que sūt vacue super medicinam sint separantes extra furnū ꝛ sit fundus vasis distans a solio fornacis mensura duarū partiū palmi:deinde accende igneȝ sub eo.xij.horis:ꝛ deinde permitte furnum frigescere ꝛ frange vas quia inuenies cinnabrum.

Sera. li.aggre.cap.afreg:siue afrengi.i.cinnabrū:fit ex plumbo quando ponitᷣ in igne:ꝛ inflammatur ꝛ fit rubeuȝ. Similiter fit ex cerusa combusta ī hunc modū: accipitur ꝛ ponitur in concauo vase mundo ꝛ ponitur sup ignē ꝛ mouetur donec rubescat:ꝛ fit velut auripigmētum rubeum:ꝛ quidam nominant hoc sandix:ꝛ ē azaron. Idem auc.Gal.quando cōburitur plumbum vel cerusa mutatᷣ:ꝛ fit afrengi:ꝛ est res subtilior eo:sed non ita sedatiua. Ideȝ auc.Alchindi ꝛ accidit bibenti afreg sicut illi ꝗ bibit lithagyriū. oēs iste sunt spēs cīnabri. **Posse.Dias.** Uirtus est illi similis lapidi ematitis.deniqȝ constringit vehemēter.ꝛ ideo sanguīs fluorem abstinet.cōbustionibꝰ ꝛ pustulis opitulatur.cerotis additᷣ.vtiliter etiam confectionibus collyrioruȝ miscetur.

Cinnabarios	idem quod supra
Cinnabs	.i.adrinias
Cinnamum quid est.l.l.darsen	
Cinnamomū	idem quod supra
Cinnabin.i.cannabum siluaticū:ꝛ ē canna varia.	
Cinnaria.i.cinnus auis loco cuiꝰ ponitᷣ anser	
Cinnabis	.i.atrinea
Cineleon	.i.oleum de lentisco
Cinelebon	idem quod supra
Cinde	.i.orminium
Cinicir	.i.viride eris
Cinis	qđ est.l.l.mamad
Cinica est nomē ponderꝭ:ꝛ ē acceptabiliū pondꝰ	
Cincinalis	.i.capillus veneris
Cinion	.i.alba
Cinnobiū	.i.cannauaria
Cinnoglossa minor.i.almea.l.l.cinoglossa	
Cinos	.i.satyrion
Cinoroco	.i.priapismus
Cinodatos	.i.grossum

Cap.146.

CInobar ara.gre.calidaris cochia vl' aiȝ:la.vō pinꝰ

Sera. li.aggre.cap.cinobar.i.pinus arbor:ꝛ est masculus ꝛ femina.masculus nominatur aiȝ vel cinobar:ꝛ nō facit fructū magnū sed de sudore extrahitur pix:vt patet ī littera test. ꝛ in eo inuenies eius vtutē:ꝛ cū ligno fit lumen: ꝛ est illud qđ vocatur teda vel ȝappinus.ꝛ femina ē illa que facit fructū magnum.ꝛ de ea est magna ꝛ parua.Et ideȝ auc.Gal.Minor est in sapore sicut sapor maioris:ꝛ est in ea aliquantulū amaritudis ꝛ acuitatis:ꝛ virtus est eius calida cū acuitate.Et idem auc.Aben mesuai.magne ex pinis sunt ca.ī secundo gradu:sic.in primo.que cum bibuntᷣ cum rob mundificant humores grossos ꝛ viscosos ꝗ sunt in renibus ꝛ vesica.Et idem auc.Dias.calidaris: vel calicaris est fructus.pinus maior nomiatᷣ cochia:ꝛ est ī camerulis **Posse.Sera.** Pinꝰ maior confert saniei in pectore:ꝛ oībus quibus cōuenit educi saniem a pectore:ꝛ facit expuere sanieȝ. ꝛ quando funditur in aqua recedit acuitas ꝛ pūctio que sunt in eo:ꝛ elongatur a mordificatione: ꝛ tunc ē congluctiuus ꝛ medius inter qualitatē ca.ꝛ fri. ꝛ inter sbam aqueam ꝛ terream:ꝛ sba aquea in eo ē pauca:sed fructus eius quātū ad nutrimentuȝ est dure digestionis ꝛ nutrit corpus nutrimento forti. Idem auc.Dias.quando comeditᷣ aut bibitᷣ cuȝ semine cucumeris ꝛ cū rob prouocat vrinaȝ: ꝛ cōfert ardori renum ꝛ vesice.ꝛ qñ bibitur cuȝ succo portulace sedat mordificatoēȝ stomachi:ꝛ reddit debilibus fortitudinē:ꝛ confert destructioni humiditatis.ꝛ quando accipitur ex fructu pini sicut recens ꝛ teritur ꝛ coquitur cum rob ꝛ accipiuntᷣ de ipsius decoctione.ʒ.iiij.qualibet die cōfert tussi antique ꝛ vlceribus pulmonis. Idem auc.Gal. minor ex eis nominatur calidaris.virtus eius est calida ꝛ abstergit.sapor est stipticus amarꝰ acuus ꝛ confert sputo venienti a pectore ꝛ pulmone:ꝛ ē stiptica:ꝛ confert tussi ꝛ doloribus pectorisᷣ quando sumitur sola aut cū melle.Et idem auc. Aben mesuai.magne ex pinis sunt ca.in secundo gradu sic.in primo.que quando bibuntᷣ cum rob mundificant humores grossos ꝛ viscosos que sunt in renibus ꝛ vesica:ꝛ confert saniei eoꝝ ꝛ lapidi. Resina eius desiccat ꝛ calefacit:ꝛ est diaforetica:pro ꝗ l.l.hatronig.Et idem auc.Ga.Cortex ꝛ folia pini minorisᷣ que est nominata calidaris habēt in se virtutem stipticam que curat tenasmonem quando apponitur sicut emplastrū:ꝛ non est medicamen melius in hoc:ꝛ quando bibitur stringit ventrem ꝛ est conferens cōbustioni aque bulientis:ꝛ similiter cortex illius speciei que dicitur cochia.ꝛ ē masculꝰ ꝯsimilis ei in virtute:nisi quia virtꝰ est ei debilior vtute illius.sed folia istarū arboꝝ:que quia sunt magis humida cortice ipsarū habent in se vtutem qua incarnēt percussiones.sed pini magne virtus folioꝝ ꝛ corticis est fortis in oībus istis: ꝫ fumus qui eleuatur a ligno pini confert multum fluxui piloꝝ palpebrarū ꝛ corruptioni lachrymarum ꝛ cursui lachrymarum ab eo.Cortex arboris pini minoris ꝛ cortex cochie ꝛ est arȝ:omnes sunt

stiptice. et conferunt patientibus tenasmonez quã do teritur et pulverizatur supra locum. et quando de ipsis miscet' cuz lithargyrio et pulver olibani confert vlceribus que apparent in corpore et combustionibus ignis. et quando conficitur cum cera dissoluta cum oleo myrtino consolidat vlcera q̃ sunt in corporibus delicatis. et q̃n terit' et miscetur cum calcanto ꝓhibet vlcera que dicuntur formice ne augeantur in corpor. et fit cũ eo fumigiũ matrici: et expellit fetum mortuũ: et secundinam. et q̃n bibitur stringit ventrem et mouet vrinam. et quando teritur folium huius arboris et fit emplastruz cum eo sedat apostemata dura. et prohibet vlcera humida ne fluat ab eis sanguis. et quando teritur et coquitur cum aceto et fit inde oris collutio cõfert dolori dentium. et quando bibitur ex eo pondus alkil cum aqua et melle confert egritudinib' epatis. et similiter facit cortex pini et foliũ eius. et quando inciditur lignum eius minute et coqtur in aceta et tenetur in ore confert dolori dentium et miscetur in vnguentis et conferentibus lassitudini et cõburitur et colligitur fumus eius: et fit deinde atramentum et etiam cobol. s. ex oleo eius. et ꝯfert casui palpebraꝝ et lachrymali si deo placuerit.

Hali. vij. sim. pbar. cap. de pinea ꝑm translatione gre. comi fructus. i. pinea quã scrobiliam nominant: tota quidem viridis habet quid amaritudinis et acredinis: et ꝓpterea empicis et alijs quicũq; indigent ea que ꝑm pulmonez ex thorace facilit' extussire et expurgare idonea ẽ esibilis v̓o succus eius. est quidem cibus difficile digestibilis et fortis. est aũt et vt pharmacum et ad leniendum asperitates idoneum: et maxime quando in aqua infusus dispofuerit in eo totam quãtã habet acredinem. reliquum enim omne ĩmordacissimũ fit. in medio eniz ca. et frigi. equaliter consistens ex aquosa et terrestri substantia habet crasim. acrosa aũt minime participat. Et idem in li. ð cibis cap. de pinea. magne ex eis euchimie et grosse chimi generatiue: et ideo nutriut corpus nutrimento forti non tñ bene digestibili.

Aui. li. ij. cap. de pino. v̓t' corticis maioris fortior est: et cortex eius que nominatur sufine est debilior. in cortice eius est stipticitas plurima. et vermis qui existit in ipsa est in virtute cantaridis. cortex eius confert vlceribus corticalibus et in ipsa ẽ virtus consolidatiua. et in cortice ipsius est de stipticitate quod peruenit ad hoc vt sanet abrasionez quando super ea ponitur vt emplastrũ et pulverizatio corticis confert adustioni aque calide. et folia eius faciunt adherere vulnera pulverizata. et cortex eius est conueniens locis percussionis et consolidat. sed folia eius sunt conuenientiora ad illud quoniã sunt humidiora. et gargarismus factus ex decoctione eius cum aceto est conueniẽs quãdo linitur cum eo os ad dolorem dentiũ. et quando ĩ ea ponitur acetum et ex eo fit gargarismus attrabit phlegma plurimũ. fumus eius confert casui palpebrarum et corruptione anguli lachrymalis. granum eius confert tussi antique. cortices folioꝝ eius quando bibuntur confer't dolori epatis. granum eius retinet menstrua. et confert vlceribus in vesica et renibus. et cortex eius retinet vẽtrẽ et vermis viridis qui est in pomo est in natura cãtaridis.

Cinodoseos est canin' appetitus
Cinomia .i. psillium
Cinosbatus quid est. l. l. set
Cinouaces .i. rubus caninus
Cinosorkis est dictum testiculus canis: et est species satyrionis
Cinosorisius est egritudo in cute capitis in q̃ sũt foramina eminentia similia melli
Cincoleuconidon .i. affodillus
Cinto .i. anetum
Cignus .i. cinnus auis
Cinus. i. lentiscus: inde oleum cinium cino odore multum assimulatur. et est arbor cuius gũmi est mastix. vnde cinus tantũ valet quantum schinus: et dicitur a schio insula vbi lentiscus abundat: in qua fit mastix. et oleum eius dicitur kinelium. sed schinus ꝑm Plininium est arbor in gallia ferens gallas.
Cyparissus .i. cipressus
Cyparisias est vna ex speciebus titimalli quam Diasco. describit
Cyparissimas idem qd̓ supra
Cyperus quid est. l. l. sabade
Cyperus babilonicus quid ẽ. l. l. galanga
Cipes .i. vultur auis
Cyperisson est quedam species herbene ꝑm Diasco. cap. de gerebotano

Cap. 165.

C Ipressus

grece ara. et latine Plinius cap. de cipresso: arbor est omnibus nota que a grecis nomen sumpsit eo ꝙ habet ĩ sũmitatibus rotunda seminum capita que dicuntur galle cipressi: pro quibus. l. l. fasso.

Dias. cap. de cipresso. est arbor omnib' nota: corium semen et folia cum dulcore bibita cũ mirrha modica vesice rheumatismũ cõpescit. dissurijs medetur. huius semen viride vel pira eius bibita emoptoicis medentur. dysentericis et ciliacis maxime ꝓdest. tussi et ortonoicis prestolatur. eius elixatura tantum ꝓdest quantũ supple semen eius qd̓ in aceto coctum id facere nouit cum puluere lupini admixtum enterocellicos siccat vt cataplasma appositum. folia eius similẽ habent v̓tutem. ramus eius cum semine in domo positus conopes vel zinzulas fugat. hec folia ut cathaplasmata adhibita recentia vulnera curant. in aceto cocta et infusa capillos inficiunt. polente trita et admixta ignem sacrũ cõpescunt. vulneribus medẽtur. carbunculis opitulãtur. tumores oculoruz deprimunt. cerotis nobilibus miscentur et confortant stomachum. et sanguinem stringunt.

Hali. vij. sim. pbar. cap. de cipresso ꝑm translatione gre. Cipressi germina et folia et bacce que iuuenes et molles magnorũ vulneꝝ in cor

·poribus duris sunt conglutinatiue.ex quibus manifestum est qm̄ siccatiue sunt virtutis non habentes apparentē acredinē & caliditatē sicut & gustus testatur.apparet enim in ea modica quidem acredo:plurima āt amaritudo & multo plurima ē ponticitas que in tota planta.tanta v̄o est ī ea acredo & caliditas quanta ducit quidē ponticitatē ad profundum: nullā ipsa caliditatem & mordicitatem in corporibus.& pp̄ter eas que in p̄fūdo sunt humiditates ex mollibus & putredinalibus dispositionibus intristanter simul & infallaciter depascit eis que calefaciunt & exsiccant.consumere quidē humiditates contentas potentibus:alias aūt attrahentes sua caliditate & acredine.ita aūt & intestinales hernias iuuat.&enim exsiccat & robur preponit mollibus pp̄ter humiditatem corporibus seu stipticitatē ad profundum transeuntem deducta & permixta ei caliditate in tantā perueniente mēsuram vt deducere quidē possit:mordere aūt nōdum possit.vtuntur aūt quidem ea: & carbunculis & herpetibus alfitis permiscentes seu consumētes absq̄ q̄ calefaciat hūiditates operantes huiusmodi egritudines. quidam autem & ad herisipillata vtuntur miscentes alfitis cum aqua.

Sera. li.aggre.cap.fasso.auc.Gal.qd̄ ex cipresso administratur sunt folia:extremitates:& nuces eius.& in sapore eius est acuitas:& punctio parua:& amaritudo satis.& punctio est fortior amaritudine.sed ō amaritudine & acuitate inest q̄ătitas tanta q̄ facit eam penetrare ad p̄fundum corporis sine calefactione & mordicatione.& virtus eius est que desiccat in qua non est acuitas & mordicatio apparenter.& quantitas sue caliditatis ē q̄ătitas q̄ est sufficiens ad penetrādū & ē ca.& sic.cōplexiōis.& īcarnat vlcera magna:& dissolnit vlcera magna q̄ sūt ī corpib⁹ durī.& aufert ō putrediē in corporib⁹:& expellit eā manifeste.& securat a nocumento in fine operationis:& hoc cū alie medicine que calefaciunt & desiccant non possunt q̄ăuis possunt destruere humiditates alias.incarnatio v̄o eius est p̄p̄rie cum est humida & recēs & confert crepature quia desiccat.& ex hoc acquiritur mēbris constrictio pp̄ter desiccationē humiditatū que sunt in eis. & cū hoc fit stipticitas sua peruenit vsq̄ ad profundum mēbrorum:quia habet in se caliditatē per quā portatur illa stipticitas & ponitur cipressus in medicinis formice & herisipille:quia miscetur cū ordeo & aceto mixta cum aqua.Et idem auctoritate Diascoridis.& in gummi quidem est punctio & administratur in opere medicīe sicut alie gūme. Et idem auctoritate Diasco. Cipressus est stipticus & infrigidat. & quando bibuntur folia eius trita cū rob & pauco mirrhe conferunt vesicis ad quas currunt superfluitates.& conferunt dissurie.& nux cipressi teritur recens & potatur cum vino confert sputo sanguinis & vlceribus intestinorū:& cursui humiditatum ad matricem:& asmati & tussi.& decoctio foliorū cipsi & similiter nux eius hoc faciunt.& quando terit̄ eius nux cum ficubus mollit duricies.& curat polipum.& quando teritur cum aceto & coquitur & miscetur cum lupinis aufert albaras vnguium. & quando fit cum eo emplastrum est bonum herniosis & crepatis.& folia eius operātur sicut nux ei⁹ & estimauerunt quidam q̄ nux cipressi expellit cimices quando fit fumigatio:aut cum summitatibus aut cum folijs.& nux cipressi quando terit̄ & fit emplastrum cū ea congluctinat vulnera & abscindit fluxum sanguinis.& quando teritur & miscetur cū aceto denigrat capillos.& quando fit emplastrum cū ea sola: aut cū sanich ad herisipillas & formicam:& apostemata cali.oculorum confert & quando miscetur cū mirrha & oleo dulci & ponitur super stomachum fortificat ipsum. Et idē auc.Aben mesuai.Suffumigatio nucum cipressi expellit cimices.

Auic. li.ij.cap.de cipresso.ca. est cōplexionis in primo: sic.in secundo.& quidam dicunt q̄ est fri.valde.& quidā iudicauerunt q̄ est virtus eius cōposita.& caliditas eius est s̄m q̄ătitatē que facit penetrare stipticitatem.stipticitas eius p̄fundatur & peruenit ad mēbra.folia & nux eius sunt stiptica.& in ipsa ē resolutio:& resoluit humiditates.& nux quidem ei⁹ fortior est in omni re q̄ folia ipsius.& in ipsa ē vis faciendi adherere sanguinem ita q̄ remouet putredinem quando decoquitur cum aceto & lupinis & linitur super vnguē & remouet eius vestigia. & eius folia delent morfeam.folia eius recentia & nux ipsius consolidat vulnera que sunt ī mēbris duris cū fuerint recenter collecta.& confert formice & herisipille: & proprie cum farina ordei nux & folia eius bona sunt collo.cū ex eis fit emplastrū conferunt & farina ordei superposita herisipille:& similibus. & confortat neruos.& extinguit ramicē more emplastri superposita.& roborant mollificationem.& stringunt etiam quando teritur nux cipressi multum cū ficubus & ponit̄ ō eis licinium in narem:& sanat carnem additam. & decoctio eius cum aceto sedat dolorem dentiū.& datur ad bibendum nux eius cum vino ad sputū sanguinis & ad difficultatē anhelitus:& ad tussī antiquam:& similiter eius decoctio.& bibuntur folia eius cum vino & conferunt difficultati mingendi & cursui superfluitatum ad vesicam. & conferunt etiam vlceribus que sunt in intestinis:loco ei⁹ ponitur medietas ponderis eius de sarcocolla rubea

Cipressus siluestris	.i.iuniperus
Cipiron	.i.gladiolus
Cipiccia	.i.scalongia
Cipicianos	idem qd̄ supra
Ciporchodon	.i.balaustia
Ciporisca	.i.lapsana
Cipobalanos	.i.almea
Cipuliagar	.i.polium
Cipugarior	.i.vsnee

Cyprus arbustum est qd̄ folia habē oliue similia sed viridiora & paulo grossiora & semen nigrum simile actis vnde fit oleū cyprinum: & florem album similem vsnee cum odore bono:vt Diasco. cap.de cypro:& vocat̄ ab aliquibus scotanū.& est

arbustum alcanne sicut inuenies si leges.l.henne.
Chiracbra que dicitur a chir q̄ ē manus: ide chiracbra artetica occupans manum. quidā dicunt q̄ dicitur a chiros qd̄ est manus; sed prima melior. vnde Gal. nō vtitur isto vocabulo.s.chiracbra sed vocat chiracrata arteticam: vt i affō eunuchi ꝛ mulieres non podagrizant neq̄ calui fiunt: ꝛ in pluribus alijs locis ita dicit. verū est q̄ Gal. i vno librorū suorū nominat chiracbrā: ꝛ vtitur isto vocabulo.s.in li.ad glauconem gauri ponti: quem librum allegat Damas. cap. de catarro ꝛ non est ille liber qui vocatur epistola ad glauconē: sꝫ ē alius. sed Dias. vocat chiracbrā arteticam man⁹: vt apparet ī littera berstegasten: ꝛ in littera cappar]
Cirarizo .i.lacca
Cira .i.mandragora

Cap.166.

Circea fm Dias. cap. de circea. Circea nascitur in petrosis locis ꝛ solanis. folia habet strigno similia: vel lupinis: ꝛ ramulos infinitos: flores nigros ꝛ minutos ꝛ multos. habet virgam centro similē ꝛ radices tres vel quatuor albas ꝛ teneras ꝛ adoratas ꝛ termanticas bipalmi longitudine porrectas. fructus siue semen est ei in folliculis veluti corniculatis milio simile.

Posse. Dias. Huius radic].ʒ.iiij. quassati ꝛ in vinum fusi cotilas.vi. ꝛ accepti stericas purgant. semē ei⁹ bibitum lac mulieribus ꝓuocat.
Ciceron.i.mandragora: vt Dias. ð mandragora
Ciceros.i.buccini marini: ꝛ ē spēs piscis
Cirifolium est species apij: vel cerefolium
Ciriongon .i.gira solis
Ciricbion .i.chacimia
Cirinaicum est nomen loci vel regionis: vnde gūmi cirinaicum: vel opium cirinaicū.i. gūmi lazar qd̄ est assa fetida que herba optima ī locis illis inuenitur. similiter dicitur opium quirinaicū: vel cirinaicum.i.de illa regione: sicut dicimus opiū thebaicū a regione thebis: quia in ea optimū opium papaueris inuenitur. credo qd̄ quiria ꝛ thebis sit vna regio. Istud vocabulum ponitur a Diasco. cap.lasar. ꝛ cap.helleborus. ꝛ ꝓpter hoc opium qrinaicum vel cirinaicuꝫ est gūmi lasar. vnde Gal. Opium.i.succus vel lachrymū sed cirinaicuꝫ quidem omniū est calidissimū ꝛ subtilium partiuꝫ. ꝛ ꝓpterea diaforetissimū: gnīno ꝛ alia calida talia sunt sufficienter ꝛ spumosa. plurimū enim eoꝝ ex aerea ꝛ ignea substātia est. sunt aūt plurima opia radice aūt quecūq̄ vel germine inciso quod fluit ex incisione ꝛ grossum viscosum opium ē: specialius vō fm excellentiam cirinaicū ita nomināt
Cirinense idem qd̄ supra
Ciriari est acceptabile pondus
Cirinabareos .i.cinnabar
Circes vocat Oribasius cocleas quas Paulus siricas vocat: nos vō siliquas
Cirridia .i.caro marina
Cirrigrillion.i.spinosus porcus maior ericio: quē latini vocant istrice
Cirigilon idem quod supra
Cisantemon est quedam species ciclaminis
Cisantemos idem quod supra
Cisa.i.hedera: vel cisa.i.pica auis
Cissa idem quod supra
Ciseleon .i.oleum ð hedera
Ciseos .i.semen cariote

Cap.167.

Cistos vel cisseron est quedā species hedere: ꝛ est rosa canina: vel rosago: ad cuius pedē nascit̄ hypoquistidos: vnde q̄ sit species hedere patet per Diasco. cap. cissos. cuius due sunt species: vna flore albo: alia roseo. ꝛ est tertia species: cui⁹ frutex maior: folia longiora: colore obscuro odorem iactans: habens quandam tenacem humiditatem vt policaria: hanc dicunt laudanum colligere in creta. Plinius cap. ciston. greci appellant fruticeꝫ maiorē thymo folijs othici. duo ei⁹ genera: masculus ꝛ femina. flos masculi rosaceus: femine albus. hic videtur rosa canina sub qua nascitur hypoquistidos. vbi notandū q̄ Dias. vocat illā speciem rose canine hederam quam hyrci caprarum libenter edunt: lege ꝓ rose canine v̄tutib⁹.l.scissos.
Cissa .i.pica auis
Cissia idem quod supra
Cissicidos idem quod supra
Cissiros .i.pumex lapis
Cisoseratrano vocatur herba similis hedere: ꝛ ē dicta hedera rufa

Cap.168. de hedera

Cissos gre. latine hedera. ꝛ dicit̄ hedera qm̄ libenter a capris editur. ꝛ iō sicut patebit infra aliq̄ sunt hedere genera que non habent cū ea similitudinē nisi quia sic dicunt̄ vt barba hircina: ꝛ rosa canina. vn̄ vera hedera dicta ē eo q̄ ab arboribus secanda adhereat. Alij dicunt hederā vocatam eo q̄ hedis lactis habundantiam ī escaꝫ teneris prebeat: cuius ꝓprie genera sunt plura: sꝫ veri generis hedere fm Dias. capit. cissos. species sunt tres: alba: nigra: ꝛ elix. Alba vō semē affert album: nigra nigrum aut croceuꝫ: quā multi dionysiā vocāt. Elix vō nō habet semen sed folia minuta ꝛ angulosa ꝛ grossa. nigra vō vocat̄ dionysia a bacho: qui dionysius vocabatur quē potatū hedera coronatum aliqui fingebant. sunt enim hedere fri. ꝛ terre indices. vnde frigidum sunt antipharmacum ebriantis. sīqs potatus hedera coronatur: nam coronatus hedera non inebriatur. vnde illo tempore non incoronabantur hedera nisi ad summū potati: ut fugerent ebrietatem. Theodorus priscianus vocat fructum hedere corimbū a corono as: qd̄ est verbum actiuum: ꝛ inde deriuatur corelatim ꝛ est premiū alicuius certaminis ꝛ inde venit corimbus.i.hedere fruct⁹: quia inde coronabantur antiqui: ꝛ potissime poete in signuꝫ virtuose repletionis capitis. vnde Ouidi⁹ metha. quarto: ꝛ gradus distinguit vele corimb⁹. Est alia

hedera que vocatur terrena: et alio nomine vocatur camecissos: pro quo. L. litteram camecissos. Est aliud genus cissos non verum secundum Dias. cap. cissos. sed sic per quandam similitudinem vocatur: quam multi vocant cistereon. i. rosam caninam. Est aliud genus hedere secundum eundem quam multi antion vocant alij barbam hircinam: quia pinguedo eius adheret barbis hircorum. frutex est similis cistereon: sed longiora folia habet hec et integra. et nescio quam pinguedinem super folia. virtus est illi stiptica in folijs similis superiori. et ex ea colligitur laudanum huius enim hedere folia hirci caprarum libenter manducant: quam cum depascere ceperint pinguedo illa que super folijs erat barbis et humeris hircorum adheret: et a diligentibus ex ipsis collecta et in se redacta laudanum faciunt. Alij vero super ramos ipsius funes trahunt extendentes inter se et siquid ex ipsa pinguedine funi adheserit colligunt. et sic vtuntur tali disciplina: et manibus fricata malaxant et pastillos ex ipsa faciunt quod laudanum vocant. est autem vtile quod odore plenum est et viride: et facile ad malaxandum et pingue: non habens arenam commixtam: et mininime fragile et simile resine. cuius virtus ca. est et hu. in fine primi gradus prope secundum. substantia eius est subtilis multum. et in sapore eius est stipticitas pauca. **Sera.** li. aggre. cap. lebleb .i. volubilis minor plures sunt eius species. et vna earum dicitur cussus et dicitur funis pauperum. et est maior et agrestis. et est herba similis minori volubili: nisi quia ipsa est durior ea. et sunt eius tres species: quarum vna est alba propter albedinem sui fructus. et secunda est nigra: et nominatur sic propter sui nigredinem. et habet semen nigrum vel coloris crocei. et tertia dicitur elix: et non habet fructum siue semen: et est illa que adheret rebus: et habet ramos minutos et folia minuta viridia angulosa amara et grossa. Et alia species ex ea est que dicitur achin. et est herba cuius folia sunt sicut cussus: nisi quia sunt minora eis. et habet ramos longos qui adherent omni rei cui appropinquant ex arboribus. et nascitur in vineis et triticis et in campis et dicitur esse species que dicitur achin. et est volubilis minor: et assimulatur in folijs cussus: nisi quia sunt minora eis et plus rotunda: et super ipsa sunt pili. et habet ramos minutos longitudinis quinque aut sex palmorum exeuntes ab vna radice: et sunt pleni folijs. et folia sunt ei pontica. et nascitur inter triticum et in locis domesticis. Et idem auc. Gal. substantia cussus est composita ex duabus substantiis terreis: quarum vna est fri. et alia cali. acuta. et est in ea dum est recens substantia terrea aquosa: que quando desiccatur resoluitur: et remanent due substantie terree. et in sapore eius est stipticitas: et acuitas. et virtus eius secunda est que resoluit et adunat. Et idem Sera. ca. ledent. i. laudanum. et colligitur ex vna specie cissos. et est arbustum quod assimulatur cistereon nisi quia folia eius sunt longiora et nigriora. et habet humiditatem que adheret manui tangentis eam in vere. et est stiptica. et confert ad omnia ad que confert cussus. et ex hac specie accipitur laudanum: quod disciplina superiori conficitur. **Posse. Dias.** Omnis hedera habet virtutem viscidam et stipticam: vnde nerui citius eam sentiunt contrariam. vnde ex contrarijs componitur virtutibus. stiptica enim est et fri. et acris: cali. et aquosa participans substantia. huius folia viridia in vino cocta magnas plagas congluctinant. et maliciosa cicatrizant vlcera ex igne facta. flores eius digitis tribus sublati bibiti dysentericis medicantur si bis in die bibere dantur. folia eius mixta cum cerotis combustionibus maxime prosunt. Item folia eius cum aceto cocta et imposita splenem tumentem attenuant. succus eius naribus infusus purgat caput et dolores capitis mitigat. cum oleo puro decocta doloribus aurium opitulantur. nigre hedere succus aut summitas eius si bibitur amentes homines prestat. quinque grana seminis eius cocta cum oleo ro. in corio mali granati et auri dextere infusa sinistro denti dolenti medentur. et vt cataplasma imposita capillos nigrescit. similiter et vlceribus vtilia sunt. folia eius cum vino cocta combustionibus medicantur. maculas imposita emendant. summitates ipsius bibite vel imposite menstruis imperant. post purgationem vero mulierum. ʒ. i. bibita generare non sinit. cacumina ipsius trita et melle addito et supposita aborsum prestant succus eius naribus immissus putredinem narium tollit: lachrymum eius pediculos occidit: et capillos euellit: quibus euulsis impositus non renasci sinit. et in dentem cauum missum dolorem tollit: et ipsum corrumpit. succus radicis eius cum aceto bibitus morsibus spalangionis occurrit. Plinius cap. de hedera. Nascitur in diuersis arboribus et parietibus et petris et terris. huius folia trita dysentericos remediat. et frumento mixto ad combusturam et vulnera cancerosa prodest. **Gal.** vij. sim. phar. capit. cissos vel hedera. ex contrarijs componitur virtutibus. habet enim quid et stiptice substantie: quam quidem terrestrem frigidam monstrauimus existere. habet autem quid et acris: quam ostendimus calidam esse et gustus testatur. tertia autem cum his aquosa substantia participat tepida cum viridis est. cum enim siccatur hoc quidem diafora primum necesse est: reliqui vero terrestrem: frigidam: et stipticam: et calidam que acris est. sed viridis quidem coctis frondibus cum vino magnarum plagarum est congluctinatiuus. cicatrizat autem et eas que ab igne vlcerationes. cum aceto vero frondes cocte spleneticos iuuant phlegmones. vero sanat rheumata et vlcera antiqua secundum aures et nares. si vero acrius apparet cum oleo dulci miscetur. gummi vero eius sextupedes interficit. et capillos destruit: calide intantum existens virtutis vt comburat. Idem Gal. vij. sim. phar. cap. cithacus siue cystarus. et est rosa canina stiptica est frutex in gustu. et in omnibus que secundum partem actibus: frondes attamen et germina parua trita intantum siccant et stipticant vt gluctinent vulnera. flores vero super omnia sunt operatiuiores: vt si cum vino bibantur: et dysenterias: et ventris imbecillitates: et rheumata: et humiditates sanent. cum vero

cataplasmantur putridos humores vlcerū iuuant ē enim eorꝫ virtus non generose siccatiua in secū do gradu:ꝛ a cōmensuratis cōplete.ē aūt fri.intā tum hic frutex ut tepida participet caliditate.hy poquistidos vō nominata multo plus q̄ꝫ folia est stipticior ꝛ efficax sufficienter pharmacuꝫ ad oēs fluxibiles passiones:puta sanguinis eductiōes:flu xus muliebres:vomit⁹ ꝛ dysentericas dispositiōes ꝛ etiam si solutam aliquam particulam roborare volueris humiditateꝫ abundantem:quocirca in stomaticis epithimatibus ꝛ epaticis permiscetur.

Dias. Laudanum capillis fluētibus occur rit.mixto vino mirrha ꝛ oleo myrti no cicatrices nigras ītegro reddit colori.oleo ro. mixto dolorem auriuꝫ tollit.fumus eius excludit secundinas.duricies matricis dissoluit.malagma tibus necessarie miscetur.tussientibus medicat̄ cū vino mixtū ventrē stringit.ē etiā illi vt⁹ diureīca.

Gal. vij.sim.phar.Cithus siue cistus id ē lau danum.ē autē subtilium partiū in sub stantia:ꝛ calide virtutis ꝑm primū accessuꝫ cōple te vt ꝛ secundū tangat. ꝑpterea virtus eius ē que maturat: aggregat:ꝛ fortificat: ꝛ similiter diafo retice ē virtutis ꝛ digestiue.ꝛ vltra predicta habꝫ quandam stipticitatē breuem:ꝑpter quod cōfert egritudinibus matricis:ꝛ fortificat eaꝫ.ꝛ facit ori ri capillos qui cadunt:ꝑpterea quia destruit qd̄ est in radicibus eorꝫ ex humiditatibus eorꝫ malis ꝛ stringit sua stipticitate poros ꝑ q̄s egrediūt̄ pili fiunt he passiones ꝑpter paruos hum ores visco sos ꝛ grossos quos incisiua ꝛ diaforetica pharma ca maxime educunt ꝛ euacuant.subtilium vō par tium oportet esse virtutis ca.ꝛ non multū stiptice non tñ intantum subtilium partiū ꝛ siccantium vt siccent ꝛ depascent cuꝫ humoribus preter naturā aceruatis ibi naturalē humiditatē que auget ca pillos.ita enim non alopicias sanabunt magis q̄ꝫ caluiciem operabuntur.necnon ꝛ laudanuꝫ incar nat vlcera difficilis consolidationis.ꝛ miscetur in medicinis sedantibus tussim.ꝛ quando bibitur cū vino veteri stringit ventrem.ꝛ fit ex eo fumigium ad expellendum secundinam.ꝛ ponitur in nasca libus valentibus contra duriciē matricis. Paul⁹ cap. de laudano.est eligēdum quod ē pōderosi⁹ et nigrum ꝛ quod malaxari pōt.et valet etiam sic electum contra epileptiā si inungat̄ spina patiētis et valet ad frigiditatē matricis: ꝛ suffocationē:si mulier ex eo recipit fumum et sup inferiora.valꝫ etiā contra relaxatiōeꝫ dentium si laudanū ꝛ ma stix cōficiāt̄:ꝛ circa gingiuas extra ꝛ ītus ponāt̄

Sera. auct. Diasc.cap. ledent.virtus lauda ni est ca.mollificatiua aperitiua orifi ciorꝫ venarꝫ qñ miscet̄ cum vino ꝛ mirrha: ꝛ cuꝫ oleo myrtino sup cicatrices vlcerꝫ meliorat eas. Et qñ mittit̄ ī aurem cum vino quod dicit̄ idro mel:aut cum oleo ro.curat doloreꝫ earꝫ.ꝛ fit inde fumigiuꝫ ad expellēdū secūdinā.ꝛ ponit̄ ī cōfecti one nascaliuꝫ vel collyriorꝫ matricū:ꝛ confert du riciebus earꝫ.ꝛ miscet̄ in medicinis sedātib⁹ dolo rem:ꝛ in medicinis tussis:ꝛ in vnguentis.Et qñ bi bit̄ cū vino veteri stringit ventrē:ꝛ ꝑuocat vrinā.

Auic. Laudanū est subtile:et ē in eo pauca stipticitas.ꝛ est maturatiuū humidita tum grossarꝫ viscosarꝫ quas cum equalitate resol uit:in quo ē virtus attractiua.ꝛ est calefactiuū ape ritiuum orificiorꝫ venarꝫ:ꝛ ingredit̄ in sedatione doloris.ꝛ facit nasci pilos:inspissat eos et ꝑlōgat eos:ꝛ cōseruat ꝑprie cū oleo myrtino ꝛ cū vino:ꝛ non facit hoc nisi quia ipsū est subtile ꝛ profunda tur.ꝛ ē resolutiuū.ꝛ mūdificat corruptionē corro dentem carnem.ꝛ est attractiuuꝫ ꝛ attrahit mate riam bonam ad pilos:verūtñ non videtur cōfer re caluiciei cum incipit:ꝛ casui pilorꝫ cuꝫ apparet cutis:ꝛ fluxui capillorūꝫ.ꝛ non peruenit ad hoc vt sanet allopiciam:quoniā materia allopicie non re soluitur nisi virtute que est supra virtutē resoluti onis eius.ꝛ laudanum consolidat vlcera dure cō solidationis.ꝛ distillatur cum oleo ro.in aurē do lorosam.ꝛ ingreditur in medicinis sode ꝛ pulsati onis.ꝛ confert tussi.ꝛ resoluit apostemata matri cis suppositum in pessario.ꝛ attrahit fetum mor tuum.secundinam suffumigatione facta ex eo in traiectorio. ꝛ quando bibitur cū vino antiquo cō stringit ventrē ꝛ ꝑuocat vrinam.

Cissos eritrano est herba similis hedere ꝛ voca tur hedera rufa

Cissomelas vel melanos.i.hedera nigra

Citan est medicamen quoddam ad splenem

Citran idem quod supra

Citrago vel citraria.i.melissa

Citra .i.cimolea

Citraria.i.melissa:ꝛ grece dicitur melifilon

Citrangulum quid est.l.l.citromolum

Citison .i.galla asiana

Citinoruatis .i.caduca malipunici

Citici .i.rannus

Cition .i.cicuta

Citinus:Plinius sic vocatur primus pomi part⁹ malipunici:Dias.vō dicit quitinus

Citina .i.flos maligranati

Citisum .i.folium

Citrina .i.melissa

Citrionia .i.citonia mala

Citonium quid est.l.l.cusa

Citon .i. lac diuisum a sera

Citroc .i.citrum

Citromolum grece:latine citrangulum.vnde sci endum q̄ꝫ citranguluꝫ est cuius acetositas ꝛ semi na in vsum veniunt. de citrangulo vō nūq̄ꝫ menti onem repperi nec vidi nisi in q̄nto Auic.cap. de syrupo alkedre ex cōpositione sua. ꝛ in Damasc. in antidotario vbi facit oleum de citrangulo: ꝛ oleum de citrangulorum seminibus

Citula est herba quasi cicer:ꝛ est cicer erraticum

Cithus .i.laudanum

Citrum legumen est quo caremus.vel citruꝫ.i.po mum citrinum:pro quo.l.l.hatros.

Cap.169.

C Jtrullus lati:ara. hake. Sera.

li.aggre.cap.rabera.auc.Gal. Citrullus frigidior est cucumere: et generat chimum viscosum: et humores crudos in venis. et accidunt ex esu eius febres antique male. neqʒ provocat vrinam sicut melon. et nocet stomacho: quare oportet qui vult vti eis vt vtatur ameos: nisi stomachus eius sit valde calidus. Et idē auc. Habix: aqua citrulli et cucumeris confert inflāmationibus febrium: et sedat sitim. et laxat ventrem laxatione bona sine nocumēto aliquo: et debet buliri cum zucaro albo: et non oportet q detur habentibus naturam duram ad mouendum nimis: quia illa aqua non habʒ tantā virtutem q laxat naturam duraʒ: et si ipsa faceret moram in stomacho forsitan induceret laboreʒ et nocumentum et inflationes. Rabi moyses. citrullus cum eius digestio tardatur generat humores venenosos. Isaac in dietis particularibus li.iij. cap. de citrullis. sunt frigidiores et grauiores cucumeribus. frigiditas enim eorum est in fine tertij gradus proinde grossum generant phlegma. et neruositati stomachi magis nocent cucumeribus. rursus propter suam duriciem et frigiditatem sunt grossoruʒ humoruʒ generatiui: quod certificatur: quia citrulli in stomacho moram facientes venenosorum corruptionē subeunt humorum. citrulli magis stomacho nocēt: medulla tñ eorum perfectiorē generat chimū

Cyamus .i. faba

Cyrinaicum quid est. l.l. cirinaicum

Cynus .i. lentiscus

Chylus. i. succus diachilon. i. de succis vt syrupus diachilon. i. de succis: inde chysma. i. clystere: dicitur chilus cibus in stomacho digestus

Cymosis sm Oribasium appellatur cum in cornea tunice oculi vel coniūctiua apparuerit carnositas humoris: et ē vngula. sed mihi videtur q sit ophthalmia: qm̄ Gal. quarto de accidēti et morbo ca. vi. loquēs de ophthalmia et vngula pōit chymosiʒ et pterigiā et vngulā sic q chymosis nō vr̄ vngula sʒ ophthalmia.

Chimosin ideʒ qȯ s̄

Chibesi .i. malua

Chilum .i. succus liquiricie

Chilos. i. veruca similis capitibus clauorum

Chimus est massa humorum facta in epate ex succo tracto a stomacho

Chirurgia .i. manualis incisio

Chimon .i. manus

Chias .i. mastix

Chirtim .i. altea

Chili .i. labium

Chimerus .i. edus

Chimera .i. caput

Chirates est pondus quatuor granorum ordei

Chimenon .i. chibane

Chimethla cassius felix sūt punitiones latine dicte rosule a pernicie: quoniā sunt a frigore hyemis tēpore: et oriuntur in calcaneis et digitis pedum

Chimocaces idem quod supra

Chirutea idem quod supra

Chinobar .i. cinobar

Chilidomon quid est. l.l. bauroch

Chindes quid est. l.l. lapis liberans a venenis

Chibane est species cardamomi subtilior cardamo quo vtimur: et alio nomine vocatur chimenon

Chitim .i. altea

Citronolia quid est. l.l. batronig

Cap. 170.

Chibur ara. vel albusac: lati. vo et grece sulfur: ca. est et sic. in quarto gradu. tertia est actione caloris excocta in essentiam sulfuream cōmutata: aquosis et terrestribus: et igneis transeuntibus. Est aūt aliud sulfur viuum qȯ tale est q̄le a terra producitur. aliud est extinctuʒ siue mortuum qȯ artificialiter paratur et in calamis ferreis fundītur. Auic. li.ij. cap. de sulfure. Sulfur est omnibus notum: est ca. et sic. ad ad quartum perueniens: substillatiuuʒ et attractiuū Dias. cap. sulfur oībus notum. eligendum est viuum et colore limpidum et resplendens et perlucidum sine lapide: quod missuʒ in focum viridem facit colorem et pinguē. nascitur in melosda: et lippara. Posse. Dias. Virtus ē ei q̄ resoluit et abstergit: et que resistit venenis maritimis: et alijs similibus eis quando teritur et puluerizatur super locum morsure: et conficitur cum sputo aut vrina: aut cum oleo veteri: aut cum melle: aut glutine elbotin: curat scabiem et egritudinem in qua eleuatur cutis: et hoc quia ipsum aufert egritudines absqʒ hoc q impellat materiam ipsorum ad interiora corporis: et educit saniem ex pectore. et quando transglutitur cum ouo sorbili: aut fit fumigiū cum eo confert asmati. et quando fumigatur mulier cum eo educit fetum. et miscetur cum glutine albotin: aut resina pini: et aceto: confert scabiei vlcerose: et empetigini: et maculis albis que fiūt i vnguibus. et aufert morpheā. et curat elefantiam. et similiter cum resina et aceto curat puncturam scorpionis. et quando miscetur cum nitro et fricatur inde corpus. aufert pruritū et sumitur in potu cū aqua aut ouo sorbili: et curat ictericiam. et est bonum corize. et quando puluerizatur super corpus aufert sudorem. et quando linitur super podagram cuʒ nitro et aqua confert ei. et confert quando fit fumigium cum eo surditati et obliuioni: et miscetur cū melle et vino. et curat attritiones aurium quando liniuntur cum eo. Aui. li.ij. cap. de sulfure. cali. est et sic. ad quartum perueniens. est subtiliatiuum: attractiuum: et est ex medicinis ad albaras proprie dum non tangit ipsum ignis. et quando miscetur cum gūmi albotin eradicat vestigia que sunt in vnguibus. et cum aceto ponitur super morpheā: et ponitur super adustionem: et vlcerationem: et abstergit empetiginem: et proprie cū visco alinbat. et proprie etiam cū aceto et cum nitro propter pruritum lauatur ex eo corpus. et ipsum est cuʒ nitro et aqua super podagram linitum conueniens et stringit corizam suffimigatum. et administratur cum aceteto et melle super contritionem aurium.

Chictanda quid est. l.l. batronig

Chimorcia .i.cyminum
Chimara ē cardus q comedit
Chinosbatin est secunda species bati q̄ vocat idea
Chium .i.lentiscus
Chirabes .i.scrofule
Chirin .i.pcelliones pisces
Chiros .i.porcus
Chirogrillus vel cirogrillus id ē dicunt: sed veri⁹ dicitur chirogrillus: quid est.l.l.chirogrillus
Chiros effectinos .i.manuū operatio
Chimunde .i.fluxus mēstruorum
Chitran quid est.l.l.alchitran
Chiroma.i.armoniacum nō purū: p q̊.l.l.vasach
Chichamini .i.bolus armenus
Chimolea .i.cimolea

Cap.lvi.

Chiarzamber ara.gre.⁊ la.cassiafistula. Sera. li.ag.cap. chiarzāber.i. la. cassiafistula: ⁊ sunt canne concave: quarū color est rubeus ad nigredinē declivis.⁊ inter ipsas sunt lamine ex carne nigra ⁊ parietes dividentes inter eas.⁊ intra laminam sunt grana xilocaracte: ⁊ eiusdem magnitudīs.sapor eius est dulcis.⁊ color eius est inter glaucedinem ⁊ ruborem.⁊ affertur a babylonia ex terra aliemen.⁊ virtus eius est q ipsa est equalis cōplexionis.⁊ electa ex illa est que est in canna sua interius nigra: gravis: ⁊ lucida.⁊ qđ de ipsa vtimur plurimū est caro: lʒ etiam cortice aliquādo.Et idē aucto.Aben mesuai.virtus eius est que resolvit ⁊ extingit acuitatem sanguinis. Jo.mes. Cassiafistula est ex medicinis in quibus est fiducia iuvamentorum: ⁊ est sine nocumēto carens acuitate: ⁊ mordicatione: ⁊ omni excessu ledēte: que potest exhiberi in omni etate: ita q pueris ⁊ pregnantibus.constat autē eius electio in sex ꝓprietatibus: vt q ei⁹ harundo sit grossa plena splendens multi ponderis.⁊ sit pulpa ei⁹ splendens: ⁊ pinguis.⁊ basta ex harundine: ⁊ conservata in vasis vitreatis: est equalis cōplexionis ad latus caliditatis declinans.⁊ est hu.in primo.⁊ est lenitiva: ⁊ resolutiva: clarificativa sanguinis: sedativa eius acuitatis: ⁊ cholere rubee.nocet debilib⁹ habentibus viscera lubrica.removetur ab ea hoc nocumentū in permixtione myrabolanorum ⁊ reubarbari.⁊ aqua masticis: ⁊ spica.⁊ quandoq; necessarium est ei addere lubricitatem ⁊ ꝓprie in desiccatione viscerū: quare miscetur ei oleum de amigdalis dulcibus ⁊ diuretica faciunt eam declinare ad vias vrine: quare necessaria est eorum permixtio quando oportet mēbris secunde expulsionis conferre.⁊ ipsa est de tarde ⁊ debiliter solutionē facientibus: ꝓpter qđ permiscenda sunt cum ea ex rebus habentibus acuitatem: sicut albasce ⁊ isopus ⁊enim vigorant eius operationē: ⁊ magis adhuc si cum quibusdam ex ventrē solventibus misceatur.⁊ ipsa cum aqua casei est nobilis operationis

Posse. Sera. aucto. Aben mesuai cassiafistula extinguit acuitatem sanguinis.⁊ sedat apostemata dura q̄ fiunt ex eo.⁊ resolvit apostemata dura que fiunt in gingivis ⁊ gutture quando fiunt cū ea gargarismata cū aqua arboris vulpis: ⁊ passulis.⁊ confert ictericie: ⁊ dolori epatis.⁊ purgat cholerā adustam.⁊ mollificat ventrē mediocri mollificatione.⁊ mundificat nervos. Jo.mes. Cassiafistula mundificat sanguinem ⁊ removet acuitatem eius.⁊ sedat sitiʒ: ⁊ ꝓprie cū succo endivie: aut saltem depuratam sm artem.⁊ ipsa quidem mundificat stomachuʒ: ⁊ educit choleram ⁊ phlegma.⁊ illud operatur sine nocumento: ⁊ caret mordicatione.⁊ ipsa quidem lenit guttur ⁊ pectus: ⁊ resolvit apostemata acuta in eis.⁊ confert calefactioni renum sumpta cum diureticis ⁊ infusione liquoris: ⁊ ꝓhibet generationē lapidis in eis.⁊ confert febribus cholericis.⁊ dosis ei⁹ sm Sera.auc.Aben mesuai: est a.ʒ.vi.vsq; ad.ʒ.x.

Avi. li.ii.cap.de cassiafistula. Cassiafistula ē equalis in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ humiditate: ⁊ est resolutiva ⁊ lenitiva.⁊ confert apostematibus calidis: ⁊ viscerib⁹ ꝓprie: ⁊ gutturi qn̄ ex eo fit gargarismus cum aqua solatri.⁊ linitur super apostemata dura ⁊ confert eis.⁊ liniunt ex ea podagra: ⁊ iuncture dolorose.quando dissolvitur manibus in aqua coriandri humidi cum spuma psilij: ⁊ deinde fit ex ea gargarismus: confert prefocationi.⁊ mundificat epar.⁊ confert ictericie ⁊ dolori epatis.⁊ est lenitiva ventris.⁊ educit choleram adustam: ⁊ phlegma.⁊ resolvit sine nocumento: ⁊ absq; mordicatione adeo q ipsa est conveniens pregnantibus: ⁊ solvit eas.loco eius ponitur medium ipsius terebiabin de: ⁊ triplum ponderis eius de carne passularū: octavum ponderis ipsius de turbit.⁊ quandoq; ponitur loco passularum liquiritia

Chironus .i.chirion
Chiles.i.verruce similes capitibus clavorum
Chion vocatur vlcus mellinum malū per foramina velut mel pus emittens
Crisitis litos vocatur aureus lapis: ⁊ aliquando lithargyrium sic vocatur
Chrysolitos .i.chrysolitus lapis
Chrisura est semen in antidotario virili in mitridato more rubi exponitur
Chrite .i.ordeum
Chrites.i.parvissima ⁊ purulēta collectio: latino vero nomine vocatur ordeolum in capillis palpebrarū: aut paulo superius nascens
Chriconichia .i.radix vnguium
Crimon .i.cepe
Chritas .i.glandula
Ckiras idem quod supra
Ckiratica .i.percussiva
Ckirabalios .i.armoniacum
Clysma .i.clystere
Clitiriza .i.liquiricia
Cliendepon .i.suldago
Clipsis .i.defectio vel āgustia
Clisteos est semen cariote

Climia.i.cadimia Clion.i.pulegium
Climastecha.i.lithargyriũ Clibit.i.git
Climasmãtica.i.lithargyriũ Climiafelde.i.fuligo
Clidonas greci vocant quando agitatur aqua in ventre sicut in vtero
Climaticos est species aristologie
Climatis .i.vitis alba
Clipealis quid est.l.l.albimenum

Cap.172.

Clinopodium vel clinopodum

gre.la.vo vocat᷑ pes coruinus.

Dias. cap.de clinopodion.frutex ẽ sarmentosa duobus palmis ascendẽs õ terra.nascit᷑ locis saxosis.folia habet similia herpil o ⁊ florem prassio simulantẽ. ⁊ alio noĩe vocat᷑ pes coruinus:pro quo **Gal.** vij.sim.phar.cap.clinopodij.calide ẽ virtutis:nondũ caustice.est aũt subtiliũ partiũ ₰m sb stantiã.ponet vtiq₃ qs tertij gradus in calefaciendo ⁊ ĩ sic cando. **Posse.** **Dias.** Herba ipsa bibita ⁊ cocta morsibus venenatis occurrit.de alto cadẽtib᷒ opitulatur.stranguriȷs prestat effectũ.menstruis ĩperat.abor̃suʒ facit. potui data acrocordinas multis diebus tollit.vrine difficultati tardissimi tẽporis medetur.flos ei᷒ lectipedi similat᷑: vnde ⁊ nomen sũpsit. **Aui.** li.ij.ca.de pede coruino.cõfert solutioni antique. ⁊ confert colice. ⁊ efficit operationẽ hermodactilorũ absq₃ nocumento. Paulus cap.de pede coruino.medet᷑ dolorẽ iũcturaꝝ ꝯfortãdo mẽbꝛ:⁊ materiã resoluẽdo.
Clice.i.turdi Clinabile.i.myrtinum

Cap.173.

Climenum

Dias. cap.climenũ.habet hastã quadrã similẽ fabe viridi.⁊ folia sil'ia arnoglosse folliculos hñs duos sup vgas sibi coherẽtes similes iridi ⁊ polipodio. **Posse.** **Dias.** Succus eius cuʒ radice sua emoptoicis ꝑdest.ciliacis singulare ꝑsidiũ est.fluxũ mulieꝝ stringit.ṽtus ẽ illi stiptica ⁊ frigida.naribus ꝓfluentẽ sanguinẽ sistit.folliculi ipsius vulneribus ĩpositi paracolesim faciunt.
Clitenus est herba quã Dias.vocat periclimenon ⁊ est caprifolium
Cnicus agri.i.cicer rusticũ Cnicos.i.anticrocũ
Cnicapeos .i.peucedanum
Crimia sunt grossiores partes tritici mola moliti
Crimon leucon .i.liliũ albũ
Crisocantes .i.hedera arborea
Crinon.i.liliũ rubeum Crimon idẽ qd̃ s̃
Crichi.i.ordeum Critariuʒ idẽ qd̃ s̃
Crisson.i.idrogagus:vl' scrisson:vel senation:vel herochalcham idem
Crista gallinatia est herbene species.Dias.cap.de gerebotano.⁊ non est centrũ galli:sʒ centrũ gallinę:⁊ est secũda species gerebotani.l.l. gerebotanũ
Crinos leucos .i.lilium album
Crinoti.i.lilium.vnde sapo fit:⁊ est hyreos
Crima.i.vnctio Criso.i.aurum
Crisanticum.i.elapinum quo pictores vtũtur:vel est litos lapis
Crisitis .i.lithargyriũ rubeũ
Crisocolla est arbor non alta mellinum habẽs lignum interius:⁊ est illa que vocat᷑ scotanum
Cristis.i.plumbata Cap.174.

Crithimon gre.vel chrithimũ:lat.cretan᷒

Gal. vij.sim.phar.ca.de cretano Crithimũ salsuʒ est quodãmodo cũ gustat᷑ simul cũ breui qualitate: quocirca ⁊ virtus eius abstersiua est simul ⁊ exsiccatiua debilior est autẽ ₰m vtrasq₃ amari longitudine. **Dias.** cap.crithimon.Frutex est herbe duos ramos habentis in vni᷒ cubiti lõgitudĩe.nascit᷑ locis saxosis:⁊ maritimis:cũ folijs albis ⁊ pinguibus:similib᷒ andragne: sʒ latiorib᷒ ⁊ oblongis.florẽ habet album ⁊ semen libadotino simile:magis rotũdũ ⁊ odoratũ:qd̃ desiccat᷑ vt triticũ.radices tres aut quatuor habet:digiti grossitudine ⁊ odoris suauissimi plenum. **Posse.** **Dias.** Folia ⁊ semen ei᷒ ⁊ radices cocte cum vino ⁊ bibite vrinam ꝓuocant.ictericis medicant᷑.menstruis imperant.crude ⁊ elixe comedi possunt. ⁊ in sale cõposite manducant᷑.folia ei᷒ in gustu salmacida sunt. Paulus cap.de cretano.Cretanus ca.ẽ ⁊ sic. in tertio gradu.herba est q̃ ĩ locis maritimis reperitur.ṽtutẽ habet valde diureticã ex subtili substãtia.contra dissuriã:stranguriã:⁊ viciũ lapidis:⁊ iliacam passionẽ herba ipsa in multa quãtitate buliat in aqua salsa vino ⁊ oleo:⁊ in ea sedeat patiens vsq₃ ad vmbilicum. Itẽ contra iliacã passionẽ ponatur in clysteri
Crithinũ idem qd̃ s̃ Critimon idem qd̃ s̃
Crisilon clematices est quedã spẽs trifolij
Crimũ.i.lilij flos Crinum idem qd̃ s̃
Crior .i.aries
Crior apud Dias.est quoddã gen᷒ ciceris aretini
Crisantemo.i.aureus flos:⁊ est aurigea
Crisanticum vinum.i.aureum
Criseos.i.aureus Crison.i.aurum
Crisma.i.vnguentũ Crisocaltos.i.auricalcũ

Cap.175.

Crisocolla gre.vel viscolles ara.tincar:lati.vo borax vel auriglucten.

Sera. li ag. ca. tincar.i.borax ⁊ est ex speciebus saliuʒ.⁊ in sapore suo reperitur de sapore baurach:⁊ habet cũ hoc parũ amaritudinis:⁊ est minerale:⁊ minera eius est in ripis maris.⁊ est artificiale qd̃ fit cũ vrina infantitum. Plinius cap.de crisocolla:est humor in puteis ꝑ venã auream defluens crescẽte humore rigorib᷒ hibernis in duriciem pumicis laudatiorẽ eandeʒ in aurarijs metallis:⁊ ꝓximã in argentarijs cõpertuʒ ẽ fieri.inuenit᷑ ⁊ in plũbarijs:vilior tñ oĩb᷒ his metallis.faciunt autẽ aliqui multũ innaturalẽ illam

imissis in venā aquis leuiter hyeme tota vsq in estatis mensem: deinde siccatis in iunio et iulio: sz vt plene intelligatur nihil aliud crisocolla quam vena i puteis natiua duritie maxime distat vnaz vocant etc. alia crisocolla fit artificialiter. Dias. cap. viscallos. i. viscolla. aliud artificiale. aliud naturale. artificiale fit in hunc modū: mortariū fit cū pistello suo in quo alumen liquidū nitrū et sal equo pondere cū aceto muniantur sub sole feruente donec spissum fiat: et colorē ceruleū faciat: postea vt figitur collyriū. aliqui vero cū vrina infātis masculi hoc faciunt: et idoneū fit ad aurum gluctinandū. et similiter aliud naturale est quod foditur i terra. eliganda vero est crisocolla que prassinū habz colorē: melior est armena. secūdo macedonica et cypria eligenda est sine lapide et sine terra. lauanda vero est sic: mitte in mortario cū aqua crisocollam et manibus confrica fortiter: et cū resederit liqua et iterū mitte aquā confricans: hoc faciens quādiu limpida et munda exeat: et sic eijciens in sole sicca et vtere: quā si cōburere volueris mitte eam tritā in sartagine: et carbonib[9] ipone et coque. Posse. Dias. Uires habet stringentes valde cū magna exasperatione. est similiter illi virtus incisiua et constrictiua detergit nāque lacescendo et attenuando cicatrices et cutim. rheuma gingiuarum cōpescit. vulnera purgat. carnē superflue vulnerib[9] crescere non sinit. termantica est et stiptica et putredinē faciens et morsicosa. vomitū prouocat: plus sola accepta homicidiū facit. collyrijs miscetur ad lachrymas facientibus.

Sera. tincbar. i. borax: et est ex speb[9] saliū: ca. et sic. cōplexionis in quarto. et cōfert corrosioni dētiū: et occidit vermes qui fiūt in eis: et sedat pulsationē cor. et hz in hoc proprietatē mirabilē: et est glucten auri. Cap. 176.

Crisocolla

Crisocolla aristin que dicitur vga est herba sz Dias. cap. crisocolla aristin: in qua est capitellū simile isopo. radix est illi aspera et tenuis similis helleboro nigro: gustū habens cipressi subdulcē et austerū. nascitur locis vmbrosis et saxosis. Posse. Dias. virtus est ei termātica et stiptica. radix ei[9] peripleumoniacis apta est: accipitur vero in mulsa cocta. in purgationib[9] stericis maximuz effectum habet.

Crisocomon. i. camomilla: et est dictū aurea coma i. bona coma

Crisosis grece: latine aurata piscis.

Cap. 177.

Crisogonium

Crisogonium est dictuz semen aureū: vel coma aurea. est enī crisogoniū sm Dias. herba cuius vga est recta et alba folia habens angusta in circuitu sicut abrotanum: et comā in sūmo et i gyro aurosam: in qua est capitellū obrotundū. radix eius tenuis est. nascitur locis asperis. Posse. Dias. Coma ei[9] bibita cū vino dissurijs et morbibus venatis salutare presidiū est. sciaticis et conquassationibus medetur. menstruis imperat. coagulatū sanguinē ventris et vesice soluit vino aut oximelle bibita catarrū abstinet. z. i. cū vino albo apposita rebus tutas eas a tinea seruat

Crisolaria est hedera cuius semen est aureum

Crisolocanna est grecū corruptū: nam grec[9] crisolocana dicit: et est dictū aureū olus a bonitate sua nam locana dicunt de oi olere: et est atriplex

Crisomula est species fruct[9] declinans ad colorē aureū: et nostro ideomate cozula: vel beracoche: pro quo. l. l. cesimes

Crisomola idem quod supra

Cap. 178.

Crision

Crision sm Dias. ca. crision. est herba cui[9] vga est mollis et longa duobus cubitis: triū angulorum: et spinosa est cū thyrsulis purpureis: atque senescentibus: circa quos sunt folia mollia et similia buglosse: sz asperiora et minora: et subalbida: et spinosa: que vga in capite est rotūda et aspera: super quā capitella sunt purpurea: in quibus velut canapi semē multi phibent. quod si aliqs ex ea herba se ligauerit eodē loco vbi fuerit frutex nominans dolorē suū et ligans ibi omnē dolorē tollit.

Clystere est quoddā instrumentū medicorum oib[9] notum. et sm aliquos debet dici clystere p. l. a clepo clepas: quod est furor furaris et stercus. inde hoc clystere hui[9] clysteris. vel clysteriū est īstrumētū quod stercus infirmi in ventre induratuz facit exire sic dictū clystere quasi clype[9]. i. furans sterc[9]. vel dicitur clystere quasi col[9] stercoris: quia p ipsū colatur sterc[9] extrinsecus. vel dicitur clystere a cleo cles quod est inclinari: quia sterc[9] facit inclinari. ista habētur in catholicon in. l. cli. Uel dicitur cristere p. r. sm quosdā: et componitur a crisi et tergo tergis tergē. nā crisis hz tria significare. s. aurum iudaicū: et secretū. vñ cristere cōponitur a crisi quod est secretū: et tergo. inde cristere. i. secreta tersio

Crinoides i. simulagine ptes

Crisopleuros i. piscis dicitur salpa

Crinocraula: vel apokinū gre. lati. brassica rustica

Gal. vi. sim. phar. vocāt etiā aliqui licomoruz quia citissime canes occidit: sicut licomorum lupos. est etiā delicteriū hoib[9] satis fetida herba: que propter et calida oino est nō debili: nō tñ proportionabiliter sicca. propterea que et cataplasmata sufficicter diuretice virtutis est

Crystallus quid est. l. l. lapis crystallus

Cripnū est panis vel cib[9] qui fit ex trib[9] ptib[9] farine ordei grossis et vna pte subtili: p qua. l. l. habaet

Crisago i. camedreos

Crispula dicitur herba cancri i vnguēto martiatō ponitur in ātidotario galieni minori: est herba alba minuta habēs folia crispa. vt[9] ei[9] est ca. et sic. medetur dolores et egritudines frigidas

Crystallion i. psilium

Crisomō. i. ligua hyrcina: et est cētūneruia vel plura

Coareos i. folium

Coamos idem quod supra
Coameos idem qd supra
Coagulatum .i.rob
Coe est nomen ponderis libre nouem ex concordia Diascoridis capitulo de terbentina.cum Serapione cap.de resina
Coercens virtus.i.stiptica:et ipsamet repercussiua potest dici
Coen.i.herba que vocatur pestorin
Coillium est animal marinu cuius virtus est propinqua virtuti animalis castorei
Coabam sunt queda grana similia cardamomo et est nux xarcb.i.melegetta.eo q grana eius simulantur granis milice
Cobzbagne idem quod supra
Cobzbagae idem quod supra
Cobori est lapis liberans a venenis
Cobouri idem quod supra
Cobbori idem quod supra
Cocamos .i.ciclamen

Cap.179.

Cochan ara.gre.capnor: lati. fumus.

Sera. li.aggre.cap.cocham.auc. Gal.Substantia eius est. terrea:subtilis.et in eo cum hoc est residuum paucum ex igne. et ois quide fumus desiccat: sz diuersificatur species eius secundu diuersitate corporum a quibus resoluitur.nam a materia que est calidior et acutior generatur fumus qui est secundum naturam ipsius:et ex materia que declinat ad dulcedinem:que est paru mordificatiua generatur fumus similis ei.Et ide auc.Gal. Fumus olibani administratur aliquando cu pluribus medicinis oculoru habentiu apostemata calida.nam mundificat ea a carne.et administratur in cobol que fiunt ad restaurandum pilos palpebraru.et fumus mirrhe et terbentine sunt longinqua a nocumento.sz fumus storacis est fortior istis.et fumus picis adhuc fortior.et fumus alkitran fortior fumo picis. et medici administrant illos qui sunt ex fortioribus speciebus in medicatione palpebrarum:quando eis est egritudo que dicitur sulach. et est egritudo cum qua cadunt pili cum duricie palpebraru:et rubore et medicatione corrosionis:et pruritus que sunt in lachrymali oculi.et medicatione oculorum humoris in quibus non est apostema. et administrantur alie species que sunt magis mollificatiue in aliis egritudinibus in quibus administratur fumus olibani: sed modu colligendi fumu inuenies in.l.ronder.
Coctana .i.citonia
Cocecoreon .i.cicorea
Coclea peregrina.i.maruza que cocleas habet.l. l.balzuni
Coclea terrena et marina quid est.l.l.balzuni.verum est q sm Dias.coclea terrena est limacia.Sz sciendum q coclea interdum accipitur pro toto animali aliquando pro sola testa secundu exigentiam
Coclearium est pondus quatuor aureorum: et est.z. sex.et coclearium est similiter spatula cu qua accipitur medicina de pixide
Cocleas.i.antimoniu:et cocleas.i.virga virilis
Cocirion .i.incubus
Cicirio idem quod supra
Cocilium quid est lege littercam ostracorum
Coccimidos .i.lipparium
Coccimella.i. coccineo colore dicta. et sunt apud Dias.que a modernis corula vocantur:vnde capitulum de coccimella est capitulum de chrysomulis siue corruli.sed Diasco.facit aliud capitulu de prunis:et dicit q coccimella a quibusda pruna vocantur:non tamen asserit hoc secundu veritatem sed voce aliquorum
Cochium est quoddam animal marinu qd vulgo dicitur vitulus marinus:pilosum:habens quatuor pedes similes pedibus catuli:et parit catulos et exit interdum ad terram ad pascua
Cocognidium est semen plante dicte a dias. camelea:et est mezereon vt supra vbi ponitur de camelea.vnde qui dicunt cocognidium semen esse saureote non nouerunt veritate:pro quo.l.l.camelea
Cochia .i.papauer
Cochilium .i.coccilium
Cochima:antepersica:chrysomela:ide qd interpretatur mala aurea vulgari:puniciali dicitur amoria et nos dicimus comula
Cochia .i.pillule cochie
Cochia.i.suffumigatio quedam sic nominata
Cochiras est species canne:pro qua.l.l.basap
Cochile herba est nomine falabra similis vermiculari:habens saporem acetosu:et fit ex ea alkali
Cocodrillus.i.animal qd mouet mandibulam superiorem:cu cetera animalia moueant mandibulam inferiorem:pro quo.l.l.cocodrillus
Cocodasni .i.bacca lauri
Cocodasnis idem quod supra
Cocodrilla .i.serpentaria
Cocognidium quid est.l.l.camelea
Coccon .i.coccus
Coculus .i.strignum

Cap.180.

Coccus vel kermes grece: ara. karmas:vel neruas:vel hermen:latine vero grana tinctoru vnde tingitur scarlatum. vnde dicitur de Christo q fuit vestitus ueste coccinea:idest tincta cocco:scilicet granis de scarlato.vocatur aute kermes:et est frutex sm Diasco.capitulo de cocco.sarmentosa habens in ipsis virgis bacculas rotundas sicut lenticula que colliguntur et conficiuntur. est autem bonus coccus galleticus:et armenus:et secundus asianus: et lycius:hispanus vero omnium nouissimus est.vir tus est ei stiptica. Sera. libro aggregatiuum auctori. Diasco. capitulo hermen vel karmen id est grana tinctorum.et est arbustu scilicet qd administratur etia ad ignem accedendum:et est medium inter arborem et herbam cuius rami sunt multum subtiles sup qs sut grana rotuda similia leticul q colligutur et reponutur et reseruantur et conficiutur ad tingendum

⁊ melioꝛ ex illa eſt que defertur ex terris que dicuntur gallates:⁊ andabaſi:⁊ armenia. ⁊ ſecunda eſt illa de ſyria ⁊ lycia.⁊ deterioꝛ oībꝰ eſt illa que defertur ab hiſpania.⁊ reperitur in arboꝛe parua ſatis ſimili in folijs arboꝛi glandium in terris cali chie:⁊ in ea multiplicatur animal teſtoſum paruū ſimile limacijs:⁊ colligunt ipſam mulieres illius terre cum roꝛe eoꝝ.Et idem aucto.Gali. Sapoꝛ eius eſt ſtipticus cum amaritudine. ⁊ virtus eius deſiccat ſine moꝛdicatiōe:⁊ abſtergit ⁊ incarnat.

Poſſe. Diaſ. Coccus aceto tritus ⁊ impoſitus vulneribus paracoleſim facit:⁊ neruis inciſis maximū preſidiumeſt. **Sera.** aucto.Gali. karmen confert magnis vlceribus neruoꝝ ⁊ alioꝝ mēbꝛoꝛum quando teritur foꝛtiter:⁊ miſcetur cum aceto ⁊ melle:⁊ etiā decoctionē eoꝝ dant illis qui patiuntur in neruis.Plinius cap.de cocco.valet vlceribus magnis:⁊ maxime neruoꝝ vlceribus.⁊ valet contra tremoꝛem coꝛdis ⁊ eiꝰ debilitatem.hoc aſſerit ſimiliter Damaſ. in antidotario ſuo in quadam confectione que incipit confectio alkeſmes.

Coccus infectiuus idem quod ſupꝛa
Coccus genitus .i.cartamum
Cochum eſt terra iuxta locū vbi clauſit Alexander gog ⁊ magog
Codia.i.ſemē papauer] albi Codium idem qd' s
Codilion .i.ſemen ſiſeleos
Cofendir .i.ſciatica paſſio
Cofendiſion idem quod ſupꝛa
Cofeactis eſt quedam ſpecies titimalli
Cofeateos idem quod ſupꝛa
Cogatan eſt ſatietas nauſeatiua
Cogmatan idem qd' ſupꝛa
Cognitio .i.ſolidatio
Cognas .i.vſnee
Cognificium .i.millefolium
Coharbagne.i.granum paruum ſimile cardamomo qd' affertur de ſclauonia:⁊ eſt melecbetta
Cohꝛbagne idem quod ſupꝛa
Cohiz .i.cochum
Cohiſi idem quod ſupꝛa
Cohim.i.antrax:⁊ potiſſime naſcitur in membꝛis glandoſe carnis
Cohol duo ſignificat.nam eſt oīs medicina ocularis:⁊ eſt ſimiliter antimonium ꝑpter excellentē v̄tutem quam habet in cauſis oculoꝝ
Cohopertalis.i.cibalaris:⁊ ē quedaꝫ cartilago cōponens epiglotim
Cohoꝛ .i.cot
Coloquintida cucurbita alexandrina:vel cucurbita deſerti idem:⁊ eſt pomum vel fructus in tranſmarinis partibus inuentus:ꝑ quo.l.l.haudeb
Cola.i.parue puſtule que naſcūtur in oꝛe pueroꝝ ⁊ ſunt alcole:vel cola.i.extremitas
Colagogum.i.cholere eductiuū.l.l.emac
Colaſtion .i.purgatoꝛium
Colaſtrum eſt pꝛima poſt partum denſitas lactis
Colat .i.puſtule in oꝛe
Colcacoꝛob .i.ciclamen
Colcandeſam .i.calcantum
Cola quid eſt.l.l.gluten.⁊ cola pꝛo moꝛbo ē opilatio in epate ⁊ ſplene
Coleos.i.graculus auis Colen.i.fel
Cholera paſſio ſiue colirica eſt fellis infuſio ꝑ ſuperius ⁊ inferius
Colena .i.oꝛiganum
Coleſis appellatur congluctinatio:inde paracoleſis.i.partium congluctinatio:inde ſarcocolla.i.ad carnem cōgluctinandā:⁊ ſarcocollagium.i.carnis congluctinatiuū Collectica.i.gluctinatoꝛia
Collectiua idem quod ſupꝛa
Colligon vulgari appellatione dicit̄ cymbalaria
Colidis .i.ficedula auis
Colitidum .i.rhaphanum
Coliſtario .i.fel thauri
Coliſartias .i.fel vrſi
Colin.i.planta:que dicitur aſacirat:⁊ eſt plāta habens folia ſimilia mirrhe:⁊ in medio ſui habꝫ anulum ſimilem oculo:⁊ ſimulatur ſemperuiue
Colimo .i.mentaſtrum
Colides.i.inteſtinum exterius: inde colica paſſio
Colis .i.virga virilis
Coliris .i.limacia
Coli .i.fel vel cholera
Coliandrum pꝛo coꝛiandro interdū ſcribitur
Coliade.i.phlegma glutinoſum
Colirida .i.cruſta panis

Cap.181.

C Oliticon ſiue colicon gre.latine hermodactilus **Diaſ.** cap.coliticon.⁊ eſt bulbus agreſtis qui dicitur ephemeros:qui naſcitur in fine autumni:floꝛem habēs album ſimilem in figura floꝛi croci:⁊ folia affert bulbo ſimilia:⁊ pinguioꝛa.haſtam habet duobus palmis longam:rufam:radicem ſubnigram: que ſi decoꝛticata fuerit alba inuenitur:mollis ⁊ dulci ſucco plena:lactei coloꝛis.bulbus ipſe ī medio habet inciſſuram ex qua egreditur ſtipes vnde flos exit.naſcitur multū in meſſenia ⁊ in colchis.radix eius accepta offocationem pꝛeſtat ſm Diaſ.vt micete. ſed ideo hoc in noticiam pꝛotulimus ne pꝛo bulbo comedatur:quia vis ineſt illi veneni: q̄uis ſuauis guſtu ſit.ſed qui eum comederit ſic ei ſubueniendum eſt ſicut comedentibus micetas.vnde ſi ſingulare pꝛeſidium eſt huic rei:lac bubulinum ſumptum.vnde coliticon eſt ſurumanum pꝛo ſuruminc:quod eſt hermodactilus.⁊ ita videt̄ eſſe ſm Sera. pꝛo quo.l.l.ſturagen.

Collyꝛium eſt medicina ocularis foꝛma oblōga que fricatur ſuper cotem cū aliquo liquoꝛe quando in oculis poni debꝫ: ⁊ dicitur ſief.ſimiliter collyꝛium etiam in multis libꝛis de greco tranſlatis vocatur ſuppoſitoꝛiū ꝑpter conuenientiaꝫ in foꝛma.eſt eni foꝛma eius ſicut nucleus dactili. ſꝫ grece per k ſcribitur.⁊ poteſt eſſe humidū ⁊ ſiccū.humidū.ſ.quando fit cū lardo ⁊c̄.ſiccum quando fit cum ſale gemma.

Collyrium alimbar.antecessio vocatur
Collyrium rasategi .i.eris vsti
Colliquatis .i.excreatis
Collyron .i.gessamia

Cap.182.

Colofonia pix erica gre.ara. ratiemgi:lati. pix greca:et resina fusa. Pliniusf cap.de colofonia.pix erica sic dicta ab erice filio veneris qui victus ab hercule mutatus est in montem sui nominis:in quo mõte crescunt arbores q̃ gũmi dicitur colofonia.inde ericis carpos fruct⁹ illius arboris.et dicitur pix greca:quia de ea i grecia in multa q̃titate inuenitur:sed quomodo fit.l. l.hatinog. Paulus cap.de colofonia:ca.est in secũdo:sic.in primo. **Posse.** Paulus ɔtra dysenteriã fit suffumigatio ex puluere ipsius.et etiam contra tenamonez ex frigida causa ex puluere ipsius et nasturtij equaliter mixtis fiat aspersio super renes melle calido punctos ad pilos de facie remouẽdos:et faciez dealbandaz accipe.iij.ʒ.colofonie masticis.ʒ.i.modicũ armoniaci purissimi et dissolue i vase terreo nouo et mũdo: et ad vltimũ tres guttas armoniaci et misce et cola super aquã frigidam et misce et malaxa:cum autẽ volueris pilos tollere resolue paucũ ad ignẽ et aliquantulũ tepefactum pone super faciem per vnam horam vel duas:postea remoue: pilos remouet et faciem depurat:et fit locus siccatus cũ pãnis:et parum cũ digito madefacto preme vt meli⁹ adhereat.potest illud emplastrũ decies apponi et potest seruari per duos dies.contra asma ex frigida causa materia existente digesta et dissoluta accipiat patiens fumum per os.

Colon.i. humor.s. cholera rubea: et vniuersaliter pro quolibet humore ponitur.aliquando etiaz ponitur pro quodam intestino quod est vltimuz de tribus grossis
Colomestin .i.aconitum
Colopendria .i.saxifragia
Color indus ẽ quasi celestis tendẽs ad nigredinẽ

Cap.183.

Coloquintida agrestis ƒz Dias.cap. de coloquintida agresti.hastas et folia habet super terram similes cucumeri nostro:que folia incisa sunt:et gustu amara.semẽ eius rotundum vt pila:quod colligendum est cuz in maturitate colorẽ variauerit. **Posse. Dias.** vt⁹ ẽ in medio ipsius purgatoria obulo vno accepto cum mulsa mixto nitro et melle cocto et mirrha in moduz catapucie bene purgat. ipse vero pile sicce tunse et mixte et clysteri adhibite sciatici medẽtur. paralyticis similiter prestolantur.phlegma et choleram deponunt.menstruis imperant.aborsum faciunt.dolorez dentium tollunt cacostomatice sũt collyria exinde fiunt que supposita ventrez deponunt.viridis aũt succus superunctus sciaticos curat.vires habet humectandi et infrigidandi abundanter.vnde succus rasure ipsius auriuz dolores que ex inflãmatione caloris fiũt sanat cũ oleo ro. instillatus.rasura aũt eius febrientibus in stomacho posita minuit febrem.

Cologntida domestica quid est.l.l.haudeb
Colocantum .i.calcantum
Colonis est quoddã vlc⁹ oculi
Color celestis ƒm auctores est color qui est int̃ nigredinem et albedinem quasi color subalbidus. et iste color celestinus nominatur in.l. ambra et in.l. bdellium
Color hiacynthinus .i.color celestis
Color dactili .i.color feniceus
Color putulentus.i.color sanguinis putridi
Color feniceus quid est.l.l.fenichia
Color punicus.i.color subcitrinus:inde vocat̃ poma punica.i.subcitrina
Colbo .i.grana solis
Colcodea .i.dator vite
Colcotar est species vitrioli:vt apparet in.l.calcitis:et in.l.zeg
Coloquintida.i.cucurbita vsualis: ꝑ qua.l.l. bara
Collocasia .i.culcasia
Columbapastron .i.pentadactilus
Colum.i.extremum:vel colum.i.mẽbrum
Columbina .i.herbena
Colubaria .i.serpentaria
Colubrina idem quod supra
Coluber est species serpentis que dicitur ceruum fugare et leonem interficere
Columi .i.colita
Colunum.i.herba que dicitur muscellina
Collus.i.vrceus bibendi vel nappus
Colpus.i.sinus vulneris:vel colpus.i.empetigo
Comacis .i.citonia
Coma.i.gumi.et coma est stupor vel somn⁹ long⁹ vel apostema cerebri:et coma.i.lixiuium
Comatra .i.pirum

Cap.184.

Comarus grece:arabi. catilabinch:vel haruanchieth:latine ficus lupi:vel suborbito. **Dias.** cap.comarus.et est arbor similis citonie sed folia minuta habet: et fructus coccimelle similes est enim sine ossib⁹:quaz multi memequilon dicunt:cui si maturitas fuerit rufum facit colorem. sed cum editur remanet in ore substantia quedam similis ei que remanet ex ficubus.vocatur ara. catilabinch.i. interfector patris sui:et ficus lupi:et est arbustum qd̃ vocatur nostro ideomate armoni.fructus eius est i superficie asper,et habet saporem mixtum ex dulcedie et acetositate aliqua.Stephan⁹ cap.comaris cathilabinch.i.catelabũ:quidaz gombaris dicunt **Sera.** li.aggre.cap.haruanchieth.i.ficus lupi.arboris huius folia sunt similia folijs citoniorum:sed sunt minora.et fructus eius est similis prunis in q̃titate:non habens nucleum: et quando maturatur declinat color eius ad rubedinem.et quando comeditur remanet substantia in

ore similis ei que remanet ex ficubus. **Hal.** viij.sim. phar. cap. de comaro.arbor ꝛ fructus eius sunt stiptici.est aũt cacostomatica:ꝛ cephalargica:memidum võ quidam nominant.

Posse. Dias. Est mal⁹ stomacho ꝛ opilat cito:ꝛ inducit stuporem.

Comara .i.cardus
Comato agreos .i.semen rube ferule
Comeos est omne gũmi: sꝫ potissime dicitur ꝙ ẽ gũmi arabicum
Cometes est prima species titimalli
Comena .i.priuatio gressus
Comiciale .i.gentiana
Comicialis quid est.l.l.epilepsia
Comidionis est semen papaueris albi
Comices est species titimalli
Comicio idem quod supra
Comia idem quod supra
Comocriates .i.prassium
Compton .i.maluauiscus
Conale scrontale .i.rapa
Concale idem quod supra
Condari .i.thus
Consa .i.cicuta
Conci .i.hermaphroditi
Conche idem quod supra

Cap.185.

Ondes vel condesi ara. grece strucium:latine võ cõdisi.vnde a Diasco.vocatur strucium a macro obstrucium:quod quidã radicem hellebori albi putant:eo ꝙ sternutamẽta mouet ut ipsum:licet falso:pro quo macer sternutamentũ puluis per se mouet eius naribus iniectus veretro non segnius albo.i.helleboro. Item Dias. facit semotũ capitulũ de helleboro a condisi.nam condisi vocat strucium giens ca.: de strucio lauarij vtuntur ad fumigiũ lane qꝺ limpidat lanã.radices sunt rotunde ꝛ oblonge:que si bibite fuerint diuretice sũt ꝛ calide. **Sera.** li.aggre.cap.condes.auc. Hal.illud quod ex eo administratur est radix ipsius.virtus est cali.in quarto gradu.vnde ista medicina vtũr lauatores lane ad faciendũ lanam lenẽ ꝛ pulchram qñ fumigãt ipsam cũ ea:ꝛ est nota.radix eius est acuta:ꝛ ĩ forma sua lõga ꝛ rotunda. **Hal.** viij.sim.phar.ca.de strucio ẜm translationẽ grecã.strucii radice maxime vtunt᷑ acri quidẽ existente secundum gustũ: cali.ꝛ sic.ẜ cõplexionẽ ex quarto fere gradu. **Posse. Dias.** Epaticis tussientib⁹ ꝛ ortonicis medentur.morbo regio vtiliter adhibent᷑ cum lacte naribus infuse cũ melle coclearij vnum acceptũ ventrẽ mollit.cũ panacis ꝛ capparis radicibus accepte ꝛ bibite.calculos vesice frãgũt:ꝛ excludũt.selirosim splenis spargunt.struciũ matrici appositũ menstruis imperat.aborsum facit.cũ polenta ꝛ aceto positũ lepras tollit.pustulas cũ farina ordei impositũ limpidat.collyriis mixtũ caligines oculis detergit.medicaminibus necessarie miscetur.tritum sternutamenta ꝓuocat.cũ melle tritum ꝛ in naribus missum caput purgat.

Sera. de ꝓprietate radicis eius ẽ:si accipiat᷑ ꝙ abscindit phlegma ꝛ melancoliã grossaꝫ:ꝛ r̃soluit ventositates. **Hal.** radix eius est abstersiua:ꝛ vrinatiua.mouet uet sternutationes similiter aliis quecunqꝫ amara sunt gustu ꝛ calide cõplexionis.

Coniuestio pro prurítu inuenitur apud Alexandrum libro primo

Conium .i.cicuta
Conizuli idem quod supra
Conium sucaranum idem
Conios idem Conisum idem
Conisa idem Conia idem
Conicu .i.cartamus
Coni sunt fructus cedri:ꝛ est pinus mascul⁹:ꝛ vocatur scerbin:vel cedrus:ꝛ est zappinus
Congelatio est quando aliquis ut dormiens iacet oculis apertis ꝛ non sentit:ꝛ est subet sine catalepsia.ꝛ istud vocabulum ponitur a Hali. in illo amphorismo secunde particule somnus ꝛ vigilia.
Coniisperina .i.cicute semen
Coniza .i.policaria

Cap.186.

Ombin vel corumb ara.grece cauben:vl᷑ brassica:vl᷑ lacana:lati.võ caulis. **Sera.** li.aggre.capit. combin.aucte. Hal.Combin ex eis sunt domestici in suo sapore non habentes amaritudinem ꝛ acuitatem:in semine eoꝝ est hoc magis manifestũ.ꝛ caules agrestes plurimũ nascũtur in locis maritimis: vel in aliis locis desertis:ꝛ sunt similes domesticis:nisi qꝛ sũt albiores eis ꝛ asperiores:ꝛ sunt amari saporis. Et idem auc.Hal.sapor eoꝝ est amarior sapore domesticoꝝ.ꝛ sunt calidioris cõplexiõis ꝙ̃ ipsi.ꝛ sũt sicciores sicut ꝛ alia vniuersa fere siluestria.ꝛ non euacuatur qui comedit eos a malicia eoꝝ: qꝛ sũt remoti a cõplexione hominis.ꝛ virtus eoꝝ est qꝛ abstergunt ꝛ resoluũt plus ꝙ̃ domestici.

Hal. viij.sim.phar.cap.de caulibus ẜm translationẽ grecam. Uirtus quideꝫ caulis domestici prima est que desiccat quando comeditur ꝛ quando apponitur extra.ꝛ non est in ea manifesta amaritudo nec acuitas. **Dias.** cap.de brassica. caules maritumi sũt longingores a similitudine domesticoꝝ.folia ei⁹ sũt similia foliis astrologie rotunde.ꝛ cruda quideꝫ folia que adherẽt thyrso sunt rusa parua.ꝛ loc⁹ eoꝝ qui est a stipite est calidior ꝙ̃ locus herbe qui dicitur thyrsus.ꝛ hꝫ lac non multũ tamen. **Hal.** viij.sim.phar.ca. de caulib⁹. sapor caulis marini est declinans salsedini ꝛ amaritudini.erit vtiqꝫ ad eas que extra corpori vtilitates ad quecũqꝫ huius qualitatis congruunt idoneus.

Auic. li.ij.cap.de caulibus.corpus est. humidius foliis.ꝛ siluestris calidior est ꝛ siccior.ꝛ ipse caulis domesticus est cali. in primo

gradu:⁊ ſic.in ſecundo.⁊ caulis quidem alius eſt domeſticus:alius ſilueſtris:⁊ alius marinus: ⁊ alius eſt caulis aque.ſilueſtris vͦo eſt amarioꝛ ⁊ acutioꝛ ⁊ remotioꝛ: ad hoc ut ſit cibus.

Poſſe. Diaſ. Braſſica.i.caulis ſi in cibo aſſiduat̄ caliginem facit.feminiſ purgationē excitat.copiam lactis infundit.ſemicocta ⁊ cruda ventrem reſoluit.bis cocta conſtringit.partus etiam moꝛtuos expellit.cocta contrita ⁊ ſtomacho cū axungia veteri ⁊ oleo ro.ſuperpoſita ardoꝛes febꝛiū mitigat lepꝛas ⁊ ſpoꝛas cum alumine rotundo ⁊ aceto linita emendat:ſic ⁊ fluentes capillos retinet.teſtium ⁊ genitaliū vicijs:⁊ tumoꝛibus vtiliter imponitur ⁊ efficacius ſi fabe trite miſceatur.ſtipiteſ eius aridi cōbuſti vim cauſticam pꝛeſtant:quoꝛuꝫ cineres ſiquis pſilotris cum aceto ⁊ lixinio coniunxerit ꝺ tracti capilli non renaſcentur.ſemē bꝛaſſice: ⁊ maxime egyptiace in potu datum lumbꝛicos occidit ⁊ omnia intus animalia extinguit.cinis radicis eiꝰ iacentem vueam ſubiectus attollit. **Gal.** ſecundo de cibis medici quidē ipſo vt̄ medicina exſiccante vtuntur:ſed ſuccus caulis habet aliquid expurgatiuum.ipſum aūt coꝛpus ſꝫm exſiccandi rationeꝫ reſtringere magis q̄ꝫ ꝓuocare ad ſeceſſum.quando quidem egere volumuſ que ſꝫm ventrem ponimus cum eo oleum cū garo.differt aūt nihil:neqꝫ ſi cum ſalibus pꝛo garo ſumatur.volentes autem exſiccare humidum ventris quando iaꝫ mediocriter videtur coctus pꝛioꝛem aquam effundentes īmtttimus mox alteri calide: deinde iterū in illa excoquimus multū:ſed tandē cum decoquimus ut teneres fiant: non excoctus quando gratia ſubductionis ſumitur:volumꝰ enī non deponere ꝓpꝛiū ipſius ſuccū in tali opoꝛtunitate:ſed q̄ꝫtū poſſibile eſt reſeruare. **Sera.** aucto.Gal. Caulis congluctinat apoſtemata ⁊ vlcera fraudulenta:⁊ apoſtemata indurata que deueniunt ad hoc vt non poſſint reſolui ⁊ beriſipillas ⁊ foꝛmicā.⁊ ſemen eius occidit vermes quando bibitur.⁊ thyꝛſi caulium quando cōburuntur virtus eoꝛū eſt deſiccatiua adeo ꝙ perueniunt ad hoc ꝙ habent virtutē cōburendi:⁊ reſoluunt reſolutione foꝛti.⁊ conferunt doloꝛi lateꝝ antiquo quando miſcetur cum eo adepſ antiqua ⁊ adminiſtrat̄:ſecundū hunc modū cōferunt alijs egritudinibus que aſſimulantur huic doloꝛi:caules enī deſiccant ſicut lentes:⁊ ꝓpter hoc inducūt tenebꝛoſitatē viſus:niſi quādo cocti ſunt humidi vltra temperamentum.cauleſ enim ſunt deſiccatiui ⁊ ſtringunt.ſed quando volumuſ ꝙ leniunt vētrem ponimus eos in almuri ⁊ oleo poſt eoꝝ elixationeꝫ.⁊ dixit in li.de dieta: ꝙ medici exhibent cauleſ eo ꝙ ſunt medicina deſiccatiua:eoꝝ tū͂ huiditas lenit ventrem aliqua lenificatione. ⁊ eoꝛum ſubſtantia ſiccat ⁊ ſtringit.Et idem Sera. aucto. Diaſco.quando caules bulierint bulitione leui ꝓuocant vꝛinā.⁊ laxant ventrem.⁊ ſi bulierint multa bulitione:maxime ſi elixentur bis cum aqua retinent ventrem.⁊ caules qui oꝛiuntur in eſtate ſūt mali ſtomacho ⁊ acuitioꝛis ſapoꝛis q̄ꝫ alij domeſtici.⁊ caules qui naſcuntur ī babylonia nō comeduntur ꝓpter eoꝝ amaritudinē: ⁊ ſi comedūtur conferunt obſcuritati viſus ⁊ tremoꝛi.⁊ ſiqs ebꝛius comederit eos ſedant ebꝛietatem .⁊ ſūmitates caulium ſunt melioꝛes ſtomacho ⁊ magis ꝓuocatiue vꝛine q̄ꝫ alie eius partes. ⁊ ſi coquantur cum aqua ⁊ ſale ſunt mali ſtomacho ⁊ molliūt ventrē ⁊ ſuccus eius quando miſcetur cum radice folij qꝺ dicit̄ byꝛeos: ⁊ nitro ⁊ bibitur ſoluit ventrē.⁊ quando vino miſcet̄ conuenit moꝛſui tyꝛi.⁊ quando cū farina fenugreci ⁊ aceto ⁊ fit inde emplaſtꝝ confert podagre ⁊ doloꝛi iuncturarū ⁊ vlceribus ſoꝛdidis antiquis.⁊ quando fit ex ſucco eiꝰ naſcale ⁊ farina olei ꝓuocat menſtrua.⁊ quando folia cauliū bene piſtant̄ ⁊ fit ex eis ſolis emplaſtꝝ aut cum ſanich confert apoſtematibus phlegmaticis ⁊ heriſipille:⁊ curat ſcabiem vlceroſam.⁊ quādo miſcetur cum ſale ignem ſacrum curat:⁊ capillos cadenteſ detinet.⁊ quando comeduntur folia caulium cruda conferunt ſpleneticis ⁊ maſticantur ⁊ tranſglutitur ſuccus eoꝝ ⁊ reſtaurat voceꝫ amiſſam.⁊ quando bibitur decoctio eoꝝ laxat ventreꝫ ⁊ ꝓuocat vꝛinam ⁊ menſtrua.⁊ quando fit cū ſemine eius naſcale ⁊ retinet ipſum mulier poſt impꝛegnationē interficit fetum.⁊ ſemen cauliuꝫ maxime eoꝝ qui naſcuntur in babylonia quando bibitur occidit lumbꝛicos:⁊ ipſum quidē ingredit̄ cōpoſitionē tyꝛiace.⁊ mundificat facieꝫ.aufert bothoꝛ.⁊ ſūmitates recentium quando cōburunt̄ cū radicibus ſuis ⁊ miſcetur cum cinere ipſoꝝ axungia pꝛocina confert doloꝛi lateris antiquo. Et idē auc.Diaſ.Caules domeſtici conferunt tuſſi antiq̄ ⁊ podagre quando linitur ſuccus eoꝝ ſuper iuncturas ipſas.⁊ ſi caules dantur ad comedendum pueris faciunt eos citius ambulare.⁊ quando ſuccus eius coquitur cum vino ⁊ adminiſtratur aliquibus diebus aufert doloꝛem ſplenis.⁊ quando eius cinis miſcetur cū albumine oui curat cōbuſtionem ignis:⁊ ſuccus eius aufert pꝛurituꝫ ⁊ ſcabiē ⁊ quando miſcetur cum vitriolo ⁊ aceto ⁊ linit̄ ſuper baras confert eis.⁊ quando caules comedūtur clarificant vocem.⁊ confert moꝛſui canis rabidi.Et idem auc.Aben meſuai.Caules deſiccāt linguā ⁊ eoꝝ ꝓpꝛietas eſt ꝙ expellunt humiditates capitis ⁊ alleuiant linguā grauatam a phlegmate:⁊ ideo clarificant vocē.⁊ ſemen eoꝝ deſtruit ſperma quando mulier facit ſibi ſuppoſitoꝛiuꝫ Paulꝰ ca.de caulibꝰ:clarificat vocē.⁊ ſemina cauliū alboꝝ cū zucaro curant gomoꝛreā. **Aui.** Decoctio radicis caulis cū aq̄ granatoꝝ ē bona canabit. p̄terea caul' ē groſſi nutrimēti ingroſſans ſanguinē cū nō diſſoluit̄ ⁊ inflat vſqꝫ ad ꝑtes furcule ⁊ lateris:⁊ facit doloꝛoſū coꝛpꝰ:⁊ nō ē mutabil' ſicut vētoſꝰ ē maturatiuꝰ lenificatiuꝰ deſiccatiuꝰ ꝓꝑe qū decoq̄t̄ ⁊ effūdit̄ ab eo aq̄ pꝛima:⁊ cinis q̄dē ſtipitū eiꝰ ē foꝛt] exſiccatiōis:⁊ habet ꝓꝓꝛietatem in ſedando doloꝛē⁊: eius nutrimentum eſt paruum ⁊ humidius nutrimento lentium .⁊ ſanguis qui ex eo generatur eſt malus.

Cum ergo decoquitur cū carne pingui ꝛ gallinis fit bonus parum. siluestris ꝛ marinus ꝛ domesticus maturāt phlegmones ꝛ duricies. vulnera cōsolidant. ꝛ ꝓhibent ambulationem fraudulentā. ꝛ ponitur cum albumine oui super adustionem. cōfert tremori. ꝛ quandoqꝫ ponitur cum fenugreco super podagram. ꝛ embrocatur decoctio eius super dolores iuncturarum. eius decoctio ꝛ semen ipsius retardant ebrietatem. ꝛ conferunt furfuribus. ꝛ quando cum succo ei⁹ fit caputpurgiū purgat caput. ꝛ ex ꝓprietatibus eius est exsiccatio lingue. ꝛ facit somnnm. obtenebrat visum: cum hoc tū ꝙ ponitur in alcohol. ꝛ fit gargarismus cū succo eius aut decoctione ipsius cum oleo sisamino ꝛ confert prefocationi. ꝛ comestio eius clarificat vocem. est malus stomacho. ꝛ succus eius cum vino de passis: confert spleni ꝛ ictericie. ꝛ eius canna est tarde digestionis. ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua ꝛ eius semen cū aqua lupinorū interficit vermes ꝛ eius flos ꝓuocat menstrua. Cum ergo supponitur ipse ꝛ succus eius cū farina sceilem aut flos eius interficit fetum. ꝛ quando supponitur ei⁹ semen post coitum corrūpit sperma. ꝛ cinis radicis eius frangit lapidem. ꝛ caulis qui est marinus declinat ad salsedinem ꝛ amaritudinem: ꝛ ꝓpter illud ergo lenit naturam ꝛ soluit ꝓprie cum carne pingui. ꝛ folia eius sunt ꝓprie sicut folia aristologie que ex vna radice oriuntur. eius succus cū vino conuenit morsibus venenatis. ꝛ est conferens morsui canis rabiosi. Isaac in dietā particularib⁹ cap. de caulibus. domestici duobus modis sunt: estiui ꝛ hyemales. estiui vstionem generāt ꝛ choleram nigram qđ monstrat eorū acumen: ꝓinde sunt colatiui ꝛ mundificatiui. hyemales vō nō tāti acuminis sunt: sed ius eorū ventrem humectat ꝛ vrinam ꝓuocat. eorū vō corpus est siccum: vnđ est constipatiuū. q̄rū vō ius soluit ꝛ sine iur̄ comesti constipant. ideoqꝫ ut ab eorū nocumento tēperentur elixentur: ꝛ aqua prima proiecta in alia coquantur: ꝛ cum pinguissima carne condiantur

Conada .i. coclea marina

Concilida .i. rapa

Concisius .i. breuius

Condisi ẜm quosdam est hellebor⁹: ẜm alios est alia herba quicq̄d sit ꝑ ea vtimur hellebero ꝛ condisi. a Dias. vocatur strutiū ꝛ facit de eo semotū capitulū ab helleboro: pro quo. l. l. condisi ꝛ. l. condes ꝛ. l. condos ꝛ. l. strutium

Condisissa .i. simula

Condidi est herba que assimulatur spatule: flores valent duriciei iuncturarum: ꝛ quidam sunt similes violis: q̄dā sunt glauci ī nocte ꝛ in die lucētes

Comitialis morbus .i. epilepsia

Contritio .i. cōpressio

Contritus assensus. i. impeditus: vnde pulsus contrit⁹. i. debilis ꝛ velox: vt ī principio paroxismorū

Conficta. i. fex storacis liquide ꝛ rubee: ꝛ vocatur ab aliquibus consumbrū: vt apparet in. l. melacha

Conficta muscata idem qđ supra

Cinopis. i. zinzala: ꝛ est animal paruum pungens homines ꝛ animalia ꝛ est satis tediosum

Conote .i. hermaphroditus

Conos. i. ciat⁹: ꝛ ē apprehendens. ℥. i. 5. vt ī. l. ciat⁹

Cobourulla est iuncus non acute sūmitatis

Cap. 187.

Condros apud gre. duo significat. nam significat risum. vnde respondes mihi grecus interrogāti quid esset condros dixit furfur farine. Item condros exponitur ꝙ ē aliqua cartillago. similiter condros est genus frumēti. de quo Dias. condros sunt eius due species in vna inuenitur vnum granum ꝛ in alio duo grana. ꝛ qđlibet ipsorum est stamerula: ꝛ maioris nutrimenti q̄ꝫ ordeum: boni saporis. ꝛ panis qui fit ex eo minus est nutritiuus q̄ꝫ qui fit ex frumento ꝛ species in qua reperiūtur duo grana est pl⁹ nutritiua q̄ꝫ risum ꝛ magis constrictiua vētris ꝛ melior stomacho. quando ipsū coquitur cū aceto ꝛ fit linitio cum eo ꝛ eradicat scabiem vlcerosam. ꝛ eradicat vngues scissos. ꝛ curat fistulas que sunt ī lachrymali. ꝛ quando administratur in principio earum. ꝛ fit ex decoctione eius clystere ꝛ est iuuatiuum vlcerib⁹ intestinorum. Gal. li. primo de alimētā. ca. de condro. Genus frumenti est condros sufficienter nutritiuum: viscosum habens chimū ꝛc̄. hoc vocatur in libris đ arabico translatis candarusium. ꝛ apud Auicē. candros ꝛ candarusio ꝛc̄. de quo supra in. l. candar⁹. Gal. viij. sim. phar. cap. condros. est quidā optimus cibus sicut ꝛ triticum: ſꝫ non est presentis negocij de cibo determinare. vt pharmacum vō emplastice est virtutis: cōplexionis vō similis est frumento plus illo viscosior ꝛ nutritior est plus illo siccatiuum ꝓpter cōmixtionē siccantium pharmacorū

Consolida minor: rostrum coruinum idem ſꝫ falso. nam consolida minor est sicut herba que vocatur artetica. l. l. simphitū. pro maiori ꝛ minori cōsolida rubea: pro qua. l. l. bistorta

Connusion .i. vua demonis

Connision idem qđ supra

Concussosa .i. vmbrosa

Con. i. spica fetida: ꝛ est cicuta

Conu idem Conni idem

Copalion .i. vmbilicus venerā

Copa rosea. i. marchasita: vel lapis luminis: q̄m ad hoc valet: pro quo. l. l. calcitis

Copon .i. amputatiuum

Copton idem Coperon idem

Copros .i. stercus

Corax .i. coruus auis

Corasceni est ꝓprium nomen loci vel regionis

Coraxi est spēs hypericon

Corax idem qđ supra

Corallus quid est. l. l. basat

Coratum .i. porrum

Corad .i. pustula oculi

Coratici sunt frusta intestinorum subtilia que cū

pinguedine exeunt in dysenteria
Corat .i.corrodens
Corosos .i.cõmotiones
Coratari .i.coratici
Coratrai .i.lactuca
Coramsim .i.elixatura
Corasex .i.brancos
Corda est que dicitur tenantos
Cordapsum .i.byleos
Cornia .i.color
Cornale .i.cranea
Corat.i.planta fontis:et est senation
Corsanda .i.cauda equina
Cort .i.gũmi arabicum
Corella.i.prunus arbor:vt in palladio
Cornella idem
Cortex eris .i.bactitura eris
Coristum.i. lac statim post partũ mulsum
Coriza.i.opilatio narium:vel infusio de fluxu a cerebro descendente.et est coriza nomen morbi et mẽbri.s.caruncule que sunt in extremitatibus nervorum odorabilium
Coriata .i.stupores
Coriden .i.hypericon
Corium animal quid est.l.l.gelolacheb
Coriandrum quid est.l.l.diabora
Coriandrum putei.i.capillus veneris
Corimbi calesis chundij est cocognidij semẽ.sed corimbi simpliciter prolati sunt fruct⁹ hedere: vt apparet in.l.scissos.et ẜm quosdam sunt anuli vit[is]
Collyrion ẜm Dias.vocatur gessamia
Coriii.i.rapa rustica Corion.i.coriandrũ
Coriũ herba est quarta species hypericon ẜ3 Sera.cap. de hypericon
Cordiator interpretatur aliquando p̃ ore stomachi:sed sepius pro corde.inde cardiaca pro cardialagra:vt in dietis vniversalibus

Cap.188.

Cordilion grece:la.vo carui agreste: vel siler creticum:vel cordumeni. **Dias.** cap.cordiliõ. herba est q̃ nascitur in sicilia:eius frutex est sarmentosa semẽ habens rotundum.et duplex sicut sunt fabe:viscidum et adoratum. **Posse. Dias.** Semẽ ei⁹ si bibitum fuerit p̃uocat vrinam et menstrua.succus eius virge et semis trib⁹ obul' bibitus cũ dulcore dieb⁹.x. nefreticis medicantur.radix eius tunsa et vt electuarium cõposita thoracis causas mirifice curat
Corbida est meatus vesice ad virgam
Cornucellum fructus.i.cornea
Coti .i.humor croci
Coroch idem
Corona bubula .i.pigamũ
Coronis .i.cornix avis
Corona .i saturegia
Corotrum .i.frumentum
Coroda .i.cimex
Corotari .i.corrodes

Corona regia .i.melilotum
Corona montis.i.rosmarinus:Avic.tñ capitulũ nullum de eo facit
Coronopodion.i.herba que pes dicitur cornic⁹
Corotrai .i.lingua bovis
Corodai idem
Corcos .i.fenum
Corrodes sunt frusta subtilia que in dysenteria d[e] ventre egrediuntur
Cornub .i.cornubia
Coru est mensura.xxx.modiorum
Cornus arbor:quid est.l.l.cranea
Corruda.i.silvestre: et est asperum gũmi qd greci erminium vocant
Cor album abietis .i.agaricus
Cosa perimaton i.cicute semen
Cosma spermaton idem
Cochasi .i.papaver
Costa bovis .i.plantago
Cossessio.i.qñ res adiuvant partes foraminum
Cosen sunt copule glandinũ
Cosefos .i.merulus avis
Cosinice .i.betonica
Cossifos .i.cosifos
Cosure .i.spuma maris
Cossure idem
Cosguaria .i.cymbalaria
Costus.i.radix amara:et invenitur in multis locis custud dulcis scriptum in confectiõibus: sed nec vidi nec audivi ab aliquo vidisse:sed p̃ costa.l.l. hosta Cost barcost.i.cot
Cost est quidam lapis viridis in quo acuuntur instrumenta ferrea:et vocatur cos ocularis: quia in eo fricantur fies oculorum:et dicitur cos olearis qa acuuntur in ea instrumenta ferrea.et aspergit' super ipsum oleum: et ob hoc romani vocant eam olearolam
Cotadrios .i.vsnee
Cotalibes .i.amomũ
Cotalides idem
Cotilidones sunt fetus ligamẽta

Cap.189.

Cotilidon grece:lati. cymbalaria vel vmbilic⁹ veneris. **Dias.** Cotilidon h3 folia sicut acinctabulũ obrotunda et alta et latenter concava: et hastã brevem in qua est semen positum.radix est ei obrotunda ut oliva.Est alia cotilidon que folia hab3 piguia et latiora et spissa sicut lingellas.folia que sunt circa radicem sunt sicut oculus picta habet in medio sicut maior aisdo:gustu stiptica.hastam habet tenuem:cuius flos et semen sil'is hypericon. radix est illi maior predicte:cuius virtus est sil'is aisdo. **Gal.** viij.sim.phar.cap.cotilidon: mixte est ṽtutis.s.humide subfrigide:et cuiusdã obtuse stipticitatis pauce amare. vñ infrigidat et repercutit:et abstergit et diaforat.Plinius cap.cotilidon herba est omnibus nota:cuius natura ex humido frigido et parum calido refrigeratoria.

Posse. Dias. Uirtus prime speciei est q̄ succus radicis eius ꝛ folioꝝ perunctus: aut fomento adhibitus tumorem nature spargit. ignem sacrū extingit. ꝛ permones curat. scrofis imposit⁹ eas sparget. stomachi estuationē tollit. radix comesta cū folijs calculos frangit. vrinam ꝓuocat. hydropicis in oximelle datus singulare presidiū est. ꝛ m̄lti ad amorem eam colligunt. hec mixtā habet virtutē infrigidandi humectandi. habet etiā non aperte stipticam vim cū amaritudine modica: vnde infrigidat ꝛ reprimit: ꝛ ꝓjcit: ꝛ digerit: inflāmationem ergo phlegmonū curat. ꝛ in stomacho causon habentibus vtilissima est cataplasmata tunsa: ꝛ imposita vulnera que sunt cū rubore ꝛ rosulas sanat. succ⁹ eius iniectus ad veretri excitationē quā greci fimosim vocant valet. Gal. Cotilidon curat phlegmones heresipillatos ꝛ herisipillas phlegmosas ꝛ maxime stomachi ardentis vtilis ꝛ sufficiēter epiplasmata. credita aūt sunt folia cum radice comesta lapides frangere ꝛ vrinas mouere. Plinius hec tunsa ꝛ īposita vulnera curat ꝛ resoluit que sunt cuꝫ rubore. i. rosulas sanat tunsa ꝛ stomacho īposita ardorē ꝛ inflāmationeꝫ sedat. radix vō eius potata lapides frangit. greci vō dicunt q̄ leniter sit humida: frigida: ꝛ stiptica

Coticorion i. intuba agrestis

Cotidanclearis i. vexia

Cotia i. limaces

Cotyla est pondus. ix. ℥. Gal. vō. x.º de inge. sanitatis uidetur dicere q̄ due sunt. ix. ℥. error scriptoris fuit: ꝛ ē medietas kist ꝑm Auic. hoc etiā videt̄ dicere Isidorus. nam cotyla ꝑm Isidoruꝫ est mensura ponderis cyathoꝝ sex: ꝛ cyath⁹ ꝑm ipsū ponderat. ℥. i. s. sicut apparet in. l. cyabtus

Cothia est species pini

Cototonopoedem est pes milui: ꝛ est pepanus

Coton. i. bombax: pro quo. l. l. goron

Cotona bubala i. pigamum

Coturnices q̄dā sūt magneq̄ simulāt̄ colūbis: et isti sūt attagines. ꝛ quedam sunt parue: et iste sunt que vocantur qualee

Cotula alia fetida. alia nō fetida. Fetida ē planta similis camomille folijs ꝛ flore: q̄ latine vocatur pucida: ꝛ grece ptemon. Est alia cotula nō fetida q̄ vocat̄ ara. bichar: ꝛ secūdū Auic. vocat̄ ocul⁹ vacce: grece vero butalmos. i. oculus bouis: ꝛ ista est que a quibusdā vocat̄ cotula minor: ꝛ ē duplicis speciei sicut inuenies: si. l. l. bichar

Cotularia idem quod supra

Cap. 190.

Cot grece: ara. alphabar: vel alfassat: lati. vero medica vel pratuꝫ. Dias. cap. cot. Cot est herba similis trifolio que infra fenum nascitur. folia habet angusta ꝛ virgulaꝫ similem trifolio. in qua virgella semen est ut lenticula illud semē miscetur pani pro odore: q̄ď cū salib⁹ elixum in fomento adhibitū calidū est. hanc herbam equi ꝛ asini comedunt: de quo Auic. li. ij. ca. cot ait: oleū cot est res magis cōferens tremori.

Coxaros i. millefolium

Coxablos i. almea

Coxalos idem

Coxiosos. i. ille cui debent humores per vrinā purgari ꝛ nō purgat̄ ꝛ fit sciaticus

Coxilide i. atriplex: ꝛ ē blitus

Cozumbrum. i. almea ꝑm quosdā: sed falso: sꝫ qd est. l. l. infra cozumbrum

Cozula quid est. l. l. cesmes

Chonicha chonus conizuli cicuta idem

Chorus i. vulturnus ventus

Chorona regia i. pratellum

Chosore i. spuma maris

Chos i. malūgranatum

Choen idem

Choteon armenitinum a loco dictum

Cothonas bedias i. tussis humida antiqua

Comosis est vehemēs tumor oculoꝝ vt minime claudere valeant egrotantes adeo ut albe partes prime tunice sanguinolente atq; extantes appareant pupillā superantes: ꝛ est ophthalmia

Cochachemen idem

Corbezbata est nux serca. i. melecheta eo q̄ grana eius simulantur melice granis

Chonossonobarum magnum. i. pinus

Chonile ꝑm Dias. vocat̄ quedā species origani

Chonus i. coniza

Chos alcalip. i. testiculi vulpis: ꝛ sunt satyrion

Chosalkeb. i. testiculi canis: ꝛ est spēs satyrionis

Chop i. sup calcaneū retro

Chorosus est nomen cuiusdam lapidis

Chobzaleoroth. i. ciclamen vel malum terre

Colcodeia i. datio vite

Chomos i. cronicus

Chromion i. cepe

Chronicon. i. tempora annualia ꝛ cronica

Chromonos. i. annus: ꝛ est tēpus mensurans spacium vnius anni

Chrotofion gre. lati. tardus vel antiquus dolor capitis vel tēpoꝝ ac frontis

Crocodileon i. camedeonta nigra

Cloron i. viride

Clobasis i. anagallus

Clogias. i. lanceola: ꝛ est species plantaginis

Cromineon i. cepa canina

Cronopos i. mala citonia

Crodia i. capita papaueris

Crotu i. semen

Cromon i. cepa

Crocus aphricanus i. cartamus

Crocus hortulanus i. cartamus

Crocus ortensis idem

Crocus simpliciter ꝓlatus quid est. l. l. iamfarā

Crocus romanus idem

Crocus orientalis idem

Crocoma. i. fex olei de croco. l. l. oleū de croco

Crotona. i. sisamus agrestis: ꝛ ē cataputia maior

Crocodillus grece ꝛ latine: ara. tinsa: ꝛ est a colore croceo dictus: animal degens in nilo flumine

simile in figura lacerte: nisi quia secūdū se ē breuius: aliquando in terra pascit vitulū: rapit matri si reperit portatq; ipsū in flumie. solū inter animalia mandibulā superiorē mouet inferiore fixa manente. ab Auicenna vacatur tinsa. ij. canone

Crom quid sunt. l.l. habelzelim

Cromanos .i. pix arboris pini

Cap. 191.

Rocus ferri sic fit secundum bulcasim libro q dicit seruitor trāslato a simone de Janua: Accipe de limatura ferri quātū vis & pone in lamīa ferrea & suffla cū folle quousq; calefiat lamina: & limaturā pone in mortario ferreo ita calidam: & tere bene: & iterū repone ī lamina: & pone super ignē & exuffla scdo donec calefiat vt pri⁹ fecisti: & faciās ita decies vel amplius: quia q̄to plus feceris tanto melius. quādo ergo cōuersum fuerit in colore croci si adherebit alicui rei color eius non separabitur. & iuuamentū eius est q qui depilauerit pilū superfluū vel male generatū in palpebra: & posuerit super locum a quo euulsus est de limatura sic preparata sepe phibebit ortum eius. & sunt quidam qui ponunt in vnguentis qn̄ volunt exsiccationē eorum fortē. & sunt qui vtuntur ea sola: & qui pijciunt eā super vlcus humidum cuius sanatio est difficilis & exiccat ipsum.

Crocus permixtus. i. crocomagna

Cap. 192.

Rocomagna est fex olei ō croco s3 quosdā. sed aliter Dias. & Sera. dicunt est nāq; confectio ī antidotario scripta que recipitur in diarundine & in alijs confectionibus. & sunt ei diuerse cōpositiones quas describit Sera. cap. de diarundine dicens: q quando inuenitur croc⁹ permixtus est intelligendū ō hac confectione. Diasco. similiter describit ipsum ut patet in proprio cap. dicēs: Crocomagna fit ex preciosis aromatibus crocinis vnguenti: & est quasi gleba lata & oblonga: cuius est optimū atq; pbabile quod croci habet colorem: mediocriter mirrhe referens qualitatē. est aūt lene & amarū: dentes atq; linguā vehementer inficiens: vires quoq; ipsas quas croc⁹ habet representat. nam hic leuiter stringit. plures enim in cōpositione pter precij distantiam pro crocomagna crocum mittunt.

Crocoma idem quod supra

Cuasab. i. que in flexuris pter sudorem fiunt

Cuas. i. pruna Cuali idem

Cuelia .i. valeriana

Cue .i. rapella

Cuesos .i. polium

Cuiclichion. i. perclichion: & est paritaria

Cap. 193.

Ci ara. gre. sica. latine vo dicit fic⁹. Sera. li. ag. cap. cui. auc. Gal. sunt ex eis silue stres: domestice & mōtane. & ex domesticis quedā sunt recentes: quedam non: sed sunt sicce. & recentium virtus est debilis pter hoc q admiscetur eis ō humiditate. & sicce sunt meliores & maxime carnose. & ille ī quibus est acuitas & pūctio abstergunt magis & resoluunt: & habent in se humiditatem subtilem. & virtus ficuum est ca. in fine primi gradus: & sic. in principio secundi gradus. & secunda eius virtus ē que maturat & resoluit. & alia ē q resoluit apostemata quando miscetur cū farina ordei: aut cum medulla panis frumenti. & aqua ī qua coquuntur ficus decoctione multa est simil' melli in virtute sua. & recentes quidē & sicce laxāt ventrem. & virtus siluestrium est attractractiua & resolutiua. & ita est in domesticis anteq̄ maturāt quoniā est in eis aliquid lactis ex arbore. & arboris ficuum domesticarum virtus est cali. & subtil' & lac eius & succus foliorū ipsius calefaciunt calefactione forti: & mordicant: & vlcerant corp⁹: & aperiūt orificia venenarū q̄ sunt in ano & euellunt verrucas & laxant ventrem. S3 in arbore ficuum siluestriū est de caliditate & subtilitate tantū q si coquantur cū carne bouina dura faciunt illā decoq & est fortior in oībus predictis q̄3 domestica. s3 mōtanarū ficuum arboris sapor est acutus & pungēs & abstergens. & quando fit emplastrū cū ramis eius super verrucas que dicuntur capita clauorū3 aperit eas. & ita est de lacte eius. s. quando fit vnguentum ex eo: & quando fit medicamentū ex eo & melle abstergit maculam oculi grossam. & ē conueniens obscuritati visus: & descēsui aque ad oculum que fit ab humoribus grossis multū. & cineres quidem ficuum & glandium & lacticiniorum sunt meliores cineres ad abstergendum. Et idem auc. Dias. que ex ficubus sunt recentes & mature sunt male stomacho. & laxant ventrem. & quando inducunt fluxum ventris est leuis abstersionis. & puocāt sudorem. & abscindūt sitī. & sedant caliditatem. sed sicce sunt cibus. & inducunt sitim. & molliunt ventrem. & non sunt conuenientes cursui humorū ad intestina & anum. & ipse sunt conuenientes gutturi & canne pulmonis & vesice & renibus & asmaticis & discoloratis pter aliquas egritudines antiquas: & epilepticis. & ipsi coquunt cū isopo & bibitur earum decoctio: & purgat pectus a supfluitatibus. & cōfert tussi antique. & dolori ātiquo pulmonis. & quando teruntur cū cartamo laxant ventrem. & conficiuntur cū nitro & farina cū aceto & sale: & fit inde emplastrū replet vlcera humida q̄ sunt in capite. & confert syre. & liniuntur etiam cū eo scissure palpebrarū: & ōfert. & quando coquūt in aqua mellis & fit cū illa decoctione gargarisma confert apostematibus gutturis: & amigdalarū: & squinantie. est enim valde vtilis medicina. & sunt cōuenientes emplastris. & quando coquunt cū fenugreco in aqua ordei & funt in ea sessiones confert duriciebus matricis. & quando terunt cū ruta & fit inde clystere confert tortionib⁹. emplastrū vo qđ fit ex eis est mollificatiuum & resolutiuū. & quando fit emplastrū cū eis & yreos nitro & alce postq̄ fuerint decocte & trite cū eis maturāt apo

stemata dura: et clauos: et apostemata que fiunt in radice aurium. et quando teruntur crude et miscētur cum calce et nitro: et fit inde emplastrum: resoluit apostemata dura et humores q fluxerūt a mēbris. et quando teruntur et miscentur cum calcanto conferunt scissuris aurium. et quando coquuntur cum vino et teruntur et miscentur cum farina ordei et absinthio: et fit inde emplastrū super vētrē hydropicorū facit illum detumescere. et quando teruntur et miscentur in ceroto conferunt cōbustionibus ignis: et excoriationibus calcaneorū. et quādo coquuntur cū synapi et pijcitur decoctio earū ī aurez confert tinnitui ipsius et pruritui eius. et qñ coquuntur cum fenugreco et miscentur cū eadem decoctione: et liniuntur super empetiginez et alias maculas que fiunt in cute confert. et ficus sunt difficilis digestionis. et molliunt ventrem. et habēt v̄tutem mollificandi omnes duricies. et folia arborum cuius fructus est niger quādo fit emplastrū cum eis confert morphee. ficus aūt īmature cum melle conferunt morsibus canis rabidi et vlceribus a quibus emanat sanies similis melli. et quando miscentur cum eis folia papaueris extrahunt ossa fracta. et quando miscetur cū eis vinum resoluit clauos. et quando fit emplastrū cum eis et orobo et vino confert morsui mugali. sed agrestis ficus folia quando fit cum eis emplastrū: et sale: et aceto aufert furfures capitis: et apostemata que fluūt in cute capitis: et que dicūtur acoras. et quando fricantur palpebre cum folijs ipsis auferūt asperitates et pruritum et scabiē ipsorum. et lac qd emanat ex arbore eius quando linitur super morsum serpentum et vermiū venenosorū confert multuz et confert formice: et non sinit eam dilatari in carne quando linitur ea circunquaqꝫ et maxīe si admiscetur ei pinguedo porci. et quando ponitur in emplastris conuenientibus confert scabiei vlcerose: empetigini et maculis que fiunt ab humoribus et podagre. et extrahitur succus ex sūmitatibus eius quando accipiuntur in principio: verū dum apparent molles et plene humiditate: et anteqꝫ incipiant emittere germina: et teruntur et exprimitur succus ab eis et siccatur et reponitur: et facit ea que de lacte diximus. et virtus eius est que coagulat lac quādo est liquidum: et dissoluit coagulatum. et sūmitates eius quando incipiunt dare lac laxant ventrez similiter lac eorū. et cinis ramorū eius quando fit lixiuium cum eo valet dysenterie facto cuz eo clysteri. et quando lauantur sepe vlcera cū eo dissoluit et corrodit duricies ipsorum: et abstergit concauitates eoruz. et quando infunditur spongia: et ipsa ī ponitur super vlcera cancrosa sanat ea. et quando datur in potu illi qui sumpsit medicinam venenosam vel potionem confert. et quando miscetur cū oleo et linitur cum eo corpus prouocat sudorem. et hoc idem faciunt alij cineres et maxime arboris glandium. sed ficus īmature. s. quando cadunt de arbore si fiat ex eis emplastrū crudis cuz farina frumenti et nitro confert formice. et quādo fit emplastrum cum eis decoctis super nodatiōes neruorum et super scrofulas dissoluit eas. et quando fit super morsuram venenosam attrahit venenum ad superficiem cutis.

Gal. viij. sim. phar. cap. sica. secundum translationem grecam. Sica. i. ficus. sicce quidem calide sunt virtute in primo gradu iam cōpleto vel secundo incipiente. habent autez quid subtile in partibus. ex ambobus igitur his sufficiunt duros tumores digerere: mox autē diaforant. et ipse quidem pprie per se cataplasmate talis sunt virtutis: oportet aūt vbi magis digere vis triticeam farinam miscere. Si vero diaforare: ordeaceam. panis aūt in medio eorum est: sz que talia methodi que de cōpositione pharmacorū et terapentice sunt magis ppria. ad presens vero sufficit et hoc noscere de ficubus. sicce etiā quādo pinguiores: magis digerere. acriores vero in gustu abstergere et diaforare nate sunt. quod vero fit multum eis coctis in aqua simile est non ea consistentia solum: sed et virtute mellis. recentes vero comeste ppter admixtionem humiditatis imbecillioris virtutis sunt: ventrez tñ subducunt. s. humide et sicce. ficulnearū vero siluestrium ficus acris est: et diaforetice virtutis: ita aūt et domesticarum ficulnearum. Olinthi. i. ficus parue non mature participant adhuc opos. i. lacticinio ficulnee. Siki. i. ficulnea ca. et subtilium partium cōplexiōis est: sicut et opos eius indicat et foliorū succus. fortiter enim alterutrū eorū est calidum: vnde non mordet solum vel abstergit vehementer: sed etiā vlcerat vel anostomizat: et verrucas extrahit. est etiam purgatiuum. siluestris aūt ficulnee palam ita sunt calide et subtiliū partium cōplexione: vt bouinis carnibus duris si misceantur liquabiles eas faciant.

Gal. secundo de cibis cap. de ficubus domesticis. adsunt aūt ipsis secundum ventrez fluxibiles esse et pertransire de facili per totum corpus et etiam abstersiuum habere: et etiam secundum quod arenosa quedam multa nefreticis in esu ipsarum secernuntur: paucūqꝫ dant corpori nutrimentum: et non forte: sed spongiosaz faciunt carnem sicut faba. īplent quoqꝫ ventrem vētositate: et essent vtiqꝫ satis grauantes si non secederent velociter. vnde bene matura ficus venit ppe ad non totaliter ledere: consideratur existens iam siccis ficubus. nā ficus sicce virtutem habent subtiliatiuam et incisiuam: ppter quā et ventrem ad egestionem excitāt et renes expurgant. epati autem et spleni phlegmonantibus nociue comuni ratione oīuz dulciuz. viride aūt non generant sanguinē valde bonū. abūdantibus autē ipsis sequitur ipsos pediculorū multitudo. ficus quoqꝫ et vue opere q̄si capitales sunt et enim nutriunt magis fructibus oībus horarijs et minime sunt cachochimi: et maxīe qñ fuerīt fructus hi bene maturi. quod aūt multum nutriant ostēdunt custodientes vineas qui in duobus mensibus impinguantur: non tñ fortis et cōpasta est eis caro generata sicut que ex carnibus: sed laxa et rara: propter qd celeriter contrahitur cessāte edulio. minus autē ficubus vue nutriunt: et maximū in eis bonū est celeriter secedere: ppter qd si retineantur aliqū

satis ledunt non existentibus maturis ficubus. si enim non secedant ficus notabiliter: digerantur autem in ventre bene non nocivum dant corpori alimentum. vuis autem neutrum horum existit: neque cum digeruntur bene: neque si retineantur et secundum eam que ad ventrem et epar distributionem crudum generant chimum non facile convertibilem in sanguinem. et racemorum quidam substantia composita est ex eo quod continetur secundum ipsam humiditatem ex qua vinum fit. et cum his adhuc ex acinis et ex eo quod continet hec extrinsecus hymenodea cute que nihil secundum suiipsius sensibiliter alterata consideratur his que in ficubus et ideo aliquid quasi inutile removent ipsum sumentes totum quod intus ken kiamitibus. proportionabile enim est utrorumque fructuum quod semen penetrans est intransmutatum. Almansor tractatu tertio cap. de ficubus ficus calide sunt que cum sunt recentes: ventrem inflant: et leniunt humorem creantes non malum. sicce vero non multum nutriunt et calefaciunt: quare multus usus earum pruritum: et pediculos generant. ventrem quoque leniunt quando ante cibum sumuntur.

Avic. libro .ii. cap. de ficubus. Ex ficubus melior est alba: deinde rubea: deinde nigra. et que vehementer est matura est melior: et proxima ad hoc ut non noceat. et sicca quidem in suis operationibus est laudabilis: verumtamen sanguis ex ea generatus non est bonus: et propter hoc facit pediculos. verum si sumatur cum nuce eius chimus fit bonus: et cum amigdala. et levior omnibus est alba. illa que est humida est cali. parumper. et que est humida est plurime aqueitatis: et parum est medicinalis. que vero immatura est abstersiva ad frigiditatem parum declinans: nisi lac eius. et que sicca est cali. in primo et in fine ipsius et subtilis. et que sicca est et proprie acris fortis est abstersionis: maturativa resolutiva: et carnosa est plurime maturationis. et in ipsa sunt glutinatio et incisio: et subtiliatio. et silvestris est acutior et fortior in hoc. et fructus quidem eius nutribilior est reliquis fructibus. et que vehementis est maturationis propinqua est ad hoc ut non noceat: et in ipsa est inflatio. et expellit superfluitates ad cutim. et facit sudare. et licet quod estimo sicca similiter expellit ad exteriora et facit sudare. et illa quidem que est humida velocis nutrimenti: et penetrationis in stomacho: et in corpore. nutrimentum vero ficus licet non existat in robore nutrimenti carnis et granorum: tamen vehementioris est roboris quam nutrimentum omnium fructuum. Isaac in dietis particularibus cap. de ficubus. Ficus ceteris fructibus laudabilior ac nutribilior: humiditatis tamen sue causa grossos creat humores. natura eius est calida et sicca. qualitates autem caliditate et siccitate diverse sunt: et secundum suiipsius diversitates. est enim ficus domestica: et silvatica. domestica etiam in viridem dividitur et siccam. viridis quoque duplex est modus: quoniam quedam est perfecte matura: et non perfecte matura non perfecte matura minus ca. et magis grossa propter dominationem terrestri partis. habet tamen humiditates latentes que acuitatem ei prestant: et siccitatem in secundo. unde hippo. Ficus quanto longius

or est a maturitate tanto minus ca. et magis grossa. valet hec secundum medicinam cocta et cataplasmate facto scrofulas glandulasque dissolvit. nitro et aceto commixta pustulis in capite valet. mixta cum melle ad morsum canis: et pustulas que viscosos habent humores. papaveris agrestis frondibus mixta ossa fracta ex vulneribus proicit. Item cera ad bibita et apposita dissolvit. si pista in vulneribus apponatur sanat perfecte maturata. viridis autem ficus sicca est minus ca. calor enim eius est in medio primi gradus. humiditas vero et siccitas in ipsa temperata sunt. ex trium itaque rerum compositione consistit: corticis videlicet seminis et carnis. seminis nutrimentum est nullum: et est de natura harene vel lapidis. cortex vero ficus ut cutis est propterea durissimus est ad digerendum. caro autem eius nutribilior digestibiliorque existit. Super hoc Dias. calorem ingt extinguit. sitim aufert. et sudorem provocat. sicca vero est cali. initio secundi gradus: sicca in medio primi. quamobrem calefacit et sitim creat: et in cholericos mutatur humores. ceteris vero fructibus nutribilior: minusque inflationis habet. sed si superfluos in stomacho humores inveniat: dura fit ad digerendum: et in corruptionem mutatur. et inflationem: et ventositatem generat: et pessimum sanguinem. in superficie autem corporis pediculos creat. si autem mundificatis humoribus stomachus vacuus ab his reperiatur bene digeritur: et sanguinem laudabilem facit. corpus mundificat a malis humoribus. urinam provocat. pectusque purificat: et pulmonem: renes: atque vesicam ab humoribus grossis: non tamen inflationis ventositatisque libera est. qui vero eius nocumenta omnino devitare vult ieiunus accipiat: et post illam calamentum manducet: aut ameos: aut isopum: piper: vel zinziber: et similia. et cholericus post illam oxizacaram accipiat. qui maioris etiam nutrimenti causa velit accipere: et ut sanguinem laudabiliorem generet nuces vel amigdalas manducet. Item valet si cum isopo coquatur: pectus enim et pulmonem mundificat: tussim diuturnam curat gargarismate facto. cum apozimate in cannalibus pulmonis apposita dissolvit. et in lacertis que sunt in latere lingue et cocta cum vino: si clystere fiat valet ad dolorem ventris qui ex grossis est humoribus. rursus cocta cum ordeo et fenugreco: et cataplasmate facto apostemata dissolvit. pistate ac sinapi permixte apozima ad tinnitum aurium valet.

Dias. capit. de ficubus. Ficus lachryma sive succus ficus instillatus vexationibus vel percussuris serpentum aptissimus approbatur. et myrmicis circumlinitus medetur. empetigines et lepras et lachrymas effelidas et podagram admixtus cataplasmatibus curat. non autem aliter succus fit quam concussis atque expressis mollioribus ramis tempore quo fecunditate infusa gravidi videntur: sed necdum in oculos germinum erumpentes. hic succus in umbra siccandus est: et sic reponendus. ex ipso autem lac limpidum coagulatur: et coagulatum resolvitur. cinis autem exustorum admixtus aque suscepto liquamine dysentericis iniectione medetur. et calosos ulcerum

finus.spongijsq3 ex ipso madefactis z appositi cā crene medent̄. Item veneno tētatis potui dat̄.cū3 oleo mixt⁹ z vnctus sudores mouet. hoc z ceteri p̄stant cineres: sed magis quercin⁹. caduci aūt fru/ct⁹crudi medent̄ myrmiceis cataplasmate impo siti cū farina atq3 nitro. cocti aūt inuersiones ner/uoꝝ atq3 scrofas emolliunt. venena etia3 ad supfi ciem corpis euocāt. Ficus vero mature si comeste fuerint spm̄ ɔturbant.ventrem deponūt. feruorē3 nutriunt.sitim p̄hibet.vn̄ fic⁹ molles cacostomati ce sunt: q̄ si ventrē soluerint difficile abstinere po terunt. sudorem ꝓuocant. exantimata cōpescunt. Sicce vero q̄ carice vocātur stomacho vtiles sūt z termantice.sitim excitant.rheumatismo stoma/chi z ventris ɔ̄rie sunt.arterijs z gule z vesice z re nib⁹ ꝓsunt.cum aq̄ mulse decocte:z gargarismate adhibite arteriaꝝ z fauciū tumorem ɔpescunt.vn̄ optimū gargarisma est. z asmaticis ɔfert: z eis q ex macronoxia colorē pallidum hn̄t.epilepticis z hydropicis succurrūt. cocte cū isopo z careno ie/iuno potui date thoraci ferūt auxilium.tussictibus antiquit⁹ subueniūt.z pulmonis cās tēporales opi tulātur z remouent.

Cuulb.i.culb — Cuulbi idē3 qd̄ s̄.
Cuulisson.i.cētaurea — Cuusar.i.abrotanū
Cubeze est spēs malue siluestris:z est altea.
Cubeizon .i.palma christi
Cubebe quid est le.l.kubebe.
Cubigi.i.perdix — Cubrusic ē nomē loci
Cubrusaiden .i.pentafilon
Cuckaminos.i.ciclamē — Cuclaminos idem
Cuclanaria .i.cymbalaria
Cuconiones .i.ramūculi virides.
Cucurbita agrestis .i.brionia
Cucurbitinus idem
Cucumer asininus quid est.l.l.refo.
Cucules .i.stagnu3
Cucurbita id est cocoza:z est bara.

Cap.194.

Cucumeres latine: arab. cakiar. Ubi sciendū q̄ cucumeres sunt melones in di ṡm quosdam.sed Mesue cap.de cu cumere asinino videtur dicere q̄ sunt cit/ulli.sed aliqui dicunt q̄ cucumeres sunt fructus sicut ci/trulli oblongi:tn̄ nunq̄3 citrinescit.z habent follas ita distinctas sicut melones:z cum maturant̄ ha/bent parum dulcedinis:z sunt insipidi: quod et ego concedo.vnde cucumeres non sunt melones indi:quia Aui.quarto canone capi.de cura terti ane pure ponit melonem indum z cucumerē.er/go non sūt idē. Sera. sic dicit sicut apparet in littera dulasa.similiter cucumēs nō sunt citrulli:sicut apparet in littera citrullus. Et etiam Sera.dicit auc. Gali.q̄ citrullus frigidior est cucumere.ergo cucumeres non sunt citrulli.p̄ terea in predicta littera Sera.auc. Abix aqua cu cumeris z citrulli confert inflāmatiōi ꝛc̄. ergo nō sunt ide3. Sera. li.aggre.cap.rachera.auc. Gali. Cucumeris substantia est grossa dura digestioni z generat chimū malum paratz3 corruptioni:q̄nis melon sit citius corruptibilis.z virtus eius est que infrigidat z humectat in secū do gradu.z mollit ventrem.z prouocat vrinam.z quando sumitur cum rob aut cum lacte cōfert vl ceribus vesice.z sedat inflāmationem stomachi:z sitim quando comeditur.z sedat syncopi3 ex cali ditate:z confert ei ex ꝓprietate qua3 habet. Et idē auc. Abix. Aqua citrulli confert inflāmationi fe/bris.z sedat sitim.z laxat ventrē laxatione bona si ne nocumento aliquo. z debet buliri cum zucaro albo.z non oportet q̄ detur habentibus natura3 duram nimis ad mouendū:quia illa nō habet vir tutem tantam q̄ laxat naturam dura3:z si ipsa fe cerit moram in stomacho forsan inducit laborem z nocumentum z inflammationes. Rabi moyses auc. Gal. Cucumeres z pepones si cito n̄ digerāt̄ sunt venena mortifera. Gal. vij.sim.phar.cap. sikinis. videtur dicere q̄ cucumer dicatur de pepone z cucumere iam dicto.nam di cit sikinis.i. cucumer esibilis:qui quidem pepon est subtilioris substantie.qui v̄o non est talis:gros sioris est substantie :ac etia3 abstersiua z incisiua participat virtute.vnde diuretica sunt:z splendi/dum reddunt corpus:z maxime si siccauerit quis semen:deinde incidens z cribrans lenire faciunt. dominatur autem in eis frigida z humida com plexio:non tamen fortiter sed in secundo gradu locatur.si v̄o quis semen siccauerit vel radicē nō adhuc humide nature erit:sed iam siccantiu3 in/primo quasi gradu vel secundo incipiente.est aūt z abstersio in his plus q̄3 in carne fructus.

Cucumer agrestis.i. cucumer siluestris: vnde fit electerium:z est cucumer asininus
Cucumer eraticus idem quod supra
Cucumer indus idem quod supra
Cucurbita alexandrina.i.coloquintida
Cucurbita deserti idem quod supra
Cucurbitinus .i.cucurbita agrestis
Cudibion .i.buglossa
Cudilion idem quod supra
Cudiblos .i.lingua canis

Cap.195.

Cusfa ara.latine v̄o citonia. Gal. secun do de cibis. Mala ipsa nō sunt habentia vnā natura3: quod est quia quedam ex eis sunt dulcia:quedam pontica:z quedam stiptica:z quedam acetosa:z quedam insipida.z in dulcib⁹ est substantia aquosa temperata.z pontica vincit i eis frigidum terreum.sed in stipticis hec est ea dem substantia cum aquosa substantia dulci. In acetosis aūt est substantia frigida. z virtus ponti corum z stipticorum z acetosorum est virtus que incarnat:z que glutinat vulnera:z p̄hibet illō qd̄ currit ad apostemata in p̄ncipio eoꝝ. z fortificat os stomachi z stomachum laxum z fluxum:maxi me v̄o que sunt stipticiora ex eis z acetosiora. sed illud quod vincit superat naturam insipidoꝝ est aqua.z cōplexio eoꝝ ē humidior:z frigidior ipsa

administratur in medicinis apostematū in princi pio cor𝔷 ꝛ in augmento. ꝛ vniuersaliter in malis ē humiditas multa: ꝛ superfluitas frigida: ꝛ ideo destruitur succus eorū ꝛ arescit: seruantur tn̄ qn̄ co quūt cū melle ꝛ fit inde rob: ꝛ seruātur eodē mo do citonia ipsa cū melle sicut seruant ꝛ succi eor𝔷 Citonia maiora vocātur saturnina: ꝛ sunt maior] iuuamenti q̄ȝ alia. Rememorās ḡ illor𝔷 quecunqȝ poma stipticant scias frigidum ꝛ terrestrem chi mum habere. quecūqȝ aūt acetosa vident frigidū quidem sed subtilium partiū. medie v̄o cōplexio nis esse que dulcia ad calidius declinare videntur sicut que perfecte apoya. i. sine qualitate ꝛ valde aquosa ad frigidius inclinata. vtaris ergo ipsis se cundum predominantium humor𝔷 virtutes. Au steris aūt pomis quidē quando ꝑpter discrasiaȝ calidam: aut ꝑpter humiditatē multam atonos. i. sine vigore venter extiterit. ponticitas aūt quādo sufficienter excreuerit huiusmodi. acetosis v̄o qn̄ estimaueris in ipso grossum humorem collectum esse non valde aliquid frigidum tāqȝ frigidius q dem non acetosis sed trimeis indiget. siccant am bo grossiciem humoruȝ acetosa ꝛ trimea. Differt aūt hec in hoc ꝙ hec quidem cū infrigidatione: il la v̄o cū caliditate operantur. palam aūt ex iaȝ di ctis sepe ꝙ stiptica quidē superfluos secessus restrī gunt: acetosa humorē quidē grossum inuenientia in ventre diuidunt hunc: subducūtqȝ stercus ꝛ ꝑ pter hoc humectant egestiones. purū aūt inueni entia ventrem restringūt ipsum magis quidē. Et aliud quoddam genus chimi non in pomis soluȝ sed etiam in oībus alijs fructibus quod aquosum vocant. ꝛ apoion minime quideȝ bonū stomacho. sicut ꝛ aqua. malicia aūt est in pomo ꝙ tal his q ad esum ipsius veniunt: aut ꝑpter delectationē h̄ agentibus: aut ꝑpter stipticū. quando ḡ neqȝ dele ctabilia sunt comedere talia: neqȝ robur īponunt ventri sicut stiptica: neqȝ sunt coniuncta roboranti bus: merito spernenda sunt: sicut apud nos in asia in multis locis porcis ipsa ꝑijcimus platanistica vocantes: qm̄ gustantibus sunt aliqualiter similia tener] folijs platanor𝔷. cauere āt oportet pulcher rima poma anteqȝ super arborē sunt matura. īdi gestibilia enī ꝛ sunt frigida: ꝛ tardi secessus: ꝛ ma li chimi: cum hoc frigidū grossum inesibiliter chi muȝ habent. quecūqȝ aūt bene matura seruantur ad hyemem: ꝛ ad ver: ꝙ post ipsum ꝑficuissima fiunt. Sepe etem ꝛ in egritudinib⁹ in calido cine re assata mediocriter: aut in aqua feruētissima be ne decocta: dare aūt oporet ipsa post cibum sta tim: ꝛ quandoqȝ ante: ꝛ cum pane roboris ventris gratia ꝛ stomachi his qui sine appetu sunt: ꝛ tar de digerentibus vomitiuisqȝ ꝛ diaricis. ꝛ dysente ricis. idonea aūt ad talem opportunitatē sunt ꝛ q̄ pontica. mediocritatē aūt habēt stipticitatis vt di xi sic preparata deponentibus eor𝔷 stipticitateȝ in tali preparatione: ꝑpter quam stipticor𝔷 pomoruȝ aut pirorum esus laxat ventrem. qm̄ audiui quos dam dicentes subduci ventrē ipsis: post stiptican tium esum melius putaui ꝑpter rationē ꝛ experi

entiam nobis sepe notam: qm̄ primo quodā recto re nostro continuo dicente post austeror𝔷 pomo rum ꝛ pirorū esum laxari ventrē: intellexi factum adducensqȝ experientia discussionem ipsius. post hanc vtiqȝ fiducialius in alijs ad eandem experi entiam veni: volui condietalem fieri mihi: virum saltem vno die quatenus viderem qn̄ ꝛ quot offe runtur stiptica: ꝛ s̄m primā mox quomodo ꝯsue tus erat dietari rogaui ipsum nihil oīno ꝑmutar eor𝔷 que s̄m dietam. ille aūt post balneū aque nō multū ꝑbibēs: deinde fenugrecū ꝛ rhaphanida: ꝛ quecunqȝ talia multis consueta sunt offerri aliqd aliud ante illud gustare: ꝛ similiter cum ipē come disset superbibens aliquid vini dulcis consequen ter comedit maluas cū oleo ꝛ garo modicū habē tibus vini: ꝛ post aliquid piscis: ꝛ porcine carnis ꝛ auis: deinde bibens semel aut scdo: modicuȝ in tercipiens comedebat pira austera: ꝛ post hoc ꝑ cipientibus nobis ad deambulandū: cū parū deā bulasset submotus est vēter ipsius notabiliter. cō siderans ergo hoc ordinaui cū amico pro sequen ti die ꝙ ego ipsum ꝑcurarē secundū dietam. pri mo enim post balneum dedi mala ꝛ pira comede re: deinde alia: deinceps ut consuerat: ꝛ in his sic factis non aūt notabilit sed neqȝ mediocriter suc cessit eius venter. admiratus est ergo multo qd fa ctum est: requisiuitqȝ a me causam ipsius: at ego illi respondi hec nunc dicenda: Garo quidem dixi cum his que simul cum ipso sumebant apto nato subducere ventrem: ꝛ hoc iam preoperante stipticitate vltimo sumpta maxime non vigorosis secundum stomachū causam fieri subductionis: roborando ventrē ꝛ ꝑuocando ad expellendum deorsum contenta in ipso. magis aūt dixi vtiqȝ cre dens hoc sumens in sequenti die oīuȝ quidē ꝑmo stiptica: secūdo aūt post ipsa carnes: ꝛ oīuȝ vltimo que cum oleo ꝛ garo offerebantur nequaqȝ ingl mouere: vtiqȝ mox malues comedens cuȝ oleo ꝛ garo optime dixi iudicasti. euertunt enim hec vē trem ꝛ maxīe ipsius os qd ab oībus consuetū est stomachus vocari. confortant autē ꝛ corroborant stiptica ꝑpter qd ꝛ si aliquis alius humor ipsum euertat sicut contingit aliquibus cholericis rube is amplior aggregata hec facere que gustauerit stiptica mox aggregat deorsum talem humorem Deinde ostendi ipsum quendam iuuenē qui ante paucos dies sumpserat gratia purgationis scamo monee succū: iamqȝ transactis horis qnqȝ post ob lationē: ꝛ nulla assellatiōe consecuta anxiari qdeȝ dicentē stomachuȝ: intumescere aūt ꝛ grauari vē trem: ꝛ ꝑpter hoc pallescere ꝛ deficere ꝛ mihi cō municasse sinthomatha ipsum detinētia. qualiter igitur hominē curauerim audi. duxi ipsum iuue nem: eiqȝ presentaui presentē ꝛ narrantē quomo doquidē ego preceperam comedere aliqd modi cum pomi stiptici: aut granati: aut piri: ꝛ ille quan do comederat mox alleuiatus fuit a molestijs: se gregata mox ab ipso multa materia valde ex ven tre. Scias igitur dixi rectori: ꝛ cui hoc accidēs est quandoqȝ supercomedis stiptica ꝑpter debilitatē

stomachi ꝛ ventris.ille ꝛ magis hoc inquit veruȝ dixisti.est enim mihi natura talis:quia stomach⁹ meus auertitur de facili a quibuscūq̄ꝫ.cōponitur aūt ex ipsis pomis cibariū mansiuum stipticitatis opportunum ad roborationeȝ ventris debilitati. In syria autē est vocatū melo placenta.cōponunt aūt edulium mansiuuȝ sic:ꝛ ad romā deferuntur plene ipso olle noue.ꝛ cōponitur dictum edulum ex melle ꝛ carne pomoꝝ cōminuta ꝛ elixa simul cum melle:adhuc aūt ꝛ piperis habet aliqͥd alibi ꝛ ȝinȝiberis.sed non est nunc tempus doctrine ipsius alibi perfecte dicte. ꝛ flos arboris citoniorum dum est humidus vel siccus est conueniens emplastris in quib⁹ est necessaria stipticitas. ꝛ qñ bibitur cum vino confert sputo sanguinis ꝛ fluxui ventris ꝛ menstruoꝝ. ꝛ vinum citoniorū simplex quod est sine melle confert ꝛ abscindit fluxū cholericum ꝛ sitim.ꝛ que ex citonijs sumuntur cum melle sunt bona vomitui phlegmatico: ꝛ ꝯfortant epar. ꝛ muscillago granorum eorum cum ȝucaro lenit cannam pulmonis et humectat siccitatē ei⁹.

Aui. li.ij.ca.de citonijs.qñ abluit cinis ramorū ꝛ floꝝ ei⁹ sunt thucia.ꝛ rob pomoꝝ eius acescit propter illud quod est in ipso de humiditate aquea frigida.ꝛ assatum ē melius ꝛ magis conferens.ꝛ eius quidē assatio fit quādocūq̄ꝫ cauatur et eijciunt̄ grana ei⁹ : ꝛ ponit̄ in ipso mel et limit̄ luto eius corpus:ꝛ postea ponit̄ in cinere frigida est in primo ꝛ in fine :ꝛ sicca in principio secūdi.Et est stipticum cōfortatiuū fortiter:ꝛ flos eius est stipticior:ꝛ similiter oleū ipsi⁹.et dulce est minus stipticum.et semen eius est linitiuum sine stipticitate. et ꝓhibet cursum superfluitatū ad viscera:et retinet sudorem.et oleū eius confert scissuris frigoris et formice.et est vtile vlceribus scabiosis. Et multitudo eius generat dolorē neruoruȝ.ꝛ assatum ponit̄ super apostemata oculi ca. et eius succus ꝯfert dilatationi anhelitus et asmati.et ꝓhibet sputum sanguinis.et semē ei⁹confert asperitati gutturis.et lenit cannam pulmonis.et muscillago eius etiam humectat ipsam cannam.et cōfert vomitui ꝛ ebrietati.et sedat sitiȝ.et cōfortat stomachum recipientem superfluitates. syrupus eius ꝛ ipsius infusio et qḋ de eo elixatum est ex ipso vtūtur multi in secunda mensa super vinum:et ꝓhibet ebrietateȝ.et fit ex eo syrupus confortans appetitum deiectum valde et mortuum.et cōfortat stomachum.et ꝓhibet vomitum phlegmaticum.et ē ꝓuocatiuum.et iam dictum est ꝙ illud est per accidens.et illud quod cum melle elixatum est ē maxime ꝓuocatiuȝ. verūtñ quandoq̄ꝫ soluit ventrē et non stringit.et generat colicam:et doloreȝ ventris pungitiuum.ꝛ confert dissurie.ꝛ retinet fluxū menstruoꝝ.ꝛ confert arsure vrine quando distillatur succus eius aut oleum ipsius in virga. ꝛ cōfert oleum eius renibus ꝛ vesice.ꝛ quando sumit̄ post cibum soluit adeo ꝙ quando plurimū ex eo sumitur extrahit cibum ante digestionē.ꝛ clysteriȝatur decoctio eius ad eminentiā ani ꝛ matricis.

Rabi moyses.Citonia a pregnātibus comesta generat filios bilares.ꝛ comestio ipsoꝝ assoꝝ post cibum generat gaudiū.

Sera. libro aggre.ca.cafa. auct. Diasco. Arbor citoniorum ꝛ malorum folia similiter ꝛ flos ꝛ sūmitates sunt stiptice:ꝛ ꝓprie arboris citonomioꝝ.ꝛ fruct⁹ eius īmaturus est stipticus. mala aūt illa que colliguntur in vere generant choleram citrinam: ꝛ īducunt inflāmationē:ꝛ nocet neruis ꝛ iuncturis ꝛ mēbris que sunt de genere neruoꝝ. sed citonia sunt bona stomacho.ꝛ ꝓuocant vrinam.ꝛ si assantur sunt meliora habentibus fluxum antiquum ꝛ vlcera intestinoꝝ:ꝛ sputum sanguinis: ꝛ cholericam passionem. ꝛ quando bibitur infusio citoniorum confert stomacho ꝛ intestinis ad que currunt superfluitates.ꝛ quando succus eoꝝ sumit̄ confert asmati.ꝛ fit ex decoctione ipsoruȝ clystere ad exitum ani ꝛ matricis.ꝛ quando ipsa condiuntur cum melle ꝓuocant vrinam.ꝛ mel cuȝ quo cōdiuntur idem facit:qñ acquiritur ab eis virtus q̄ abstergit ventrem.ꝛ illa que coquuntur cū melle conferunt stomacho ꝛ habent saporem bonū:verūtamen debilioris sunt operationis in constringendo q̄ȝ illa que non coquūtur.ꝛ citonia ipsa coquuntur ꝛ ponuntur in emplastris ad constringendum ventrem:ꝛ ad inflāmationes stomachi:ꝛ ad apostemata calida mamillarum:ꝛ ad duricieȝ splenis:ꝛ emoroidas.ꝛ fit ex eis vinum quādo teruntur: ꝛ fit ex eis succus: ꝛ ꝓijciuntur desuper kist.xvi. mellis ꝛ conseruetur: quia si non apponeretur mel acesceret.istud vinum conuenit oib⁹ egritudinibus quibus diximus citonia conferre ꝛ fit ex citonijs oleum ꝛ dicitur citoniorum:ꝛ vtimur eo quando volumus ventrem alicuius stipticum reddere.ꝛ oportet ꝙ eligantur citonia que dicuntur licinia:ꝛ sunt parua:rotunda:boni odoris.illa vō que vocantur saturnion:ꝛ sunt maiora sunt minoris iuuamenti q̄ȝ illa. ꝛ flos citoniorum dum est siccus non humidus:est conueniēs in emplastris in quibus est necessaria stipticitas:ꝛ cōuenit apostematib⁹ calidis oculoꝝ.ꝛ qñ bibit̄ cū vino cōfert sputo sanguinis:ꝛ fluxi vētris ꝛ intestinorum:ꝛ etiam menstruoꝝ.sed illa que dicunt̄ mellomella molliunt ventrem.ꝛ expellunt lumbricos ꝛ sunt mala stomacho ꝛ inflatiua ipsius.sed illa q̄ nominantur in latino aromata sunt bona stomacho. ꝛ stringūt ventreȝ.ꝛ ꝓuocant vrinam:nisi q꞉ sunt debilioris virtutis q̄ȝ citonia.ꝛ ista sunt illa q̄ vocantur atyrotypa. Et siluestria ex eis sunt similia malis in vere nascentibus in stipticitate. ꝛ oportet ꝙ admīnistrentur citonia in egritudinib⁹ in quibus oportet stipticare anteq̄ȝ ad maturationem perueniat.Et idem Sera.auc.Humai.Citonia prouocant vrinam per accidēs:ꝛ stringunt vētrem.Et idem auc.Aben mesuai.Ponticitas eoꝝ est plus ponticitate maloruȝ. ꝛ qui sugunt ea post potum vini ꝓhibent fumositates vini ascendere ad caput.ꝛ non oportet ꝙ aliquis vtatur eis nimis quia faciunt accelerare descensum cibi ante eius digestionem. ꝛ nimius vsus eorum generat colicam passioneȝ ꝛ dolorem neruoꝝ. ꝛ rob eorum

simplex confert cholere que generatur in stoma cho.ꝛ eius quidem mina fortificat stomachū ꝛ i coriat eū.ꝛ abscindit vomitū qui accidit ex phleg mate.ꝛ uinū citoniorum simplex quod est sine mel le confert cholere.ꝛ abscindit fluxū cholericū: ꝛ sitim.ꝛ que ex citonijs sumuntur cum melle sunt bona vomitui phlegmatico.ꝛ calefaciunt stoma-chum.ꝛ condita ex eis incoriant stomachū.ꝛ forti ficant epar.ꝛ,muscillago granorum eorum cū zucaro lenit cannam pulmonis:ꝛ humectat siccitatem.

Cap.196.

Cageg ara.gre.hyalon sive hy saon:lati.vo vitr. Uitrū fit ex cinere herbe spinose nascentis in littore maris.dicunt quidā quod sunt tri buli marini:sed falsorimo uocatur herba uitri.

Sera. li.aggre.ca.cugeg. Cugeg est vitrum ex eo est lapidosum:ꝛ ex eo est areno sum.ꝛ quando incenditur ꝛ miscetur cū eo lapis magnes coagulatur corpus suū propter plūbeitatē que est in eo.virtus eius est calida in primo gra-du:sic.in tertio.ꝛ ingreditur in multis cohol.ꝛ au fert furfures capitis.ꝛ lenificat capillos ꝛ barbā ꝛ quando teritur ꝛ bibitur cū vino albo ꝛ subtili frangit lapidem in vesica.Et idem auc.Alben me suai.Est ca.ꝛ sic.ꝛ est bonū pulmoni:ꝛ casui capil lorū.ꝛ vitri sunt plures colores.nam ex eo est al-bus fortis albedinis:sicut crystallus:ꝛ est melius alijs.ꝛ ex eo est rubeus.ꝛ est citrinum:ꝛ viride: ꝛ azulinum.ꝛ dicitur quod vitrū est lapis stultior alijs lapidibus.ꝛ est inter lapides sicut stultus inter ho mines:nam ipsum inclinatur ad omnē tincturam:ꝛ est facilis dissolutionis in igne a quo extractū ci-to petrificatur ꝛ coagulatur.crystallus aūt est spe cies uitri:nisi quia inuenitur in minera sua vbi co agulatur.ꝛ lege pro ipso litterā lapis crystallus. Bul casim libro qui dicitur seruitor. Uitrū sic aduritur teratur ꝛ ponatur in crucibulo ꝛ suffletur fortiter donec aduratur:qđ si bene aduratur iterum suffletur do nec aduratur quantum oportet.

Cubapsap.i.que in iuncturis vel flexuris] iunctu-rarū propter sudorem fiunt

Cubarion .i.prassium

Culabra .i.arnoglossa

Culcas est herba habens in se salsedinem ꝛ pur-gat aquam citrinam Culcam idem

Cap.197.

Culcasia vel collocasia grece ara. hulcas: lati.vo caso. Plinius ca.de culcasia. Culcasia quā aliqui ciamon vocant nobilissimā hanc in egypto e nilo metunt caule cū coctus est arenoso in madēdo.busso aūt qui intra folia emi cat spectabili folijs latissimis etiam si arbores cō-parentur ad similitudinem eorum que psonatia.i.lap pago maior dicuntur secundum Dias.in nostris partibus vocamus.aque nili suis dotibus gaudent vt impsis collocasie folijs in variā speciē vasorum portare gratissimū habeāt ꝛc.hec herba est quā Dias.vo cat fabam egypti acā:cuius proprietates ꝛ virtutes secundum ipsum inuenies in.l.faba egyptiaca.ꝛ istā fabā egyptiacā vocat Aui.hulcas.de qua capitu.facit i secundo canone. Est enim culcasia satis nota in e gypto apud mercatores practicantes ꝛ in syria: ꝛ ego ipsam habeo Salerni in viridario meo secus spectabilē fontē que culcasia vulgari nostro voca tur caso.cuius folia aquis more vasorum plena egro rum ꝛ conualescentiū mentē delectant: necnō eorum aīum excitant ad bibendū.

Sera. li.aggre.ca.hulcas. auc. Gal. Hulcas.i. culcasia in sapore huius plante est acuitas ꝛ mordicatio mul ta ꝛ stipticitas pauca.ꝛ virtus eius est ca. in secun do.ꝛ qū coquitur confert stomacho. Et idē aucto. Alben mesuai Culcasia est ca.ꝛ hu. ꝛ auget sper-ma.ꝛ radix coquitur ꝛ habet bonū saporē:ꝛ ē bo na stomacho:ꝛ appetitū prouocat ꝛ vrinā.est ca.ꝛ hu.ꝛ auget i spermate.hec herba est multū egyp-tijs nota.ꝛ nascitur iuxta aquas.ꝛ habet folia ma gna ꝛ lata.ꝛ radix cocta ꝛ comesta auget corpus Paulus cap.de culcasia.Culcasia est herba omnibus nota:ꝛ nascitur iuxta aquas:cuius radix comesta ꝛ cocta stomacho est vtilis. Isaac in dietis parti-cularibus cap.de culcasia.Culcasia est herba plu rimū in egypto nascens aliquantulū pontica cum acuitate:vnde monstratur ca.ꝛ hu.cuius radix si elix etur acumen emittit:ꝛ viscositas quā prius laten-ter habuerat in ea aperta fiet:ideoque duri grossi-que nutrimenti est generatiua:sed cum sua ponti-ticitate stomachū confortat:ꝛ ventrem constipat si tamen moderate comedatur bonum generat nutrimentū:valetque dysentericis cum viscositate ꝛ ponticitate quā habet.

Auic. li.ij.cap.hulcas vel culca-sia:est planta in qua est as similatio de alisnen. cali.est ꝛ sic.in primo.ꝛ i ipsa est salsedo cū stipticitate.ꝛ partes eius non sūt si-miles.ꝛ est cum inflatione pauca.ꝛ fit ex ea garga rismus cū lacte ipsius ꝛ sale.ꝛ in egypto decoqui tur cum eo caro ꝛ frigitur cum oleo:ꝛ est illis ci bus.solutione educit aquam citrinam:ꝛ proprie se-men eius ꝛ succus ipsius.ꝛ minoratur ex ea ut debi litet. prouocat vrinam. ꝛ generat sperma. ꝛ expel lit choleram ꝛ aquositatē cū facilitate.ꝛ potus eius sit ab vna tertia libre vsque ad duas tertias libre

Cūsura.i.species luti que dicitur magra

Culx culicis la zenzala:ꝛ est quoddā genus musce

Culef .i.salix

Cule .i.venter.s.stomachus

Culi.i.solis grana Culbi.idem

Cublion .i.cymbalaria

Culoidon.i.sida vel bleta siluestris

Culobria.i.brionia Culosartios.i.mentastrum

Culopartios idem Cusules.i.sisimbrium

Culilex idem Culuigen.i.galanga

Culubrios.i.anetum Cap.198.

Culb vel culibi:vel calibi ara.gre. litospermon: eraclion: vel balistos vel bathanglis cos: vel astor-chos:lati.vo milium solis.

Sera. li.ag.cap.culb.auc.Dia. Culb est herba cuius folia

similantur folijs oliue: nisi qꝛ sunt maiora eis: ꝛ molliora ꝛ latiora. ꝛ sunt in eis inferiora: declinãt versus terrã velut stent supra ipsaz. ꝛ hꝫ vͣgas ele uatas subtiles sicut squinantũ. ꝛ in sũmitate vͣge ē simile ramulo diuisum in duas ptes: in quo sunt folia minuta. ꝛ iuxta quodlibet foliũ est semen album: durum fere ut lapis: rotundũ in magnitudine orobi parui. nascit̃ in locis asperis ꝛ altis

Dias. cap. litospermon eraclion vocat̃ ꝑpter fortitudinem seminis. eius folia sunt similia folijs oliue: sed latiora: ꝛ oblongiora: vͣgas tenues in grossitudine iunci: lignosas. ꝛ in sũmo vͣga diuisa est: in qua folia minuta sunt: vbi ꝛ semen rotundũ ꝛ lapidosũ est ꝛ album pise simile nascit̃ in locis asperis ꝛ altis. Posse. Dias. virtꝰ est ei mictualis. ꝛ semen eius bibitũ cũ vino albo calculos frangit ꝛ vrinã ꝓuocat. Pli. cap. bathanglisços est semen eius herbe que dicit̃ astorcos: qḋ si qs biberit frangit lapidē ꝛ ꝓuocat vrinam. Paulus ca. calebi. Calebi. i. granũ solis: ꝓuocat vrinã ꝛ mēstrua. ꝛ est ca. ꝛ sic. in tertio gradu. ꝛ vinũ decoctionis eius: ꝛ puluis ipsius in cibis sumptus soluit stranguriam: ꝛ dissuriam: ꝛ iliacã passionem.

Cap. 199.

Cumechre ara. gre. cumetiran: lati. vͦ pira Sera. li. aggre. ca. cumechre auc. Gal. Substantia eius est cõposita ex substantia terrea ꝛ aquosa. ꝛ si vis potest aliter dici ꝙ vna. s. eius pars est frigida ꝛ alia tēperata. ꝛ sapor piri est stipticus cũ dulcedīe aq̄sa. ꝛ vͣtus piroꝝ eius est desiccatiua. ꝛ congluctiat vulnera sine aliquo medicamine. ꝛ qñ comeditur fortificat stomachum. ꝛ sedat̃ sitim. siluestre vͦ ē magis stipticum ꝛ plus incorat. ꝛ corrugat stomachũ. ꝛ ideo plus cõgluctinat vulnera. ꝛ ꝓhibec fluxum humoꝝ. Et idē auc. Aben mesuai qñ quod cũqꝫ coꝝ cogr̃ vel domesticum vel siluestre cum fungis aufert maliciã eorum. ꝛ maiores ex eis sũt fortioris virtutis q̄ꝫ parua. parua aũt sunt nutribiliora q̄ꝫ citonia. ꝛ rob piroꝝ abscindit fluxuꝫ cholericũ. ꝛ incorat stomachum. ꝛ pira ꝓprie generãt colicam: ꝛ oportet ꝙ sumat̃ post ipsum vinũ mellis factũ cũ speciebus. Dias. cap. de piris. Piri multe sunt spēs: sed stiptice oēs vnde ad rhematicas passiones cataplasmatibꝰ ad bibita faciunt: ꝛ rheuma cõpescunt. elixatura eoꝝ ad oĩa prefata iuuant. ꝛ si ipsa pira a ieiuno comesta fuerint abstinent ventrē. ꝛ piri siluatici species sunt que tarde maturescere possunt plus stiptice q̄ꝫ supradicte: sed similibus causis ꝓsunt: perhibēt quoqꝫ aliq fungos venenũ amittē si cuꝫ piris fuerint cocti. Auic. li. ij. cap. de piris. in ipsis sunt terreitas ꝛ aquositas. ꝛ in nr̃a quidem terra est species que dicitur senabrud: ꝛ habet magnam capacitatem. ꝛ est vehementis rotunditatis ꝛ subtil̃ corticis: ꝛ boni coloris q̄si ꝓuiũ q̄si ipsum sit aq̄ zucari coagulata plurimũ sed nõ ꝓpter spissitudinem substantie boni odoris valde qḋ cum ab arbore sua cadit super terram destruitur. ꝛ isti sunt in quibus non est noccumentum ꝺ speciebus pirorum. Pira que nominantur senia sunt frigida in primo ꝛ sicca in secundo. Serabrut vero sunt temperata humida. ꝛ omnes species eius sunt stiptice intrantes in emplastris retentionis materierum: ꝛ quandoqꝫ abstergunt paruꝫ ꝛ eoruꝫ humor est plurimus: ꝛ laudabilior humore pomorum ꝺm ꝙ dixit Rufus. Ea aũt que dicta sunt scenabrud in terra corasceni absqꝫ alijs dicta sunt lenitiua nature ꝛ boni chimi valde consolidãt vulnera: ꝛ ꝓprie siluestria exsiccata. ꝛ sunt p̄paratiua stomachi. ꝛ abscindunt tussim. ꝛ sedant choleram. ꝛ stringunt ventrem: ꝛ ꝓprie que sunt exsiccata. ꝛ in piris quidem est ꝓprietas faciendi euenire colicam: quare oportet vt bibat̃ post ipsa de idromelle cum speciebus que sunt vt piper ãnamomũ: ꝛ his similia. ꝛ eorum rob confert fluxui ventris cholerico. cinis speciei eoꝝ vehemētis stipticitatis ꝛ tarde maturationis est: ꝛ cura fũgorum mortificantium. ꝛ quando isti fungi coquũt̃ cum piris minoratur nocumentũ eoꝝ.

Cumeos	.i. gummi
Cumethre	idem
Cumecre	idem
Cumetiran	idem
Cuminum	.i. cyminum
Cumi	.i. gummi
Cumni	idem
Cuneasor	.i. barba siluana

Cundos. i. condisi. a Dias. vero vocatur strutiuꝫ ꝛ est inducens sternutamenta sicut helleborus. ꝛ Plinius vocat ipsum radiculam. Paulus vͦ ait Condisum est radix interius citrina: exterius nigra. ꝛ planta eius assimilatur plãte dicte canacia ꝛ ipsa verius ē in radice simil̃ pyretro ꝛ cetera. l. .i. condes

Curasie	.i. blacce bisantie

Curara. i. muscillago que egreditur a tenasmone ꝛ in fluxu ventris

Curati	.i. frusta subtilia
Curaci	idem
Curaf	.i. apium
Curac. i. corrodens	Cap. 200.

Curat ara. la porrũ. Sera. li. agg. cap. curat. Curat. i. porrũ. ex eo est domesticũ ꝛ est hispanicũ. ꝛ est ex eo nabati: ꝛ est montanũ. ꝛ ex eo ē porrũ vinee: ꝛ porrũ agreste: ꝛ mediũ inter porrũ ꝛ alliũ. ꝛ reperitur vͣtus huius inter vͣtutem porri ꝛ allij: sicut inuenies in. l. taum. Et ꝓpter hoc est magis desiccatinũ ꝛ acutum q̄ꝫ porrum domesticuꝫ. ꝛ cetera cuncta agrestia acriora sunt domesticis. ꝛ medicine que calefaciunt illa calefactione sunt in fine graduũ. ꝛ ob hoc ē malum stomacho: ꝛ est acutum incisiuum grossoruꝫ humorum; magis aperitiuuꝫ opilatorũ organoꝝ ꝛ eius operatio ē plus q̄ꝫ domestici: ꝛ ꝓpter hoc ꝓuocat vrinam ꝛ menstrua: ꝛ potissime quando retinentur ꝓpter humores frigidos grossos. ꝛ ha

bet tantū de calefactione q̄ vlceret quando applicatur corpori exterius. ⁊ nos iam diximus q̄ omnes medicine que calefaciunt illa calefactione ⁊ vlcerant sunt in fine graduum.

Porre. Sera.

auc Di. asco. porrum domesticum incitat libidinē. ⁊ quando miscetur cum melle: ⁊ fit inde loboc: ⁊ confert dolori pectoris: ⁊ vlceribus pulmonis. ⁊ quando comeduntur etiā mundificāt cannam pulmonis ⁊ quando quis assuefacit cibum eius inducit obscuritatē visus: ⁊ est malum stomacho. ⁊ quando aqua eius miscetur cū melicrato ⁊ exhibetur confert morsibus venenosis. ⁊ quando fit emplastrū cū porris ipsis ⁊ ponitur super locū morsus facit hoc. ⁊ quando miscetur cū olibano ⁊ aceto: ⁊ lacte: ⁊ oleo ro. ⁊ distillatur in aurem conferi dolori eius: ⁊ tinnitui qui fit in ea. ⁊ quando fit emplastrū cum eis ⁊ sumach: aufert verrucas. ⁊ quando fit emplastrū cū eis ⁊ sale mundificat vlcera sordida. ⁊ quando bibitur ex semine porri: ⁊ granis myrti ana. ʒ. ij. simul tritis abscindunt sputum sanguinis antiquum a pectore. Et idem aucto. Rufi Porrum ꝓuocat menstrua ⁊ fetus. ⁊ aufert eructuationes acetosas. ⁊ mollit ventrē. Et idem auc. iudei. Proprietas aūt est q̄ destruit dentes ⁊ gingiuas. Et idem auc. Aben mesuai. Nocet vesice ⁊ renibus qn̄ sunt in ipsis vlcera. ⁊ folia porri de seni conferūt matrici ex ꝓprietate que est in eis: qm̄ est in eis humiditas que facit lubricare fetuꝫ. ⁊ semen porri quando fumigatur ex eo anus desiccat fistulas que sunt in eo. sed porrum vinee est deterius stomacho: ⁊ est calidius ⁊ magis ꝓuocat menstrua. ⁊ quando comedit̄ confert morsui venenoso. Paulus cap. de porro. porrum adustum mixtū cum melle ⁊ inunctuꝫ curat ragadias seu fissuras que fiunt in labijs.

Curinaballe .i. antrax

Curema est radix crocei coloris et est celidonie minoris

Curcuma idem

Curelia. i. corrigiola

Curich. i. iūc⁹ d̄ nilo

Curic idem

Curiati .i. melilotum

Curogi .i. citrum

Curosian .i. scordeon

Curoblasi .i. napta

Curugen .i. melissa

Curbur .i. coriandrum

Curt. i. arbor acacie vel gūmi arabicum quod est eius gūmi

Curch idem

Cusamon .i. peucedanum

Cusamion idem

Cusbaralbel .i. capillus veneris

Cusoaria .i. almea

Custos horti pendactilus gyra solis columba pasteon paramistrion idem: et est catapucia

Cusus .i. hedera

Cussus idem

Cuscute rasca lini popagra lini brūcus draascus idem: et quid est. l. l. ebasuch

Cuscute romanum .i. absinthium

Custu .i. costus

Cute .i. eupatorium

Cutre idem

Cutreleon .i. antera

Cutinorostas. i. caducus flos mali punici

Cutis arietis quid est. l. l. geldacheth

Cutim .i. balaustia

Cutub est quedam species melancolie

Cutubuth idem

Cuturac .i. saturegia

Culeganus .i. galanga

Churice .i. affodillus

Chulem .i. herba capillacia

Cap. xci.

Culef. Sera.

ara. gre. itee lati. ᵒ salix li. aggre. cap. culef. Culef. i. salix. folia ⁊ flos ⁊ rosa eius habent in sapore ponticitatem. ⁊ virtus salicis est desiccatiua sine punctione. cortex ṽo ipsius siccioris est cōplexiōis sicut sunt omnes species corticis: vnde administratur in glutinatione vlcerum. sed flos eius ⁊ rosa administrantur ⁊ admiscentur in omnibus medicinis ⁊ vnguentis desiccatiuis. ⁊ sunt ex hominibus qui accipiunt flores ⁊ rosam ⁊ succum ipsius ⁊ cōponunt ex eis desiccatiuam medicinam que confert in multis quia desiccat sine mordicatione: et ꝓprie quia in ipsa est stipticitas pauca. ⁊ qn̄ cōburunt̄ eius cortices ⁊ conficiuntur cuꝫ aceto administrantur in omnibus egritudinibus in quib⁹ necessaria est desiccatio sicut in verrucis ⁊ ꝓprie in rotundis ⁊ in verrucis similibus capitibus clauorum: ⁊ in verrucis infixis in cute. eradicat. n. eas qn̄ fit sup eas linitio. ⁊ qn̄ euellit̄ cortex eius tpe q̄ emanant flores: ⁊ colligitur gummi eius habet hō gūmi virtutem abstersiuam et subtiliatiuam. ⁊ ideo administratur in omnibus egritudinibus que accidunt pupille ⁊ faciunt impedimentum visus. Et idem auc. Pauli. Uirtus folioꝝ ⁊ corticum ⁊ fructus salicis ⁊ succi eius est stiptica: ⁊ est fri. ⁊ sic. cōplexionis in primo gradu. Et idem auc. Bedigoꝛ quando bibuntur folia eius trita cum pipere ⁊ vino pauco conferunt colicis. ⁊ quando sumit̄ cū aqua ꝓhibet impregnationē. ⁊ fructus eius cōfert sputo sanguinis quando bibitur. ⁊ cortex eius similiter facit hoc. ⁊ succus foliorum: ⁊ cortex eius tritus cum oleo ro. si bulierint in cortice granati conferunt dolori aurium. ⁊ eius decoctio administrata super pedes podagricoꝝ confert eis multum. ⁊ mūdificat furfures capitis. ⁊ colligitur humiditas ab ea defluens quando excoriatur a cortice suo quando incipit apparere flos eius: qm̄ reperitur intra corticem humiditas cōgregata que abstergit oculuꝫ ⁊ aufert tenebrositatem eius. ꝓprietas salic[is] ē q̄ extrahit sāguissugas adherētes gutturi. ⁊ glutinat vulnera recentia. Et idem aucto. Aben mesuai. Folia salicis bibita ꝓhibēt īpgnationē. ⁊ ꝯferūt fluxui sanguis. ⁊ lac qd̄ egredit̄ ex eis

acuit visum: et abradit pilos. Et idem auc. Pauli. i folijs salicis et salice non dixit Gali. aliud.

Gal. vij. sim. phar. cap. hytee. hytee sive salix utetur quidē aliquis et folijs ad sangui nolentorum vulnerū consolidationē: sed maxīe florē eius fere omnes utuntur medici ad cōfectionē siccatiui emplastri. est enim vis eorum suauis siccatiua habet autē et quiddā stipticitatis. quidam vō et succum facientes ex eis īmordax et siccatiuum habet pharmacū ad multa utile. nihil enī magis occurrit visui qȝ pharmacū īmordatiuus siccans parum sed stipticans sicut in tractatu de cōpositiōe pharmacorum plenius dicetur. cortex etiam huius arboris similis est tam frondium qȝ florum virtuti: preterqȝ quod est siccior ꝯm cōplexionē. sed hunc quidā accēdunt et utuntur cinere in oībus his que violēter indigent desiccari: sicut figiles et chiles. i. myrmiceas auferunt ipsum madefacientes aceto acri quidam vō tēpore florendi incidentes corticem liquorem quidem colligunt et eo utuntur in offuscātibus pupillis: cum sit pharmacū abstersiuum simul et sublatiuum cūqȝ sit huiusmodi poterit eo aliquis uti et ad alia multa.

Churcar	.i. cardamen
Crusca	.i. puluis
Chrusca cymolea	.i. puluis cymolee
Crusca symolea	.i. puluis ceruse
Crub	.i. caulis
Crunil	.i. rubus

Sequitur de. D.

D Aaren id est cubebe

Daarison. i. risi

Daablectos. i. blacce bisantie

Daidilis. i. aristologia longa

Daicolios grece: latine digitus nam dactilus est unus ex quinqȝ digitis

Daurach. i. pond⁹

Dausir .i. bauena

Daac est semen baucie siluestris

Dauguan est mensura liquidorum ponderans libras. 43

Daumaram .i. ozimum

Daucus grece. i. baucia vel pastinaca latine. unde daucus alius est asininus: alius domesticus. quando per se ponitur daucus debet intelligi pastinaca siluestris. i. daucus asininus: ut Jo. Sera. cap. de tyriaca. et Gal. 2º de edulijs circa finem ut patet in. l. lesas. licet Cassius felix cap. de empicis dicat qñ per se ponitur quod est semen baucie hortensis. et est daucus siluestris vel asininus melior cretico. et dicitur creticus quia in creta insula inuētus est prius. et dicitur asininus quia est cibus asinorum. creticus aūt est maioris efficatie: et hoc propter terre dispositionē meliorem: pro quo. l. l. lesa

Cap. 202.

D Abalch ara. vel bele: vel bisos grece et latine viscus.

Serapion lib. aggrega. capit. dabalch. auc. Dias. Melior ex eo est nouus qui similis est in colore suo colori porri. exterius vō est subrufus sine asperitate et sine furfureitate: et fit ex fructu rotundo paruo: qui nascitur in arbore glandium. et eius folia sunt sicut folia arboris bussi. fructus ergo iste contonditur et abluitur: deinde coquitur in aqua. sunt autem quidam qui masticando fructū ipsum faciūt viscum. repetitur etiam in arbore pirorum et malorū: et in multis alijs arboribus: et aliquando in radice arborum aliquarum paruarum. et latine vocatur hec planta vissago. vidi autē ego in monte nabalat homines qui faciūt ex arbore magna que nascitur apud eos et apud ipsos vocatur tarabella: et latine vocatur caprifolium. accipiunt quidam ramos ipsius et excoriant eos facientes fasciculos et infundūt in aqua et dimittunt sic aliquo ex mensibus: deinde contondunt contusione forti: et fit inde viscus bonus. et virtus eius est similiter que subtiliat: attrahit et dissoluit: quia habet virtutem resolutiuam.

Dias. capitu. viscus ꝯm translationem nostram. Uiscus in ramulis nascens a quodam animali volatili. s. turdella viscatur. nam illud si moratur in ramulis arborum glutinatur et inde nascuntur virgule plurime: et fit viscus qui semper viridis inuenitur. Est autem optimus qui in arbore quercus crescit: et qui est mundus subuiridis: et si extendatur non corrūpitur: sed ut mēbrana extenuatur.

Gal. vi. simpli. phar. cap. de visco. Substantia visci est cōposita ex aquosa substantia et aerea: et de his ambabus est in eo multum: et ex terrea pauca. et in sapore ei⁹ est acuitas plus qȝ amaritudo. et virtus eius estiqȝ calefacit: non tñ cito quando apponitur corpori sed postqȝ facit moram in corpore sicut facit tapsia. et nos quidem diximus in his que precesserunt quod hec res inuenitur in medicinis: quarunm virtus est que calefacit: cum quarum calefactione est humiditas superflua indigesta. virtutes habet acres duricies mollire potest. nā de profundo extrahit humorem cum vehementia et non subtiles tantum sed et pingues digerit. mox quidem calefacit: sed tempore diuturno impositus calefacit ut tapsia.

Auic. li. 2º cap. de visco. Uiscus est not⁹ oībus. et eius quidem fructus similis ē ciceri nigro non sincere rotundus: virgulat⁹: frangibilis ex quo manus inuiscantur. eius autem minera est arbor ferens glandes et pira et mala in quibus sunt virtus aquea et aerea multiplicate valde qui ex eo bonus est recens planus coloris porri interius viridis exterius: teritur et lauatur: deinde coquitur et non calefacit nisi post moram longam sicut gūmi rute agrestis: et est debilior ea in hoc. et in ipso quidem est humiditas superflua indigesta. et est calidus et siccus in tertio. et est resolutiuus. resoluit enim humiditates grossas ex profundo corporis propter fortitudinem virtutis attractiue et lenit. et dixerunt quidam quod non inest ei operatio in humiditatibus nisi tenuibus.

Posse. Sera. auc. Dias. Quando viscus miscetur cum resina pini maturat apostemata que fiunt in radice auris: et alia apostemata. et quando miscetur cū olibano curat vlcera antiqua. et quando miscetur cum calce et cum lapide gagatis aut lapide asio: et coquitur cum eis et ponitur sup apostemata fraudulenta: aut super duriciem splenis curat: et resoluit apostemata: et duricies. et quando miscetur cū auripigmento citrino aut ru. et ponitur super maculas aufert eas. et quādo cū calce miscetur et rob excludit **Aui.** Uiscus eradicat vngues malos vngues. cum super eas ponitur cuz arsenico: et resoluit apāta frigida: et proprie confortat cum calce. et lenit vlcera antiqua et vulnera mala et lenit iuncturas cū tanta cera quātū est ipsū: et cū equali pondere sui ō resina pini. et cōfert apātib⁹ frigidis post aures. et mixtus cuz gūmi pini et cera extenuat splenem cū sup ipm ponit cū aliqb⁹ reb⁹ ipm cōfortātibus: sicut est calx et huiusmodi

Dabath ē animal magnū rapax maius leopardo et aliqn̄ leone: quod qn̄qз claudicat: et ideo vocat claudicans et cetera: et in de regali dispositione vocatur papilo: claud⁹ in terra nostra vulgo dicit: i syria dicit cabaceus: ad formam lupi vergit

Dablan ē spēs palmaꝝ — Dabac .i. viscus

Dabeden est nomen cuiusdam fluminis

Dabendrine idem quod succus acetosus

Dabem — idem succus vt supra

Dabeget est nomen cuiusdam insule

Dab ē quodā animal vt lacerta magna vētricosū et latine vocat ballecola. stercus ei⁹ limit sup pānum: et lentigines. et confert albugini ocl'i: et descēsioni aque ad eum. Auic

Dacalios .i. yreos — Dacasios idem

Dacanto — .i. sterc⁹ bouinū

Dacausticis — idem quod balaustia

Daccfion .i. daucus — Dacrecessaan.i.alkikil

Daciasis .i. siselios — Dacri .i. gummi

Dactilorum — .i. alkanbis.i.sicci

Dactilus indus — .i. tamarindus

Dactili cpatici.i.rubeus pinguis vt epar

Dactilitis — .i. aristologia

Dadarich — .i. cantarides

Dadarus — .i. opoponacum

Dadafilion — .i. filius ante patrem

Dadi dicit Aui. q est granum simile ordeo longius et strictius et solidius amarūqз: scribitur autē dechui: sed corrupte

Sera. li. aggre. cap. dadi. Dadi est fruct⁹ in balda: et est granuз simile ordeo amari saporis. teritur et conficitur cum variis in bada et fortificat odores: corroborat ad inebriandum

Dadion.i.deda: et est lignum oībus notum

Dadis — idem

Dadion mascul⁹ ē id qd gre. vocat androsomō

Dafarbachali — .i. blaccebisantia

Daferion — .i. ferula

Dafintes — .i. russi

Dafimidis — .i. musillago

Dafrie — .i. hypoglossos

Dafulsum — .i. piper longum

Dafuide — .i. laureola

Dafrus.i.laurus. ide diafreulcon.i. laurinū oleū

Dafrutis est fm Dias. quedā spēs cassielignee

Dafrues est medicamen metallicū: et est defrigis

Daga est mordicatio facta a stercore

Dagabaoth — .i. aconitum

Dahag — .i. tora

Dahamethe — .i. lapis adamas

Dahasion — .i. rapa

Dahasioni — idem

Dalac — est fera similis vrso

Dalmaram — .i. ascebram

Dalpa — est arbor dactilorum

Daledon est nomen cuiusdam fluminis

Dalmedoma — idem

Dalin — .i. structio

Dalimus — .i. rapella

Dalidos — .i. pistatia

Dalx — .i. cortex

Damathan vl' mulco draconis.i.sāguis draconis

Damarach — .i. panis

Damasisinon — .i. fistula pastoris

Damasomion siue altisma. Galie. vi. sim. phar. cap. damasomion siue altisma. de hac herba narrat Dias. tāqз eius radix si bibatur sanare dissurias ventremqз stringere: et tumores sedare. nos in hoc non experti sumus: palam aūt q quandaз habet abstersiuam virtutem

Damilla.i.animal simile capriolo de ban

Damisligon — .i. vsnee

Damiseum — .i. ellenum

Damurta — .i. cubebe

Damurion — .i. balsamita

Damul — .i. polium

Damala.i.animal simile capriolo

Danich est nomen ponderis. viij. granorum ordei fm aliquos. vi. granoꝝ. et aliqui dicūt q est aure .i. et aliqui dicunt q est pondus trium granorum ordei et verius

Danic — idem

Danici est pondus quod ē medietas triū granorum ordei

Dapcleon — .i. oleū de laureola

Dapneleon idem — Dapnelion idem

Dapte.i.leborac — Daptene.i.ipoglo

Dapinum.i.manipulum — Dauphius.i.laurus

Dapnides.i.victoriola: et ē sel — Dapnidos idem

Daptilus quid est. l. l. ponthab

Daranus.i.bardanus. l. l. lappa rob

Dardanus — idem

Darnasum scripsit Stephanus pro darseni: et idem sunt: et est cinnamomū: et est prima spēs eius lege litteram darsen

Daren est nomen pōderis: et ponderat nonā partem. ʒ. et sic accipiebatur antiquitus: et est dragma vna: vt infra patebit in. l. dragma. moderni vo octauum. ʒ. pro. ʒ. et pro daren accipiunt

Darcesaban — .i. silfium

Cap.203. Cinnamomum

Arsen. ara.gre.et la. cinnamomū. **Sera.** li.aggre.cap.de cinnamomo. Cinnamomū dicitur in lingua persica arbor sceni: et est darsen. et darsen quidem sunt multe species et denoīatur pluribus nominibus et diuersis s̄m diuersitatem locorum. sed ex speciebus eius melior species est illa que dicitur massolites: quia habet similitudinem cum cassialignea que etiam dicitur massolites. et melius cinnamomū ex ipsa specie est illud quod est nouum nigrum cinericiū cum rubore. et est subtile lene. et rami eius sunt spissi: pleni nodis habentes odorem bonum. et melius ex hac etiam est quod cum optimo odore suo est acre: et sicut odor rute. et pertinet ad odorem cardamomi. et ē in eo acuitas: imo mordicatio lingue: et paruz salsedinis. et quando franguntur rami eius eleuant̄ pulueres odoriferi: cuius dolor superat oīa que sunt circa se. et de experienta bonitatis eius est q̄ quando rami eius euelluntur a terra: radix eius euellitur facile cum eis. et melius quidem est illd̄ qd̄ replet subito fauces suo vapore ī primis quādo gustatur. et est species alia cuius odor est similis odori cassie. et habet bonum odorem: et coloris subrufi: cui⁹ cortex est similis cortici cassielignee et tale est durum tactui. et habet radicem grossam et odor est similis odori myrti: aut odori cassie. et odor eius est cum quadam pinguedine: et est minus in bonitate. et melius ex hoc est habens alba ligna rugosa. illud v̄o qd̄ est lene grossum non ē alicuius iuuamenti. et inuenitur alia species cinnamomi que dicitur nasor: et est grossa planta hn̄s fortem odorem: et est debilius alio. et est ex planta cinnamomi qd̄ nominatur ciru ngmoz: siue zimarni: que habet similitudinem cū cinnamomo in apparentia: sed differentia que est in eis ē pinguedo illius odoris. sed illud quod dicitur kerse ē simile cinnamomo ī radice sua et mlt̄itudine nodorū. et est cinnamomū lignosuz. et habet ligna fortia et longa. et bonitas odoris eius minor est q̄3 cinnamomi. quidam putant q̄ kerse est alia species a cinnamomo que sit alterius nature ab eo.

Dias. s̄m translationez nostram cap. d̄ cinnamomo. Cinnamomi genera multa sunt: sed melior est oībus que est similis cassie massolites: qui recens fuerit: et niger colore: et qui missus in vino soluat se: virgulas habens teneras et lenes et nodis plenas: et cum odore pleno veluti rute: acer atq3 mordax gustu: in similitudine nasturcij seminis cum quadam salsitudine et feruore et parua viscitudine: cuius haste cuz fregeris emittunt pulueres odore oīa vincentes. has bastas cū a terra euulseris radices earundem sequuntur. h̄ est probatio optimi cinnamomi. Est etiam alterū genus cinnamomi montanum: tactu asperius. hoc grossius est et subrufum colore. Tertium gen⁹ est simile cassie masselliotice subnigellum colore: tactu lene: et non multos nodos habens. quartuz genus est colore albo: tactu molle: simile cassie in robore: grossum et fragile et radicibus maius. Quintum genus est odore simile cassie: colore subrufū et corio cassie simile: bastam in se habens fortiorē cum radicibus grossioribus similibus libanotido et multas bastas retinens similes myrte et cassie. s3 non tm̄ odore plenum. eligenduz est aūt cinnamomū pmi generis colore subnigrū: scabrosum: et semen habens simile piperi: et lene lignum: cui⁹ radix inutilis est. Sextum genus est cinnamomi qd̄ appellatur lotos et motos: sed nec virtutē nec odorem habet. Septimū genus est qd̄ a grecis nominat̄ xilocinnamomū. i. lignum cinnamomi: radices habens maiorem cum bastis nodosis simílib⁹ cinnamomo: et in odore non suaue. hoc dicunt aliqui melius esse cinnamomo.

Gal. vij. sim. phar. cap. de cinnamomo. Cinnamomū summe est subtilium partium: non tm̄ summe ca. sed in tertio gradu. et desiccatio eius est sicut calefactio ipsius ꝑpter subtilitatem substantie sue: s3 canella cinnamomū est quasi cinnamomū debile et quidam etiam calcion vocant cinnamomū. et q daz sunt qui nomināt cinnamomum azet.

Posse. Dia. Uirtus aūt omni cinnamomo est ca. et diuretica et malactica: et leptica. et potatum cum aqua secundinas mulieruz excludit. et mēstrua prouocat. melius his rebus opitulatur si mirrhe fuerit mixtuz venenatis morsibus occurrit: vel veneno potato caligines oculoꝝ detergit. cum melle tritum maculas vel lentigines de facie purgat. tussim sedat catarrum mitigat. hydropicis medetur. nefreticis vtiliter dat̄. miscetur etiam confectionibus ocularijs. et in oībus vtiliores inueniuntur: vires habēs et gustum acrem extensa stringit. et in antidotis p̄ciosuz est.

Sera. auc. Gal. substantia eius est subtilis. et virtus eius est ca. in tertio. et non est aliqua medicina ca. cuius desiccatio est sicut desiccatio eius ꝑpter subtilitatem sue substantie. s3 il a sp̄es que dicit̄ keise est cinnamomuz quasi debile. et sunt quidā qui nomināt cinnamomū zor. et dixit Gal. in li. de cibis q̄ cinnamomuz aromatizat stomachuz: et ꝯfert frigiditati ei⁹: et frigiditati epatis. et facit euenire somnū. et aperit opilationes. et prouocat menstrua. et abstergit obscuritatē uisus. et desiccat humores qui sunt in capite et ī stomacho. et d̄ ꝓpetate vsus ei⁹ ē q̄ vsus comestionis ē ꝯferens obscuritati visus que accidit ab humorib⁹. Et idē auc. Dias. Cinnamomū ingreditur confectionem medicinaꝝ odoriferarū bonaꝝ et ē maximi iuuamenti. et teritur et conficitur cum vino bono: et fiunt inde trocisci qui desiccant̄ et reponūt̄ in vmbra. et sic v̄tus ei⁹ diuti⁹ seruari pōt.

Aui. li. ij. cap. de cinnamomo. Ultimū est in est in subtiliatione attractiuum apertiuum rectificans omnē putrefactionē et omnē virtutem corruptam. et omnē saniositatē humoralem Et idem in li. de viribus cordis ait q̄ ꝯfortat cor.

Darseni idem quod supra

Darion est quedam tunica minoris intestini

Darin .i. manipuli

Darisir	.i.auena
Dardias cerach	.i.fex vini
Darkimi	.i.ʒ.ij.

Cap.204.

D Arſiſaban vel mahat vł michad vel kilkil ara.gre.aſpaliuꝫ: latine vero arbor granati ſilueſtris Darſiſaban eſt arbor quā.Diaſc. vocat aſpalium. Io.Sera. in.ij.ca. de triſera dicit q̄ eſt beteramen ⁊ apud. Sera.auc.cuiuſdam vocat̃ airac:et eſt arbor granati ſilueſtris:⁊ fruct⁹ eius vocat̃ bel:⁊ eſt arbor ſpinoſa cuius lignū eſt rubeum vel purpureū: ſm̄ Almanſorē hēt florē citrinū:in barbaria vocat̃ aldani. ingredit̃ in trociſcis andromaci tyriace maioris:cuius loco pōit Auicen.fructū alcbut. Sera. li.aggre.cap.mahat.Mahat ſunt vene arboriſ granati ſilueſtris que naſcitur in ſeni vltra mare ⁊ in coraſcen.⁊ ſunt vene groſſe albe.colligunt in hazmen.⁊ eiuſ mala granata ſunt ſicut mala granata domeſtica in principio ortus eoꝝ.⁊ color eſt inter rubedinē ⁊ viriditatem.⁊ intra malū eius ſūt grana rubea rotunda in magnitudine ſeminis lentiſci:⁊ dimittunt eā in cortice ſuo:quādo egēt eis extrahunt a cortice mahat:⁊ eſt cali.⁊ hu. Diaſ. cap.de aſpalio. Aſpalium ſiue aſpaltos:naſcitur in inſula rhodo.cui⁹ ſpecieſ duplex eſt.ē enī vna ſpinoſaꝫ fruticeꝫ ⁊ thyrſū hñs:⁊ depoſitum cum cortice purpureo vel rubeo ⁊ denſo: odoris ſūmi ⁊ amari. altera eſt alba lignoſa ⁊ imbecillis:ſupple ⁊ iſta ē quā Sera.vocat mahat.

Poſſe. Aſpalium auget ſperma:⁊ corroborat coitum.⁊ eſt bonum podagre.quando teritur conficit̃ cū aceto ⁊ linitur ſuꝑ ipſum:⁊ cōfert ſpaſmo.⁊ mollit duriciē iācuraꝝ.

Diaſ. Uirtus aūt eius eſt cali. ſtiptica: qđ cum vino ſi fuerit elixatū vulnerib⁹ oris medetur.⁊ putredines quas greci nomas appellant ⁊ putredines nature curat.⁊ valet contra vlcera ventri q̄n fit ex eo clyſtere ⁊ bothor naſi.⁊ expellit fetū q̄n fit cū eo naſcale ⁊ fomento vulneribuꝫ prodeſt.peſſarij s additū muliebria deponit cuius elixatura ventrem ſtringit.ſanguinē reijciētibus ſubuenit.aqua eius bibita inflatiōes ⁊ diſſurias compeſcit.

Dars	.i.dens
Daſatigmi	.i.acetū acetoſū ſatis
Daſagar	.i.amiziden
Daſafagi	.i.plantago
Daſephur	.i.alleluia
Daſne	.i.laurus
Daſnes alexander	.i.laureola
Daſium	.i.lauriſtatium
Daſmudes	.i.muſcilago
Daſin	.i.daſion
Daſtincos	.i.daſnoides
Daſococ:a	.i.lauri bacca
Daſococta	idem

Cap.205.

D Aſnoides gre.ara.ſpēſ gare alexādrie: vł mezereon:latine v̄o laureola.vbi ſciendū q̄ aliqui putant laureolā non eſſe mezereon:quorū error dignoſcitur in.l.camelea.

Sera. li aggre.cap.gara alexandrie.i. laur⁹ alexandrie:⁊ eſt planta habens folia ſimilia folijs myrti agreſtiſ:qꝛ ſūt maiora ⁊ molliora ⁊ albiora ciſ.⁊ hꝫ fructū intus folia ī magnitudine ciceris coloris rubei ad rubedinē ſanguinis tendentē.⁊ habet ramos longitudine duoꝝ palmorū:aut pl⁹:⁊ radices ſimiles radici myrti agreſtis:niſi quia ſunt molliores ⁊ odorifere ad rubenem tendentes.naſcitur in locis montuoſis.⁊ illō quod de ipſa adminiſtrat̃ eſt radix.Et idē Sera. capitu. de lauro.vbi tractat etiam de laureola.

Gal. vi.ſim.phar.cap.daſnois alexandrie.ſapor eius eſt acutus.⁊ in ea eſt amaritudo.⁊ virtus eius eſt que incidit ⁊ abſtergit.Et idē Sera.⁊ ex gara eſt que dicitur camedaphne gre. vel daphnides alexandrie:ſed latine ſigillum ſalomonis: cuius altitudo eſt vnius brachij.⁊ habet virgas multas rectas ſubtiles lenes.habet folia ſimilia folijs lauri:ſed minora ⁊ ſubtiliora ⁊ leniora quorū color eſt viridis. ⁊ habet grana rotūda rubea q̄ adherent folijs.rami eius comeduntur duꝫ ſunt recentes.⁊ virtus eius eſt ſimilis lauri alexandrie ſupradicte.ſed ſpeciem gare alexandrie q̄ vocatur daſnoides.i.laureola non tangit.hic Sera. Plini⁹ aūt cap.de camedaphne.Camedaphne.i.infima laurus.daphnis enī grece laurus:came.i. infima.⁊ eſt ſecunda ſpēs lauri a Diaſ.poſita in ꝑprio cap.lꝫ non nominet ipſam ſic:que ſm̄ Pliramos ſpargit a radice folio acutiore q̄ꝫ myrte:⁊ molliore candidiore ⁊ maiore ſemine intra folia rubeo:non niſi in montuoſis naſcitur locis. Diaſ. ca. daſnoides.i.laureola hꝫ v̄gas lōgas duobus cubitis tenues rectas ⁊ lenes ⁊ folia lauri ſimilia:ſed tenuiora ⁊ viridiora:ſemē in medijs folijs habens.Et idē ſm̄ aliā tranſlationem.daſnoides.i.laureola cubiti vni⁹ hꝫ longitudinē:⁊ v̄gaſ mltaſ ⁊ nō fragiles:ſꝫ mucillaginoſaſ folia ſūt illi lauro ſilia ſꝫ molliora.i. flexibiliora ⁊ duriōa ⁊ n̄ frāgibiliōa guſtu ca.exaſperātia.floreſ albos hꝫ:ſemē v̄o nigrū cū matuꝝ erit.radix ē illi īutilis.naſcit̃ locl mōtuoſ.

Poſ. Dia. Daſnoideſ folia ei⁹ ſicca ⁊ viridia bibita phlegma ventris deponūt.vomitū ꝓuocāt.menſtruis īperant. apophlegmatiſmis maſticata ꝑſtant auxiliū.ſternutamenta ꝓuocant.ſemīs ei⁹ grana.x.bibita ventrē molliunt.

Gal. Camedaphne.i.ſigillū ſalomonis ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua.⁊ confert diſtillationi vrine ⁊ mingentibus ſanguinē.Caſſi⁹ felix ca. camedaphne.Camedaphne ē diuretica valde.folia eius cataplaſmatibus adhibita doloreꝫ capitis tollunt.egeſtiones ſtomachi impoſita compeſcūt ⁊ tortiones anteriores cum vino bibita potiſſime que ſemina habent anterius : poſteriores vero que ſunt poſterius medicantur. Succus eius

cum vino bibitus menstruis imperat: puo... vri nā pessario adhibit᷒ hec oīa facit. mictual̄ c̄ vtut] cū folijs suis sine floribus incendiose se laborātes quidam cataplasmauerunt. que vō dicit Mes. vide capitulum de camellea supra.

Datisium i. amurca olei

Datrion. i. lachryma. inde datrion dandodes. i. lachryma oculi

Daximalios i. vrtica

Daximium. i. rubea tinctorꝝ Daxilion. i. cyprum

Cap. 206.

D Aiboraara. vel cūbera: gre. corīo: vl̄ coriamiū: la. vō corian druz. **Dias.** cap. corion. Corion. i. coriandruz oīb᷒ est notum. virtus eius est fri. tritum ꝛ in cataplasma ibus redactū cuz polenta ꝛ pane triticeo mixtum ꝛ impositū ignez sacrum extinguit. tumores igneos tollit. melle addito ꝛ vua passa impositum epimetidas ꝛ tumorē testium ꝛ carbunculos curat. ꝛ collectiones cōpescit. cū faba frixa mixtū scrofulis ꝛ pustulis prestat effectum. semen ei᷒ bibitum cū dulcore lūbricos extinguit. genitalia. i. semina viri decrescere facit. nam si multū acceptuz fuerit semen sensus hominis hebetescit: aut citius infert necem: vnde nō debet quisq̄ vsum eius frequentare. succus eius aceto mixtus: aut spume argenti: ꝛ ceruse: ꝛ vino omnes pustulas ꝛ caligines ebulientes extinguit. hic succus viscide est vtutis: restrigit ꝛ refrigerat: ꝛ iō ꝑpe ad ignē sacꝝ facit sicut ꝛ folia ei᷒ cū succo mali granati ꝛ oleo: ī potione ꝑmixtū aīalia ītraneis ꝑmixta ignita ꝑsegt̄. semē ei᷒ ex aq̄ potatū solutionē vētr] abstrigit. mirꝝ est qō xenocrates tradit si vnū seminis granū femina biberit vno die ei mēstrua contineri: si duo ꝛ totidē iam diebus quot grana sūpserit. **Sera.** li. ag. auc. Galie. capitu. dayborā. Dayborā. i. coriandrum. substantia eius est terrea subtilis: ꝛ est cū hoc in eo aquositas tepide virtut] non pauce q̄ntitatis. ꝛ in sapore eius ₰m plurimuz est amaritudo. ꝛ virtus eius est que abstergit ꝛ resoluit. ꝛ sumit᷑ ꝛ distillat᷑ in oculū ꝛ cōfert dolori eius magno cū lacte mulieris: ꝛ fit emplastrū cuz eo: ꝛ abscindit humores descendentes ad oculum Et idem auc. Aben mesuai. Quando torrescit semen coriandri stringit ventrem: ꝛ abscindit fluxū sanguinis qui est ab interioribus. ꝛ bibuntur ō eo duo aurei cū. iij. ʒ. ꝛ dimidia succi plantaginis sine eo ꝙ buliat: ꝛ si est fluxus sanguinis ab interiorib᷒ mēbris curatur si ponatur super locū fluxus. Et idem auc. Abugeric. Coriandrū est frigidum narcoticum inducens syncopim ꝛ stuporē. ꝛ est toxicum q̄ñ odoratum congelat: ꝛ ꝓhibet fumositates ascendere ad caput. ꝛ ideo confert sode ꝛ ebrietati. ꝛ abscindit fluxū sanguinis. ꝛ stringit ventrē Et idez auc. Alexandri. Coriandrū ꝓhibet fumositates ascendere ad caput: ꝛ ꝓpter hoc ponit᷑ in cibis epilepticoꝝ q̄ñ cause epilepsie sunt vapores ascendentes a stomacho. Et idem aucto. Acauzi. quando coriandrū siccū infunditur in aqua eius cū zucaro abscidit virge erectionē ꝛ desiccat sperma. Et idem auc. Rasis. Si bibantur. ʒ. iiij. de succo eius recenti: occidit ꝛ abscindit fluxum sanguinis a naribus. quando odoratur. Et idem auc. Humai in li. ꝑmutatiōis dixit ꝙ pillule Galie: sunt ei contrarie. Dias. vō contradixit ei: cū. s. Gal. dixit ꝙ coriandrū declinat ad caliditatem: q̄ñ manifestum est ipsum esse virtutis frigide: ꝛ ex dicto suo quando sumitur succus eius occidit. Et idē auct. Abix Coriandrum recens est mortificatiuū congelatiuum: ꝛ si homo vtit᷑ eo multū: vl̄ potu aque eius est toxicū. ꝛ si ponat᷑ aqua eius cuz aliqua ex alijs herbis. ꝛ quādo cū a q̄eius liniūt᷑ apostemata sanguinea aut cholerica: ꝛ ꝯfert extiguit eoꝝ inflāmationes. **Gal.** vij. sim. phar. cap. de coriandro Uirtus eius prima est vt᷒ cali. vnde Dias. infrigidatiuā dicit hanc herbam non recte. cōposita aūt est ex contrarijs virtutib᷒: multum quidem habens amare substātie que indicat ꝙ subtilium partiū est ꝛ terrestris: non modicum autē habens ꝛ aquose humiditatis vel tepide ₰m virtutē. habet aūt stipticitatē nō modicā: in quib᷒ oībus operatur quidē varie oīa quecūq̄ Diasco. scripsit. sed puto sic existere sicut mox ₰m principia plagatis vel qualitercūq̄ percussis in aliqua particula tumor liuid᷒ vel niger fieret frigida putaretur passio esse: ꝛ egere diaforantibus ꝛ calefacientibus pharmacijs ₰m eundē puto modum si transcenderit aliquando calida dispositio ad frigidam obliuiscendum est prioris. nominandū vō alio secundo nomine: vel si nomen nolueris ꝑmutare: sed facere sicut quidam qui alia quidez principij: alia vō declinationis scribunt auxilia. nō aūt oportet frigida estimare esse declinationis pharmaca. concedendū enim est herisipillam nominare siquis voluerit huiusmodi dispositionez: nō tñ ca. vocare eam permittendum quando depressa est ꝛ remissa. nequaq̄ ergo tunc qō auxiliatur ei ī frigidatiuū esse putemus sicut Diasco. vt coriandrum: quoniam cataplasmatum vt ipse ait cū pane vel cum alfitis sanat herisipillam. certuz est herisipillam que vtiq̄ inflāmatiua est nūq̄ sanabit cum pane coriandrum: sed per id quod īfrigidat iam ꝓpterea ꝛ nos in anterioribus sermonibus quando cum determinata experientia ꝓbare cuiuslibet pharmaci virtutez postulabamus: simplicem enim vt possibile est maxime potionē eligere consulebamus. plurimi aūt medicorum neq̄ quecūq̄ plurime egritudinum mox a principio inuadunt cōposita noscunt. neq̄ quoniā alia passio ē herisipilla certa. alia vō vocatur ab oībus nobis iam consuete: ꝛ ab antiquis phlegmon. alia autez in medio q̄ multe: hec quidem ꝛ ut vtiq̄ dicat qs herisipilla phlegmonosa: hec aūt velut phlegmones q̄dē herisipillatos īuenies: aut velut phlegmones aliquando: ꝛ neutrum predominans. at vero ꝛ idemascosus quando apparet sicut ꝛ herisipillas: sicut ꝛ alius sclirosus: vñ ō cōpositis oībus nō modica habet᷑ multitudo. lati᷒ vō ī q̄busdā alijs dictū ē de his: ꝛ in libris terapētice methodi dicet᷑

ꝛ nunc est de eis necessariũ memorari: ꝙ certã herisipillaꝫ nũq̄ꝫ predictũ sanabit cataplasma. voco aũt certã qñ a cholerica humiditate repleta fuerit particula. qñ aũt longe ab infrigidando est coriandrũ: lꝫ tibi ex his que scripsit Diasc. addiscere Scrofulas enim ait dissoluere. qñ aũt nullũ infrigidantium pharmacoꝝ sufficit dissoluere scrofulas. neqꝫ enim puto Diasc. dubitare: multa quidem scribentem scrofularũ sanatiua: oĩa vͦ concordãtia ꝛ calida cõplexionibus: ꝛ diaforetica opationibus ex**Avi.** li. ij. cap. de coriandro. Coriandrũ istere. aliud est humiduꝫ ꝛ aliud est sic. ꝛ dixit Gal. Uirtus eius ẽ cõposita. ꝛ qd in eo dominatur est terreitas: qñqꝫ ꝛ aqueitas tepida. ꝛ in ipso est ponticitas parua a stipticitate. apd me vͦ aqueitas in ipso frigida non tepida oĩno: nisi sit ꝑpter substantiã subtilem ca. permixtam ei: cuiꝰ separatio ab eo sit velox. ꝛ Humai quidem dixit etiam ꝙ Gali. remouit frigidũ a coriandro: contradicendo Diasc. ego aũt dico ꝙ iaꝫ testificati sũt frigiditatẽ eius. Rursus ꝛ Archigenes ꝛ alij ab eis frigidum est in fine primi vsqꝫ ad secũduꝫ: sic. in. ij. ꝛ apud filiũ Uiregi in. iij. apud me vͦ siccũ est declinans ad caliditatẽ paruam: ꝛ forsitan illd est ꝑpter substantiã in ipso subtilem que resoluitᷣ ꝛ non remanet cum bibitur: ꝛ si non ꝑpter quod oportet vt sit multitudo succi eiꝰ ĩterficiens cũ infrigidatione. in ipso est stipticitas ꝛ stupor. ꝛ succꝰ eius cũ lacte sedat omnẽ fortem pulsationẽ. ꝛ confert apostematibus cali. cuꝫ cerusa ꝛ aceto ꝛ oleo ro. ꝛ cum melle: ꝛ oleo scoꝛe: ꝛ vestigijs ignis persici: ꝛ cum farina fabarum: aut sanich: aut farina ciceris scrofulis quando permiscetur cũ eis succꝰ Inquit Galie. cum resoluit scrofulas: quomodo ergo est frigidum? ꝛ possibile quidẽ est ut dicatᷣ ei ꝑpter ipsius ꝓprietatem. ꝛ quoniã in ipso ẽ substantia subtilis: ꝓfundans penetrans: ꝛ ꝓfundatᷣ ꝛ non ꝓfundatur substantia frigida: sed quando bibitur resoluitᷣ calidũ velociter: remanens frigidum agens. ꝛ dixit non sanatur ex herisipilla: nisi quod infrigidatũ est: aut permixtũ humori melãcolico: ꝛ phlegmatico. confert vertigini facte a vapore calido aut phlegmatico: ꝛ epilepsie facte ex hoc. ꝛ ꝓprietas eius est ꝓhibere vaporem a capite: ꝛ ꝑpter hoc ponitur in cibo patientis epilepsiã ex vapore stomachi: ꝛ inde multitudo eius humidi ꝛ sicci permiscet sensum. ꝛ qd humidũ est facit somnum ꝛ ꝓhibet fluxum sanguinis nariũ. ꝛ puluerizatio sicci: ꝛ collutio oris ex succo humidi cõfert alkole. generat tenebrositatẽ visus. ꝛ succꝰ eiꝰ distillatꝰ sedat pulsationem in oculo: ꝛ ꝓprie cuꝫ lacte mulieris. ꝛ quando ex folijs eius fit emplastrũ ꝓhibet cursum materierum ad oculum. confert tremori cordis calido. ꝛ potantur ex eo due. ʒ cum aqua lingue arietis: ꝛ retinet sputum sanguinis. est parue digestionis: ꝛ confortat stomachum calefactum. ꝛ quod de eo torrefactũ est ꝓhibꝫ vomitum. dicitur ꝙ ipsum sedat eructuationẽ post cibum: ꝛ si est ita tunc facit id ꝑpterea quia ꝓhibet vaporem ꝛ motum eius. constringit semen eiꝰ torrefactum. ꝛ dicitur ꝙ semen eius cũ rob solutione educit serpentes. ꝛ coriandrum quidẽ cũ melle ꝛ oleo confert apostematibus testiculoꝝ cali. ꝛ quod de eo humidum est ꝛ quod siccum frangit virtutẽ coitus ꝛ erectionẽ virge desiccando sperma. cum ex succo eius bibitur circiter. iiij. ʒ. interficit qñ facit hominẽ possidere tristiciaꝫ ꝛ syncopim. ꝛ non oportet vniuersaliter vt de eo multuꝫ sumatur

Dragatum. i. vitriolũ vel calcantũ. l. l. zeg

Draganum est planta que a Diasc. cap. dragos. vocatur tragos. nam dicit tragos aut scropion aut draganum. nascitur in locis maritimis. frutex est super terram longitudinẽ palmi vnius habẽs aut amplius. hasta est illi sine folijs in qua in sũmo habet azimos minutos sicut triticum: acutũ multum in gustu **Posse. Dias.** Semen stipticitatis. eius cuꝫ vino bibitum fluxũ matricis ꝛ vẽtris abstinet: qd semen plurimũ colligitur: tere ꝛ fac trociscos quibus siccis vtuntur

Drane	. i. cantarides
Dragos	. i. manipulus

Dragma est nomen ponderis ꝛ ponderat nonaꝫ partem. ʒ. ꝛ sic accipiebatur antiquitus: ꝛ illa est dragma vera. moderni vͦ octauam partẽ. ʒ. ꝑ. ʒ. accipiunt. sed cõmuniter nunc accipitur pro tribꝰ scrofulis. ꝛ dragma grece similiter ĩterpretatᷣ manipulus vel fasciculus: vt feni ꝛ spinaꝝ ꝛ hꝰmodi

Dragantum quid est. l. l. acantos

Dragontea: serpentaria: serpentina: colũbrina: viperina: basilica: asclepeas: luf: cocodrillus: idem: ꝑ quibus. l. l. luf

Dragontium	idem

Dragona interpretatur asperitas palpebraruꝫ: inde collyrium dragonaticum: vt in Alexandro de oculis

Drarie	. i. cantarides
Dracon	. i. draco

Dracon marinus est quidam piscis paruus venenose punctiõis: que in lingua nr̃a vocatᷣ doracena

Deasari. i. rosa ĩ facie. i. pustule paruissime in corpore hominis tẽpore caloris: ꝛ dicũtᷣ desudatiões

Deafaciei	idem
Deemptanium	. i. peucedanum
Deb	. i. aurum

Deen. i. lignum indum: ꝛ est deda

Dechin. i. omne oleum preter oliuarum

Deiranie	. i. cantarides

Delix. i. locus de quo fit transitus de vno loco ad alium: ꝛ ꝓprie quando est sub terra

Deilis	. i. specus
Deiberane	. i. vespa

Deisparia dicuntur que difficile corrũpũtᷣ in cibis

Cap. 207.

D **Eob.** ara. gre. ꝛ lati ne dicitᷣ auꝝ. **Sera** li. aggre. cap. deob. Deob. i. aurũ oĩbus notũ. limatura eiꝰ ꝯfert cardiace melãcolice ꝛ debilitati cordis. ꝛ quando cauterizatᷣ cũ

eo non facit vesicas cauterizatio eius:et est melioris et velocioris curationis. et dixerunt quidam quod quando accipitur aureus ānulus vel argenteus et ponitur in igne et cauterizantur cū eo ale colūbarum veniunt cito ad domū suam ab ea et nō separātur Alcauzi vtruz sit ī ānulo aut aliter. natura eius est talis:si cauterizetur cū eo aurū est tēperātius omni metallo.vnde valet contra elephantiaz cardiacam passionem:et syncopim.limatura auri contra elephantiam data in potu valet:depurando superfluitatem humi.et extergendo.potest etiā dari contra hanc passionē cuz hieralogodion vel theodoricon in potu in septimana bis vel semel.et vniuersaliter valet ad preseruationē timentib⁹ lepram.auri limatura data cum succo boraginis vel cum puluere ossis de corde cerui et zucaro: syncopizantibus auxiliatur.vel fiat syrupus ex succo boraginis et zucaro:et apposito puluere ossis de corde cerui:cum tali syrupo detur limatura auri:et si hunc non habueris;detur cū alio syrupo vinuz in quo fuerit limatura auri candens extincta splenenticos iuuat.contra frigiditatē stomachi detur similiter limatura eius in vino vel cibo.ad vsturas magis valet aurum quam cetera metalla.puluis caterie auri more collyrij vel simpliciter oculis impositus maclas oculorum corrodit. Sed ide questio est quomodo aurum confortat: cum non incorperet nec membrum nutriat. ad quod dicendum quod eorum que confortant:alia confortant membra reparando spiritus tantuz vt aromatica:alia restaurādo membra:sicut cibus et potus:alia constringēdo partes laxas:sicut ēplastrum ex mastice factū alia alterando qualitatem distemperatiuam debilitantem membra:sicut diacastoreum stomaco debilitato vel distemperato ex frigiditate apponitur.alia confortant depurando superfluitatem que comprimendo debilitat:sicut sunt medicine laxatiue:et multa alia depurantia:sicut ē aurum quod cōfortat dum aspitate sua supflua detergit Aui. libro.ij.cap. de auro. Aurum est equale subtile.limatura eius ingreditur in medicinis melancolie.et melius cauteriū et veloci⁹ sanabile est:quod fit cū cauterio auri. retentio eius in ore remouet fetorem eius.et ingreditur limatura eius ī medicinis allopicie et serpiginis linīēdis et in eis que bibuntur.confortat oculū in alcohol positum.confert doloribus cordis:et tremori ipsius et malicie anime et ei qui solus loqtur. Et idē in libro de viribus cordis dicit quod cōfortat cor. Bulcasiz libro qui dicitur seruitor. Modus limature auri et argenti quibus vtimur in medicinis:Accipe de bono auro puro frustum: et habeas coram te parasidem cum aqua mūda dulci: et habeas cotem asperam mundam:cuius vnum caput teneas in manu tua: aliud stet in fundo parapsidis in aqua:et tunc frica aurū in cote sepe mundefaciendo cotem cū aqua:quia limatura descendit ad fūdum vasis subtilis.fac ergo tādiu quod limetur de auro quantū volueris:deīde dimitte per horā et pijce aquam cū facilitate et ablue ter et sicca et serua. Eodē modo facias de argento.et sunt qui limant cū lima subtili et sic vtūtur.

Deuteria.i.vinū pucciolū: catolorā dicunt macceratis aqua uinacijs:sed tñ intra vina operaria reponuntur

Deumosan .i.inanis

Deusen.i.herba cuius folia sunt similia folijs tritici sed sūt leniora.et fructus eius habet velamina duo aut tria:et sup ipsa sunt quedā similia pilis. et quando sumitur succus et conseruatur est cali. in primo:sic.in secundo:pro qua.l.l.sceile

Deuraz est nomen cuiusdā aīalis quo caremus

Deusar .i.auena

Deut quid est.l.l.daud

Debacul .i.aconitum

Debalium .i.polium

Debe .i.aurum

Deben.i.oleū qd fit de fructu ben:et qd ē.l.l.ben

Deble .i.animalia

Debotin .i.terbentina

Debotim idem

Deboliar .i.cimex

Debusor .i.platanus

Debulnationes .i.linimenta

Decasor .i.auena

Decasior idem

Decban .i.virga pastoris

Deciston .i.cotum

Decisis .i.spelta

Declin .i.pediculus vulturi

Declios idem

Decor.i.bothor vel pustule in ore

Decolai idem

Decosio .i.pentafilon

Deda .i.zappinus

Dedablet .i.faba lupi

Dedalion .i.mentastrum

Dede .i.pediculus vulturis

Dedey idem

Dedefon .i.rupis concauum

Dedichisa dicit Auic.quod est cortex indus stiptic⁹ in arabico scribitur darchese. Judeus dicebat sic vocari mellicam

Dedose .i.macer uel folium

Dedos idem

Dedogaos .i.auena

Dedurisa indus .i.stipticus valde

Deduflon .i.matrissiluia

Defle.i.oleander planta venenosa:que grece nerion vel neredendion dicitur

Defictum vinum .i.sapa

Defrictum uinum idem

Defrigis .i.difrigis

Degalea est arbor cuius succus ingredit' in quādam confectionem ad scabiosa vlcera in antidotario uirili: et latine dicitur regalea:habz folia ad modum alexandri.et nascitur in locis humidis

Dego.i.lac ex quo extractum est butirum

Degoa idem

Degoison .i.apium risus

Deheb .i.aurum
Dehen est omne oleum preter oleum oliuarū
Dehedi .i.hcem
Dechiceschene .i.farina ordei
Dechie .i.farina
Dechil idem
Delethereon.i.letalis cibus vel potus vt fungi venenosi
Delesfiolios.i.vsnce
Delicteric .i.medicine venenose
Delision .i.cymbalaria

Cap.208.

D Elion ara.gre.egelida vel gengilida:vel noyyda:lati.vero rapa. Sera. libro aggre.cap.delienra.i.rapa.ex ea est domestica et agrestis.domestica oībus est nota. s3 agrestis supple que latine vocatur rapolla: est planta habens ramos multos :quorum longitudo est vni⁹ brachij.nascit̄ locis siccis. et h3 summitates lenes: et folia mollia,et grossa in modū digiti pollicis et amplius parum et lata.et habet semen paruū et nigrum:quod cum frangitur est album interius.

Dias. ca.rapa ſm translationem nostram. Rapa quedam est domestica:et quedam agrestis.domestica omnibus est nota.sed rapa agrestis nascitur in locis siccis:fructum collectum faciens:cubiti habens longitudinem:et multas virgulas:folia habens leniora et grossa in modum digiti:et satis lata.semen eius in folliculis cō clusum est nigrum et fragile: quod fractum deint⁹ habet album colorem.miscetur ad albamentum faciei vel totius corporis et vult⁹:farina lupini et fabe et ciceris vel orobi admixta.sed radix rape domestice bona est:sed ventrem inflat et succum corpori addit:venerem stimulat.elixatura eius fomento podagricis et permonibus presidiū est.et ipsa trita et imposita hec oīa facer̄ nouit.excauata et oleo ro.et cera missa et in cineribus calefacta permonibus opitulatur.cima eius elixa et comesta.diuretica est.semen eius antidotis tyriacis miscetur.venenosis potionibus occurrit cum vino datum.vel ex mulsa bibitum ventrem stimulat. radix incisa in partibus et in aqua salsa et aceto cōposita digestionem et orexim facit.rapam Democritus tāq̄ contrariam corpori damnat:putat enim ex ea inflationem stomachi excitari.Contra Diocles:itemq3 Dionisius eam necessariam estimant ꝓpter eas virtutes que subiecte sunt antidotum representāt cum ex oleo et vino trite sumuntur venerem stimulant:eo validius si cum eruca condiantur.cocte et cum adipe contuse oculorum dolori medentur. ferventes imposite mitigant permones.frigus ex pedibus tollunt.cuicūq3 vicio pedum:maxime tritu ris succurrunt.et semen ex vino vulneribus venenatis illinitum prodest.contra serpentis morsum et toxica datur semen ex vino bibendum. sed hoc semen in rapis potest calidum et feruens videri: ipse paulo solutiores credunt:sed q᷑ minus possident caloris moliendi potestatem continent.item radix inflat:et semen generat in homine.Et idem Sera.Est alia species parue rape:que quando comeditur generantur inde inflationes.et nutrimentum eius est minus nutrimento alterius speciei.et quando bibitur ex semine eius ꝓhibet nocumentum medicinarum mortiferarū.et radix eius preparatur sicut d̄ rapa diximus:supple et ille vocat napus caulen:vel napo caulen.Plinius cap. d̄ napo.Napus caulen:vel napo caulen ex duob⁹ oleribus cōpositum nomen habet:quia sapore rapa in radice napo:ꝓpter quod discernitur que sane minor est rapa.vnde napo ad similitudinem rape vocatus:quia folijs latior:et radiculis gustu subacrior. est nominis affnitas in vtrisq3 inde pene cōmunis:quia vtrūq3 semen in alterū vicissim mutatur. nam rapa in alizo solo vt emilianus ait per biennium in napum:alias v̄o napus transit in rapam.domestica rapa dicta est a rapiendo.i.comprehendendo terram:omnibus nota est.est aute3 radix eius amplior napo: sapore dulcior : et folio tenui : cuius radix comesta inflationem facit. Ex aqua v̄o vbi decocta fuerit podagricis optima ē fomentatio:etiam ipsa contrita et īposita idē operatur:q᷑ si excuetur et accipiatur oleum ro.et cere modicum et sic in cinere calido coquatur: et vt cerotum fiat ad idem valet.Almanasor cap. de napo tractatu tertio.Napi aceto conditi frigidi existunt:q l3 inflationē faciant choleram tñ extinguūt rubeam.Sed sciendum q᷑ rapa agrestis vocatur rapolla:cuius succus mirabiliter herpetibus et fistulis īpositus medetur.et ipsa comesta similiter et semen eius est tyriaca venenis. Gal. secundo de cibis cap.d̄ rapa.multiformiter āt et hanc homines ꝑparant vsq3 ad hoc q᷑ cōponūt eam cum garo et aceto vt habeant pro vsu per totum annum.chimum aūt reddit in corpore grossiorem cōmensurato: ꝓpter quod si abundauerit quis in vsu ipsius:et maxime siquis deficienter in ventre dirigens ipsam congregabit vocatum crudum chimum.ad secessum aūt ventris neq3 ad cōtrariari vtiq3:neq3 conferre dicat quis ipsam:et maxime quando decoquitur:bene enim indiget ipsa et ampliori decoctione .fit aūt optima bis elixata sicut dictum est prius de caulis preparatiōe.si aūt crudior sumatur īdigestibilis est et inflatiua:et mala stomacho.quandoq3 aūt et mordicationes operatur ſm ventrem .per aquam aūt elixatam admirabor vtiq3 si minus aliqua homogenearum plātarū nutrit.Et idem in sexto de simplicibus medicinis cap.gengilidis.Gengilidis siue rapa ipsa et semen ad libidinem incitat inflatiui spiritus generatiua existens.

Delitron .i.venenum
Deltichgesche .i.farina ordei
Delon .i.fructus melonis
Delosaria .i.almea
Delosarria idem
Demandarcotri .i.sanguis draconis
Demessen sunt cortices virides quibus acuuntur phleubotomi
Demasilon .i.barba siluana

Demasur .i.aaron
Demenchame .i.sanguis columbe
Demēbacbara .i.sanguis vacce
Demest .i.arbor lauri
Demelandrum .i.sanguis draconis
Demisurion .i.virga pastoris
Demisusurion idem
Demulipax .i.vsnee
Demoniaca herba .i.iusquiamus
Demoniarca idem
Demolion .i.barba iouis
Demoracon est ꝓprium nomen loci

Cap.209.

D Em ara.gre.aemezā lati. vō sanguis. Sera. li.aggre.cap.dem.auc.Gali.Sanguis porci est calidus humidus sicut hominis.sanguis columbe administratur a q̄pluribus medicorum in capite quādo fuerit scissura in craneo:nam ꝓijciunt in loco illo sanguinem colūbe ꝛ distillatur sanguis columbe dum est calidus in oculo:quando in oculo fiunt tarfati.ꝛ quidam extrahunt pennam ab ala eius ꝛ exprimunt sanguinem qui est in ea:aut scindunt sub eius ala ꝛ accipiunt sanguinem qui egreditur ꝛ ponunt eū calidum :ꝛ non faciunt hoc nisi qui volunt occidere columbum.ꝛ quando loco sanguinis distillat̄ in oculum oleum ro.facit idem:nisi quia oportet ꝙ distilletur oleum ca.nam iuuamentum eius in h̄ non est nisi ꝓpter actualem caliditatem cum temperamento:ꝛ non ꝓpter aliam virtutem.ꝛ manifestatur etiam hoc:quia oleum ro.cum hoc ꝙ est temperate cōplexionis:habet etiam virtutē q̄ndaꝫ stipticam.ꝛ sanguis caprinus ꝛ hircinus dant̄ in potu cum melle hydropicis.ꝛ quidam assant hūc sanguinem ꝛ dant in potu habentibus fluxuꝫ ventris muscillaginosum:in quibus est admixtus sanguis:ꝛ hoc ꝓpter grossiciem terream que est ī eo ꝛ ꝓpter siccitatem que est admixta sue caliditati Sanguis agni quando bibitur confert epilepsie ꝛ ad hoc valet similiter hedi.ꝛ confert expuentib⁹ sanguinem.vidi opificem quendam discretum ꝛ veracem ꝛ bone memorie qui dixit mihi ꝙ hoc expertus fuerat in duob⁹ qui spuebant sanguineꝫ dare scilicet eis de sanguine illo:ꝛ contulit eis iuuamēto magno.ꝛ ego credidi dicto eius ꝛ estimaui ꝙ isti non emittebant sanguineꝫ a pulmōe nec a palato:sed potius ꝓpter apertioneꝫ alicuius vene:ꝛ est magis iuuatiuus fluxui sanguinis q̄ꝫ sanguis alius:ꝛ oportet ꝙ sit coagulatus:ꝛ ex eo accipiatur libra vna ꝛ misceatur cuꝫ aceto forti etiā libre vnius:ꝛ buliāt simul tribus ebulitionib⁹ aut parum plus:deinde diuidatur in tres partes:ꝛ detur in potu qualibet die pars.i.in ieiuno:ꝛ maxīe quando fuerimus distantes a locis vbi sunt alie medicīe. Et sanguis hirci ꝛ vrsi quādo ponitur super apostemata calidus maturat ea cito.ꝛ sanguis porci sedat dolorem:ꝛ curat vlcera aurium et sanguis hedi ꝛ anseris:ꝛ anatis īgrediuntur in multis confectionibus:ꝛ antidotis que conferunt apostematibus.Sanguis vero fersen id est cuniculi ꝛ columbi:ꝛ si in cibo accipiatur cali.ꝛ fit cuꝫ aliquo istorum cohol:cōfert apostematibus calidis oculi:ꝛ sanguini qui est in eo:ꝛ obscuritati visus. Et sanguis columbe valet obscuritati visus. ꝛ abscindit fluxum sanguinis narium:proprie qui fluit a miringis cerebri.Sanguis hirci ꝛ capre ꝛ leporis ꝛ cerui quando assantur ꝛ administratur quicunq̄ istoꝝ confert vlceribus intestinoꝝ:ꝛ fluxui ventris antiquo.ꝛ quando bibitur cum vino confert veneno.leporis vō sanguis quando linit̄ empetigo cuꝫ eo.s.cum suū retinet calorem curat eam.sanguis vō canis quando sumitur in potu curat morsum canis rabidi.sanguis nemoralis testudinis curat epilepsiam quando sumitur in potu si sanguis testudinis marine quando bibitur cum vino ꝛ cū coagulo leporis ꝛ cymino cōfert morsibus venenatis.ꝛ confert bibentibus ramunculas supple hoc latius inuenies in littera latamie.ſꝫ sanguis tauri quando fit emplastrum cum eo ꝛ sanich mollificat ꝛ resoluit apostemata dura. sanguis rane viridis quando ponitur in radicib⁹ capillorum euulsoꝝ nō sinit eos renasci.sanguis mēstruus quando cum eo inungitur virga in hora coitus ꝓhibet mulierem aliam īpregnari.ꝛ si liniuntur cum eo podagrici curat dolorem eius cuꝫ habuerit. Auic. libro secundo capi. de sanguine sanguis bubonis confert asmati valde :ꝛ similiter caro ipsi⁹. sanguis hirci exficcatus frangit lapidem renum.sanguis hirci camele ꝛ leporis frixus cōpetunt nocumento sagitte armene quando bibitur cū vino:ꝛ similiter sanguis canis.Cassius felix cap.de sanguine.sanguis hirci qui per aliquem dieꝫ ante vinū biberit ꝛ petroselinos vel siseleos montanos comederit soluit adamanteꝫ:ꝛ frangit etiam lapidem in vesica: sicut īuenies in littera lapis subedhigi.

Cap.210.

D Emalachohem ara.gre.sindrichis egilos:lati.vero sanguis draconis.

Sera. li.aggre.cap.demalachoeꝫ auc.Dias Demalachoem vel sindrichis egilos .i.sanguis draconis qui fit ex arbore que eodē nomine nūcupatur:ꝛ est planta habens virgas vni⁹ palmi longas aut plus:similes fusis in quibus filatur:sup q̄s:sunt folia parua similia folijs coriandri:quoꝝ color vergit ad rubedinem.ꝛ habēt viscositatem ꝛ odorem fortem:non tn̄ malum ſꝫ proprium odorem medicinarum.ꝛ in sūmitatibus ramoꝝ sunt corone rotunde:ꝛ flores albi in principio natiuitatis eorū:in fine vō sunt aurei.nascitur in terra culta.Et idem auc.Gal.sindrichis est in planta ista res que abstergit.ꝛ est in ea humiditas multa:ꝛ ipsa infrigidat parum.ꝛ cum hoc est in ea parua stipticitas.ꝛ ꝓpter hanc causam ꝓhibet generationem apostematum.ꝛ quidam nominat plantam que dicitur egilops nomine huius plante:ꝛ est planta similis huic plante in oībus:nisi q̄

iſta planta eſt ſuperioꝛ in ſtipticitate ab ipſa:⁊ ꝓpter hanc cauſam confert fluxui ſanguinis ⁊ vlceribus inteſtinoꝛum ſuperfluo. Et idem auctoꝛita. Conſtantini. Succus huius plāte eſt ſanguis draconis dictus eſt rubeus foꝛtis rubedinis.⁊ ſapoꝛ eius ⁊ ē ſtipticus.⁊ v̄tus eius eſt que īfrigidat ⁊ deſiccat in tertio gradu.vnde congluctinat vulnera que fiunt a percuſſione.⁊ confert fluxui ſanguinis ⁊ vlcerib⁹ inteſtinoꝝ:⁊ īmoderato mēſtruoꝝ. Et idem auc. Diaſ. Iſta planta quando teritur bene ⁊ ponitur ſuper vlcera cum ſanguine ſuo congluctinat ea.⁊ pꝛohibet apoſtemationē eoꝝ.⁊ ſcindit fluxum ſanguinis menſtrui.⁊ fit encatiſma ex decoctione eius in qua ſedent mulieres:⁊ abſcindit fluxum humiditatū antiquarū matricis.⁊ bibit̄ de decoctione eius ad vlcera inteſtinoꝝ.⁊ cōfert inciſionibus carnis:⁊ incarnat ea.⁊ quādo fit ſuppoſitoꝛiū cum eo ſtringit ventrem:⁊ confoꝛtat ſtomachum interius ſumptus ⁊ exterius poſitus. Sanguis draconis frigide ⁊ ſicce complexionis eſt in tertio gradu.eſt aūt eligendus qui interius eſt clarus ſicut minium. ſophiſticatur quandoq; cū puluere minij:⁊ cum alio ſucco indurato contra fluxum ſanguinis e naribus imponat̄ puluis ex eo ⁊ fricētur nares vt puluis adhereat rupture venarū.fiat etiam ſynapiſma ex eo ⁊ albumine oui ⁊ aqua roſarū circa frontem ⁊ tempoꝛa.cōtra emoptoicam paſſionē vicio ſpiritualiū teneat̄ puluis eius ⁊ gūmi arabici confectus ex aqua ro. infuſiones draganti ⁊ patiens poſtea tranſglutiat.ſi v̄o fiat vicio nutritiuoꝝ detur cū ſucco plantaginis. Idem fit vſus contra dyſenteriam ſi fiat vicio ſuperioꝛum.ſi vicio inferioꝛum inijciat̄ per clyſtere cum ſucco plantaginis ⁊ aqua oꝛdei.ſuppoſitoꝛiū factum ex eo ⁊ ſucco ſanguinarie valet contra fluxum matricis.

Denaphia calcail.i.cauda vulpis:⁊ eſt herba que alio nomine centūnodia femina dicitur

Dentaria .i.pyꝛetrum

Dentales ſunt oſſa ſatis alba:⁊ ſunt ſicut canini dentes:ſ3 longioꝛes ⁊ intus perfoꝛati ⁊ inanes. oriuntur in cauernis lapidum exiſtentiū in pꝛofūdo maris.fri.ſunt ⁊ ſic.v̄tutē habent abſterſiuaꝫ. ponuntur in antidotario Gal.in vnguēto citrino:qđ interpꝛetatur vnguentū de citro

Dencbalcheil .i.cauda equina

Deneriden .i.oleum nardinum

Dende ē ſpecies reſine ſimilis: ē ⁊ alia de india alia de ſeni ⁊ dende quandoq; vocant̄ catapucie

Dendeceleon .i.hernia

Denneumaticos .i.debilitatem

Denſa.i.herba cuius folia ſunt ſimilia folijs tritici:⁊ eſt denſer

Dentes molares canis quid ſunt.l.l.afir

Denitapulus.i.qui per diem videt ⁊ nocte non

Dentibus muris.i.macule que fiūt in facie ⁊ maxime infantium ꝓpter comeſtionē panis comeſti a muribus

Denoꝛon .i.vſnee

Dendro.i.arboꝛ per o. ſ3 dendron vel dendrios vel dendro.i.magnū arbaſtū.i.magna arboꝛ:⁊ eſt arboꝛ faciens glandes:que vocatur quercus: pꝛo qua.l.l.bullos

Dendrodes eſt ſpecies quinta titimalli earū que in littera xeucua deſcribuntur

Denich eſt quoddam granum ſimile oꝛdeo

Dens derbendium.i.collyꝛiū ablatū de armenia

Dens caballinus vel equin⁹.i. caſſillago: ⁊ eſt iuſquiamus

Depon .i.arboꝛ

Depton idem

Deptolion vel deptelium.i.vlmus

Deps .i.pulegium agreſte

Deras .i.pellis vel coꝛium

Deraſium .i.gariofilata

Deraplios .i.apium riſus

Cap.xii.

DErmata gre.lati. ſolea calciamentoꝛum.

Diaſ. capitu. dermata. Dermata ſunt ſolee que remanſerunt de calciamēto veteri rupto. Poſſe. Diaſ. vſta putrida vlcera poſt inflationē tranſacta mirabiliter ſanat:vel ea vlcera que ſine inflatiōe ſūt deſiccatiuus eſt enim cinis earū.vlcera vſta vł ea que vocātur paratrimata vel furfures de ſudoꝛe excernunt ⁊ ſiccant.

Dererigum .i.cantarides

Derep .i.coꝛꝛuptio ſtomachi

Deremon.i.ſonus in gutture qñ moꝛitur homo

Deriden .i.ſpica romana

Deril .i.almea

Dezifar .i.abrotanum

Derima.i.cutis:inde aſtrodimia.i.piſces degētes in cōchis ⁊ habent durum coꝛium

Deronicon quid eſt.l.l.varonig

Derobub .i.bub

Derolifar .i.mentaſtrum

Derumegum .i.doꝛonigi

Dei unagati .i.eſula

Derufan .i.rupis concauum

Deſatagin .i.acetoſi

Deſarion .i.ſatyrion

Deſaphos .i.ſarcocolla

Deſebel.i.vene rubee cooperientes oculum

Deſenem .i.adeps zirbi cameli

Deſem idem

Deſeful .i.fungus

Deſeran .i.cretani marini

Deſes .i.deſiſum

Des domeſtica .i.dex domeſtica

Deſiſum.i.atria grece:⁊ additur qđ eſt polenta

Deſidie .i.delectationes

Deſilac.i.rubedo in palpebꝛis cum groſſitudine ⁊ aſperitate

Deſupyon .i.barba hircina

Deſudatio.i.paſſio que vocat̄ ſterrigolico i eſtate ꝓpter multum ſudoꝛem quē Almanſoꝛ tractatu quinto vocat albaſaph

Desuplon idem
Destructum.i.rostrum corui:z est quoddam ad ditamentum
Detei .i.dethu
Dethei idem
Dethel .i.faba lupi
Dethis .i.lac crudum
Dethi .i.cruda
Detisar .i.amomum
Dethui.i.granum simile ordeo z longius z stricti us:magis solidum z amarum.in india inuenitur Plinius cap.dethui:z est farrum declinās ad ca. z sic. i tertio.z est stipticum valde.z confert dolo ribus ani z mollificationi eius sedendo in ei⁹ de coctione.
Detui idem
Denia:Dias.panax dicitur quod est esula:apud Auic. scebram
Denider vel denidar ē spēs sanine vel abelexer l.

Cap.xix.

D Exeris gre. lati.gladiol⁹.Ubi sciendum q duo sunt species gladioli.vna quam inuenies in .l.gaspatella.z alia que ponitur hic.il la puocat ventrē z ista stringit. Dias. cap.dexeris. Dexe ris habet folia simi lia iridi: sed latiora z acutiora: z hastam in me dio folioꝝ cubiti vnius longam z grossaz: in cui⁹ virgis sūt capitella trigona:sub ipis flores habēs purpureos:z in medio feniceum colorem.semen eius in folliculis est simile cucumeris semini:rotū duz z nigrum:gustu viscidum.radix est illi nodo sa longa rufa.Plinius cap.de gladiolo.Gladiolū omnes nouerūt.gladiolus dicit̄ q sit folijs simili bus thyrso cubitali floribus purpureis. Posse. Dias. Uulnera capitis optime curat. fracturis medet̄ ossa confracta excludit.omnia infixa corpori euo cat imposita. si vo partes tres florū ei addant̄ z radicis centauree partes qnq3:z mel sufficiens: z acetu3:z vt cataplasma imponatur tumores z du ricies sparget.bibitum conquassationes reformat lateris dolorem tollit. strāgurijs z sciaticis optīe opitulatur.radix eius fluxum ventris stringit .cū dulcore z aqua maritima accepta semen eius diu reticum est:quod val3 obulo vno accepto:aut.3.i. cum vino oīa vt supra facere potest.cum aceto bi bitum splen siccat.Item radix ex vino potata ve nena destruit:z mēstrua prouocat.trita vo in mo dum fomenti imposita furunculos z spinas d cor pore extrahit z omnē duritiem dissoluit z euapo rat.Plinius radix eius potata cum vino ad vene num pficit.fetum z menstrua prouocat.Item tri ta z imposita furunculos z spinas ex corpore ex trahit:z omnē duriciem dissoluit z euaporat.

Cap.xx.

D Ex domestica vel hes arabi. gre.z latine myrtus. Sera. li.aggre.ca. d ex domsti ca.z est de ea fortis viriditatis declinans nigredi ni.z de ea alia est que declinat ad rubedinem.z il la que declinat ad nigredinem confert magis in medicinis:z similiter grana eius:ppie que ex ea est montana.z substantia eius est composita ex v̄ tutibus contrarijs.z illud qd vincit plus in ea est substantia terrea frigida.z est in ea cum hoc res calida subtilis.z sapor eius est stipticus. z nabach est minus stipticus q̄ flos myrti z q̄ sūmitates z q̄ fructus z q̄ succus.z virtus omniū partiu3 est plus desiccatiua q̄ nabach.z folia sicca sunt ī hoc plus q̄ hu.quia humidis admiscetur aliqd aquo sitatis. alancethabon est res que nascitur in stipi te arboris myrti: z est res desiccatiua:cuius color est sicut color arboris myrti. Et idem auc. Aben mesuai.succus eius confert dolori pectoris z pul monis:z stringit fluxum ventris cholericum:z cō fortat stomachum:z est bonus vlceribus mēbroꝝ interioꝝ.fortificat viscera.retinet fluxum menstru orū.z grana eius conferunt sputo sanguis a pecto re z pulmone: z conferunt stomacho sua pontici tate.z alancethabon valet sicut myrtus z fortius q̄ folia myrti. Dias. cap. de myrto. Myrtus fri gidam in se habet virtute3 z extenuatoriam substantiam:calefacit z fortiter de siccat.vna est alba z alia est nigra:vtraq3 tñ oīb⁹ est nota.folia eoꝝ z semen:z cime:z succus stipti ca sunt.nigra vo plus stringit. Gal. vij.sim.phar.ca.d myr to sm translationem grecam. Myrtus ex contrarijs substantijs z hec planta cōponitur.dominatur aūt in ea terrestre fri gidu3.habet z quid subtiliter ca.vnde fortiter sic cat.sunt aūt folia z pullulationes z fructus z succ⁹ non multum differentes sm stipticitatem in plan tis que in stipite z ramis eius fit cumulosa:quam quidam mirrham denominant:inq̄tū est siccior predictis intantū desiccat z stipticat vehemētius. conseruant autē eam quidem incidentes: deinde assumentes vino z trociscos formantes.sunt autē z sicca folia sicciora viridibus.mixta est enim ali qua humiditas viridibus.succus aūt nō ex folijs solum exprimitur sed ex fructu.constipatiua vero sunt oīa talia extra corpus apposita z interi⁹ sum pta:eo q nullam habent mixtam substantiā pur gatiuam.Et idem in libro de cibis. oleum quod comeditur nullum noui habens tantam stipticita tem q̄tam mortella.merito igitur ut alimēta qui dem ipso raro:vt medicina aūt continue vtimur efficax quidem est ad quecūq3 est oportunitas in frigidatiōis z stipticitatis.alimentum aūt paucis simū habet. Aui. li.ij. capi.de myrto. Myrtus in ipso est amaritudo cum pontici tate z dulcedine z frigiditate ppter pōticitatē suā z ipsius buchum est fortius.z fiunt ex ipso trocis ci cum syrupo stiptico.z in ipo quidem est substā tia terrea:z substantia subtilis pauca.z ipsius qui dem buchum est quidem super virgultum ei⁹ in color virgulti ipsius:habens formā plante man⁹ z figuram eius.z in oleo ipsius sunt oīa iuuamen ta que dicuntur. z est fortior que ad nigredinem

declinat: et proprie alkafresui: rotunda habens folia precipue montana ex ea tota. et flos eius melior est et eius quidem succus cum veterascit debilitatur et fit cortex: ideo oportet ut ex eo trocisci fiant. in ipsa est caliditas subtilis et magis dominans. et in ipsa est frigiditas. et eius quidem stipticitas est maior frigiditate eius. et videtur quod eius frigiditas sit in ipso: et siccitas ipsius in termino secundi. **Posse. Ser.** anc. Aben mesuai. succus eius confert dolori pectoris et pulmonis. et stringit fluxum ventris cholericum. et confortat stomachum. et est bonum vlceribus membrorum interiorum. fortificat viscera: retinet fluxum menstruorum. et grana eius conferunt sputo sanguinis a pectore et pulmone. et conferunt stomacho sua ponticitate. et mancethabon valet sicut et myrtus et fortius quam folia myrti. **Dias.** Sanguinem excreantibus datur. bene stomaticis conveniens est. vrinam movet. scorpionis morsui imposita atque potui data prodest. folia eius virentia vt cataplasmata apposita medentur vlcera fluentia. arida vero contrita asperdine diaforesim faciunt. Item bacharum viridium succus aptatur sanguinem spuentibus: ipse quoque comeste eadem faciunt. ex vino decocta et in modum cataplasmatis imposita extrema vulnera sanat. coctura nigre vino mixta capillos stringit. cum pollina vero tritici mixta et imposita tumores oculorum compescit. et egilopis utiliter facit. grana eius contusa et expressa vinum faciunt quod decoqui expedit ne acescat: et vase picato servari. facit autem contra ebrietatem: quia coherentis virtutis est. et ad furfures capitis et caua vulnera si frequenter inde lavuentur expedit. et capillis fluentibus prodest. fit etiam oleum de folijs eius contusis et in oleo diu decoctis quod encatismis prodest. et articulis vel fracturis utiliter imponitur. sed et maculas perfricatum emendat. aures pus eijcientes curat si tepefactum immittatur. folia trita cum aqua et imposita rheumatismum vulnerum sanat: vel loca fluentia. fluxum ventris emendat. ignem sacrum et tumorem testium compescit. sicca et cribellata panaricijs et verendis prosunt locis. Item folia eius et medio piperis adiuncto macłis prosunt. **Sera.** supradicta ponit de mente Diascor. et vltra addit etiam de mente eiusdem quando in decoctione eius fit sessio confert exitui matricis: et intestini inferioris: et fluxui menstruorum et humiditatibus antiquis a matrice manantibus et abstergit furfures capitis et vlcera. hu. eius: et retinet fluxum capillorum. et miscetur in vnguentis que iuuant ad hoc. et decoctio foliorum eius confert multum in sessionibus. et confert relaxationi iuncturarum. et quando ipsa proijcitur super ossa fracta que nondum sunt consolidata ipsa accelerantur ad consolidationem. et distillata in aurem a qua emanat sanies ex vlceribus confert. et denigrat capillos. et succus foliorum eius etiam facit hoc. et quando eius folia teruntur et proijciuntur super eis aqua et parum olei onfancini aut ro. aut vini: et fit inde emplastrum confert vlceribus hu. et membris ad que fluunt hu. et confert fluxui antiquo: et formice: et herisipille: et apostematibus intestinorum: et fistulis eorum. et quando teruntur sicca et ponuntur super panaricium iuuant. et ponuntur in subascellis et inguinibus: et auferunt fetorem eorum et abscindunt sudorem eorum qui habent cardiacam diaforeticam: et confortant ipsum. et miscentur cum oleo et curant combustionem ignis et panaricium. et exprimitur succus foliorum ipsius proijciendo super ea vinum vetus: aut aquam pluuialem et postea exprimuntur. et oportet vt ille succus fiat dum sunt recentia: quia postquam desiccatur debilitatur virtus eorum. **Aui.** Myrtus retinet solutionem et sudorem et omnem fluxum sanguinis et omnem fluxum ad membrum. et quando cum eo fit fricatio in balneo confortatur corpus et desiccantur humiditates que sunt in cute. et embroce quidem decoctionis eius cum super ossa effunduntur velocius fit eorum restauratio. et quod ex ea vstum est loco tucie ponitur ad hoc vt bonus fiat odor corporis. et confert omni fluxui sanguinis linitum: et loco emplastri super positum et bibitum: et similiter eius rob. et rob fructus eius et ipsius quidem nutrimentum est paruum. et in syrupis quidem non est qui constringat et prohibeat dolorem pulmonis et tussim preter syrupum eius et eius oleum et succus et decoctio ipsius confortant radices capillorum: et prohibent casum et prolongant eos et denigrant: et proprie ipsius semina. et decoctio seminum eius in butiro prohibet sudorem: et rectificat rasuram venarum. et folia eius sicca prohibent fetorem ascelle et inguinum. et ipsius cinis loco tucie ponitur: et confert panno. sedat apostemata calida et herisipillam et formicam et bothor et vlcera. et quod est super ambas volas et adustionem ignis cum oleo et similiter eius syrupus et emplastrum factum ex folijs ipsius cum oleo et vino: et post ipsius commixtionem cum eis: et similiter eius oleum: et vnguentum factum ex ipsius oleo. et similiter confert ipsius succus si proijciatur super panaricium: et similiter cerotum factum ex eo. et cum decoquitur etiam eius fructus cum vino et fit ex eo emplastrum sanat vlcera que fiunt in ambabus volis manuum et in pedibus et adustionem ignis et prohibet eos a vesicatione. et similiter eius cinis cum ceroto emplastrum factum ex fructibus decoctis in vino conueniens mollificationi iuncturarum. retinet fluxum sanguinis ex naribus. et abstergit furfures. et exsiccat vlcera capitis et vlcera auris. et ipsius pus cum ex ipsius aqua in ipsam distillatur. et confert ipsius syrupus mollificationi gingiue. et eius folia cum vino decoquuntur et fit inde emplastrum sedans sodam: et ophthalmiam. et cum decoquitur cum ordeo sanat eorum apostemata. et ipsius cinis ingreditur in medicinis vngule. et confortat cor et aufert tremorem cordis. et confert fructus eius tussi propter dulcedinem suam. et retinet ventrem vtentis eo si est solutus sua stipticitate. et confert fructus ipsius sputo sanguinis. et etiam eius rob similiter confortat stomachum proprie. Rob eius et eius semina prohibent cursum superfluitatum ad stomachum. succus fru

ctuū ei⁹ ē ꝓuocatiu⁹:ꝛ ipſemet ꝯfert ardori vrine ꝛ ardori veſice:ꝛ ē bon⁹ in ꝓhibendo menſtruoꝝ ꝓuocationem.ꝛ eius aqua ſtringit naturam. ꝛ retinet ſolutionem cholericam ꝛ melancolicam linita ꝛ ipſa cum oleo ſiſamino expellit phlegma ꝛ ſolutione emittit ipſum.ꝛ decoctio fructuum eiuſ confert fluxui humiditatuꝫ matriciſ.ꝛ confert emplaſtratio inde facta emoroidibus.ꝛ confert apoſtemati teſticuli.ꝛ eiuſ decoctio confert morſui rutele.ꝛ ſimiltter fructus eius cum potatur cum vino:ꝛ ſimiliter puncture ſcorpionis.

Dex domeſtica	idem qȯ ſupra
Deyos	.i.ſorbe
Deyſon	.i.almea
Deyſon	idem
Dhnebatil	.i.cauda equina
Dhnebachil	idem
Dheneb	.i.cauda
Dheeb	.i.aurum

Cap.xi4.

D **Dhenebbachil** arabi.vel dhenephachali:grece hyppuris:vel equiſecō lati.vō cauda equina.

Ser. li.ag.c.dhenebbachil. Dhenebbachil.i. cauda eqna:ē planta hn̄s ꝯcauas vͣgas. q̄ꝝ color vergit ad rubedinē multaꝫ:ꝛ ſunt aſpere multum:ꝛ plene multiſ nodis:que virge inuoluūt ſe vicinis arboribus:vel aliis circumſtantibus rebus.ꝛ habēt folia ſimilia iuncis ꝛ in ſūmitate acuta non dura: ꝛ plurima denſa ſm capita ſurſum eleuata. aliquando egreditur a muris in quibus naſcitur: ꝛ declinat inferius propter multitudinem folioꝝ que ſunt ſicut coma.ꝛ videtur ſicut cauda pendens in muro:ꝛ ꝓpter hoc ſic nominatur.ꝛ nodi eius ſic egrediuntur vnuſ ab alio.ꝛ habet radicem duram lignoſam.naſcitur multuꝫ ꝓpe aquas ꝛ in locis humidis. Plini⁹ ca. hyppuris Hyppuris a grecis dicta eſt:ꝛ eſt dictuꝫ equine ſete ſimilis.grecoꝝ varia circa hoc opinio.alia pini foliis ſimilitudinem nigritantem eodem nomine appellant. alii hyppurium.alii ephedeon. alii anabaſdin vocant:traduntq; iuxta arbores naſci ꝛ aliquotiens de pariete dependet comis uel iuncis nigris:vt equoꝝ cauda;geniculatis ramis.folia habet acuta in ſūmitate tenera exigua:ſemen rotundum ſimile coriandro:radice lignoſa.ꝛ naſcit in arbuſtis maxime. **Diaſ.** cap.hyppuris ſiue anabaſis.hyppuris.i.cauda eqna aut anabaſis.naſcitur in locis humidis ꝛ ī monumentis.habet haſtas ruſas:ꝛ aſperas: ꝛ nodoſas:que haſte quicquid vicinum habent alligant in quibus folia ſunt in ſūmitate acuta: ꝛ tenera: ꝛ iunco ſimilia ꝛ ſpiſſa:ſurſum aſcendentia.hec etiā aliquotiens de pariete pendet comis plena abundantib⁹ꝛ nigris ſicut caude. radices ſunt ei lignoſe ꝛ dure.virtus eſt ei ſtiptica. **Gal.** vi.ſim.phar.ca.de cauda equina.virtus hui⁹ plante eſt ſtiptica cum amaritudine pauca.ꝛ ꝓpt hoc deſiccat violenter cum mordicatione:eſt fri. in primo:ſic.in.ii. Paulus cap.de cauda equina. ē quedam cauda minor:que grece vocatur corſanda:habēs ſtipitē ſubruſuꝫ ꝛ folia ſupiora minora. **Aui.** li.ii.cap.de cauda equina. Cauda equina eſt planta naſcens in locis concauis ꝛ vallibus:habens ſtipites concauos ad rubedinē declinantes aſperos duros:nodoſa cum nodis intrantib⁹:ꝛ apud nodos ſunt ſicut folia ſquinanti minuta ſpiſſa:ꝛ adheret arbori cui appropīquat deinde generant ex ea extremitates plures ſicut cauda equina.ꝛ habet radicem duram: eſt fri. in primo:ſic.in ſecundo.eſt ſtiptica:ꝛ ꝓprie ſucc⁹ ei⁹ eſt vehementis exſiccationis ſine mordicatione.

Poſſe. Diaſ. Succus eius narib⁹ ſanguinem profluētem abſtinet. dyſentericis cum vino bibita medicatur.vrinam prouocat.folia eius impoſita vulneribus recentibus paracoleſiꝫ faciūt.ꝛ radix ꝛ herba eius tuſſientibus ꝛ ortonicis medicantur. conquaſſationibus opitulātur.dicitur vero inciſiones veſice ꝛ inteſtinorum ſolidare.interocellicis folia ei⁹ cum aq̄ bibita preſtant effectum. **Ga.** Vulnera maxīa ꝗn īmo ꝛ contra emiſſionem ſanguinis ꝛ fluxuꝫ muliebrem:ꝛ contra dyſenterias etiaꝫ ꝛ ceteros ventris fluxus hec herba pharmacum validū eſt cum aqua vel vino. ſcribunt autem quidam hanc veſice necnon ſubtiliuꝫ inteſtinoꝝ vulnus ſanare.ſuccus autē eius emoroſagiis que ex naribus confert:ꝛ fluidis paſſionib⁹ ventris cum aliquo vino pontico bibita:vel cū aq̄ ſi contingant febrientes. **Sera.** auc. Diaſ.quando folia eius piſtant ꝛ fit cū eis ēplaſtruꝫ congluctinat vlcera recētia.ꝛ ſi ſint nerui inciſi conſolidat eos.ꝛ decoctio radicis ꝛ foliorum eius quando datur in potu confert tuſſi antique ꝛ coartationi anhelitus.ꝛ ſi poteſt trita ꝛ ſicca idem faciunt.ꝛ quando fit emplaſtrum cū eis recentibus confert attritioni lacertoꝝ. Paul⁹:cauda equina minor curat ꝛ delet antracem ſumpta ꝛ emplaſtrata. **Aui.** Cauda equina eſt valde iuuatiua ad fluxum ſanguinis.conſolidat vulnera ꝛ vlcera mirabiliter.ꝛ ſi in eis ſunt nerui conſolidat etiam.confert quādo linitur aut fit ex ea emplaſtrum inteſtinis.confert etiaꝫ apoſtematibus calidis ſtomachi ꝛ epatis ꝛ hydropiſi ꝛc. Dia grece quando eſt vna pars per ſe debet ſcribi per i iota:ꝛ non per y.vt diamargariton ꝛc. vnde per i iota ſignificat ſyrupum vel electuariuꝫ vel ſignificat prepoſitionem. De dya vō quando ſignificat duo per y debet ſcribi ſꝫ qȯ latini vtuntur.ſm veritatem vero dya grece per y idem eſt quod duo.vnde dyalogos id ē duoꝝ ſermo. dialetica vō per i iota debet ſcribi:ꝛ eſt dictū ratiōalis diſciplina.dyalektika ſcribit per y vt dicit grecus.vnde dia per i electuarium vel confectio vel ſyrupus:vt diamoron.i.ſyrupus ď moris: ꝛ diacalamentum.i.electuarium de calamēto .ꝛ diacyminum.i.electuariuꝫ de cymino.ꝛ multa alia electuaria que infra nominabuntur.ſimiliter dia. per i iota ſignificat de prepoſitio:vt trociſci dialectri.i.

trociſci de electro.i.karabe. Sed attendenduʒ ꝙ quando dia ꝓponit̄ ſignificat ſyrupū vel electuariū:vt diamoron vel diacalamentū .qn̄ vo poſtponitur ſignificat de ꝓpoſitio:vt trociſci dialectri.i. trociſci de electro.⁊ trociſci diafiſolidon.i.trociſci de alkekēgi ⁊c̄.ſed illa regula videt̄ habere exceptionē in vno electuario poſito a Gal.in antidotario ſuo:⁊ etiā ī damaſce. qd̓ vocat̄ diacurcuma:⁊ tū n̄ ē ēplaſtꝝ ꝺ curcuma:q꞉ n̄ r̄cipit aliq̄d ꝺ curcuma.vbi ſciēdū ē ꝙ illd̓ nomē fuit īpoſitū p̄dc̄o electuario ꝓpt̄ quandā ſilitudinē quā hʒ ipſū in colore cū curcuma:qm̄ recipit crocuʒ cuiꝰ cā tingit̄ electuariū tāq̄ſi recipet curcuma:⁊ ob h̓ diacurcuma vocat̄:q꞉ r̄cipit crocū q̄ tīgit̄ color̄ curcume

Dialon.i.de ſale: vn̄ ēplaſtꝝ ſeu cerotū dialon.i. ēplaſtꝝ.ſeu cerotū de ſale dictū a ſale qd̓ recipit:nā alos grece ſal. Diabachanū a baccis lauri dictū

Diaquilon eſt male ſcriptū:nā dʒ ſcribi diachilō .i. ꝯpoſitio facta cū ſuccis vel muſcillaginibꝰ q̄ ſūt ſicut ſiccus:nā chilꝰ.i.ſuccꝰ.⁊ ſyrupꝰ diarodon damaſceni eſt ſimilit̄ male ſcriptꝰ:q꞉ rodon.i.roſa:⁊ ipſe ſyrupꝰ nō recipit roſas; ſʒ dʒ dicere ſyrupus diachilon:quia fit de ſuccis

Diarodon d̄r a roſis q̄ rodon vocant̄:q꞉ maior pars rerū ingredientiū in eo ſunt roſe

Diaberes grece. Jo. Sera.inquit ē eius intentio penetratio ex eo ꝙ penetrat ī ea id qd̓ bibit̄ ⁊ currit ⁊ nō tingit̄:⁊ noīat̄ dipſacos. ⁊ eius intentio ē ſitire faciens:quoniam accidit in ea ſitis vehemēſ

Diaforare.i.reſoluere:⁊ cōſumere.inde diaforetica.i.reſolutiua:⁊ cōſūptiua.ide.diaforeſis.i.reſolutio vel ſudoris ꝓuocatio ⁊ poroꝝ rarificatio

Diabibas .i.penetrare Diabiſſara eſt cōfectio diarūdis a biſſara quā recipit:⁊ eſt almel

Diabroſis grece qn̄ per corroſionē vel cōmeſtionē venarum fit emoptoica paſſio.

Diachartuʒ a charta dicit̄ que herba eſt ſuperiꝰ ſic vocata in propria littera

Diacareos dicit̄ eo ꝙ de ſucco corticū nucū r̄cētiū fit que ſic vocat̄.l.l.carpocareos

Diacelidonion vel diadelidon.i.diarundinum

Diamarta.i.oleum quo vtebatur Marta

Diaroma.i.electuariuʒ de aromatibꝰ

Diaciminon.i.electuarium de cymino

Diacliſma .i.oris collutio

Diacodion dicitur a codio quod eſt papauer ⁊ eſt diapapauer

Diafricon d̄r a lauro vel a baccis eiꝰ q̄ ſic vocat̄

Diadaſcala.i.magiſtralis ꝯfectio: nā diadaſcalꝰ gre.i.magiſter Diaelectri ⁊ ſunt trociſci diaelectri.i. de karabe:nam electrum.i.karabe

Dialipides.i.defectio cordis vl̓ ſyncopis

Dialipon idem quod ſupra

Diaſinicon vocat̄ vnguentū palme qd̓ diacalcadis dicit̄:nam fenis vel finicon grece palma eſt.⁊ illud vnguentū ponitur ī antidotario damaſceni ⁊ ſūt duo vnguēta ſic vocata.⁊ ſil̓r ponūt ibi duo ēplaſtra q̄ dicūt̄ ēplaſtra diafinicō.ſil̓r diafinicō dicit̄ electuariū laxatiuū ab eodē poſitū ī antidotario ſuo:qd̓ fit ꝺ carnibꝰ dactiloꝝ qui affinichia vocant̄:quos multi antiquoꝝ palmulas vocabāt

Diaforeſis.i.reſolutio vel poroꝝ apertio. inde diaforeticū.i.poroꝝ apitiuū. ⁊ ſudor diaforeticꝰ.i. q̄ fit poroꝝ aptiōe Diaphlagma eſt mēbꝝ diſtīgueſ ſpūalia a nutritiuis Diateteon ab itea qd̓ ē grece ſalis Dialac ē dialacha a lacca dictū:⁊ ponit̄ ī viatico Dialecanon demoſtenes cū leniti uū fuerit paſſiōis:qd̓ greci dialmia vocant muſio etiam cap. depreuocatione matricis

Dialimateos. Theodorus priſcianus cap. de dolore capitis eſt tempus in quo eſt aneſis: id ē quies ⁊ interpolatio

Diamachir a mace quem recipit

Diamilon cidonion a cidonijs

Diamellicos a melle quod recipit

Diafiſalidos dicuntur trociſci de alkekengi a fiſalidos qd̓ eſt kekengi

Diafidelicon.i.emplaſtrum fidele

Diacreſis.i.emplaſtrum faciens criſim

Diamilon a malis que grece milia dicuntur

Diamolibdina a plumbo qd̓ molibdo dicitur

Diamoron .i.a moris

Diapitikin i ī e latinū vertit̄ diapeteken grece dieta.Cornelius celſus illis tpibus in tres ptes medicina diuidit̄.vna eſt de dieta.altera de medicamētis quā farmakeitiken vocant

Diaplaſmata grece vocant̄ odorifere confectiones que ex ſiccis odoribus cōponūt̄.

Diaui trociſci a viol̓ dci:vn̄ trociſci daui.i.ꝺ viol̓

Diapſis gre.ſanioſitaſ:l̓ cū ſanguiſ excreat̄ l̓ exit

Diaſtreo .i.ꝺ cocleis oſtreoꝝ

Diaſſongos comon.i.ꝺe ſpongia

Diametꝝ.i.rectū directū Diatron.i.vlcꝰ vetuſtū

Diaces gre.rheumatica paſſio qn̄.ſ.ſanguinis tumor mēbro ſuꝑuenit maxīe ī iūcturis ⁊ in facie

Diacoriaꝭ ē cū due pupille ſūt ī codē ocl̓o ꝯſtitute

Diacopia.i.mediocris ſolutio oſſis capitis

Diagridiū.i.ſcamonea Diabroſis.i.corroſio

Diateſi.i.diuiſio Diatritū.i.ſpaciū triū dieꝝ

Dianiſia.i.flos cicoree Diaſcus.i.cuſcute

Diacolūba.i.vertebrū:vt in Alexādro de auribꝰ

Diamōtos.i.ſaxifragia Diacume.i.r̄ſina n̄ frixa

Diaſcoles.i.dilatatio Diantos folia hʒ os mūdi ſil̓ia ſʒ paruiora.naſcit̄ ī locꝭ huīdis:cꝰ ꝯplexio ⁊ vtꝰ ꝭʒ Pli.ē ſic̄ capilloꝝ venerꝭ:ꝑ q̄.l.l.adiātoŋ

Diacoporegia .i.ſtercus caprinum

Diacopia.i.elitropia:⁊ ē ſpōſa ſolis vel ſoliſſega

Diamoroſi ꝯbuſtū.i.bleta

Diaſſrumidis.i.muſcillago Diaſcopion.i.ſtercꝰ

Diacopoia.i.ꝯfectio lactis Diaxilon.i.cyperū.

Diacilō.i.ſuccꝰ fenugreci Diaſacō.i.venenoſū

Diabroſis.i.reſudatio Dialipon.i.deficiens

Diadapniodon gloriō.i.epibima ex lauro viridi

Diatiuiras.i.diarūdinū Diaria.i.ſimplex fluxꝰ ventris Diapnes eſt inuolūtaria eductio vrine

Diamas.i.q̄dā lapis Diarodomel fit ꝺ melle ⁊ roſis:vt Alexāder ca.de faſtidio ſtomachi

Diaſpermatō.i.ꝺ ſeminibus herbarum

Diacurcuma ē q̄dā ꝯfectio: ꝑ q̄.l.l.dia grece

Diamarte eſt quedā confectio ſic dicta

Diaiacur.i.diacodion Diafron.i.vlcus vetuſtū

Dieta gre.vita vl̓ rel̓a Dietiki.i.clerici regl̓ares

Diexatū.i.anisum Dietamiū.i.diptamū
Dierisis.i.diuisio Diochiteri.i.polipodiuȝ
Diocheri idem Diosanos.i.gariofilata
Diureticꝰ.i.hn̄s vias epatis opilatas ⁊ vrine:⁊ iō dr̄ medicina diuretica:q2 curat diureticū. vn̄ diureticus ē nomē morbi:vt apparet in.l.basab ō site lȝ coīter dicat diureticū.i.aperitiuū:⁊ dici pōt exq̄ curat morbū diureticū Dibic.i.viscꝰ quercinꝰ
Dibial.i.vsnee Dibisarison.i.elenum
Dicapson.i.foliū

Cap.ziȷ.

D Ichanacha ara. grece ediosmon:lati.vō mēta.Menta ē herba cuiꝰ plura sūt gn̄a. est eniȝ q̄dā domestica q̄ ꝑpe hortulana dr̄: vel coīs vel odorifera.⁊ h̄ calefacit i 3°. g̃du ⁊ ꝯfortat. Est alia siluatica q̄ mētastꝝ dr̄:⁊ hȝ maiorē v̄tutē calefaciēdi.Est alia mēta q̄ lōgiora ⁊ acutiora ⁊ latiora hȝ folia.⁊ h̄ mēta romana vl' saracenica dr̄.hec magl diuretica ē q̄ȝ alie.Est alia mēta q̄ dr̄ aq̄tica ⁊ vocat' sisimbriū vl' balsamita.Et ē alia menta q̄ dr̄ mēta nō odorifera s̄ȝ Gal.⁊ ista ē calamentū.

Ser. li.ag.cap.dichanacha.Dichanacha siue dahanacha.i.mēta.⁊ ex ea ē domestica ⁊ siluestr].⁊ ramuli domestice qn̄ maturāt' habēt colorē celestē ⁊ sūt interiꝰ cōcaui.⁊ i sūmitatibꝰ ramoꝝ sūt q̄si licinia.⁊ viret ⁊ auget' estate ⁊ hyeme ⁊ hȝ odorē bonū.Est aūt alia spēs mēte siluestris cuiꝰ folia sūt asꝑa ⁊ pilosa paruis pilis :maiora folijs sisimbrij paꝝ ⁊ i odore suo ē piguedo. ⁊ est minꝰ iuuatiua i medicina q̄ȝ spēs alia.Et dic̄ Gal. ꝙ i sb̄a eiꝰ ē plꝰ de sb̄tilitate q̄ȝ i alio oler'.⁊ i sapore eiꝰ ē parua caliditas ⁊ pōticitas.⁊ v̄tꝰ eiꝰ ē ca. i tertio gradu. Dias. ca.ediosmon.i.mēta:q̄dā noīnāt eā hachanacha:est herba oībꝰ nota:q̄ v̄tutē hȝ t'mātica:⁊ stipticā:⁊ serāticā.

Gal. vi.sim.phar.ca.ediosmū.Ediosmuȝ vel menta:q̄dā aūt mētā odoriferā noīant est āt q̄dā nō odorifera mēta:⁊ calamētū vocant. acres aūt sūt gustātibꝰ vtreq3:⁊ ca.v̄tut] ex 4°.gra. calefactōis debilior tn̄:que ē odorifera calamēto ⁊ minꝰ calefactiua.vniuersalit' enī loquēdo h̄ q̄dē q̄si agrestis q̄dā ē:illa vō domestica q̄ ꝑpt' acq̄sitā ex hortēsi cultura huiditatē ad libidinē moderate ꝯcitat.iest āt h̄ oībꝰq̄bꝰ adest semidigesta humiditas ⁊ vētosa.ꝑpt' hꝰ āt herbe ꝯplexionē q̄dā circa apāta cū farina ordeacea supponūt eā q̄ð calamētū facere neg̃t eo ꝙ vehemētiꝰ q̄ȝ illa calefacit ⁊ exsiccat.hȝ āt q̄d ⁊ acerbitat] ⁊ amaritudis i se amaritudīe q̄ lūbricos iterimit.⁊ acerbitate exsiccando bibita recēs excreationē sanguīs ꝓhibȝ.est aūt s̄m sb̄aȝ sb̄tiliū partiū sicut ⁊ aliq̄ alia herba.

Aui. li.ij.ca.de mēta.Mēta ē ca.⁊ sic.in 2°.⁊ i ꝑsa ē humiditas suꝑflua.in ipsa ē v̄tus calefactiua stiptica ꝓhibēs.⁊ ē sb̄tilioris sb̄e olerū que comedūt'. Pos. Cōtra syncopim ex debilitate cū febre vl' sine fe. siue ex medicīa vl' q̄cūq3 cā ꝯterat mēta:⁊ distpet' cū aceto:⁊ frustū panis assi in igne ponat' cū aceto ⁊ dimittat' tādiu ꝙ bn̄ humectet':⁊ naribꝰ applicet':⁊ exīde fricent' labia gingiue ⁊ dentes ⁊ liget' i temporibus sup venas pulsatiles tēpoꝝ ⁊ brachioꝝ:⁊ patiens masticet ⁊ humiditatē trāsglutiat. ad matricē mūdificandū teneritates mēte coquāt' i vino ⁊ fiat exīde suppositoriū.ꝯ colicā passionē fasciculi mēte coquāt' in vino ⁊ oleo:⁊ sup renes ⁊ pectinē cataplasmet'.ꝯ fetorē oris ⁊ putredinē gigiuarū ⁊ dentiū ex decoctiōe eiꝰ cū aceto os abluatur. Ad appetitū ꝓuocādū cū īpedit' ex frigidis hūoribꝰ existentibꝰ in ore stomachi fiat salsamentū ex mēta ⁊ aceto ⁊ modico cīnamomo seu pipe. ꝯtra vomitū factū ex debilitate v̄tut] ꝯtētiue vl' ex frigida cā fiat decoctio mēte i aq̄ salmacina ⁊ aceto ⁊ spongia intīcta ori stomachi supponat'.ꝯ coagulationē lact] i mamill' ꝑdcī fasciculi mēte i vino ⁊ oleo decocti ⁊ supligati mamill' soluit.hȝ enī similit' vī attrahēdi venenū:⁊ iō qn̄ dat' cū aliq̄ medicina ꝯ venenū dat' cū succo eiꝰ vl' cū aq̄ decoctionis eiꝰ.s3 succus mēte romane vl' saranice vel vīnū decoctōis cū melle mixtꝰ.valȝ ꝯ opilatioēȝ splenis stomachi ⁊ epat]:⁊ nāliū viaꝝ ex frigido hūore:⁊ etiā ex caliditate sine fe.succꝰ āt eiꝰ datꝰ lūbricos occidit.auribꝰ īstillatꝰ vermes necat.decocta herba i vino ⁊ oleo cataplasmata soluit scliro sim .i.duriciē apostematū supioꝝ.Mētastꝝ vel mēta siluatica vl' agrestis cū cariois coq̄t' in vino ⁊ det' patiēti frigidā tussiȝ. vinū decoctiōis eiꝰ ⁊ puluis eiꝰ in cibis datꝰ digestionē ꝯfortat.fomētū factum ex aq̄ decoctiōis eiꝰ matricē infrigidatā calefacit saccellacio facta ex puluē eiꝰ rheuma frigiduȝ capit] ꝯstrigit.s3 ꝑ mēta aq̄tica.l.l.sisimbriū.⁊ ꝑ mēta nō odorifera .l.l.calamētū. Dias. Succꝰ mēte bibitus cū aceto sanguinē reijciētibꝰ sb̄uenit.lūbricos extīguet.ventrē stimulat sb̄gluctiōes tollit.cholerā ⁊ nauseā ꝯpescit. duobꝰ aut tribꝰ coclearijs cū succo malīgnati acidi accepta ⁊ īposita cū polēta apāta spargit.in frōte posisita dolorē capit] mitigat. tumorē mamaꝝ ꝑpter coagulationē lact] tollit.sale addito morsibꝰ caninis opitulat'.succꝰ cū mulsa dolorē auriū depellit añ coitū mlīeri supposita iter ꝑstruit gēitale.asperdinē līgue dislenit.lac discoagulat.Caseū a putredine tutū seruat.ꝯditur] bn̄ miscet' ga eustomaca ē.habētē gīnȝ odor] efficacia recreat.stomacho nihil ꝯcupiscēti fastidiū detrahit.i sorbitiōe ptisane optīe ꝓpinat'.sāguinē excreātibꝰ aride herbe puluis tribꝰ digit] apphēsus ⁊ cū aq̄ ca. i potiōe datꝰ oēȝ īiuriā stoāchi detergit.eadē res etiā vētr] aīalia īterficit.ꝯtusa tēpibꝰ illinit' i dolore capit].sanguis abūdātiā strīgit ⁊ nimios vomitꝰ.hortulana āt hūidior ē ⁊ ad libidinē excitādū medioc'].hȝ āt q̄d amaritudīs p quā potata lūbricos occidit.ē ēt stiptica:iō cū pusca bibita recēs sputū sanguīs reprimit.⁊ leptomer] ē pre alijs.sb̄a eiꝰ ē ⁊ agrestis ediosmꝰ:folia hn̄s aspa ⁊ maiora.⁊ i oībꝰē brumosa ⁊ nō vtilis homini. Aui. cū frusta mēte i lacte dimit tūc nō caseat.⁊ cū bibit' eiꝰ succꝰ cū aceto abscīdit fluxū sanguīs ab īterioribꝰ fit ex ea cū sanich emplastrum ad dubel:lȝ ⁊ ipsa quidē non est similis mentastro:quoniam in mentastro non est ponticitas.⁊ sunt in ipso resolutio ⁊ calefactio : ⁊ exsiccatio superflua impediens

ꝛ ex ea fit emplastrū ad sodā ꝛ ꝓpe cū sanich de ordeo.ꝛ fricatus cū illo asperitas lingue remouet ꝛ succus ei⁹ miscet cū melicrato:ꝛ instillat ī aurē dolorosaꝫ.ꝓhibet fluxū.sanguīs ꝛ sputū ei⁹ ꝛ coagulationē lactis ī māmillis more ēplastri supposita. ꝛ sedat eaꝝ apostemata.ꝛ ꝯfortat stomachū:ꝛ calefacit ipsū.sedat singultū ꝛ digerit.ꝛ ꝓhibet vomitū phlegmaticū:ꝛ sanguineū.ꝛ ꝯfert ictericie ꝛ ꝓprie syrup⁹ ipsi⁹ adiuuat ad coitū ꝓpter īflationem q̄ ē in ipsa:ꝛ humiditatē hortulanā q̄ nō ē in mētastro.ꝛ opilat vasa spermat].ꝛ īficit vermes ꝛ quando supponit ante horam coitus prohibet ī pregnationem.ꝛ quando bibunt de ea frusta cum granis granati sedat cholericaꝫ passionem.cōfert morsui canis rabiosi:ꝛ est ꝓpria ad illud.

Diceas .i.asarus Diccea.i.appollinaris
Dicefon .i.volubilis Didalis.i.cyperus
Didalision idem Didascalis.i.magister
Difasul.i.electuarium Difalon.i.mentastrum
Difdab.i.rana Difasan.i.bdellium

Cap.xi6.

D Jfrigis vel defrigis. .i.frigi⁹lapis. Ser. li.agg.ca.difrigis.auc.Dias.sūt ei⁹tres species.vna nascitur solum ex substantia ꝛ gleba terre.ꝛ nascitur sub petris:ꝛ in aqua in illa insula que postq̄ꝫ detrahitur de sub aqua desiccatur ī sole:ꝛ postq̄ꝫ desiccatus est aduritur super terrā circumpositis lignis.species v̄o alia fex est eris que colligitur quando purgatur es:ꝛ hoc quando refusum est es:ꝛ proijcitur aqua super ipsuꝫ donec infrigidatur ꝛ extrahitur ab ere:ꝛ est formula in qua proijcitur:ꝛ reperitur sub eo hec species:ꝛ habet stipticitatem eris in sapore suo. Tertia v̄o species fit ex marcasita quando pluribus diebus coquitur vt calx.ꝛ fit color eius sicut color magre.ꝛ extrahit a fornace ꝛ reponitur.ꝛ qdam putant ꝙ sit spēs quarta ex eoq̄ꝺ est ex lapidib⁹ex qbus extrahit es.nam qñ incidunt in crucibulo in q̄ ꝯflat es:ꝛ extrahūtur postea lapides repit ex eo postea satis.melius aūt ꝛ electius defrigis est ille ī cuius sapore reperit sapor eris ꝛ ziniar:ꝛ est stipticū:desiccans fortiter linguam sicut alumē. Jdem auct. Gali. Uirtus huius prime in sapore est cōposita. nam ibi est res stiptica ꝛ res paꝝ calida. ꝛ virtus eius secunda incarnat ꝛ consolidat bene. ꝛ tertiuꝫ confert vlceribus corrosiuis.ꝛ intrat in medicinis vlcerum oris.similiter hic lapis solus administrat aut cum melle ꝛ confert speciebus squināntie postq̄ꝫ remotus est ꝛ prohibitus flux⁹ humorum qui fluebant ad hoc mēbrum.ꝛ ego quidem iaꝫ dedi statiꝫ post incisionē vuule ꝛ fui vsus eo in ipo donec fuit consolidata ꝛ curata.ꝛ confert vlceribus factis in pectine ꝛ ano. ꝛ modus administratiōis eius ad hec est sicut modus administrationis eius in vlceribus oris:ꝛ hoc q: h̄ membra curant cum eiusdem medicinis.

Digegi .i.gallina
Digestoria virtus .i.digestiua
Digelicaroc .i.amomum

Digiti hermetis.i. hermodactili: nam dicunt ab hermes ꝛ dactilis quod est digitus.ſ3 ſm Aui. est flos hermodactili
Digiti citrini.i.palma xpi Diafomon.i.faba lupi
Diabimahad.i.cataplasma Dibmadit idem
Diligi.i.digiti citrini Dilisson .i.polium
Dilikasor.i.cretani Dilusiar.i.rapella
Dilusar idem
Dilutum vinum.i.aquatum non purum
Dimag .i.cerebrum
Dimalos .i.ceterac
Dimafon .i.anacardus
Dimisenterion.i.rehumatica dysenteria:ꝛ ē inter epar ꝛ ventrem:ꝛ exinde per venas refundūt ad intestina ea que de cibis effunduntur. succ⁹ enim eorum dum non permutatur in sanguinē refunditur in intestinum :ꝛ sic secernitur cum coloribus mixtum Dimifragiai.agrimonia
Dimilia.i.pulegium martis:ꝛ est diptamum
Dimilea idem
Dinamis.i.virtus:inde liber dinamidiarum.i.liber virtutum
Dinari .i.diureticos curans
Dinazrangina est arbor similis rute q̄ caremus
Dipa .i.ellemum
Dipsa .i.sitis
Dipsacos a Jo.Sera. vocatur diabetica passio .i.sitire faciens. Jdem Paulus de eadeꝫ passione sitiunt inquit imoderate: vnde ꝛ dipsacos est appellata
Dipsas.i. serpens cuius morsus sitibundum facit hominē vsq̄ꝫ ad mortem Dipsades idem

Cap.xi7.

D Jptamum lati.gre.batin:vel diptamon: ara. sandenig.vbi sciendū ꝙ diptamon puiegium serpillum ꝛc̄.oīa ista sunt spēs diptami:ꝛ ideo omnes iste tanguntur. Sera. li.ag.ca.sandenig auc.Dias.Sandenig est trium spēꝝ.vna dicit origanū eradbio titri folia hn̄s similia isopi:ꝛ capita non rotunda: sed velut diuisa in samitatibus virgaꝝ:ꝛ ē semē duꝝ. Gal. vi.sim.phar.ca.de diptamo ſm translatiōne grecā.v̄tus ei⁹ est calefactiua desiccatiua in tertio gradu:ꝛ est subtiliū partiuꝫ. Et idē Sera.supradicto ca.ex eo ē aliud q̄ꝺ dicit onithis:cui⁹ folia sunt albiora folijs p̄dicti:ꝛ ē magis silis isopo.ꝛ semē ei⁹ q̄si in coronula pēdēs durū ꝛ v̄tus ē in via v̄tutis supradicti. ꝛ nō ē minoris v̄tutis q̄ꝫ ipsuꝫ.Et idē auc. Gal.virt⁹ ei⁹ ē sicut virt⁹ prime speciei:nisi qa ē debilior ea:ꝛ idē ex isto est q̄ꝺ dicit origanū azaba:cui⁹ folia sunt silia folijs origani ꝛ h3 v̄gas subtiles:q̄ꝝ longitudo ē vnius palmi ꝛ plus.ꝛ sup ipsa ē corona silis corone aneti:in q̄ sunt flores albi.ꝛ habet radices subtiles in quib⁹ nō ē iuuamētū.ꝛ fola ei⁹ ꝛ flores qñ sumūt cū vino ī potu valēt morsib⁹ venenoꝝ.Et idē auc. Gal.Uirtus ei⁹ est calefactiua ꝛ desiccatiua ī tertio gradu.ꝛ idem Tragoriganuꝫ.ſm Diasco.est planta breuis ī q̄ꝫtitate sua similis serpillo agresti

nisi quia sūt folia latiora et fortiora. et reperitur e eo in aliquibus locis: habens subtiles ramos: et folia subtilia. et quidam nominant eam prassium. et i aliquibus locis reperitur aliud habens folia maiora et latiora et maius semen. Et idem auc. Galie. in sapore eius est stipticitas. et ambor virtus ē ca. et idem ex eo est quod dicitur alnan vel alnegen. i. pulegium. Gal. vi. sim. pharmacoruz. capitulo de pulegio. secundum translationem grecam: glicon siue pulegium hec est herba velut acris et subamara. eius virtus calefacit et subtiliat vehementer. sufficiens autē signum q calefacit est: quia cataplasmata calefacit. et siquidem amplius permanserit vlcerat. q vo subtiliat: quia humida viscosa et grossa q ex thorace et pulmōe facile facit expuere: necnon menstrua prouocat. Et ē aliud quod dicitur diptanmū fm Sera. et est illō quod quidam nominant alnegen: et est mescherā resir: siue mesentremesir. nascitur multum in cretensi insula: et est acuti saporis multū: et est similis alnegen: nisi quia folia eius sunt maiora et similia folijs plante dicte artidam. et artidan quidem est alba et mollis. et implentur ex ea cultre sicut ex lana. et super alnam et cachimini est res similis lane et non habet florem nec semen. Et idē est ex eo qd dicitur casudiptamum: qd nascitur in pluribus locis. et est simile diptamo: nisi quia est minus eo: et non est ita acuti saporis. et facit ea que facit diptamū: nisi quia est minoris virtutis. defertur autē ex cretensi insula. Est et alia species diptami habens folia sisimbrij: et virgas maiores virgis sisimbrij. et in sūmitatibus eius sunt folia similia folijs origani agrestis nigri coloris. et odor eius est saluie. Et idem virtus prime spēi ē calefactiua et desiccatiua i tio gradu et īcisiua. vnde sicut dicit Dias. qū sumitur decoctio eius in potu confert morsibus venenosis. et quando bibitur cum rob succurritur illi qui bibit opium. et quando bibitur cū sechaniabin succurrit illi qui bibit gypsum: et illi qui bibit venenum quod dicitur amanarā. i. aconitum: et ē strangulator. et quando bibitur cum vino est conueniens attritioni lacertor: et restaurat capita eorum. et quando bibitur ex eo cum aqua et melle prouocat menstrua: et confert hydropisi. et quādo cuz eo et melle fit loboc curat tussim. et quando fricat cum eo corpus cum decoctione eius in balneo curat ictericiam. et succus ei curat apostemata gule et vuule. et quando miscetur succus eius cū oleo de ireos et eijcitur in nares mundificat caput. et quando miscetur cum lacte et distillatur in aurez sedat dolorem eius. et quando sternitur hec planta in domo fugat animalia venenosa. aliud quod dicitur onithis habet virtutez ut prima: et valz ad ea ad que valet prima species. Est alia species que dicitur origanum azaba qua non vtimur. Est alia species que dicitur tragoriganum habēs folia maiora: vt in principio dictum est. arborum virt est calida. prouocat vrinaz: et quādo bibitur decoctio eor laxat ventrem: et faciunt descendere superfluitates cholericas. et quādo sumitur in potu cū aceto confert spleneticis. et quando sumitur cuz vino confert potui venenoso que dicitur alchisa. et prouocat menstrua: et administrat cū melle in loboc ad tussim et ad apostemata pulmonis. et potio ei est conferens fastidio et debilitati stomachi: et eructuatiōi acetose et nausee. et datur de eo in potu illi que eructuāt. et fit emplastrū cum eo et sanich ordei et soluit apostemata phlegmatica. et confert hydropisi. et ex eo quod dicitur alnaz vel alnegen. i. pulegium quando ponitur supra corpus exterius generat herisipillam: et si dimittatur longo tēpore vlcerat. et prouocat menstrua. et expellit humores grossos per exceptionem a pectore et pulmone. et est calefactiuum et subtiliatiuuz: et maturatiuū. qū sumitur prouocat menstrua et expellit secundinaz et extrahit fetum. et quando bibitur cū vino et sale et melle expellit superfluitates stomachi. et cōfert habenti asma. et quando bibitur cum aceto aqua mixto sedat nauseam: et mordicationē stomachi. et purgat superfluitates melancolicas. et qū bibit cū vino confert morsui venenosor. et quando appli catur naribus cum aceto excitat syncopizantem. et qū desiccatur: cōburitur: et administratur stringit gingiuas fluxas. et quando fit emplastrū cū eo solo et assiduatur donec fiat rubea cutis confert podagre. et quando administratur cum aceto aufert verrucas que dicuntur ancona. et quando fit emplastrū cum aceto confert spleneticis. et quādo fricatur corpus cuz decoctione eius in balneo sedat pruritum. et quando sedent mulieres in decoctiōe eius confert ventositatibus matricis: et duriciebus et ascensui eius ad superiora. et inuenitur ex planta vna species cuius flos est albus: et dicitur masculus. et alia cuius flos est purpureus: et dicitur femina: et ambe nominant ab aliquibus baluā. et nominātur propter stercus pastorum: quia quando ipsi comedunt augetur eor daga. speciei que dicitur diptamus virt est sicut pulegij domestici: nisi qa est fortioris virtutis: quia non solū bibituz: sed ex eo factum nascale seu fumigiuz extrahit fetū mortuum. et extrahit sagittas de corpore statim de eo accepto cibo. Alie spēs diptami valent ad ea ad que supra: sed minus.

Diptamon idem quod supra

Diptamicen fm Dias. herba est habens frutice; minorem: multas habens hastas tenues et rotundas similes abrotano: in quibus virgis sunt folia oblonga similia oliue: et multa sicut amidor: in cuius cacumine ē caput viscido humore. vñ si odor fuerit applicatus sternutamenta prouocat. vñ et nomē ipsuz a grecis accepit eo q sternutatio pontamos dicitur.

Diptamū. i. leporis auricl'a | Dipeson. i. lolium
Dipseon. i. sitiens | Cap. xi8.

Dipseus gre. ara. psenda vl' dipsacos: vl' bar siarbai: vl' sibsacos: la. vga pastoris: vel cardo fullonum. Sciendu; q due sūt spēs virge pastoris. s. mascul et femina. Masculus est quē Diasco. fm translationem nostram cap. dipseus vocat dipseus: et est secundū ipsum frutex spinosa

virgam habens longam spinis plenā:folia in circuitu silia lactuc]:in singl'is nodis bina hn̄s folia z ipsa oblōga z spinosa int⁹ z defor] spinis plena z habet etiam contracta folia que pluuiaȝ z aurā in se retinent:vnde z nomen accepit dipseus.i.sitiens. in virgis suis capita surgunt singula spinosa silia echimo maritimo:sed oblongiora:que siccata album faciunt colorem:z in virga deintus vermes nasc **Ser.** li.aggre.cap.barsiarbai auc. Dicuntur. asco. Barsiarbai vel dipsacus ē spina qua pannos abgūt:z latine dicitur virga pastoris: z cardo fullonum: z est species spinarum habens stipitem longum spinosum.z folia ei⁹ sūt similia folijs lactucis.z super quēlibet nodum stipitis sunt duo folia applectentia stipitē longa spinosa in medio eoꝝ.interius z exterius habent silitudinē vesicarū aque:z sunt spinosa etiam. z hn̄t iuxta stipitem concauitatē in qua colligit' pluuia z ros.z ideo nominātur dipseus.i.sitiens.sup quēlibet ramū eius est capitellum simile echimo marino aliquantulum in longitudine tendens spinosum:quod cum desiccatur fit albū.z quando scinditur reperiuntur in medio eius vermiculi parui z ista est virga pastoris masculus.Et idem Sera. loco allegato:sunt eius due species:masculus z femina.masculus est herba que nascitur omni āno z habet ramulos seu virgas tenues molles z sbtiles nodosos.z dilatatur super faciem terre sicut gramen.z habet folia similia folijs rute:nisi quia sunt molliora z longiora. z habet iuxta vnūqōq₃ folium semen:z ꝑpter hoc dicitur masculus.z hȝ florem rubeum.sed femina est quā Sera.vocat in lingua persica berserianum:z Dias.vocat eaȝ poligonos:z est centūnodi femina:que ara.vocatur barsyarbay: latine vō cauda vulpis:z est ſm Sera.habens plantam paruam z virgam vnicam teneram similē carne.z habet nodos in radice carne.z in nodis ipsius sunt folia egredientia ab ipsa virga similia folijs pini. z habet radicē in q̄ nullū ē iuuamentū.nasc **Gal.** vi.sim.phar.ca.dipsacus. Dipsac⁹ est v̄ga cit' iuxta aquas. pastoris.plurimū quod est in ipsa est frigiditas.z in sapore eius ē stipticitas.z virtus eius est que infrigidat z desiccat in principio tertij gradus. z radix huius plante desic **Aui.** li.ij.cap.de virga cat in secundo gradu. pastoris. Uirga pastoris est masculus z femina:sed masculus est fortior.in ipsa est stipticitas:sed pars aque in ipsa est plurima z ꝑpter multitudinem repulsiōis materierū effusarū estimatur q est exsiccatiua.

Posse. Dias. Est v̄ga pastor] masculus.radix eius desiccat in secundo gradu z abstergit:que cocta ī vino z tunsa z sicut cerotum imposita: vel si emplastratur cū ea anus curat scissuras ani:z ragadias z fistulas:z emoroidas interiores.qō medicamen in pixide enea ꝯseruanduȝ est.clauos corpor] mūdat:z formicas.z vermes que in capite hui⁹ plante inueniuntur in corio suo ligati z collo suspensi aut in brachio dicuntur febrem quartanam penitus curare.z medetur myrinceis z acrocordinis

Sera. Uirga pastoris femina est cuius v̄t⁹ repercutit z incarnat: z confert inflāmationi oris stomachi quādo apponitur extra: sicut est postq̄ȝ trita fuerit.z confert apostemati qō dicitur herisipilla z apostematibus antiquis.z repercutit z ꝓhibet humores qui fluunt ad mēbra. z est ex melioribus medicinis herisipille quando dilatatur:z extenditur ambulans de membro ad mēbrum.z confert vlceribus alijs z vlceribus manifestis ad que humores fluunt.z cōgluctinat vulnera recentia cum suo sanguine. z confert vlceribus auris.z si est in ea sanies desiccat eā.z abscindit fluxum menstruoꝝ īmoderatum.z curat vlcera intestinorum:z sputuȝ sanguinis:z sistat fluxū eius vndecunq₃ fluat.z in oībus his masculus est fortior q̄ȝ femina:vnde habet masculus virtutem stipticam frigidam.quando sumit' in potu ex succo eius confert sputo sanguinis z fluxui sanguinis antiquo:z egritudini que dicit' collyrica:z distillationi vrine:quia prouocat vrinam prouocatione forti.z quando sumitur in potu cum vino cōfert morsibus venenosis.z quando bibitur in febribus periodicis ante accessionem paroxismi per horam confert multum.z quando fit.nascale cum ea mulieri habenti fistulam:z vlcera in matrice confert iuuamentum magnum:z abscindit fluxūm humiditatum antiquarum ab ea.z distillat' ex ea in aurem z confert dolori eius z saniei que fluit ab ea. z quando coquitur cuȝ vino z miscetur ei mel cōfert iuuamentum vlceribus matricis.z fit emplastrum cum folijs eius z inflāmationi stomachi:z sputo sanguinis:z formice:z herisipille: z apostematibus calidis z frigidis in principio eoꝝ.z quādo coquitur cum vino z teritur bene donec fiat vt cerotum z emplastratur cum ea anus curat scissuras q̄ sunt in ano:z emoroidas īteriores.z oportet q hec medicina reponatur in pixide enea: z curat speciēȝ formice que dicitur paragodes. z dicunt quidam q vermes qui reperiuntur in capitibus huius plante quando ligantur in corio suo z suspenduntur in collo z humero habentis quartanam. z curat eam **Aui.** Uirga pastoris prohisi deus voluerit. bet fluxum z fit ex ea emplastrum phlegmoni z herisipille z formice.z est valde conferens apostematibus vlceratiuis. z consolidat vulnera recentia.succus eius interficit vermes auris:z exsiccat vlcera eius.aqua eius cōfert sputo sanguinis.z fit ex ea emplastrum inflāmationi stomachi.z prohibet fluxum sanguinis z matricis.z sanat vlcera intestinorum.z Dias. quidem estimauit q ipsa prouocat vrinam z sanat illum qui retinet eam z non potest eaȝ emittere.

Dipsecus idem quod supra

Dipseus .i.sitiens

Cap.xi9.

Dipteris grece:arabice bisbeig vel biste: latine vero polipodium vel filicica:vel filix arbor.

Sera. libro aggre.cap.bisbeig auc. Diasco. Bisbeig est planta nascens in rupibus et in saxis et in muris humidis antiquis: et sup stipites et iuxta radices antiquarũ arborũ: maxie quercus: cuius longitudo est vnius palmi: et est similis herbe dicte baracos. super ipsum sunt pili. et est alta. sed non est exaltatio eius subtilis: sicut baracog. et habet radices super quas sunt pili a qua egrediũtur rami. et radix est similis animali qua tuordecim pedum: quod nominatur scolaca. i. scolopendria. et grossitudo eius est sicut digitus. et color eius interior est viridis ad albedinem declinis et dulcis saporis. et est illa que cedit in vsum medicine. Dias. capit. de polipodio. Polipodiũ nascitur in parietib⁹ humectis et circa radices arborũ vetustarũ in quercubus. Radices sunt illi aspere et illigate sicut polipus: grossitudinem digiti habentes. Rosa vero deintus viridis et subalbida apparet. Plinius cap. driopteris: vel dipteris. in arboribus nascitur: filici similis tenui foliorũ subdulciũ: incissura radice hirsuta &c. hoc nomen videtur cõpositum ex drio qđ est quercus et pteris que est filix. drioptreris scripsit Stephan⁹ et aliqui dicunt q vocatur filix masculus. sed filicem feminam in venies in. l. sarax. Gal. viij. sim. phar. cap. de polipodio. in sapore eius est dulcedo et stipticitas. virtus eius est que desiccat desiccatione forti sine mordicatione. et est laxatiua. et hz vim putrefactiuã: vñ et pilos nudat. Jo. mes. cap. de polipodio. Polipodium est radix plante cuius ortus est super arbores et super lapides. et vocauit eam grecus filicem arboris. et illud quod nascitur in lapidibus humiditatem habet superfluam: indigestaz faciens ventositatem subuersionem: et nauseaz. verum melius ex eo est arboreuz: et ppie quãdo nascitur super arborem portantẽ glandes. et qđ ẽ cuz pprietatibus bonis: et ppie qđ est grossuz solidũ et nodosuz: et cuius color participat aliquid nigredinis et rubedinis: sed parum: et cuius confractuz est sicut color fistici: et ĩ quo est aliquid ex aromaticitate. aliud est in cuius sapore est dulcedo cũ insipiditate derelinquens in gustu aliquid ex amaritudine vltimo: et quod est recens. Et idem auct. Dias. cali. est in tertio: sic. in secundo. Et idẽ auct. Hali. cali. et sic. in secundo: resolutiuum humiditatum grossarũ et viscosarum: et excitatiuum: abstersiuum: et solutiuum. et est ex maxime desiccantib⁹ et extenuantibus corpus. et facit subuersionẽ et nauseam. et est eius operatio debilis et tarda. et tollitur ab eo nocumentum primũ: administrando illud cum aqua mellis et aqua passularũ et aq̃ or. Et idẽ auc. Humay. Coqr cũ iure gallorũ et gallinarũ: et fit solutiuũ bonũ: et silr cũ aq̃ casei: et fit solutiuuz cõueniẽs. et auferũt ei nocumentũ 2^m si admiscet ei aliqd de confortantibus: sicut sunt semina redolentia et species: sicut sunt daucus ppie et anisi. et semen feniculi: zinziber: et similia. decoctionez aũt sufficientẽ sustinet. Posse. Sera. auc. Dias. habet vtutem soluentem. datur vero cocta cum iure gallinarũ et oleribus aut cum piscibus et cũ mulsa: aut ficis: aut similibus: et melancoliam et phlegma deponit. cataplasmatibus adhibita condilomata ani soluit. et quando desiccatur et teritur et dat̃ in potu cũ melicrato: purgat phlẽgma et melancoliam. et qñ fit emplastrũ cũ eo confert attritionib⁹ neruoruz et scissuris digitorũ: et emoroidibus. Et idem auct. Aben mesuai: pprietas eius est purgare melancoliam et phlegma sine punctione et malicia. et melius ex eo est citrinum: cuius sapor vergit ad punctionem et grassitudinem et dulcedinẽ. et grossitudo eius est sicut digitus: et qui vult ipsum sumere decoquat in aqua sicle decocte et postea bibat. qñ vis ponere in decoctione non oportet vt rectificet ipsum aliter nisi q teratur et misceatur cum eis. Dosis ei⁹ decocti aut infusi ẽ a. ʒ. ij. vsq3 ad. v. et sine decoctione: aut sine infusiõe a. ʒ. i. vsq3 ad. ij. Et idem auc. Mesaba. pprietas polipodij est purgare leuiter melancoliam. et bibitur simpliciter cum zucaro: aut mixtum cum aliquib⁹ decoctionibus: aut cõfectionib⁹. et ĩgeniati sũt aliqui medicorũ ad illos q nõ poterãt aliquas medicinas accipere pijcere ipm tritũ ĩ aliquib⁹ cibis ipsorũ et purgat leuit̃ melãcoliã. dosis ei⁹ simplicit̃ cũ zucaro ẽ. ʒ. ij. decocti aũt cũ medicinis. ʒ. 4. Jo. mes. Solutione educit cholerã nigrã cuz facilitate: et grossũ phlegma: et muscillagĩosũ: et materias iuncturarũ. et cõfert colice sm omnẽ modum administratiõis ei⁹: et duriciei splenis: et ppie cũ epithimo: et sale ĩdo. et cõfert ad febres melãcolicas et ppe cũ aqua mellis: et sanat scissuras q̃ sũt ĩ manib⁹. dosis ei⁹ ẽ a. ij. an reis. vsq3 ad aureos. 4. Auic. in li. de viribus cordis dicit q confortat cor.

Diralios. i. ferula

Diranagal. i. alaca

Cap. xxo.

D Irdan grece. arabi. luzach: latine vero frassinus.

Sera. li. aggreg. cap. dirdã. i. frassinus. ita nominat̃ grece in oriente arabes nominant eam arborem cimicũ et in persia nominant eam luzach: et ẽ arbor habẽs in ramulis camerulas in quibus est humiditas q̃ quando desiccatur generantur ex ea animalia similia cimicibus. Et idem auct. Gal. sapor eius est stipticus: virtus est que infrigidat et desiccat. Paulus ca. de frassino. Frassin⁹ frig. ẽ. et sic ĩ 2° gradu Pos. Ser. Virt⁹ ei⁹ ẽ que cõgluctinat dũ ẽ recẽs et cõgluctinat vulnera recẽtia: et radix ei⁹ ad hec valet: similiter qñ proijcit̃ aqua in qua decoquitur super ossa: cuius congluctinatio est necessaria. sed cortex eius dum est recens proprie si ligetur super locum vulneris consolidat ipsum: et decoctio corticis eius cõsumit phlegma. et quãdo cortex eius exsicatur curat egritudinem cum qua eleuatur cutis Gal. li. dinamidiarũ capitulo de passionibus splenis. Corticem frassini coque in vino et da bibere: infallibiliter enim splenem attenuat. Nam

res ꝓbata est q̄ si detur porcello bibere aliquib⁹ diebus ⁊ interficiatur paruissimū inuenies splenē Paulus contra fluxum ventris ⁊ lienteriam ⁊ dysenteriam valent fomentum ex aqua pluuiali de coctionis corticum eius. contra vomitū ex debilitate virtutis contentiue cortices eius buliāt ⁊ spōgia intincta super stomachum ponatur. ex cinere eius ⁊ argento viuo fit optimū vnguentum contra scabiem ⁊c.

Diridar	.i. diridan
Dirizdat	idem quod supra
Diridal	.i. vlmus
Diris	.i. rubus

Dironici sunt radices parue cuiusdam herbe similiter nominate habentis folia parua vtcūq; rotūda ⁊ flores violaceos ⁊c. nascitur in muris ⁊ rupis: lege pro ipsis litteram varonig

Dirronici	idem quod supra

Disapolita .i. difficulter in cicatricē deueniētia ⁊c.
Dispasia est valida virtus sustinendi

Dissapolita	.i. difficulter

Distracta dicuntur que non leuiter in ventrē corrumpuntur. isto vocabulo vtitur Gal. li. dinamidiarum particula prima cap. distracta

Diselon	.i. mentastrum

Disfregis vl' defrigis ē medicīa metallica: abstersiua: desiccatiua. ⁊ est duoꝝ modoꝝ. vna naturalis fossa cum metallis que est ex frigido lapide: vt apparet in littera difrigis. alia est artificialis composita ex quatuor mineralibus: cuius cōfectionez docet Oribasius in ca. de vulneribus oris

Distepapentos	.i. difficile curabilis

Dysenteria .i. dissipatio interiorum intestinorum

Disitis	.i. camedreos
Discrita	.i. male termīabilia
Discritos	idem quod supra

Disnia .i. difficultas expirandi. inde disnoici .i. habentes disniam. Orthomia vō siquidem recto sceamate prefocantur iacentes egroti. inde orthomici .i. habentes orthomiam

Dyssenteria	.i. dysenteria
Dissole	.i. difficilia
Discola	idem
Dissoro	.i. difficile

Cap. xxi.

Dissoa ara. gre. ⁊ lati. rana. Sera.

li. aggre. cap. dissoa auc. Gal. Cinis ranarū cōbustarum abscindit fluxuz sanguinis quando puluerizatur super loca. ⁊ quādo linitur cum eo mixto cum pice humida supra allopicam aufert eam. Et idem auc. Dias. Rane q̄ sunt in paludibus quando coquuntur cum sale ⁊ oleo ⁊ administrantur in cibo sunt bezaar venenis ⁊ lepre. ⁊ ius earum quando elixantur est conueniens apostematibus antiquis quando puluerizatur super ea. ⁊ quādo cōburuntur ⁊ puluerizatur cinis earum super locum vnde fluit sanguis: abscidit eum. ⁊ miscetur cum pice humida ⁊ linitur in de allopicia ⁊ confert. ⁊ quando sanguis ranaruz viridium ponitur in loco pili palpebre euulsi prō hibet ortuz eius. ⁊ quando rana coquitur in aqua ⁊ aceto ⁊ fit collutio oris cum elixatura illa cōfert dolori dentiū. **Aui.** libro secundo ca. de rana. Cinis rane quādo ponitur super locuz sanguinis retinet eum. ⁊ ipsa quando decoquitur cuz sale ⁊ oleo est s'm q̄ dicitur bezaar lepre: ⁊ vermiū venenosorum comesta. eius ius confert apostematibus cordarum quando super eis funditur ⁊ dicitur q̄ ex succo vel decoctione rane fluuialis colluitur os ad dolorem dentium ⁊ sedatur qd̄ ē in ea. ⁊ corpus rane ⁊ ꝓprie pinguis vel piguedo eius est ex eis que facilem faciunt dentium eradicationem. ⁊ existimo q̄ est hoc ex petrosa ⁊ non domestica. hec enim species est ex eis que testant medici: ⁊ experimētatores cōmunitatis eiicere dētes animalium quando ipsam sumūt in cibo ⁊ pastu. ⁊ siqs cōmedit sanguinem eius aut corp⁹ ipsius apostematur corpus eius ⁊ fit color eius plumbeus. ⁊ expellit sperma donec morit. ⁊ dicitur q̄ quando coquitur cum sale ⁊ oleo ⁊ comeditur ē bezaar lepre ⁊ vermibus venenosis. **Jo. mes.** in antidotario suo tractatu de oleis. Oleum de ranis confert dolori artetico ⁊ podagre calide. ⁊ inungitur super tempus in febribus inflāmationum. ⁊ facit somnum. ⁊ adeps rane viridis que habitat in arboribus si liniat super ipsum frangit ipsum

Dissorcsia	.i. diminutio appetit⁹
Disutis	.i. pruritus
Dissutis	idem

Dissuria .i. malicia vrinationis quando fit sepissima emissio eius cum dolore

Cap. xxii.

Dis ara. gre. ion lati. iuncus. Sera. li. agg. ca. dis

.i. iuncus: est herba cuius due sunt species. vna ipsarum habet acutas sūmitates. ⁊ ista etiaz species similiter diuiditur in duas quia ex ea est que non habet fructum. ⁊ alia que habet fructum nigrum ⁊ rotundum. ⁊ canna hui⁹ speciei est grossior q̄3 canna alterius. ⁊ ē tertia species que habet cannam grossiorē adhuc ⁊ magis cannosam q̄3 supradicte due species. ⁊ huius spēi fructus qui est in sūmitatibus eius: est similis fructui iunci supradictaꝝ spēꝝ. Et idem auc. Gal. h⁹ herbe sunt due species. vna earum est subtilior ⁊ durior. ⁊ alia grossior ⁊ mollior. fructus huius secūde speciei facit dormire. sed species prima est similiter duaꝝ spēꝝ: quaꝝ vna nō facit fructū ⁊ nō est in ea iuuamentū aliqd̄ in medicina. ⁊ alia facit fructum ⁊ facit somnum: nisi q̄ est debilior q̄3 prima: ⁊ ista species facit sodam. ⁊ substantia istaruz duaꝝ spēꝝ ē ꝯposita ex terrea pauca frigida pauce frigiditatis: ⁊ substantia aquosa calida pauce caliditatis. ⁊ desiccat ⁊ infrigidat: ⁊ ē narcotica. ⁊ due species quando assantur in igne ⁊ sumūtur i potu stringūt ventrē: ⁊ abscindūt supfluitatē menstruoꝝ: ⁊ desiccāt qd̄ descendit ex humoribus ad partes inferiores.

Diss .i.tapsia
Ditolus .i.gariofilata
Ditros.i.quod nitro in palma nascitur
Ditrosi idem
Drimia.i.acredo vel acuitas:vnde drimeos hy-cores:vt in quarto regiminis acutorum Gal. i.acutos humores et acres
Drimifacia .i.acuta cibaria
Drimis .i.acer vel acutum
Drimios idem
Driofagus secundum Dias.ca.discrerot.et est spes quercus.quidam ceruum dixerunt
Drisberot idem
Driobalanos .i.glans
Driobetade .i.tussis humida
Drion secundum Plinium et secundum Dias.capi.de strigno est strignum manicon:et est species solatri vltima a Dias.posita
Driopisteri dicitur polipodium maxime quod in quercu nascitur:vt in libro antiquo de simplici medicina:et Gal.ad paternianum
Driopistri ingt est filix que in arbore crescit quercus:quam greci vocant etc.melius tamen driopteri.et aliter vocatur filitica vel polipodium
Drimum .i.pungitiuum
Driopteris .i.dipteris
Drios .i.quercus
Dria idem
Drisgrece quercus accipitur interdum pro fago et pro omni arbore glandifera
Driusma.i.sumach:et est dictum quercus syriacum
Drisitis .i.camedreos
Driofagus .i.ceruus
Drix.i.species ferularum:et est tapsia
Drirupas.i.oliua bone etatis ad condiendum.s. incipiente bacca crescere:greci petas vocant
Docamen .i.propoleos
Docan .i.fumus
Docani idem
Domamatos .i.celidonia

Cap.xxx.

Dochen vel piuers ara.gre.geguers:vel cechias:lati. vero milium. Sera. li.aggre.cap.dochen auc. Dias.dochen siue dochon.i.milium:et habet duas species.vna earum est asperum:et est illud quod potest teri: et a quo aufertur cortex sicut fit a rizi:quod ara. vocatur piuers:gre.ieuers:vel elime:latine vero panicum.Est alia species fortissimi:asperrimi grani: et non pot ab eo auferri cortex. Gal. vij.sim.phar.cap.de milio.secundum translationem nostram grecam.Cechias.i.milium:infrigidat quidem secundum primum gradum:siccat autem vel secundum tertium absolutum:vel secundum secundum intensum.est autem et aliqualiter subtilium partium modicum.ex hac ergo consistentia et complexione cum comeditur vt cibus:omnino paucioris nutrimenti est omnibus fere corticalibus cibarijs:quinimo et ventrem siccat. extrorsum vero appositum per sacculos idonea piria est eis qui imoderaciter egent siccari.cataplasmatum autem etiam siccare natum est:sufficienter tamen est fragile: et propterea inutile fit eius cataplasma. Gal. vij.sim.phar.cap. de milio secundum translationem ara. est granum ex speciebus granorum.s. milium quod assimilatur in figura sua ieuers.et virtus eius est desiccatiua: ideo retinet ventrem. sed quando ponitur exterius infrigidat in primo gradu et desiccat in fine tertij. vnde modicum dat nutrimentum et stringit ventrem.et quando ponitur extra in saccellis sicut cum emplastro ex eo confert iuuamento magno contra fluxum.et prouocat vrinam et calefactorium ex eo factum confert doloribus pungitiuis:et tortionibus et alijs doloribus. Gal. vi.sim.phar.capit. clime siue panicum vocatur autem et mellina.est quidem ex leguminibus simile milio tam specie quam virtute:pauci vero nutrimenti et siccatiuum.stringit enim eos qui secundum ventrem fluxus sicut et milium.si vero superplasmetur deforis desiccat et infrigidat.
Docion .i.ordeum
Dochion idem
Doctrina quid est.l.l.fen
Docon .i.milium
Dochon idem
Docromos .i.asara
Doda .i.papauer
Dodra idem
Dodralion .i.barba siluana
Dodecathbeon est quedam planta habens .vij. folia similia lactuce radice lutea
Dodera .i.papauer hortense
Dogum.i.lac ex quo extrahitur butirum
Dogumi idem
Dogusful.i.almea Cap.xx4.

Dobabarech vebasab arabice: gre. saprotis:latine caries ligni corrosi. Sera. li.aggre. ca. dobabarech.auc. Dias.quando fit emplastrum cum ea mundificat vlcera corrosiua. Gal. vij.sim.phar.cap. saprotis.caries ligni corrosi et proprie ligni habentis stipticitatem et virtutem abstergendi:sic sicut species quedam lignorum habentium spinas mundificat vlcera humida et abstergit ea.

Cap.xx5.

Dolaka latine:grece lakirus:arabice fasilum vel dolikos. Gal. primo de cibis cap.de dolaka.auc. Hippo. Pisa autem inflant quidem minus:secedunt autem magis:dolaki autem magis his secessiui:minus autem inflatiui:et non nutritiui:et alibi.dolaki autem nutriunt non minus pisis:sine inflatione autem sunt consimiliter: ad delectationem autem et secessum deteriores.quidam autem amicorum in Roma conuersans dicebat:dolokas Rome in agris habentes figuram magis oblongam lachiris.et idem libro dinamidiarum ca.de cancro.Succus dolake cum pinguedine porcina commixtus:et ipsa herba pistata et posita cum succo eius cancrum interficit.

Dolara .i.auena
Dolica .i.dolaka
Dolifon .i.cymbalaria
Donax eſt quedam ſpecies karui que non niſi in aquaticis naſcitur
Donaum .i.melilotum
Donaſon .i.alaca
Dora.i. mellica quod videt̃ per almanſorē libro tertio cap.de granis qui poſt ca.de milio ⁊ ꝺ panico ſcribit ſermonem de dora.verum apud Sera. cap.de panico:exponitur qꝺ eſt milium. **Jo.Sera.** capi. de dyſenteria loquens de ſorbitionibus eis aptis videt̃ velle ſimiliter ꝙ ſit ſpecies milij.iſta tñ grana ſatis cōueniunt in operationibus:quare pro quocũqꝫ accipiatur non eſt periculũ:quando tñ expedit vti magis ſtipticis melica melior eſt.
Dorati idem
Doracene eſt quidā piſciculuſ venenoſus qui vocatur ſcorpio marinus
Dorcas .i.capriolus
Dorcax idem
Dorcatis idem
Dorna .i.auena
Dortadion .i.valeriana
Dorin .i.milium
Dorina .i.endiuia
Dorignum eſt ſpecies landri ſecundum Diaſco. folia habens ſimilia oliue:ſed paulo longiora ⁊ aſpera ⁊ florem album:⁊ ſemen velut orobi: variũ in folliculis ſuis:quam veteres memorant amoriſicum:verum frutex eius interfectiue uirtutis eſt.
Dornicū quid eſt.l.l.varonig
Doronec radix eſt ſimilis brance pulpi:⁊ apportatur de india:ſed quia raro ibi habetur ponitur pro ea vernix
Doſis .i.datio vel tributio
Doſialos .i.vſnee
Doſiaſos idem
Dotium .i.ſiligo vel germanũ
Dotrifilon .i.pentadactilus
Doxiamon .i.amomum
Doxiamion idem
Doxim .i.ſcaurea vł ſcaroda
Dropax .i.ruptorium
Dropodiſmus idem
Droſumi .i.ſcoria
Droſus .i.quercus
Duelion .i.caries ligni corrupti
Dueſoſir .i.folium
Duelli .i.dilatari
Dubellati.i.apoſtema cum iam collectionem fecerit:⁊ eſt ſaniem faciens:de quo magis ſperatur ꝙ fiat vlcus q̄ꝫ ꝙ reſoluatur
Dublet .i.dubellet
Dubella .i.dubellati
Duburen .i.ſecundus gradus ethice
Dubuſare .i.aſara
Duburion .i.filago
Duciomum .i.carpobalſamum
Duciamſon .i.regalea
Duchinbelſe .i.balſamum
Ducuran .i.anacardus
Dücuram idem
Ducumbelſen .i.balſamum
Dulac .i.dactilus

Cap.226.

D **Dullaſia** ara.lati.melon indus. **Sera.** li.aggre.ca.dullaſia. Dullaſia ſiue dulaba.i.melon magnus viridis.⁊ ſm raſim eſt fortis humectationis ⁊ extinctionis.⁊ confert febribus adurentibus.⁊ eſt frigidior alijs ſpeciebus melonũ:⁊ tardioris imutationiſ in ſtomacho:⁊ longinquior a corruptione.⁊ ꝓpter hoc eſt conueniens febrientibus:⁊ habentibus cholerā in ſtomacho ſuo ꝓpter ſuam groſſiciem ⁊ ꝓpter ſuam elongationem a conuerſione:⁊ cōueniens caliditati febrili:quia extinguit caliditatē:⁊ ſedat inflamationem eius.⁊ cucumer quidem facit operationem ꝓpinquam huic:niſi quia plus prouocat vrinam q̄ꝫ dullaſia. Ubi ſciendum ꝙ melon magnus ē melon ind⁹:qꝺ per Aui.patet de cura tertiane pure vbi laudat in tertiana predicta melonē indum:⁊ ſubdit fortaſſe non nocet melon paruus ergo melon indus eſt melon magnus.eſt eniꝫ melon paruus habens virgulatũ colorem.exteri⁹ eſt albus ⁊ dulcis.⁊ eſt paruus.pro alia ſpecie melonis.l.l.robera.
Dularotim .i.agrifolium
Dulcor apud Diaſ.eſt muſtum coctum vſqꝫ ad tertiam partem ſic ꝙ conſumpta eſt tantũ eius tertia pars qꝺ ſapa triplicatum dicitur:⁊ carenũ dicitur ſimiliter ⁊ defrictum vinũ apud Aui. Diaſ.cap. de coriandro dicit cuꝫ dulcore.i. paſſo.l.l. carenum.
Dulufron .i.titimallus
Dulutim .i.cymbalaria
Dulbul herba ē que naſcit̃ in mari:⁊ dicit̃ ogaga

Cap.227.

D **Dulb** ara.vel baccam:gre.ſuffire vel platanus arbor:lati. vo ſcotanum.vbi ſciendum ꝙ ſcotanũ eſt illa arbor cum qua in hiſpania tingũt panni:⁊ nos vocamus eam barzi.⁊ eſt platan⁹ arbor:vt patet per concordiam Auic.eius cap.cum Diaſ. ca.ꝺ platano.⁊ ꝓfert velut nuceſ paruas:vt Jo.Sera.cap.de dentifrigijs. Item in Diaſ.ſm tranſlationem ara.cap.de platano.arbitror platanum eſſe dulb. Item Stephanus cap.de platano Platanus eſt dulb. **Sera.** li.aggre.cap.dulb.auc. Iſa ac. Dulb eſt arbor magna man⁹ extenſa habens folia magna ſimilia palme hominis:ſimilia folijs kerue:niſi quia ſunt minora:quoꝝ ſapor eſt amar⁹ ponticus: ⁊ cortex ligni eius groſſus :rubeus.color vͦ ligni eius quando ſcinditur eſt medius inter glaucedinem ⁊ rubedinem.⁊ habet florem paruum lenem glauci coloris in cuius loco quando cadit naſcitur granum aſperum glaucum:vergenſ ad rubo rē puluerulentũ

in superficie sicut cataputie. hec in hispania vocatur palma xpi: cum qua ibidē tinguntur panni. similiter folia eius similantur folijs ellebori nigri vt apparet in **Gal.** vij. sim. phar. cap. de platano. Substantia eius ē fri. i. elleborus. z hu. non longe a rebus temperate complexionis.

Dias. cap. de platano. Platanus habet virtutem frigidam z humidam.

Dios. Gal. Folia eius recētia quādo teruntur z ponunt̄ sicut emplastrū super apostemata que fiunt in geniculis sedat ea sedatione manifesta. sed corticis eius virtus est que desiccat adeo q cortex ipsa coquitur cum aceto z confert dolori dentium. nux vo eius quando administratur cum axungia: cōfert apostematibus que accidunt a cōbustione ignis. cortex eius quando cōburitur est medicina desiccatiua: z abstersiua: confert egritudini cuz qua eleuatur cutis. z cinis eius curat vulnera in quibus est sordes z putredo ꝓpter nimiam humiditatez existentem in eius loco. z oportet q caueat̄ multum a puluere qui est in folijs eius z in fructu: qz est nociuus valde canne pulmonis: ideo quia desiccat multum z inducit asperitatem: z nocet voci z locutioni z etiam visui: z auditui si cadit in auribus vel ī oculis. **Dias.** Emplastrū cū eis sedat apostemata ca. que fiunt ī genu. z quando cortex eius z nux eius cōburūt̄ z fit emplastrū cum eis z adipe porcina aut arietina: confert vlceribus putridis. similiter cinis eius facit solus hoc. z quando coquunt̄ folia eius recentia cū vino z fit emplastrum cū eis ꝓhibet cursum humorum ad oculum. z resoluit apostemata phlegmatica. z quando cortex coquitur cum aceto z fit collutio cum eo confert dolori dentium. z quādo fructus eius recens bibitur cū vino confert morsibus venenosis. z quando administratur cuz axūgia curat cōbustionem ignis. z puluis foliorū ei⁹ quando cadit in oculuz aut aures nocet multum similiter z puluis qui est supra fructum eius.

Dumufon .i. allium porrinum
Dumul .i. ocra
Dumus .i. rubus caninus
Dumcugi. i. herba

Cap. zz8.

D **Una** ara. lati. cerebruz. **Ser.** li. aggrega. cap. duna auc. Gal. Cerebrum leporis quādo liniunt̄ cū eo gingiue puerorū tpe ortus dentiuz eoꝝ facit eos facile nasci z sine dolore: z hoc est notoriuz apud oēs. z administratio eius postq̄z decoquitur non habet hoc. z non solum cerebrum habet hanc ꝓprietatem īmo butirz z mel z alia multa habent virtutez faciendi nasci dentes infantium. z quando cerebꝝ leporis comeditur confert epilepticis. z quādo assatur z comeditur cerebrum eius confert tremori qui accidit post egritudinē. z cōburitur caput eius z conficitur cum adipe vrsi curat alopiciam. sed cerebrum galline stringit sanguinem miringaruz cerebri. z cerebrum anatis est conueniens apostematibus q̄ fiunt ī ano. z cerebra omniū aīaliū valent contra sumentes venenum. de cerebro in via cibi. l. l. latamie.

Dunilabos .i. barba siluana
Duniablos idem
Dunios est serpens quidam qui habitat in lycijs
Duram .i. turtur auis
Duragi aculem. i. auis quedam sic vocata
Duragi .i. durungi
Durusataris. i. res que voluitur super arborē antiquam que fert glandes: z vocatur ara. albarub z syrice vua demonis: z est lanugo que pēdet z inuoluitur in magnis arboribus sicut vua
Durungi quid est. l. l. doronigi
Dusatan .i. vsnee
Dusafolon .i. ceterac
Dusarum .i. auena
Duspactum vel duspectū. i. nocens digestioni
Dubene .i. musca
Dhulabar .i. aysdo
Dhulabam idem
Dhusabron .i. cicuta
Dhusafron idem

Sequitur de E

Ece .i. thymum
Earsen .i. cinnamomum

Cap. zz9.

E **Asuch** ara. gre. haborosa: la. vo cuscuta.

Sera. li. ag. ca. easuch. ē res q̄ adhēt herbis īuoluens eas sicut fila: sed in sūmitatibus habet fructū subtilem. z ipsa crescit in arboribus: z in sūmitate eius inuoluitur simul. reperitur dē ipsa multuz in vineis z destruit multum herbas. z multi vtuntur ad curationem tussis: z ī ipsa est amaritudo: z ponitur in vinū z fortificat ipsum z inebriat. Et idez auc. Aben mesuai: est herba que reperitur intra linum z suspenditur ei: in cuius sapore est amaritudo z ponticitas plus amaritudine. z virtus ei⁹ ē calida in primo gradu: sic. in secundo. Et idē auc. Mesarugie: est frigida z humida. Et idem auct. Alabati: est ꝯposita contrarijs virtutibus. z est in ea amaritudo z stipticitas. z est cali. in primo gradu: sic. in secundo. Et idem auc. Sabor eben. Eius caliditas aut frigiditas eius est ꝟm cōplexionem arboris cui adheret qm̄ fit calida per adherentiam calide arboris: z est frigida ꝑ adherētiā fri.

Posse. Ser. auc. Galie. Abstergit z fortificat z aperit opilationes epatis z renum z fellis. z mundificat venas subtiles z grossas ab humorib⁹ grossis z cholericis. z fortificat stomachum. z epar. zꝯfert ictericie facte ab opilatione epatis z febri: z ꝓprie febri infantium. z purgat choleram. Et idem aucto. Mesarugie confert ictericie z opilationi epatis z splenis. Et idem auct. Alabati: confert stomacho z epati z eoꝝ opilationibus. z expellit superfluita

tes neruorum ꝛ venarum.ꝛ mollit ventrem. ꝛ cõfert febrib⁹.ꝛ de ꝓprietate ei⁹ est expellere supfluitates antiquas a venis.Et idem auc.Sabor eben.ē bona stomacho ꝛ maxime quando miscetur cum ea anisum ꝛ semina similia.

Easuch	idem
Eerbathen	.i.helleborus
Eensentium	.i.semen oleastri
Eexabron	.i.mentastrum
Eilbaugue	.i.cardamomū min⁹
Eimis	.i.vinum
Einfestidos	.i.hypoquistidos
Erat	.i.rosa
Eira	.i.rubea tinctoꝝ
Eitrago	.i.citraria
Eosmari	.i.tyrus serpens
Eotagon	.i.faba lupi
Eotasaron	.i.pulegium
Eubontici	.i.reupontici
Eubasaros	.i.leuisticum
Euchinus	.i.eritius
Eucinus	.i.lappa

Euchimū.i.bonos cibos generans:vel euchim⁹.i. bonus humor:ab eu quod est bonū ꝛ chimos qḋ est humor

Eucrista dicuntur liquida que illiniunt:quale est quod fit ad vlcera purganda ꝛ implenda

Eucrion	.i.brassium

Eutrita.i.bene teribilia: contrariū discrita

Cap.230.

Eufragia lati.ara.herba adbil.Paulus ca.de eufragia:est herba que similatur i stipitibus isoponisi qꝛ stipites sui habent colorē violaceum ꝛ non habet ramos.ꝛ folia sunt in stipitib⁹ a medietate superius.ꝛ sunt parua incisa sicut galliculi crista.ꝛ habet flores tendentes ad albedinē satis parnos. **Posse.** Medetur egritudinib⁹ oculoꝝ ꝛ confortat visū

Eufistides	.i.hypoquistidos

Cap.231.

Euforbium lati.euforbion gre.ara.afarbion.Euforbium est gūmi notuꝫ:ꝛ videtur sonare apud grecos bonum formidari.nam dicunt euforfion ꝛ fouon gre. quod est timor:ꝛ eu.i. bonum:quasi bonum sit ipsum timere ꝓpter sui violentiam. **Dias.** capit.de euforbio ſm translationem nostrā Euforbium est arbor similis ferule albe. nascitur in mauritania cesariensi que plurimū lachrymuꝫ facit:viscidum valde:quem lachrimū multi colligunt sic pro viscitudine primo arbori pellem vernecinam illigant:ꝛ sic de longe a stillibus iaculatur in radice:ꝛ cum percussa fuerit radix:vnum flumen statim ꝓfluet lachrymis:ꝛ cum coagulat⁹ fuerit sic eundem colligunt de pellibus subtractis.ē aūt optimū quod est recens subalbidum ꝛ glutinosum ex lento linguā vehementer submordens ꝛ calefaciens. Eius genera sunt duo.vnuꝫ qḋ colligitur subtractis pellibus quod melius est.alteꝝ quod cadit in terra ꝛc.Plinius:Rex iuba inuenit herbam euforbiam medici sui temporis:nomine cuius regis volumen extat. inuenit eam in monte athlāte:spectatur folijs achantinis.vis eius tanta est ut succus eius e longinquo recipiatur:inciso trūco suscipitur:ventriculo hedino locato humor lactis videt effluere. **Sera.** li.aggre.ca.aforbion auc. Dias.Aforbion est euforbium:ꝛ est arbustum simile ferule in figura sua. nascitur in mauritania cesariensi:ꝛ in regione tabex.est plenus multo gūmi acuto.caueant sibi homines ab eo qui colligūt ipsuꝫ gūmi ꝓpter suam nimiam acuitatem.ꝛ ideo accipiunt vetres aīaliuꝫ ꝛ lauant eos ꝛ alligant stipiti illius arboris: deinde pungunt arboris stipitem a longe stantes cuꝫ lancea effunditur.namqꝫ in ventribus exiens a stipite multum copiosuꝫ subito ac si funderetur ex vase aliquo ita ꝙ aliquando effunditur in terra etiam ex eo subito ꝓpter impetū sui exitus:ꝛ egrediuntur de eo ex arbore due species.vna earuꝫ est similis sarcocolle in q̄titate orobi ꝛ est in frusta.ꝛ alia assimulatur feci.adulteratur aūt cum sarcocolla ꝛ gūmi arabico sibi admixtis.melius ex eo est clarum acutum.experimētū aūt eius ꝑ gustū est difficile:qm̄ ipsū mordicat linguam subito cū violētia multa:ꝛ durat mordicatio ei⁹ diu:ꝛ ꝓpt hoc omne quod gustatur ex eo postea videt bonū.prim⁹ aūt ad cuius cognitionē peruenit h̄ medicina fuit Lineas rex Lioy.Et idem auc. Gali. vi.sim.phar.cap.de euforbio.virtus eius est subtilis acuta sicut virtus aliarū gūmarū similizo. Almansor tractatu tertio cap.de euforbio.Euforbiū nouum est calididius satis q̄ꝫ assa q̄uis assa ut calidior omni lacte arboris.Dosis a duob⁹ kist vsqꝫ ad tres **Jo.mes.** cap.de euforbio.Euforbiuꝫ est gūmi excedens oīa genera gummoꝝ in calefaciendo ꝛ subtiliādo. est ex rubificantibus.ꝛ est ex arbore desertoruꝫ locorum ꝛ hyspidoꝝ:cuius folia cum eleuantur in primis sunt sicut lanugines:deinde cadunt:ꝛ nascūt folia similia polio marino.ꝛ melius ē quod leue est frangibile:habens colorem palearem ꝛ claruꝫ ꝛ qḋ est vehementis acredinis:ꝛ odoris valde acuti.ꝛ quod est recens super qḋ iam preterijt annus recens vō sui anni est sicut venenum ꝛ ignis.ꝛ est ex gummis que resoluūtur in oleo:ꝛ ꝓprie qḋ est recens.antiquum fortassis non dissoluitur.est ca. ꝛ sic.in quarto.ꝛ est calidius ꝛ subtilius omni eo qḋ calefacit ex gūmis.ꝛ est in eo virtus adustionē faciens ꝛ rubificationem.ꝛ est penetratiuum:abstersiuum:mundificatiuum:excoriatiuuꝫ.ꝛ est ex facientibus operationem cum labore ꝛ angustia vehementi perducentem ad syncopim ꝛ ad sudorem frigidum.est inimicum cordi epati ꝛ stomamacho ꝓpter vehementiam virtutis sue. est eniꝫ acutum vehementer seorsum inflāmabile.oportet ergo frangere virtutem eius ꝛ ꝓprie cum rebus obtundentibus acumen eius:ꝛ extinguentibus inflāmationem:ꝛ aquirentibus ei lubricitatē.ꝛ opor

vt non multum teratur. dixit Alcanzi: accipiantur frusta citri et sepeliantur prius grana eius inuoluta oleo amigdalino in acetositate ipsius: deinde in uoluatur in pasta et decoquatur. rectificatur enim ex arte hac et remouetur acumen eius. Modus alius frangens virtutem eius sicut narrauit Hamec inuoluatur in oleo amigdalino: deinde sepeliatur in succo liquiritie: aut terniabin dissoluta: aut in aliquo ex rob stipticis: et fit earum quantitas multa: et fiant ex eis pillule et proponentur vbi oportet. et dixit Humai: proponetur cum aqua mellis et aliquibus speciebus alefangie. mastix autem et spica sunt ex rectificantibus quecunque ex acuitatibus medicinarum timentur: audaciam eius expellunt medicine lubricatiue extinctiue sicut aqua ordei proprie cum oleo amigdalino.

Pos. Sera. auc. Diasco. hoc gummi quando fit cohol cum eo habet virtutem abstergendi aquam que est in oculo: nisi quia eius mordicatio durat tota die: et propter hoc miscetur cum aliquibus potionibus que fiunt cum speciebus et bibitur: et confert sciaticis. et ipsum excoriat ossa in vna die: et separat ab eis fragmenta eorum. oportet autem ut premuniatur caro circumstans ossi cum ceroto aliquo: vel cum pannis lineis. et ipsum habet virtutem laxandi et calefaciendi humores aquosos sicut synapis: et ideo confert laxatio eius hydropicis: et colice: et aliis frigidis egritudinibus similibus istis. sed ipsum acuit choleram: et inducit sitim nimiam: quia desiccat oportet autem vt admisceatur ei semen petrosellini et anisi. et dicunt quidam quod quando aliquod animal remorderit aliquem: scindatur cutis capitis eius et ponatur in illa scissura ex hoc gummi trito non nocet ei venenum. et pondus. ℥. iij. ex eo occidit quoniam vulnerat stomachum et intestina. Et idem auc. Alcanzi stringit orificium matricis multum adeo quod prohibet exire fetum. Et idem aucto. Aben mesuai proprietas eius est laxare phlegma viscosum quod est in lumbis et in intestinis: nisi quia infert anxietatem et desiccationem: adustionem et tenasmonem. Et rectificatio eius est quod non teratur multum et misceatur cum bdellio: aut cum succo liquiricie aut cum speciebus aliquibus: sicut est spica: et cinnamomum: et cassialignea: et liniatur cum oleo ro. et oleo amigdalino. et melius ex eo est clarum nouum quod transierit ab vno anno vsque ad tres. et color eius est citrinus calidi odoris: amarum acutum. et dosis eius est a duabus kirat vsque ad tres.

Jo. mes. Solutione educit phlegma viscosum et grossum a locis profundis corporis mundificans iuncturarum vacuitatem ab humoribus grossis difficilis eradicationis: nec est ei res similis ad hec. et est ex rebus mundificantibus neruos: et consumentibus humiditates inbibitas in eis. dissoluitur in oleo keiri et inungitur cum eo et confert egritudinibus neruorum frigidis: sicut est paralysis: stupor et tortura: et tremor: et spasmus et est mirabilis res ad id. et inungitur super epar et splenem: et confert doloribus eorum frigidis et ventosis. et fricatur puluis eius super morpheam fricatione forti et delet eam. et sumptum in potu secundum modos emendationis est medicina magna doloribus nodosis qui vadunt et veniunt per iuncturas et est ex rebus que faciunt sternutationem cum fortitudine. et est medicina bona litargie et obliuioni et proprie inunctio ex eo cum oleo de spica in occipitio. et est ex medicinis educentibus aquam citrinam. Et dixit Dias. Aureus vnus ex eo interficit dosis eius est a kirat. i. vsque ad. iij. conseruatur autem quadriennio. recens autem anni sui est perniciosum hi autem qui sumunt ipsum timeant frigus. conseruatur autem ne cito senescat in milio vel fabis vel lentibus

Eufrosimum grece. i. buglossa: et est eius expositio bone leticie: nam frosis grece leticia

Eugenia	i. generationis
Eufrasis	i. vsnee
Eufrasios	idem

Cap. ccc.

Eupatorium latine: grece eupatorion vel volucrum maius: ara. vo gasit

Sera. li. aggre. auctori. Dias. cap. gasit. Gasit. i. eupatorium: herba est que nascitur omni anno. et est apta ad accendendum ignem sicut sarmenta. et habet virgam rectam: subtilem nigram. duram et asperam: habens in summitate pilos. et longitudo eius est fere vnius palmi. et habet folia diuisa ab inuicem circa hastam: et sunt scissa scissionibus paruis. v. aut. vi. et in summitate incisa sunt serra. et sunt folia eius similia foliis pentafilon: aut foliis zedenigi. i. canapis. et color eorum est tendens ad nigredinem. et in hasta eius a medio supra est semen. et super ipsum sunt pili. et est decliuis ad inferiora pendens in herbam ipsam.

Dias. ca. de eupatorio secundum translationem nostram. Eupatorium frutex est sarmentosa: hastam habens rectam et lignosam: tenuem: et nigram et asperam in cubiti vnius longitudine porrectam: aut amplius. folia sunt ei in gyro diuisa sicut pentafilon aut canapis: cuius folia in capite incisa sunt vt serra. semen a media hasta asperum: et subtus decliuium est ei.

Auic. li. ij. cap. de eupatorio. Eupatorium est ex herbis aromaticis et habet folia que sunt sicut folia canapis. et flos eius est sicut nenufar. et est illud quod administratur et succus eius. est cali. in. i. sic. in 2°. est subtiliatiuum incisiuum valde abstersiuum sine attractione et sine caliditate manifesta. et in ipsa est stipticitas pauca: et ponticitas et amaritudo fortis sicut amaritudo aloes. Plinius cap. de eupatorio. Eupatorium regiam habet actem caulis lignosi nigritantis hirsuti cubitalis aliquando et amplioribus foliis per interualla quinque: vt canapis per margines incisis nigris et ipsis plumosisque radice superuacua etc.

Jo. mes. capi. de eupatorio. Eupatorium est herba longitudinis cubiti vnius amaritudinis multe: cuius folia sunt viridia sicut folia centauree minoris: sed sunt aspera et incisa. et stipes eius est subtilis. et quando exsiccatur citrinescit: et eleuantur super eum flores qui sunt sic

subcitrini: longitudinis pauce.& sunt quidam qui dixerunt q eupatorium sit herba pulicum qua sit viscositas adherens.melius tempus collectionis eius est finis veris:& succi eius similiter:ca.in.i.sic. in.2°.& est cōpositum ex substantia calida & subtili quare est subtiliatiuum:incisiuum:mundificatiuū abstersiuum:preseruatiuum a putredine:& resolutiuum conueniens sine attractione: & ex partibus terreis:quare in ipso est de stipticitate aliquid propter quod est confortatiuum & coadunatiuum.est debilis solutionis.cōfortatur virtus eius cū aqua casei.& modus operatiōis succi eius est sicut diximus de absinthio. **Gal.** vi.sim.phar.cap. de eupatorio.Eupatorium est herba que vocatur volucrum maius:vel agrimonia:cuius substantia est subtilis.sapor eius est stipticus & virtus eius est ca.caliditate modica: & desiccat. sed sciendum q eupatorium similiter fm Diasc. cap.de agrimonia.vocauerūt antiqui radicē agrimonie eo q est diuretica valde.Item fm eundez cap.de marubio.Marubium etiam quidaz eupatorium vocauerunt: quoniam valet contra vicia epatis:& pro tanto non est verum eupatoriuz qm̄ Diasc.facit semotim cap.de eupatorio:& semotiz de marubio & agrimōia.hoc similiter voluit Jo. mes.cap.de eupatorio cum dicit:q dicunt aliqui q est herba pulicum:noluit fm verum q sit herba illa quam latini vocant pulicariam eupatoriū quoniam Diasc.facit semotim cap. de eupatorio qd incipit eupatoriū.& semotiz ca.de pulicaria vel herba pulicum:quod incipit coniza.sz sicut dictū est debet intelligi Mesue.nam dicit q eupatoriū fm quosdam est herba pulicum:quoniam aliqui vocabant herbam pulicum eupatoriū:& bene:qm̄ est diuretica valde:& valet contra vicia epatis: vt inuenies si.l.l.coniza. Miror qualiter medici nostri tpis non aduertentes verba Diasc.Aui.& Sera.Plinii & Gal.& Damas.credūt herbularüi saluiam agrestem eupatorium dicentibus :que nec ī sapore:nec in odore cum eo conuenit.si aūt in ipa forsan virtutes eupatorii inuenerunt & pro eo ponere voluerunt:cuius gracia ipsum eupatoriū vocauerunt non licebat dicere q idem esset:quoniā eupatorium potest dici omne id quod valet cōtra vicia epatis:ab eu quod est bonum & pacor quod est epar.vnde eupatorium.i.bonum epati.sz verū eupatoriū est illud quod antonomatice est bonuz epati:sicut illud quod verum est eupatorium.

Posse. Dias. fm translationez nostram.Eupatoriū valet contra vicia epatis.& folia eius sicca:& axūgia porcina veteri addita trita & imposita dura vulnera ad cicatricem ducunt.semen vero eius & folia cum vino bibita dysentericis & morsibus venenatis occurrunt medicando.Eadem dicit Sera. ca. ppo d mente Diasc.& addit:& sūt multi q putāt q illa herba sit agrimōia:& errāt:q2 est alia ab ea. & nos quidem manifestauimus iam de ei9 esse i eo q diximˀ de eo.Et idez acu.Gal.i tyriaca cbesar eupatoriū aperit opilatiōes epatis & fortificat ipz

Jo. mes. Eupatoriū solutione educit choleram & phlegma facile.& est preseruatiuum a putredine: & confortat stomachum epar:& viscera:& confert doloribus eor.& est medicina splenis & opilationum omnium & egritudinum ab ea factarum.& febribus longi temporis mire subuenit. dosis decoctōis eius potio est a.ʒ. .iii.vsq3 ad.vi.& pulueris eius a.ʒ.ii.ad.iii.loco ei9 ponitur in defectu eius absinthii & asari:ana medium pondens ipsius. **Auic.** Eupatorium est bonum in initio allopitie & tyrie & linitur cum adipe veteri super vlcera difficilis consolidatiōis.& eius succus confert scabiei & pruritui quando bibitur cum aqua fumi terre:& oximelle.& similiter flos eius & succus ipsius est forti or:confert doloribus epatis & opilationibus eius & confortat ipsuz.& ɔfert duriciei splenis & apostematibus epati: & apātibus stomachi.& eius herba & succus conferunt maliciei forme & accidentibus hydropisis.datum in potu cum vino & cōfert vlceribus intestinorum.confert fe.cronicis:& antiquis:ppie succus eius:& ppie cum succo absinthii.loco eius ponitur pōdus eius de asaro.& medietas ponderis ipsius de absinthio.

Eupetron	.i.sene
Euperiston	.i.bona inuentio
Eupotriston	idem

Euperozi stomaccium.i.poros aperiens

Eupectum.i. aptuz digestioni:& dispectum est oppositum

Euresim	.i.malua
Euretica virtus	.i.rarefactiua
Euretan	.i.aaron

Eurion tiparon.i.lana sucida:eurion.i. lana tiparon.i.sucida

Eurinbena	.i.citraria

Eurizicon quid est.l.l.obrizum

Euricomō a grecis dicta:qd vere primo senescat vnde eam aliqui senition vocant:latini vero vocant ipsam herbam cardoncellum benedictuz.nascitur per macerias.l.l.erigion

Eusapor	.i.sapor bonus

Eustracta dicuntur que in ventre facile corrūpūt vt persica ₹c.isto vocabulo vtitur Gali. dinamidarum particula prima cap.eustracta

Eusidos	.i.cymbalaria
Eustistides	.i.hypoquistidos
Eustifilo	.i.polium
Eusopa	.i.almea
Eustomatica	.i.bona stomacho
Eustobron	.i.marubium
Euzomum	.i.eruca
Euzonomia	.i.salsamentū eruce

Euzomon.i.bonum salsamentum:naz zomon salsamentum:& eu.i.bonum

Cap.zzz.

E Banus lati.ara.ebus:vel ebirus:grece ebenum **Sera.** li.ag.cap.ebus auc.Diasc. eius due sunt spēs.s.absi:

ꝛ inda .ꝛ absi est lignum nigrum non habens lineationes:sed in soliditate ꝛ subtilitate sua est similis cornu. quando frangitur habet fractiones suas duras:solidas:mordicat linguam:ꝛ est stiptici saporis.ꝛ quando ponitur super prunas profert odorem bonum.in indo vo sunt lineatiões albe :ꝛ est coloris subrufi.ꝛ oēs eius species quādo franguntur sunt du re in fractura. **Dias.** cap. de ebano.fʒ translationeʒ nostram:Ebanum lignum est quod de ethiopia venit:colorē vnū habens duplici gūma:tactu lene ꝛ durum:ꝛ gustu stipticum:ꝛ mordax:ꝛ carbonibꝰ impositū citius inserpit ignem:in cotizula confricatum ostendit rufum colorem.Est alterū de īdia vario colore:sed melius est supradictum.multi ligna assamina:ꝛ atantica vendunt que similia sūt sunt ebano. sed inde agnoscitur: quia mollia ꝛ non grauia: ꝛ cum fracte fuerint bastule eorum subrufi coloris apparent:non odorē nec gustuʒ talem habent.est aūt optimū quod est nigrū ꝛ eqlit lene:vires habens in gustu acres:ꝛ aliqualiter sub stipticas:vnde in collyrijs miscetur. **Posse.Gal.** vi. simpli.phar.cap.de ebano.virtus ebani est abstersiua calefactiua.vnde istud lignum est ex rebus que si confricentur cum aqua resoluitur in succū sicut quidam lapides.ꝛ substantia eius est subtilis:ꝛ calefacit:ꝛ abstergit:ꝛ aufert:ꝛ quod est coram pupilla impediens visum.ꝛ ipsum ingreditur in medicinis oculoꝝ conferentibus vlceribus antiquis eoꝝ:ꝛ humoribus fluentibꝰ ad eos antiquo cursu **Dias.** Ebanum vlceribus oculoꝝ vtilitatē facit.virtus est ei etiam purgatoria:ꝛ ideo caligines oculoꝝ ꝛ rheumatismū detergit ac prohibet.multi cotulas medicinales ex eo faciunt aliqui vo trituram ꝛ rasuram eius ꝛ limaturam infundūt ī vino die ac nocte:ꝛ post terunt faciētes collyria.alij pro vino aquam mittunt.cōburit̄ etiā in cacabo crudo bene minuto q̄diu cinerem faciat:ꝛ lauatur ut molibdo: qui puluis facit ad siccitatem oculoꝝ

Ebereni .i.granum ben
Ebenars .i.camelus
Ebenum .i.ebenus
Ebel .i.sauina
Ebheel .i.semen iuniperi
Eburmeum .i.oleastrum
Ebulus quid est.l.l.cameacti
Ebur est dens elephātis:ꝛ inde eburneus:iā aptū est medicinis in multis confettionibus ingrediēs ꝛ arabice vocatur aagi:sicut inuenies in.l.hafir
Ecalcidos est nomen mensis octobris.hoc vocabulum ponit Auic.quarto canone ca.de fe.pestilentiali:grece est fuligo pendens trabibus ꝛ parietibus ex fumo facta
Echatrion interpretatur centum hn̄s potestates
Echalodes .i.fumosum
Ectaces:Plinius:herba est que in Sicilia tm̄ nascitur.quam ignoro
Ectelice melic .i.corona regia
Echeon vocatur medicamen ad visum:quod fit ex cinere vipre ꝛ melle
Ectebo .i.scribere
Ecindebel .i.ameos
Eciosactis .i.ebulus
Ecipi radix .i.marubij radix
Echinos.i. ericius aut terrenus aut marinus:pro quo.l.l.censud
Echidua .i.vipra serpens
Echinus dicitur a Plinio vocari piscis quidam qui cum naui adheserit ipsam imobilem reddit cuius formā secunduʒ diuersas opiniones adducit:sed non est ericius echinus.similiter secunduʒ librum antiquum de simplici medicina dicit̄ spina alba. ꝛ puto sic dici eo ꝙ capitellum habet simile echino marino
Echidrus est serpens in aqua degens
Echis:hec pseudo ancusa dicitur lanuginosior q̄ʒ ancusa ꝛ minus pinguis:densioribus folijs: ꝛ largioribus:ꝛ tenuioribus.radix in oleum missa non fundit ruboreʒ: ex hoc ab ancusa discernitur
Eclie .i.apoplexia
Ectica febris:vel ab ectismos quod est consuetudo:vel ab ektiko quod ē tabefactus:ʒ potius primum credo quia tabes est marasmus:ꝛ est ectica confirmata
Ecolpitare est medicamen in matricem mittere
Ecoreascen .i.vitis alba
Ecopa.i.parua solutio ossis capitis
Echoen .i.alba
Ecrotaconis .i.stuppe
Ectropion grece demosthenes:est inquit reflexus inferioris palpebre ad exteriora propendens:nec oculum solido velamine tegens
Ecus .i.aquila
Echus .i.merulus
Eckitubne est bestiola existēs in superficie aque que super eam mouetur diuersis motibus sine ordine:ꝛ quacunq; hora aliqd accidit ei fugit ex eo quod ipsi accidit:deinde apparet:ꝛ dicitur bestiola aliter non quiescens:ꝛ dicit̄ esse vulpis ab amatu: veruntamen magis similia nostro loco sunt duo prius dicta
Eda lignum est aptum ad incendium
Edra.i.fortis solutio capitis
Edrafon .i.anacardus
Edera dicitur qm̄ libenter a capris editur: ꝛ ideo ꝫm Diasco.alique sunt earum species que nō habent cum ea similitudinē:nisi quia dicunt edere quia libenter hirci caprarū eas edunt:sicut ē barba hircina:ꝛ rosa canina:vt apparet in.l.cissos
Edemul.i.feniculus Edegarad.i.rosa
Ediosmon.i.menta Ediosmū idem
Ediosmus idem Ediantos.i.viola
Edinus britānus .i.gagatis lapis
Edisie.i.apoplexia Edisemelic.i.corona regia
Edipnea.i.spinacia Edon.i.philomena auis
Edonea.i.almea Edoracio.i.cicorea
Edudinum .i.vipra serpens
Edulcus .i.merulus auis

Educien .i.marubium
Efrention .i.frifille
Effelide vel ephelide.i.macule que fiunt in vultibus mulierum ex sole vel aborsu. Dias.cap. de lothos.et cap.de amigdalis.et cap.de ficubus.

Cap.234.

E Ffemereon est apud Diasco.cap.effemereon: quem multi irim agrestez vocant.folia et hastam similia lilio habet sed tenera: et flores albos: et minores: et semen molle.radix est ei grossa vt digit⁹.et virt⁹ est illi stiptica: et odoris boni.nascit̃ i loc] vmbrosis et i silvis. **Posse. Dias.** Radix eius decocta in ore retenta dolorem dentium mitigat.folia vero eius in vino decocta et cataplasmatibus imposita tumores et duricies spargunt.

Effemon est apud dias.qdaz bulb⁹ quē vocat colticon: et est species hermodactili venenosa
Effebeuros.i.habens septē costas: et est plantago quoniam in foliis suis sunt septem coste
Effialte .i.incubus
Effilis Paulus cap.de maculis faciei: est nomen vnius ipsarum
Effimera febris que a Gal.in epistola ad Glauconem exponitur simplex vnius diei.s.nam effimeris grece vnius diei operatio est quotidianum vel diurnū dicere possumus: vt effimeron cibus vnius diei: vel aliud tale dianum.s.vnius diei: vñ effimerides vocant annalia que dietim scribūtur .i.acta cuiusqꝫ diei: affimerinos vero quottidian⁹ dicitur.et hec oīa ab imera qd ē dies veniunt
Egarion.i.cymbalaria Egabael.i.psilliuz
Egagios.i.verruca Egeoresini.i.acorus
Egena.i.locus apud extremitatē oculoꝝ
Egelidam.i.tepidam quasi non gelidam
Egregorsis .i.vigilia
Egilopa est apostema intra magnuz angulū oculi et nasum.s.fistula que anteqꝫ disrumpatur antilos vocatur: sꝫ demosthenes antilops inquit ē egilops.s.collectio circa angulum maiorē oculi quē si ꝓpter humorem tenuerit clausum ꝓprio noīe antinops a pluribus vocatur.si aūt inflatione euacuata digitis impressa paruo recedens revertitur egilops a pluribus appellatur: sed antinops a vicinitate oculi nomen accepit .egilops vero a similitudine capraꝝ que ꝺm angulos oculoꝝ naturales videntur habere inflationes

Cap.235.

E Gilops grece. vel egilopa: arabice qusir: vel dausir: vel dolara: latine vero auena. de qua Dias. duo facit cap. Capitulū qd incipit egilops: herba inquit est que folia similia habet triticeis foliis: sed mollia: et superi⁹ capitellum est.seminis eius grana sūt obrufa: duo vel tria tunicis vestita.flos est ei sicut capitellus albus: q cum farina mixtus omnes tumores curat: et egilopas: et ob hoc nomen accipit. Aliud capitulū incipit. Auena: siue vt greci dicunt egilops etc. et idem dicūt ambo illa capitula.error fuit trāslator]. Plinius cap.de auena siue ut greci egilops: herba est que crescit in segetibus cū foliis tritico similibus simplicibus quidem: sed hirsutis cū tenui calamo habenti in sūmitate tribus tegminibus ambitū ex quibus ariste simi les capillis extant. **Sera.** li.ag.ca.qusir auct. Dias. Qusir siue causir: vel dolara.i.auena: est herba cui⁹ folia sūt similia foliis frumenti: nisi quia sunt molliora.et i sūmitate calami eius est semen duabus vel tribus tunicis vestitum: a quibus exeunt ariste similes capillis in sub tilitate. **Pos. Gal.** vi.sim.phar.c. de egilops. sapor eius est acutus parū et acris.et virtus est diaforetica sic qꝫ rsoluit apostemata dura.et ꝯfert fistulis que sint iuxta oculum que egilope vocantur.et quando fit cum ea emplastrū cū farina curat scabiem: et resoluit apostemata dura.est aūt vtcunqꝫ stipticitatem habens: vt et diariis que ꝺm ventrem conferat.Et idem li.i.de cibis cap.de auena. Auena est cibus subiugalium non hominū: nisi forte alicubi famescentes extreme cogātur ex hoc semine panem facere.extra famē aūt per aquā elixum comeditur cū vino dulci: aut melle cōsimilit̃ thyfe.caliditate aūt sufficiente participat consimilit̃ illi: qꝫuis non similiter illi durum existens: ꝓpter quod alimentū minus exhibet corpori.et aliter aūt indelectabilis est qui ex ipso fit panis: non tñ retētiuus ventris: aut prouocatiuus vt prius: sꝫ in medio ꝺm hoc ordinatus est. **Sera.** Mollit duricies.et iō ad egilopas farina ei⁹ cataplasmatibus cōmixta congrue facit. Itez succus eius seruatus farine admixtus sextarii in panisculos redigit̃: et iterū resoluitur aqua in succi q̄litatē: qñ vsus eius est necessarius.vires aūt habet leuiter et efficaciter relaxantes: et ad omnes tumores facientes.

Egilo.i.popul⁹ arbor Egine⁹.i.caprificus
Egikeras.i.capricornu Egios.i.sim⁹ capri⁹
Eggi .i.acorus
Eglianchis.i.augmentatio anguli oculi
Egritudo in qua eleuatur cutis.i.lepra
Egritudo diuretica est opilans vias epatis et vrine: vnde diureticum.i.diu in renibus retentū.hoc vocabulum ponitur in littera hasab desice
Egritudo murachia.i.hypocondrii
Egoceron ꝺm Dias.vocant quidam farinā fenugreci cap.de fenugreco.et egoceron est species trifolii quod vocatur trifolium egoceron: vt apparet in littera handachucha
Egron est fauus: et accidit in cute capitis
Egurion est species citrulli habens formā longā
Eguseif.i.melilotum Egufariō.i.fragraria
Ehasuc quid est.l.l.easuc
Ehabria.i.almea Ehasilos.i.millesoliū
Ehus.i.trifoliū Ehualidos.i.semen genestre
Ehuarida .i.peucedanum
Ekkausis.i.arbor Ekaumo.i. incēdiū
Ekkalfea est herba camphorata

Ekeletrum .i.karabe
Ekeletbrũ.i.electuariũ Ekteticuos.i.tabefactus
Ekilios .i.lilium siluestre
Eklisis.i.dissolutio vel defectus
Ekpis idem quod supra
Ekptusis.i.sanies catefresis.i.sanguis putredo
Ekptidicos .i.sanie faciẽs
Ekopos .i.vermicularis
Ekbopis.i.defectus Ekpton.i.expuo
Elacterium.i.succ⁹ cucumeris agrestis:vñ elacterium in verbo exemplari Dias.est succus fructus cucumeris agrestis:sed maturi eligẽdi sunt:vt pũcti possint humorem emittere:qui cucumeres collecti vna nocte sunt dimittendi:z alia die cribrum super vas ponere:in quo cucumeres supradictos ponis singl'os acu pungis:z panno pressi exsuccãtur:z expressi in alio vase mittendi sunt:z hũc vocamus electerium.virtutes eius quere in.l.refo
Electerides sunt cucumeres agrestes:taz ipse fructus q̃z ei⁹ herba. Itẽ elactarides vocãt' cataputie
Eladin rodinum .i.olem roseum
Elamep.i.vua Elasac.i.armoniacum
Elarna .i.granum
Elafion.i.ceruaria:z est elafos boscos
Elapinum .i.crisantinum
Elacia est excrescentia in palpebris rotunda albida perspicua similis lapidi grandineo
Elafos boscos.i.herba quã Dias.vocat ceruariã vel ceruicellium.z Gal.vi.sim.phar. capi. elafos boscos.Elafos boscos calide z subtilium partiuz est virtutis:z ideo est exsiccatiuum ẽm secundaz abstantiam
Elafon idem Elafos.i.ceruus

Cap.236.

E Latinũs. Dias. cap.elatinus.Elatinus hz folia similia elixine:sz minora z rotũda:z aspera:bastas tenues duobus palmis longas: qnq; aut sex ex vna radice habens folia plana:gustu stiptica.nascitur locis cultis z in agri Plinius capi. elatin. Elatin ramulos habet quinq; aut sex tenues: z oblongas: folia quasi pilosa z stiptica. Gal. vi. sim. phar. Elatin mediocrit' est infrigidatiua z stiptica.

Posse. Dias. Folia ei⁹ in cataplasmatib⁹ adhibita polenta rheuma oculoz z tumorem ꝓhibet. z elixatura eius bibita dysentericis mirifice medicatur. Plinius:folia eius in fomento lachrymas strĩgũt Elatis Alexãder ca.de paralysi:z agyro:z elatis acopum.i.mitigatiuum ex agyro mixtũ z confortatiuo:z elatis.i.stipticis infrigidatiuis cum temperamento
Elangeranda .i.terrestria
Elbair .i.oua
Elcalmibat .i.terbentina
Elchai .i.satyrion
Elbanachid .i.racemus
Elbanakid idem

Elkalibac .i.terbentina
Elkamac .i.granum
Elkabutim.i. gũmi albotin: z est terbentina
Elkalibakia.i.auena Elkta.i.vlcera
Elua .i.enula
Eleo.i.trabo:inde cateltica virtus.s.subtractiua.i. virtus retentiua:que statim sequitur post appetitiuã: sed aliatica dicitur digestiua:z interpretatur ĩmutãs. z eleo similiter dicitur oliua: vt apparet in littera propria
Eleos paleon.i.oleũ vetus Ele a.i.oliua
Eleas dracin.i.gũmi oliue Eleon.i.oleum
Eleborites.i.centũneruia Eleualan.i.galanga
Elermas.i.auripigmentũ Eleps.i.cicer
Eleniabin .i.conditum
Eleodin rodeum .i.oleum roseum
Elili casmoboro .i.gũmi zappini
Elelica albutimo .i.gũmi terebintbi
Elelissagus quid est.l.l.elissagus
Electuarium .i.mollis sorbitio
Elegne .i.elatin vel elatinus
Elezuzi.i.passio quando aliquis impetuose caput mouet quando loquitur:vel quando silet:aut facit strepitum ore cuz loquitur repetendo idẽ verbum improprie:vel cum aliquis loquitur secum vt recordetur
Eleni.i.tediũ vel tristicia de futuro:z facit vigilãe
Eleser.i.vitis Elesen idem
Elegia est species calami aromatici
Elenea est secunda species lauri que dicitur figillum salomonis
Eleas darchi .i.gũmi oliuarum
Eleboritis .i.centaurea minor
Elecorum .i.lapis lincis
Elesion ẽm Dias.dicitur tertia species semperuiue que azion dicitur:vel aisdon

Cap.237.

E Leboscos id est ceruicellũ z ceruaria. Dias. capit.eleboscos.herba est quam alij alafion dicunt latini vo ceruicellum.i.ceruariam. virgam habet feniculo similem:que virga nodis est plena.folia eius duobus digitis sunt lata z oblonga sicut terebinthi:aspera:z fragilia. virga eius ex se multos emittit ramulos:in quibus capitella sunt aneo similia.radix est illi duobus digitis longa:z lata: z alba:z odorata apta escis.virga predicta a multis comeditur.

Posse. Dia. banc herbã cũ cerui comederint cornua deponere dicuntur:quare z ipsa cornua venenis occurrunt.semen eius cũ vino bibitum serpentum vexationes curat.
Eleuprópicoron .i.centaurea
Elephas est ordeum infusum: z ẽ quidã potus

Cap.238.

E Lectrum ara.gre.gagates: latine vo karabe. karabe est gũmi arboris:vt gẽma vñ anuli fiunt.vnde electrum succinũ ka

rabe sub eodem ponūt: q2 electrū est karabe & succinū est karabe. vnde habemus ab Alexādro ca. de dysenteria trociscos dialectrū. Itē Seruius super bucolicon Virgilij in egloga pastoris dicit q electrū est post succinū. Itē cassius felix tractatu de trociscis dicit trociscos de succino: & est electrū & describit trociscos d karabe. c āt gūmi arboris dicte a Dias. agyros: & est spēs populi arboris: vt patet in illo cap. agyros. verū aliud facit cap. de populo diuerse speciei ab illo: sicut etiam Auicē. vt infra in alia littera sat patebit. duo facit ca. d baur qd idē est qd agyros. sed in arabico est baur: que cap. idē sunt cū his Dias. qd aūt Diasc. dixit agyros: Auic. dicit achirosa corrupte: vel achiros: vt in arbico. & dicit q est baur romanū. in alio autem cap. dicit q gūmi illius arboris que dicit baur romanum dicit karabe. Dias. cap. de agyros circa finē aliqui perhibent huius arboris lachrymū in rodanum distillatū & coagulatū succinū facere. i. karabe. Ouidius tū li. ij. methamorphoseos in eridanum electrum ex populis manare dixit. sed Plinius post longam improbatiōem fabularū Ouidij & aliorū. certū ē eīn electrū gigni in insulis septentrionalib⁹ oceani: & a germanie appellari glessum. itaq3 a nostris vnam insularū ob id glesariā appellatā germanico cesare ibi classibus rem gerente austrauiam a barbaris dictam nascit aūt medulla pinei generis arboribus: vt gūmi iceras resina pinei erūpit humoris abundantia: densatur rigore vel tēpore aut mari. cū vo iam mescens estus rapuerit ex insulis certe in littore expellit ita volubile vt pendere videat: qd arboris succū esse etiā nostri credidere: ob id succinum appellātes. pinee aūt arboris esse indicio empine⁹ i attritu odor. & quod accensum tede modo ac nidore fragrat: ita nasci etiam & in india certū ē. Archelaus gregnauit i cappadocia illinc pineo cortice inherente tradit aduehi rude: & parū insra distillante argumento quoddā intus translucez aut formicas: aut culices laceratos adhesisse musceo non est dubiū: & indurascent &c. Et infra ceterum attritu digitorum accepta vi caloris attrahunt in se paleas & folia arida: & leuia: sic & magnes lapis ferrum &c. Arbor huius gūmi qd est karabe gre. vocatur agyros: & est populi species per Dias. ara. vo fm Sera. vocat laurcuma: fm Auic. vocatur baur romanum: vel baurū latine: quod fm arabes sonat baur. Gal. li. ij. de eo duo facit cap. vnum de bauro cui consonat ca. de populo arbore. aliud de baur romanum cui cōsonat cap. de agyros: qd etiā exponit Dias. q est populus arbor. & Auic. dicit q est achirosa volēs dicere agyros. sed in arabico est achiros: cui⁹ gūmi ut dicit Auic. est karabe. & Dias. dicit q ex arbor succinum nascitur: fm quosdā in rodanū distillat: & ipsum est electrū: vt ostensum est supra in electro & in karabe. due ḡ videntur esse species hui⁹ arboris. vna ca. cōplexionis: alia fri. sicut p vtrūq3 tex. colligitur: q̄ q̄ apud Dias. cap. de agyros sit pmixtū cum alio cap. cuius error vel a translatore vel a scriptore pcessisse phibetur per testimonium Sera. ex dicto Dias. ī vtroq3 cap. aliud preterea ca. facit Auic. de hac eadē qd incipit: nux romana dicitur acrusex. s. in arabico: & est achiros &c. Ibidē sicut de baur romano: & error contingit ob similitudinē litterarū huius nois baur. io. & lenz. io. q3 non differunt nisi in punctis. Itez error fuit: & ab eodem tam in ca. de karabe: vbi dicit: q2 est gummi arboris dicte nux romana: & debuit esse baur. Itē error inuenit in quibusdā synonymis: agyros inquit esse leum romi. i. nux gallica: vbi erat leum debuit eē baur. Dias. cap. de agyros. i. populus arbor quaz alij leū dicunt: calefacit fortiter: humectat aūt mediocrit: & leptomeris est. Gal. vi. sim. phar. cap. de populo argyra siue populi flores ca. sūt vtute ex tertia abstantia a tēperatis. in ea vo que exsiccādo & humectando differentia breuj ab eucratis: & medijs accesserunt versus siccius. est aūt subtiliū partium magis q̄ grossarū: sed & frondes eius siles sunt floribus: nisi q2 per oīa debiliores: & min⁹ efficaces. & resina eius eiusdē vtutis est cū florib⁹: & adhuc calidior. Seminū vero subtiliū partiū magis: necnō desiccatiuum magis q̄ resina: & flores non valde nota aliqd calidum. Sera. li. agg. cap. baur romi auct. Gal. vi. sim. phar. baurcuma vel baur romi. i. arbor karabe. complexio eius est composita ex substātia aquea tepida & terrea subtili: & pter hoc accidit q substantia eius est composita. & in rosis hui⁹ arboris est subtilitas plusq3 grossicies. & vtus ei⁹ est cali. in tertio gradu. sed desiccatio & humectatio non sūt in ea multū: verū declinat ad siccitatē paululū. sed gūmi eius est karabe. vtus eius est similis flori ei⁹ nisi q2 est calidior parū. semen eius seu fructus est subtilioris substantie q̄ gūmi: & maioris desiccationis. & est hoc plus q̄ flos eius: nisi q2 nō est multe caliditatis. sed floris vtus est sicut rose eius: nisi q2 opatio eius est debilior operatione ipsius. & dr q gūma baur que nascit iuxta fluuiū nili congelatur ibi: & est illud quod dicit alapton: & quidaz nominant ipsū arsopodon: & est karabe. & hoc gūmi quando frangitur pcedit ex eo odor bonus. & color eius est sicut color auri. Auic. li. de virib⁹ cordis. karabe ca. ē in primo sic. in secūdo. aliqui volunt q sit fri. Paulus cap. de karabe. karabe est gūmi arboris baur romi: & calefacit caliditate tpata cū pauca frigiditate. Bulcasim eben abē azarin li. qui dicit seruitor. karabe sic assatur & cōburit: oportet q frangas karabe i fracturis paruis: & assa vna vice vl duab⁹ & serua s3 cōbustio eius est in hunc modū: Accipe ollā fictilez & pone karabe intus & claude os eius cū luto & pone in igne vna nocte: deinde extrahe & vtere. Posse. Dias. Corij eius. ʒ. i. bibita sciaticis medet, strangurijs subuenit. multi dicunt q bibita cū vrina burdonis generare non pmittit. folia ei⁹ bibita post purgatiōnē menstruorū simili modo pceptū minime admittit. Itē succus foliorū ei⁹ doloū au

rium subuenit. Succus eius seminis melle mixtus caligines oculoꝝ detergit. Item folia eius cũ aceto vt cataplasma adhibita podagricis medent. resina vo eius malagmatibus necessarie miscet. semen eius cũ aceto bibitũ epilepticos curat. gũmi eius qđ dicit karabe tritũ ꝛ bibitũ solutiones vẽtris cõstringit. ꝛ stomachum reficit. ꝛ fluorẽ sanguinis reprimit. **Auic.** habet ꝓprietatez confortãdi cor: ꝛ letificandi: ꝛ repelẽdi cardiacam: ꝛ fortificandi spiritus. **Ser.** cap. karabe. karabe sumitur in potu ꝛ prohibet cursum humiditatum ad stomachũ. ꝛ abstringit ventrem: ꝛ stomachũ: ꝛ confortat eum. ꝛ abscidit fluxum sanguinis. ꝛ qñ cortex huius arborꝭ inciditur minutim: ꝛ seminatur in letamine oriũtur ibi toto anno fungi ad comedendũ. Paulus: karabe est gũmi arboris haur romi: quod quando bibitur retinet fluxum ventris ꝛ stomachi: ꝛ sanguinem vndecũq; fluit. ꝛ putant quidã ꝙ sit sandaraca: ꝛ dicũt ꝙ karabe sodoma huius est gũmi ꝛ est gũmi funeris: eo ꝙ latini ponebant ipsũ super corpora defunctoꝝ. Et idẽ auc Albugerig. Caliditas eius est temperata cũ pauca frigditate ꝛ habet proprietatẽ retinendi sanguinẽ: ꝛ ꝓprie in tenasmone ꝛ confert cardíace: ꝛ stringit ventrẽ. Et idẽ aucto. Hedge. karabe ca. est: ꝛ retinet sanguinẽ vndecũq; fluentẽ. Et idẽ auct. Alcauzi suspendit sup apãta: ꝛ cõfert. ꝛ est frigidũ ꝛ cõfert cardiace: ꝛ sputo sanguinis: ꝛ fluxui eius a narib⁹. Et alias virtutes inuenies in. l. lapis gagatis

Elecemium	.i. lilium
Eliodes	est species saniei

Eleomeli: ꝛ ameli ẽ oleũ dulce spissũ valde sicut mel: ꝛ extrahit de quadam arbore ꝛc. l. l. aumeli

Eleon	.i. oleum oliuarum
Elepeon	.i. mezereon
Elepnium	idem
Elesini	.i. paritaria
Elesmi	idem
Elexeon	idem
Elexim	idem

Eleti. i. gazati: ꝛ est eupatorium
Eleuantia. i. inflatio crutis et pedum

Elenium	.i. ellenium
Elbelum	.i. butirum

Elchei est locus vbi ceruix dorso coniungitur

Elkemac	.i. granum

Elleborum mellinum. i. nigrum
Elleborus melan idẽ Elleborites. i. cẽtaurea
Elleborelentum. i. velatrũ: ꝛ est elleborus
Elleben. i. lac Cap. ccxxxix.

E **Lenium** gre. ara. rasin: vel ilsaran: lati. vo enula campana. **Sera.** li. ag. cap. rasin auc. Dias. Rasin. i. enula. nominant eam quidam zinziber. ꝛ hꝫ folia silia folijs plante que dicit flomos: nisi q2 sunt aspiora ꝛ longiora eis. ꝛ habet stipitem magnũ. ꝛ folia ei⁹ non eleuant a terra: sed extendunt sup faciez terre ꝛ hꝫ radicem magnã boni odoris: cui⁹ sapor habꝫ acuitatem: ꝛ est rubei coloris. inuenit aũt planta q̃ oritur sicut ireos: ꝛ est sicut serpentaria. ꝛ nascit in locis montuosis ꝛ humidis: ꝛ in hortis. euellit aũt radix enule in tẽpore estiuo: ꝛ desiccatur. ꝛ est illđ qđ ex ea administratur: ꝛ ẽ in babylonia. alia species enule: ꝛ est planta habens ramulos longitudine vnius brachij qui extenduntur super terrã sicut serpillum. ꝛ habet folia similia folijs lenticule: nisi quia sunt lõgiora ꝛ plurima super ramos ipsos. ꝛ habet radices paruas citrinas: quaꝝ grossitudo est sicut digitus medius. ꝛ subtilior pars radicis est subtilior supiori pte ei⁹ ꝛ sup ipsaz ẽ cortex niger. nascit vo in locis maritimis. vtus ẽ eius ca. ꝛ hu. ꝛ est in ea caliditas supflua indigesta.

Dia. cap. de ellenio ꝺm translatione nostrã. ellenium multi simphitũ vocant: alij vo batum: alij vo flomũ: latini vo enulam vocant folia hꝫ flomo silia angusta: ꝛ mollia: ꝛ oblonga non crescentia in altum. ꝛ sup terram late distendũtur. radix ẽ illi ingẽs ꝛ odorabilis: ꝛ rufa: ꝛ viscida: gustu non suauis. frutex est similis lilio. thyrsum hꝫ albũ: in cuius sũmo flos est aurosus ꝛ mõtuosus. ꝛ vmbrosis nascitur locis ꝛ humidis: ꝛ in hortis. Cratebras etiã phibet egyptũ haber alteꝝ ellenium: qđ hꝫ vgas longitudine vnius cubiti super terram porrectas: herpillo similes: folia vt lenticula: sed plura: ꝛ longiora circa easdẽ vgultas. ꝛ radices sunt illi minores: ꝛ viridiores in soliditate vnius digiti minoris: quaꝝ superior pars grossior est ad vnum deducta in tenuitate cũ corio nigro nascit in maritimis ꝛ in siccioribus locis. morsib⁹ venenatis radix ei⁹ bibita medetur. **Gal.** vi. sim. phar. cap. ellenium: siue timmallium: siue enula cãpana. hec planta radix maxie vtilis est ad statiꝫ in primo aggressu calefaciendũ ꝛ ideo dicendũ est eam nõ certitudinaliter calidã ꝛ siccam sicut nigꝝ piper: ꝛ albũ: imo cũ hmiditate supflua: ꝛ ideo electuarijs que fiunt ad educendum viscosos ꝛ grossos humores existentes ĩ thorace ꝛ pulmone cõuenienter miscet. **Posse. Sera.** virt⁹ ei⁹ est que adiuuat ad excreandũ grossos humores ꝛ viscosos a pectore: ꝛ plumõe. ꝛ calefacit mẽbra egra egritudine frigida: sicut sciatica: emigranea. ꝛ confert fluxibilitati mẽbroꝝ que fit ab humiditate. ꝛ qñ bibit decoctio eius ꝓuocat vrinam ꝛ menstrua. ꝛ confert coartationi ani: ꝛ attritioni neruoꝝ: ꝛ tumoribus: ꝛ morsibus venenosis ꝓpter sui caliditatem. folia vo eius quando coquunt cũ vino ꝛ fit inde ẽplastꝝ cõfert sciatice. ꝛ qñ radix eius cõficit cũ rob est bona stomacho. ꝛ q cõficiunt eã desiccant prius: deinde fundũt in aqua ꝛ terunt ꝛ ponũt in rob: ꝛ rponũt. Humayn ex verbo Hippo. enula aufert iram ꝛ tristiciam: ꝛ fortificat os stomachi. ꝛ mundificat pectus. ꝛ prouocat supfluitates que sunt in venis per vrinam ꝛ menstrua: ꝛ ꝓprie. **Gal.** Ellenium miscet cum vinũ qđ fit cũ ea. electuarijs que fiunt ad educendum viscosos ꝛ grossos humores existentes ĩ thorace ꝛ pulmone. ꝛ calefaciũt eas par-

ticulas que frigidis ꝛ diuturnis passionibus mo/
lestant᷑ sicut sunt quidā sciatice: ꝛ emigranee: ꝛ cōti
nue passiones articloꝝ ꝓpter frigiditatē. **Dias.** Ellenium est ꝟtutis feruen
tis ꝛ mictualis. radix eius estate fossa siccat᷑. aqua
elixature eius vrinā ꝓuocat. menstruis īperat so
lutione. radix eius contusa addito melle vt electu
ariū tussim sedat. ꝛ ortonoicos curat. morsibus ve
nenatis occurrit ꝛ medetur. folia ꝟo eius tūsa ꝛ ca
taplasmatibus adhibita sciaticos sanāt. Iteꝫ folia
ex vino cocta ꝛ renibus imposita coxiosos emen/
dant. multi vero eadem folia sicca sale addito ꝛ
dulcore ꝓcurant cibū pro stomachi salubritate: q̄
quidem cū sale siccanda sunt: vt ex capparo cibi
fieri solent. succus eius cū ruta tussientibus ꝓdest
vrinā q̄ꝫ ꝛ menstrua ꝛ partum expellit.

Cap. 240.

Elleborus vel polirizō gre. ara. cherbachen lati. ꝟo velatꝝ. **Sera.** li. ag. cap. cherba/chen auc. Diasco.
Cherbachen. i. elleborus: due sunt ei⁹ spēs. albus ꝛ
niger. sed albus est planta cuius folia sunt silia fo
lijs plantaginis seu folijs plante dicte blete agriō
.i. sicle agrestis: nisi quia sunt breuiora eis ꝛ decli/
nantia ad nigredinē plus eis: ꝛ versus rubedineꝫ
aliquantulū tendentia. ꝛ habet stipitē quatuor di/
gitoꝝ: longū: rugosuꝫ. ꝛ qū incipit excoriari desic
catur ꝛ putrescit cito. ꝛ apparent circa stipiteꝫ ve/
lut capilli subnigri. hꝫ radiculas multas subtiles
egredientes ab vna radice paruas ꝛ oblongas si/
militer cepe longo. nascit᷑ montuosis locis. ꝛ opor
tet ꝙ fodiat᷑ radix ipsius plante: ꝛ reponatur tpe
messis. ꝛ melior ad colligendū est cuius planta ex
tenditur sup terram extensione moderata: ꝛ ē al/
bus facile frangibilis: multe carnositatis: non ha
bens acutas sūmitates sicut squinantum. ꝛ quādo
frāgit᷑ euolat ex eo res similis pulueri. ꝛ caro ei⁹
est subtilis ꝛ nō mordicat linguā mordicatiōe for
ti. sed facit abundare saliuā ad os. ꝛ caueatur a ni
mietate sua: qꝛ suffocat. ꝛ melior ex eo est ille q de
fertur ex terra que dicitur Italia. sed ille qui est
ex cadechia est malus: ꝛ est planta similis squinā
to: ꝛ est suffocans. sed elleborus niger est planta
habens folia viridia similia folijs dulb: sed nigri/
ora. ꝛ est in eis aspitas. ꝛ habet virgam breuē: ꝛ flo
rem albū cū aliquantulo purpureitatis. ꝛ est sup
ipsam velut racemus in quo est semen simile gra
no cartami qd̄ hoīes denachibor: ꝛ denomināt ipꝫ
scamonoides: eo ꝙ vtunt᷑ ipso in purgatione ven
tris. ꝛ habet radiclas mltas: subtiles: nigras: egre
dientes ab vna radice similes radicib⁹ cepe. ꝛ qd̄
de ipso administrat᷑ sunt ille radicule. nascit᷑ in lo
cis asperis: siccis: nemorosis. ꝛ melior ex eo ē ple/
nus non consūptus: nec extenuatus: cuius interius
est subtile acuti saporis ꝛ pungens linguā. **Dias.** cap. de ellebo
ro ꝭꝫ transla/
tionē nostram. Elleborus alb⁹ folia hꝫ similia ar
noglosse: aut blete agresti: sed breuiora: ꝛ nigriora
ꝛ modicū obtusa. hasta est eis longa duobus pal/
mis: ꝛ rugosa. ꝛ citius solet marcesci qū siccari in
cipit. ꝛ sicut capilli multi ex vna radice procedūt
sicut virgule. nascitur locis montuosis. radix fodi
tempore arearū debet. vtilis est aūt alba ꝛ tensa ꝛ
fragilis ꝛ plena: ꝛ iuncosa: quā cuꝫ fregeris velut
fumū iactat: ꝛ albior deintus cū gustu ca. non val
de saliuam prouocans: plus accepta hoīeꝫ suffo/
cat. meli⁹ ē quirinaicō: ꝛ italicum. capadociuꝫ bis
albius est ꝛ tenue. Elleborus niger est pollirizon
aut melāpolion dicitur: qꝛ melāp⁹ filias suas amē
tes ex eodē curauit a mania herba. hec folia habꝫ
similia platano viridia: sed minora: vt affodillus
sed diuisa multis locis: sed nigriora ꝛ aspera. ꝟga
est ei breuis: ꝛ flores albi: ꝛ purpurei in semate bo
truoso similes ginco. hec in antiquis tpib⁹ Scamo
noides dicebatur: qꝛ multi ea vtebant᷑ in purgatio
nibus. hui⁹ radices tennes sunt ꝛ nigre sicut cepul
le: quarū radicū maxīe vsus ē. nascit᷑ in locis aspe
ris: ꝛ siccis: ꝛ agrestibus. eligenda ꝟo ē carne ple
na: que intra se habet album colorē: ꝛ gustu visci
dum ꝛ calidum. talis ꝟo in parnaso mōte nascit᷑.
Gal. vi. sim phar. capi. de elleboro. Ellebori
species ponantur in tertio gradu cale
facientium ꝛ desiccantiū. est aūt ꝭm gustū calidi/
or qui niger: suba marus aūt albus. **Aui.** li. ij. ca. de elleboro. El
leborus ille qui niger
est ē frusta incisa: ꝛ eius acuitas fortior est acuita
te albi. ꝛ illi qui ipsum colligunt preseruantur ab
eius nocumento comedendo allia: ꝛ bibendo vi/
num. ꝛ folia quidē plante eius sunt similia folijs
dulb: sed sunt vehementioris nigredinis q̄ꝫ ipsa. ꝛ
habet crus bene ad purpureitatē declinans. ꝛ eius
figura est sicut figura racemi. ꝛ in ipsa est fructus
ꝛ habet venas subtiles nigras: ex cuiuscunq; q̄ruꝫ
radice sicut duo capita ceparū egrediuntur. ꝛ qd̄
de eo administratur sunt vene iste. ꝛ oritur siccis
locis. melior est ille qui est medius inter veterem
ꝛ nouum: ꝛ grossum: ꝛ extenuatū: habēs colorem
cinericium. ꝛ qui est velociter fragibilis ꝛ non pō
derosus: in cuius vacuitate est quoddā simile te
le aranee: saporem habens acutū: ꝛ mordicans li/
guam. ꝛ bonū quidē qd̄ administratur est vt as/
sumatur lignum paruū qd̄ est apd̄ radicē eius: ꝛ
infundatur parua aqua ꝛ excorietur: ꝛ assumātur
cortices illius ꝛ exsiccētur in vmbra ꝛ administrē
tur triti: ꝛ cribellati. ꝛ potio eius sunt tres carimet
ꝛ melius est vt in potu det᷑ cū petrosellino ꝛ dau
co. ꝛ quandoq; dant᷑ ex eo vsq; ad duos aureos.
ca. est ꝛ sic. vsq; ad 3m. est solutiuus ꝛ subtiliatiu⁹
ꝛ est fortis abstersionis adeo ꝙ corrodit carnem
mortuā. ꝛ qū nascitur apud radicē vitl sit ꝟtus ei⁹
solutiua. ꝛ de ꝓprietatibus quidē ellebori ē ꝙ ipse
permutat corpus a sua cōplexiōe: ꝛ facit qūq; ac
quirere cōplexionē bonā iuuenilem. ꝛ multi sunt
qui album elleboꝝ sumunt ad vomendū. ꝛ nō fa
cit vomere ꝛ non soluit: sed facit illud quod facit
vomitus: ꝛ solutio: ꝛ cōuenientia eius ad viros vi
ragines mulieres: ꝛ ad fortiores ꝛ adolescentes: ꝛ
ad eos qui habent carnes teneras in corpe: ꝛ mlt

titudo sanguinis est plurima. et non est conueniens castratis neqꝫ mollibus. et ipse quidem est conueniens in martio: deinde in septẽbri. verũtñ oportet vt ante ipsũ pcedant tres dies penit⁹ in quib⁹ abstineatur a comestione et potatione grossoꝝ: et vt administrent ea que gaudere faciant: et delectari et vt euomat et eijciat p⁹ cenã duabus vicibus: aut tribus: deinde assumatur linitus sup morpheã ꝛc.

Jo. me. cap. de elleboro. Elleborus est arbor algur: et sunt eius due species nam alius est albus: alius est niger. niger incolumior ẽ albo: vnde minat albus accidentia timoris et tremoris. niger vo acqrit ei iuuenescentiam et incolumitatẽ. et ex eo qd magis eligit: et ꝑprie ẽ cuius sapor est acutus: mordicans gustũ: et habẽs saporem sicut assarũ ꝑprie: et quod est frangibile et medium inter subtile et grossum: et mediũ inter recens et antiquũ. et mediũ inter ponderosum et leue: imo plus leue ꝙ ponderosum: et qd est leue carens aspitate. et melior pars ipsius plãte est radix ipsi⁹. et melior ps radicis sũt fustes ipsi⁹. et melior pars eoꝝ sũt cutes ipsoꝝ. et meli⁹ tẽp⁹ collectiõis ipsoꝝ sũt ver et estas. alb⁹ aũt minoris ẽ acuitatis: et mordacitatl. et est ei⁹ mordacitas nõ apparẽs subito. et est maioris amaritudinis ꝙ niger. in alijs autẽ ꝑprietatibus vt niger habet: sed plus ꝺ antiquitate ꝙ niger patitur. niger est ca. et sic. in tertio et est subtiliatiuus: et solutiuus: corrosiuus carniũ que fiunt in vlceribus. et dicit ꝙ qñ nascitur apꝺ radicem arboris sunt fructus illius solutiui. alb⁹ vo ca. et sic. est in medio tertij: et est similiter abstersiuus: mordicatiuus: multiplicans vomitum: et faciens sternutationem cũ fortitudine. albus corporibus nostri tpis molestus est: imo est eis sicut venenum ꝑprie ꝓfocans. nigri aũt vsqꝫ ad tempora nostra vĩus est tolerabilis: licet adhuc difficile. inquit hippo. molestus elleborus his quoꝝ corpora sunt sana. ars aũt et solicitudo in rectificãdo: et in propinando quandoqꝫ cum oportet facere ei⁹ operationeꝫ incolumẽ. Inquit filius zezar. fit tereniabin sicut mel: et submergetur in eo tepidum et subtile: et ex folliculis nigri partes conuenientes circiter octo horas. et extrahuntur ab eo et ꝑpinat tereniabin habẽs virtutem ellebori. et consimiliter fit de melle passularum. et quandoqꝫ submergitur in iure gallinarum aut carnium et fit similiter. et aliqui perforant radicem rhaphani: et intromittunt fussum ellebori: et post diem auferunt et propinant rhaphanum habentem virtutẽ ellebori: et quandoqꝫ infunduntur in oximelle: et fit similiter: et quandoqꝫ in vino dulci: et quãdoqꝫ in condito: aut in alio ex syrupis: aut robub. quandoqꝫ infunditur in iure galloꝝ aut carnium: et coquuntur in iure: postmodum autem kist aut ordeum. et quandoqꝫ sorbetur ius solum per se. daucus autem et piper longum anisum et petrosillinum et calamentum: et isopus sicca: et origanum: et asce: et bonificant eius operationem. bene autem permiscetur cum epithimo: et polipodio: et sale indo et similibus: confortant enim sese. expellunt autem virtuteꝫ vtriusqꝫ a corpore aqua mellis aqua passularum et aqua ordei: et ius galloꝝ et gallinarum cum oleis nucum et amigdalarum: et similium. puluerem autem ellebori sumere non est tutũ.

Posse. Contra vermes aurium conficiatur modicum pulueris eius cum succo persicarie et in auribus imponatur statim exeunt. puluis eius superpositus carneꝫ superfluam corrodit. contra furfures capitis et pediculos buliat puluis lupinoꝝ amaroꝝ in aceto: postmodum coletur: et colature admisceatur puluis ellebori: vngatur caput per discriminalia postmodum lauetur. contra scabiẽ fiat puluis ex elleboro albo bene trito. ℥. i. et litargyrio bene trito. ℥. ij. et oleum cõmune vel nucum in patella bene coquatur: et litargyriũ bene conficiatur cuꝫ aceto: et ponatur in oleo ad vltimũ puluis: et inungatur patiens in balneo: nam valet multum contra litargiam: et epilepsiam. prouocatur sternutatio ex puluere naribus imisso vel panno imposito ad nares.

Dias. Elleborus albus phlegma et omnes humores vomitu purgat. collyrijs nobilibus miscetur. caligineꝫ oculoꝝ purgat. suppositũ aborsum facit. infantẽ in vtero occidit. sternutamenta prouocat. polente mixtus molli sorices necat. elixus cum carnibus citius eas madidas facit: nam nisi mixtus fuerit polente: aut sisamo: aut succo ptisane: aut tapsie: aut mulse: aut succo lenticule: aut nisi in pane coquatur dari nõ potest: quia sic ab antiquis inuentuꝫ est. Filon medicus doctissim⁹ et perfectissimus diligentia lõga et ratione scripsit: qua disciplina elleborus detur. multi vero in succo mulse mixtuꝫ dant: postea dãtes manducare illis qui hoc acceperint qui sunt fortissimi corpore: vnde datum disciplina superiori nullam offocationem facere potest. cum aceto mixtus: et collyrium factum et ano suppositũ nauseam prohibet. ellebori vero nigri radix accepta choleram et phlegma per ventrem purgat. alij scamoneam et sal miscent. ℥. i. multi cum viscel is eam coquunt. multi cum lenticula: nam sic accepta vẽtrem purgat. purgatio illa melãcolicis: epilepticis arteticis et paralyticis medicatur. supposita menstruis imperat. aborsum facit. fistulas purgat imposita: et post triduum tollatur. surdis auribus imposita reddit auditum. post biduum aut triduum eiecta scabiem purgat. mixta libanotidi cere: et pici liquide: et oleo citrino aceto addito sola vt cataplasma imposita maculas omnes corporis tollet lepras omnes: et zernas limpidat. scabies curat in aceto cocta et gargarismo accepta seu adhibita dolorem dentium mitigat. miscetur et stipticis medicaminib⁹ mixta vino et polline ordei. et vt cataplasma adhibita hydropicis prestat effectum. et si lino fuerit inserta et vino mersa vinum catarticum reddet. aqua in qua fusa fuerit si domui aspergatur muscas et pulices necat. hoc cum foditur celeriter fodi oportet: qꝛ tarditate fodientis visuꝫ hebetat aut dolorem capitis cõmouet. nã plurimi fossores ei⁹ allio sũpto et vino potato secure fodiebant.

Gal. Elleborus vterq; tam albus q̄ niger abstersiue similiter et cali. v̄tutis sunt: q̄re et morpheis et empetiginibus: et scabiebus: et lepre conueniunt. qm etiam fistulas mordificant duabus aut tribus diebus. sed dentiū doloribus cum aceto confe- **Sera.** auct. Gal. v̄tus eo℞ est q̄ abstergit: et cōfert scabei et ēpetigini: et morphee: et egritudini cū qua eleuatur cutis et quando ponitur elleborus niger in fistula dura aufert duriciem illam in duobus diebus aut tribus. et quando fit cum eo collutio oris cum aceto ꝯfert dolori dentiū. et occidunt colūbos qñ int⁹ fūduntur fabe at frumentū in aq̄ in qua infusus est et ꝓpinatur eis in cibo. **Hippo.** Elleborus niger euacuat melancoliam per secessum: et al. ꝑ vomitū

Aui. Confert linitus super morpheā cū; aceto: et similiter sup loca in quibus sūt sordes: et similiter sup albā morpheā. et eradicat uerrucas. et euacuatio que fit cū eo confert albaras: et similiter albus. et linitur niger et albus cū lacte super scabiez et empetiginē cū aceto. et ad excoriationē linit⁹ valet. et fit cu; eo euacuatio et ad fistulas duras: et confert duriciei earū: fiunt ex ea sicut licinia et īmittunt̄ eis: eradicant corpa ea℞. et confert paralysi: et doloribus iunctura℞. et euacuatio facta per ipsum est medicamen eo℞ oīu; forte. et qñ decoquitur cū aceto et distillat̄ in aurē sedat sonitū et quando os colluit̄ ex illo sedat dolorē dentium et quando distillat̄ decoctio eius in aures debilis auditus confortat ipsu;. et ꝯfert melancolie que ē cū aliquis solus aliena loquit̄: et emigranee antiq̄ et egritudinibus capitis: et epilepsie et melancole. et confortat visum quando ponit̄ in alcobol. et soluēdo educit ex toto corpe absq; horibilitate: et extrahit phlegma et cholerā: et extrahit omnē supfluitatem admixtā sanguini: ita q̄ ab extremitatib⁹ corporis: et oportet q̄ fiat velocis solutōis cū scamonea: et misceant̄ ei petrosillinū et daucus: et quādo datur in potu hoc modo infunditur in oximelle aut vino dulci: et dimittitur in ipso aliquo spacio: deinde coquitur vinum illud cū lentibus: aut cum ordeo aut gallina: et ad sorbiendū dat̄ ius ei⁹ et qñq; admiscetur duob⁹ aureis de eo q̄ntitas trium anolosat de de scamonea. et qñq; decoquitur cum lentibus: etiā qdē dictū est in tabulis ꝓprietatū de regimine eius qđ oportet̄ fieri in h̄ loco etiā et ipse confert valde apostematib⁹ intestino℞ et vesice. et ꝓuocat vrinā et menstrua. loco n̄igri ponit̄ mediū pondus ipsi⁹ de mezereon: et due tertie pōderis eius de agarico. Filius aūt mesague dicit q̄ loco eius po- **Jo. mes.** dicit album debenitur condes. re vitari: est enim prefocatiuus: sup nigro aūt debere presumere cōcordant omnes: et ꝓprie rectificando ꝟm artem et legem: et non cōuenit nisi robustis corpibus et animosis: et tpe veris: et ꝓprie datus quidem qñ et cui cōuenit: et qualiter acquirere facit iuuenescentiam et incolumitatē: et mores laudabiles: et cōplexionē bonam. hoc enī est ꝓprietas sicut Hippo. dicit: et ꝓprie quidē mundificat corpus totū a supfluitatibus materierū corruptarū. et solutione educit cu; facilitate choleram ꝑmixtā: et grossu; phlegma: et choleram nigram cum virtute et sine molestia: et mundificat sanguinem: et attrahit a venis supfluitates admixtas sanguini: īmo a toto corpe: et a cōcauitatibus mēbro℞ et partibus mēbro℞ et partibus remotis a cute. et ex rebus solēnibus in mūdificando cereb℞: et caput totum: et instrumenta sensuū: et neruos et vesicam: et confert iuuamentū magnum egritudinib⁹ eo℞: sicut ē soda ꝓprie et emigranea: et mania: et melancolia: et vertigo: et epilepsia: et palysis: et aque que descēdit ad oculū. et confert egritudinibus iunctura℞ et duriciei et apostematibus earū. et scrofulis. et est sicut tyriaca: et medicina antonomatice ad leprā: et crancru;: et spēs herpetis: et bothor que se comedunt. et ponit̄ qde; elleborus niger in alcabol et confortat visum. et si distillat̄ acetū decoctionis eius in aurē confert tinnitui et sibillo. et corroborat auditum. et colluit̄ os ex aceto decoctionis eius. et corroborat et confert dolori dentium. et confert egritudinibus splenis et febribus longi tēporis: et quartane cholerice: et melancolice: et egritudinibus difficil̄r eradicatiōis et ꝓuocat mēstrua. vsus aūt ei⁹ colorē efficit bonū et odorem similiter oris. et remouet egritudines cutis: sicut est morphea: et baras ꝟm omnē modū administrationis eius. et fricatus cū aceto similit̄ et remouet fetiditatem cutis et pannum. albus aūt fortiter et difficulter vomere facit cū accidentib⁹ timoris. et confricatus ex eo ad egritudines cutis confert cū v̄tute. et curat scabiem: et empetiginem et lentigines. et confert vterq; elleborus fistule: et vlceribus fraudulentis. dosis nigri ē a kirat. vi. vsq; ad. ʒ. i. Confectio pillularū quas descripsit Haly: qua℞ iuuamentū est vltimū ad melancolicas egritudines: et cancrū: et lepram: et morpheum nigram difficilem: qua℞ est hec permixtio: Recipe hiere pigre. ʒ. xij. ellebori nigri pollipodij ana. ʒ. v. agarici lapidis lazuli salis indi collogntide ana. ʒ. iij. dosis a. ij. ʒ. vsq; ad aureos. ij. sunt sane et experte.

Emelich .i. melilotum
Elmetos .i. cicer Elmele .i. sal
Eliosparag⁹ ē teneritas pomo℞ sparagi q̄ in summitatib⁹ nascunt̄ dict⁹: ab el et eos qđ ē sol: qa sic sol mutat radios suos: ita sparag⁹ teneritates suas
Eliga .i. anuli vitis
Elixiones vitragena vl̄ echine: seu pardicalis: vel paritaria idem Eliostropos qd ē. l. l. exencua
Elicomalic .i. melilotū Elidr⁹ .i. serpēs magnus
Elitrodani .i. rubea Eliquisma .i. rasura nauis
Elixio .i. vitragio vl̄ perdicalis: et est paritaria
Elimos .i. eraclea Elixime idem
Elixim idem Elixfiatum .i. lenticula
Elissagnie .i. lapsana Elima .i. corūbrium
Elimben .i. caseus
Elitis .i. lepida: elitis migaxe .i. lepida teneri eramis: et est squama vel scoria
Eligma .i. electrū Eliguati .i. mollis confectio
Eliforion .i. aconitū Elianbatis ē spēs brassice

Cap. ccxli.

E **Litropium** .i. cataputia maior: sȝ falso: quoniam Dias. facit semotim cap. de elitropia a cap. de cataputia maiori: quam vocat eici. vnde elitropia grece est dictuȝ solis cõuersiua: ab elios quod est sol: ꝛ tropos cõuersio. hoc nomen multis plantis attributum est eo ꝙ pl'es flores suos ad solē ꝯuertāt. quidā pēta dactilū sic vocauerunt: qdā cicoreā: ꝛ alij alias.

Dias. cap. de eliotropio. duo facit cap. de p̄mo sic: Elitropiū maius multi scorpioron dicūt: eo ꝙ flores similes sunt figure scorpij. folia habȝ ozimo similia: ꝛ aspiora: ꝛ nigriora ꝛ hastas ex vna radice qnqȝ aut sex cū ramulis ꝗ̄ pl'imis: ī quibus flores sunt coloris albi ꝛ subpurpurei: ꝛ subcitrini sicut cauda scorpij. Aliud cap. d̄ eliotropio dicit: Elitropiū minus nascit' locis cult] ꝛ in pratis: ꝛ simile supradicto semen rotundū hȝ pendens. Plinius cap. de eliotropio. Eliotropiuȝ nomen accepit ꝙ p̄mo solstitio estiuo floreat: vl' ꝙ solis motibus circūacta cōueniat: vnde a latinis solsequia vocatur: nam sole oriēte flores suos aperit: item recludit cū sol recubuerit. ipsa ē quaȝ latini intubaȝ ac verrucariā vocant ex eo ꝙ extinguat verrucas ex aqua potata vel cataplasmatis vice imposita verrucas abstergit. **Posse. Dias.**

Huius herbe manipulus vn⁹ elix⁹: ꝛ bibit⁹ phlegma ꝛ choleram deponit. cū vino bibitus ictibus scorpionū occurrit. cataplasmatibus adhibit⁹ eadem facere potest. multi etiā radiceȝ ei⁹ collo suspendunt contra vim scorpionū. seminis eius grana q̄tuor bibita ante accessioneȝ q̄rtanarijs maximuȝ remediū est. tertianarijs v̄o tria grana vtilit' dantur. folia ei⁹ in cataplasmatib⁹ adhibita tumores spargunt. myrmiceas corpis purgant. clauos corporis limpidant. sicca v̄o folia eius īposita podagricis maximū p̄stant effectū. trita ꝛ matrici supposita menstruis imperant: aborsū faciūt. Elitropij minoris herba cū eius semine decocta ꝛ cū nitro ꝛ isopo ꝛ cardamomo bibita rotundos ꝛ latos lumbricos excludit. clauos īposita cū sale tollit: maxime si fuerit elixa ꝛ imposita.

Elimon .i. enula

Elia est species brassice

Elicinum qd̄ in petris nascit': ꝛ est vsnee

Elicon .i. caprioli vitis

Cap. 242.

E **Licrisi** Paulus cap. de sanguine cū vrina ad coagulatum inquit sanguinē in vesica da apozima artemisie bibere: ꝛ elicrisij: ꝛ conize ꝛc. Plinius cap. de elicrisio. Elicrisium alij crisantū vocant. ramulos hȝ candidos: folia subalbida: abrotano similia ad solis repcussum auree lucis in orbē veluti corimbis dependentibus q nūꝗ̄ marcescit. nascit' in frutice ꝛc. ꝛ inter eius v̄tutes inquit ad sanguinē concretū ventris ꝛ vesice assumi cum mulsa.

Elidariū putant ꝙ sit electrū: ab alijs dicit' ꝙ est vernix que p̄imā habent virtutem

Elifon apud Dias. est sp̄es q̄dā aconiti que apud Auic. interfector leopardi vocatur

Eligmata sunt medicine vel potiones

Elimgria idem

Cap. 263.

E **Liffagus** gre. ara. geliffagos latine vero saluia

Sera. li. ag. cap. geliffagos auct Dias. Geliffagos .i. saluia ꝛ est arbustū longū habens plures ramos: ꝛ lignū eius ꝛ folia similia folijs citonioꝝ: nisi qꝛ sunt longiora ꝛ strictiora: ꝛ rugosa pauca rugositate: sicut est rugositas panni postquam abluitur anteꝗ̄ extendatur ꝛ reponatur. ꝛ color eius delinat ad albedinē. ꝛ habet odorem bonum. ꝛ habet in sūmitatibus ramoꝝ semen simile semini herbe siluestris q̄ dr̄ ormen. nascit' in locis asperis. **Dias.** cap. eliffagus siue eleliffag⁹ f̄m translationē nr̄aȝ. Eliffagus .i. saluia. frutex eius est oblonga: ꝛ multas habens virgas quadras ꝛ albas ꝛ folia similia malicidoniis: sed oblonga: minora ꝛ aspa: ꝛ albiora: ꝛ odorata: subrugosa. semen sup v̄gas ē sil'e ormino agresti. nascit' ī loc] aspis. Plini⁹ ca. eliffagus. Eliffag⁹ herba ē exalbida. hasta ē ei vasta: ꝛ quadra: folia aliquaten⁹ aspera. potest enim acriter restringere. **Sal.** vi. sim. phar. cap. eliffagus ꝯplexio hui⁹ herbe ē ca. caliditate māifesta ꝛ sufficiēti ꝛ paꝝ stiptica. **Posse.** Plinius: herba ipsa facit ad dysentericos. ꝛ succus folioꝝ eius capillos generat ꝛ vrinas p̄uocat. **Sera.** decoctio folioꝝ ꝛ ramorū ipsius quando bibit' p̄uocat vrinam: ꝛ menstrua. ꝛ expellit fetum. ꝛ cōfert morsui venenoso strigonis marini. ꝛ denigrat capillos. ꝛ confert apostematibus. ꝛ abscindit fluxum sanguinis. ꝛ mundificat vlcera fraudulenta ꝛ cuȝ decoctione ramuloꝝ ꝛ folioꝝ ipsius fit ablutio: ꝛ sedat pruritum genitaliū viroꝝ ꝛ mulieꝝ. **Dias.** virtus eius est diuretica. menstruis imperat. aborsum facit. percussū strigonis marini mitigat. capillos nigrescit. est etiam termantica. ꝛ sanguinē fluētē ex vulnerib⁹ strīgit. sordida vulnera purgat. elixatura folioꝝ ꝛ v̄garū ipsius pruriginem nature cōpescit. est etiaȝ virtutis redarguentis cū acrimonia. vnde ad dysenteriam atqȝ muliebrem fluxum quē greci rigeon vocant facit. succus folioꝝ eius capillos denigrat ꝛ vrinam p̄uocat. Paulus: vinum decoctionis eius confert paralyticis bibitū: ꝛ cataplasmatuȝ super parteȝ paralyticantem. ꝛ dicunt magi de saluia ꝙ ipsa putrefacta sub fimo generatur suis quedam habens caudam serpentinam ꝛ albam merule similis: de cuius cinere si ponatur in lampade apparet ꝙ domus sit plena serpentibus.

Elimea .i. vnguentum

Elima .i. panicum

Elimaticum .i. mel acticum

Elioscopos f̄m Dias. est species titimalli

Elitis f̄m Dias. vocat' melior pars squame eris

Elixatura pro sapa accipitur: ꝛ sic debȝ accipi qñ sine determinatione reperitur

Elinx .i.lumbricus
Elica .i.ſpelta
Eliſmis .i.paritaria
Eliſmen idem
Elimos durkia .i.milium
Elime .i.panicum
Elix apud Diaſ.vocatur quedaꝫ ſpecies hedere cap.ciſſos:que ſeminibus caret:folia habens minuta ⁊ anguloſa
Elios paragus .i.ſparagus
Eliſmum .i.plumbum vſtum
Elciſmatos vel elciſma grece:Paulus cap.de ruptura inguinuꝫ inueni in antiquiſſimo li. alkimie de greco tranſlato tractura auri:que grece elciſma dicitur. Item in eodē li.alibi elciſmatis.i.molibdie.⁊ quid eſt molibdia.l.in ꝓpria.l. Item in antiquis ſynonymis inueni elciſma.i.plumbū vſtū. Plinius cap.de ſcoria.ſcoriam in argento vocant greci elciſma.elkiſmos grece tractio datio
Elchidine .i.paritaria
Eldidel melie .i.corona regis
Elgil .i.calx
Elchil .i.melilotum
Elkiſma .i.raſura nauis
Elkirika.i.radix gladioli vel gladiolus
Elmia .i.corumbrium
Elmis .i.lumbricus
Elmiraſſitas .i.cholera nigra
Elmiraſſari .i.cholera rubea
Elmites .i.lumbrici rotundi
Elnichi .i.ficus parue ⁊ mature
Elpis .i.ſcoria argenti
Eltica .i.virtus attractiua
Eltiſma.i.tractura argenti vel molida
Elzimerach .i.balauſtia
Elobrothō.i.hypoqſtidoſ:⁊ab aliqbꝰ dr̄ balauſtia
Elon eſt ſpecies ſambuci
Elcoſpaltū.i.oleū vetꝰ Elcon .i.oleū
Elcos.i.vlcꝰ Elkoſis.i.vlceratio
Elſocium.i.iuſquiamus Eltor.i.ſuccinum
Elubie.i.faſiolus Eluſſeſtedix.i.barba hircina
Elumaris ſꝫ Diaſ.vocatur latine ſpecies illa ſtrigni que hyponoticus dormitatiuus dicitur
Elus.i.tunice oculi exitus:ab vlcare que clauis dicitr̄ lege litteram clauis
Elumbre eſt quidam ſapor factus ex ſucco granatorum acetoſoꝝ lacte amigdalarum ⁊ zucaro
Elbub.i.mercurialis:⁊ aliqui dicunt ꝙ eſt ſpecieſ baucie agreſtis fetentis:de qua fit galbanum
Elbue expoſita ab Auic:ꝙ eſt iuzbue.ſed in arabico eſt ſcriptum chibaue: ⁊ ipſum eſt elbaue: ⁊ eſt ſpecies cardamomi. dicit enim ibi ꝙ eſt ſubtilior ꝗ̄ꝫ cacula:quod eſt cardamomuꝫ: ⁊ ſic elbue eſt ſpēs cardamomi ſubtilior cardamomo uſuali
Elchuchegi.i.cū aliquiſ caput impetuoſe vertit retro vel ante cum loquitur:⁊ mouet ipſum:aut facit crepitum ore quando loquitur: ⁊ profert verbum ⁊ neſcit quid dicat:vel cum quo loquitur ſonum facit vt nō recordetur: vl̄ aliquid facit quod extraneum videtur

Elbul .i.fructus iuniperi
Ellumie .i.alcanna
Elluben .i.caſeus
Emac interpretatur ſanguis:inde emagoguꝫ q̄ſi ſanguinem educens ab emac:quod eſt ſanguis:⁊ grois quod eſt fluxꝰ:⁊ ob hoc dicitur emorogias vl̄ emoroſagia:⁊ dicitur emathites: quod eſt potens.i.ſiſtens ſanguinem.timos enim potens vel ſiſtens dicitur:inde emadoſis.i.ſecunda digeſtio ab emac quod eſt ſāguis:⁊ doſis quod eſt ꝗ̄titas quia in ſecunda digeſtione fit ꝗ̄titas ſanguiniſ cōueniens ad nutritionē corporis:antidoſis.i. tertia digeſtio.⁊ emothoica paſſio dicitur ab emac qͦ ē ſanguis:⁊ thois qͦ eſt eductio a pectore:inde emothoica paſſio.i.paſſio in qua expuit̄ ſanguis a pectore per os:ſed ab ago agis cōponitur emac.⁊ dicitur educens ſanguinem:inde emagogum.i.ducens ſanguinem vel agens.⁊ illud vocabulum ponitur in antidotario Gal.minori ī quo dicitur antidotum emagogum.i.adiutorium ſanguineꝫ mēſtrualē educens.⁊ quod educit phlegma dicitur phlegmagogum:quaſi agenſ vel ducēs phlegma ⁊ colagogum .i.agenſ vel ducens choleram.⁊ melagogum.i.agens vel ducens melancoliam
Emathites qūqꝫ inuenitur in mineris :⁊ quando qꝫ ſubtiliant aliqui in adurendo magnetem ⁊ qͦ prouenit inde eſt emathites in operationibus ſuis emathites in mineris inuentus eſt ſanguineus lapis:cuius tritura ⁊ confricatura ſanguinis colorē repreſentat:⁊ que fluxui cuiuſcūqꝫ ſanguinis apta eſt:a quocunqꝫ hoꝝ nomen accepiſſe poteſt.l.l. lapis emathites
Emacaron.i.ſanguis draconis Ema.i.emac
Emagogum quid eſt.l.l.emac
Emathiſia.i.ſanguinis effuſio Emaſum.i.prunū
Ematica ſunt ſm Alexandrū cap.de medicis ad frigidum ſtomachū inunctiōes ſeu ſalſamenta in quibus morſelli intingunt̄
Embaſmata.i.ſalſamenta vel inunctiones
Emfraſis.i.opilatio:inde emfraticum.i.opilatiuū ⁊ confraticuꝫ.i.opilationem ſoluens
Emplagia .i.paralyſis
Emplaſtrū diazimia.i.de fermento
Emplaſtrū diamenomis ē qͦ de cocleis ꝯficitur
Empraticum eſt quoddam genus miconij
Emſcara.i.cruſtula que ſumitur de ſcabie:vel de vulneribus:vel de apoſtematibus
Emedia.i.ſtupor dentium ex eſu ponticoꝝ prouenien s:uel comedendi poma
Emera.i.aurora diei Emerꝰ.i.hortēſe olꝰ
Emeluche .i.alacuen alba
Emethos .i.vomitꝰ vl̄ nauſea
Emergi eſt quoddā genus piſcis
Emeruchie .i.anuiden
Emkerſim romanum.i.ſpica celtica
Empnenſis.i.aſpiratio ſoni:vocis inſpiratio
Emquenen .i.vſnee
Emis.i. ſemis dr̄ vl̄ medietas: inde emigranea.i. dolor medietatꝭ partꝭ capitꝭ: ⁊ emitriteꝰ.i. media tertiana

Emina dicta est eo quod sit sextarij medietas: cōtinet aūt cyathos. ix. est sm Isidoꝝ mensura liquidorū apprehendens lib. vnam.
Emina romana c. ʒ. xx. ꝛ italica: ꝛ egyptiaca. xxvi. ʒ. sextarius est lib. ij.
Emitritea est febris cōposita ex duabus febribus quarū vna est tertiana: ab emi qđ est semis: ꝛ triteus quod est tertiana
Emiomes. i. mulus qꝛ est semiasinus
Emitheos .i. semi deus
Emigeon .i. semiuncia
Emiston .i. semis sextarius
Emigranea quid est. l. l. emis: ꝛ denunciat cursum aque ad oculum in fine: aut dilatationem pupille
Emblici ꝛ bellirici inter myrabolanos non cōputātur. ꝛ ideo vide: qꝛ diuersa facit capitula Auic. ꝛ Sera. ꝛ alij quāuis similis operationis sint: p quibus. l. l. balilig
Emphimia. i. grauitas tumida palpebrarum
Empima est sputum saniosum. inde empicus
Empiema vel empijma dicūt greci collectiones siue apostemata occulta atq; visui absconsa in altioribus viscerum partibus nata: nam greci emcatalipsum vocant
Empitisma .i. fomentatio
Emplieuantesis. i. ventositas vel inflatio
Emoroide nasi .i. polippus
Emorogia. i. sanguīs discursus vel fluxus
Emorrosagia idem qđ supra
Emoptois .i. sanguinis emissio
Emoptoicus .i. spuens sanguinē
Emodia. i. stupor dentium ex esu ponticorū pueniens: vel comedendi poma: vel potest dici stupor cuiusq; mēbri
Emola .i. hormel
Emoroida. i. quedam egritudo ani pueniens a fluxu sanguinis illius loci: ꝛ aliquando inflant vene emoroidales sine emissione sanguinis ꝛ cū dolor fortissimo
Emorosagia .i. sanguinis fluxus
Embroca. i. infusio quam nos dicimus fomentuꝫ ꝛ embrocatio. i. infusio. s. quando ab alto infundit
Embrobrata .i. ext'iora sarmenti
Embrotoscom'. i. curuatio spasmosa corporis ex parte posteriori
Emulgentes puto quod sint due vene magne que vadunt ad renes
Embula. i. canalis: vel fistula: vel aliquid simile arundini Embut. i. spina alba
Embuta virtus. i. atractiua: vel appetitiua
Empuris quem nostri salsifragam vocant. Plinius: nascitur in montibus maritimis in saxo qđ propinquius mari fuerit: est salsum: ꝛ latini vocāt eaꝫ cretanum marinum
Empurios idem quod supra

Cap. 244.

E Nancium gre. lat. anteflor vel flos vitis agrestis: vel flos vitisii. ꝛ de eis inuenies sitr in. l. barin.

Dias. cap. enancium: flos est vitis agrestis que cum fecerit florē colligendi sūt flores ipsi ꝛ desiccandi. ꝛ alio noīe vocatur vitis ista lambrusca flores eius optime redolent: ꝛ siccantur in vmbra: ꝛ in testa reponendi sunt. melius nascitur in syria.

Posse. Dias. virtus est ei stiptica: vnde si bibitum fuerit eustomacum est ꝛ diureticū. ventrem stringit. sanguinem reijcientibus subuenit. ꝛ bibitum: ꝛ impositum stomacho fetoreꝫ oris emēdat. digestionem stomachi celebrat. mixtum oleo ꝛ aceto dolorem capitis fomento tollit. siccus ꝛ viridis in cataplasmatibus adhibitus vulnera recentia sine tumore seruat egilopas in initio vulneribus oris ꝛ gingiuarum vtile est. vulnera veretri ad sanitatem perducit. melle addito ꝛ oleo rosaꝝ ꝛ croco ꝛ mirrha pessarijs necessarie adhibetur fluxu matricis pessario facto stringit. rheuma oculis suspendit. cataplasmatibus adhibitum stomachi egestionem soluit: ꝛ maxime cum polenta ꝛ vino mixtum ꝛ impositum. cōbustum vō in testa cū carbōibus collyrijs bene miscetur. panaricia oculoruꝫ ꝛ pterigea purgat. melle addito rheuma gīgiuarum ꝛ vulnera curat
Enanarra .i. cardus
Ennara idem
Ennacia est herba habens folia pastinaca: ꝛ est cicuta
Enbalmata .i. fructus iuniperi
Encatisma. i. sessio in aqua vel balneo particulari vsq; ad vmbilicum uel fumigium
Encarasis .i. incisio vel caraxatio
Encantis est caro superflua in angulo maiori oculi corpulenta
Encaseos .i. aeris adustio
Encafalos .i. medulla capitis
Encatera .i. salsum
Encantisma .i. encatisma
Enfractica dicuntur que facile corrumpuntur in cibis: vel enfractica. i. laxatiua apertiua vel vaporantia
Encatisma grece. i. sessio in aqua ca. nam sic vocamus decoctionem aliquam in qua quis sedet propter egritudines renum ꝛ intestinorum vesice ꝛ ani matricis: ꝛ ceterorum mēbrorum inferiorum vnde kathime grece sedeo: inde cathedra. i. sedile
Enkardia .i. viscera vel precordia
Entalon .i. dasnoides
Entaticū. i. medicamen libidinis coit' puocatiuū
Entali .i. sentali
Entanicos. i. ferrū indū qđ indaricū dicitur
Enconia dicitur iniectio vel relaxatio
Enema. i. infusio que iniicitur per clystere: vel decoctio que per clystere iniicitur: vt apparet per Aui. pmo canone fen qrta ca. vij. circa fi. q dic quod meli' ē medico cū medicina supflue educit ut sit preuisor in enematibus ꝛ ipsorum instrumentis. in enematibus. i. decoctionibus clysterioꝝ. ꝛ in instrumentis. i. clysteribus: nam enemata ꝛ ipsorum. s. enematum instrumenta

Enrheuma.i.illud quasi sedimen quod stat in medio vrine
Eneroima interpretatur pendēs: vel claudentia vulnus
Eneston .i.fenum
Eneorma .i.pendens malum
Enchelis .i.anguilla
Enchema.i.emplastra que recentib⁹ et cruentibus imponūtur vulneribus
Encheraistos appellant proprie melanolicos quosdam qui videntur a quibusdam maioribus respici virtutibus in predicere futura: quemadmoduz indiuinatores
Endebustum .i.exustum
Enphericon .i.hypericon
Engere .i.vrtica
Engedanum .i.simphium
Enchenum.i.frigida cobercens curatio
Enpetigo lapidis quid est.l.l.litbim
Entere.i.intestina in lientaria dysenteria &c.
Enterocellicus.i.cuius intestina in oxeū descēdūt et sunt herniosi
Entheasmos est species melancolie qua homies dicuntur habere demonium
Enthelachia idem
Entereon scdm Dias.cap.de ferula: a multis vocatur ferula
Entero idem
Eenisit .i.anisum
Enigdenis .i.serpens
Enidi .i.medicina idragoga
Eniscus .i.rubus

Cap.245.

Eniola latine: vel arigea: vel aurigalis: vel reiecialis: grece vero orminon Dias. cap.de orminō. Orminon habz thyrsum cubitalem quadrū: folia vt marubiū existentia. florem habet magne figure: cui⁹ lateralia folia sunt sicut aurea lamina pendentia cū semine longo aut nigro. Est alia agrestis appellata cū semine rotundo: aut flauo: et acriori: flore albo.

Posse. Facit vtrūqz orminon ad oculoruz argemona seu leucomata. folia prime speciei stirpes educit a corpore: et vētrez mouet. et vnguentis miscetur valentibus ad scabiem: empetiginem: et lepram. et ingreditur in syrupo. vrsonis posito in antidotario Gal.minori.
Enimon.i.apocrusticum medicamen
Emugum .i.lignum aloes
Empnion.i.fantasma: vel visio in somno
Empnos .i.semisomnium
Enbit .i.spina alba
Enchicatismo .i.infundo vel aspgo
Enclisma .i. infusio in naribus
Enclistra .i.liquida que liniunt
Endiuia quedam domestica: et est scariola domestica: vel cicorea domestica. quedam est siluestris et est endiuia: vel scariola siluestris: vel cicorea siluestris: et vocatur sponsa solis: vel sollequia: sed quid est.l.l.cicorea
Endima .i.feuum
Endiachechon.i.vlcus oculi longo tēpore tardū suppositionibus ac linimentis variatum
Enfisena est inflatio facile cedens impressioni vndiqz alba differens ab hypofregmate: eo q albа oculorum extantiora a circulo pupille vident superficie prime tunice: vel vt scabra exurgēs quā nos pustulam dicere poterimus
Enkilia .i.intestina
Enquimatismo.i.infundo vel aspergo
Enrinon.i.capitis purgatorium quod per nares iniicitur
Entridatum.i.rubea tinctorum qua vtūt tinctores
Entisiasticus .i.melancoliā patiēs
Entisimos .i.fermentatus
Enthimon grece piscis dictus rubeus
Enodus interpretat bene olens: ab eu qđ ē bonū
Enorisma.i.caro superflua q orit in vulneribus
Enon .i.caute
Enondon .i.rusiniol⁹ auis
Enostum .i.fenum
Enones .i.hederog
Enogefales .i.cefalionus
Enodis .i.boni odoris
Encholpismus.i.iniectio in matricem alicui⁹ medicaminis
Encotase.i.siccam matricem habentes
Enula scdm Diasco. vocatur elenium vel elna: pro qua.l.l.elenium
Enula campana idem
Enustica .i.atriplex
Epatica quid est.l.l.azem alsaker
Epar: pro eo.l.l.rebith
Epaferes .i.herisipilla
Epaumasticus gre.ē spēs sinochi semp decrescēs
Eptafilon est planta. vij. folia habens sīcīa pentafilon. duas habet species. vna habet radicē tenuez ramosam et tortuosam: et rufam: folia aliqliter pilosa. altera habet radicem grossam: intus rufam: folia pilosa flos vtriusqz aurosus: primam speciez tormentillam vocant: et est bistorta
Eptaleuron est eius interpretatio septem costarū et est plantago maior: pro qua.l.l.arnoglossa
Epta .i.septem
Epeticon.i.aurigea vel aurigalis
Ededion.i.cauda eqna Eppeticon.i.scopa regis
Epithimum quid est.l.l.achemon
Epilatum dicitur medicamen per os sumptū ab epi quod est supra et fero
Epilotrica.i.vulnus carne repletum
Epithias.i.pillule Epilogatio.i.momentum
Epilatride.i.ruge ī facie Epizocōta.i.diafragma
Epiplate.i.abundantia malorum humorum
Epispactica.i.aductoria Epilontica.i.sanatiua
Epizocontarmerō.i.mēbra ī iferiorib⁹ īfra costas
Epicauma est vlcus sordidum et rabidū oculi
Epistotomis.i.spasmus qui declinat ad antiora
Epi gre. ppositio significat aduersū vel aduersus cis citra contra sub sup erga in pro scdm adiūcta

Epialtes dicūt greci: nos efficaltes ī dubio dicim⁹
Epithatis ab aliis helleborine vocatur: ⁊ est planta quedam parua exiguis foliis ⁊c. Plinius
Epicauma a paulo vocatur quarta species vlcerū cornee oculi earū quas describit vt supra in .l. butrion. Idē demosthenes: ⁊ ē eius expositio vstura
Epidimia grece sup eraduenienś: nam epidimon aduena: ⁊ videtur esse genus ad paudimon ⁊ pestilentiam.
Episora dicitur ab epi quod est supra: ⁊ fero fers .i. rheuma in superioribus .s. in oculis. ⁊ ideo episora grece .i. superinfusio rheumatis descendenū ad oculos: ⁊ est cum inflationibus ⁊ doloribus
Epigototum .i. omentum vel cingulum mēbranū quod circundat latera: in quo fit vera pleuresis
Epitrides .i. lactuca agrestis
Epilata .i. medicine laxatiue per os sumpte: ⁊ maxime leues
Epialos .i. febris in q̄ calor occultatur ⁊ apparet ī ea frigus
Epilepsia .i. morbus caducus: eo ꝙ cadit patiens cum ea capitur pedicon a pueris quibus facilius ⁊ sepius accidit: nam pedia grece puer. comicialis morbus etiam dicebatur: eo ꝙ si aliquis hoc morbo in comiceis forte caderet agendis absoluebantur comicia ⁊ ad aliam diem transferebātur ex augurio. comicia dicebantur conuentus vniuersi populi kalendas ianuarii Rome in campo martio ad magistratus creandos: hic sacer morbus vocabatur etiam eo ꝙ partem corporis possidebat in qua animā habitare dicebant. dicitur etiam lunaticus morbus: eo ꝙ ₰m motum lune cōmoueri videtur. Alexāder ca. de epilepsia. epilepsia inqt vocatur quia obtinet ⁊ tenet omnē sensibilitatē captiuam. vocant alii eam hieronoson .i. sacram passionem: eo ꝙ sacerdotalis oneris possideat tēplū .i. cerebrū in quo anima habitat. alii vō heracleaꝫ vocant: propterea quia fortis fit: ⁊ non facile elidatur ipsa ⁊c. hoc morbo dicunt Herculem captum fuisse: ⁊ forte ob hoc heraclea dicitur.

Cap. 246.

Epimedium siue vt latini vinectam dicunt ₰m Diascoridem. in ꝓprio cap. hastam habet non maiorem: hedere similem. ⁊ folia .x. aut .xii. carens flore ⁊ semine. radix est illi tenera: nigra: cū odorē graui: ⁊ gustu fatuo. nascitur in locis humidis. Posse. Dia. Folia ei⁹ trita cum oleo ⁊ imposita māmas crescere nō admittit. folia eius ⁊ radix cum vino bibita post purgationem menstruoꝝ .3. v. generare non sinit: si qnqꝫ aut .vi. diebus bibita fuerit
Epimelida ₰m Dias. cap. quod incipit mespilla: sicut apparet si .l.l. mespilla. est inquit ⁊ alia que in hispania nascitur: quā multi epimelidam vocant. semen rotundum habens. hoc aptum est ad comedendum. ⁊ est stipticum: ⁊ tarde maturescit: simil' sorbo. ⁊ nos latini vocamus hanc epimelidam an arolam. Isidorus vocat eam pomelido: pro quibus .l.l. zaror
Epimedū est q̄dam spēs scylle q̄ comeditur.
Epinictida est egritudo a grecis sic uocata: q̄ dicitur ara. sire: qd vocabulū Dias. cap. de coriandro ⁊ arnoglossa ponit. Plini⁹: Epinictide ingt pustule sūt quasi nigre que de nocte magis oriunt'. Cornelius celsus in ꝓprio cap. Epinictida pustula est pessima: colore sublinida: vel nigra: vel alba: cū vehemēti inflatione: ⁊ cum aperta est apparet int⁹ vlcerosa muccosa cū dolore ingenti. magnitudinem fabe nō excedit. ⁊ q: nocte orit' sic a grecis vocat'.
Epio vl' epiuꝫ a Dias. vocat' vna spēs salicis: ⁊ est os mundi
Epipatis .i. sisambris
Epipis .i. omentum membranum mappa ventris
Epilon .i. timpanitos vel asclites
Epiloceon .i. dendecelon
Epiploten .i. cōplexio contrariarum passionum
Epiranis .i. aspersio: infusio: imissio
Episemasias .i. accessiones febriū
Epispastica exponitur a Diasco. capit. propoleos aductorea
Epithesis .i. suppositio
Epitesma .i. linteoli: vel fascie: vel instite
Epipephetoris .i. coniunctiue
Epithetos .i. stellio
Epithero .i. medicamen
Epiplotiles quando zirbus descendit in bursam testiculorum
Epicleon .i. zirbus
Epithima .i. superpositio emplastri mollis vel aq̄ si: vel epithima dicunt greci medicamentum qd stomacho ⁊ hypocundriis ⁊ vētri superponit' cū fuerit panno intinctum
Epithima tenoticon .i. debilitatē confortans epatū
Epithimū quid est .l..l. themon
Epilombis est radix cardi siluestris
Epicomata est condensatio humoris in oculo
Epidagum .i. gypsum Epilanetide .i. ruge ī facie
Epililides .i. ampelios agria
Epistolatia .i. pastinaca
Eporatiua .i. mollitiua
Eponfilon .i. folium: vel semen taxi: vel lignum
Epoas .i. vpupa auis
Epso .i. eruca
Equisecon quid est .l..l. obenech
Equimias .i. peucedanū Equinicia .i. vincitoxicū
Equintia .i. flos malignati
Equiliditas vel equalidas est cum in corpore dominatur frigiditas ⁊ humiditas equaliter: vel humiditas per superabundantiam
Eraces .i. magnes Eraptidos .i. cardus
Eramthos .i. cicer
Eratron .i. sepens quidam
Eramthemide .i. camomilla
Erambāmata .i. impositiones
Ero .i. lolium vel zizania
Eraclea: h' nomen multis plātis attributū fuit eo ꝙ mlti herculi herbas attribuerīt ātiq: nā heraclea ab hercule dr: cū h debꝫ scribi: sꝫ coīt' scribit' p. e.

Dias. ca. de eraclea. Eraclea quādā spēz ab rotani quā feminam dicit esse: vocat item paritariam: a quibusdā sic vocari dicit capit. alsmen. Item aliam que finderitis dicitur. Theo dorus priscianus in libro de simplici medicina: Eraclea inquit quam alij abrotanū dicunt 7c. itez eraclea est epilepsia. l. l. epilepsia
Eraclepa est que latine ferraria nigra vocatur: 7 est quam moderni centrum galli: 7 gallitricum sil uestre vocant
Eracon. i. herba ferulatia: 7 est duoꝝ palmoꝝ al titudine origano similis florellulis aureis 7c.
Erait .i. laurus
Eradion fm Dias. est miliū solis ca. de litospermō
Eramotica apud Diasc. reperitur vocari prima species origani earum quas ipse describit
Eramtemides dicitur ab aliquibus camomilla: 7 fm Diasco.
Erbaturum .i. artemita
Ergantia .i. vngula caballina
Ereuentis .i. cicer
Eregmon .i. senation
Ereos. i. amor qui ereos dicitur: est species melā cholie ex cupidine ꝑueniens: dicta ab ero nobili eo ꝙ nobilibus magis accidat: ꝑpter diuitiarum 7 ocij affluentiam.
Erescon. i. intuba: 7 est cicorea vel endiuia
Eremela .i. harmel
Ermezasis. i. mercurialis ab ermete qui est mercurius
Erpesestiomenus quasi repens comedendo: nam erpta erpto reptilia serpētia que serpunt: estiome nus. i. comestus esus
Erpeta ꝑ īpetigine: 7 maxīe ꝑ serpigine ponit̄
Erpelatos grece ignis acer serpigo 7c. sacer. i. exe crabilis vel herisipilla phlegmonides. i. mixta cuz sanguine
Ericus .i. colofonia
Ereanginos .i. faba hortensis
Ertranginos idem
Erisipilla .i. sacer vel acer ignis
Erigion. i. cicer erraticum: vel senation
Erisceptron .i. cypeꝝ hispanum
Erion .i. lana
Erigeron .i. cardus benedict⁹
Erimilie. i. similis piperi: semen quoddam est
Ericeas similis eruce sꝫ multo breuior 7 acrior
Eris erugo quid est. l. l. aeris erugo
Ericon .i. carica
Eritis. i. massago: 7 est masalthoc
Erigion .i. cardus purpure⁹
Ericcius terrenus quid est. l. l. ceufud: 7 pro ericcio marino. l. l. vt supra
Erisicon. i. ruta Eris flos. i. calcantū
Erice. i. tamaricis Erisceptrō. i. sparcos
Erit. i. lana Erica. i. olece
Eritron .i. afronitrū
Erici arboris: inde erici carpos. i. arboris frutex
Erisceptron. i. triangul⁹ iunc⁹: 7 ē iuncus cyperi
Erisiolacharium .i. atriplex

Eristos. i. maluauiscus vel altea
Ericen Dias. dicit esse libanotidem. etiā in tracia nascitur cap. de libanotide: 7 est ros marinus
Ericis carpos quidam dicunt ꝙ est semen arboris illicis: sed Alexander capit. de cura tenasmonis videtur dicere ꝙ sit athel. 7 etiaz apud Sera. in antiquis synoynmis inuenit̄ erice. i. tamarix
Ericinus vel marinus vel terrenus ambo spinis similimi: echinus vocatur vterqꝫ. l. l. ecinus
Erision fm Dias. est absinthiū marinū: vt supra in absinthio

Cap. 247.

Erigion siue erigeron vl' sedū vel senition: vel entricomon: vel sanition grece: arabice xbuseam achantidam: latine vō cardo benedictus. Plinius cap. senition. Senition dicitur quia veris tempore senescit. 7 dicit̄ erigion: quia egeron grece dicitur senex: 7 est herba therissagum specie: 7 cum mollicie cauliculis subrubicundis. nascit̄ in tegulis 7 in muris. nomē hoc greci dederunt: quia vere canescit. caput eius numerosa diuidit̄ lanugine: q̄lis ē spine int̄ diuisuras exeunte: q̄re eaz callimach⁹ achātida appellat alii vō appel lant pappū. Gal. vi. sim phar. ca. de cardo ne bñdicto. Erigeron siue cardo benedictus: vel senation: vel herba bulne v̄tutem habet inflatiuā 7 mediocriter diaforeticā
Dias. cap. sedum. i. cardo benedictus: ē herba quam senition vocant. nascitur in tectis 7 in petris. folia habet viridia 7 densa similia quercule: sed grossiora 7 pinguiora: thyrsuz sb rufum: capitellum in sūmitate thyrsi habens ī modum viticelle lanuginosum. vires habet stringentes 7 refrigerantes. 7 eadem prestantes que 7 plantago. folia frigida sunt. Posse. Dia. folia ei⁹ cum floribus in cataplasmatibus cum vino dulci facta 7 imposita inflationes testiculorum tollit. 7 ani plagas sanat. ad neruorum incisiones cum aceto facit 7 cataplasmatibus imposita: ipsa vō potui data offocationes facit.
Erinaceus. i. ericius terrenus: 7 lati. vocat̄ ericci⁹
Erisceptron Dias. cap. de hierebotano. ē herbena
Erisepron .i. cyperus
Erisin est quoddā semē granificū mihi ignotum
Erismon quid est. l. l. hedereg
Erisum idem quod supra

Cap. 248.

Eritrodanum vel entradaron vel eritron: vel eritrodanon gre. arab. faue vel eira: lati. vō rubea tinctorum. Ubi sciendum qd̄ Dias. cap. de rubea dicit ꝙ rubea siue ut alij eritrodanū dicūt: 7 est de rubea domestica. aliud ca. inuenitur apud Dias. qd̄ sic hꝫ eritrodanum dicunt: 7 est de rubea agresti. Item fm veritatem eritrodanū in alia trāslatione Diasc. aut tetrion vocāt plurimi. Radix ē illi ificiēs

Duo sunt eius genera. vnum agreste: alterum se
minatum: sicut Rauēne Italie fuit locis cultis se
minatum. naꝫ ⁊ in vijs sponte nascitur. haste sunt
illi quadre ⁊ longe ⁊ aspere sicut apparine: sꝫ for
tiores ⁊ longiores: folia habentes int̄ nodos ipos
folia habet sicut aster. i. stella in gyro posita. semē
eius rotundū est in primo viride: ⁊ postea rufuꝫ. ⁊
cum maturauerit nigrescit. ⁊ radix eius longa te-
nuis ⁊ rufa ⁊c. sed ꝑm translationē aliam Diasc.
rubea siue ut alij eritrodanum herba est oib' no
ta. species eius sunt due. vna agrestis: alia que ap
pellatur spartos. ⁊ est domestica: ramulos habēs
tenues ⁊ quasi nodosos. folia habꝫ p interualla di
stantia: atq; per singulas adunationes veluti stella
rū imaginē mittentia. fructus siue semen ei rotun
dum vel viride: ⁊ hinc rubruꝫ: aut circa maturita
tē nigrū. radicem habet paruam: tenuem: pusillā
rubicundā. Plini' cap. erithron. Erithrō quā alij
eritrodanum vocant: nos vō rubeam qua tingun
tur lane ⁊ pelles ⁊c. grecus vō eritodanū dicit: nā
erithros rube': cochin': fenice': rubicūd' exponit
de ru- **Sera.** li. aggre. ca. fane auc. Diasco
bea ⁊c. fane siue faue. i. rubea tinctoꝝ.
quedam ex ea nascitur: ⁊ quedam ex ea seminat
⁊ habet ramos quadratos: longos: grossos: simi
les ramis herbe que dicitur abarū: nisi quia sunt
maiores eis ⁊ duriores. super ipsos sunt folia diui
sa ad inuicem egredientia iuxta nodos: ⁊ in simili
tudine stellarū. ⁊ fructus est rotundus: cuius color
in principio sue aperitionis est viridis: postea vō
fit rubeus. ⁊ quando maturus est fit niger. ⁊ quod
de ipsa administratur sunt vene ipsius: ⁊ ipse sunt
subtiles ⁊ lon- **Gal.** vi. sim. phar. ca. eritroda
ge ⁊ rubee. nū. Eritrodanum: est aūt
rubea tinctorum. radix acerba ⁊ amara ꝑm gustū
vnde ⁊ quod dictum est de alijs ad inuicē sibi hu
iusmodi virtutes conuenientes in hac radice con-
spicis. Paul' cap. de rubea. ca. ⁊ sic. in secundo gra
du. Auerois in colliget cap. de rubea. rubea ē ca.
⁊ sic. in ter- **Posse.** Eritrodanum vtutem
tio gradu. habet mictualem cum
aceto. illinita albis maculis medetur. vsus etiā ei'
ad ea ꝑficit ad que cetera diuretica ꝑficē dicim'
sed agrestis virtus est ꝑm Diasco. mictualis diu-
retica: vnde vrinam **Gal.** Eritrodanum sple
⁊ menstrua ꝓuocat. nem ⁊ epar expur
gat: ⁊ vrinas grossas ⁊ mľtas. ē aūt qnq; ⁊ sangui
nolentas euacuans. qnq; etiā prouocat menstrua
⁊ abstergit mediocriter quecūq; abstersiōe egēt
morpheis qq; albis cum aceto peruncta confert
quidam aūt ꝓpinant eas sciaticis: necnon palitici
cum melicrato
Ercinos gre. ara. elisistidosis: lati. vō herba hirci
na vel herba lactis
Dias. cap. ercinos: nascitur in fluminib' ⁊
circa puteos: folia habens ozimo si
milia sed oblōga ⁊ diuisa: ⁊ in sūmo hastas qnq;
aut sex: longas duobus palmis ⁊ flores albos. se-
men est ei nigrum minutum ⁊ durum. folia eius
succo sunt plena.

Posse. Dias. Seminis ei' ℥. ii. melli
mixtum ⁊ inunctū ca
ligines oculoꝝ ⁊ rheuma cōpescit. succus eius au-
ribus infusus dolorem aurium mitigat: maxie a
fronitro ⁊ sulfure mixtis. Plinius herba lactis va
let ad impregnationē accepta per os ⁊ fomētata.
Emicar .i. lumbricus
Ernia vocatur tumor qui in oxeū apparet ex de
scensu intestinoꝝ intus vel alterius rei
Erpillum. i. serpillum Erpillon idem
Eria. i. lana Eriotigio. i. faba
Erisistidos. i. herba hircina Erōgiū. i. cētū capita
Eron. i. adamas lapis Eros. i. amor
Eroticos. i. amatorius cupidinarius
Erob .i. minus cicer
Erobuthus agriere. i. cicer agrestis
Erpolitricum .i. politricum
Erton .i. diuisum
Erugo eius species sunt multe. sed quando sim-
pliciter ponitur intelligitur de erugine eris vel
auricalci: vel cupri: ⁊ quid est. l. l. eris erugo
Erugo campane .i. prassium
Erundina .i. celidonia Eruca aque. i. cenation
Erugo vermicularis quid est. l. l. eris erugo
Erugo haid quid est. l. l. erugo ferri
Erugo ferri quid est. l. l. vt supra
Erustus .i. rubeus
Eruca quid est. l. l. iergit
Eruca gerentiana quid est. l. ederog

Cap. 249.

ERbum ara. gre. hierob: lati. vō iudaica.

Dias. cap. hierob. herba est por
recta virgultis vltra cu-
bitum: geniculosis. foliis per interualla distantib'
tā q̄s quercus: icisis ⁊ subalbidis. vires habꝫ acres
⁊ mictu- **Posse. Dias.** Facit ad ca
ales. pitis ⁊ epa
tis dolorem: ⁊ ad serpentis morsum ⁊ araneaꝝ et
canis rabidi. calculos expellit. hydropicos sanat.
vulnera recentia supposita curat. facit ⁊ ad eos q
induratas venas hñt. ⁊ cibum reijciunt. ꝓpter pa
rotidas ⁊ strumas collo ligat. ictericos sanat. ℥. i. ex
succo folioꝝ: ⁊ nardi. ℥. iiij. ⁊ paululū mirrhe ex a-
qua cyathis. iij. potui data. radicem huius q secuꝫ
habuerit a serpente tutus erit.
Erlurustica .i. rosa siluatica
Ersabea .i. bona carnositas
Esapon est q̄dam species lactuce.
Escara est illud quod aduritur ex membro ꝓpter
cauterium: vel escara. i. crustula.
Escabala. i. cancer cū ducit mēbꝝ ad isensibilitatē
Escacados .i. sticados
Esdra: Plinius ab alijs marbasis vocata nascit
ventoso fere: tractu scandens arborez: ⁊ ex ramis
perpendēs: folio nullo: thyrsis numerosa q sunt
vt iunci geniculati: radice pallida ⁊ cetera.
Espastica dr medicia q̄ ex hit ⁊ ñ repmit: Oribasi'
Escabari. i. aromatica frigida: vt sandalum rosa
⁊ similia

Escul .i.mentastrum
Esperis .i.citrum
Esse .i.butirum
Essera .i.stiptica multum
Esset .i.pix
Essere e pustula parua lata sicut vesice ad aliquã tulam tendes rubedinem: faciens angustiam :eue nies subito.et fortasse est sanguinea.et secundum plurimum fit vehemens in nocte.et eius causa est vapor calidus eleuatus in corpore subito:aut a sanguine cholerico aut phlegmate baurachio
Es quid est.l.l.hoas
Es vstum.quid est.l.l.quod supra:vel lege calcute caumenon
Esterguad .i.anuiden
Esterguas.i. herba otaniden de qua fit assa fetida
Esistides.i. succus plãte que dicitur barba hircina vel quod verius est succus cuiusdã quasi fungi nascentis ad pedem barbe hircine:et vocatur hypogstidos
Esimirisimũ .i.myrtus agrestis
Esie .i.lapidis
Esilma idem
Esion .i.senation
Esbrium.i.saluia vel flos eius:sed falso immo est sansucus vel maiorana
Escisio .i.exitus
Esmion .i.menta
Espis .i.citrum
Espilon .i.splemon
Espedagum plumbi.i.cerusa
Esticia .i.siccia
Estio .i.comedo
Estimenos .i.vlcus manducans
Esolium .i.flos saluie
Esmon .i.eruca
Esopa cerotis .i.sudor ouium
Escotomenos .i.tenebrosus
Efflorationes sunt macule que oriuntur in superficie corporis
Escos .i.aquila auis

Cap.250.

E Sula latine:arab.scebran:gre.vo pinas vel peplus.

Sera. li.aggre.cap.scebran: auc. Dias.Scebran.i.esula:et e planta habens stipitem extensum in longitudine vnius brachij:habens multos nodos.et super ipsum sunt folia parua subtilia:et acutarum extremitatum similia folijs pini.et habet flores paruos purpurei coloris et habet semen latum simile lenti: et radicem albam grossam plenã lacte. et est plãta illa similis quemadmodum lacticinium quod cyparissos dicitur.reperitur aũt hec planta aliquibus locis magis. Et idem auc.Gal.et putant aliqui quod hec sit ex speciebus lacticiniorum:eo quod habet lac sicut ipsa habet: et laxat sicut ipsa:et virtus eius est in proprietatibus sicut virtus eorum. Dias. cap.pinas secundum translationem nostram.pinas aũt ellenia similis est cyparisso et titimallo:vnde et in numero titimalli ponitur.hastas habet in longitudine nodosas et folia acuta et tenuia similia pini:flores longos et purpureos:semen latum sicut lenticula.radix est illi alba et lachrymo plena.Paulus capit.de esula. Esula calida est et sicca in 3° gradu. Jo.mes. Alscebran est ex speciebus lacticiniorum:et est solutiuũ rusticorum. et est eius aliud nigrum habens radices rotũdas et grossas spissi corticis et densi ponderosi.et aliud est paruũ habens radices subtiles tenuium corticum.Electio: magnũ est malum scindens viscera:paruũ vero est illud quod eligitur.et melior pars plante eius est cortex radicis ipsius:et lac eius acutius et fortius.et melior radix eius est habens proprietates quinque.s.cuius cortex est subtilior et lenior facile frangibilis:et est habens de rubedine aliquid sicut cassia proprie super quam preterijt medietas anni. recens vero mensis sui e mala:nigra vero perniciosa:et orta in locis therharum similiter.et melius tempus collectionis radicis eius est principium veris et lactis eius finis ipsius.est ca.cõplexiõis et sic.in prin.tertij.et lac eius est calidius.et est cõpositũ ex substantia ignea acuta et subtili:et ex substantia terrea stiptica.et est incisiuum et subtiliatiuum et exsiccatiuum materiarum submersarũ: liquefactiuum:disruptiuum orificiorum venarum.rectificatio nocet cordi epati ac stomacho.et disrumpit venas.et excoriat viscera.et de relinquit inflãmationes faciẽtes cadere in febres Et emẽdatur primũ nocumentum quod ex eo timetur permiscendo aliqua ex medicinis cordialibus et stomaticis et epaticis cũ eo. Et z^m et 3^m corrigitur acquirendo ei bonitatem cum rebus glutinatiuis et coadunantibus confortantibus:sicut est dragantum et gũmi et bdellium et musillago psilij et succus portulace et similia.Et quartum nocumẽtũ tollitur permiscendo ei ex rebus infrigidantibus et extinguentibus aliquas ex his facientibus apud me est vt infundatur in succo altaraxacon:aut in succo endiuie et pauco:aut in succo portulace: et solatri:et aceto:et si fuerit acetum decoctionis aut infusionis citoniorum erit melius. mirrha quia sigillat ei bonitates notas:et absinthium similiter et aloe.Et dixit iudeus infundatur in lacte dulci aut acetoso et in eo remoueatur lac multotiẽs et exsiccetur: reprimitur enim sua malicia.Et dicit Rufus si solutio per eum superat laboriosa sedeat in aqua frigida solutus.mihi.n.videtur verbum inconueniens circũdans enim frigidum includit et coadunat virtutem medicine et corroborat eam:necnon et materias et vias impulsionũ repellit:sicut te scire fecimus.succurrendum ergo tunc sicut in canone diximus.Confectio pillularũ conferentium ad hydropisim:accipiũtur eius preparati partes.iij. myrabolanorum citrinorum partes .iiij.aloes partes quinque confice cum succo feniculi aut absinthij:aut endiuie.et est dosis earum a.ℨ.i.5.vsque ad.iij.et quidam ex lacte eius et farina oblatas faciunt et soluũt cum eis.et quidam faciunt cum aneto et zucaro et lacte ipsius.et quidam cũ carne citoniorum et mastice et lacte eius et faciunt solutiuum bonum. Posse. Dias.

ʒ.ij.radicis eius accepte cholerā: ꝛ phlegma depo nunt. succus eius obulo vno acceptus: aut cocliariū vnum omnia simi liter facere potest **Sera.** quoqꝫ auct. Dias. si de radice eius accipiatur. ʒ.i. ꝛ bibat cum melicrato. laxat ventrē. et pond⁹ duorū onolasat foliorū eius idem facit. ꝛ semen eius si de eo accipiat laxat cholorā et phlegma. et si sumat ex lacte ei⁹. ʒ.i. idem facit. Et idem auct. aben mesuai: Scebran ꝓprietas ē sicut mezeron. si aūt quis vult illuꝫ accipere preparet ipm sicut preparatur mezereon: nisi ꝙ loco absinthij ponantur rose ꝛ dragantum: ꝛ bibat ipsum cum aqua mellis aut cū rob: aut cum decoctione mellis: aut cum olere iameno. ꝛ dosis eius est ab vno kirat vsqꝫ ad. ij. Paulus: scebran laxat aquaꝫ citrinam quando bibitur cum sanich. ꝛ idem aucto. Aben mesuai: laxat melancoliam ꝛ phlegma. Et idem ſm librum quendam venenosoruꝫ id quod de ipso occidit est pondus. ʒ.ij. ꝛ abscindit fluxum qui accidit ab eo sedere in aqua frigida ꝛ proijcē ipsum super caput eius. Et idem aucto. Abix: scebran est calida ī tertio gradu: ꝛ sic. in prin. secūdi ꝛ est in eo cum hoc stipticitas ꝛ. acuitas: ita ꝙ qn̄ aliquis sumit de eo in potu inuenit ex eo stipticitatem in gutture suo. ꝛ antiqui utebantur eo: ꝛ inuenerunt in operationibus eius nocumentum habentibus cōplexionem ca. ꝛ ꝙ inducit potanti se fe. ꝛ cum hoc est malum habentibus emoroidas ani. ꝛ inducit fluxum sanguinis earum: quia vene ille de nā sua sunt fluxibiles. cuꝫ ḡ sentiūt siccitatē scebran ꝛ caliditatem facit eas tumescere plus ꝛ fluere: quia scebran operatur duabus qualitatib⁹ quas diximus: ꝛ etiam ꝓpter fluxibilitatem. ꝛ ille medicine que laxant cum stipticitate ꝛ acuitate sicut scebran ꝛ mezereon faciunt hoc. sed operatio rerum stipticarum que stringunt naturam: sicut sunt glandes ꝛ castanee: ꝛ grana passularuꝫ: ꝛ cortex granati: ꝛ similia istis ex medicinis stipticis ē operatio contraria operationi scebran: ꝛ mezereon: quare ipse stringunt ventrem: ꝛ stringunt illas venas: ꝛ abscindunt fluxum sanguinis ab eis. ꝛ scebran quidem quando rectificatur innamēto magno. ꝛ habet ꝓprietatem laxandi aquam citrinaꝫ ꝛ confert in colica ꝛ melācolia. ꝛ laxat phlegma grossum existens in iuncturis. ꝛ meli⁹ ex eo est cuius color est rubeus leue: habens cortices subtiles illud autem quod non est ita: sed est grossuꝫ ꝛ nō est rubeum: nisi parū: quando vis ipsum frangerē ꝛ non frangitur cito ꝓpter suam grossiciem: ꝛ hꝫ in eo quid simile filis est deterius. sed scebran qđ est perside deterius est alijs. ꝛ rectificatio eius est vt tu recipias ex ipso q̄titatem quam volueris ꝛ infundas in lacte ibi dimittendo die ac nocte: ꝛ caue ne plus dimittas: etenim debilitatur eius operatio ad expellendum chimos grossos: ꝛ oportet vt tu mutes lac in die illa ꝛ nocte bis aut ter: quia sic expoliatur a stipticitate ꝛ siccitate que est in eo ꝛ si vis admiscere cum alijs medicinis admisce cum his que conueniunt sibi sicut anisum maratrū ꝛ cyminum: ꝛ turbit: ꝛ myrabolani: quia ille medicine ꝛ si sint stiptice in sapore earum: nō tamen sunt ita acute sicut scebran: quia in eis est cōplexio que iuuat corpus plusqꝫ scebran: ꝛ iste subtiliant ipsum: ꝛ auferunt acuitatem eius. ꝛ quādo tu vis cum ipso curare colicam a ventositate grossa: aut phlegmate: aut ab opilatione: rectifics ipsū cum bdellio ꝛ serapino: ꝛ armoniaco: ꝛ fac cū his pillulas: ꝛ pone cū eis parum de stercore lupi qđ reperitur super terram album sicut cerusa: aut sicut lapis albus. ꝛ si vis ipsum extrahere de lacte ꝛ siccare infunde ipsum postea in succo endiuie ꝛ feniculi ꝛ solatri clarificato stando illic tribus diebus ꝛ tribus noctibus: deinde siccent ꝛ fiāt inde trocisci ꝛ ꝑparent cū modico sale indi: ꝛ turbit: ꝛ myrabolanoꝝ: ꝛ aloe: naꝫ inde eueniet medicina multuꝫ iuuatiua. in lacte v̄o scebran non ē aliqua bonitas: imo nocet ei qui accipit ipsum. ꝛ medici viatores occidunt cum eo multos propter ignorantiam ipsorum. ꝛ ego quesiui ab aliquibus eoꝝ que erat illa medicina quam dabant in potu: ꝛ sciui ꝙ erat scebran lac cum oleo sisamino ꝛ laxabant aliquos vsqꝫ ad mortem. ꝛ ex eis sunt aliqui qui accipiunt myrabolanos: ꝛ ponunt ipsos in coloquintida humida ꝛ extrahentes eos ab illa ponunt in alia: deinde vnum myrabolanum tm̄ dant in potu: ꝛ laxat donec occidat. et iste quidem medicine sunt sicut ignis: quare non debent nominari medicine: sed venena. ꝛ quidam ex eis sunt qui dant in potu karfati: ꝛ est in eo de medicina destructiua cōplexionis: ꝛ motiua doloris epatis ꝛ opilationis ipsius res quam impossibile est estimari. ꝛ quidam in potu dant de arthanita qua lauatur lana: ꝛ est prope maliciam karfatim: ꝛ de althit: ꝛ est herba que nascitur super flumīa. ꝛ lignū eius est rubeum. ꝛ folia eius videntur purpurea: q̄ quando inciduntur egreditur lac ex eis sicut ex scebran. ꝛ dosis scebran quando rectificatur sicut diximus cuꝫ alijs medicinis est a danich. i. vsqꝫ ad. ij. ſm **Jo. mes.** Solutōe educit phlegma v̄tutē. vehementer ꝛ aquam citrinam: ꝛ humores melācolicos ꝛ materias a iuncturis: ꝛ confert dolori earū. est ex medicinis magnis hydropisis. verum nocet stomacho ꝛ epati ꝛ desiccat corpus vtentis ipso. ꝛ consumit sperma ꝛ lac eius facit hoc vehementius. ꝛ facit cadere in febres. dosis corticis radicis eius est a kirat. ij. vsqꝫ ad. iij. ꝛ eius lactis a kirat. i. vsqꝫ ad. iij. Sed sciēdū ꝙ esula oritur in locis calidis ꝛ siccis: cui⁹ magnā copiam vidi sardinie ꝛ tunisi. ꝛ similatur multum herbe dicte lunarie: nisi quia esula lactescit: lunaria vero non. vnde v̄sus. Esula lactescit sine lacte lunaria crescit.

Escuthe	est pōdus. ʒ. ij.
Escula	.i. cibationes

Escunban. i. aromata frigida: vt sandalū rose ꝛc.

Etaltidos. i. fuligo appendens trabibus ꝛ parietibus ex fumo facta

Ethalodes	.i. fumosum

Ethaps. i. calidum pharmacum: ꝛ est tapsia ſm veritatem

Ethereogeneum.i.diuersarum naturaruz.et omogeneum.i.vnius nature
Enthendiuia .i.endiuia
Etercotraria est dolor capitis dispar: puta quando in altero temporum.s.dextro vel sinistro fortior fuerit
Ether .i.aer
Ethiopis radix et folia sūt phlebotomo sil'ia mag et multa hirsuta ad radicem caulem quadrangulum scabrum similem artio multis concauuz alijs semen herbo simile candidum:radices numerosas longas plenas molle glutinosas:gustum siccantes: crescūtq; vt cornua possunt videri.ꝓterea in ethiopia nascitur:et in india monte troadis.et ī messina colliguntur autumno:et siccantur in sole aliquot diebus ne estum sentiat ꝛc.et est bardana. Plinius cap.ethiopis
Etiopis idem
Ethiops idem
Etidum nomen est ponderis
Ethida .i.merulus auis
Ethion .i.personatia
Etropus est passio palpebre aut ꝓpter cicatricez aut ꝓpter crescentem carnem.conuersio.i.inuersatio:nam tropos grece conuersio
Etropis idem
Euanacotum vinum.i.bene nutribile:ab eu quod est bene et andosis.i.redditio
Euennus .i.eruca
Euecticum .i.summe sanum
Euentat .i.apit et resoluit
Euexia .i.bona habitudo
Euenum .i.ebenum
Euellere .i.trahere
Euers .i.dora
Euelan quid est.l.l.sandanich
Euiscus quid est.l.l.althea
Euistidos .i.hypoquistidos
Euiuestidis .i.herba hircina
Euolatio .i.aperitio.
Euodestera .i.odorifera
Euonia .i.almea
Euulsiuus .i.attractiua
Euulgimaria .i.saponaria
Euulsac .i.ceterac
Exacumetra.i.resilitio ossis:sed acrimata est qdam vicium in capite
Exagoras .i.in tumore positus
Exarchimata sunt dislocationes cōplete
Exacanton ꝭm Dias.ca.de licio:est arbor de qua fit licium que latine dicitur caprifolium
Exagium est nomen ponderis: et est idem quod aureus: et est sexta pars.ʒ.et est .ʒ.i.ß. ꝭm q ʒ. est nona pars.ʒ.de qua fit mentio in.ʒ. nunc vtimur .ʒ.pro octaua parte.ʒ.
Exafilo .i.linio
Exantimata Alexander ca.de psidracia et ex antimatibus.exantimata est in sūma cute vlceratio vel eleuatio subrubea et aspera similis his pustul' que ex vrtica vl' sudore nascuntur.hanc Theodorus priscianus scabiem vlcerosam maxime faciei esse dixit.Liber de doctrina greca. aliqui dicunt q sunt pustule rubee que fiunt in lingua.aliqui dicunt q est pustula rubea:nam exantis.i.rubedo.et illud vocabulum inuenies in littera bedonig:et in littera cui.sed prima expositio ē melior.et ipse pustule nostro ideomate vocātur vergines
Extabadri quid est.l.l.estabari
Exerantica sunt exsiccatiua.Diasco.cap. de aloe et in psalterio vbi nos habemus aruit cor meum greci habent exianthi cardiamu
Extenuatorium .i.resolutiuum
Exea .i.fructus sorbi
Exis.i.habitudo consuetudo:inde enexia:de qua supra in.l.enexia
Eximach.i.vt exuberet velamē ad extiora et apostemetur et impinguetur et inflet sicut furan
Exiture .i.empetigines
Exirimi est quoddam semen granificum quod ignoro
Exocades .i.emoroide
Excorion medicamen.i.excoriatiuum
Exuro .i.mingo
Exupera matricalis .i.herbena
Exugentes .i.mansentes
Exturban quid est.l.l.esturban
Ezaze .i.licium
Ezaize idem
Ezarbion .i.lolium
Ezabroc .i.satyrion
Ezebe .i.diptamus
Ezel haasce est planta que dicitur vitis alba
Ezesseassen idem
Ezehes.i. nomen corde instrumenti grauem reddentis sonum
Ezelinge fit de farina ī aqua et melle et oleo frixa
Ezeberule idem
Ezereascen .i.vitis alba
Ezedari .i.zinziber
Ezie sunt pisces
Eziar .i.trifolium
Ezimarion .i.tapsia

Sequitur de F.

Fauten .i.mentastrum
Faucen est spēs cāphore
Faudengi .i.boiobor
Fautencgū fluuiale.i.mentastrū
Fauderug .i.pulegium
Fauseeman .i.faseolus
Faudebenigi ara.origanū vl' pulegiū :qd magis videt' ex nomine:sunt tn̄ ambo eiusdē generis sicut patet per Serapi.verum faudebenigi aquaticum vel fluuiale vocat mentastrum.

Cap.ccli.

Fausel id est auellana inda:et similatur sine ē simillima nuci muscate:nisi quia pars vna est aliq'

liter acutior. & alia e plata ita q possit stare recte sicut calculus: qui in ludo dicitur pedes. in ceteri intus & extra nuci muscate similis est sine odore & sine sapore. nascitur inclusa in quadam lanugine simili folliculo serici. multotiens defertur inter alias species: maxime cum cinnamomo a casu. & ego vidi ipsum in suo folliculo. est stipticum ualde: & equiparatur sanda lis in frigiditate. Sera. li. aggre. cap. faufel. Faufel. i. auellana inda: est enim arbor faufel sicut arbor neregil & emittit cannulas in quibus nascitur faufel sicut dactili. & ista arbor non e i terris arabum. Et ide auc Isaac benara. Faufel est auellana indica: & est fructus similis nuci muscate in qntitate & colore suo. & sunt in ea ruge. & in sapore eius est paru calliditatis cu pauca amaritudine. & defertur ex sim & est frigida: & fortiter stiptica. Pos. Sera. Fortificat me bra. & virtus eius est sicut virtus sandali rubei. & confert apostematibus calidis: que quando non inuenitur ponitur pro eo ex sandolo rubeo: & me dietas ponderis ex coriandro recenti. est enim fortiter stipticum. & fortificat mebra. & est bonum doloribus dentium: confirmat dentes cōmotos & gingiuas sua stipticitate. & reprimit caliditatem oculi quando fit ex eo cohol aut emplastrum.

Fanma vel fania .i. pionia

Fabaria est quedam herba que dicitur faba iuersa: pro qua. l. l. faba inuersa

Faba fresa .i. faba fracta

Faba siliqua est fructus quidam quem nos vocamus baginellam

Faba hortensis .i. faba vsualis

Faba syriaca .i. faba greca

Faba alexandrina fm Io. Sera. est nomen ponderis ponderās fumenet tres: & sunt grana. xxxvi.

Cap. 252.

Faba egyptiaca

est legumen nostre fabe simile: sed sed Gal. libro secundo de alimentis cap. de faba egyptiaca. non est lupinus vt putauerunt aliqui: nam facit ibidem aliud capit. de lupinis. sed apud Auicen. libro secundo de faba egyptiaca: que & faba syriaca dicit. vnde Auicen. vocat eam fabam syriacā: quoniam de ipsa multū nascit in syria. sed vera faba syriaca e faba greca sed faba egyptiaca apud Io. Sera. est pōdus pōderans fumenet quatuor fm arabes: & sunt oboli quatuor: & sunt grana. 48. Dias. capitu. de faba egyptiaca. fabam egyptiacā multi poleticon appellant. in egypto nascitur & in asia: & in sicilia: & in stagnis nascitur: folia habens altitudinem & latitudinem habentia: florem ferēs croceum: que si multum floruerit perduntur folia. flos est in medio ipsius vbi est rotunditas quedam vbi silique ipse nascuntur. flores ipsi cinoria dicuntur ea ratione qua fferauolos dicuntur: q̄a hec est illis consuetudo ex argilla faciunt fferas: & ibi includunt ipsum semen: & sic ponūt vt nascat radix est grossior q̄ canne. cocta & cruda manducatur: que & collocassia appellatur: a quibusdam calcasia quod idem est: & ideo ad eius inuestigationem quere in. l. culcasia. semen eius comeditur siccum: & viride. color niger e & maior q̄ nra faba. Pos. Auic. Si fiat ex ea gargarism' cum lacte & sale contra egritudines spiritualium confert: & est cib' i egypto. & solutiōe educit aquam citrinam: & proprie semen eius. & succus ipsius & prouocat vrinam: & generat sperma. & expellit choleram & aquositatem eius cum facilitate. & potus ipsius fit ab vna tertia libre vsq ad duas tertias

Faba greca est nomen pōderis apud Auicen. & Io. Serap. & est fumenet duo. i. oboli duo: & sunt grana. xxiiij: nam obulus ponderat grana. xij.

Faba greca que apud nos vocatur syriaca: & alio nomine vocatur granum anescē: fructus est cuiusdam arboris magne similis iunipero: sed masculus: dulcis saporis: intus habens nucleum durum cuius arbor fm Plinium in proprio cap. vocatur lothos a grecis: apud arabes vocatur anesten.

Dias. cap. de agrifolio. vocat ipsum agrifolium: vt apparet in. l. agrifoliū in cap. lothos. vocat ipsū lothos. Isidorus: faba syriaca dicitur arbor magna fructum ferens maiorem pipere comestibilem: gustu suauē: inde & mella vocatur: sed nostro ideomate vocatur cicerafo pro quo. l. l. granum anesten: & litteram agrifoliū.

Faba lupina latine grece marisilium. Marisiliū est planta simillima elleboro nigro: folia tū molliora eo: & omnia diuisa. elleborus vero sementa aliqua habet: & hoc marisilium vocatur. semen eius durum coloris zafrani. aqua decoctionis eius valet contra rosulas: & dicitur q interficit mures

Faba inuersa latine: grece mentastrum: & romani vocant eam fabariam: & est herba cuius folia sūt sicut folia alkekengi: stipes ei' longitudis cubiti vnius aut duoꝝ aut plus: semen eius viride tēdēs ad nigredinē magnitudinis fabec omnis: habēs q̄si effigiem in medio sicut faseolus

Faba vsualis quid est. l. l. bakille

Facalia dicuntur quedam vlcera existentia i cōiunctiua oculi

Facalesis est bothormarien

Facaliesus idem Facaminos idem

Facera .i. dragantum

Facelizans. i. patiens apostema in substantia cerebri: quia corrumpit omnes virtutes eius: vt Gal. vii. particula āphoꝝ: & scdo de iterioribus: & pmo de accidēti: & morbo. Face Dias. cap. face frutex e minor: locis humidis nascēs: similis lenticule: folia tenera: & oblonga cū folliculis: semē simile lenticulis: in vno folliculo duo aut tria grana habēs nigra minora lenticula

Facsenus .i. arbor marien

Facos. i. lēticula Fachos idem

Facolien .i. polium

Facoes herba. i. agruli: & sunt senationes

Facus. i. lēticula: & facus e vna ex maculis faciei

Saculium .i.amomum
Sagoza .i.semen canapis
Sagas .i.centaurea minoz

cap.253.

Fagasmon Dias.

capit.fagasmon. Sagasmon quā multi apparine dixerunt: est planta quam vocant sanction: et est xifion: et est gladiolus segetalis folia habet iridi similia: sed minora: et angusta: et acuta sicut matheta. et hastā hʒ asperā et cubitalē cū floribus purpereis. radices sunt illi due puule et rotunde: vnam habēs super terram positam sicut bulbi minores. Altera est de subtus tenuis: et sup grossioz. nascitur locis cultis. superioz maioz est: et acrioris virtutis **Posse. Dia.** Cataplasmati bꝰ adhibita pustulas: et tumores corporis tollit. medicaminibus mixta: et supposita mēstruis īperat. cū vino bibita venerē stimulat. Itē cataplasmati īposita cū vino atqȝ thure sagittas vel stirpes educit. soluit etiaʒ ī guinuʒ collectionem. radix vero inferioz accepta infantiū interrocellicos medetur. de eo inuenies similit. si. l. l. lilium

Sagedenica. i. vlcera que serpunt comedēdo. Diasco. cap. dragontea. et cap. de alumine. nam grece fagin. i. comedere.
Sadenica idem
Sagelis .i.rhaphanus
Sagin .i.comedere
Sagitide sunt vene que sunt in carnositate faciei iuxta extremitates faciei et oris
Sagotide vene sunt iuxta fauces intra os q̄ phlebotomantur uice venarū que sunt sub lingua
Sagon apud Dias. dicitur saluia que ab eo elilis fagus dicitur cap. de elilissago
Sagnon idem
Sagus agria. i. lenticula siluatica: et ē lentigo aque
Sagus centaurea minor .i.centaurea minoz
Saki .i.lentes
Sakies idem
Sakiamos .i.almea
Salangemich. i. ozimum gariofilatum
Salangios siue falangion siue falangitis

Dias. cap. falargios. vgas habet duas aut tres aut plures: et flores albos similes lilio cum multa diuisura. semen est illi nigruʒ et grossum sicut lenticula. radicem habet tenuem minutam et viridem. postqȝ de terra tractum fuerit alterum colorem facit. nascitur locis cultis.

Pos. Dias. Huius folia et radices et semen et flores cum vino bibita ictus scorpionis mitigat. et morsibus venenatis occurrit.

Salangion idem
Salangia mischi idem
Salangion carfon .i.musca venenosa
Salcalbaileb arabice: latine vero spoliū serpētis

Sera. li. ag. ca. falchalbaibeb. auc. Diasco. Spolium serpentis quando coquit cum vino et distillatur ex eo in aurē cōfert ei multum. et quando colluitur os cum vino illo confert dolori dentiū. et iam admiscet quideʒ ipsum medicinis oculoꝝ ꝓprie id q̄d fuerit ex masculis. similiter facit dolori dentium si buliat cum aceto et colluatur inde os.

Salfanuen quid est. l. l. falfel

Cap. 254.

Falernium

vel falernuʒ vinū vocatum a falerna regione italie: que est prope neapolim. vnde Papias Neapolis oppiduʒ ꝓpe falernum vbi optima vina nascuntur ⁊c. et tale vinum vocatur similiter albanum. est eniʒ tale vinum in principio subdulce: et cum veterauerit austerum maxime efficitur. et vue similiter a quibus tale vinū exprimitur accipiunt denominationem ab illa regione: et vocantur vue falerne: quia de eis est copia in regione falerna. **Dias.** capit. quod incipit vinum album. pōt illud vinum dici vinū albanum: et dicit ꝙ est fortius falerno: et gustu subdulce: in principio ventreʒ et stomachum inflans ventrem mollit. digestionibus est inutile. et omnibus neruis contrariū et maxime capiti: quod cū inueterauerit austerū valde efficitur. vnde vinum italū q̄d falernū dicitur vtilius est: maxime vetus digestibile est: pulsum incitans. ventrem abstinet. eustomachū est. vesice contrarium. caliginē oculis inducit. multum bibitum totum corpus ledere potest.

Cap. 255.

Falfel

ara. gre. et lati. piper. **Sera** libro agg. cap. falfel auc. Dias. Salfel. i. piper: et ē arbor nascens in regionibus indie. habet semen quod sui ortu est longum simile faseol' et elongatur in forma sua: et est macropiper. et ītra ipsum sunt grana parua similia gergues: que quādo maturantur fit piper: et hoc quia separatur et fitsicut racemus: in quibus sūt grana parua: et sūt grana piperis. et quando colligitur pfecte maturꝝ est piper nigrum. sed quando colligitur ante maturationē est piper album: nam color eius est albꝰ et non recipit in colore suo nigredinem anteqȝ maturatur. et radix huius arboris est similis costo. eligendum est aūt ex nigro quod est nouum in quo non est res similis furfuri graue et plenum. sed album melius est illud quod non est rugosuʒ. albū et graue et longum est eligendū illud quod quādo frangitur apparet densum: habens grana que sūt intra ipsum inuicem iuncta: et acuti saporis: mordicans linguam cū calefactione. radix arboris huiꝰ vocatur falfanuen: et similis costo est. defertur ad nos ex terra indie. **Gal.** viii. sim. pbar. cap. piperis ꝺʒ translationē nostram. piper l radix costo maxime ꝺm virtuteʒ similatur. fructꝰ vero eius qui quodāmodo germinat est piper lōgum: vnde et humidius existit maturo. signum aūt est humiditatis eius: ꝙ faciliter cum imponitur perforatur: et q̄d non confestim mordet sed paula

tim incipit:permanet vero multum.qui vero q̄ñ
prematurus fructus albū piper est acrius existēs
nigro:id enim quasi superassatum est.vtraq3 aūt
sufficienter calefa- **Gal.** eodez li.⁊ cap. ẜz trāſ
ciunt ⁊ siccant. lationē arabicā. Sa-
por piperis est acutus.⁊ illud qḋ non maturū est
piper albū est.⁊ ipsum est acutius nigro:⁊ magis
pungens linguā:⁊ hoc est quia nigrū ꝑpterea q̄ꝛ
maturatur accidit ꝙ non recipiat adustionē:⁊ de
siccationem fortem:quia minuitur acuitas illa que
quidem remanet in albo.iste tñ due species sunt
desiccatiue ⁊ calefactiue fortiter.⁊ fructus quidez
eius quando incipit esse est piper longum.⁊ ꝑpt
hoc accidit ꝙ piper longum est humidius alio pi
pere.⁊ signum super hoc est ꝙ quando elongat
tempus super ipsum corroditur ⁊ pforat: etiam
quādo teritur non inuenit tritor in principio sue
contritionis punctionē multā.⁊ qñ incipit mordi
care non apparet mordicatio eius multa anteq̄3
gustetur.deinde remanet mordicatio eius tempo
re non paruo.sed piper albū est melius stomacho
alijs duabus **Dias.** cap.de pipere scḋm trāſ
speciebus. lationē nostrā.piper ar
bor est in india nascens in latere mōtis caucasi qḋ
soli obuersum est:foliā habens in similitudinem
iuniperi:cuius siluas serpentes custodiunt:sed in
cole regionis eius cū maturū fuerit incendunt: ⁊
serpentes fugantur igne:⁊ ex flāma piper rugosū
efficitur.Piperis aūt diuersus est fructus.naz qui
prius nascitur fructus oblongus ⁊ obrotundꝰ ap
paret.⁊ cum fractū fuerit inueniuntur infra illud
grana in sinapis modum: est aūt humide nature
qḋ aūt pmaturū non fit:⁊ album colligitur piper
albū dicitur.nascitur etiā aliud in modū botri:⁊
piper albū nominatur:quod nō coctū:sed crudū
colligitur.⁊ illud maxime sui fortitudine in colly
riacas virtutes intrat.⁊ tyriacis antidotis miscet
maturatū vero nigrū factum piper nigrum dici-
mus.eligimus aūt piper longū:quod cū frangit
strictissime granula sua coniuncta habet ⁊ coherē
tia veluti medulla gustu viscida mordens ⁊ calefa
ciens album dictū qḋ sine rugis sit calidissimū ⁊
graue.nigrum vero piper viscidius ē albo. Eligē
dum est aūt piper integrū ⁊ graue:plenum:⁊ non
marcidum.piper valet ad educendū lumbricū la
tum qui vocatur solea administratū:vt apparet ī
littera burnā **Posse. Sera.** Radix piperi
confert colice
⁊ doloribus frigidis.est ca.⁊ sic. est bona colice ⁊
ventositatibus:⁊ alijs doloribus frigidis.⁊ est si-
milis costo ẜm virtutem.⁊ piper nigruz acutiꝰ est
albo.⁊ album est debilius eo.⁊ virtus piperis est
calefactiua:attractiua cibi:⁊ puocatiua vrine: re-
solutiua:⁊ abstersiua obscuritatis visus.⁊ quando
sumitur in potu aut fit inunctio cuz eo:aut misce
tur in aliquo vnguento confert rigoribus febriuz
periodicarum.⁊ cōfert morsibus venenosis.⁊ expel
lit fetum:⁊ potissime si ī potu sumatur:vł assidue
comedatur.⁊ quando fit nascale cū eo post coitū
prohibet impregnationem.⁊ hoc similiter facit as
sidue comestum:nam iter prestat genitale.⁊ admi
nistratur in lohoc ⁊ syrupis qui sunt conueniētes
tussi:⁊ doloribus pectoris.⁊ fit linitio cuz eo ⁊ mel
le ⁊ confert squinantie.⁊ quando sumitur in potu
maxime cum granis lauri:aut folijs eius confert
tortionibus ventris.⁊ quando masticatur cū stafi
xagria ⁊ cum passulis facit descendere phlegma
ex capite:⁊ ipsum sedat dolorem.⁊ confortat vtu
tem digestiuam.⁊ ingreditur in confectionibꝰ spe
cierum quibus vtuntur sani in condimentis cibo-
rum ad prouocandum appetitū.⁊ quando miscet
cum pice resoluit scrofulas.⁊ quando miscet cuz
nitro abstergit morpheam.⁊ non est radix piperi
zinziber sicut putauerunt quidam:imo radix eius
est similis costo:que quidem calefacit ⁊ mordicat
linguam.⁊ attrahit humiditatem ad os quando
miscetur cum aceto.⁊ linimentum cū eo resoluit
apostemata splenis.⁊ si sumitur facit idem.⁊ quā
do masticatur cum stafixagria attrahit phlegma
⁊ est multoꝝ iuuamentorum. Et idē auct.mesuai.
Proprietas piperis est ꝙ prohibet impregnatio-
nem:⁊ maxime quando sumit post coitum.⁊ pro
hibet tortiones ⁊ ventositates que fiunt in stoma
cho ⁊ intestinis.⁊ exsiccat phlegma viscosum qḋ
aggregat in pectore ⁊ pulmone ⁊ intestinis.⁊ di-
gerit cibum.⁊ nocet febricitantibus. ⁊ siquis vtit
multum pipere prouocat vrinaz.⁊ si vtatur eo pa
rum prouocat ventrem.scamonea est contraria ī
hoc:⁊ facit hominem macrefieri. ⁊ desiccat sper-
ma.⁊ in pipere albo cum acuitate sua est humidi-
tas que auget in spermate. ⁊ mundificat epar: ⁊
ventrem:⁊ pulmonē:⁊ stomachum.⁊ confert mor
sibus venenosis.⁊ calefacit neruos:⁊ musculos:⁊
plus omni alia re. Paulus cap.de pipere. piper ē
cali.in.4°. gra.⁊ sic. in.2°. Ubi sciendum ne aliqui
erroris materia repleātur:ꝑpterea quia in presen
ti littera Sera.⁊ Dias.videntur cum Gal.nō mo
dicum discrepare dicentes ꝙ piper nigrum acuti
us est albo. Gal.vero ait ꝙ piper albū acutius est
nigro.⁊ ꝑpterea sicut ex verbis Dias.bene intuē
tibus est auide manifestum:piper album est dupli
cis generis. Est quoddam piper album quod fit
quando grana minuta que fuerunt in pipere lon
go incipiunt ingrossari:⁊ vnum ab altero incipit
separari:sed non factus est botrus vel racemus.⁊
aliud piper album quod fit cuz illa grana que fue
runt in predicto pipere albo ẜm debitam q̄ntitatē
fuerint aucta ⁊ intra se totaliter separata: sicut q̄
sunt posita in quodam botro vel racemo: ⁊ sunt
ꝑpinqua maturitati.primū vero piper albuz quo
niam sapit adhuc nām piperis longi:q̄ꝛ ei vicina
tur:participat adhuc de eius humiditate:cuiꝰ gra
tia non est multuz acutum. piper aliud album:de
quo diximus:quod est in medio inter maturitatē
⁊ principium generationis est satis acutum:quar
cum remoueatur ⁊ elongetur a pipere longo nō
participat humiditatem eius:⁊ est acutius seipso
cum venit ad maturitatē:ꝑpter quā amittit de eiꝰ
acuitate.hoc idem videmus in fructibus acetosis
que sunt in medio tp̄e acetosiores.hoc etiaz in se-

minibus est videndū.s.feniculis synapibus ꝛ cetera.ꝙ sunt acutiores ꝛ calidiores qui sūt in medio tempore ꝙ̄ qui sunt in extremo.sic ergo ad ꝓpositum:piper nigrū acutius est albo.s.albo quod ē in principio generationis:quia non habet multaꝫ acuitateꝫ ꝓpter hūiditatē quā participat:vt dictū est.ꝛ hunc respectum habuit Sera.ꝛ Dias.Et piper album acutius est nigro.piper album intellige quod est in medio tempore:quoniaꝫ cū nigrescit ꝛ maturatur amittit de eius acuitate.ꝛ ista fuit intentio Gal.cum dixit ꝙ piper album acuti⁹ est nigro.Sciendum insuper ꝙ in maiori q̄ntitate inueniretur de pipere albo:nisi qꝛ inficit̄ ꝓpt̄ ignē sed illud quod non contaminatur ab igne remanet albū ꝛ non rugosum:quod non potest esse nisi modice q̄titatis:qꝛ modicū ē illud quod ab igne impressionem non recipit.

Flagelsue	.i.ozimum
Faliel	.i.rhapharus
Falieli	idem quod supra
Falcios	.i.flos sambuci
Folosios	.i.mellissa
Falocos	ideꝫ est quod supra

Falcon grece falco auis rapax a falcatis ꝛ curuis vnguibus dicta

Famachest	.i.agnus castus
Famachost	idem quod supra
Famacolos	.i.faborola

Cap.256.

Famechi ara.gre.fanech:vl̄ fenic:vel lapis de barchin:latine vo dicitur pumex.

Sera. libro aggre.cap.famechi.i.pumex:ꝛ ē lapis ð barchin.i.lipari:oportet ꝙ eligatur ex eo multū foraminosus:durus:ꝛ frangibilis:leuis:albus:in quo non sunt lapides. ꝛ modus cōbustionis eius est ꝙ accipiatur ex eo q̄titas ꝛ pōatur in prunis:ꝛ quando fuerit ignit⁹ extrahatur ꝛ extiguatur in vino odorifero:ꝛ hoc fiat ter tertia vice quando extrahitur ab igne non extinguatur i aliquo:sed dimittatur infrigidari per se postea teratur ꝛ reponatur. Dias. capit.pumex.eligend⁹ est leuis:fragilis:alb⁹ ꝛ sine lapide.cōburitur vo sic.mitte illum in carbonibus viuis q̄diu ignescat:ꝛ postea extrahens vino odorato extingue.secundo id fac simili modo.tertio calefactum extrahe ab igne tere ꝛ repone.virtus est ei stiptica:termantica:ꝛ purgatoria.

Posse. Dias. pumex oculoꝝ cicatrices lipidat ꝛ vulnera replet ꝛ consolidat:ꝛ aufert carnem supfluā oculorum.ꝛ quando teritur ꝛ fricantur inde dentes ꝛ abstergit eos.ꝛ administratur ad abradēdos pilos.Theophrastus i ꝓprio cap.si miscetur antidotis dentifrigijs ꝛ smigmatibus abradit asperedinem:ꝛ leuigat ꝛ constringit:ꝛ coercet. Sera. Pumex habet v̄tutem stipticam: stringit enim gingiuas: ꝛ abstergit oculū ꝛ aufert maculam que est in eo.ꝛ replet vlcera: ꝛ consolidat ea.ꝛ aufert carnem superfluam que in eis est.

ꝛ quando teritur ꝛ fricantur dentes abstergit eos ꝛ si mittatur in vas vini non permittit ipsum amplius bulire.Et idem auc.Gal.ingreditur in medicinis que abstergunt dentes quando non ē adustum:sed quando aduritur fit subtilior: nam acquirit ab igne reꝫ adustam calidam que aufertur ꝛ separatur ab ea qn̄ lauatur: ꝛ clarificat dentes ꝛ abstergit eos:ꝛ hoc facit ꝓpter sui asperitatem ꝛ facit fortasse hoc ꝓpter eius virtuteꝫ abstersiuā ꝛ ꝓpter hanc causam cornua quando aduruntur abstergunt dentes.

Familla pupille	.i.fūmitas
Familos	.i.vsnee
Familios	idem quod supra
Fanax	.i.panax
Fanasi	idem quod supra
Facasibron	.i.cicer imperatoris
Fanoch	.i.pumex
Fanchea	.i.fungus
Fanseolos	.i.vmbilicus veneris
Faugekest	.i.agnus castus
Famanchest	.i.piper eunuchorū
Famichest	idem quod supra
Fanilion	.i.psilium
Faras	.i.equus

Cap.257.

Farasion ara.vel marmacur: grece philoflores:latine vo prassiū. Sera. libro aggre.cap.farasion. Farasiō.i. prassium est herba habens ramulos multos egredientes ab vna radice:ꝛ super ipsos est borra panca:cuius color est albus.ꝛ virge eius sunt quadrate.ꝛ folia eius sunt in longitudine policis: obrotūda:rugosa:seu aspera:super que est borra.ꝛ semē ꝛ flores eius sunt diuisa per ramos eius. ꝛ semen eius rotundum ad asperitatē tendens.nascitur in campis ꝛ in edificijs domoꝝ. Dias. ca.de marubio. Marubium vel prassium frutex est ex vna radice multas virgas habens albas ꝛ aspas ꝛ quadras:ꝛ folia similia digito maiori ꝛ obrotunda:aspa:alba ꝛ rugosa:ꝛ gustu amara.semen est illi obrotundum:ꝛ verticulosuꝫ: ꝛ asperum.nascitur in locis multis. Gal. viij.sim.phar. capit. de prassio ꝯm trāslationē arabicam.sapor eius est amarus.ꝛ virtus eius calida.ꝛ sic.in secundo gradu:vnde abstergit ꝛ resoluit Auic. l.ij.cap.de prassio.Prassium est herba amari saporis.inquit Oribasius non sunt calefactio eius ꝛ exsiccatio ipsius fortes alij aūt dixerunt ꝙ est ca.in tertio gradu:sic.in secundo.est aperitiuum:abstergit ꝛ liquefacit ꝛ resoluit ꝛ incidit. Posse. Sera. inquit apit opilationes iplenis ꝛ epatis.ꝛ mūdificat pulmonē ꝛ pectus p screatum. ꝛ prouocat menstrua quando bibit. ꝛ qn̄ ponitur exterius abstergit ꝛ resoluit.succus auteꝫ foliorum eius postq̄ȝ est desiccatus in sole resoluitur cū melle ꝛ administratur ad visum acuenduꝫ ꝛ fit cum eo sternutatoriū ictericis ad mūdificādū

infectionem coloris.et administratur cũ medicinis ad dolorem auris antiquum:et potissime cũ medicinis aperientibus instrumenta auditus.et dat' succus eius illis in potu qui sumpserunt medicinas mortiferas:verũ nocet renib⁹ et vesice.et emplastrum cum foliis eius et melle mũdificat vlcera sordida et euellit panariciũ et carnẽ putridaz.et sedat dolores lateris.et fit emplastrũ cum marubio et sale:et confert morsui canis rabidi. **Dias.** folia eius sicca vł' succus folioꝝ eius:vel semen eius elixum et bibitum cum melle ptisicis:et tussientibus:et asmaticis prodest.thoracez purgat maxime iris illyrice mixta purgãdis vtiliter mulieribus adhibetur.secundinas excludit.diu parientibus subuenit.vesice et renibus contrariũ est.melle addito vulnera purgat et illa detergit.pascentia vulnera cõpescit.dolorem lateris tollit.succus siccatus melle et vino addito caligines oculoꝝ detergit.ictericis naribus imissus fert auxilia.cuz oleo ro.succus eius auriũ dolorem mitigat. **Auic.** Succus eius cõfert dolori auris antiquo:et mundificat et aperit meatus auditus:et remouet antiquum dolorẽ eius. succus eius cum melle est conueniens ad acuendũ visum. mundificat pectus et pulmonẽ per eductionẽ sputi.est aperitiuum opilationum in epate et splene et renibus prouocat menstrua.et mundificat matricem.fit ex eo emplastrum cum sale ad morsũ canis rabiosi.

Farcha.i.cultra que ponitur in lecto
Farchali.i.cyminum album:et est siseleos

Farcal	idem quod supra
Farfag	.i.portulaca
Farfagi	idem quod supra
Farfadin	idem quod supra
Farfala	.i.vngula caballina

Farmacum interpretatur imutãs:inde farmacia quelibet medicina multũ imutans quocunq; modo imutationis:sed nos appropriamus tale vocabulum medicinis laxatiuis

Farmacon	idem quod supra
Farmacodis	.i.calida medicamĩa
Fares	.i.diuisio
Faresi	idem quod supra
Farelabron	.i.hypoquistidos
Faringes	.i.fauces

Farinx.i.gurgulio:vł' faris:vel falris:idem quod supra:inde venit varigides.i.vene que sunt in faucibus et sub lingua

Farigerasi	.i.arbor licii
Farigeras	idem quod supra

Farina dicta ẽ a farre ex eo ꝙ ex ipso primo facta fuit:pro quo.l.l.beuda

Faricos	.i.febris causon
Farisiricon	.i.prassium
Farugium	.i.vngula caballina
Farfugium	idem quod supra
Fersium	.i.vlcera oris
Fargarium	.i.cicer impatoris
Farfurungi	.i.sparagus

Far est genus mollificationis de quolibet grano panico si rotundetur et excorietur.sed far quãdo simpliciter ponitur de farre spelte intelligitur. et similiter aliquando dicitur ꝙ est mus

Fasa	.i.diptamus

Fassale est species trifolij:et vocatur fulla
Fastasa idez quod supra Fastagnion.i.fagasinõ.
Fassana.i. grana impinguatiua et semen cuiuslibet speciei trifolij

Fascanon	idem quod supra

Faseolus quid est.l.l.lucbia

Fasel	.i.piper
Fascegallicus	.i.salinnca
Fasce	.i.agrimonia
Fasianus	.i.fasianus auis
Fasili	.i.fasculi

Fassis gallicus.i.spica celtica in antidotario virili in mitridato minori:et ĩ oleo nardino:et alijs pluribus antidotis sic vocatur:eo ꝙ a gallia in fassiculis defertur:pro qua.l.l.spica celtica

Fassion	.i.pabulina

Fasolaria herba est similis herbe faseoloꝝ:sed folia sunt vtcũq; minora et alba vt elilisfagus. ꝯstringit sanguinem ꝭm Plinium.et succus eius despumatus et bibitus stringit emoroidas:et superponitur cum bombice similiter

Fasuricon	.i.syricon
Fasuasa	.i.fulla
Fasubleon	.i.cymbalaria
Fatar	.i.fungus
Fatranoin	.i.vsnee
Faranois	idem quod supra

Fauorola vermis:quid est.l.l.gaudei

Fauacia	.i.faba inuersa
Faucion	idem quod supra
Fauech	.i.pumex
Fauechi	idem quod supra
Faueblion	.i.barba siluana
Faziza	.i.epithimum
Fazileos	.i.cantarides
Fasisac	.i.cetarac

Cap.258.

Fead arabice.latine terpigo:et est piscis stupefactiuus.

Sera. li.aggre.capit.fead aucto. Gali.hoc animal est marinum:et est illud quod inducit stuporem. qñ tãgit' cum eo caput habentis sodam remouet dolorez stomachi suo tactu. et ego expert⁹ sum in his duobus et non repperi iuuamentũ:et estimaui ꝙ oportebat me tangere caput habẽtis sodã cũ pisce ipo viuente:et sic conferre sicut faciunt alie medicine narcotice:et feci sicut cogitaui et inueni conferre. Et idem auc. Dias.quando superponitur habẽti sodam antiquam.confert.et quando fit suppositorium cũ eo stringit anuz egredientem extra. **Gal.** iiij.de accidente et morbo cap.viij.dicit ꝙ inducit stuporẽ infrigidãdo spiritũ

Feisefelem	.i.dans digestionẽ
Feilneragi	.i.licium
Feigel	.i.piganum

Febison .i.spargula
Febrissagia.i.centaurea maior ꝛ minor
Febelzeragi .i.arbor licij
Feburem.i.gariofilata:ꝛ est herba sic vocata
Feburegi idē qđ ſ Fecabron.i.muscata maior
Fecabackim.i.squinātū Fecabrion idē qđ ſ
Fecetola est quedā auis parua satis sapida quā nominat Dias.in.l.cauras
Feda.i.fex vini vl aceti que cocta reponit᷑. Paul' cap.de asmate fedis:que est fex vini cōbusta
Fese .i.agrimonia
Feferon.i.matrissiluia Fefeus.i.guete
Feferion idem quod supra
Fefūdegi.i.confectio de melle sicut penidie: ꝛ in lingua nostra vocatur sisami
Fefulac.i.alaca maris Fegere.i.ruta
Fegeron.i.vsnee Fegemastron.i.epatica
Fegestron idē qđ supra Fegos.i.fagus arbor
Fegoloson.i.arbor licij Fegolosion idē qđ ſ
Fetridem est quidam sapor sic vocatus
Fekibron.i.almea Fekasus.i.polium
Felason.i.hypericon Felabzan.i.os mūdi
Felasaf.i.agnus castus Felda.i.argentum
Felengemicb est genus quoddam basiliconis
Felenreng.i.genestra Cap.259.

f Eleg. Sera. li.aggre.capi. feleg Feleg assimilatur grano sinapis. ꝛ ingredi᷑ in vnguentis odoriferis. est ca. ꝛ sic. in secundo gradu. Posse. Sera. resoluit ꝛ aperit opilatiōes Et idem aucto. Isaac: aperit opilationes capitis fortificat cerebrum. ꝛ est in figura sua sicut granū sinapis sed maius. ꝛ habet ligna parua sicut nocb ꝛ melius ex eo est maius: ꝛ fortioris odoris: ꝛ grauius. ꝛ deterius est leue nigrum
Felemechi .i.calamētū fluuiale
Felema idem quod supra
Felemenichi.i.ozimū gariofilatum
Felfelum.i.piper Felleaum.i.alarus
Felleaunm .i.allauum
Felleza.i.herba paralysis Felmea.i.pionia
Felememiki.i.ozimum gariofilatum
Felifelciti.i.agnus castus Felicon.i.folium
Felisselan.i.agn' castus Felix vini.i.fex antiq vini
Feligearagi.i.arbor licij Felicula.i. polipodiū
Felichinū ſm qſdā ē portulaca habēs lac: ꝛ ē portulaca agrestis: ſʒ falso: ſʒ qd est.l.l.fellichinum
Felzebargi vl' melius felchabaragi: ꝛ est arbustū vnde fit licium: ꝛ latine vocat᷑ caprifolium: grece aūt licios.l.l.hadhad
Felucarangi idē qđ ſ Cap.260.

f Elch vel fedhe ara.gre. fida: lati.argentū. Ser. libro aggregationum Felch argentuʒ infrigidat ꝛ desiccat. scoria est stercus argenti. ꝛ est bona scabiei ꝛ pruritui. ꝛ est bona vlceribus: ꝛ ꝑpter hoc ingreditur in vnguentis que conglutinant vlcera: ꝛ consolidant ea: vnde ipsa scoria est desiccatiua. Auic. li.de viribus cordis ait q argentum ꝯfortat cor.

Cap.261.

f Emezeg ara. latine stannuʒ Ser. li.aggre.ca.femezeg.femezeg.i.stannū ꝛ est fri. ꝛ sic. defertur ex fitalare siue visabar. effoditur ex mineris terre. ꝛ inuenitur in frusta. ingreditur in operationibus alchimie ꝛ in medicinis oculoꝝ. ꝛ quando teritur ꝛ bibitur confert puncture scorpionis
Feminice.i.palma Femilon.i.daucus
Femilion idem qđ supra Femulon.i. atriplex
Femusac.i.vsnee Femur.i.epar
Fenarium.i.polium Fengarion.i.anax
Fengalion idem qđ supra Fengasos.i.fungus
Cap.262.

f Enefilig vl' fenefigi ara.gre.leucis: latine viola. Sciendum q tria sunt genera violaꝝ: vt Diasco. dicit cap.leucis. sed tñ Ser.li.ag. cap.fenefilig. non loquitur nisi de vno. s. viola purpurea: qm̄ vsus eius conuenit magis medicinis: ſʒ alia duo genera sunt species chieri: sicut apparet in littera cheiri. Sera. li.ag.cap.fenefilig. Fenefilig.i. viola: ē herba cuius folia sūt minora folijs cussus ꝛ nigriora: ꝛ non elongantur multum ab eis in figura sua. ꝛ habet stipitem egredientem ab vna radice. ꝛ est super eum pilus ꝛ in sūmitatibus eius est flos boni odoris: coloris purpurei. nascitur in locis vmbrosis ꝛ asperis.
Gal. vi.sim.phar.cap.de viola ſm translationem nostram: folioꝝ huius herbe ſb stātia ē subfrigida ꝛ aquosa. v̄tus eoꝝ infrigidat parū. Dias. Leucis.i.viola: omnibus est nota est enim in floribus habens distātiam: quia melliuū albū ꝛ purpureū florē ostēdit.
Jo.mes. cap.de violis. viole sunt medicina tēperata conueniens: ꝛ fit per eas male qualitatis permutatio: ꝛ nature solutio melior est quecunq ex primis: qm̄ non inuenit eā calor resoluens virtutem: aut pluuia dissipans. frigi.ē hu. in primo gradu. ꝛ que sicca est minus est hu. ꝛ minus fri. est enim in recente humiditas superflua supergrediens caliditatem eius a qua est perfectio ꝛ species. Cum aūt exsiccatur ꝛ resoluit humidum superficiale ipsius manifestatur amaritudo eius que est ꝑpter caliditatem que fuerat sepulta: ꝛ est tunc calida plus ꝛ minus hu. est enim in recente hu. superflua: ꝑpter quod que recens ē solutione per ventrē educit lambificando. que vero sicca est educit dissoluendo. ꝛ ipsa quidē est infrigidatiua: narcotica: sedatiua doloꝝ calidoꝝ: ꝛ extinctiua inflāmationū: ꝛ lenitiua: ꝛ solutiua. est ex debiliter soluētibus: ꝛ figuratur cū alijs laxatiuis ꝛ ꝑpt᷑ hoc quidā addunt q̄titati eoꝝ medietatē ex turbit: ꝛ faciunt trociscos: ꝛ vigorant cum hoc operationē eaꝝ. ꝛ quidam addunt scamoneam. ꝛ ꝛ ipsa quidem ꝛ oleū earum ingreditur in emendationem medicinaꝝ acutarū. succus aūt ipsarū ꝛ syrupus ex eis soluit leniendo. ꝛ viole sicce educunt dissoluendo. ꝛ ipse quidē condiuntur cū zu

caro ꝛ melle:sed cū melle sunt maioris abſterſiōis ꝛ minoris alterationis:ꝛ cū zucaro ꝯtrariū faciūt ꝛ ſcito ꝙ non ſuſtinent de decoctione aliqd q̄ fit ſuperfluitas:ꝛ ſuccus eaꝝ ſilr.ꝛ corroborat̃ acetum cum infuſione earū:ꝛ fit mirabile febribus multe inflāmationis.ꝛ eſt meli⁹ oleū eaꝝ.fundamentum cui⁹ eſt oleū onfancinū aut amigdalinū.

Poſſe. Gal.
Ipſa herba tam p ſe q̄z cū alfitis ſuppoſita remediū calidis preſtat phlegmonib⁹:ſuppoſita aut in orificio ventris inciſionē patientis vel in oculis.

Sera. ṽtus ei⁹ eſt que lenificat ꝛ ſedat apoſtemata ca.qñ ponit̃ ſup ea ſola:aut cum farina ordei.ꝛ confert inflāmationi que fuerit in ore ſtomachi ꝛ in oculo.ſed flos eius cū hoc ꝙ ſedat inflāmationē oris ſtomachi:habet ꝓprietatē relaxandi cholerā.ꝛ fit emplaſtrū cum folijs tm̄ huius herbe:aut cū ſanich:ꝛ infrigidat:ꝛ confert apoſtematibus calidis oculoꝝ:ꝛ exitui ani.ꝛ dicit̃ ꝙ flos eius a ꝓꝑetate que eſt in eo qñ bibit̃ cū aqua ꝯfert ſquinantie: ꝛ epilepſie que accidit pueris:ꝛ ē illa que vulgariter dicit̃ mater puerorū.Et idē auc.Aben meſuai: de ꝓꝑetate ei⁹ laxat choleram a ſtomacho:ꝛ inteſtinis:ꝛ confert inflāmationi que eſt in eis:ꝛ ſode:ꝛ ſquinantie que accidit infantibus quando ſumit̃ cū aqua ca. ꝛ quādo aliquis vult de ea exhibere in potu ad laxādū ventrē exhibeat ab ʒ.iiii.vſqꝫ ad.vij.

Diaſ. flos purpureus ſedat inflāmatioēs oris ſtomachi:ꝛ oculoꝝ.ꝛ aqua huius floris ꝯfert ſquinantie.laxat cholerā a ſtomacho: ꝛ inteſtinis ꝛ ꝯfert inflammationi que eſt in eis.folia eius ſūt ſicut folia cuſſus:ſed minora ꝛ rotundiora:ſꝫ mellinus color medicine neceſſari⁹ eſt:qui ſucc⁹ elixatus ꝛ fomento adhibitus tumores ſtericos curat menſtruis ĩpat.ceroti mixtus ragadias ani ad ſanitatē ꝑducit.melli adhibitus puſtulas ꝛ inflammationes tollit.ſemē ei⁹ cū vino bibitū.ʒ.ij.aut ſuppoſitum menſtruis ĩpat.aborſū facit.radices ei⁹ cataplaſmatibus adhibite cū aceto ſplenem ſiccāt podagricis medicant̃.Sed viola alba ꝑiectorie ē ṽtutis:ꝛ extenuatorie:ſed flos plus.decoctio autē herbe menſtrua ꝓuocat:ſi poſt partū nō ſequat̃ fetū mortuū extrahit:ꝛ vinū corrūpit:ꝛ educit.matricis inflāmationē ſanat fomento: ſi tam fortis eſt mulier:ſi non in peſſario poſita omnia ſilr facit.

Jo.meſ. Solutione educit cholerā ꝛ alterat eius exceſſum.ꝛ viole ꝯferūt inflāmationibus oībus.ꝛ ſedant ſodā factā a calore vehementi.ꝛ ſunt ſomnifere.ꝛ faciunt corizā. ꝛ leniunt pectus:ꝛ guttur. ꝛ conferunt vuce:ꝛ ſquinantie.ꝛ iuuamentū eoꝝ magnū eſt apoſtematib⁹ pectoris:ꝛ pleureſi.ꝛ ſedant ſitiꝫ.ꝛ ꝯferūt ſicce opilationi epatis:ꝛ apoſtemati ei⁹:ꝛ calide ictericie.ꝛ ſunt iuuamenti magni in febrib⁹ inflāmatiuis:ꝛ ſiti per eas.doſis potio eaꝝ ē ab.ʒ.iiij.vſqꝫ viij.ꝛ ſucci eaꝝ ab.ʒ.i.vſqꝫ ad.ij. ꝛ ſyrupi eaꝝ ab.ʒ.iij. vſqꝫ ad.iiij.ꝛ conditi eaꝝ ab.ʒ.i.vſqꝫ ad.iij.

Fenden .i.cor
Femon .i.dactilus vel palma

Fenicha grece:latine dactili:vnde greci palmā fenicē dicunt:eo ꝙ diu duret ex nomine auis illi⁹ fenicis: que multis annis viuere ꝓhibet̃ ꝛc.ſed ĩ li. de doctrina greca ſcribitur fenichion dactilus: inde feniceus color.i.color dactili. ꝛ ab hoc vocatur diafinicon:ꝛ diafichion:ꝛ oxifenicea.vbi ſciendū ꝙ color dactili eſt color tendens ad rubeū:vt apparet in.l.anagallus.nam dicit Diaſ.ꝙ ipſius ſūt due ſpecies:vna habet colorē celeſtē: ꝛ alia habet colorē dactili.

Sera. ṽo dicit ꝙ vna eius ſpēs habet celeſtem:ꝛ alia habet colorem rubeū:ſic ꝙ vbi dicit Diaſ.colorē dactili:Sera.dicit colorē rubeū:ꝛ hoc ſilr apparet in littera barſiarbai. Cap.263.

Feniculus

lati.gre.maratrō ara.bazienis:vel baicnegi:vel bakaſinech.

Sera. li.aggre.ca. bazienis auctori.Gal.Bazienis.i.feniculus:eſt ex eo domeſticus ꝛ agreſtis.Domeſticus oībus eſt notus.cuius ṽtus eſt ꝑma que calefacit in tertio gradu ꝛ deſiccat in.i.ſcḋa ſubtiliat.tertia generat lac.ꝛ agreſtis dicitur maritimus vel montan⁹.radix ei⁹ ꝛ ſemē ſunt fortioris deſiccatiōis q̄z radix ꝛ ſemen domeſtici:qm̄ in domeſtico eſt parum ſtipticitatis.

Gal. vij.ſim.phar.cap.de maratro.Maratrꝫ.i.feniculus:calefacit quidē fortiter: vt ex tertio iam poſſit gradu exiſtere:ſiccat aūt non ſimiliter ſꝫ ẜm primū:ꝛ ꝓpterea lactis generatiuū eſt:ꝛ non generaret ſi ſiccaret fortiter.ſuffoſis aūt auxiliat̃ ẜm eandē rationem.Eſt vero ꝛ alius feniculus ſilueſtris quē vocāt ꝓpter magnitudinē equinū feniculū:cui⁹ radix ꝛ ſemē ſiccioris eſt ṽtutis alio qui apud nos eſt.ꝛ mihi videt̃ exīde ꝙ ea que ẜm ventrē ſiſtat ꝛc.Et idem.vi.ſim.phar. ca. hypomaratrū vocat feniculū iſtū ſilueſtrē hypomaratrū:vel feniculū erraticū:vel caballinū: ſiue equinū.

Diaſ. ẜm tranſlationē noſtrā:feniculus calefacit manifeſte ꝛ deſiccat mediocriter.

Poſſe.Gal. Feniculus generat lac in māmillis.ſuffoſiones curat.ꝛ eſt diureticus: ꝛ menſtruoꝝ eductiuus.ꝛ feniculus ſilueſtris ſiſtit ea q̄ ẜm ventrē:eteni adeſt ſtipticitas maxima ei.huiuſmodi igitur nō ſolū radix:ſed multo magis ſemē catrio ſimiliter exiſtit.ꝛ poteſt etiā lapides frāgē ꝛ ictericos ſanare:mēſtrua ꝓuocare ꝛ vrinas mouere.alius ṽo equinus feniculus eſt cui⁹ ſemē rotundū eſt ſemini coriandri ſilr:ſilr ṽo in ṽtute ſemini alterius egni feniculi:debili⁹ tñ.

Auic. li.ij.cap.de feniclo Fenicul⁹ hortulan⁹ ca.eſt in.ij.aperit opilationes.acuit viſū:ꝛ ꝓꝑe gūma ei⁹.ꝛ ꝯfert in initio aque:ꝛ apud ei⁹ deſcenſuꝫ Et Democrit⁹ qḋē eſtimauit ꝙ venenoſi vermes paſcūt feniculi recentis ſemē:vt eoꝝ viſus ꝯfortet̃ ꝛ vipere ꝛ ſerpentes fricant oculos ſuos cū egrediūt̃ de cauernis ſuis poſt hyemē ſup ipſū vt illuminentur oculi.qḋ humidū ē lac exuberare facit ꝛ ꝓꝑe hortulanū.ꝛ qñ bibit̃ cū aqua fri.ꝯfert nauſee:ꝛ inflāmationi ſtomachi.ꝛ ei⁹ digeſtio ē tarda

⁊ eius nutrimentũ ē malũ. ꝓuocat vrinā ⁊ menstrua. ⁊ siluestris ꝓpe frangit lapidē. in ⁊reno qdē ⁊ fluuiali est iuuamētũ ad renes ⁊ vesicā: ⁊ ꝓprie confert siluestris distillationi vrine. ⁊ mũdificat fetas. ⁊ qñ comedit̃ radix cũ semīe suo stringit ⁊ cōfert febribus antiqs. ⁊ datur in potu cũ aqua fri. ⁊ confert nausee: ⁊ febribus: ⁊ inflāmationi stomachi ex eis. confert ei⁹ decoctio cũ vino morsui vermiũ venenosoꝝ ⁊ cũ aqua. ⁊ terit̃ ei⁹ radix ⁊ ponitur sup morsũ canis rabiosi ⁊ confert. **Dias.** feniculus lac māmillis generat. comestus vrinā ⁊ menstrua educit. ⁊ cataplasmatibus adhibitus cũ ptisana comestus id facit. elixatura eius bibita nefreticis ⁊ vesice dolori medet̃. vrinā ꝓuocat. morsibus venenatis cum vino occurrit. menstruis impat. egris nauseā tollit cũ aq̄ bibit⁹ feruorē stomachi extinguit. radix ei⁹ cũ melle cocta morsus caninos ad sanitatē pducit succ⁹ folioꝝ ⁊ vgaꝝ ei⁹ ī sole siccat⁹ ɔfectōib⁹ oculoꝝ miscet̃: ⁊ caligines ocl'oꝝ detergit. semē ei⁹ viride expressũ succũ dimittit vt supra vtile. In hyberia succũ ei⁹ p lachrymo vēdũt. iste .n. lachrym⁹ .i. succus oībus causis oculoꝝ opitulat̃. radicis vō succus idone⁹ est ad multa: maxīe tñ ad vicia oculoꝝ facit. leuiter enī calefacit ⁊ mollit calidam viz feniculi: non tñ simplicē: sed ꝙ ei etiā austeritas mixta sit gustus ostendit. ⁊ multa pterea p quā vl' soluendi vel extenuandi etiā siccandi expmit potestatē. traditũ est in libris serpētes annuā senectutem feniculi degustatione deponere. ⁊ oculoꝝ caligines succũ ei⁹ excludere. vnde intelligi datũ est easdē virtutibus ⁊ corpibus humanis vtiles esse: sicut postea expimēta docuerũt. succus ḡ cuȝ melle actico mixtus vetustissimā caliginē discutit. auribus purulentis idē succus infundit̃ ⁊ vermiculos q in eisdē nascunt̃ interficit. radix ī ptisana cocta laxat renum densitatē. hydropicis potata ex vino succurrit. veretro laborantib⁹ ex vino cocto fomētũ vtile subminīstrat. ipsa cũ oleo trita eidem cause medet̃. tumores ⁊ que cita ⁊ repentina indignatione ɔmota sũt: folia ei⁹ aceto trita dissoluũt. aduersus ictus scorpionũ ⁊ serpētũ optimũ semē ex mero sũptũ. sili mō tēperatũ venerē stimulat. vrinā eijciet. pulmonis ⁊ iecoris iniurias abijcit. abũdātiam lactis puerperis prestat. stomachũ dissolutũ abstringit. cũ aqua nauseā sedat. nec est illud piculũ etiā si in febre sumat̃. vulnera canini dentis melle illinitũ purgat ⁊ sanat. Feniculus agrestis maior est pdicto ⁊ semine ⁊ frutice. semen vō sile cathrio hȝ ⁊ radicē odoratā. hic fenicul⁹ ali⁹ ē a peucedano: qͣuis multi peucedanũ agrestē feniculum vocent. nam Dias. diuersũ facit cap. ō peucedano a feniculo agresti: cuius elixatura vrinā ꝓuocat. ⁊ apposita illud facere pōt. semen eius ⁊ radix abstinent ventrē. morsib⁹ veneatis occurrunt. calculos frangunt. ictericis subueniunt. Est alius feniculus agrestis rusticus q dr̃ a Dias. cap. hypomaratron hypomaratron vel maratron agrion radicē habet candidā: ⁊ semen vt cathiros: vrinā mouēs: ac lapides in vesica frangens. pōt etiā arcuatũ morbum deducere: ⁊ a serpentib⁹ vexatis mederi. folioꝝ aũt eius decoctio data potui illud efficit qd feniculus vsualis. Postea subdit: tradit̃ etiā aliud feniculi genus minoribus folijs ⁊ angustis ⁊ veluti longis: ⁊ ībecillibus cũ vtute: sed folia similia habet myrto circa que anuli sunt longi. radix eius remordentis atq; redarguentis vtutis est ⁊c. h tex. in Dias. nostro deficit.

Fenicul⁹ roman⁹. i. anisũ Fenicul⁹ algul. i. peucedanũ Feniculus marit̃im⁹ qd est. l. l. feniculus
Feniculus montanus quid est. l. l. quā supra
Feniculus erraticus quid est. l. l. quā supra
Fenicul⁹ caballin⁹ vl' eqn⁹ qd est. l. l. quā supra
Feniculus siluestris quid est. l. l. quā supra
Feniculus porcinus. i. peucedanum
Fenic. i. lapis vulcani: ⁊ est pumex
Fenicus idē qd supra Fenice. i. palma vel dactil⁹
Fenicius color. i. rube⁹ flāmine⁹: p q̃. l. l. fenichia
Fenus .i. almea
Fengos. i. lumen splendor lux luna
Fengosi idē qd supra Cap. 264.

Fenugrecum lati. ara. halba: vel alcula: gre. vō bucerō: aut buthon: vl' tylis Fenugrecũ est primo ca. substantiā hȝ glutinosam: vtutē hȝ maturandi ⁊ relaxandi. **Auic.** li. ij. cap. de fenugreco. Fenugrecũ ca. est fine pmi: sic. in pmo: ⁊ nō euacuat̃ ex humiditate extranea. eius vtus est digestiua ⁊ linitiua. ⁊ illud ꝓpterea qd in ipso aggregat̃ de caliditate cũ viscositate: ⁊ eius viscositas ꝓhibet dominium nocumenti caliditatis. ⁊ eius caliditas operatur cum facilitate. ⁊ eius humor est malus: licȝ nō sit paucus. **Dias.** cap. buceron. Bucerō enī sonat bouis cornu. egoceron vō capricornu: nā semina fenugreci cornicul' sitib⁹ cornib⁹ sunt. vt⁹ **Gal.** viij. sim. phar. ca. eius est malactica. tylis. i. fenugrecũ ca. est in. ij. **Sera.** li. ag. capit. halba. Halba sic. in pmo. i. fenugrecũ. virtus est ca. in. ij. gradu sic. in pmo. **Posse.** Ad maturandũ ⁊ rũpēdũ apostemata exterius farina fenugreci cum vitello oui conficiat̃ ⁊ supponatur herba ipsa cocta: ⁊ supposita maturat. ad splenis duriciē herba ipsa cuȝ vino ⁊ oleo macerata p. xv. dies poptime decoquat̃ ⁊ coletur ⁊ colature addita cera ⁊ farina fenugreci fiat vnguentũ: ⁊ est optimũ ad apostema maturandum Ad apostema spiritualiũ maturandũ farina fenugreci in saccello ponat̃. ad apostemata stomachi ⁊ intestinoꝝ ex farina fenugreci ⁊ aqua pdicta fiant pultes ⁊ supponāt̃. **Dias.** Fenugrecũ cataplasmatibus adhibitũ cum mulsa tumores intraneoꝝ ⁊ foris positũ spargēdo cōpescit. nitro ⁊ aceto adhibitũ ⁊ suppositũ splenē tenuescere facit. succus eius tumores ⁊ ɔstrictiones matricis fomēto adhibitus curat. capillos capitis ab īmundicijs limpidos seruat. succus ei⁹ sepo anserino addito ⁊ pessario supposit⁹ duricies malaxando loca stiptica relaxat. fenugrecũ aũt cali. est

ꝛ nõ nimiũ:siccũ aũt mediocrit:ꝛ ꝑpterea ignitas inflãmationes exacerbat:vñ ad omnẽ tumorẽ ꝛ rigorẽ idoneũ est. **Gal.** Fenugrecũ feruent' inflãmationes exacerbat: min⁹ võ calidos:ꝛ quecũq; sclirosi sunt diaforando curat.

Sera. auc.Aben mes.Fenugrecũ comestũ meliorat fetorẽ stercoris ꝛ sudoris.caput ledit.stomachũ ꝯuertit ꝛ nauseat. **Auic.** Ei⁹ oleũ cũ myrto ꝯfert capillis ꝛ vestigijs vlcerũ.ꝛ ꝯfert fissuris frigidis ꝑpt' muscillaginositatẽ suã ꝑpe cũ oleo rosarũ.ꝛ ingredit' in medicinis panni.ꝛ facit colorẽ bonũ.ꝛ alterat odorez oris.ꝛ remouet odorẽ corpis ꝛ sudoris.ꝛ resoluit apostemata phlegmatica ꝛ dura.ꝛ ei⁹ farina valz ad apostemata ca.apparẽtia ꝛ occulta:cũ nõ sunt inflãmata:sed sunt declinãtia ad duriciẽ q̄dã.ꝛ lenit adublet ꝛ maturat ea.ꝛ ꝯfert cum oleo ro.adustioni ignis.mũdat furfures:ablutione capitis facta ex eo.ꝛ facit sodã ꝑpe cũ comedit' cũ muri q̄uis sit cũ almuri min⁹ nociuũ stomacho. ꝛ decoctio eius sanat asafati.clarificat vocẽ ꝛ pulmonez ꝛ lẽnit pectus ꝛ guttur.ꝛ sedat tussim:ꝛ disniaz: ꝑprie qñ cogt' cũ melle:aut dactilis:aut ficub⁹:ꝛ melius est vt cõiungat' cũ dactilis carnosis: ꝛ sumat' succus ambo⁹ ꝛ misceat' cũ melle plurimo: ꝛ suppunas tẽperate calefiat:ꝛ sumat' ante cibũ tpe lõgo.cũ nitro factũ emplastrũ ex eo cõfert spleni. ꝛ eius decoctio cũ aceto ꝯfert debilitati stomachi:ꝛ ꝑpe qd ex ipso recens ẽ.ꝛ ei⁹ electuariũ facit nauseam.sed acetũ ꝛ muri expellunt nocumẽtũ comestionis ei⁹.fit encatisma ex decoctiõe ei⁹ ad apostemata matricis:ꝛ dolorẽ ei⁹:ꝛ coartationẽ ipsi⁹ ꝛ eius decoctio cũ aceto cõuenit vlceribus intestinorũ:ꝛ similiter recens cũ aceto qñ comedit'.ꝛ decoctio eius cũ aqua ca.est bona tenasmoni ꝛ solutioni.ꝛ eius oleũ est bonũ apostematibus ani:ꝛ ad tenasmonẽ:ꝛ ad dolorẽ ventris pungitiuũ: ꝑprie cũ almuri ante cibũ:ꝛ non mouet ad expellendũ fecem:nisi ꝑpt' suam acrimoniaz:ꝛ ꝑpe cũ melle nõ plurimo vt nõ mordicet fortiter. ꝛ eius decoctio cũ melle facit descendere hũiditates grossas ab intestinis:ꝛ ꝓuocat vrinã ꝛ menstrua. ꝛ supponit' cũ adipe anatis ꝛ ꝯfert duriciei matricis.ꝛ facit generationẽ matricis facilẽ:cui⁹ generatio est difficilis ꝑpt' desiccationẽ.ꝛ est bonũ habentibus emoroidas.ꝛ facit sterc⁹ boni odo(ri).ꝛ facit vetẽ vrinã ꝛ sudorẽ.ꝛ nõ ẽ sic lupini ĩ difficultate sui exit⁹.

Fenutio.i.pellis partica   Fenuchia.i.foliũ

Fen est materia locutionis:ꝛ est comunior q̄ doctrina:quia eam cõtinet:ꝛ sũma cõmunior est doctrina:ꝛ doctrina q̄ capitulum

Ferax.i.palma   Ferago.i.agrimõia

Ferraria minor   idem quod supra

Ferraria nigra.i.centrũ galli vel gallitricum

Ferraria hercularia apd Dias.vocat' vna ex speciebus berbene:vt apparet a Dias.d gerebotano

Feretria duas habet spẽs:nã est alba ꝛ cinerea:q̄ preferunt' in medicina: ꝓbatur mollicie:ꝛ si aere ꝑducat' violaceũ reddit colorẽ ꝛc.ꝛ est species terre vel luti:a Dias.gericias dicta

Ferengemich   .i.ozimũ gariofilatũ

Feregemis idẽ qd supra   Cap.265.

Ermentum

lat.gre.zemi vł zima:vel spersum:ara. chamir. **Dias.** capit. zemi.i.fermentũ. v̄tus ei⁹ est extenuatoria.mediocriter calefacit: ꝑpt' qd sine mordicationis molestia extrahit de ꝓfũdo humores:ꝛ digerit:ꝛ euentat. **Sera.** li.ag.ca.de fermẽto.fermentũ sapor ei⁹ ẽ acetosus.ꝛ v̄tus ei⁹ est pauce caliditatis:s; ẽ ꝯpositũ ex v̄tutib⁹ ꝯ̄rijs.nã vna est fri.ꝑpt' acetositatẽ que est in eo.ꝛ alia cali.a colore ei⁹ nãli que est a caliditate.ꝛ farina que ẽ in eo.ꝛ alia cali.a calore putrefacien te. **Gal.** vi.sim.phar .cap.zima.zima.i.fermentũ:subtiliũ partiũ ẽ mediocrit' calida. ꝑpt' hoc q̄ ĩmolesta sine mordicatione attrahit ꝓfundit⁹ humores ꝛ diaforat.mixta aũt est hec ex ꝯ̄rijs v̄tutibus sicut ꝛ alia multa:naz ab acetositate:frigiditate ꝑticipat:ꝛ a putrefactiõe:caliditate:ꝛ adhuc eius que ex sale ꝛ farina ꝭm nãm

Ferux aut Ruz aut anquinopa. **Dia.** cap.ferux. Ferux est herba habens folia ordei si(mi)lia:s; minora ꝛ angusta:spicã similez rastro hastas h; sex digitis longas:spicas ferens.vij. aut viij.nascitur locis cultis ꝛc.   Cap.266.

Erula

lati.gre.marchiti:vel enterion.

Dias. cap.d ferula. Ferula quã multi enterionẽ vocant. vbi sciendũ q̄ multe sũt spẽs ferule: ꝛ istarum diuersarũ spẽ⁹ sunt diuerse gũme.s.serapinũ:armoniacũ:galbanũ:opoponacũ:assa fetida.ꝛ p̄t' istas spẽs est vsualis ferula nullũ habens gũmi de quo sit curandũ:cuius semen est careos:siue canereos vnde dicit' ferula a medullis.nõnulli vocãt eã.sic a feriendo:quia hac pueri ꝛ puelle vapulare solẽt vnde sunt alique spẽs ferule que non similant' in folijs:ꝛ tñ dicũt' ferule:qm̄ faciunt stipitẽ aptũ ad feriendũ sicut est silfiũ:qd h; folia sicut apium:s; maiora:vt apparet in.l.lasar:ꝛ sicut est panax vñ fit opoponacũ: vt apparet in.l.ien sir. **Posse. Dias.** cap.de ferula.vsualis ferula viridis quã multi enterionẽ vocãt:emoptoic(is) ꝛ ciliacis maximũ p̄stat effectũ.morsib⁹ venenat(is) potata cũ vino occurrit tunsa ꝛ ĩposita fluxũ sanguĩs vulnerũ stringit.semen ei⁹ bibitũ tortionib⁹ medicat'.semen ei⁹ cum oleo tritũ ꝛ punctũ sudorẽ cõmonet.virge ei⁹ comeste dolorẽ capitis mouẽt.ꝯposite ĩ sale comedi possũt. **Gal.** Emoptoicis ꝛ ciliacis copetit.

Ferularis   .i.tapsia

Feruncului.i.tumor faciei vel intra nares

Ferrũ qd ẽ.l.l.baid   Ferrũ indũ.i.iudaicũ

Ferrugo:scoria ferri:erugo:carasen ei⁹dẽ v̄tutis sũt:ꝛ sũt id qd fabri ferrarij d fornacib⁹ eijciũt globatũ.ꝛ sił'r ẽ illud qd ĩuenit' ĩ alueo fabri:vñ ipsa aq̄ ferraria dr̄.ꝛ ponit' qñq; ꝑ chimolea tra illa q̄ ibi ĩuenit'.l.l.baid.ꝛ.l.l.aerugo:ꝛ ĩuenies h̄ ꝯplete

Fesaresim.i.vitis alba

Fesarascin.i.brionia:et est vitis nigra
Fesarascien idē qd supra   Fese.i.agrimonia
Cap.267.

F Esera. ara. vel fesire:gre.ampeleos leuki: vel āpeleos leuce:lati.viticella:vel vitis alba.sed sciendū q Gal.vbiq vocat vitem albā vel nigram brioniā:et Dias.silr sm trāslationē ara.sed Gal. vi.sim.phar.cap.ampeleos melana.dicit q vitis nigra pprie dr brionia.hoc similiter apparet i.l.bari li.ag.c.fesera. Ser. Fesera herba ē que hz folia et capriolos in silitudinē vitis cōis:nisi q sunt aspiora:et rami et caprioli adherent ipli cantes se qbuscūq approximant ex arborib' alijs et suspendūt eis cū capriolis suis.et hz fructū simile racemo rubeo. Dias. cap.ampeleos.Ampeleos leuce.i.brionia:siue vt lati.vitis alba.hastas et folia silia hz viti nostre:sz aspera:et minora.capreoli siles sunt implicantes se.semen ipsi vue simile est vt butruosū raz fuluum. Gal. vi.sim.phar.cap.ampeleos leuki.Ampeleos leuki.i.vitis alba:quā quidam et brioniā:et psilotrū vocant.in sūmitate ei' ē stipticitas:et amaritudo pauca:et acuitas.et ipse comedūt in principio sue natiuitatis sm osuetudinē.et i tpe veris:quia sunt iuuantes stomachum pter corum stipticitatē.subamarū āt:et leuit acrē hz stipticitatē

Posse. Diasc. Caprioli in vino elixi et comesti ventrē et vrinā mouent.vtus ē folijs et hastis ipsi' et radici viscida: vnde vulnerib' chironis iposita medicat.cancros:et fagedenica vulnera ad sanitatem pducit.tibijs vulnera tollit.sale addito et in cataplasmatibus adhibita et oposita radix ei' colorē corporis reddit bonū.rugas vultib' distendit.lentigines purgat.magnis cicatricib' colorē pprium reddit.liuores a panaricia emēdat.cū vino in cataplasmatib' adhibita duricies spargit.apostemata curat.ossa corpori infixa eiicit.medicaminibus stipticis necessarie miscet.epilepticis.ʒ.i. bibita anno toto prestolat.silr mō accepta apoplexie et stomaticis singulare presidiū ē:maxime.ʒ.ii. accepte singlis causis silr oueit.morsib' venenatis occurrit.aborsum facit.plus vō accepta maniā facit. secundinas deponit.vrinā puocat.melle addito vt electuariū datū disnoicis et offocationibus prestolat.tussim et dolorē capitis et lateris opescit.de alto cadentibus:et oquassatiōib' maximū remediū est.obulo.i.cū aceto bibita splenē desiccat.diebus .xxx.accepta cū caricis cataplasmata oia silr facē pōt.cocta in aqua et fomēto adhibita stericas purgat.infantes non coagulatos deponit. verno tpe herba ipsa exsiccat:cui' succus cū mulsa bibitus oia silr facere nouit.et phlegma deponit. semē vō eius tritū et punctū scabiem et leprosos curat. lac mulieribus puocat.succus ei' cū succo ptisane coctus id mulierib' prestat.succus baccarum ei' lac vberibus siccis reddit.cime ei' vrinā mouent mediocriter.radix aūt piectoriā et extenuatoriā vtutem habet:et desiccat mediocriter:et iō splenē resoluit:et sclirosim.posita extrinsec':aut supposita cū ficubus leprā et scabiē sanat.dat etiā in cibo p splene:et p vrinā splen digeritur. hec herba tam laudabilis est ut in tyriacis potionibus mittat. miscetur et pulchrificiis medicaminibus cū oleo decocta donec artescat.detrahit hypopias sub ocul' aut in palpebris. et hypterigia:et in podice constituta coheret.folia eius excalandi causa:et detrahēdi escarā cū salibus adhibent.cōiter aūt radix cutem fricabilem et extensam facit.medet aūt esselidas:et lentigines:et maculas nigras cū orobo atq teracbia:et fenugreci semine.Item si tecū eam portaueris oia mala a te effugient. Gal. Uitis alba vrinā mediocriter puocat. radix vō abstersiuā quandā et siccatiuā subtiliū partiū habet virtutē:necnon mediocriter calidam:pter quā splenes attenuat.scliratos sanat.exterius apposita cū ficubus scabiem et lepram sanat.botruosus aūt fructus:in polipiriis est vtilis. Sera. auc.rasis:virt' ei' est que calefacit mediocriter:et abstergit:et subtiliat.et dissoluit duriciem splenis quando supponit emplastrum ex ea cum ficubus.et curat scabiē:et egritudinē cum qua eleuat cutis.sed fructu eius vtūt coriaminarii:nā cū eis abraduntur pili coriorum.Et idem Sera.vi' foliorum et fructus et radicis est ca.et acuta:et iō quādo fit emplastrū cū eis et sale confert vlcerib' que dicunt granita:et illis que dicunt fagedenica. curat fissuras labiorum.radix eius mixta cum orobo et fenugreco qn.cū eis abluit cutis mundificat et abstergit eam:et aufert pannum: et vestigia nigra: et bothor:et cicatrices vlcerū.et conficit cū oleo donec fiat sicut cera:et sedat dolorem:et fistulā ani. et quando fit emplastrū cū ei' rob: resoluit apostemata i quibus ē aggregata sanies:et restaurat ossa fracta.et qn miscet cū oleo donec dissoluat oueit ad hoc et expellit liuorē qui fit sub oculo.et qn ex eo fit emplastrū cū vino sedat panaricium. et resoluit apostemata:et aperit ea.et emplastrū factū cum ea extrahit ossa.et ingredit in ofectionib' vnguentorum corrodentiū carnē.et potat de ea.ʒ.i.ad epilepsiam.et oueit apoplexie sic administrata:et opilationi.et qn bibunt ex ea.ʒ.ii.ofert morsibus tyri et occidit fetū:et accidit si nimis sumat dō ea pmixtio rationis.et qn mulier subiicit eā sibi expellit fetum et secundinā.et qn bibit puocat vrinā.et fit cum ea mixto melle loboc coartationi anhelit':et habētibus dolorē lateris.et qn bibit dō ipso cū aceto.xxx. diebus pond'.ʒ.iij.soluit duriciē splenis.et fit cum ea emplastrū cū ficubus sup duriciē splenis: et cōfert et decoqtur.et fit sessio in decoctiōe ipsius mulierib':et mundificat matricē: et expellit fetum. et succus radicis ei' expmit tpe veris:et bibit succus ille cū vino vel melicrato ad ea que dixim':et purgat phlegma.et fruct' eius ofert scabei qn fit inunctio cū ipo.et qn extrahit succ' a stipitib' eius et accipitur cū frumento cocto puocat lac.

Fesesis   .i. animal
Fesesis.i.cimex rubea:tenera q est vt alcorat: sm Auic.suo cap.est vermis lecti.l.l.alcorat

Feſelembe reperio ꝙ eſt ptiſana
Feſeſelem.i.dãs digeſtiõem Feſereſin.i.feſera
Feſſeſis eſt quodam animal ſicut alcozat
Feſſeſdem .i.dans digeſtionem
Feſeriefcenda .i.vitis nigra.l.l.barim
Feſiche eſt genus tuberum
Feſire .i.vitis alba:ꝛ eſt viticella
Feſeriſtin id eſt feſſireſin
Feſgis.i. animal quoddam quod ignoꝛo
Feſſireſin .i.vitis nigra:ꝛ ẽ illa qui vocatᷣ bꝛionia
Feſudegi.i.confectio de melle ſicut penidie:ꝛ lin gua noſtra vocãtur ſciſani
Feſtuca quid eſt.l.l. piſtachiem
Fetalogos.i.ariſtologia:ꝛ dicitur ariſtologia ab ariſon quod eſt vtile
Feraboco idẽ ẽ qꝺ̄ ſupꝛa Fetirabõ.i.cymbalaria
Fetiſan.i.vſnee Fetirac.i.interpꝛetatõeſ
Fexa.i.lolium Feabꝛon.i.ceterac
Fex vini quid eſt.l.l.barim
Fianten.i.incubus Fialbꝛos.i.pſillium
Fialpꝛos idem quod ſupꝛa
Fibia.i.pennula vt fibꝛa pulmonis
Fibꝛia idem ſupꝛa Fibapex.i.ſulfur viuũ
Fica.i.plantago Ficauaria.i.vꝛtica mõtana
Ficamos.i.febꝛis ſextana:ſeptana ꝛ ſimilia:que a quibuſdã vocantur febꝛes reuolubiles
Fecaium.i.epar aĩaliũ Ficamoſi idẽ qꝺ̄ ſ̄
Ficara.i.pediculus Ficus qd ẽ.l.l.cui
Ficus pharaonis quid eſt.l.l.quam ſupꝛa
Ficus fatua quid eſt.l.l.quam ſupꝛa
Ficus lupi quid eſt.l.l.comarus
Ficus pꝛo moꝛbo vocantur duricies vlceroſe ha bentes in ſe grana ſicut grana ficuum.vel ficus ꝓ moꝛbo dicitur aſperitas palpebꝛarũ.l.l.verruca
Fida.i.argentum Fidda idẽ qꝺ̄ ſupꝛa
Fidalidon .i.cetarac
Fiden .i. pannus vel aliquid aliud quo opilatur os vaſis vt per ipſum non poſſit exire vinum vel aqua pꝛecipue ſi fuerit ibi ſanguiſſuga
Fidela.i.argentũ viuum Fidegebi.i.eupatoꝛiũ
Fidegebati eſt ſpẽs ſapoꝛis Fideri.i.fiden
Figalum marinũ.i.terra ſigillata
Figaleos.i.ameos Figaniolon.i. cicer ĩpatoꝛis
Figelba eſt apoſtema factuꝫ de cholera naturali ꝛ dicitur a figoſis
Figecula idem quod ſupꝛa
Figedera.i.apoſtema calidum coꝛꝛuptum ꝛ deni gratum quod fetet
Figetra idem Filantropus.i. lappa inuerſa
Filantropos idem quod ſupꝛa
Filago quid eſt.l.l.burchdi
Filamata.i.inflationes turgentes:vt Diaſ.cap.de arboꝛe pini
Filallidos.i.citraria Filancon.i.medicamẽtũ
Filaticon.i.amans deum Filateriũ.i.cuſtodia
Fila vitis.i.capꝛioli vitis Filbar.i.mater
Files quercinus.i.polipodium
Files quid eſt.l.l.faraex
Filektene dicuntur puſtule quedã liuide aut pal lide aut nigre alium coloꝛeꝫ a coꝛpoꝛis coloꝛe mu tant:vnde exulcerata caro apparet:ꝛ fiunt ex fri goꝛe vel ex igne vel ex medicamine.
Filfel.i.piper

Cap.268.

Filipendula

fiſalidos:pa triſciria:viſcago:idem.vbi ſciendũ ꝙ hoc nomẽ viſ cago aliquando ponitur pꝛo quadam herba que eſt viſcago arboꝛis de qua fit viſcus:ſi cut apparet in.l.dabach.Aliquando ponitᷣ ꝓ fili pendula:ꝛ eſt herba que in vltramarinis ptibꝰ re peritur:ꝛ in apulia:ꝛ in montuoſis locis ꝛ calidiſ radix eius cõpetit medicine:ꝛ in fine autumni col ligitur ꝛ per.x.annos ſeruatᷣ.ꝛ eſt herba habẽs fo lia petroſellino ſimilia:ſed eleuata ꝛ non in terrã expanſa:in cuius radice ſunt quaſi nodi adheren tes.ṽtutẽ habet diureticam ex ſubtili ſubſtantia. ꝛ ex qualitatibus ſuis eſt cali.ꝛ ſic.in tertio gradu.

Dosse. contra lapidẽ:ſtranguriã: ꝛ diſſu riam:ꝛ iliacã paſſioneꝫ pꝛecipue valet electuarium factũ ex duabus ptibꝰ pulueris filipendule:ꝛ tribus ſaxifragie.contra iliacã paſ ſionẽ fiat clyſtere ex puluere eiꝰ aqua ſalſa ꝛ oleo ꝛ melle.detur etiam benedicta acuata ex puluere eius cũ vino pulueris eius.Contra doloꝛẽ ſtoma chi ex frigida cauſa vel ventoſitate detur puluis eius cum puluere feniculi.Contra ſtranguriam ꝛ diſſuriã ꝛ iliacã paſſionẽ ex nutritiuoꝝ vicio po natur puluis eiuſ in magna q̃titate ĩ ſacculo:ꝛ fiat decoctio eius in vino ꝛ oleo:ꝛ ſup locũ dolentem ponatur.Contra frigidũ aſma detur puluis eius cũ puluere genciane in cibis ꝛ potibus.Cõtra epi lepſiam valet puluis eius in cibis.
Filicolinti alanos.i.ſcopa granaria

Cap.269.

Filius ante patrez

lati.ara.tariſi:grece gariofilon.Pliniꝰ cap.gariofilon:herba ẽ faciens floꝛem ſicut butalmos:cuius ſtipites faciunt ramuloſ plu rimos:ſed ramus poſt natus excedit longitudine ante natum:ꝛ ob hoc filius ante patrem vocatur ꝛ vocatur ſimiliᷣ **Auic.** in ſecundo dicit ꝙ ẽ ter oculus xp̄i. planta que naſcitᷣ in vere.ꝛ flos eius eſt ſimi lis croco hoꝛtulano. **Dos. Auic.**
Decoctio eiꝰ cũ effunditᷣ ꝛ aſpgitᷣ ſup moꝛſum vi pere:ſedat doloꝛem eius.Plinius:ſuccus eius vel puluis curat fiſtulam.
Filictides .i.veſice
Filicteron.i.filex:ꝛ nos filicẽ dicimꝰ:ꝓ qua.l.l.di pteris. filix ĩ antidotario exponitᷣ ꝙ ẽ capparis:ꝛ eſt aliud q̃ filex:ſicut apparet in.l.dipteris
Filios .i.coꝛtex
Filichiniũ.i.polipodiũ dictũ a filice:nã ẽ ſpẽs fi licis:vt apparet ſi.l.l.dipteris:ꝛ latine dr̄ filicicha
Fillis .i.capparis
Filonion eſt quedam opiata:ꝛ interpꝛetatᷣ amãs hominem
Filoxenos .i.hoſpitalis
Filomenꝰ .i. oꝫimũ gariofilatũ

Filonus.i.corda:seu pistatoria lupi
Filantropon .i.lappago
Filoflores .i.prassium
Filoluntres .i.amatores balneorum
Filotidis.i.spës papaueris:vt Dias.c.de miconio
Filonium.i.nouus amicus: est confectio quedam sic vocata
Filon.i.folium cuiusdam herbe vel arboris
Fillo .i.agrimonia
Fillo indico .i.pimpenella
Filopede .i.marubium
Filubon .i.genestra
Fillu .i.folium
Filtrum.i.pannus lane incontextus
Fil .i.elefas

Cap.ccc.

Fimus latine:arabi. vero zebel. Dia. cap. de fimo. Fimus berbecinus cum aceto vt cataplasma adhibitus maculas nigras emendat.nascentes clauos corporis tollit ignem sacrum ipositū curat.cū cera z oleo mixt⁹ cōbustionibus medetur.Apri fimus siccus tunsus z bibitus cum vino vel aqua reijcientibus sanguinem singulare presidium est.dolores lateris solitos z veteres cum aceto curat.contusiones z fracta ossa confirmat.laxationibus prodest: maxime si cum oleo rosaceo z cera misceatur.Asininus z caballinus crudus z cōbustus sanguinem abstinet profluentem ex vulneribus addito aceto. Fimus asini ex armento herba nutriti aridus vel sicc⁹ cū vino potui datus percussuris scorpionis subuenit Et fimus asini comedentis fenum datum cum vino confert podagre:vel puncture scorpionū z iuuamento magno.Fimus columbinus calidior oībus:z causticus est.tritus cum aceto z impositus scrophas curat.carbunculos rūpit melle mixto.z semine lini z oleo vt cataplasma adhibitus cōbustibus medicatur.oīa vtiliter curat:z maxime colicos si bibatur.bibentibus micetas z fungos venenatos presidium est:illud melius faciens si bibatur cum vino z aceto. Fimus pelargie auis quā latini ciconiam dicunt cū aqua potui datus epilepticos curat.Fimus vulturis fumigiū eius secundinas deponit. Fimus soricis trit⁹ cū aceto allopicias emendat.Cū rore marino tunsus z bibitus cum vino calculos excludit.tritus z in vmbilico posit⁹ infantium vel in podice ventrē deponit:hoc lati⁹ inuenies in.l.mus.Fimus caninus diebus canicularibus collectus:siccus z bibitus ventrē abstinet cum vino z aqua.Albus vero fimus eiusdē arcuato morbo medetur. Fimus humanus si vulneri imponatur tumorē non admittit.paracolesim facit adhibitus gratum vultū z niueum facit. sicc⁹ vero cum melle squinanticos curat.Cocodrilli terreni fimus collectus z siccus vt affronitrū facit adhibitus gratum vultum z niueū facit:maxime si alb⁹ z leuis fuerit.multi vero adulterant illum sic:terūt oridia z cōponūt sicut fimū similiter.Alij vero chimoleam z amilū in se miscent z colorizant illū:dehinc super tabulas vt vermiculos faciunt:z sic vēdunt.Fimus bubuli pascentis recens imposit⁹ tumores vulnerū tollit.z sciatice passioni conuenit quem fimū ipone in foliis z calefactum carbonibus vulneribus impone.similiter simili disciplina cū aceto sciaticis prodest.in cataplasmatibus impositus duricies z scrophas purgat. pustulas soluit:z maximū beneficium prestat.Bouis masculi fimus stericis mulierū fumigatus ꝓpendentibus confert.fimus ipse zinzalas fugat z excludit. Fimus caprarū siluestrium cū vino bibitus cyatho vno tribus diebus ictericos sanat.cum folio z spica nardi bibitus menstruis imperat.succus tritus cum thure masculo z lintheolo illigatus z suppositus menstrua deponit.reliquos fluxus sanguinis cum aceto impositus abstinet.cōbustus z trit⁹ cū aceto: z oximelle allopicias emendat.axūgie mixtus podagricis medetur.cum vino aut aceto coct⁹ morsibus venenatis occurrit.vlceribus que greci herpetas vocāt z paroitidis ꝯducit.sciatica singulare presidiū ē.sicco fimo fac ex eodē fimo adusto cauteriū:z si dextera ps doluerit in dextera pte cauterium.si in sinistra in sinistra pone:z tādiu in scapula dimitte cauterium q̄diu in coxis sentias effectum:dum vritur scapula hec cōbustio appellatur granica.Fimus gallinarum cū aceto siue vino potui datus colicis medetur:siue ex comestis fungis vexatis.Caprinus fimus acris z diaforeticus est in virtute.sclirosim igitur habentibus vt duriciē lapidis z tumores expellit:z non tam ad splenis duriciem facit q̄ȝ ad alia mēbra.ego enim vsus sum h⁹ fimo cum ordei farina z pusca vice cataplasmatis in diuturno tumore genuū cuiusdā:z mirat⁹ sum quō sub tanta celeritate sanatus est .ita enim acris est vt mulieribus z pueris z viris molles z albas carnes habentibus:aut eunuchis non adhibeatur virtus vero fimi caprini leptomeris est:z ex maxia parte extenuatoria admissa acredine:z ideo ad allopicias facit:z ad oīa medicamina que ꝓiciunt qualia sunt que lepras:empetigines:scabies:z his similia que proiiciēdo purgant.Fimus camelin⁹ albus tritus cū melle ipositus tumores reprimit.z vulnera delicata permundat.Fimus bouinus desiccatiuam habet virtutē:z ex parte extractoriam iuuat enim ad apum z grauonum:z vesparum morsum.z quando fit fumigium cū eo fugat cimices z coquitur cum vino z bibitur:z cōfert lepre z hydropisi.z quando bibitur cum rebus aromaticis expellit fetum z ꝓuocat menstrua. z q̄n teritur siccus z miscetur cū olibano:z fit inde nascale confert cursui.antiquo ex matrice. z quando miscetur cum aceto confert fluxui sanguinis vndecūq; fluat z curat allopiciam cū aceto cōmixtus. z quando ex eo fit emplastrū cum sepo antiquo confert podagre.Stercus arietis quando fit emplastrū cū eo z aceto mixto curat sciaticam.z conuenit verru. Sera. libro aggre.cap.zebel auct. Galicis. Omne stercus est calidum z resolutiuum:attractiuum:sed ſm plus z min⁹:z maxime stercus animalis comedentis ossa.z signum est q̄ curat squinantias z apostemata gutturis.

ꝛ miſcetur cum melle ad dyſenteriã ꝛ ad vlcera antiqua. ꝛ miſcetur cum lacte in quo ſunt extincti lapides aut ferrum candens ꝛ datur in potu: aut fit clyſtere cum eo ꝛ miſcetur cum medicinis reſolutiuis appoſitum: ꝛ confert iuuamẽto magno Stercus infantiũ comedentium panem ꝛ carnes gallinarũ curat ſquinantiã: cõuenit ꝛ ei iuuamẽto mirabili quando miſcetur cũ melle ꝛ linitur cum eo guttur ꝛ palatũ: aut datur in potu. Stercus lupi confert dolori colico quãdo ſumit̃ in potu: aut ſuſpenditur ſup infirmũ in loco doloris. oportet ꝙ eligatur ex eo album qḋ eſt repertũ ſupra ſpinas: aut ſup plantã aliam. ꝛ dixerunt qdã ꝙ oportet ut ligetur in corio lupi: ꝛ ſuſpendatur collo patientis colicam cũ filo lane que remanſerit ex animali quod comedit lupus: ſedat enim dolorem ꝛ preſeruat ab eo anteq̃ꝫ accidat. verũtñ oportet ꝙ ante ligationẽ in collo purgetur corpus ꝛ adhibeatur cura conueniens donec ſimus ſecuri ꝙ non veniet: deinde auferat̃. ꝛ ego dedi in potu tempore quietis ꝛ non ſuꝑuenit dolor. Stercus caprarũ eſt ca. reſolutiuum: confert apoſtematibus frandulentis: ſicut apoſtemata genu: ꝛ doloribus iuncturarũ ꝛ ſcie quando miſcetur cũ farina ordei ꝛ cõficitur cũ aceto ꝛ ponitur ſupra locum maxime ĩ corporibus duris ſolidis: ſicut ſunt corpora ruſticorũ. ꝛ adminiſtratur in duricie ſplenis ꝛ hydropiſi. ꝛ quando aduritur curat allopiciam ꝛ ſcabiem ꝛ vlcera mala. ꝛ miſcetur ĩ emplaſtris reſolutiuis ſicut quod fit ad apoſtema auris ꝛ teſticulorum: ꝛ confert morſui vipere ꝛ alijs venenoſis. ꝛ curat ſũptus in potu ictericos. ꝛ ſedat fluxũ menſtruorũ Stercus vero boũ collectũ in vere eſt magis mollificatiuũ. nam virtus ei⁹ qñ comedũt herbã ẽ mollificatiua multũ. ſed qñ comedunt fenum eſt virt⁹ eius exſiccatiua ꝛ reſolutiua: ꝛ eſt cũ hoc in eo virtus attractiua. confert puncture apum: ꝛ veſparũ ꝛ zamborũ. ꝛ quando emplaſtrat̃ cũ eo venter hydropici cõfert iuuamẽto magno: reſoluens aquã eius ꝛ attenuans ventrem. ꝛ qñ conficitur cũ aceto ꝛ linitur cum eo confert cõbuſtioni ignis: nam conſolidat excoriationẽ eius: ꝛ maxime quando miſcetur cum oleo roſarum ꝛ cera ꝛ ponit̃ ſupra locum. Stercus columbarũ volantiũ cũ ſynapi ꝛ naſturcio ſuppoſitum ſuper membra frigida ꝑcipue in egretudib⁹ antiq̃s ſicut podagra emigrania ſoda ſcothomia dolor laterum ꝛ ſpatularũ confert: ꝛ conuenit doloribus ventris ꝛ iunctuarum: confert enim illis deſiccando. Stercus gallinarũ eſt minus cali. q̃ꝫ collumbarum: ꝛ adminiſtratur ad ſuffocationem que fit ex fungis quando miſcetur cum aqua ꝛ aceto: ꝛ datur in potu. iuuat enim iuuamento magno: nam facit vomere. ꝛ cõfert qñ bibitur in dolore colice. Stercus muris conuenit allopicie: ꝛ laxat ventrẽ. Stercus ſtellionis curat empetiginem: ꝛ lentigines faciei. ꝛ aufert morphe am. Stercus zezir comedentis riſum abſtergit empetiginẽ abſterſione forti. Stercus vaccarũ calefactum valet contra dolorẽ podagre. ꝛ ſtercus ꝓpe boum quando fit fumigium cuꝫ eo fugat cimices

ꝛ quando coquitur cũ vino ꝛ bibitur ↄuenit lepre ꝛ hydropiſi. Sterc⁹ caprarũ comedentiũ herbaꝫ quando ponitur recens cũ humiditate ſua ſuper apoſtemata curat ea. ꝛ inuoluitur in folijs ꝛ calefit in cinere calida: deinde auferunt̃ folia ꝛ ſterc⁹ ponitur ſuper apoſtemata: ꝛ illo modo confert ſimiliter ſciatice iuuamento manifeſto. ꝛ qñ miſcet̃ cum aceto reſoluit ſcrofulas: ꝛ apoſtemata dura Stercus caprarũ precipue ſiluestriũ quando bibitur cum vino confert ictericis. ꝛ quando bibit̃ cuꝫ rebus aromaticis expellit fetum. ꝛ ꝓuocat menſtrua. ꝛ qñ teritur ſiccum ꝛ miſcetur cum olibano ꝛ fit inde naſcale confert curſui antiquo ex matrice. ꝛ quando miſcetur cũ aceto confert fluxui ſanguinis vndecũq̃ꝫ fluat. ꝛ curat alopiciam quando miſcetur cum aceto. ꝛ quando fit ex ea emplaſtrũ cum ſepo antiquo confert podagre. ꝛ quando coquitur cum aceto ꝛ vino ꝛ ponitur ſuper morſus venenoſos ꝛ formicas: ꝛ ſuper apoſtemata auris confert. ꝛ quando cauterizatur cum eo cõfert ſciatice. ꝛ modus cauterizandi eſt cõis cum eo: quia accipitur lana ĩbibita in oleo ꝛ ĩponũt̃ fruſta ſtercoris inflãmata: ꝛ ponuntur ſic ſubito in loco medio inter pollicem ꝛ indicem ꝛ tenetur tãdiu donec ſentiatur impreſſio in ſcia: nam ſtatim ſedatur dolor. ꝛ nominat̃ hec cauterizatio aranica. Stercus arietis quando fit emplaſtrũ cum eo ꝛ aceto mixto curat ſciaticam. ꝛ conuenit verrucis quando miſcetur cum cera diſſoluta cum oleo roſaruꝫ curat cõbuſtionẽ ignis. Stercus apri quando deſiccatur: ꝛ bibitur cum aqua confert ſpuentib⁹ ſanguinem a pectore. ꝛ aufert dolorẽ lateris antquũ Stercus aſini ꝛ equi cõbuſtum ꝛ mixtum cũ aceto abſcindit fluxum ſanguinis. Et ſtercus aſini comedentis fenum quando datur cum vino ꝛ bibit̃ conuenit podagre ꝛ puncture ſcorpionis iuuamẽto magno. Stercus colũbarũ eſt calidius omnib⁹ ꝛ ideo quando miſcetur cum farina ordei ꝛ aceto reſoluit ſcrofulas: ꝛ frangit apoſtemata matura ꝛ poſitus ſuper dolorem frigidum curat. ꝛ quando teritur cũ oleo curat cõbuſtionẽ ignis. ꝛ cum melle mixtũ ꝛ ſemine lini aufert variolas. Et ſtercus gallinarum etiam facit hoc: niſi quia eſt debilioris operationis: ꝛ eſt conueniens illi ꝓpꝛie qui ſumpſit fungos mortiferos: ꝛ habenti colicam qñ ſumitur cum vino ꝛ aceto. Stercus aũt aquile qñ bibitur cum vino ꝛ aqua confert epilepſie. Stercus muriuꝫ quando diſſoluitur cum aceto ꝛ linit̃ ſuper allopiciam ꝛ facit naſci capillos. ꝛ quando ſumitur in potu cum olibano ꝛ aqua mellis facit mingi lapidem. ꝛ quando fit cũ eo ſuperpoſitoriũ infantibus ꝓuocat ventrem eoruꝫ. Stercus alchadee quando fit emplaſtrum cuꝫ eo ſua caliditate prohibet heriſipillam ꝛ apoſtemata cõgluctinat. ꝛ dicitur ꝙ quando deſiccatur ꝛ miſcetur cũ melle ꝛ fit cum eo linitio confert ſquinantie. Stercus ſtellionis clarificat ꝛ mundificat multum. melius autem ad hoc eſt album valde ꝛ cito frangibile ꝛ lene ſicut amilũ qḋ qñ miſcet̃ cũ aliquo liquore cito diſſoluitur: qḋ etiã cũ frangitur odorat̃ ex eo

acceositas similis acetositati frumenti. quidam aũt adulterant ipsum cum stercore turturis comedentis risum: nam illud stercus est ei simile.

Cap. xxi.

Finel arabi. vel fugel: vel baffegel grece rhaphan⁹ vel scandix latine vero radix: ⁊ ē herba ̄fm Sera. li. aggre. cap. finel auct. Dias. quã nos radicem vocamus eo ꝙ tota deorsum mittitur ⁊ illa vocatur rhaphan⁹ domesticus. Est alius agrestis ̄fm eundem qui fortior est domestico: quē romani vocant aromarachion. ⁊ ab aliquibus vocatur radix cutica. habet folia similia foliis rhaphani domestici. i. radicis. ⁊ habet radicem subtilem mollem longam: ⁊ teneram. ⁊ sapor eius est acut⁹ ⁊ ille vocatur a nobis rhaphanus cuꝫ decipiamur quia rhaphanus domesticus est radix. ſꝫ qđ nos vocamus rhaphanuꝫ est rhaphanus agrestis. Est alius rhaphanus agrestis habēs folia sil'a lapsane. ⁊ hꝫ radicē mollē subtilē longaꝫ ⁊ tenerã. ⁊ sapor eius est acutus: cuius folia ⁊ rami coquuntur ⁊ comeduntur ⁊ conueniunt stomacho. ⁊ ista spēs grece vocatur scandix: latine rapesta. Gal. viii. sim. pharmac. capit. de rhaphano. virt⁹ rhaphani domestici est calida ĩ tertio gradu: ⁊ in secundo desiccat: cuius semen est fortius oĩb⁹ partibus plante. ⁊ agrestis quidē fortior est domestico: cuius virtus est subtiliatiua calefactiua calefactione forti. Dias. cap. de rhaphano. Rhaphanũ greci: nos radicem vocam⁹ eo ꝙ tota deorsum mittitur: cũ reliqua olera in sursũ magis ꝓfiliant. Gal. viii. sim. pharmac. capitu. scandix. Scandix siluestris ē ol⁹ amarum vt sit in siccando ⁊ calefaciendo quasi secundi grad⁹ intense. Posse. Dias. Radicis semine macerato quisquis suas manus infecerit: serpentes impune tractabit. siquidem ex ipsius radice etiam vt ebur albescat efficitur. in cibo quoqꝫ venenis resistit: nã cõtra venena nuces lupini cedruzei ⁊ apiũ prosunt contra futura non contra accepta. vnde apud veteres ante alias epulas hec solebant mensis apponere. radix eius a ieiuno comesta vel potata magnum est sanitatis adiutoriũ: ⁊ tutamentũ corporis: sed ĩflationē facit: ⁊ ructos fetidos. semē eius vrinam mouet. ventrē malaxat. decocta enim ⁊ ĩ cibo sũpta ptisicis prodest. ⁊ thorace phlegmata purgat. cũ oximelle accepta vomitum mouet. ideo melle mixta putredines curat. liuores tollit vim fungi venenosi cõpescit. radix in aceto ⁊ melle cocta si gargarisetur squinanticos curat. semen vero eius cũ aceto datum splenē minuit. hydropicis ⁊ spleniticis in modũ cataplasmatis apponitur. capillos allopicie iniuria raptos cuꝫ melle trita restituit. eiusdem succus grauedinem auriũ instillatus emendat. folia eius contusa ⁊ ĩposita articulis dolentibus prosunt. semine rhaphani cum melle trito ⁊ sumpto suspirium mitigatur. tussis arcetur. sola cum salibus sumpta ventris animalia extinguit. vētrē stimulat. vrinã ꝓcitat. puerperl copiã lactis acquirit. rhaphanus comestus vētrē inflat. enstomachus est. ructuationem facit. diureticus est. virtus est ei cali. ventreꝫ mollit. post cibũ sumpta digestionem facit. cocta ⁊ elixa tussientib⁹ ⁊ pictuitis stomachi medetur. contra tyrias succus eius adhibetur. solus potest tenuitate subtili ad omnia corporis liniamēta penetrare. egypti reges quibus erat studium scrutari corpora mortuorum ⁊ causas valitudinum oculata fide recognoscere in ipso corde nasci eiusmodi virtuteꝫ ꝓdierunt. corium eius in oximelle infusum sanitatē prestat. cataplasmate adhibitũ cũ melle pascentia vulnera curat. liuorem imposita tollit. venenatis morsibus medetur. allopicias emendat. lentigines purgat. micetas habentibus occurrit. bibita menstruis imperat. ex semine eius oleum fit vt de lini semine. semen eius bibitum diureticum est. vomitum prouocat. bibitum splenē tenuescere facit: maxime cum aceto bibitũ: aut cataplasmatũ. cancris adiutorium est. elixum cũ melle gargarismo squinanticis opitulatur. mixtũ cibis ⁊ ceteris de stomacho ructus excitat. virtus rhaphani agrestis queꝫ latini rapestam vocant: est viscida ⁊ diuretica ⁊ calida. ⁊ ideo in cibo sumpta copiosam effũdit vrinam. incitat etiam menstrua feminaꝝ. stomacho vtilis est. ex aceto data pictuitas glutinosas cum melle sũpta dissoluit. lumbricos latos excludit. radix adusta ⁊ in puluerem versa ad siccandũ ⁊ purgandum vulneribus imponitur. quidam succum eius dant cũ vino contra venena. eadem vis in semine est si cum melle sumatur. nobis expertuꝫ est armoraciam in ptisana sorbitionem discoctaꝫ thoracis vicia sanare. Gal. vrinatiu⁹ vero est sufficiēter ⁊ viscerum deobstructiu⁹. ex predictis qualitatibus consistens rhaphani agrestis spēs que vocatur rapesta valet ad educenduꝫ choleram administrata: vt apparet in. l. burnã.

Sera. auct. Dias. rhaphanus quando comeditur generat ventositatē. habet bonuꝫ saporem: ⁊ non est bonus stomacho. facit eructuare. prouocat vrinam. ⁊ quando comedit' post cibum mollit ventrē. ⁊ iuuat cibos ad descendendum. ⁊ quando comeditur ante cibum expellit cibum ad superiora. ⁊ non sinit eum descendere ad fundum stomachi ꝑpter hanc causam quãdo comeditur ante cibum facit vomere. ⁊ ipse subtiliat sensus. ⁊ si coquatur ⁊ sumatur confert tussi antique ex hu. grossis aggregatis in pectore. ⁊ cortex rhaphani quando approximatur cum squigebin est magis ꝓuocatiuus vomitus. ⁊ est cõueniēs ad hydropisim. ⁊ quando fit emplastrũ cũ eo aufert liuorem qui fit sub oculo. ⁊ confert morsui tyri. ⁊ quando miscetur cum farina lolii facit nasci pilos in allopicia ⁊ abstergit bothor. ⁊ quando comeditur confert strangulatiõi fungoꝝ: ⁊ prouocat mēstrua. semen vero rhaphani bibitum cũ aceto facit vomere. ⁊ ꝓuocat vrinaꝫ. ⁊ aufert duriciē ⁊ tumorem splenis. ⁊ quando sumitur in potu confert morsui animalis: quod dicitur carascis. ⁊ quãdo fit emplastrum cum eo ⁊ aceto aufert vlcera que

dicũt ancoria ablatione forti ⁊ cõuenit stomacho sed rhaphanus agrestis quẽ romani vocãt armoracbion habet folia similia foliis domestici. ⁊ habet radicem longam mollẽ. ⁊ sapor eius est ad acuitatem declinãs: cuius folia ⁊ radix si coquãt: et comedant cõueniunt stomacho. Et eius virtus est ca. inflatiua: ⁊ ꝓuocat vrinam: ⁊ menstrua. ⁊ quãdo sumit cũ melle: incidit hu. grossos: ⁊ viscosos in pectore. Et radix eius comburitur: ⁊ puluerzat super vlcera hu: ⁊ mundificat: ⁊ desiccat illa. ⁊ putant aliq ꝙ exprimatur succus eius: ⁊ detur in potu cũ vino ⁊ cõueniat medicinis mortiferis. ⁊ semen eius etiam facit hoc. Nos autẽ expti sumus multotiens de hac planta ꝙ qñ coquitur multũ cũ kist ordei: donec dissoluatur ĩ decoctione ⁊ detur in potu: ⁊ hẽt magnam efficaciã in egritudinibus pectoris antiquis q̃ fiũt ab hu. grossis. Et idẽ auc. Rufi. rhaphanus ꝯfert phlegmati. ⁊ ꝓuocat vomitum. ⁊ est malus capiti: ⁊ oculis: dentibus: ⁊ palato: ⁊ corrumpit cibũ. ⁊ est cõueniẽs oĩb⁹ egretudinibus mulieꝝ. ⁊ generat ventositates in supioribus ptibus ventris. Et illud auct. Humay: ꝑpt suam maliciam est velocis putrefactõis sue substãtie. Et idem auc. Rasis. dixit mihi quidam amic⁹ meus ꝙ expertus est hoc ⁊ inuenit verum: distillauit enim aquam rhaphani sup scorpionẽ: ⁊ inuenit ipsum statim ĩmobilem: deinde continuo inflatus est ⁊ crepuit p mediũ. ⁊ rhaphanus confert fe. quartanis: ⁊ rigoribus febriũ piodicarũ: ⁊ doloribus ventris. ⁊ quando ꝓpinatur semen ei⁹ cũ melle: ⁊ siquis pungatur a scorpione: ⁊ post comederit rhaphanũ non sentit dolorem eius. ⁊ ipse delet cicatrices que remanent. ⁊ facit nasci capillos in allopicia. ⁊ si assuescat quis illo cuius capilli cadunt confert ei. ⁊ quando bibitur semẽ eius curat dolorem epatis. ⁊ ipse auget pediculos in corpore. aqua rhaphani. i. succ⁹ si bibatur expellit aquã hydropicorum. Et idem aucto. Alcanzi: auget in desiderio coitus ⁊ spermate. Et idem auct. Aben mesuai: si comedatur cũ squingebin facit nauseaꝫ ⁊ si comedatur amplius ex eo facit vomere: ⁊ corrũpit cibum in stomacho. ⁊ signum in hoc est eructuatio eius. ⁊ folia eius conferunt ictericie: doloribus epatis ⁊ opilationibus eiusdem.

Sinitin .i. palma
Sinix idem quod supra
Sinichion .i. dactilus
Sinickos idem quod supra
Sinix. i. arbor dactili: ⁊ est palma
Siniconindi .i. tamarindi
Sinigmon. i. rubificatio que fit a sinapismo
Sinifir .i. genus portulace
Sisa .i. ventositas
Sisalidos .i. alkekengi
Sisalida idem qud supra
Sissalidos .i. ferula
Siselle solis .i. athomi
Sissen. i. quando frangitur craneum ⁊ infrigidat velamen ⁊ apostematur
Sisima .i. flatus
Sisionta .i. tumor
Sisis .i. natura
Sisticus pistacia idem: fructus est testam habens ⁊ nucleũ ut auellana lꝫ minor sit: ꝓ q̃. l. l. pistacie.
Sisoides idem quod supra
Sisulabiat .i. piper album
Sisulesbech .i. piper nigrum
Sistula. i. stipites albi pilosi similes polij: ⁊ pilosiores vt cotum. l. l. burchdi
Sistula pastoris .i. almea

Auic. li. ij. cap. de fistula pastoris. virtus eius est abstersiua. resoluit apostemata fixa ⁊ grauia in visceribus. confert lapidi renum: ⁊ frangit ipsum decoctio eius. ⁊ radix ipsius cõfert vlceribus intestinorum. alias virtutes inuenies in littera almea.

Sistula nasi .i. polipus
Sitamos .i. ficamos
Sitarion .i. vsnee
Sitableos .i. alleluia
Sitios. i. corrosio anguli lachrymalis per quam foramen quod ibi est patefit
Sitrios idem quod supra
Sitomos .i. vpupa auis
Sitonum .i. malus spiritus
Siton .i. planta vel virgultũ
Sinodoi .i. frigus
Sinodoblen .i. prassium
Sinosoic .i. vua vulpis
Silos cappareos .i. cappari cortex
Slicon .i. polion
Slinea est idem quod fel memirki vel febe memischi: ⁊ est ozimũ gariofilatum
Srigias .i. maratrum
Srixa .i. colofonia
Srigius lapis quid est. l. l. lapis frigius
Sricti .i. resina frixa
Srigia sunt supfluitates que in oculis oriuntur
Srictidis .i. rigores
Sthinoides .i. ptisicus
Sthir .i. pediculus
Sthis .i. ptisis
Sobisos .i. alcanna
Sobisios idem quod supra
Sobis .i. timor
Socha vel fuchach est potus fact⁹ ex ordeo ⁊ aliis rebus calidis: vt zinziber ⁊ similia: que ponuntur in vasis terreis paruis bene obturatis: ⁊ cum aperiunt salit in altuꝫ: ⁊ vocat ceruisia. vel est piscis qui dicitur vitulus marinus habens pedes vt catul⁹: pilosus vt capra: parit filios vt cetera quadrupedia: pascitur herba terra ⁊ mari
Socides .i. gariofilata
Socitides idem quod supra
Socilia sunt duo ossa ex quibus cõiunctis in longitudinem cõponitur aseid
Sobobros .i. brassica
Sobolion .i. musa
Sobolia quid est. l. l. alzimi
Solcos .i. macer

Folcus idem quod supra
Folebrus .i.melilotum
Folium quid est.l.l.sedis

Cap.272.

Folium agreste sm Diasco.ca. de folio agresti: habet duas species: scilicet masculum ⁊ feminam. femina vero staxosis nascitur locis: sicut brio: sed viridiora folia habet sicut oliua: ⁊ virgam teneram ⁊ breuem radicem tenuem: ⁊ florem album. semen est illi album ⁊ minutum sicut miconio. masculus vero omnia vt supra similia habet preter semen. semen eius simile est oriui: ⁊ oliue florenti: ⁊ botruosum veris tempore florens. dicitur vero arsenogonosos: quia quisquis eũ biberit masculos generabit. Thilogonos vero dicitur: quia quicũqz feminaz biberit ⁊ feminas generabit. hec oĩa Cratebras peritissimus medicus scripsit mihi: ⁊ maxime historia ipsa placuit nobis.

Foliteris .i.pirgias
Folitis idem quod supra
Foliodes.i.apiũ risus
Foliodesis.i.supra
Follo.i.lana
Famos.i.vsnee
Fonisalbon .i.epatica
Fonitixa .i.cameleonta nigra
Foni .i.sonus vel vox
Fon.i.ozimũ: qdã dicunt ꝙ est cameleonta nigra
Foricalis .i.epatica
Forbion .i.euforbium
Formicalis .i.almusatagi
Formica est pustula parua que egreditur: ⁊ fortasse vlcerat: ⁊ fortasse resoluitur. ⁊ color eius declinat ad citrinitatem. ⁊ fit ex ea cholera rubea: ⁊ est ut granum milij
Forobros .i.licium
Forosion .i.cymbalaria
Forosmos.i.secunda species ethice
Fosula .i.almea
Fossula est vlcus oculi tenui rotunditate formatum: quod etiam botrion dicitur
Fosure vel fosire.i.vitis alba
Fonos.i.timor: inde hydrofonia: vel hydrofonitia .i.timor aque: ab hydros qđ ẽ aqua: ⁊ fons quod est timor
Fouos idem quod supra
Foydes.i.dolor qui causat ex estu vel solis calore
Foydesis idem quod supra
Feydesios idem quod supra
Flos salis quid est.l.l.olo: vel alosant⁹: vel xantos
Flos syriacus .i.flos maluauisci
Floridos .i.pes colũbinus
Flotidos idem quod supra
Flon .i.purum
Flora est medicamen excoriatiuũ cutis quod sic fit: cerusa trita cum oleo ⁊ cera modica coquatur in vase cupreo: ⁊ utere vt cataplasmate. vñ volueris celerit corium educere. Gal. in li. dinamidiax.
Flos interpretatur lux
Flobarium .i.ambra

Cap.273.

Flommos gre.ara. busiri: latine vo tapsus barbassus. **Dias.** cap. flommos. Flõmos.i.tapsus barbassus: duo sunt eius genera. masculus ⁊ femina. vna est alba.s.masculus. alia ẽ nigra.s.femina. masculus aũt folia habet oblonga: ⁊ angusta: ⁊ hastã tenuem: ⁊ semen tenue. femina vero habet folia cauliculo similia: sed asperiora: ⁊ latiora: ⁊ hastam lõgam cubito vno: albam: ⁊ asperam: flores virides ⁊ albos: ⁊ semen nigrum. radix ẽ illi dura pollicis grossitudinem habẽs. nascitur in campis. Est alia flommos agrestis virgas habens longas in se: ⁊ arborosas: ⁊ folia saluie similia. circa virgas suas flores suos habet aurosos: aut mellinos sicut prassij. sed folia sunt illi aspera circa terram: ⁊ obrotũda. Est alterum genus flommos quod lignitis dicitur: aut triallis: folia habẽs tria aut quatuor: aut plura: pinguia ⁊ aspera: ⁊ grossa: quibus multi in lucernis vtuntur. **Gal.** viij. sim. phar. capit. flommos. Flommos.i. barbassus: quedam est folijs alba: quedam vero nigra. ⁊ alba alia quidem masculus: cuius folia sunt strictiora. alia vero femina cuius folia sunt maiora. ⁊ vltra has est alia flõmos agria.i.barbassus siluestri nuncupata: auriferis ẽ floribus: radix pontica existens gustu. Plinius cap. flommon. Flõmon quã latini barbassum vocant: frigide ⁊ sicce cõplexionis ẽ: quarum altera ẽ masculus albidioribus folijs atqz angustioribus. altera femina folijs latioribus atqz nigris. Est aliud gen⁹ quod latini herbã lucernalem vocant ab eo ꝙ ex ea lucez faciunt: vnde ⁊ lucibros eã vocant: eo ꝙ lucẽ prebeat vmbri.

Posse. Dias. radices omnis generis sunt stiptice. fluxum ventris vnimodus ipsarum datus cum vino stringit. elixatura earum bibita conquassationes ⁊ dolores laterum tollit. tussim mitigat. dolorem dentium gargarismo adhibita cõpescit. Flõmos vero que florem habent aurosum capillos inficit. folia eius cocta in aqua ⁊ vt cataplasma imposita duricies ⁊ tumores oculorum soluent. maligna vulnera melle ⁊ vino addito ad sanitatem perducunt. aceto vero mixto vulneribus recentibus singulare presidium est. punctum scorpionis mitigat. agrestis flommos folia cõbustioni opitulantur. folia eius que dicitur femina cum caricis cõposita memoratis cancris putredinem non admittit. **Gal.** radix eius fluxibiles passiones iuuat. gargarizant aũt eam in ore quidam ad dentiũ dolorẽ. folia vero diaforetice sunt virtutis. flores eius capillos purificant. oĩuz enĩ folia siccatiue ⁊ moderate abstersiue sunt virtutis. Plinius: fomentatio facta ex vino decoctionis ei⁹ valet ꝯtra emoroidas. Ad idẽ valet si an⁹ ex eo tergat post assellationẽ. valet etiã ad tenasmonẽ eucatisima ex aqua decoctionis: ⁊ ꝯtra fluxũ ventris.
Flosmus idem quod supra
Flos eris fit ex ere fuso a fornace trãslato: id qđ

sponte inde cadit est flos eris. illud vero quod vi excutitur dicitur erugo eris: ꝛ potissime hec fiunt cum aqua refrigeratur. Ista manifestius inuenies si legis litteram hoas

Flores tracij .i. antecrocum

Flos uitis agrestis quid est. l. l. enantium

Frosin .i. leticia

Fthonogos .i. sonus

Cap. 274.

Fara. gre.. lichinis: lati. vo marcinella valeriana: herba gatte: herba bñdicta: amātilla: genicularī: antilla: fistar: valentina: serpillum maius.

Sera. libro aggrega. cap. fu. aucto. Diasco. Fu est spica siluestris habens folia similia folijs herbe que dicitur grece hyposellinū vel hysopellinū. ꝛ habet stipitem longitudine vnius brachij aut amplius: cuius color declinat ad purpureitatem. ꝛ est īterius concauus: ꝛ nodosus: habens florem in figura similem narcisco: nisi quia est minor eo: sed in albedine est sicut ille. ꝛ est in in eo paruꝫ purpurei coloris. ꝛ illud quod est inferius est grossius q̄ꝫ quod est superius sicut spica frumenti. radix eius subrufa in modum paruuli digiti. ꝛ ingrediuntur ab inferioribus eius come inuolute sicut squinantiū: ꝛ elleborus niger: ꝛ sunt inuicem adherentes: quaruꝫ color vergit ad albedinem. ꝛ habet odorem bonū. ꝛ est aliquantulum ea de odore nardi cuꝫ pauca pinguedine. ꝛ quod de ipsa administratur est radix eius cū comis suis

Gal. viij. sim. phar. cap. fu. ꝑm translationeꝫ grecam: fu aromatica quodammodo est huius herba nardo similis ꝑm virtuteꝫ: sed ad plurimum deficiens. Et idem eodeꝫ libro ꝑm trāslationem arabicam. in radice ipsius plāte est aromaticitas. ꝛ virtus eius assimilatur virtuti spice nardi. ꝛ est ca. in secundo gradu: sic. in fine eius.

Dias. ꝑm translationem nostram: fu multi nardum agrestem appellant. nascitur in ponto. folia habet similia elleboro: vel similia hyposellino: siue apio siluatico. hasta ē illi leuis ꝛ mollis subpurpurea: ꝛ nodosa: crescens de terra cubito vno: aut āplius. flores similes habꝫ narcisco in figura: nisi quia est minor eo: sed similis in albedīe. radix est illi ī robore digiti minoris similis iunco aut elleboro nigro: rufa cum odore grato: ex qua alie excrescunt parue implicate sicut elleborus niger. Plinius cap. fu. Fu genus est herbe odorate. in ponto nascitur: ꝑ interualla nodos habens: flores albos minores q̄ꝫ narciscus: qui habet folia similia apij siluatici: thyrsum rufum mollem: ꝛ cauum: ac lenem. radix eius subrufa in modum pusilli digiti: ex qua alie excrescunt minores implicate: vnde equalis est virtutis spice: sed plus prouocat vrinam. ꝛ est calida in tertio: sicca ī principio secundi. est feruentis virtutis ꝛ mictualis. Plinius ca. fu. Fu. calida ꝛ sicca in secundo gra. est. radix ei⁹ in medicis ponit. vtutē hꝫ diureticā.

Posse. Gal. ꝑm translationem arabicam: fu prouocat vrinam. Diasco. fu feruentis est virtutis ꝛ mictualis cuius elixatura facit ad lateris dolorem. mēstrua incitat. antidotis miscetur. Paulus cōtra stranguriam ꝛ dissuriam detur vinum decoctionis eius. herba etiam decocta ꝛ supposita vrinam prouocat. ad digestionem confortandum ꝛ dolorem stomachi ex fri. causa detur vinum decoctionis eius ꝛ seminis feniculi vel masticis cum succo alicuius herbe diuretice. contra vicium pectoris detur vinum decoctionis eius: ꝛ gūmi arabici. ad superfluitatem matricis desiccandā fiat fomentum ex aq̄ decoctiōis: vel suppositorium ex bombice intīcta in confectiōe facta ex puluere eius ꝛ oleo muscellino vel comuni. contra opilationem splenis ꝛ epatis ex frigida causa vinum detur decoctiōis eius.

Fucata vestis .i. rubea vestis

Fuca est sicut puluis: ꝛ inuenitur sub lapide asij ꝛ est flos eius

Fucula. i. potus qui fit de ordeo ꝛ aqua

Fucbach idem quod supra

Fucbaba idem quod supra

Fucbabilosus .i. ciclamen

Fucina .i. peucedanum

Fucianum idem quod supra

Fucidion .i. melilotum

Fucolion .i. lenticula aque

Fucos idem quod supra

Fucbos idem quod supra

Fucus est species herbe de qua lana tingitur rubea: inde fucata vestis sic tincta

Fucumblen .i. vsnee

Fufosac .i. polium

Fufosacion idem quod supra

Fusus .i. species volubilis

Fulful fructus est similis glandi in virtute dur⁹ ꝛ ponticus in sapore

Fufuls idem quod supra

Fugel .i. rhaphanus

Fugeli idem quod supra

Fugeblan .i. cymbalaria

Fugia .i. fuligo

Fugille sunt apostemata de genere apostematuꝫ glandulosorum

Fugil .i. fugel

Fulel .i. falicl

Fulfel idem quod supra

Fulbeil .i. memite

Fulgeilen .i. ziniar

Fuligo dicitur eo q̄ ex fumo fit ꝛ muro adheret per continuam effumationem

Fugile. i. fuligo Fusi. i. faba

Fulica ē quedā auis nigra que ꝯtinue degit ī aqs

Fulcinum est herba saponaria

Fulmos est herba que dicitur testiculus sacerdotꝭ

Fullones sunt illi qui lauant ꝛ reconciant pannos ꝛ potissime de lana: nā lana vocatur fullo: ꝛ ꝑpter hoc saponaria vocatur herba fullonū: q: ex ea lauāt ꝛ abstergūt pānos fullones. siliter dipsac⁹ siue vga pastoris vocatur cardo fullonum: quia fullones vtuntur eo pannos reconciando

Fulume .i.radix piperis
Fuluus .i.albus
Fuluum .i.subrufum
Fulfulume .i.radix piperis
Fulfulumia.i.radix piperis:ꝛ est lignū eius
Fulful abrach .i.piper album
Fulfu idem quod supra
Fulful elbeth .i.piper nigrum
Fulfuimion .i.ozimū montanum
Fulfuben idem
Fult quid est.l.l.futa
Fumaria .i.fumus terre
Fumarion idem
Fumatrios os mundi
Fumon .i.iusquiamꝰ niger
Fumomon idem quod supra
Fumosac .i.cetarac
Fumus quid est.l.l.cocham
Fumus terre quid est.l.l.sterig
Fumoson .i.caprifolium
Funalesus genꝰ ē artenite: ꝛ ē spēs buthormarien
Funacalesus idem quod supra
Funosis .i.satyrialis
Funosios idem quod supra
Funoblaron .i.blacce bisantia
Funisich .i.amonium
Fungus dicit̃ qḋ multociens comedētes mortui sunt:ꝛ arabice vocatur acar
Fungus abietis .i.agaricus
Fungus vesumicus.i. terra tuberi:ꝛ vocatur arabice hamech
Furason .i.apium risus
Furca fit de ordeo:ꝛ est ceruisia per.c.
Furobaba idem quod supra
Furiosuson .i.antrax
Furios idem quod supra
Furibron .i.mentastrum
Furfur .i.henus portulace
Fursti .i.pinus
Furogi i.gallus
Furogigi idem quod supra
Furoglodos .i.acorus
Furunculus.i.carbunculus malꝰ feruens tumor
Furbuculus.i.animal simile aranee:quod vocat̃ venatrix muscarū.l.l.murechion
Furbulcultutis idem quod supra
Furbum .i.fuscum
Furfur quid est.l.l.cantabrum
Furfurisca ptiriasis.i.furfur capitis
Fursus.i.caro addita in ore matricis que ꝓlongatur in estate ꝛ breuiatur in hyeme
Fusalum .i.fausel
Fausalium idem quod supra
Fusalidos .i.alkekengi
Fusel.i.planta que assimilatur nuci muscate qua caremus
Fuserachon .i.matrissiluia
Fusiticon.i.medicamen ad scabiem:ꝛ est fasiricō vel alfasiricon
Fustic .i.festuca
Fusol .i.rubet
Fusolium idem quod supra
Fustoch .i.festuca
Fusiricium .i.althea
Fusiricion idem quod supra
Fusuricon .i.alfasiricon

Cap.275.

Alta ara.vel fult:vel hals:vel halca: grece benge:vel tragus vel zeia:vel ellica:lati.vo dicitur spelta. **Sera.** li. ag pac[?]. fult. Fult.i.spelta.ꝛ ipsa est sicut ordei granum. ꝛ sunt eius due species.in vna inueniuntur duo grana:ꝛ in alia vnum.ꝛ quodlibet granum in cortice suo.ꝛ ipsum quidem minus nutrit q̃ ordeum.ꝛ ē boni saporis.panis enim qui ex eo fit minus nutrit q̃ panis tritici vel ordei.Et idem auc.Diasc. Tragus figura eius est figura grani quod dicit̃ candarusium:ꝛ est minoris nutrimenti:quia multum habet de furfure.ꝛ non est facilis digestionis ꝛ mollit ventrem.Et idem auc.Pauli. Tragus ē spelta:ꝛ est ex speciebus granorum mala stomacho.ꝛ lenit ventrem.Et idem auc.Ysaac est frigida ꝛ humida viscosa. **Hal.** primo ḋ eduliis ca.zeia auc. Dias.zeia duplex:hec qdeꝫ est simplex:ꝛ vocatur kirmon:hec aūt dikolikos vocatur in duobus quidem inuolucris: coniugatum habens semen:minus aūt nutritiua frumentis.est enim profundarum radicum ꝛ multorū calamorum:fructus aūt leuissimus:ꝛ affectatus ab omnibus animalibus.est aūt simile frumentis in frigidis regionibus cultum.fit aūt magis nutritiua si cum ordeo:aptaq; stomacho farina facta ex eo ꝛ frumento fiunt pultes.est aūt satis nutritiuū ꝛ facile ellaborabile:magis aūt subcitatiuum ventris.Et idem.vi.sim.phar.cap.zeia.zeia siue spelta mediam quodāmodo virtuteꝫ habet inter frumenta ꝛ ordea:ꝛ ideo innotescat tibi per ea.

Posse.Sera. Mollit natura ꝛ generat inflationes ꝛ rugitus.ꝛ est bona viscositatibus pulmonis:ꝛ pectoris ꝛ forti tussi:nam fiunt ex ea loboc:ꝛ pultes. ꝛ prouocat vrinam.ꝛ mundificat renes ꝛ vesicas.

Fuxa .i.lunaria
Fuxal .i.crocomagna
Fux .i.fex antiqui
Frudon.i.laurus vel bacce eius
Fructus hortarij .i.estiuales
Fructus iuniperi quid est lege litteram habilbalach
Frumentum quid est.l.l.henda

Sequitur de S

Aisdo .i.herba fullonū vł saponaria q̄ osatis grece dicit̃.l.l.borich.
Gaira.i.colla. Gabirabarab ſm Paulū in ꝓprio capitulo est planta ſilis nepsilo acuti odoris: quā multi dicūt esse speciē cinamomi: cuius odore insaniūt hoīes ad coitū furientes: ⁊ muliēs sui odore q̄rētes coitū clamāt vt gatte.
Gabiragubeira .i.nepsilla.
Gafati .i.eupatorium.
Gafatin idē qđ supra.
Gafasul i.grana solis.
Gafeata .i.eupatorium
Gafecol .i.blaccebisantia
Gafesol idē quod supra
Gafir .i.eupatorium
Gafit .i.policaria vel coniza: ſ3 falso: imo est eupatorium.
Gagada .i.centaurea
Gagates.i.lapis niger ꝑ quo.l.l.lapis gagates
Gagarab .i.antimonium
Gagail.i.aisdo Gagila.i.aquila
Gagif.i.vsnee
Gagimon.i.ipericon Cap.276.

Gabaleb. arab. grece labar vł straciotis: vł facus qui in calmatib⁹ latine lenticula aque vel Sera. li.° aggre.ca.° gabaleb. lentigo aque. .i.lenticula aq̄ ex ea est marina: ⁊ ex ea est aq̄ dulcis. sed illa que est aque dulcis est lenticula que repit̃ sup aquas erecta habens corticē viridē: ⁊ est rotunda sicut lenticula: similis est ei ĩ figura sua: ⁊ repit̃ in lapidib⁹ super aquā erecta natans sup faciem aque. Gal. viij.sim. ꝓbar. cap.° straciotis. Straciotis siue stractoris: q̄ qdē est aquosus humidus: ⁊ frigidus virtute est: qui vō terrestris h3 qđ stipticitatis. ⁊ idem eodē li.° ca.° facus. Facus.i.lēticula aquatica humide ⁊ frigide est cōplexionis in secundo gradu exn̄s ſm vtrūq3. Paulus ca.° straciotis. Straciotes herba est que nascit̃ in supficie aque sine radice cū folijs silibus sempuiue: est aūt vtutis redarguentis ac remordentis. Dias. ca.° de lēticula aque: lenticula colorē viridē hn̄s: virtus est ei frigida. Posse. Gal. h3 qđ stipticitatis ꝓpter qđ vulnera pōt cōsolidare: ⁊ vlceribus est vtilis. quidā aūt eo ⁊ ad morosagias vtūt̃ ⁊ ad fistulas. Paulus: potui data valet ad fluorē sanguinis ex renibus ⁊ cū aceto cōtrita: atq3 vt cataplasma ad hibita. Dias. oēs tumores spergit: ignē acrū extinguit: podagricis necesse miscet̃ medicamibus sola: ⁊ cū polēta ponit̃ infantibus: ⁊ entirocellicis p̄stat effectū.
Galalac inde mugalac.i.lac acetosum.
Galanga cyper⁹ babylonicus idē. quidā dicūt ꝙ est frutex.l.l.ghulūgen.
Gala.i.lac. Galab.i.almes indum
Galacon est quoddam genus eris.

Galaktidos litho .i.lacteus lapis.
Galatina dicitur q̄m est quasi lactei coloris: et est sapor quidam.
Galac.i.lac: inde oxigalac.i.lac acetosum.
Galas.i.vulpis Galatides.i.titimall⁹
Galacon .i.genus eris.
Galbanū est succus vel lachrymū cuiusdā speciei ferule: que grece dr̃ narticos: ⁊ est semen eius careos.l.l.benealbegi.
Galca .i.cefalea.
Galgasma.i.caro panniculosa annexa palato sub vuea pendens: coopiens caput canne.
Galla quid est.l.l.baff.
Galla ozida.i.galla asiana que fert̃ ab asia regione: ⁊ vocat̃ silr̃ cecidos alapsalis: ⁊ est fructus q̄rcus pro quo.l.l.baff.
Galla cipressi quid est.l.l.sasso.
Galatera .i.lactēs porcellus
Cap.277.

Galeobesis vel gale obdelō. Dias. cap.° galeobesia frutex est puus: cui virga est ⁊ folia silia vrtice: ſ3 folia tenuiora: q̄ digito cōfricata grauē odorē hn̄t: ⁊ h3 flores minutos ⁊ purpureos: nascit̃ circa hortos ⁊ ĩ vijs ⁊ sup omnia tecta tegulata. Posse. Dias. folia ⁊ haste cui⁹ duricies soluūt ⁊ cancros māmarū: scrofas: ⁊ parotidas spergūt: pustulis medicātur vt cataplasma imposita: qđ bis in die abijciat̃: ⁊ tepidū iterū imponit̃ admixto aceto. Elixatura eius fomento adhibita pascētia vulnera abstinet: ⁊ putredines limpidat: tumores et cancros spergit addito sale.
Galea.i.regalea Galeos .i.mustela
Galerica .i.kalandra auis.
Galcon dictū est eo ꝙ lac coagulat: folia habet ⁊ hastā similē apme ſ3 erectā: nascit̃ ĩ campis.
Galbene .i.nux vomica.
Galliciten .i.titimallus.
Galli .i.mustela.
Galizafil .i.cibariū ex lētibus
Galipsi.i.rafanus.
Cap.278.

Galion Dias. ca.° galion: dictū est sic eo ꝙ lac coagulat: folia hēt ⁊ hastā silem apme ſ3 erectā. Posse. Dias. flos ei⁹ ꝯstrictiue vtutis est. deniq3 ꝯbustionibus impositus opitulatur: fluxū sanguinis abstinet: miscetur ⁊ cerotis olei rosei: ⁊ in sole ponit̃ q̄diu albū fit: ⁊ ꝑ acopo in vsū transit. radix vō eius accepta ventrē stimulat: nascitur ĩ cāpis ⁊ pratis.
Galichia .i.cassia lignea
Galgia.i.tinea Galcis .i.vulpis.
Gallia est medicina cōposita ex pluribus speciebus aromaticis: ⁊ h3 plures species ſ3 diuersitatē compōnis eius: q̄m dr̃ gallia muscata: q̄m in ea ingredit̃ plus de musco q̄ in alijs specicbus. Et dr̃

gallia sembellie: qm̄ cōponit̄ ex aromatibus: ꝛ q busdā laxatiuis. nā sembellia idē ꝙ qddā medicamē cōpositū ex aromatibus: ꝛ ex quibusdaȝ laxatiuis. Et est gallia alesāgie. i. gallia aromatica: qm̄ eius cōfectio ī fine aromatizatur cū rebus odoriferis: oēs pdictas species inuenies in antidotario damasceni. Et est etiā gallia ventriū: vt apparet ī l. such. Et est gallia corij: vt apparet ī littera predicta. Et est gallia regalis: que ponitur ī antidotario Auic. ꝛ illa vocat̄ sil'r gallia magna. vñ quando ī receptionibus ponitur gallia simpliciter intelligitur gallia muscata. mesue

Gallideoꝝ aronie .i. florum cironie.
Gallitricon .i. pollitricon.
Gallina gallus ꝛ pull⁹ eoꝝ quid est. l. l. gigeg.
Gallitrina .i. lactentia
Gallitricus. i. sanguinaria: eo ꝙ naribus imposita sanguineȝ suauiter fluere facit: nascit̄ circa vias ꝛ saxosis locis: habet ī sūmitate velut pedes galli.
Galliosis .i. arsenicum
Gallitricum .i. centrūgalli
Gallicrista idē quod supra.
Gallitricon siluestre idem quod supra
Galum .i. menta
Gallus gallinaceus. i. capo ₰m quosdā sed falso: qm̄ gallus gallinaceus intelligit̄ gallus galline: ꝛ potissime fortis ꝛ antiquus: ꝛ hoc confirmat̄ in codice in titulo ō parricidijs. l. pma. ei⁹ virtutes inuenies in. l. gigeg.
Gallus cuspicus .i. fortis.
Gallus matricis .i. mola matricis
Gallus siluestris. i. fasianus: ꝛ est siccioris complexionis ꝙ̄ ille q nutritur in domibus.
Ganones .i. apā gule ꝛ vuee.
Ganoloꝛ .i. bibar
Galononon idē quod supra.
Gara alexandrie quid est. l. l. dasnoides.
Garabait .i. rad x rubee.
Garab vel algarab. i. fistula lachrymalis.
Garabab. i. salix vnde ligantur arbores.

Cap. 279.

g Ara ara. grece dasne: latie laurus. Sera. li. aggre. ca⁹. gara vel gar auct. Dias. ex eo est hñs stricta folia: ꝛ ex eo est hñs latiora: ꝛ est masculus: ꝛ calefaciunt: ꝛ desiccāt calefactione ꝛ desiccatione forti: ꝛ granū ei⁹ ē forti⁹ Dias. c⁹ ō lauro ₰ȝ trāslationē grecā. Laurus: alia est latioꝝ folioꝝ: alia tenuioꝝ: ſȝ vtreqȝ feruentis virtutis sunt atqȝ recorporatiue: quaꝝ elixatura ca. est. Gal. vi. sim. phar. ca⁹. dasne. Dasne arboris siue lauri: tā folia ꝙ̄ fructus siccant ꝛ calefaciūt vehemēter: plus tñ fructus ꝙ̄ folia. Cortex vō radicis minus quidē acer ꝛ calidus: magꝫ aūt amarus: ꝛ qd stipticitatꝫ hȝ. Juuenal: Laur⁹ ē arboꝛ c⁹ folijs victores coronant̄. vñ lauro ppt̄ victoriā coronat⁹ dr̄ laureat⁹. ꝛ corona qua propter virginitatē mulieres coronant̄ vocat̄ laureola. Posse. Dia. elixatura eius si in stasio missa fuerit: ꝛ desup sedeat vesice ꝛ matricis dolorē cōpescit. hui⁹ fol. a viridia stiptica que tunsa: ꝛ cataplasmatibus adhibita: vesparū ꝛ apū pcussū phibent: ꝛ oēs tumores spergent ꝛ si sinapi aut polente misceant̄: ꝛ viridia bibita: nauseā puocant: stomachū subuertunt. hui⁹ bacca plus ca. est ꝙ̄ folia ꝛ hȝ virtutē fortiorē: que tūsa ꝛ electuarij more melle collecta tussientes ꝛ ptisicos orthonoicos ꝛ thoracis rheumatismū sanitati restituit. cū vino bibita ictibus scorpionū occurrit: maculas nigras detergit. succus eius aurium surditatē manere nō sinit: ꝛ incōgruos sonos cuȝ vino ꝛ oleo rosaꝝ adhibita ɔpescit. Acopis ꝛ vnctionibus calidis notabiliter miscet̄. coriū eiusdē arboris tritū ꝛ bibitū calculos frangit: abortū excludit: epaticis obulis tribus cū vino bibitū pstat effectū. succus vō radicis eius minus est acer ꝛ tñ est amarus ꝛ magis stiptic⁹: ppter qd lapides vesice rūpit. oīs aūt arbor vires hȝ acriter relaxātes ꝛ calefacientes ꝛ euaporantes. Gal. laurus lapides frangit ꝛ epaticis cōfert bibit⁹ cū vino odorifero in pondere triū obuloꝝ siue q̄tuor danich.

Gardarig. i. cū caro rubea intus in palpebra inferiori: ꝛ videtur sicut rosa rubea.
Gargareon .i. vulua.
Garesol .i. vpp̄pa auis.
Garbe .i. species salicis.
Gardēgi ē caro rubea crescēs ī palpebra īferiori
Garde est quedam auis sic vocata.
Gariofilus quid est. l. l. barmufel.

Cap. 280.

J Ariofilata latine grece lapagū. gariofilata est herba silis agrimonie: cui⁹ radix odorē hȝ gariofiloꝝ: dicta a qbusdam sanamunda ꝛ enātia ꝛ pes leporis ꝛ oculus leporis: ca. est ꝛ sic. in scdo gradu. Posse. herba ipa trita: et succus eius fistul' iniectus sanat ipas. sil'r opatur ore captus ad mēstrua puocanda. fiat fomentū ex aqua decoctōis eius cōtra colicā: ꝛ ad digestionē cōfortandū det̄ vinū decoctionis eius. Gal. vi. sim. phar. ca⁹. lapagum. Lapagū. i. oculus leporis siccatiue virtutis est: vt que ₰m ventrē rheumata sufficienter sistat.

Gariofilatū est quedā cōfectio sic vocata: que fit ex gariofilis ꝛc.
Garisfluminis .i. stincus.
Gariofilon est herba que vocat̄ filius añ patrē.
Garien .i. pecora.
Garicon .i. agaricus.
Gariofilata agrestis .i. baccara.
Garbi. i. salix. Garon. i. pyretꝝ.
Gariopiū. i. herba q̄ vocat̄ testiculus sacerdotis.
Gariobium idē quod supra.
Garumfel .i. gariofilus.
Garus vulgariter dr̄ almuria: qd est qi salsū gaꝝ. Et modus fiendi est iste: fit gar⁹ de piscib⁹ partis hoc mō. ponūt̄ in aliq̄ vase hñte inferi⁹ orificiū la

tū et sup^s strictū: et fit veluti lect^s h^s i pisciculorū: vel more lecti sternūt^r in vase: postea supponit^r sal et supponit^r pdict^s ordo lapillorū: et sic fit donec sit vas plenū: et tūc pmittit^r imorari p aliqd tps: tandē explorato sapore et grato inuēto: extrahit^r garū vel gar^s pōt dici qlibet salmuria sapida: vt hr̄ i.l. cobin. virtutes aūt eius inuenies in lr̄a muri.

Garus quid est. l.l. muri.

Gaseata. i. eupatoriū. Gasesati. i. cefalio.

Gasmemi .i. foliū nil.

Gasmemin idem quod supra.

Gazel est qddā aīal qd alit^r vltra mare: et muscus inde nascitur vt apparet in. l. misch.

Gazelus idem quod supra.

Glarea. i. gūmi. cū aūt simplr̄ pōnit^r gūmi: gūmi arabicum intelligitur.

Cap. 281.

Glaspatella vel afrodisia vel venerea: l' pip: apiū grece: acor^s latine: vl' spatella: vel gladiolus. ara. vo laeg: vel bulbegi: vl' naeg vel bogoc: vel zueg. Acor^s ca. est et sic. in scdo gradu: g silr̄ gladiolus vocat^r: q nō tm̄ in aquosis locis sz etiā siccis et marinis crescit. Est alia spēs gladioli: quā inueni **Sera.** li^o a gre. Laeg. i. acor^s: et latine noiatur es si. l.l. dexeris. spatella: vel gladiolus. folia ei^s sūt silia folijs iris nisi q: sūt subtiliora et latiora ad albedinē declinātia: et sūmitas ipo^z est rigida et acuta: et ad silitudinē gladij: et hz florē crocei coloris: et radices nō hz multū dissiles a radice iris: nisi q: sūt multum adherētes ad īuicē: et nō sūt recte: sz tortuose: et hñtes nodos et geniculatas: et color ea^z est exterior trahēs ad rubedinē: et hz acutū saporē: et hz semē plenū: dēsū: odoris placabilis. Et melior ex eo ē radix illa q̄ est alba et nō tortuosa plena: bonū habēs odorē: q̄ fert^r de regione kilkis est huiusmōi.

Gal. vi. sim. pbar. ca^o de acoro fm trāslatōz arabicā: qd de ipo admistrat^r est radix ei^s: sba ei^s subtilis: et sapor ei^s est acut^s cū pauca amaritudine: et odor ei^s nō est malus: cui^s vt^s est ca. et sic. in secū **Dias.** ca^o de acoro scdz trāslatiōnē nr̄az: Acor^s vel venerea: vel afrodisia: vel piper apiū herba ē folia habēs silia iri lata et oblōga et exalbida: et in sūmum dēsa: et acuta qi gladi^s: florē aurosū: radicē dissilez obtortā: geniculatā: et nodosā: exteri^s ad rubedinē declinātē: gustū acrē et aliqten^s odoratā. semē vero hz planū et spissū et integrū: et ipz odoris suauis pōt qd et meu: sz in oib^s est efficacior: et magis calefa **Posse.** cit. ꝯ viciū splenis et epatis accipiat^r lib. vna acori aliqntuluz triti: et macet^r p tres dies in aceto: postea coq^r ad mediū aceti et colet^r: et colature addat^r mel: et iterū ad cōsūptiōz aceti coq^r. istud aūt oximel det^r quotidie in mane patiēti cū decoctōe acori. Ad idē librā. 5. succi apij et pulueris eius. ℥. 5. et aceti libraz 5. et olei. ℥. i. serapini. ℥. ij. et pulueris armoniaci. ℥. ij. et simul pmitte p noctē: et mane coq̄ vsq ad medium: deīn appone puluerem ipi^s acori: et ex tali vnguēto splenē et epar malaxādo manib^s inunge. Et si vis facē cerotū adde decoctōi cerā: et ex tali ceroto vnge. vinū etiā decoctōis ei^s valet ad idē: sed nō det^r febricitāti. Cōtra ictericiā coq^r radix acori in aq̄: et colet^r: et ī colatura coquāt^r cicera rubea et det^r ius patiēti: sūmū rmediū est si fuerit sine fe. Balneū ei^s ad idē valet. ꝯ pānū oculo^z succ^s acori et succ^s feniculi et anisi ponāt^r in vase eneo: et soli exponat^r vt hūiditas cōsumat^r: postea apponat^r puluis aloes: et ponāt^r ad ignē: et colet^r p pannū: et colatura ponat^r in vase eneo: et cū op^s fuerit cum pēna in oculo ponat^r. folia ei^s p pauimētū sparsa mire aerē actualr̄ infrigidāt. dr̄ q sigs hz acoruz sup se: nūq̄ pōt incurrē fluxū sanguīs vel spasmū

Gal. Acor^s puocat vrīas: et splenib^s sclirat' cōfert: et abstergit et subtiliat grossitiez cortice melior **Dias.** Succ^s radicis ei^s claest succus ei^s. ritatē oculo^z pstat mirifice: q̄ radix ca. et sic. est vtutis nimiū: et leptomeris sclirosim iuuās splenis: et mouēs vrinā potato succo. Aq̄ vo in q̄ decocta fuerit diuretica est. vtilis etiā est pleureticis et toracis passionib^s et epat' et terminosis et corruptelis spleneticis vtilior est: et stranguriosis q vrinā faciūt cū dolore: et ad morsū serpētis efficax est. ad mulie^z mēstrua p fomētū vtilis est. miscet^r etiā antidotis et tyriacis: ad duritiē vrine ex radice ei^s cū aq̄ decocta ad tertiam dabis bibē p triduū: et vrinam mirifice deducit: et stranguriā sanat. Ne apes examinēt et fugiāt herbā ipaz in vase apū suspēde: et a vēto nūq̄z seducētur. hec herba raro inuenit^r: nec eā scire qs poterit: nisi cū flosculū emiserit. nascitur locis cultis: et hortis et aratis. lege eā mēse augusti: nā vix inuenit^r sine flore: quia per florem agnoscitur.

Glaucomata .i. albugines oculo^z.

Glaucion .i. viola.

Glaucios ritis .i. celidonia.

Glabies. i. tinea. Glaber. i. caluus.

Glaucosis est oculo^z subalbedo: vel glaucedo q̄ accidit vuee tunice: sicut app^z in seniorūz oculis. glauci nāq̄ dicūt^r oculi: q̄ vulgo varij dicūt^r. glaucoma vo egritudo inde vocat^r: interdū tñ vnuz p alio reperitur.

Glādis. i. fruct^s qrc^s: l' ipa arbor: p arbore. l.l. bullos: et p fructu. l.l. bass.

Glauquion .i. glaucium.

Glaucoma. i. egritudo oculi incurabilis: fm veteres idē ē qd hypochimia: sz apud posteriores nō sūt idē. nā glaucoma est oīo incurabilis: hypochimia vo nō oīo: et est aq̄ in oculo. glaucoma ē egritudo in q̄ debilitat^r act^s vidēdi ppt nimiā glaucedinē oculo^z.

Glaudiolus quid est. l.l. dexeris.

Glaudiolus segetalis qd est. l.l. fagasmon.

Glaus. i. noctua. Glaucōiū. i. pulegiū

Glaucius rizi .i. celidonia.

Cap. 282.

Glauciū idest memithe. **Dia.** ca^o memithe. Memithe vel glauciuz ē

succ⁹ herbe eiusdē noīs: folia hñtis papaueri silr̄a hec folia calido cinē coopiūt: ⁊ sic succū emittūt. Alij herbā in ollā mittūt: ⁊ circūliniūt creta: ⁊ in furnū feruentē mittūt: ⁊ sic folijs maceratis succū exprimūt: ⁊ siccatum ī sole in pastillos redigūt. ei⁹ est optimū qđ est crocei coloris int⁹: ⁊ gustu amarus: ⁊ odore graui. miscet̄ ocularib⁹ medicinis ⁊c. ⁊ idez s̄m aliam bonā translationē ca. supradicto Glauciū succ⁹ est herbe nascētis in syria ī gerapoli. folia hz similia miconio ceraticis sed pinguiora ⁊ sup terram spansa. odorez habet grauem: gustu amaro. succū multum hz croci similē. folia ei⁹ ciues mittunt in cacabis: ⁊ in cibarijs coquūt: q̄ cū coxerit exuccāt ⁊ glaucium faciūt. Pli. ca. de glaucio. Glaucium in syria ⁊ persia nascit̄: humilis herba: folijs decis fere papaueris minoribus tñ sordidioribusq;: odoris tetri: gūstus amari cuz ↄstrictione ⁊ stipticitate: ⁊ gūmi hz crocei coloris. Multi v̄o errauerūt in hac herba. qdā putauerunt ꝙ esset celidonia. qdam putauerūt ꝙ esset papauer cornutū: ⁊ sic vocat̄ apud Auic. Et ego vidi meo tpe multos in h̄ errare: ⁊ multi errauerūt tpe Dias. nam Dias. ca. de mōte ratides. dicit ꝙ multi falso putauerūt glauciū ibi fieri ꝑpt̄ silitudinē folioꝝ. ꝙ aūt glauciuz sit memithe vel siesci⁹ apparet multis testimonijs. nā vbi ponūt Alexāder ⁊ alij greci glauciuz: Auic. ⁊ alij ponūt siesmemithe. Preterea apud Serap. qcquid dicit de memithe auct. Dias. nō est aliud nisi ꝙ dr̄ ꝙ apđ Dias. ca. de glaucio. inuenit̄ etiā oleū nouū glaucinū nō ab hoc glaucio: q2 nihil recipit glaucij: cuius cōfectionē etiā inueni in antiquo antidotario sic vocatā ⁊ sine glaucio: ⁊ est oio calidū. Nō aūtē s̄z v̄itatē glauciū sit memithe. i. l. celidonia: ⁊. l. chaschas: ⁊ i. memithe. Gal. vi. sim. phar. ca. glaucium. Glauciuz stipticat cū q̄daz delectatione: infrigidat tñ manifeste ita vt sanet qdē sepi⁹ herisipillata: ⁊ est in cōpositiōe cōposita ex aquosa ⁊ terrestri sb̄a: vtriusq; frigidis: nō tñ extreme: sed ad modum aque fontanine.

Glaucosis. i. glaucitas in oculis: vel alicubi.

Graphia. i. scriptura: inde melagraphicū nigruz scriptum.

Grassula maior. i. herba grassula. ⁊ est alia minor que vermicularis dr̄: ⁊ sempuiua.

Granū acetosū: qđ affert̄ ex corascēti. i. fragula.

Granum nigrum i. nigella.

Granū indū. i. chartamū idū: ⁊ est aliud a nostro l. l. habel nil.

Granū alkakil. i. semen granati siluestris.

Graffagia. i. scriptura: inde melāgraphicū nigrū scriptū. ⁊ aliqñ ponitur ꝓ pipere nigro.

Grana zeilē. i. fructus tremule arboris: vel piper ethiopium. l. l. habel zelin.

Grana padisi qd sunt. l. l. nux sartha.

Granū capitis i. stafixagria.

Granū iuuipi quid est. l. l. habilhalach.

Grana sensen. i. grana sisami: que nostro ideomate vocantur ioziolene.

Grana nere. i. grana cerasi siluestris.

Grana kikil: vel kilbil. i. grana granati siluestris.

Grana punica i. mala granata.

Grana amonia i. stafixagria.

Granū sponsi i. cubebe.

Granū frumenti qd est. l. l. heuda.

Granū tinctoꝝ a Dias. vocatur coccus. s̄z ara. kaermes. l. l. coccus.

Cap. 283.

Granū anescē est fructus cu i⁹dā arboris magne: que lothos vocat̄ a Plinio in ꝓprio ca. et a Dias. q̄uis Dias. vocet ipz in alio ca. agrifoliū ⁊ est s̄m Pliniū granū sile iunipero: s̄z maiusculū: hñs interi⁹ nucleū duꝝ cū sua medulla: tectum carne pauca: dulcis saporis: nigrū cū maturauerit: quē multi fabā grecā ⁊ syriacā dicūt. Isidor⁹ cap⁹ de faba greca syriaca: faba syriaca dr̄ arbor magna fructū ferens maiorē pipe cōmestibili: gustu suauē: inde ⁊ melli vocat̄: ⁊ latine cicerafo. l. l. faba greca: ⁊. l. agrifolium.

Grana solis. i. miliū solis: vel cauda porcina: quid est. l. l. calb.

Grana quid sunt. l. l. harmel.

Granū ben qd est. l. l. balanus repfico.

Granū calafi: l' caleti: vl' calebi: vl' culb. i. gña sol.

Granū nil. i. cartamus indus: ⁊ est aliud a nostro l. l. habel nil.

Granū viride est fruct⁹ arboris terebinthi: vñ terebītbina colligit̄: q̄ vocat̄ albotin. aliq dicūt qđ ē lentiscus: q silr̄ dr̄ terebinth⁹. aliq dicūt ꝙ est anisū. aliq dicūt ꝙ est alfassam: qđ inuenit̄ apđ Nursiā. sed prima expositio est melior. l. l. botum.

Granū asutaen est qđdā semē albū paruū vt pip arboris siluestris s̄m q̄titatez brachij hñtis folia pua alba: nō tñ vehemētis albedinis: ⁊ est ca. hñs paꝝ humiditatis: ⁊ ē īpinguatiuū. auget sperma ⁊ excitat coitū.

Granū alcelin vocat̄ ab Auic. ⁊ Sera. pip nigrū ⁊ sunt grana pua: dulcia: delectabilis saporis: sub citrini coloris: q̄ afferunt̄ a tunici ⁊ barbaria. augmentant sperma. l. l. habel nil.

Grana vocantur pillule.

Grana altugar. i. semina v2tice.

Granoruz alma haleab. i. nere: ⁊ sunt cerasa siluestria. l. l. mahaleb.

Grana mitabel idem quod supra.

Granū regis. i. cerasum: ⁊ iō sic dr̄ qm̄ arabes habent de eo in copia: sic vr̄ exponē Sera. vt appet ī̄n. l. cerasine: s̄z Jo. mes. cap. de kerua exponit ꝙ granū regis est magnū ⁊ puū: s̄z magnū est keraa ⁊ vocat̄ abelmeluch: ⁊ est cataputia maior. Et est alia cataputia minor: ⁊ ē granū regis paruū.

Gramisbachi i. nux vomica.

Granū culcul: vel culcul qd est. l. l. habel.

Granū alkadar i. granū viride.

Granum vue quid est. l. l. harin.

Granum indici quid est. l. l. nileg.

Granū albeibel est semen granati siluestris.

Granū dulce quid est. l. l. athel.

Gradiū. i. cocognidiū. Granias. i. cornalia.

Granaria.i.tapsus. Graniar fit sicut nectar.
Gramas sũt lippitudines q̃ fiunt in ophthalmia.
Gracus .i.crocus hortensis.
Grami est spẽs fructus:quẽ ignoro.
Granatũ domesticũ qd est.l.l.hurnam.
Granatũ silvestre quid est.l.l.darsisabam.
Graidon.i.lambrusca. Graucõ.i.craneũ.
Gretecon.i.fructus bussi arboris.
Granamina .i.stafixagria.
Grafones.i.vespa:illõ vocabulũ ponit ĩ lr̃a sim⁹
Graco .i.hircus.
Gratbausim est confectio quedam.
Gramen quid est.l.l.agrostis.
Gecreticũ:ge interp̃tatur terra:inde gecreticuz.i.
terra que aufertur ab insula crete.
Geleales.i.gagatems:vel gagada.
Gealidos.i.sulfurata. Geapolidos idẽ qd̃ s̃
Geos.i.robilie:ꝛ est genus leguminis.l.l.mes.
Geosilion .i.mentastrum.
Geuseir.i.opoponax. aliqui dicunt ꝙ est serapinum:ꝛ est verius.
Gueseir idẽ qd̃ supra. Geusir idẽ qd̃ sup̃.
Geuz.i.nux. Geuzkauc.i.nux muscata
Geuzedi .i.nux ĩdica magna.
Geuzmeltil.i.nux venenosa:que est frigidissima.
Geuzalguar.i.castaneola. Geuzinofil idẽ qd̃ s̃.
Geuzmethen.i.plãta nucis que plantat᷑. nã geuz
i.nux:methen.i.arbor.
Gebara.i.floscba molendini. Gabarã idẽ qd̃ s̃
Gebaraflos.i.abrotanũ. Gecablon.i.vsnee.
Gecafras.i.fragaria. Garazum.i.rana.
Gecedros.i.muscata. Gezebros ide qd̃ s̃.
Gede .i.pulegium.
Gedeuil sunt quedaz vene:que dicunt᷑ miseraice:
que sunt intra intestina ꝛ epar.
Gedegum .i.via vel canalis.
Gefrise.i.spõgia marina. Gefrise idẽ qd̃ s̃.
Gegueriset.i.semen. Gegueis.i.scariola.
Gefuesif idẽ qd̃ supra.
Gebenech: vel agebenech sunt due vene que sũt
in labio inferiori.
Gelapedij .i.sulfur.
Gelatina pisciũ est:qñ pisces coquũt᷑ in aceto: et
postea cõgelat᷑ acetũ cũ quo coquũt᷑.ꝛ eodẽ modo fit cũ carnibus.
Gelnan .i.balaustia.
Geltbalatiche .i.corium vetus.
Gelona.i.collogntida. Gelela idẽ qd̃ s̃.
Geleniabin.i.rose cõdite:siue cũ zucaro:ꝛ est zucarũ rosatũ: siue cũ melle:ꝛ est mel ro. sed falso:
nam geleniabin vel geliabin: est mel ro.ꝫ selemabin.i.zucaꝝ ro.geliabin syrup⁹ rosaꝝ.
Gelbenec est vna species ellebori: ꝛ apud quosdam est nux vomica.
Gelblea.i.volubilis. geldei.i.pellis.
Gelse .i.duricies palpebraꝝ
Gelfei idẽ qd̃ supra. Gelissagos.i.elissagos
Gelios.i.gentiana. Geliosus idẽ qd̃ s̃.
Gelosac.i.poliũ: Geluc.i.cornu ꝑpẽtl
Gelunza.i.granum pini maioris.

Geloc idẽ qd̃ supra.
Gelude.i.coriũ serpentis. Gelutran.i.vsnee.

Cap.284.

G Eldalcebara.latine cutl vẽl coriũ arietis.
Sera. li⁹ aggreg.ca⁹ geldalcheb. auct.Gal. qñ accipit᷑ corium arietis recens sicut excoriat᷑ aries: ꝛ ponit᷑ sup locũ ꝑcussionis:cõfert adeo ꝙ curat ꝑcussionis
lesionẽ in die vna ꝛ nocte: qꝛ maturat ꝛ r̃soluit loca ꝑcussa:q̃ sũt repleta sanguine. **Posse. Sera.** c⁹ celbele. coriũ lupi valet ꝯ colicã.ꝫ appꝫ sil'r ĩ.l.sim⁹
Dias. ca⁹ solee. Solee sotulariũ vetustarũ qñ cõburũt᷑:ꝛ cinis eaꝝ pulverizat᷑
sup cõbustionẽ ignis:ꝛ sup apationẽ q̃ fit in pedib⁹ a strictura calciamẽtoꝝ. cõuenit qñ pulverizat᷑
sup excoriationẽ q̃ fit in coxis: desiccat ꝛ ꝯsolidat
ea.ꝛ scorpiões fugiũt fumigiũ ei⁹ꝛ alia venenosa
Geld alatiche.i.coriũ vet⁹. Geld.i.corium.
Gelt idẽ qd̃ supra.
Gẽma est q̃dã cõfectio:ꝛ interp̃tat᷑ experta.
Gemanion .i.cotula.
Gemara.i.cõfectiones liquide:quas mulieres faciunt:ex quibus liniunt faciem.
Gẽma.i.pua. Gemealoia.i. semẽ
Geme.i.dolor colli. Gemerac.i.flos erl
Gẽma pelitis est genus crete vel terre:vt aspultũ
colore nigro.
Gemiale .i.oleũ metropium.
Gemotilus .i.mercurialis.
Gemolaib.i.agnus castus. Gemulac.i.alaca.
Gemul.i.lunaria. Gẽbut.i.spina alba.
Genaba.i.ala. Genar.i.mulier.
Genabar .i.cinnabaꝝ.
Genella .i.cucurbita alexãdria.
Genealoia .i.semen.
Gñare.i.parẽ:ꝫ vocabulũ põit᷑ ĩ.l.buthormariẽ

Cap.285.

G Enestrella sil'r est genestre ꝫ minor hꝫ stipites minutos ꝛ angustiores: ꝛ florẽ albũ facit:genestra vero croceũ. **Gal.** vi.sim.pbar.ca⁹ de genestrella ꝫ translatinẽ grecã aspaltus siue genestrella ꝑm gustũ acer
simul ꝛ stipticus est: postea ex diffil'b⁹ videlicet
ꝑtib⁹ cõstat.ꝑtib⁹ q̃de suis acrib⁹ calefaciẽs: alteris v̄o.s.austeris infrigidans:q̃re ꝑm vtrasq; infrigidat ꝛ desiccat.Et idõ putrefactõib⁹ ꝛ rheumatibus vtilis est.

Cap.286.

G Enestra latine grece spart⁹: vel spargamuz: ara. v̄o mabrabinch.genestra due sũt spẽs
ei⁹.est vna q̃ dr̃ genista: q̃ ꝑm quosdaz
est mirica.Alij dicunt ꝙ est spẽs mirice :cui⁹ rami sũt angulosi:ꝛ folia triangulata sunt: semẽ vt
cerasũ ruffũ: ꝑuũ tñ.alia v̄o est q̃ ꝑm Dias.ca⁹ de
sparto dr̃ spart⁹. ꝛ illa ẽ v̄e genestra:vt dixit mihi
herbaria greca. de qua Plinius:genista inquit vinculi vsum prestat:flores apibus gratissimi.dubito

an hec sit quã greci auctores sparton vocant: cũ ex ea lina piscaria apud eos fieri docuerunt. semẽ eius qđ eodẽ noĩe appellauerunt in folliculis fa seolorum mõ nascentiũ purgat elbori vice ꝛc.

Gal. viij. sim. phar. ca° spargamũ: vl' spartũ i. genestra: q vineas apud nos ligat.

Dias. ca° spartus. Spartus. i. genestra: fru tex vero est omnib⁹ nota. semen ei⁹ affert in folliculis sicut faseolus. Et infra semẽ ali ud minutũ est semen sicut lenticula: florẽ mellinũ hñs sicut lentiũ. **Jo. mes.** ca° de genestra mabar binch: vel abrambunc i. genestra: ꝛ vocat capistrũ arborum. ꝛ ẽ arbor mon tana sup cui⁹ stipitẽ eleuat densitas fustiũ multe rotunditatis: ꝛ dũ plicant nõ patiunt fracturas. vñ ligant ex eis arbores: ꝛ pducũt flores sil'es fi gure lunari citrinitatis multe: ꝛ pferũt folliculos ƒm semitã orobi: hñtes semina distincta sicut len tes. Inquit Dias. ca. ẽ ꝛ sic. cõplexionis in secũdo ꝛ semen eius est calidius. ꝛ ĩ flore eius ꝛ stipite est humiditas supflua cũ virtute incisiua: quare mul tiplicat vomitũ: ꝛ sunt oẽs partes eius conturbati ue: incisiue: subtiliatiue: ꝛ puocatiue. Rectificatio nocet stomacho ꝛ cordi. ꝛ dixit Filagius: cũ melle ro. tollit eius nocumentũ: ꝛ sil'r cũ rosis ꝛ mastice semen aũt eius ppinandũ est cũ aqua mellis rosa rũ. anisũ aũt ꝛ semẽ feniculi ꝛ dauci ꝛ sil'ia aufert nocumentũ ipi⁹. flos aũt ei⁹ decoctionẽ mediocri ter sustinet: semen vero eius plus. Paulus ca° de ge nestra: est alia que vocat genestra fri. ꝛ sic. cõple xionis sil'is genestre supiori: sz minor est: ꝛ hz sti pites minores ꝛ angustiores: ꝛ albũ florẽ facit.

Posse. Dias. Semen genestre: et flos bibitus cũ mul sa humores vomitibus purgat. Gal. fructus spar ti ꝛ baculorum succus laxatiue nõ debiliter est vim'l.

Jo. mes. Per vomitũ ꝛ p vẽtrẽ educ phle gma. ꝛ cũ fortitudine vehemen ti materias que sunt in iuncturis. ꝛ mundificat re nes ab oibus supfluitatibus. ꝛ puocat vrinã fortit' ꝛ frangit lapidem in renibus ꝛ vesica: ꝛ non per mittit materias figi ĩ eis neqz lapidem densari. ꝛ quando flores eius contriti ppinantur cuz melle ro. aut cum ouo sorbili: resoluunt scrofulas. ꝛ oxi mel ex eis: aut seminis ipsius soluit apostemata splenis. ꝛ si frequẽtatur vomitus cuz eis: conuẽit sciatice: ꝛ podagre: ꝛ dolori renum. Dosis eius ẽ: ꝛ pprie florum ana. ℥. ij. vsqz ad quinqz: seminum eius ana. ℥. ij. vsqz ad tres vl' q̃tuor. **Dias.** Semen eius ꝛ flos bibitus cum mulsa: humores vomitib⁹ purgat. Paulus: virtutem hz cõstringendi. ad fluxum menstruorũ valet fomẽ tũ ex aqua decoctionis eius. suppositorium etiaz ex puluere eius ꝛ succo plãtaginis. valet etiã con tra dysenteriam predictum fomentum.

Genetia. i. liber quidam sic vocatus.

Gendebedaster .i. castoreum

Gensecchim .i. domesticum

Geniotilis .i. mercurialis

Geniculata. i. centũnodia: poligonia: pserpinata: sanguinaria idẽ. ꝛ est alia species sanguinarie dif ferens ab illa. l. l. sanguinaria.

Genicularis .i. linchitis

Genitra. i. gũmi rute montane

Genimen .i. semen vel succus

Geniture. i. carnes superflue que nascũtur in con cauitatibus ꝛ opilantur.

Genitalenter .i. aborsus

Cap. 287.

Gentiana latine: grece narcã: ara. sentiana.

Dias. ca° de gentiana. Gentia na dr inuenta esse ab im patore illyrico eiusdẽ gentis: vñ ꝛ nomen accepit: cuius folia que circa radices sunt nucis odorem habent: ꝛ sunt similia plantagini: sed paulo subru fiora ꝛ in sũmo diuisa: vel incisa in speciem serre: immediate habens hastaz: q hasta lenis est ꝛ va cua: digiti habẽs similitudinem: longior duobus cubitis: nodosa: circa q̃s nodos folia nascũt. sem̃ est ei circa folia in pomulis latis ꝛ lenibus ꝛ nõ in utile sicut affodili. radicem habet sicut aristolo gia longa: solidam: ꝛ amaram: sed nigriorẽ ꝛ fra giliorẽ. nascit locis altis ꝛ humectis ꝛ vmbrosis ꝛc. Plinius ca° de gentiana. hanc ĩuenit genti⁹ illyri corum rex: q vbiqz nascẽs: illyrico tñ prestantissima folio frassini: sz magnitudine lactuce caule tenero pollicis grossitudine cauo ꝛ inani: ex interuall' fo liato. triũ aliqñ cubitorum: radice lenta: subnigra: si ne odore: aquosa: montibus subalpinis plurima. vsus in radi ce ꝛ succo ꝛc. **Sera.** li° aggre. ca° sentiana au cto. Dias. sentiana. i. gen tiana: ꝛ est basalax siue basilica. ꝛ est planta habẽs folia que sunt iuxta radicẽ sil'ia folijs nucũ vl' plã taginis: ꝛ color eorum trahit ad rubedinẽ sanguinis ꝛ a medietate eius superius vsqz ad sũmitatẽ inci sione minuta sicut serra. ꝛ hz hastã concauã inte rius ꝛ lenẽ in grossitudine vnius digiti: ꝛ longitu dinis brachij: ꝛ hz nodos ad seinuicẽ distinctos in quibus nascunt folia: ꝛ hz semen velut in pomu lis latis lenibus sicut semen plante que dr sachilio sed hz radicẽ longã similẽ radici aristologie lon ge grossam amarã ad nigredinẽ declinantẽ ꝛ frã gibilẽ. nascit in montibus excelsis ꝛ locis vmbro sis ꝛ humidis. Paulus ca° de gentiana. Gentia na ca. est ꝛ sic. ĩ tertio gradu. **Posse. Gal.** vi. simp. phar. ca. de gentiana ƒm translationẽ arabicã. Id qđ de ip sa administrat est radix hui⁹ cui⁹ sapor est ama rus in fine amaritudinis. ꝛ virtus eius est magna in mundificatione ꝛ abstersione: ꝛ aperiendo opi lationẽ. est enim calefactiua ꝛ stiptica. ꝛ idẽ eodẽ libro: ꝛ eodem ca° ƒm translationem grecaz: gen tiana hui⁹ herbe radix efficax est: vbi oz subtilia re aliquid ꝛ abstergere ꝛ deopilare. nec est miruz si hoc põt amara violenter existẽs. **Sera.** Ego nõ vidi medi cinã meliorẽ ĩ mor sibus canis rabidi qñ datur ex ea qualibet die. ℥. i. trita cribrata cũ. ℥. i. mirrhe ꝛ cũ. ℥. ij. pulueris can crorum fluuialiũ adustorum in principio egritudinis:

antequā timeant aquaȝ.ꝛ hec q̄dem planta ɔ̄ria ē venenis mortiferis:ꝛ aufert nocumentū eoꝝ cum auxilio dei. **Dias.** gentiana est acris ꝛ calefactoria ꝛ relaxans: acrimonia et amaritudine sua partū expellens: ꝛ serpentes fugans. Radici eius virtus est ca.ꝛ stiptica: que radix.ʒ.ij. cū pipere ꝛ ruta ꝛ vino accepta morsibus venenatis occurrit.succi eius.ʒ.i.accepta doloribꝰ laterū ꝛ cōquassationibus vtiliter ꝓdest.stomaticis ꝛ epaticis cū aqua bibita maxime ꝓdest: sicut collyriū supposita radix facit aborsuȝ.vulneribꝰ imposita medetur. succus eius sicut liciniū inunctus tumorē oculoꝝ cōpescit:maculas corpis tollit.Radix vero infusa in aqua diebꝰ quinqȝ:ꝛ postea cocta q̄diu virtutē ex ea dimittat cōfricatur: ꝛ sic deliquat̄. postea aqua ipa recoquatur q̄diu mellis spissitudineȝ faciat: ꝛ reponit̄ in vase fictili ad vsum.

Genlida.i.rapa. Genseit.i.opoponax.
Genotiū.i.marrubiū. Genoscon.i.vinee.
Gemoti.i.fermentū. Gepelbacar.i.aspaltū.
Geptealbat ar idē qđ supra.
Gepteroia.i.pix. Gepion.i.aaron.
Gepsein.i.lapis gypsi:luminosus:peruius: cuius subtilitas augmentatur cum aduritur.
Gepsin idē qđ supra. Geps idē qđ supra.
Geraps.i.peristeraon. Geramū.i.terra.

Cap.288.

Geramon Dias. cº geramō Geramon.i.cicutaria siue oxifilon:siue vt latini perimonia. cicutaria herba ē folia habens similia amomi diuisa ꝛ oblonga.est radix illi rotunda ꝛ dulcis: q̄ comesta aut cū vino bibita ʒ.i.īflatōes mr̄icis soluit.siue vētositates ꝛ īflatōes Est alia spēs hꝰ herbe:v̄gas hn̄s tenues:ꝛ pluerat duobꝰ palmis a terra ascēdentes:ꝛ folia malue similia: ꝛ in sūmitate virgaꝝ caput est sicut cicoree sȝ hec medicine apta nō est.

Gera sacra vel diuina:pigra:amara.
Geramos .i.grus.
Geramion .i.herba muscata.
Gerauera .i.flosta molendini.
Gerapium .i.sulfur viuum.
Gerā.i.cinis. Gerad.i.grillus.
Germandrea.i.camedreos:ꝛ est q̄rcula maior.

Cap.289.

Germanū latine vl' siligo:grece tifa vel sithus:arabice siligobib. **Gal.** primo de edulijs cº tifa aucto. dioclis: ꝛ menesithei ait:ꝙ post frumentū ꝛ ordeū: meliꝰ quidē tifa.i.siligo.Etenim sufficienter nutrit:ꝛ cū multo labore digerit̄. panē aūt assidue ex eis comedens.nullus vtiqȝ ex incōsuetoꝝ huic edulio sanus erit:neqȝ oīo si modicū est ei graue ꝛ indigestibile.semen aūt huiꝰ tife hȝ quidē exterius leuaȝ i.corticē.ꝛ a quibusdā vocat̄ paruum frumentū:ꝛ equos hanc quidē innocue comedere:vti aūt frumēto ñ sine nocumēto.nō iprobabilr̄ aūt vtiqȝ q̄dā noīant p̄uū frumentuȝ tifam:ꝛ colore ꝛ spissitudine ꝛ caliditate virtutis assimilatā ipi. Et ideȝ vi.sim.phar.cº sithus. Sithus siue siligo acrior est credo nō paꝝ:ꝛ cachochima: cū tñ ex putrefactione fiens.est aūt inflatiua.ꝛ hec quideȝ hȝ acre ꝛ calidū:plurimū v̄o frigidum aquosum acre.

Sera. liº aggre.capi. siligo.Siligo vel halsauct.Dias.sunt eius due spēs. in vna inueniunt̄ duo grana:ꝛ in alia vnū: ꝛ q̄libȝ granū in cortice suo:ꝛ illud plus nutrit q̄ȝ ordeū:ꝛ est boni saporis. panis vero qui fit ex eo minꝰ nutrit q̄ȝ panis tritici.Et idē auct.Gal.Substantia huiꝰ grani est media inter substantiā tritici ꝛ ordei q̄ȝ tū ad cibū:ꝛ hȝ medicinā etiā. Et ex hoc pōt sciri operatio eius per illud qđ diximus đ tritico ꝛ ordeo.Gersa est quoddā qđ fit de plūbo ꝛ aceto:et vocat̄ gersa vel cerusa:que vocat̄ gersa serpentarie:que pōt fieri ex serpētaria minori ꝛ maiori sicut inuenies in.l.aaron:ꝛ illa ingredit̄ in vnguento citrino:qđ ponit̄ ī antidotario Gal'.minori.
Gerestreos.i.terra rubea:ꝛ est bolus armenus.

Cap.240. 290

Gerebotanū vel peristerion grece: arabice vero albea:latīe vero berbena: vl' sacra herba.Sciendū ꝙ prima species gerebotani est centrū galli:ꝛ est supina.secunda species gerebotani est berbena:que dicitur gallinacea: ꝛ est recta:ꝛ ideo vocatur orthos:vt apparet ī.l. orthomia.ꝛ hoc Dias. dicit capº de gerebotano.ꝛ p̄ia species gerebotani a quibusdam vocatur peristerion:ꝛ illa est centrū galli.ꝛ ideo in littera.p. facit semotim capitulū ab illo:quod incipit gerebotanū.ꝛ illud incipit peristerion. vnde dicit:gerebotanū.iō nomen accepit tale:quoniā sacerdotes eā purificationibus adhibere consueuerunt. Pliniꝰ iunior capº de gerebotano.Gerebotanū iō a grecis hoc nomen accepit: quia est remediū purgamentis hominū:ꝛ purificationibus sacerdotū agentibus probatur.vnde ꝛ eaȝ pontifices saguima:vel sagimen appellabāt:quasi facimen.hac iouis ara verritur:domus purgatur:lustraturqȝ: hāc pagani ad hostes ferre solebant tuti.hec ꝛ berbena:gapura.ꝛ ideo pagani in sacrificijs ea vtebantur.

Dias. capº de gerebotano.Gerebotanū quā multi peristerion aut berbenam dicunt̄ species habet duas.vna est supina.alia recta. prima vocatur fidericis curetis ꝛ alchea: ꝛ cyperissis.ꝛ Asclepius in libro memorat. ꝛ Pythagoras cristeptron nominat.latine dicitur licinia q̄si lustrago:vel verpitediū:vel centrū galli. Secunda quam erectaȝ dicimus:vocatur etiaȝ trigomōbumon: vl' gerebotanum hercularia:latine crista gallinacea vl' berbēa'. vtreqȝ folia subalbida:ꝛ veluti incisa habent similia drio:sed angustiora: ꝛ v̄gas in cubiti longitudine ꝛ amplius:ꝛ āgulosa :ꝛ radices tenues ꝛ longas. Plinius iunior capº de cētrum gallo.Centrum galli quoddam est domesticum esui aptum:maioribus folijs oblongis ꝛ rugosis:flore albo:seritur in hortis.Siluestre mino

ris plante: folijs partitis et rugosis: semine nigro: quod multi integrum in oculis ponentes: ipos clarificare dicunt. obhinc scaream vocant: et eracleã: et ferariã nigram. Gal. viij. sim. phar. ca° peristerion. Peristerion nominatur sic: ex eo q columbe conuersantur in eo: virtutem habet siccatiuam: vt cõsolidet vulnera. Posse. Dias. Radix berbene et folia cum vino bibita: et cataplasmatibus adhibita ictericis medentur: et morsibus venenatis occurrunt. foliorum eius. ʒ. i. cum vino imposita per dies quatuor: et gargarismo ipa folia adhibita vulnera oris et putredines tollũt. Elixatura eius si in conuiuio aspersa fuerit hilaritatem prestat. datur vero tertianarijs cum folijs tribus et radicibus tribus. quartanarijs vero quatuor numero. folijs et radicibus tota herba vulnera glutinat: et alienationes stringit. et ad omnia venena potui data optime facit. hec autem herba inde nomen accepit: q sacerdotes eam purificationibus adhibere consuenerunt. In passionario habetur: q si medicus visitando infirmum: ipam in manu portauerit egroto insciente: et dicet egroto: qualiter es? si eger dicet bene: sanabitur. et si dicet male: morietur. Paulus: aqua decoctionis ei⁹ matricem mundificat optime: et menstrua prouocat. semen eius cum succo feniculi in oculis impositũ ipos mundificat.

Germen .i. semen.
Gerion .i. betonica.
Geris .i. incubus.
Gergir .i. eruca vel ozimum.
Germina .i. effectus.
Geroncei .i. senationes.
Geroboni .i. plantago.
Germon .i. sinum.
Gerusan .i. lolium.
Geruserion .i. rampnus.
Gergues .i. semina sinapis.
Gesasteria .i. creta.
Gesasseb. i. terra astra: et interpretatur rubea: et est bolus armenus.
Gesansalum .i. sulfur viuum.

Cap. 291.

Gessamia ſm Dias. est terra: a ge quod est terra et samos quod est insula quedam. inde gessamia terra que aufertur a samos insula. Eligenda est que est alba et leuis: lingue adherens: et spargens se super cartam: et fragilis qualis est quã multi colyrion dicunt. Duo sunt genera eius. vnũ qd dictũ est. alterum qd dicitur astraplacondes: qd est laminosum. Plinius cap° gessamia. Gessamia terra est naturalis apud greciam: quã optimam iudicamus que est leuissima et candidissima: fri. et sic. et c. Posse. Dias. Ambo genera virtutis sũt stiptice. Comburuntur autem et lauantur sicut terra que dicitur eratrias. sanguinem eijcientib⁹ cum aqua bibita: et magis imbrili. subueniunt ventriculosis et dysentericis. fluxum mulierum stringũt cum balaustia date. cum aqua trite et perũcte tumores tibiarum et testium compescunt. oleo rosarum mixte sudores prohibent. omnibus venenis accepte cũ vino occurrunt.

Gessecanna est lapis quo aurifices vtũtur ad aurum limpidandũ. Eligendus est lucidus et grauis virtus est illi frigida stiptica. stomacho acceptus medicatur. rheuma oculis abstinet. vulneribus cũ lacte infusus opitulatur.

Gessase .i. spongia marina.
Gesentera. i. sculi: qui dicunt lumbrici terre.
Gesse. i. qñ oculi post dormitionẽ apiri nõ pñt.
Gesichim .i. gariofilata.
Gesimum .i. rosa.
Gest loco eius ponitur cortex vel pellicula: que ẽ inter corticem et fructum glandis vel castanee. et ẽ quidam fructus quo caremus: habentes figuram pinealem. in eius capite sunt sicut due spine: et similatur multum amigdalis: fri. est et sic. constringit omnẽ fluxũ et potissime sanguinis.
Gethel .i. pulegium.
Gethe idem quod supra.
Gethefarin .i. marrubium.
Gethir .i. eruce.
Getismeten nuces sunt cuiusdam arboris: equales fere in longitudine: que faciunt dormire vsq ad mortem: et nascuntur sibilie.
Gezar .i. baucea.
Gezamur .i. rampnus.
Gezablon .i. andacucha.

Cap. 292.

Gezear ſm Dias. sunt eius tres species. vna species est: cuius folia sunt minora folijs feniculi et est in eius forma: et est eius crus vsq ad q̃titatẽ palmi: et qd est superius est citrinum: et habet similitatem sicut habet coriandrum et anetum: et habet fructum album: acutum boni odoris et masticatiõis: et nascitur in locis spatiosis solitarijs et lapidosis. Et est alia hortulana que similatur herbe apij romani acuta: et est adustiua boni odoris. Est alia cuius folia sunt sicut folia coriandri: et capitella sicut anetum: et habet sicut capita nucl plena semine: que sunt sicut cinnamomũ in forma: et acuitate sua ca. in fine secundi: hu. in secundo. conferunt folia eius trita vlceribus corrosiuis.

Gleucon .i. mustum.
Gremale .i. emplastrum.
Gressa. i. vermix: et est sandaros.
Gaucia .i. succus celidonie.
Gia .i. terra.
Giampelitis. i. creta nigra vt aspaltum.

Dias. ca° giampelitis: est gen⁹ crete: vel terre nigri coloris vt aspaltum. illam vero optimã dicimus esse que est nigerrima et splẽdida ac leuis: et humore attracta resoluitur citius vires habet stringentes. nam calamos inficit: et iõ in oculorum blefora mittitur.

Cap. 293.

G Ieriterias fm Dias. cap. gieriterias. est species terre vel luti: que est alia alba: alia cinericia: siue aerei color: ꝛ maioris glebe. sed probabilior accipitur cinerea mollis ꝛ leuis ꝛ erugineas habens vittas. vtitur aũt hoc modo: concisa gradatim in ciceris magnitudinem in vas fictile mittitur: tenuissimi corporis atq; tenuiter e lateribus perforata: tunc eius oculo prius obstruso circũdato carbonibus incenditur: adhibito motu donec aereus siue cinereus color videatur. postea vero sic lauatur: trita in aqua sinitur residere: ꝛ tunc leuiter liquor effundit: ꝛ sedimen residẽs sub sole siccatur: ꝛ ita rursus teritur: ꝛ ad vesperam supermittitur aqua: ꝛ cooperculo tegitur: debĩc veniente die aqua liquatur: atq; in sole sedimina in rotulas colliguntur ꝛ siccantur. hñt enim virtutem coherentem valde: ꝛ efficaciorem q̃ gessamia: deniq; vulnera congluctinando medentur. Est autem optima gieriterias que est sine sablone ꝛ sine lapillis.

Gij. i. terra nidi hyrundinis: que fm Dias. est cõstrictiue virtutis: medetur deniq; vicia tumentium faucium: ꝛ glebosas adunationes fellicul siue mã marum siccando.

Gi	idem quod supra.
Guilben	.i. pisa legumen.
Guintas	.i. vertigo.
Guintise vel offey	.i. gũmi bedere.
Guilub	.i. mustricus lapidis

Gibosis interpretatur incuruatio vnguium. vñ Gal. gibosis vnguium ptisis est signum.

Gibolon.	.i. tapsia.
Gibum	.i. caseus.
Gibuzar	.i. antrax.
Gibusilon	.i. filipendula.
Gicion	.i. lutum.
Giceron	idem quod supra.
Gicea. i. iacea.	Gaci. i. gichia.
Gicuale	.i. cicada.
Gicual	.i. musca viridis.
Giculotides	.i. zenzalia.

Gisa vel gisi est suffumigationis genus qđ inter medicamenta inuenies de cuius fumo trocisci idi otri siccantur: Plinius.

Gigarta. i. arilla siue semina vue.

Gigasol	.i. affodillus.
Gigarapon	.i. rupis concauum.
Girania	.i. granum regum.

Cap. 294.

G Igeg ara. latine gallina: vel gallus. hic loquitur de gallo sed pro Sera. li. aggre. c. gigeg gallina. l. l. latamic. siue gigegi: virtus eius decocte est que rectificat. ꝛ si est decocta forti decoctiõe laxat ventrem. Idem auct. Dias. galli viui qñ scinduntur per mediũ: ꝛ ponuntur calidi super morsum animalis venenosi conferunt: ꝛ oportet q̃ remoueatur vnus sepe post aliũ. Et cerebrum eius cũ vino bibitũ ad hec valet: ꝛ abscindit fluxũ sanguinis miringarum cerebri. ꝛ quando decollatur gallus ꝛ euisceratur: ꝛ accipitur pellicula stomachi ei⁹ interior ꝛ desiccat̃ ꝛ terit̃: ꝛ datur de ea in potu cũ vino: conuenit habenti dolorẽ in stomacho suo. Et ius pullorum gallinarum acceptũ conuenit ad rectificandũ cõplexionẽ corporũ egrotantiũ: ꝛ maxime habentiũ inflationẽ in stomacho: sed ius galli decrepiti administrat̃ ad laxandũ ventrẽ. Et oz vt extrahas interiora eius: et lauentur: ꝛ repleat̃ venter ei⁹ sale: ꝛ coquas in. xx ptibus aque donec redeat ad sextã ꝛ bibat̃. qdã vero coquunt cũ eo caules marinos: vel cartamum: vel polipodiũ. laxat eñi humores grossos viscosos: ꝛ ẽst cõueniens febribus antiquis piodicis et rigoribus eorum: ꝛ tremorib⁹ iuncturarum. Dias. ca. de gallo. qdã coquũt cũ eo cauliculũ agrestẽ: aut iuncũ: aut polipodiũ: aut herbã mercurialis: aut semen cardi. hoc iuscellũ deponit humores crudos: ꝛ nigrã cholerã. vtilis ẽ rigoribus febriũ: tipicis egritudinibus: tremoribus inflationibus stomaticis: asmaticis: ꝛ artericis singulare presidiũ est. Jo. mes. ca. de gallo. ex gallis melior est qui nõdum calcauit. decrepiti aũt carnes male sunt. acquirũt eis nitrositatẽ ꝛ salsuginẽ: ꝛ nõ cõpetunt in re ciborum: sz poti⁹ in re medicine: ꝛ ppᷓie ius eorum. Et est illud qđ hic cõsiderauimus. melior gallus ad hunc vsũ est: sicut dixit Gal. qui est ruffus ãtiqu⁹ imo q̃to antiqor tanto melior: ꝛ q ẽ velox ad motũ ꝛ ardens ad coitũ ꝛ fortis ad dimicandum in q̃ sit mediocritas in pinguedine ꝛ macie. Et ius galli antiqui calidũ est ppt̃ nitrositatẽ ꝛ salsuginẽ: ꝛ lauatiuũ: abstersiuũ: apitiuũ: ꝛ exterminatiuũ: vẽtositatũ puocatiuũ: ꝛ solutiuũ nature. Operatio iuris gallorum fm q̃ docuit Gal. est in hunc mõz: oz vt cibet̃ gallus: vt dixit Alcaugi: furfure melle et sale pauco: ꝛ fatiget̃ p⁹ illud fatigatõe ducẽte ad lassitudinẽ. Et dixit etiã Alchaugi: meli⁹ est vt fatiget̃ dimicando: deinde abscindat̃ caput ipi⁹ ꝛ euiscet̃ ꝛ saliat̃ sale: aut salegẽma: ꝛ decoq̃t̃ in aq̃ sufficienti cũ facilitate ad cõsũptionẽ duarum ptium aq̃. Et sũt qdã q ponũt in decoctõe ei⁹ alia: fm intentões diuersas: ꝛ miscet̃ decoctõi ei⁹ turbit: aut cartam⁹: ꝛ solutiõe educ̃ phlegma. cũ polipodio vero educit melãcoliã. ꝛ silr cũ epithimo ꝛ seie dauci ꝛ aneti excludit ꝛ carminat vẽtositates. ꝛ coctũ cũ salegẽma ꝛ dauco ꝛ aneto ꝛ polipodio cõfert dolori stomachi ꝛ colice ꝛ iliace: ꝛ dolori renali: ꝛ cõfert doloribus iuncturarum. Et valet silr ad idẽ coctũ cũ cartamo aneto ꝛ salegẽma. ꝛ confert asmaticis cũ alasce ꝛ isopo. dos potio ipius est circiter li braș. ij. Auic. li. secundo ca. gallina ꝛ gall⁹ Jus gallorum antiquorum pprietatẽ habet quã dicem⁹. Modus vero quẽ Gal. narrat i decoctõe eorum ẽ vt decollẽt̃ postq̃ cibãt̃ ꝛ nutriũt̃ ꝛ fatigãt̃ faciẽdo eos currẽ ut cadãt: ꝛ decollentur: deinde extrabat̃ qđ in vẽtrib⁹ eorum est: ꝛ ipleãt̃ vẽtres eorum sale: ꝛ suinantur ꝛ coquantur cum. xx. cotillis mensure aque vsq; quo perueniãt ad tres cotillas ꝛ bibat totum in loco vno. Ruf-

sus galloꝝ melior est ille q nõ cãtat adhuc:⁊ gallinarũ que nõdũ parit oua.antiqui vero sunt mali. Adeps pulloꝝ calidior ẽ adipe gallinaꝝ magnarũ. Testiculi galloꝝ laudabiles sunt velocis digestionis. Jus galloꝝ predictũ ꝯuenit tremori ⁊ dolori iuncturaꝝ:sꝫ oꝫ vt coquant̃ cũ polipodio ⁊ aneto ⁊ sale in.xx.cotil' donec remaneant tres aut quatuor. Caro gallinaꝝ que sunt pulle in intellectũ augmentũ efficit. Cerebrũ gallinaꝝ ꝓhibet fluxum sanguinis nariũ accidentẽ ex velaminib⁹ cerebri. Jus galloꝝ predictũ conuenit asmati. Caro gallinaꝝ clarificat vocẽ. Jus galli vetustissimi cũ aneto ⁊ cartamo cõuenit omnibus illis. Et issedebeg galloꝝ sanat inflationẽ stomachi. Jus gallorũ cõuenit dolori stomachi ex vẽtositate. Jus galli veteris cũ polipodio ⁊ aneto cõuenit colice valde. Caro gallinaꝝ que pulle sunt augmentat sperma. Et ius predictũ cũ polipodio soluit melancoliã:⁊ cũ cartamo soluit phlegma. q̃n̄qꝫ vero decoquit̃ cũ medicinis stipticis ad dysenteriã: ⁊ cũ lacte ad vlcera vesice. Galline scisse aut gallus ponunt̃ sup locũ lesũ a vermib⁹ venenosis: ⁊ ꝑmutãtur quacũqꝫ hora:⁊ ꝓhibent nocumentũ veneno soꝝ.⁊ venenis bibitis etiã sorbet̃ eoꝝ decoctio cũ aneto ⁊ sale ⁊ euomitur.

Gigrotis.i.creta argenti:vel creta arsa.
Gigidium .i.cerofolium.
Gigion .i.seitaragi.
Gigin tamareinciron sunt species dactilorum.
Gigtin .i.melãciũ vel nigella
Gigoteis .i.creta argenti.
Gigos .i.psillium.
Gigosi idẽ qđ supra. Gilbana idẽ qđ s.
Gilenet.i.medicina acuta vomitiua.
Gilea .i.coloquintida.
Gilbebenech idem quod supra.
Gilbenez.i.semen turbit ẜm quosdã. dicunt quidam ꝙ est quedã herba que multũ similat̃ operatõni bellebori.⁊ ẽ herba similis papiro.⁊ dat̃ ď ea.ʒ.i.palytico ⁊ sanat̃.alij dicũt ꝙ ẽ.nux vomica.
Gilbenech idẽ qđ supra. Gilium.i.borra.
Gilibon.i.vsnee. Gilibanũ.i.iunipus
Gilonec.i.nux vomica. Gilbonec idẽ qđ s.

Cap.295.

Gimelea ẜm Dias.ca. de gimelea ẽ terra colore spodij cinereo dura aluminosa atqꝫ siccãs linguã:que cõfricata ⁊ tanq̃ꝫ odorata punicis facit sonũ.habet enim quiddã in se recorporatiue virtutis.medetur deniqꝫ lepras ⁊ maculas.⁊ corpori colorẽ bonũ facit.⁊ capillos tenuat: sed eligenda est recens ⁊ mollis sobolis: ⁊ trita facilis nec lapidosa:qđ qdẽ est oĩuꝫ terraꝝ probamentum.

Gina.i.iusquiamus. Ginga idẽ qđ supra
Gingaria .i.saponaria.
Ginerium .i.collum matricis.
Ginesis.i.scordeon. Ginenos idẽ qđ s.
Gimon.i.lapsana. Gingion idẽ qđ s.
Gingidium.i.cerefoliũ. Ginziue.i.iniube.
Ginosperma .i.vrtice semen.
Gindosperma idẽ qđ s. Gipiti.i.git.
Gipti idem quod supra.
Giptifilonium .i.cartafilago.
Gipum .i.gentiana.

Cap.296.

Gipsũ latĩe ara.gypsẽ:⁊ilgetin. Dias. ca.° de gypso. Gypsũ genus est lapidis similis nitro:cuius est optimũ:qđ hꝫ venas latas. gypsum vero nõ coctũ desiccatiuũ ⁊ stipticũ ⁊ parũ plausticũ. Posse. Dias. fluxuꝫ ⁊ collectiuũ. sanguinis ⁊ sudorẽ abstinet:bibitũ offocat hominẽ.vstuꝫ vero leptomeris est ⁊ paꝝ desiccat: ⁊ reprimit cũ pusca tritũ in viribus. est etiã vt gessamia:sed amplius stipticans ⁊ refrigerans fortiter. vnde illinitũ fronti sanguinis cursum stringit.potatũ vo dysentericis ⁊ ciliacis ⁊ omni ꝓfluo resistit. flos ei⁹ facit ad ea que instantius cõstringere volumus.

Sera. li° aggre.ca.° gypsen.virtus eius est ď siccatiua. Et idẽ auct.Gal.nõ administrat̃ nisi exterius.⁊ virtus eius est que desiccat ⁊ cõgluctinat ⁊ opilat.⁊ hoc ideo:quia ipm fac̃ aggregationẽ ptiũ cito.⁊ cõuenit fluxui sanguinis: qñ miscet̃ cũ medicinis siccis:qꝛ ipꝫ est duꝝ sicut lapis.⁊ ideo oꝫ vt admisceat̃ cũ albumine oui: et fit multũ stipticũ qñ miscet̃ cũ puluere molendini qui aggregat̃ qñ euolat ex farina frumenti super muros molendini:⁊ pilis leporis. ⁊ qñ aduritur de viscositate sua:⁊ auget̃ subtilitas sua ⁊ sua densio ⁊ fit stipticũ:⁊ maxime qñ cõficit̃ cũ aq̃ ⁊ aceto. Gypsũ plaustrũ.i.terra glutinosa:⁊ ẽ quedã species terre q̃ ẽ lucida. ⁊ dr̃ speculũ
Gyps .i.vultur auis.

Cap.297.

Gisqua ẜm Dias. ca.° gysqua ẽ terra sumpta ex fornacibus vitriatoꝝ quo pictores vtuntur. ⁊ est virtutis vrentis acerrime ⁊ coherẽtis: admixta cũ ceroto ⁊ oleo rosaꝝ:vulnera ĩueterata tpe vel obtusa cõcicatrizat.multi etiã succuꝫ eius fracturis aptissimũ ꝓbauerunt ob acrimoniã.est autẽ quasi fauilla adherens in fornacibus.

Girad.i.locusta. Girasolẽ.i.catapucia
Girapiro.i.sulphur. Girba.i.mortariuꝫ.
Girgata.i.semen:vel arilli vuaruꝫ.
Gireos .i.flos viole.
Giresobolon .i.grana solis.
Girbesis .i.anagallus.
Giri.i.farina subtilissima.s.pollina.
Gironos est species rane.
Girisitin .i.bolus armenus.
Girgir.i.eruca. Girõtea.i.senacion
Giro.i.lapis calamaris. Giroptea.i.almea.
Girumbet .i.zedoara.
Girsue.i.qđdã genus tuberum ⁊ fungorum.
Gir .i.calx.
Gisasteras.i.creta argẽti:⁊ est gessamia.
Gisasteros idem quod supra.
Gisa kimatis.i.lutũ lune:⁊ est lutũ samiũ.

Gisapa.i.terra. Giscita idē qđ sup.
Gisamia .i.gessamia.
Gessastereos idē qđ supra.
Gisselimusiam.i.terra lune:vel lutum lune.
Gissefon .i.gessamia.
Gisbenet.i.medicina acuta vomitiua
Gisi .i.gifa.
Gisinterios .i.lumbrici trestres.
Giseritheras gleba est rubicūda. illa vero ē optima que sablonem ⁊ lapillos nō habet.

Cap.298.

Gischia ſm Dia. gleba est mūda ⁊ alba ⁊ lata ⁊ non valde candida: que defertur aliquotiens in patellis rotundis siue quadratis.hec efficaciter stringit cutē ⁊ extendit:⁊ ipaʒ splendidā fac.
Githia idē qđ supra.
Git agrimolatū.i.melanchiū:vel melanchie.vtrū ꝙ est nomen equiuocū ad cyminuʒ ethiopium:⁊ ad nigellā. Est aūt git nomen indeclinabile:qñꝙ tñ declinat̄ hic git hui⁹ gittis.sed cyminū ethiopitum Dias.vocat gitter dicens:gitter est qđ ex segetibus crescit. ⁊ latine vocatur git. ⁊ est herba que in segetibus reperitur habens semen nigrū ⁊ minutū:⁊ illud est agrimolatū qđ cū frumento reperitur habens semen nigrū ⁊ minutū: ⁊ illud i medicina efficaciaʒ nō hʒ.Est aliud git melanchium qđ latine vocatur nigella:cuius figurā ⁊ ꝓprietatē inuenies in.l.caruum.
Glicia .i.gliuiricia.
Glicoricia idē qđ supra.
Glicoriza idē qđ supra.
Gliquiricia idē qđ ṡ. Gliaricia idē qđ ṡ.
Glicus.i.sapa. Gligis.i.rapa.
Glitis idē qđ supra. Gli.i.balsamū.
Gligidis.i.peonia. Glissitide idē qđ ṡ.
Glindis idē qđ supra. Glia.i.dulcia
Glicea .i.amara ꝑ cōtrariū
Glicisiden.i.peonia. Glissicide idē qđ ṡ
Gliscida est propriū nomen confectionis: vt in alexandrino de cardiaca passione. ⁊ interpretatur gliscida dulce per antiphrasim.
Glikiside idē qđ supra.
Glicida idē qđ supra.
Gligida propriū nomen cuiusdam confectionis: ⁊ est gliscida.
Glibostoma .i.dulce stomacho.
Glis.i.terra tenax.vel glis.i.lappa. vel glis.i. aīal muri simile.vnde glis animal:glis t̄ra tenax: glis lappa vocatur.⁊ illud animal morat̄ in radice napelli:vt apparet in littera napellus.
Glicum .i.dulce.
Glimonium .i.pulegiū regale.
Glicitis .i.terra tenax.
Glisis .i.radix peonie.
Glissomargo.i.terra candida:⁊ ē creta fullonuʒ.
Glicos.i.sapa. Glicon.i.mustū.
Glitis.i.poligonia. Gliconus.i.pulegiū
Glian.i.dulce. Glien idē qđ supra.
Glitasmos .i.dulcedo.
Glikeon .i.dulce.
Glicia.i.confectio quedā:⁊ est gliscida.
Gliciaconum. .i.abrotanum.
Glicon.i.succus ligritie:⁊ est aliud ꝙꝫ gliconium.
Gliconiū.i.mentastrū. aliȷ̄ dicunt ꝙ est camomilla.aliȷ̄ calamentū montanū vel fluuiale.aliȷ̄ pulegium.⁊ hoc concedo : nec mirandū si inter istos est discordia:quoniaʒ oīa ista quasi vnā v̄tutem hñt.
Glicolaniū aliqui dicunt ꝙ est cassia fistula. aliꝗ ꝙ est canna mellis.aliꝗ calamus aromaticus.
Glicoxio .i.muzum.
Glicus .i.sapa.
Glini .i.pupilla.
Glio .i.sordicies balnei.
Gnicus .i.cartamus.
Gnidiȷ̄ coco.i.mezereon:vel cocognidium.
Gnidium .i.atriplex.
Grison .i.aurum.
Griacclem .i.pip ethiopū.
Grilolocanna .i.atriplex.
Gri .i.balsamum.
Grippofis.i.vnguium incuruatio . vnde grippofis vnguium signum est ptisis.
Grippeos idē qđ supra.
Gumen .i.fermentum.
Gobara .i.mespila.
Globaraton .i.valeriana.
Globasis .i.cymbalaria.
Globasif idē qđ supra.
Gogillodorum.i.radix vnde fiunt scope: ⁊ sūt in modum palme.
Gogil .i.vsnee.
Gorgin.i.semen. vnđ gomorea.i.fluxus feminis.
Gogumā.i.eductiuum vel purgatiuum.
Gogestion .i.almea.
Gogustū. idem qđ supra.
Golema .i.origanum.
Golestrum .i.alexandrum.
Golefados .i.spargula.
Golie.i.genus tubeꝝ. Golioblos.i.platan⁹
Golibilos idē qđ supra. Goma.i.angulus.
Gomar .i.comarus.
Gomalios .i.rupis concauum.
Gomos.i.semen vel genus.inde gomorea.i.seminis fluxus.gogomogois interp̄tat̄ flux⁹:a gomos quod est genus:⁊ gois qđ est fluxus: q̄i fluxus humani generis.
Gomorea quid est.l.l.gomos.
Gomaris.i.cōfectiōibus liquidis quas mulieres faciunt ex quibus liniunt faciem.
Gomaris idē qđ supra. Gonficis.i.storax.
Gongilides.i.rape. Gōgilis idē qđ sup.
Gonalidas.i.rapas. Gōgolidas idē qđ ṡ
Gobolidon .i.blaccebisantia.
Gon.i.colla. Gorab.i.cornus.
Gorasia.i.cerasa. Goras.i.ameos.
Goro.i.gorab. Goronab.i. melilotū.

Cap.299.

Goron ara.gre.coron vel cotū: latine v̄o cotū vl' būbax

Sera. libro aggre. capitulo goron. dixerunt quidã medici de kelbe q cotũ nascit inter eos in arboribus que sunt sicut arbores anti persicorũ: et durant annis. xx. et est ex eo q omni anno seminat. et idẽ auc. Aben mesuay: melius ex eo est nonũ: et qd est plantatũ anno suo. Posse. Sera. Succus foliorũ ei' cõuenit fluxui ventris q accidit infantib': et semen ei' cõuenit tussi. et est bonũ pectori. et est ca. et hu. et oleũ ei' cõfert lentiginibus faciei et pustulis calidis q̃ fiunt in facie: et facit augmentũ in spermate. Dias. ca. coron. medulla semĩs ei' calefactoria est. mollificat pectus: et pdest ad tussim. succus vo foliorũ ei' potatus fluxũ ventris infantiũ sistit. et est ca. et hu. cõplexionis.

Gorgone. i. garzone vel infans.

Gosalac. i. catapucia. Gosaliac idẽ qd s.

Gosamon i. gessamia.

Gosie. i. genus tuberũ. Gosia idẽ qd supra

Gosifur i. vna demonis.

Glossa. i. lingua: inde cinoglossa. i. lingua canis. et arnoglossa. i. lingua agni: et est plantago. buglossa i. lingua bouis. hypoglossa. i. lingua eq vel bubali

Gossos idẽ qd s. Glossa. i. interptatõ

Glomo. i. istrm rotundũ ligneũ qd retinet in ore vt teneat os apertum.

Gnonus narkasis. i. stupor mentis.

Gnosis. i. scientia: cognitio: intelligentia.

Gnoscica i. sensibilia.

Grossi sunt fructus prime nationis qui sunt velut flores aliorũ.

Grongus piscis omnibus notus.

Gnaril i. stincus.

Cap. 300.

G Uada vel fabucia grece ara. banua vel guadal: vel barna: latine vo pcelliones: et sũt vmiculi in humidis locis degentes: et in stercore multorũ pedũ: q tacti in pillulas cõpiscant: regnicole vocant eos faborolas. Sera. li. aggre. ca. barna. Barna. i. pcelliones. et est vmiculus vasorũ aq̃ et cisternarũ. et est vmiculus paru' q qñ tãgit reuoluit in seipsũ: et est viridis coloris. Et idẽ auct. Gal. vidi multos ex medicis q vtunt eo oĩ anno in dolore auriũ: qcũqz de cã cõtingit. Et ppt h vr mihi q aliqñ curent eos: et aliquando no ceant. Dias. ca. guadai. Guadai. i. pcelliones: et sunt vmiculi pusilli qui repiunt sub vasis aq̃rũ et cisternis: q qñ tangunt reflectunt et fiunt rotundi. Posse. Sera. auct. Dias. qñ sumit de eis in potu cõuenit stranguriẽ: et ictericie. et qñ terunt cũ melle et linit cũ eis: cõfert squinantie et relaxationi vulue. et qñ terunt cũ oleo rosarũ et buliunt in cortice granati: et distillat ex hac medicina in aurem conuenit dolori eius.

Guadal idẽ qd supra.

Guadebnegi est species ophthalmie.

Guarascen. i. turtur: vel palumbus siluester.

Guarsen idẽ qd supra. Guasnen. i. foliũ nili

Guiastemabras. i. stellio Guastẽ idẽ qd sup.

Guada est herba facta sicut cinoglossa: q̃ orit in loco pingui: de cui' succo tingit blaueum.

Guassima. i. basilicõ demõis: et ẽ basilicõ eutaticõ

Guaita est ppriũ nomen loci.

Guadeʒ sunt quedã vene spatulares: et est vena q̃ tendit sup spatulã: ex qua orit cefalica.

Guada. i. conchylium vel ostracum. Ca. 301.

G Uas ara. grece vero et latine pruna. Jo. mes. ca. de prunis. Pruna alia sũt alba: alia citrinalia rubea: alia nigra. Et ex eis qdã sũt muza: q̃ sũt ad alterandũ magis. qdã dulcia: q̃ sũt ad soluendũ ventrem magis: et oĩa alterant et solutionẽ faciũt: plus tñ et minus. Damascena vo et armena in oĩb' illis sunt fortiora: et humida qdẽ plus faciunt illud q̃ sicca et sicca minus corrũpunt in stomacho q̃ humida sunt eñ humida ad corruptionẽ et putrefactioneʒ cõuertibilia. dulcia sunt inter ca. et fri. declinãt tñ ad latus frigiditatis: et sunt humida ĩ secũdo gradu. Muza vo fri. sunt in pncipto. ij. Et alia quidẽ sunt lauatiua et refrigeratiua et lenitiua. Recti' cũ q̃ miscent et addit earũ opationi sunt tamarindi et pprie secundũ modos infusionis notos: et cassia fistula: et tereniabim: et viole cõdite: et sillia. Et fit cũ aq̃ earũ syrup' iuuamenti noti. Et ex carnib' fit electuariũ bonũ. Armeni q̃qz arborẽ prunorũ pforant subtilẽ in longitudine palme: ex duab' vel trib' ptib': et intermittunt frustra scamonee: et sigillant luto. et sunt fructus illi' arboris solutiui sufficient: et faciũt sophsticatões alias ĩ arborib' alijs Posse. Jo. mes. Solutiõe educunt cholerã et dant in egritudinib' cholericis: et alterãt maliciã earũ: et soluũt maliciã ex q̃ fiunt: nocent tñ stomacho: et sunt pauci nutrimenti. Dosis aq̃ earũ potio est circiter librã. Dias. ca. de prunis. Prunũ recens ventrem soluit. stomacho ꝯriũ iudicat. ſʒ oẽ hoc incomod celeri' digestionẽ finit. sicca nõ tantã maliciã prebent. quidã sicca cocta aluũ stringere existimant: quod Gal. nõ imerito falsum esse contẽdit. Quis enim nesciat ex passo discocta vel mulsa solutõeʒ ventris operari: maximeqz perficeret si decoctuʒ ipm cui succus admixtus est sorbetur. facit tamẽ ipe suas differentias diuersi generis in prunis: vt siriaca tñ putet minus aluũ mouere: eo q sint stipticiora. hispana vero plus soluere q sint dulciora ex omnibus prunis que maiora et lata sunt. Jõ quoqz tenera et digestionis faciliora et ventrẽ molliendo accomoda presumit: minoribus omnia in esse contraria. Et est agreste prunnm austerioris fortiorisque virtutis. hoc siccum etiam dysenteri cos certũ est adiuuare. gũmi hui' arboris potatũ calculos frangit. cũ aceto tritũ ac illinitũ faciei lichinas optime purgat et curat. aqua in q̃ folia pruni cocta sunt gingiuas et vueã et sillia os colluẽdo defendit. Sed in vino decocta vehementi' psunt

Radices itẽq3 cortex eandẽ stipticã hñt ptãtez q̃ i folijs est cõstituta. Sera.hec eadẽ dicit que sunt dicta fm Dias.

Gualdel guisti .i.hypoquistidos.
Guauses ẽ aĩal qdda hñs sãguinẽ:⁊ est stellio.
Guasse mãbras idem quod supra.
Guariscen est genus columbe.
Guardalbia .i.bubulcus caninus
Guarum idem quod supra.
Guate quid est.l.l.tarax.
Guassembra idem quod supra.
Guasen est illud qd appet in pñ? morphee vel le p̃ in loco vbi oritur.
Guasman.i.foliũ nil. Guausac.i.galbanũ
Guardengi.i.ophthalmia.
Guatigi .i.vuln? qd fit pforando.
Guesines .i.tristicia sine cã.
Guesmetũ.i.nuces cuiusdã arboris eq̃les fere in longitudine q̃ vsq3 ad mortẽ dormire faciunt.
Guesges.i.qñ hõ loquit solus sine causa.
Guezitatũ .i.punctio.
Guers.i.lapis qui inuenitur in felle bouis.
Guecitarum idem quod supra.
Guedegi sunt vene guides.
Guides idem quod supra.
Guidem vel guilbẽ .i.pisa legumen.
Guidelarus .i.castoreum.
Guire arsamac.i.viscus piscis ⁊ esillicos piscis.
Guiti.i.costi. Guidiũ.i.cocognidiũ.
Guulub .i.muscus arboris.
Guiri.i.kist.ij. Guululub:idẽ qd s.
Guufulon.i.barba siluana. Gubera.i.mespilla.
Gubeira idem quod supra.
Guca .i.affodillus.
Gucaras ẽ q̃dã pars corpis.
Gucta miconis.i.gũmi papaueris:⁊ est Guactaa alij ricorallam vocant.
Gulac.i.soldana. Gulazi:idẽ qd s.
Gulafion .i.rupis concauum.
Gumera est qdda epithima qd efficit in facie ad ipaz colerandã.istud vocabulũ ponit ab Alman sore in tractatu quinto.
Gumilulel meletũ.i.gũmi amigdalarum.
Gũmi vitis quid est.l.l.barim.
Gũmi albotin .i.lacca.
Gũmi medicine .i.ex amigdala.
Gũmi cirinaicũ.i.gũmi laxar:⁊ est assa fetida.
Gũmi prunorum quid.l.l.guas.
Gũmi babylonie.i.gummi arabicum.
Gũmi arboris gariofiloꝝ est sil'e in virtute gũmmi albotin:vt apparet in.l.barmufel.
Gũmi de linu quid est.l.l.siccãma.

Cap.302.

Gummi arabicũ latine:arabice võ sanigliarabi. Sera. lib.aggre.ca.° sanigliarabi .sanigliarabi.i.gũmi arabicũ:⁊ est gũmi qd rpit sup arborẽ acacie:sicut alie gũme q̃ arbor noĩat angailẽ.⁊ meli? ex eo est qd est ex hac arbore sil'e vmiculis i figura sua.⁊ color ei? est sicut vitrũ cl?ꝝ:⁊ nõ h3 lignũ.2ᵐ vero post ip3 est albũ:s3 illud qd est sil'e sordiciei rasine pini est malũ:est fri.⁊ sic.auc.Gal. Posse. Sera. auc.Gal.vna est vtus ei? q̃ desiccat:⁊ alia ei? virtus est q̃ cõglutinat:⁊ aufert aspitatẽ:⁊ frangit vtutes medicinaꝝ acutaꝝ:⁊ lenit aspitatẽ pectoris ⁊ stringit ventrẽ:⁊ fortificat intestina.⁊ meliorat ossa fracta qñ fit emplastrũ cũ eo:⁊ cõuenit malignitati vlceꝝ pulmonis. Et auctoritate habiꝝ dicẽ ꝙ est hu.paꝝ:⁊ retinet ventrẽ qñ nimis fluit:⁊ cõglutinat intestinũ in q̃ est tenasmon.⁊ cõsolidat ossa fracta qñ fit emplastrũ cũ eo.⁊ sedat tussim qñ retinet i ore:⁊ trãsglutit qd inde soluit:aut si miscet aliqb? medicĩs cõferentib? ad tussim ⁊ vlcerib? pulmõis qñ bibit ex eo.ducit ophthalmie ⁊ rectificat medicinas laxatiuas qñ miscet cũ eis ⁊ phibet acuitatẽ eaꝝ:⁊ frangit vomitũ q puenit ab eis.Et q̃ntitas dosis ei? ad tussim ⁊ ad retinendũ ventrẽ aure?.i.Et qñ miscet cũ alijs medicinis ẽ aurei.v. Bulcasim Ebẽ Abẽ azarin li.q dr seruitor:forma assandi gũmi arabicũ est hec oẽs alias gũmas:q vult assare gũmi ara.o3 ꝙ frãgat illud in frustra ad magnitudinẽ orobi:d.inde accipiat patellã ⁊ calefaciat eam ⁊ auferat ab igne:⁊ ponat sup eã gũmi ara.⁊ misceat bñ sine intermissione donec albescat:et si nõ albescit prima vice iteꝝ calefaciat patellã vt prius donec fiat album.⁊ eodem mõ fit ex alijs gũmis.

Gũmi saracenicũ idem quod supra.
Gũmi dragantũ est gũmi cuiusdã arboris que dicitur ascudel:p quo.l.l.achantes.
Gũmi simplr platũ d3 itelligi gũmi arabicũ.
Gũmi oliuaꝝ quid est.l.l.cait.
Gũmi cetafie quid est.l.l.cetafie.
Gurum .i.puluis molendini
Gurgulos .i.ĩfirmitas gutturis
Gurlumon .i.mentastrum.
Gusane est quoddã genus fungoꝝ:qd exsiccatu3 coartat sicut cartilago.
Gasame idem quod supra.
Gusia est quedã cõfectio liquida qua3 mulieres faciunt ad liniendum faciem.
Gusma idem quod supra.
Guzema est flos herbe q̃ affert de barbaria q̃ saracene vtũt ĩ aqs balneoꝝ:⁊ est odorifera satis: hanc herbã tuneci vidi abundanter.
Gucenis gaboꝝ .i.tamarindi.
Guzia.i.cõsolida minor. Guzian:idẽ qd s.
Guziafilon.i.cataputia minor. Cap.303.

Gallungen ara. latine galanga.Galãga ca.⁊ sic.ẽ ĩ 3.° gradu.Alij dicũt galãgã eẽ arborẽ:alij fructũ.Dias.autẽ dic ꝙ sit radix q̃ repit circa arbores pedez ĩ pfia:qd p3 ex eo ꝙ h3 ĩteri? radicẽ q̃dã:⁊ ẽt t'ra adhẽt ei.põt autẽ fuari p duos ãnos. Est ãt eligẽda sbruffa:⁊ ĩ sua manerie põderosa:⁊ ẽt acutũ hñs saporẽ:q̃ alba ẽ ⁊ lenis multu3 ⁊ fere nullũ h3 saporẽ:⁊ que est forata ⁊ facile in puluerem soluitur:abijcienda est.

vtutē hȝ cōfortandi ex aromaticitate ꝛ dissoluendi: ꝛ cōsumēdi ex q̄litatib⁹. solet aūt sophisticari ex admixtione iunci habentis radicem tortuosā: ꝛ etiā ex admixtione bistorte. dignoscitur autem: qꝛ iunci radix insipidū vel salsū hȝ saporē: bistorta punticū: galāga v̄o aromaticū ꝛ acutū. Alij sophisticant h̄ mō: puluerizant optimū galāga ꝛ pip cōficiūt cū aceto: ꝛ īponūt radicē iunci p noctē: ꝛ efficit̄ acuti saporis: sȝ dignoscit̄ qꝛ interi⁹ insipidi saporis est: galāga v̄o acutū. **Sera.** li.º aggre. ca.º galūgē. Galungen. i. galanga: est vena in grossitudine cassie lignee: ꝛ cortex ei⁹ est rube⁹ interi⁹ purulent⁹ defert̄ ex syri: est ca. ꝛ sic. in 3.º gradu. **Posse.** ad digestionē cōfortandū ꝛ dolorē stomachi ex fri. cā vel ventositate det̄ vinū decoctōis ei⁹: ad cerebrū cōfortandū narib⁹ applicet̄: ꝯ cardiacam passionē ꝛ syncopim det̄ puluis ei⁹ cū succo plantaginis. cōtra fetorē oris accipe galangā ꝛ coque in vino: ꝛ postea det̄ patiēti ad modū syrupi quolibet mane ꝛ remouet fetorē oris. Sera. est faciēs odorē bonū: ꝛ cōuenit phlegmaticis ꝛ hūiditati q̄ gñat̄ in stomacho: ꝛ facit digeri cibū ꝑpter suam calefactionē: ꝛ pp suā dissolutionē ī phlegmate: ꝛ cōducit colice: ꝛ facit odorē oris bonū ꝛ calefac̄ r̄nes ꝛ cōmouet spma. Et qñ frustrū ex ea tenet̄ ī ore facit eructuationē magnā: vñ cōuenit stomacho ꝛ digerit cibū antique māe: ꝛ cōuenit frigiditati renū. Et idē auct. Aben mesuay est ca. ꝛ sic. in 3.º gradu: ꝛ est cōueniēs hñti colicā ex ventositate nā frāgit oēȝ vētositatē: ꝛ ꝯducit hñti eructuatiōes acetosas.

Cap. 304.

G **Lucten** grece: ara. xire: latine gūmi vel colla. Colla alia est ex intestinis pisciū: ꝛ dr̄ grece ixiocolla. alia ex corijs q̄drupediūȝ: ꝛ hec vocat̄ taurocolla apud Dias. ꝛ vtrūqꝫ ē glucten. ꝛ est aliud glucten qd̄ dr̄ sarcocolla eo ꝙ carnes gluctinat: ꝛ ē ixillocolla eo ꝙ lignū gluctiat. vñ iticolla ꝛ taurocolla pōt vocāi ixillocolla. Itē aliud est glucten auri: qd̄ dr̄ chrysocolla: ꝛ ē duorū modoꝝ. Nā aliud est aurifabroꝝ: et ē naturale qd̄ fodit̄: et vocat̄ borax latine: grece viscollos vel chrysocolla: et arabice michar. aliud est artificiale qd̄ fit cū vrina infantiū: et de vtraqꝫ loquūt̄ Auic. et Dias. vñ d̄ aurigluctine nāli et artificiali cōplete inuenies in. l. chrysocolla. Et est aliđ glucten auri qđ est pictoꝝ: et est aromaticū: vt Aui. ca.º de q̄ auꝝ adhēt. Sȝ sciēdū ꝙ qñ ponit̄ gluctē absqꝫ determinatōe dȝ ītelligi mastix qm̄ excedit in bonitate oīa gluctina: vt appet in. l. mescebe auctorita. **Gal.** vij. sim. phar. c.º colla. Colla em Sera. plastice est et stiptice vtutis quibuscūqꝫ cataplasmet̄ piculis. **Dias.** ca.º sarcocolla taurocolla eligenda ē limpida et mūda et lucida. nigra vero inutilis est. **Posse. Dias.** taurocolla cū aceto soluta ȝernas limpidat et mūdat lepras. īposita vstionibus pustulas ebulire nō ꝑmittit. cū aq̄ tepida soluta et supuncta diuersas res in se coherē facit. vulnera melle ꝛ aceto soluta stringit. sȝ iticolla bona est q̄ fit in ponto alba et grossa et nō ꝑtusata: citi⁹ se soluēs: emplastris cephalicis necesse ꝑmiscet̄. sȝ chrysocolla miscet̄ cū cōfectionib⁹ que multū limpidant.

Glubie. i. faseolus. Grunc⁹. i. cuscute
Grubum i. herbum.

Sequitur de. h.

Halcena .i. limacina.
Haacon idē quod supra.
Haage .i. ebur.
Haalebi .i. solatrū.
Haalebin idem quod supra.

Cap. 305.

H Aeir siue haiele ara. latine v̄mis serici **Sera.** li.º aggre. ca.º haeir. Haeir qñ v̄miculus texit setā sup se: et facit coopturā et dimittit̄ donec pforat illā telā: egredit̄ inde deuenit ad h̄. Abriscen et ken: ꝛ qñ dimittit̄ in sole donec morit̄ v̄mis deuenit inde seta: et est ca. et sic. cū tpamēto. **Posse.** est bona cordi: ꝛ cōfortat sbāȝ ꝛ totalitatē ei⁹ ꝛ clarificat sanguinē: ꝛ ꝑpt̄ h̄ ponitur in medicinis cordis: ꝛ ꝓcipue in diamusco. Et qdā cōburūt eā vt possit facili⁹ teri ꝛ meli⁹ puluerizari ꝑpt̄ desiccationē: ꝛ qbusdā nō v̄r h̄ faciendū ne amittat vtutē suā: sȝ faciūt eā incidi subtil̄r ꝛ terūt eā cū margaritis ꝛ karabe ꝛ corallo ꝑpriē ꝛ sic terit̄ facile. ꝛ qdā sūt q extrahūt ab ea vtutē. **Auic.** de virib⁹ cordis dicit ꝙ seta cōfortat cor. Bulcasim Eben Aben azarin li. q dr̄ seruitor. forma cōburendi setā q̄ administratur in electuarijs hec est: Accipe setā nouā q̄ carȝ tinctura: ꝛ pone ipāȝ in olla noua: ꝛ pone ollā sup ignē ꝛ fac sub ea ignē leuē. vel pone eā in furrio panis: ꝛ nō oȝ vt adurat̄: sȝ solū assetur ita ꝙ possit teri.

Haeris idē quod supra.
Hae. i. arbor draganti ꝑ q̄. l. l. achantos.
Hae .i. indicus.

Cap. 306.

H **Aerinia** ara. gre. haerma: latine piperella. **Sera.** li. ca.º haerinia. Haerinia i. piperella: ꝛ est in figura sicut piperis minoris figura nisi qꝛ ē in colore suo citrina. Et sunt in ea due vtutes ꝯrie sicut frigiditas ꝛ caliditas. Et idē auct. Aben mesuay haerinia est granū puū min⁹ pipe: ꝛ est in eo citrinitas pauca: ꝛ est odoriferū: cuius odor est sicut odor ligni aloes: est ca. ꝛ hu. ꝛ est ī eo abstersio.

Haerima idem quod supra.

Cap. 307.

H **Aid** ara. vel besa: latine ferrum. Ubi sciendū ꝙ ferrū ferrugo ꝛ squama ferri eiusdē sūt vtutis et opationis: sȝ ferrugo ca. est ꝛ sic. cōplexionis in secūdo gradu. Sȝ attēdēdū ꝙ aliud est ferrugo: et est aliud squama ferri. squama ferri est illđ quod

latū & tenue euolat p ꝑcussionē. sȝ ferrugo est illd qđ p decoctionē liq̄fit & separat̄ a ferro. hȝ āt v̄tutē dissiccādi & ex-tenuandi. **Posse.** ad extenuationē splenis valet vinū in quo ferrū candens extinctū fuerit: multuȝ enim subtile est. Cōtra opilationē epatis & splenis ex longo tēpore det̄ patienti puluis subtilissimus ferruginis q̄titatis. ℥. v. cū vino calido. vomitū etiā in multa q̄titate ꝓuocat: & etiā ducit vsq3 ad mortē. vñ cuȝ ipo in potu dȝ dari aq̄ in q̄ lapis magnes tota nocte iacuerit: & puluis cū aq̄ cocta det̄. reprimit enī violentiā eius & sistit vomitū restantē. **Dias.** Cōtra emoroidas puluis ferruginis: & squame ferri subtilis efficit̄ cū succo tapsibarbassi & bōbace intincta si supponat sibi patiens optimū est. Cōtra tenasmonem ex cā ca. squama vel ferrugo optime calefiat vt candens fit: postea aspgat̄ aceto: & rcipiat patiēs fumū p iferiora. **Sera.** li. aggre. ca. baid. Ferrugo ferri est stiptica ꝙ qñ fit cū ea nascale abstringit fluxū antiquū matricis. Et qñ bibit̄ ꝓhibet impgnationē. & lenit̄ cū ea & aceto sup erisipillā & bothor & aufert eā. cōfert panaritio & vngule oculi & aspertati palpebrarū & emoroidibus: & restringit gingiuā. Et qñ linit̄ cū ea sup podagrā cōfert. Et facit oriri capillos in alopitia. Et aqua in q̄ extinguit̄ ferrū candens aut vinū cōfert fluxui ventris & vlcerib⁹ intestinorū: & duriciei & tumori splenis: & colice passioni: & fluxui qui fit a stomacho. Nāȝ corroborat stomachū relaxatū & debilitatū: & maxime a colera. sȝ scoria ferri & bactitura ferri hȝ v̄tutē silem eruginis eius nisi q2 est debilior ea. Et qñ dat̄ in potu cū squingibin resistit veneno plāte que dr̄ acoitū. Et idē auct. gal. oīs scoria dissiccat desiccatione forti: nisi q2 scoria ferri ē debilior aliis. Et qñ teris eā cū aceto & ꝑcogs fit medicamen qđ desiccat saniē que fluit ab aure antiquā. Et qñ extinguit̄ ferrū candēs in aq̄ fit aq̄ illa siccatiua: ꝓpter hoc cōuenit grossiciei splenis. Et extinguit̄ in vino: & cōuenit vinuȝ illud hydropisi & dysenterie & colice passioni & dolori stomachi. & idē auct. Rasis. Iā v̄o cognouimus p expientiā ꝙ cōuenit fluxui vrine & menstruorū: & ꝯuenit egressioni ani & distillationi vrine qñ distillat̄ insensibiliter & auget libidinē. Bulcasim Ebē Abē azarin li. qui dr̄ seruitor. Modus purgandi limaturā ferri est iste oȝ ꝙ eligat̄ limatura ferri pura cū q̄ nō sit admixtio alicui⁹ sicut eris aut plūbi aut vitri. si eīȝ daret̄ in potu alicui occideret. ponat̄ g̃ de ea q̄tum vis in vase mūdo: & pijciat̄ sup ea parū aceti & ponat̄ sub sextario mundo: & ponat̄ iterū sup ipm. s. sextariū coriū aliqđ & dimittat̄ ad minus septem dieb⁹: & p⁹ extrahe: q2 inuenies colorē ei⁹ sicut zinziar: deiñ desicca eā & tere. Et sunt g abluunt eā cū aq̄ dulci & aceto & colant p pannū & dimittūt sub sereno quousq3 putrescat: deiñ abluūt eā cū aqua dulci & reponūt. Et v̄tus ei⁹ est ꝙ cōuenit illis q̄rū color faciei est croce⁹: & facit ipinguare corpus. Modus assandi scoriā est ille: terat̄ tritura grossa & ponat̄ in aceto vel rob: & p⁹ extrahat̄ ab eo & exsiccet̄ & asset̄ sup prunas & reponat̄. Modus abluendi scoriā ferri est ille: oȝ ꝙ abluat̄ añq3 asset̄: & post etiā abluat̄ sicut diximus in tucia.

Haiet — i. serpens.

Haur romi quid est. l. l. electrum.

Haurum — idem quod supra.

Cap. 308.

Auser vel hausor. Aui. in. ij. li. capitulū facit qđ scribit̄ hausur: sȝ ī ara. est hauser. & hausor ē lacticiniū qđdā: & nō est tax⁹ vt qdā dicūt: vł species eius sub cui⁹ vmbra piclitant̄ dormientes: vt Dias. dicit. Nā hausor est lacticiniū: & taxus ē arbor magna & vmbrifica. **Sera.** li. aggre. c. hausor. Hausor est planta hñs lata folia: & nascit̄ in vno tpe anni. Et hȝ cōcauū qđ egredit̄ ab oculis ramorū suorū & a locis florū eius. Et colligunt ab eo hoīes rē cōuenientē: & succo ei⁹ ē amaritudo: & egrediunt̄ ab ea mala sicut testiculi camelorū. Et egredit̄ ab illis pomis q̄dā res adurens: ita ꝙ nō pōt fieri cauteriū cuȝ re meliori ea. Et implent̄ ex ea culcitre: & puluinaria: & noīatur etiā arbor eius coherea: & qñ incidunt̄ folia hausor emittit tunc lac qđ colligit̄ in mense madij: et ponūt in eo coria & nō remanet pilus in eis: & vnū vas implet̄ ex duab⁹ impssionib⁹: & lignuȝ hausor est leue grossū rectū pulchrū &c. Alius hausor est vna ex speciebus titimalli.

Cap. 309.

Ausis vel husch siue hasigara. grece & latine Rannus. **Sera.** li. aggre. ca. hausis. Hausis siue hasig est planta q̄ nascit̄ in vallib⁹. Et sūt ei⁹ tres spēs. vna hȝ stipitē rectū spinosū sicut arbor q̄ dr̄ alcbisialich i ramis & spinis ei⁹: & folia ei⁹ sūt oblonga hñtia hūiditatē viscosā q̄ adhēt manui. Scđa est fortis alba plus q̄ ipa. Tertia hȝ minora folia q̄ ipa & latiora: & d̄clinat parū rubori: & rami ei⁹ sunt longi. longitudo ei⁹ est brachij vni⁹ & est spissior alijs: & est debilior spina v̄o eius est acutior: & fructus eius est lat⁹ subtilis: & est velut in vaginis sicut herba q̄ dr̄ sachidalion. & idē auct. Gal. qđ administrat̄ ex ranno sunt folia eius dū sunt recentia. Et virtus ei⁹ est q̄ infrigidat & desiccat in secundo gradu. Dias. ca. de rāno. Rānus frutex est q circa hortos nascitur hui⁹ virge sūt lōge & spinose: folia hȝ pinguissima lōga & leuia. Est ēt alia rannus colorē hñs subalbidum. & 3ª hñs colorē subrufū: & v̄gulas lōgas cubitis. v. & plus he spinose sunt & miñā hñt v̄tutē: ei⁹ semē latū ē & tenue: & i folle reclusū sic affodili. **Posse.** **Dias.** oīū spērū ranni folia cataplasma tib⁹ adhibita ignē sacrū corporis ꝓhibēt. **Sera.** v̄t⁹ rāni est q̄ curat formicam et herisipillā q̄ ē tpe caliditatis. vñ qñ fit emplastruȝ cū folijs ei⁹ curat herisipillā & formicā. & dicūt alig ꝙ qñ rami eius suspendunt̄ in ostijs & fenestris cessat operatio arboris eorum.

Hauroch — i. celidonia.

Hanruch .i.curcuma
Hauterion .i.bacurion
Hausab quid est.l.l.seitarag
Handen .i.lignū aloes
Haukeb .i.aquila

Cap.310.

Handeb siue handhel ara.gre. coloquītida:latine vero cucurbita alexandrina vel cucurbita deserti. Sera. li.° aggre.ca.° haudeb.i. coloquītida est plāta que emittit ramos et folia extensa sup terrā silia folijs et ramis cucumeris domestici: et hꝫ fructū sup terrā rotundum silem pile:mediocris magnitudinis: et folia eius sunt habentia scissuras et amara.fruct⁹ vo ei⁹ colligendus est qñ color eius mutat᷑ ad citrinum.Et idē auctoritate habix:colognti da est melon agrestis:et colligit᷑ ea que est viridis cū incipit cōdensari rosa sua:aut qñ ipa hꝫ aliquid viriditatꝭ: qm̄ modicū ex ipa occidit: et ꝓprie illa que reꝑitur sola in arbore sua occidit potantē se sine dubio:qm̄ qñ dat᷑ ex pulpa eius facit tortiones fortes:et facit euomē vomitu forti:et inducit tenasmonē et anxietatē aī:et coartationē anhelitus et frequentiā eius et syncopiꝫ: et frigidū sudorē:et fortasse interfic̄ sic̄ dixi. oꝫ ḡ colligi cū est maturus in mense septembris:et est cal.in tertio gradu: sic.in secūdo.Dias. ca° de coloquintida.i. cucurbita agrestis quā multi Sitiā amarā vocāt:hastas et folia hꝫ sup terraꝫ siles cucumeri nr̄o q̄ folia incisa sūt et gustu amara.fructus eius rotundus vt pilaqui colligendus est in maturitate cū colorē variauerit. Jo.mes. ca.° de coloqntida:Coloquintida quā ꝑses vocāt cucurbitā deserti q̄ nascitur in planta:quā etiaꝫ fel terre vocant: eo ꝙ ī toto ambitu hortus est:interficit herbas: et est q̄si venenū eis.vn̄ vocant eaꝫ arabes necem plantaꝝ. et eiu⁹ folia sunt ampla pilosa: et extendunt᷑ rami ei⁹ sup faciem terre:sicut extendit᷑ cucurbita ī terra sup quaꝫ iacet.Duoꝝ ē modoꝝ:mascul⁹ et feīa et ex eis mascul⁹ est sup quē nascit᷑ sic̄ lanugo: et ē grauis cū duricie et asperitate attinēs nigredini.et laudat᷑ ex eis femīa:et ꝓprie hn̄s ꝓprietates bonas vt sit coloquintida grossa:et q̄to grossior et leuior tanto melior:et sit alba laxa leuis et cōplete maturitatis: cuius ps eius īterior est pulposa laxa et alba et leuis et vehemētis albedinis: veꝝ que nō est cōpleta ī maturitate mala est. cōtristat.n.suscipiētem illaꝫ:et ventositatē cum difficultate facit: et soluit sup abundanter et solutione educit sanguineꝫ et fortasse interficit. Et cū sigillatur ex toto germīe plante vt nascatur coloquintida vna est illa ꝑnici osa et mala:īmo est venenū. Et cū in tota regione nō est nisi planta eius: vna p se nascens est mala. Et que nascitur in terris fortibus et puluerulētis aut iuxta loca repūliuꝫ:aut in locis thermaꝝ coloquintidas facit minores:et sunt sil'r male. que aūt nascitur in terris laxis et arenosis et liberis est illa que eligitur.Et cū extrahit᷑ pulpa eius ipa debilitat eā.tps aūt collectōis eius est autūnus: et ꝓprie dū iā citrinescit:et remouet᷑ ab ea viriditas: ca.est sic.cōplexionis ī tertio gradu: et est cōposita ex ꝑtibus igneis et terreis adustis: et est solutiua attractiua supfluitatū:attractiua est et a remotis multū et est resolutiua incisiua abstersiua.Quatuor sunt que debent corrigi in ipa.Nocet eniꝫ cordi stomacho et epati:et est cōturbatiua subuersiua visceruꝫ faciens opationes difficiles:et apit orificia venaꝝ aptione sanguinē fluere faciente: et opatur id vehementius q̄ꝫ aloes et excoriat vias.Emendat᷑ eiꝫ pmū et secundū nocumentū ex ea miscendo ei ex medicinis cordialibus et stomaticis et epaticꝭ:que meliorare possunt cōditionē eius: sic̄ additur ei mastix ꝓprie et gallia et silia. Et emendat᷑ tertiuꝫ et quartū nocumentū eius cū rebus acquirētibus ei viscositatē et glutinositatē:et remouētib⁹ ab ea serositatē:et cito eā lubricare facientibus:sicut est dragantū ꝓprie et bdelliū et gūmi et mastix et silia et dicit Gal.fiunt aūt ex ea et laudano ꝑtes sumendo equales post fricationē eius cū oleo rosaꝝ pillule:et sunt bone et sane ad ea que oꝫ. Modus rectificationis eius secundū ꝙ narrauit filius serapionis:infundat᷑ pulpa eius in aqua mellis et ꝓprie decoctionis mirrhe:et exsiccet᷑ post illud: et terat᷑ vltima cōtritione:et administrat᷑ cuꝫ aqua mellis p̄dicta.Modus rectificationis eius ex inuentione nr̄a: incidat᷑ in minutissimas ꝑtes cū incisorio:et īuoluat᷑ subtili īuolutione cū glutine dragāti aut bdellij: et exsiccet᷑:et cōterat᷑ post illud vltima cōtritione: et fiant trocisci cū pauco mastice resoluto in oleo rosaꝝ vel laudano:vel cū aqua mellis. hec enim ars facit illā sine molestia. Et scias ꝙ ō decoctione rē cōpletā sustinet. Et dicit fili⁹ gezar nō oꝫ vt multū terat᷑: vltima eniꝫ puluerizatio excoriat vias et venas.Et dicit fili⁹ serapionis oportet vt ꝑueniat᷑ ad vltimū puluerizationis eius: aliter enim vlceraret viscera. Et mihi videt᷑ ꝙ vltime puluerizata frangit᷑ virtus a pmixtione adiūctoꝝ ei:et ꝑtransit loca visceꝝ absq̄ impssione nocumentoꝝ in ipis.Et forte in ea in qua nō exquisite fit illud:ps tn̄ sensata adherens in villis et inuolutionibus eoꝝ apostemat et vlcerat. expelluntur aūt nocumenta ipi⁹ a corpore accipiendo aquam passulaꝝ cū oleo de amigdalis vel oleo nucū aut aqua mellis cū oleis p̄dictis. Posse. Sera. aucto. Galie. sapor est amarus fortis amaritudinis:et qñ sumitur nō facit opationē malā neq̄ ꝑiculosaꝫ qm̄ velociter egredit᷑.Et qñ ponit᷑ in clysteribus cōuēit sciatice et palysi et colice et laxat phlegma et humores crudos:et qñꝫ sanguinē. Et qñ fit cū ea nascale occidit fetū et ꝓuocat menstrua.Et qñ ipa cauatur et extrahunt᷑ interiora eius:deinde inuoluitur circa ipam lutū: et ponit᷑ in ipa acetū et calefit sup ignē:et fit cū aceto oris collutio:et aufert dolorem dentiū: et fit suppositoriū cū pulpa ei⁹: et laxat vētrē.Et dū color ei⁹ est viridis et ipa est recens et extrahitur succus eius:et fricat᷑ sup sciatiaꝫ est iuuatiua valde. Dias. virt⁹ est ipi purgatoria: obulo vno accepto cum mulsa

mixto nitro ⁊ myrrha ⁊ melle cocto in modū catapucie bene purgat. ipe vero pile sicce tūse ⁊ mixte: ⁊ clysteri adhibite sciaticis medicantur. paralyticis sil'r prestolant' phlegma: ⁊ choleram depo nūt. menstruis imperant. aborsum faciunt. dolorē dentiū tollunt. Collyria exinde fiunt: que supposita ventrē deponūt: viridis aūt succus supunctus sciaticos curat.

Jo. mes. solutione educit phlegma ⁊ humores viscosos: attrahens ipos a pfunditate mēbroꝝ. Et dic̄ humay: solutione etiā educit cholerā citrinā. ⁊ ei⁹ opatio extenditur ad neruoꝝ iuncturas. Et dicit Dias. nō efficit operationes in materijs que sunt ī vijs de quibus sit curandū: ⁊ in materijs que sunt in pfundis locis distantib⁹. Et eius posse magnū est in mundificatione cerebri vel neruoꝝ lacertoruz pulmonis ⁊ pectoris. Et est medicina magna egritudinū eoꝝ: sicut est dolor capitis antiqui: et dolor cranei: ⁊ emigranea difficilis: ⁊ epilepsia ⁊ apoplexia. Et cōuenit egritudinibus neruoꝝ omnibus ⁊ vertigini: ⁊ descensui aque ad oculos. ⁊ ē res magni iuuamenti ad asma: ⁊ antiquā tussim: ⁊ ad dilatationē anhelitus. ⁊ est eius opatio vino sa ad dolorē iuncturaꝝ ⁊ podagrā frigidā: ⁊ sciaticā ppie secundū omnē modū administrationis ei⁹. ⁊ in clysterib⁹ ⁊ collyrijs. ⁊ confert colice phlegmatice: ⁊ inflatiue iuuamentū vltimū ⁊ hydropisi. Et si supponat' in matrice occidit fetū. Et si ex eo cū aceto forti fricet' morphea sanat eā: ⁊ similiter leprā: ⁊ elephantiā. ⁊ si euacuet' qd̄ est in testa eius ⁊ impleat' oleo: ⁊ buliat in cinere: ⁊ inunguntur capilli denigrat eos: ⁊ tardat caniciē: ⁊ phibet casum eoꝝ. Et si distillet' de ea in aurē sanat dolorē eius ⁊ cōueuit sonitui in ea. ⁊ si impleat' aceto forti: ⁊ colluat' ex eo os post bulitionē ipius sanat dolorē dentis. Dosis est a kirat. vi. vsq̧ ad. x. hi aūt q sumunt eā timeant frigus ⁊ estum.

Cap. zii.

Aurifel. ara. vel haulaegach: grece salla: latine vero squilla vel cepe muris. squilla ē herba habens folia satis maiora lilio: ⁊ ex eius cepe magno qd̄ est in radice eius fit acetū squilliticuz. Et latini vocant cepe muris qm̄ interficit mures.

Sera. li⁹. aggre. cap⁹ haurifel siue hapsel .i. squilla auct. Gal'. virtus eius est que calefacit calefactione forti. Et melius est q̄ accipiatur cepe squille: ⁊ assetur vel coquatur: ⁊ postea administretur: q̄ si fiet hoc minuet' fortitudo ⁊ acuitas sue virtutis. Et idē auct. Dias. hʒ virtutem acutā: ⁊ qñ assat' ⁊ sumit' hʒ multa ⁊ maxima iuuamenta. Si ergo volumus eā assare oʒ q̄ inuoluat' in pasta vel in luto: ⁊ ponat' in furno aut sepeliat' in prunis donec coquat' pasta vel lutū: deīde extrahat' ⁊ cōsideret' an sit bene cocta: q̄ si nō inuoluat' alia vice in pasta vel in luto vt prius. Naz si nō assaret' bene noceret accipienti ipam: ⁊ lederet mēbra interiora. Assat' aūt alio mō: nā ponit' in olla ⁊ cooperit' pasta vel luto: ⁊ ponitur in atanor donec coquat' bene. ⁊ oʒ qñ squilla fuerit bene decocta q̄ accipiat' ei⁹ interi⁹: ⁊ abijciat' cortex eius exterior. ⁊ sunt quidā abijcientes corticē eius ⁊ mediculū: ⁊ accipiunt illud qd̄ est inter vtrūq̧. Et quidā incidunt eā in frustra ⁊ ponūt eā ī aquā ⁊ mutant aquā eius sepe donec vident q̄ nō rmanet in ea amaritudo. Et quidā incidunt in frustra ⁊ inserunt in filo lineo: ⁊ sepant frustra a frustro: ne se cōiungant ⁊ desiccant in sole: ⁊ illud qd̄ ē incisum ex ea ponit' in aceto ⁊ vino ⁊ oleo. ſʒ illud qd̄ est in eius medio coquit' in oleo: ⁊ dissoluit' ī ea resina pini: ⁊ valet ad multa. Sʒ aceti squilliticī secundū Sera. opatio est in hunc modū: accipiatur squilla alba ⁊ bene purget': ⁊ incidat' in frustra: ⁊ inserant' frustra illa in filo lineo: ⁊ sit inter vtrūq̧ frustrū distantia ne se iungant: ⁊ desiccent' in vmbra. xl. dieb⁹: postea sumat' ex ea q̄ntitas vnius manipuli: ⁊ ponat' in vase: ⁊ pijciat' sup eā. xij. kist aceti fortissimi: ⁊ ponat' in sole. xl. dieb⁹. sit autē vas cooptū ⁊ obturatū bñ. p⁹ vō tps extrahat' squilla ab aceto: ⁊ exprimat' ⁊ abijciat' acetū ⁊ reponat'. Quidā accipiūt ex squilla vnū mānes: ⁊ pijciunt sup eā aceti. v. kist. quidā vō accipiūt squillā ⁊ mundant eā ⁊ nō desiccant eā. Et qdā ppant pijcientes sup vnū mannes ex ea acetū: ⁊ dimittūt sex mensibus: ⁊ illud acetū squilliticū in hūc modū factū est magis incisiuū humoꝝ grossoꝝ q̄ȝ aliqd̄ aliud acetū vtillimū ad multa. Modus faciendi vinū squilliticū secundū eundē est iste: accipiatur squilla sicut dixi supra: ⁊ dsiccet' in sole: ⁊ accipiat' ex ea q̄ntitas vnius mannes: ⁊ teratur ⁊ cribret' cū cribro tenui: ⁊ liget' cū panno lini raro: ⁊ ponat' pannus in. xx. kist vini dulcis noui .s. musti ⁊ dimittat' sic intus tribus mensibus: deinde colatur vinū: ⁊ pone in alio vase ⁊ seruet' postq̄ȝ obturatū est caput vasis bene. Et fit ex squilla humida in hunc modū: accipiat' ex ea cruda recenti sicut est: ⁊ accipiat' ex ea dupluz eius qd̄ acciperet' ex sicca: ⁊ pijciat' sup ipam mustuz: ⁊ ponat' in sole. xl. diebus: ⁊ colet' ⁊ reponat'. Et hoc tale q̄ȝto fuerit antiquius tanto melius. Etiā fit vinū squilliticū alio mō. Nā accipit' squilla ⁊ mundat' ⁊ inciditur: ⁊ accipiunt' ex ea mannes tres: ⁊ pijcit' super ea de bono musto amphora vna: ⁊ dimittitur sex mensibus: postea colatur ⁊ reponit' in vase.

Jo. mes. ca⁹ de squilla. Squille sicut dic̄ Gal'. iuuamentū est duplex: solutione enim educit materias ⁊ parat ad soluēdū Et melior est habens parē. sola enim fm Gal'. est venenosa: ⁊ adhuc melior est que saporem habet cōpositū ex dulcedine ⁊ acredie ⁊ acuitate ⁊ amaritudine. ⁊ que hʒ splendorē in laminis suis: ⁊ que nascit' in locis liberis. Orta eniʒ in locis thermaꝝ aut orta singularis est mala: ca. est in tertio, sic. in ipo. Est enim cōposita ex partibus igneis in supficie dantibus ei acuitatis vehementiā: ⁊ ex partibus terreis adustis dantibus ei amaritudinē: ⁊ ex partibus aereis mediocribus dantibus ei de dulcedine aliquid. Est enim incisiua ⁊ vlceratiua adustiua resolutiua materieꝝ: attractiua ad exteriora: subtiliatiua partiū grossaꝝ ⁊ viscosaꝝ adhe-

rentiū cōseruatiua a putredine. Rectificatio assa-
tio acquirit ei facilitatē in soluēdo: ꝛ ꝑpatio ipsi⁹
cū aceto pōt materias grossas adherentes ꝛ sub-
mersas facile expellere. Modus ꝑpationis eius ī
elixatione est secundū hūc modū: accipiūt lamīa
ipsi⁹ ꝛ sepatim inuoluūt in pasta: ꝛ sepelit ī cine-
re calido ꝛ coquit sufficienter: ꝛ extrahit ex pasta
ꝛ administrat vbi oꝫ. Modus aūt assationis ipsi⁹
ponat in vase luteo vitreato stricti orificij ꝛ sigil
let ligatione forti cū pgameno: ꝛ dimittat diebus
xl. ꝛ ꝓprie diebus maioris estus: ꝛ moueat vas et
mutet vicissim omni hora: ita ꝙ equaliter in sin-
gulis partib⁹ calefiat: deinde extrahat squilla: et
administret vbi oꝫ. et qñqꝫ misceat ei post assatio
nē tantūdeꝫ farine orobi q̄tū ipa est: ꝛ fiunt inde
trocisci: ꝛ seruant vbi oꝫ. Modus autē opationis
aceti squillitici secundū ꝙ Gal. narrauit: accipia
tur ex laminis eius: ꝛ ꝓprie que sunt inter corticē
ꝛ cor ipi⁹ q̄titas quā volueris: ꝛ cōsue sepatim cū
filo: ꝛ dimitte siccari in vmbra p. xl. dies: post hoc
cōminue ipas in frustra: ꝛ pone ad omnē libram
eius aceti boni ꝛ albi libras. vi. ꝛ pone in vase vi-
treo stricti orificij: ꝛ stringe caput eius: ꝛ dimitte ī
sole p alios. xl. dies. ꝛ post illud cola: ꝛ administre
tur vbi oꝫ. ꝛ si necessitas vrgeret festinare sepelia
tur vas in cinere calido vel arena ca. cū successiōe
nō repente: sed ꝓprie inter horā ꝛ horam. ꝛ dixit
Paulus lamine eius ponant sicut sunt in aceto a
principio veris vsqꝫ ad finē estatis in vase vitreo
sigillato exposito soli: ꝛ post illud administretur
vbi oꝫ. ꝛ scire debes ꝙ squilla de decoctione susti
net rē mediocrē. **Auic.** li⁹ secundo cap⁹ de squilla.
Squilla est cepe muris: cu-
ius folia sunt sicut folia lilij: ꝛ hꝫ oleū ad nigredi
nē declinans. est ca. ꝛ sic. in secundo gradu. ꝛ est ī
cisiuū. ꝛ in ipo viscositas adustiua est. **Posse. Sera.**
illud qđ est in medio squille coquit in oleo: ꝛ dis
soluit in ea resina pini: ꝛ ponit in scissuris que fi
unt in pedibus ꝓpter frigus: ꝛ curat eas. ꝛ coqui
tur cū aceto: ꝛ fit ex ea emplastꝝ ad morsū tyri. et
administrat squilla assata in plurimis cōfectioni-
bus: ꝛ in illis in quibus ingrediūt species aroma
tice. ꝛ dat ex ea in potu qñ volumus ꝓuocare vri
nā: ꝛ in hydropisi. ꝛ dat illi qui cōqueritur de sto-
macho: ꝛ cui cibus natat in eo ꝛ nō digerit. ꝛ dat
ad tortiones ventris: ꝛ ad tussim antiquā: ꝛ ad as-
ma: ꝛ ad extrahendū saniē a pectore. ꝛ pectus mū
dificat a grossis humoribus: ꝛ sufficit ex ea pon-
dus triū onolosac: ꝛ admixto melle cocto ꝛ facto
inde loboc comedit: ꝛ conuenit ad oīa que dixi-
mus. ꝛ purgat optime ventrē a chimis grossis vi
scosis: oꝫ tñ cauere ab ea illos quib⁹ vlcera vel ex
coriationes seu vulnera in mēbris intrinsecis sunt
ꝛ qñ assant ꝛ liniunt cū ea verruce que dicuntur
acdas ꝛ hocdas. ꝛ claui ꝛ scissure que fiūt ꝓpt fri
gus cōuenit eis. sed semen eius qñ terit ꝛ ponitur
ī ficu sicca: aut admiscet cū melle ꝛ comedit mol
lit ventrē. ꝛ qñ squilla suspendit integra sup limē
ostij dom⁹ ꝓhibet aīalia venenosa ꝛ nociua a do
mo illa. Sed aceti squillitici qñ fit collutio oris
cū eo restringit gingiuas laxas: et cōfirmat den-
tes cōmotos: et aufert putredinē et fetorē oris: et
qñ sumit in potu indurat tracheā arteriā ꝛ īgros
sat eā: ꝛ auget carnē eius: ꝛ. clarificat vocē: ꝛ forti-
ficat eā: ꝛ administrat ad debilitatem stomachi: ꝛ
ad maliciā digestionis ꝛ opilatiōes eius: ꝛ ad me
lancoliā ꝛ apoplexiā ꝛ epilepsiā: ꝛ frangit lapidē
vesice. ꝛ cōuenit suffocationibus matricis: ꝛ apo-
stematibus splenis: ꝛ ad sciaticā: ꝛ fortificat cor d
bile: ꝛ restituit ei sanitatē. ꝛ meliorat colorē. ꝛ acu
it visum. ꝛ ꝓijcit in aurē: ꝛ cōuenit grauitati audi
tus. Et vl'r est cōueniens omnibus egritudinibus
corporis ꝑterq̄ꝫ vlceribus intrinsecis. ꝛ oꝫ ꝙ det ī
potu in ieiunio: ꝛ det primo parꝝ ex eo: deinde au
geat in dosi eius paulatim donec pueniat ad du-
os conos. ꝛ quidā tribuunt duos conos. ꝛ plus vi
nū squilliticū cōuenit malicie digestionis ꝛ ructu
ationi cibi: ꝛ phlegmati grosso qđ est ī stomacho
ꝛ intestinis: ꝛ dolori splenis: ꝛ sciatice: ꝛ cōmotiōi
cerebri: ꝛ malis habitudinibus que ꝑpant ad hy-
dropisim. ꝛ cōuenit hydropisi: ꝛ ictericie: ꝛ stran
gurie: ꝛ corrosionibus: ꝛ inflationibus: ꝛ rugitib⁹
ꝛ palysi: ꝛ opilationibus: ꝛ rigoribus febriū antiq̄
ruꝫ: ꝛ atritioni lacertorꝝ: ꝛ dolori latere: ꝛ ꝓuo-
cat menstrua: ꝛ nocumentuꝫ qđ infert neruis est
modicū. Et est cōtrariū venenis. fit aūt squilla hu
mida sic: accipit ex ea recenti cruda q̄tuꝫ vis: du
plū tñ ad hoc qđ acciperet ex sicca: ꝛ infūdat sicut
infundit rapa: ꝛ fundat sup ipꝫ mustū: ꝛ ponat ī
sole. xl. diebus: ꝛ colet: ꝛ colatura reponatur. hoc
aūt q̄to fuerit antiquius tanto melius. fit etiā vi-
nū squilliticū hoc mō: accipit squilla ꝛ mundatur
ꝛ incidit: ꝛ accipit ex ea vsqꝫ ad tres mannes: ꝛ ꝓ
ijcit sup ipam ex bono musto italie anphora vna
ꝛ dimittit sex mensibus: ꝛ postea colat ꝛ repona
tur in vase: ꝛ confert hoc vinū ad ea que supra di
cta sunt. ꝛ melius vinū squilliticū est illud quod ē
antiquū. ꝛ oꝫ ꝙ caueat potus eius in febrib⁹: ꝛ qñ
in mēbris interioribus sunt vlcera. **Jo. mes.** solutōne edu
cit humores
grossos viscosos: ꝛ dixit cū hoc etiā educit chole-
rā nigrā. ꝛ cū hoc iuuamentū est magnū ad egri
tudines capitis sicut est cephalea ꝛ epilepsia: ꝛ ꝓ
prie secundū omnē modū administrationis eius:
ꝛ vertigo ꝛ scotomia. ꝛ oximel eius ponit materi
as viscosas facile ad expellēdū: ꝛ subtiliat chimo
rū grossitudinē. Et ipsa quidē secundū omnē mō
dum administrationis eius conuenit iuuamento
magno egritudinibus iuncturarꝝ. ꝛ est medicina
bona pulmonis ꝛ pectoris ꝛ egritudinū in eis. Et
ꝓprie electuariū ex succo eius ꝛ melle sumptū lā
bendo clarificat vocem. ꝛ similiter oximel eius ꝛ
acetū ipsius est ex medicinis bonis spleni ꝛ grossi
ciei eius. ꝛ est ex rebus preseruantibus corp⁹ a pu
trefactione: ꝛ seruantibus ipsum in sanitate sua:
ꝛ acquirit vsus eius maciem corpori: ꝛ conseruat
in iuuentute. Et acetuꝫ eius desiccat ꝛ confirmat
gingiuā laxam ꝛ putridā. ꝛ confirmat dētes mo-
tos collutio ex ea. Et similiter potus eius est me-

dicina magna fetori oris faciens ipsum odoriferꝝ. ⁊ sanat dolorem stomachi: ⁊ adiuuat ad digestionē. Et vsus eius ſm omnē modū administratiōis eius confortat corpus cui accidit laxitudo ⁊ mollificatio: ⁊ colorem efficitur bonū. Dosis potio aceti eius est a.ʒ.v. vsqꝫ ad.xij. Et oximel eius ab aure is.vi. vsqꝫ ad.ʒ. Et trocisci eius a.ʒ.ij. vsqꝫ ad.iiij.

Auic. oleū eius confectū cū melle ponit̄ super alopiciam ⁊ serpiginem. Ei⁹ acetum exasperat guttur ⁊ indurat carnemi. pſiuſ ⁊ ē bonū asmati ⁊ oresmoni ⁊ tussi antique.

Cap.312.

H Au arabice: latine cornu. Sera. li.° aggreg. ca.° hau. auct. Gal. plurimū qđ administratur ex cornu est cerminum ⁊ caprinuꝫ. Haz aduruntur ⁊ administrāt. Posse. Dias. aduruntur et administrantur ad restringendū gingiuā: et cōfirmandū dentes. et cornu cerui qñ aduritur et abluitur curat vlcera intestinoꝝ et fluxuꝫ sanguinis: et fluxum ventris. et qñ bibitur curat ictericiaꝫ. et dosis eius est coclearia duo: et iam administatur adustum et ablutū in sief. et ad hec faciūt: et ad ō siccandū humores qui veniunt ad oculū. Et ideꝫ auct. Pauli: cornu cerui ⁊ capre adustuꝫ abstergit dentes fortiter: ⁊ curat gingiuā: ⁊ sedat dolorē gingiue inflate qñ aduritur donec albescit. ⁊ ꝯfert sputo sanguinis ⁊ ictericie: adustū ⁊ ablutū ⁊ confert dysenterie. Et idem auc. Dias. qñ cornu cerui aduritur ⁊ lauatur: ⁊ bibuntur ex eo aurei.ij. cuꝫ dragganto confert sputo sanguinis ⁊ vlceribus intestinoꝝ: ⁊ fluxui ventris antiquo: ⁊ ictericie: ⁊ dolori vesice. ⁊ cōfert cursui humiditatū antiquo ex matrice: qñ bibitur cū aliqua medicina cōueniēte ad hoc. ⁊ inciditur cornu in frustra: ⁊ ponit̄ in olla terrea: ⁊ lutatur caput eius: ⁊ dimittitur in furno donec albescat. lauatur aūt postmodū cuꝫ climia: et sic conuenit oculo ad quē currunt humiditates: ⁊ vlcerib⁹ q̄ sunt in eo. ⁊ qñ fricant̄ cū ipō dētes abstergit eos a sordibus. ⁊ fit fumigiū cū cornu crudo: ⁊ fugat animalia venenosa. ⁊ qñ coquitur cuꝫ aceto ⁊ colluit̄ os cū decoctione cōfert dolori dētium. ⁊ limatura eius qñ datur in potu cū vino excludit lumbricos.

Haulech	.i.alac.
Hauleich	.i.rubus.
Haurocb	.i.curcuma.
Hausel	.i.squilla.
Hausigi	.i.rubus.
Hausegi	idem qđ supra.
Hauec	.i.lapaciū acutum.
Hausir	.i.opoponacum.

Haunich vel haunic sunt limaces q̄ sunt in herbis in littore maris.

Habaras	.i.stafixagria.
Habaon	.i.morbillus.

Habrad.i.quedam species dactili.

Hebalarusa	.i.cubebe.

Hababes.i.proprium nomen loci.

Habras	.i.stafixagria.

Cap.313.

H Aberas ara. vel nūbafas: grece pediculicida: latine stafixagria: vel pedicularia: vel granū capitis: vel passula montana: vel rosa regis.

Sera. li.° aggre. cap.° haberas siue habeltas auct. Dias. est planta habens folia similia folijs vitis agrestis incisa sicut folia malue agrestis: ⁊ habet ramos longos nigros: ⁊ flores similes floribus plante que dicitur baratis: sed minores ⁊ coloris quasi celestis: ⁊ habet semina ī vaginis viridibus sicut cicer habēs tres angulos asperos: cuius color est ad rubedinē ⁊ nigredinem decliuis: sed īterius est alb⁹: ⁊ sapor eius est acut⁹

Gal. vi. sim. phar. ca° stafixagria secundum translationē arabi. est acuta fortiter mlt̄um. ⁊ virtus eius est calida adurens: ⁊ attrahit et abstergit abstersione forti.

Dias. ca.° stafixagria ſm translationē grecam stafixagria: siue vt latini pedicularia nascitur vmbrosis locis habens folia similia viti agresti diuisa tāqꝫ malua agrestis: ⁊ hastas lōgas ⁊ erectas ⁊ nigras. semen est ei simile isati: et florē similiter habet qđ semen in folliculis viridioribus obtentū triū anguloꝝ. ⁊ est nigrū: sed interius albū cū gustu viscido acri ⁊ calido. Auerois v. sui colliget ca. de stafixagria. est ca. ⁊ sic. ī tertio gra⁹ Auic. li.° secundo ca.° de stafixagria est ca. ⁊ sic. in tertio gradu.

Posse. Gal. facit descendere a capite qñ masticat̄ aut fit gargarisma cū ea phlegma multū: ⁊ conuenit egritudinibus cū quibus eleuatur cutis: ⁊ cōuenit ad pruritū. participat autē adustiue cuiusdā v̄tutl

Dias. grana ei⁹. xv. accepta cū mulsa phlegmata pinguia vomitibus excludit. veꝝ hij qui mulsam acceperint assidue bibant: et deambulent quia offocationes citius prestat ⁊ gulam exasperat. trita ⁊ bibita pediculos necat. Auer. quando masticatur trahit phlegma. ⁊ succus suus mundificat caput per nares. ⁊ electuari iū ei⁹ valet ad morbum caducum: ⁊ morpheam: ⁊ menstrua educit.

Cap.314.

H Abezel .i.asinus. Auic. li.° 2.° ca.° ō asino. Cinis carnis asini ⁊ epatis eius cum oleo valet suppositus fissuris frigoris. Cinis epatis asini cuꝫ oleo super scrofulas valet: ⁊ sanat lepram. Contracti ex siccitate sedeant in iure carnis eius. ⁊ caro eius etiam est iuuatiua. epar eius assatum ⁊ a ieiuno comestū conuenit epilepsie. ⁊ similiter eius vngula adusta. ⁊ sit eius potio omni die duo coclearia. dicit̄ ꝙ ei⁹ vrina cōuenit dolori renū. ⁊ vrina siluestris asini frāgit lapidem in vesi ca ſm ꝙ dixit Gal Sera. li.° aggre. ca.° lolen ex lacte alioꝝ animalium fit caseus preterqꝫ ex lacte asine: quia est subtile nō habens grossiciem. Almansor li.° 3.° ca.° de lacte. Asininū lac omni lacte subtili⁹ est: quod

pulmone patientibus dandū est. H etiam p⁹ mulie bre lac secundū Gal. vij. therapentice ethicis lau datum. Habel Sera. li. aggre. ca. habel. ha i. granū cucul. bel ca. est ꝛ hu. in secū do gradu: ꝛ auget sperma ꝛ proprie quando mi scetur cum sisamo: ꝛ quid est. l. l. lobabium.

Cap. 315.

h Abel nil. ara. i. granū indi: ꝛ est cartamum indum.

Sera lib. aggre. ca. habel nil. planta eius est similis plante lubleb adherens arbo ribus duobus brachijs vel tribus: ꝛ habet ramos ꝛ folia virida: ꝛ in ramo cuiusq; folij est flos colo ris purpurei similis pēnis in figura sua: ꝛ quādo cadit flos eius emittit semē in vaginis in quibus sunt tria grana minora granis stafixagrie in trib⁹ partibus diuisa. ꝛ illa grana sunt illud quod ð ea administratur in medicinis laxatiuis. laxat enim phlegma: ꝛ mundificat ipsuz. ꝛ dosis eius ē a qua tuor kirat vsq; ad octo. ꝛ est ca. ꝛ sic. in primo gra du. ꝛ miscetur cū medicinis: ꝛ facit moram in ite stinis. ꝛ quando accipitur solum non laxat eodē die nisi post. xiiij. horas. ꝛ dosis eius est cum alijs medicinis: sed simplex nūq; vidi dare nisi admi sceatur ei scamonea que vincit ipsum ad expellē dum phlegma ꝛ choleram.

Jo. mes. cap. de cartamo dicit q; quidā dicunt q; est vna ex speciebus cartami. ꝛ hic dixit quoniam est cartamum īdū licet sit aliud a cartamo nostro.

Cap. 316.

h Abel zelin ara. vel grana ezelen latine piper nigrum.

Sera. li. aggre. ca. habel zelin. i. granū zelin: ꝛ est pip ethi opiū vel nigrorū. ꝛ ē granū pingue in magnitudi ne ciceris. ꝛ est citrinum exterius: album interius ꝛ habet saporem bonum. defertur ex terris bar barie. Et illud quod nominatur ī barbaria crom est simile faseolis in forma sua: nisi quia grana ei⁹ ꝛ cortex eius sunt minora faseolis. habent nigrū colorem ꝛ acutum saporem sicut piper. ꝛ defert̄ similiter a terris nigrorū. ꝛ sunt ca. ī tertio gradu hu. in primo. ꝛ conferunt dolori dentium. augent enim in spermate: ꝛ faciunt bonum odorē oris.

Habebelarus	.i. iubebe.
Habelmeluc	.i. catapucia.
Habetoriti	.i. grana citri.
Habellien	.i. piper album.

Habeel. i. iuniperus vel fructus eius.
Habes est vna ex speciebus malue.

Habelmuluc	.i. catapucia.
Habei	.i. ieumal.
Habedlesen	.i. carpobalsamū.
Habiam	.i. pulegium.

Habix est proprium nomen loci.

Cap. 317.

h Abilbalach arab. grece arceotides: latine granum iuniperi: vel iuniperus

Sera. li. aggre. ca. habilbalach. Habilba lach est iuniperus: ꝛ iuniperus ē vna ex speciebus cipressi masculi. Et omnes sunt qua tuor species: ꝛ sunt iuniperus ꝛ habel. i. sauina et zerbin ꝛ gara. i. iuniperus que noiat̄ arconas. est ex ea alia magna: alia parua: ꝛ habet fructū quen dam cuius fructus est magnus sicut nabach. ꝛ in littera habel dicit sic zaror. Et q̄dā cui⁹ fructus ē paruus sicut faba: nisi quia ipē est rotundus tot⁹.

Gal. vi. sim. phar. ca. de iunipero. virtus ar boris huius est ca. ꝛ sic. in tertio gradu s; caliditas ipsius fructus est secundū hoc: s; sicci tas eius est in principio tertij. Et idē Sera. Saui na est illa que dr̄ brachos siue bracheos: ꝛ nō ha bet fructū. ꝛ nos iam de ea diximus superius ī lit tera habel. s; zerbin est illa que dr̄ padras: ꝛ hab; fructū similē fructui cipssi: nisi q; est minor eo sa tis. Et est ex zerbin parua spinosa: ꝛ h; fructū si milē fructui iuniperi: cui⁹ magnitudo ē sicut gra nū myrti: s; est rotundū: ꝛ sermo de ipō veniet p⁹ in ca. de alchitran. ꝛ virtus zerbin est ca. ꝛ sic. ī 3. gradu. s; gara est species parua respectu zerbin. memoria eius venit in. l. gara. Archeutos siue ar conos. i. iuniperus parua ꝛ magna. ambe calefaci unt ꝛ subtiliant ꝛ ꝓuocant vrina. ꝛ qn̄ fit fumiga tio cū eis expellit venenosa reptilia. ꝛ h; fruct⁹ cu ius quidā reperit̄ in magnitudine auellane: ꝛ qui dā in magnitudine fabe: nisi quia est rotundus: et h; odorē bonū: ꝛ est dulcis: habens in se aliq̄tulū amariu dinis. Dias. ca. de iunipero sm translati onē grecaz. iuniperus arbor alia est parua: alia magna: s; vtreq; acrioris sūt v̄ tutis atq; mictualis ꝛ insensibilis. Aueroís 5. col liget ca. de iunipero. Iuniperus que vocat̄ abbel ca. est ꝛ sic. in tertio gradu. Paulus ca. de verni ce. gūmi istius ar boris est vernix. Posse. Dias. pru nis imposite fumigio serpentes fugant. fructus ei⁹ io cundus est: ꝛ odoris sūmi si in ore detinetur: ꝛ eu stomach⁹ est: ꝛ thoraci vtilis est. tussim sedat vete rem. ꝛ inflationes sedat. tortionibus bibita subue nit. contra venena prestat auxiliū. diureticū est il li adiutoriū. spasmatibus ꝛ rheumatibus pdest. of focatiōes stericas tollit. Appellat̄ aūt a grecis ar ceotides. Succus eius medet̄ vipera vexatis. Itē succus eius exustus atq; cū aqua illinitus lepram despuit. elimatio aūt ligni eius potui datus inter ficit. lachrymus eius potui datus tussim veterē at q; parotidas sanat. Aueroís abbel ꝓuocat vrinā ꝛ menstruū plus alia re: donec facit mingere san guinē. ꝛ facit aborsum: ꝛ extrahit fetū mortuū. ꝓ ista specie. l. litteram abbel.

Habilig	.i. myrabolani.
Habrisen	.i. lisuosi. l. l. seta.
Haboanisa	qd est. l. l. keadi.
Habonisa	.i. cicuta.
Habohol	.i. vsnee.
Habbalarhar	.i. granū iuniperi.
Habeleras	.i. stafixagria.
Habelmeluc	.i. granum regis.

Hacatula .i.mandragora.
Hacatos .i.cymbalaria.
Hacabdes .i.peonia.

Cap.318.

h **Hacub** alcaroeg ara.gre.salū:latine spina lata.

Sera. li° aggre.cap° hacub. Hacub alcaroeg ē herba quā nominant homines orientis spinā latā:habens folia similia albe cameleonte. Et elixat' hec planta i principio sui ortus:ꝛ comeditur cū oleo ꝛ sale. Et lachrymus qui egredit' de radice ipius si bibatur ex eo.ʒ.i.cum melicrato ꝓuocat vomitum.

Hacusa .i.mandragora. Cap.319.

h **Hadadh** ara.grece liceos: latine vero litium.

Sera. li° aggre.ca° hadadh litiuz habet tres species. vna eaꝝ est indica. ꝛ alia fit ex herba q̄ dicit' zeriach:siue serxab.tertia est arabica quā noīant hadad.i.litiū. Et idez auct. Dias.litiū accipit' ex arbore spinosa que hꝫ ramos longitudine duoꝝ brachioꝝ aut amplius.ꝛ folia sunt similia folijs arboris bussi rara.ꝛ hꝫ fructū similez piperi:ꝛ est niger amari saporis:lenis tactu.ꝛ cortex ligni est glaucus silis litio dissoluto. ꝛ hꝫ radices multas ꝓcedentes a latere ligni eius.nascitur locis agrestib⁹.ꝛ extrahit' succus eius in hūc modū:terunt' folia sicut sunt cū tota arbore: aut ponunt' in aquā:ꝛ dimittunt' pluribus diebus ꝛ coquunt' ꝛ exprimunt':ꝛ succus ponit' ad coquēduz sup ignē donec igrosset' sicut mel.ꝛ fit silis ex succo fructus eius qñ exprimit':ꝛ ponit' in sole.ꝛ melius ex eo est illud qḋ accendit' igne.ꝛ qñ extinguitur facit spumā:cui⁹ color est sanguinis.ꝛ exteri⁹ est nigrū:ꝛ interius est sicut crocus: ꝛ nō est pingue.ꝛ est in eo stipticitas cū amaritudine.ꝛ ex illo melius est indū ꝛ fortioris opationis. Adulterat' aūt litiū cū amurca olei cū admiscet' i coctura ei⁹ ꝛ cū succo absinthij ꝛ felle bouino. Et oꝫ ꝙ colligat' ex eo qḋ natat sile spongie: ꝛ reponit' ad op⁹ medicinaꝝ oculi:ꝛ residuū eius ponit' in alijs medicinis. Et dr ꝙ indicū facit arbor que dr lithios. Et hec arbor est de speciebus spine habēs ramos erectos longitudine triū brachioꝝ aut amplius ꝓcedētes ex radice:ꝛ sunt grossiores ramis rubi.et euellit' ab eis cortex facile.ꝛ color eius apparet sicut color sanguinis.ꝛ folia eius sunt silia folijs oliue.ꝛ ex illa arbore accipit' litiuz.s. ab illa que est spinosa ex illa. Et apḋ nos medicīa q̄i hu.ꝛ ligda ꝛ sba ei⁹ est ꝯposita ex v̄tute sbtili ca.ꝛ t'rea frigida.ꝛ i sapore ei⁹ ē stipticitas:nisi qꝛ ē pauca. Alia secūda species est que fit ex arbore lithios siue ex acāton appellata:folia quercus silia atqꝫ spinosa generās. Nascit' i dumosis locis:cuius folia ꝛ radix in vnū cōtundunt':ꝛ in aqua dulci coquuntur vsqꝫ ad gr ssiciē.fit ꝛ melius ex succo granoꝝ expresso:ꝛ in sole coagulato. Eligendū est intus colore ruffo ꝛ d foris nigro

Gal. li° dinamidiaꝝ ca° de litio.fit secunda species litij in hunc modū: ꝓunellas de caprifolio collige in mense septēbris:ꝛ ipas tere per linteū extorqns succū eius:ꝛ ad solē siccabis. In litia v̄o venditur succus centauree ꝓ litio: vt apparet in.l.cētaurea licet salio. Pli.ca° de litio.litiū succus est arboris: vel arbusculi pusille ꝛ spinose:folia vt querc⁹ habentis cū punctis spinosis:cui⁹ semen maturuz vt granū regis apparet.de cui⁹ seminis succo fit aliqñ litiū.ꝛ verius hec arbor latine vocat' caprifoliū veꝝ optimū litiū est qḋ est indicū qḋ extrinsec⁹ nigritat:intus veró subrufū sicut aloe gustu amaꝝ. Et secunda species fit ex arbore que dr lithios. Et hec arbor est de speciebus spine.ꝛ hꝫ ramos rcōs longitudine triū cubitoꝝ aut brachioꝝ:aut āplius ꝓcedentes ex radice: ꝛ sunt grossiores ramis rubi:ꝛ euellit' ab eis cortex facile.ꝛ color eius apparet sicut color sanguinis.ꝛ folia eius sunt similia folijs oliue.

Gal. vij.sim.phar. ca° litiū secundum translationē grecā litiū vel pixacantum spinosa est arbor de qua fit vocatum litiū est aūt siccatiue virtutis ex diuersis compositum. vna quidez subtili parte diaforetica ꝛ calida.altera autē terresti frigida a qua habet ꝛ stipticitatē sed hec quidez qualitas pauca omnifariam inest huic pharmaco:sed diaphoresim ꝛ exsiccationez non paucā:sed secundū accessum.in caliditate v̄o intermedia aliqualiter locatū est ꝛ commēsuratū ꝓpter quod ꝛ ad diuersas passiones vtuntur hoc pharmaco ī qbusdā ut cōgregatiuum. Et ideo ciliacis ꝛ dysentericis:ꝛ fluxui muliebri afferētes. Hꝫ ergo litiuz in cilicia ꝛ capadocia plurimū fit. aliḋ vero scilicet īdianuz fortius operat' ad omnia. Et idē eodem libro secūdum trāslationez arabicam substantia litij est cōposita ex virtute subtili ca. ꝛ terrea frigida. Et in sapore ei⁹ ē stipticitas:nisi qꝛ est pauca multū:ꝛ desiccat in secundo:sed etiā fri. ꝛ cali.ē quasi i complexione media equali. Et virtus eius est que resoluit: ꝛ abstergit resolutione ꝛ abstersione curatiua : ꝛ congregat ꝛ restringit.

Posse. Gal. ꝫ translationē grecam hꝫ pharmaco ad hypopiam vtunt' : et ad phlegmōes qui in ano ꝛ ore.ꝛ vlceratiōes ꝛ herpetes ꝛ putredines ꝛ malemorigereta vlcera:ꝛ aures pus fluentes: ꝛ paranichia :ꝛ vngues leprosos.ꝛ idem ꝫm translatiōez ara. virtus eius est que remouet qḋ ī pupilla ex eo quod obscurat uisum.ꝛ cōuenit fluxui vētris ꝛ habentibus vlcera in intestinis. ꝛ habentibus fluxū menstruorū.ꝛ ponit' in medicinis panni qui fit ī facie. ꝛ in medicinis vlcerū ꝛ apostematuz que sūt ī ore ꝛ in ano.ꝛ formice.ꝛ conuenit vlceribus fraudulētis.ꝛ putredinibus vlcerū. ꝛ putredini aurium. ꝛ tenasinōi ꝛ panaritio ꝛ fortificat capillos.

Sera. auct.dias. virtus litij est stiptica:ꝛ abstergit ꝛ curat obscuritatem visus ꝛ scabiem ꝛ pruritū oculoꝝ:ꝛ abscindit cursum humiditatum ad oculum venietium cursu antiquo.ꝛ conuenit apostematib⁹ gutturis. Et quando linitur cum eo pallatū conuenit apostematibus gutturis. ꝛ quando linit' cū eo ꝯuenit gingiuis ꝛ vlcerib⁹ putridis

ꝛ ragadijs ani ꝛ tenasmoni. Et qñ bibit̄ ꝛ fit cum eo clystere sanat fluxū ventris antiquū ꝛ vlcera i testinoꝝ. Et bibitur de ipso cū aq̄ vsq3 ad sanguinis fluxū vel sputū sanguinis cū tussi. ꝛ datur in potu morsui canis rabiosi qñ fiunt ex eo pillule: ꝛ dant̄ ꝛ rubificat capillos. ꝛ curat panariciū: ꝛ formicaꝫ ꝛ vlcera fraudulenta. ꝛ qñ fit cū eo nascale conuenit fluxui antiquo humiditatū a matrice. ꝛ dicit i generites: qñ coquit̄ cū ramis eius in aceto cōuenit apostematibus splenis ꝛ ictericie. ꝛ puocat mēstrua. ꝛ qñ bibit̄ ex fructu eius laxat phlegma. et conuenit contra medicinas venenosas. Et idē Sera. auct. Rasis felicacharag virtus est composita ex cōtrarijs. Nam habet virtutē extenuatoriā digestoriā: ca. ꝛ fri. ꝛ modice stipticā habens vim. et ideo diaphoresim facit pu̇ciens ꝛ purgans. Et facit autē ad hypopiā: herpetas: ꝛ ad epatis vlcera ꝛ ad parotidas: ꝛ putrida vlcera. ꝛ conuenit vlceribus oris ꝛ ani.

Hafas	i. galla.
Hafases	i. coniza.
Hafasies	idem quod supra.
Hafranon	i. filipendula.
Haff	i. galla.

Cap. ccc.

Afs ara. grece cicidos alapsa vel lapsana: latine vero galla.

Sera. li. aggre. auct. Dias. est ex ea que accipitur ex arbore sua recens imatura p ua rotunda nodosa nō pforata ꝛ grauis. ꝛ est alia que est leuis pforata: sed prima medicinis est conuenientior. Idē auct. Gal. virides ex gallis sunt acerbe plurimū: q est in eis substantia terrea. ꝛ sapor eaꝝ est stipticus multū. virtus eaꝝ est fri. i. ij. gradu: ꝛ sicca in tertio. Pli. galle fructus i syria ꝛ egypto copiosius existit. **Posse. Dias.** omnes species gallaꝝ sunt stiptice fortiter: que qñ terunt̄ ꝛ puluerizantur sup carnē supfluā delent eam. ꝛ conferūt ad vlcera corrosiua. ꝛ phibent humiditatē q̄ currit ad gingiuas. ꝛ conferunt alcole. ꝛ qñ accipitur id qđ est intra gallam: ꝛ ponit̄ in corrosurā dentis sedat dolorē eius. ꝛ qñ cōburunt̄ super prunas ꝛ extinguunt̄ in aceto ꝛ sale stringunt fluxū sanguinis. ꝛ decoctio gallaꝝ qñ fit sessio in ea cōfert exitui matricis: ꝛ cursui humiditatū antiquo: ꝛ exitui ani. ꝛ qñ infundunt̄ in aceto aut aqua nigrificant capillos. ꝛ qñ puluerizant̄ ꝛ dant̄ in potu in aqua aut vino conferunt humiditatibus vlceꝝ intestiorū ꝛ fluxui antiquo: ꝛ sunt conuenientes i cibis eorū. ꝛ silr qñ coquit̄ cibus eoꝝ in aqua in qua bulierint. Et vl̄r quidē administrande sunt ad stipticandū: retinendū: ꝛ desiccandū: ꝛ infrigidant satl Et dicit Sera. auct. Gal. q virtus eaꝝ secūda est: que repcutit ꝛ phibet ꝛ aggregat. ꝛ tertia virtus fortificat mēbra fluxa debilia. ꝛ phibet oēs egritudines que fiunt ex humoꝝ dissolutione: ꝛ coruꝫ fluxus prohibet.

Cap. cci.

Afir ara. latine pes. **Sera.** li. agg. c. hafir auc. Gal. Hafir. i. pes. scs ara. i. vngula. zeron arabice. i. augmētatōes q̄ fiūt i crurib᷒ aīaliū maioꝝ vt eq̄ꝝ. vel ara. i. molares dentes. quidā adurunt vngulā capraꝝ: ꝛ conficiūt cinerē eius cū aceto forti: ꝛ linit̄ in alopicia: ꝛ cōuenit. Et quidā accipiunt vngulā asini ꝛ adurunt ꝛ curant cū ea epilepsiā magnā. Et idē cinis resoluit scrofulas: qñ cōficit̄ cū oleo. ꝛ qñ fit puluis ex ea est desiccatiuus: ꝛ curat vlcera que fiunt in manibus ꝛ pedibus pꝑter frigus. augmentationes q̄ fiunt in cruribus ꝛ iunctur] equoꝝ qñ terūt̄ ꝛ dātur in potu cū aceto curāt epilepsiā. Et vngule capraꝝ qñ adurunt̄ ꝛ miscent̄ cū aceto: ꝛ fit inde linitio sup alopiciā curat eā. Sed limatura dentis elephātis est stipti a. qñ fit emplastrū cū ea curat panariciū. sed molares dētes canis rabiosi q momordit hominē si accipiat̄ ex eis ꝛ ligēt̄ in corio ꝛ suspēdāt̄ i brachio phibēt a morsu cāis rabiosi

Hager	i. lapis.
Hagetotida	i. cameleonta.
Hagesida	i. galla.
Harahas	i. stafixagria.
Habalebi	i. solatrum.
Habadeb	i. spodium.
Habe. i. arbor draganti: ꝛ est acantos.	
Habelibet	i. aristologia.
Habeliblet	idem quod supra.

Cap. ccii.

Akille ara. gre. thyam᷒ latine faba. **Ga.** vij. sim. phar. ca. o faba fm trāslationē grecā thyam᷒. i. faba: fm vtrāq3 ppe mediā cōplexionē est in exiccando ꝛ infrigidando. pticipat āt quādā parūp abstersiua virtute. caro eius sicut ꝛ cortex stipticus. Et ppterea quidā medicoꝝ fabā totā coquentes cū oxicrato dysentericis ꝛ ciliacis vomitiuis dederunt. Est aūt vt cibus quidē semp ꝛ inflatiuus: ꝛ vix digestibilis: expuitionib᷒ tamen que ex thorace ꝛ pulmōe idoneus. vt pharmacuꝫ vero extrinsecus appositū intristanter siccat i podagricis. nāq3 vsi sumus multotiens ea per aquā coquentes: deinde miscentes adipem porcinā. In concussionibus vero ꝛ vlceribus que fm neruos per oximel farinā apposuimus. In his vero qui iam phlegmonant ex plaga cū alphis ꝛ testiculorū ꝛ māmillaꝝ: est bonū cataplasma. amant enim he particule moderate infrigidari cuꝫ phlegmonant: et maxime qñ ex lacte in eis caseato mamille phlegmonant. Etenim ꝛ lac extinguit̄ ab huiusmodi cataplasmate sicut ꝛ infantium pectē cū cataplasmat̄ farina fabarū vsq3 multū manet absq3 pube. Et idē libro de cibis ca. de fabis. virides autē comeste anteq3 maturent̄ ꝛ exsiccent̄ habēt cōmune omniū fructuū quousq3 ante maturitatē offerimus: alimentū humidius dantes corpori. Et ppter hoc magis superfluitatū secundū intestina solū: sed secundū totū habitū. merito igitur qui tales nutriunt quidē minus: secedunt aūt magis. vnde

nō solū crudas comedunt virides fabas multi ho
minū:sed etiā cū carnibus porcinis ꝛ arietinis si⸗
cut alia **Sera.** li. aggre.ca. bakille. Bakille
olera. i.faba.sapor corticis eius ē sti
pticus.virtus eius infrigidat tpate:ꝛ desiccat de⸗
siccatione sine nocumento. virtus eius est que ab
stergit ꝛ conuenit fluxui ventris ꝛ vlceribus inte⸗
stinoꝝ ꝛ vomitui.ꝛ qñ coquuntur cū aqua:ꝛ mi⸗
scentur cū axungia porci cōferunt podagre. ꝛ qñ
coquunt cū aceto ꝛ melle:ꝛ ponunt super vlcera
que fiunt in neruis conferunt. ꝛ qñ accipitur em
plastrū ex farina eius cū sanich ordei cōuenit mē
bris habentibus apostemata ꝓpter percussionem
Et est emplastrū iuuatiuū testiculis ꝛ mamillis: ꝛ
potissime pubescentiū:cū farina fabaꝝ ꝓhibet ab
eo longo tpe ortū piloꝝ in eo. ꝛ secundū cibū est
magis inflatiua ꝙ aliquis alius cibus:ꝛ tardioris
digesti **Dias.** ca. de faba secundū translatō
onis. nē grecā: faba nostra sumpta
inflationes prestat:ꝛ indigestibilis est. tussim me⸗
detur.ꝛ accepta dysenterijs:ꝛ solutioni vētris sin
gulare presidiū est.vomitib⁹ est vtilis: cui si aqua
in coctura fuerit mutata inflationē stomacho nō
facit viridis comesta vētrē inflat. ꝛ cacostomaca
est.farina fabe cataplasmatibus adhibita cū polē
ta tumoribus percussure occurrit.id sola facē no⸗
uit. tumorē mamarū illi modo curat.lac mamil
lis nimis ꝓfluens imposita vt cataplasma strīgit
mixto melle ꝛ farina fenugreci parotidibus pro⸗
dest.liuoribus corporis detergit cū rosa ꝛ thure
masculo ꝛ albumine oui mixto dolores oculoꝝ
ꝛ glaucomata curat.vino mixto suffosiones. ꝛ ꝑ⸗
cussiones oculoꝝ compescit. dentibus conquassa
ta ꝛ fronti imposita tumores testiū spargit. infan
tibus si imposita fuerit testes ꝓpendere nō sinit.
Coriū eius coctū ꝛ cataplasmati impositū macu⸗
las albas emendat.in balneis fricatione adhibita
capillos tenuescere facit. polenta ꝛ stipterea fusti
ꝛ oleo veteri mixta ꝛ īposita vt cataplasma scro⸗
fis opitulatur.lanā sic inficiet.fluxū sanguinis vul
nerū stringit puluere ipso solo asperso.Faba me
dia est iter fri.ꝛ ca.distemperantiā: aliquid parti
cipans,piectorie virtutis ꝛ stiptice:quare exterius
posita sine molestia desiccat podagricis.igit ꝛ ar
teticis aqua cocta admixta adipe ouis recenti aut
anserina mitigat dolorē neruoꝝ: aut cōtractionē
ꝛ vlcerationes cū oximelle fabe farina cocta ꝛ su
perposita vt cataplasma sanat.Nā ꝛ ad testicłos
ꝛ mamillas est optimū cataplasma.amāt enī loca
hec mediocriter infrigidari si sint inflāmata: ma
xime qñ de lactis coagulatione patiunt inflāma⸗
tionē.Rabi moy.ca. de faba.corrūpit mentē. Ysa
ac in dietis particularibus particula.prima ca. de
fabis.Fabe in natura sua fri.i siccitate diuerse sī.
Comedunt sicce ꝛ pfecte suis tpibus. Comedun
tur enim virides necdū messionis sue cōpleto tpe
virides fri.sunt ꝛ hu.i primo gradu.nutrimentū
eoꝝ nimis generat humores crudos ꝛ grossos.in
flatiue ventositatē faciunt in superiorib⁹ ventris: ꝑ
pter qđ stomacho valde nociue sunt.sicce vo suis
ꝗ tpibus pfecte fri.sunt ꝛ sic.in primo gradu: nō
illaudabilē sanguinē creant.ordeo magis nutriūt
accidentaliter nō naturaliter duabus de cāis.vna
ꝓpter sue substantie grossiciē ꝛ tarditatē solutōis
ex mēbris.subtilitate vero substantie ordei ꝛ disso
lutione ex mēbris cita:vñ minus nutrit.secunda ꝑ
pter sui multitudinis ventositatē ꝛ grossiciē eius:
vñ carnē inflat ꝛ dilatat.ꝛ opat in ea id qđ frumē
tū in farina: ꝓpter hoc in superioribus ventris vēto
sitatē plurimā grossā generat ꝛ inflatiuā ex qua
fumus incipit ascēdere cerebro nocens: ꝛ somnia
multa corrupta inducit. Cū igit naturaliter hꝫ ha
bent fabe nō eis aliquo coctionis mō possunt au⸗
ferri.vnde Gal.fabe si nimiū coquant inflatōēs
ꝛ ventositatē suā sicut ordeo auferre nequim⁹ mi
nuere tñ possumus.Expimento aūt ꝓbat in eis q
fabis vtentes assidue indigestionē patiunt. ꝛ si sa
nissimus sit fit idē.Itē Gal.fabe sup cibū inflam
mationē faciunt:ꝛ dure sunt digeri.secūdū medi⸗
cinā adiuuant humorē vt excreet de pectore ꝛ de
pulmone qm̄ colamentū est in eis.ꝛ ideo nō mo⸗
rant in stomacho sicut alij grossi cibi.manifestat
hoc colamentū ꝛ mundificatio:quia cutim exteri
us mundificari cernimus cū eaꝝ farina abluitur:
idcirco ad lentigines valet.qui igit cutē sui corpo
ris mundificare voluerit ex fabarū farina lauare
assuescit. Apostemati i mamillis vel testiculis ap
posita cataplasmate facto dissoluit.oīa aūt q̄ dixi
mus eaꝝ insunt medulle tantūmō. Cortici aūt ni⸗
hil est.Est enim stipticus ꝛ colamentū nullū hñs
vnde aliqñ fabas cū cortice coquimus ī aceto:da
musq diariā patientibus ꝓpter defectū concepti
ue virtutis in intestinis. Electio eniꝫ magna alba
nō vetus diuersis coquit modis. vnde ꝛ diuerse
sunt in eius corpore actiones.sunt nāq cocte aqua
sunt assate igne.aqua cocte laudabiliores sunt:qa
aqua plurimū aufert ventositatis maxime:ꝛ gros
siciei maxime si eiecta priori altera cōiungat. hec
quoq coctio duobus modis fit:aliqñ cū cortice
ꝛ dure sunt ad digerendū ꝛ inflatiue. Stipticitas
enim corticis egestionē ꝓhibet ventris.mora eius
diuturna in ventre necesse est vt inflationē generꝫ
sine cortice cocte minus sunt inflatiue cito digerū
tur.et si secundū ius fiat calefactiuis rebus appo⸗
sitis:sicut pipe ꝛ zinzibere ꝛ oleo amigdalino pfe
cta est medicina ad coitus opationē. sunt qui eis
vescentur elixis aliqñ cū cortice aliqñ sine eo. ꝛ đ
his supra que diximus videamus.Comesta enim
aliqñ cū menta origano cymino ꝛ silibus suā ven
tositatē ꝛ inflationē minuunt. Assate min⁹ habēt
inflationis: ꝛ ad digerendū sunt durissime:vez tñ
si in aquā infundant post assationē ꝛ cū cymino
menta ꝛ origano comedant partē amittunt.
Dias. fabe inquit noue veteribus magis sto
macho nociue.fabe mixte farine fe⸗
nugreci cataplasmate facto apostemati retro au⸗
riculas valent.ꝛ ad liuorem similit sub oculis cū
rosa mixte thure ouiq albumine ad exsiccatiōē
valent oculoꝝ cataplasmate facto. Masticate eti
am ꝛ in temporib⁹ apposite humores a capite ad

oculos descendentes resistunt cũ vino cocte si cataplasma fiat testiculo. apostema calidũ dissoluit farina eaꝝ. pueroꝝ apostema inguinibꝰ extinguit loci in quibus pili sunt nascituri superposite subtilẽ ac defectũ pilum faciunt. Scisse vero in duas cataplasmate super canis morsibus de facto sanguinẽ stringunt. mãmillis lactis ꝓpter coagulatõnem induratis apposite dissoluunt: ꝛ lactis inhibent exitum. Si autẽ cũ alumine ꝛ oleo veteri misceas scrofulas dissoluunt.

Hakkaraba	.i. pyretrum.
Halsandali	.i. coloquintida.
Halauchach	.i. squilla.
Halanum	.i. sparagus.
Halazarata	.i. pyretrum.
Halegliat	.i. terbinthina.
Halcal	.i. acetum.
Halfagel	.i. rhaphanus.
Halhas	.i. es vstum.
Habac	.i. indicum.
Halkasmet	.i. feniculus.

Haltalep .i. viriditas inuenta super aquam .l.l. viriditas.

Halelcalmibit	.i. gũmi fistici.
Halebep	.i. caisir.

Hales est vna ex speciebus malue.

Halbet	.i. species rubi.
Halterma	.i. galbanũ.
Halibium	.i. hyringium.
Hulibien	idem quod supra.
Halib	.i. mulsa.
Halim	.i. pulegium.
Halimon	.i. cretanus.

Cap. 323.

Halilig arabice grece ꝛ latĩe myrabolani. vbi sciendum ꝙ ẜm Mes. myrabolanoꝝ species sũt v. ꝛ sunt fructus arboꝝ in india existẽtiũ: ꝛ nõ ciꝰ dẽ maneriei sunt omnes: sed diuersoꝝ effectuum ꝛ diuersaꝝ formaꝝ. vnde versus. Myrabolanoꝝ species sunt qnqꝫ bonoꝝ. Citrinus kebulus bellyricꝰ emblicus ĩdus. Quidã dicũt ꝙ sunt oẽs ab eadẽ arbore producti: ita ꝙ citrini sunt d̾ primo germine. et nigri indi sunt in quibus peruenit cõpletio ꝛ maturatio. ꝛ dixerunt ꝙ arbor eoꝝ est d̾ his ferentibus. ꝛ ꝙ citrini sũt de primo germine: ꝛ niger similiter. kebulus germen secundũ tulit: sꝫ falso: ĩmo ꝓducuntur a diuersis arboribus. ꝛ illud ẽ qd̾ creditur. sed aliqui volunt ꝙ emblici ꝛ bellyrici nõ numerentur inter myrabolanos: qm̃ Auic. ꝛ Sera. de eis diuersa faciunt capitula. Nam Sera. libro aggre. facit capitulũ de emblicis ꝛ bellyricis qd̾ incipit anileg: ꝛ facit capitulũ de alijs tribus per se d̾ quo dicit haliligli .i. myrabolani: cuiꝰ tres sunt species: kebuli citrini ꝛ nigri: ꝛ sunt illi q nominantur indi ꝛ seni ꝛ kebuli. Item auct. Haben Mesuay. meliores sunt ex eis quoꝝ color est citrinus approximans viriditati: graues pleni sine rugis. ꝛ dicit auc. Isaac. ꝛ sunt fri. ĩ primo gradu: sic. in secundo. nigri fri. ꝛ sic. ĩ primo. Myrabolani indi vel nigri ꝛ de seni sunt similiter ex speciebus habentibus corticẽ subtilẽ nigrum. Et cortex eoꝝ vergit ad citrinitatẽ: ꝛ sunt similes oliuis in forma sua. Et iuuamentũ est eoꝝ minus iuuamẽto aliaꝝ specieꝝ myrabolanoꝝ. ꝛ idẽ auc. Aben Mesuay. Myrabolani seni sunt ex speciebꝰ oliuarum: qui quando conduntur corroborant stomachum: ꝛ incoriant eum incoriatione pauca. ꝛ non est in eis iuuamentũ q̃tũ in kebulis. Et ex kebulꝰ quidam sunt citrini: quidam nigri. ꝛ nigredo que est in eis est ꝓpter ampliorem moram quã fecerunt in arbore sua. ꝛ sunt pĩguiores ꝛ carnosiores citrinis in colore: quia ipsi fecerunt maturationẽ ampliorẽ. ꝛ illi qui colliguntur ante sunt citrini. et quando sumuntur triti inducunt laborem in stomacho: quoniã natura laborat multum circa ipsã sed quãdo infunditur aut decoquitur extrahitur virtus eius: ꝛ ꝓijcitur eius substantia: ꝛ est leuior nature: ꝛ descendit velocius a stomacho. Et ille tres species myrabolanoꝝ miscentur cum tamarindis: quoniã tamarindi extinguunt calorem: et abscindunt nauseã: ꝛ sedant vomitũ: ꝛ extinguũt calorem febrilem: nisi quia nocẽt tussientibus propter acetositatẽ que est in eis. Auic. de viribus cordis ait myrabolani sunt fri. ꝛ sic. Io. mes. myrabolani sunt de medicinis benedictis. non enim debilitant cum solutione sua: ĩmo confortant stomachum proprie. ꝛ viscera preparant ꝛ coadiuuãt ꝑtes eoꝝ. ꝛ confortant cor ꝛ epar ꝛ corpus totũ. nõ enim nisi ad vnũ videntur nociui. acquiritur enĩ dispositis ad hoc opilatio: ꝛ ꝓprie paratis cadere in ipsa. sed sunt de perfecte rectificantibus medicinas que habent acuitatẽ: ꝛ purgant dissoluendo magnifice enim adinuenit qui eos ꝛ proprie citrinos cũ scamonea miscuit. reprimit enim eam propter obuiationẽ substantiarũ ꝛ qualitatũ ad inuicem: ꝛ eam in soluendo iuuant. Citrinos in .v. proprietatibus laudauerunt sapientes in colore .s. vt sint citrini multe citrinitatis declinantes ad viriditatẽ. ꝛ vt sint in pondere graues ꝛ densi. ꝛ in ↄfracturis suis inueniatur sicut gũmositas. ꝛ sint grossi. ꝛ vt cortex eorũ sit densus spissus complectens ossa parua. ꝛ laudauerunt kebulos in quatuor ꝓprietatibꝰ: vt sint grossi: ꝛ q̃to grossiores tanto meliores. ꝛ sunt subnigri declinantes ad rubedinẽ. ꝛ sint graues in pondere cite submersionis in aqua ꝛ sint habentes spissitudinẽ corticũ suoꝝ. Nigros quoqꝫ indos in .v. ꝓprietatibꝰ laudauerũt: vt sint nigri ꝛ confracti hñtes densitatẽ substantie. ꝛ sint grossi ꝛ graues ꝛ carentes ossibus. q̃to aũt ab his elongant̾ ꝓprietatibꝰ tanto a bonitate sunt remote. oẽs frigide cõplexionis sũt in primo gradu: sic. in secundo. Et sunt exsiccatiui cõsumptiui supfluitatũ putridaꝝ: ꝑpatiui ꝛ coadunatiui partiũ. ĩ q bus accidit laxitas ꝛ mollificatio tria sũt in eis ꝓ

pter que in ipsis cadit rectificatio. faciunt eniz cadere in opilationes: ⁊ ꝓprie paratos. ⁊ quia facile adherent villis stomachi ⁊ partibus intestinoꝝ: ⁊ quia dimittunt corrugationes in ipsis: ⁊ nos emẽdamus qđ timetur de eo qđ diximus primo ꝓhibentes penitus exhibitionẽ eoꝝ ipsis ⁊ omnibꝰ paratis cadere in opilationes. in non paratis miscenda sunt ea cũ ipsis que opilationẽ fieri ꝓhibẽt: sicut aliqua ex diureticis notis. ⁊ infusio eoꝝ in aq̃ casei remouet hoc nocumentũ ab ipsis. ⁊ succꝰ fumi terre facit similiter. Et similiter absinthiũ: agaricus: ⁊ reubarbaꝝ: ⁊ spica: ⁊ similia. ⁊ emẽdamꝰ qđ potest peruenire ex eo qđ diximus in secũdo ⁊ tertio miscendo cũ eis que remouẽt ab ipsis adherentie intensionẽ: ⁊ acquirunt eis lenitatẽ: sicut si fricẽtur cũ oleo amigdalaꝝ dulciũ: aut cũ oleo rosaꝝ: aut cũ oleo violaꝝ: aut sisamino: aut saltez conterantur cũ eis amigdale dulces. passule quoq; ⁊ mel eaꝝ lenificant eos ⁊ confortant operationẽ eoꝝ: ⁊ sunt ꝓprie iuuatiui cũ eis. similiter acquirit eis cassiafist. viole condite tereniabin tamarindi ⁊ similia. Quidam dixerunt ꝙ nõ est bona permixtio eoꝝ cũ medicina lubrificatiua ⁊ lenitiua: quoniã operationes eoꝝ in idipsum non concurrunt. ⁊ ego nõ video illud imo remouetur ab eis per ipsam adherentia ⁊ corrugatio: ⁊ acquiritur solutio facilis. Et scito ꝙ decoctõ acquirit eis vehementiorẽ operationẽ q̃ȝ sola ĩfusio. ⁊ infusio minus facit eos esse opitulatiuos q̃ȝ coctio. ⁊ assatio minorat de solutione faciens ipsos constipantes plus: ⁊ adhuc magis combustio. Et contriti q̃dem plus soluunt: ⁊ plus dimittunt vestigia constipationis in vijs. infusi vero minus faciunt illa ⁊ infusio quidem eoꝝ competit quando solum q̃ritur solutio. Et eoꝝ contritoꝝ exhibitio quando querit constipationis impressio. ⁊ q̃nto magis cõteruntur melius celebrabitur illud. Et kebuli quidem conditi minoris sunt solutionis ⁊ maioris cõfortationis membroꝝ nutricationis. ⁊ nõ conditi faciunt contrariũ. Modus condiendi kebulos est ille: accipe ex eis humidis si haberi possunt vł humectatis secuudũ artẽ qua humectari possunt q̃ȝtitatẽ quã volueris: ⁊ cũ stilo punge eos vndiq;: ⁊ decoque eos in aqua cũ facilitate vsq; dum sufficit: post hoc dimitte eos per diem vnum super tabulam: ⁊ exprime aquã eoꝝ: ⁊ submerge eos ĩ aq̃ mellis per dies duos: dimitte tunc ⁊ coque eos lento igne: ⁊ postq̃ȝ cocti fuerint reconde ĩ vase vitreo: ⁊ da post. vi. menses. Ars autez auxiliatur in humectando eos: infundãtur in aqua plurima ⁊ exponantur radijs solis per dies. viij. deinde accipe vas magnũ sicut doliũ: vel saltem fiat fouea in terra in loco humido vbi inter multam arenã humidam disiunctim sepeliantur sepe ac sepe aquã desuper infundendo ⁊ innouando arenã de tertõ in tertiũ diem vsq; dum tumescant ⁊ humectent hic erit modus humectationis eoꝝ.

Posse. Sera. v. tꝰ citrinoꝝ est ꝙ fortificant oculos ⁊ prohibẽt cursum humoꝝ ad ipsos. ⁊ conferunt sebel. ⁊ confortant stomachũ ⁊ incoriant ipsum. ⁊ conferunt melancolie ⁊ cardiace. ⁊ clarificant colorẽ. Uirtꝰ kebuloꝝ est ꝙ conferunt ano ⁊ emoroidibꝰ. ⁊ incoriant stomachũ. ⁊ confortant eũ ⁊ digerunt cibuz. desiccant humiditatẽ. leniunt naturã. conferũt vẽtositati emoroidarũ. ⁊ conferũt melancolicis: maxime quando cũ eis admiscentur species corroborant sensum ⁊ memoriã. ⁊ conferunt lepre ⁊ colice. ⁊ conferunt emoroidibus antiquis. ⁊ sedãt sodam ⁊ hydropisim. ⁊ inducunt nauseam ⁊ vomitum. Sed seni ⁊ indi vel nigri habent corticem subtilem nigrum. ⁊ cortex eorum vergit ad citrinitatem: qui quando condiuntur corroborant stomachum: ⁊ incoriant eum incoriatione pauca. ⁊ non est in eis iuuamentum quantum in kebulis.

Jo. mes. myrabolani sunt ex rebꝰ que faciunt vtẽtes se iuuenescere. ⁊ acquirunt eis colorem bonum: ⁊ bonitatem odoris oris ⁊ sudoris: ⁊ generant gaudiuz: ⁊ confortant cor ⁊ epar ⁊ stomachum. ⁊ conferunt tremori cordis. ⁊ mundificant stomachum. ⁊ conferunt emoroidibus. ⁊ extinguunt inflammationem cholere. sed citrinorum operatio in hoc est precellens. ipsi enim solutione educunt eam. ⁊ conferunt complexiones ca. hñtibus. ⁊ eoꝝ fricatiõibꝰ cũ aqua agreste ⁊ cum aqua rosaruz: aut succo feniculi abstergit oculum. Et aufert super caliditatem eius: ⁊ facto inde alcohol stringit lachrymas. ⁊ ꝯuenit mollificationi oculorum. ⁊ conferunt tertiane ⁊ febribus cholericis. Et contrite cum mastice sanant vlcera ⁊ desiccant ea. kebuli quoque solutione educunt phlegma ⁊ addunt in ratione. ⁊ clarificãt visum. ⁊ proprie conditi ⁊ mundificant stomachuz ⁊ confortant ipsum. ⁊ conferunt hydropisi ⁊ feb. autiquis. Nigri autem vel indi solutione educũt melancoliam ⁊ choleram adustam. ⁊ conferunt melancolie ⁊ tremori. ⁊ clarificant visum ⁊ colorem. ⁊ conferunt lepre ⁊ tristicie ⁊ quartane. Dosis potio citrinorum tritorum est a. ʒ. ij. vsque ad quinq;. ⁊ infusorum a. ʒ. quinq; ad. ʒ. xx. Et potio kebulorum tritorum a. ʒ. iij. vsque ad. iiij. ⁊ infusorum a. ʒ. viij. vsque ad. xx. ⁊ indorum est sicut kebulorum Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dicitur seruitor. modus assandi ⁊ calliandi myrabolanos: oportet ꝙ imbibas myrabolanos in aq̃ citoniorum: aut in succo agreste: aut in acetositate citri: aut in aqua vbi cocte sunt lentes: aut vbi coctum est lapacium acutum: deinde desicca eos bene: ⁊ madefac in oleo rosarum: vel oleo de lentisco: aut oleo masticino: aut cum butiro: aut oleo oliue: deinde assa super patellam ferream vel terream: quam cum primo calefecisti ⁊ abstulisti ab igne caue ne aduratur ⁊ destruatur virtus eoruz. Similiter assantur semina que administrantur ĩ medicinis fluxus. Et modus assationis eorum est iste: Accipe patellam ferream: aut eneam: aut terream: aut lebetẽ cũ lato orificio: ⁊ calefac bñ: deĩde aufer ab igne ⁊ statim suppone seĩa dũ ipa est

calida antequã infrigidetur: ꝛ cõmisce ea semper donec videas assationem eorum completam ad voluntatem tuaꝫ. ꝛ si non fuerit completa vna vice pone iterum: ꝛ fac vt prius. Et scias ꝙ nõ oportet omnia semina equaliter assare: quia sunt quedam que habent multam viscositatem que debẽt amplius assari sicut psilliuꝫ: ꝛ caue ne cõburant.

Halieldras .i. stafixagria.
Helimach .i. pinpinella.
Halileg .i. halilig.
Halibium .i. planta q̃ vocat alibiẽ: ꝛ est hyringiũ.
Halsia .i. abrotanum.
Haltich .i. asa.

Cap. 324.

h Alzum arab. grece foholia vel codea: latine limacia l' maruecia. codea ex ea ẽ terrena ꝛ marina: ꝛ sunt de genere ostracoꝝ. Sera. li° aggre. ca° halzuꝫ .i. limacie. ex limacijs qñ terunt cũ cortice suo est virtus exsiccatiua exsiccatione forti. ꝛ administrat in cura apostematũ difficilis resolutionis: que fiunt in cruribꝰ a cõquassatione vel ictu ꝛ exsiccant ea. Et qñ limacie adurunt cũ cortice suo desiccant desiccatione forti. Et est in eis calefactio ꝑpter adustionẽ. Et quando accipiuntur ex eaꝝ cinere .iiij. partes ꝛ gall' viridibus due ꝛ piperis vna: ꝛ terunt oĩa fit medicina conferẽs vlceribus intestinoꝝ ꝛ vesice: qñ sũt putrida iuuamento maximo. Et oꝫ ꝙ teratur hec medicina contritione forti: ꝛ puluerizetur sup cibos eoꝝ: ꝛ detur ex ea similiter in potu cũ vino ꝛ aqua. ꝛ caro limaciaꝝ ꝛ testaꝝ eaꝝ conuenit vlceribus ꝛ morsui canis rabidi. Et caro limaciarum agrestiũ qñ teritur in mortario fit medicina que exsiccat membra omnia in quibus est humiditas multa. ꝛ ꝑpter hanc cãm conuenit hydropisi. sed humiditas limaciaꝝ qñ accipitur sola sine carnibus ꝛ miscetur cũ olibano aut mirrha: aut calce: aut cũ aliquo istoꝝ: aut cũ omnibus: ꝛ teruntur simul donec incorporentur: ꝛ fiant sicut mel fit hec medicĩa tenax glutinosa: que exsiccat apostemata mucillaginosa que sub auribus sunt exsiccatõe forti. ꝛ exsiccat ꝛ cohercet humores qui fluunt ad oculos qñ ponunt super tempora. Modus autẽ accipiendi aquã limaciarũ est ꝙ qñ perforat caro ipsaꝝ cũ stilo ferreo: ꝛ sint limacie recentes. accipitur nãq3 humiditas ab eis: ꝛ colligit in vase.

Dias. ca° de limacijs. codee vel limacie terrene sunt bone stomacho: laxant ventrẽ. sed ille que sunt in fluminibus sunt pinguiores illis que adherent arboꝝ paruaꝝ ramis: que dicũtur salmi vel salumici siue salsitẽ. laxãt ventrẽ: ꝛ ꝑuocant vomitũ. ꝛ qñ ipsaꝝ teste comburunt calcem faciunt ꝛ adurunt: ꝛ abstergunt scabiẽ ꝛ morpheam. ꝛ aduruntur limacie cũ carnibus suis sicut sẽ ꝛ fit inde cohol: abstergunt cicatricẽ cornee oculi ꝛ curant vlcera oculi. ꝛ valent contra empetiginẽ ꝛ fit emplastruꝫ ex eis crudis: sicut sunt super tumorẽ hydropicoꝝ: ꝛ minuit tumorẽ: nec sepãtur de loco donec diminuant humiditatem eius. ꝛ sedant apostemata podagre. Et qñ fit emplastrum cũ eis extrahit infixa corpori: ꝛ fragmenta ossiũ. ꝛ terunt: ꝛ fit nascale cũ eis: ꝛ ꝑuocat menstrua. ꝛ fit emplastrũ vulneribus: ꝛ ꝑprie neruoꝝ cuꝫ eis pistatis cũ carne sua: ꝛ maxĩe addito thure ꝛ mirrha mixtis ad inuicẽ: ꝛ congluctinat ea. ꝛ caro earũ curat vlcera. ꝛ terit ꝛ miscet cũ aceto: ꝛ stringit sanguinẽ nariũ. ꝛ elixant carnes limaciaꝝ recentiũ: ꝛ comedunt: ꝛ sedant dolorẽ stomachi. ꝛ terũtur sicut exeunt de testis suis: ꝛ bibunt ex eis cuꝫ vino: ꝛ cõferunt colice ꝛ dolori vesice. Et qñ accipit de viscositate que est sup carnẽ agrestiũ cum sũmitate acus: ꝛ ponit sup pilũ palpebre eius: cuius ortus nõ est rectus sicut decet cõgluctinat euꝫ ꝛ rectificat. decenter possunt hec omnia limacie marine facere: sed minorẽ habẽt virtutem.

Halubub .i. mercurialis.
Halum .i. anisum.
Halcuen .i. cotula.
Halhubub .i. mercurialis.
Halhubul idem quod supra.
Hals .i. spelta.
Hal .i. acetum.
Hamam .i. columbus.
Hamanoib .i. rasa.
Hambar .i. ambra.
Hamesis .i. lapis in quo acuitur ferrum.
Hameacti .i. ebulus.
Hameien .i. amomum.

Cap. 325.

h Ameb ara. vel hupue phataha lep: grece strignũ vł cuculus vel morella: latine vero solatruꝫ vel vue vulpis. Sera. li° aggre. ca° hameb auct. Dias. hameb .i. vua vulpis: ꝛ ẽ solatrũ. sunt eius quatuor species. vna comedit: alie vero nõ. sꝫ illa que comedit est domestica: ꝛ ẽ herba nõ magna habens plurimos ramos: ꝛ folia nigra silia folijs hedarog .i. ozimi: sꝫ maiora ꝛ latiora. ꝛ hꝫ semen rotundũ cuiꝰ color est viridis ꝛ niger: sꝫ qñ maturat fit rubeus. ꝛ qñ frangit inuenitur in eo multa humiditas: ꝛ granula que sũt semina eius. Idẽ auc. Gal. virtus eius est frig. in secundo gradu ꝛ nõ est humida; sꝫ est media inter medicinas que humectant: ꝛ que desiccant. ꝛ ipm est cõpositũ ex virtutibus cõtrarijs .s. humida ꝛ sicca. ꝛ hoc quia in eo sunt due substantie .s. terrea ꝛ aquosa. est aliđ solatrũ qđ dicit kekẽgi: qđ habet folia similia folijs primi: nisi quia sunt latiora eis ꝛ rami eius quando elongantur ꝛ declinant inferius versus terram. ꝛ habet fructum in chisti rotundum similem vesice. ꝛ est fructus eius granuꝫ rubicundum simile vue: quem quidam kikilium vocant. Et idem. est alia species solatri faciens somnum. ꝛ est planta habens ramos multos ꝛ spissos egredientes ab ea. ꝛ sunt difficiles ad frangendũ. ꝛ sunt pleni folijs in quibus est humiditas que adheret manui. ꝛ assimilatur folijs citonioꝝ. ꝛ flos eiꝰ ẽ rubeꝰ sic sanguis ñ magnꝰ: cꝰ semẽ ẽ croceuꝫ. ꝛ hꝫ radicẽ nõ magnã multũ: cuiꝰ cortex est rubei

colozis.⁊ nascitur in locis asperis ⁊ petrosis.

Gal. viij.sim.phar.capitulo de strigno secū dum translationem arab.virtus solatri somniferi est q est frigidū in tertio gradu.⁊ facit dormire.⁊ habet proprietatem similem opij: nisi quia est debilior eo.Et idem Serapi. est alia spe cies solatri que dicitur solatri maniale.⁊ est illud qd dicit furiale eo q facit furiositatē seu maniā. Et est planta habens folia similia folijs eruce:ni si quia sunt minora eis ⁊ spinosa:que dicit cara dis.⁊ habet virgas longas egredientes ab ei radi ce.x.aut.xij.Et longitudo eius est duorū brachiorū ⁊ in sūmitatibus eorū sunt capitella similia oliuis nisi quia sunt super capitella sicut pili ad modū arboris dulb.⁊ sunt minora oliuis ⁊ altiora.⁊ flos eius est niger.⁊ post florē emittit velut racemū.x. vel.xij.grana habentē.Et grana sunt rotūda mol lia nigra ī mollicie vue similia granis cussus.⁊ ha bet radices grossas albas concauas: quorū longi tudo est vnius brachij.⁊ nascitur locis montuosis ⁊ inter arbores dulb.

Posse. Sera. qn̄ fit emplastrū cū folijs solatri:⁊ succa ran cōuenit fornice ⁊ herisipille.Et qn̄ terunt cō tritione forti:⁊ miscentur cū sale: ⁊ fit emplastrū cū eis curat scabiem vlcerosam ⁊ pruritū eius.Et conuenit dolori capitis ⁊ inflāmationi stomachi. ⁊ qn̄ terunt fortiter cū sale: ⁊ fit emplastrū cū eis resoluunt apostemata que fiunt in radice auris. ⁊ qn̄ succus eius miscet cū cerusa ⁊ lithargyrio et oleo rosarū:⁊ mutat hora post horā cōuenit apo stematibus calidis:que fiunt in cerebro ⁊ capite ī fantiū.Et miscetur succus eius sief qd sumitur ad cursum humiditatū currētū ad oculū loco aque ⁊ loco albuginis.Et quando distillatur in aurem conuenit dolori eius.⁊ fit nascale cū eo:⁊ conuēit cursui humidi tatū matricis. **Gal.** libro secundo de cibis ca pitulo de solatro.holerū nullum noui habens tantā stipticitatē q̄tā morel la.ergo merito vt alimēto quidē ipso raro:vt me dicina autē continue vtimur.efficax est enī ad q̄ cūq̄ ē opportunitas infrigidationis ⁊ stipticitati. Alimentū aūt pau cissimū habet.⁊ **Sera.** kekēgi: qd quidā nominant kakabū virtus eius est q fructus eius prouocat vrinā.Et ideo admiscetur iste fructus in multis medicinis que conferunt epati:vesice:⁊ renibus.⁊ hec herba administratur ī medicinis ⁊ nō comeditur.⁊ fru ctus hic mundificat ictericiā per prouocationem vrine.Et idem auct.babix: alkekēgi est aliud mō tanū aliud siluestre:⁊ est album:⁊ est simile ī for ma superiori.⁊ conuenit succus eius bibitus apo stematibus tam intrinsecis q̄ extrinsecis.⁊ quan do linitur super apostemata extrinseca conuenit eis.Et granum eius quando bibitur conuenit vl ceribus renū ⁊ vesice.⁊ granū eius est fortius do mestico.Et idem Sera.virtus solatri somniferi ē que facit dormire.Et qn̄ accipitur de cortice radi cis eius aureus vnus:⁊ bibitur cū vino facit dor mire.Et virtus seminis eius est que prouocat vri nam.⁊ ideo administratur in hydropisi.⁊ bibitur de cortice radicis eius.ʒ.i.⁊ facit dormire leuiore somno q̄ gūmi papaueris.⁊ succus ei⁹ prouocat vrinam prouocatione forti.⁊ datur hydropico ex semine eius grana.xij.⁊ curatur.sed si plus detur inducunt maniam.verū cui accidit hoc si biberit melicratū curatur.Et cortex eius ingreditur ī me dicinis narcoticis.Et qn̄ coquitur in vino:⁊ deco ctio eius tenetur in ore sanat dolorē dentiū.⁊ quā do admiscetur succus radicis eius cū melle acuit visum.Et idem Sera.virtus solatri manialis est q qn̄ bibitur ex radice eius.ʒ.i.inducit somnia nō recta sed aliena.⁊ qn̄ bibuntur ex eo.ʒ.ij.inducunt furorē:⁊ velut ebrietatē tribus vel quatuor dieb⁹. ⁊ qn̄ bibunt.ʒ.iiij.faciunt hoc idem ⁊ eū occidunt ⁊ cura eius est melicratū qn̄ bibitur ex eo q̄titas plurima:⁊ euomatur:⁊ fiat hoc sepe.Et idē auct. mesealach: solatrū maniale est fri.⁊ sic.in tertio g̃ du.⁊ ē plus stipticū q̄ omnis alia herba.extiguit calorē igneū.⁊ fructus eius generat semp permi stiōē sensus.⁊ ideo oz cauere ab eis. **Gal.** virtus corticis radi cis eius fri. in fine t̄ tij gradus:⁊ sic.in secundo ꝓpe finē eius.vnde cu rat vlcera.Alie vero species nō sūt alicuius iuua menti recepte īterius:imo si quis biberit ex eo au reos.iiij.morietur inde.Et si bibatur min⁹ indu cit insaniā:sed vnus aureus aliqn̄ nō nocet. Sed sciendū q vbi ista translatio dicit aureus: ī greca transla.inuenitur.ʒ.i.

Cap.326.

Hamech arabice: grece kama ket vel kamachet:la tine vero tuberi:⁊ est fungus quidam Et quidam vocant ipsum fungū vescenium.

Sera. libro aggrega.capitulo hamech auc. Dias.hamech est radix rotunda non habens folia nec tyrsum.color eius est rubeus: et reperitur in vere:⁊ comeditur crudus ⁊ coctus. Et idem aucto Gal.substantia eius est terrea mł tum:admiscetur ei parum substantie subtilis.Et dicit Gal.in li.⁹ de chimis.kameket generat gros sum humorem ⁊ non est multum mali chimi.Et dixit in libro venenorum q generat stranguriam ⁊ colicam: similiter faciunt fungi.Et melius eorū est illud quod reperitur ī arena hn̄s paucā aquā.

Auic. libro secūdo capitulo tubera. sunt ex substantia terrea plus ⁊ aquea minus ⁊ in ipsis ē aereitas ⁊ subtilitas pauca.meliora eo rum sunt arenosa illa in quibus non est ordo ma lus.⁊ que ex eis sunt sicca:deteriora sunt humidis sunt grossa valde: ⁊ generant humorem grossum melancolicum: ⁊ sunt dure digestionis.⁊ tyriaca eorum est vinum purum ⁊ species condictes.Al mansor tractatu tertio capitulo de tuberibus: tu bera fri.sunt ⁊ grossa:phlegma quoque generant crudum.que autem ex eis ruborem habent mala existunt: quorum multa comestio colicam gene rat. nec etiam absque calidis sunt edenda condi mentis.

Hamepitas　　　　　i.hypericon.

Hamibum .i.amilum.
Hamil .i.millefolium.
Hamilil idem quod supra.

Cap.327.

h **Amdebut** ara. latine tela aranee.

Sera. li. aggre. ca. bandebut aucto. Gal. tela aranee quando supponitur vulneribus que fiunt extra corpus non sinit ea apostemari. Et idem auct. Dias. qn miscetur cum aliquo vnguento: et extenditur super petiam: et ligatur super tempora: et super pulsus brachiorum curat feb. tertianam. Et qn ponitur super locum vbi fluit sanguis stringit eum statim. et qn ponitur super vlcera non profunda prohibet ea apostemari. et ex tela aranee est quedam species que est alba et dura: que secundum quod dicunt quidam si restringatur in corio: et suspendatur super adiutorium quartanarij aufert eam.

Dias. ca. de tela aranee. tela omnibus est nota. vires habet constringentes ad mixta quibusdam vnguentis temporibus imposita feb. curat. sanguinem defluentem retinet. superposita vulneri non cauo prohibet fieri saniem. sine tumore vulnera sanat. cum oleo cocta dolorem aurium mitigat. Aranea trita et imposita: et in plagella et fronti imposita temporibus tertiancas passiones prohibet. Album opus aranee corio ligatum et collo suspensum quartanas tollit: vt dicit Almans. ca. de aranea Aranee opusculum abstergit et curat serpiginem. et propter hoc ponitur in quoddam vnguento ad serpiginem quod ponitur in antidotario Gal. minori.

Cap.328.

h **Anabroch** ara. latine vpupa auis.

Sera. li. aggre. cap. banabroch auc. Gal. huiusmodi auis habet coronam que fit super caput eius ex plumis eius. et qn bibitur ex iure ipsius: et comeditur ex cibo eius multum conuenit dolori colico. Almansor tractatu tertio ca. de auibus. caro alaude que pileata dicitur ventrem stringit: cuius ius ventrem fluere facit.

Cap.329.

h **Andachuca** vel chua vel cus arabice grece lothos vel zharat vel lotus: latine vero trifolium: vel quedam species trifolij. de qua dicit Dias. ca. de trifolio. et habet odorem aspalti.

Sera. li. aggre. ca. bandachuca nominat eum Dias. lothos. i. trifolium. et est sart siue garch et chua. et est duarum specierum. s. domestica et siluestris. Siluestris quidem habet stipitem longitudinis duorum cubitorum vel brachiorum et plus parum: et nascuntur ab ea ramuli multi: et quilibet habet folium in extremo quod assimilatur bandachuche que oritur in plaudibus: et dicitur trifolium. et habet semen simile fenugreco: nisi quod est minus satis. Sed sciendum quod illa vocatur a quibusdam herba flaura vel herba maura: sed Dias. vocat ipsam trifolium maius domestica que nascitur in hortis. et est quedam alia que nascitur super aquas: et maxime in babylonia qn fluuius irrigat terram. et est herba habens crus simile cruri fabarum. et est semen album simile sagi in capitibus. et dicunt quod extenditur qn oritur sol: et apparet super aquam. et quando occidit restringit se et submergitur in aqua. et capita eius similantur capitibus papauerum magnorum. et in capitibus est semen simile giguers et scariole. et exsiccant ipsum in babylonia: et faciunt inde panem. et habet radicem similem citonio que comeditur cocta et cruda. et sapor decocte assimilatur sapori vitelli ouorum. et vocatur banda et beuche. Et Auic. in secundo dicit quod de eis seminibus fit panis.

Dias. capitulo de trifolio. trifolij genera sunt duo: scilicet maius et minus. maius habet tres species. vna appellatur trifolium vel trigenon ponfillon: quod latini trifolium odoratum dicunt: vel sulphuratum. secunda trifolon vel exalbida vel oxitrifolon dicitur: latine trifolium acutum vel alleluia. tertia dicitur trifolon dematices siue partemon. et est trifolium porcinum vel equinum. Maius grece vocatur trifolium egoceron vel lothos arabice bandachucha: latine trifolium leporinum vel herba flaura vel herba maura: cuius frutex est longus cubitis duobus virgas tenues: habens in circuitu duo folia in extremo in similitudinem foliorum lupini: et nigra: et singulis virgis tria folia per singulas nationes habens: coma eius in initio foliorum odorem rute reddit: qui cum creuerit asplto in odore similis est. flos est illi paruus et purpureus ex quo semen profert velut latum: et in figura corniculatum. radix est illi oblonga et fortis virtutis et acerrime et diuretice.

Dosse. Sera. auc. Albugerig. Andachuca siluestris conuenit stomacho frigido: et grosse ventositati. et aqua eius abstringit ventrem. et valet colice passioni. si ponatur super morsum scorpionis sedat dolorem ex eo. Et si ponitur super mebrum in quo est mordicatio animalium non inducit dolorem. et semen eius est fortius folio. et est bona dolori testiculorum. et principio hydropisis. et dolori matricis.

Dias. trifolium maius vel lothos virtutis diuretice et acerrime est. semen eius et folia cum aqua bibita pleureticis et dissurijs et epilepticis et hydropicis in initio singulare presidium est. ictericis causis opitulatur. menstruis imperat. omnia predicta seminis ipsius. ʒ. iiij. et foliorum. ʒ. iiij. curant folia ipsius cum oximelle accepta morsibus venenatis occurrunt feb. vt dicitur tertianis tria folia aut tria grana seminis eius cum vino bibita medicantur.

Haneb .i.iuiube.
Hanerie. i. vene que sunt in labijs.
Hanel .i.iuiube.
Handebal .i.tela aranee.
Handebelasamum vel hendebelismum idest xilobalsamum.
Hansel .i.squilla.
Hanisa arabice: latine ventriculus.

Serapi libro aggrega. capitulo hanisa aucto. Dias. hanisa idest ve

triculus galline: antiq̃ ē medicina maturatiua. Et pellicula interior ventriculi galli siccata ⁊ propinata in potu ꝯuenit egritudini oris stomachi. ista latius inuenies in littera gigeg.

Banub	.i. hircus.
Banudim	.i. acorus.
Banudab	.i. abrotanum.
Ban	.i. mel.
Bapar	.i. capparus.
Bapapir	.i. papyrus.
Bapagratos	.i. vlnec.
Bara	.i. cucurbita.

Cap. 330.

Barach ara. latine sudor.

Sera. li.° aggre. ca.° barach auc. Gal. barach i. sudor. in sudore homis est salsedo ⁊ amaritudo pauca: maxime qñ admiscetur cū puluere illi⁹ loci: vbi luctant homines: ⁊ accipitur ⁊ linitur super tumores qui fiunt in corpore preter naturaʒ: ⁊ resoluit omnes. ⁊ in illo puluere solo est virtus resolutiua ⁊ stiptica. qñ ponitur ergo iste sudor cuʒ illo puluere super apostemata mamillarū resoluit ea ⁊ extinguit inflamationē eaꝝ. Et linitur cuʒ eo dubulet: ⁊ conuenit. Et ego suʒ vsus in apostematibus lumboꝝ: ⁊ sedata fuerunt apostemata ⁊ resoluta: ⁊ eger fuit curatus. Sed qñ apostemata q curantur cū isto medicamine sunt sicca ⁊ dura oʒ ꝙ mollificentur cuʒ oleo de alchanna aut rosarū qñ miscet cū hoc oleo cōuenit coagulationi lactis in mamilla: ⁊ resoluit ea. ⁊ in hunc modum oʒ ꝙ vtat eo in omnibus apostematibus. Sudor equi qñ calefit cū aceto conuenit epilepsie. Et si administratur in morsibus venenosis conuenit. ⁊ ad hoc valet sudor ouium.

Barabamē	.i. stercus colūbinū:
Barabatra	.i. stercus bouis.
Barathaur	idē quod supra.
Baraltis	.i. stercus caninuʒ.
Baramiem	.i. stercus caprinum.
Baragaraen	.i. stercus pecorinum
Barafaras	.i. stercus caballinū
Barabemar	.i. stercus asini.
Bara	.i. iuniperus.

Barba est quedā auis que vocabatur barba cui⁹ vtutes inuenies in littera idē: ⁊ in. l. tamie.

Barbatini secundum Dias. est lonchitis.

Cap. 331.

Barbalim est q̃dā herba silis scolopēdrie. semē eius angulatū est sicut lancea: ⁊ est domestica ⁊ siluestris. domestice caliditas est pauca siluestris cali. est in secundo: ⁊ est consolidatiua. eius folia sicca in potu sumpta vel cū aceto super splenē posita sanant splenē.

Auic. libro secundo capitulo de barbalim.

Barcharcharaba	.i. piretrum.

Barna. i. porcelliones vermiculi. s. qui morantur sub vasis aquarijs.

Bartas	.i. cardus.

Bartatū dr̃ angustus: ⁊ est semen triangulatuʒ: et est vt lancea. ⁊ folia eius sūt magna lata similia folijs scolopendrie.

Barens	.i. herba.
Bares maneries	.i. cibi frigidi.

Barmel. i. cicuta ꝑ qua. l. l. succaꝝ: ⁊ vocatur armel per. a. quādo est species rute vt supra in. l. a. ⁊ quando stat pro cicuta scribitur per. b. vt hic.

Barmene	.i. basilicus.

Cap. 332.

Barnech ara. gre. lepina arsenicū: latine vero auripigmentū. Auripigmentum ca. est ⁊ sic. in quarto gradu. de vena terre fit. sunt ei⁹ due species. s. rubeum ⁊ citrinum. Citrinum competit medicine.

Sera. libro aggre. ca.° barnech aucto. Dias. barnech. i. auripigmentū. ⁊ sunt ei due species. s. rubeum ⁊ citrinum. ⁊ sunt eiusdeʒ minere. melius autem ex eo est illud qd̄ ē laminosum habens colorem simileʒ auro: ⁊ lamine ei⁹ separantur facile: ⁊ sunt composite vna super aliam non habentes admixtam terram vel aliud. rubeum autem est eligenduʒ illud quod est valde rubeum ⁊ cito frangibile: ⁊ munduʒ simile cenabrio: ⁊ odor eius sicut odor sulfuris. virt⁹ ei⁹ est calida adustiua.

Dias. ca.° de arsenico. Arsenicuʒ nascitur ī bellesponto: vbi ⁊ sandaraca. veꝝ optimū est latiores laminas habens ⁊ aureum colorem: ⁊ venas separabiles a se vt separari videat̃. mundū sine sordicie. tale ī bellesponto nascit̃. eius grana sunt duo. vnum est eq̃le supra: ⁊ aliud fuscū in colore sandarace. ⁊ ex pōto ⁊ capadocia venit. Istud vero assat̃ sic: pone ī testa noua: ⁊ carbonibus igneis suppone: ⁊ freq̄nter agita q̃diu ignescat ⁊ mutet colorem: ⁊ cū friguerit repone. Quidam dicunt ꝙ ex auripigmento per q̃dam sublimationē fit resagal: ⁊ hoc ideʒ iterum sublimatur ⁊ fit ex eo forte ruptorium.

Auic. libro secundo ca.° de arsenico. Arsenicum aliud est album: aliud est citrinū ⁊ aliud est rubicundū. melius ex rubeo est rubeū imbibitū rubedine quod est aptuʒ teri: ⁊ suo odore similatur odori sulfuris. Et melius ex citrino ē quod est puluerizabile armenū aureū ⁊ laminosū subtile quasi ipsum esset tale. citrinum calidu; est in tertio gradu: siccuʒ in secundo. omnia sunt putrefactiua mordicatiua. quod ex eo rub. est meli⁹ q̃ alcaca dicon.

Posse. contra asma ex humida causa ponat̃ auripigmentum super prunas: ⁊ capite inclinato patiens recipiat fumum per embotum. Item. ʒ. i. auripigmēti sumpta cum ouo sorbili ad tussim valet. Ex calce viua ⁊ auripigmento fit psillotrum sic: Accipe. ʒ. iiij. calcis viue: ⁊ resolue in aqua ⁊ bulliat: postea adde quartam partem. ʒ. auripigmenti: ⁊ coque. signum decoctionis est quando penna īmissa ⁊ statim extracta leuiter manibus depilatur. Si vis remouē pilos oʒ te esse ī loco calido ꝯ serpiginē ⁊ empetiginē: Accipe. ij. ptes saponis spatareti: ⁊ tertiā auripigmēti ⁊ distēpa: ⁊ fac vnguētū

⁊ vnge: sed prius ablue partem illam cum aqua: ⁊ post vnctionem similiter: quia si diu remaneret corroderet tam bonam q̄ malam carnez: ter vel quater ita abluas ⁊ vngas. Itez si radicitus pilos extrahē voluer] inūge ex succo insgami ⁊ auripigmēti ana eq̄l'r sil' confectis: ⁊ nūq̄ ăpli' renascēt. Ad vngues reparādas: Accipe serapinū ⁊ puluerem auripigmenti ⁊ misce cū oleo: ⁊ inde fiat emplastrū: ⁊ pone super vnguē: sine dubio cadet.

Dias. virtus auripigmenti est stiptica ⁊ calastica cū ignea vi ⁊ calastica cū calce viua mixtū: ⁊ corpori illinitū pilos tollit. hec mixtura miospone a grecis: ⁊ latine dicitur achillea vires habet arsenicū vt ignis adurere pōt ⁊ alicationes con sumere. **Auic.** abradit pilos: ⁊ cū gūma pini ē cōueniēs allopicie. fit ex eo emplastrū cū adipe super vulnera. cū adipe et oleo conuenit scabiei ⁊ sahafati humide ⁊ putredini: ⁊ abstēgit ⁊ adurit cutē: ⁊ pmiscet' cū mirrha ad pediculos: ⁊ vestigia sanguinis ⁊ cū pice vestigijs vnguis. ⁊ qñq̄ admīstratur cū oleo ad pediculos. Cerotū factū ex eo conuenit ⁊ ,ppie ex rubeo herpetihestiomeno ī ore ⁊ aure: ⁊ vlcerib' eorum datur ad potandū suflatis cū hydromelle. ⁊ assumitur cū gūma pini ad tussim antiquā: ⁊ sputo saniei ⁊ sanguinis. Et qñq̄ ponitur in pillulis que sunt ad asma. ⁊ miscetur cū oleo rosaꝝ ad bothor. ⁊ emoroidas in ano quod ex eo sublimatuz est interficit: et album ex eo interficit.

Cap. 333.

Harim vel barin ara. gre. ampeleos: latine vō vitis. **Sera.** libro aggre. ca° barin. vit] ex ea est domestica ⁊ siluestris: ⁊ alba ⁊ nigra. domestica est vitis vini: ⁊ siluestris est que grece vocat' ampeleos agria. hastas habet lōgas ⁊ lignosas ⁊ asperas. folia ei stri gno hortiuo similia: s; latiora ⁊ minora. florez habet sicut capilli. sed semen habet vt botrus: qd cuz maturauerit ruffum facit colorem obrotūdū. alia species est que vocatur lambrusca vel vitusu: cui' flos vocatur inantus vel inantiū vel anteflores: et est masculus de qua inuenies in. l. enantiō: ⁊ est plāta ī qua sunt grana parua similia botris vue paruis: ⁊ quando sunt matura color eoꝝ est rube' et figura sui grani est rotunda: ⁊ racemi sui botri reseruantur in' sūmitate eius: ⁊ grece vocatur ambolosagine. Est alia species vitis que dr̄ vitis alba: ⁊ est fesera: pq̄. l. l. fesera. Et alia species q̄ latine dicitur vitis nigra. ⁊ alio nomine dicit' cucurbita vl' brionia: dicitur grece ampeleos melana: vl' ambulos melana: ara. fesirestenta: ⁊ est planta fm Dia. que habet folia similia folijs plante que dr̄ hedera: nisi quia dilatantur plus ad similitudinē foliorū herbe que dr̄ semitas: ⁊ rami eius similiter: nisi quia folia istius ⁊ rami eius sunt maiores: ⁊ ipsa circūuoluitur amplectens plantas alias quibus approximat: ⁊ suspenditur eis cū suis capriolis: ⁊ habet fructū similē racemis vue vitis albe viridē in sui principio: ⁊ nigrū cū maturatur: quē cū fregeris buxeū reddit colorē. ⁊ radix eius est magna ⁊ nigra exterius vel buxea: ⁊ interius subalbida. Caprioli hui' comedunt: ⁊ habēt diureticā vītē

Gal. vi. sim. phar. ca° ampeleos melana. ampeleos melana siue vitis nigra. vocatur hec ,ppie brionia. i. lupill' vel siluestris cucurbita

Posse. vinū vitis albe domestice secundū Gal'. vi. sim. phar. est calidūz in secundo gradu. Et vetus ex eo est in tertio gradu. Et mustū est in primo: ⁊ manifestatur vnūqōq̄ in primo gradu. Et per manifestationez caliditatis inuente in eo: sed de vua inuenies in lr̄a cui vitis domestice succus secundū Sera. ⁊ potissime folioꝝ eius conuenit habentibus vlcera in intestinis: sunt fri: ⁊ stiptice. ⁊ qui expuunt sanguinē: ⁊ q conqueruntur de ardore stomachi: ⁊ pregnantib' habentibus appetitum corruptum. Et caprioli ei' quando infunduntur in aqua ⁊ bibitur faciunt h' ⁊ lachrymus huius vitis est similis gūmi que coagulatur super palmites: qui potatus cum vino expellit lapidez ⁊ linitur cū eo empetigo: ⁊ curat eā ⁊ scabiem vlcerosam similiter: ⁊ non vlcerosam: ⁊ oportet q̄ anteq̄ linias cū eo q̄ linies mēbrum cū nitro ⁊ oleo assidue: ⁊ abradas pilos. Cinis acimorū aut vinacie quando emplastrantur cū aceto curat anum quando ab eo euulse sunt emoroide. ⁊ curat concussiones neruoꝝ. ⁊ cōfert morsui tyri. ⁊ quando fit cum eis emplastrū cū oleo rosarum ⁊ ruta ⁊ aceto confert apostematibus calidis que fiunt in splene. Succus enim agrestis id est vue non mature oportet vt exprimatur anteq̄ abscondatur stella canis: ⁊ ponatur in sole in vase eneo rubeo cooperto cum panno: ⁊ dimittat' ī sole donec coaguletur: ⁊ de nocte ponatur vas sb̄ tecto: quia ros prohibet coagulationes cuiuslibet succi. Et melior ex eo est ille qui est citrinus declinans ad rubedinem: ⁊ est frangibilis ⁊ stiptic' forti stipticitate: ⁊ mordicat linguam. Et sunt qui decoquunt succum istū: ⁊ conficiunt decoquendo: ⁊ conuenit coctus cū melle ⁊ vino dulci neruis qui sunt in lateribus gule et palati. ⁊ ipsi vulue ⁊ gingiuis fluxis quibus abundant humores. ⁊ aurib' a quibus egreditur sanies. ⁊ cū aceto conuenit fistulis ⁊ vlceribus fraudulentis. ⁊ fit clystere cum eo ad vlcera intestinoꝝ: ⁊ ad cursum humiditatū antiquaꝝ ex matrice. ⁊ potatur pro sputo sanguinis. Sed vinuz de vua acerba fit in hunc modū: Accipe de vuis que non sunt complete mature: sed sunt muze: ⁊ ponantur in sole tribus dieb' aut quatuor donec fiant extenuate: ⁊ exprimat' ab eis vinum ⁊ reponatur. Et virtus huius vini est stiptica ⁊ corroborat stomachum: ⁊ conuenit illis qui non possunt digerere: ⁊ conuenit stomacho relaxato: ⁊ pregnantibus: ⁊ habentibus colicam cum qua euomitur stercus. Et valet egritudinibus epidimialibus: ⁊ oportet q̄ illud vinum dimittatur veterescere pluribus annis: quia nisi hoc fiat non est aptum ad potandum. Sed virtus passularum est que maturat ⁊ resoluit resolutione temperata ⁊ passule extenuant: stiptice sunt frigidiores alijs.

Et dulces sunt calidiores et humidiores et stiptice: fortificant stomachum et retinent ventrem. Et dulces sunt medie in hoc: et sedant mordicationē que contingit in ore stomachi: sed q̄titas nutrimēti in passulis dulcibus carnosis est amplior. ꝛ passule dulces carnose sunt maioris nutrimēti q̄ vue ꝛ minoris abstersionis ꝛ lenitōis q̄ ficus sicce: verū sunt convenientiores q̄ ficus. Et sic dicit Serapio auct. Gal. ꝛ dixit in almiamir in passulis forsan est res que laxat ꝑpter suam aggregationem ꝛ hoc est quare posuimus eas maioris nutrimenti epati. volo dicere q ꝑpter eaꝝ aggregationē: q̄ñ est in eis stipticitas: q̄ta necessaria est epati egrotanti: ꝛ est cū hoc in eis q maturant humores crudos indigestos: ꝛ equant humores malos: ꝛ tēperant eoꝝ cōplexiones. Et sunt ī natura sua tarde ad recipiendū putrefactionē. ꝛ in tota eaꝝ sb̄a sunt similes epati. Alkesmes sunt passule sine granis que nominant̄ aferisis: ꝛ sunt multū dulces: ꝛ sunt ceteris meliores. Gal. vi. sim. phar. ca° de vuapassa astafis. ꝛ est vuapassa digestiua simul ꝛ stiptice ꝛ diaforetice lente participat vir tutis. Dias. albe passule sunt plus stiptice. ꝛ carnes passulaꝝ q̄ñ extrahunt̄ ab eis grana: ꝛ q̄ñ comedunt̄ conveniūt canne pulmonis: ꝛ conferunt tussi renibus ꝛ vesice. ꝛ q̄ñ passule comedunt̄ sole cū nucleis confert vlceribus intestinoꝝ. ꝛ q̄ñ caro passularū miscet̄ cum farina ꝛ gegneisi. i. cariola ꝛ ouis ꝛ modico melle: ꝛ comedit̄ admixto modico pipe expellit phlegma per os. ꝛ q̄ñ miscet̄ cū farina fabaruz et cymino: ꝛ fit inde emplastrū cōuenit apostematibus ca. intestinoꝝ. ꝛ q̄ñ passule pastate miscentur cū ruta: ꝛ fit inde emplastrum delet qd̄ apparet ī cute ex clauis ꝛ vlceribus fraudulentis. s. cancro. q̄ñ fit ex eis emplastruz cuz opoponaco convenit podagre. ꝛ q̄ñ ponit̄ sup vngues eradicat eos. Et meliores ex eis sunt kelmes sine granis: ꝛ p⁹ eas sunt pingues subtilis corticis ꝛ parui grani.

Gal. vi. sim. phar. c° girgata. grana vue que grece girgata vocant indigestibilia sūt substantia eius est grossa terrea: prout ꝛ gustu declarat̄: quia sapor eius est acerbus vel ponticus. virtus eius fri. in primo: sicca in secundo gradu: ꝛ stipticat ꝛ constringit: ꝛ cōuenit omni fluxui vētris iuuamento magno. Sera. vinacia vuarū reponit̄ ꝛ seruat̄: ꝛ fit emplastꝝ ex ea cū sale apātib⁹ calidis ꝛ apostematibus mā millaꝝ. Et q̄ñ fit clystere cū decoctione eius conuenit vlceribus intestinoꝝ ꝛ fluxui antiquo: ꝛ fluxui humido antiquo matricis q̄ñ ex ea fit sessio mulieribus: ꝛ fiunt clysteria matricū cū ea. Et idē auct. Dias vinū nocet neruis ꝛ sensibus: sed ipsuz est delectabilis saporis. ꝛ ideo oꝫ cauere de eo si aliud mēbrū est egrū. Sed si paꝝ sumat̄ de eo in dispositione sanitatis: ꝛ tamen mixtū aqua nō nocet. Et qd̄ de eo est vetus multū albū subtile prouocat vrinam nisi quia facit dolorē capitis. ꝛ qui bibit ex eo satis nocet stomacho. Nouū vero generat inflationē. ꝛ est difficilis digestionis. ꝛ inducit somnia mala. ꝛ prouocat vrinam. ꝛ laxat ventrem. ꝛ mediocre inter nouū ꝛ vetus est sine malicijs eoꝝ: quapropter oꝫ vt eligatur potus eius p̄ alijs sanis ꝛ egris. Et vinū albū ꝛ subtile est bonū stomacho. ꝛ conuenit vsus eius magis in sanitate ꝛ egritudine: ꝛ est ꝑpinquius ad molliendū ventrē q̄ rubeū ꝛ nigruz. ꝛ vinū nigrum est grossum tarde digestionis: ꝛ inebriat ꝛ ingrossat carnem et cōuenit fluxui sanguinis ventris. Et vinum rubeum est mediū inter virtutē illoꝝ. Et vinū nigꝝ grossum est malū stomacho ꝛ inflatiuū: nisi quia auget carnē sicut grossum. dulce vero est grossuz ꝛ est tarde digestionis: ꝛ inflat stomachū: laxat vētrē sicut mustū: nisi quia virtus eius est debilior. ꝛ conuenit vesice ꝛ renibus. ꝛ conuenit apostematibus in visceribus: q̄ñ infundit̄ lana nō lota ī ipo ꝛ supponit̄. Et q̄ñ ponit̄ super vlcera fraudulēta ꝛ sup pruriginosa vlcera: ꝛ sunt vlcera ad q̄ fluūt humores conuenit eis. vinū nō stipticū est magis prouocatiuū vrine. ꝛ facit sodam: ꝛ inebriat. ponticū vero est magis cōueniens cibo: ꝛ stringit vētrē ꝛ nocumentū neruoꝝ ꝛ prouocatio vrine sunt in eo minus. ꝛ q̄ñ vinū bibit̄ cū oleo ꝑuocat vomitū. ꝛ conuenit lacti coagulato in stomacho ꝛ ardori renū ꝛ vesice: ꝛ vlceribus que sunt in eis. Et q̄ñ bibitur q̄titas conueniens vini iuuat illos q bus datum est in potu venenum frigidum vt coriandrum ꝛ opium. ꝛ omnes medicine que interficiunt propter frigiditatem carū. ꝛ conuenit morsibus venenosoꝝ animalium. ꝛ conuenit illis qui sudant multum: ꝛ maxime albuz vetus boni odoris quando potatur. Gal. tertio de complexionib⁹ ca. iiij. vinum valitudinem tribuit citissimā. Et idem. viij. sim. phar. ca° de vino. Uinum ex secundo gradu est calefactiuuz: quod vero sufficienter est antiquū ex tertio sicut mustū nominatum est primi gradus. proportionabiliter autē caliditatib⁹ sunt eius siccitates. Rabi moyses non est melior res potatione vini ad virtutis debilitatem. Sera. fex vini oportet q administret̄ illa que est ex vino veteri. Et oꝫ q comburatur sicut comburitur spuma maris p⁹ q̄ desiccatur desiccatione forti. ꝛ quidam ponūt eam in vase terreo nouo ꝛ accendunt sub ea ignē fortem ꝛ dimittunt donec inflāmetur. ꝛ oportet q scias signum bone adustionis eius. ꝛ est quando immutatur color eius ad albedinem ꝛ ad aereitatem. ꝛ quando applicatur lingue inflāmat eaz fortiter propter fortitudinem adustionis. eodem modo comburitur fex aceti. Et fex adusta habet virtutem comburendi multum forti adustione. ꝛ abstergit ꝛ aufert carnem superfluam vlcerum: ꝛ ē stiptica ꝛ ca. ꝛ exsiccat. ꝛ oportꝫ q ip̄a administretur cum est noua virtus eius resoluitur cito: ꝛ ꝑpterea oportet q non dimittatur extra vas: ꝛ seruetur bene cooperta ꝛ obturato vase. Et ipsa quidem aduritur sicut tucia. ꝛ quando fit emplastrū cum ea sub vmbilico ꝛ super pectinem abscindit menstrua: ꝛ resoluit apostemata mammillarum. Sed fex adusta quando miscetur cuz resina pini:

⁊ liniunt͂ deinde capilli: ⁊ dimittunt͂ sic vna nocte rubificat eos. Et ipa quidē ponit͂ in medicinis oculoꝝ sicut tucia ⁊ abstergit: ⁊ valet obscuritati visus. Paulus caᵒ de tartaro. tartaꝝ vini qd̓ inuenitur in vegete est ca. ⁊ sic. in tertio gradu: qd̓ de vino purioꝛi est meli⁹ est lytargiriū infundat͂ ī aceto ꝑ noctē: mane resoluat͂. ad idē ex eo ⁊ oleo nucis fit cōmixtio super ignē: ⁊ tartaro in multa q̄titate addito mox ab igne deponat͂. hoc vnguentū valet ad scabiē ⁊ serpiginē. puluis eius in cibis sūptus pinguedinē extenuat consumendo. puluis in q̄titate. ʒ. 5. uel. ʒ. iij. cū melle rosaꝝ: vel cū oleo educit. v. vel. vi. vicib⁹ puluere masticis addito ꝑ aceto. l. l. chal. de vino aūt multa vide apud Auic. tertia pꝛimi: ⁊ apud Isaac in dietis ꝑticularibus. Uirtus alterius speciei que dr̄ vitis nigra secūdū Dias. caprioli eius comedunt͂: ⁊ habent diureticā virtutē. splenē siccant. epilepticis cataplasmatib⁹ adhibita luxationibus medent͂. Et virtus vitis agrestis est ꝙ radix eius elixa in aqua ⁊ bibita mixta vino maritimo numero ciatoꝝ duoꝝ accepta hydropicos purgat: et omnes maculas coꝛpoꝛis tollit. Caprioli ipius in sale cōponunt͂: ⁊ flos eius in puluerē redactus cū vini ciatl duobus sumpt⁹ facit ad stranguriā. Radix eius data vt supꝛa tussim sedat. Et ad defectionē stomachi radicis pul uis multū valet. vires habet stomacho vires representantes.

Cap. 334.

¶ **Armusel.** ara. grece ⁊ latine gariofilus.

Sera. li⁹ aggre. cap⁹ barmusel. Barmusel. i. gariofilus et est fructus. ⁊ lignū eius administratur sicut dfertur ex terris indie cū fructu suo. Et sunt eius capitella habentia dentes. ⁊ meliores sunt quoꝝ coloꝛ vergit aliq̄stulū ad ruboꝛē: ⁊ habent bonitatē mltā: maxime illi qui colligunt͂ ex arboꝛe suꝗ cū digitis singulariter ⁊ vnus post vnū.

Dias. gariofili. i. fructus: ⁊ lignū ei⁹ administratur sicut defertur ex terris indie cū ligno suo: ⁊ sūt in eis habentia capitella dentes. ⁊ meliores sunt q̄rū coloꝛ vergit aliq̄stulū ad ruboꝛē: ⁊ habent bonitatē multā: maxime illi qui colligūt͂ ex arboꝛ͂ sua

Auic. li⁹ secundo ca⁹ de safar. Safar gariofilus est sicut sambacus: ſ3 est nigrioꝛ ⁊ qui est masculus est sicut nucleus oliue: ſ3 longioꝛ ⁊ vehementius niger. Et est fructus arboꝛis in insula indie: ⁊ gulcten ipius existit in virtute gluctinis albotin. ille qui est melioꝛ est similis nucleo sicco suauis ⁊ acuti odoꝛis: ca. ⁊ sic. in t͂tio gradu.

Posse. Sera. auct. bachim ingreditur in medicinis que acuunt visum. remouet nāq̄ʒ obscuritatē visus: et cōfert sebel. Et glucten gariofi. est simile gluctini albotin. Idem auct. Rasis gariofili cōferunt stomacho ⁊ epati. confoꝛtant coꝛ ⁊ stringunt ventrē ⁊ digerunt cibū. Et auct. Isaac q̄n bibit͂ ex gario. ʒ. 5. cū lacte in ieiunio coꝛroboꝛat potentiā coitus.

Auic. coꝛpoꝛis odoꝛē bonū efficit: abstergit visum: ⁊ cōuenit panno: ⁊ confoꝛtat stomachū ⁊ epar: ⁊ remouet vomitū ⁊ nauseam. Barica. i. ameos. quidā dicūt ꝙ est carui. Bari i. iuniperus.

Cap. 335.

¶ **Arsiarbai.** vel psoidaī ara. grece ꝑserpinata: vel poligonia: vel poꝛcinacia: vl̓ sāguinaria: vl̓ multigonia: latine vo cētūnodia vel coꝛigliola mīoꝛ: vel lingua passerina. vel gcicl̓ata

Ser. li. ag. c⁹ barsiarbay auc. Dia. bāsiarbay i. cētumnodia: ⁊ ī ligna ꝑsica dr̄ psoidami. Est eī cētūnodia mascul⁹ ⁊ fcīa. mascul⁹ ē herba que nascit͂ omni anno: ⁊ h3 ramos seu virgas rectas molles subtiles nodosas: ⁊ distendit͂ sup faciē terre sicut gramen: ⁊ folia h3 similia folijs rute nisi q: sunt mollia ⁊ longioꝛa: ⁊ h3 iuxta vnū q̄dq̄ʒ foliū semen: ⁊ ꝑpter hoc dr̄ masculus. ⁊ habet floꝛē albū ⁊ rubeū. ſ3 femina h3 plantā ꝑuam ⁊ virgā vnicā tam tenerā similē canne: ⁊ h3 nodos similes nodis qui sunt in radice canne: ⁊ in nodis ipis sunt folia egredientia ab ipa virga similia folijs pini: ⁊ h3 radicē in qua nullū est iuuamentuʒ. Nascit͂ iuxta aquas. hec latine vocat͂ cauda vulpis que est virga pastoꝛis femina: sicut apparet in littera dipseus.

Gal. vij. sim. phar. caᵒ de poligonia ⁊ est centūnodia: h3 quidē gd stipticitatis. dn̄at͂ vo in eo aquosa humiditas: vt sit in secundo gradu ex infrigidantib⁹ pharmaciis: vel in tertio sec undū pꝛincipiū.

Dias. ca⁹ poligonos. Poligonos. i. centūnodia. masculus herba est que h3 virgulas teneras ⁊ molles: ⁊ multas nodosas ⁊ spansas sup terraʒ sicut agrostis. vnde de policarpos dicta est: folia h3 rute sitīa: ſ3 oblōga ⁊ mollia: ⁊ semē ī folijs singulis: vnde ⁊ masculus dicta est. flos est illi albus aut feniceus. virtutē h3 frigidā ⁊ stipticā. Pilogonos vero femina frutex est vnus: virgā habēs cānosam ⁊ mollē spissam ⁊ nodosam. in quibus nodis folia sunt pini similia. Radix est illi inutilis. Nascit͂ locis humidis. virtus est illi stiptica. ⁊ hec latine vocat͂ cauda vulpis.

Posse. Gal. iuuat itaq̄ʒ exustos stomacho exterius applicata sic herisipilata: ⁊ calidos phlegmones seu etiā talia existentia repcutit rheumata. ⁊ exinde vero siccatiuū existere ꝑpter qd̓ herpetū bonū ē pharmacū ⁊ vlcerū ⁊ alioꝝ euidentissimū vero phlegmonosoꝛum rheumatoꝝ. Est aūt ⁊ sanguinosoꝝ vulneꝝ cōsolidatiuuʒ. iuuat vero ⁊ vlcera que in auribus: ⁊ si pus in eis sufficiens fuerit id siccat. ꝑpter easdeʒ vero virtutes ⁊ fluxū muliebrē sistit ⁊ dysenteriā ⁊ sanguinis eductiones: ⁊ quecūq̄ʒ īmoderate aliunde cātū. Ait aūt Dias. ⁊ vꝛinas ꝑuocare id strāguriantibus datū: nō tn̄ distinguit diligēter dispositionē in qua opoꝛtet dare. Est autē ad omnia ꝑdicta masculus femina foꝛtioꝛ.

Dias. succus eius bibitus emoptoicis medicat͂ ventris abstinet rheumatismum. colicis et stranguriosis opitulat͂. vꝛinam ꝑuocat. moꝛbibus venenatis cū vino bibitus medicat͂. Cū vino coctus

⁊ melle vulnera noua curat. periodicis fe.añ vnā horā acceptus maxime pdest. supposit⁹ fluxū mulieris stringit.dolorē auriū cōpescit.sanguinē reijcientibus subuenit.herpetes curat ⁊ fistulas.ignē sacrū extinguit.tumores ⁊ duricies imposit⁹ spargit.recentibus vulneribus maxime pdest.poligonos femīa oīa sil'r vt alia facere pōt: q̄uis virtutem minorem habeat.

Cap.336.

h **Arsia** vel haermia ara.grece aermia: latine vero piperella. **Sera.** li° aggre.ca° harsia vl' haermia.harsia vel haermia i.pipirella.⁊ est in figura sua sicut figura piperis minoris:nisi quia est in colore suo citrina.Et sunt in ea due virtutes cōtrarie.s.caliditas ⁊ frigiditas Et idē auc.Aben mesuay.harsia vel haermia est granū paruum minus pipere.⁊ est in eo citrinitas pauca.⁊ est odoriferū: cui⁹ odor est sicut odor ligni aloes.⁊ est ca.⁊ hu.⁊ ē in eo abstersio parua.

Haros	.i.saricon.
Harocos	idem quod supra.
Harodosi	.i.euforbium.
Harbor albes	.i.cipressus.
Haabor albies	idem quod supra.
Harbor albaem	idem quod supra

Cap.337.

h **Aixof** ara.gre.scalōes: latine pinaria. **Se.** li° aggre.ca° haixof est ex specieb⁹ pinearꝝ.folia eius sūt similia camelcōte albe:nisi q2 sunt nigriora.⁊ hȝ virgam longā folijs plenā.⁊ super ipsum est capitellum spinosum.⁊ hȝ radicem nigrā ⁊ grossā.⁊ est qđ de ipsa planta admīstrat'. **Gal.** virtus eius est que calefacit in secūdo gradu in vltimo eius:⁊ in principio secundi:⁊ desiccat in tertio.plāta illa comeditur recens sicut sparagus. **Posse.Gal.** puocat vrinam multaꝫ fetidā qñ coquit' in vino:⁊ bibitur illud vinuꝫ.Et aufert pper hec fetorē assellaꝝ: ⁊ fetorē toti⁹ corporis.⁊ operatio in hoc est a tota substantia.⁊ qñ coquitur radix ⁊ bibit' confert sicut sparagus.

Cap.338.

h **Arunci** arab.vel karunacari grece ⁊ latine carui. **Gal.** vij.sim.phar.ca°.de carui.in sapore eius acuitas est temperata.⁊ virtus eius est que calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu:⁊ ideo expellit ventositates.⁊ est diureticū nō solū semen eius:sed etiam planta.

Sera. li° aggre.ca° haruncij auc. Aben mesuay.est grossius q̄ cyminū. ⁊ expellit ascarides ex ventre.⁊ conoborat stomachum. ⁊ abstringit ventrē minus q̄ cyminum.Et idē aucto.Rasis conuenit cardiace.

Cap.339.

h **Ar** ara.latine anas **Sera.** li° aggreg. cap° har. Har.i.anas omnibus est nota.vñ eius adeps sedat dolorē sedatione magna.⁊ ipsa ē melior omnibus adipibus.Nā nō inueni adipē subtiliorē nec magis mollificatiuū: nec magis resolutiuū ea pptera quia caro eius est ca.multū. hȝ similiter multā humiditatē caro eius.⁊ ideo est grauis digestionis.sed clarificat colorē:⁊ vocē impinguāt.⁊ auget sperma.vñ ipsa caro calidior ⁊ grossior omnibus alijs carnibus auium. **Auic.** li° secundo capitulo anas.Anas ē calidior omnibus auibus domesticis. dicunt quidā ipsa calefacit infrigidatū:⁊ facit calefactū possidē febrem.eius pinguedo est maxima in sedando dolorē:⁊ sedando mordicationē in profundo corporis.Et est melior pinguedinibus auiū.⁊ eius caro frangit ventositates.⁊ ipsius stomachus est plurimi nutrimenti.eius pinguedo clarificat colorē. et eius caro impinguat ⁊ clarificat voceꝫ. eius caro tardatur in stomacho: ⁊ est grauis: ⁊ pprie caro anseris.sed leuius qđ est in ipsa:⁊ melius sunt ale. Cū aūt caro digerit' haꝝ auiū est nutribilior omnibus carnibus auiū. augmentum efficit in coitu ⁊ multiplicat sperma.

Cap.340.

h **Ard** ara.gre.rodon: latine rosa. **Sera.** li° aggre.ca° hard auct. Gal.viij.sim.phar.ca° de rosa.substantia eius est composita ex substantia aquosa calida cū duabus alijs qualitatibus permixta: stiptica.s.⁊ amara:c⁹ stipticitas ē in q̄ūtitate tali:quia corpora habentia virtutem fluxam nō possunt dissoluere virtutē eius. Et semen eius est magis stipticū q̄ rosa.Et idem:rosa cum stipticitate que est in ea inest ei dulcedo ⁊ similitudo acuitatis vel mordicatōis pauce.⁊ conuenit apostematibus calidis in principio eoꝝ.⁊ oȝ q' recipiatur recens ex ea ⁊ abscindāt' sūmitates ei⁹ albe cū forpicib⁹: ⁊ reseruētur pro medicaminibus oculoꝝ.Sed oleum rosaꝝ est in natura sua medium inter naturam rose ⁊ olei.⁊ est medicina cum qua curantur apostemata sanguinis in augmēto ipsoꝝ.Et in eo est virtus penetrādi ad profundū corporis:⁊ humectat corpora sicca. ⁊ conquassat' cū aceto ⁊ inungitur caput cū eo:⁊ conuenit dolori capitis facto ex caliditate solis.⁊ qñ rose siccantur oȝ q' desiccentur in vmbra:⁊ cōmoueantur assidue.⁊ aqua rosaꝝ est frigidior complexione tēperata:nō tñ multū.⁊ ipsa quidē est subtilis multe subtilitatis. Et signū in hoc est q' rosa desiccat' cito:ideo quia in eo nō est aliqua viscositas:quia odor eius vincit:⁊ propterea festinat ⁊ replet vias odoratus.Idem auc.Dias.Est enim rosa frigida desiccatiua.⁊ ex ea est plus stiptica sicca q̄ recēs. ⁊ succus rosaꝝ qñ coquitur cū vino conuenit dolori capitis ⁊ oculoꝝ ⁊ auriū.⁊ conuenit gingiuis qñ cū eo fit collutio.⁊ coquunt' folia eius sine stipitibus ⁊ nō exprimuntur.⁊ fit emplastrū cuꝫ eis herisipille.Et semen qđ est in medio rosaꝝ quando puluerizatur super gingiuas ad quas fluūt humores conuenit multū.sed caput rose quādo bullierit in aqua ⁊ bibitur abscindit fluxum ventris.

⁊ sputū sanguinis. Et idem auc. bachbam. aqua ro. ꝓhibet fluxū ad oculū. ⁊ cōuenit syncopi qñ bibitur ex eo haustus aliquis. Et idē auc. humay. Rosa fortificat mēbra intrinseca: ⁊ stipticitas eius penetrat ꝓpter amaritudinē que est in ea. Et idem auc. Aben mesuay. Odoratio rose conuenit cholericis ⁊ habentibus calorē ⁊ capitis dolorē a cholera. ⁊ ꝓhibet fumositates cholericas acutas. ⁊ cōuenit dolori acuto. ⁊ mouet sternutationē hñti cerebrum ca. Et qñ conficitur cū melle aut cū zucaro abstergit qđ est in stomacho ex humoribus phlegmaticis. Et idem auc. Rasis. expertus est quidā ex amicis meis: qui accepit ex folijs rosarū recentibus ⁊ zucaro: ⁊ fecerūt eū assellare decē vicibus ⁊ hoc facit succus eius. verū sicca nō est laxatiua: ⁊ hoc significatur ex eo ꝙ virtus eius est amara ꝙ abstergit. Et qñ rosa desiccatur fit stiptica: ꝗa separatur ab ea amaritudo. ⁊ siccitas quidē in rosa est pauca: quia ipsa est composita ex stipticitate ⁊ amaritudine. vnde abscindit libidinē. ⁊ laxat laxatione forti. **Jo. mes.** capitulo đ rosa. Rosa ē ex medicinis benedictis. in qua est virtus confortationē faciens ⁊ solutōē ⁊ male qualitatis permutationē. Et est ex ea ru. et alba. ⁊ de vtrisq; est multorū foliorū ⁊ densorū et crisporū: ⁊ alia paucorū ⁊ planorū. ⁊ melior est rubea vere rubedinis ⁊ paucorū foliorū ⁊ planorū. et ex albis est melior habens similiter. Et melior succus est cuius mater est rosa completa. sicca vero melior est: ī qua nondū cecidit complexio: est fri. in primo gradu: sic. in secundo. diuersarū aūt naturarū substantie cōposuerunt rosam: inter quas potest cadere separatio distinguens. componitur enim ex partibus terreis ⁊ aqueis mediocribus dātibus ei stipticitatē ⁊ substantiā. ⁊ ex partibus aereis: ꝓpter quas est in ea de dulcedine aliquid: ⁊ aromaticitas. ⁊ ex partibus igneis subtilibus a quibus consistit perfectio ⁊ species dantibus ei amaritudinē ꝓpter qđ in abscisione amaritudinis ipsius q̄ remouetur ꝓpter solam exsiccationē eius nō resoluitur species. in abscisione rubedinis nō est plus rosa ꝙ homo mortuus. amaritudo autē in ea que recens est plus est stipticitate eius. Et prima eius operatio est ꝓpter amaritudinē suā: ꝓpter qđ rosa recēs: ⁊ eius ꝓprie succus soluit. cū aūt resoluitur caliditas dans ei amaritudinē ꝓpter exsiccationem eius nominatur substantia eius stiptica faciēs cōstipationē. est aūt succus eius ca. fere ad primū gradū ꝓpter exclusionē eius a re terrestri ⁊ frigida. **Posse. Jo. mes.** Est aūt rosa re solutiua existēs extinctiua inflāmationū: confortatiua mēbrorū: coadunatiua partiū ⁊ constrictiua. ⁊ semen eius ī hoc est fortius. ⁊ similiter pili eius qui sunt in medio ipsius. ⁊ succus eius est resoluens. Et sicca quidē magis frigida ⁊ stiptica. ⁊ que nō est completa frigidior ⁊ stipticior. ⁊ alba in frigiditate ⁊ stipticitate plus est ꝙ ru. nō est in ea malicia: sed est ex debiliter soluentibus: vigorat tñ operationē eius aq casei. Si enim succi ro. ℥. i. misceatur cū aqua casei ⁊ pauca spica est solutiuū conueniens. ⁊ similiter infusio. ℥. vi. foliorū rosarū ī aqua casei cū pauco melle soluit sine molestia. Et syrupus factus ex succo eius est leuis solutionis. ⁊ similiter ponitur oleum eius ī emendatione medicinarū acutarū: sicut est scamonea ⁊ similia. Rose aūt condite cū melle abstergunt ⁊ mundificāt ⁊ confortant. ⁊ cōdite cū zucaro minoris sunt abstersionis ⁊ maioris confortationis ⁊ stipticitatis. ⁊ aqua earū que fit per infusionē mundificat ⁊ confortat abstergit ⁊ resoluit. Ea que fit per sublimationē est multe confortationis. neq; est resolutiua ꝓpter resolutionē subtilis caliditatis eius in decoctione ipsius. ꝑ albas vero nō fit solutio aliqua de qua sit curanrandū. Et est in eis de stipticitate plus ꝙ in ru. nec ꝙ adhuc sunt similes eis in confortatione. ⁊ scito ꝙ rose nō sustinent đ coctione aliqđ oīo: ⁊ ꝓprie recentes. soluitur enim ab eis virtus sigillans abstersionem. ⁊ declaratur virtus eius stiptica faciens constrictionē. succus vero eius sustinet decoctionē aliquid mediocriter: ⁊ acquirit ei subtilitatem ⁊ bonitatē abstersionis. ⁊ oleū quoq; factū ex ro. nondū completis est maioris infrigidationis ⁊ stipticitatis. cuius melius fundamentū est oleū oliuarū mediorū in maturitate: aut sisaminū. Acetum aūt infusionis eius est medicina bona omnium confortatiuū. Succus eius ex aqua infusionis recentiū completarū solutione educit cholerā. mūdificat sanguinē ab ea: ⁊ venas ⁊ articulos. ⁊ conuenit ictericie. ⁊ aperit opilationes epatis ⁊ stomachi: ⁊ mundificat ⁊ confortat ea. ⁊ confortat cor: ⁊ conuenit tremori eius. ⁊ educit materiā causantē eam ⁊ fe. cholericis. Rosa vero ⁊ oleū eius ⁊ aq ipsius facta per sublimationē cōfortat cor: stomachum: ⁊ epar. ⁊ coadunat partes laxas mēbrorū. ⁊ confortat retentionē. ⁊ sedat dolores calidos mira sedatione. ⁊ extinguit ⁊ permutat malicias inflammationū: perimit: ⁊ sedat eas. ⁊ sunt ex medicinis facientibus dormire: faciunt tamen corizā ⁊ sternutationē. ⁊ obsunt catarris. ⁊ stringunt guttur: ⁊ confortant ea. ⁊ auferūt crapulas. Dosis potio succi rosarū est ab. ℥. vna vsq; ad. ij. cū zucaro. Et potio syrupi facta ex succo earū est ab. ℥. ij. vsq; ad v. **Auic.** de viribus cordis dicit ꝙ cōfortat cor.

Harps .i. apium.
Hars .i. adeps.

Cap. 341.

Hascaba vel hasach ara. gre. abessech: vel tribolus: latine vero tribulus vel cicer imperatoris **Sera.** li. aggre. c. hascaba siue hasach auc. Dias. hascaba. i. tribulus: cuius due sunt species. prima agrestis nascens ī sterquilineis: ⁊ iuxta flumina ⁊ in littoribus cuius folia sunt similia folijs portulace: nisi quia sunt minora. ⁊ habet ramos longos super terram expansos ⁊ ꝓprie folia sunt spine dure. secunda vero species nascitur in fluminibus: cuius rami eleuātur super aquā. ⁊ habet spinas occultas ⁊ folia lata ⁊ ra

mulos longos in quibus sunt folia. et habet stipitē cuius pars superior est grossior inferiori. et est in ea res adherens ei subtilis: sicut capille spine aggregate: vel aculeo spine. et semen eius durū sicut semen alterius speciei. substantia eius est composita ex substantia humida pauce frigiditatis: et substantia sicca nō pauce siccitatis secundū suā frigiditatem. et illud qđ vincit in silvestre est substantia terrea: et qđ vincit in alia est substantia aquosa. Et sapor agrestis est stipticus. Est alia species que nascitur in regione badabas que dicitur sandarx q̄ datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo dum est humida herba ipsius. Et ex semine eius faciūt panē. nā ipz est dulce et nutrit: et sic vtūt eo loco pāis tritici. **Gal.** viij. sim. phar. c° de tribulo. tribulus est ex hūida sba moderate frigida: et sicca nō moderate existit. dominat aūt in terrestri quidē terreū frigidū et stipticū odimus. in aquatili vero aquositas et ꝓptēa vtraqꝫ ad phlegmonū: et omnino ad omnes influxiōes competunt. terrestres vero tribuli subtiliū partiū existentes. fructus lapides qui in renibus frangit bibitus. **Dias.** ca° de tribulo. tribuli genera sūt duo: siccus et humidus. siccus vero folia habet similia adragne nō tenera sed dura. haste sunt illi lōge et tenere porrecte sup terraz in quibus spine nascuntur. Nascitur locis fluvialibus et desertis. humidus vero in fluminibus nascitur: cuius coma super aquā extenditur: folia supernatant: spinas vero celat in aqua. folia latiora habet et longos ramos. hasta vero in initio in sūmo grossa est: deinde ad radicē tenuis habens in se tenues spinas sicut spica. semen est durz ambobus. virtus est illi stiptica desiccativa. **Posse. Gal.** fructus eius frangunt lapides in renibus. **Dias.** tribuli faciunt ad īflāmationes: et ad ea que superoccurrunt. virtus est illis stiptica et desiccativa. leptomeris etiā omnes tumores spargit. faucibus et gingivis impositi opitulantur: melle addito naptas. i. oris putredines tollunt. succus eorz nobilius collyrijs miscetur. semen eorz calculos frangit et excludit. terreni vero semen. ʒ. i. bibitū et impositum morsibus venenatis occurrit: dato veneno contrariū est vim eius vincendo. Elixatura eius sparsa pulices necat. In flumine tracie in stirmonia pallude de herba eius equi herbantur. semen eius quia dulce est eustomachū est. pro tritico de ipso panis fit vsui aptus. **Sera.** virtus eius est que prohibz apostemata ca. ne confirmentur. et Sera. quidem ꝯfert omnibus membris ad que fluunt humores. sed semē tribuli agrestis quando bibitur frangit lapidē renum. et ambe eius species infrigidant et stipticant. et fit emplastrū cū eis apostematibus ca. et miscet cū melle: et curat alcolam: et putredines que fiunt in ore: et dolorē gingivarz. Et exprimitur succ⁹ ab eo: et administratur in oculis. et semen eius est humidū. convenit lapidi renū et vesice. et quando. ʒ. ij. bibuntur de prima specie ipsius: et fit emplastz cū ea convenit morsui tyri. et quando bibitur cuz cū vino convenit medicinis mortiferis. Et qñ decoctio eius roratur super loca vbi abundant pulices occidit eas. ille vero qui nascit: et dr sādarx in regione badacas datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo: dum est humida herba ipsius. et ex semine eius faciunt panē. nam ipsuz ē dulce et nutrit: et sic vtūtur eo loco panis tritici. sandarx est bon⁹ dolori vesice: et strangurie. et augmētum magnum facit in spermate.

Cap. 342.

Asap ara. grece calamos: latine calamus vel canna persidis. et est illa et eadē que est in hispania **Sera.** li° aggre. ca. hasap. auc. Dias. cannarz quedam est que nominatur bastos: et est illa que nō est interius inanis ex qua fiūt baste sagittarum. et est que nominatur bublas et est femina. et alia est que vocatur syringias: et est cannosa longos habens nodos apta scriptoribus. et alia grossa inanis nascens prope aquas: et noiat tineas. et a quibusdam dicitur cochuas. et quidam nominant eam cacamineres: et est illa que nascit in paludibus. volo dicere ꝙ radix ei⁹ est inter radices iuncorz: et est ad soliditatem tendens: cuius color est fere albus. **Dias.** capitulo de canna. canne species sunt quatuor. vna dicitur bastos ex qua sagitte fiunt. altera autez femina dicitur vnde fiunt ligule ad calamos. tertia species est nomine syringias robore solido et duro et nodis spissis quibus scriptores vtuntur. et ē quartū gen⁹ calami qđ carax appellatur: et a pluribus cipion: qđ genus maxime in irriguis locis nascitur et fructuosis: et illa est canna vsualis nostra. Est alia canna agrestis que grece dicitur caior: que est species graminis sicut apparet in littera agrostis: quā si animalia comedunt cito infert mortē: maxime illa que in vijs babylonie nascitur et in parnoso. hastas habet multas. folia sūt illi hedere similia: flos albus et odoratus. semen hz minutum et bonum: et radices. v. aut. vi. albas longas et dulces grossitudinē vnius digiti habens.

Posse. Gal. vij. sim. phar. capitl'o calami frigmitis: et est vsualis calamus. radicem cū bulbis dicunt euellē spicula: et stimulos funditus. aliqui conscripserunt q̄ si attractiva ei in existente virtute: tamen non fuimus nos experti. q̄tum vero coniecturanduz est abstersive particeps virtutis est nō pauce: nequaq̄ acris. folia vero viridia mediocriter īfrigidāt ipsa enim participant potentia abstersiva. radix quoqꝫ eius adusta subtilium partium satis et diaforetice virtutis fit habens quid et abstersivū: vt calefacit et exsiccat secundū tertiuz gradum: et desiccat plus q̄ calefacit. cavendum est aūt a suo anchili: nam in auribus intrans offendit auditum vt fere faciat surditatē. **Dias.** radix canne vsualis cataplasmatibus adhibita cuz bulbis infixa corpi eijcit. aceto mixto dolores sciaticos mitigat. eius folia viridia cataplasmatibus

adhibita ignē sacrū compescūt. ꝛ duricies soluūt omnes. Coriū eius adustum ꝛ aceto tritū alopici as capitis emendat. flos autē canne si ī aures missus fuerit auditū tollit. tantū potest q̄tuz ꝛ cypria canna canna agrestis elixa in vino ꝛ melle addito ꝛ mirrhe dimidia parte ꝛ piperis: ꝛ libanotidi tertia parte: hoc medicamen oculoꝝ caligines tollit: quod medicamen in bussida enea reponi debz Elixatura radicis eius tantū potest q̄tum ꝛ radix semen eius diureticū ē: nauseam prouocat. Ventrē stringit. Nascit̄ ī sicilia: quā ciues ipsi quilinia vocant: que si viridis comesta fuerit a bouibus apostemantur.

Basa herbai .i. virga pastoris.

Basan est medicina armenea fm Auicē. est fortior euforbio. ꝛ cum eius potio augmentatur supra ʒ. interficit. calida est ꝛ sic. in tertio.

Basal .i. cepe.

Basalazir .i. cepe sine tunicis.

Basalasur .i. squilla.

Cap. 343.

Basas ara. grece mollibdo / siue molibdinos: latine plūbū vbi sciendū q̄ plumbū ex eadem vena extrahitur a qua argentuz: cū vena teritur: ꝛ lauatur vt substantia terrea ab ea moueatur: ꝛ qđ mūdum est in cineratio ponitur: ꝛ actione ignis liq̄t̄ quod supernatat vt spuma est lithargyriū: quo inde ablato cuz instrumento remouēte sputū quod buliendo superstitit est plumbuz qđ artificialiter cineratio delaborato in terraz fluit: tamen quousq̄ cineratio remanet: qđ est purum argentū ponderosius plumbo in fundo residet. Nam multotiens hoc vidi sardinie in villa ecclesie: vbi predicta vena conti nue inuenitur. Sera. li°. aggre. ca°. basas aucto. Gal. basas. i. plumbum. substantia eius est composita ex substātia aerea ꝛ substantia humida que fuit coagulata ꝓpter frigiditatē. ꝛ non est in ea substātia terrea nisi modica. ꝛ virtus eius est que infrigidat ꝛ humectat. Et signum q̄ in ea est substantia aerea est quādo infrigidatur raritas ꝛ mollicies corporis sui. crescit enim in q̄ntitate ꝛ pondere quando moratur interius in locis frigidis ꝛ humidis. Et quando accipitur mortariuz ꝛ pistellū ex eo: ꝛ ponitur ex eo oleum rosarum aut myrtinū aut citonioꝝ: ꝛ teritur in fortitudine fricationis: ꝛ vteris hoc oleo in medicamine apostematū calidoꝝ que fiunt in virga pectine ꝛ ano: ꝛ in vlceribus aut in medicamīe emoroidaꝝ. ꝛ conuenit apostematibus mamillarum. ꝛ est medicamen conferens multū. ꝛ secūdū hoc administratur ad omnē materiā que descendit ad pedes: ꝛ ad iucturas aut ad partes alias vt ad apostemata calida ꝛ mala. ꝛ si administras hāc medicinā in apostematibus in quibus est cancer facit operationē mirabilez. ꝛ q̄n fit ex plumbo lamina ꝛ ligatur stricta in pectine prohibet pollutōnes in somnijs: ꝛ infrigidat infrigidatione maxima. ꝛ si ligatur super contritionē neruoꝝ aut sup nodationes eoꝝ dissoluit cito ꝛ curat. ꝛ q̄n plumbum teritur ꝛ linitur supra puncturaz scorpionis marini conuenit. Et sunt quidā qui ponunt cū fricatura vel lotura plumbi: quā inuēies in .l. lotura medicinā que dicitur molibdinos: ꝛ replet vlcera profunda. ꝛ cōuenit fluxui sanguinis q̄n miscetur cuz oleo. ꝛ conuenit vlceribus ani ꝛ emoroidibus a quibus fluit sanguis. ꝛ vlceribus difficilis consolidationis ꝛ corrosionis. ꝛ vniuersaliter virtus eius est virtus tucie. Aduritur aūt plumbū in hūc modū in olla noua puluerizata paꝝ sulfuris: deinde ponantur super eū lamine alique: ꝛ desup puluerizatur sulfur: ꝛ fit ita donec sit plena olla: deinde accenditur sub olla ignis: ꝛ q̄n plumbū fuerit īflāmatū mouetur cū ferro quousq̄ fiat sicut cinis: ꝛ nō apparet ibi aliquid de substātia plumbi: deinde aufertur ab igne: ꝛ oportet q̄ ille qui calefacit obturet nares suas quia fumus est valde nociuus Abluitur aūt plumbū adustū in hunc modū: habeas mortariū ex plumbo ꝛ pistellum ex eodez ꝛ proijce aquā modicā: ꝛ misce fricando bene cum pistello illo donec aqua fiat nigra ꝛ spissa: deīde cola ipsum per pannū lineū: ꝛ facias duabus vicibus aut pluribus si oportet: ꝛ post hoc dimitte residere in fundo ꝛ pijce aquā aliam: ꝛ ablue sicut lauatur climia: ꝛ fac hoc donec nō appareat ī aqua nigredo: ꝛ fac inde trociscos: ꝛ serua de ista lamina: ꝛ eius virtutes latius inuenies in .l. lotura. Et scoria plumbi melior est illa que est similis sulfuri citrino in colore suo: grauis difficile frangibil̄ ꝛ nō habens admixtū plumbū: citrina clara similis in claritate sua vitro. ꝛ virtus eius est similis virtuti plumbi vsti: nisi quia est plus stiptica.

Basal .i. cepe.

Basalakir .i. cepe sine tunicis.

Basalasur .i. squilla.

Bascalech vel allessech. i. herba sparsa super terram habēs plurimos ramusculos faciens acera spinosa: ꝛ est basaba.

Bascala .i. basaba.

Baschaba idem quod supra.

Cap. 344.

Basdane ara. gre. andragne latine portulaca. Sera. lib°. aggreg. capitulo basdane. aliqui vocant eam herbam stultam vel piperellaz: ꝛ est herba portulaca que omnibus est nota. Gal. vij. sim. phar. ca°. de portulaca. substantia eius ē aquosa. ꝛ in sapore eius est stipticitas pauca. Et virtus eius est que infrigidat ī tertio gradu: ꝛ humectat in secundo. Dias. c°. andragne siue vt alij portulaca est omnibus nota: habens frigidam virtutem atq̄ redarguentē vt strignum ꝛ hisdem conueniens causis sz p̄stantius. Posse. Sera. cōuenit portulaca habentibus inflammatōnem ꝛ incensionem ꝛ causonem in orificio stomachi ꝛ in omnibus hypocundrijs. ꝛ curat stuporez dentiuz eo q̄ lenit ꝛ aufert asperitatem que est in eis ex acidoꝝ sapidoꝝ presentia ꝓpt̄ humiditatē

viscosam que est in ea. sed ꝛ succus eius similiter non solũ exterius appositus: sed ꝛ bibitus refrigerat: ꝛ hoc quidẽ ipsi herbe accidit. ꝛ si tota comedatur: ꝛ conuenit vlceribus intestinoꝝ: leniens ipsa qñ sumitur in cibo. Eo vero ꝙ stipticat est cib⁹ idoneus: ꝛ conuenit fluxui matricis īmoderato. ꝛ succus eius fortioꝛ est in hoc: ꝛ infrigidat qñ ex ea fit emplastrũ. ꝛ herba ipsa qñ comeditur facit h̄. Et idem auc. Ruffi debilitat visum ꝛ destruit eũ ꝛ infrigidat corpus: ꝛ prohibet vomitum: ꝛ aufert libidinem. Dias. portulaca masticata vel comesta cũ oxigaro fluoꝛẽ sanguinis prohibet. ꝛ viscide stringit ꝓpꝛie cũ masticata vel comesta dentiũ offensam que de imaturis pomis fit: quã greci emodiã vocant sanat. In ardoꝛe stomachi portulaca cũ aceto comesta mire iuuat tũsa ꝛ cũ mollito oꝛdeo mixta: ꝛ quasi malagna pãno inducta: ꝛ stomacho imposita mire febꝛes tollit. fri. est nimis ꝛ hu. abundãter: modicuꝫ austera ꝛ ideo reprimit: ꝛ maxime choleram transmutãs eam: ꝛ alienans in suam qualitatem nimiuꝫ infrigidando: propter qd causon febꝛientibus plus oĩbus iuuat in stomacho posita: vel in totis hypocũdrijs. stupoꝛẽ etiã dentiũ sanat masticata: et nõ solum extrinsecus posita: sed potata infrigidat. succus eius similiter agit. ꝛ quia stiptica est dysentericis in cibo sumpta iuuat. ꝛ ad fluxum sanguinis mulieꝝ: ꝛ sanguinẽ reijcientibus succus eius mire facit: quia viscide strigit. Rabi moyses portulaca curat appetitũ luti. ꝛ valet ꝯ ligationẽ dentium.

Auic. li. secundo cap. de portulaca. succus portulace est magis vtilis operatiõis fri. est in tertio: hu. in fine secundi. in ea est stipticitas. prohibet fluxum sanguinis: ꝛ fluxus antiquos ꝛ ipsius nutrimentũ est paruũ illaudabile: ꝛ est resistens cholere valde. ꝛ fricantur verruce: ꝛ eradicat eas ꝓprietate sua nõ qualitate. fit ex ea emplastrũ in apostematibus calidis: in quibus timet̃ putrefactio ꝛ herisipilla. cõuenit bothoꝛ in capite abluto ex ea cõmixta cũ vino. ꝛ delet stupoꝛem dentium propterea quia lenit asperitatẽ: ꝛ sedat sodã calidã pulsatiuã. cõfert ophtõalmie: ꝛ ingreditur in alcohol. Et nimius vsus eius facit accidere pãnum in oculo. eius succus prohibet sputũ sanguinis propter virtutem suam ponticam. confert inflãmationi stomachi bibita: ꝛ moꝛe emplastri superposita. ꝛ conuenit epati inflammato: ꝛ prohibet vomitũ cholericũ: ꝛ debilitat appetitũ. ꝛ fit ex ea clystere dysenterie intestinoꝝ: ꝛ solutioni cholerice. ꝛ conuenit doloꝛibus renum ꝛ vesice ꝛ vlceribus. ꝛ abscindit plurimũ desideriũ coitus. Et existimauit filius mesarugie ꝙ augmentũ facit in coitu. ꝛ videt̃ ꝙ fit illud in complexione calida ꝛ sic. ꝛ ipsa retinet fluxum menstruoꝝ: ꝛ cõuenit vlceribus matricis. ꝛ conuenit aqua eius emoꝛoidibus sanguineis. ꝛ eius succ⁹ extrahit ascarides. et si assetur portulaca ꝛ comedat̃ abscindit solutõeꝫ ꝛ conuenit fe. antiquis.

Haskam. i. omne qd est amaꝝ multũ. ꝛ quidaꝫ dicunt ꝙ est colloquintida.

Hataban	.i. folium.
Hartarium	.i. polium mõtanuꝫ.
Hassatrerarai	.i. sal armoniacum.
Hatasir	.i. cepe muris.
Hating	.i. harronig.
Hatib	.i. armel.
Hatmac	hermodactilus.
Hatosis	.i. ceterach.
Hatoris	.i. acoꝛus.

Cap. 345.

Hatros vel turgi siue obtrogi ara. gre. citrum vel pomũ aque vel milia: latine vero citrum. Sera. li. aggre. ca. batros. Citri non vna est natura. sed caro eius est illud qd est ĩ medio coꝛticis. ꝛ acetositas eius generat humoꝛes grossos frigidos. sed coꝛ eius: ꝛ est acetositas eius s. in qua est semen est acetosi saporis. ꝛ infrigidat ꝛ desiccat in secundo gradu. ꝛ semen eius est amari saporis. ꝛ est exsiccatiuũ in secundo gradu: ꝛ diafoꝛeticũ. foliũ est virtutis exsiccatiue ꝛ resolutiẽ. Dias. citrum habet semen simile semini piroꝝ. Gal. septimo sim phar. ca. de citro ꝑm translationẽ grecaꝫ milia indica. i. citrum. huius fructus ab omnibus nominatur citrum. in semine quidẽ acida qualitas ꝛ siccatiua dominantur vt secundi sit gradus: siccatiuũ ꝛ infrigidatiuũ: in coꝛtice vero siccatiua participat complexione: nõ modicã habẽs tamẽ acedinem. quocirca ꝛ siccat hic coꝛtex ꝑm tertiũ gradum: non tamen est frigidus: sed vel cõmoderate vel infra. Caro vero eius grossaꝝ partiũ est: ꝛ phlegmatica ꝛ frigida. ipsa itaqꝫ comeditur sicut ꝛ coꝛtex eius esibilis est. ꝛ humiduꝫ quid habet et acidum: de quo prius locutus fui. ꝛ quidem in co inuenitur qd vere est semen: amaꝝ aũt: ꝛ est palã quoniã diafoꝛetice ꝛ siccatiue virtutis in secundo fere gradu accedens a cõmoderatis. ꝛ folia sũt exsiccatiue ꝛ diafoꝛetice virtutis. Et idem eodem libro ꝛ eodeꝫ capitulo ꝑm translationẽ ara. batros i. citrum: ꝛ est pomũ aque. coꝛtex eius nõ est frigidus: imo est aut equalis complexionis aut minus equalis paꝝ. ꝛ exsiccat q̃tum est de virtute ꝛ complexione sua exsiccatione habente acuitatem non paucam. ꝛ ideo exsiccatio eius deuenit ad secũdũ gradum. semen siccũ in secundo gradu. foliuꝫ est eiusdem virtutis exsiccatiue ꝛ resolutiue.

Dias. cap. de citro. Citro non in partibus omnibus vis vna est eadẽ natura vl' virtus. Nam medulle eius vbi est semen acidam potestatem ac per hoc stipticã inesse manifestũ ẽ.

Auic. li. secundo capitulo de citro. Citrum omnibus est notum. ꝛ oleum ipsi⁹ factum ex eo: ꝛ ex coꝛticibus eius est foꝛte: ꝛ factum ex floꝛe ipsius est debilius omni alio. coꝛtex eius est ca. in primo: sic. in fine secundi. ꝛ eius caro est ca. in primo: ꝛ hu. in secundo. quidam aũt dixerũt ꝙ est fri. ꝛ hu. in secundo: ꝛ eius frigiditas magis est. ꝛ ipsius acetositas fri. ꝛ sic. est in tertio. ꝛ eius semen calidũ in primo: siccũ in secundo. Auic. capitulo ꝺ citro Coꝛtex eius ẽ tẽ

peratus in caliditate. ⁊ est ca. in primo gradu: sic. in secundo. semen eius est ca. cũ forti siccitate. pulpa eius fri. ⁊ hu.

Posse. Sera. qñ bibitur cũ vino semẽ ei⁹ habet potestatẽ contra medicinas mortiferas: et laxat ventrem. ⁊ quãdo ex decoctõe. s. corticis ei⁹ aut ex succo eius fit collutio oris facit oris odorez bonum. ⁊ conuenit. s. acetositas pregnantibus quãdo habent desideriũ preter naturam: qđ cõtingit eis propter impregnationem. Et dicitur ꝙ quando citrum ponitur in pannis. s. cortex eius preseruat eos a corruptione. Et idem auct. Aben mesuay: proprietas corticis eius est qđ facit bonũ odorem. ⁊ proprietas eius est ꝙ extinguit calorez stomachi superfluum. ⁊ acetositas quãdo linitio fit ex ea conuenit empetigini: ⁊ aufert eaz. ⁊ decoctio eius conuenit cardiace. ⁊ facit appetitũ cibi. ⁊ incidit choleram. ⁊ abscindit fluxum ventris ⁊ vomitum. ⁊ extinguit calorẽ epatis. ⁊ de ꝓprietate eius est auferre tristiciã. Et hec est proprietas sui rob: sed ipsum nocet pulmoni ⁊ neruis sua acetositate ⁊ grana sua sunt de numero medicinaꝝ conferentiũ venenis: quando ex eis sumitur aureus vn⁹ cũ aqua tepida: ⁊ ponitur super locuz morsus ⁊ molliunt

Dias. citrum pregnantibus fastidiuz vẽtrẽ. laborantibus esui datuz stomachum a nausea mundat tritum. ⁊ in potione vini datum medetur querelis iecoris. ⁊ aqua tritum et insparsum humidis vulneribus adhibetur. ⁊ per monibus ex ea singulare presidium est. cortici austerior natura concessa que q̃ñtum valeat etiaz de ipso odore testatur medico sumptus: aut potioni calide diutiul immense beneficium nature digestionis o perat.

Auic. caro eius inflat. ⁊ folia eius sedant inflationẽ. ⁊ eius flos ẽ sb tilior eis. ⁊ eius acetositas est stiptica frangẽs choleram rubeã. ⁊ eius semen ⁊ cortex sunt resolutiua ⁊ cuz ponitur eius cortex in pannis prohibet tineas. ⁊ eius odor rectificat corruptionẽ aeris: ⁊ pestilentiã. ⁊ acetositas eius abstergit choleram rubeã ⁊ aufert pannũ. qđ est ex cortice eius adustũ ẽ bonum in albaras linitum. ⁊ decoctio ei⁹ efficit odorem bonum oris. ⁊ est ĩpinguatiua corporis. ⁊ cortex eius recentis in ore odorem oris efficit bonuz: ⁊ eius decoctio similiter cũ retinetur in ore. ⁊ acetositas eius valet empetigini illinita. oleum eius valet mollificationi neruoꝝ: ⁊ nõ fiat nisi ex cortice eius ⁊ conuenit paralysi. ⁊ ipsius acetositas est mala neruis. confert torture oris cũ fit collyrium ex acetositate eius. ⁊ remouet ictericiã oculi. Eius acetositas sedat tremorẽ cordis ca. ⁊ nutritũ ẽ bonum gutturi ⁊ pulmoni. sed eius acetositas ẽ mala pectori. ⁊ medulla citri cum aceto si potatur ex ea medietas astariati interficit lanquissugas trãsglutitas ⁊ educit eas. caro ipsius est mala stomacho inflatiua tarde digestionis: quare oportet vt comedatur cũ almuri. ⁊ similiter nutrita cũ melle est sanior ⁊ magis recipiens digestionez: ⁊ nisi sit plurima. ⁊ eiusdem quidẽ folia confortant stomachum ⁊ viscera. ⁊ postea flos ipsius ⁊ cortex eius ponitur in cibarijs sicut semina que pro cõdimẽto ponuntur propter sui duriciem. ⁊ ipsius decoctio sedat vomitum cholericũ: ⁊ facit appetitum ⁊ oportet quidem ne citrum comedatur singulariter ꝙ non misceatur cibo ante se ⁊ post se. Eius caro facit vtentem se possidere colicam. ⁊ ipsius acetositas retinet ventrem: ⁊ cõfert solutioni cholerice. ⁊ eius semen conuenit emoroidibus. ⁊ ĩ ei⁹ semine est virtus solutiua. ⁊ succus acetositatis ei⁹ sedat infirmitatẽ sciaticam mulierum. seminis ei⁹ pondus. ij. ʒ. cum vino ⁊ chilem ⁊ aqua calida illinitũ resistit venenis omnibus: ⁊ proprie scorpiõis bibitũ aut linitum. ⁊ eius cortex est vicinus illis. ⁊ succus acetositatis conuenit morsui vipere bibit⁹ ⁊ cortex eius pro emplastro suppositus est vicin⁹ illi. ⁊ idem de viribus cordis ait ꝙ cortex eius cõfortat cor. ⁊ est tyriaca contra venena. ⁊ ad hoc valet acetositas eius similiter. Paulus capitulo đ citro. Cortex eius digestionem confortat. ⁊ valet cõtra cardiacam. media substantia eius male digeritur. sed interior. i. acetosa competit vsui medicine: appetitum confortat. ⁊ valet contra febres pestiferas. semina eius sunt diuretica. Rabi moyses vbi loquitur de citro: dicit ꝙ cortices citri valent contra egritudines stomachi: ⁊ expellunt maliciã intestini ieiuni. ⁊ acetositas eius confortat spiritus. Auerois capitulo de citro. cortex eius habet manifestum iuuamentum stomacho ⁊ epati. Medulla citri curat combustiones ignis et excoriationez ex itinere ⁊ ex omni re calefaciẽte: ⁊ potissime ex sole ⁊ psilotro. ⁊ curat mirabiliter ramicez puerorum: ⁊ potissime si ex ea fit vnguentuz illo modo Accipe medullam citri subtiliter incisaz et buliat in axungia porci recenti: ⁊ postea coletur per petiam: ⁊ iterum reponatur ad ignem: ⁊ in fine misceatur mastix olibanum ⁊ cera alba: ⁊ erit optimuz vnguentum citrinum. aliqui conficiunt ipsum cuz citro ⁊ axungia tm̃: sed est minus bonum: ⁊ postq̃s colatum est non reponitur iterum ad ignem. fit similiter alio modo vnguentum de citro secundũ ꝙ inuenies in antidotario minori Gal. quod ibi ĩterpretatur vnguentum citrinum. Sed attendẽdũ ꝙ quando aliquod vnguentum vel emplastrum fit ex citro debet fieri ex citro bene maturo. Naz secundũ ꝙ dicit Auic. diacitruz. ⁊ que fiunt ex citro debent fieri ex citro sole existente in capricorno. i. a medio decembris vsq; ad mediũ ianuarij.

Cap. 346.

h **Atronig** ara. gre. titranolia: latine resina vel rasa vł gluten arboris grani viridis. vbi sciendũ ꝙ resina potest appellari omne gũmi q̃si resuma a resudo resudas: inde apparet hoc vocabulum ad designandum gũmi cappini. qñ simpliciter inuenitur istud gũmi nostro idiomate vocatur rasa: sed quando ponitur cum determinatiõe dicit gũmi illius plante ad quam fit determinatio vt resina picuina. i. pini: vel resina timiamatis vel resina pruni. vñ Dias. resina picuina quã nos abialem dicimus ⁊c.

Sera. libro aggre. capitulo batronig siue batin aucto. Dias. batronig. i. resina. et sunt eius species diuerse secundum diuersitatem arboris a quibus colligitur. Nam quedam colligitur ex pinu quedam non ex pinu: sed ex arboribus alijs. sed illa que est ex pinu masculo que dicitur com: hec est colofonia que fit quando frigitur vt possit teri et fit abietis que est in liquida substantia et frixa in patella vt possit redigi in puluerem: et etiam vocatur resina erudita vel carponata: et est colofonia pro quo. l. l. colofonia. Et quando non frigitur est illa resina que vocatur rasa sicut apparet in littera test. Ubi sciendum quod quando ponitur resina pini simpliciter debet intelligi rasa. sed quando ponitur cum alia determinatione debet intelligi de illa resina ad quam determinatio illa cadit. Est et alia resina que colligitur ex pinu que dicitur chiranolia: et est arbor cuius fructus sunt grana magna et est alia cuius pinus dicitur citbaranda: et est arbor iacbuc: et facit fructum paruorum granorum. et de ea quedam est que fit in pinu per se absque artificio sicut illa que fit in arbore masticis: et quedam fit ex artificio incidendo arborem. melior autem omnium specierum est illa que est boni odoris: clari coloris: non multum existens arida: nec multum bumida: similis mirrhe: facilis fricationis et fractionis. Idem aucto. Gal. Et omnes iste resine sunt calefactiue et dissolutiue et mundificatiue. et de eis quedam habent subtilitatem paucam: et quedam ampliorem: et quedam habent stipticitatem: quedam vero non. et melior omnibus speciebus gluctinis est glucten romanum: et est mastix. sed ceterarum specierum gluctinis melius est glucten albotin: et est terbentina: et in isto non est stipticitas manifesta sicut in mastice: et est in eo cum boc amaritudo: et propter hanc causam dissoluit plus quam mastix. et est in eo res que abstergit adeo quod curat scabiem. et ipsum quidem attrahit ab interioribus plus quam alijs speciebus gluctinis: et est subtilius alijs. sed glucten quod est de specie pini que dicitur copbi: et illud quod est ex pinu que dicitur chitranolia: et est pinus magna sunt acutiora quam glucten albotin verumtamen non resoluunt neque attrahunt plus ipso. et glucten pine magne babet plus de hac proprietate quam glucten pini que dicitur copbi. et glucten pini parue: et glucten arboris que dicitur alacri in gluctine albotin cum hoc est aliqua mollificatio: et postea in mollificatione est mastix. sed glucten cipressi habet puncturam et acuitatem. et glucten quod dicitur kaches est simile gluctini albotin. et dixit in almiemir gummi pini que dicitur sachilis est sudor arboris pini que facit fructum magnum: et est fortius sudoribus omnibus arborum in calefactione: quemadmodum sudor arboris albotin est minus calidus et minus desiccatiuus quam sudor aliarum arborum. et sudor pini que facit grana parua est minus quam sudor magne in desiccatione et calefactione plurimum. Et idem aucto. Dias. Resina arboris grani viridis: et est terbentina defertur ex terris arabum et ex terris alijs etiam: sed est illa que defertur ex terris alcbeades: cuius color est albus similis colori vitri: declinans colori celesti: babens odorem bonum inferens odorem arboris sue. est autem melior omnibus resinis: post ipsam uero mastix: et post ipsam est iacbut: et est ex arbore ceamdicaris: post ipsam est resina arboris dicte alacti: et post ipsas in bonitate est resina copbi: et est aret et resina pini: et omnis resina arze. et omnes iste resine sunt calefactiue et dissolutiue et mundificatiue: et sunt conferentes tussi et vlceribus pulmonis: et sputo sanguinis. et terbentina cum boc mundificat pectus. et quando fit cum ea sola loboc: aut cum melle prouocat vrinam: et mollificat ventrem. et conuenit ad faciendum abradere pilos palpebrarum qui pungunt oculos. et quando miscetur ziniar et calcantum conuenit scabiei vlcerose: et auribus a quibus fluunt bumiditates. et meliores quidem istarum resinarum omnium sunt ille que sunt splendentes: et ex gummi vel resina iacutb: et est resina locaman. melior est illa que est bumida et defertur ex partibus gallie. et resina pini et cipressi sunt debiliores quam resina iacutb et resina alacti: et non babent virtutes quas babent iste quamuis administrentur loco earum. Sed masticis virtus propinqua est virtuti terbentine. Coquuntur omnes iste resine in bunc modum: resina ponitur in vase capiente quadruplum eius quod sit ex ere: et ponuntur in eo resine libre. ix. et aque pluuialis libre. xviij. et coquuntur bene super prunas et mouetur semper cum continuatione: et coquuntur donec desiccetur desiccatione forti: et fiat facile frangibilis: ita quod frangatur cum digitis: deinde reponatur in vase fictili: fit enim alba sic preparata et cocta. oportet autem quod coletur resina in bunc modum: illa videlicet que est bumida ponatur super prunas: et quando inceperit coagulari adde sub ea prunas multas: et coquatur tribus diebus et noctibus donec fiat talis sicut diximus supra: et repone et serua. illa vero que ex bis fuerit sicca sufficit quod decoquatur die vna tota a mane vsque ad noctem. et iste quidem resine sic decocte conueniunt in confectionibus vnguentorum odoriferorum: et in vnguentis que resoluunt laxitudinem: faciunt nam quam ea odorifera et melius colorata. Colligitur fumus ex istis sicut colligitur fumus olibani: et est conueniens in cobol. et fiunt ad pilos palpebrarum et corrosionem lachrymalis oculi. et conuenit pruritui palpebrarum et lachrymis. et fit ex eo encaustrum ad scribendum. Et idem auctoritate albugeri: Resina confert ad exituras duras. et quando pulverizatur super vlcera que fiunt in cute capitis cum balaustia curat ea: similiter autem et alia vlcera que fiunt in corpore. Gal. viij. sim. pbar. capitulo de resina secundum translationem arabicam omnes species gluctinis calefaciunt et desiccant. Dias. capitulo de resina secundum translationem grecam. Resina lachrymum est arboris. omnis autem desiccat et calefacit et diaforetica est. alia quidem plus: alia quidem minus. merito ergo precedit omnes resina que ex scino: que mastix nominatur: quia magis stipti

ca: vnde stomachum ⁊ epar ⁊ ventrem defectum corroborat: ⁊ ad inflationes eorum iuuat absq molestia: ⁊ aliquantulum acredinis habet: ⁊ ideo leptomeris est: preterea terbentina precellit: nam ⁊ diaforetica plus q̄ mastix: ita vt proijciat ⁊ scabies sanat: ⁊ profundas plagas ⁊ vulnera magis repleat ⁊ purget.

Hatuc .i. lignū aloes.
Haturion quid est. l. l. centaurea.
Hatunor .i. celidonia.
Hazarascen .i. rhaphanus.
Hazad .i. galbanum.

Cap. 347.

Hazarachona ara. vel bestercaton: grece pipersilium: latine psillium.

Sera. libro aggre. capit°o hazarachona aucto. Dias. hazarachona est herba habens folia pilosa: virgas habens longas mensura vnius palmi: ⁊ tota herba pilosa. ⁊ exitus ramulorum eorum est a medio virge: ⁊ sunt in ipsa capitella duo vel tria rotunda: in quibus est semen simile pulicibus nigrum ⁊ durum: ⁊ est illud quod ex eo administratur. Gal. viij. sim. phar. circa finē capitulo de psillio secundum translationem grecam. Psillium semen eius maxime vtile est: ex secundo gradu infrigidantium: ex complexione vero que est secundum siccationem ⁊ humectationem medium est quodam ⁊ moderatum. Dias. secundum translationem grecā capitulo de psillio. Pipersilliū aut quinnofolion quem siculi dicūt chrystallum: aut squinnomella: folia habet coronopoclion similia ⁊ aspera. virgam habet duobus palmis longā cuius frutex pilosus spinosa est: coma eius a medietate incipit virge in qua capitella duo aut tria sunt constricta: in quibus semen est pulicibus simile nigrum ⁊ durum: nascitur in campis.

Auic. libro secūdo capitulo de psillio. Psillium quidem est duorum modorum: hyemale ⁊ estiuum: ⁊ potio cuiuslibet eorum sit pōdus. ij. ℥. melius est illud quod est magis grossum: quod submergitur in aqua frigida. ⁊ est humidum in secundo. Plinius capitulo de psillio. Psillium herba est similis ambre faciens semina sicut semina lini: sed minora ⁊ subnigra quasi tendentia ad purpureitatem: quorum semen est melius quod submergitur in aqua. dicta est herba sic eo q semen simile pulici habeat. ⁊ ideo ista herba sic dicit̄ infra a quibusdam pulicaris: eo q semen factum est ad similitudinem pulicis: vnde psillos idest pulex.

Jo. mes. capitulo de psillio. Psillium est de alterantibus complexionem ⁊ solutionem facientibus. ⁊ eius solutio fit proprie lambificando. Eius autem aliud est album: aliud subnigrum: aliud ad purpureitatē declinans. Melius est quod est completum ⁊ grossum: ⁊ est grauius ⁊ submergitur in aqua compositum ex duabus substantijs que separari possunt inter quas ē cortex separatus. est enim duplex in eo substantia scilicet medullaris interior: ⁊ est in ea substātia expansa supra corticem ipsius. substantia autem interior medullaris ca. est ⁊ sic. ī quarto gradu: ⁊ ē acuta vehementer incisiua rubificatiua ⁊ vlceratiua: ⁊ est de genere veneni. substantia autem ei⁹ exterior supra corticem est ex multum infrigidantibus. Et dixit Ruffus: est fri. ⁊ humi. in tertio ⁊ excessit. Et dixit Dias. in secundo ⁊ est verius. Ingt eiū Hippo. in epidimijs: non enim eleuatur res frigida iuncta cum hu. supra secundum gradum. Et dixit Gal. humida res non transgreditur metam vsq ad quam potest extendi regimē hominis: ꝓpter quod non inuenimus humidum esse causam dolorum inquantum humidum: sed inquantū potest esse cum materia: que quantitate sua mouetur ad solutionem continuitatis. Quod ex eo conquassatum est cum aqua fontium frigida: ⁊ fit muscillaginosum: ⁊ bibitur sicut est: ⁊ proprie cum oleo violarum aut syrupo violarum soluit ventrem: quod autem ex eo frixum est ⁊ conquassatur cum oleo rosarum est medicina fluxus ventris ⁊ dysenterie. Contritum autem nullo modo potui propinādū est. occultat enim contritio substantiā eius medullarem vlceratiuā ⁊ excoriatiuam.

Posse. Sera. auct. Dia. habet virtutem infrigidatiuam quando fit emplastrum cum eo ⁊ oleo rosarum ⁊ aceto ⁊ aqua: ⁊ cōuenit doloribus iuncturarum: ⁊ apostematibus q̄ fiunt in radice auris: ⁊ concussioni neruorum. Et quando fit emplastrum ad ramicem puerorum ⁊ ad eminentiam vmbilici infantium curat eos. ⁊ cōuenit ad sodam cum oleo rosarum ⁊ pauca aqua ⁊ aceto. ⁊ quando oportet ex eo fieri emplastrum accipiatur de ea quantitas aliqua ⁊ teratur ⁊ infūdatur in aqua: ⁊ quando inspissata fuerit aqua ipsa non extendatur: ⁊ fiat emplastrum: quoniam ipsum infrigidat infrigidatione forti. ⁊ stringit ⁊ aufert lachrymas oculorum. ⁊ conuenit ophthalmie calide: ⁊ dolori capitis quando infunditur ī aqua linita pēna fronti apponitur. ⁊ quando aqua eius bibitur cum zucaro extinguit feruorem acutarum fe. ⁊ sitim: ⁊ soluit ventrem. Et idem aucto. Aben Mesuay sedat dolores pungitiuos ventris. ⁊ lenit asperitatem vlcerum ⁊ intestinorum: ⁊ abscindit tenasmon. ⁊ conuenit dolori capitis qui fit a caliditate. ⁊ succus foliorum eius est ex medicinis laxatiuis propter frigiditatem ⁊ humiditatem que sūt in eo. ⁊ cura nocumenti eius est cum medicinis calidis ⁊ siccis. Et idē auctoritate Habix: semen psillij est sicut coriandrum humidum: quando datur ex eo parum sedat inflammationem cholere: ⁊ ebulitionem sanguinis calidi: ⁊ adustionem febriū calidarum acutarum. Et si datur in potu de musci

lagine eius conuenit habentibus birsen: et sedat sitim eorum magnam. et laxat quidem ventrem. Et si datur in potu crudum et assatum stringit ventrem Similiter etiam faciunt semina lini et semina marubij et grana myrti et semen portulace: et semen ozimi. laxant enim cruda: et stringunt assata. Et quantitas eius que datur de psillio est. ʒ. ij. infuso in aqua donec egrediatur muscillago eius: et bibatur cum zucaro albo: aut cum iuleb. et folia psillij quando emplastrantur super apostemata in principio aperitionis eorum refrigerant ea. et si potetur ex ea parum conuenit egritudinibus que fiunt a sanguine et nimis ex eo acceptum inducit syncopim in ore stomachi et fortasse occidit: quoniam nimium ex eo est venenum. Et cura eius est quod detur in potu mel bulitum cum aqua calida: et aqua aneti sicci.

Jo. mes. psillium conquassatum cum aqua frigida sicut diximus solutione educit choleram: et conuenit feb. multe inflammationis. et siti vehementi ca. et sedat inflammationem spiritualium: et lenit pectus. Et conquassatum sicut diximus conuenit fluxui cholerico: et dysenterie: et fluxui menstruali: et proprie post potum scamonee et medicinarum acutarum. Dosis eius est a. ʒ. i. vsque ad. iij. timeat autem ipsum habens debilitatem viscerum. Auic. Quod ex eo frixum inuolutum in oleo rosato stipticum est et sedat dolorem more emplastri superpositum cum aceto. administratur etiam conquassatum cum aceto super apostemata calida: et formicam: et herisipillam: et proprie que sunt sub aure: et super phlegmatica fit ex eo emplastrum tensioni neruorum et ipsorum spasmo: et podagre: et doloribus iuncturarum cali. cum aceto et oleo rosarum conuenit siti vehementi cholerice. eius quod ex eo frixum est pondus. ij. ʒ. et inuolutum in oleo rosarum stringit et conuenit dysenterie: et proprie infantium. et quod ex ipso muscillaginosum est: et ipsa muscillago ipsius cum oleo violarum soluunt si bibatur: et tunc sedabit inflammationem fe. acutarum.

Harcem alsachi	.i. epatica.
Hazechir	.i. opoponacum.
Hazetel	.i. perforata.
Hazir	.i. porcus.
Hazienis	.i. feniculus.
Hazipor	.i. pentafilon.

Cap. 348.

Hkas arabice: grece tragma: latine lactuca. et sunt ei⁹ tres species. vna est que vocatur lactuca agrestis: quam greci sarallium vocant: cuius thyrsus in modum secunde est: et est species scariole: sicut apparet in littera cicorea. alia species dicitur lactuca asini: quam si vis scire lege ipsam in proprio capitulo. Et alia species que dicitur lactuca domestica que omnibus est nota: de qua hic loquimur.

Gal. vi. sim. phar. capitulo de lactuca secundum translationem grecam: lactuce domestice virtus est que infrigidat et humectat sicut aqua non extranie: sed sicut aqua stagnorum vel lacunarum vel fontanarum: et ipsa est que generat sanguinem bonum. lactuca agrestis est similis domestice: nisi quia stipitem habet maiorem: et folia eius sunt albiora folijs eius et subtiliora et asperiora: et sapor eius est amarus: et est in virtute sua similis papaueri nigra. Dosse. Gal. calid. phlegmonibus congruit: necnon paruis herisipillationibus: non tamen potens est maioribus sufficere. Est autem ex cibis sedantibus sitim. Semen vero bibitum contra gomoream idest effusionem spermatis cohibet: vnde et somniantibus datur: sicut etiam semen agrestis lactuce. liquorem citius colligit: caliginem mundat: necnon insuper vltionibus apta est subiuncta cum lacte femineo. Et idem secundo de cibis capitulo de lactuca secundum translationem grecam. nosce autem oportet ex omnibus oleribus paucissimum et cacochimum sanguinem generantibus ex lactuca: non multum quidem neque cacochimum: non tamen euchimum perfecte sanguinem generari. comedunt autem ipsam vt ad multum quidam crudam. quando autem extiterit circa productionem seminis estatis tempore preelixatam in aqua dulci offerunt cum oleo et garo et aceto: aut cum aliquo salsamentorum: et maxime quecunque eorum que cum caseo preparantur. vtuntur autem ipsa et antequam in stipitem impetuauerit per aquam elixantes: sicut et ego nunc incepi ex quo dentes habeo praue. sciens enim aliquis amicorum in consuetudine quidem mihi ex multo tempore olus hoc: laborosam autem nunc habens masticationem induxit decoctionem. vtebar autem lactucis in iuuentute quidem calefaciente mihi continue superiori ventre infrigidationis gratia. Cum autem ad perfectam etatem veni remedium mihi erat solum olus hoc vigilie. econtra quidem cum iuuenis eram studebam circa somnum. Consuetus enim vigilare voluntarie in iuuentute: simulque et prouectorum etate lente vigilans inuoluntarie grauabar: et mihi solum pharmacum vigiliarum erat de sero comesta lactuca que humidum et frigidum habet succum: non tamen cacochimus est. propter hoc ergo neque non digeritur alijs oleribus: similiter neque retinet egestionem: neque prouocat. et hec merito ipsi accidunt non habenti austerum aliquid neque ponticum a quibus disponitur: vt ad omne venter sicut et a salsis et a pungitiuis totaliter abstersiuum aliquid habentibus prouocatur ad egestionem: quorum ipsorum neque aliquid inest lactuce. Sera. libro aggre. capit. hklas virtus lactuce domestice est quod conuenit apostematibus cali. et herisipille et semen eius quando bibitur abscindit distillationem humiditatis spermatis. et conuenit pollutio-

ni que fit in somnijs. Et idem auctor. Gal. in libro de cibis. lactuca generat sanguinem bonuz in fine bonitatis. ꝛ ego quidem commendabam lactucas quando eram iuuenis: quia in stomacho meo generebatur cholera: ꝛ sic frigidabaz ipsum: ꝛ nunc etiam postquam senui comedo eas lixas: ideo quia nō reperio aliquam herbam cuz qua possez curare vigilias sicut cuz ipsa. humor vero qui generatur ex ea est frigidus ꝛ hu. et neq; ex ea accidit nocumētum sicut ex alijs oleribus. ꝛ non strīgit ventrem nec laxat: quia nō habet stipticitatem neq; salsedinez neq; acutatem. Idem quoq; auct. dias. lactuca domestica ē bona stomacho ꝛ infrigidat ventrem: ꝛ facit dormire: ꝛ prouocat lac. ꝛ quando ipsa decoquitur ē magis iuuatiua. ꝛ quādo cōmeditur sic euellitur sine ablutione. conuenit illis qui conquerūtur de stomacho suo. et assiduus vsus commestionis earum obtenebrat visū. ꝛ quando fit emplastrum cum ea cōuenit apostematibus calidis ꝛ herisipille: dūmodo non sit vehementis inflammationis. Sed semen eius bibitur. ꝛ valet contra fluxum ventris. ꝛ extinguit libidinem ꝛ pollutionem seminis in somnijs. sed quando lactuca emiserit stipitem suum: tunc efficitur virtus succi ꝛ lactis ipsius similis virtuti lactuce agrestis ꝛ papaueris nigri. Et idem auctoritate Rufi: lactuca quidem curat egritudines que fiunt ab ebrietate quando sumitur: sed ipsa nocet intestinis. ꝛ lenit ventrem. ꝛ abscindit libidinem. ꝛ facit dormire. Item quando coquitur cum oleo sisamino et comeditur expellit ictericiam. Et est medicina bona opilationibus narium et corize quando comeditur in ieiunio cocta cum oleo sinapium. ꝛ lac lactuce domestice cū emittit stipitez abstergit vulnera que fiunt ī tunica cornea. lac vero lactuce agrestis positum in fronte inducit somnum. ꝛ quando fit collyriuz cum eo ꝛ lacte iuuencule conuenit vlceri cornee. et placat dolorem capitis. ꝛ prouocat menstrua. et curat morsum rutule scorpionis. **Auic.** libro secundo capitulo de lactuca. Lactuca ex ea est domestica ꝛ siluestris. Et illa que est siluestris est similis in virtute papaueris nigri. Et idez aucto. Gal. nō est in frigiditate eius que domestica uel hortulana est applicatio ad vltimum.

Hearsel	.i. lactuca asini.
Hearsebas	idem quod supra.

Cap. 349.

Headi vl' keadi ara ꝛ ē abesanida. **Sera.** libro aggre. capitulo headi. est herba que nascitur in terris arabum in partibus hamen: ꝛ est illa qua aromatizatur oleuz qd̓ dicitur oleuz keadi. ꝛ narrauit mihi ille qui vidit ꝙ est vna ex palmis habens latitudinem: ꝛ quando egrediuntur gramina eius abscindunt illa gramina anteq; aperiantur. ꝛ apparet in flore eius odor bonus: ꝛ artifex cornatilium lenificat colores suos ne sint liuida cum capite headi. ꝛ ipsum est grossum: ꝛ habet vesicam ꝛ molliciem.

Heiron uel heyron est regio in qua antonomatice dactili abundant: ꝛ oriuntur in ea meliores et pinguiores ꝛ dulciores omnibus alijs aliarum regionum: ꝛ sunt mediocris figure non longi neq; multum parui pingues satis ꝛ dulcissimi. ꝛ meliores ex eis sunt citrini ꝛ rubij: ut apparet in littera potab. illud vocabuluz ponit̄ in antidotario Mesue in electuario de dactilis: ꝛ etiam in lohoc d̓ pino: ꝛ etiam in. v. Auic. in electuario diasinicon. et ꝙ heiron sit regio patet per Auic. in predicto lib° ꝛ predicto electuario.

Heisistides	.i. hypoquistidos.
Heishelem	.i. semperuiua.
Heil	.i. cardamomū min⁹
Hetbace	.i. cardamomū mai⁹
Heiregi	.i. turbit.

Cap. 350.

Henda ara. grece pirō: latīe frumentū. vbi sciendū ꝙ ex eo fit farina: que arabice vocatur decbich. ꝛ fit ex ea simula que arabice vocatur sinichamisco: ꝛ a romanis silichinites. ꝛ fit ex eo furfur: quod arabice vocatur nocale. ꝛ fit ex eo amilum: quod arabice vocatur visce. ꝛ fit ex eo panis qui arabice vocatur chobos ꝛ damarach. ꝛ fit ex eo similiter fermentum: qd̓ arabice vocatur chamir: grece **Gal.** viij. sim. phar. capitulo d̓ zem vel zima. tritico. pirus. i. triticum vt cibus fit qualis virtutis non est presentis operis vti. vt pharmacum vero extrinsecus appositū ex primo est gradu calefactiuum. at vero neq; siccare neq; humectare euidenter natum est. habet aūt quid viscosum ꝛ obstructiuum. qd̓ vero ex eo cōstituitur amiluz frigidius ꝛ siccatiuius ex eo ē. cataplasma autem quod fit ex eo magis diaforetice est virtutis q̄ꝫ qd̓ ex tritico. virtutis eniz attractiue ꝛ diaforetice eorum que in profundo est fermentum. Et idem in libro de cibis capitulo de tritico qd̓ equi quando eo comedunt ipsum non effugiunt a nocumento quod infert eis. ꝛ est vtilissimuz simpliciter omnibus gētibus. ꝛ ex eo est maxime nutrimentum qd̓ est maxime spissum ꝛ cōmensuratum cum substantia dura: ita vt vix a dētibus diuidatur. contrarium eiusmodi cum exhibet nutrimentum. optimuz autem quod grauius ꝛ spissius ꝛ colore rubicundius spissiusq; intus ꝛ extra. ꝛ fit ex eius furfurea farina panis: qui nominatur pitirei idest furfurei: paucitatem nutritionis habens: ꝛ faciens multam superfluitatez: ꝛ propter hoc secedunt per ventrem de facili. vnde quia abstersiuam virtutem participat furfur: merito segregatio eorum fit velox intestinis prouocatis ad egestionem. est enim ca. ꝛ sic. temperate. Contrariū eniz de pane qui fit ex farina pura: que arabice vocat̄ sinchimistos: ꝛ a romanis silichinites: ꝛ a nobis simula. egestio autem omnium panum tardissima. est enim egestio ipsoruz sufficienter viscosa vt ad plurimū veniat nō distincta. i. sepata qd̓ ꝓpriū est viscosi corpis. Merito g̃ isti qdē ꝛ frumento ampliori indigēt ꝛ impastatiōe. furfureis āt sufficit ꝛ

fermentum modicu; :⁊ impastatio debilis:⁊ tempus paucum. sic autem assatione ipsa proliriori quidē qui puri:breuiori aūt qui furfurei indigēt inter purissimos aūt ⁊ furfurissimos non pauca ē latitudo in magis ⁊ minus. quibusdam quidē puris:quibusdam aūt sordidis nominatis.Est aūt et species panum media qui antopiri vel popiri appellantur vel oppopiri.Antiquiores aūt medicorum vocabant ipsos sincomistos. sed a quib⁹ fur fur totū nō separatur vocatur sinkimistos:⁊ a romanis silichintes:qui aūt deinceps ipsoꝝ semidalites.est aūt panis primus silichinites.i. purissim⁹ cōiter aūt semidalites.⁊ tertius qui melius sincomistus vel opopirus.postea est quartus: qui sordidoꝝ existens extraneus qui furfureus:qui vtiqꝫ ⁊ minus nutritiuus:⁊ magis alijs secedit secundū ventrem.est enim furfur minus calidū:.⁊ plus sic cum compatum ad medullam frumenti.Optimi aūt panes pro digestione sunt qui sunt maxīe fermentati habentes plurimū salis:⁊ qui assationem habuerunt cōmensurato igne:⁊ ī clibano nō paruo:⁊ azimi nō indigestibiles.amplior quidē ignis ⁊ mox in prima applicatione exteriorē superficiē adurens obstrachizat.i.indurat:⁊ accidit secundū hoc paruū fieri panem:crudū quidem ⁊ imperfectum qd intus habentē. superarsum aūt ⁊ siccum ⁊ obstrachealē qd extra.minor aūt cōmensurato igne non perficit bene panem sed crudiorem derelinquit ⁊ maxime qd intra totum.Quicūqꝫ aūt in igne cōmensurato per totū sui ipsi regulariter assati fuerunt isti ⁊ digeruntur scdm ventrē optime:⁊ ad consequentes operationes quecūqꝫ post digestionē sunt idoneissimi fiunt.de alijs vero cibis qui ex farina preparantur triticea tempus vtiqꝫ est dicere. qui quidem ergo apud antiquos nominantur tagenie:apud nos qui secundum asiam agaratem.i. patellares : ⁊ sunt cepolle. preparant enim per oleum solum:imittitur aūt oleum in patella supposito igne sine fumo:infunditur autē ipsi calefacto farina tritici multa aque permixta.celeriter igitur cocta oleo consistit: similiter tenero caseo vascalis coagulato.tunc aūt vertunt. preparantes ipsa;: eam quidem que superius superficiem elaborantes subtus vt conformē patelle.sufficienter antem coctum qd subtus erat prius ad superius reducens vt superficiei tenuis sit. Et cu; iam ⁊ qd subtus compingatur vertunt rursum ipsu; bis vtiqꝫ ⁊ ter quousqꝫ vtiqꝫ totum ipsis videat coctū regulariter.Est aūt vtiqꝫ ⁊ aliud placentule genus que super tabula preparatur. Est aūt duplex spēs tabulaꝝ placentulaꝝ.vna que vocatur riscemata ⁊ iste sunt que in igne in furno coquunt. ⁊ alie q̄ vocantnr lagane. iste enim ⁊ omnia que ab eis descendunt deteriores illis que riscemata vocantur vñ tam tagenie vl patellares q̄ꝫ riscemata ⁊ lagane:⁊ que ab eis descendunt sunt grossoꝝ chimoꝝ ⁊ crudoꝝ generatiue:⁊ ventris cōstrictiue: ꝓpter qd aliqui ipsis adiungunt mel:sunt aūt ⁊ qui marinos sales.sunt aūt placēte tabulares vel riscemata ⁊ lagane deteriores. Sunt eni; grossi chimi generatiue ⁊ tardi descensus. augmentatiue splenis ⁊ epatis:⁊ obstructiue ventris: ⁊ lapidum in renibus generatiue:⁊ sufficienter nutritiue si bene digerantur bene in sanguinē conuertantur.Cū autē in melle preparantur fiunt mixte virtutis tanquā vtiqꝫ melle ipso habente subtilē chimū:⁊ quibuscūqꝫ applicatum fuerit omnia subtiliante.Merito ergo quecūqꝫ mel in preparatione accipiunt:et decoctionem habent proliriorem: ⁊ minus tardi sunt descensus:⁊ chimū generant mixtum ex subtili ⁊ grosso.epati aūt ⁊ renibus ⁊ spleni sanis quidem meliora illis que sine melle aptata sunt. principium aūt obstructionis habentib⁹aut phlegmonizantibus aut obdurascentibus.i. patientib⁹ apostema durū nihil minus illis.sed ⁊ aliquando magis nociua ⁊ valde: maxime omnia quoꝝ viscosa satis est farina elixa:nisi ex eo panis in clibano coquatur:sed si digeratur magnā habet virtutē frumentum si fit coctum:⁊ nutriens fortiter corpus : ⁊ robur maximū exhibens est vtentib⁹ipso.Fit similiter ex frumento amidum: de quo inuenies si legis amilon:necnō ex eo fit fermentū:qd scies si leges litteram fermentum. Auerois in suo colliget:panis grossus velocior ad digerendū q̄nis alijs plus nutrit.⁊ non est tāte siccitatis sicut grossus q̄uis ipse grossus cito digeratur.Et panis qui conficitur cum multa aqua est spongiosus.ꝫ azimus panis est grossus ⁊ viscosus:⁊ ideo nō est bonus.similiter ille qui nimis est fermentatus non ē bonus:quia transmutatur cito ad humores putridos ꝓpter calorē extraneū generatū in eo.

Heucbe.i.trifoliū qd oritur in paludibus:⁊ ē species andachoche.

Heufrichion .i.hypericon.

Hebagile.i.cardamomū minus.

Hebal .i.amilum.

Hebacul idem quod supra.

Hebelecen .i.amomum.

Hebeleon .i.grana paradisi.

Hebel .i.sauina.

Heberand .i.baccelauri.

Hecasibat .i.terbentina.

Hecalbron idem qd supra.

Heccato .i.atriplex.

Hecuropion hectropion.i.reuersio palpebre inferioris ad exteriora que fit a senectutis debilitate : aut paralysi.

Hec .i.mirrha.

Hedersen .i.vitis alba.

Hederagesen idem quod supra.

Hedem .i.poliū montanum

Hediosmū .i.menta.

Hediosmon idem quod supra.

Hedismata.i.stigmata ⁊ vnguenta odorifera.

Hedrumon .i.iuleb.

Hed .i.lignūaloes.

Hekasibat .i.terbentina.

Hekarium .i.marubium.

Hekabrido idem qd supra.

Helabes .i.semperuiua.

Helba .i.fenugrecum.
Helbalugne .i.cardamomũ min⁹
Helbaugne idem quod ſupra.
Helcakabotom .i.terbentina.
Helcalimbat idem quod ſupra.
Helgalimbat idem quod ſupra.
Helenum .i.enula.
Helenia idem quod ſupra.
Hele .i.viſcus.
Helemilin .i.galanga.
Helenelin idem qđ ſupra.
Helbedi .i.fex vini albi.
Helbebani ideſt grana que dicuntur ben.
Helbet .i.ſpecies rubi.
Helbelalu .i.aniſum.
Helterbutinum .i.terbentina.
Helicen.i.ſpecies ſalicis breuioris nature.
Heliſoydes.i.tunice quib⁹ vtunt̃ nerui teſticulorꝝ
Heliſme .i.arbor maſticis.
Helix.i.tertia ſpecies hedere.
Helyen .i.altiſſimus.
Heltiſ.i.planta cuius gũmi eſt aſſa fetida.
Heltirum halti .i.aſſa fetida.
Helutos .i.furunculus aĩal.
Heluſion .i.marubium.
Heluſlion idem quod ſupra.

Cap.351.

[Si] El ara.latine mel. Sera. li° aggre capitlo hel aucto. Hal. virtus eius eſt que calefacit ⁊ deſiccat in ſecundo gradu. vnde virtus eius ē que abſtergit qñ coquit̃ ⁊ maturat fit pauce acuitatis ⁊ pauce abſterſionis. ⁊ iedo adminiſtratur ad incarnandũ fiſtulas ⁊ vlcera ꝓfunda. Mel vͦ amarum eſt: ⁊ cõpoſitũ ex virtutibus diuerſis: ſicut ſi cõponeres mel cũ abſinthio. Et mel bonũ eſt qđ eſt dulce in quo eſt acuitas aliq̃ntula in guſtu: ⁊ hꝫ odorē bonũ: ⁊ color eius eſt vergens ad rubedieꝫ neqꝫ eſt nimis liquida: ⁊ qñ miſeris in eũ digituꝫ adheret digito: ⁊ venit cũ eo. virtus quidē mellis eſt abſterſiua aperitiua orificiorꝝ venaruꝫ: ⁊ reſoluit humiditates. ⁊ ideo qñ ponitur ĩ vlcerib⁹ fraudulentis ꝓfundis conuenit eis multũ. ⁊ qñ coquitur ⁊ ponit̃ ſuper ſciſſuras cutis conſolidat eas. ⁊ qñ coquitur cũ aneto humido ⁊ linitur cũ eo empetigo curat eam. ⁊ qñ miſcetur cũ ſale trito ⁊ diſtillatur in aurē ſedat tinnitũ auriũ. ⁊ ſi linit̃ cum eo caput occidit pediculos ⁊ lendines. ⁊ qñ indumentũ alicuius eſt breue nimis ſi ē ex lana: ⁊ vult ꝙ elonget̃ ſi irrogauerit illud cũ aqua: deinde liniatur cũ melle elongat̃. ⁊ mel abſtergit tenebroſitatē viſus qñ fit collyriũ cũ eo. xiiij. diebus continuis. ⁊ fiunt cũ eo gargariſmata: ⁊ conferunt apoſtematibus gutturis: ⁊ fauciũ ⁊ ſquinancie. ⁊ ſi liniunt̃ cũ eo gingiue puerorꝝ tpe ortus dētiũ eorũ facit eoſ facile naſci ⁊ ſine dolore. ⁊ ſi accipiat̃ vel bibatur ꝓuocat vrinas: ⁊ conuenit tuſſi: ⁊ qñ bibitur cũ oleo roſarꝝ conuenit morſibuſ venenoſis ⁊ illis qui potauerunt opiuꝫ. ⁊ qñ fit loboc cũ eo ⁊ bibitur conuenit illis q comederunt fungos mortiferos. ⁊ conuenit morſui canis rabidi. ⁊ qñ ſpuma ab eo nõ eſt ablata facit tuſſim ⁊ laxat ventrē quare neceſſe eſt vt nõ adminiſtretur ante q̃ꝫ auferatur ſpuma eius. Et melius quidē mel eſt veris deinde eſtatis. Mel vero hyemale eſt maluꝫ: quia eſt ſpiſſum groſſum: ⁊ nõ habet ſupradictas virtutes. ſed mel qđ eſt in ſyria eſt amari ſaporiſ: ⁊ hoc ideo quia apes illius regionis comedũt abſinthium. Et hoc tale eſt bonum ad abſtergendum empetiginē: ⁊ liuores qui apparent ĩ facie: ⁊ alias ſordes cutis que ab humoribus ſuperfluis generant̃ inuenitur quoddã mel in terra dadie beũchi: qui comederit illud incurrit inſaniē mentis cũ ſudore plurimo. exiſtimat̃ hec virtus ꝯtrahi flore reddidendi. i. oleandri. ⁊ ſi comedit poſt ipſum rutã ⁊ piſces ſalitos ⁊ bibat oximel conuenit ⁊ euadit. ſed oꝫ ꝙ comedat hec vice poſt vicē: deinde vomat. ⁊ hoc quidē mel eſt acutũ adeo ꝙ qñ odoratur ꝯmouet ſternutationē. Miſcetur aũt hoc mel cũ coſto: ⁊ lenitur empetigo: ⁊ curat eam. ⁊ miſcetur cũ ſale: ⁊ curat liuores ⁊ dolores qui fiunt a ꝑcuſſione. Hal. vij. ſim. phar. ca° de melle. Mel calefacit ⁊ ſiccat in ſecundo gradu. ē aũt ſimplicis vt eſt dicere maxime virtutis ⁊ cõplexionis: de abſterſiue nobis nominate conſuete exiſtens ſpecie pharmacorꝝ. coctũ aũt minus fit acre ⁊ abſterſiuũ: vnde ad conſolidationes eo vtũtur. ſi vero aliquod mel eſt amarꝝ ſicut qđ in ſardona palaꝫ eſt: quoniã mixte eſt virtutis: ac ſi aliquid admiſcetur abſinthij. Sed ſciendũ ꝙ pluręſ ſunt ſpecies mellis. ē vna ſpecies mellis quod eſt vſuale: quod diuerſificatur ſecundum differētias ſupradictas. Eſt alia ſpecies mellis quod vocatur mel athenienſe: qđ aſſertur ab athenis: ⁊ eſt mel veſparꝝ in locis ſubterraneis factuꝫ: ⁊ eſt idem qđ mel paſtinatũ vel granatũ: vt in alexandro. ⁊ vocatur mel paſtinatum illud quod eſt mel granoſum vt oribaſius. Eſt alia ſpecies mell' qđ vocat̃ mel acticũ. i. mel veſparuꝫ ſm quoſdam: ſed falſo quoniã Diaſ. capitulo de melle dicit: mel ſuccuſ ē roris celeſtis cuius genera ſunt duo. vnum quod cupiliones colligunt apeſ que ſunt oblonge. aliud quod ſub terra inuenitur vel acticum limaticum. Et etiam ibleon. ſed ibleon melius ex eo eſt bonũ quod eſt dulce odoratum ruffum ⁊ non valde liquidum: ⁊ cum miſeris digitum citius aſcendit. Sed ſciendum ꝙ mel actitum dicitur ab actica regiōe vt mel thimũ dicitur a regione thima. vnde regio actica eſt regio in qua abundant ipſe apes ⁊ ipſuꝫ mel: ſic ꝙ mercatores vtenteſ in regione actica aliquando emunt illud quod apportatur de alijs regionibus in regione actica: et illud quod apportatur de regione thima. vnde Plinius ĩquit mellis attici ſumma lauſ toto orbe eſtimatur: tranſlatum in actica. ſed thimũ magiſ laudatur: quare in aliquibus antiquis antidotis mel acticuꝫ mel thimenuꝫ exponitur. Eſt alia ſpecies mellis quod dicitur mel lubue vel alubue: ⁊ eſt aqua que accipit̃ cuꝫ incidit̃ cortex arboris lubue: ⁊ illud mel ē ſtorax liquida: vt appet ſi leges. l. lubue. Eſt alia ſpēs

mellis quod dicitur mel anacardinum: et est succositas que est in ipsis anacardis. Est alia spēs mellis qd̄ dicitur mel canne qd̄ fit de cannis dulcib⁹: et succ⁹ eaꝝ n̄ coagulat̄ ꝑpt̄ nimiā pinguedinē ei⁹

Auic. dicit prima fen quarti canonis ca.º de hora cibationis febricitantium: ꝙ mel canne est zucaꝝ. et hoc similiter inuenies si leges. l. zucaꝝ. Nam inuenies ꝙ est zucarū qd̄ ꝑpter sui pinguedinē nō induratur. hoc silr̄ vult Gal. vij. de sim. phar. dicens: zucarū quidē vocatū qd̄ ex media et felici arabia portatur. coagulat̄ quidē vt quidam aiunt cannis. est aūt et illud mellis species. minus aūt ex eo illud qd̄ a nobis dulce. virtute autē similis est ei inq̄stū abstergit: et siccat: et diaforat. et similiter mel canne quodā eo residuo zucari quādo decoquit̄: vel ipsemet succus. Est alia species mellis qd̄ dr̄ mel rubꝝ: et ē idē qd̄ supra. Est similiter alia species mellis qd̄ vocat̄ mel storacis: et ē illud m l lubue vt supra. et similiter aliud mel qd̄ vocat̄ mel acanū: et interpretat̄ mel sine fumo: et est mel cassiafistalatū: et est pulpa cassiefistule: et ē mel myrtinū qd̄ fit ex duabus partibus mellis: et vna succi myrti: vt apparet in antidotario Gal. minori in confectōe q̄ incipit ꝯfectio mellis myrti.

Hemaze ateregi. i. acetositas citri.

Hemadam. i. folia arboris vnde fit assa fetida.

Hemerassem. i. vitis alba. aliq dicūt ꝙ ē rhaphan⁹

Hemest	i. laurus.
Hemdelip	i. solatrum.
Hemdedris. i. serpens albus masculus.	
Hembams	i. cicer.
Hena	i. alcanna.
Hemia	idem quod supra.
Hanea	i. frumentum.

Cap. 352.

Hene albegi vel azad ara. vel alter margre. maratetos: latīe galbanū. Galbanū cal. est in tertio gradu hu. in primo. est gūmi cuiusdā plante similis ferule. virtutē habet attrahendi: dissoluendi: consumēdi: et leniendi: maturandi: et relaxandi.

Sera. li.º aggre. ca.º bene albegi auct. Dias. Galbanū est gūmi plante cuiusdam similis ferule in figura sua. et melius ex eo est illud qd̄ est mūdū similē olibano: aut armoniaco adherens manui: nō habens aliquid ligni nec seminis. eius plāta et lignū habent grauē odorē: et nō sunt nimis sicca. adulteratur cū resina pini que admiscet̄ cū fabis fractis et armoniaco.

Gal. viij. sim. phar. ca.º galbanū ſm translationē grecā. galbanū opos est ferularis plante mollitiue et diaforetice existens virtutis. et erit vtiq; in calefaciendo ex tertio gradu incipiente: vel in secundo complete: exsiccando vero ex secundo incipiente.

Dias. ca.º de galbano. Galbanū lachrymū est cuiusdam herbe similis ferule q̄ in nicomedio nascitur et syria: cuius est optimū qd̄ ē mundissimū et simile armoniaco: et thuri i colore hn̄s grana vt faba. Adulterat̄ aūt r̄sina et faba diuisa: et gutta armoniaci. Et idem Sera. auc. Dias. virtus est ei ca. ignea: epispactica: et diaforetica. cōtra asma frigidū detur. ℈. iij. cū ouo sorbili vel aq̄ ordei. Contra lithargiā ponatur sub carbonibus: et recipiat patiens fumū. contra suffocationē matricis idem fiat per embotū ponatur inferius. contra splenis duriciē ponat̄ in aceto per dies tres et noctes: et postmodū fiat decoctio: deinde coletur et colatura in mundo vase ponatur addita cera et oleo et picula: et fiat emplastrū superante galbano vel cerotū superante cera: vel vnguentū superāte oleo. sed meli⁹ si fiat emplastrū: ita ꝙ accedat ad cerotū. ad menstrua ꝑuocanda: et fetū mortuū: et secundinā educendā fiat nascale ex eo extincto in oleo. Ad apostemata maturandū et rūpendū supponatur. ad lumbricos occidendos dentur pillule ex galbano in tincte in melle.

Dias. Galbanū appositū naribus fumigio: et suppositū menstruis imperat. aborsum facit. aceto et nitro mixtū lētigines tollit. vt granū fabe glutitū tussim medetur. dispnoicis et asmaticis opitulatur. de alto cadentiū conquassationibus subuenit. cū vino et mirrha bibitū venenis occurrit. infātes in vtero mortuos acceptū excludit. impositū dolorē lateris mitigat. tortiōes spargit. epilepticis vtiliter adhibetur. citius sterica odori adhibitus curat. fumigio serpentes excludit. oleo mixtū et per unctū vim serpentū nō admittit. oleo spondiliuo mixtū et a serpētibus comestū hisdem infert necē dolorē dentiū impositū tollit. acceptū vel in capite virge cataplasmatū iter vrine prestitat. potionibus necesse miscetur. si cū amigdalis amaris et cū aqua aut cū succo rute aut micōio mixtū et eri usto aut felli additū. sed illud qd̄ ponitur in medicinis debet sic mundari: mitte illud in aqua ca. et cū se soluerit illud qd̄ residet vtile est: qd̄ vero supnatat inutile. vel sic melius mundabit: liga galbanū in lintheolo: et in vrceolo fictili suspēde: quē vrceolū in aqua buliente pone: quia cū calorē senserit per lintheolū liquescit: et sic liquatū confectōnibus et antidotis miscet̄.

Sera. auc. Dias. qn̄ fit nascale cū eo: aut suffumigatio ꝑuocat menstrua: et expellit fetum. et qn̄ fit emplastrū ex eo cū aceto et nitro aufert bothor lactea. et accipitur ex eo sicut granū fabe ad tussim asma et coartationē anhelitus: et ad attritiones lacertorū et qn̄ sumitur in potu sicut diximus expellit fetum mortuū. et si fiat cū eo emplastrū dolori lacertorū confert et furunculis. et quando odoratur excitat epilepticos. et mulieres patientes suffocationē matricis et opilationem in cerebro habentes. et quando fit fumigiū cū eo expellit animalia venēosa. et si inungatur quis cum eo preseruat ipsum a morsibus venenosorum. Et quando miscetur cū medicina que dicitur sanchidalion et oleo et appropinquat animalibus venenosis occidit ea. et apponit̄ denti doloroso aut corroso et cōfert. Et dixerūt qdā ꝙ quando presumitur in potu eius curat strāguriam. quando vis ipsum dare in potu dissolue ipsum cum amigdalis amaris aut cum aqua et vino aut cum melicrato.

Cap. 353.

Henne

Henne arab. grece cyprus: latine alchanna. & a quibusdam vocatur scotanũ incongrue. & est arbustu3 vnde fit oleũ cyprinũ: & est illud qd̄ de alchãna vt apparet per concordiã Auic. & Dias. i vtrisq3 capitulis puluere foliorũ vtimur. **Sera.** li° aggre. ca° henne. Henne. i. alchanna flos alchanne est similis floribus myrti: nisi quia est in racemis. & flos eius est albus declinans ad glaucedinẽ acuti odoris. Et idẽ auct. Dias. est arbustũ habens folia supra ramos suos similia foliis oliue: nisi quia sunt latiora & molliora & viridiora. h3 florẽ albũ similẽ vsnee boni odoris. semen nigrũ simile actis. & qd̄ de ipsa administrat' sunt folia & sũmitates eius. **Gal.** vij. sim. phar. cap° de cypro ſm translationẽ ara. Cypr' i. alchanna huius arboris folia & extremitates ad vtilitatẽ peruenerunt. substantia eius est composita ex acuta ca. cũ tẽpamento & substãtia terrea frigida sicca. & sapor eius est stipticus. & virtus ei' desiccat sine mordicatione. vnde virtus eius repercutit & dissoluit. Paulus ca° de alchanna. est fri. in primo: sic. in principio secundi. **Posse. Sera.** aucto. Dias. virtus foliorũ eius stiptica est. & ideo qñ masticant' curant alcolã. & infundit' decoctio eius super combustionẽ ignis. & qñ terimr & infundit' in aqua astaratios: & liniunt' inde capilli fiunt rubei & vnguenta que fiunt ex ea molliunt neruos. & facit in vulneribus illud qd̄ facit sanguis draconis **Gal.** ꝓhibet dilatationẽ pupille & combustionẽ ignis qñ coquit' in aqua ꝓijcit' aq̃ illa super locũ combustionis. & ipsa administrat' in medicinis herisipille. & conuenit vlceribus. s. alcole que fiunt in ore puerorũ.

Heraclia. i. ferraria nigra. Herasel. i. lactuca asini

Heraalbelem i. semperuiua.

Cap. 354.

Herbaturum

Herbaturum vel herbaturis ara. gre. peucedanũ: latine cauda porcina.

Sera. li° aggre. ca° herbatutis auct. Dias. ẽ planta habens folia similia plante tapsie. & h3 velut capillos adherentes ꝓpe radicem & stipites similes plante maratri. & h3 florem citrinũ. radix eius est deforis nigra: deintus alba grauis odoris grossa plena humiditate. Nascitur in montibus & vmbrosis locis & obumbrantibus arboribus. Radix quidẽ eius scindit' cũ cultello dũ est recens: & extrahit' humiditas que est ĩ ea: & ponit' in vmbra: quia virtus eius debilitatur a sole. & qñ colligitur humiditas accidit eis qui eam colligunt soda: & obscuritas visus nisi ponat' in narib' suis oleũ rosarũ: & fundat ex eo super caput suum qñ vo extracta fuerit hũiditas a radice illa p'ea ñ remanet ĩ eo aliqd̄ iuuamẽtũ. ex hic hũiditas etiã a stipite ei' sic extrahit' succ' radicis mandragore sed virtus eius est debilior virtute humiditatis q̃ extrahitur ex radice. nam virtus eius velociter resoluitur. Reperitur aũt gũmositas adherens radici similis olibano. & melior ex isto succo huius plante est ille qui defertur a terra que dicit' sardinia: & ex terra que dicit' sarmabachi: & est grauis odoris: & in colore suo est rubedo. & mordicat linguã qñ gustatur. & melior radix est noua nõ corrosa dura pungẽs odoris. **Gal.** viij. sim. phar. ca° de peucedano ſm translationẽ arabicam plurimũ qd̄ administratur ex hac planta ẽ radix ꝓprie: & administratur lachrymus & succ' ei' & omniũ virtus est vna: nisi quia lachrymus ẽ fortioris virtutis. & virtus eius est que calefacit calefactiõe forti: vñ resoluit subtiliat & incidit. **Posse. Sera.** auct. Dias. lachrymus eius mixtus oleo rosarũ et aceto capiti fomento adhibitus lithargicis & freneticis medetur. stomaticis & epilepticis plurimũ ꝓdest. dolorẽ capitis mitigat. sciaticis & contractis & paralyticis maximũ presidiũ est. omnes neruorũ causas cũ oleo & aceto punctus cõponet. ori matricis fumigio applicatus offocatiões stericas soluit. somnũ plurimũ dormientibus ꝓhibet. fumigatione sua domi serpentes excludit. oleo rosarũ admixtus dolorẽ auriũ tollit. iniectũ foramini dẽtis dolorẽ nõ admittit. tussientibus opitulat'. ouo sorbili additus & acceptus disnoicis & tortionib' prestat effectũ. ventrẽ lenit. splenẽ attenuat. dolorem stomachi cõpescit. dolorẽ vesice & renũ bibitus ꝓhibet. matrici salutaris est. prestando customatica radix ei' & elixatura ei' omnia similiter istis facẽ potest. fomẽto adhibita vulnera curat. Radix ei' sicca & ĩposita id facit. ossa fracta excludit. & vulneribus antiquis cicatrices ducit. cerotis necesse miscetur: similiter & malagmatibus tei manticis. Radix eligenda est odore suaui forti & nõ vetus. lachrymus eius confectionibus misceri põt: maxime si amigdalis amaris rute & aneto: & pani calido triticeo admixtus fuerit: & sic dari põt. Itẽ radix eius vulnera antiqua expurgat & incarnat: & incensã viperas & serpẽtes fugat. **Gal.** peucedanũ confert egritudinibus neruorũ que accidunt pectori & pulmoni ab humoribus grossis viscosis: que sumit' in potu cũ vino. & fit fumigium cũ eo: & attrahit odorãdo eger fumũ ei' & facit idẽ Et qñ ex eo ponit' in corrosionibus dentiũ sedat dolorẽ eorũ statim: qm̃ subtiliũ partiũ est. & curat dolorẽ splenis incidẽdo & subtiliando grossos humores. Radicis vero calefactio est minor: & desiccatio eius est fortis. ipsa nanq3 calefacit in principio tertij gradus. Et virtus eius est que abstergit & incarnat: & põt administrari in omnibus supradictis. Et qñ ponitur ex eo super os cuius corticẽ volumus expellere: expellit eũ cito & incarnat ip3 & cõuenit multũ vlcerib' fraudulẽtis malis qñ desiccat' terit' & puluerizat' ſ ea: eo ꝙ mundificat et replet carnem & consolidat.

Herba seriaca i. malua.

Herba gatte valriana mercorella: su idẽ: ꝓ q̃. l. su

Herba benedicta idem qd̄ supra.

Herba caricalis i. vua lupina.

Herba barba alguf i. helleborus.

Herba podagris .i.epithimũ.
Herba auris muris.i.auricula muris.
Herba pigmentaria .i.citraria.
Herba iudaica .i.herbum.
Herba catholica.i.mezereon vel alipiados.
Herba sancti Johãnis hypericon perforata scopa regia infaricon idem.
Herba vitri vitriola.i.paritaria.Sed sciendũ ꝙ herba vitri vel dr̃ q̃m abstergit vitrũ: ꝛ hec est paritaria.vl' q̃m est mã vitri:ꝛ sic est herba vnde fit vitrũ: pro qua.l.l.vitrum.
Herba iouis.i.semperuiua minor.
Herba venti maior.i.paritaria:sed herba vẽti minor est cõsolida minor:ꝛ est hñs spicã paruã i sũmitate eius sicut sticados arabicum.ꝛ differt in figura parum ab artetica.
Herba capillaris adiãtũ pollitricũ capillus veneris idẽ:q̃m oẽs iste herbe valent ad augmentũ capillorũ:ꝛ iõ quelibet ipsarũ vocatur capillaris. Et hoc ſm Dias.licet diuersificẽt ſm figuram.
Herba emphimerina.i.cenũnodia.
Herba venerea .i.iacorus.
Herba flaura planta leonis.i.trifoliũ maius.ꝛ est species andachuce.ꝛ a nobis vocatur herba maura.l.l.andachuca.
Herba sancti Petri .i.paralysis.
Herba guzen est quã scies si leges.l.guze.
Herba emina idem quod supra.
Herba fugee falso sic nominatur q̃m nõ est herba:sed quid est lege.l.darsisabam.
Herba tumusii idẽ qḋ supra.
Herba tetrahic .i.iudaica.
Herba egyptia .i.dipseus.
Herba fullonũ.i.saponaria que abstergit: ꝛ mundat fortiter vt sapo:ꝑ qua.l.l.borith.
Herba leporina .i.satyrion.
Herba sancte Marie.i.herba ad albedinẽ tendẽs rugosis folijs sicut herba que dr̃ flãmos:ꝛ ingreditur in vnguento martiaton qḋ ponit̃ in antidotario Gal.minori:medet̃ frigidis doloribus:ꝛ est ca.ꝛ sic.complexionis.

Cap.355.

HErba grassula est herba de qua inuenit̃ maior ꝛ minor. ꝛ minor est vermicularis:ꝑ qua.l.l.herbalẽ.Maior est herba hñs folia tenera ꝛ pinguia in quorũ supficie est borra. ꝛ valet ꝯ ignis arsuras succus eius curat ramicẽ puerorũ si accipiant̃ folia grassule ꝛ cime oliuarũ: ꝛ terant̃ subtil'r cum axungia porci recenti:ꝛ exprimat̃ ꝑ petiã : ꝛ buliat cũ modico vino albo:quibus admisceatur mastix ꝛ olibanum:ꝛ postea vngatur.
Herba adhil .i.eufragia.
Herba adhip idem qḋ supra.
Herba bulne .i.cardo benedictus
Herba vnguis leprosa .i.apiũ risus.
Herba maura .i.herba flaura.
Herba que oritur in lapidibus faciens labere pedes quid est.l.l.ayned.
Herba sacra.i.berbena. Herba lactis.i.vrtica.
Herba tornitij.i.lupinus. Herba luci.i.celidõia
Herba capillacea .i.thymus.
Herbabali .i.herba vsnen.
Herba nari idem qḋ supra.
Herba vsnen quid est.l.l.vsnen.
Herba iamena .i.costus.
Herba daneta .i.galea vel regalea.
Herba pisterea.i.columba:ꝑ qua.l.l.pistereon.
Herba baccara .i.asarus.
Herba benedicta .i.fu.
Herba canosola .i.polium.
Herba falies .i.flos sambuci.
Herba luminaria .i.ippuris.
Herba mellissa.i.citratria: ꝛ est bedarungie.
Herba naucasium.i.faba inuersa.
Herba stulta .i.portulaca.
Herba rapiens vitam. .i.mezereon.
Herba faciens viduas idem qḋ supra.
Herba puerilis quid est.l.l.biacynthus.
Herba fluminis .i.lenticula aque.
Herba scelerata .i.apium risus.
Herba polidragnus.i.netalim vel perithimũ.
Herba ferraria .i.verminata.
Herba lucernaria .i.flommos.
Herba rustica .i.rosa siluatica.
Herba marie .i.athanasia.
Herba herculis .i.herba iouis.
Herba vessicalis .i.alkekengi.
Herba basilica quid est.l.l.casi alkel.
Herba apostematũ .i.spargula.
Herba cancri .i.herisipilla.
Herba tremola .i.tormentilla.
Herba artetica quid est.l.l.artetica.
Herba luparia est cuius puluis interficit lupos:ꝛ vocatur aconitus.
Herba palysis est cui⁹ folia florẽ incipiũt tpe hyemis q̃ se extẽdũt in terra q̃i alba ꝛ crispa:vt alisfagus florem albũ profert .ca. est ꝛ sic.complexionis.ꝛ doloribus medetur. Cap.356.

HErba fetida est herba subtilib⁹ folijs silis herbe q̃ vocat̃ abrotanũ:plena semib⁹ siliantib⁹ semĩb⁹ lũbricorũ.sapor ei⁹ ṽgit ad amaritudinẽ nociuã grauis odoris.ꝛ sapor ei⁹ est amarus cũ aliq̃li salsedine ꝛ stipticitate pauca. ꝛ est calidĩor absinthio:ꝛ debilior abrotano.ꝛ ẽ mala stomacho.ꝛ claudit orificia vẽarũ mr̃icis: sic ꝙ cataplasmata ꝯ ventrẽ calida cõstringit sanguinẽ exeuntẽ post partum ꝛ tempore menstruandi.
Hercaricon.i.hypicon. Hermar.i.asinus.
Hereos est quedam passio amoris.
Herelaten .i.estiomenus.
Hermelũ.i.armel. Hermes.i.azer.

Cap.357.

HErmerocalles .i.plãta vt bulb⁹ ematic⁹ q mãducat̃. fruct⁹ ei⁹ ẽ sicut narciscus differens ab eo in flore tantum.
Dias. c⁹ hermerocalles.Hermerocalles aut cataleptem velut bulbus ematicus

folia hȝ ꝛ hastā similez lilio: in initio cū inceperit aperire flores lilij ostendit tres vel quatuor: ſȝ pꝰ ꝙ̄ floruerit viridē facit colorē bonū ꝛ odoratum. radix eius in magnitudine similis ē bulbo: ſȝ paulo maior. **Posse. Dias.** hec si bibita fuerit humorem sordidū matricis excludit. mēstruis imperat folia eius cataplasmatibus adhibita combustionibus medicantur.

Herpetica sunt que fastidium auferunt.

Heriza .i.rizi.
Herbilia .i.legumen.
Herbiron .i.chiri.
Herbilum .i.serpillum.
Hersistidos .i.hypoquistidos.
Hermic .i.xiloaloes silvester

Cap.358.

Hermic ē similis piperi: nisi q̄a appropinquat citrinitati: ꝛ est boni odoris similis xiloaloes: ꝛ affertur de regione sclauorū. cōplexio eius est equalis. confortat stomachū ꝛ digestionem.

Herpillū.i.serpillū: tñ aliqñ sumit̃ pro poligonia vt in alexandro de dolore capitis ex causa calida

Herouacte.i.verminata vel vermicularis.

Cap.359.

Harochalchai vel saxabrā arab. grece kamlela: vel senition: vel hirigōtis: latine senation vel apiū aque: vel nasturciū aq̄ticū siue cardamus agrestis. **Sera.** liꝰ aggre. caꝰ herochalchai est planta que nascitur in aquis. hȝ stipitē rectū: ꝛ ramos. ꝛ est tota planta pinguis. ꝛ hȝ folia similia folijs apij dicti hyposellinū: nisi quia sunt minora eis. ꝛ hȝ odorē bonū qñ masticatur. ꝛ est ca. ꝛ sic. ꝛ conuenit calefactis qñ rorat̃ super ipsam aqua frigida: aut aq̄ rosarū. Et quidā dicunt ꝙ est frig. ex eo quia non nocet habentibus sirsen. Et idem auc. Isaac habē arā est ca. in primo gradu: ꝛ sic. in secundo. Et idē auc. Gal. virtus eius est calefaciens. **Dias.** caꝰ senation. i. nasturciū aquaticuȝ nascitur in aqua fructicē habens pinguē: ꝛ ramos longos: ꝛ folia minuta similia hyposellino: nisi q̄a sunt minora eo: q̄ masticata odorē suauissimū hȝ.

Posse. Sera. auc. Isaac habē arā: semen eius stringit ventrē qui fluit ꝑpter caliditatē qñ bibitur ex eo aureus. i. cū aqua fri. aut succo citrinorū. ꝛ ipsum cōfortat mēbra. **Dias.** semen eius crudū ꝛ comestū calculos excludit. vrinā ꝓuocat. menstruis imperat. dysentericis ꝓdest. Caterbras sapiens huic ꝓhibet testimoniū dicens ꝙ coquinati in aqua soluunt. ꝛ cū carnibus spiritualia mundificat. fomentū ex aqua salsa ꝛ oleo decoctionis eius valet ad dolorē iliacū. stranguriā ꝛ dissuriā in vino decocti ꝛ cataplasmati ad idem valent: diuretica sunt.

Hermodactilus quid est.l.l. sturragen.
Herua .i.pentadactilus.

Herbū siue vt alij orobū: nascit̃ vt lenticula. fit etiā cuius aliud est pallidū: aliud subrufū: ꝛ aliud albū. Pli. herbū nascit̃ in plurimis locis in modū lenticule. aliud enim est pallidū: aliud rufū ꝛc. ꝛ ē legumen qd̄ vocatur pisum: pro quo.l.l. sersenie.

Hercul.i.locusta magni corpis qñ habet alas.
Hesa .i.thymus.
Hessa idem quod supra.
Hassamen idem qd̄ supra.
Hessendeg.i.arbor in qua nascitur serapium.
Hesbesse .i.macis.
Hesden .i.lignuzaloes.
Hessetha .i.tribulus.
Hesedeen .i.lignūaloes.
Hesnisi.i.tres quarte vnius.ʒ.
Hesisan .i.peucedanum.
Hesisaan idem qd̄ supra.
Hesum .i.abrotanum.
Hesublen .i.cymbalaria.
Hesufraes .i.cartafilago.
Hetigonon.i.scorpion. Nam scorpiones ꝑpter tactū radicis eius moriunt̃. ꝛ est species aconiti.
Hechigon idem qd̄ supra.
Hezam .i.litium.
Hezaze. idem quod supra.
Hezazebudal idem qd̄ supra.
Hezaron .i.vsnee.
Hezeiza .i.litium.
Hazerasien .i.vitis alba.
Hlenia .i.enula campana.
Hlembus .i.lapis lacteus.
Hlebron .i.cymbalaria.
Hiesirim.i.nomen aggregans penetrationē ꝛ sanationē conseruans almusargi. ꝛ faciens nasci id qd̄ pcedit de vuea tunica: dr̃ almusaragi. ꝛ quādo multa est dicitur muraysinati.
Hierob quid est.l.l.herob.
Hiera .i.herbena.
Hiontos quid est.l.l.iontos.
Hiosar .i.lassanum.
Hiobothor .i.blaccebisantia.
Hiusquiamus .i.simphoniata.
Hiucyprum .i.flos cypri.
Hiu .i.flos.
Hibur .i.sulfur.
Hiburis idem qd̄ supra.
Hibusar .i.melilotum.
Hicam .i.hictan.

Cap.360.

Hictan ara. gre. alkitran: latine vero oleū de scerbin. ꝛ ē pix liquida que ideomate nr̄o vocat̃ pecula. **Sera.** liꝰ ag. cꝰ hictā auc. Dias. hictā. i. alkitran: est oleuȝ qd̄ egredit̃ de scerbin. Et scerbin due sunt species. vna earū ē arbor magna: ꝛ est genus abietis. ꝛ est ex ea alkitrā habens fructū silez fructui cipressi: nisi q̄ est minor eo multū. ꝛ secūda est arbor spinosa hn̄s silitudinē cū arbore iuniperi. ꝛ magnitudo fructꝰ eius est sic magnitudo grani myrti. Meliꝰ aūt alkitrā

est illud qd est spissum clarum habens odorem fortem cum horribilitate: et qn intingitur in eo digit⁹ nō cito defluit ex digito ꝓpter suā spissitudinē: et quando stilla eius cadit in loco remanet collecta: et nō expanditur. Et idem auct. Gal. speciezū scerbin cōplexio est ca. et sic. i tertio gradu. sed olei qd extrahitur ex arbore sua substantia est subtilis: et virtus eius est ca. et sic. i quarto gradu: sed plus calefacit qȝ siccet. lignū scerbin nominat lignū mortuorum: quia conseruat corpora mortua a putrefactione. vnde virtus eius desiccat et custodit corpora mortuorum: et destruit qd est ibi de humiditate.

Posse. Sera. custodit corpora mortuorum: et oleum eius occidit pediculos et lendines et lumbricos et vermes qui sunt in auribus. Et qn cū eo fit nascale corrūpit fetum: et excludit mortuū. et quādo linitur virga in hora coitus destruit conceptuȝ. et ꝓpter hoc est ex verioribus medicinis et fortioribus ad ꝓhibendū impregnationē: adeo ꝙ accidit ei qui vtitur eo vt fiat omnino sterilis: etiaȝ quando distillatur ex eo in dentē corrosum sedat dolorē: et frāgit dētem: et aufert liuorem qui fit sub oculo Alkitran: et est illud qd est cōpositū ex eo qd colligitur ī lana quando super ipsum suspenditur et decoquitur. et subtili⁹ alkitrā et min⁹ acutū. et residuū qd remanet ē alkitrā: et ē illud qd est de eo spissuȝ et grossū et est sicut illud qd remanet ex spissitudine olei: et ideo alkitran ꝓpter sui grossiciē mordicat et aperit: et ꝓpter hoc alkitran curat apostemata: et ē pix liquida. Sed grani scerbin virtus est tēpata: adeo ꝙ pōt comedi: nisi quia facit sodā: et mordicat stomachū. Et idem auct. Dias. alkitran est qd corrodit et incidit corpora viuentiū: et conseruat corpora mortuorum. et si fiat feretrū ī quo reponatur corp⁹ defuncti ex ligno scerbin seruat corpus defūcti a putrefactione: et ꝓpter hoc nominant ipsum quidam vitā mortuorum. et alkitran adurit plātas et coria ꝓpter necessitatē sue caliditatis et desiccatōis: et abstergit maculas oculi. quando bibitur cū rob et sale pauco conuenit morsui serpentis. et quando linitur super elephantiam conuenit. et fit clystere cū eo et occidit lumbricos paruos. pro isto lege similiter cedras.

Hixus .i. viscus.
Hixurat .i. melilotum.
Hixurian .i. ceterac.
Hyalon. i. vitrū: inde epiala fe. ab epi qd est supra q̄ vitreus humor in exterioribus partibus corporis est in hac fe. vnde dr̄ epiale humor mutatus ī phlegma. et hialodo vitreū phlegma: inde epiala i. humor vitreus mutatus in phlegma.
Hyalen idem quod supra.
Hyalado .i. vitreū phlegma.
Hybirnadepicē .i. gigirnaria.
Hicolitis melano .i. hedera nigra.
Hidoris. i. cauda equina: et est herba.
Hydor .i. aqua.
Hyctos .i. pluuia.
Hynon. i. vinū: inde hynomes. i. cōfectio vini.

Hypericon perforata: herba sancti Johānis: scopa regia idem.
Hypomelides sunt quedam poma sorbis similia quibus caremus.
Hyponotica .i. soporifera.
Hypuris. i. cauda equina: et est herba.
Hyris quid est. l. l. iris illyriaca.
Hysurpede .i. faseolus.
Hysum .i. faseolus.
Hysum .i. euiscus.
Hyur .i. liquor vel humor
Hobas quid est. l. l. bolus.
Hohasin .i. pinpinella.
Hoafranoc .i. ceterac.
Hocot maghait .i. cotula fetida.
Hocbot maghait idem quod supra.

Cap. 361.

Hoc ara. grece morae: latine moracelsi. **Sera.** li⁹ aggre. ca⁹ hoc. virtus ei⁹ est que retinet ventrē: et qn desiccatur retinet ventrē retentiōe forti: et conuenit vlceribus intestinorum et fluxui: et oībus egritudinibus que fiunt ex fluxibus humorū et admiscentur postqȝ terūtur cū cibis sicut sumach: et qui vult ex eis sumere in potu pōtest cū aqua et vino. sed arboris eius virtus est composita ex virtute retentiua et relaxatiua: et plus qd est in cortice huius arboris est virtus laxatiua cū amaritudine pauca quousqȝ occidat ascarides: et sunt lumbrici cucurbitini: sed in folijs arboris et sūmitatibus est temperamentū mediū illarum duarum operationū sil. Et mora matura qn̄ inueniunt stomachū puruȝ si comeduntur ante cibū egrediuntur a stomacho cito: et p̄parare faciunt exitū aliorum ciborum. quādo vero comeduntur post cibū: vel in stomacho sunt humores cito accelerant ad corruptionē: et corruptio eorum est multū nociua. Sed acerba quando desiccantur sunt bona medicina et iuuatiua vlcerib⁹ intestinorum et fluxui antiquo. et mora quando descendunt ante qȝ corrūpantur nō inferunt nocumentū nisi de eis ante comestionē nimis sumatur. Et idē aucto. Gal. ex eis sunt matura et maturi saporis: et sapor eorum est dulcis stipticus. virtus eorum mollit vētrē: et nutrimentū paucū corpori prestant: et facile corrūpuntur. nō corrupta humectant penitus. infrigidāt aūt nō penitus nisi frigida sumantur. et paucissimū corpori dāt nutrimentū consile peponib⁹ nō tn̄ nocumentū aliqd adeo ipsis neqȝ malū stomacho vt in illis. Acetosa aūt ex eis et nō matura aliqui ipsa expurgantes ab arbore et exsiccātes reponunt medicinā futurā ipsis bonam ad dysenterie et diarie cronice curationē et egritudinū faucium: et stiptu cant ventrē. **Gal.** vij. sim. phar. ṡm translationē grecā ca⁹ morae. i. celsi fruct⁹ matur⁹ subducē vētrē: n̄ matur⁹ v̄o desiccat⁹ ꝯstipatiuū sufficiēter fit pharmacū. vn̄ ad dysēterias ꝯuenit dispōnes et ciliacas et alias q̄cūqȝ sīt fluxibiles. icidit autē et escis ꝑmiscetur sic fructus sammach. vel sigs voluerit ꝑ aquā vel vinū bibatur. ꝙ aūt succ⁹ maturorum ad distomatica. i. oris phar.

s

maca vtilis existat ppter coexistentē ei stipticitatē nemo ignorat. ꝛ ad alia etiā multa eoꝝ ſm partem quecunqꝫ moderata indigent stipticitate cōuenit. immutaturi vero fructus pontica acidaqꝫ participant virtute. ꝛ tota arbor in oībus eius partibus mixtā q̄ſdā virtutē videt̃ habere ex detentiua ꝛ purgatiua cōposita. preualet aūt in cortice q̄dē radicis purgatiua virtus cū quadā amaritudine. vñ amplos lumbricos interficit. in alijs vero p̄tibus detentiua. in folijs vero ꝛ pullulationib⁹ media vtraqꝫ ē cōplexio. **Auic.** li° 2° de moro. mori sīt due species. vna eaꝝ est alfirsedu qd̄ est dulce ꝛ currit secundū semitā fic⁹ ī maturatione: sꝫ est deterioris nutrimēti ꝛ minoris: et est sicciōris ꝛ magis destruens sanguinē ꝛ deterius stomacho: reliquas vō ficus dispōnes hꝫ: est tñ inferius ea. amaꝝ aūt qd̄ noīat̃ moruꝫ de sceni sit nūc illud de quo plurimū loq̄mur: qd̄ ḡ īmatuꝝ est cū exsiccat̃ stat loco sumach. dulce est calidū ꝛ hu. ꝛ acetosū: ꝛ de sceni est ad siccitatē decliue. ī ipso est stipticitas ꝛ infrigidatio. ꝛ succus mori ē stipticus: ꝛ ꝓprie qñ decoquit̃ in vase eneo: ꝛ prohibet fluxū materieꝝ ad mēbra. ꝛ qd̄ īmaturū est ꝓprie: ꝛ īmatuꝝ est sicut sumach: qñ coquunt̃ folia eius ꝛ folia vitis ꝛ folia ficus nigre cum aqua pluuie denigrat capillos. acetosum remouet apostemata oris ꝛ gutturis. Et folia eius sunt ultima ad squinantiā ꝛ p̄focationē. Qd̄ acetosū est cōfert vlceribus fraudulentis ipsius succus. Rob ei⁹ acetosum est cōferens bothor oris. ꝛ decoctio radicis eius mollificationi dentiū. ꝛ collutō oris ex succo folioꝝ acetosi. ꝛ decoctio radicis eius est bona dēti doloroso. Moꝝ malū est stomacho: corrūpit̃ ꝓprie in eo alfirsedu: ꝛ qñ nō corrūpit̃ alfirsedu in stomacho velociter nō nocet. ꝛ oꝫ quidē vt comedant̃ oēs species eius ante cibū: ꝛ recipiant̃ in stomacho in quo nō sit corruptio. illud vō de sceni ñ nocet stomacho cholerico: ꝛ nō est in ipō ō mala cōuenientia stomacho qd̄ est in alfirsedu q̄uis sit in eo malicia: ꝛ nō est nausea in ipso. Et nutrimentū eius est paruū: ꝛ facit appetitū cibi: ꝛ facit ipsuꝫ lubricū: ꝛ extrahit ipꝫ velociter: ꝛ oīo descēsus ei⁹ de facto fit velociter: sꝫ eius descensus ex intestinis est tardus. Moꝝ qd̄ sallitū est ꝛ exsiccatū retinet ventrē vehementer. ꝛ cōuenit dysenterie. ꝛ lachryma quidē mori soluit. ꝛ in cortice ei⁹ sūt mundificatio ꝛ solutio. ꝛ solutio eius est plurima. ꝛ in moro quideꝫ dulci est velocitas descensionis: aut propter suam humiditatē: aut ꝓpter acredineꝫ ei admixtā. Inquit Archigenes: est tarde egressiōis ꝛ est ꝓuocatiuū. existimo aūt acetosum esse: ꝛ cuꝫ hoc ꝙ est in ipso de natura solutiua ꝓhibet q̄nq̄ solutionē antiquā: ꝛ vlcera intestinoꝝ: ꝛ ꝓprie qd̄ exsiccatū est. ꝛ omnib⁹ quidē specieb⁹ mori est ꝓuocatio vrine: ꝛ moꝝ ō sceni q̄uis velociter a stomacho egrediat̃: ipꝫ tñ est in intestinis tardū. cortex arboris mori est tyriaca iusquiami. ꝛ qñ bibit̃ de succo folioꝝ eius. ℥. i. ꝛ semis conuenit morsui rutele: ꝛ lenit nāꝫ lubricitate sua ꝛ inflatiōe sua.

Dodo . . . . . . i. lignūaloes.

Dodon . . . . . . idem quod supra.

Dod . . . . . . idem quod supra.

Cap. 367.

Obas

ara. gre. cal cos: latie es. **Ser.** li° aggre. ca° bohas. faciunt ex ere vasa ad comedendū ꝛ bibenduꝫ: ꝛ nocet eis multū: ꝛ maxime illis qui assueuerūt hoc diu Nā parati sunt tales incurrē elephantiā: ꝛ cācrū ꝛ dolorē epatis ꝛ splenis: ꝛ maliciā complexionis maxime comedentes in eis res acres: ꝛ bibentes ī illis vina dulcia: ꝛ qñ comedunt cibū q̄ stetit ī eis die vna ꝛ nocte ꝛ est peius multū. ꝛ qñ ponit̃ vas eneū sup pisces assatos calidos fiunt venenū mortiferꝫ. sꝫ qd̄ adurit̃ ex ere qd̄daꝫ adurit̃ cū sulfure ꝛ sale ꝛ alumine cū his oīb⁹: aut cū aliq̄b⁹ eoꝝ: similiter artificial'r colat̃ ꝛ fit auricalcū: vt appareꝫ si leges **Dias.** cap° de es. es vstum qd̄ alij cadimia. calcucecaumenon siue calcoscaumenon vocant fit in hunc modū: claui erei vel lamina eris ponūt̃ ordinate in olla terrea cruda: deiñ puluerizat̃ sup eos sulfur qd̄ ñ tetigit aq̄ ꝛ salis q̄titas: postq̄ vtrūq̄ tritū fuerit ita ꝙ vnū solariū fiat de clauis ꝛ aliō de puluere salis ꝛ sulfuris: ꝛ iteꝝ aliud ex clauis: ꝛ aliud ex puluē: ꝛ sic fiat quousq̄ plena fuerit olla: postea coopit̃ orificiū olle cū argilla: ꝛ ponit̃ ī fornace figuli: ꝛ dimittit̃ ibi donec olla coquat̃: deiñ extrahit̃. ꝛ sūt qui dā q̄ nō ponūt nisi es solū: neq̄ istud pōt aduri nisi in plurib⁹ dieb⁹. Et ꝓpter hoc ponūt ipꝫ totiēs in fornace donec adurit̃. Quidaꝫ vō sunt q̄ admiscent sulfur ꝛ alumen simul: ꝛ terūt cū aceto forti: ꝛ sic ex his liniūt clauos seu laminas ꝛ ponūt ī olla: ꝛ faciūt sicut diximus. Et meli⁹ es vstuꝫ est qd̄ defert̃ ex īsula cypri. lauat̃ es vstū vt tucia. Et idē auc. Gal. eris vsti sapor est stipticus: ꝛ virtus ei⁹ ē acuta. ꝛ scoria eris ꝛ stercus eris ē res q̄ aggregat̃ in aggregationib⁹ ptiū eris: ꝛ qñ cōflat̃ ꝛ rorat̃ supra ipꝫ aq̄ vt coaguletur. coadunant̃ nāq̄ ptes eris ꝛ fit aq̄ illa rubea: ꝛ tunc est ibi flos natans sup es sil'is sali. Et idē Dias. melior ex eo ē ille q̄ cito frāgit̃ dū terit̃: ꝛ est multū siccus: ꝛ est ī figura sua similis gegers: ꝛ est minor eo in granis suis: ꝛ ē mlt̃ū grauis. ꝛ melius in claritate nō hñs aliq̄d de limatura eris ad mixtu cū aq̄ ꝛc. **Sera.** flos eris fit in hūc modū: qñ liq̄scit es in locis metalloꝝ ꝛ extrahitur inde cadimia: ꝛ est in locis aliq̄ntulū terre incense de subtus in fundo ꝛ purificat̃ es: ꝛ dimittit̃ currē in loco vbi colat̃: tunc illi qui purificant illū ꝓijciunt super ipꝫ aquā dulcē donec coaguletur: ꝛ faciunt hoc donec infrigidetur cuꝫ aqua clara. ꝛ ex hoc ḡ qd̄ accidit ei ex aggregatione partiū eius inuicē fit hec substantia et flos eris: ꝛ est stipticus: diminuit carnē si supaspgat̃. ꝛ r̄soluit apostemata. ꝛ abstergit visū cū mordicatione multa. ꝛ qñ sumit̃ in potu ex eo. iiij. onolosach laxat chimū grossuꝫ ꝛ dissoluit: ꝛ destruit carnē superfluā in ano ꝛ naribus: ꝛ laxat vētrē. ī speluncis vero in quib⁹ es fodit̃ inuenit̃ es vstuꝫ nigrū: ꝛ est cypri: ꝛ est melius ꝛ grossius: ꝛ noīant

ipsum astras. Et fit bactitura eris alba: τ est subtilis et debilis virtutis. τ nos nō habemus hanc speciē bactiture ꝑ bona: ſʒ eligimus illā que est clara grossa in cui⁹ colore est rubedo: τ qñ rorat' super ipʒ acetū fit ʒiniar. τ ipsa quidē est stiptica subtiliat τ prohibet vlcera. Eris vsti virtus est stiptica τ exarantica leptūtica castaltica vulnera ducit ad se τ purgat: supflue. carnes vulneribus crescere non pmittit. τ polippū corrodit. pascentia vulnera abstinet. cū mulsa bibitū vomitū abstiet: aut cū melle ut electuariū idem faciet. pōdere etiā suo fluorē ventris τ vrinā mouet potui datū. Est aūt in vtute sil'e acacie: ſʒ tñ fortius: siccat enim τ redarguit τ detergit. Est aūt es vstū bonū rufū: qd cū fricaueris cinabari facit colorē. nigrū aūt inutile est et nimis combustum: sed erugo eris τ erugo vermiculosa quid est. i. i. eris erugo.

Dolabe .i. bedeguar.
Dolare idem qd supra.
Dolastium .i. centonica.
Dole .i. fenugrecum.
Dolbe idem quod supra.
Doldean .i. thamariscus.
Doloxidera .i. spatula fetida.
Dolosan .i. cyperus.
Dolofragia .i. cannauaria.
Dolus iamenum .i. atriplex.
Dolus iudaicū. i. barba hircina. quidaʒ dicunt ꝙ est altea: sed prima melior.
Dolus benedictū .i. portulaca.
Domogenium. i. eiusdem nature.
Domotes. i. motus equalis: τ sic vocat' vna ex speciebus fe. sanguinis que equaliter mouet' semper
Domorusia est quedā confectio sic vocata in antidotario Gal. minori.

Cap. 363.

h Dorach ara. latine calx. Sera. li. ag gre. ca. horach auc. Dias. est de ea que fit ex cōchylijs marinis: τ quedā fit ex lapide: τ quedā fit ex marmore qñ cōburit' in igne donec fiat albū: τ intus τ extra fit calx. sed melior omnib⁹ ē illa que fit ex marmore. Et idē auc. Gal. calx aduerit' adustione forti donec faciat escarā durā adustā. sed illa que est viua postq̄ꝫ extinguit' facit adustionē cū est nouiter extincta: sed p⁹ tres vel duos dies minuit' virtus ei⁹: τ qñ abluit' cessat hec opatio ab ea: τ mordicatio ei⁹ remanet in aqua: τ calx fit desiccatiua sine mordicatione: τ qñ lauat' multū nō hʒ mordicationē oīo. Et calx est ex specieb⁹ cineris: τ subtilior q̄ꝫ cinis lignoꝝ: τ hoc accidit ꝑpter nimietatē ignis que est necessaria adustiōi lapidis plus q̄ꝫ lignoꝝ anq̄ꝫ fiat cinis. τ est in ea ps ignea in q̄ntitate multa: ſʒ qñ lauat' plurics fit sine mordicatione: τ si lauat' cū aqua marina deuenit qd resoluit resolutione forti. Et virtus calcis est inflatiua: mordicatiua: adustiua: cauterizatiua: sed si miscet' cū axungia aut oleo fit maturatiua. τ oportet ꝙ sit noua viua quā nō tetigit aq̄: τ est fortior q̄ꝫ illa quā tetigit. Pau. ca. de arsenico. fit ex calce τ arsenico psillotrū ad pilos remouendū: vt appʒ si leges lr̄aʒ harnech. Bulcasim Eben Aben azarin li. g vocat' seruitor: fit calx i partib⁹ nr̄is plurimū ex lapidib⁹ notis in mineris eoꝝ. Et sūt ex hominib⁹ qui faciunt eaʒ ex petra marmoris albi: et fit ex corticibus ouoꝝ: τ p⁹ illā melior ē que fit ex marmore. Sed modus faciendi calcem ex corticibus ouorum est quod accipiatur de corticibus ouorum q̄ntitas τ ponatur in olla noua: τ ponat' in fornace figuli: deinde detege illā: τ si videris ꝙ sit sicut calx bene est: si nō remitte iteꝝ in fornace: et tā diu sic facies ꝙ fiant albe ad modū calcis albissime: τ si furnus figuli nō tpatus fuerit accendas ignē sub eis: τ sufla cū folle donec fiant sicut dixi Et p hunc modū oʒ ꝙ fiat ex marmore et lapidibus alijs: qñ intentio nō est nisi vt incendāt' τ adurant' donec fiat calx τ fiat alba. Modus abluēdi calcē que necessaria est cōbusturis: accipe de calce viua id qd est de ea albū τ mūdū: τ tere τ cribra: τ pone in papside munda: τ ꝓijce sup eā de aqua dulci q̄ntitatē qua coopiat': τ dimitte p horā: τ p⁹ misce: τ dimitte donec descendat ad fundū vasis: τ ꝓijce aquā: τ fac ita. vij. vicib⁹ vel. x. τ p⁹ hoc ꝓijce aquā desup: τ repone: q: cōuenit ad alcharami τ vesicis τ combustionibus ignis dissoluta ī aqua vel oleo rosarum.

Doremos .i. cefalio.
Doresinon. i. malicia anhelitus cū sonitu gutturis
Dordilescen. i. xilobalsamū. Dormeos. i. aprific⁹.
Dorodoꝝ. i. orobū. Dorozuc. i. ligricia.
Dorf .i. nasturcium.
Dosamatis .i. q̄rta pars libre.
Dosmatis idem quod supra.

Cap. 364.

h Dosta ara. gre. τ latine costus. Ser. lib. ag. c⁹ hosta. Dosta siue hostos. i. costus ex eo ē ex terris arabū: τ est albus leuis boni odoris. Et ex eo g est ex terris idie: τ est grossus niger leuis sicut ferula. τ est ex eo species tertia que ex terris syrie est: cuius color est sicut color ligni bussi: cui⁹ odor est stipticus. Melior aūt oībus est arabicus: τ post ipsum indus: τ post eū est syr⁹. τ melior ex arabico est nouus plenus durus cū soliditate: τ siccus pforatus mordicans linguā cū stipticitate τ aliquali amaritudine. Adulterat' aūt cuʒ radice enule sicca qñ admiscet': τ maxime enule q̄ est ex terris que dicunt' cunabarta: sed cognitō eius est facilis. nā enula nō mordicat linguā sicut costus: nec odor eius est adeo fortis exuberans sicut odor costi. Gal. vij. sim. phar. cap. de costo. sapor eius est amarus parꝫ multū fortis acutus. Et virtus ei⁹ est ca. caliditate mlta quousq̄ vlceret. veꝝ in eo est humiditas supflua inflatiua. Dias. ca. costus. Costus vtilis ē arabicus. Est aūt eligendus alb⁹ leuis cū odore plurimo. secundus est indicus qui grossior est τ niger τ leuis vt ferula. terti⁹ est syriacus pondere grauis: τ coloris buxei cū odore stiptico: vtilis est τ recens albus τ plenus: τ ex toto

durus ꝛ siccus sine aliquali ptussura cũ stiptico ꝛ mordaci sapore. hꝫ quidē aliquā amaritudinem ꝛ ꝛ plus acredinē: ca. participans qualitate vt extra hat. Paulus caº de costo. Costus est ca. ꝛ sic. complexionis in tertio gradu. **Auic.** libro secundo caº de costo. Costi species sūt tres vna eaꝝ est arabica: ꝛ est albus leuis ꝛ aromaticꝰ ꝛ secunda est inda qui est niger leuis: ꝛ ille amarꝰ est. ꝛ tertia species grauis odoris: qui noīatur gariofilatus. Bonus aūt costus falsificatur cū radicibus enule duris: ꝛ ppterea nō mordicat linguā neqꝫ hꝫ odorē fortē. Melior est ille qui est albꝰ recens plenus nō corrosus neqꝫ fetidi odoris neque mordicans vel ledens linguā: deinde indus niger leuis: ꝛ niger asemius. ꝛ melior est marinus subtiles hñs cortices. Est cali. in tertio: sic. in 2º in ipso ē qualitas amara ꝛ acris valde: ꝛ caliditas: ꝛ acredo adeo ꝙ ipse vlceret. **Posse. Sera.** auc. Gal. Costꝰ conuenit rigoribus fe. qñ linitur cū eo ꝛ oleo corpus. ꝛ conuenit sciatice: ꝛ paralyticis: ꝛ omnibꝰ in quibus calefacere oꝫ aliquā corporis particulā: vel d pfundo ad superficieꝫ attrahere aliquē humorē. ppter eandā aūt cām ꝛ puocat menstrua ꝛ vrinā ꝛ cōfert ad ꝯtritionē lacertoꝝ: ꝛ ad dolorē lateris ꝛ interficit ascarides ppter amaritudinē. Et quādo linit cū aqua ꝛ melle super empetiginē mundificat eā. ꝛ adiuuat ad libidinē: qm̄ est in eo de humiditate inflatiua ꝛ ventosa qñ sumitur ī potu cū vino. **Dias.** costus cū oleo tritus: ꝛ corpori pūunctus cū rebus stipticis subueit. Si aūt ante accessionē sic vngatur rigorē in periodica fe. ꝛ q̄rtanā amputat. ac etiā paralyticis ꝛ sciaticis: vel quibus aliqd mēbrū calefieri opus ē vnctus extrahet humoreꝫ de pfundo. in potione vero quia virtus est ei calida diuretica menstrua puocat. pessarijs adiunctus idē dolorē matricis mitigat. morsibus venenatis bibitus. ʒ. ij. opitulat. cū vino ꝛ absinthio dolorē stomachi: ꝛ inflationeꝫ: ꝛ tota eiꝰ vicia cōpescit. ventrē stimulat. cū vino datus lumbricos latos depōit. cū aqua potatus oleo mixtus ꝛ fricationi adhibitus torpente frigore calefacit eadē vnctiōe. ꝛ paralyticos curat. rheumata: ꝛ spasmata: ꝛ dolorē lateꝝ sanat. cū aqua mulsa tritus ad efialas facit. melli mixtus maculas in facie natas detergit. malagmatibus ꝛ antidotis necesse miscet. Adulteratur aūt cōmixtus cū enule maioribus radicibus: sed facile intelligitur cū nec odorē costi habeat nec saporē mordacē. Nam costus vires hꝫ acres stringentes ꝛ calefacientes.

Auic. cōuenit omni mebro qd indiget calefactione: ꝛ vt ex eo extrahat humor ex profundo abstergit pannuꝫ cutis linitus cū aq̄ ꝛ melle: in ipso est vlceratio. ꝛ ille qui est amarus exsiccat vlcera humida. ꝛ ꝯuenit mollificatōi neruoꝝ: ꝛ attritioni lacertorū. ꝛ est bonus sciatice. et emplastrū ex eo cōuenit lithargie. ꝛ cōuenit doloribus pectoris. ꝛ puocat menstrua bibitus ꝛ suffumigatus in traiectorio. ꝛ interficit fetuꝫ. ꝛ puocat vrinam. ꝛ extrahit ascarides ꝛ vermes. ꝛ dat vires ad coitū. ꝛ ipse supponitur ad dolores matricis: ꝛ cōuenit dolori matricis fri. bibitus: ꝛ sedendo ī decoctione eius: ꝛ mouet naturā qñ bibitur cū vino. ꝛ ipse nō dat vires ad coitū nisi ppter humiditatē superfluā inflatiuā que est in ipso. ꝛ cōuenit rigori linitus cū oleo. ꝛ conuenit morsibus omnibus. s. morsui vipere ꝛ alijs morsibus qñ bibit cuꝫ vino aut absinthio. loco eius ponitur pyretri medietas ponderis ipsius.

Doloconati	.i. isopus.
Dolocodon	.i. rosa agrestis.
Dolocodonom	.i. ceterac.
Duagei	.i. acorus.
Duabron	.i. rosa asinorum.
Duagere	.i. vsnee.
Duegri	.i. calamꝰ aromaticꝰ

Dueg. i. acorus. quidam dicunt ꝙ est calamꝰ aromaticus: sed prima melior.

Dui. i. flos examinis: ꝛ est sambach.

Duimene	.i. amomum.
Duimesach	.i. polium.

Cap. 365.

Uiure vel varikflatuꝫ: vel sarich ara. gre. ignidalis acalifex: latine vero vrtica **Sera.** liº aggre. auc. Di as. caº huiure. sūt eius due species. vna eaꝝ ē asperior ꝛ nigrior habens folia latiora: ꝛ hꝫ semen simile semini canabis nisi qd est minus eo. alia vero hꝫ minora folia ꝛ nō hꝫ folia aspera sicut prima. Idē auc. Gal. sꝫ a vtriusqꝫ est subtilissima: ꝛ ppter hanc subtilitateꝫ mordicat qd inuenit in mēbris postq̄ȝ nō hꝫ de caliditate tantū ꝙ faciat hoc: ꝛ calefaciunt calefactōne nō multa: ꝛ desiccant desiccatione sine mordicatione. ꝛ est ca. ꝛ sic. in tertio gradu. merito qdeꝫ igitur vt alimento nullus vtatur sine eo ꝙ maxima capiatur fame. vtilis aūt est vt medicīa subductiua ventris. **Gal.** liº de cibis caº de vrtica. Et idē vi. sim. phar. eodeꝫ caº acalifex sine vrtica. huius etiaꝫ herbe tam fructus q̄ȝ folia ipsa maxime admittant ad opus medicine: diaforetice ē virtutis vt pustulas ꝛ parotidas sanet. habet aūt ꝛ ventositatis aliquid: quapropter impetꝰ libidinis excitat: ꝛ maxime qñ cū sapa bibit semē eius. Qd aūt nō vehementer calefacit: fit satis aūt subtiliū partiū sic educens grossoꝝ humoꝝ ꝛ viscosoꝝ qui ī thorace ꝛ pulmone testat: ꝛ ī hoc ꝙ patiunt particule corporis quas cōtingit. Illa vero ventositas cuius participare dicit nascitur dū ipsa digeritur. Nō enim est actu ventosa: sꝫ potentia vētrē laxat, moderate: ꝛ hoc solūmodo ꝙ mūdificat ꝛ cōmouet nō eo ꝙ purget. mordicat eniꝫ subtilitate partium: nō tñ adeo caliditatis participat vt iam mordicet. **Dias.** caº acalifex siue ignida: et est vrtica: eius altera ē maior: altera minor: que et vsualis est ꝛ simplex cum tenui semine ac folijs nimis asperis. altera agrestis cū densioribus atqꝫ latioribus ꝛ folijs nigrioribꝰ. **Auic.** liº 2º caº de vrtica. color seminis eius est similis semini porri: sed tñ est minꝰ

⁊ subtilius: ⁊ nõ est in eius lõgitudine: ⁊ mordicat qđ ei obuiat: ita ꝙ etiã ĩtestina. vrtica ⁊ semen ei⁹ sunt ca. in principio tertij: ⁊ sic. in secundo: sꝫ semẽ est minoris siccitatis ꝙ̃ ipsa. Est attractiua: vlcera tiua: resolutiua: cũ virtute adustiua. Et sunt qdaꝫ qui dicunt calefactionẽ eius nõ esse fortẽ. ⁊ in ipa quidẽ est virt⁹ apitiua: ⁊ ĩ ipso est abstersio fortis.

Posse. Dias. cataplasmatib⁹ imposita corporis fricatione atqꝫ rubore dolorẽ atqꝫ pruritũ facit. deniqꝫ re corporatiue virtutis sunt silr linosis atqꝫ silib⁹ duricieb⁹. medet etiã eis qui ab aĩalib⁹ venenatis fuerunt vexati. Itẽ cocta atqꝫ cõtrita emollit ventreꝫ semen aũt eius ventrẽ mouet. folia ⁊ semen diaforetica sunt ⁊ leptomera abundanter sine calefactione nimia. sanãt stigmata ⁊ ciraculas: ⁊ ragades. ⁊ ex thorace ⁊ pulmõe educit humores pingues ⁊ gluct nosos. hꝫ aũt aliqđ in se vẽtositatis ad luxuriã ꝓmouendã ⁊ excitandã libidinẽ: maxime quãdo cũ sapa bibitur. Alcalifex calefactoria est q̃ potata cũ vino regiũ morbũ emendat. semen eius in antidotis missum cholericis ꝓdest. Itẽ tritũ cum cũ melle: ⁊ in modũ electuarij datũ tussim veterẽ ex frigore conceptã emendat. ex calore suo omnes tumores dissoluit.

Sera. auc. Gal. vrtus ẽ q̃ resoluit resoluit resolutione multa: et est cũ hoc ei virtus inflatiua: ⁊ ꝓpter hanc causaꝫ mouet coitũ: ⁊ delet exituras: ⁊ apostemata que fiunt post aures. ⁊ facit exsiccari humores viscosos a pectore ⁊ pulmone qñ bibit. ⁊ curat vlcera corrosiua: ⁊ omne cui conuenit exsiccatio. ⁊ qñ bibit de semine eius cũ rob excitat appetitũ coit⁹. ⁊ soluit vẽtrẽ solutione tẽpata: ꝓpterea qꝫ abstergit ⁊ cõmouet. ⁊ folia ambaꝝ specieꝝ qñ terũt cũ sale: ⁊ fit inde emplastrũ curat morsum canis: ⁊ vlcera fraudulẽta ⁊ carnosa: ⁊ vlcera sordida: ⁊ tortiones neruoꝝ: ⁊ exituras: et apostemata que fiũt post aures. Et fit cũ eis cerotũ cũ cera ad duriciẽ splenis. ⁊ qñ terunt ex folijs eius ⁊ ponunt in naribus abscindit fluxũ sanguinis. ⁊ qñ teritur ex eis ⁊ cõficit cũ mirrha: ⁊ fit inde nascale ꝓuocat mẽstrua. ⁊ ponunt folia eius sup matricẽ egressaꝫ et eam reuocat intus. ⁊ semen eius qñ bibit cũ rob excitat appetitũ coitus: ⁊ apit orificiũ matricis. et terit ⁊ cõficitur cũ melle ⁊ comedit: ⁊ cõuenit asmati que nõ sinit hominẽ iacere: ⁊ pleuresi. ⁊ expellit supfluitates a pectore. Et decoctio foliorum eius qñ coquit cũ pauco mirrhe ꝓuocat mẽstrua Et qñ folia ipa coquunt cũ limacijs molliunt ventrẽ: ⁊ ꝓuocant vrinã. Et qñ folia ipsa coquunt cũ ordeo expellunt supfluitates a pectore. ⁊ qñ fiunt gargarismata cũ succis ei⁹ curat apostemata vuule. Et idẽ auct. Rasis: oleũ vrticis est magis laxatiuũ ꝙ̃ oleũ cartami. s. qñ tu ꝯpas vĩutẽ laxatiuã vrtice vĩuti laxatiue cartami. Et idẽ auct. Aben mesuey: mouet coitũ qñ comedit cuꝫ cepis ⁊ vitellis ouoꝝ. ⁊ qñ terit semen eius ⁊ ponit sup cancrum cõuenit. ⁊ de ꝓprietate eius est qđ laxat phlegma viscosum. ⁊ qñ excoriat semen vrtice ⁊ terit: ⁊ misceatur cũ melle ⁊ sumit laxat cuꝫ fortitudine. ⁊ oꝫ tñ ꝙ nõ tangat linguã ⁊ caput meri ne adurat ea. Et dosis est a. xx. granis vsqꝫ ad. xxx. Et idẽ auct. Isaac soluit humorẽ viscosum: ⁊ ꝓuocat vrinã. et cõuenit dolori renũ: ⁊ iuuat coitũ: ⁊ maxime si comedat cũ cepis ⁊ vitellis ouoꝝ. ⁊ qñ bibit cũ semine cannabi cõuenit spleni ⁊ dolori lateris.

Auic. emplastrũ eius cũ rhaphano disrumpit dubellet ⁊ cõuenit duricieb⁹. ⁊ cõuenit semen eius cancro in emplastro. ⁊ silr ci⁹ cinis cũ sale cõuenit vlceribus que accidunt a morsura canis: ⁊ vlceribus malignis: ⁊ cancro. Emplastrũ ex eo cũ sale cõuenit torsioni neruoꝝ. ⁊ folia eius cõtrita abscindunt fluxũ sanguinis ex narib⁹ ⁊ semen eius cõuenit stricture nariũ: ⁊ apit opilationes colatorij fortiter. ⁊ ex semine eius factũ emplastrũ fit dentiũ eradicatio facilis. Et ex eo emplastrũ cõuenit apostematibus que sunt p⁹ aures ⁊ est abstersiuũ qñ bibit cũ aqua ordei: ⁊ mundificat pectus. ⁊ cũ decoquunt folia eius in aqua ordei educunt humores grossos qui sunt in pectore eius. semen est fortius: ⁊ ipꝫ remouet asma: ⁊ frigidã pleuresim. excitat coitũ pcipue semen eius cuꝫ vino: ⁊ apit orificiũ matricis qñ matrix recipit spma: ⁊ silr si comedat cũ cepis ⁊ ouis. ⁊ qñ supponitur cũ mirrha ꝓuocat menstrua: ⁊ apit matricẽ ⁊ silr si bibat decoctio eius cũ mirrha. ⁊ folia ei⁹ recentia reducũt matricẽ exeuntẽ loco emplastri posita. ⁊ soluendo educit phlegma: ⁊ humorẽ crudũ sua abstersione nõ cuꝫ virtute solutiua que sit in ipsa. Et oleũ eius plus soluit phlegma ꝙ̃ oleuꝫ cartami. ⁊ decoctio folioꝝ eius cũ obstractis lenit ventrem. Et si vis vt ipa facilius soluat: accipe medullã seminis eius: ⁊ cõtere ipaꝫ cũ sanicb: ⁊ ꝓijce eã cũ vino: ⁊ bibe eã: ⁊ oꝫ vt p⁹ eius haustuꝫ bibat aliqđ ex oleo rosaꝝ ne adurat guttur bibentis. et qñꝫ fiunt ex ipsis collyria cũ melle: ⁊ supponũtur ⁊ soluunt.

Ducalia	.i. furfur.
Ducaala	idem quod supra.
Duchala	idem quod supra.
Dudud. i. auis que clamat in nocte.	
Dudal	.i. blaccebisantia.
Dudulsac	.i. ceterac.
Dulas	.i. grana solis.
Dulasis	idem quod supra.
Dulcas	.i. culcasia.
Duleich	.i. rubus.
Dulec	.i. caprifolium.
Duleton	.i. vsnee.
Dulon	.i. apium risus.
Dulosac	idem quod supra.

Cap. 366.

Hallos ara. latĩe arbor glãdis. **Ser.** li⁹. aggre. ca⁹. hullos auc. Gal. sapor oĩum partiũ huius arboris est stipticus: ⁊ maxime corticis medij inter exteriorẽ corticẽ ⁊ lignũ. Et similiter pellicula que est ĩter fructũ et corticẽ suũ et noĩatur gest et abulos. et fructus quidẽ virtus est que infrigidat infrigidatõe pauca: et possibile.

q fit in hoc sicut medicine tepide primi grad⁹ et desiccat. **Dias.** cap. de arbore glandiū. Arbor glandis est totaliter stiptica. et id in quo est maior stipticitas est pellicula que est inter corticē exteriorē ⁊ lignū: ⁊ similiter pellicula que est īter fructū ⁊ corticē. **Posse. Sera.** auct. Gal. curat nimiū fluxū sanguinis menstruo⁊: ⁊ sputū sanguinis. et cōuenit vlceribus intestino⁊: ⁊ fluxui ventris. ⁊ qñ coquit cortex interior cū cortice fructus: ⁊ foliū eius cōglutinat plagas recentes quādo apponit: ⁊ maxime folia dua⁊ specie⁊ glādium que sunt magis stiptica. Et idē. Et ego quidē cōglutinaui vulnus in quodā qd factū fuit cū ense cū folio glandis postq̄ terui ī petra: ⁊ posui super vulnus in circuitu eius. ⁊ vl'r fructus eius est similis huius virtutis: ⁊ aliqñ administrat in apostematibus ca. in principio eo⁊: ⁊ in augmento. Et idē auc. Dias. dat ex decoctione ligni eius habentibus fluxū antiquū: ⁊ habentibus vlcera intestiorū: ⁊ habentibus sputū sanguinis. ⁊ fit cum eis nascale mulieribus habentibus cursum matricis. et glandes sil'r faciunt illud. Et ipsi quidē multiplicant vrinā. ⁊ inducunt dolorē capitis. ⁊ inflant vētrē. ⁊ cōferunt specieb⁹ venenoso⁊. ⁊ decoctio radicis eius qñ bibit cū lacte vaccino cōfert medicine mortifere que dr toxicū. ⁊ qñ fit emplastrū cū glandib⁹ sedat apostemata ca. ⁊ qñ fit emplastrū cū eis ⁊ axungia porci salita cōfert apostematib⁹ duris: ⁊ vlcribus fraudulentis. ⁊ foliū specie⁊ arboris glādiū oīū qñ terit ꝯfert apostematib⁹ phlegmaticis: ⁊ fortificat mēbra debilia. s3 illa q̄ noiat sanchalac: ⁊ quidā noīant eā castanea3 ⁊ eustebuloc est stiptica sil'r. ⁊ opatio eius est sil's opationi glandiū: ⁊ maxime cortex interior castanee cōfert illi qui bibit medicinā mortiferā q̄ dr apimazan.

Duligen .i.galanga.
Duligem idem quod supra.
Dulliquod .i.salix.
Dumilgen .i.galanga.
Dumac .i.acetosa.
Dumatum .i.terra sigillata.
Dumariam .i.yreos.
Dumeme .i.amomum.
Dume idem quod supra.
Dumemati lintea longa que deferunt saraceni in capitibus suis.
Dumenati idem quod supra.
Dumema .i.amomum.
Dunaim .i.bitumē iudaicū.
Dunsin idem quod supra.
Dunacon .i.ozimum.
Dumesum .i.cinis.
Dune .i.acorus.
Dumesum .i.ceterac.

Cap.367.

Hamad ara. gre. oxilapaciū latīe vo acetosa. Sciendū q acetosa apud Auic. li. 2. proprio ca. idē est qd lapaciū. ⁊ apud Dias. in pprio ca. qd p3 si legant vtriusq; capitula. ⁊ p Sera. c. de acetosa. vel ex hoc nomen acetosa cōuenit pprie illi speciei lapacij: qd est acetosi saporis: que dr fuisse cognita ab Auic. cū dixit. ⁊ nō est in siluestri sicut dicūt acetositas: qi dicat quā bñ noui. vñ Auic. in 2. ca. de acetosa vocat lapaciū acutū acetosam dicens: acetosa alia domestica: alia siluestris. siluestris dr sicla siluestris. vñ vera acetosa est domesticū lapaciū in quo est acetositas: qm̄ acetosa siluestris vel lapaciū agreste nō est acetosum. Et iō dicit Auic. q nō est in siluestri sicut dicunt acetositas: īmo forsitan est ī quadā ex ea acetositas: q3 in acetosa domestica que lapaciū domesticū est: ē acetositas. ⁊ subdit q lapaciū siluestre vel acetosa siluestris est fortior ī omni re ⁊ acutior. **Dias.** quatuor dicit eē species lapacij vt inuenies si leges lapaciū: de qb⁹ est vna qua3 vocat oxilapaciū. i. acetosū lapaciū: ⁊ illa est acetosa. **Dias.** ca. de acetosa. Acetosa ē duplex: maior ⁊ minor. maior est oxilapacium. minor h3 folia minuta cū stipite paruo seminibus pleno: cōueniunt ī virtutibus: sed maior efficaci⁹ operat. Ista vocabula inuenies etiā p aggregatorē nicasi. sed sciēdū qd minor acetosa est quā moderni vocant acetosellam. **Sera.** li. aggre. ca. humad aucto. Dias. humad. i. acetosa: quedā eius spēs nascit in paludib⁹ ⁊ locis aquosis. ⁊ folia eius sunt dura. ⁊ h3 sūmitates acutas. ⁊ est alia regalis quā Gal. dicit insipidā in sapore: lata bñs folia sil'a folijs sicle: ⁊ dissil'a a supdicta. ⁊ alia est spēs que ē siluestris: bñs folia pulchra sil'a folijs plantaginis. ⁊ est quarta eius spēs que est mōtana sil's lapacio siluestri supdicto: stipitē bñs duꝝ. ⁊ est nō magna bñs semīa. ⁊ sil'r stipes ei⁹ h3 ramulos multos. Et idē auc. Gal. lapaciū est dua⁊ spērū. vna ea⁊ est insipida in sapore suo. ⁊ virtus eius est sicut vt⁹ sicle. ⁊ ista est illa species q̄ dr regalis bñs folia sil'a sicle. Est alia spēs lapacij qd nō est insipidū: s3 acetosū. cui⁹ folia sūt dura ⁊ sūmates acute. ⁊ illa est vā acetosa. cui⁹ semen h3 in sapore suo stipticitatē manifesta3: adeo q curat vlcera intestino⁊: ⁊ fluxū ventris. virt⁹ seminis lapacij regalis est debilior hac. Et dr ī li. de dieta q lapaciū īsipidū pōt dici q ē sicla agrestis bñs virtutē sicle domestice vel hortensis. Et ppt hoc Gal. in li. de cibis ca. de lapacio ait siluestrē esse bletā ipa3 cōsil's exñs nō gustu solū: s3 virtute hortensi blete. ppter hoc ergo ego neq3 īdigeo sermone aliquo de eo cū predixerim de bleta. oīa aūt que cōueniunt lapacij acetosi nomen insinuat eius qualitatē ⁊ virtutē. lapaciū quidē ergo nō vtiq3 quis crudū comedit: sicut neq3 bletā. acetosa3 autem lapatiū comedunt crudū pregnantes mulieres aliqñ: ⁊ aliqui puero⁊ ⁊ viri: ⁊ talis vocatur acetosa. Paulus ca. de acetosa. acetosa ē fri. ⁊ sic. in 2. gradu. ⁊ semen eius fri. in primo: sic. in scdo **Auic.** li. 2. ca. de acetosa. Acetosa alia domestica: alia est siluestris. ⁊ nō est ī siluestri sicut dicunt acetositas: forsitan est in quadā ex ea acetositas. ⁊ siluestris est fortior in omni re.

fri. ꝛ sic.in 2°. ꝛ eius semen fri.in primo:sic.in secū do. In ipsa est stipticitas. ꝛ in insipida ex ea est re solutio parua. ꝛ acetosa est magis stiptica. ꝛ illa q̄ nō est vehementis rubedinis plus nutrit. ꝛ hec q̄dē est silis endiuie: ꝛ oīs supat cholerā: ꝛ eius hu mor est laudabilis. Sz ne aliquis ꝑpter diuersita tē scripturarum vario decipiatur errore de acetosa: sciendum ꝙ illa. l. de acetosa in aggregationibus Serapionis inuenit̄ duplex: quia inenit̄ sicut stat in pn̄ti ca°. ꝛ inuenit̄ sic humad.i.acetosa: cui⁹ qua tuor sunt species. Et etiā dicit ꝙ Gal. dicit ꝙ ace tosa est duplex.s. insipida ꝛ acetosa: que secunda littera est corrupta ratione ꝛ auctorib⁹. ratio sumi tur ex ꝓprietate vocabuli.s. acetosa: qm̄ quelibet species acetose dz esse acetosa: cū nulla illarum spērum nisi vna sit acetosa. Et ꝙ hoc sit verum pz auctorita tib⁹: qm̄ spēs acetose quas illa lr̄a ponit sunt spēs lapacij: vt Dias. ca°. de lapacio: qui ponit illas pro prie spēs eius aiens ꝙ vna illarum vocat̄ oxilapaciū i.acetosū lapaciū. g̃ nō sunt spēs acetose: sz lapacij de quib⁹ vna tantū est acetosa: ꝛ illa vocat̄ aceto sa: ꝓpterea Gal. nō dicit acetosa est duplex: sic lit tera corrupta dicit: sz dicit in li°. de edulis ꝙ lapa ciū est duplex. vnū insipidū: qđ est bleta siluestris ꝛ aliud acetosum: ꝛ illa est acetosa: sicut pz in pn̄ ti ca°. g̃ acetosa est vna ex specieb⁹ lapacij: ꝛ nō ex specieb⁹ acetose: cū ſm ꝑdictos vna tm̄ spēs lapa cij inuenit̄ acetosa. ꝓpterea Auic. illudens illis qui ponūt plures species acetose: dicit sicut pz in pn̄ti ca°. Acetosa est duplex.s. domestica: ꝛ illa est lapa ciū domesticū qđ est acetosū. ꝛ alia siluestris: ꝛ il la est lapaciū siluestre qđ non est acetosū. ꝛ iō sub dit ꝙ nō est acetositas in siluestri: qm̄ dicit: lz aliq ponant diuersas spēs acetose: tū nō ē nisi vna spe cies.s. domestica: que est lapaciū domesticum vel acetosū: qm̄ in alio lapacio siluestri nō est acetosi tas: sz lr̄a pn̄tis ca pituli est optima. **Posse. Sera.** auc. Di as. folia acetose qn̄ comedunt̄ stringunt ventrē. ꝛ semen acetose hz stipticitatē manifestā. semen eius etiā bibitū cū aqua ꝛ vino: ꝛ silr̄ flos eius cōferūt vlcerationi intestinorum: ꝛ fluxui antiquo: ꝛ punctu re scorpionis. ꝛ qn̄ bibit eū aliqs: ꝛ postea punga tur a scorpione nō nocet ei punctura. ꝛ qn̄ ex radi ce ipi⁹ speciei cocta cū aceto fit emplastrum: curat scabiē vlcerosam: ꝛ empetiginē: ꝛ excoriationez q̄ accidit in radicib⁹ vnguiū. ꝛ oz ꝙ anteq̄ fiat illđ ꝙ fiat linitio cū nitro ꝛ aceto sup locū ī sole. ꝛ suspē dit̄ radix eius sup illū q hz scrofulas ꝛ cōuenenit ꝛ qn̄ fit nascale cū acetosa abscīdit fluxū antiquuz matricis. Et semen acuti lapacij coctū cū vino cō uenit dolori dentiū. ꝛ frangit lapidē. ꝛ curat icteri ciā. ꝛ ꝓuocat menstrua. ꝛ cōuenit puncture scorpi onis. ꝛ qn̄ ipsa coquit̄ cū vino: ꝛ fit cum ea empla strū scrofulis resoluit eas. ꝛ lapaciū quidē maius qđ dr̄ regale est eiusdē virtutis. **Auic.** radix ei⁹ cū aceto con uenit scabiei vlcerose se: ꝛ excoriationi vnguis. ꝛ qn̄ coquit̄ cū vino con uēit emplastrū eius albaras ꝛ empetigini. ex ea fit emplastrū scrofulis: ita ꝙ dr̄ ꝙ si radix ei⁹ suspē dat̄ in collo habētis scrofulas iuuetur ea. ꝛ ei⁹ de coctio cū aqua ca. cōuenit prurituī: ꝛ silr̄ ipsamet in balneo est vltima. Colluit̄ os cū succo eius ī vi no: ꝛ cōuenit apostematib⁹ que sunt sub auribus. Confert ictericie nigre cū vino: ꝛ sedat nauseam: ꝛ comedit̄ ꝑpter desideriū luti. ipsa ꝛ semen eius stringunt: ꝛ ꝓprie eius que magna ex ea est. Et dr̄ quidē ꝙ in eius folijs est lenitas quedā. ꝛ in semi ne ipsius est constrictio. ꝛ dixerunt quidā ꝙ in se mine acetose nō frixo est lubricitas ꝛ lenificatio. ꝛ radix eius trita cōuenit fluxui vētris. ꝛ frangit la pidē in renib⁹ qn̄ bibit̄ cū vino. ꝛ viscositas que ē in ipsa cōuenit rasure ītestinorum que accidit ex sic citate supfluitatis. ipsa eīz cū iuuamento qđ cōue nit rasure lubricat ꝛ cōuenit puncture scorpiōis ꝛ ꝓprie siluestris. ꝛ si administret̄ semen eius an̄ puncturā scorpionis nō nocebit eius punctura. Et idē de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Hupuephatalep .i.solatrum.
Hupuper .i.cartasilago.
Hupupero .i.cartafilago.
Hupuram .i.filius ante patrez.
Huramus .i.cicer.

Cap. 368.

Harnam Sera. ara. gre. malū puni cū: latine vo ğnatū li° aggre. ca°. hurnā. sūt ex eis acetosa ꝛ dulcia. ꝛ vir tus cuiuscūq; illorum est ſm illū saporē. ꝛ sapor ipsi us granati totius: ꝛ granorum ipsorum est plus stipti cus q̄̄ sapor succi eius: ꝛ pluris dsiccatōis. Cortex vo eius in hoc est fortior grano ipsius. ꝛ corp⁹ gra nati qđ cadit ab arbore est plus in hoc q̄̄ cortex. Et idē auc. Dias. oīa granata sūt boni chimi: ꝛ bo na stomacho: pauci tū nutrimenti. ꝛ dulcia quidē sunt melioris saporis: nisi qr inferūt caliditatē sto macho: q̄̄uis nō multā inflāmationē: ꝛ ideo nō sūt multuz cōuenientia febricitantibus. ꝛ acetosa con ferunt stomacho inflāmato. Un̄ Dias. ſm trāsla tionē gre. dulcis succus cōpescit stomachi ardorē est etiā diuretice: ꝛ stiptice: ꝛ anostomatice virtu tis: in vino etiā mediā virtutē hz. durum quidē ex ḡ nis granati acidi sole siccatuz: ꝛ puluis factū ꝛ ī ci bis missū stomachi ꝛ ventris cōpescit fluxū. infu sū quoq; ī aqua ꝛ potui datū emoproicis ꝛ dysen tericis medet̄. ꝛ fomento adhibitū: cui⁹ succus ex pressus ꝛ coctus admixto melle vulnera oris ꝛ na ture ꝑcurat. ꝛ pterigia ꝛ pascentia vulnera ꝛ recē tia ad sanitatē ꝑducit. dolorē auriū tollit. flos eorum egtina vel quitinos dr̄: ꝛ ipse stipticus est. succ⁹ eo rū catastalticus est ꝛ parocoleticus: ꝛ vulneribus tantū pōt facere q̄̄tū ꝛ malū granatū. decoctū gin giuarum ꝛ dētiū rheuma ɔpescit. cataplasmatib⁹ mi xtus enterocellicos dr̄ curare. Coriū mali grana ti tantā hz virtutē q̄̄tā equina. elixatura radicꝫ hu ius arboris bibita lumbricos latos occidit. flores eius cōstrictiue sunt virtutis: ꝛ exsiccant̄ vt hypo quistidos: ꝛ silr̄a possunt. succus mali granati re cens ꝛ maturus manducat̄: ꝛ dulcedine sua vētrē stringit: ꝛ stomachū erigit sine corio magis tamē

stringit subacida strus. ꝛ eius flos citbinama dicit ꝛ vehemētissime stiptic⁹ est. vñ ꝛ dysentericos sanat. ꝛ vulnera recentia glutinat. idē facit ꝛ cortex ipsi⁹ **Gali.** viij. sim. phar. ca.º de granato. manus. luz granatū oī stiptica participat qualitate: nō tñ dñante in oībus. quedā eīm eorū sunt acida: quedā dulcia plus q̄ȝ austera. Et iuuamentū vniuscuiusqȝ eoꝝ ₰m predominantē necesse est fieri qualitatē. dictū est aūt in quarto borū libroꝝ de dulci sapore ꝛ austero: vñ ex illis est tibi syllogizare. sunt aūt girgata succo stipticiora ꝛ siccciora. his vͦo adhuc cortices qui vocant sidia: silr̄ aūt virtutis eoꝝ sunt. Et idem in li.º de cibis ca.º de granato. dicit ꝙ granatū alimentū quidē corpori exhibet oīo modicū: quare nūqȝ ipis vt alimento vtamur: sed in pharmaci parte solū. **Auic.** li.º z.º ca.º de granato. Granatū illud qd̄ est dulce est fri. ad primuz: ꝛ hu. in ipo. Et acetosum est fri. ꝛ sic. in z.º acetosum reprimit cholerā. ꝛ ꝓhibet cursum superfluitatū ad viscera: et ꝓprie vinū eius. ꝛ in oībus suis speciebus vsqȝ ad acetosum est abstersio cū stipticitate. Grana granati cū melle liniunt ad vlcera fraudulenta: ꝛ ei⁹ capita precipue ad vulnera adusta. ꝛ balaustie quidē vulnera cū caliditate sua cobercere faciunt. Et dulce quidē lenificat. muzū vͦo est magl̄ iuuatiuū stomacho q̄ȝ poma ꝛ citonia: sed eius granum est malū. ꝛ qd̄ de partibus eius magis stipticū est capita sunt. ꝛ grana eius stiptica sunt: siue sint grana dulcis aut nō dulcis. grana granati cū melle cōferunt dolori auris. Et sunt iuuamentū interiori narium. ꝛ cōferunt grana granati cōtrita ꝛ cōposita cum melle alcole linita. ꝛ si granata dulcia coquant cū vino: deinde terant sicut sunt: ꝛ fiat ex eis emplastrū auri cōuenit apostemati eius. ꝛ iuuamentum granati ꝛ rob acetosi ꝓprie cōuenit cholere. succ⁹ acetosi vngule. acetosum exasperat pectus: ꝛ dulce lenit ipȝ: ꝛ cōfortat pectus. ꝛ qñ dant in potu grana granatoꝝ cū aqua pluuiali: valēt ad sputū sanguinis. ꝛ ipȝ totū cōfert tremori cordis. ꝛ abstergit os stomachi. Granatū muzū cōuenit inflāmatiōi stomachi. ꝛ dulce est cōueniens stomacho: ꝓpter illud qd̄ est in ipso de stipticitate subtili. ꝛ acetosū nocet stomacho. ꝛ cū hoc grana granati sunt mala stomacho. ꝛ eius sanich est cōueniens desiderio ipregnātiū. ꝛ silr̄ rob ei⁹ ꝓpe acetosi: ꝛ vt fugat febriens de eo post cibū ꝓpter sitim: qꝛ ꝓhibet eleuationē vapoꝝ: est melius q̄ȝ vt p̄mittat ipȝ: ꝛ sub leuetur materia ab inferioribus. acetosum est plurime ꝓuocans vrinā q̄ȝ dulce. ꝛ ambo sunt ꝓuocatiua. ꝛ grana granati cū melle cōueniunt vulneribus ani. ꝛ qd̄ acetosum est nocet stomacho ꝛ intestinis. ꝛ ei⁹ sanich cōuenit solutioni cholerice. ꝛ cōfortat stomachū. ꝛ cortex radicis granati cū vino extrahit vermes ꝛ ascarides: ꝛ assumitur cū sua dispositione: aut sumit eius decoctio. granatū muzū cōuenit fe. acutis ꝛ inflāmationi stomachi: sed dulce multotiens nocet acutas habentibus fe. Et idē de viribus cordis ait: ꝙ cōfortat spūs epatis: ꝛ potissime granatū dulce. Rabi moyses allegando Gal. granatū ꝓprietatē hȝ mireculosam: quia nō facit cibū corrūpi in stomacho. ꝛ acetosū cognatū cū cibo nō facit cibū in stomacho corrumpi. Radices granati acetosi valēt cōtra vermes vel lumbricos qui vocant cingulus: vel folia in hunc modū administrate: Recipe radicū minutaꝝ granati acetosi: ꝛ radicū repeste ana. M. i. magnū: pistent extractis prius tñ fustibus exñtib⁹ in p̄dictis radicib⁹: ꝛ buliāt: postea cū media q̄rta vini greci vel alteri⁹ vini optimi albi vsqȝ ad cōsūptōez medietatis vini: ꝛ in fine ponat. ʒ. 5. pipis nigri triti: ꝛ colet p pānū: ꝛ ꝓpinet actu ca. patiēti ī medietate noctl̄ ꝛ p⁹ ei⁹ assūptionē nō dormiat. Dosis ei⁹ sūt cyathi tres: sed die p̄cedēti comedat semel: ꝛ ī ipso die comedat hora q̄ cōsueuerūt comedē purgati. Signa habentis in ventre p̄dictos vermes sūt illa: qm̄ cū egestione emittunt semina silia seminibus cucurbite: ꝛ infirmus patitur dolorem ventris: ꝛ potissime ieiuno stomacho: ꝛ est maciletus ꝛ mali coloris. Bulcasim Eben Aben Azarin li.º qui dr̄ seruitor: granata dulcia ꝛ acria expressa cū carne sua interiori purgant choleraȝ: ꝛ cōfortant stomachū sua stipticitate. Et dosis aque eoꝝ est libra media cū. ʒ. x. zucari boni. Et Sera. auct. Abē mesuay: qñ acetosum sumit cōfert fluxui stomachali qui accidit a cholera: ꝛ syncopi que accidit ab eadē. ꝛ ꝓuocat vrinā. ꝛ cū subtilitate sue acetositatis cōfert vngule oculi qñ fit collyriū cū eo. Et de ꝓprietate granati est ꝙ aqua eius cōfert inflāmationi que est in epate ꝓpter nimiū potū vini et maxime amari. ꝛ acetosū ex eo ꝛ rob granati quādo sumit cū lactucis cōfert cholere ꝛ phlegmati. ꝛ incorat stomachū. ꝛ stringit vētrē. ꝛ ꝓuocat appetitū cibi. ꝛ cōfert pregnantibus. ꝛ sanich granatorum reprimit impetū cholere. ꝛ incorat stomachū. ꝛ ꝓuocat appetitū sua acetositate. succus aūt granatoꝝ simplex est bon⁹ stomachoꝝ inflāmationi: ꝛ febribus: ꝛ vomitui: ꝛ fluxui ventris: ꝛ epatica. ꝛ pregnantib⁹. Et qñ exprimit dulce ꝛ acetosū ex eo cū carnositate interiori laxat cholerā. ꝛ fortificat stomachū sua ponticitate. Et dosis eius est libra media cum. ʒ. x. zucari.

Husiamus. i. simphoniata vel iusquiamus.

Husquiamus idem quod supra.

Sequitur de I

Iariton i. cymbalaria.

Iaaton idem qd̄ supra.

Iaaples . i. cerefolium.

Iabroch . i. mandragora.

Mesue in antidotario suo oleuȝ de pomis.

Iabroch ꝛ interpretat de pomis mandragore.

Iabrob idem qd̄ supra.

Iabroc idem qd̄ supra.

Iabroa idem quod supra.

Ialin . i. vitrum.

Ialion .i. hypericon.
Ialiat .i. bdellium.
Iamarion .i. portulaca agrestis
Iamaron idem quod supra.

Cap. 369.

I Amfaram ara. grece: ⁊ latine crocus.

Sera. libro aggre. capitulo iamfaram. auct. Dias. ille qui fortior est in medicina: est nouus pulchri coloris: cuius crinis vergit ad albedinē: longus non fragilis plenus: qui quando fricatur tingit manū cito acuti odoris. Et Gal. viij. sim. phar. capit'lo ḋ croco ſm translationem ara. substātia eius est terrea fri. sed qḋ vincit super eam est complexio ca. ⁊ in sapore eius est stipticitas pauca. Et virtus eius est que calefacit in secundo gradu: ⁊ siccat in primo: vnde maturat ⁊ digerit aliquali maturatiōe. ⁊ qḋ adiuuat ad hoc est stipticitas parua que reperit̄ ī eo. Et est ex medicinis congluctinatiuis ⁊ digestiuis. ⁊ nos diximus ꝙ medicine congluctinatiue et digestiue sunt ille in quibus est caliditas non fortis cum pauca stipticitate. **Dias.** capitulo ḋ croco. Crocus vtilis est medicine vsui: sed melior est crocus coricius: q fuerit recēs ⁊ odoris boni: ⁊ colore vtilis: ⁊ modice subalbid⁹ ⁊ oblongus nō fragilis sed plenus: cuius tactu inficitur manus: ⁊ qui nō habet odorem acutum. q ista non habuerit signa: vetus est aut infusus. Secundus est qui ex mōte olympo: ⁊ lycia: ⁊ ex cētorino qui ex locis sicilie defertur. sed hi omnes preter coriciū laxe virtutis sunt: q̄uis succo abundēt quem maxime inficere necesse est. inuenitur autē in italia qui etiā facit ad leuia medicamenta. Corricius autem adulteratur admixto croco: magnete: vel spuma argenti: vel molipdena cum pondē.

Auic. libro secundo capitulo de croco. Crocus melior est recens boni odoris subtilis odoris: super cuius pilos est paruz albedinis non plurimū. Crocus sanus non velociter tingēs nō inuiscatur neq̄ frangitur. ca. est ī secundo: sic. in primo: est stipticus: resolutiuus: digestiuus: ꝓpter illud qḋ in eo est de stipticitate ⁊ gluctinatiu⁹ ⁊ eius caliditas est fortior stipticitate ipsius. ⁊ eius oleum est calefactiuum. **Posse. Sera.** auctori. Rasis fuit mulier quedam que laborauit aliquibus diebus in partu: ⁊ dedi sibi in potu ʒ. ij. croci: ⁊ pepit statiz. ⁊ expertus fui hoc semper: ⁊ semper fuit ita postea ⁊ crocus inebriat inebriatione forti. ⁊ quādo ponitur in vino letificat adeo donec faciat insaniam excellenti leticia. ⁊ digerit cibum. ⁊ confortat stomachum sua ponticitate. ⁊ fortificat epar. ⁊ non laudatur cerebro. aufert appetitum cibi. ⁊ ꝓuocat vrinam. ⁊ meliorat colorem. **Dias.** virtus croci est digestibilis: ⁊ malagmatica: ⁊ stiptica: ⁊ diuretica. ⁊ cum dulcore bibitus digestionem prestat. rheuma oculoꝝ iunct⁹ et superinctus compescit. mixtus lacti mulieris potionibus etiaz intraneoꝝ facit. cataplasmatibus necesse miscetur. matrici ⁊ ano vtilis est. ventrez stimulat. tumores sedat. dolorē auriū mitigat. Aliq dicunt ei⁹ bibitas ʒ. iij. venenosas esse. ⁊ vt facilius teratur debet in sole poni: ⁊ cum siccauerit remouetur ⁊ ponitur in vmbra: ⁊ si sol pro tempore nō est in testa eum calefac. Radix eius cum passo potui sumpta vrinam mouet. Est enim virtutis mictualis atq̄ minus redarguentis: quapropter lachrymis fluentibus ab oculis vel auribus: ⁊ similibus fluoribus cum lacte coueni̇t. miscetur etiam collyrijs ⁊ auricularibus medicaminibus: vel in ore constitutis similibus causis. est etiaz probibēs violentie vexationem: quam greci crapulam vocant. gustu linguam submordet. ⁊ saliuaz diu multumq̄ inficit. Calefacit autez nimis: ⁊ desiccat mediocriter. Et ideo ad digerendum aliquez habet sensum ⁊ modice stipticum: mitigans omnem dolorem collyrijs vel antidotis mixtum. Hec eadez dicit Serapion de mēte Dia. licet per alia verba Et idem Serapi. fit medicina que dicitur crocomagma: que fit cum oleo facto ex croco: quando teruntur species aromatice: ⁊ fiunt inde trocisci. ⁊ melius ex eo est habens odorem bonuz. ⁊ est in ea de mirrha temperate. ⁊ est graue subnigrum habens in se non lignum. ⁊ quādo dissoluitur est color eius similis colori croci multum. ⁊ est leue. et est in eo amaritudo. ⁊ tingit dentes ⁊ linguam forti tinctura. Et illud quod fertur de syria est sicut dixi. Et virtus eius est: quia ipsuz abstergit obscuritatem visus. ⁊ prouocat vrinam. ⁊ calefacit ⁊ maturat. ⁊ ipsuz assimilatur croco assimilatione pauca: quia in eo est de virtute eius. Et idem auctoritate Humayn in de tyriaca. aqua croci prouocat vrinam. calefacit ⁊ maturat. ⁊ crocus facit accelerationem partus. ⁊ corroborat multum animam. ⁊ de proprietate eius est ꝙ diminuit appetitum cibi. ⁊ replet cerebrum. ⁊ obtenebrat visum ⁊ sensus ⁊ aufert acetositatem que est propter appetituz in stomacho illam precipue que facit appetitum. Et idem auctoritate Constātini: proprietas croci est ꝙ letificat adeo ꝙ occidit nimietas eius ⁊ quantitas ipsius ad hoc sufficiens est ʒ. iij.

Auic. potus ipsius colorem efficit bonum. Resoluit apostemata. ⁊ linitur ex eo herisipilla. facit sodam. ⁊ ipse nocet capiti. ⁊ bibitur cum rob ad ebrietatem. ⁊ est faciens somnum ⁊ obtenebrat sensus. ⁊ confert apostemati calido in aure. Abstergit visum. ⁊ probibet fluxuz ad ipsum. ⁊ valet ad pannum. ⁊ fit ex eo alcohol ad varietatem acquisitam in egritudinibus. Confortat cor. est letificatiuus. odorat ipsum pleureticus et freneticus vt dormiat: ⁊ proprie eius oleum. ⁊ facit anhelitum facilem. ⁊ confortat instrumenta anhelitus. ipse quoq̄ facit nauseam. ⁊ deijcit appetitum propterea ꝙ oppositus est acetositati que est in stomacho: sed ipse confortat stomachum ꝓpter illud quod in ipso est de caliditate et preparatione et stipticitate. Et dixerunt quidam ꝙ

crocus est bonus spleni. excitat coitum. et prouocat vrinam. et confert duriciei matricis: et eius cōcōstrictioni: et vlceribus fraudulentis: in ipsa tamē administrat cū fauo: aut cū medulla cū duplo ipius de allio. quidā dixerunt q ipsum in potu dederunt ad plixū partū: et factus est partus statim et dr q aurei. iij. de ipso interficiunt letificando. loco eius ponit de costo equale pondus ipsius: et de spica quartū ponderis eius: et pondus ipsi9 de corticibus cassie lignee. Et idē quarta fen. cañ. p c. z. ait q ducit medicinas ad cor. Et idē de virib9 cordis ait q cōfortat cor. Rabi moyses ca. de croco ait q auget appetitū coitus. Isaac in viatico ca. de emigranea ait q fit emplastrū ex croco gūmi arabico euforbio et mirrha equaliter distempatis cū albumine oui cōtra emigraneā. Pau. ca. de podagra. Recipe crocū cū vitello ouoꝝ et oleū rosarū et aquā rosaꝝ: et misceāt: et cū pēna vngat loc9 podagre ex eo actu frigido.

Jameti. ē herba q vocat pucca: l' herba tremula.

Jameni idē qd supra. | Jamen idē qd sup.
Jamsemin. i. sambacus. | Janiar. i. costus.
Janairin idē qd supra. | Jancipac. i. enula.
Janerd suffrig | .i. ad impinguandū.
Janerdi | idē qd supra.
Janeidon | .i. cymbalaria.
Janeto. i. fassada. | Jamus. i. bubalus.
Jamon. i. opoponax. | Jantin. i. tapsia.

Jantiflas. i. flos vue vitis agrestis.

Jantir | .i. opoponax.
Jantifilon | .i. filius ante patrē.
Janum. i. tapsia. | Jamumi idē qd sup
Jantum | idē quod supra.

Cap. 370.

Jaquintus est nomen equiuocū ad lapidē et florē et ad herbā que sic noiatur: et ē herba fm Dias. habens florē purpureū et radicē similem bulbo: et vocat alio noīe herba puerilis. traxit aūt nomen a puero quodā nobili qui in salicibus inter purpureos flores repertus est interfectus: deditq nomen herbe puer funeris casu.

Gal. vij. sim. phar. ca. Jaquintus fm translatione grecā. Jaquinti radix bulbo vniformis existens: gradus est primi quidē in siccando aūt: secundi in infrigidando iam cōplete: aut tertio incipiente. impubēs itaq credita est custodire infantes in vino cataplasmata. fructus vō eius remisse abstergit: et stipticat. et ppterea dat diureticis cū vino: siccans quidē in tertio gradu: caliditatis vō et frigiditatis in medio consistens.

Jarrand | .i. fassasa.
Jarsamos | .i. xilobalsamū.
Jartamon. i. poliū. | Jarxalion. i. bdelliū

Jarin. i. erugo campane vel viride eris.
Jaried. i. semen fassase: et est fassasa.
Jarius .i. flos rorismarini.
Jarus pes vituli herba aarō idē: p q. l. l. Aaron.
Jarfluminis. i. planta silis nenufaro: et est submersa cū aqua: ex aqua paꝝ apparet: est stiptica frigida: cōueniens est vlceribus fraudulentis et pruritui. Paulus in pprio capitulo.

Jasas. i. bō stans oculis aptis nō mouens eos.

Jascas idē qd supra. | Jasis. i. sanitas.
Jasir | .i. semen iunci.
Jasiri idē qd supra | Jasimin9. i. iesimini
Jatemon | .i. camomilla.
Jatrena | .i. medicina.
Jatrema | idem quod supra.
Jatis | .i. dragantum.
Jatisi | .i. medicina vl' sāitas
Jatricos | .i. medicinalis.
Jatria | .i. medela.

Icardiū. i. inferior ps vel pediculū cuiuslibet rei.

Icardum | idem qd supra.
Idam | .i. pulmentum.
Idaros | .i. aquaticus.
Idarios | idem quod supra.
Ibausis | .i. opoponax.
Ibausir | idem qd supra.
Ilkalkadis | .i. calcantum.

Illafeos. i. bardana: que et lappa maior dr. h vocabulū ponit in antidatario virili in mitridato.

Ilsaron | .i. enula.
Imar | .i. cerefolium.

Inantū. i. flos lambrusce: et est flos vitis agrestis.

Inditis | idem qd supra.

Jandanicū ferrū. i. indū ab india dictum.

Indrargiros | .i. argentū viuū.

Cap. 371.

Jnfaricon gra. gre. hypericū vel biumi vel atricū: latine hypericon vl' scopa rgia.

Sera. libro aggre. capitulo infaricon. sunt qdam qui nominant kamepiteos propter similitudinem quam habet secū in odore resine pini. nam piteos idest pinus: et arbustū est qd idoneum est ad accendendum ignem sicut ligna. et habet folia similia rute. et longitudo eius est circiter palmum. et color eius est vergens ad rubedinem. et habet florem subtilem album similem flori cheiri albo: et semen eius in cortice longū et rotundum. et magnitudo seminis est in quantitate seminis ordei cum odore resine pini. Nascitur locl asperis et domesticis. et vsus ei9 est q administratur sicut est: ita q non sumus contenti seīe solo.

Gal. viij. sim. phar. capitulo hypericum secūdum translationem arabi. hypericū calefacit et siccat subtilium partium existens.

Dias. capitulo hypericum. est herba colore subrufa: folia sil'ia rute hñs: et florem tenuem flori viole similem: et semen nigrum in forma ordei: odoris resine. vires habet acriter stringentes et mictuales. Paulus capitulo de hypericon. calidū est et siccū in tertio gradu.

Posse. Gal. menstrua et vrinas prouocat. oportet autem totum ad hoc assumere: et non solum semen: sed ēt fructū: sz cū folijs applicatū viride sit ad cicatricē ducē pōt oīa vlcera q adustiōe fcā ignis. sicuꝫ

vo si apposueris sanabis et lassa et putrida vlcera. Quidā vo et sciaticis bibē id dant pulverizatuz et siccatū. et qñ fit nascale cū eo puocat menstrua. et qñ bibit puocat vrinā. et si bibit ex semine eius cū vino curat quartanā. et qñ bibit eodē mō. xl. dieb' cōtinuis curat sciaticā. et qñ fit emplastrū cū folijs eius et semine curat cōbustionē ignis. Dias. hypericū vrinam potatū puocat et ventrē stringit. Itē folia et succus eius medet dysenterie: et sanguinis effusioni. ramicē etiam curat herba fomento imposita et cōbusta sanat. hec cauda caballia dr ab aliqb': et desiccatiua est fortiter sine mordicatōe. ad plagas aūt magnas cataplasmatib' imposita vtilis est. et glutinat nervos incisos. facit et ad eos qui sanguinē vomūt. et ad fluxū sanguinis mulierū: et ad dysentericos: et diariam: et ad oē rheuma ventris fortissimū adiutoriuz est: si ipa herba cū aqua aut cū vino bibat. succus autē eius ad fluxū sanguinis de naribus: et fluxū vētris cū vino austero potui dat: febrientib' cū aq. Paulus: vrinā puocat. epar et renes mundificat. femorū dolores curat. vulnera desiccat. venenū supat. cataplasmatibus celeriter vulnera sanat.

Imair .i. sicomorus.
Inractus .i. mire mitigatiuuz.
Insana herba .i. iusquiamus.
Intrago .i. paritaria.
Ipax .i. viscum.
Iranotitis. i. dormire facientibus cantilena.
Isacesis .i. siler.
Isatis. i. aluta alupision vel pison q̄ tinctores vtūtur: folia sīa plantagini: et est herba qua tingitur blauetum: et vocatur blauum.
Iscas .i. ficus sicce.
Iscades idē qd̄ supra. Iscabas idē qd̄ sup.
Iscara. i. matrix mulieris. Itas. i. viscum.
Itbaida. i. poliū minus. Itramib'. i. vestib'.
Iealion .i. matris siluia.
Ieafidon .i. vmbilic' veneris.
Iean. i. epatica. Ieum. i. nux.
Ieumbaue .i. nux muscata.
Ieum caligeuc .i. nux auellana.
Ieum methel .i. nux methel.
Ieum alkey .i. nux vomica.
Ieumal. i. prassiū. Ieuers. i. panicum.
Ieubuers idem quod supra.
Ieusir vel iensir .i. opoponax.
Iebaron .i. barba iouis.
Iebacion idē qd̄ supra. Iebasoli. i. litinum.
Iebasion .i. melon indus.
Iemeri. i. flos mali granati siluestris.
Iemarion idem quod supra.
Ieran .i. crista galli.
Ieranan idem quod supra.
Ierame .i. artemisie radix.
Iera. i. sacra inde hiera pigra. i. sacra amara.
Ierax .i. austur vel ancipit
Ierad .i. locusta.
Ieramia .i. radix artemisie.
Ierobotana. i. sacra: et est herba que vocat centrū galli: vel berbēa: et scribit p. g. p q̄. l. l. gerobotanū
Ierir. i. eruca. Iergir idē qd̄ supra
Iernisesum .i. vua lupina.
Ierodhe .i. panis valde moll.
Ierobulbum .i. bulbus agrestis.
Ierobalni. i. iudaica Iesar. i. vua vulpis.
Iescar. i. cū hō stat oculis aptis et nō mouet eos.
Ierain .i. cretamus marin'.
Ierainon idem quod supra.
Ietablon .i. prassium.
Ietarac ē nomē generale oīuz. vij. specꝝ titimalli.
Ietena est spēs lacticinij famosi et mortiferi.
Ietua ē nomē generale omniū specieꝝ titimalli. quas Dias. describit q̄uis Io. Sera. vij. ca. de laxatiuis simplicib' dicat q est species mezereon.
Iegac. i. baucia vel daucus agrestis.
Iegari idem quod supra.
Ieberne .i. mandragora.

Cap. 372.

Hebleb ara. gre. cussus: latine volubilis. Io. mes. ca. de volubili. volubilis plures sunt species. vna est que dr funis arboꝝ: cuius flos est albus: et est sicut tuba: et hz lac: et vocat volubilis magna. et est alia cuius rami repunt super terrā et super ramos plantaꝝ: que folia et flores hz minores et dr volubilis parua. Et est alia species eius hñs folia subalbida et lanuginosa: et hz lac. et est species alia aspa habens folia sicut sunt folia citrulli: cui' flos est sicut ampulle adherentes: et vocatur lupulus. et est quarta species eius: cuius radix est sicut fescirelin et magis grossa: imo est grossitudo eius in modum cucurbite maioris. et eius stipites eleuantur super radicē suā circiter cubitos duos. et folia eius sunt stricta parua in modū sagitte alate: que ex leui causa fluunt: et habet lac: et vocat dominus lacticiniorum. Et ex ea fit scamonea: qd̄ inuenies si. l. l. scamonea. Melior duaꝝ specieꝝ primarum est magna habens folia in modum sagitte alate. melior est que oritur in locis tēperatis remotis ab excessu. Inquit Dias. magna est equalis declinat tamen ad caliditatem. et est sic. in secūdo. et est resolutiua: maturatiua: aperitiua: abstersiua et solutiua. lanuginosa vo ca. est in excessu vlceratiua et incisiua. Sagittalis vo cal. est et sic. in secūdo gradu. Et dixit Gal. in principio tertij. lac vo eius in fine tertij: et est acris vlceratiua. et eius acrimonia non est in vehementia lacticinij maioris. et ē in qualibet eius parte plante acuitas: et serositas: sed plus ī lacte ipsius. et est in ea abstersio et resolutio et ista est scamonea. lupulus vo est equalis ad frigiditatem declinans. et dicit q est in principio primi: et est verius. est aūt sedatiuus doloꝝ calidorū extinctiuus inflammationuz: et lenitiuus. Rectificatio magna aperit orificia venarum: propter qd̄ miscendum est ei aliquid ex draganto et mastice: et rectius qd̄ vigorat operationē eius est aqua casei cū spica et mastice. Ex sagittali aūt non ppinat ad soluenduz nisi coagulum eius: et est scamonea

lanuginosa vero prius vitanda est: solutione enim educit sanguinē: Posse. Lanuginosa educit excoriando. lu
& est venenū.
pulus vo aspera educit de cholera citrina rem aliquā & mundificat sanguinē ab ea: & clarificat ipm & sedat inflāmationē eius. & affert ei iuuamentum magnū. infusio ipsius in aqua casei: & syrupus ei⁹ remouet ictericiā & aquā: parꝫ vtunt administratione eius medici tpis nostri cuz sit medicina bona. Et ipsa quidē & succus eius cū sanich ordei sedat dolorē capitis ca. & conuenit calefactōi stomachi & epatis. & syrupus eius conuenit febrib⁹ cholericis & sanguineis. Magna vo solutione educit cholerā adustam cū facilitate. & aperit opilationē epatis & meseraicarꝫ. & conuenit ictericie cū succo apij & endiuie: aut cū aqua casei. & cōuenit apostemati epatis cal. extrinseco: & ppie cū sanich & oleo rosato & aceto. & sedat sodam antiquā: & ppie cū oleo rosarꝫ aut camomille. et succus ei⁹ est ex eis que sanant vlcera in aure. & ē ex medicinis pectoris & pulmonis mundificans ea a superfluitatibus. et conuenit asmati valde. & conuenit fe. longi tpis: et ppie fe. opilationū: et eis quarꝫ materia ē cholera citrina. ex radice vo sagittalis fit emplastrū et oleo rosarꝫ aut camomille: & sedat sodā frigidam antiquaꝫ. & curat emigraneā. Dosis potio magne in decoctione est circiter. ℥. iiij. Lupuli vo infusionis in aqua casei potio est libra. i.

Jelanebin	.i. mel rosatum.
Jelaniabin	idē qd supra.
Jelnarum	.i. balaustia.
Jenari	idem quod supra.
Jebernari	idem quod supra.
Jebmenari	idem quod supra.

Cap. 373.

J Elessem. vl' iesse ara. gre. & latine balsamus. Sciendū q balsamus dicitur arbor balsami. Balsamū vo dr oleum vel gūmi qd meli⁹ est dicere: nā non est oleum vere: qd pbatur multis exemplis. primo eo q videmus adherē labijs vulnerum: & facile de panno eo infecto lauatur. similiter Dias. dicit q in aqua iniectū petit fūdū postmodum dissoluitur: & totam aquā albā facit: & propterea vocat ipsum lachrymū. & grece dr opobalsamū: nam est lachrymus velut lac. & similiter opifico vocatur lac ficulnee ab ipso Dias. & opiū qd est lac similiter dicit ab opes. hec omnia oleo nō conueniūt. vnde lignū eius vocatur xilobalsamū: & grece dr iarsamos aut belessem. & fructus vocatur carpobalsamū: quia carissimū ē: vel a carpos qd est fructus. Multis modis sophisticatur. qdaz vendunt terbentinam pro opobalsamo. quidā admiscent parꝫ balsami terbentine: & ita habet odorem balsami & similitudinē. Alij accipiunt succuz lemoncelli: vel foliorꝫ citri: & admiscent terbentine: & addito croco orientali. Alij admiscent oleū nardinū terbentine. quidam dicunt q sic cognoscit: qr si ponat in stili ferrei puncto accēditur et ardet: & silr etiam terbentina. Dias. dicit q coagulat lac: & ipꝫ descendit ad fūdū. Alij dicunt q pannus subtilissimus opobalsamo madefactus & ablutus si in nulla parte remanet infectus purꝫ est opobalsamū. ꝫ sm vitatē est sic eligendū purꝫ opobalsamū: qr est citrinū & mltū clarꝫ. discernit aūt sophisticatū sic: si cū stilo ponatur suauiter i superiori parte aque ibi remanet si in fundo similiter. & est etiam alia pbatio posita aque in aliquo vase in illa aqua ponat opobalsamū: postea moueatur cū aliquo ligno si sit sophisticū vel terbentinatū turbatur: si sit purꝫ non turbatur. Alia pbatio: ablue manus tuas pprie: postea pone aquā mundissimaꝫ in vase argenteo vel alio vase: postea pone opobalsamuꝫ in panno mundissimo & subtili: ponderato tñ pri⁹ balsamo postea ablue in vase illo: qd est purꝫ ad vnā partē congregabitur velut argentū viuum: & si aliquid gūmi ibi nō fuerit pānus nō inficit: sed est eius ponderis cuius prius fuit. Alia pbatio: ponderet pri⁹ opobalsamū ponderabit in triplo vel duplo pondere plus q̄ terbentina: & cōstat esse sophisticatū. dicunt etiam aliqui q si ponat in vola manus penetrat volam: qd falsum est: sed si ponatur paruꝫ in palato cerebrū ita calefacit q videt succendi. virtutē hꝫ dissolutiuam: conseruatiuam: & attractiuā.

Sera. li⁹ aggre. ca⁹ ielessem. Jelessem. i. balsamus. magnitudo arboris eius ē sicut magnitudo arboris grani viridis: & sicut arboris cates. & hꝫ folia silia folijs rute: nisi quia sūt albiora: & est in regione iudee versus occidentem. & diuersificatur in longitudine & breuitate & gracilitate & grossitudine. & est quidē subtile simile capillis qd inuenitur in arbore balsami: & noiat balsciton: & ita noiat: qr est viride. lignū vo eius dicitur xilobalsamū: & semen carpobalsamū: & gūmi eius vel oleū lac: vel succus eius opobalsamū. colligitur aūt opobalsamū in diebus canicularibus. Nam vulnerant rami: & stipites hui⁹ arboris in pluribus locis cū instrumēto ferreo: qd egredit ab eis est parꝫ. sūma vo eius qd colligit ex eo omni anno est. xl. vsqꝫ ad. l. rotulorꝫ: & venditur in loco vbi nascitur pro duplo pondere eius ex auro. Meli⁹ aūt ex eo est nouū fortis odoris: nihil hñs acetosi. calefacit & desiccat in 3⁹. gradu.

Dias. ca⁹. de balsamo Balsamus arbor est silis litij. Et in eodē statu aut piracāton: folia hꝫ silia rute: ꝫ paulo albiora: & sp viridia existentia: flores nō caducos hñs. nascit solū in īdia curtib⁹ vel locis humidis. est eiꝫ arbor tenera & aspa oblonga: stipitē hñs similē viti. arbor dr balsamus: lignū xilobalsamū: semē carpobalsamū: lac vo vel succus balsamū. hic vo fruct⁹ optimus ē q est recens atqꝫ vehemens odore sincer⁹: seren⁹: leuis: mordēs: atqꝫ mediocriter linguā redarguēs. Adulterat aūt cyprino oleo: aut letiscino: aut balsamino: siue myrtino: vel melle mixto: qd leniter probatur: quia aqua in qua dū missum fuerit oleum supernatans balsamū fundū petens est balsamū purum: vestem non maculat superaspersum: cui⁹ tanta vis ee dr: vt si sol incāduerit i manu teneri ñ possit. ptēa arbor nimis ē ca. & sic. extenuās

succus aũt subtilior est virtute ꝛ calidus. semen si milis est virtutis. opobalsamuꝫ quod appellatur lachrymũ est arboris: que est similis malo granato vel litio ramosa ramis tenuib⁹ ꝛ exalbidis: ĩ in dia tantũmõ crescit. Aliqui tñ dicunt ꝛ in iudea nasci. fructũ hꝫ q̃i obrotundũ cõtra mediũ q̃i ventrosuꝫ ad capita vtraqꝫ deductũ: rubicundũ valde graue ꝛ plenum: ꝛ si frangitur simile melli est: et si masticatur simile est piperi mordens: ꝛ suauit' redolẽs: qd carpobalsamũ dr̃. hui⁹ aũt arboris lachrymuꝫ colligit' diebus canicularibus: ₓm alios verno tp̃e autũno. Inciditur aũt truncus hui⁹ arboris per loca ꝛ ramuli ipsius: ꝛ sic supponuntur vasa que lachrymũ fluẽs recipiant: cuius est optimũ recens sincerꝫ ꝛ exalbidũ: ꝛ odore acutũ: ꝛ nõ acidastrũ: leuiter linguã submordens. sequẽs ẽ colore subruffum: ꝛ q̃i gluctinosuꝫ. tertiũ est tenuiuꝫ partiũ valde: ꝛ plucidũ. omne aũt balsamũ qd vetustatẽ recipit: fit rubeũ ꝛ resinatũ ꝛ siccũ. Qd autẽ optimũ est sincerꝫ ẽ. qdqꝫ ĩ aq̃ mũda stillatũ nõ ꝑtinus diffunditur: sꝫ magis desidet: ꝛ postmodũ totã aquã albidã facit: ꝛ lactũ admixtũ illud in caseum stringit vt coagulũ. qd enĩ sincerꝫ nõ ẽ in sũmo aque diffunditur: ꝛ supnatat: ꝛ vt oleũ q̃i stillam ostendit. Nã vires hꝫ aliquatenus acriores: q viscide ꝛ calefacere ꝛ relaxare efficaciter possunt. siccant etiã in secundo gradu. Est aũt leptomeris hoc est extenuatoriã partẽ habens. Est aũt eligendũ nõ vetus: sed odore fortius nõ subacidũ: sꝫ gustu suaue ꝛ mordax ꝛ stipticũ: sed diuersimode adulteratur. ꝓbatio eius talis est: pãno lineo instillatur: qui pannus postq̃ȝ lauatur facile exit ꝛ nullam facit maculã: nã si adulteratũ fuerit hec ꝓbatio minime inueniri põt. Itẽ mundũ lac caprinuꝫ coagulat: ꝛ si multo tp̃e seruatũ fuerit exterminabitur ₓm dicta aliquorꝫ.

Gal. vi. sim. phar. cap° de balsamo. Balsamus parua plãta est minor duobus cubitis: oritur tñ ꝓpe egyptũ in terra ali: ab egyptijs q̃dẽ nunc vocata byliũpi: que ab antiquis vocatur bylimpolis. Etenĩ sic se habebat egypti condictio: tp̃e autũnali delabãtur ferro inferiores partes hui⁹ plante ꝛ emanabat ꝑ eas liquor quẽ penitus est videre similẽ oleo: qd ꝛ balsanelmini nũcupat'. qd ãt ex liq̃re colligebatur reconditũ in vasis residebat. ꝛ qui quidẽ supnatabat erat albus ꝛ subtiliũ partiũ: necnon ꝛ vtilissimũ: ꝛ auro preciosius. mediũ vo subcitrinũ: et per oĩa diminutũ a supernatante. quidã aũt experiuntur hoc in eo ꝙ ꝓpter ipsum candet ferrum vnctũ: ꝛ in igne positũ. hꝫ aũt cãphoreleo. i. oleo d cãphora ꝛ alijs inest. alij vo in hoc ꝙ supernatat: sed nõ subsidet: sed hoc etiã inest alijs oleagineis substantijs. In quo aũt vtrũqꝫ occurrit. s. vt ferrũ candescat per ipsum: ꝛ aqua resideat est ĩpermixtũ. Adhuc quoqꝫ sciendũ est ꝙ recens supnatat aque: ꝛ tunc sumit' ipsius experientia per pannuꝫ infusum ꝛ suspensum: descendit enim totum neqꝫ q̃ȝ tingens ipsum: sed solum odorẽ illis referens. Cũqꝫ adulteratũ nõ est vtile multis passionib⁹ est balsamus desiccat ꝛ calefacit ₓm tertiũ gradus abstantiã. Est aũt subtiliũ partiũ tanq̃ȝ aromatizans ꝛ ipsius vere liquor magis subtiliũ partiũ virtutĩ est q̃ȝ semen ipsum. foliuꝫ aũt nõ tantũ est caliduꝫ inq̃ntum opinantur aliqui ex partiuꝫ subtilitate deċepti. fructus aũt ei similis est quidem ₓm genus virtutis: deficit aũt multũ ĩ partiũ subtilitate. Plinius capitulo de balsamo. Balsami arbor in iudea inter terminos. xx. iugerum erat: postea autem cũ eadem regione ro[...] potiti sunt: ꝛ latissimis collibus propagata est [...]s eius similis viti folia similia rute: sed albidiora: sempqꝫ virentia: ligniũ eius xilobalsamũ dicit': fructus siue semẽ carpobalsamũ: lac siue succus opobalsamũ vocatur: eo ꝙ lignum eius ferreis vngulis percussum per cauernas guttatim distillat. Cuius gutta adulteratur admixto cyprino oleo vel melle. sed sincerꝫ ꝓbatur a melle si lac coagulauerit ab oleo si instillatum aque aut mixtum nõ facile fuerit resolutum. preterea si veste puro balsamo tacta ꝛ lota ꝛ non fuerit maculata sincerꝫ est. Adulteratũ quidẽ neqꝫ cum lac coag[...] vt oleum aque supernatat: ꝛ vestem macul[...] balsamũ aũt si purum fuerit tantam vim habet: vt si sol incanduerit sustineri in manu nõ possit.

Auic. libro secũdo capitulo d balsamo. Balsamus est arbor egyptia nascens in loco qui dicit' oculus solis tantũ: cuius folia ꝛ odor rute similant': sed tñ ipsa declinat ad albedinẽ. ꝛ eius statura est statura arboris visci. ꝛ eius quidem oleum est melius semine ipsius. ꝛ semen fortius ligno ipsius in omnib⁹ modis. eius vo oleum sumat' ita vt incidat' cuꝫ ferro post ortum ascerabe: ꝛ aggreget' qd de incisionibus resudat cũ cotto: ꝛ neqꝫ pertransit in anno qd est inter. l. vsqꝫ ad. lx. libras. Experientia olei ipsi⁹ est congelatio lactis statim cũ super ipsum distillatur: ꝛ permixtio eius cũ aqua: ꝛ inspissatio ipsi⁹ ꝛ conseruatio sue soliditatis in aqua: ꝛ ablutio ei⁹ a toto ꝛ subtilitas odoris eius. Adulteratur autẽ cum oleo de pino: ꝛ oleo de mastice: ꝛ cera dissolutis in oleo de alcanna. ꝛ quod ex eo melius est: est recens. grossum autem ꝛ vetus non habet virtutem eius. lignum est ca. ꝛ siccũ in secundo. semẽ ipsius calidius eo parum. ꝛ oleum eius est calidius vtrisqꝫ. ꝛ est in principio tertij ca. ꝛ non est ipo de calefactione quod estimant.

Posse. opobalsami. ℈. i. datus cum vino superfluitates matricis mundificat: fetuꝫ mortuũ educit: ꝛ menstrua prouocat: bombace intincta: et supposita conuenit ad dissuriam: ꝛ stranguriam: ꝛ lapidẽ vesice. si etiã fuerit opilatõ ex frigido humore det' cũ vino: vel virga pri⁹ madefacta ex aq̃ calida erecta inflata ĩijciat' cũ oleo muscellino vl' nardino. ꝯtra dolorẽ iliacũ vel stomachi frigidũ det' opobalsamũ modicũ cũ vino tepido. Contra oẽs passiones capitis venientes ex frigiditate det' cũ appropato aliq̃ passioni cõueniẽte. Cõtra cicatrices remouẽdas madefiat cera cũ opobalsamo ꝛ ponãt' s cicatrices p. x. dies: q: cũ cera põt tãdiu fuari: ꝛ sic p. xl. fiet si fuerit necesse. Cõtra q̃rtanã ꝛ quotidianã fcã p⁹ purgatõe det' cũ vino. Cõtra

tinnitum aurium ex humiditate pax instillet. Cōtra dolorem dentium ex parte dolenti aliqūtulū i aurē distilliet. Corpa mortuorū incorrupta ꝯseruat: q: q̄ntū dissoluit tantū cōsumit. **Sera.** auc. Gal. opiū balsami est bonū. z substātia eius est subtilis. z virtus eius est que calefacit z desiccat in secundo gradu. balsamū quoqꝫ ē subtilioris virtutis q̄ꝫ arbor. granū vero eius est maioris subtilitatis q̄ꝫ oleū. Idē auc. Dias. virtus balsami est que abstergit tenebrositatē visus. z aufert frigiditatē matricis qn̄ fit nascale cū eo cū cera et oleo: z expellit secundinā z fetū. z qn̄ fit inunctio cū eo ꝓhibet rigorē: z mundificat vlcera sordida. z qn̄ bibit ꝓuocat vrinā. z est bonū asmati. z quādo bibit cū lacte est bonū illi q bibit toxicū: z quē momordit aliqd aīal venenosū. z fortius qd est i balsamo est oleū eius: z post ipꝫ granū: deinde lignū. grana vero eius qn̄ bibunt cōferūt pleuresi: z apostemati ca. in pulmone: z tussi: z epilepsie: et opilationibus: z anhelosis: z nō potentibus anhelare. valet in stranguria. z lignū eius cōfert dolori matricis qn̄ fit ses sio i decoctiōe eorū. **Auic.** balsamū apit opilationes. z conuenit vlceribus grossis. mūdificat vlcera: z ꝓprie cū ireos. z extrahit fracturas ossiū. cōfert sciatice bibitū. z bibit eius decoctio ꝓpter spasmū. confert vlceribus capitis. z mundificat caput ipꝫ. z conuenit epilepsie: z vertigini. abstergit pannū ipꝫ. z ei⁹ oleū lignū eius z ipsius semen cōferunt dolori vtrorūqꝫ laterū. z cōuenit asmati grosso: z stricture anhelitus: z dolori pulmonis. z cōuenit semen ei⁹ peripleumonie frigide: z tussi: z similiter ipsi⁹ oleum. z ad sūmū est iuuamentū viscerū que sunt sup myrac. cōfert debilitati digestionis: z ipsius malicia decoctio dissoluit z mundificat stomachum. z confortat epar. z confert dolori pungitiuo. z cōuenit doloribus matricis. z exsiccat humiditates ei⁹ vaporatū: z bibitū cōuenit frigori ipsi⁹. z extrahit embrionem z secundinā. z conuenit cum ex eo fit suffumigatio omnibus doloribus matricis. z ipsius decoctio aperit os matricis. z cerotū ex ipo cū oleo rosarū z cera cōuenit frigori matricis. z ē iuuamentū difficultati vrine. eius oleū aufert rigores. z resistit venenis. z cōuenit morsui vipre. z eius oleum conuenit iusquiamo cum bibitur cū lacte: z venenosis z ꝓprie scorpionibus.

Ielet elcaym .i. barba hircina.
Ielben .i. spelta.
Ielse. i. duricies palpebrarū que quando vis palpebra non eleuatur.
Iemac. i. cuscute. Iemarion. i. vsnee.
Iemacion idem quod supra.
Iemicaria .i. hierapigra.
Iemficaria idem quod supra.
Iemficiaria idem quod supra.
Ienaiton .i. filius ante patrē.
Ienaitom idem quod supra.
Ienaslos .i. polium.
Ieneta sunt electuaria que sunt boni saporis siue sint solutiua siue non.
Ieneris sunt electuaria multe amaritudinis.
Ieniar. i. prassium. Ieniban. i. cymbalaria.

Cap. 374.

Iensis ara. vel hēsir: gre. panax eraclea: latine opopōax. **Sera.** li° aggre. ca° Iensir auct. Dias. arbor iesir. i. opoponacis. planta in hortis z pomeriis inuenitur. z est planta hn̄s folia aspa sicut ficus nō magna z spāsa sup terrā: viridia: rotūda: z diuisa in qnqꝫ ptes silia folijs ficus in sua silitudine. z stipes eius est longus silis stipiti galbani: albus sup quē sunt pili albi siles pulueri albo: in cuius circuitu sunt folia parua: z in summitate eius sunt capitella silia capitellis aneti: in qb⁹ sunt flores croceū colorē z habentes odorē bonū: z hꝫ semen odoriferū: z hꝫ radices multas egredientes ab vna radice: grauis odoris: solida: super quā est cortex grossus amari saporis. qd aūt ex semine huius plante est melius est illud qd est sup stipitē: nā illud qd repit super herbā nō est tante bonitatis. z ex radicibus ei⁹ melior est illa que est alba sicca que nō ē rugosa pūgens linguaꝫ qn̄ gustat z odorat. z colligit gūmi albū ab illa qd opoponax dr in hunc modū: foditur terra circa radicē eius in estiuo tpe: z extēnūtur folia in fouea iuxta radicē: deinde vulneratur radix z stipes eius donec appareat cor eius: z tūc emanat lachrymus currens super folia: z qn̄ desiccatur accipitur z reponitur: z color gūmi ei⁹ ē albus: sed quando desiccatur fit color eius exterior croceus. z melius opoponax est amarū interius album: z exterius croceū: adherens manui: facile frangibile: qd cito dissoluitur: graueꝫ habēs odorem z pinguē. illud vero qd est nigrū est malum similiter z molle: nam tale est adulteratū: sed cognoscitur. nam qn̄ ponitur in aqua z fricatur digitis dissoluitur cito si est bonum: z fit sicut vnguētum: aliud vero nō facit hoc. **Gal.** viij. sim. phar. capitulo de opoponaco secūduꝫ translationē grecā. panax eraclius vel eraclea: ex hoc fit opoponacū radicibus eius z germinib⁹ abscissis. Est aūt opoponax calefaciens z molliēs et diaforans. ponitur in calefaciendo quidē in tertiō gradu: in siccando aūt ex secundo. cortex vero radicis siccatiuū simul: z calefactiuū est pharmacuꝫ sed minus q̄ꝫ opos. ac etiā habet quid abstersiuuꝫ quocirca vtimur eo ad nuda ossa: z male morigerata vlcera. sufficienter ergo omnia talia carnosat z abstergendo simul z desiccando: z nō valde fortiter calefaciendo: quibus omnibus indicat qꝫ debet carnosare vt in libris terapentice methodi mōstrauimus. fructus vero eius calidus existēs menstruorum ductiuum pharmacuꝫ. assueuerunt autem nescio qualiter non panacos sed panacuꝫ nominare hanc herbaꝫ. Plinius capitulo de opoponaco. opoponax est succus panacis: z cuiusdā speciei ferule cui i stipite similatur. z dicitur ab opos qd est succus z panax panacis quod est nomen illius speciei ferule: z cuius stipites ferule silant colori palearis: z eleuāt super eū flores odoris bo-

ni: coloris aurei: ⁊ sunt secundum semitam floris
aneti: ⁊ faciunt cultores eius incisuras paruas int̄
radicē ⁊ eleuationē dorsi eius circiter palmū me/
diū: ⁊ egredit̄ humiditas aurea q̄ coagulat̄: ⁊ est
opopo nax. **Dias.** ca.º de opoponaco. succus est
herbe que panax dr̄: cuius sti
pes similis est in multis ferule: ⁊ nascitur locis aspis
⁊ lapidosis. Colligit̄ aūt ipe succus taliter medijs
estib⁹. terra que est circa radicē cauat̄: deīde folia
ipsius sternunt̄ in gyrū: ⁊ sic ipā radix in oblongū
⁊ in gyrū incidit̄: ⁊ sic qḋ decidit in folia siccat̄: ⁊
mirrhe accipit colorē. Est aūt opoponax colorē
croceū habens deforis: deintus albū ⁊ gustu ama
rū: odoris grauis: leuis: pinguis: fragilis: ⁊ citi⁹ se
separans. Niger vero ⁊ mollis inutilis est qui adul
terat̄ armoniaco ⁊ cera: qui ꝓbat̄ si digitis cū aq̄
fricaueris. Nā si integer fuerit vt lac soluit̄: si nō
vt viscus fiet. virtus est ei ca. malactica leptintica.

Auic. li.º 2.º ca.º de opoponaco: opoponacū
est arbor que nō eleuat̄ a terra: ⁊ simi
lant̄ ipsius folia folijs ficus: ⁊ sunt vehementis vi
riditatis rubea: incisas habētia partes: rotunda: ⁊
eius crus est sicut cucumeris sup qḋ sunt pili pul/
uerulenti: ⁊ eius folia sunt parua valde: sup cuius
extremitatē est corona similis corone aneti: ⁊ eius
flos est citrinus: ⁊ folia floris sunt boni odoris: et
vene ipsius sunt plurime: ramificāt̄ a radice vna
grossum habentes corticē: ⁊ interius odoris ē gra
uitas. Eius aūt gūma extrahit̄ cū incisione sue ra
dicis: in primis cū crus apparet: ⁊ qn̄ fricat̄ ē eius
incisio ꝑm colorē croceū. que aūt huic speciei silr̄
numerat̄ de spēb⁹ opoponacis: ſ3 crus ad min⁹ ele
uat̄ cubito vno: deinde ramificat̄ sicut folia feni/
culi: ſ3 est debilius qdē in radice eius. melius ē il
lud qḋ est albū mordicans linguā: in quo nō ē cō
tractio boni odoris. ⁊ ex fructu eius melius est il
lud qḋ ē s̄ crus: ⁊ t̄minū mediū. ⁊ ex gūmi ei⁹ me
li⁹ ē illud qḋ ē valde amarū ⁊ ītrinsec⁹ albū: ⁊ extrī
secus croceū frangibile qḋ dissoluit̄ in aqua. Ni/
grū vero leue est adulteratū cū armoniaco: ca. est
⁊ sic. in ter tio gradu. **Posse. Sera.** auc. Gal. ra
dix eius est
medicina que desiccat ⁊ calefacit: ⁊ in hoc est me
lior ꝙ̄ ip3 opoponax. Cortici aūt eius inest virtus
abstersiua. cortex eius valet cōtra denudationem
ossiū nudatorū. ⁊ nos quidē eo vtimur in medici/
nis ossiū denudatorū: ⁊ in medicinis vlceru3 frau
dulentorū: q2 generant iste medicine carnes in vl/
ceribus generatione forti: ⁊ hec medicina abster/
git ⁊ desiccat: ⁊ nō calefacit calefactiōe forti: ⁊ his
ꝓprie talibus egent medicine que debent genera
re carnē. S3 lac hui⁹ plante est opoponax. virtus
eius est que siccat ⁊ calefacit ī tertio gradu: ⁊ mol
lificat ⁊ resoluit. ⁊ hoc facit qḋ est nouū: q2 nō po
test esse pingue ⁊ mollificatiuū: nisi illud qḋ ē no
uū. ⁊ hoc contingit de bdellio armoniaco ⁊ galba
no. ⁊ dixit in epistola ad glauconē: qn̄ memorauit
ei de apostemate duro qḋ erat in puero: ⁊ miscui
in medicinis illius de opoponaco illḋ qḋ erat ma
gis nouū: nā nō pōt esse pingue ⁊ mollificatiuū ex
eo nisi nouū. ⁊ hoc etiā contingit de bdellio ⁊ ar/
moniaco ⁊ galbano. Et auct. Dias. qn̄ dat̄ de eo ī
potu cū melicrato aut vino confert rigoribus fe.
periodicarū: ⁊ cōcussionibus neruorū: ⁊ doloribus
laterū: ⁊ tussi: ⁊ distillationi vrine: ⁊ scabiei vesice.
Et qn̄ dissoluit̄ cū melle ⁊ administrat̄ prouocat
menstrua: ⁊ corrūpit fetū: ⁊ resoluit inflatiōes ma
tricis. ⁊ duricies eius qn̄ ponit̄ cū melle sup sciati
cā cōfert dolori eius. ⁊ ingredit̄ cōfectiones me/
dicinarū oleorū ⁊ vnguentoru3 que fiunt ad poda
grā: ⁊ in medicinis sode. ⁊ qn̄ ponit̄ super aposte
mata que dicunt̄ carbunculi aperit ea: ⁊ maxime
cū passulis. ⁊ qn̄ fit emplastrū cū eo ⁊ oleo cōfert
podagre. ⁊ qn̄ fit collyriū cū eo acuit visum. ⁊ qn̄
ponit̄ in corrosionibus dentiū sedat dolores eorū
⁊ qn̄ miscet̄ cū tantūdē picis fit emplastrū conue
niens ⁊ iuuatiuū multū morsui canis rabidi. Ra/
dix vero plante hui⁹ qn̄ abradit̄ ⁊ supponit̄ muli
eri expellit fetū. ⁊ sanat vlcera antiqua. ⁊ qn̄ terit̄
⁊ miscet̄ cū melle ⁊ fit emplastrū cū ea vestit car
ne ossa denudata. Semen eius qn̄ datur ī potu cū
absinthio ꝓuocat menstrua. ⁊ qn̄ datur ī potu cū
aristologia longa est cōueniens morsib⁹ veneno/
sis. ⁊ qn̄ bibit̄ cū vino cōuenit suffocationib⁹ ma/
tricis. Et idē auc. Aben mesuay ꝯicit ad ea ad. q̄
iuuat armoniacū. Et dosis est a. ꝫ. 5. vsq3 ad aureū
vnū. ⁊ conuenit neruis. ⁊ conuenit vlceribus quā/
do miscetur vnguentis. ⁊ laxat ventrem quando
miscetur cū alijs medicinis. ⁊ conuenit colice que
fit a frigore. ⁊ expellit vētositates grossas a corpo
re. ⁊ extrahit humores crudos. ⁊ resoluit dolore3
iunctu rarū. **Auic.** Est aūt resolutiuum ventosita
tum lenificatiuum: abstersiuu3
lenificat duricies ⁊ bothor. eius radix est ad medi
candum ossa nuda. ⁊ cu3 melle est conueniens vl
ceribus antiquis: ⁊ igni persico: ⁊ quod super ip3
est etiam vulneribus ⁊ bothor: ⁊ ad summū om/
nes partes eius conferunt vlceribus fraudulentis
⁊ bibitur cū aqua ⁊ alcaratin ⁊ cū vino ꝓpter con
tractione3 lacertorū ex percussione. quidā vero di
xerunt ꝙ ipsum est malu3 neruis. ⁊ videtur ꝙ sit
malum neruis sanis siue humectatis. ⁊ est confe/
rens sciatice. ⁊ bibitur ad ipsam succus eius: ⁊ re/
mouet lassitudinē. ⁊ conuenit dolori iuncturaru3
omniū ⁊ podagre. more emplastri superpositum
confert corrosioni dentiū cū eo impletur: ⁊ sedat
dolores eorum. ⁊ conuenit sode ⁊ epilepsie: ⁊ ma
tri infantium. acuit visum. ⁊ fit ex eo collyriu3. ex
folijs eius fit emplastru3 super dolores lateris. ⁊
opoponacum conuenit dolori vtroru3 laterū et
tussi cum sunt frigidi. eius succus conuenit duri/
ciei splenis more emplastri superpositum ⁊ bibi/
tum cum aceto. ponuntur enim ex eo dece3 aurei
in duobus vrceolis musti: ⁊ clarificatur post duos
menses: ⁊ conuenit spleni valde. ⁊ mustu3 hoc cō/
uenit hydropisi. lenit duriciem matricis. ⁊ conue
nit guttationi vrine. ⁊ auellana vna ex eo bibit̄ cū
aqua calida ad prouocandum vrinam ⁊ mēstrua
⁊ iuuat matricē frigidā. ⁊ ei⁹ fruct⁹ abūdare fac
mēstrua: ⁊ ꝓpe cū absinthio. ⁊ īterfic̄ fetū: ⁊ ꝓprie

radix eius.ipsa nāq3 facit abortum supposita ꝛ bibita:ꝛ cōuenit ꝓuocationi matricis:ꝛ exterminat ventositatē ꝛ duriciē eius.ꝛ cōuenit colice:ꝛ soluēdo educit crudū humorē.ꝛ cōuenit pruritui vesice si bibit̄.cū aqua cartami ad rigorē ꝛ fe. piodicas ex eo cū pice fit emplastrū bonū.morsui canis rabiosi cū aristologia ad puncturas bibitū est tyriaca:ꝛ siľr eius succus.loco eius ponunt̄ ficus.et estimo ꝙ armoniacū est ei ꝓpinquū.

Jeran	.i.christa galli.
Jeranan	idem quod supra.
Jerania	.i.artemisia.
Jeramia	idem quod supra.

Jera.i.sacra:inde biera pigra.i.sacra amara.

Jerad	.i.locusta.
Jerax	.i.austur vel ancipit̄
Jerasiccatia	.i.biera pigra.

Jerobotana.i.sacra:ꝛ est herba que vocat̄ centrū galli:ꝛ berbena siľr sic vocat̄:sed scribit̄ gerobotanū per.g.vt apparet in ꝓpria littera.

Jerit	.i.folium.
Jergir	.i.eruca.

Cap.375.

Jergit ara.gre.euzonium:latine eruca.Eruce sūt due species:domestica ꝛ siluestris. ꝛ ambe sūt omnib⁹ note.Eruca ca.est ꝛ hu.in secundo gradu domestica minoris ē efficacie ꝙ̄ siluestris.vsui medicine cōpetunt semina sicut folia.Pli.ca.ᵒ de eruca.ex ea est domestica ꝛ siluestris:ꝛ miscet̄ in condimentis in quibus carnes ꝛ pisces intingunt̄.tanta suauitas ei est vt greci euzonomia appellauerit ꝛ cetera.euzomū vocari reperi in ꝙ̄plibus locis.

Sera. li.ᵒ aggre.ca.ᵒ iergit siue iergir.Jergit i.eruca:ꝛ sunt eius due species.s. domestica ꝛ siluestris:ꝛ ambe sunt omnibus note.

Posse. eruca hʒ virtutē cōsumendi ꝛ coitū ad incitandū.ad stranguriam ꝛ dissuriā ꝛ palysim valet decocta cū carnib⁹.Cōtra predictas puluis seminis eius cū cepe decoq̄t̄ ꝛ detur herba ipsa decocta in vino ꝛ renibus cataplasmata libidinē excitat. pectini imposita vrinā ꝓuocat.puluis seminis eius cū melle ꝛ vino cōficitur qui cataplasmatus renib⁹ libidinē incitat.

Hal. de cibis:est ca.ꝛ hu.in secundo gradu: ꝛ ipa quidē generat sperma:ꝛ generat ventositatē.ꝛ ideo facit erectionē virge.ꝛ dicit Halie.codē li.ᵒ ca.ᵒ de eruca ꝓm translationē grecam calefacit potenter hoc olus vt neq3 solū comedere ipsum facile si nō mixtū cū folijs lactuce:sed et sperma generare creditū est ꝛ impetus ad coitū excitat.doloratiuū aūt capitis est: ꝛ magis sigs ipsum solū comedat.Sʒ idē in.vi.de sim.medicina ca.ᵒ de agno casto.dicit ꝙ est ca.ꝛ sic.cōplexionis Nā dicit ꝙ agnus castus nō est generatiuus spiritus vaporosi sicut eruca:qꝛ augmētaret impetum coit⁹ sicut eruca.sʒ ꝓpriū est eruce hr̄e viʒ ī calefaciendo ꝛ exsiccādo:nō tñ agno casto siľis est: paulo nāq3 deficit in ambobus. Nā calefactiua qdē ꝛ siccatiua est eruca. differt aūt in permixtione q̄litatis ꝛ virtutis.

Sera. auc.habix:eruca dr̄ q̄i vrtica ꝙ ignite sit virtutis: ꝛ ī cibo sepe sumpta veneris incendiū moueat: cui due sūt species.vna vsualis:ꝛ alia agrestis:que acris ē virtutis:vtreq3 aūt veneris cōmouent vsum. Et idē Sera.auc.Hal.eruca generat sperma ꝛ excitat libidinē:ꝛ generat ventositatē:ꝛ ideo facit erectōē virge.ꝛ si comedit̄ sola inducit dolorē capitis: q̄re oʒ vt comedat̄ cū ea lactuca endiuia vel portulaca.ꝛ ipsa ꝓuocat vrinā:ꝛ laxat ventrē:ꝛ cōfortat digestionē.ꝛ siluestris est fortior ꝙ̄ sit domestica ꝛ idē auct.Aben.mesuay: succ⁹ eruce recens quādo administrat̄ cū felle bouino laxat ventrē:ꝛ cōfortat digestiuā.ꝛ linit̄ cū eis supra cicatrices vlcerū:ꝛ delet eas. ꝛ qñ admiscet̄ cū melle succus ei⁹ ꝛ semen eius cōfert lentiginib⁹.

Dias. ca.ᵒ de eruca. Eruca multū comesta ventrē stimulat.Semen eius oīa illa facere pōt:nam diureticū est ꝛ calefactoriū. carnes seruare a putredine pōt lacti aut aceto mixtū ꝛ trociscis inde factis.eruce agrestis semine multi pro synapi vtūtur.virtus est ei diuretica ꝛ viscidior.vtraq3 tamē vt aiunt veteres cōmouet actus venereos.

Jernisessum	.i.vua lupina.
Jesamul	.i.filipendula.
Jesamuli	idem qđ supra.

Jestar.i.cū hō stat oculis apertis ꝛ nō mouet eos

Jese	.i.iesessem.
Jesse	idem quod supra.
Jeserac	.i.vsnee.

Cap.376.

Jesemin ara.ꝛ ambach: grece lencoya:latīe sābac⁹.

Sera. li.ᵒ aggre.ca.ᵒ iesemin.ē plāta habens albū florē:ꝛ q̄dam citrinū:ꝛ est minus ca.ꝛ sic.ꝙ̄ albū:ꝛ siľr est minus in opatione sua.ꝛ citrinus repit̄ in babylonia.Est etiā species alia ex eo cuius flos celestis ē coloris.Et idē auc.Aben mesuay:est ca.in principio tertij gradus.

Hal. vi.sim.phar.ca.ᵒ de iesemino secundū translationē grecā.ambach herbe quā iesimin vocēt semen maxime vtile est calefactiue ꝛ desiccatiue:necnō subtiliū partiū virtutis est.Est aūt gustantib⁹ subamarū ꝛ acre ꝛ palā qm̄ diureticū est ꝛ diaforeticū. erit aūt ī calefaciendo ꝛ siccando tertij gradus intensi. Etiā hoc dicit in.vi.huius:ꝛ subdit in.vij.lencoya.i.iesemini.tota quidē frutex abstersiue est subtiliū ptium virtutis.magis aūt participant ea flores:ꝛ horū sicciores magis viridibus.

Auic. ponit tres species.s.alba citrina ꝛ purpurea ꝛ est alius sambac⁹ agrestis: ō quo leges ī muesū

Posse.Sera. folia eius humida nō sicca quando ponunt̄ sup empetiginē ꝛ pannū expellunt eos ꝛ resoluūt omnē superfluitatē.ꝛ conuenit habentibus catarrū.ꝛ inducit dolorē capitis illis qui sunt ca.cōplexionis.ꝛ oleū eius est iuuatiuū in hyeme. ꝛ si hñs ca.cōplexionē odoret nimiū de ipso:timendū est ne faciat fluxū sanguinis ex naribus eius. Et idē

suc. Aben mesuay ꝯfert humiditatibꝰ ꝛ phlegmati salso: ꝛ senibus frigide cōplexionis. ꝛ cōfert doloribus qui fiunt ex phlegmate viscoso.
Ieta.i.bleta. Ietan.i.armoniacū.
Ietalion.i.perforata. Ietarac.i.ietua.
Ietasan .i.filius ante patrē.
Ietesani idem quod supra.
Ietua est nomen generale omniū septē specieruꝫ titimalli fm ꝙ Dias. scribit: ꝙuis Io. Sera. vij. c. de laxatiuis simplicibꝰ dicit ꝙ est spēs mezereon.
Iezar.i.baucia vel daucus agrestis.
Iezafon .i.cymbalaria.
Iezala .i.soldanella.
Ibeleuche .i.cardamomū minꝰ
Ibleon .i.species mellis.
Idoma .i.tumor vel inflatio
Idens .i.menta.
Iden quid est.l.l.semaeb.
Igetin .i.gypsum.
Igens.i.subub. Ilexarbor.i.lecina.
Imera.i.dies.inde meracrisios.i.dies cretica.
Imbres .i.pluuie.
Inebuchos .i.ceruisia.

Cap.377.

Iacensaria

herba est facta sicut arnoglossa: sꝫ aspera: ꝛ super terrā spansa: cuius odor est sicut odor thuris: hñs in costis aliqualeꝫ pilositatē ꝛ albedinē sicut enula. **Posse.** desiccat humiditatē pectorꝪ. ꝛ cōfortat neruos. ꝛ valet ad corizam.
Indebidister .i.castoreum.
Imperiale .i.ozimū.
Internascen quid est.l.l.hec.
Interfector patris sui quid est.l.l.sathinon.
Ipericon: herba perforata: herba sancti Io. scopa regia idē: pro qua lege infaricon.
Ireos quid est lege.l.yreos.
Irbea .i.talpa.
Iseleo .i.platocyminum.
Isbeth .i.profunditates.
Issemum .i.probatū ꝛ exptuꝫ.
Isteos .i.muscus.
Istericepius .i.suffocatio mr̄icis.
Irefolium .i.salicis folium.
Irea .i.salix.
Iter genitale .i.aborsus.
Isimel planta est aromatica similis cinnamomo secundū Aui. de viribus cordis: cuiꝰ folia sūt plura egredientia ab vna radice facta: sicut folia spinachie: confortat cor.
Ibiscus .i.altea.
Ibinuers.i.animal quod vocatur bellula.
Isūfaricon.i.infaricon. Icticos .i.piscis.
Ictis idem quod supra.
Ictiocolla quid est lege glucten.
Ictidion .i.pisciculus.
Ictinos .i.miluus auis.
Idismon.i.menta. Idios.i.gladiolus.
Idria.i.aquaꝝ vas. Isslus.i.tapsia.

Igia grece est quedā cōfectio in antidotario viri li: ꝛ est dictū sanitas vel salus.
Igidion.i.fumus terre. Paulus ca. de sanie oculi quā hypopiā vocat igidiū posuit. Et Auicē. eodē ca. allegans Paulū: ꝛ eandeꝫ scribens medicinā. vbi Paulus igidiū: ipse fumū terre posuit.
Igil.i.cimex lecti rubea: ꝓ qua.l.alcozat.
Ignida .i.vrtica.
Ignis persicus.i.sacer ignis: ꝛ est pustula corrosiua adurens faciens accidere escaram: vel sunt pustule pue rubue igneā punctionē inferentes.
Ignis falsen idem quod supra.
Ignis sacer idem quod supra.
Ignis falsenesiati idem quod supra.
Iligas.i.pes leonis vel branca leonis: ꝛ est herba sic nominata.
Ilios .i.sol.
Ilion.i.intestinum longius aliīs.
Illitimos .i.drimos.
Imbromida.i.sordida. Alexander ca. de dysenteria ait: vlcera imbromidant̄.i.sordidantur.
Imbrilis.i.pluuialis. Imsalepidis.i.gypsū
Iniuba .i.conditū ꝛc.
Intilierinch.i.vene que sunt in labiīs.
Inpice semen.i.bethonice semen.
Indistimbre.i.cū hō comedit ꝛ nō ledit eū.
Indicum quid est lege litteram nil.
Indiamen.i.illud qđ in aere apparet vt stella cadens. ꝛ quidam dicunt ꝙ est cometa.
Indieni idem quod supra.
Inrimon.i.sternutatoriū īstrumentuꝫ. ꝛ cōponit̄ a rimos qđ est naris: quia per nares imponitur.
Institа.i.funda vel quiuis laqueus cū quo possūt membra ligari.
Instimbre .i.appetitus.
Ipura.i.cauda equinna: ꝛ est herba.
Ipia.i.morsus galline: ꝛ est maior ꝛ minor. vñ versus. Ipia galline maior est minor ipia morsus: ꝓ qua lege anagallus.
Ippia idem quod supra.
Irinon .i.capitꝪ purgatoriū
Iriana.i.lambrusca. Irise.i.yreos.
Iringus quid est lege astarution.

Cap.378.

Iriccius

la. ara. ceufud: grechinos uel eccinus. **Sera.** liº aggre. capitulo ceufud aucto. gal. quādo combu ritur quicūqꝫ eorum .s. marinus ꝛ terrestris fit cinis eorum abstersiuꝰ ꝛ resolutiuus: ꝛ destruit carnē supfluā: ꝛ generat carnē in vulneribꝰ. sꝫ vtꝰ carnis ericiī terreni est q̄ desiccat: ꝛ resoluit desiccatione forti ꝛ resolutione. ꝛ qñ desiccat̄ ꝛ bibit̄ conuenit leprosis: ꝛ hñtibꝰ cōplexionē malā corruptā ꝛ ꝯfert spasmo ꝛ egritudibꝰ rnū: ꝛ hydropisi carnose. Et idē auc. Dias. ericiꝰ marinꝰ mollit vētrē: ꝛ ꝓuocat vrinā. ꝛ ē boni saporis. ꝛ cinis eiꝰ adusti ingredit̄ in medicinis ꝯ scabiē. ꝛ mundificat vlcera sordida: ꝛ diminuit carnē supfluā. sꝫ cinis terreni qñ miscet̄ cū pice humida ꝛ linit̄ curat alopiciaꝫ.

Carnes vo eius desiccāt: et cōbuste cū secaniabin accepte sedant dolore renū. et cōferunt hydropisi carnose: et palysi: et elephantie. et in principio hydropisis abscindunt fluxū humorum fluentiū ad viscera: et desiccant eos. epar vo ipsi⁹ et sanguis qn desiccat et daī in potu cōuenit ad omnia quibus conuenit caro eius.
Iris illyrica.i.ireos. Irion.i.erismon.
Irimar.i.balaustia. Irischia.i.scia.
Ircina quid est lege hircinos.
Irsitia.i.aspera. Irliocha.i.talpa.
Ischia.i.scia. Isciades.i.sciatica.
Ischion .i.vertebrum.
Ischis.i.sanus Ischiti.i.carice.
Ischimiti.i.separatio veniens cū cōtritione.
Iscliris.i.apā lapidatū vel melancolicū.
Issedebeg.i.cardabem. Isimirius.i.mirrha.
Issiada .i.centumnodia.
Isciti.i.carice: et latine dicunt carizi: herba est cui⁹ folia sunt cū punctis aculeis facta: sicut sunt cāna silvestris: sed Gal. in dinamidiis dicit qp est salix.
Iscias .i.salix.
Ististis.i.fassijs vnde infantes fassiantur.
Istiterea nigra .i.alumen scissum.
Istinis cardo .i.lentisci coma.
Istias fisagria.i.granū qd dr stafisagria.
Istigar.i. salsa que fit ex anuidez et aqua et sale: est sicca in fine tertij.
Istrigar idē qd supra. Istringnū.i.solatrū
Istidas idest vesticula vel matrix.
Itionum .i.ozimū.
Ition quid est lege cameleonbante.
Ioa.i.rannus Ioan idē qd supra.
Ioaleb .i.cymbalaria.
Ioalka quid est lege vsnen.
Iouzbane .i.nux muscata.
Iouzmatellum .i.nux methel.
Iouzquima vel ionzalket. .i.nux vomica.
Iouzbua .i.nux muscata.
Iouis barba.i.sempervivia minor: sed falso qm nō est semp̄uiua minor: sicut appet si leges heraalalē īmo est sticados citrinum.
Iobarbda .i.polium minus.
Iobardai idem quod supra.
Iobaricon .i.centonica.
Ιociner.i.epar vel iecur. Iocialion idē qd s.
Iodar.i.cortex sisami. Iodari.i.arsenicum
Iodaris idem quod supra.
Iohada .i.poliū montanum.
Iohas.i.vsnee. Iohasi idē qd sup.
Iohalba quid est lege vsnen.
Iomat.i.radix palme silvestris.
Iomarion idē qd supra. Ioma.i.rubigo.
Ionos sunt pustule rubee: et interdum albe que ī facie et naso iuuenum nascuntur.
Iontos idem quod supra.
Ioti.i.iūc⁹ vel spēs ei⁹ hñs folia sicut hedera.
Ion.i.viola: et nō debet legi ion ita qp i componatur cū o: vt dicatur io: sed dicatur ion.
Iorer.i.ioum. Ioreri idē qd supra
Iorelas.i.hedera. Iorin.i.cucurbita.
Iorim idē qd supra. Iorisan.i.cymbalaria
Iothor.i.violaceū a ion quod est viola.
Iothoor idē qd supra. Ibbos.i.gibbus.
Icor.i.humor. Idor.i.aqua.
Idropissa .i.pix liquida.
Idrops.i.sudor.inde hydropisis.i.sudatio: vt ī libro de doctrina greca.
Idromel quid est.l.melicratum.
Ison .i.cameleonta nigra
Ignotica sunt illa que faciunt somnū vel soporē.
Igrostilimū .i.sudor.
Igros.i.limpidus purus: preclarus: liquidus: madidus: humectus: humidus.
Immoicen .i.psillotrum.
Imorpone idem quod supra.
Imolopes .i.cicatrices.
Inomel.i.compositum ex vino et melle.
Inoleon.i.compositum ex vino et oleo.
Inos .i.vinum.
Inontes.i.vinū qd fit ex fructu vitis agrestis.
Inoris.i.erisis. Inoferol.i.vinifer⁹
Inops .i.quasi nigrum.
Inomel.i.qd cōponit ex vino et melle.
Intosorax .i.similax.
Ipoquistidos quid est.l.hypoquistidos.
Ipoglossos.i.lingua equi: et est herba: pro qua lege hypoglossos.
Ipomoratio.i.feniculus equinus: vel rusticus: vel agrestis.
Ipopios.i.sanies collecta in cornea oculi.
Ipopia.i. iuor collectus sub oculo vel palpebris.
Ipothanos.i.equus fluuialis: et est aīal qdrupes mai⁹ cocodrillo in nilo degens: et in terra exiens: qd dicūt p̄sagio nili crementū ośdere. exit eiz fluuiū plenus aqua: eā quoqz narib⁹ eijcit eo loco vsqz ad quē fluuij augmentū peruenire debet.
Iporicon .i.hypericon.
Iposelinum .i.apium agreste.
Iposeda.i.cauda equina: et est herba.
Ipopotanos.i.piscis fluuialis lege hypotamos.
Iposarca est species hydropisis.
Ipomereon est semen mandragore.
Ipomaratrum .i.feniculus agrestis
Ippofaes herba est quā ignoro: licet ipsā descri bat Dias.
Ippofesces est herba silr mihi incognita.
Irmon.i.inrionon. Irmon idē qd sup.
Isopus quid est lege isopus humida.
Isopus hortensis quid est lege quod supra.
Isopi cerotum .i.succus lane ouinz.
Isophagus.i.via cibi ad stomachū: et dicitur a fagin quod est comedere.
Isopus humida quid est lege isopus humida.
Isopurus .i.pisa legumen.
Isopri agri.i.viridis. Isos.i.viscus.
Istro.i.furiosus insanus.inde istrio.
Istros.i.salix arbor. Iual.i.bdellium.
Ixifon.i.viscus. Iualal.i.bdellium.
Iuas .i.scordeon.

Juelse.i.duricies palpebre quando vix eleuatur ꝛ
Juescen .i.alaca maris.
Juiuba siluestris.i.fidia:ꝛ est nabach.
Jualon.i.ceterac. Juiera.i.persicaria.
Jubal.i.polium. Jubali idē qđ supra
Jubalion .i.hypericon.
Jubedi est cibus arabicus factus ex rizo ꝛ lacte ꝛ pinguedine multa.
Jubedu idem quod supra.
Jubisilla .i.rubigo: sʒ qñ ponitur sine determinatione debet intelligi pro eris rubigine.
Jubisillai idem quod supra.
Judaica quid est lege erbum.
Judac .i.poliū maius.
Judalegi est cibus qui fit de micis parue placēte sup q̄s fūdit̄ pinguedo q̄ a carne assata defluit:q̄bus qñq; herbe cocte miscentur.
Jubedē sūt mice q̄ fiūt de pua placēta:vt supra.
Judebegi idem quod supra.
Judebet est cibus qui vocat̄ rui:ꝛ sūt mice panis super quas funditur pinguedo pulloꝝ columbarum cum assantur.
Judebimite .i.iudebet.
Jular est germen palme siluestris.
Julmar idem quod supra.
Julep.i.syrupus simplex ex sola aqua ꝛ zucaro.
Julben est pisa legumen.
Julbem idem quod supra.
Jumaim.i.ficus fatua. Juma.i.iuncus.
Jumati idest radix palme siluestris.
Jumalion .i.portulaca agrestis
Jumen.i.sicomori fructus:ꝛ sunt ficus fatue.
Jumes idē qđ supra. Jumeim idē qđ sup̄
Juminizū.i.frumentū. Jumi.i.vsnee.
Jumij idem quod supra.
Jumadabaauster .i.castoreum.
Jundabeauster idem quod supra.
Jundabeaustari idem quod supra.
Junedebustor .i.castoreum.
Jundebedustor idē qđ sup̄. Jundeal.i.alcanna.
Juniperus quid est lege babilhalach.
Junis.i.vacca iuuenis. Juncia.i.cyperum.
Juns.i.dragontea. Jurasel.i. psilotrū.
Juraseli idē qđ supra. Jusetab.i.gariofilata
Jurga.i.chrysocolla. Jusab.i.amomū.
Jusabi idē qđ supra. Justiab.i.gariofilata
Jusicap.i.cymbalaria. Jusicapi idē qđ sup̄
Justicium .i.luctus publicus.
Jusoip .i.armoniacum.
Jusof .i.ficus lupi.
Juscolles quid est lege chrysocolla.
Jusulp.i.psillium. Jusian.i.polium.
Jusquiamus quid est lege beng.
Jus.i.erugo vel flos eris:sʒ falso imo ē viscolles.
Juulia.i.qđdā conditū sic vocatum.
Jnula campana est species ellenij:ꝛ vocat̄ panax
Jnus lithus .i.tartarum.
Jncubus ꝛ noiat̄ strangulatio:ꝛ noiat̄ arab. albedilen ꝛ alchatum.i.egritudo in qua hō sentit vt in somnū egrediat̄ fantasma graue sup se cadēs vis
eius ꝛ motus:ꝛ fortasse p̄focat̄ ꝓpter poroꝝ opilatiōes:ꝛ cū ab ipso separ̄ excitat eā subito.
Jnguinaria ſm Pli.est herba que dr̄ artemon ꝓ bibens dolorē inguinū etiā in manu retenta.
Jngulia est qđdā conditū sic noiatum.
Jnguriale nascitur intra petras ꝛ loca aspera.hec herba nocte tanquam stella in celo lucet adeo: vt eam videntes ignorātes putant fantasma se videre:a pastorib⁹ maxime vr̄: lege ꝓ ipa asterion.
Jnmusil est quedam species calamenti.
Jnquinatizare .i.infundere.
Jncuba solissega cicorea:endiuia siluestris: spōsa solis idem.
Jppuris.i.hyppuris. Jrusalepidis.i.gypsū
Jrundo.i.sanguissuga:pro qua lege carraf.
Jsculi quid lege caratin.
Jtusemum .i.sambucus.

Sequitur de. K.

K Aalab .i.iusquiamus. Kaalabi idē qđ ā.
Kaapion .i.vsnee.
Kaasmes. .i.kesmes.
Kaermes. .i.grana tinctoꝝ.
Kaeri. .i.lacca.
Kaitamon est lachrymus arboris myrte similis gustu bromoso:hoc maxīe thymiamatibus admiscet̄ mirrha ꝛ storace admixtis vt grati⁹ fumiget.
Kaysum .i.pumex.
Kaudarz .i.granū fenugreci.
Kaudati idem quod supra.
Kaudal .i.agrifolium.
Kabas.i.tinctura rubea facta ex lacca.
Kabaotil.i.granū nil. Kabar.i.capparus.
Kabelmetbeld.i.auellana. Kabelion.i.hypicō
Kabesar.i.sisamus. Kacabū.i. cacabum
Kaccabū qđdā est rupis kaccabū faciens florem rubeū qđ in medicinis nullius est efficacie.Est aliud kaccabū qđ oritur in planicie ꝛ locis pinguib⁹ ꝛ est species stringni:pro qua lege stringnū. ꝛ sit̄r aliud kaccabū qđ vocatur kaccabū veneris:pro q̄ l.l.nenufar.
Kacessia .i.kachessia.
Kachessia debet dicere ꝛ non kacessia: ꝛ est mala habitudo que precedit hydropisim.
Kacisial .i.enula.
Kacif .i.fungus.
Kachiros .i.semen ferule.
Kacule .i.cardamomū.
Kacur .i.ozimum.
Kacuri idem quod supra.
Kadar .i.pumex.
Kadalf .i.cyperus.
Kadalfi idem quod supra.
Kadea .i.volubilis.
Kadiastor .i.psilotrum.
Kadil .i.litium.
Kadustir .i.polium.
Kadustiri idem quod supra.
Kadus .i.vas.

Kafas.i.epatica Kafasi idez q̄d sup̄.
Kafaniot .i.anzaruta.
Kafiar serendi .i.aspaltū iudaicum.
Kafri quid est lege nakala.
Kafril idē q̄d supra.
Kaffoziasin .i.scordeon.
Kafur.i.cāphora. Kaffor idē q̄d s̄.
Kafurach.i.bdelliū. Kafursi.i.ceterac.
Kabaleb .i.lenticula aque.
Kabair est species cucumeris.
Kabas almodica.i.herba similis aneto humido. ⁊ folia eius sunt sicut malua: ⁊ poma eius parua: ⁊ inuoluitur super arborē sicut volubilis.
Kakal.i.cardamomū. Kakabi.i.aisdo.
Kakasan .i.prassium.
Kakengi est secunda species stringni.
Kakeugi idem quod supra.
Kakeub.i.kakabum. Kaksen.i.bibar.
Kakille herba facta sicut vsnen salsi saporis: ⁊ est herba purgatiua aque citrine.
Kakillei idem quod supra.
Kakie idest flores similes violis: ⁊ sunt keiri.
Kakochimon.i.malus humor laborans.
Kakol .i.cardamomū.
Kakilem .i.abrotanum.
Kalatabas .i.platanus arbor.
Kalamuiche .i.calamentum.
Kalamita carta idem quod supra.
Kalangie.i. cibus qui fit ex pulmone ⁊ corde ⁊ epate incisis minutī cū oleo mixtis: in quo post remotionē p̄dictoꝝ ponit̄ paꝝ aceti: ⁊ oua: ⁊ croc⁹.
Kaltat .i.ferula.
Kalendula quid est lege karannos.
Kalep.i.cretanus. Kalepi idē q̄d sup̄.
Kali est planta in littoribus maris nascēs similis vermiculari pinguis ⁊ salsa: que cōbusta cinis ei⁹ cōglobat̄ in massa: que nr̄o idiomate vocatur seda ex qua fit vitrū. sal vero qui in eius decoctione qn̄ fit vitrū emanat est sal alkali. ⁊ dicunt arabes ꝙ cali est species vsnen. Rasis v̄o in li.° diuisionū ca.° de dolore dentiū: kali ingt ē almē assur.
Kalip. .i.milium solis.
Kalitricū.i.herba sanguinaria vel pedes pulli: p̄ q̄ lege gallitricus.
Kalliominos .i.nociua glans.
Kalis.i.bonū. Kalofari.i.arsenicū
Kalofari idē q̄d supra. Kal.i.acetū.
Kalb.i.cor. Kamac.i.bdellium.
Kamafur.i.bedeguar. Kamafur idē q̄d s̄.
Kamefe .i.pentafilon.
Kamec.i.confectio de qua fit gallia.
Kamedapnes quid est lege camedafnes.
Kamezir .i.fructus tamarisci.
Kamefit .i.fructus tamarisci.
Kameleos.i.kamelus. Kameab.i.triticum.

Cap.379.

Kameactis ara. ⁊ iacta: grece meatiō: latīe ebulus. Sciēdū ꝙ actis ē sambuc⁹. Kameactis dr̄ ebulus: ⁊ sunt plante omnibus note. Unde versus. Sābuc⁹ est actis: ſ; ebulus est kameacti. **Sera.** li.° aggre. ca.° kameacti: kameacti due sunt species: quaꝝ vna grece dr̄ actis in latino sambacus: ⁊ secunda noīat̄ in greco kameactis: ⁊ eius est intentio terrenus actis: ⁊ in latino dr̄ ebulus. virtus eius est que desiccat ⁊ incarnat: ⁊ resoluit resolutione tempata. Pli. ca.° kameacti eius due sunt species eaꝝ: vna assimilat̄ arboribus habentibus ramos similes cannis rotundis q̄ꝝ color est ad albedinē: ⁊ sunt longa. ⁊ sunt ī eis quatuor folia aut quinq̧ porrecta super ramos q̄s libet: ⁊ similia folijs nucis: minora tamen eis: habentia grauē odorē: ⁊ in sūmitatibus ramoꝝ sunt flores albi: ⁊ grana similia granis viridib⁹ vel lentisci: quoꝝ color ōclinat ad purpureitatē cū nigredine: ⁊ sunt velut in racemis: ⁊ habēt multā humiditatē habentē odorem lini: ⁊ ista dr̄ actis. alia v̄o species que dr̄ kameactis est minor prima: habet ramos magis pertinentes herbe quadratos: in q̄bus sunt multi nodi: ⁊ folia inuicē distantia: ⁊ singulis nodis similia folijs amigdalis in summitatibus suis: nisi quia habent venas: ⁊ sunt longiora eis habentia grauē odorē. ⁊ in sūmitatibus ramorū sunt capitella similia coronis supredicte speciei ⁊ semen ⁊ flos sil̄r. ⁊ h; ramos lōgos grossitudinē digiti hn̄tes. **Gal.** actis siue sambucus que magna quidē ⁊ arborea necnō herbalis magis: quā quidē ⁊ camezeon.i.ebulū vocant: ambe exsiccatiue virtutis sunt solidatiue: ⁊ mediocriter diaphoretice. **Dias.** ca.° actis. duo sunt genera vnū arborosū est: hastas habens cannosas ⁊ rotūdas ⁊ erectas. folia habet quatuor aut quinq̧ in hastis similia nuci regali et oblonga cū graui odore. flores sunt ei albe in capitibus hastarum. semen vero simile habet terebintho subnigellum: ⁊ purpureū: ⁊ in modū botri cōpositū: multū succū habēs. Alteꝝ genus est q̄d kameactis dicit̄: a multis v̄o appellat̄ eciosacti: ⁊ latine ebul⁹: ſ; breuior est. ⁊ herbosas hastas habet quadras ⁊ nodosas: ⁊ folia in singulis nodis similia amigdale: sed venosa ⁊ oblonga cū odore graui. in hastis capitella sunt similia supradictis: ⁊ semen ⁊ flos. Radix eius grossitudinē digiti ē hn̄s ⁊ lōga est. **Posse.** contra arteticam ⁊ podagrā chiragrā detur succus radicis eius uel curionum eius. ⁊ valet contra leucophlegmaticam. contra tumorē extremitatum fiat fomentū ex aqua salsa decoctionis radicis. ⁊ curionū eius totiusq̧ herbe balneū factū ex aqua decoctionis ei⁹ valet cōtra arteticā ⁊ leucophlegmaticā. succus kmeactis: ⁊ potissime radicis eius acceptus ad q̄titatem duaꝝ ʒ. curat laxando leucophlegmaticā: hoc operatur similiter clystere in q̄ mixtū est de succo eius. **Dias.** virtus est kameacti stiptica: que accepta humorem aquosum ventris deponit. ⁊ cacostomatica est. folia ipsius elixa ⁊ sumpta sicut olus ventrem molliunt: ⁊ maxime choleram deponunt. haste illius tenere elixe ⁊ comeste oīa similiter facer̄ possunt. Radix ipsa elixa hydropicis eximiū remedi

um est. morsib⁹ vipere imposita ꝛ bibita occurrit cocta in aqua ꝛ fomento adhibita duricies matri cis soluit. semē eius cū vino bibitū oīa similiter fa cere nouit. cū oleo inunctū capillos nigrescit. folia eius viridia tumores spargunt. polenta mixta cō bustionibus imposita prestolātur. morsibus cani nis imposita medentur. vulneribus paracolesim faciunt. sinus vulnerum ad sanitatem perducunt. hydropicis ꝛ surdis fomento adhibita prestolan tur. supfluos sonos auriū in auribus infusum cō pescit similit. ꝛ vmes occidit. scabies ꝛ prurigīes tepidū fomento adhibitū ꝓhibet. morsibus vene natis occurrit. acceptū sanguinē ꝛ lac coagulatuꝫ soluit sic. ꝛ sanguissugas bibitū occidit. tussim anti quā cōpescit: sed recentē auget. ortonoicl calidū ꝓdest. rheuma gule gargarismo ꝓhibet. squinan ticis singularē pstat effectū. vuule pendenti subue nit. dolorē dentiū tentū in ore mitigat. Actis dici tur sambucus kameactis ebulus desiccatiue virtu tis sūt: ꝛ gluctinatiorie: ꝛ diaphoretice. tenerū ebu li cū folijs tritū: ꝛ cū vino potui datū calculosis ꝓ dest. radix eius ī aqua cocta ad tertiā: ꝛ bibita sple neticos mire iuuat.

Kamse.i.pentafilon.	Kambe.i.senation.
Kamir.i.fermentū.	Kamirac.i.lac.
Kamich	.i.vsnee.

Kamereos grece: latine quercus: qm̄ hꝫ folia par ua similia quercus ꝛ amara. ꝛ alio nomine vocat camedreos.

Kanabel.i.albasen.	Kanabit.i.caulis.
Kanea	.i.periculum.

Kantarzet est cardus vel species eius.

Kanesim	.i.marissiluia.
Kanengi	.i.gūmi pini.

Cap.380.

K Anbel ara. gre. albasan: latine semen lumbricorum.

Sera. li.° aggre. cap.° kanbel assi milat arene: ꝛ ascendit su per ipsum glaucedo. ꝛ est in substantia eius stipti citas fortis. ꝛ expellit ascarides. Et idē auc. Almā soris. kābel vel kanabel est ca. ꝛ expellit ascarides ꝛ cadit super terrā albā: ꝛ nō seminat: ꝛ est vna ò rebus que cadit de celo. Et idē auc. Aluismen: kā bel est res in qua est glaucedo solidant cū ea olle qn̄ frangunt. ꝛ dr ꝙ reperitur sup terrā in cora sceni postq̄ꝫ pluit: ꝛ colligit tunc. ꝛ qn̄ bibit tritū expellit lumbricos: ꝛ ascarides: ꝛ laxat ventrem.

Auic. li.° z.° ca.° kābel. kābel est ca. in tertio: ꝛ est semen arenosuꝫ qò coopit rube do que est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti. ꝛ in ipso est stipticitas vehemens. interfi cit vermes ꝛ ascarides: ꝛ expellit eos.

Kanabre est tertia species brassice.

Kam	.i.cyperus.
Kanil	idem quod supra.
Kanbria.i.bassica	Kanut.i.kanne.
Kanuti	idem quod supra.
Kanutir	idem quod supra.
Kapar	.i.capparus.

Kapara est quedam planta spinosa: quā Dias. de scribit.

Kapparus quid est lege capparus.

Kapisicon.i.rom: quam latine capreuelsa vocāt est ꝛ lapacium acutum.

Kapocareos	.i.carpobalsamū.
Kapoliac	.i.bardana.
Kapoliasis	idem quod supra.

Karam est proprium nomen loci.

Karaka.i.karua.	Karasis.i.opium.

Karabintus.i.apostema velaminis cerebri: ꝛ est phrenesis.

Karibitus	idem quod supra.

Karata.i.karubie semen vel xilique: ꝛ est gen⁹ pō deris granoꝝ triuꝫ ordei. ꝛ aliqui dicunt quatuor granorum.

Karatidas	.i.papauer cornutū.
Karab	est species aconiti.
Karaba	.i.cucurbita.
Karatin	.i.lūbrici terrestres.

Karabe quid lege erraticuꝫ.

Karatidas	.i.memit.
Karbanos	.i.cancer marinus.
Karda	.i.cicer erraticum.
Karfati.i.cinnamomū.	Karnabati.i.carui.
Kartam	.i.cartamus.
Kareo	.i.semen ferule.
Karbeth	.i.helleborus.
Kardel	.i.synapis.
Kardemen.i.cardumeni.	Karbet.i.tortelle.
Karme	.i.Karmet.
Karmem	.i.grana tinctorum.
Karmem	idem quod supra.
Karmezich	.i.fructus tamarisci.

Karmene.i.serpens nō interficiens morsu tm̄: im mo visu ꝛ auditu siue sibillo.

Kartetica	.i.leucophlegmatica
Kanerzir	.i.fructus tamarisci.

Karion est fructus nucis regalis.

Karidia.i.nux regalis.	Karia idē qò supra
Karion idē qò supra.	Kariana.i.persica.
Karion basilicon	idē qò supra.
Karion ponticon	.i.nux auellana.
Karma	.i.karui.
Kardia	.i.cardiaca passio.
Karfisir.i.apij semen.	Karnub.i.xiliqua.
Karsich.i.semen tamarisci.	Karos.i.mugat.
Karol.i.apiū risus.	Karpo.i.semen.

Karpobalsamum idest fructus balsami.

Kartomi	.i.arbor karabe.
Karumfel	.i.gariofilus.
Karmufel	idem quod supra.
Karubia.i.xiliqua.	Kbas.i.lactuca.

Cap.381.

K Aramos vel kalēdula. Pli. ca.° kalendula. est herba cui⁹ stipes plurimos hꝫ ramos. folia eius sunt silia folijs conize maioris: sꝫ angu stiora ꝛ pinguiora cū aliquali viscositate: ꝛ odore graui velut coniza. flos eius aurosus simul auri

gali vel butalmos.semina eius quāplurima ordinatim posita in capitello quodā habentia formaz corniculorum.et ipsa semina sunt pilosa. aliqualiter est ca.et sic.cō Posse. virtutē hz stringendi:cōplexionis. confortandi:et desiccādi.cōtra dolorē dentiū puluis eius si inuoluatur in bōbice et dentibus applicetur statim dolor cessat.similiter naribus intromissa vermē qui est in dente occidit. cōtra rosulas pedū valet fomentū ex ea factum.

Karambri. .i.brassica.

Karanea.i.arbor cornus. Kear.i.citrullus.

Keadi quid est lege beadi.

Kearseambar .i.cassiafistula.

Keisim.i.leuisticū vel siseleos campestre. et ē herba similis ferule habens semen album simile lenticule:pro qua lege leuisticum.

Keisim campestre idem quod supra.

Keisimi .i.abrotanum.

Keilus idest permixtum vel permixton.

Keiba.i.gūmi. Keikenk idē qd̄ s.

Keiken .i. lachrymus arboris similis mirrhe gustu bromoso. hoc maxie thymiatibus admiscetur: mirrha et storace admixtis vt gratius fumiget.

Keiben.i.lapis qui est sicut cancer.

Keiken est kancamon:et est lacca.

Keizangen .i.lingua bouis.

Keicambe idem quod supra.

Keusen.i.bibar. Keba.i.bdellium.

Keban idē qd̄ supra. Kebalon.i.tapsia.

Kebeū.i. quoddā tuberum genus adunatum in magnitudine testiculi.

Kebum .i.epar.

Kebēzkeerzsenz est genus quoddā fungorum.

Kebikegi.i.portulaca habens lac.

Kebikerigi .i.lupinus siluestris.

Kebikengi .i.apium risus.

Kekane est quoddā genus catapucie:cuius folia sunt similia folijs strigni.

Kecanei idem quod supra.

Kekeengi quid est lege hameb.

Kechemgi idem quod supra.

Kechelab .i.marubium.

Kedchelingi.i.arsenicū. Kedria.i.cedria.

Kedros.i.cedrus arbor. Kedus.i.ceterac.

Kedusi idē qd̄ supra. Kedusirus.i.aurius

Kefaluga.i.cefalargia:et est dolor capitis.

Kefali .i.caput.

Kefalokonida .i.lens capitis.

Keffati indi .i.costū dulce.

Kefe.i.cinnamomū. Keffe idē qd̄ supra.

Kefo.i.cucumer asininus. Kefoi idē qd̄ supra.

Kefoil idem quod supra.

Kakabre est vna ex specieb⁹ vnicis:et est subrusa.

Kebal .i.amomum.

Kekil .i.melilotū.

Kikikenb.i.biboengi. Kekiken idē qd̄ s.

Kekelangi.i.cōfectio inda:et elagic.i.cibus qui fit ex pulmone cordis.

Kepate:pro qua lege kalangie.

Kelagon .i.acetosa.

Kelengi.i.confectio inda. Kele.i.ermis.

Kelel idē qd̄ supra. Kelmes.i.kermes.

Kelileluet lucalit .i.melilotum.

Kelilech .i.abrotanum.

Kemac quid est lege altagumach.

Kemac.i.cyperum. Keme.i.galbanum.

Kemes.i.grana tinctorum:vt apparet si leges lapis stellatus:et mesue de medicinis laxatiuis.

Kemeliū.i.spēs ō mest nigū mortifera:et ē laurola

Kemedeki est species camomille.

Kemesir .i.opoponax.

Kemie.i.kemat:nam istud significat in plurali qd̄ illud in singulari.

Kemosis est vehemens tumor oculorum.

Kemosisi idē qd̄ supra. Kemos.i.psillotrū.

Kemunabiat.i.cyminū. Kemul.i.antera.

Kemuli idem quod supra.

Kenamides .i.grana vuarum

Kenkamides idē qd̄ supra. Kelar.i.folium.

Kenabar .i.balsamita.

Cap.382.

K Enne .i.bezahar siue berzart. Enax ī lapidario suo: est quidā lapis multū carus regibus:qui generatur in oculis ceruorum in oriente:qui cū serpētes comedunt deponentes seniū vt fortiores fiant:intrant flumen vbi morantur īmersi vsqz ad caput tā diu quousqz sentiant virtutē veneni separatā:interea lachrymā emittūt:que coagulata in oculis interdū vsqz ad magnitudinē nucis desiccatur:donec cadat cum de flumine exierint:et sic inuenitur:et hec dicitur venenorum tyriaca.

Kenech albedi .i.galbanum.

Kenkeret .i.gūma acorsof.

Kenon.i.almugat. Kenoliō.i.valeriana

Kenoli idē qd̄ supra. Kēiuurij.i.keneuuri

Kennat .i.kerua.

Kennan idem quod supra.

Keposar.i.sigillū salomonis:et ē herba sic noīata

Keposari idem quod supra.

Kepsos.i.auis merulus vel merulus.

Kerati.i.xiliqua. Keras.i.cornu.

Keratos elafij .i.cornu ceruinū.

Kerates est pondus sumptū a semine silocaracte et secundū Auic.et Jo.Sera.est pōdus ponderās grana quatuor ordei.

Keratia.i.xiliqua:qd̄ arabes vocant harinob.

Kerasea .i.cerasea.

Kera .i.tunica cornea ocli

Kerphadarsmi.i.citrum. Krepuli.i.crepula.

Kretal.i.mumia. Kereal.i.vsnen.

Kerbet .i.helleborus.

Kercetas .i.papauer miconis.

Kerse.i.cortex cuiuscz arboris.

Kerse ar omaticū.i. cortex colorē habens purpureū:et saporē gariofili absqz dulcedine cinnamomi:quāuis dulcius sit qz gariofilus.et aliqui ponunt pro eo cinnamomum.

Kerkesche .i.cucube.

Kerkeme .i.curcuma.

Kermes.i.coccus: vel dr̄ tinctura facta cū lacca: vt apparet si leges aec.
Kermet.i.fex kitran. Kersenne.i.orobus.
Kersenie idē q̄ſ supra. Kersenai.i.hircina.
Kerium.i.mensis. Kerui idē q̄ſ supra
Kernich .i.oximel gariofilatū.
Kerudenen est quoddam granum quo caremus prouocans vrinam ⁊ menstrua.
Kerundenen idem quod supra.
Kesabor .i.arsenicum.
Kese .i.herbus.
Kescarire .i.horripilatio.
Kesen .i.cortices glandiū.
Kescen idest quoddā genus fungi ⁊ tuberū adunatum ad modum testiculi.
Kesse .i.cinnamomum.
Kesmes.i.passule sine nucleis: vt apparet si leges litteram harin.
Kessen .i.cortices glandiū.
Keste .i.herbus.
Kestris .i.piscis mugilus.
Kesibe sunt fustes nigredini attinētes radicibus.
Kesikegi.i.arsenicum. Kestio.i. vectonica.
Keso .i.cymbalaria.
Kestros helmige.i.lumbricus ventris.
Kest ara.vocat̄ cibus qui fit de simula ordei ⁊ lacte acetoso butiro extracto: ⁊ fit ad magnitudinē magnarum pillularum.
Kesum.i.abrotanum. Kesumi idē q̄ſ sup̄.
Kesumen .ʒ.i.⁊ grana.v.
Ketana est qdā genus catapucie: cui⁹ folia sūt similia folijs stringni.
Ketha vel arisa .i.catapucia.
Kezai.i.pimpinella. Kezair idem q̄ſ s̄.
Kezaf idest titimallus vel anabulla.
Kezef.i.arbor draganti. Kezed idē q̄ſ supra
Kez.i.fuolloli: pro quibus lege seta.
Kianos est quedā species coloris: lege ciancus.
Kiantis.i.faba. Kiachus.i.cyathus
Kiar .i.citrullus.
Kiarsarabar.i.cassiafistula. Kieth.i.galbanū.
Kien est locus quidā. Kiem idē q̄ſ supra.
Kiudion.i.semē minoris mezereon vel cocogdij.
Kiudioni idē q̄ſ supra. Kibar.i.acetosa.
Kibari idē q̄ſ supra. Kibasuf.i.epatica.
Kibil.i.sticados. Kibili idē q̄ſ supra
Kibrit .i.sulfur.
Kica.i.malus appetitus qui cōtingit mulierib⁹ p̄gnātibus comedentibus lutum vel pontica.
Kida .i.turdus auis.
Kidaminū.i.malū terre. Kicta.i.kica.
Kiare.i.dragantū. Kikire idē q̄ſ sup̄.
Kic.i.galbanū. Kida.i.hircina.
Kidaloi.i.hypericon. Kidalo idē q̄ſ sup̄.
Kidia .i.cymbalaria.
Kidria.i.cedria: ⁊ est gūmi cedri.
Kidra idē q̄ſ supra. Kidonia.i.citonia.
Kidol .i.spargula.
Kidomon .i.artetica: ⁊ ē herba
Kiga .i.cordumeni.

Kiga.i.matrisiluia. Kigali idē q̄ſ supra
Kibil.i.oīa instrumēta gressus: vt cossa crus pes.
Kigili idē quod supra. Kikabaut.i.satyriō.
Kikabal.i.palma xp̄i. Kikabali idē q̄ſ s̄
Kikidos .i.cicados: ⁊ ē galla.
Kikide.i.dragantum. Kikiban.i.brionia
Kikil.i.grana granatorum siluestrium.
Kilaru.i.filix. Kilamia.i. cadimia
Kaldaru idem q̄ſ supra. Kildim idem q̄ſ s̄.
Kilex .i.salis de oriente.
Kilke idest ordeum excorticatum ⁊ fricatū ⁊ coctum cum multa aqua. ⁊ est illud quod vocat̄ ptisana ordeacea: ⁊ est far ordei perfecte coctum.
Kiliam.i.venter vel fundus stomachi.
Kilia idem q̄ſ supra. Kilio.i.sparagus.
Kilile .i.melilotum.
Kilimalchus idem quod supra.
Kilil .i.myrabolāi citrini.
Kilidonion .i.celidonia
Kilit .i.sparagus
Kilil .i.corona regia.
Kilimi .i.cadimia.
Kilimia idem quod supra.
Kikil grana granatorum siluestrium.
Kiloliol .i.celidonia.
Kildolion idem quod supra.
Kildolioni idem quod supra.
Kilus.i.succus. Kilbu.i.canis.
Kilduar.i.cedar. Kimar.i.zimar.
Kimaloc .i.abrotanum.
Kimaloch idem quod supra.
Kimia lepra .i.fabe farina.
Kimia .i.cadimia.
Kimiadon .i.balsamita.
Kimolea .i.cimolea.
Kimobor .i.pubex.
Kimosarch .i.scordeon.
Kina .i.galbanum.
Kinarium .i.catulus canis.
Kinamomū .i.cinnamomum.
Kinarion .i.kinarium.
Kinna .i.cardus.
Kineki .i.squinantia.
Kinelion .i.amomum.
Kineliom idem quod supra.
Kinikion.i.herba que assimilatur asse fetide: ⁊ cū ea abstergitur vitrum.
Kindikion idem quod supra.
Kinkil.i.ros marinus: illud vocabulum ponitur in antidotario Damasceni.vi. qui incipit zucarū alkikil vel alkinkil: ⁊ est post.vi.qui incipit zucarum buglossatum.
Kinomia idest musca canina venenosa.
Kinosbatus .i.cinosbatus.
Kinosbaton idem quod supra
Kinodentes idest canini dentes.
Kinopotano idest canis fluuialis: ⁊ ē castoreum.
Kinoglosson idest cinoglossa.
Kincom prasimon idest tortura oris.
Kinusol idest apiū risus.

Kinnp.i.prassiu. Kincus.i.lotincu
Kiparissos idest cipressus vel semen eius.
Kipar .i.epatica.
Kipari idem quod supra.
Kipez.i.cypez. Kiperon.i.laureola
Kiperion idem quod supra.
Kippus .i.stercus qd est fimus
Kipsus idē qd supra. Kipsusi idē qd sup.
Kirada.i.duricies. Kirau.i.karates.
Kirates idem quod supra.
Kirades.i.scrofa. Kiramenō.i.napta.
Kirtas idest carta.
Kircin idest mentastrum.
Kirferdarsini idest cinnamomum
Kirfe idē quod supra. Kirte idest varices.
Kiri est flos qui redolet vt gariofilus: et est keiri
Kirki est quoddā os ex omnibus ossibus tibie
Kirrion est species tinee capitis: que facit forami
na manantia saniem similē melli. differt aūt ab a-
coris magnitudine foraminū. Pau.ca. de acoris.
Kirris epatis idest gibbi epatis.
Kirul idest serpillum.
Kirukes dicūt greci: latine colores qbus tigūt pani
Kirun .i.cartafilago.
Kisa idest grana solis.
Kisal idest gentiana.
Kisapon idest saponaria.
Kisarfasalista idest cassialignea
Kise idest cibus qui fit de simula ordei.
Kismes idest passule sine nucleis.
Kismez idem quod supra.
Kisserion idest pumex. Kisobran.i.cicuta.
Kismos idest hedera. Kissos idē qd sup.
Kissokokilion .i.bacca hedere.
Kiscos idest agnus castus.
Kisch est cibus qui fit ex simula frumenti aliquā
do ordei macerati in lacte acetoso: qui faciunt pil
lulas maiores ciceribus: et desiccāt: et cōseruāt has
coquunt cū carnibus vel pinguedine elixantes: et
est cibus infrigidatiuus. in almansore iubetur da-
ri diabeticis. et dr etiā kisch ipsa simula farine vel
ordei cū lacte acetoso cocta.
Kiff est nomen mensure: et est idē quod kist.
Kist est nomen mensure. Jo. Sera. libro. vij. de cō
fectio. electuarij de citonijs auc. Gal. que ex ea est
romana est libra. i. 5. Idem Auic. capitulo de scia
tica. kistum est cotile due.
Kita idest vsnee. Kitran.i.alkitran.
Kitramon .i.cretanus romanus.
Kitelimir .i.cucumer agrestis
Kithelimir idem quod supra.
Kitria idest citrum.
Kitira idest dragantum.
Kitisucus .i.folia diaforetica.
Kitira idest cithara.
Kitrinos .i.color citrinus.
Kitum est genus arboris: que facit gūmi: quo cor
pora ungūt ne putrefiāt: et vocat arbor mortuorū
Kithum idem quod supra
Klidbemmia.i.purgamen sarmentorum.

Klimas idest gradatio.
Klinopodhes .i.kinopodion.
Krisolocama idest atriplex.
Kriti.i.ordeum. Krimon idest liliū
Krikinum .i.cartamum.
Krimoides sunt frusta simul vel grana parua.
Krios idest aries. Kirios idest frigus.
Krisis idest iudicium.
Kritarion .i.ordeolus oculi
Krite idest ordeum.
Kritana .i.critanus marinus
Koab .i.lac acetosum.
Koalos idest aranea. Koatan idē qd sup.
Koba.i.auellana īdica: et est fructus q vocat fausel.
Kobastron idest spodium. Kobus.i.panis.
Kobus bacce.i.nux farcb: q̄ vulgo melecbeta dr.
Kobal idest epatica. Kobali idē qd sup.
Kocaston.i.virga pastoris. Kochia.i.papauer.
Kochi est quoddam animal marinum: qd vulgo
dicitur vitulus marinus pilosus: habens quatuor
pedes similes pedibus catuli: et parit catulos: et exit
ad terram interdum ad pascua.
Kodie .i.chonche codee
Kokon idest coccus. Kocrosan.i.vsnee
Koda idest fragaria.
Kodalf .i.sponsa solis.
Kodalfi idem quod supra
Kodia idest papauer. Kodil.i.muscata.
Kodianthos idest nenufar.
Kobol.i.puluis oculorum. Kobobran.i.tucia.
Kobolab.i.oculus xpi. Kokiū.i.chochi.
Kochimulum idest prunum.
Kochinos cocceus cochinus sanguineus color ru-
bicundus.
Kolaniscos idest racemus.
Kollaniscos idem quod supra.
Kollasticon idest purgatorium.
Kolembas idest oliue.
Kolembras idem quod supra
Kolesia idest trifolium.
Kolimbas idest kolembas.
Kollyrion idest collyrium.
Kollitrac idest ceterac.
Kolofonia idest resina frixa vel composita: et est
pix greca.
Kolon idest intestinum penultimum.
Kolus idest anus.
Komason .i.vmbilicus veneris.
Komasion idem quod supra
Komasi idest almea.
Kooma idest calx viua.
Komidion idest gūmi cuiusq3 arboris.
Komidan idest alcanna.
Komidascalnm idest iuniperus.
Komon idest cicuta que dicitur komos.
Komertes idest pulnis.
Komal idest almea.
Komaliop idest culcasia.
Konalif idest mellissa.
Kones idest bistorta.

Kondes idest condisi.
Konder idest olibanum.
Konis idest cinis.
Konditos idest vinum cũ speciebus conditum.
Kondisal idest balsamita.
Konosi idest culex.
Konopeum idest coopertorium lecti.
Konos idest pinea.
Kopar idest viscus.
Koparion idest bistorta.
Koppar .i. herba fullonum.
Kopos idest stercus caprinum vel q̃dcunq̃.
Kopros idem quod supra.
Koprosi idem quod supra.
Koral idest corallus.
Korat idest senation.
Korabion idest almea.
Kori idest pupilla oculi
Korion idest coriandrum
Korica est fluxus rheumatis ad nares.
Korions idest coni.
Koron idest corium.
Kokema idest crocomagna.
Korlobar idest cymbalaria
Korul idest siseleos.
Kordumeni idest carui agreste.
Kordumen idem quod supra.
Kosseni idem quod supra.
Kromion idest cepe.
Kromnion idem quod supra.
Kuat idest rosa.
Kuactil .i. blaccebisantia.
Kual idest nitrum.
Kuit idest nitrum.
Kuith idest gũmi.
Kuitabel idest bdellium.
Kuil idest sene.
Kubason idest polium.
Kubasion idem quod supra.
Kubulas idest cicorea.
Kubece idest malua.

Cap.383.

K Ubebe idest damirta vel bo rongi: ara. la. kubebe Sera. libro aggregationum capitulo kubebe. Kubebe est planta habẽs folia myrte domestice: nisi quia sunt latiora eis. & summitates eorum sunt acute sicut summitates lancee. & habet fructum rotundũ aliquantulum depressum: & latum inter folia eius repertũ: qui q̃n maturat̃ vergit ad rubedinẽ: iter ipsum est granum triangulum. & habet ramulos sil'es ramis plante dicte laros egredientes ab vna radice sicut agrostis: difficile frangibiles: longos circiter brachiũ vnũ: plenos folijs: & fructus eius ponticus declinans ad amaritudinẽ: & color eius declinat ad rubedinẽ. Et idem postq̃ cõgregaui inter sermonẽ Dias. & Gal. super omnẽ herbã inueni q̃ Gal. non memorauit myrtũ agrestem. Et Dia. nõ memorauit kubebas. & vidi q̃ descriptõ Galieni super kubebas est descriptio Dias. super myrtũ agrestẽ. Pli. ca. de kubebis. ex eis sunt domestice & siluestres. sunt enim fructus cuiusdã arboris in partibus indie nascentes: & sunt triũ generum. sunt enim siluestres que sunt minores. & sunt saporis acuti sicut piper. & sunt graues intus plene breuis stipitis. sunt etiam alijs superiorib⁹ siluestres maiores põderose sil'r: & plene amari sapor̃ supioribus meliores. sunt alie que sunt domestice omnibus predictis laudabiliores: iterius inanes: leuis ponderis: longi stipitis: modice amaritudinis: in summitate habentes planiciẽ aliquã: & vbi cõiungitur stipiti cõcauitas est quedam: cũ masticatur fumositas quedã euaporabilis ad cerebrũ ascendit. cũ simpliciter ponitur: ista ĩtelligitur. virtus est in folijs & in semine eius. ca. sũt & sic. tpate.

Posse. Sera. semen eius bibitũ vrinam prouocat. menstruis imperat. calculos vesice frangit. ictericis et cefalargicis medicatur. Radix eius cũ viridis est a multis pro sparago comeditur: que amara est & diuretica. Et idem auc. Gal. est medicina similis ei in sapore suo & virtute: nisi q̃ est subtilior multum: ideo fit aperitiua opilationũ: que sunt in corpore toto. & prouocat vrinã. & mundificat renes a lapide qui generat̃ in eis. & est bona gutturi. & strĩgit vẽtrẽ. Paulus capitulo de kubeba. Kubeba valet cõtra frigidũ rheuma. & cõfortat cerebrum.

Kuforad .i. psillotrũ.
Kufonil .i. prassium
Kufordarim .i. cinnamomũ vel species eius.
Kubulb .i. antimoniũ.
Kubul idẽ q̃d supra
Kubulungen .i. galanga.
Kulas .i. culcasia.
Kulbas idẽ q̃d supra.
Kulkasi idẽ q̃d s̃.
Kulef .i. salix.
Kulepium .i. mentastrum.
Kuleba .i. cyperus.
Kulu .i. vsnee.
Kulumar .i. gariofilata.
Kulbruchelbir .i. pollitricum.
Kulk .i. milium solis.
Kumar .i. kotula fetida.
Kumari idem quod supra.
Kumarch .i. ozimum.
Kumetre .i. pira.
Kumeteri .i. polium
Kumetan .i. arsenicũ.
Kunte .i. affodillus.
Kuntelian .i. kalendula.
Kunteliom idem quod supra.
Kuran .i. pix liquida.
Kurat .i. porrum.
Kuration .i. vsnee.
Kurtas .i. carte.
Kurt .i. gũmi arabicũ.
Kusamuz .i. mahab.
Kuseli .i. filius ante patrẽ.
Kust .i. costus.

Kutubut .i. color sanguinis putrefacti in facie: & ẽ species melancolie: que nominat̃ cutubẽ: quia eã habens fugit absq̃ ordine: & eius incessio est diuersa. & kutubut sil'r est bestiola existens in superficie aque: que super eam mouetur diuersis motib⁹ sine ordine: & quacũq̃ hora aliquid alind accidit ei fugit ex eo q̃d ipsi accidit: deinde apparet & dr̃ bestiola nõ quiescens. & dr̃ vulpis alabamatu: verũ tñ magis similia sunt duo prius dicta.

Sequitur de. L.

Laaf .i.sene.
Laaman .i.stercus colūbinū.
Laafacon .i.melilotum.
Laapar .i.prassium.
Laeg .i.gladiolus.
Laegi idem quod supra.
Laegifor .i.zedoaria.

Cap.384.

Laieralmarie arab.grece libanotida lati ne rosmarinus. **Sera.** li° aggre.laieralmarien īquit est arbor marie:⁊ est alpinalfac:⁊ est xacola.⁊ Dicit auc.Dia. Species libanotis sunt tres.vna eaꝝ hȝ semen qḋ nominat̄ fachi.⁊ hȝ folia silia folijs maratri: nisi quia sunt latiora paꝝ grossiora:⁊ extendit̄ sup terrā circulariter:habens bonū odorē.⁊ lōgitudo stipitis eius est vnius brachij ⁊ plus. ⁊ hȝ multos ramulos:sup quoꝝ sūmitates sūt capitella:in quib⁹ est semen albū simile semini plante:que dr̄ spondilion:mundū angulosū:acuti saporis:in cui⁹odore est simile odori resine pini:⁊ qñ masticat̄ mordicat linguā.Radix vo eius est alba multū:cuius odor est sicut odor thuri.⁊ est species alia similis supradicte:nisi quia semen eius est latū nigrū sile semini plante spōdilion : habens odorē bonū:sed mordicat liguā:⁊ hȝ radicē exterius nigrā:interi⁹ vo albam.Est species alia similis supradicte : nisi quia ipsa nō hȝ stipitē nec semen nec florē. ⁊ nascitur libanotis locis petrosis ⁊ agrestibus.

Posse. Sera. auc.Gal. virtus oīum specierū est similis ex hoc ꝙ resoluit:mollificat:abstergit:⁊ incidit.⁊ succus herbe qñ miscetur cū melle curat obscuritatē visus que fit ab humiditate grossa.sed species illa que hȝ capitella quā romāi rosmarinuȝ vocāt:qñ dat̄ in potu cōfert icterico.Idē auc.Dias. emplastrū ex folijs cuiusqȝ speciei cōfert fluxui sāguinis emoroidaꝝ.⁊ sedat apostemata ca.ani.⁊ extenuat emoroidas egredientes.⁊ maturat scrofulas:⁊ apostemata difficilis maturationis.qñ radix ei⁹ad ministrat̄ sicca cū melle mixta mundificat. Et qñ sumit̄ in potu cū vino cōfert tortionibus ventris. ⁊ cōuenit morsib⁹ venenosis.ꝑuocat vrinā ⁊ menstrua.⁊ qñ fit emplastrū cū ea humida soluit apostemata phlegmatica.⁊ qñ exprimit̄ succus radicis eius ⁊ aliaꝝ partiū eius:⁊ miscet̄ cū melle:⁊ fit inde collyriū acuit visum.⁊ semē eius qñ sumitur in potu facit oīa hec.⁊ qñ sumit̄ in potu cū pipe ⁊ vino cōfert epilepsie.⁊ cōfert doloribus pectoris antiquis:⁊ ictericis.⁊ qñ miscet̄ cū oleo:⁊ linit̄ inde corpus ꝑuocat sudorē: ⁊ sic cōfert hydropisi. ⁊ terit̄ ⁊ miscet̄ cū farina lolij ⁊ aceto:⁊ fit emplastrū cōferens attritioni lacertoꝝ ⁊ podagre.⁊ qñ miscet̄ cū aceto forti curat morpheā.ingredit̄ autē semen eius in syrupis.veꝝ semen illius qḋ dicitur fachi nō est administrandū in potionibus que sunt ad cancrū:sed libanotis : quā romani vocant rosmarinū: ⁊ est planta quā multi ponūt in coronis.hȝ virgas multas nō grossas flexibiles humidas:super quas sunt folia multa densa subtilia lōga.⁊ hȝ virtutē calefactiuā:⁊ desiccatiuā multam. ⁊ admiscet̄ rebus quibus abluit̄ caput:⁊ puluerizatur de ea super caput: ⁊ dimittit̄ sic tribus diebus:⁊ postea abluit̄: ⁊ cōuenit oculis quibus currunt humiditates.⁊ cōfert ictericie.Et ideȝ aucto. Aben mesuay est ca.⁊ sic.in tertio gradu.⁊ cōfert corize frigide.⁊ alcohol cū eo ⁊ melle cōfert aque descendenti ad oculum.

Laucruma .i.electrum.
Laucrud .i.lapis lazulus.
Lauda.i.quoddaȝ os qḋ in posteriori capitis est factum sicut inuersa: ⁊ est supra.
Laudime .i.semperuiua.
Lauria .i.melilotum.
Laurus quid est lege gara.
Laurus alexandrie quid est lege dafnoides.
Laureolus quid est lege quod supra.
Lauzamar.i.amigdala. Lauz idē qḋ supra.
Lauze idē qḋ supra.
Laucanar .i.flos amigdale.
Laurisdatium .i.camedapnes.
Laudume .i.seperuiua.
Labar.i.lētigo que nascitur circa aquas: folia habet rotunda ⁊ flossellum exalbidum:est acris ⁊ diueretica:lege gahaleb
Laban .i.olibanum
Labe .i.manica cultelli
Label.i.cinsar. Labeserch.i.bdelliū
Labea idest species titimalli.
Labrum veneris.i.cocognidium.quidam dicunt quod est dipsacos.
Labrusen.i.hypericon. Lacara.i.acetosum.
Lacabatabaco .i.borax.
Lacca quid est lege aec.
Lacertus Auic.eius nā vicina est stellionis : sed ē melior eo.eius stercus acuit visum: ⁊ cōuenit prurigini ⁊ albugini oculorum.
Lacerana .i.olera.
Laceri herba ē quā ignoro:hñs folia sic anagall⁹
Lacertola aque idest stincus.
Lactel .i.mel.
Lacteris nomen est herbe catapucie minoris ⁊ seminis eius: quando simpliciter ponitur pro semine intelligitur:⁊ quid est lege catapucia.
Lacterides idē qḋ supra. Lacitis.i. catapucia
Lachitis idem quod supra
Lachiri gre.latine cicercula.Gal. lachiri cōsile:ↄ̄tute gdē est lachiri faseolis.vtunt̄ aūt his plimi gm verā asiā rustici. ↄ̄tutē gdē silem hñt faseolis grossiorē gdē sbaȝ:⁊ pp h̄ sūt magl illis nutritiue.
Lacticinium.i.omnis planta habens lac acutum: ⁊ est solutiuum.
Lacora .i.acorus.
Lacoria idem quod supra.
Lacuna .i.terra sigillata.
Lactuca domestica quid est lege hachas.
Lactuca marina idest titimallus.

Cap.385.

Lactuca asini vel muscellia qȯ idē est latine: gre. anchusa: ara. abuglisse vel sinarē vel sinca rē. Dias. ca.º de anchusa. lactuca asini siue anchusa sunt eius tria genera: q̄ꝝ vna folia hꝫ lactuce silia: ſꝫ acuta pilosa ⁊ aspera ⁊ nigra ⁊ spinosa. Radix est ei digiti hn̄s grossiciē ⁊ coloris sanguinei in estate: potissime inficiēs digitos. nascit̄ locis cultis: folia plurima hn̄s ī gyro sup terrā spansa. lege eaꝫ mense februarij. Radix eius virtutis est redarguentis ⁊ stipticantis.

Posse. cōbustionib⁹ medet̄. cera et oleo addito vulnera renū optime curat. ignē sacrū cū polenta extinguit. maculas corporis ⁊ lepras cū aceto īposita mundat. supposita menstruis impat. aborsū facit. Elixatura eius sterilis mulieꝝ recte adhibet̄. nefreticis ⁊ spleneticis opitulat̄. febrientib⁹ cū mulsa dat̄. nō febrientibus cū vino. folia ventrē stringūt cū vino bibita. ipsaqꝫ herba decoctione arcuatū morbū sanat. Itē in oleo decocta cū cera vstionib⁹ ⁊ vlcerib⁹ difficult̄ cicatrizātib⁹ apponit̄. Est alia anchusa quā multi alchobidion dicūt supdicta puior est: qꝛ folia minora hꝫ ⁊ aspiora supiore: virgas sil'es vt supra: super quas florē purpureū aut feniceū pfert. radices rufas hꝫ ⁊ oblongas. nascit̄ locis arenosis. virtus est radici ⁊ folijs ei⁹ vna. Posse. morsib⁹ venenatis occurrit: ſꝫ ⁊ manducata ⁊ bibita ⁊ collo ligata vī venenoꝝ n̄ admittit. ei⁹ folia si masticata cōspueris serpētē occides Est alteꝝ genus sil'e supradicte: ſꝫ minus semē hꝫ colorē feniceū. Posse. istud sil'r masticatū ⁊ cōsputū celeri⁹ serpentibus infert mortē. Radix ipi⁹ cū cardamō ⁊ isopo bibita mō oxisabi vni⁹ lūbricos latos occidit. Gal. vij. sim. phar. cap.º anchusa. Anchuse v̄o nō eiusdē oēs sunt v̄tutis. nā ea qdeꝫ q̄ anomachia appellat̄ stipticantē simul ⁊ subamarā hꝫ radicē sufficiētē qdē corpori cōdensare ac mediocriter subtiliare ⁊ abstergere ⁊ lauare cholericos et subtiles humores. dictū est aūt in priorib⁹ qꝫ pontica qualitas admixta amare nata est hoc facere.

Posse. valet ad ictericiā spleneticis ⁊ nefreticis vtilis est. Est aūt sufficiēs infrigidare: cataplasmata quoqꝫ cū farina ordeacea herisipillatis cōferre. Abstergit aūt nō solum bibita: ſꝫ deforis apposita: q̄obrē morpheas ⁊ lepras sanat cū aceto. Radicis quidē opa sūt hec: et virtutes opationū he qdeꝫ dicte sunt. frondes v̄o plante debiliores radice sunt: nō tñ excludunt̄ ab actu stipticandi ⁊ siccandi. vñ ⁊ diariā sanare cuꝫ vino bibite. ea etiā q̄ appellat̄ anchusa herisipillātib⁹ ꝯuenit. sil'r ⁊ radicē hꝫ stipticiorē. anomachie eius v̄o q̄ anothali ⁊ alcibiatō vocat̄: v̄tus quideꝫ est pharmacosior: ⁊ mox igit̄ ⁊ plus hꝫ acredinis q̄ ad gustū. ⁊ serpentib⁹ ⁊ morsis sufficit: cōpetit cataplasmati apposita ⁊ comesta. Reliq̄ v̄o q̄ q̄rta est ⁊ parua ⁊ fere innoīata qdeꝫ silis est altibidion: amarior aūt ⁊ pharmacosior: q̄ꝓpt̄ ⁊ ad latos lūbricos idonea in multitudin e oxisabi cuꝫ isopo ⁊ nasturcio bibitur.

Lac quid est lege lelen.
Lac papaueris .i. opium.
Lac fisticule tarmini .i. semen croci hortulani.
Ladaer .i. bdellium.
Ladarf .i. hypoquistidos.
Ladarhasach .i. iusquiamus. Ladil .i. trifolium.
Ladili idē qȯ supra. Ladri .i. variole.
Lagana fit ex pasta azima: ⁊ ē lata: p q̄. l. heuda.
Lagazaz .i. alexandrū. Lagaos .i. lepus.
Lagia .i. leporina. Lagiasir .i. pyretrū.
Lagiasich .i. pip albū. Lagocecos .i. talpa.
Lagoceros .i. trifoliū leporinuꝫ.
Lagos .i. lepus.
Lagopos .i. pes leporinus.
Lagnoptalia: hāc habentes sunt qui cōducta palpebra superiori oculū regere minime possunt.
Lagustu .i. cyperū. Lagus .i. lepus.
Laguston .i. scordeon.
Lahana vocant̄ grece omnia olera.
Lahanon idē qȯ supra. Lahadrol .i. cicuta.
Laieralmanaz quid est lege libanotides.
Laieralmanāri idē qȯ sup. Lalafa .i. trifolium.
Lalaf idē qȯ supra. Lalasor .i. arsenicū.
Lama: Pli. lamā inquit vocant arborē spāsam in india ⁊ in arabia nsacentē in q̄ fit mastix: ſꝫ infra.
Lamil .i. vsnee. Lamili idē qȯ sup.
Lamuli .i. iuniperus.
Lanaria .i. structium vel condes.
Lana sucida .i. nō lota: bona est de collo nō mollis ⁊ femoꝝ ⁊ hn̄ lota: p qua. l. tausi.
Lanam .i. auripigmentum
Lanadachis .i. fructus mandragore femine.
Leneabellafesin .i. xilobalsamū.
Landeabellafesin idem quod supra.
Lanfea .i. scordeon. Lazeden .i. lazeden.
Lanu .i. cartafilago.
Lambrusca .i. vitis agrestis: p qua lege enantiuꝫ.
Landune .i. semperuiua.
Landrus quid est lege nerion.

Cap.386.

Lapaciū la. vel parella: ⁊ est aliō qꝫ lappago: c⁹ due st̄ spēs acutū. s. ⁊ rotundū qȯ sic d̄r: qꝛ rotūda hꝫ folia: ⁊ acutū acuta: cū simpl'r ponit̄ p rotūdo intelligit̄. Dias. ca.º de lapacio. ponit q̄tuor ei⁹ gn̄a dicens: lapacij q̄tuor sunt genera vel species. vnum quod manducatur: ⁊ est illud quod vocatur insipidum. alterum quod dicitur oxilapacium ⁊ acetosum lapaciū: et illa ē herba q̄ vocat̄ acetosa: q̄ ī locis hūidis nascit̄ ⁊ in sūmitate ei⁹ sūt folia acuta ⁊ dura. Veꝝ melius ē qȯ ī hortis nascit̄. Est āt gen⁹ lapacij qȯ ē agreste: ⁊ bonū min⁹ sil'e plātagi sup t̄ra spāsū: ⁊ molle. ē aliō gen⁹ qȯ multi zadā dicūt: folia sil'ia lapacio agresti hn̄s: ⁊ virgā minorē. semen ei est acutū ⁊ rufū siue subnigrū ⁊ triāgulatū ⁊ viscidū: super virgā hn̄s semen: ⁊ latine d̄r lapaciū acutuꝫ. valet cōtra scabiē empetigenē ⁊ serpiginē: si accipiatur

succus eius et oleũ nucis & pix liquida: et simul bulliant et coletur: et colature addatur pulvis tartari et sulphuris: et fiat vnguentũ. ad apostemata maturandũ lapaciũ acutũ tritũ et ĩ oleo decoctũ et axũgia: supponatur. cõtra splenis duricię̃ succ⁹ lapacij acuti cũ storace liquida et armoniaco et aceto cõficiatur: et dimittatur tribus dieb⁹: postea fiat decoctio: et coletur: et colature addatur cera et oleũ: et fiat vnguẽtũ. aqua vel vinũ decoctionis eius soluit opilationẽ splenis vel epatis. Cõtra scrofulas novellas fiat emplastrũ ex lapacio acuto et axungia simul cõtritis. crispelle facte ex lapacio acuto valent asmaticis ex frigida cã.

Gal. vi. sim. phar. ca° de lapacio. Lapacium diaphoretice moderate virtutis est. Acutũ vero lapaciũ mixte simul cum diaphoretica et repercussiua participat q̃dam qualitate. semen vero eius hz quid stipticũ manifeste vt dysenterias et diarias sanet: et maxime id qđ est acutũ lapaciũ. Equinũ aũt lapaciũ in nemoribus quidẽ generatur: vt plurimũ aũt est eiusdẽ qdẽ cũ predictis: debilioris vero virtutis.

Dias. virtus lapacij: vna est que ventrẽ mollit crudũ: et tunsum: et cataplasmatibus adhibitũ cum oleo rosarũ duricies spargit.

Lapaciolũ. i. lapaciũ acutũ: et est species lapacij.

Lapagione .i. lappago.

Lapatum .i. filix.

Cap. 387.

Lappa .i. menta ẽm quosdã: sed falso: nam lappa maior ẽ bardana. et est alia lappa dicta inversa que hz caudã ingentẽ p terrã dispersam. hec herba a grecis philõtropos vocatur: eo q vestib⁹ hominũ adhereat ob asperitatẽ sui. nascitur iuxta muros: et est bardana. Pli. ca° de lappa. Lappa ẽ duplex que adherescit q in ipsa flos nascitur non euidens: sed occultus intus et ĩtra se semina velut aĩalia que intra se pariunt. Pau. ca° de lappa. Lappa est duplex. ex ea est maior et minor. maior vocatur bardan⁹ latine et gre. ethiopis: et ẽ mascul⁹ carẽs semĩe. mĩor vocatur bardana: et ẽ feĩa faciẽs lappas: et feĩa adherentia pannis: et vocatur lappa inversa.

Gal. vi. sim. phar. ca° de lappa arstrũ siue psonatia. vel lappa: qđ quidã psepidam vocant. folia eius sunt cucurbite sĩlia: nisi quatenus sunt duriora et minora. diaphoreticũ est et siccatiuũ. hz aũt et quid stipticitatis mediocris: iccirco et folia ei⁹ veterũ vulnerũ sunt sanatiua.

Lappago est aliud q̃z lapaciũ: et vocatur psonatia: et est herba habens folia magna: quã Dias. vocat apparme: quã greci philoantropon vocãt. vnde Dias. facit vnũ capitulũ de apparme. i. lappagine et aliud de lapacio. nam prĩmũ scribitur p binũ. p. et aliud p vnũ. et istius quatuor sunt genera intra q̃ est herba que vocatur acetosa: vt apparet si leges lapaciũ: et quid est lappago lege apparme.

Cap. 388.

Lapsana est quedã herba que assimilatur rapeste: que grece vocatur lepidũ vel gingię̃: que ẽm Dias. capitulo de lapsana est herba omnibus nota. virtutem hz viscidã. sciaticis medetur. spleneticis opitulatur. lepras mundat. Radix eius collo suspensa dolorẽ dentium tollit.

Gal. vij. sim. phar. ca° de lapsana. Lapsana comesta cacochima est. cataplasmata vero abstersiuũ quidez habet et diaphoreticum.

Lappa inversa quid est lege lappa.

Cap. 389.

Lapis ematites latię̃: gre. lithos ematitos: ara. sedeneg.

Sera. li° aggre. ca° sedeneg auc. Dias. ematites est lapis sãguineus: cuius color est similis colori sanguĩs aut feruginis. et melior est ille qui cito frangitur cõpatione alicui⁹ lapidis qui nõ est sedeneg: sed species eius. et qui est durus nimis: coloris feruginis: eq̃lium partiũ: mundus a sordibus: habens venas cũ quo pictores limpidant aurũ et argentũ. Adulteratur aũt cũ lapide scisso sed discernitur: quia lapis scissus separatur ĩ venas rectas: sed nõ est lapis scissus: qui q̃ñ fricatur sup cotẽ egreditur ex fricatiõe ei⁹ color bonus: sed sedeneg est magis tincta rubore. Et idẽ auc. Gal. sedeneg q̃ñ fricatur sup cotẽ dissoluitur. et sapor eius est stipticus. et virtus eius est desiccatiua. et infrigidat in q̃titate in qua est stiptic⁹

Posse. Sera. cõuenit asperitati oculi et palpebrarũ: sz q̃ñ asperitas fuerit cũ apostemate ca. hz fricari cũ albumine oui: aut decoctione fenugreci. et q̃ñ fricatur sup cotẽ cõuenit sputo sanguinis iuuamento maximo. et cõuenit omnibus vlceribus q̃ñ liniuntur cũ eo. pulvis subtilissimus pulverizatur in vlceribus: et aufert carnẽ superfluã: et cõsolidat vlcera oculi et curat. et q̃ñ fricatur cũ aqua in cote sicut diximus et datur ĩ potu stringit menstrua. et q̃ñ bibitur cũ vino antiquo stringit ventrẽ et fluxũ vesice. pulvis expertus contra immoderatum fluxũ: et potissime post purgationẽ fluxus: Recipe lapidis emathit℈. i. karabe coralli rubei psillij assati et ossis đ corde cerui ana. ℈. i. electuarij athanasie. ʒ. i. distẽperetur cum succo plantaginis.

Cap. 390.

Lapis piritides gre. ara. bageral marchasita: la. copa rosea

Sera. li° ag. c° bageral. marchasita est lapis ex quo extrahitur es. et oz q eligatur ex illo c⁹ color ẽ sĩlis eri: et q̃ñ ponitur ĩ igne saliũt ex eo sintille facile. Cõburitur in hũc mõz: linitũ pone ĩ ignẽ leuẽ: et euẽta donec fiat rube⁹: deiñ ex͂he ab igne. quidã ponũt eũ ĩ ignẽ magnũ ex prunis: deiñ linuũt melle: et iterũ ponũt ĩ ignẽ donec oẽs ptes ei⁹ sint eq̃lr cõbuste: qz fortasse p̃ aduritur ex͂ et nõ iteri⁹: deiñ exsuflatur cinis ab eo: et reponitur. et si ĩdigetur ablutio: lauã eã sic lauatur cadmia.

Dias. ca° de lapide piritide. lapis piritides. i. marchasita ex q̃ eramen fit eligendus est: colorem habens eraminis qui in foco missus frangitur. Comburitur vero sic: melle vnctus in viuis carbonib⁹ mittitur: et flagellatur q̃diu

colorē rufū faciat. Alij vō in multis carbonibus igneis coctū: ⁊ secundo melle vnctū reuocant igni q̄diu se fregerit: postea eximunt illum: ⁊ lauant sicut cadimiā: ⁊ reponunt. **Posse. Sera.** virtꝰ eiꝰ adusti ⁊ nō adusti est vrens ⁊ abstersiua vlcerꝝ. ⁊ abstergit obscuritatē visus. ⁊ resoluit ⁊ maturat apostemata dura. ⁊ qn̄ resoluit̄ ⁊ miscet̄ cū resina pini r̄soluit sanguinē cōgelatū. ⁊ aufert carnē sup̄fluā cū pauca calefactione ⁊ stipticitate. ⁊ quidā nominānt hunc lapidē postq̄ adurit̄ dicidas vel difriges. Et idē auc. Sal. hic lapis est vnus de lapidibꝰ habentibꝰ virtutē fortē. ⁊ nos administramus eū cū resolutiuis: ⁊ miscemus cū eo lapidē sacharos: et resoluimus sepe cū hoc vnguento humiditatē mꝉtā: q̄ est cōgregata in cōcauitatibꝰ ⁊ cauernis musculorꝝ. ⁊ qn̄ administrat̄ hic lapis oꝫ ꝙ multū teratur: ⁊ resoluit humiditatē corruptā que est sub cute. ⁊ ideo qn̄ teritur vltima cōtritione: ⁊ cōficit̄ cū aceto abstergit baras: ⁊ morpheā: ⁊ lentigines faciei. ⁊ hꝫ virtutē magnā in abstergendo oculū. ⁊ cōfortat substantiā eius: ⁊ acuit visū. ⁊ ideo nominatur ī terris persie lapis luminaris: ⁊ facit capillos tenues ⁊ crispos. **Dias.** virtus ē illi cocto ⁊ crudo termantica: ⁊ asmictica. caligines oculis purgat. duriciebꝰ diaphoresim ⁊ digestionē facit. addita resina carnes p̄eq̄t. lapis iste cōbustus a multis difriges dr̄. lapis iste est species vitrioli: sicut apparet ꝯ leges zeg: ꝗ nō cōbustus si puluerizet̄ ⁊ distemperet̄: vel misceatur cū vino ⁊ gallis tritis est optimū encaustrum ad scribendum.

Lapis luminis	idem quod supra.
Lapis marchasita	idem quod supra.
Lapis senadeg	.i. lapis ematites.

Cap. 391.

Lapis samraldus latine: vel lapis stellatus: grece ormiscus: ara. feruzegi est lapis pulchre ⁊ auide viriditatis: imo color eius est viridissimꝰ trāslucens: ita ꝙ vicinū aerē sua videt̄ tingere viriditate. figura sua melior est planicies: quia tunc vna pars nō obumbrat aliā. melior est qui nō vmbra nec lumine variatur. **Sera.** eius natura frigi. est ⁊ sic. Et idē auc. Rasis in libro minerarꝝ: generatio smaraldi vꝉ tabarzet est sicut generatio iacoth. ⁊ viriditas corporis eius nascit̄ a virtute minere. iste smaraldus defertur a terris nigrorꝝ. ⁊ lapis tabarzet est similis ei: nisi quia nō est diaphanus sicut smaraldus. est alius lapis qui vocat̄ dahagreg: ⁊ est similis tabarzet. Et idē sūt duo lapides similes: quorꝝ vnus noīat̄ tabarzet ⁊ amorad. ⁊ alius speciei noīatur smaraldus: ⁊ sunt vnius fere. ⁊ est vterq̄ lapis qui congelatur in mineris auri in terris garbi. ⁊ est viridis fortis viriditatis splendens. ⁊ ille qui ex eo est viridior est melior. ⁊ magis diaphanus melior est obrufo. Albertus ī lapidario suo ca. de smaraldo. Smaraldꝰ lapis est preciosior multis alijs: ⁊ nō rarus. Et color eius est viridissimus translucens: ita ꝙ vicinum aerē sua viriditate figurare videat̄. ⁊ melior ē planicies superficiei: q̄r tunc vna pars nō obumbrat aliam: melior tn̄ est qui nec lumine nec vmbra variatur huiꝰ planiciei. ⁊ colorꝝ varietatē dicunt esse diuersitates. xij. eo ꝙ aliqn̄ fel nigrū per modum virgularū admixtū hꝫ. hi sunt a locis scotici ⁊ britanici ⁊ biliaci: ⁊ qui in venis eris nascunt̄ ⁊ maculosi quidā: ⁊ quidā calcedonici eo ꝙ admixturā habent cū illo lapide. meliores autē sunt scotici. ⁊ ferunt quidā ꝙ illi de nidis griffonū afferunt̄ qui lapidē hunc cū crudelitate magna custodiunt. dixit aūt vnus de grecia veniens veridicus ⁊ curiosus expimentator: ꝙ hic lapis nascit̄ in rupibꝰ que sunt sub aqua maris: ⁊ ibi inuenit̄. rōnale etiā est ꝙ in venis eris: in perspicuo quidē ad eris substātiā nō veniens nascit̄: eo ꝙ rubigīs eris hꝫ viriditatē. **Posse. Sera.** qn̄ feruzegi sumit̄ ī potu cōuenit venenis mortiferis: ⁊ morsibus venenosis: ⁊ punctionibus habentibus aculeū. qui ergo dederit ī potu de limatura eius pondus. viij. granorꝝ ordei illi qui sumpsit venenū anq̄ fecerit impressionē liberat eū a morte: ⁊ nō cadēt capilli eius: neq̄ excoriet̄: ⁊ ē sua euasio. ⁊ ille qui assiduat aspicere ipꝫ preseruat eius visum a nocumentis: ⁊ cōseruat eū incolumē. ⁊ qui defert ipsum in anulo p̄seruat ipꝫ ab epilepsia: qn̄ ducit eū in digito antequā sup̄ueniat. ⁊ ꝓpter hanc cām docemus reges ꝙ suspendant eos in collo filiorꝝ qn̄ nascunt̄ statim ne sup̄ueniat eis epilepsia. Et idē auc. Rasis tabarzet vꝉ feruzegi cōuenit leprosis qn̄ sumit̄ in potu limatura eius: ⁊ si cadat aspectus tyri sup̄ lapidē smaraldi dissoluunt̄ oculi eius ⁊ liquescūt. **Dias.** caꝰ de smaraldo. Smaraldus portatus auget substantiā habens persuasionē in omni negocio corp̄e ⁊ sermone castos latos facit. subuenit ⁊ in tēpestatibus. sculpit̄ in eo scarabeꝰ: ⁊ ꝑtundit̄ aurea fibula. Albertus in lapidario suo cꝰ de smaraldo. expertū est nostris tp̄ibus ꝙ hic lapis si vere viridis ⁊ bonus est retinet coitū: ꝓpter qd̄ rex vngarie qui nostris regnabat tp̄ibus eum in digito in hora coitus cū vxore sua habebat ī coitu in tres partes diuisus est. ⁊ iō ꝓbabile est ꝙ dr̄ ꝙ hic lapis gestantē se ad castitatē inclinat. vn̄ auget opes: ⁊ incantatis dat verba p̄suasoria. ⁊ ꝙ collo suspensus curat emitriteū: ⁊ caducos morbos. expertū aūt est ꝙ visum debilē cōfortat. ⁊ oculos cōseruat. ⁊ bonā facit memoriā. ⁊ tēpestatē auertit. ⁊ valet diuinātibꝰ: ꝓpter qd̄ querit̄ a magis.

Lapis tabarzet quid est lege lapis smaraldus.

Cap. 392.

Lapis lazuli latine: ara. bager alzenard siue alezanard. **Sera.** liꝰ aggre. capꝰ bager alzenard. oꝫ ꝙ eligat̄ ex eo cꝰ est color celestis multū cū corpusculis aureis: ⁊ lenis est sine asp̄itate ⁊ sine admixtione alteriꝰ lapidis: ⁊ ꝗ nō frāgit̄ facile: ⁊ cuiꝰ frusta sunt magna. **Jo. me.** cꝰ d̄ lapi. lazuli. lapis iaculꝰ vꝉ stellatꝰ ē de gn̄e marinorꝝ hn̄s macu

las ex auro: et est eius alius albus: et dicitur lapis marchasita: et alius idus clarus celestis: et dicitur lazuli: et quandoque minera fert utrumque simul. Et melior est cuius color est viridior in colore azuli: et habet maculas aureas: et mixtus cum marchasita est non bonus et non maculatus: et similiter leuis. calidus est in secundo: et siccus in tertio. Et dixit humay in utroque esse in tertio.

Posse. Sera. virtus eius est similis glutini auri: nisi quia est debilior eo: et facit nasci pilos in palpebris. Et idem auc. Gal. est in eo stipticitas cum acuitate pauca. Et virtus eius est que desiccat et infrigidat etiam palpebras que depilantur propter aliquos humores acutos: et remanent quod in eis non augentur pili nec multiplicantur: et sunt subtiles et debiles: et hoc quia lapis lazuli in his locis destruit humiditatem ipsorum humorum: et inmutat superfluitatem ad complexionem suam radicalem cum qua fit generatio pilorum palpebrarum. Et oportet quod ad hoc teratur multum: et administretur in puluere. Et idem auct. Linacoy in li. lapidum: quando suspenditur ad collum infantis remouet ab eis timores et facit hirtos capillos. Et si teritur cum aceto: et linitur super morphea et albaras curat. Et idem auc. Alcauzi habet virtutem adustiuam putrefactiuam: et ideo aufert verrucas. et quando sumitur interius laxat humorem melancolicum. et mundificat sanguinem ab humoribus grossis Et dosis eius est a. iiij. kirath. usque ad. ʒ. i. quando miscetur cum aliis medicinis laxatiuis. et conuenit plus dolori renum: et asmati. et quando sumitur in potu aut fit nascale cum eo prouocat menstrua. et potus eius commouet nauseam et vomitum: sed abluio eius remouet hoc ab eo

Auic. de virib. cordis dicit quod confortat cor. **Jo. mes.** est in eo acuitas non euacuata a stipticitate. et est ex parte acuitatis eius adustiuus: vlceratiuus: putrefactiuus: abstersiuus: et incisiuus. et in non loto est proprietas abradendi pilos: lotus autem prolongat et confortat eos: et generat pilos in palpebris. Sunt in eo nocumenta que diximus in lapide armeno: et expedit tollere nocumenta eius: et similiter cum ablutione sicut diximimus. de trituratione autem sustinet plus quam lapis armenicus. Quidam autem ex sapientibus posuerunt ipsum post eius ablutionem in confectionibus leticie: et preparie. ʒ. viij. ex eo ad lib. i. ex confectione: et dabant cum succo buglosse depurato: et vino subtili antiquo. et est medicamen solenne ad egritudines melancolicas: dilatat enim animam: et facit in ea mineram gaudij. Confectio lapidis lazuli ex inuentione nostra: Accipe ex seta tincta in kesmes sicut li. i. et submerge eam in succo pomorum dulcium et aqua ro. ana lib. 5 et dimitte die vno: deinde fac modicum bulire dum aqua rubeat: deinde extrahe ab ea setam: et pone zucarum tabarzet. ʒ. c. l. coque usque dum spissitudinem mellis habeat: et remoue ab igne: et proijce in eo calido ambre crude frustatim incise. ʒ. vi. et dimitte liquefieri in eo: deinde proijce super ipsum puluerem harum specierum: Accipe lignialoes crudi et darseni ana. ʒ. iiij. lapidis lazuli abluti et preparati. ʒ. xij. margaritarum ʒ. ij. auri boni. ʒ. i. musci. ʒ. vnius tertiam: confice cum predictis: hoc est enim maximi iuuamenti ad pulsum cordis et syncopim: et alguesgue: et tristiciam sine causa Et est ex rebus confortantibus animam confortatione mirabili. lapis lazuli solutione educit melancoliam: et humores adustas: et mundificat venas et sanguinem ab eis. et non lotus educit per vomitum: et per ventrem humores grossos melancolicos. et conuenit ad egritudines cordis et cerebri: sicut epilepsia mania: et melancolia: quarum materia est humor melancolicus. et conuenit iuuamentum sublime egritudinibus timoris: et tremori cordis et syncopi: et confortat cor: et aufert nocumentum eius: et dilatat animam et mundificat pectus et pulmonem. et conuenit asmati: et humoribus grossis: et egritudinibus splenis. et est ex rebus conseruantibus iuuentutem: et beatificantibus vitam. et preseruat a lepra. et suppositus educit menstrua. et datur patientibus fe. melancolicas et curat eos. et confert vsus eius ad emoroidas. dosis eius est a. ʒ. i. usque ad. ʒ. i. 5.

Cap. 393.

Lapis iudaicus latine: arab. hager alieudi.

Sera. lib. aggre. capitulo hager aliendi est lapis similis lapidi habex: et est in palestina in oriente: et in figura sua similis glandi: albus bone figure: habens multas lineas angulatas in longitudine protendentes: et nominantur summitates lacerate: et est lapis qui dissoluitur in aqua: et non habet saporem. Et idem auc. Gal. ille lapis est in palestina in terris sen. habet colorem album vel purulentum. et est pulchre figure: nam sunt ibi linee spondose. et dicitur lapis iudaicus: quia inuenitur in terris iudeorum. Albertus in suo lapidario dicit de mente Isidori quod iste lapis est albus ad modum glandis in quantitate scripturis quibusdam insertus: quos greci gramas vocant

Posse. Sera. auctoritate Gal. medici vtuntur eo in habentibus lapidem in vesica: nam fricant eum super cotem: et dant in potu fricaturam illam cum. ʒ. iiij. aque cal. Et ego sum expertus hec in habentibus lapidem in vesica. et non inueni magnum iuuamentum: sed in lapide qui generatur in rebus est multum fortis operationis.

Dias. quando accipitur ex eo in quantitate ciceris: et fricatur in cote cum aqua sicut fiet. et sumitur in potu quantitas duorum onolosach ex eo cum aqua calida conuenit stranguriе: et lapidi renum: et vesice: et propter hanc causan nominant ipsum dissolutiuum lapidis Et idem auc. Aben mesuay. debilitat appetitum. et frangit lapidem renum. et abstergit fluxum emoroidarum

Lapis dissolutiuus idem quod supra.

Lapis delatus de regione macedonie idem quod supra.

Lapis agapis idem quod supra.

Cap. 394.

Lapis adamas latine: arabice hager subedhig.

Sera. libro aggrega. capitulo hager subedhig est mes fluminis in quo est lapis de mes: et est flumen ad quod nunquam iuit aliquis nisi Alexander: et est in finibus corascеni:

ꝛ colo: eius approximat colori salis armoniaci. ꝛ est fri. ꝛ sic. i quarto gradu. Et idē auct. Dias. est lapis quo vtunt̄ aurifices ponētes in sale ad sculpendos lapides. Enax in lapidario suo: adamas est lapis durissimus paꝝ crystallo obscurio:: coloris tñ liuidi fulgētis: adeo solidus: vt nec igne nec aliqua re frangat̄ mollescat ꝛ soluat̄: soluit̄ tñ et mollescit sanguine ꝛ carne hirci: p̄cipue si hircus añ aliquādiu biberit vinū vel siseleos comederit montanū vl' petroselinū: q: talis hirci sanguis etiam ad frangendū lapidē in vesica valet. soluit̄ etiam lapis ille a plūbo. ꝛ nō trahit ferrū eo ꝙ nō sit ꝓprius locus generationis eius in minera ferrea vt quidā mendosi dixerunt. maio: aūt q̄stitas est ī uenta ad magnitudinē auellane. nascit̄ aūt in arabia ꝛ in cypro: sed cyprū est magis molle ꝛ obscuruꝫ. ꝛ hic lapis qñ magneti supponit̄ ligat magnetē: ꝛ nō p̄mittit eū ferrū trahere. Maior aūt virtꝰ eius est in auro ꝛ argento ꝛ calibe. vñ lacerto sinistro alligatus valet ꝯ hostes: ꝛ insaniā: ꝛ indomitas bestias: ꝛ ꝯ iurgia ꝛ rixas: ꝛ venena: ꝛ incursiones fantasmatū: ꝛ incuboꝝ: ꝛ sucuboꝝ. hunc autē lapidē quidā magnete vocauerunt. ꝛ quidā eūdē ferrū attrahere mentiunt̄. **Posse. Sera.** iste lapis hꝫ duas virtutes que raro aggregant̄ in alio lapide vna eaꝝ est ꝙ nō cōiūgit̄ alicui lapidi qui nō frāgat̄: ꝑpter hoc coaptant̄ fragmenta eius in sūmitatibꝰ ferri asp̄si ad pforandū: ꝛ pforant̄ cū eo lapides alijs: sicut smaraldus tabarzet: zaphirus ꝛ alie gēme. Alia virtus est ꝙ si accipiat̄ granulum vnū ex fragmentis eiꝰ: ꝛ gluctinet̄ in sūmitate ferri cū gluctine romano: ꝛ intromittat̄ ī vesica per fo:amen virge frangit lapidē. hꝫ silr aliā ꝓprietatē: q: nihil frangit lapidē hunc nisi plūbū: nā ipsū rūpit ꝛ cōterit. Et idē auc. Dias. est lapis quo vtūtur aurifices ponentes in stilis ad sculpendos lapides. ꝛ cōfert gingiue fluxe. ꝛ purificat dentes. et idē auc. Gal. virtus eius est que abstergit abstersione forti. ꝛ signū ī hoc est ꝙ aurifices vtunt̄ in h̄ ꝙ indigent abstersione. ꝛ nos iaꝫ experti sumus ꝙ mundificat dentes: ꝛ abstergit. ꝛ in eo ē virtus calida. ꝛ ꝑpter hanc cām admiscet̄ in medicinis cōburentibꝰ: ꝛ in aliquibus de siccatiuis que curant gingiuas fluxas.

Cap. 395.

Lapis cos gre. ara. hager almasem siue amensen: latine lapis quo acuitur ferrū vel olearola.

Sera. liᵒ aggre. cᵒ. hager. almasem est lapis quo acuit̄ ferrū.

Posse. fricatio almasem que accipitur ex lapide qui dicitur hysachsen: p:ohibet augmentari mām̄illas puellaꝝ ante tempus ꝛ testiculos pueroꝛum: ꝛ est quia virtus eius infrigidat. Et idem aucto. Dias. qñ acuit̄ sup ipsū ferrū aliqd̄ ꝛ linit̄ qd̄ aggregat̄ sup allopiciam: facit in ea nasci pilos. ꝛ liniunt̄ cū eo mām̄ille puellaꝝ: ꝛ testiculi pueroꝝ: ꝛ p̄hibꝫ eos augeri. ꝛ cōuenit apostematibus eoꝝ amboꝝ. ꝛ qñ sumit̄ in potu cū aceto cōuenit dolo:i splenis. ꝛ ꝯuenit epilepsie. ꝛ fricatio eius cōuenit allopicie. vbi sciēdū ꝙ iste lapis vocat̄ silr cos ocularia: q: in ea fricātur sief oculoꝝ vel cos olearia: q: cū acuunt̄ in ea instrumenta ferrea aspargit̄ sup ipa oleuꝫ. lege ꝑ isto lapide similiter cos.

Cap. 396.

Lapis asius latine: ara. hager asios. **Ser.** liᵒ aggre. caᵒ. hager asios auc. Dias. lapis asius est lapis qui inuenit̄ in alexādria: ꝛ flos eius lapidis noīat̄ fuca: ꝛ est lapis asius. ꝛ est qd̄dā qd̄ apparet sup substantiā eius simile pulueri molendini: ꝛ repitur etiam sub eo ꝛ circa eū: ꝛ est lapis albus. ꝛ oꝫ ꝙ eligatur ex eo ille qui est albus leuis similis punici: subtilis: cito frangibilis: ī quo sunt vene occultate: ꝛ sup quē est flos vt sal rubeū et est h̄ lapis siccus similis spongie: ꝛ gñat̄ super eū farina: ex qua quedā est alba: quedaꝫ rubea similis punici declinans ad croceitatē. ꝛ qñ applicatur lingue mo:dicat mo:dicatione pauca. Et ideꝫ auc. Gal. noīat̄. hic lapis noīe acquisito a loco .i. asia. ꝛ nō est oīo durus sicut lapis: sed assimilatur in colo:e suo: ꝛ substantia sua lapidibus qui reperiunt̄ in lauellis balnei. ꝛ est tener: ꝛ frangit̄ cito. et super ipsū est simile pulueri molendini reperti super parietes molēdini. ꝛ hec medicina nominatur flos lapidis asios: ꝛ est subtilis: p:opter suaꝫ subtilitatem dissoluit carnem sine mo:dicatione. Et idem aucto. Dias. virtus huius lapidis ꝛ flo:is eius est ꝙ curat vlcera p:ofunda que sunt difficilis sanationis quando est siccus: ꝛ aufert carnē superfluam que fit in eis que est similis fungi. ꝛ curat vlcera fraudulenta: ꝛ replet ea carne: ꝛ mundificat ea. ꝛ quando admiscetur cum melle ꝛ aceto: conuenit vlceribus frandulentis: ꝛ nō sinit ea augeri in co:po:e. ꝛ quando admiscetur cum farina fabarum: ꝛ fit inde emplastruꝫ podagre conuenit multum. ꝛ conuenit duriciei splenis. ꝛ quando cū eo fit lohoc cum melle conuenit vlceribus pulmonis. ꝛ cuꝫ ponitur ex hoc lapide super scabello super quod tenent podagrici semper pedes: dicitur conferre eis. ꝛ quando puluis eius aspergitur super co:po:a pinguia in balneo loco nitri extenuat ea. ꝛ qui vult abluere lapidem hunc aut flo:ē eius abluat sicut lauatur climia.

Cap. 397.

Lapis magnes latine: ara. hager abnātes **Se.** libro aggre. caᵒ. hager abnātes siue almagritos. minera huius lapidis est in maritimis ꝑpe terras indie. ꝛ quando naues appropinquāt monti minere ipsius non remanet in eis aliquod ferrum quod non egrediatur a naui: ꝛ volet sicut auis vsq; ad montem: ꝛ non est aliquis clauus infixus taliter ꝙ possit euelli quin euellatur: ꝛ saliat vsq; ad illum monteꝫ. ꝛ propter hoc naues illarum partium non clauantur cum clauis ferreis: sed cū clauis ligneis. nā si fo:ent clauate clauis ferreis qñ appropinquarent illi monti dilaminarent̄

tote. Melior ex isto lapide ē ille qui attrahit ferrū fortiter. ꝛ color ei⁹ est vergens ad colorē celestem nō multū grauis ponderis.

Dias. lapis magnes gignitur atq; inuenit' circa littus oceani apud rogotidas: ꝛ in india ab inuentore sic vocatus. est aūt colore ferrugineus. Albertus in lapidario suo: magnes est ferruginei coloris: q ſm Pliniū inuenit' in mari indico in quo intātū abundare d'r ꝙ piculose in eo cū nauib⁹ que ferreos clauos habent nauiget'. inuenit' etiā in trago nitidis regionibus. ꝛ ego vidi ꝛ reperi in partib⁹ teothonie in ꝓuincia que francia orientalis dicit' vnū magne q̄ntitatis: ꝛ maxīe efficacie: ꝛ fuit valde niger ac si esset ferrū eruginosū ꝛ cōbustū cū pice

Posse. Sera. virtus huius lapidis est ꝙ qñ dat' ī potu ex eo laxat ventrē cū melicrato: ꝛ potissime hūores grossos. ꝛ quidā sunt qui adurunt istū lapidē ꝛ vtunt' sicut subeith. i. adamas. Et idē auc. Gal. virtus eius est sicut virtus subeith. i. adamantis. ꝛ est bonus illis qui transglutiunt acū vel aliud ferrū: ꝛ est ille qui hꝫ fluxū ventris eo ꝙ sumpsit scoriā ferri. ꝛ d'r de eo ꝙ si accipias eū ꝛ ponas ipꝫ ī vase terreo: ꝛ liniat' caput vasis cū creta postq̄ posueris sup lapidē calcē viuā quā non tetigit aqua donec repleat' vas calce: ꝛ accendas magnū ignē sub vase donec ingrediat' per orificiū vasis: deinde ponat' vas ī fornace figuli: ꝛ dimitte ibi donec lutatio eius coquat' ꝛ fiat testa: deinde extrahe lapidē a vase: ꝛ dimitte infrigidari: ꝛ pone iteruꝫ in in vase nouo: ꝛ pone in fornace secundo: ꝛ fac vt prius ter aut quater: qñ vo extraxeris vice quarta dimitte ipsum lapidē vbi nō tangat' a vento vel aqua vel rore: vel ab humiditate aliqua donec īfrigidet': deinde frange ipsum in frusta minuta: sic ꝙ sit vnūquodq; frustum. ȝ. x. aut plus aut minus ex ȝ. grecoꝝ. qñ ergo volueris operationē cū eo facere: pone iuxta lapidē pondus eius ex sulfure: deinde rora super eū aquā: ꝛ egrediet' ex eo ignis magnus ascendens circa mensurā brachij vnius fortissimus qui nō tanget aliquid qd non cōburat. ꝛ qñ lapides magnetis nō ita p̄pant' vt dixi: sed crudus sicut est madefit cū succo allij aut cepe ab attractione ferri ꝓhibet'. sꝫ si vis ꝙ reuertat' ad virtutē suā: infunde ipsum vna die in sanguine hircino: ꝛ fiet virtus eius sicut prius. ꝛ accipit' frustum magnū istius lapidis qd est ex bono ꝛ electo ꝛ approximat' clauature alicuius ꝛ aperit eā cito. nam lapis iste attrahit ad se ferrū. ꝛ qñ aliqs vulnerat' cū ferro venenato: ꝛ terit' iste lapis: ꝛ misceat' cuꝫ cū aliquib⁹ vnguentis: ꝛ dat' de puluere ipsius in potu illi qui est vulneratus facit ab eo venenū vel toxicū exire per secessum. ꝛ si puluerizat' sup vulnus venenatū curat idē.

Dias. lapis magnes magnas hꝫ virtutes veluti spiritū in trahendo ferrū. hunc lapidē quidā ꝓbādi amoris cā vxoris supposuerūt capiti dormientis vxore latente: ꝛ siquidē erat casta ab altero viro sic accedebat ad ꝓpriū virū voluptabunda somno amplexans eū q̄ inde pulsa ꝑ aliquē: ꝙ si cū altro viro coierat in eū tanq; in alicui⁹ odoris fetidissimi lapidē emittebat vt de lecto caderet mulier. Cordiā quoq; secū hꝫ: nā multas mulieres ꝓpter rixas disgressas a maritis coegit reuerti: sicut ꝛ maritos mulierib⁹ gratiosos: ꝛ obsequentes ꝛ iocundi sermonis facit portantes secū. fures aūt cū voluerint preciosa diripe intrant domū: ꝛ inter quatuor angulos domus carbones ardentes ponunt: ꝛ submittunt lapidē minutim incisum: ꝛ sic transuertunt mentē ꝛ oculos eoꝝ qui adsunt: vt timore fugiant putantes ruere domuꝫ. vires hꝫ purgatorias: ꝛ ideo hydropicis cū mulsa dat'. ȝ. 5. grossitudinē deducit: ꝛ omnes humores qui per ventrē ministrat. trit⁹ ꝛ supaspersus cōbusta sanat. Enax in magicis: hic lapis fantasias mirabil'r cōmouet ꝛ precipue cū cōsequit' cōsecrationē ꝛ caracteres sicut in magicis docet'. perhibet' etiā cū mulsa acceptū hydropisiꝫ curare. ꝛ est alia species magnetis: cui⁹ virtus est attrahere carnē hoīs. Albertus in lapidario suo: virtus eius est mirabilis in attractione ferri: ita vt virtus eius transmutet ferrū sic vt illud etiā ferrū aliud trahat: ꝛ multe acus ad se inuicē suspense sic vident'. vnctus aūt allio nō trahit. ꝛ paruus adamas magnū ligat magnetē. inuētus aūt est tpib⁹ nostris magnes qui ab vno angulo traxit ferrū: ꝛ ab alio fugauit: ꝛ hunc Arist. ponit a genere magnetis. narrauit quoq; mihi vnus de socijs nostris curiosus expimentator qui vidit Fredericū imperatorē habere magnetē qui nō traxit ferrū: sed viceuersa ferrū traxit lapidē. Et Aristo. dixit ꝙ est aliud genus magnetis quod trahit carnes hoīs. in magicis aūt tradit' ꝙ fantasias mirabiliter cōmouet: precipue si cōsecratus cōsecratione ꝛ caractere fuerit qd in magicis docet'. fert' etiā hunc mlsa sumptū hydropisim curare. Aiūt etiā quidā hunc capiti mulieris suppositū stati eā incitare ad amplexū mariti si casta est ipa dormiente. si aūt est adultera pre nimio timore ꝛ tremore fantasmatū d'r cadere de lecto mariti. d'r etiam ꝙ fures in domū intrantes positis carbonibus in quatuor angulis domus lapidē hunc cōtritū sup aspargūt: ꝛ tunc dormiētes in domo ita fantasmatibus terrent' ꝙ fugientes edes relinquant: ꝛ tunc rapiunt quicquid volunt.

Lapis eradius. idem quod supra.

Cap. 398.

Lapis bezaar latine vel lapis liberans a venenis: ara. hager bezaar. **Sera.** li⁹ aggre. ca⁹. hager bezaar est nomen persicū: ꝛ ē expellens nocumentuꝫ. ꝛ hoc nomen cadit super duo. vnū est qd cadit super omnē medicinā cōuenientē alicui veneno: eo ꝙ resistit virtuti eius: ꝛ expellit nocumentū eius ꝓpter proprietatē que est ī eo: ꝛ secundū ꝙ cadit super lapidē notū qui conuenit omnibus venenis calidis ꝛ frigidis cuꝫ tota sua substantia. ꝛ resistit ei bibitus aut suspensus super patientē. Colores huius lapidis sunt multi. nā ex eo est citrinus velut purulentus ꝛ machachi siue manibati: ꝛ ille qui participat viriditate: ꝛ ille

qui participat albedine. Melior vo omnib⁹ est citrinus: ⁊ post ipsum purulentus: ⁊ in hoc differt exceraſcen cū bezaar: ⁊ expositio eius cōtra venenū. ⁊ minera eius est in terra ſyri ⁊ indie: ⁊ in terris orientis. ⁊ multi lapides aſſimulant̄ ei qui nō hn̄t ſuā ꝓprietatē: neq; approximant ei in operationibus aliquib⁹. ⁊ quidā est qui dr̄ cobohori ⁊ marian: ⁊ est lapis ī quo nullus errat: ſed multi errāt in alio qui dr̄ chindos. ⁊ est lapis multe bonitatis mollis tactu. Et idē auc. Raſis bezaar est lapis citrinus mollis nō habens saporē. vn̄ lapis est vgēs ad citrinitatē ⁊ albedinē habens colorē vini: ⁊ ē leuis ſplendens ſicut lumen.

Operationes. Sera.

lapis bezaar cōuenit venenis. ⁊ qn̄ bibit̄ ex eo pondus. xij. granorum ordei: aut linimentū fit cū eo ſup locum morſus liberat naturā a morte: ⁊ expellit venenū p sudorē. ⁊ qn̄ ponit̄ lapis in anulo: ⁊ ponit̄ in ore ipius qui ſumpſit venenū: ⁊ fugit id: ⁊ aliqn̄tulū conuenit ei. ⁊ qn̄ tangit̄ cū illo aculeus ſcorpionis ꝓhibet ab eo poſtmodū potentiā pungendi. ⁊ ſi terit̄ de eo pondus duoꝝ granorū ordei diſſoluitur in aqua: ⁊ ponit̄ in ore ſerpentis: ſuffocat eū ſtatiz ⁊ occidit. Idem auc. Raſis. ⁊ ego vidi in ipſo ſufficientiā ad auferendū nocumentū: ⁊ erat lapis ille quē vidi vergens ad citrinitatē ⁊ ad albedinē hn̄s colorē vini: ⁊ cū hoc erat leuis ſplendens ſicut lumen. ⁊ iam vidi in eodē ſufficientiā illā quā nō vidi in alia medicina ſimplici: īmo etiā qđ non vidi tyriacis cōpoſitis. Idem auc. habamed. lapis iſte bazaar cōuenit veneno ſcorpionis. ⁊ qn̄ portatur in anulo: ⁊ ſculpe in eo imaginez ſcorpionis luna exiſtente in ſcorpionis ſigno: ⁊ aſpiciēte aſcendēs deinde ſigilla cū eo olibanū luna exiſtente in ſcorpione: qđ tritū exhibe patienti ad potandū: ⁊ euadet. Et inquit auc. abdallaanarach. vidi lapidē bezaar filij amari cuſtoditoris legis dei: ⁊ eſt verꝫ ꝙ ipſe emit hunc lapidē: ⁊ dedit pro precio ipſi⁹ palaciū cordube in principio guerre.

Cap. 399.

Lapis frigi⁹. Dias. ca° de lapide frigio. tres hꝫ ſpecies. vna eſt metallica: q̄ in cypro naſcit̄: ⁊ de ꝓfundo lacu aſcendit que eſt terroſa: ⁊ poſt hoc ſole ſiccatur: poſtea vo ponit̄ in medio: ⁊ circuitur ſarmento ⁊ cōburitur. vnde difriges dictus eſt: quia in ſole ſiccatur ⁊ ſarmento: vt apparet ſi leges difriges. Altera vo ſpecies eſt feces eximinis: ſicut ſilr̄ feces eraminis ſic et hec colligit̄: guſtū habēs eri vſto ſilr̄ez. tertia ſpēs cōficit̄ ſic: lapis qui dr̄ peritides colligit̄ ⁊ ī fornace ꝯponit̄: ⁊ vt calx ꝯburit̄ q̄diu colorē ſāguineū faciat: ⁊ collectus reponit̄. vtilis eſt vo qui guſtu ſtipticus eſt: eris vſti habēs saporē: ⁊ linguā fortius ſiccans velut alumen. vn̄ ſi cōburat̄ pro difriges vendit̄. virtus eſt ei ſtiptica ⁊ ſerātica: purgatoria: ⁊ lipidatoria: ⁊ ī modū niuis refrigeratoria

Sera. li° aggre. ca° de frigio lapide. frigius lapis ſunt eius tres ſpecies. vna in cypro naſcitur ſolum: ⁊ eſt ſubſtātia ex gleba terrea naſcitur ſub petris ⁊ in aqua: ⁊ ī illa inſula: que p̄ uſq; extrahit̄ de ſub aqua deſiccat̄ in ſole: ⁊ poſt q̄ȝ adurit̄ deſiccat̄ ſuper terrā circūpoſitis lignis Species vo alia eſt ſex cris: que colligit̄ qn̄ purgatur es: ⁊ hoc qn̄ refuſum eſt es: ⁊ ꝓijcitur aqua ſuper ipſum donec infrigidatur: ⁊ extrahit̄ a boti ⁊ eſt formula in qua ꝓijcitur ⁊ repitur ſub eo hec ſpēs: ⁊ hꝫ ſtipticitatē eris ī ſapore ſuo. Tertia vo ſpecies ſit ex marchaſita: qn̄ pluribus reb⁹ coquit̄ vt calx: ⁊ qn̄ fit color eius ſicut color magre: ⁊ extrahitur a fornace ⁊ reponit̄. ⁊ quidam putant ꝙ ſit ſpecies quarta: ex eo que eſt ex lapidib⁹ ex quibus trahitur es. nam qn̄ incidunt̄ in cruſibulo in quo inflatur es: extrahunt̄ poſt lapides: reperitur ex eo poſtea ſatis. Melius aūt ⁊ electius eſt ille in cuius ſapore reperitur ſapor eris ⁊ ziniar. ⁊ eſt ſtipticū deſiccans linguā fortiter ſicut alumē. virtus eius eſt cōpoſita: quia eſt virtus ſtiptica et calida parū.

Operationes. Dias.

lapis frigi⁹ creſcētes ſupflue carnes vulneribus equat. cicatricē ducit. flauores vlceꝝ cohibet. vulnera maligna ⁊ paſcentia curat. apoſtemata ſpargit: cera ⁊ r̄ſina addita oīa ſilr̄ facē poteſt. Et idē auc. Gal. virtus eius eſt que incarnat ⁊ cōſolidat incarnatione ⁊ cōſolidatione bona. ⁊ cōfert vlceribus corroſiuis. ⁊ cōuenit ſpeciebus ſquinancie: ⁊ vlceribus oris poſtq̄ȝ ablutus eſt. ⁊ ꝓhibet curſus humoꝝ venientiū ad aliqđ membrum ⁊ ego iam adminiſtraui ipſuz poſt inciſionē vulne ſtatim: ⁊ vſus ſui in ipſa donec fuit ꝯſolidata ⁊ curata. ⁊ cōuenit vlceribus que fiunt in pectine et ano. Et idē Sera. ego reperi ex ea multum in ſpelunca que eſt extra ciuitatem cordube.

Cap. 400.

Lapis margarite latine: arab. hager allulo ſiue albalo margarita: vel perna eſt que in oſtreis reperitur. alie ſunt perforate: ⁊ alie nō perforate. ⁊ pforate ſunt artificioſe facte ⁊ nō naturaliter. ſꝫ nō perforate que naturales ſunt meliores ſunt perforatis: ⁊ ideo qn̄ in medicinis ponunt̄ nō perforate intelligunt̄. ſed ſunt alique obſcure ad citrinitatē tendentes nō perforate que perforatis equipollent: ⁊ ideo eligende ſunt clare ⁊ albe. que vo obſcura ⁊ q̄ſi albida eſt: nō eſt ponēda ī medicinis.

Sera. libro aggre. capitulo hager albalo aucto. Raſis. margarite deferunt̄ a maritimis. ⁊ ſunt fri. ⁊ ſic. in ſecundo gradu. Et idem auc. Iſaac ex eis ſunt groſſiores ⁊ parue. ſed groſſiores ex eis ſūt meliores paruis. ⁊ clare meliores obſcuris. ⁊ equalis ſuperficiei meliores angulosis in figura ſua. Albertus in lapidario ſuo capitulo de margaritis. ⁊ margarita lapis eſt in oſtreis inuentus. melior aūt ex india venit. multi aūt de britannio mari qđ nunc anglicū dr̄: ⁊ verſus flandriam ⁊ theotoniā inueniuntur: ita ꝙ ego in ore meo decē in menſa inueni. iuuenes aūt concule habent meliores. coloris aūt ſunt ac ſi parua lux penetraret in multū album: ⁊ ideo nitentes: cū tn̄ ſint albe fertur ꝓpter tonitrua quaſi abortiēdo eas oſtrea

euomunt: et in fluminibus inueniunt in mesella: et in quibusdam gallie fluuijs inter arenas. Posse. Alber. virtus earu est experta in confortatione spirituu: et contra cardiacam et syncopim. valent etiam contra fluxum sanguinis lienteri cum et diariam. et habent virtutem confortatiuam. Reparant enim spiritus subtiles vt quidam dicunt: sed falso: imo membra eorum asperitate a superfluis abstergunt: et ea quasi constringunt: et coartando ad vnum ducunt: et ita confortant. Sera. margarite sunt desiccatiue humiditatum. conueniunt debilitati cordis. et sunt conuenientes in cohol. et sunt fri. et sic. in 2° gradu. Et idem auc. Atabari: conferunt obscuritati visus: et albedini oculi: et sordicieb9 ei9. et retinent menstrua. et abstergunt dentes. et desiccant humiditates. Et idem auc. Isaac: conferunt cardiace: tremori cordis: et accidentibus a melancolia aduenientibus ex malicia humorum: et hoc ideo: quia clarificant sanguinem cordis qn est ingrossatus in corde. et desiccant humiditatem que est in oculo: propterea quia fortificant neruos oculorum. et qn dissoluuntur margarite: et linit cum eo baras aufert eam postquam linit. Auic. de viribus cordis dicit q confortant cor. statim.

Cap. 401.

Lapis hiacynthus latine: ara. hager hiacynthos. Sera. li° aggre. ca° hager hiacynthos: sunt eius tres species vna est coloris rubei. secunda est coloris citrini. tertia est coloris cabali: et coloris antimonij. et rubeus est melior alijs: et qn incenditur super eum ignis rubescit multum: citrinus vero pot stare sup ignem minus: sed cabali non pot stare super ignem quin destruatur stati Albertus in suo lapidario. hiacynthorum duo sunt genera: aquaticus. s. et saphyrinus. aquaticus est flauus albescens ac si peruium aque desuper flauo perspicuo erumpat: et supare contendat: et hic est vilior. et inuenitur in illo genere ru. aquescens: in quo etiam superat pueitas aque. Saphyrinus aut est flau9 valde perlucidus quasi nihil habens aqueitatis. et hic est melior: et ideo habet tria noia. dr enim aliquis hiacynthus saphyrinus: et in ethiopia secundum plurimum sui repitur. et dicunt quidam aquaticum esse qd est aquaticum ceruleum. Est aut generaliter durissim9 vt se vix sculpi permittat. Posse. Albertus: d expertis est q est frigidus: et confortat corpora sicut omne frigidum qd stringit virtutem corporum int9. In de at ligatur] physic] dr q collo suspensus vel digito portatus tutum reddit pegrinum et gratum hospitibus. et valet contra pestiferas regiones. et expertum est q somnum puocat ppter suam frigidam complexionem. Saphyrinus aut specialiter hoc habere dr: q virtus eius est contra toxicum. aiunt etiam q confert diuitias: et naturale ingenium bonum reddit: et leticiam cordis. Sera. est aut virtus hiacynthi q quis portauerit secum ipsum ante sigillationem factam cum eo fit tutus a fulgore: ita q non cadit super eum. virtus hec est multum diuulgata inter homines. Auic. de viribus cordis dicit q confortat cor.

Cap. 402.

Lapis cornelius latine: arabi. hager albatheth siue salachil. Sera. libro aggre. c° hager albatheth. sunt eius multe species et multe minere. defertur enim ex terris iameni et ex maritimis romanorum. et melior ex eis est q est plus trahens ad rubedinem. est aut ex cornelio species alia similis in colore suo aque: que distillat a carnibus salsis: in quo sunt linee albe infixe. Alberius in suo lapidario. Cornelius quam quidam corneliu vocat: lapis est coloris carnei: hoc est ru. obscuri: sic carnis lotura. h apd renum fluuium inuenitur frequentissime: et est valde ru. colorem hns fere sicut minium. et qn politur multum nitet. Posse. expertum est q stringit sanguinem: et pcipue menstruorum: et emoroidarum. fert etiam iras mitigare. Sera. virtus istius lapidis est: q qn defertur in anulo reprimit iracundiam et cam litis ante iudicem. et reprimit fluxum sanguinis vndecunq exeat proprie et sanguinis menstrui. et quando fit ex eo dentifrigium abstergit sordes dentium et dealbat eos: et facit eos pulchros.

Cap. 403.

Lapis rubeus minus q hiacynthus: q arabice vocatur hager albigedi. Sera. li° aggre. ca° hager albigedi siue albuzedi. hiacynthi rubedo est magis placabilis hoib9 eo q non sit in eo obscuritas aliqua. minera aut huius lapidis est in terris orientis: et qn defertur a minera sua est obscurus: sed qn excoriat eum aurifex detegitur bonitas eius: et apparet et clarificat. Posse. Sera. si quis ligauerit non videbit portans in nocte somnia mala neq timorosa. et si ille qui aspexerit in sole tantum q visus eius est debilitatus tergerit cum eo oculos suos conuenit ei. qn ille lapis fricatur ad capillos capitis attrahit festucas sicut magnes ferrum.

Cap. 404.

Lapis ziazaa latine: ara. hager aliazaa. Sera. li° aggre. ca° hager aliazaa. Aliazaa sunt multe species. est lapis qui defertur ex iamen: et ex terris syri. et melior est ille q defertur ex iamen: et est lapis in quo sunt colores multi diuersi: vt albedo et nigredo et alij: et nunq est coloris sinceri. et non est visum hominibus de iamen nec de regionibus eorum q aliquis portauerit secum: aut ponat in domo sua hunc lapidem quin viderit in somnijs mirabilia: et cum hoc facit portantem se esse litigiosum inter homines. et qn suspenditur super infantes auget bauas eorum. et si fiat vas intus ad comedendum vel bibendum quicunq comederit vel biberit in eo non pot dormire. et qn puluerizatur et aspargitur hiacynth9 cum puluere ipsius meliorat colorem eius multum. et est lapis qui est durior inter omnes lapides.

Cap. 405.

Lapis aquile latine: ara. hager athamach vel echites.

Sera. libro aggre. capit'lo hager athamach Lapis est indus: qui cū agitat' audit' intra ipsum lapis alius. & minera eius est in montibus indie inter chimoas et larandi iuxta littora oceani. & vocat' a grecis alleuians partū: & hec proprietas est inuenta ī h' lapide agle. Et idē auc. Rasis: athamach est medicina īdie. & est lapis similis castanee: nisi quia habet colorē vellereū. & qñ agitas ipsum auditur intra ipsum lapillus. & qñ frangis eū egredit' ille lapillus: & est sicut auellana vergens ad albedinē. Et idem Rasis libro de proprietatibus dixit q est lapis similis ouo: & habet intra se lapillū. Albertus in lapidario suo: echites lapis gēmarum optima est: coloris punicei. & vocat' a quibusdam aquileus: & ab alijs erodialis: eo q aquile hunc ducunt ad nidum suum iuxta oua sua collocantes eundē sicut grus inter duo oua que facit collocat. hoc enim experti ad sensū in colonia vbi grues fetus fecerunt multis ānis in quodā horto inuenit' aūt echites sm generis plurimū iuxta littora oceani: vbi est optimū genus ethideo& q sūt heredes auiū. dicitur aūt q in persia aliquādo inueniunt'. Est aūt modus eius q in se continet aliū lapillum qui in ipso sonat quando manu mouet'.

Posse. Sera. Hic lapis aquile dicit' na& cū aquila vult parere oua sua defert hunc lapidē masculus a partibus indie: & supponit eum aquile: & facit ea& parere facile: & alleuiat eius dolorē. & hoc idē facit mulieribus: & omnibus animalibus quando ponitur sub eis in hora partus. Et idem auc. Rasis: quando ponit' in petia: & suspendit' mulieri in cossa qñ debet parē facit accelerare partū cū facilitate. & sū expertus hoc: & inueni sic esse. & omnes concordāt in hoc q alleuiat partū quando alligat' cosse & iuuat. quando ponitur loco peonie inuenit' ad curā dum. iste lapis inuenit' apud nos & q̄3 plures. & verificaui de eo multotiens experientiā. Enax in lapidario capitulo de lapide aquile ait: q suspensus ī sinistro brachio conuenit pregnantibus: & conciliat amorem. diuicias auget vbi fertur. & in pregnātibus impedit aborsum. & periculum parturitiōis mitigat. prohibet casum caducoru3. similiter si de administratione veneni aliquis suspectus sit in cibo illo prohibet ne possit ab eo deglutiri cib' ille. Si lapis subtrahat' mox deglutiet. Albertus: fertur aūt q si suspensus in sinistro brachio conuenit pregnantibus. & conciliat amore3. & diuicias auget vbi fertur. & in pregnantibus impedit aborsum. et piculum parturitionis mitigat. & ait q prohibet casu3 caduco&. similiter & qd̄ his mirabilius est tradunt caldei q si de administratiōe veneni aliquis suspectus sit imposit' in cibo illo prohibet ne possit deglutiri cibus: & si lapis subtrahatur mox deglutitur. querunt aūt aquile hunc lapidē & imponunt nido suo: & grues inter oua sua: s3 in vno anno ponunt vnū: & in alio alium. dicunt autē quidā q faciunt ad mitigandū calorē ouo& vel corporis aquile ne oua nimis calefiant: & hoc est probabile. quidam aūt dicunt aliquid conferre ad eo& formationē aut viuificationē. q aūt quidam dicūt q lapis ab alijs auibus ouis īterponatur ne oua frāgantur falsum est: quia citius ad lapidē q̄3 ad seipsa collisa franguntur. Aiunt aūt aliqui q si aliqs suspectus de administratione veneni: cū lapis iste cibo īmittitur statim a cibo strangulatur. & quando subtrahit' transglutit cibū ī q̄ positus est lapis. Lapis dabagreg qd est lege lapis smaraldus.

Cap. 406.

Lapis gagates secundū Dias. capitulo d̄ lapide gagat]. inuenitur ī lycia circa ripā fluminis qui gantes appellatur: coloris nigri. & est aliud pallid' & quasi lucidus vl' pallidus mediocriter leuis valde: vt solus super aquam natans inter alios lapides inuenitur: cuius est melior qui facile exarserit igne: & odorem aspalti habens medicine aptus. et secundū Pli. optimus est qui ad lucernam accendit'. Enax in lapidario suo: gagates & karabe quē quidem dicunt lapidem de genere gēmaru3: ego tamen reputo ipsum esse gūmi agiros: & īuenitur in libya & britānia iuxta maris littus. & abundāter inuenitur in mari: quod attingit aquilonarē partem theotonie. & in anglia frequenter inuenitur: & est duplicis coloris: nigru3. s. & croceum: & est per lucidum & glaucum: & declinans ad pallidū est iūctum cum citrino colore. Confricatum aūt trahit paleas: & incensū ardet sicut thus.

Posse. Dias. gagatis virt' ē diaforetica. venena excludit. emplastris podagricis miscet'. accensus in aqua ardet. & oleo & extinguitur. solum aqua solutus dentes mobiles confirmat. & rigores precordiorum: & dolorū euersiones facit. incensus serpentes fugat. epilepticos prodit. incenditur & in aqua mittitur: & per triduū de eadem aqua datur parturienti & liberatur. demonijs & omnibus maleficijs resistit. virginitate3 deprehendit. fictilia ex eo vasa scripta non delent' mulieribus si desint menstrua hunc lapidem tere & pone super carbones ardentes vt iterum euaporet circūtecta pānis: & purgabitur sine noxia & dolore. Sed sciendū q Dias. hunc lapidē vocat quoniam apparet vt lapis: & ideo dicit est vt gēma vnde anuli fiunt: sed in lr̄a agiros dicit q est lachrymū agiros. i. populi arboris. Enax: ꝯuenit hydropicis & fluuidis. & confirmat dentes: vt aiunt. de expertis aūt est q lotus aqua pro fumigationib' inferius suppositus prouocat menstrua. fertur etiā q fugat serpentes. & valet contra ventris & stomachi subuersionem. & contra fantasmata melancolica: que quidem demones vocant. Aiunt aūt de expertis: q si colatura & lotura eius cum rasura detur virgini bibere q retinebit eum & nō minget. si aūt nō est virgo statim mingit: & sic dicunt probari an aliqua sit virgo. dicunt etia3 valde valere cōtra laborem parturientis. Si vis scire latius generationem istius lapidis lege electrum.

Cap. 407.

Lapis celidonius secundū Dias. in proprio capitulo inueni-

Vidi lapeden aquile

tur in ventribus hirundinuꝫ: cuius gña sunt duo niger ꝛ rufus: qui colliguntur captis pullis hirundinū: ꝛ scissis eoꝝ ventribus inueniuntur. Albert⁹ rufus inuolutus panno lineo vel corio vitulino: ꝛ sub sinistra assella gestatus dr̄ valere contra insaniam ꝛ antiquos languores: ꝛ lunaticam passionē ꝛ epilepsiam eodem modo portatus. Enax autē dicit ꝙ facundum gratum ꝛ placentem reddit gestantē se. niger aūt vt Joseph dicit cōtra nociuos humores ꝛ febres ꝛ iras operatur. ꝛ lotus aqua sanat oculos. ꝛ ad finē inceptū perducit negocium ꝛ si inuoluitur folijs herbe celidonie dicit̄ obfuscare visum. Sunt aūt hi lapides parui valde: ꝛ tales iam vidimus per socios nostros de stomacho hirundinū extractos de mense augusti: tunc eniꝫ extracti magis valere dicunt̄. vt frequenter aūt duo simul in vna hirundine inueniuntur. **Posse. Dias.** rufus quidē sanat lunaticos ꝛ languidos ꝛ insanos in pāno mundo ligatus: ꝛ in sinistro brachio egroti circūligatus. preterea facit gratissimos portantes se facundos: ꝛ amabiles: ꝛ idoneos. Niger gestatus similiter optimū finē imponit. ad omnes iras regum ꝛ dominoꝝ idoneus est. nam qui euꝫ habuerit oib⁹ placebit: ꝛ ad arbitriū suū cūcta ꝑducet. sꝫ cui dolent oculi terit̄ cum aqua ꝛ inunguntur ꝛ sanabunt̄. sed cū tollunt̄ lapides cauendū ne pater aut mater prope sit: quia meliorē effectum habebunt. niger aūt in pāno lineo croco tincto missus tertianas: ꝛ quotidianas: ꝛ quartanas cōpescit. aduersus omnē humorē aptus est excellenter: ꝛ contra iras ꝛ minas. ꝛ lotus aqua sanat oculoꝝ dolores. ꝛ ad finē inceptum ducit negociū. sed si voluatur in folijs celidonie obfuscat visum. Sunt aūt lapides parui valde: ꝛ tales vidimus per socios nostros extractos de stomacho hirundinuꝫ in mense augusti.

Cap. 408.

Lapis allectorius ſm Dias. in ꝓprio capitulo inuenitur ī ventribus galloꝝ gallinaceorū crystallo similis vl' aque limpide. ꝛ ait Albertus ꝙ iste lapis est nitens crystallo obscuro similis. extrahitur autem ex ventriculo galli gallinacei postꝙ̄ castratur vltra quartū annum. ꝛ quidaꝫ dicunt ꝙ post nonum extrahit̄: ꝛ est melior de gallo decrepito. maxima aūt huius q̄titas est inuēta ad q̄titatē fabe. **Posse. Dias.** qui secuꝫ habuerit inuict⁹ erit vt a multis probatum est. naꝫ gladiator habēs eum in ore inuictus permanet: ꝛ sine siti. similiter ꝛ reges eum habentes fortiter bellabant: ꝛ expulsi a regno nō solum propriam dominationē: verū etiam alienam receperunt. mulierib⁹ proderit portatus qui volunt placere viro: nam probos ꝛ speciosos reddit portantes se.

Cap. 409.

Lapis chrysolitus secundū Dias. in proprio capitulo lucidissimus est ꝛ similis auro. Albertus lapis chrysolitus est in colore habens tenuem viriditatē lucidam: in qua ad oculum solis micat vt stella aurea: ꝛ nō est rarus. **Posse.** dicit̄ ꝙ spiritualia confortat: propter quod tritus asmaticis datur. fert̄ etiam ꝙ perforatus: ꝛ setis asini in foramen repletus: ac sinistro brachio alligatus fugat timores melancolicos pessimos: ꝛ hoc dicit̄ in physicis ligaturis. In auro etiā positus ꝛ gestatus fugat fantasmata. ꝛ dicunt quidam ipsum stulticiam pellere ꝛ sapientiaꝫ adducē. **Dias.** hic applicatus rasur̄ aurifilateriū est: ꝛ tutamē aduersus nocturnos timores. pertusus ꝛ traiectus cū setis asini: ꝛ ī brachio sinistro ligatus omnia demonia vincit.

Cap. 410.

Lapis exebenos secundū Dias. in proprio capitulo: alb⁹ est ꝛ speciosus: quo solent aurifices aurum limpidare. **Posse. Dias.** curat stomaticos potatus cuꝫ passo ꝛ aqua. similiter amentes sanat potatus ad venereas voluptates mirifice facit bibitus: quia nō patitur diu eos fatigari. soluit etiam vesicā dolentē: nam portatus partum sine egritudine cōseruat: ꝛ velocitateꝫ parturientis facit circumligatus femori.

Cap. 411.

Lapis agathes siue agapis secūdum Dias. in proprio capitulo: habet maximā virtutē. s. qui colorem habet similem pelli leonis. Ysaac beniamin. agathes autē lapis niger est albis venulis in quodam modo speciei lapidis albesten. ꝛ inuenitur alius modus eiusdem speciei: qui similis est corallo. ꝛ tertium genus plurimū sui in creta insula nascitur: quod habet in nigro venas croceas. est quartum genus indicum ꝛ varium quasi sanguine sit aspersum. **Posse. Dias.** valet ad morsum scorpionis alligatus vel illinitus cum aqua statim tollit dolorem tritus: ꝛ vulneri aspersus: vel in potione cum vino datus viperaruꝫ sanat morsus. portatus facundum suadentē: amabilem: ꝛ gratū portantem facit. Ysaac beniamin: primū quidē genus aptum est ad regum formas: que lapidibus insculpuntur. ꝛ plurimi lapides habent capita regū insculpta: ꝛ cum iacent ad caput dormientis fert̄ oñdē multa simulachra somnioꝝ. Tertiū aūt genus quod creticum est facit vt adiuuet vincere pericula. ꝛ viribus conuenit cordis. gratuꝫ: ꝛ placentem facit: vt dicit enax. ꝛ coloris facit hominem boni ꝛ facundum: ꝛ iuuat euꝫ contra aduersa. genus autem indicum visum fouet. ꝛ valet contra sitiꝫ ꝛ venenum. Cum autem accendit̄ odorifeꝝ est valde

Cap. 412.

Lapis galactides secundū Dias. in proprio capitulo: colore est cinereus: gustu dulcis: qui tritus lacteum colorem emittit. Albertus: lapis galactides quem quidem galactidem vocant lapis est similis cineri: ꝛ secundū plurimū inuenitur in nilo: ꝛ acheloo flumine.

Posse. hic tritus dat saporē lactis: ꝛ sucꝰ cū. ꝛ in ore clausus turbat mentē dicitur etiam in de ligaturis physicis: ꝙ ligatus ī collo replet vbera lacte. ꝛ alligatus femori mulieris facit partus faciles. Aiunt etiam pastores egypcii: ꝙ si vespere contusus cum sale mixta aqua oues circunspergantur vbera eorum replent lacte: ꝛ fugatur ab eis scabies. ꝛ generaliter dicitur contra scabiē valere. **Posse. Dias.** hic pꝰ balneum ieiuno datus cum mulsa vel aqua lactis copiam ministrat. vel ex ouis grauidate lana filo facto ꝛ pertusato lapide circa collū ligatur letheus dicitur: qꝛ precedentia mala in obliuionem adducit: ꝛ gratiosum reddit. resistit iniurie ꝛ fasino dolorem liberat dentium circunligatus. ꝙ si mulieri difficulter parturienti filo facto de lana ouis fecunde ligatus fuerit circa femur dextrum continuo pariet sine dolore: quia obliuisci facit. dicitur etiam ꝙ tenax est: nam in iudicio litigantes vincere facit.

Lapis eratides idem quod supra.

Lapis letheus idem quod supra.

Cap. 413.

Lapis medus secundum Dias. ī proprio capitulo: niger ē qui tritus emittit croceum colorē. Albertus: lapis medus vl' medo dicitur: quia a regione medorum fertur: vbi plures inueniūtur. Sūt autē huius species due: vnus niger ꝛ alter viridis **Pos.** huius virtutem esse dicunt contra veterem podagram. oculorum cecitatē ꝛ freneticam passionem. etiā refouere dicitur fessos ꝛ debiles. fertur etiam ꝙ fragmenta nigri si ī aqua calida missa fuerit: ꝛ siquis in aqua illa lauerit incurrit membrorum excoriationem: ꝛ si ex ea biberit peribit fomento. **Dias.** est autem duplicis potētie: scilicet bone ꝛ male. nam tritus in cote medicinali cum lacte muliebri que semel creauit primo partu puerum: ꝛ inunctꝰ albugines curat oculorum: ꝛ omnem illorum dolorem etiam si desperatus fuerit medere. podagricos eodem modo cum lacte ouis que semel genuit masculum sanat. renes ꝛ anhelitus: ꝛ interiores partes corporis hoc medicamen preparatum habeas in vase vitreo vel argenteo: ꝛ perfice ieiunus ad vindictam quoq; supra cotē: ꝛ da cui vis: ꝛ lauet faciem ꝛ exsiccabitur. Siquis autem ex eo biberit pulmonē vomet. oportet autem bibenti paululum dare vt non satietur. inuentus est autem iuxta fluuium fasin.

Cap. 414.

Lapis armenus secundum Pli. in proprio capitulo est dictus ꝛ nominatus a regione illa: ꝛ est liuidus ꝛ subalbidus. cuius melior est habens colorem medium inter viridem obscurum terreum ꝛ indum: ꝛ habet macularum distinctiones virides et nigras. **Auic.** libro secundo capitulo de lapidē armeno est aliquantulum azulini coloris: non tamen est in colore azuli: ꝛ non est in eius soliditate: sed est in eo arenositas quedam ꝛ quandoq; vtuntur eo tinctores et pictores loco azuli: ꝛ est leuis tactu. **Jo. mesue** lapis armenus inquit Alexander a verificatoribus est inuctus habere prerogatiuam in educendo choleram nigram: cuius operatio incolumior est helleboro nigro: ꝛ virtuosior lapide lazuli. Melior est habens colorem mediū inter viridem obscurum ꝛ terreum ꝛ indum. ꝛ habet macularum distinctiones virides ꝛ nigras: et qui non est in termino lapidis: immo facile dissolubilis pulnerizabilis: ꝛ qui est lenis tactu carens asperitate ca. complexionis in principio secūdi: ꝛ sic. in ipo: ꝛ est resolutiuus: abstersiuus: ꝛ est ex cōturbantibus: ꝛ subuertentibus stomachum: ꝛ educit per vomitum ꝛ ventrem: ꝛ nocet stomacho generans subuersionem: ꝛ faciens solutionem cū angustia. Et dixit Alexander: nō lotus soluit per vomitum: ꝛ per ventrem cum labore. lotus autē soluit per ventrem sine molestia. Ars autem in lauādo ipsum est hec: teratur cum facilitate in vase lapideo: deinde fundatur super ipsum aqua dulcis ꝛ lauetur sic terendo: ꝛ fiat illud trigesies semper innouando aquam: ꝛ adhuc decies lauetur cū aq̄ rosarum. Et dixit alchindus: lauetur cum buglossa post depurationē eius: acquiritur enim ei proprietas mirabilis ex hꝰ ad egritudines melācolicas **Posse. Auic.** soluendo educit melācoliā plus q̄ lapis lazuli: ꝛ propter ipsum dimittitur helleborus niger. **Jo. mesue** educit solutione choleram nigram cum virtute: ꝛ mundificat cerebrum ex ea. ꝛ valet ad egritudines eiꝰ melācolicas: sicut est mania ꝛ vertigo: ꝛ dolor capitis ꝛ epilepsia: ꝛ ad egritudines timoris ꝛ suspicionis: ꝛ ad lepram: ꝛ ad egritudines splenis: ꝛ ad cancrum: ꝛ morpheam: ꝛ fe. melancolicas. Dosis non loti potio est a. ʒ. s. vsq; ad. ʒ. i. s. ꝛ loti potio ē a. ʒ. i. vsq; ad. ʒ.

Cap. 415.

Lapis berillus secundum Dias. proprio capitulo lucidissimus est ꝛ clarꝰ similis oleo. Albertus in lapidario suo in proprio capitulo: lapis berillꝰ est coloris pallidi lucidi transparentis vt limphe: ꝛ quando voluitur in eo videtur moueri aqua. secundum plurimū autem eius generatio est in india: sicut ꝛ multarum aliarum gemmarum. sunt autem multa genera ꝛ modi in specie lapidis istius: sed meliorem esse ferūt: qui magis pallet: ꝛ plures habet guttas que videntur in ipso manere. **Posse. Dias.** sculpitur in eo locusta marina: ꝛ sub pedibꝰ eius cornicula: ꝛ sub gemma ponitur herba sauina modico auro inclusa: gestat amorem coniugi ꝛ maiorem omniū facit. preterea ad oculorū vicia facit: ꝛ ad omnem valitudinem si aquam in qua missus fuerit potui dederis. ructus ꝛ suspiros ꝛ epatis dolorem curat. Albertus: fertur autē habere opera multum contra pericula hostiū: et

contra lites & reddere inuictum: & in moribus dicitur efficere: & ingenium bonum dare. medicorum quidam dicunt quod valet & contra pigritiam: & contra suspiria: & eructuationes. & quod valet oculis humidis. Expertum est autem quod quando rotundatur et oculo solis apponitur quod aduritur: & ignem accendit. dicunt autem quod coniugium conciliat inter virum & vxorem.

Cap. 416.

Lapis alabastrides secundum Dias. in proprio cap. est satis manifestus **Posse. Dias.** est laxatiuus: mollit denique duricies: & stomachi dolorem ceroto admixtus.

Lapis corallus secundum Dias. proprio capitulo maximas habet virtutes: pro qua lege bassad.

Cap. 417.

Lapis lacteus est lapis secundum Auicen. libro secundo capitulo proprio: qui cum fricatur aqua egreditur ex eo quoddam sicut lac. & hic quidem lapis est cinerei coloris: dulcis saporis.

Posse. Auic. teritur cum aqua & seruatur quod resoluitur ex eo in pixide plumbi: & conuenit initio apostematum. & sit ex eius fricatione alchohol: & prohibet cursum superfluitatum ad oculum: & vlcera in ipso accidentia.

Lapis galactides idem quod supra.

Cap. 418.

Lapis vesice est qui in vesica generatur.

Auic. libro secundo in proprio capitulo: dixerunt quidam quod frangit lapidem renum & vesice: sed Gali. dixit quod nihil horum est.

Lapis molaris secundum Auic. in proprio capitulo omnibus est notus: & est stipticus.

Cap. 419.

Lapis piritis Pli. in proprio capitulo: Lapis piritis durissimus est: qui & si ferro percutiatur: scintillas emittit & ignem. Cassius felix in proprio capitulo: lapis piritis idest focaria: a quo per allisionem calibis vel alterius rei dure ignis euolat sed Gal. in epistola ad Glauconem exponit lapis piritis idest lapis militaris: quod quidam intelligunt de lapide lato super quem solent ignem conferre.

Posse. Pli. vires habet in similitudinem cadimie. facit proprie ad oculorum claritatem.

Lapis vocarius idem quod supra.
Lapis militaris idem quod supra.
Lapis lagia est similis ossibus elephantis: est fusci coloris & quasi subrufus.

Cap. 420.

Lapis lincis: Enax in proprio capitulo: fit de vrina lupi ceruarij micta: & in montibus coagulata: qui in domo seruatus generat optimos fungos supra se quolibet anno. dicitur valere contra dolorem stomachi: & ictericiam: & fluxum ventris.

Cap. 421.

Lapis sistos: Enax in proprio capitulo: est fusci coloris et subrufi: oblongas arestas siue pinulas non habens erectas: vt alumen scissum Enax.

Posse. vires habet fortiter constringentes.

Lapis spongie est lapis inuentus & ortus in corpore spongie: & ad quid valet lege assegi albach.
Lapis de barchim quid est lege famechi.

Cap. 422.

Lapis stellatus: Enax in proprio capitulo: est de genere marmorum habens maculas ex auro. & eius est alius albus qui dicitur lapis marchasita. alius indus clarus celestis: & vocatur lapis lazuli: pro quo lege lapis lazuli. & quandoque minera fert vtrumque simul. & quandoque est alius coloris viridis: & vocatur lapis chrysopassus: vt apparet si leges lapis chrysopassus.

Lapis sidiricis i. scoria ferri.
Lapis hydras. i. lapis ex nostris aquis generatus

Cap. 423.

Lapis trachius: Enax in proprio capitulo: est lapis niger: nascitur in ponto amne qui est in egypto

Posse. Enax habet vires sicut gagates: & dicitur accendi parum ab aqua: sed extinguitur ab oleo.

Cap. 424.

Lapis quadratus secundum Pli. in egypto inuenitur: similiter & in ethiopia: & exalbidus est.

Posse. Plinius: vires habet stringentes: vnde necare dicitur conceptum.

Cap. 425.

Lapis glatides: Plinius in proprio capitulo: velut cinereus est gustu dulcis **Posse.** Plinius: latenter humectat & leuiter constringit: & ideo facit ad lachrymas oculorum.

Lapis moroechus secundum Pli. in proprio capitulo inuenitur in egypto: & est pallidus.

Cap. 426.

Lapis flogmus secundum Plinium in egypto inuenitur aurosum: & flamineum habet colorem

Posse. Plinius: illinitus fronti somnum inducit.

Lapis preparatorius corij. i. pumex: pro quo lege famechi.

Lapis vlcam idem quod supra.
Lapis archadi i. lapis gagatis.
Lapis lincurius i. lapis lincis.
Lapis discaltis i. scoria eris.
Lapis litarmenum i. lapis lazuli.
Lapis keme quid est lege keme.

Lapis berzat idem quod supra

Cap. 427.

Lapis albeston secundum Alb. in lapidario suo est coloris ferrei: qui secundum Pliniũ in arabia inuenit. Posse. Albertus: virtus mirabilis eius ĩ templis deorũ est manifesta: eo q semel accẽsus vix aut nunq̃ poterit extigui: eo q naturam habet animalis qđ salmãdra vocatur cũ modico humidi vnctuosi pinguis insepabilis.

Cap. 428.

Lapis absinthus secundum Albertum est de genere gẽmarum colore vitri rubeis virgulis. Posse. Albertus: huius virtus fertur esse sicut lapis abescarius: licet satis remissior: naz accensus permanet calidus per septez dies vel amplius propter eandem causam: que dicta est de lapide abescario. lapidis etiam hui⁹ virtus est in prouocando ꝛ augmentando fluxũ sanguinis: vt experimentatores asserunt.

Cap. 429.

Lapis nigrorũ secundum Auic. libro secundo proprio capitulo: est lapis qui defertur ex nigris declinans ad citrinitatem Posse. Auic. fricatur ꝛ egreditur ex eo fricatio mordicãs linguã similis lacti. mundificat pannum oculi cum non est cum apostemate ꝛ ophthamia: ꝛ conuenit vestigijs vlceruz in eo ꝛ eradicat vngulam.

Cap. 430.

Lapis amandinus secunduz Albertum est gemma colori varij. Posse. Albertus: venenum oẽ aut extinguit aut reprimit: ꝛ vincere facit aduersarios: ꝛ plenam interp̃tationem somniorum facit intelligi.

Cap. 431.

Lapis cõchylij. hoc vocabulũ ponitur in quodam electuario Auic. qđ est contra viciuz lapidis. ꝛ quidam dicunt q est coclea marina: que dicitur cõchylium: vt apparet si leges ostracorum. ꝛ quidam dicunt q est coclea limaciarum. secundũ veritatẽ lapis cõchylij ẽ coclea porphyre marine: et est cõchylium marinum purpureum: quod inuenies si leges ostracorum.

Cap. 432.

Lapis ametistus secundum Albertuz est gemma multũ cõmunis ꝛ nota: que est coloris purpurei: ꝛ transparentis aliquantulum obscuri. inueniuntur in ista specie multe differentie: sed quinq̃ sũt magis note propter differentias obscuritatis omnes acceptas. nascitur melior in hac specie ĩ india est autem melior ad sculpenduz eo q alijs est minus durus. Posse. Albertus operatur contra ebrietatem. ꝛ facit hominez vigilem. ꝛ malas reprimit cogitationes. ꝛ bonũ in scibilibus confert intellectum.

Cap. 433.

Lapis andromada secundũ Albertuz est lapis coloris argentei: ꝛ secunduz plurimũ in mari rubro nascitur. est aũt q̃dratus ꝛ dur⁹ sicut adamas. Posse. Albertus: virtutem habet contra furorem: ꝛ facilis animi cogitationem: ꝛ tristiciam: ꝛ grauitatem: pro quo lege lapis quadratus.

Cap. 434.

Lapis palagius similiter dicitur secundũ Albertum q est gẽma coloris rubei lucide valde: nãe ꝛ substantie trãsparentis: ꝛ dicit esse femina carbunculi. ꝛ virtutes eiusdem remissas habet sicut femina ad marem se habet. ꝛ dicunt quidam q est domus eius: ꝛ ideo p latium carbunculi vocatur. generatur frequenter carbunculus in lapide isto. etiam visum est hoc q in lapide vno exterior pars fuit palagius: ꝛ interius carbunculus: propter qđ huiusmodi genus lapidum dicitur esse de genere carbunculi.

Cap. 435.

Lapis borax secunduz Albertuz a quodaz genere bufonis nominatur: quod sic dicitur q ipsuz in capite portat: ꝛ est duorum generum. vnum albũ aliq̃tulum fuscum. ꝛ alterum si viuo adhuc palpitante bufone extrahitur in medio habet oculũ ceruleum: ꝛ temporibus nostris extractus fuit vnus de bufone paruus viridis. aliquos etiam vidimus bufones habentes depictos in se qui de hoc genere dicebantur. vulgariter autem cropodine dicũt Posse. Albertus: sordes purgant intestinorum: ꝛ superfluitates.

Cap. 436.

Lapis carbũculus: qui grece antrax dicitur: hic non naturalis rubinus vocatur secundũ Albertum lapis placidissimus ꝛ rubicundissimus ꝛ solidissimus: habẽs se ad alios lapides sicut aurũ ad cetera metalla. ꝛ quando vere est bonus lucet ĩ tenebris sicut carbo: ꝛ talem iam vidi ego. quando tamen iaz bonus ꝛ verus est emicat in tenebris superfusa aqua clara ꝛ limpida in vase vitreo mundo polito. qui aute neutro modo lucet: hic nõ habet nobilitatem perfectam. secundum autem plurimũ sui inuenitur in lybia. ꝛ licet habet differentias plurimas: vt ait Enax qui dicit eum habere. xi. omnes tamen dicuntur esse ca. ꝛ sic. secundũ plus ꝛ minus. Posse. Albertus: hic solus omniuz aliorum lapiduz virtutes habere dicitur: specialis tamẽ eius effectus est venenum fugare.

Lapis erarius est lapis marchasita: ꝛ dicitur erarius: quia ex eo tingitur es.

Cap. 437.

Lapis calcedonius secundũ Albertum est pallidus ꝛ fu-

scus aliquantulum obscurus. **Posse.** Albertus: hic si perforatur: et collo suspendatur dicitur valere contra fantasticas illusiones ex melancolia ortas. etiam facit euincere causas: et virtutes corporis conseruat. et hoc vltimum expertum est multum.

Cap. 438.

Lapis calefarios siue calcofanos secundum Albertum est niger. **Posse.** Albertus: virtus eius est vocem clarificare et raucedinem mederi.

Cap. 439.

Lapis corønticas vel corauinz secundum Albertum est lapis crystallo similis infecto colore ceruleo: qui dicitur cadere aliquando de nube cum tonitruo. et inuenitur in grania et hispania: sed hispanus est candens vt ignis. **Posse.** prouocat dulces somnos. et ad prelia et causas vincendas: et contra periculum tonitrui dicitur operari. hoc similiter ait Enax.

Cap. 440.

Lapis celonites secundum Albertum est purpurei coloris et varij. dicitur in corde testudinis inueniri: quia quedam sunt maxime testudines: habentes domos que sunt vt vere margarite: et nitentes. **Posse.** dicitur quod diuinatorem facit eum qui gestat sub lingua. hanc autem virtutem non dicitur habere: nisi quando luna est primo accensa et crescens et monoides vltima decrescens. et dicitur hic lapis ab igne non corrumpi.
Lapis cogolites dicitur secundum Albertum esse in quantitate et colore similis ossis oliue. et alio nomine vocatur lapis iudaicus: pro quo lege. L. lapis iudaicus.

Cap. 441.

Lapis chrysopassus secundum Albertum est lapis qui ab india venit: et raro inuenitur: propter quod et carior estimatur: in colore etiam est quasi sit ex succo porri vel prassij coagulato: habens etiam auri guttas: propter quod et tale nomen accepit: quia chryso aurum sonat in greco: prassium idest viride viriditate porri. vnde versus: Marubij folia sunt prassia prassaque porri. **Posse.** vires habet lapidis prassij: etiam ad omnes cordis passiones efficax reperitur.

Cap. 442.

Lapis chrysolitus secundum Albertum est lapis in colore tenens viriditatem lucidam: in qua ad ad oculum solis micat vt stella aurea: et non est rarus. dicitur autem venire de ethiopia.
Posse. Expertum autem est quod spiritualia confortat: propter quod tritus asmaticis datur. fertur etiam quod perforatus: et setis asini in foramine repletus: et sinistro brachio alligatus fugat timores et melancolicas passiones. etiam dicitur in physicis ligaturis in auro etiam positus et gestatus fugat fantasmata. et pellit stulticiam et sapientiam proferre perhibetur.

Cap. 443.

Lapis crystallus secundum Albertum est lapis qui aliquando fit ex frigore: aliquando autem ex niue: sicut sepe experti fuimus: et in germania vbi multi inueniuntur. vterque autem modus generationis facilis ex superioribus erat manifestus.
Posse. hic frigidus oculo solis oppositus ignem eijcit: si calidus sit hoc perficere non potest. huius ratio posita est in libro de proprietatibus elementorum et planetarum. et dicitur etiam sitim restringere sub lingua positus. Et expertum est quod tritus cum melle mixtus acceptus a mulieribus repleat vbera lacte.

Cap. 444.

Lapis ghrysolitus secundum Albertum est gemma coloris aurei in horis matutinis visu pulcherrimus est. in alijs autem horis dissimilis. ab igne autem corrumpitur et fugatur: et vt quidam dicunt inflammatur: et ideo timere ignem dicitur. dicunt autem alij quod est aliud genus istius lapidis: quod est lapis ignobilis substantie: et est marchasita aurea: que medium quoddam est inter metalla et lapides. dicitur autem tertium genus istius lapidis esse coloris medij inter ceruleum et rubeum.
Posse. virtus huius lapidis est curare scabiem et vlcera. et in manu gestatus calorem febris mitigare dicitur.

Cap. 445.

Lapis chrysopassios secundum Albertum gemma est ab ethiopia veniens. **Posse.** dicitur lucere in tenebris et euanescere lumine superueniente: ita quod colorem non retinet quem habet in obscuro: et fit in ipso secundum diuersitatem luminis et tenebrarum reciprocatio colorum velut in quercu putrefacta et noctiluca. et de omnibus his in libro de anima dedimus rationem perfectam: et vide.

Cap. 446.

Lapis deimonis secundum Albertum est quidam lapis bicolor vt arcus deimonis: qui iris vocatur. est autem deimon dictus quod grece intellectum vel stellam claram stillantem sonat. **Posse.** dicitur conferre febricitantibus: venenosa pellere: et tutum et victorem reddere.

Cap. 447.

Lapis diadochos secundum Albertum est lapis pallidus dicitur aliquantulum berillo silis. Posse. dicitur fantasmata in tantum excitare q magi maxime hoc vtuntur:tamen applicatus defuncto vires amittit: qa mortem odire perhibetur. horum autem ratio haberi potest in libris magorum: hoc est hermetis: tebit: bencorat: et ptolomei: de quibus non est presentis intentionis.

Cap.448.

Lapis dionysia secundum Albertum est niger guttatus rubeis guttis. Posse. expirat vinu: et odor ipsius vini fugat ebrietas: quod mirabile apparet. causa est autem q vinum non odore sed vapore opilado inducit ebrietatem. lapidis autem huius odor simpliciter aperitiuus est: et expulsiuus vaporum.

Cap.449.

Lapis draconites secundum Albertu est lapis a capite draconis extractus. et fertur ab oriente vbi sunt dracones magni. virtus eius efficax sicut lapis qui vocatur borax: quando de dracone extrahitur adhuc viuo palpitante. insidiantur aute draconibus dormientibus: et subito scisso capite draconis adhuc palpitante euellunt lapidem. anime eius actus multa confert his etiam superfluitatibus q generantur in animalibus: et mortis corruptio alterat ea quando natura i morte corruptis humoribus moriunt: et quando mortua vel corrupta occisa iacuerunt. Ego autem in partibus alamanie in sueuia vidi lapidem super quem conuenerant plus q̃. xx. serpentes inter montes in quodam prato: et cum transitum faceret inde dominus terre: milites euaginatis gladijs sciderunt serpentes in multa frusta: et in fundo tamen quidam magnus iacuit serpens in multas partes incisus: et sub capite serpentis inuentus est lapis niger formatus vt paramis abscissa no perlucidus in circuitu: coloris pallidi: pulcherrimu habens descriptum serpetem: et hunc lapidem ab vxore eiusdem nobilis mihi presentatum cum capite eiusdem serpentis. Posse. dicitur venena fugare: que fiunt a morsibus animalium venenatorum. victores dicitur etiam efficere.

Cap.450.

Lapis elitropia secundum Albertum est lapis viridis fere smaraldo similis aspersus sanguineis guttis. hunc elitropiam dicunt esse vocatum nigromantici et gemma babylonie. Posse. si lapis iste vngatur succo herbe eiusdem nominis: et in vas aque plenum immissus facit sanguineum solem videri sicut si pateretur eclipsim: cuius causa est: quia totam aquam ebulire facit in nebula: que inspissando aerem impedit sole videri: sicut quando est cum rubore in spissa nube: postmodum autem descendit rorando illa nebula sicut per guttas pluuie. oportet autem ad hoc q quodam carmine sacratus sit: et quibusdam characteribus mixtus: et sicut arreptitij p̃sentes sunt diuinando quedam predicunt: propter quod templorum pontifices illo lapide vtebantur maxime i festis idolorum. dicitur autem reddere homine bone fame: et large vite. et contra fluxum sanguinis: et venena valere. dicitur autem q vnctus herba sui nominis vt prediximus fallit visum ita vt hominem prohibeat videri. inuenitur autem pluries in ethiopia: et cypro et india.

Cap.451.

Lapis etydros secundum Albertum est lapis in colore crystallo similis: q ppetuis guttis distillat et tamen lapis non minoratur nec corrumpitur. cā in hoc profecto est: quia ex substantia lapidis gutte ille nequaquam distillant: sed propter nimiam frigiditatem aerem se tangentem continue se mutat in aquam: sicut faciunt lapides duri et politi pᵉ resolutionem frigoris. hoc similiter ait Enax capitulo de lapide etydros.

Cap.452.

Lapis epistithes secundum Albertum est lapis in mari natus rutilans et rubicundus. Posse. incantationibus et physicis ligaturis dicitur valere. et q gestatᵒ tutum hominem seruat. et compescit seditiones. et compescere etiam dicitur locustas et volucres: et nebulas: et grādines: et tempestates a fructibus terre. Expertum autem est q oppositus oculo solis ignem et radios ignis emittit. dicitur autem q hic lapis si in aqua feruente proijcitur cessat ebulitio eius: et post modicum frigescit. causa autem huius alia ee no posset nisi pro certo: q frigidissimus e et motus a calore bulientis aque frigiditas sue coplexionis agere incipit.

Cap.453.

Lapis exacolitus secundum Albertum est lapis varius dissolutiuus: vt dicunt periti medicorum. Posse. vino permixtus et potatus valet contra colicam et iliacam passionem.

Cap.454.

Lapis exacontalitus est lapis secundum Albertum. lx. coloribᵘ distinctus: parue quantitatis valde: qui frequentius in lilia inuenitur: et apud trogotidas inuenitur et monetur sepius: propter hoc etiam oculos hominis dicitur efficere tremulos.

Lapis exacolicus. idem quod supra
Lapis falcanos .i.arsenicum.
Lapis filatiuus est eadem gemma que chrysolitũ ꝛ est eiusdem virtutis vt ferunt gemmarij.

Cap.455.

Lapis gagacromeon secundum Albertum est lapis diuersi coloris sicut pellis capreoli. Posse. victores reddit se gestantes. Expertum autem dicunt esse ab Alchite principe quodam: qui quotiens hunc lapidẽ secum habebat semper vincebat in terra ꝛ in mari: quotiens autem caruit fertur hostibus succubuisse.

Lapis berzath quid est lege kenne.
Lapis kenne quid est lege quod supra.
Lapis qui inuenitur in oculis ceruorum idez qꝺ supra.
Lapis archadie est lapis qui cum accenditur nõ extinguitur.

Cap.456.

Lapis garatiden secundum Albertum est lapis qui fert esse nigri coloris. probatur autem veritas huius lapidis sic: si gestans lapidem totum corpus suuz vngatur melle muscis ꝛ vespis exponitur: ꝛ si intactus manet ab eis lapis est verus: et si deponit lapidez musce ꝛ vespe super mel cadũt ꝛ fugũt. Posse. aiunt ꝙ in ore portatus facit bene iudicare opiniones ꝛ cogitationes. fertur etiam ꝙ gestantem gratiosum reddit hominibus: ita similiter asserit Enax.

Lapis getolidus .i.lapis aquile.

Cap.457.

Lapis granatus vt constantinus ait in proprio capitulo et Albertus: est de genere carbunculi. est autez lapis rubeus ꝛ perlucidus in colore similis balaustijs. est autem rubeus aliquantulum obscurior carbunculo: ꝛ cum subijcitur ei in sigillis niger color tunc magis rutilat. ꝛ in hoc genere inuenitur quidam modus: qui intra ruborem spersus habet viole colorem: propter hoc genus violatuz dicitur: ꝛ preciosior est alijs granatis. Posse. dicitur letificare cor ꝛ pellere tristiciam. ꝛ est ca. ꝛ sic. ꝛ ꝙ quidam dicunt hũc eẽ de genere hiacynthi est falsum. inuenitur enim lapis hic secundum plurimos in ethiopia: ꝛ aliquotiens intra tyrum iuxta arenas maris.

Cap.458.

Lapis iaspis secundum Albertũ est lapis multorum colorũ ꝛ habet species decem. melior tamẽ est viridis transparens habẽs in se venas rubeas. debet autem in argento proprie ligari. hic in multis partibus inuenitur. Posse. expertum est contra sanguinem ꝛ fluxum menstruorum. Aiunt autem ꝙ tegat conceptum: ꝛ iuuat partum. ꝛ ꝙ gestantem se a luxuria prohibet. In magicis etiaz legitur ꝙ si incantetur portantẽ reddit gratum ꝛ potentem ꝛ tutum. ꝛ fugat febrẽ ꝛ hydropisim.

Cap.459.

Lapis iena secundum Albertuz est a bestia que iena vocatur sic dictus: eo ꝙ oculi eius in lapidẽ vertuntur totaliter. Pos. Aiunt autez Enax ꝛ Aaiẽ: ꝙ positus sub lingua confert diuinando dicere futura.

Cap.456.

Lapis iris est lapis secũdũ Albertum crystallo similis: ꝛ est vt frequentius exagonus. dicit autem Enax ꝙ de arabia venit: ꝛ in mari rubro nascitur. Nos autem inuenimus maximam copiam horum lapidum in montibus germanie: qui sunt inter renum fluuium ꝛ treuerensem ciuitatez: ꝛ diuerse quantitatis omnes sunt exagoni. in alijs autem lapidibus cum naturaliter sint rotũdi exagoni efficiuntur: sicut foramina apum in medio posita exagona efficiuntur cum illa que sunt ĩ extremis sunt rotunda. est autem lapis siccissimus: qꝺ sua indicat subtilitas maxima. fit autem ex aqueo succo qui euadit de materia lapidis qui generatur ĩ luto rubeo. ꝛ quia hoc aqueum vehementer sicco apprehensuz est siccus ꝛ durus est lapis valde. cũ autem sub tecto soli eius pars immittitur: ꝛ pars eius in vmbra tenetur proijcit reflectẽdo pulcherrimos colores iridis super oppositum parietem: vel super aliquod corpus propter quod iris vocatur: cuius causa superius est assignata. aliquid autem simile huic nascitur in gypso quod est perspicuum in extremis: ꝛ scissibile valde; ꝛ vtuntur eo pro vitro quidam in vitris.

Cap.461.

Lapis iscultos secunduz Albertum ꝛ Jsidorum est croco similis: lapis in vltimis hispanoruz partibus frequentius inuenitur iuxta gades herculis in tertio ꝛ secundo climatibus iuxta hispaniam illam quam modo hispaniam vocamus. ẽ autem lapis filabilis propter viscositatem in eo arefactam. ꝛ si de eo fiat vestis non comburitur: ʒ ex igne purgatur ꝛ nitet. ꝛ forte illud est quod gennã vocant salamandre: quia hec lanugo que ide colligitur est sicut lanugo lapidis humidi. quare autem non crematur in metheororuz expeditum est huius speciem quandam dicunt esse quendã lapidem: quem quidam vocant carbunculum album. Posse. imitatur carbunculum in hoc ꝙ fantasmatibus ꝛ presagijs resistit valet contra dolorem oculorum ex humida causa. ꝛ redactus in puluerem sanat scabiem. Itẽ Jsidorus dicit de lapide iudaico ꝙ est albus ad modum glandis in quantitate.

Cap.462.

Lapis kacabrates secũdũ Albertũ est lapis sĩlis crystallo.

Posse. de eo fertur q eloquentiam dat et honorem et gratiam. valet contra hydropisim.

Cap.463.

Lapis kamam secundum Albertum est lapis frequenter albus in toto vel in parte: varius est in colore: et frequentissime inuenitur immixtus onixinio: virtusque eius fertur ex imaginibus et scripturis que inuenitur in ipso: et ex sigillis.

Lapis ligurius quid est lege lapis lincis.

Cap.464.

Lapis liparis secundum Albertum est lapis qui frequentius in lybia inuenitur. Posse. fertur enim virtus huius lapidis mirabilis esse. omnis enim bestia a venatoribus et canibus infestata currit ad eum: et ipsum intuetur quasi patronum: et vt aiunt canes et venatores non possunt nocere bestie gladio quamdiu lapidem hunc habet presentem. hoc idem confirmatur per Atabari in lapidario suo.

Cap.465.

Lapis melochites: quem quidam melonithen dicunt secundum Albertum lapis est arabicus grosse viriditatis: sed non translucidus sicut smaraldus et est mollis. Posse. fertur q virtutem habeat custodiendi gestantem se a nociuis casibus: et super cunabula infantium. hoc autem ait in lapidario suo Enax.

Cap.466.

Lapis memphithes secundum Albertum est lapis a ciuitate egypti: que menfis vocatur: qui dicitur vt ignis calere: virtute quidem non actu. Posse. hic tritus et in aqua mixtus in potu detur vrendis vel secandis: quia inducit insensibilitatem ne sentiat cruciandus. hoc idem ait Enax in lapidario suo.

Cap.467.

Lapis magnesia: quem quidam magnosiam dicunt secundum Albertum lapis est niger: et ipso frequenter vtuntur vitrearij. Posse. hic lapis distillat et fluit in magno et forti igne et non aliter: et tunc immixtus vitro ad purpureitatem ducit vitri substantiam. hoc idem Atabari dicit in lapidario suo.

Ca.p468.

Lapis mandasida vel marchasita secundum Albertum est lapis habens multas species colorum: quia colorem accipit cuiuslibet metalli: et dicitur marchasita argentea et aurea: et sic de alijs metallis. metallum tamen quod colorat eum non distillat ab ipso: sed euaporat in igne: et relinquit cinis subtilis: et hic lapis notus est apud alchimicos et in multis locis inuenitur. hoc similiter Enax in lapidario suo dicit.

Cap.469.

Lapis nise Alb. dicunt aliqui hunc esse de genere lapidum: et inuenitur in capite bufonis: et sunt duo genera. vnus subalbidus: sicut si lac intrauerit in sanguinem et vincit eum: et ideo sanguinis obscuras vias in eo dicunt apparere. et alius est niger et aliquando pingitur in eo bufo sparsis pedibus et ante et post. dicunt etiam q si ambo simul includantur presente veneno eos adurere manum tangentis. probationem autem lapidis esse dicunt: q exhibitus bufoni viuo bufo eleuatur contra eum et tangit ore si potest. dicitur etiam q presente veneno varius efficitur qui subalbidus est. hoc similiter Enax dicit.

Cap.470.

Lapis onyx secundum Alber. gemma perhibetur nigri coloris: inuenitur melius genus esse nigrum albis venis variatum: venit autem de india et arabia. Inuenitur autem granis diuersitatum propter varietatem venarum et colorum. ferunt si sardius sit presens ligatur onix: et etiam suspenditur a nocumento. hec autem omnia si habet perfecto ideo habet: quia habet virtutes mouendi melancoliam precipue in capite. ex motu enim illius cum vapore omnia ista procedunt. dicunt autem quidam onyx onychinum esse quod verisimile est: vel q sit alia species eius: sed colore non est niger nisi aliquando: sed colorem habet vt vnguis humanus: sed in onychinis nostris inueniuntur multi colores: albi: nigri: et rubicundi: qui tamen omnes in substantiam quandam fricantur: que similitudinem exprimit vnguis hominis. Aiunt etiam q ex lachryma arboris que onycha dicitur indurata in lapidem generatur. et dicunt hanc causam esse q odoriferus est in igne. hanc etiam causam inquiunt esse q frequentius alius depictus imaginibus mirabilibus inuenitur: quia lachryma a principio mollis facile formabilis pingitur et picturam retinet quando in lapidem indurata coagulatur: hunc lapidem dicunt insensibiliter intrare in oculum: et hoc esse mirabile. et ego vidi saphyrum intrare in oculum: et lapidem galli: et quendam alium: cuius nomen ignoraui sine oculi lesione. politus enim et tenuis non ledit oculum: nisi tangat aciem seu pupillam oculi sensibilem: et foramen vuee. Posse. Aiunt q collo vel digito suspensus excitat tristiciam: et timores: et in somno fantasias terribiles. et multiplicare fertur lites et tristicias. dicitur q auget saliuam pueris.

Cap.471.

Lapis ophthalmius secundum Al. est lapis ab ophthalmia dictus: cuius color non nominatur forte. ideo quia est multorum colorum. Posse. valere dicitur gestanti contra omnes malos morbos oculorum. visus autem circumstantium dicitur obcecare: et ideo etiam patronus vocatur. gestantes eum quasi inuisibiles reddit. hoc similiter ait Enax.

Cap.472.

Lapis orites secundum Albertum habet tres species: quarum vna est nigra et rotunda. alia viridis maculam habens albam.

tertia cuius pars altera est aspera: altera plana. et est color eius quasi ferri lamina: et talis etiam est dispositio corporis eius: de quo fertur quod vnctus oleo rosarum: et gestatus pseruat ab aduersis casibus

Posse. dicitur valere morbis pestiferis: et reptilium morsibus. dicitur etiam in physicis ligamentis: quod appensus mulieri phibet ipsam impregnari: et si pregnans est aborsum facit.

Cap. 473.

Lapis orphanus secundum Albertum: est qui est in corona romani imperatoris: non vnquam alibi visus est, propter quod orphanus vocatur. est autem in colore quasi vinosus subtilem habens vinositatem. et hic est sicut si candidum nimis micans penetraret in rubeum clarum vinosum: et sit superatus ab ipso. est autem lapis perlucidus. et traditur quod aliquando in nocte fulsit: sed nunc tempore nostro non micat in tenebris.

Posse. fertur autem quod honori conuenit regali. hoc similiter ait Enax.

Cap. 474.

Lapis panterus secundum Alb. est multos habens colores et in vno corpe lapis nigrum videlicet viridem et rubeum: et alios multos. inuenitur autem pallidus: purpureus: et roseus.

Posse. fertur autem fuscos efficere visus inuenitur autem secundum pulrimum in india. debet gestans respicere ad ipsum in mane oriente sole: et fit efficax et virtuosus. tot autem virtutes dicitur habere quot colores habet. hoc similiter ait Enax.

Cap. 475.

Lapis peanithes secundum Albertum est lapis granatus de michedon: et est feminini sexus.

Posse. certo tempore dicitur concipere et parere consimilem lapidem. et valere aiunt pregnantibus.

Cap. 476.

Lapis pirithe vel peridonius secundum Albertum est lapis colore fulgens vt ignis

Pos. dicitur autem valere contra arteticam mirabiliter. et refertur de illo lapide: quod si fortius stringatur manu manum aduret. vult ergo leuiter et pauide tangi: et ego ipsum expertus sum sepius. dicitur autem de genere isto alia species esse: que dicitur esse chrysolito similis: nisi quia maior viriditatis existit.

Cap. 477.

Lapis prassius secundum Albertum est lapis quis est mater et palatium smaraldi. est autem viridis coloris habens viriditatem sicut prassium. inuenitur autem aliquando cum rubeis guttis: et aliquando cum albis. Est alia species istius lapidis qui inuenitur cum guttis aureis: et vocatur chrysopassus et rarius inuenitur: et ideo carior existit: pro quo lege lapis chrysopassius.

Posse. expertum est autem quod confortat visum. et quasdam iaspidis: et quasdam smaraldi habent operationes. hoc similiter ait Enax.

Cap. 478.

Lapis quirin est lapis secundum Albertum qui inuenitur in nido vpupe aliquando: que tota est auis prestigiosa et angularis: vt dicunt magi et augures.

Posse. est autem hic lapis proditor secretorum: et fantasias pmouens. si ponatur supra pectus dormientis. hoc similiter ait Enax

Cap. 479.

Lapis quandros secundum Alb. est lapis qui aliquando inuenitur in cerebro vulturis.

Posse. virtus eius fertur esse contra quaslibet nociuos casus. et replet mamillas lacte. hoc similiter ait Enax.

Lapis raquinay et olchitis secundum Albertum est idem quod bolus armenicus. est autem lapis subrubeus.

Posse. huius autem lapidis virtus pro certo experta est constrictiua ventris: et precipue constrictiua sanguinis dysenterie et menstruorum: pro quo lege carnamenum

Lapis bolus armenicus idem quod supra.

Cap. 480.

Lapis saphyrus secundum Albertum est lapis valde notus secundum plurimum eius venit ab oriente et india: inuenitur in hipopdomio apud podium prouincie regione et ciuitate: sed non est adeo preciosus vt per omnia sit similis orientali. est autem color perspicuus sicut celum serenatum: sed vincit in eo flauus color. et ideo melior qui est non satis perlucidus. optimus autem qui habet nubes obscuras ad rubedinem declinantes. inuenitur etiam bonus: qui albidas habet nubeculas: similiter substantia sua sit sicut nubes fusca transparens aliquantulum.

Posse. virtutem ego vidi quod atraces duos fugauit. aiunt etiam hunc lapidem hominem castum reddere: et interiorem ardorem refrigerare. sudorem restringere. dolorem curare frontis et lingue. vidi ego vnum in anulo portare: et sordes ex oculis purgare: sed ante vult poni in aqua fri. et post similiter quod autem dicunt quod amittit virtutem et colorem postquam antracem curauit falsum est. dicunt etiam quod corpora vegitat. et paces conciliat. pium et deuotum ad deum efficit. et animum in bonis firmat. hic etiam syrtites a quibusdam vocatur eo quod in littore syrtium inueniatur.

Cap. 481.

Lapis sardonis secundum Alb. est lapis quem quidam sardonicem vocant: est compositus ex duobus: sardio videlicet et onice. Est ergo rubeus: et hic color eminet ex sardio. est etiam albus et niger: et colorem vnguis pferens ex onice. laudabilior autem est qui hos colores habet magis distinctos. inuenitur autem quinque modis aut pluribus propter diuer-

sam colorum mixtionem. et frequentius inuenitur in india et arabia. Posse. fertur luxuriam expellere: et castum reddere: et pudicum. est tamen maxima huius virtus in hoc: quod cum onichius nociuus sit hic nocere non potest: sardum in substantia habens admixtum.

Cap. 482.

Lapis sardius secundum Albertum est lapis ab antiquissimo inter preciosos lapides memoratus. est autem habens ruborem spissum cum substantia peruia: sicut si peruietas imaginetur in rubea terra. et secundum hanc diuersitatem inuenitur quinque modis: ita quod aliquis nihil habet de peruietate: et forte ille matrix est aliorum et domus in qua generantur. in sardis autem ciuitate repertus esse dicitur: et sic vocatur. Posse. aiunt hunc lapidem accendere animum ad gaudium. et acuere ingenia: et per virtutes contrarias ligare onichium. hoc similiter ait Enax.

Cap. 483.

Lapis sarda: et alij dicunt sardo secundum Albertum est lapis qui se habet ad tabulas ligni sicut magnes ad ferrum: et immo adheret ita fortiter tabulis nauium in mari: vt a tabulis euelli non possit nisi abscindatur cum ipso ea pars tabule cui adheret. est autem in colore prassius hoc est virens. hoc similiter ait Enax.

Cap. 484.

Lapis selenite secundum Albertum est lapis de quo varia referuntur. dicunt enim quidam eum nasci in quodam genere testudinis indico: et esse varium. dicuntque hunc esse virentem: et in perside partibus frequentius inueniri siue in arabia: vt inquit Plinius. dicunt autem hunc crescere luna crescente et decrescere luna decrescente. Posse. gestatus autem fertur conferre presentiam quandam futurorum si sub lingua portetur: precipue prima luna et decima existente. dicunt etiam quod mane prima luna tantum habet virtutem in prima hora: decima autem existente luna in decima hora. et modus diuinationis est quod cum ponatur sub lingua et cogitetur de aliquo negocio: vtrum fieri deceat aut non. et si fieri deceat corde tenetur et infigitur: ita quod auelli non possit: et si fieri non deceat statim cor desistit ab ipso. fertur etiam quod curat languentes ptisicos et debiles. hoc etiam ait Isaac beniamin.

Cap. 485.

Lapis syrius secundum Albertum est lapis a syria dictus: vt dicit Isidorus: et est lapis qui integer natat: et comminutus fluctuat: cuius causa est quia integer poris aerem continet: qui euanescit a puluere comminuti lapidis. hoc similiter ait Enax.

Cap. 486.

Lapis sarcofagus secundum Albertum est lapis deuorans cadauera mortuorum. grece enim sarcos sonat caro fagos autem comedere. antiqui autem aliqui de hoc lapide prius fecerunt archam mortuorum eo quod in spacio. xxx. dierum cadauera consumuntur. ob hoc autem nostra monumenta lapidea sarcofagi sunt vocata. hoc similiter ait Atabari.

Cap. 487.

Lapis samius secundum Albertum est lapis a samo insula in qua inuenitur dictus. hoc autem lapide politur aurum. Posse. fertur autem quod portatus vertiginem sedat. et mentem solidat. habere autem hoc vicium dicitur quod alligatus in cossa parturientis impediat partum. hoc similiter ait Atabari.

Cap. 488.

Lapis succinos secundum Albertum est lapis crocei coloris: quem greci electrion vocant. inuenitur enim translucens sicut vitrum. vocabulum habet a materia: quia a succo vel gumma arboris nascitur que pinus vocatur. lambra vulgariter vocatur. Posse. confricatus autem trahit folia: et paleas et fila sicut magnes ferrum. dicunt autem quod confert portantibus se castitatem. de expertis autem est quod fugat serpentes. pregnantibus autem valere dicitur ad facilem parturitionem. hoc similiter ait Enax.

Cap. 489.

Lapis specularis secundum Albertum est lapis ad modum vitri perspicuus. Dicitur autem in hispanorum vrbe segondia primitus inuentus esse. Ego autem vidi illum abundantius inueniri ita quod currus inde onerantur in diuersis partibus theotonie. et vidi etiam in gallia inueniri cum gypso: quia est gypsi extremitas quedam. effusus autem scinditur in quaslibet partes tenues: et fiunt inde fenestre sicut de vitro: nisi quia loco plumbi oportet ponere lignum. Sunt autem tres species eiusdem vna videlicet lucida sicut vitrum. alia nigra penitus sicut atramentum. tertia citrina: que vocatur auripigmentum vel arsenicum: quod clarius est et nobilius.

Cap. 490.

Lapis topazion secundum Albertum est lapis sic vocatus a loco sue prime inuentionis: que fertur vocari topasis insula: et quia auri similitudinem pretendit. sunt autem due species in hoc genere lapidis: quorum vna est similis in omnibus auro: et est preciosior: alia est croceum magis tenens colorem quam auri: et hec vilior est.

Posse. expertum est in nostro tempore quod aqua bulicte si immittatur ita sicut defertur facit quod statim manus immissa extrahitur sine lesione. et hoc fecit parisius vnus de nostris socijs. dicunt etiam quod valet contra emoptoicam et lupaciam passionem. hoc autem certum est quod

speculuz est lapis iste: et idolum obiecti corporis sicut speculum cõcauuz in visum repraesentat. Et nascitur in orincho. hunc cũ aliquis tenet ĩ manu dextra contra solem radios emittit: et ignem euomit vt videns miretur. nam qui euz portant circa sinistrum brachiũ omnes turbas contemnit. hoc locu ste et grandines a fructibus remouentur: et ardorẽ veneris deferuescere facit.

Cap. 491.

Lapis turchoys secundũ Albertum est lapis flaui coloris nitidi candẽtis: ac si lac penetrauerit in flauũ colorẽ: et resultet per ipsum ad superficiem: est aũt nõ perspicuus neq̧ rarus. **Posse.** dicunt aũt q̧ visum cõseruat et a nociuis casibus defendat se portantem.

Lapis epistlicon	idem quod supra.
Lapis virites	.i. lapis piritis.

Cap. 492.

Lapis ziguites. Euax ẽ lapis coloris vitrei.

Posse. gestat' collo valet cõtra noctilopam. et constringit sanguinẽ. et depellit mentis alienationem.

Lapis cogalites	.i. lapis aquile.
Lapis ecbites	idem quod supra.
Laran	.i. apium risus.
Laramon	.i. bdellium.
Larapia	.i. matricaria.

Larion interpretat' fluere: ide collyrion: est quelibet medicina qua vtimur in solida substãtia que cõmouet fluxum vt suppositoria et similia. vñ appropriatum est hoc vocabuluz ad signãdũ tñ illõ quod ponitur in oculis.

Lardia separ	.i. fex vini.
Larosa	.i. mandragora.
Larosades	.i. serpillum.
Laroplation	.i. vsnee.

Lassa .i. assa fetida: et est siluium.

Lasa .i. abalmeas amel de fumigia litus est.

Lasagion	.i. almea.
Lasenel chelbe	.i. lingua canis.
Laserpitum	.i. assa fetida.
Laserion	.i. amomum.
Lasuar	.i. flores amigdalaꝝ.
Lasuarch	.i. aaron.
Lasuarchi	idem quod supra.
Latalus	.i. ostrea.
Lataraib	.i. acetosum.
Latara idẽ qd supra.	Latabaco .i. borax

Cap. 493.

Latamie ara. latine caro. **Sera.** li° aggre. ca° latamie auc Gal. latamie alfabar .i. caro tyri calefacit et desiccat calefactione forti: maxime qñ fuerit cõdita cũ oleo sale et aneto et porrl et aqua q̃titate necessaria: est vt videtur virtus mirabilis pueniens vsq̧ ad cutim corporis expellens inde supfluitates que sũt in corpore: et pter hanc cãm generãt' in cute illoꝝ qui comedunt has carnes in quoꝝ corporib' sũt humores mali res ab humoribus illis generate exeũtes cutim similes squamis: et hoc fit a ppietate ipsaꝝ nam carnes iste adherent humiditatibus: et adducunt eas ad cutẽ: et maxime qd ex eis est grossum terreũ: ex quibus generat' scabies et egritudo cuz qua eleuat' cutis. et iam verificauit expientia: q̧ tyrus qñ ponit' in vino: et bibũt ex eo leprosi ingrossatur cutis eoꝝ tota: deinde cadit sicut cadũt teste animaliuz ostracoꝝ: et remanet eis post hoc caro mollis sicut caro que remanet in ostrachis et cancris qñ cadunt teste eoꝝ. et qñ bibunt leprosi ex tyriaca que fit cũ carnibus tyri cũ assiduatione. et linitur corpus eoꝝ cũ ea cõuenit eis valde. Et idez auc. Dias. caro tyri cocta et comesta acuit visum: et phibet scrofulas augmentari: et oz q̧ excorietur et auferat' caput eius et cauda. quidã aũt volunt q̧ abscindat' de extremitatibus ipsius q̃titas certa: sed errauerunt: residuũ vero lauat' cũ oleo et ruta sale et aceto. et dicunt quidã q̧ qui comedunt istas carnes generant' multi pediculi: sed nõ est verũ. et qui vtunt' his carnibus augetur vita eoꝝ. Et idem ca° herbe auc. Gal. caro herbe hʒ virtutẽ attractiuam: que qñ teritur et fit emplastrũ cũ ea extrahit infixa corpori. Et idẽ eodẽ ca° auc. Dias. qñ comedit' caro herbe recẽs ẽ gluctiatiua et mollificatiua ventris. mundificat pulmonẽ: et acuit vocẽ. et quãdo fit emplastrũ cũ carne ipsius salsa veteri attrahit infixa corpori. et aqua carniũ ipsius salsaꝝ qui sedent in ea habentes vlcera intestinoꝝ in principio egritudinis est ei cõueniens. et fit clystere cum eo: et curat sciaticã. Auer. i. colliget ca° de carnib' melior caro ex volatilib' ẽ caro galline iuuenis sane et pinguis. et hʒ mirabilẽ ppietatẽ in tpando cõplexionẽ: et ppterea brodiũ suũ est optima medicina leprosis: q2 cerebrũ eius augmentat substantiã nostri corporis: et acuit ingeniũ. ex ambulatiuis p' ipsas est caro hedi. et post caro arietũ. Sed Gali. videt' q̧ carnes vituloꝝ sunt meliores carnib' arietis. et Auic. dicit melior carniũ est porcina: et sentit q̧ illa caro sit naturalior hoĩb' q̃ alia caro aĩaliũ ambulantiũ. et multi vitupant carnes agnoꝝ ppterea q2 dñat' multa humiditas sup eas. Rasis carnes agnoꝝ sunt post bonitatẽ carniũ hedoꝝ. et ex volatilibus: et ex laudabilibus sunt carnes pdicũ: sʒ declinant paꝝ ad frigiditatẽ et siccitatẽ: et sũt sicut galline deserti. et habent ppietatẽ stringẽdi ventrẽ asse et elixe. Sed turtures sunt similiter bone: sed declinant plus ad caliditatẽ. et habẽt mirabilẽ ppietatẽ in acuendo ingeniũ. Columbe sunt ca. et sic. grossioris substãtie q̃ turtures. et pulli eorum habent humiditatem superfluaz: et hoc significat grauitas motuum ipsaruz: sicut significat calor eorum actualis: et velocitas digestionis eorum in stomachis super ipsorum calorem: et propterea qui volunt abstergẽ margaritas et clarificare dãt comedere eis et incontinenti debet occidi: et extrahuntur clarificate: et si cito non interficerentur multum diminuerentur quantitates margaritarum. et caro veteris palumbi masculi mirabilem

bz virtutē i epilepsia ⁊ paralyticis.⁊ carnes turdorū ⁊ in lingua arabica:alcamari sunt sicciores predictis ⁊ grossioris substantie. passeres aūt omnes ca.⁊ sic.in fine caliditatis sunt coturnices que similant columbis ⁊ sunt perdices: magne sunt tpate aliqztulū declinantes ad calorē.⁊ sunt subtilis substantie generātes bonos humores. ⁊ sunt bone cōvalescentibus.⁊ sturnelli qui dicūt carzu sunt cal. ⁊ sic.⁊ graues ad digerēdū:p quibus lege dimeg ⁊ grosse sunt nature. Raby moyses ca. de carnib volatiliū auc. Gal. carnes volatiliū in corporibus calidis generant multā choleraz.⁊ oīa cerebra sūt mala stomacho.sed testiculi gallorꝫ sūt boni. ⁊ id qd orit ex aīalibus silvestrib est melius q̄ ex domesticis.⁊ euitanda sūt aīalia vetera:⁊ vicina partui.⁊ brodia gallinarꝫ elixatarꝫ adaptant cōplexionē:⁊ impinguant corpora. ⁊ pulli columbarꝫ inducunt dolorē capitis. Turtures cōfirmant sensū galline ⁊ galli laxant ventrē.pauones dissoluūt colicā. Coturnices sunt bone sanis ⁊ ventri. frangūt lapidē.⁊ ducunt vrinā.⁊ generant spasmū. Carnes hedine fere preueniunt oēs alias carnes. Carnes capreoline corroborant spiritus:⁊ relaxant virtutē q̄ cecidit. ⁊ valent cōtra syncopim.testiculi gallorūz sunt boni:quia iuuant defectos: ⁊ multū nutriūt ⁊ augent sperma. Lugulanda sunt aīalia de sero cū carnes debent comedi d mane tpe hyemis:sz estate in aurora:q̄s comedunt p solis ortū.senes ⁊ decrepiti sunt cibandi cū aīali occiso per diē ⁊ noctē iuuenes ⁊ fortes recenti. Capita auiū masculorūz valent ad coitū.

Auic. li. 2. ca. de carnibus. Carnes bone sunt. caro ouina q̄ cū caliditate est subtilis:⁊ iuuenū caprarꝫ ⁊ taurorū: ⁊ carnes illorꝫ qui de eis sunt parui magl sunt susceptibilis digestionis ⁊ subtilioris nutrimēti. ⁊ hedina quidē ē minorꝫ superfluitatūz q̄ arietina. caro lactantis lacte laudabili est bona:lacte vo nō laudabili est mala.⁊ caro decrepiti que est ex ouibus est mala:⁊ silr extēuati est mala. ⁊ caro nigri est leuior ⁊ suauior:⁊ silr caro masculi:⁊ rubea diuisa ex aīalib plurime pinguedinis:⁊ alba sunt leviores: ⁊ varia est minoris nutrimēti:⁊ natat ī stomacho. Melior caro ⁊ digestibilior est illa que ē circa os. ⁊ dextera quidē melior ⁊ leuior est q̄ sinistra.⁊ que est in medio lacertorꝫ mundior ē carne neruorꝫ.caro aūt laxa supra quā nō est neruus fortasse est suauis:⁊ pprie que est ppter generationē lactis:sicut caro mā̄ille. ⁊ mā̄ille quidē nutrimentū est bonū:q̄ si in ea est lac est grossum.testiculorꝫ vo caro est melior alijs. Et volucrū qdez caro melior est adurach:⁊ gallinarꝫ: ⁊ subtiliorūz earūz. Omnis ꝑterea aīalis sicce cōplexionis caro parui est melior sicut caro hedi.ipsa enim est bona:caprina vo nō est bona multū.⁊ ei humor fortasse est malus valde. hircina vo caro est mala absolute. ⁊ caro luporꝫ mala.⁊ omnes volucres magne aquarꝫ male:⁊ habētes colla longa: ⁊ pauo ⁊ miluus:⁊ palumbres dure plurima gn̄atio est melancolica.⁊ passeres omnes mali sunt. Melior caro ex silvestribus est gazel:deinde porci silvestris nam est velocioris digestionis q̄ domestica ⁊ plurimi nutrimenti.caro auis omnino siccior est carne quadrupedis.⁊ caro vaccina siccior est caprina:sz caprina est siccior ⁊ difficilioris digestionis carne ouina.⁊ caro veterꝫ est vehementioris calefactionis ⁊ grossi nutrimenti. leporis vo caro est cali. ⁊ sicca:pro qua lege arnaben. Carnes magnarꝫ auium sunt grosse. Anatis vo caro ⁊ aquaticarꝫ ē vehementis humiditatis:⁊ est ppinqua in hoc carni ouine:pro qua lege har. Caro vaccīa plurimi est nutrimēti:grossa:melancolica:generans egritudines melancolicas.⁊ qd est melius est caro vitulorum.porcellorꝫ vo praui est nutrimenti ppter fortitudinem sue resolutionis: ⁊ vehementiaz sue humiditatis.⁊ caro anetis est plurimi nutrimenti nō tū existit in bonitate gallinarꝫ ⁊ similiū. Caro vipere ꝯfert lepre. Caro ericij est humectatiua:⁊ cōuenit lepre:⁊ hydropisi:⁊ dolori renū. Caro rane conuenit puncture vermiū venenosorꝫ. Cinis carnis asini ꝑm Auic.⁊ epatis eius cūz oleo superpositus valet ꝯtra scissuras frigoris.⁊ delet scrofulas sanat leprā.contracti ex siccitate sedent in iure carnis eius. Epar eius assatū ieiuno comestū cōuenit epilepsie.

Dias. capitulo de testudine.testudinis terrene abscinde caput ⁊ pedes ⁊ reliqua coque in caldario quousq̄ possunt ossa a carne separari:⁊ sic ptifico ossibus intraneis abiectis carnem conde cum pipere cinnamomo spica butiro aut oleo aut pinguedine vrsina:⁊ da ad manducandū nescienti infirmo: ⁊ post coopi illū vt sudet nimis: ⁊ de aqua vbi caro cocta est fomēta eum ⁊ sanabitur: nā pbata res est.ad omnē dolorē dentiūz item sanguis leporis curat inunctus. ⁊ crura iunctione capillos educūt plurimos.⁊ coclea ei īcēsa eadē facit. ⁊ arsurā de foco sanat fel eius. cū melle sine fumo mixtūz caliginem nimis tollit.⁊ cataractas venturas destruet.

Auic. libro secundo capitulo de testudine. caro testudinis cōuēit epilepsie.⁊ fel eius valet ad alcola:⁊ distillatur in nares epilepticorūz. Et idez ca. de ouis.oua testudinis silvestris dicunt q̄ cōferunt epilepsie.

Sera. libro aggrega.capitulo dez aucto. Gali.sanguis nemoralis testudinis curat epilepsiam quādo sumitur in potu.⁊ sanguis testudinis marine quando bibitur cum vino: ⁊ cū coagulo leporis ⁊ cymino conuenit morsibus venenosis.⁊ cōuenit bibentib ranunculas.de virtute epatis quorundā animaliūz lege rebitb.⁊ de virtute cerebri lege dimag.⁊ de vtute pulmōis lege hich.⁊ d vtute renū lege chule.

Gal. tertio libro dinadimidiarū capitulo de generātibus superfluitates:dicit q̄ ista generant supfluitates multas:passeres:anseres:pisces preter petrinos:viscera oīa interiora: spīalis medulla:cerebrū:aues de stagnis ⁊ paludib: porcelli:ouium caro ⁊ omniū nouorꝫ animaliū ⁊ quiete viuentiū:ceruicalia aīaliūz:caude ⁊ caro agrestiū animaliū. ⁊ idē eodē li. de his que multūz nutriūt.mltū nutriētia sūt hec: porcellorꝫ domesticorū carnes oib cibis sūt magis nutritiue:⁊ bouine

ꝛ cerebella ꝛ testiculi:spinalis medulla ꝛ alie medulle:ale ansex ꝛ magis pulloꝝ:ꝛ omniū auiū.Et idē eodē libro ca° de his que paꝝ nutriunt.paruꝫ nutrientia sunt extrema animaliū:matrix: venter intestina:cor:de:aures:pinguedo:axungia.Et ideꝫ eodē libro ca° de generantibus humorē melancolicū sunt carnes bouine: caprine:ꝛ magis hircine: ouine:leporine:ꝛ porcoꝝ agrestiū.Et idē eodē libro ca° de cibis cacochimis.cacochimi cibi sṫ ouina caro:ꝛ caprina:hircina v̄o pessima:deīde arietina:omnibus aūt his castratoꝝ carnes meliores senioꝝ v̄o pessime. leporina v̄o caro sanguis pinguioris est generatiua.cacochima aūt cū his ē ceruina.Et idē eodē libro ca° de euchimis. euchima sunt porcoꝝ pedes ꝛ alia extrema quadrupeduꝫ cacochima ꝛ agrestiuꝫ animalium carnes magis sunt euchime q̄ꝫ domesticoꝝ.Et idē eodē li° cap° de eupectis.i.de his que bene digerūṫ.bene digestibilia sunt hec:omne genus volatiliū auiuꝫ plus est digestibile q̄ꝫ pedestriū: ꝛ maxime perdix attagines:columbi:fasiani: ꝛ galline:ale ansex:ꝛ magis pulloꝝ gallinaceoꝝ:ꝛ sl'r omniū iunioꝝ ꝛ bn̄ nutritoꝝ: auiū ale pessime sunt gracilioꝝ:ꝛ seniorū pullorū testiculi nimis bn̄ digestibiles.Carnes porcoꝝ ad digestiones minus vtiles adolescētib⁹ magis iuuenes.Reliqui v̄o qui sunt perfectoꝝ adolescentes meliores.vnde vituli meliores sūt ad digestionē q̄ꝫ pfecti boues:ꝛ hedi q̄ꝫ capre:ꝛ vniuersaliter crescentiū caro digestibilior est q̄ꝫ seniorū:ꝛ eoꝝ que ī siccis locis degunt digestibiliores q̄ꝫ que in alijs.Et idē eodē libro ca° de dispectis.i. difficile digestibilibus.difficile digestibilia sūt bouina caro:caprina:ceruina.pessima aūt ad digerēdū est hircoꝝ caro:deinde arietina:ita taurorūꝫ ꝛ senioꝝ animaliū pessima: ꝛ senioꝝ porcorū dura ꝛ sicca:ꝑpter hoc indigestibiles hꝫ carnes:venter intestina:matrix:cor:epar:pulmo:aures:caude:renes:cerebrū:medulla:ꝛ perfectoꝝ animaliū testes ꝛ caro vetuste turturis ꝛ anatis.indigestibilior autē ꝛ durior est caro pauonis:ꝛ cignoꝝ.veteres autē omniū auiū indigestibiles ꝑpter duriciē substātie.falso etenim laudāt structionis ventrē ꝛ euch⁹ i.meruli:iste tn̄ venter.s.meruli cōmendatur in antidotario minori Gal. in ꝯfectione que dr̄ esdra.

Auic. li° 2° ca° de epatibus ait:humor generatus ab epatibus est grossus.ꝛ saniꝰ ex eo est anatis pinguis ꝛ gallinaꝝ pinguiū.

Latriculum .i.iusquiamus.
Latrition .i.epatica.
Lateralisip .i.peonia.
Latia idest lupina vel caro vel quicquid sit denominatum nomen est.
Latices .i.aqua.
Latridos.i.cucuma in qua reponitur aqua.

Cap.494.

Latiua secundū Dias. in ꝓprio ca° thyrsulū hꝫ oblongū vastitate digiti cauū: in sūmo quasi ramulū diffusum:ꝛ folia oblonga:fructuꝫ in summitate ramoꝝ habens triangulū:ꝛ subrotundū ī modū capparis:in quo tria grana continenṫ sub mēbranula que in **Posse.** tra corticē est. granula eius.vij.vl' ix. potata ventrē vide purgant: q̄ si aqua frigida supbibatur choleram rubeam ꝛ phlegma deponunt.

Laturie .i.terra sigillata.
Latui fit cū aqua cū coquiṫ cortex berberi.
Laualchios .i.antimonium.
Lauabelet .i.ozimum.
Lauosen .i.vsnee.
Lauandula quid est lege primula veris.

Cap.495.

Lauet ara.gre.ꝛ latine amigdala. **Sera.** libro aggre. cap° lauet siue lauz.i.amigdala:ꝛ sunt ex eis dulces ꝛ amare. **Posse. Gal.** vi. sim. phar. ca° de amigdalis. dulces amigdale in eis ē amaritudo eaꝝ occulta que nō apparet sensui:ga vincit in eis dulcedo:veꝝ qn̄ veterescunt apparet manifeste virtus eaꝝ tpata est cū caliditate.preualet enim in ipsīs abstersiua ꝛ subtiliatiua substantia ꝑpter quā expurgat viscera ꝛ pulmonē:ꝛ thoracē:expuitiones opanṫ humoꝝ.palam enim est q̄ valent ad subductionē ventris sunt vtiles: ꝛ alimentū corpori dant modicū.quedā aūt ipsaꝝ hn̄t preualentē incisiuam grossoꝝ ꝛ viscosoꝝ humoꝝ virtutē:vt neq̄ꝫ comedi possint amaritudīe ex oleagina:ꝛ pingui participāt qualitate sicut ꝛ nuces. vnde ex his que ex pulmone ꝛ expuitionib⁹ saniei ꝛ grossoꝝ humoꝝ ꝛ viscosoꝝ sunt vtilissime:quarū substantia est subtilis.ꝛ virtus eaꝝ est ca. gūmi arboris amigdale est ca.ꝛ stipticū. **Dias.** ca° de amigdalis. arbor amigdalarū dulciū est debilioris opatōis q̄ꝫ amaraꝝ arbor. et amare sunt subtiliatiue ꝛ ꝑuocatiue vrine.

Sera. auc. Archigenis. dulces amigdale sṫ ca.ꝛ hu.in primo gradu. Et ideꝫ auct. Mesuay qn̄ comeduntṫ cū cortice suo stringūt gingiuas:ꝛ sedant qd̄ accidit in ore ꝑpter suā ponticitatē. ꝛ qn̄ comeduntṫ cū zucaro descendūt cito a stomacho.ꝛ qn̄ sicce torrefiunt sunt cōuenīetiores stomacho.ꝛ augent sperma sicut auellana ꝛ fistici.ꝛ qn̄ comeduntṫ conferunt doloribus oris.Idē auc.Albugerig. gūmi eoꝝ administratṫ sicut gūmi arabicū ꝛ prunoꝝ.Idē auc.Gal.amaraꝝ virtus est:quia abstergūt lentigines.ꝛ iuuāt ad extrahendū humores grossos viscosos.ꝛ aperiunt aptione mirabili.ꝛ curant dolores qui sunt sub costis ꝛ in splene:ꝛ in renibus:ꝛ cōsimiles eoꝝ.ꝛ virtus totius arboris est sicut illa virtus: ꝛ ideo accipiṫ de radice ipsius arboris:ꝛ coquitur super lentigines:ꝛ au fert eas. **Dias.** ca° de amigdalis.arbor amigdale dulcꝭ est debilioris opationis satis q̄ amaraꝝ arbor. ꝛ amare sunt subtiliatiue ꝛ ꝑuocatiue vrine.ꝛ amigdale amare radix qn̄ teriṫ ꝛ coquiṫ mundificat maculas faciei: que dicunṫ effelide.sl'r qn̄ fit ex amigdalis amaris emplastrū idē faciunt.ꝛ qn̄ fit nascale cū eis ꝑuocat menstrua.ꝛ misceṫ cū eis acetū ꝛ oleuꝫ ro.

⁊ fit emplastrū in fronte ⁊ cōuenit sode. ⁊ miscet cū melle ⁊ cōuenit vlcerib⁹ fraudulentis: ⁊ formice:⁊ morsui canis. ⁊ qñ comedunt dulces sedant dolorē:⁊ molliunt ventrē:⁊ ꝓuocant somnū ⁊ vrinā.⁊ administrant cū menta ⁊ cōferunt hñti dolorē renū:⁊ apostemata pulmonis.⁊ qñ administratur cū rob curat stranguriā:⁊ frangit lapidē.⁊ qñ comedit ꝺ eis q̄tū est nux vna cū melle ⁊ lacte cōuenit dolori epatis:⁊ tussi: ⁊ inflationi testiculoꝝ ⁊ iflāmatōi intestini noīati colon.⁊ qñ comedunt qnqꝫ amigdale dulces a ieiuno ꝓhibent ebrietatē ⁊ qñ vulpes comedunt amigdalas amaras cū aliquo cibo moriunt.gūmi amigdale arboris est stipticū ⁊ ca.⁊ qñ bibit cōuēit sputo sanguinis.⁊ qñ miscet cū aceto:⁊ linit inde empetigo que est ī cute curat eā.⁊ qñ bibit cū vino mixto aqua cōuēit tussi antique. ⁊ qñ bibit cū rob cōuenit hñti lapidē.oleū eaꝝ cōuenit dolori matricis: ⁊ suffocationi eius:⁊ sode:⁊ pulsationi auriū:⁊ tinnitui eaꝝ: ⁊ sibillo:⁊ egritudinib⁹ renū:⁊ strangurie:⁊ lapidi: ⁊ apostematib⁹ splenis.⁊ aufert maculas faciei:et lentigines.⁊ qñ miscet cū melle ⁊ liquiricia:⁊ cera soluta:⁊ oleo ro.cōuenit obscuritati visus: ⁊ mundificat furfures capitis. Rabi moyses caᵒ de amigdalis.dulces amigdale ꝓuocant somnū tꝑatū:et coquinatū cū eis humectant ventrē.⁊ sunt laudabiles.⁊ saluant substantiam cerebri.

Lazurd .i.lapis lazuli.
Lazumar .i.capparosa.
Lazumari idem quod supra.
Lea.i.esula vel genus titimalli.⁊ est vna ex speciebus titimalli:sed prima expositio est melior.
Lean idē qꝺ supra. Leo t're.i.mezercō.
Leozenegi .i.lencemeic.
Leon quid est.vbi notandū ꝙ qñ aliqꝺ nomē definit in leon sonat oleū illius rei que desinit in leō secundū ꝓpriū vocabulū:vt nardeleon.i.oleū nardinū: sambucileon.i.de sambuco:lineleon.i.oleū de lino:amigdaleon.i.oleū de amigdalis.
Leucos.i.albū:inde leucopip.i.albū piper.
Leucū idē qꝺ s̄.⁊ est adiectiuū neutri generis.
Leucophlegmatica est species hydropisis facta a phlegmate albo a leucos.i.album.
Leucodemon quid est lege buthormarion.
Leucuapis.i.origanū. Leuema.i.lilium
Leuz .i.amigdala.
Leuchancha .i.bedeguar.
Leucancha idem quod supra.
Leucantantum .i.centumnodia.
Leuchis.i.albaras. Leugbi.i.faseoli.
Leucis.i.viola alba. Leucoin idē qꝺ s̄.
Leucucugio idem quod supra.
Leucantimos .i.camomilla.
Leucomata .i.albule oculorum.
Leucopiper .i.album piper.
Lebeledi.i.corrigiola. Leben.i.lelet.
Lebleb.i.volubilis. Leboin.i.tapsia.
Lebomin idem quod supra.

Cap.496.

Eborat ara.gre. antimon aut tirceō:la. mādrogora

Sera. liᵒ aggre.caᵒ leborat auc.Dias. mandragora ⁊ fructus eius dr̄ losach. idē auc. Isaac:⁊ est sebeng:⁊ est archileta. Et auc. Dias.ait:sunt eius due species masculus ⁊ fcīa.⁊ feīe color est niger:⁊ noīat landachis siue bandachis aut lactuca. nā in folijs eius est silitudo cū folijs lactuce:⁊ sunt pinguia grauis odoris:⁊ extendunt sup faciē terre . ī medio folioꝝ eius est silis nespili:⁊ est losach.⁊ est citrini coloris:hñs odorē bonū.⁊ intra ipꝫ sunt grana silia granis piroꝝ.et hꝫ radices magnas mediocriter duas vel tres adherētes īuicem : exterius nigras:⁊ interius albas:super quas est cortex grossus.⁊ hec species mandragore nō hꝫ stipitē.sed masculus est albus:⁊ noīat antimō vel merion.hꝫ folia magna lata alba silia folijs sicle:⁊ mollia. ⁊ poma eius sunt ī duplo maiora pomis speciei supradicte:quoꝝ color est silis colori croci.hñt bonū odorē cū grauedine aliqua ⁊ pastores aliqñ comedunt ea:⁊ inducūt eis subet Radix vᵒ eius est silis speciei prime: nisi ꝙ est alba:⁊ illa species Auic. liᵒ 2ᵒ caᵒ de mandragora. silr nō hꝫ stipitē. quidā dicūt ꝙ radix masculi facta est ad modū figure hominis.

Gal. vij.sim.phar.caᵒ de mandragora. virt⁹ eius est fri.in tertio gradu:⁊ est in ea cū hoc caliditas pauca.sed in pomis eius est humiditas:⁊ ꝓpter hanc cām faciunt subet. sed cortex ei⁹ radicis est frigidus multū:⁊ cū hoc desiccat:ꝫ aliud qꝺ est in radice est debilis virtutis. Et idē Sera.est alia species plante: quā quidā dicunt huius herbe speciē esse:⁊ nominant eā marbus.⁊ nascit locis vmbrosis. ⁊ hꝫ folia leborabalbi: nisi ꝙ sūt minora.⁊ hꝫ virgā longā duob⁹ palmis.cuius color est albus.⁊ folia eius sunt longa circa palmū alba:⁊ sunt ꝓpe radicē eius. Radix vᵒ eius est alba mollis longa plus palmo:⁊ grossa sicut pollex ⁊ dr̄ ꝙ qñ ex ista radice exhibet alicui in potu vl' in cibo cū pane incidit sumens eam in subet: ⁊ iō vtūt chirurgici qñ volunt mēbrū incidere. Et idē auc. Dias.virtus prime speciei est: ꝙ si coquat radix in vino donec minuit tertia pars:⁊ colat:⁊ reponit:⁊ accipit ex ea q̄titas.ʒ.i. ⁊ administrat ad nimias vigilias:⁊ ad sedandas dolores. ⁊ qñ fuerit necesse incidere aut cauterizare aliqꝺ mēbrū ⁊ volumus ꝙ nō sentiat det ei in potu prius.et si bibant duo onolos ex succo radicis cū melicrato faciūt euomere phlegma ⁊ cholerā sicut helleborus:sed si accipiat plus occidit.⁊ cortex radicis īgredit in medicinis oculoꝝ ⁊ in nascalib⁹.⁊ quādo accipit ex eo medius onolus: ⁊ supponit prouocat menstrua:⁊ extrahit fetū.⁊ qñ ponit in ano sicut suppositoriū facit dormire. Et qñ radix eius elixat cū ebore.vi.horis mollificat eū: ⁊ facit ipm abilē ad faciendū q̄cūqꝫ figurā volueris. ⁊ qñ fit emplastrū cū folijs eius recentib⁹ cū sanie est conueniens apostematib⁹ ca.oculoꝝ: ⁊ apostematib⁹ superuenientib⁹ vulnerib⁹ ⁊ vlcerib⁹. ⁊ resoluit apostemata dura:⁊ scrofulas: ⁊ exituras. ⁊ qñ fricat cū eo empetigo:⁊ baras:⁊ silia eis.vi.dieb⁹aufert ea sine vlceratione loci. ⁊ conferunt attritionib⁹q̄

x

fumt in itinere. Radix vo ei⁹ qñ terit contritione forti: ⁊ fit emplastrũ cũ ea ⁊ aceto curat herisipil-lam. ⁊ qñ miscet cuz oleo ⁊ melle est bona morsui venẽoso. ⁊ qñ miscet cũ sanie sedat chiragꝛ ⁊ dolorẽ iuncturarꝝ: ⁊ alios oẽs dolores. fit aũt vinum cũ cortice eius radicis in hunc modũ: Absqꝫ decoctione accipiat de vino dulci amphora vna: ⁊ pꝛijciant tres magne radices in ea: ⁊ det in potu quãtitas triũ onolos illi quem necesse est incidere aut cauterizare: ⁊ nõ sentiet cauterizationẽ aut incisionẽ ꝑpter subet qd cõtingit ei: ⁊ qñ sumit de ea nimis facit apoplexiã. succus pomoꝝ eius qñ sumitur in potu mũdificat matricẽ. qñ admiscet ei sulfur: ⁊ fit inde nascale abscindit fluxũ matricis. Colligit aũt lachrymus huius plante qñ pforat radix eius: ⁊ colligit qd emanat ex lachrymo in vase vitreato. verꝫ succ⁹ eius fortior est lachrymo: ⁊ nõ ẽ in omni parte radicis tantũ de humiditate ꝙ quãdo vulnerat emittit lachrymũ: qd quidẽ expertis sciri põt. Alia spẽs que noiat marb⁹ administrat a chirurgicis qñ volũt mẽbrũ aliqd incidere. ⁊ qñ bibit solatrũ qd dr suffocans ei est tyriaca. Et idẽ auc. Rasis: dixit mihi quidã ex antiquis babylonie ꝙ quedã puella comedit qnqꝫ poma mandragore: ⁊ cecidit syncopizata: ⁊ tota effecta est rubicunda: ⁊ quidã supueniens effudit sup caput eius aquã nimis donec surrexit. ⁊ ego vidi hoies q sũpserũt de radice eius cã impinguãdi: ⁊ accidit eis sicut accidere solet hoib⁹ ingredientibus balneuz: ⁊ bibentibus post exitũ vinũ multũ: nã factus fuit vultus eoꝝ nimis rubicundus ⁊ tumidus. Et idẽ auc. Dial. radicẽ mãdragore multi dãt ad amorẽ.

Leb	.i.lelen.
Lechacachium	.i.locchaium.
Lechacaium	idem quod supra.
Lecharion	.i.cardo bñdictus.

Lechina põt stare pro arbore magna sic vocata: ⁊ potest stare pro lilio.

Lecinos.i.vsnee.	Lecinosi idẽ qd sup
Lecopolgubrum	.i.saluia.
Lecodapnodes	.i.perforata.
Lecoclion.i.cotilidon.	Ledan.i.polium.
Ledamon	.i.siluium.
Ledamo	idem quod supra
Ledent	.i.laudanum.
Ledeblet	.i.amomum.
Lederionac.i.cerefoliũ.	Legia.i.esula.
Leghia	idem quod supra.
Lehamon	.i.bistorta.

Leheng quid est lege loblengi.

Lehleng	idem quod supra
Lehelleng	idem quod supra
Lelar	.i.bdellium.
Lelard	.i.cyperus.
Lelardi	idẽ qd sup.

Lelen alchimeta.i.lac asine: nã alchimeta.i.asina

Lelenil	.i.afronitrum.

Cap. 497.

Elen ara.gre. ⁊ la. lac. Ruben siue iubon.i. caseus zeben.i. butirũ. mantega si ue mantesia.i. seruz. **Sera.** li.° aggre. ca.° lelen auc. Gal. lac melius est sanũ naturale nõ hñs infectionẽ alicuius alterius humoris: aut sup qd nõ vincit aliqua qualitas. ⁊ est claꝝ in quo nõ est turbulentia aliqua neqꝫ acuitas neqꝫ salsedo: imo est in eo dulcedo pauca. ⁊ odor eius est bonus. ⁊ lac qdẽ qd est hui⁹ mõi est illd qd generat ex sanguine sano sepato ab oĩ malicia. ⁊ sanius lac est mulieris: ⁊ maxime cuius corpus est sanũ nõ antique: sed iuuenis pulchre tẽperate cõplexionis: cui⁹ nutrimentũ est bonũ gñatiuũ bonoꝝ humoꝝ: ⁊ post est lac aĩaliũ: quoꝝ natura nõ est elongata a natura hoĩs: sed est ꝑpe naturã hoĩs: ⁊ odor carniũ significat sup bonitatem lactis ⁊ sanguinis. nã sunt quedã aĩalia quoꝝ carnes sant fetide: sicut carnes canis: lupi: leonis: cameli: ⁊ vrsi. ⁊ quedã carnes sunt boni odoris: sicut carnes porcoꝝ: pecudũ: capraꝝ: ⁊ boum: ⁊ equaꝝ ⁊ asinaꝝ siluestriũ ac domesticaꝝ: ⁊ danularũ: ac coꝝ que currunt cursuz istoꝝ: quoꝝ carnes comedunt ꝙplures hominũ natura. nãqꝫ coꝝ est ꝑpinqua nature hoĩs: ⁊ ꝑpter hanc cãm administrat lac capraꝝ: ⁊ alioꝝ aĩaliũ: vt boum ⁊ similiuz. ⁊ fit case⁹ ex eis ꝑterqꝫ ex lacte asinine: ꝑpea qꝛ ẽ aqsuz subtile nõ habens grossitudinẽ. lac vo vaccaꝝ est grossuz. ⁊ lac capraꝝ est mediũ inter vtrũqꝫ. ⁊ lac quidẽ est velocis alterationis qñ tangit a caliditate aeris: ⁊ ꝑpter hanc cãm pcipit ꝙ sugat ex mãmilla ne altere ret ipz aer. **Posse. Sera.** ⁊ lac quidẽ est cõpositũ ex trib⁹ substantijs. s. caseata: butirosa: ⁊ aqsa. ⁊ qñ tu cognoueris has substãtias: ⁊ sepas vnã ab alia cã medicationis inuenies ꝙ vnaqꝫ ipsarũ hꝫ opationẽ ꝑpriã in via nutrimenti: ⁊ in via medicine. ⁊ ꝑpter victoriã pinguedinis sup lac vaccarũ accipit ex eo recocta. butiꝝ vo accipit ex lacte capraꝝ: vaccaꝝ: ⁊ ouiũ: sed caseus est lac coagulatũ: ⁊ sic caseus nõ est lac nisi cũ recipit coagulationẽ ⁊ caseitatẽ. nã illud lac coagulat sup qd vincit grossicies: tale quidẽ est facilis coagulationis: ⁊ sepat facile qñ fit caseus ex substantia butirosa. in lacte vaccaꝝ ẽ plus: ⁊ qñ coagulat aufert ab eo butirũ: ⁊ fit caseus pinguis. ⁊ qñ caseus veterascit generat cholerã: ⁊ hoc significat sapor ⁊ odor ipsius Rabi moy. ca.° de lacte. lac porcinũ est magis cõforme post lac muliebre. ⁊ lac corrũpit maliciã maloꝝ humoꝝ. lac asininũ est humidi⁹ oĩ lacte: ⁊ minoris grossiciei. ⁊ lac vaccinũ est pinguius. ⁊ lac caprinũ est mediũ. vñ lac nõ est cõueniens capiti nec laterib⁹ aptis ad ventositatẽ. **Jo. mes.** ca.° de aqua lactis est materia infusionũ: ⁊ est apta p se medicina bona carẽs oĩ nocumento. ⁊ melior est sũpta ex lacte iuuenũ caprarũ ⁊ nigraꝝ ⁊ boni pastus: ⁊ recenter fetaꝝ. ⁊ post illã in bonitate est que sumit ex ouib⁹: ⁊ laudat i se cõsiderata: si recens: si boni odoris: ⁊ boni saporis ꝑprij nõ extranei sit: in qua nulla cecidit corruptõ est ca. cõplexionis ⁊ sic. in p vsqꝫ ad secundũ. Idẽ Sera. auc. Gal. ⁊ lac cõuenit catarro acuto. ⁊ mũdificat mẽbra a chimis malis pp suã abstersionẽ

ꝛ adheret mēbris: ꝛ ꝓhibet ab eis acuitatē humorū ne perueniat ad eū: ꝛ sedat mordicationē maloꝝ humoꝝ: ꝛ ꝓpter hanc cām cōuenit habentibꝰ vlcera in pectore ꝛ pulmone. ꝛ cōuenit ophthalmie q̄ fit ꝓpter catarros acutos. ꝛ fit clystere cū eo ad vlcera in matrice. ꝛ cōuenit vlceribꝰ ani que fiunt ex humoribꝰ acutis: ꝛ ꝓpter hanc cām cōuenit emoroidibꝰ: ꝛ vlceribꝰ intestinoꝝ: ꝛ in oī vlcere ad qḋ fluunt humores mordicatiui. ꝛ daꝛ̄ in potu illis q̄ sumpserunt medicinas mortiferas: sicut sunt cātarides ꝛ silia. Sed lac acetosū administraui in plagis rusticoꝝ ꝛ ꝯglutinaui eas cū eo: ꝛ ponebā sup vulnꝰ aliq̄ ex folijs plātagis: ꝛ curabāt. ꝛ clystē ex aqua lactis lauat vlcera sanguinosa: ꝛ curat ea sine mordicatione. ꝛ lac in quo est caseitas: ꝛ potissime qn̄ in eo extinguunt̄ lapides igniti: aut ferrū curat fluxū ventris. ꝛ fluxū abscindit humoꝝ sanguinolentoꝝ ꝛ viscosoꝝ. Et idē Sera. in eodē caᵒ. de caseo. ꝛ cōsueui ipꝫ administrare cuꝫ decoctiōe cruris porci salsi facta cōfectōe vnguentosa super dolorē iuncturaꝝ cū duricie: ꝛ scissus fuit locus p se: ꝛ exiuit ab eo virulentia ꝛ aquositas multa: ꝛ alleuiatus fuit dolor. sed caseus recēs est cōtrarie vͦtutis a caseo veteri. ꝛ iā posui eum sup vulnera putrida cū folijs acetose: ꝛ curaui ea. ꝛ butirꝝ est cal. ꝛ hu. in primo. resoluit ꝛ maturat: ꝛ ꝓpter hec administrat̄ in apostematibꝰ que sunt in aure qn̄ volumus mollificare ꝛ maturare cito. ꝛ admīstrat̄ ī vlceribꝰ gingiuaꝝ. ꝛ liniunt̄ inde dētes infantiū vt cito oriāt̄ dētes ꝛ sine dolore. ꝛ cōfert alijs apostematibꝰ oris. ꝛ cōuenit iuuamentū magnū spuētibꝰ sanguinē: ꝛ habentibꝰ pleuresim: ꝛ apostemata in pulmone. Almansor tractatu 3ᵒ. caᵒ. de lacte. lac recenter multū tpamento existit vicinū: lꝫ frigiditati ꝛ hu. parūp approximet. vn̄ corpus humectat ꝛ impinguat: eiꝰ tn̄ cōuersio ē velox: quapropter acute febrientibꝰ: vel quibꝰ dolor capitis ex humore acciderit: cholericis quoq; quibꝰ frigide ex cōsuetudine accidunt egritudines nullo mō ē tribuē dū.

Dias. caᵒ. de lacte. oē lac generat bonū chimū: ꝛ est multi nutrimenti: et mollit ventrē: ꝛ cōuenit stomacho. ꝛ lac quidē veris est aquosius estiuo. ꝛ lac aīalis pascentis herbas recentes est magis mollitiuum ventris q̄ꝫ pascentis herbas siccas. ꝛ lac caprinū est minus mollificatiuū q̄ꝫ alioꝝ aīaliū: qm̄ capre vt plurimū comedunt herbas stipticas ꝛ folia arboꝝ: ꝛ ꝓpt̄ hāc cām est bonū stomacho. Sed lac ouis est spissum dulce ꝛ pingue: nō est adeo bonū stomacho sicut caprinū. Sed lac vaccaꝝ: asinaꝝ: ꝛ equaꝝ sūt magis laxatiua q̄ꝫ alioꝝ aīaliū. ꝛ oē lac qn̄ cogt̄ stringit ventrē: ꝛ maxime qn̄ exsiccat̄ aqua eius cū lapidibꝰ calefactis. ꝛ cōuenit vlceribꝰ intestinoꝝ ꝛ iterioꝝ mēbroꝝ: ꝛ ꝓprie illis que fiunt in gutture ꝛ canna pulmonis ꝛ renibꝰ ꝛ intestinis ꝛ vesica. ꝛ qn̄ abluit̄ os cū lacte cōuenit vlceribꝰ eius. ꝛ gargarismata cū eo cōferūt vlceribꝰ palati. lꝫ nouiter mulsū est bonū bibentibꝰ medicinas mortiferas: ꝛ illis qui sūpserunt cantarides. ꝛ lac vaccinū ē ad hͦ meliꝰ oī alio lacte. ꝛ lac asine ꝓpe qn̄ colluit̄ os cū eo ꝯfortat gigiuas ꝛ dētes. lac vͦo vaccinū ꝛ caprinū ꝛ ouinū qn̄ vnūq̄dq; cogt̄ cū lapide littoris cōuenit fluxui ventris: ꝛ vlceribꝰ intestinoꝝ: ꝛ tenasmoni. ꝛ qn̄ fit clystere cū eo solo: aut cū aq̄ ordei: aut cū decoctiōe gūmi: qḋ dr̄ eaudare sine hādain sedat mordicationes intestinoꝝ. ꝛ fit clyster̄ cū eo vlceribꝰ matricis. oē pterea lac qn̄ sugit̄ ex māmilla ipsa est magis iuuatiuū. ꝛ velocius nutritiuū: neq; ita corrūpit̄. ꝛ lac mulieris dulcius est ꝛ nutribilius oī lacte. ꝛ cōuenit vlceribꝰ pulmonis. ꝛ ponit̄ in eo olibanū tritūꝫ: ꝛ dissoluit̄ in oculo in quo est vngula aut vlcus ꝛ cōuenit. ꝛ qn̄ miscet̄ cū eo succus papaueris ꝛ cera ꝛ oleū: ꝛ linit̄ cū eo sup podagrā cōuenit. ꝛ oē lac est malū spleni ꝛ epati egrotanti: ꝛ sode: ꝛ epilepsie: ꝛ scotomie: ꝛ egritudībꝰ neruoꝝ: ꝛ febribꝰ. ꝛ lac canis p̄mi partꝰ qn̄ ponit̄ sup pilos palpebre abscindit eos. ꝛ sumptū ī potu ē medicamē medicinis mortiferis. ꝛ expellit fetū mortuū. lꝫ caseꝰ recēs sine sale qn̄ cōedit̄ ē nutritiuꝰ: ꝛ bonꝰ stōacho: ꝛ boni saporis: ꝛ facilꝰ penetratōis ad mēbra: auget carnē: ꝛ ipiguat ꝛ mollit ventrē mollificatione tpata. lꝫ salitus recens facit totū oppositū eoꝝ que dicta sunt: sed qn̄ cogt̄ aut assat̄ stringit ventrē. ꝛ qn̄ fit emplastruꝫ ex eo recenti sup oculū cōuenit apostematibꝰ calidis: et liuori qui fit sub oculo. caseus vetus stringit vētrē. Caseus qui fit ex lacte equaꝝ est multū pinguis: ꝛ nutrit multū: ꝛ ē silis in suo nutrimento caseo vaccino. ꝛ qn̄ butirū miscet̄ cū melle: ꝛ liniunt̄ cuꝫ eo gingiue pueri facit nasci dentes sine dolore ꝛ cito ꝛ cōuenit mordicationi gingiuaꝝ: que accidit illo tpe. ꝛ butirꝝ impinguat corpus. ꝛ generat carnē in vulneribꝰ. Rabi moysi de lacte. lac generat putrefactionē in dentibꝰ. ꝛ lac porcinū est magis cōforme post lac muliebre. ꝛ lac corrūpit maliciam humoꝝ maloꝝ. lac asininū est humidius oī lacte: et minoris grossiciei. ꝛ lac vaccinū est pinguius. ꝛ lac caprinū est mediū. vn̄ lac nō est cōueniens capiti: nec lateribꝰ aptis ad ventositatē.

Jo. mes. caᵒ. de aq̄ lactis. aq̄ lactis est subtiliatia: lauatia: abstersiua ꝑ nitrositatē suā. ꝛ solutio eius est sine mordicatione: ꝛ opilationū aperitiua. est debilis solutionis: nisi misceat̄ cū ea qḋ vigorat opationē. vigorata eiꝫ cū lupulo ꝛ floribꝰ eius mūdificat sāguinē. myrabolani quoq; ꝛ reubarbarū ꝛ succus ro. ꝛ violaꝝ: ꝛ tamarindi: ꝛ cassiafistula: ꝛ flos fumiterre: ꝛ semen eiꝰ addūt opationi eius: ꝛ soluunt cholerā ru. ꝛ hūores adustos ꝛ vigorat̄ cū kebulis ꝛ isopo ꝛ basce ꝛ agarico: et educit cholerā ꝛ phlegma. cū myrabolanis indis ꝛ epithimo ꝛ polipodio solutione melācoliā educit ꝛ humores adustos. ꝛ cū asaro ꝛ ireos soluitur cholera citrina. ꝛ nō pretermittat̄ gn̄ cadat in potionibus eius spica: quoniā magnificat opationeꝫ eius: ꝛ tarasacon: ꝛ endiuia: ꝛ cuscute: lingua arietis ꝛ volubilis: ꝛ spica: ꝛ reubarbaꝝ: ꝛ absinthiuꝫ: ꝛ eupatoriū: ꝛ assaꝝ ꝛ fumꝰ terre: ꝛ apiū: feniculus ꝛ amigdale amare: ꝛ semina quatuor: ꝛ scolopendria: ꝛ alia diuretica nota addunt ei ad opilatōuꝫ aptiōeꝫ. ꝛ dat̄ qn̄ꝫ extracto ab eo butiro qn̄ oꝫ cāꝫ

lenitatis a mebris expulsionū abscindere:et datur nō extracto butiro qñ lenitatē in eis acquirere oz solutione educit choleraz:et humiditates adustas cū facilitate.et confert manie:et melācolie: et opi lationibus omnib⁹:et morbis opilationū:sicut hy dropisi:et grossiciei splenis. et ē medicina bona ī fectionū cutis:et febriū cholericaꝝ:et lepre: cuius materia est cholera adusta aut humor salsus aut aut cholera.et cōuenit omnibus egritudinib⁹ qua rum materia est cholera ꝛ humor adustus aut sal sus:sicut est serpigo:empetigo:et scabies sicca:le pra et similia.Dosis ei⁹ est ab.ʒ.vi.vsqꝫ ad.ʒ.viij.

Lelenb .i.loleng.
Lelenchabum .i.capparus.
Lelissagus.i.saluia. Leligan.i.ameos.
Leligani idē qḋ supra. Lelisabron.i.esula.
Lemat.i.cymbalaria. Lemach idē qḋ sup
Lemalion .i.vsnee.

Lemma Demosthenes lemma īquit vocant gre ci grana parua sicca ac dura in oculis apparētia quasi gramina etiā vocant ꝛc. fiunt ex lippitudīe desiccata.

Lemina idest auripigmentum scissum.
Lemima .i.cortex.
Lemi li.⁰ de doctrina greca est lippitudo pictuita.
Leminac .i.tapsia.
Leminachi idem qḋ supra.
Lemusablon.i.althea. Lemuban.i.epatica
Lemuse.i.sidlach. Lena.i.cortex.
Lenas.i.punctura oculi. Lenna idē qḋ sup
Lennason .i.gariofilata.
Lelesach .i.apium risus.

Lenzemeiz fit cū amigdale paꝝ trite cū melle des pumato ponūt̄ ꝛ coquunt̄: ex quibus parue pil lule informantur:et sic comeduntur.

Lenicus.i.tenta. Lennicus idē qḋ s̄.
Lentiscus quid est lege botim.
Lentigo quid est lege gabalep.
Lenticula aque idem quod supra
Lenticula simpliciter prolata.i.legumē qḋ voca tur nimicula.
Lenozar .i.opium.
Lentopodion quid est lege butbormarien.
Lens legumen .i.nimicula.
Lepariosos .i.vmbilicus veneris
Leparioſi idem qḋ supra.
Lepnati .i.aliq̄ ps cordis.

Cap.498.

Lepidos

.i.squama seu bacti tura metalloꝝ: q̄ ſꝫ plurimū hac ratōe colligit̄:massa eris cōpressa:et in igne calefacta:et ī aceto vel lotio ex tincta super incudē tundit̄:ex qua lamule decidū tur.has igit̄ colligi **Dias.** ca.⁰ ḋ lepida.Le mus et reseruamus. pida bona est q̄ et pa **Posse.Dias.** virt⁹ est ei sti tia dr̄. ptica vulnera pascentia abstinet.cicatricē ducit. bibita cū mulsa humores ventris deponit.Multi enim in farinaz miscent eaz pro cataplasmatib⁹ dant. miscet̄ et cō fectionib⁹ collyrioꝝ: qꝛ rheuma abstinet et siccat asperdinē palpebraꝝ dislenit: lauat sicut cadimia

Cap.499.

Lepiduz

est gen⁹ eruce. **Dias.** lepidū qḋ multi gingion appellāt: her ba est omnibus nota:et in sale et in lacte cōponit̄.

Posse. folia eius virtutē habent viscidā et vulneraticā. sciaticis medetur. Apū radice addita:et horis quatuor imposita vul nera faciunt.spleneticis opitulant̄.lepras mūdant Radix eius collo suspensa dolorē dentibus tollit.

Gal. vij.sim.phar.ca.⁰ lepidū. Lepidū est ge nus eruce ex quarto gradu calefacienti uꝫ: simile nasturcio ſm odorē et gustū et virtutez existens:minus eo ṽo siccatiuū:et est sataragi.

Lepidion idem qḋ supra.
Lepidia idem. Lepis idem.
Lepides stomaticos idest ferrugo de azuro.
Lepidos calco.i.ferrugo ferri vel eris.
Lepidos torotrai.i.scoria ferri vel auri.
Lepidum lapsanum.

Cap.500.

Lepnia

vel lepnias vel lēnia: il lud vocabulū ponit̄ in antidotario virili in confectione atha nasie:ꝛ exponit̄ cōiter ꝙ ē arsenicū:sed falso: qm̄ est aperitiuū ꝛ mordicatiuū. īmo sciēdū ꝙ lepnia vel lepnias vel lēnia est oīs terra multū desiccati ua ꝛ cōstrictiua:ꝛ vna discernit̄ ab alia ꝑpter de terminationē: ꝛ ꝑpter hoc lepnia vel lēnia vel le pnias ſm Dias. ca.⁰ de lepnia.est terra fragilis ex clauica sordida:vbi miscet̄ sanguis caprin⁹.Multi istā collectā faciunt trociscos ꝛ capre sigillo expri munt ꝛ vendunt.hec lepnia rubrica dr̄. ꝛ ē lepnia alia que sinopida dr̄:pro qua lege sinopida: q̄ na scitur in speluncis cappadocie:ꝛ post eleuationez ad sinopiā fert̄.ꝛ est sūme densa grauis:iecorosa: viui coloris:ꝛ florida ꝛ fulua:ꝛ cū resoluit̄ fuluior apparet.ꝛ est lepnia fabrilis que nō ita vsibus me dicine cōuenit:sed dr̄ fabrilis:qm̄ fabri ꝓiciūt ip sam in igne ad ipsam coadunandū vt forti⁹ arde at:que latine vocat̄ soldola. ꝛ est lepnia arsenicuꝫ .i.auripigmentū: que inuenit̄ ī synonymis antido tarij virilis.est silr̄ lepnia fragidos:ꝛ ē terra sigil lata. Sed est attendendū qñ lepnia scribitur sine determinatione oz intelligi illa que est strictior et virtuosior: huiusmodi est lepina fragidos.

Posse.Dias. virtus aūt lepnie est cōtra venena potēs: quia stiptica est.miscet̄ deniqꝫ vulneribus atqꝫ ci catrizationibus emplastrata.cū vino bibita ꝛ acce pta venena vomitibus ꝓuocat.cōtra oēs veneno sas maritimas incursiones occurrit.antidotis mi scetur.hanc vtiliter portāt incantatores.lepnia sā guinē spuentib⁹ etiā datur:seu veneni potu vexatis

Lepticos interpretat̄ captio inde epilepsia.i. supe rioꝝ captio vel lesio vel analepsia:ꝛ chathelepsia
Leppidion .i.lapsana.
Leptintica .i.extenuatiua.

Leporina herba .i.satyrion.
Leporis puto q̄ sit quoddā instrumentū qđ fit pro naribus.
Lepon .i.castanee.
Leptos interpretatᷣ minutū.vñ leptocarion .i.nux minuta ⁊ leptopyricia.i.diminutio ignis. Naz pir i.ignis ⁊ leptomeris.i.subtilis substātie. inde leptītica.i.subtiliatia.vnde Pli.leptō.i.cētaurea minor
Lepetocareon .i.auellana.
Leptokatres idem quod supra
Leptoliatron idem quod supra.
Leptolabam .i.osculum.
Leptopirrexia .i.subtiles febres.
Leptofilon fm Pli.dr̄ septims species titimalli, que dendodes.i.arborea dicitur.
Lepus quid est lege arnaben.
Lepus marinus est animal obstractū lutosū declinans ad rubedinē aliqn̄tulū intra partes: cuiꝰ sunt quedā similia folijs alusnen, ⁊ aliqui dicunt q̄ est piscis sic vocatus.
Lesa enaret .i.lapis lazulus.
Lesar.i.almea. Lesabron.i.polium
Leteman .i.hypoquistidosꝰ.
Lethes.i. obliuio inde lethargia.i.obliuiōis labor erge.i.labor:sed ergon opus:inde faregon.i.extra opꝰ vel otiū. Cap.501.

Letura fm Pli.c.ō letura.thyrsum hz oblongū ad modū digiti cauū i sūmitate: gerit fructū in sūmitate ramoꝝ triangulū:⁊ subrotundū i modū capparis:in quo trina grana cōtinentᷣ sub umbranulo: qui intra corticē est:ex quibus grana.vij. aut.viij.potata ventrē viscide purgant: q̄ si aqua fri. supbibatᷣ cholerā rubeā:⁊ phlegma deponit.
Lenoy.i.populus arbor:p qua lege agyros.
Leuosarch .i.hypericon.
Leuosarchi idem quod supra

Cap.502.

Lezar .i.daucꝰ vel daucia. vbi sciendū q̄ daucus aliꝰ asininus:alius est domesticus.vnde quādo simpliciter ponitᷣ daucus intelligitᷣ pastinaca silvestris.i.daucus asininus:vt Jo.Sera.ca. de tyriaca:licet cassius felix ca. de empicis dicat q̄ est semen baucie hortensis. Sed sciendū q̄ ex dauco asinino vel siluestri melior est creticus ⁊ maioris efficacie q̄ʒ nō creticus. sed baucia est pastinaca domestica:vt in fine patebit. Dias. daucus asinoꝝ hz tres species:vna habens folia similia feniculo:sed minora ⁊ tenera:⁊ virgam duoꝝ palmoꝝ: ī qua virga est caput simile coriādro:florē habens albū:in quo est semen quasi pilosum in magnitudine milij minutū:⁊ asperū: gustu viscidū ⁊ odoratū. Radix est illi vnius digiti grossitudinē hñs longā duobus palmis.nascitᷣ locis asperis ⁊ solanis.Est secundū genus dauci asinini simile apio agresti odoratū viscidū ⁊ calidū: sed melius est creticū.Est ⁊ tertiū genus dauci asinoꝝ:folia habens similia coriandro:⁊ florē albū cuius capitellū est simile aneto:qđ semen hz oblōgū ⁊ graue sicut cyminū agreste. Pli. ca. de dauco. daucꝰ asininꝰ folia hz similia feniculo:thyrsos bipalmos:quo melior est creticus.hz enim radiculam oblongā ⁊ bastam longā circiter palmū vnū in qua summū flosculū vel flosellū inuenitᷣ purpure Sera. li. aggre. ca. daucus asinoꝝ habz tres species.vna hz folia similia folijs maratri:nisi quia sunt minora ⁊ mollia.⁊ habz bastā longā circa palmū binū: ⁊ capitella similia capitellis coriandri.⁊ hz florē albū:ī quo est semē asperū ⁊ quasi pilosum:minutū: qñ masticatᷣ est acuti saporis ⁊ boni odoris.⁊ hz radicē grossitudinis pollicis habentē longitudinē circa palmū.nascitur in locis siccis ⁊ asperis ⁊ soli expositis.Et secunda eius species est similis agresti apio habens odorē aromaticū ⁊ acutū saporē pungens linguā: sed melior est creticus. Tertia vō species eius habet folia similia coriandro:⁊ florē albū:⁊ semē in capitello:⁊ est simile capitello aneti:⁊ capitellum assimilatur capitello baucie domestice in sua figura.⁊ est plenū semine oblōgo simili cymino agresti:⁊ est acutū.Et idē Sera. eodē libro capitulo lezar.Est ex ea domestica ⁊ siluestris.domestica quidē est nota.siluestris hz folia domestice: nisi quia sunt latiora eis.⁊ est in eo flos albus.⁊ ī medio ipsius floris est simile fungo: cuius color est purpureus.⁊ hz radicē in longitudine ⁊ grossitudine digitū.⁊ domestica hz radicē in longitudine vniꝰ palmi boni odoris. Posse. Sera. que comeditᷣ. auct. Gal. virtus agrestis est que calefacit:⁊ abstergit: ⁊ prouocat vrinā:⁊ menstrua:tota herba facit hoc:maxime vō semē ⁊ radix.sed qñ ex folijs eius fit emplastrū super vlcera que incipiunt corrodi cōuenit semen siluestris qñ bibit illud mulier: aut facit sibi nascale cū eo puocat menstrua.⁊ qñ bibitᷣ etiaz cōuenit strangurie:⁊ sterilitati:⁊ pleuresi: ⁊ morsibus venenosis.⁊ dicunt quidā ex ea q̄ est masculus ⁊ femina.masculus hz semen oblongū: femīa rotūdū: que femina qñ bibitᷣ cōuenit impregnationi.⁊ radix eius puocat vrinā:⁊ excitat coitū fortiter.⁊ qñ fit nascale cū ea expellit fetuz. domestica vō est cōuenientior in cibo. Gal. vi.sim.phar.ca. de dauco daucus quē quidā stafilinū nominant: agrestis quidē minꝰ est comestibilis domestico:violentus tñ in oībus.domesticꝰ autē comestibilis quidē:debilior aūt acris: nō est tñ ⁊ tantū calefactiue virtutis:⁊ pp̄ter subtilitatē. radix aūt cū eis que sunt dicta aliquid ventositatis habet ⁊ libidinositatis.semē vō domestice hz quidē ⁊ ipsuz quid excitatiuū ad coitū. agrestis vero semen penitus quidē nō inflatiuū:⁊ ideo diureticū ⁊ menstruoꝝ cōmotiuū. berba eius est sufficiēter diaforeticū pharmacū exterius positū: est tñ debilior in omnibus respectu seminū pp̄ter admixtionē aquose humiditatis. est ⁊ ipsa calida secunduz cōplexionē.Et idē.viij.sim.phar.ca. stafilinū.i.pastinaca domestica quidē debilior:siluestris vō fortior est ad oīa.vrinas aūt mouet ⁊ menstrua puocat:⁊ tota quidē herba:maxime vō semen ⁊ radix

bꝫ q̄t ꝛ q̄d absterſiuū ī ſe: quocirca ꝛ fagedenoſa vlcerum quidem cū folijs viridibus ꝛ melle cataꝑ'aſmant aut mundificant. Et idem in libro de cibis capitulo de paſtinaca. Radices haꝝ domeſticaꝝ comedunt: alimentū quidē minus raris habentes. calefaciunt aūt manifeſte. i. in medio ſecundi gradus: ꝛ humectāt in primo ꝛ aliquid aromatizans. indigeſtibilitas quidē igitur ſil'r ipſis ineſt et alijs radicibus. vrinatiue aute ſunt: ꝛ ſi abundat aliquis ipſaꝝ vſu mali chimi generantur. Quidaꝫ aūt ſilueſtrē paſtinacā vocant daucū ſilueſtrē: magis vrinatiuū quidem exiſtentē: magis aūt medicinalē iam ꝛ multa decoctione indigenteꝫ ſi debeat quis comedere ipſum.

Lecataid. i. lapis lazuli. Liamus. i. faba.

Lia dicuntur lenitiua que leniūt aſperitatē: Gal. ad patrimanum.

Liam	idem quod ſupra
Lienten quid eſt lege behemen.	
Lierna	.i. caſcaſum.
Lien. i. inteſtinū ieiunū.	Lieri. i. blitis.
Liencoli	.i. periclimium.
Liembri. i. porrum.	Liembiri. i. acetum.
Liembali. i. abſinthiū.	Liembre. i. oliua.

Lienalis. i. periclimenos. i. matriſſiluia.

Libanus eſt arbor ducens gūmi: qđ dicitur olibanum. ꝛ libanus eſt ſil'r mons quidā qui vocat' libani mons. ꝛ eſt mons in quo plurimuꝫ oritur de libano. vnde iſtius plante tres ſunt ſpecies ſecūdū Diaſ. capitulo libanotides. cuius vilior eſt roſmarinus: quo vtimur ad calefaciendū furnos.

Libanotidis	idem quod ſupra.
Libanotida. i. paritaria.	Libanotus. i. thus.
Libano manne	.i. puluis thuris.
Libanos manna	idem quod ſupra.
Libanoſilon	.i. cortex thuris.
Libannarenos	.i. thus maſculum.
Libar	.i. cotula.
Libarina	.i. paritaria.
Libazena	.i. eraclea.
Libra ideſt pondus. xij. vnciarum.	
Libelil	.i. vſnee.
Libleb	.i. mercurialis.
Liblemon	.i. matriſſiluia.
Licena	.i. brion.
Licenaria	.i. ariſtologia.
Liceprāſſon	.i. praſſium.
Licedone. i. morphea nigra ꝛ aſpera.	
Lichenes	.i. empetigines.
Licium quid eſt lege badbadh.	
Lici	.i. ſpecies mirrhe
Licinū eſt maneries terre que comeditur.	
Litron	.i. vitrum.
Lichin. i. limus de petra: ꝛ eſt muſcus lapidis.	
Lichiridus	.i. cucumer amarus.

Cap. 503.

Ichin .i. limus de petra. Gal. vij. ſim. phar. capitulo lichin. Lichin qui in petris. i. empetigo petrarū: eſt quidē velut brion qđ dā. de genere vō idē noīabat' plātaꝝ. noīat' auteꝫ ſic vt videtur eo ꝙ empetigines curat. eſt autē abſterſiue ſimul ꝛ moderate ꝛ infrigidatiue virtutiſ ſiccatiue vō ſecundū vtrāqꝫ. abſterſiuitatē enim ꝛ ſiccitatē a petra habet: infrigidationē vō ab aquitate. in humidis enim ꝛ fetidis petris naſcitur. qđ aūt ex talibus ſubſtantijs cōpoſitū eſt inphlegmonoſum exiſtere nullum mirabile eſt. ſi vō hemorofagias ſiſtit: vt Diaſ. ait nō habeo dicere.

Licon. i. pulegiū.	Licom idē qđ ſup.
Litoron	.i. aconitum.
Lidep	.i. matriſſiluia.
Liden alcuar	.i. lingua bouis.
Lidemon	.i. barba ſiluana.

Liguſticus. i. leuiſticus a liguria regione dictus.

Liguſtrū quidā exponunt ꝙ eſt volubilis maior que per ſepes ꝛ maceria ſerpit. Alij vō caprifoliū dicunt: quicquid ſit flores habet albos. virgili' in buccolicis: alba liguſtra cadunt ꝛc̄.

Liguris quidem lapis eſt ſic vocatus.

Ligus	.i. caſtus agnus.
Ligurus	.i. lapis ceruarius.

Cap. 504.

Iguſtici ſecundū Diaſ. capitulo liguſtici. mltū naſcit' in liguria ꝓuincia: vnde ꝛ nomē accepit. naſcitur ꝛ in monte vicino alpibus: ſed ciues panacē illum vocant: ideo quia radix eius alba eſt: ꝛ odorata ſimilis panaci: cui virtus vna eſt cū panacis virtute. naſcitur locis altis ꝛ aſperis et vmbroſis. virgam habet longam ꝛ nodoſaꝫ ſimilē aneto: in qua virga folia ſunt ſimilia meliloto: ſed molliora ꝛ odorata: que folia in cucumere tenuiſſima ſunt ꝛ diuiſa. in virge ſūmitate caput eſt vmbraculoſū vbi ſemen oſtendit: qđ ſemen nigrū eſt ꝛ oblongū ſicut feniculi: guſtu viſcidū ꝛ odoratū aromaticū. Poſſe. Diaſ. virtus eſt mictualis. radix eius alba eſt ſil'is panaci eracleontico: ꝛ odorata. virtus eſt radici ꝛ ſemini eius calida: ꝛ peptica. ꝛ doloribus omnibus intraneoꝝ occurrit. iflāmatōeꝫ ſtomachi ſoluit. ictibus venenatis opitulat'. vrinaꝫ ꝓuocat. menſtruiſ imperat ſi bibat'. antidotis que colicis ꝓſunt admiſcetur. radix eius tunſa et ſuppoſita idem preſtat. radix eius ꝛ ſemen oxiporijs neceſſe miſcetur. confectionibus etiam digeſtibilibus vtiliter adhibetur: quia euſtomaca eſt. vnde multi ciues ipſius ꝓuincie eo pro pipere vtuntur cōditurıs miſcentes. ꝛ multi ſemen ſiſilei ꝛ feniculi addunt illi. Quidā dicunt ꝙ eſt leuiſticū ſꝫ falſo

Lignū optimū	.i. lignū aloes.
Lignū ſcriptū	.i. ſiliqua.
Lignum	idem quod ſupra
Lignum mortuoꝝ quid eſt lege bictam.	
Lignum nodoſum	.i. meu.
Lignum arabicum	.i. lignum aloes.
Lignum indum	idem quod ſupra.
Lignum thymū	idem quod ſupra.
Lignū aloeſ ſilueſtre qđ ē lege xiloaloeſ ſilueſtre	
Lignodes	.i. acre vel acutum.

Lilialis .i.alguascen.
Lilium ligustrum idest flos volubilis maioris se pes ascendentis.

Cap.505.

Lilium latine: ara. ansea vel alflosciam: grece licina vel kirion. **Sera.** libro aggre. capitulo ansea idest lilium. est enim cal. et sic. complexionis in secundo. ex eo est domesticum et silvestre: sed silvestris sunt species. et nominatur una asermetim .i. celeste: et est album: quod est notum: et vocatur lilium aezet idest ireos. Et idem auc. Gal. flos eius est compositus ex terrea substantia subtili: et propter illud acquisivit malum saporem: et ex substantia aquosa temperata. et eius virtus est que desiccat desiccatione temperata: et abstergit abstersione temperata. Sed celestis folia sunt similia folijs alterius: nisi quia sunt latiora et magis viscosa et habet stipitem super quem est flos habens colores diversos: et est albus citrinus purpureus. et celestis propter diversitatem istorum colorum nominatur iris .i. arcus celestis. et habet radices nodosas. et habet odorem bonum. substantia eius est subtilis. et virtus eius calefacit et subtiliat: mundificat et maturat. Sed alia species lilij agrestis que dicitur ireos: est herba habens folia et virgas similia folijs et virgis iris. et habet florem croceum vel album: amari saporis parum et semen molle: radicem unam in grossitudine digiti: boni odoris. nascitur sub arboribus et locis umbrosis. Est alia species lilij secundum Pli. ut apparet si leges xifion que sic vocatur: et est xifio idest gladiolus segetalis: cuius folia sunt similia folijs que dicitur ireos: nisi quia sunt breviora et strictiora: et habentia summitates acutas: et stipitem unius brachij longum asperum plenum: in cuius summitate est flos duplicatus divisus ad invicem: cuius color est purpureus: et secundum semen rotundum. et habet duas radices. una quarum est posita super aliam: et sunt parue rotunde sicut duo cepe: inferior extenuata: superior vero pinguis. nascitur in locis occultis. de illa specie habes si leges fagasimon. Est alia species lilij agrestis que dicitur casoras vel gladiolus: et grece vocatur dexeris: est habens folia similia folijs ireos: nisi quia sunt latiora eis: et summitates subtiles. habet virgam que egreditur ex medio foliorum eius ex longitudine unius brachij: et est grossa multum: et habet vaginas habentes tres angulos: et super vaginam est coloris purpurei: et in medio est rubeus. et habet semen cucumeris nigrum: acuti saporis. et habet radices multas habentes nodos longos rubeos. et illa species dicitur gladiolus: sicut habes si leges dexer. Est alia species lilij agrestis que dicitur sapa: et est habens folia similia folijs illius speciei que dicitur casoras: nisi quia sunt subtiliora: et magis inclinata: et longiora. et habent stipitem et ramos in quorum summitatibus sunt quedam folia que oriuntur in eis rotunda: sicut pillule in quibus est semen eius. **Dias.** ca. de lilio. lilium hec est lecina quam multi in coronam ponunt. et est omnibus notum: cuius flores albi sunt satis. Est aliud genus lilij quod vocatur iris illyrica: folia habet silfio similia vel gladiolo: sed maiora et vastiora. flores habet et superiores inclinatos sibiinvicem diversis coloribus .i. albo aut mellino aut purpureo: aut venenatis. Radices sunt sibi dure et curue: et odore bono plene. he radices colligende sunt: et filo inserende: et sic in umbra pendentes siccande sunt. dura et brevis: et coloris ruffi: et odoris boni eligenda est in gustu calidior: que cum tunditur sternutamenta producit. est autem cal. nature et leptintice. Est aliud genus lilij: quod grece vocatur xifion. Est aliud genus quod vocatur dexeris: que invenies in proprijs litteris. **Posse. Gal.** vij. sim. phar. ca. de lilio. flos lilij domestici complexione mixtus est subtilium partium quadam ex terrestri substantia. unde habet et eam que in gustu amaritudinem: et ex quadam aquosa et eucrata. unde oleum quod ex eo est pigmentum inmordacis: et diaforetice: et mollitiue est virtutis. et quibus et duriciebus que in matricibus aptissimum est. radix autem et folia per se trita siccant: et abstergunt et diaforant. **Sera.** conuenit combustioni ignis moderate. quando assatur et teritur cum oleo ro. et ponitur super locum combustionis et dimittitur donec curetur: quoniam combustiones egent medicina que desiccat et abstergit cum temperamento. et est bonum ad incarnandum omnia vlcera. et mollit duricies matricis. et provocat menstrua. et oleum resolvit sine mordicatione et mollificat: et ideo conuenit duriciei matricis. folia eius incarnant et abstergunt abstersione debiliori quam radix. et quando coquuntur et ponuntur super combustionem ignis: aut supra quodcumque vulnus faciunt incarnari vlcerationem eorum. et sunt quidam qui infundunt flores eius in aceto: et utuntur eis ad incarnandum vulnera: et contunditur flos eius: et exprimitur succus eius: et coquitur in aceto et melle: ita quod ex succo sit quinquies plus quam acetum et mel. et est medicina conueniens ad omne quod eget exsiccatione sine mordicatione: sicut sunt vulnera magna: et proprie que fiunt in capitibus musculorum: et ad vlcera omnia que sunt difficilis incarnationis. Sed alterius speciei lilij que dicitur iris: et est lilium agreste secundum eundem auc. Gal. substantia est subtilis et mundificat: et maturat. et conuenit speciebus tussis. et facit ascendere screatum a pectore. et curat tortiones ventris: et vlcera sordida. et quando bibitur cum melle et aqua ca. laxat ventrem. Et alterius speciei lilij agrestis: que dicitur ireos secundum eundem auc. Gal. radix est non rotunda: sed lata habens digiti grossitudinem odoris boni. et sapor eius est stipticus. virtus eius resolutiua. et conuenit doloribus dentium quando fit ablutio oris cum decoctione eius. et quando coquuntur folia eius cum vino: et fit inde emplastrum apostematibus: et exiture matricis: quorum humiditas nondum peruenit ad saniem: resolvit ea: cuius virtutes latius invenies si leges ireos. Et alterius speciei lilij que dicitur casoras secundum eundem auct. Gal. radix habet substantiam subtilem: et est desiccatiua: et resolutiua. Semen vero eius habet eandem proprietatem: verum fortior est in radice. virtus vero seminis

est que ꝓuocat vrinam. ⁊ curat duriciem splenis.
Idem aucto. Dias. Radix conuenit vulneribus q̄ fiunt ī capite. ⁊ fracture eius. ⁊ qn̄ miscet̄ ei tertia pars ponderis eius de flore eius: ⁊ de centaurea quinta pars eius: ⁊ melle paꝝ: ⁊ fit inde emplastꝝ sedat dolorē: ⁊ extrahit ossa fracta: ⁊ omnia infixa carni ex spinis ⁊ sagittis ⁊ similib⁹. ⁊ qn̄ fit emplastrū cū eo curat apostemata phlegmatica: ⁊ apostemata ca. ⁊ qn̄ bibitur cōuenit contritionibus lacertoꝝ ⁊ dolori lateris: ⁊ strāgurie: ⁊ sciatice. ⁊ qn̄ bibitur cū vino cōfert morsibus venenosis. ⁊ ꝓuocat menstrua. ⁊ qn̄ bibitur ex semine illius pondere triū anolosach ꝓuocat vrinā ꝓuocatione forti. ⁊ qn̄ bibitur cū aceto resoluit apostemata splenis.
Dias. flores lilij domestici possunt emollire duricies neruoꝝ. folia eius cocta ⁊ imposita ad cōbusta ꝓficiunt loca. vexationes serpentū curant. succus eius melli admixtus ac decoctus in vasculo nouo vlcera medetur. Item radix eius cocta atq̧ cū oleo trita ignis vstionibus conuenit. ⁊ mollit etiā matricē: ⁊ mēstrualem purgationē adducit. semen eius potui datū menstrua ꝓuocat: ⁊ partū deijcit. ⁊ ad serpentis morsum facit lilij flores leptomeres sunt. oleum ex floribus ipsius diaforeticū est: ⁊ sine aliqua mordicatione malacticū. est vtile ad omnē duriciē matricis. in cōfectionibus v̄o pro oleo sicionio mittit̄. Radix eius ⁊ folia per seipsa trita desiccāt humores: ⁊ ꝓijciūt mediocriter: ⁊ digerunt. ⁊ vsturas sanant. Radix v̄o eius cocta sub prunis: ⁊ trita cū oleo rosaꝝ: ⁊ īposita vsq̧ ad cicatrices sanitati vsturas perducit est etiā omnibus vulneribus ad cicatrizandū optimū medicamen. ventrē laxat. ⁊ menstrua ꝓuocat folia eius ante cocta in aqua: ⁊ post trita ⁊ imposita nō solum vsturis ⁊ vulneribus: sed etiā in vlceribus cicatrices facit. succus v̄o folioꝝ eius cū aceto ⁊ melle coctus: ita ꝙ quinq̧ partes sint succi: ⁊ aceti due ꝓbatū est medicamē: vbi nimis desiccari opus est: ⁊ in magnis maxime capitis ⁊ musculoꝝ: ⁊ quecūq̧ sūt infixa per longū tempus: ⁊ vix ad cicatricē veniencia. Itē.
Sera. auct. Dias. iris illyrica que est alia species lilij facit ad tussim. vulnera curat. sanies intraneoꝝ facile ꝓducit. ⁊ purgat cholerā. ⁊ cū mulsa. vij. ʒ. data somnū inuitat. tortiones cū vino potata sedat. bestiaruȝ venenis occurrit. spleneticis ⁊ cōtractis: ⁊ frigora ⁊ horripilationes febriuȝ cū vino data medetur. menstrua ꝓuocat. elixatura eius ad duricies matricis fomento ꝓdest ⁊ resoluit. sciaticos ꝑ clystere curat. fistulas ⁊ etiā empetigines curat tūsa ⁊ cū melle collyrio facto purgat ⁊ replet: ⁊ cicatrices inducit. collyrio facto: ⁊ pessarij more iniecto secundinas educit mulieꝝ. facit etiā ad duricies veteres cocta: ⁊ cataplasmatibus imposita. puluis etiā eius cū melle vulneribus: ⁊ vbi ossa nuda fuerint imposita replet. dolores capitis cū oleo rosaꝝ ⁊ aceto vt cataplasma capiti īposita tollit. lentigines: ⁊ papulas que in facie nascunt̄ cū hellebo ro albo misso ⁊ melle cataplasmatibus impositū purgat. pessarijs ⁊ malagmatibus ⁊ acopis miscetur. in omnibus calasticis vtilis est. Auicē. de viribus cordis ait ꝙ confortat cor.

Lilium celeste. i. iris illyrica: vt supra.
Lilimbar .i. amigdale amare.
Liligi. i. succus herbe: que arabice dicitur nil: ⁊ ē indicus.
Lilingalio .i. pastinaca.
Lilistagus .i. saluia.
Limacia quid est lege halzum.
Lima marina .i. rima marina.
Lima fragis. i. auripigmentū. Limpha. i. aqua.
Limphaticus .i. hydrofonitus.
Limeri secundū Pli. herba est a qua sagitte inuenenantur.
Limesar. i. vsnen. Limesari idē qd̄ s̄.
Limilac .i. alac.
Limiosios .i. centaurea.
Liminium .i. panicum.
Limisiar .i. afronitruȝ.
Limpitudo est superfluitas que exit ab oculo.

Cap. 506.

Limoncellum omnibus est notuȝ cuius odor confortat cor. ⁊ eius acetositas est fri. ⁊ sic. ⁊ valet syrupus ex eo factus contra febres pestilentiales.

Limocostida .i. linostosis.

Cap. 507.

Limolion est herba sicut bleta siluestris.
Dias. ca. limolion. Limolion ē herba thyrsum habens lilio similē: ⁊ folia blete similia: semen plurimū rubrū redarguentis sine stiptice virtutis.
Gal. viij. sim. phar. ca. de limolio. Limolium fructū habet austeꝝ. cū vino ipsum dant ciliacis: ⁊ sanguinē spuentibus. iuuat aūt ad fluxū muliebrē.

Cap. 508.

Limon fructus pulcher odoratus: plenus succo acetoso: valde apto salsamentis. ⁊ ipse etiaȝ comeditur sale conditus. nusq̧ memini me de ipso legisse apud auctorē auctenticū: nisi apud Aui. in quarto canone de cura febriuȝ acutaꝝ in generali: vbi iubet dari aquā acetositatē limōis n̄ saliti
Lymos per ypsilonē pestilētia: sed limos per iota est fames.
Limus idest panicum.
Limura idest calx viua.
Limus lapidis quid est lege lichin.
Limus aquaticus idest limus qui inuenitur super aquas: pro chimolea ī tumore pedū a Pli. ponit̄
Limus similiter ponitur ꝑ fructu: ⁊ est limon.

Cap. 509.

Linaria herba est similis esule vel lino: propter qd̄ linaria vocatur. ⁊ differt ab esula: quoniam esula latescit linaria nō: vnde versus: Esula latescit sine lacte linaria crescit.

Posse. succus eius valet contra herisipillas inunctus: et cum succo pimpinelle mixtus. et ipsa sola valet ad cancrum trita et imposita: ad hoc similiter succus eius valet.
Linlas .i. petra.
Limpha .i. aqua. inde limphatus idest aqueus.
Linesia .i. centaurea maior.
Linnesia idem quod supra
Lineon idest oleum de semine lini.
Linilualcobal .i. perna.
Lini semen quid est lege bararichichene.
Linchinis secundum Dias. in proprio ca° est geniculata vel ballaria: et est valeriana: pro qua lege fu.
Linchidis idem quod supra
Linchiti semen ponitur in confectione mitridati in antidotario virili: et est semen viole.
Lingias .i. petra.
Limpidatoris .i. mundificatiua.

Cap. 510.

Linostosis gre. vel limozotis: aut parthemon: ara. alibleb: lati. vero mercurialis.
Dias. capitulo de linostosis .i. mercurialis: folia habet ozimo similia: hastas sic elsine: et ramulos breuiores: et inanes cum furcis plurimis ac densis. femina vero est maior: que etiam appellatur cheligion: semen habens quasi acinos et quam plurimos. Masculus vero minor atque rotunda semina habens: et velut binis testiculis paruis exordio natiuitatis ornata: capitella minuta habens circa folium sic epithimum et semen rotundum. Auerois in li° col liget ca° de mercuriali. est cal. et sic. complexionis in primo gradu. Posse. Dias. vtriusque fructus elix° et comestus ventrem mollit. Elixatura ei° accepta humores aquosos purgat. dicitur vero quod folia femine trita et veretro peruncta: similiter bibita feminas generare facit. et folijs masculi similiter disciplina fem masculos generare fac. Et idem c° de capone. Capa coct° mercuriali et iuscellum eius acceptum deponit humores crudos: et nigram choleram. vtilis est temporalibus febribus: et typicis egritudinibus: tremoribus et inflationibus stomachi. asmaticis et arteticis singulare presidium est. Gal. vij. sim. phar. ca° de mercuriali. linofostida .i. mercurialis: vtuntur omnes quidem ea ad ventris subductiones solum. at vero si temperans quis voluerit cataplasmare eam inueniet diaforetice sufficienter virtutis.
Linostrofon .i. marubium.
Linos .i. linum.
Linomotis idem quod supra
Linotes agria idem.
Linozatis idem.
Linublet .i. hypericon.
Linusarch .i. affodillus.

Cap. 511.

Lingua canis latine: grece cinoglossa: a cinos quod est canis: et glossos quod est lingua: inde cinoglossa idest lingua canis: est herba similis arnoglosse: nisi quia sunt ei coste apparentes in folijs eius: sed sunt leuia satis. et est in eis bona appens.

Posse. medetur vlceribus oris et alijs vlceribus fraudulentis. frigide est et sic. complexionis. et curat alcolam. balneum decoctionis eius curat gomoream. Cap. 512.

Lingua bouis latine vel buglossa: ara. ledenalchaur: gre cealeptosilon. Sera. lib. aggre. cap° ledenalchaur auct. Dias. ledenalchaur siue lisen althaur .i. lingua bouis: et est planta que assimilatur herbe que dicitur caromas. et habet folia versus terram aspera et nigra. et assimilatur in figura sua lingue bouis. Pli. capitulo de aleptosilon. est herba lata habens folia. et canna eius est plana. rami canne eius sunt sicut pedes locustarum. et color eius est ex viridi et citrino compositus: latine dicitur buglossa. Posse. Ser. auc. alcauzi est frigida. et quando flos eius comburitur conuenit fluxibilitati dentium et gingiuarum: et ad alcola proprie que accidit in ore puerorum: et omnibus infirmitatibus que fiunt in ore. conuenit cardiace que fit a cholera. et quando aliquis vult eam sumere: sumat cum bolo armeno. Gal. vij. sim. phar. capitulo de buglossa secundum translationem ara. virtus eius est cal. parum et hu. et conuenit tussientibus ex asperitate canne pulmonis. et cocta cum melicrato: aut proiecta in vino inducit leticiam. Et idem eodem libro et capitulo secundum translationem gre. buglossum hu. et cali. est complexionis. vnde in vino potata leticie causatiua creditur esse. conuenit autem et eis qui propter asperitatem gutturis tussiunt in melicrato cocta. Gal. de viribus cordis dicit quod confortat cor.
Lingua arietis .i. arnoglossa.
Lingua agnina idem quod supra.
Lingua bubuli .i. betonica.
Lingua equi idem quod supra.
Lingua auis quid est lege lisenalbasafir.
Lingua ceruina .i. scolopendria.
Lingua passerina .i. centunodia vel poligonia: sed lingua passeris dicitur ara. lisenalbasafir: et est planta que crescit super terram ad longitudinem vnius cubiti. habet folia viridia sicut nasturcium: virgas subtiles et nigras: citrini coloris. nascitur in segetibus in oriente. habet flores citrinos et albos: et vaginas paruas. et in qualibet est granum paruum minus grano melonis.
Lingua asini est planta habens folia rugosa non magna: habens radiculas odoris ligni cypressi fragrantia.
Liparidum .i. liquidum: et est alumen lipidum liparidum. sed quidam dicunt quod alumen liparidum dicitur: quoniam de leparis insula fertur.
Lippi ferrei in antidotario virili .i. trocisci splenidon: et est squama ferri que lippidos dicitur.
Lippitudo est superfluitas que in oculis abundat.
Lipotomia syncopis malfacon absolutio spumatio idem. et est defectio cordis: inde dialipidos siue dialipon .i. defectio cordis.
Lipothomia idem quod supra.
Lipomenos .i. deficiens.

Liporgeon .i.argilla.
Lipos .i.limpitudo.
Lippotomia .i.limpitudo.
Lipurial .i.leporina.
Lipurialos idem quod supra
Lippum.i.iunci radix. Lipt.i.rapa.
Liquamema .i.amarus.

Cap.513.

Liquiricia latine: grece glicoriza: ara. ssis. Sera. li. aggre. ca. ssis auc. Dia sco. Ssis est arbustũ hñs ramos longos duobus brachijs. habet folia similia folijs arboris masticis. & super folia est humiditas que adheret manui. & flos eius similis herbe flori dicte brachion est: & purpurei coloris. & semen eius est in magnitudine semis arboris dicte kalatabas: verũ est asperius eo. & habet radices lõgas in colore suo similes ligno: qd nominatur in oriente bussuz: aut sicut radix genciane. & est in eo stipticitas cũ dulcedine: & exprimitur inde succus.

Dias. ca. glicoriza: & ẽ que nascitur in cappadocia aut in ponto. frutex est hñs virgas longas duorũ cubitorũ: in quibus folia sunt spissa & similia lentisco: sed pinguia & glutinosa florem pfert hiacyntho similẽ. semen habet simile platani & asperũ: qd semen est latum: sed ru. uz & oblongũ. sunt illi radices bussei coloris: & longe sicut genciane constricte: & dulces que exsiccantur vt liciũ. Pli. ca. de liquiricia. glicoriza herba est q̃ nascitur in cãpis: gustu dulcis: & cũ dulcedine abũdante: de qua succus extrahitur: & medicorũ vsui seruatur. Cassi. felix ca. glociriza. Glicoriza gre. ex eo dicta q dulcẽ radicẽ habet. glien enim gre. dulce dicitur. Gal. vij. sim. phar. cap. de liquiricia magis iuuamentũ qd in liquiricia est: est in succo eius radicis. & substantia eius est ppinqua substantie nostri corporis: & valde similis est ei. sapor eius radicis est dulcis cũ stipticitate pauca. virtus eius frigidior complexione hominis: & est tepide caliditatis: & ideo est pp̃e complexionẽ equalem. & est hu. temperate humiditatis. Theodorus Priscianus. Liquiricia est eligenda nõ multũ grossa nec nimis tenuis: que ĩ terra crocea fit: que etiã cũ frangitur leuis est & interius subalbida: sed nigra vel viridis abijcienda est. succus eius fortioris efficacie est qui efficitur sic: cum viridis est radix concutitur bene: & in aqua decoquitur fere vsq̃ ad cõsumptionẽ: postea exprimitur & desiccatur in sole: & in rotunda corpuscula secundũ formam vasculorũ formatur. Alij sophisticãt hoc modo: faciũt puluerẽ liquiricie: & coquũt in aqua: & addunt mel: & faciunt vt diximus.

Dias. Posse. vires habet relaxãtes cũ dulcedine exhumidantes: vnde & sitim sedat. & renũ & vesice mitigat dolorem. & pruocat vrinã & menstrua. & omnem tumorem tunsa & imposita placat. succus ipse asperedinẽ arteriarũ dissenit: & nõ solum tracheã arteriã sanat: sed etiam scabiosam vesicam. siqui succus diu sub lingua retẽtus glutiri dz: q: estuationẽ stõachi tollit: & tũorẽ stõachi & epatis tollit ac cõpescit. Radix vesice & renũ vulneratõẽz curat. bibita cũ dulcore siti phibz vulneribus vtilis ẽ. radices ĩpe masticate sũt stõatice. elixatura radicis oĩa ista facẽ nouit. ipa radix ĩ puluere redacta & ĩposita pterigia detergit. Gal. glicoriza asperitates nata ẽ remouere: nõ solũ ĩ arteria sed in scabiosa vesica propter mediocritatẽ complexionis. Theodorus priscianus valet cõtra omĩa vicia pectoris decoctio corũ ĩ aqua & ĩ pleuresi & ppleumonia. aqua decoctionis eius valet contra tussim. ad idẽ valet electuariũ factuz ex succo ligricie & melle. Liquiricia masticata & sub lingua retẽta sitiz & asperitatẽ stomachi & gutturis mitigat.

Lirion ĩterpretatur fluere: inde collyriũ quelibet medicina qua vtimur ĩ liquida substãtia: vel que fluxũ mouet: vt suppositõia & similia. nescio tamẽ vnde apropriatur hoc vocabulũ ad designãdum tantum quod ponitur in oculis.

Lisariab .i.gariofilata.
Lissa.i. arbor cuius folia sunt similia folijs citoniorum & habet fructum similem galle.
Lisematide .i.cantarides
Lisen .i.lingua
Liseos grece dissolutiuũ. Paulus cap. de frenesi his inquit & de lini semine: & omnes liseos &c.
Lisunatomi .i.boerago.
Lisenel chemel.i.plantago. Lisenabaur.i.borago

Cap.514.

Lisenbasafir ara. gre. Lienula lasir: latine lingua auis. Sera. li. aggre. ca. lisenbasafir. lingua auis est arbor similis arbori dirdar: nisi quia foliũ eius est lõgum simile folio amigdali. & fructus eius qui dicitur lingua canis: sunt racemi & palmites qui diuidunt in cheranub similes folijs oliuarũ: nisi quia sunt minora satis. & intra quãlibet cheranub ẽ medulla similis lingue auis: exterius rubea: & interius alba: declinans paululũ ad citrinitatez. sapor eius est acutus mordicatiuus cũ pauca amaritudine. & qui ponit eius virtutẽ ca. in fine secundi nõ elongatur a veritate. & cõueniens est dicere q cũ caliditate fit humiditas: quia nõ apparet mordicatio eius postq̃ bene masticatur. Et sciendum q est alia lingua auis: que est debilitans stomachũ: & pruocans ventrẽ: & est corrigiola maior: & ista nõ est illa de qua locutus est Sera. nã idẽ Sera. in ca. d augentibus in coitu. dicit q lingua auis ẽ lingua passerũ. Itẽ idẽ dicit in. vij. in cõfectione pillularũ indarũ q assimilatur pellicule vel corticule que est in medio bacce lauri. Auic. ca. de augentibus in coitu inter medullas cõputat. nõ est ergo quã ponit Sera. Auic. herba: sed est prima species p Sera. descripta: vñ qñ ponitur simpliciter prima debz intelligi. Posse. Sera. aucto. Aben mesuai. cõuenit dolori lateris. & pruocat vrinã. auget in spermate. & corroborat libidinẽ. Et idẽ auc.

Damasceni.ꝛ cōuenit cardiace. Et idē auc. Bedigoras. auget sperma. Et idē auc. Rasis. ꝓhibꝫ cardiacā:ꝛ auget sperma. Et idē auc. Isaac. ē ca.ꝛ humi. in primo gradu:ꝛ delectabilis. et de ꝓprietate eius est cōfortare libidinē.ꝛ auget sperma.ꝛ habꝫ virtutē humectandi comesta cū carnibus vel aliis valet simr cōtra siccitatē pectoris.

Lisis .i. dissolutio.

Cap. 515.

Lisimachion ſm Dias. ꝓprio ca.° hastas hꝫ maiores ꝛ fructicosas: circa quaꝝ nodos folia minuta hꝫ salici similia florē purpureū aut aurosū. nascit locis humectis. **Posse. Dias.** succus herbe hui⁹ stipticus est. sanguinē reiicientibus maxime ꝓdest. dysentericis potui datus ꝛ suppositus subuenit. fluxum matricis mulieris abstinet suppositus. naribus ꝓfluentē sanguinē fronti illinitus statim stringit. vulneribus recentibus pacolesim facit. herba fumigatione adhibita vim veneni longius arcet: ꝛ sorices occidit. **Gal.** vij. sim. phar. ca.° lisimachion. predominantē hꝫ stipticā qualitatē: ꝓpter quā ꝛ plagas cōsolidat. ꝛ emorosagias que ex narib⁹ sistit emplastratū. ꝛ aliaꝝ etiā emoroisagiaꝝ idoneū est pharmacū ipsum. ꝛ etiā succus eius adhuc magis: ꝛ bibitus dysenterias:ꝛ sanguinis eductiones:ꝛ fluxū muliebrem sistit.

Lisinia .i. auis cardella.

Cap. 516.

Lissiuia la. gre. coma. **Dias.** lixiuia iter caustica mittit:ꝛ ē ad vsū medicie efficacissima ex cinere querc⁹ nō solū ꝓficiens hominibus: sed pecoribus que tensione pulmonis vexant: ꝛ quib⁹ venenata res aliq̄ obsistit: bibita enī statim salutē affert. vtilis est etiā in humectātib⁹: ꝛ ī fistula:ꝛ ad difficilia vulnera sananda:ꝛ callosa ꝛ longi tpis sordida: que nullā medicoꝝ per lōgū tps senserunt virtutem: quotidie lauanda sūt:ꝛ sic sananda apto medicamine: quia virtus lixiuie nō sanat: sed vulnera ad sanitatē disponit. Cinis ex sarmentis stipticus est. ꝛ ano ꝛ in recente vulnere:ꝛ in ꝓfluo positus sanguinē sanat. cinis ex sarmētis oliue acerrim⁹ ē:ꝛ ex nucleo puro acrior ē. ꝛ hec lixiuia vulneꝝ cāceromata oīa aufert. ꝛ ex hac lixiuia sordida vulnera lauāda sꝫ. Caprifici cinis acer est: sed brassice cinis oīb⁹ superiorib⁹ acrior est. Cinis caprifici corticis pruriginosas ꝛ sordidas empetigines aceto acri prelotas sepius superpositus sine dubio curat. **Gal.** vij. sim. phar. ca.° coma. coma. i. lissiuiū illud qd ē q̄ lotio cineris ita noīat: absterſiue aūt est ꝛ siccatiuissime omniū. ꝛ qd ex cinē ficulnee ꝛ titimalli fere iam putrefactiue est virtutis: que qualis sit in v. lib. pertransiui.

Lithargia. i. obliuio. Lithargio. i. stupor

Lithargyriū. i. spuma argenti: ꝛ est nomen cōpositū a lithos qd est spuma:ꝛ argiros qd est argētū: pro quo lege marechet.

Lithargas subete est solutio cum somno.

Litaglucbichi est species mirrhe

Litarmenum .i. lapis lazuli.

Liteta .i. verruce.

Litemus .i. stercus muris.

Litenas. i. empetigines. Litreatin. i. vsnee

Licia .i. valeriana.

Lithiasis iterptat lapidatio a lithos qd est lapis inde lithopotridus. i. lapis rotundus: vel lithiasis i. viciū lapidis: vel lithiasis. i. calculatio:ꝛ est egritudo mala. s. a lapide in renibus vel vesica existente. Cassi⁹ felix Gal. ingt lithiuitas calculos vocāt.

Lithicolla ē gen⁹ colle: qd inuēies si leges glutē.

Liuis idest folia diuretica omnia.

Lithimū vel alithimū quid est lege lobachium.

Litri .i. blitis.

Litiitos .i. cucumer agrestis.

Litospermonasis. i. gna sol. Lithos. i. lapis.

Lithodemon est lapis demonis q dr gagates.

Licodendion. i. corallus:ꝛ est dicē lapidea arbor.

Litospermon. i. lapideū semē: eo q est duꝝ vt lapis:ꝛ sunt grana solis: lege litteram calb.

Litostistis .i. saxifraga.

Litho mentinū. i. gēma que in nocte lucens est

Litomeris .i. subtilis substantie

Littopotidus. i. lapis rotūd⁹. Litron. i. nitron.

Lixoperitū. i. medicamen infrigidatiuum.

Lixosilon .i. cartafilago.

Litocopros .i. stercus lupi.

Litiumbar .i. cymbalaria.

Litrūbari idē qd supra. Lit. i. rapa.

Lobarda est species calami aromatici.

Lobarflua .i. bardana.

Lobia. i. fasellum:ꝛ est fassus gallicus.

Lobirach. i. anabula. Libidron. i. bircina

Cap. 517.

Ochalchada ara. grece ꝛ lati. medulla ossiū. **Dias.** ca.° de medulla. Medulla oīs recens sine sale mollitiue atq3 virtutis mitifice est. inueterata vō sine sale recorpatiue efficit relaxando. veꝝ oīb⁹ de medullis melior est ceruina: secundo vitulina: tertio taurina: quarto caprina: quinto berbecina. verum medulle autūno colligende sunt: q2 religs tpibus mixte sunt sanguini:ꝛ in eo tpe ossa fragilia sūt. ꝛ nunc demū medullas eximere debes cū tu ipse osse fracto eas exemeris. Multe eiꝫ in istis fiūt ipostiere. virtus est oīb⁹ ca.ꝛ malactica:ꝛ laxatoria:ꝛ plerotica vulneꝝ. medulla ceruina pūcta oīuꝫ bestiaꝝ venena expellit. cōficis aūt eā ex seuo:ꝛ repōnis simr supiorib⁹ adipib⁹. medulla oīs leuiter mollire ꝛ laxare duricies ꝛ tumores pōt. recēs aūt colat emollita supfusa aq̄:ꝛ lintheolo expssa:ꝛ iterū sibi disciplina lota purgatur donec aq̄ purior fiat tunc duplici vasculo resoluta eliq̄t detracta sorde seu purgamētis. ꝛ rursus mortario sinit coagulari. seruatur aūt in vasculo testeo nouo ad vsū: malacticā virtutē hñs:ꝛ sclirodes corp̄is relaxans.

Auic. libro secūdo capitulo de medullis. ex medullis cōuenientior est medulla vitulorum et ceruí: deinde tauri: postea caprarum: deide ouiū. et medulla quidē hircorum et taurorum proprie nō castratorum est magis sicca. et medulla extremitatū ē magis pinguis. et medulla ē calefactiua: lenitiua: abstersiua: multi nutrimēti si digeratur. et ē bona duriciebus: et lapidositati: illa que est sicut ceruorum et vitulorum nō sicut medulla hircorum. illorum enim medulla est ca. et sic. Medulla conturbat stomachū: et delet appetitū. et oportet quod comedatur cū pipere et seminibus et ipsa supposita conuenit duriciei matricis. et fugat vermes venenosos.

Locium	.i. vrina.
Lociualium	.i. pentafilon.
Lociualion	idem quod supra
Losac	.i. fructus mādragore.
Losasar .i. assa fetida.	Losaber .i. nenufar.
Logoar .i. berbena.	Logoz .i. acorus
Logozi	idem quod supra

Cap. 518.

Lochachium ara. gre. lichimū vel habel alithimū: latine granū culcul.

Sera. libro aggre. ca. lochachiū folium eius est simile folio albena. et est herba que habet venas in grossitudine pollicis et indicis et longas. et sunt coste prope terram sicut scel. et sunt in eis nodi. et nascuntur ī vno quoque nodo folia similia folijs balsami. et est albū maius. et in sūmitate eius nascuntur flores in vere et in principijs messium: quorum color est color violarū: nisi quia sunt maiores eis. et quando flos habet fructum magnū in quantitate ciceris: plenū: dulcis saporis: latine vocatur granū culcul. et herba eius inuenitur in locis vmbrosis. et iuxta radices arborum magnarum: et in locis vehementer humectis. et tempus collectionis eius est ī tempore messis. virtus eius ca. et hu. in secūdo gradu. **Posse. Sera.** mouet coitum: et auget sperma: et erectionē virge: et proprie quando cōficitur cū melle vel miscetur cū sisamo. et qui vtitur eo nimis incurrit colericā passionē. Et idem auc. mesaruget: quando bibitur post ipsum vinum facit sodam et proprie quando torresit.

Lohelibet	.i. volubilis.
Lohenas	.i. camphora.

Lohleng .i. rosule: et sunt quidam tumores nodosi suspecti: qui vocantur rosule. istud vocabulum ponitur in antidotario damasceni cap. de oleo citrino: et de oleo citrangulorum.

Loleng	.i. betonica.
Loletareb .i. arsenicū.	Lolebau .i. amomū.

Lolium quid est lege stelle.

Loliban .i. affodillus.	Lolibani idē quod supra

Loma est secunda species vlcerum cornee oculi: sed lora est aqua in vinacia macerata.

Lomalarius .i. vlcus in cornea oculi: sed parum profūdū.

Lonitis	.i. mentastrum.

Cap. 519.

Lonchitis secundum Dias. lonchitis est species gladioli: folia habens porri similia: sed latiora et rufa: multas habens super radices virgas sparsas super terram: et ramos super terram decliues: in quibus sunt flores similes pelicino: sed forma eorum vt gete est. et album habet in medio sicut rostrū: et labrum insanū: et sicut lingua. ē semen eius lancie simile et trigonū et longum: vnde et lonchitis appellatū est. Radix est ei similis daucо. nascitur locis asperis et siccis. Pli. ca. lonchitis folia habet rubicunda: semen nigrū simile comedorum: quorum ora patent: et oblongū in similitudinē lancearum: radicē vt daucus. Radix eius cū vino bibita vrinā prouocat. Itē Dias. Est et secundū genus lōchitis folia hūs sicut scolopēdria sed aspiora **Posse.** folia eius imposita vulneribus tumorē nō admittūt. bibita cū aceto splenē sic **Gal.** vij. sim. phar. ca. lonchitis. eius quidem semen triangulum habet simile lancie secundū figurā. Radix quidē similis ē aliqualiter pastinace: et propterea vrinariū est pharmacū. eius vero qui similis est scolopendrie folia viridia quidē ad cōsoliditatē vulnerum sunt idonea. sicca vero per oximel bibita splenes sclirídos sanat

Lopinas .i. auripigmentū: sed lepnias fragidos .i. terra sigillata. quidā tamen exponūt quod sit auripigmētum licet nō vere: sicut apparet si leges lepnia.

Lopospermatis semē ē quasi sperma .i. semē herbe que frangit lapidē: et est granū solis.

Loptospermatis	idem quod supra.

Lora idest vinum quod dicitur pucciolum.

Lorasen	.i. pulegium.
Lorascium	.i. mentastrum.
Loton	.i. farina fenugreci

Lotos .i. arbor magna: et ē arbor mella vel agrifoliū

Lotos	.i. species trifolij.
Lotus	.i. lothos.

Cap. 520.

Lotura plumbi secundum Dias. ca. de lotura plumbi fit sic: accipe mortariū plumbeū et pistellū plūbeū: et mitte aquā et tere quamdiu nigrescat: et postea liqua per lintheolum: et refunde: et adde aquam quod possit melius liquari: hoc fac quamdiu sufficiat: et postea dimitte residere in mortario plumbū: et tere lauando sicut lauatur cachimia quamdiu aqua limpida fit Alij vero combustū plumbum terunt et lauant disciplina superiori. Multi vero limaturā plumbi terūt et lauant disciplina superiori. **Posse. Dias.** virtus est ei frigida: et stiptica: et pareplastica: malactica alta vulnera replens. rheuma oculorum abstinens. superflue carnes crescentes vulneribus depascit. fluxum sanguinis vulnerum bene stringit. ani vulnera et condilomata cum oleo rosato medicatur. vulneribus cicatricem inducit. tantam efficaciā habet quantam et spodium vel turia: quia scarotica est. omnia ista inuenies si leges basas.

Lubem	.i. olibanum.

Luben idē qđ supra. Lublet.i.lupulus
Lubit idest faseoli. Lubia idē qđ supra
Lubieta idest almea. Lubrie idē qđ supra
Lubue idest arbor cuius gūmi est storax.
Lubusar idest antimonium.
Lubusari idem quod supra
Lucapsas idest lactuca asini
Lucath aldeneb est id qđ auro adhēt.ɀ ē borax.
Lucaridis est lapis egyptius quo fullones vtunt ad dealbationē pannoꝝ:lapis qui in aqua velociter soluitur.ɀ est satis stipticus.
Lucabat barbarica est quoddā qđ est sicut hermodactilus.ɀ orit in aphrica.ɀ ē tassus barbassus
Lucefason .i.mentastrum.
Lucifalidon .i.sponsa solis.

Cap.521.

Luchia ara.vel lengibi:latine faseolus.

Sera. li.° aggre.ca.° luchia siue lubia auc.Diasc.folia habet similia folijs plante:que dicitur cussus: nisi quia sunt molliora.ɀ rami eius sunt subtiliores similes filis adherentes herbis quibus approximāt:ɀ elōgantur multū donec sit vmbraculū sub eis.ɀ habꝫ vaginas subtiles similes vaginis fenugreci:nisi qꝛ sunt longiores eis ɀ pinguiores:ɀ interius videnť quasi varij diuersi coloris: quia quedā trahūt ad albedinē:ɀ quedā ad rubedinē. ɀ comeditur huiꝰ fructus elixus sicut comedūť sparagi.virtus eoꝝ ca.ɀ hu.in primo gradu. Posse. Sera. gñant multaꝫ ventositatē.ɀ ꝓuocant menstrua. ɀ inflant ɀ generant humores phlegmaticos grossos. ɀ sunt mali stomacho.ɀ rubei sunt grossiores.ɀ qñ sumuntur cū sinapi ɀ comedunť: sinapis ꝓhibet maliciā eorū.ɀ albi quidē sunt multā humiditatē habentes. ɀ sunt graues digestioni.ɀ cyminū iuuat ad digestionē eoꝝ: ɀ comedere eos calidos cuꝫ almuri ɀ oleo ɀ cymino.ɀ nō comedatur cortex eoꝝ exterior.ɀ bibitur post eos vinū paꝝ grossum.ɀ preparati cū aceto sunt difficilis digestionis ꝓpter siccitatē aceti.ɀ de ꝓprietate eoꝝ est ꝓuocare menstrua ɀ maxime qui sunt rubei ex eis.ɀ ipsi sunt boni pectori ɀ pulmoni.ɀ faciunt somnia mala. Auerois lib.colliget ca.° de faseolis lengibi.faseoli declināt ad ca.ɀ hu.ɀ impinguant corpus.ɀ ꝓuocant vrinā ɀ sanguinē menstrū.ɀ laxant ventrē:ɀ ꝓprie rubei ɀ inducunt somnia mala.ɀ faciunt vertiginem
Luctribos .i.tassus barbassus
Lucoion.i.viola alba. Luconai.i.alumen.
Lucublet .i.psillium.
Lufaba.i.mandragora. Lufabar idē qđ s.

Cap.522.

Luf foragōtea bleda faredarecō vľ asclepias ara.gre.dragōtiū:la. serpētaria vľ vipina vel collū dracōis.

Dias. cap.° de dragontea.dragontea siue vt alij asclepias folia habet aaron similia:sed plura ɀ minora:cuius virga vel hasta duobus cubitis est longa:ɀ ipsa varia similis serpenti liuores.i.maculas purpureas habens solidas vt digitus:in qua semen est simile botruo:primo coloris viridis. post maturitatē vō color est ei similis croco.ɀ est gustu mordax.radix eius bulbi habet rotunditatē similē aaron cū corio tenui. nascitur vmbrosis locis ɀ hortis. Sera. li.° aggre.ca.° luf.i.dragōtea.ɀ est maior ɀ minor. vbi sciendū ꝙ maior est qui vocatur serpentaria. ɀ illa est habens folia crispa que ponitur hic. sed minor est illa que vocatur aaron.ɀ est illa habens folia plana:pro qua lege aaron. Gal. vi.sim.phar.ca.° de serpentaria.substantia radicis eius subtilior est substantia radicis aaron. ɀ in sapore eius est acuitas ɀ amaritudo: ɀ stipticitas pauca.ɀ virtus eius est ca.ɀ sic.ī primo gradu Jo.mes. ca.° de luf.Luf est planta que dicitť colūdra cōis. ɀ ex ea est alia planta habens folia plana:alia crispa. ɀ radix plane est exterius ad nigredinē attinens: interius vō est alba.crispa vō exterius cinericia:interius alba ad citrinitatē declinās. ɀ super vtriusqꝫ radicē eleuanť stipites habentes maculas in modū serpentis. Melior pars totius plante est radix. ɀ melior radix est grossa ɀ cōpleta ɀ orta in locis liberis.et melius tēpus collectionis eius est ver: ɀ principiū estatis.ɀ crispa calidior est plana. Plana calida est in primo:crispa in secundo. Gal. dixit plana ca.est in pncipio secūdi:crispa in fine.ɀ verius est. ɀ in vtraqꝫ est caliditas ɀ acuitas quasi posita in supreficie cuꝫ substantia terrea: sꝫ in plana substantia terrea est vincens plus.ɀ vtraqꝫ est abstersiua:incisiua:penetratiua:apitiua:subtiliatiua humoꝝ grossoꝝ ɀ viscosoꝝ adherentiuꝫ crispa aūt ad hec oīa est fortior. nocet vtraqꝫ acuitate sua stomacho et epati debili: faciens rheumatizatiōēꝫ ɀ mordicationē.ɀ rheumatizat ad stomachū materias a mēbris vicinis. corrigitur primuꝫ nocumētū vt ꝓpinetur cū rob aut melle passulaꝝ aut speciebus alefangie.ɀ secundū nocumētū corrigitur permiscendo ei aliquod ex medicinis stomaticis stipticis: sicut est mastix ɀ citonia.ɀ propinare trociscos diarodō pꝰ eiꝰ exhibitionē tollit nocumentū ipsiꝰ. Posse. Dias. semen eiꝰ expressum virtutem habet in succo: nam addito sibi oleo dolorem aurium compescit. lane inunctus in naribus additus polippos maxime curat. ɀ cancros optime sanat.seminis eius.xxx.grana cum pusca bibita caligines oculorum emendat.flores eius cū ceperint maturescere si a muliere pregnanti fuerint odorati aborsum faciunt.virtus est radicis eiꝰ ca. vnde orthonoicis more electuarij accepta medicatur.tussientibus ɀ catarrum habentibus maximuꝫ prestāt effectum.thoracis tumores curat nō reuersuros:maxime si assa aut cocta accepta fuerit.sicca tunsa:ɀ in puluereꝫ ducta melle addito omnia similiter facere pōt. diuretica est.ventrē stimulat cum vino bibita.vulnera sordida fagedenica cum brionia alba ɀ melle purgat.ɀ cicatrices curare facit: ex q̄ collyria ad pustľas necessarie fiūt.aborsū

facit imposita. dicitur q siquis ex ea radice se tin xerit tutus ab incursu serpentū seruatur. aceto mixta maculas limpidat. folia eius recentibus vulneribus necessarie adhibentur. elixatura eius adhibita permonibus maximū presidiū est. succus radicis ei' caligines: z glaucomata: z pterigia detergit radix ipsa decocta z comesta pdest. In insulis quibusdam orientis melli addito comeditur. est eniz feruentis z recorporatiue virtutis: quaz greci metasyncreticam vocant. Item ex ipsa collyria cum melle confecta atq formata fistulis aptantur. facit etiam ad detractionē tardantis vrine. cuz melle linita polippos z canceromata cōsumit. odor radicis atq herbe conceptionē vteri mox facturā corrumpet. seminis eius grana. xxx. illud efficiūt. acrior est q aaron: z amarior z calidior. z est extenuatoria plus in se. etiam habet vim aliquam stipticam cuz parua acredine vel amaritudine. Radix autem plus operatiua. purgat enim viscera z extenuat pingues z glutinosos humores. z ad vulnera maliciosa optimū medicamen est: quia purgat z emendat fortiter. cū aceto trita z linita alfos tollit. folia vo eius vulnera z plagas recentes exercēt

Gal. mundificat z aperit opilationes epatis et splenis et renum: quia subtiliat humores grossos z viscosos. z conuenit multum vulneribus malis: z abstergit ea: z mundificat mundificatione forti. z virtus foliorum eius eadez: z seminum ei' est fortior folijs z radice: z ideo curat cancrosa apostemata que fiunt in naribus: que nominantur multorum pedum: z est polipus. z succus lauf mundificat maculam oculi que fit ab vlcere. z liniunt cum ea quidam caseum recentem exterius quia custodit eum: z prohibetur ab eo putrefactō Et idem eodem libro capitulo dragontiū siue serpentaria: habet quidem aliquid simile aaron tā i folijs q in radice: sz acrius est eo z amarius: ideo magis calefactiuū z magis subtiliuz partium. habet autem z leuem stipticitatē quādam: qua cōcurrente cum predictis duabus qualitatibus acris et amara efficacissimū fit pharmacū. Radix tamen expurgat viscera omnia subtiliando grossos z viscosos humores malos. assumpta vo vlcerum est optimū pharmacuz. expurgat enim z mundificat fortiter tam cetera que mundificatione indigent: q morpheas cum aceto. folia vo habentia virtutē consimilem tam vlceribus q vulneribus lesū neruum habentibus conueniunt. quātum quidem min' sunt sicca: z tanto magis solidant. Nam sicciora acrioris virtutis sunt q conueniat vlceribus. creditur autem z caseum humidum z putrescibilē conseruare exterius ei apposita propter siccitatez cōplexionis. fructus autem violentior est nedum folijs: sed z radice: quare cancros z polippos exterminare creditur: sed z succus eius que sunt in oculis expurgat. Et idem in libro de cibis capitulo de dragontea. z huius radicē decoquentes bis aut ter vt deponat qd medicinale comedere aliqñ dam' sicut z radicez aaron: qñ fortiori indiget virtute: q secundū pectus z pulmonē continentur viscosa z grossa.

Jo. mes. solutiōe educit phlegma subtile z grossum. z mundificat z confortat renes. z puocat vrinam. z excitat coitū. z est ex rebus mundificantib' pectus z pulmones. z confert eis super quibus timetur frequētia anhelitus: vel asmaticis ppter exuberantiā humorum viscosorum in eis: z pprie lohoc ex succo ei' cū melle z rob. z qñq administratur cū ouis z valet similiter. Et dixit Democritus iuuamentū vtriusq speciei eius magnū est emoroidarum doloribus z ventositatibus eorum fm omnē modū administrationis ipsius: z sumptū z emplastratū. z nos experti sumus: z experti iuuamētū est super humore crudo qui est in stomacho z renibus. z dixit Gal. resoluit duricies z apostemata dura splenis z aliorum membrorum. z conuenit vlceribus fraudulentis z fistulis. z consumit additiones carnium in naribus z phibet fieri in eis corrosionē z cancrū. Succus autem eius distillatur in aure cū melle z conuenit tinnitui z surditati z dolori auriū: z abstergit ipsius sordicies: z exsiccat vlcera eius. vtraq eius species est ex rebus que mundificant faciem z auferunt feditatē cutis. z delent pannuz z lentigines z morpheam pprie cū melle. z fiat emplastrū ex ea cum melle z stercore caprarum super podagram z concussionem neruorum: z conuenit eorum dolorib' z suppositio facta ex eo educit mēstrua: z facit aborsum. z dr q fugat serpentes z vmes venenosos

Lulatin. i. indicum. Lulatim idē qd s.
Luulatin idem quod supra.
Lulep est species volubilis que dicitur lupulus.
Lulme. i. arbor storacis liquide.
Lulmei idem quod supra.
Lulientia sunt species limaciarum.
Lulian. i. vsnee. Luliā' idē qd supra.
Lulisar .i. balaustia.
Lula .i. margarita.
Lulolion .i. aspaltum.
Lulosar .i. nenufar.
Luminaria .i. tapsus barbassus.
Lumi .i. limoncellum.
Lumbrici terreni quid sunt lege taratim.
Lumbricus longus z latus. i. vermis qui oritur in intestinis hominū: z vocatur solea vel cingulum.
Lumbrieb .i. aaron.
Lunaticus .i. epilepticus.
Lunasap. i. amomū. Lunapariz. i. aspaltū
Lupacia est herba interficiens lupos: z potissime puluis factus ex ea. z quidam falso dicūt q est radicula siue helleborus niger: imo est herba que alio noīe vocat' strangulator adip: z est aconitum.
Lupinus semen notū. multi fabā egyptiacā dixerunt: sed falso pro pondere eo vtētes apud Johā. Sera. in 7° ca° de pbatione tyriace est ponderis aureū. i. z. 5. sed nostri lupini nō sunt tanti ponderis: pro quibus lege tarmus.
Lupinus siluestris quid est: le. quā supra.
Lupinus regalis .i. siluestris.
Lupisma. i. castanea. Lupill'. i. vitl nigra.
Lupus est quoddam animal omnibus notū: eius

stercus et corium habent proprietatem contra colicam: sicut inuenies si leges fimus.
Lupulus quid est lege ieblech.

Lutheus color	.i. color genestre.
Luteanis	.i. cymbalaria.
Luteanison	idem quod supra
Luti alleta	.i. terra sigillata.
Luti almes	.i. almea.
Lutisarion	.i. satureia.

Lutum magra idest terra sinopida: et est terra rubea carpentariorum.
Lutum lune .i. lutum samium.

Cap. 523.

Lutum samiū quidam dicunt qꝫ est bolus armenus. sed Auic. libro secūdo capitulo de bolo samie dicit lutum samium idest talk vel stella terre quod idem est. Inquit Gali. nos vtimur ex hoc quod nominatur stella. Ego autē dico qꝫ hominibus videtur qꝫ illud est talk. veruꝫ de talk diximus qꝫ inuenitur in terra grecoꝝ ī insula cypri. Et dixit idem Gal. lutum samium esse sicut lutuꝫ sigillatum in retentione sanguinis: et in rebus alijs est pluris nobilitatis qꝫ sigillatum. et est viscosum tenax gluctinatiuum non indigens ablutione.

Posse. prohibet apostemata calida in inceptione. et cōuenit adustioni ignis et confert in principio podagre linitum. et cōuenit fluxui sanguinis a matrice et cum egestione.
Lutum anesuburum idest quedam confectio sic nominata.
Lutum ansiburiorem est quoddā genus terre qđ vocatur lutum armenum.
Lutum sigillatum idest terra sigillata.
Lutum chimolea idest chimolea.

Lutum diuinum	idem quod supra
Lutum albur	.i. purum.

Lutum comedendū est lutum quod dicitur in zobozad idest ad comedendum. Sera. est semen albuꝫ habēs saporem manne.
Luyula quid est lege alleluya.

Luysar	.i. antimonium.
Luyusari	idem quod supra.
Luzach	.i. arbor frassinus
Luzachs	idem quod supra
Lucar	arsenicum.

Sequitur de M

Masilon. .i. peucedanuꝫ.

Cap. 524.

Maleb arabice exponitur in libro Rasis de lapide qꝫ nominatur in lingua hispanica arzeuo et ego quesiui ab hispanis quid esset arzeuo: et rñderunt mihi agrifolium: veꝝ arabs dixit mihi qꝫ est arbor quam nō habemus in partibus nostris. Agrifolium vō dicebat vocari trachach arabice. Stephanus mchelebuꝫ inquit vocatur grece kisamū: sed trabamalbaui mahaleb ē medulla fructus cerasi domestici vel siluestris. et est in veritate medulla cerasi siluestris cuiusdam: qua mulieres arabum vtuntur in oleo quo vngunt capillos suos: et alio noīe vocatur nere. et ē arbor cerasi siluestris. Sera. libro aggre. caᵒ. mahaleb aucto. Dias. est arbustū qđ assimilatur arbori alcanne in magnitudine sua: habens folia similia folijs oliue: nisi quia sunt fortiora et latiora eis. et habet fructū similē fructui masticis nigꝛ in cuius sapore est dulcedo. et est fructus eiᵘ aliqñ sicut in racemis. et nascit̄ in locis agrestibus. et folia eiᵘ sunt stiptica Posse. Sera. folia eius conferunt vlceribus oris quando masticātur. et fit cū eis collutio: et qñ bibitur decoctio granorū eius ꝓuocat vrinam: et dicunt alij et menstrua. Et dixit Gali. in libro tractatu nono. sunt quidam qui putant ipaꝫ esse carpobalsamū: et iam diximus de eo ī capitulo balsami. Et idē auc. Aben mesuay est ca. et mollificat et conuenit dolori ilioꝝ. et qñ bibitur cōuenit nausee. et est vna ex medicinis que excutiunt superfluitates a corpore que impinguant ipsuꝫ. et expellit lumbricos et ascarides. et conuenit podagre. frāgit lapidem. Et idem auc. albasari est calidū in secundo gradu: siccū in primo. frangit lapidem qui est in renibus et vesica. et ꝓuocat menstrua. et sedat dolores. refertur ab andragem et abuahium. et melius ex eo est illud quod assimilat̄ margaritis minoribus. et habet bonū odorem. Et idem auc. Isaac Beneram almahaleb sunt species ex eo: et sunt album et nigrum et viride. et albū habet paruā granaita qꝫ maius ex eis est sicut cicerula: et ē ī insula et minus ex eo est illud de hispania. Melius ex eo est albius et mundius: et purioris odoris. deterius vō ex eis est nigrum. et administrat̄ medulla eius cum cortice. et cortex eius est niger exterius et interius albus. deferuntur a monte leluen: et de dorgebei: et de nachant arbores grandes. et colligitur ī septembri. et illud quod de ipsa vtimur est granum. et cortex eius est ca. in secundo gradu: sic. in primo frangit lapidē vesice et renuꝫ. Et idem auc. Rasis mahaleb est ca. et mollificat ventrem.
Mahat quid lege darsisabam.

Mahamode	.i. scamonea.
Maharoth	.i. radix siluꝫ.
Malomagica	.i. sebesten.
Mahalech. i. mahaleb.	Maisach. i. berberi.
Maisachi idē qđ supra.	Maisabō. i. afronitrū

Maurella vocatur a multis solatrū: et est strignū vt macer herba: quam greci strignū dixerunt: latini maurellam vocant.
Mauresis est cataracta oculi.
Mausacha. Paulus ad dissolutum stomachū et imbecillem aloe mausacha mastix quid sit nondum scimus: intellexi qꝫ in syria abundat.
Mabarimaticon in antidotario virili in cōfectione esdre: quidā qꝫ est succus cauliculi agrestis.
Mabata si inuenitur male est stipticum: nam debet dicere nabata. et quid est lege nabata.

Mabachematio.i.succus cauliculi agrestis.
Mabathematicon idem quod supra
Mabrabinch .i.genestra.
Maboth radix est sil'is anuiden:sed debilior.
Mabroth idem quod supra
Mararos est radix plante vñ emanat assa fetida.
Macaros idem quod supra
Macharo .i.mezereon.
Macer idest cortex mali punici.
Maceri.i.amomũ. Maceriã idẽ qð sup
Macia .i.lenticula.
Macis quid est lege sistose.
Machir idẽ qð supra. Machi.i. collyrium
Macropiper.i.longũ piper.nam macros.i.longũ pro quo lege falfel.
Macronosia .i.egritudo longa
Macton idest cataplasmata fenugreci.
Madach .i.bdellium.
Madachi idẽ qð supra.
Madafon .i.apium risus.
Madiera.i.nasturciũ. Madilion.i. bdelliũ
Madion.i.vsnee. Magaron.i.poliuz.
Magra quid est lege mezgreb.
Magrafon.i.pentafilon. Magesur.i.vsnee
Magnes .i. lapis calaminaris
Magnetiũ .i.spẽs marchasite.
Magit .i.cibaria de lacte.
Magnisia .i.aqua.
Magniflos.i.herba que vocat' filius ante patrez.
Magur.i.antimoniũ. Maguri idẽ qð sup
Maguagua .i.marrubium.
Maguderis .i.caulis.
Maiorana sansucus quidã amaricũ dixerunt:arabice mezemus vocatur.
Maionio .i.simia.
Malabatrũ est foliũ indũ.ꝛ illud apud Auic.inenitur sub hoc noĩe foliũ.ꝛ ipsum nõ est illud foliũ quo nunc vtunt'.nã Dias.malabatrũ inquit: putauerunt multi etiã nardi indici foliũ:sed falluntur ꝛc.Pli.malabatrũ arbor in syria folio ꝯuoluto arido colore.ꝛ infra laudatius ex india venit in paludibus: vbi gigni credunt lenticule modo odoratus:pro quo lege sedis ꝛc.mala apia que Paulus cõmendat sunt mala predulcia cuius testis sũ. nã parisijs ꝛ rome vidi ꝛ comedi.
Malatina apud Paulũ ca.º de egritudinibus nariũ cõfectio trociscorum condisi duorum.
Malacticũ.i.mollitiuũ saniẽ faciens.
Malachi .i.malua.
Malagma idest emplastrum mollitiuum.
Malaxare .i.mollificare.

Cap.525.

MAla maciana exponit Isidor' ꝙ a loco dicunt'.quidam võ exponũt siluestria: vulgari tñ hispanico etiã domestica omnia maciana dicuntur.Dias.de ipsis ꝓpriũ facit capitulũ:ingt maciana cũ adhuc imatura stiptica sunt ꝛc.in alio tñ cap.º exponit ꝙ sunt estiua:Apud Sera.võ ex verbo Dias.habetur ꝙ colliguntur in vere.ꝛ Auic. in hoc cõcordare videt': nam dicit ꝙ nocent neruis ꝓprie vernalia: sicut dixit Dias.ꝛ de viribus cordis dicit ꝙ cõfortant cor.
Malacitonia.i.citonia:pro quibus lege cussa.
Malastoraca.i.aristologia rotunda.
Mala terre.i.ciclamen:ꝑ quo lege buthormarien
Malapunica .i.malagranata.
Mala aurea.i.cozula vel chrysomola vel barchocha.
Mala corn .i.dragontea.
Malagranata quid sunt lege vrnã.
Malachium .i.nigella.
Mala probaratrũ.i.folia vel succus feniculi.
Malaxatiua mollitiua.
Malachia.i.molles pisces: vocabulũ ẽ Gal. in dinamidijs capitulo de generantibus grossum humorẽ:ꝛ capitulo de generãtibus crudos humorẽs vt pulpi sipie vligines ꝛc.
Malastorica idest aristologia rotunda.
Malacticon .i.relaxatiuum.
Mala lipue .i.storax.
Malachin .i.bdellium.
Malassat .i.mollit.

Cap.526.

MAlamusch arabice: grece narfestica:vsnee vel lanugo:ꝛ ĩuestit arbores granatoꝝ
Sera. capitulo malamusch.auct. Isaac Benaram: ꝛ est malum granatum puuz aptũ sic rosa: ꝛ colore suo ĩter albedinẽ ꝛ rubedinẽ ꝛ citrinitatem.ꝛ in medio sui habet florẽ:cuius color est sicut color eiusdem. sapor eius est ponticus.ꝛ est odoriferum.ꝛ est frigiduz in primo gradu:siccum in secundo.Et idem aucto.Gal.musc' malorum granatoruz idest lanugo: ꝓprietas eius est attenuare ꝛ subtiliare. ꝛ loco eius potest poni pondus eius de cymino ꝛ carmeno: ꝛ tertia pars ponderis de costo.ꝛ habet virtutem sicut nardus est calidũ ꝛ siccum in 2.º gradu. flos eius arboris dicitur narfestica:ꝛ grece balaustion.ꝛ est frigio' ꝛ conuenit stomacho ꝛ epati calido: quam inuenies si leges aynech.
Malsagria .i.malua agrestis
Malta est genus cementi:vt in paladio.
Malealyend .i.bdellium.
Maleltima idest cucumeres siluestres.
Malmerum .i.cyperus.
Malia est genus cementi:vt in paladio.
Malialk .i.asarum.
Malalka idem qð supra.

Cap.527.

MAlum latine:grece milia. Malum omnibus est notum Rabi moysi capitulo de malo. Malũ odore suo corroborat cor ꝛ cerebrum. ꝛ iuuat ptisicis ꝛ melãcolicis.sed comestio eius peior est omnium comestione fructuuz.generat ventositatem scilicet quam generat in secunda ꝛ tertia digestione:ita vt sit dictũ a sapiẽtib' ꝙ gñat ptisiz ꝛ ethicã:eo ꝙ h'i ventositates inflant arterias ꝛ venas.

Auerois quinto colliget aucto. Auenzoar.

Sera. libro aggrega. capitulo de malo. et ex eis quedam sunt dulcia: quedam pontica: quedam stiptica: quedam acetosa: et quedam insipida aquosa. i dulcibus est substantia aquosa temperate substantie. et in ponticis quod vincit super ea est temperamentum frigidũ terreũ. sed stipticis est hec eadem substantia cũ substãtia aquosa: que in dulcibus. et in acetosis est substãtia aq̃a frigida. Sal. vij. sim. phar. ca.° milea. i. pomaria et ẽ arbor mali: nõ quelibet ẽ vni° nature: sicut neq; fructus. Nam pomorum alia sunt dulcia: alia võ austera: alia pontica: alia võ acida alia võ nõ totaliter exsoluta et aquosa. et predominatur aquositas in his vt sit complexio eorum humidior et frigidior. terrestre võ frigidum dominatur in ponticis. indigestũ võ in austeris: hoc et aqueuz frigidũ sicut in dulcibus eucratum dominat᷑. ista aũt et folia: succi: et cortices eius arboris adinuicez differunt. vnde herbis vti cũ austeris quidẽ et acidis vulnera cõsolidat: et phlegmonũ qui sunt ĩ generatione repercutere id q̃d influit: et stomachum exsolubilẽ: et ventrẽ corroborat: cũ aquosiorib° võ mordaces phlegmones incipientes: et cos qui sunt in augmento remittere. Qm̃ aũt mlta omnib° pomis humiditas infertur palam est: et ex eo q̃ nullus eorum succus perdurat: sed acescunt et corrũpuntur omnia. solum enim citoniorum que vtiq; ꝓpter predominantẽ stipticitatẽ minus sunt humida alis: quorum succus coctus cuz melle durare põt. ipse autem per se neq; ita est durabilis.

Malũ terre. i. ciclamẽ: ꝑ qua lege buthormarien.

Malũ storacũ idest aristologia rotunda.

Malũ malanũ vel bonũ malanũ. i. antrax.

Malum citoniũ quid est lege cussa.

Malua cũ suis speciebus quid est lege althea. ẽ aliud gen° malue: q̃d vocat᷑ malua femina vel malua terratica. et ista est pes columbinus.

Maluauiscus quid est lege. l. quã supra.

Cap. 528.

Alkara. latine sal. Sera. li.° aggre. ca.° malk auc. Dias. sunt eius due species. vna q̃ est ex minera: et alia que est ex mari. et illa que est ex minera est fortior: et est andarã. et melior ex eo est nõ habens lapidẽ: clari coloris: cuius partes sĩt equales. et ex marino melior est alb° eq̃liũ ptiuz: et etiã reperit᷑ in locis aquarum stantiũ. Idẽ auc. Sal. et sal qui generatur in stagnis marinis assimilatur marino. et iste sal fit in maritimis: naz q̃n decrescit aqua vel cõtrahit᷑ in tpib° estatis coagulat᷑ a calore solis adurente: q̃d est in marginibus aque: et fit sal: et hoc fit plurimũ eo q̃ aggreget᷑ ĩ loco illo ex aquis sordidis que sunt multũ calide: et ꝓpterea q2 euacuatio aq̃ maris fit in loco arto substãtia eius est grossa: et sapor eius est stipticus salsus. sal võ q̃ est ex minera est grossioris substãtie: et fortioris stipticitatis. et virtus eius est sic. in tertio gradu. Sal sodome est sal qui generat᷑ in mari mortuo: vbi ẽ aqua amara: in qua si ꝓijciant᷑ pisces moriunt᷑: et vocat᷑ sic a nomine montiũ qui sunt ꝓpe illud mare. Sal qui effoditur a mineris est minus cal. et minus subtile alijs. Comburit᷑ sal secundũ hunc modũ: pone sal in olla noua: et cooperi illam ne salsedo egrediatur ab olla ꝓpter calorẽ ignis: et sepeli ollam in prunis: et dimitte ibi donec adurat᷑ et crepetur: deinde aufer ab igne: et potes discernere diuersitatẽ salis a suo sapore: et hoc quia ille qui pticipat amaritudine resoluit: sed qui est salsus solũ cũ resolutione sua stipticat et stringit. et sal q̃n aduritur est maioris resolutionis et minoris stipticitatis. et flos salis est subtilior q̃ sal adustus. et sapor eius est acutus: et resoluit resolutione forti. et ẽ flos eius spuma que est supra salem. sed puluis salis assimilatur spume salis multũ: et possibile est q̃ subtiliaret et resolueret plus q̃ sal: et aggregaret q̃d remaneret de substãtia ex corpore sicut sal. et si tu capis pisces viuentes: et ꝓijcis in mari mortuo moriunt᷑ statiz. ergo debes scire q̃ accidit ꝓpter amaritudinẽ que ẽ in eo: que quidẽ inimica est animalibus omnib° et plantis. Posse. Sera. virtus sal᷑ est que ꝓhibet putrefactionẽ corporum eorũ que sunt parata putrefieri ꝓpter humiditatẽ superfluã que est in eis. et sal maris quando extenditur super coriuz: et ponitur super splenem resoluit duriciem eius.

Dias. capitulo de sale. Salis virtus est stiptica: et abstergit: et mundificat: et resoluit. et aufer carnẽ superfluam ab vlcerib°. et cauterizat: et ꝓhibet vlcera fraudulenta. et ingreditur in confectionibus medicinarum scabiei. et aufert carnem superfluam que crescit in oculo: et liquefacit vngulam que fit in eo. et ingreditur in clysterib°. et est bonũ apostematibus hydropicorum. et q̃n miscetur cũ oleo et aceto sedat pruritũ: q̃n vngit᷑ iuxta ignem donec sudet. et idem facit in scabie vlcerata et nõ vlcerata: et in lepra et impetigine. et quãdo miscetur cũ melle et aceto et oleo: et linitur cõuenit squinancie. et cũ oleo solo conuenit apostematib° vuule et vnarum amigdalarum: et cursui humiditatũ ad gingiuas. et fit ex eo emplastrũ cũ sanich ordei costo et melle ad pruritum et ad fluxibilitatez gingiuarum et ad vlcera corrosiua. et fit emplastrũ cũ eo et seie lini ad puncturam scorpionis: et cũ origano et isopo et melle ad morsuz vipre: et cũ pice alkitrã: aut cũ melle ad morsum animalis q̃d dicitur carastes et est serpens cornutus. et quando fit emplastrũ cũ eo et melle et oleo resoluit furunculos. et quãdo miscetur cũ origano et fermento maturat apostemata phlegmatica testiculorum. et cõuenit morsui rane existentis in flumine babylonie. et quando teritur et ligatur in petia lini: et submergitur in aceto forti et miscetur cũ isto: et ponitur supra morsuz in quo est morsura animalis alicuius venenosi conuenit Et quando miscetur cuz melle conuenit sanguini mortuo qui est sub oculo. et conuenit nocumento opij et fungorum perniciosorum. et quando miscetur cuz farina et melle conuenit contusioni neruorum: et attritioni lacertorum, et ponitur super combustionez ignis: et non sinit locum vesicari. et

ponit̄ ī hunc modū super podagrā ⁊ cōuenit. ⁊ fit emplastrū cū eo: ⁊ linit̄ cu3 isopo ⁊ ꝓhibet herisipillā ⁊ formicā augeri in corpore. ⁊ qñ miscet̄ cu3 oleo ꝓuocat sudorē. ⁊ qñ sumit̄ in potu cū vino ⁊ aqua laxat ventrē: verūtñ est malū stomacho.

Cap. 529.

Amad ara. gre. tefra: latine cinis. Se. li.º aggre. c.º mamad auc. Gal. mamad i. cinis: sunt ī eo qualitates cōtrarie eo ꝙ est ibi ps terrea: ⁊ pars velut fumosa: ⁊ illa pars est subtilis ⁊ qñ miscet̄ aqua recedit cū ea: ⁊ remanet ps terrea que est debilior. ⁊ virt⁹ cineris diuersificat̄ secundū diuersitatē lignoꝝ ex quibus fit. nā operatio cineris ficus domestice ⁊ siluestris est ꝙ adurunt̄ rami eius: ⁊ colligit̄ cinis in aqua: ⁊ dimittit̄ ibi a liqt horis ⁊ colat̄: deinde ponit̄ adhuc alius cinis ⁊ fit h̄ sepe. Gal. viij. sim. phar. ca.º de cinere q̄ð incipit tefra. Tefra. i. cinis cōbusto ruz lignoꝝ cōpositus exñs ex cōtrarijs substātijs ⁊ qualitatibus: h3 ei3 in se hoc quidē terreste: hoc aūt q̄i viscosū vel lignosum: vel qualitercūq3 voluerit quis noīare. he ergo partes subtiles partibus grossis sunt cōmixte: ⁊ dū infundunt̄ in aqua cu3 transcolat̄ cinis subtiles transeunt cū lixiuio calidā virtutē deponētes: q̄ð v̄o relinquit̄ terrestre ꝺ bile ⁊ mordax fit. nō aūt oīs cinis eandē certitudinaliter h3 cōplexionē: sed secundū cōbuste materie differentiā ꝑmutat̄. Dias. v̄o nescio qualit̄ stipticā ip3 h̄re ait virtutē. ⁊ nimiru3 ficulneatica ab omni tali qualitate exempta est: qm̄ ⁊ ipsa arbor nō sicut glans: quercus: ⁊ comarus: ⁊ pirus: ⁊ fic⁹ ⁊ hedera: ⁊ quecūq3 alia calida que stipticā ostendunt qualitatē. quedā eni3 in nulla eaꝝ parte ipsā ostendunt: sed est plenū totū forti ⁊ acri ⁊ calida. qui⁹ ergo ex pōticis lignis cinis stipticitatē nō paucā h3. ⁊ ego p eū detinere emorosagias noui. ficulnee v̄o cinere nunq̄3 ad hoc vtetur quis: multū ei3 h3 acre ⁊ causticū cū abstersiuo ꝑmixtū. ⁊ secūdū vtrūq3 differt ab eo qui ex lignis glandis: qm̄ q̄ð viscosum in eo multo est acrius: ⁊ q̄ð quasi terrestre: in illis quidē substipticū aliqualiter est ī hoc abstersiuū sicut titimalloꝝ. Est aūt ⁊ citan⁹. i. calx nō extincta. species quidē cineris subtilior partib⁹ existens cinere lignoꝝ inq̄tū lapides diligenti⁹ assari indigēt vt fiat cinis. Attñ h3 ⁊ ꝙ est quasi ex vstiua multū: ⁊ ꝓpterea lota siccatiuū īmordacit̄ fit pharmacū. ⁊ magis si bis aut ter lauetur disforetica: aut fit si diligenter sufficienter in mari lauetur. dicetur aūt de ea qñ ꝺ metallis a nobis sermo fiet. Posse. Sera. ꝯuenit vsus eius ad v'cera fraudulenta. ⁊ comedit carnē que crescit in vlceribus. ⁊ administratur in aliquibus hydropicis: quia infunditur spongia in ipsa ⁊ ponitur sup tumorē. ⁊ fit ī de clystere ad vlcera ītestinoꝝ: ⁊ ad fluxū antiquū. ⁊ datur de ea. ʒ. 5. cū pauco oleo ad coagulationē sanguinis: ⁊ ad tussim. ⁊ cōuenit dolori neruoꝝ: ⁊ paralysi. ⁊ bibit eū ille cui datū est in potu venenū: ⁊ ille quē momordit rutela. faciūt aūt ad hoc omnes alie species cineꝝ: ⁊ ꝓprie cineris arboris glandium: ⁊ sunt oēs stiptice. Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dicitur seruitor. Modus faciendi cinerem ex ramulis arborum: ⁊ radicibus: ⁊ folijs: Accipe ramulos nouiter amputatos habentes adhuc de sua hūiditate: ⁊ absterge bene eos a terra: ⁊ laua etiam cum aqua donec nihil remaneat in eis ex terra vel ex aliqua putredine: deinde imple ex eis ollam magnam q̄ntum oportet: ⁊ claude eam cum coopertorio perforato: vt fumus eoru3 inde egrediatur: deinde pone in furno panis a sero vsq3 mane: ⁊ extrahe ollam quia videbis ramulos extractos sicut carbones: tunc ergo oportet ꝙ teras eos bene: ⁊ ponas ī olla minori prima: ⁊ pone iterum in furno: ⁊ facias hoc sepe idest donec inuenias cinerem album bonum lene3 tactu: que3 serua necessitati.

Mamira i. mannam.

Mamica est gummi quo caremus: vt in Alexandro de oculis.

Mamilla canis. i. sebesten. vnde versus: Sebesten mamilla canis fert persica lingua.

Mānilla omnium animalium secundum Auicēnam libro secundo capitulo de mānilla. Mānilla ē frigida et sicca propter neruos plurimos qui sunt in ipsa. nutrimentu3 mānille plene lacte quādo digeritur propinquum est nutrimento carnis. ⁊ illa est melior in qua est lac: quoniam velociter facit ipsum descendere.

Mamodes i. maniaci.

Mamodelion i. melantium.

Mamodelionisi idem quod supra.

Mamuda i. scamonea.

Mamudason i. cymbalaria.

Mamudasion idem quod supra.

Mana collizans dicitur emplastrum cuius pulueres distemperantur ⁊ incorporantur cum aliquo liquore absq3 igne.

Manna idest omnis res candens super lapidem aut arborem: ⁊ fit dulcis: ⁊ coagulatur sicut mel: ⁊ exsiccatur sicut gummi quēadmodum tereniabin: pro qua si vis complete scire lege men.

Manna granata i. tereniabin.

Manna condari i. manna thuris.

Manna confecta quid est lege tereniabin.

Manna thuris idest thus minutum valde. istud vocabulum ponitur in viatico capitulo de ruptura ⁊ disiunctōe circa finem: ⁊ ponitur ī littera rondem. vnde manna thuris sepe in libris antiquis inuenitur: ⁊ est apud Auicē. minutum thus: ⁊ apud alios auctores arabes est puluis ipsius thuris. est enim medicina conuenientior vbi plus desiccare oportet ipso thure: eo quod habet in se admixtū ex cortice ipsius arboris qui est siccior: vt ait Gal. xiiij. de in ge. sa. iuxta principium particule. Plini⁹ micas a thure ꝯcusso emissas vocam⁹ māna thuri.

Mannes i. manipulus.

Manthethabon est res que nascitur in stipite arboris myrti: pro quo lege dex domestica.

Mantesia. i. serū.

Manisan. i. vsnee

Manifies est vna de speciebus strigni.
Manietis .i.manna thuris.
Mancitan.i.herba capicoria quam ignoro.
Mandi .i.curuatura brachij
Mandile .i.tobalia.
Mannis.i.olibanũ minutũ:⁊ est manna thuris
Maniflui.i.cortex qui in olibano inuenitur.
Mandosemon est species hyperici.
Mandrosimon idem quod supra
Manuser .i.psillotrum.
Manthus .i.thus minutum.
Mantuar .i.alcanna.
Marratrum .i.feniculus.
Marabus est species mandragore.
Marasmus.i.tabes:⁊ est ectica confirmata.
Maram .i.emplastrum.
Maractum .i.dragontea.
Maractis .i.fel vrsi.
Maracarae .i.fel gruis.
Maraches .i.fel veruecis.

Cap.530.

M Ararac ara.latine fel. Sera.

li.º aggre.ca.º mararac auct.Dias.virt⁹ in oĩ felle termantica est ⁊ viscida: sed aliquibus minus est.magna tñ virtus est maritimi scorpij et talionũ piscis ⁊ beluini ⁊ golagie ꝑdicũ ⁊ pauonis ⁊ caponis albi:⁊ capríoli:omniũ istoꝝ fella vnam habent virtutẽ in se. faciunt deniqꝫ ad oculoꝝ suffusiones:⁊ ad caliginẽ ⁊ asperdinẽ palpebraꝝ dissoluiunt.berbecinũ ⁊ hircinũ:⁊ porcinũ:⁊ vrsinũ: illa oĩa secundã habent virtutẽ post taurinũ.oĩum hoꝝ virtutes tales sunt lanis adhibita.⁊ in vmbilico imposita infantiũ ventrẽ soluunt:maxime si ano imponant͛. Taurinum ṽo melle mixto squinanticos curat.vulnera ⁊ cicatrices ad sanitatẽ ꝑducit. mixtũ lacti auriũ dolores mitigat: plus mixto lacte mulieꝝ. Caprinũ fel adhibẽdũ ẽ cũ succo porri fistulis bñ adhibet͛ medicaminib⁹ termanticis i.vulnera sanantib⁹:nã sine tumore vulnera seruat atqꝫ tyriacɫ admiscet͛.vulnera mala curat.melle iũcto dolorẽ testiũ ⁊ veretri suspẽdit. leprosis ⁊ tyriacɫ ⁊ q furfures hñt ĩ capite nitro admixto optĩe cõuenit. Berbecinũ ⁊ vrsinũ illó facere põt. vrsinũ vt electuariũ datũ epilepticis medet͛. golagie ṽo squinanticis ⁊ vulneribꝰ sordidis infantiũ ꝑsidiũ est.in aure infusũ epilepticis fert opez.Capre noctilopes inũctũ tollit. hircinũ ṽo inũctũ grossiciẽ palpebraꝝ tollit. ⁊ strumãticɫ ꝯducit.fella õniqꝫ maiorib⁹ aptãda sũt passionib⁹:nã lepras ⁊ cãtabriciẽ cũ nitro ⁊ cimolea medet͛.cõuenit etiã nebulis ⁊ suffusionibus incipientib⁹ oculoꝝ: ⁊ argematis ⁊ tertematis. Testudinis ṽo squinances ⁊ oris vlcerationes quas greci aptas vocant:⁊ putredines in ore emergẽtes curat. Gal. lib.º dinamidiaꝝ:fel taurinũ infantiũ lũbricos necat.

Marchasita.i.capparosa:⁊ est lapis luminis: qm̃ ad hoc valet:pro qua lege lapis piritides.
Marchangir .i.fel porci.
Marchade .i.opium.
Margarita quid est lege lapis margarita.
Marmacur.i.marrubiũ vel marrubiastrum.
Marcora idem quod supra
Marmacon .i.melissa.
Marcastrie .i.lapis marchasita.
Martalepra .i.thymiama.
Marzangicit .i.sansucus.
Marzamus est quedã herba que assimilat͛ isopo ⁊ est serpillum.
Maris .i.melissa.

Cap.531.

M Arechet ara.gre.⁊ la.lithargyriũ.

Sera. li.º aggre.ca.º marchet aucto.Dia. qõdã ex eo ẽ qõ fit ex vẽa plũbea: ita q̧ iflãmat͛ dõec fiat sicͭ ignis ⁊ dissoluit͛ donec aduratͭ:⁊ postea coagulat͛. ⁊ ex eo est qõ fit ex argento.⁊ ex eo est qñ fit ex plumbo qñ fiunt ex eo lamine:⁊ adurit͛ ꝑs eius. ⁊ õ eo est cui⁹ color est rube⁹ splendens:⁊ est aureũ:⁊ est melius alijs.⁊ ex eo est purpurei coloris: ⁊ est argenteũ.Est alius modus factiõis lithargyrij:quẽ in iuuentute mea vidi sardinie fieri: vbi argentuz ⁊ plũbũ simul colabãt͛:⁊ est ṽior modus sicut apparet si leges hasas. Posse. Sera. auc. alcãzi lithargyrium dealbatum est magis iuuatiuum ad auferendum vestigia variolarum q̃ꝫ non albatum. et aufert fetorem subasellaruz.⁊ ꝓhibet sudorẽ.⁊ si bibat͛ ex eo stringit vẽtrẽ:⁊ vrinã.⁊ ꝓ̃focat ⁊ occidit. Pau.cõtra scabiẽ de phlegmate salso vel cholera valet. cõtra dysenteriã frigidã vicio intestinoꝝ fiat ex eo puluis qui ĩijciat͛ cũ clysteri cũ oleo rosarũ ⁊ aqua ordei. cõtra vlcerationẽ virge distẽꝑet͛ cũ oleo rosaꝝ:⁊ inungat͛:nã vlcerationẽ ꝯsolidat cõtra feruorẽ herisipille cõficiat͛ puluis lithargyrij ⁊ ceruse cũ aqua rosaꝝ:⁊ circũinũgat͛ lithargyriũ qõ spuma auri est puluerizet͛ subtilissime ⁊ abluat͛ cũ aqua rosaꝝ donec aqua nõ inficiat͛ ex puluere.iste puluis in modũ collyrij cũ aqua rosaruz valet ad faciẽ depurandã: ⁊ pannũ supfluũ remouendũ:quẽ hñt mulieres p⁹ partũ: axungia galliacea vel anserina liquefiat addito pɫuere lithargyrij ⁊ oleo ro.fiat vnguentũ ⁊ vtat͛. Bulcasiz Ebẽ Aben azarin li.º q dr͛ seruitor lithargyriũ sic dealbat͛: Accipe lithargyrij aurei ꝑtẽ vnã:⁊ tere bñ ⁊ pone super ipsum de sale cõmuni partes duas: ⁊ pone desuper quantitatem aque qua cooperiat͛ ⁊ superet circiter quatuor digitos:⁊ dimitte in vase septem diebus:⁊ misce quaqꝫ die bis:⁊ post septẽ dies proijce aquam ⁊ pone aliam aquam:⁊ muta aquam illam quotidie vsqꝫ in finem decem dieꝝ quia aqua dulcificabitur ⁊ lithargyrium dealbabitur sicut cerusa:⁊ fac trociscos:⁊ serua: ⁊ vtere ⁊ sunt qui accipiunt lithargyrij quantitatem libre vnius: ⁊ miscent cum tantundem salis: ⁊ ponunt super ipsum aquã:⁊ terunt in sole:⁊ mutant aquã illam vna vice post aliam donec albescat. Comburit͛ lithargyriũ sic:Accipe lithargyriuz ⁊ frange frustatim ad quantitatem nucis: ⁊ pone super

pꝛunas: ꝛ suffla cum folle fabꝛoꝛum donec fiat sicut ignis:deinde extrahe ab igne:ꝛ sine infrigidari:ꝛ quando extrahunt ipꝫ ab igne: extinguunt in aceto ꝛ vino:ꝛ iterum ponunt in igne : ꝛ sic faciūt tertio:ꝛ etiā pluries extinguendo sicut pꝛius.

Mardarsugi .i.lithargyrium.
Marmeus .i.marrubium.
Mariam quid est lege lapis liberans a venenis.
Maripsia .i.almuri.
Maria capnusa .i.buthoꝛmarien.

Marciaton est quoddā vnguentū a Gal. factum quod ponit in antidotario minoꝛi. ꝛ dicitur marciaton a marte deo bellicoso:quia est bellicosū cōtra omnes causas frigidas.

Mamacur .i.fel tauri.
Marsilia .i.faba lupina.
Martitus .i.ferula.
Marolasach .i.pulegium.
Marolasachia idem quod supꝛa

Marmoꝛo gerodius in libꝛo equoꝝ: vocant ingt hanc passionem emperici sicut quando in pedib⁹ equoꝝ iuxta vngulam vbi dicitur coꝛona descendunt humoꝛes coꝛrupti:ꝛ equus hyme laboꝛat eūdo per lutū:ꝛ estate per puluerem.

Marmoꝛatia est species rhaphani.
Martoꝛella.i.valeriana vel herba gatte vel fu.
Maruecia quid est lege halzum.
Marullia .i.lactuca.

Maru.i.marmacur secundū Auic.in ꝓpꝛio capitulo:licet secundū Stephanū est marrubiū.veruꝫ est ꝙ Auicē.loquens de pꝛassio videtur dicere ꝙ sit pꝛassium.causa autem huius potuit esse: qꝛ binomium inuenitur:nam in littera.m. scripsit maru:ꝛ in littera.p.scripsit pꝛassium.

Marulā in antidotario virili in cōfectione ad repꝛimendū libidinem exponitur ꝙ est scariola.

Cap.532.

Maruа iantiasa secundū Sera.eodem capitulo est planta similis pꝛassio:nisi quia est longioꝛ eo:ꝙ habet folia parua multa dura ꝛ aspera:bonū odorem habentia:dulcia: super que sunt pili parui. et habet virgas multas egredientes ab vna radice: ꝛ albioꝛes virgis pꝛassij.nascit in locis montuosis ꝛ asperis.Et idem aucto.Gal.sapoꝛ eius est acutus pungitiuus amarus.ꝛ virtus eius est que calefacit in secundo gradu. **Posse.Sera.** virtus eius est que abstergit ꝛ incidit ꝛ ꝓuocat menstrua:ꝛ occidit fetū ꝛ expellit secundinā.habet virtutem calefactiuam acutam:ꝛ ideo qñ bibitur decoctio folioꝝ eius cū vino ꝓuocat menstrua:ꝛ facit aboꝛsum:ꝛ expellit secundinam.

Marrubium pꝛassiuꝫ idem:sed pꝛassium est coloris viridis simil poꝛri.vnde versus.Marrubia folia sunt pꝛassia:pꝛassiaqꝫ poꝛri.

Cap.533.

Marrubiastrum vl marrubium nigrū:vel marrubeum siluestre latine: grece bubloete:arabice marmacur. **Dias.** bubloete similis est matrubio: nisi quia folia eius nō sunt rotunda:sed pilosa similia folijs ignide magne vel acalifex: idē virgas nigras ꝛ quadras habꝫ: ꝛ asperas ex vna radice virgellas multas ꝓferens. **Posse.Dias.** eius vires faciunt ad serpentiuꝫ moꝛsus:ꝛ ad suspiriosos. Item strumas dissoluit.ꝛ menstrua ꝓuocat.decoctio ei⁹ in aqua cum grano solis:ꝛ modica liquiritia stomacho bene conuenit.folia eius addito sale in cataplasmatib⁹ composita moꝛsus caninos mitigāt in cinere calido missa ꝛ marcida facta cōdilomata soluunt.vulnera soꝛdida melle addito purgant.

Marlu .i.centrūgalli.
Marturcurmen idest grana vermis altanes:ꝛ est vermis grane.
Masolites .i.cassialignea.
Marsolites idem quod supꝛa
Marsolitesi idem quod supꝛa

Masal est cibus qui fit ex lacte acetoso ꝛ farina oꝛdei infrigidatiuus:vel ipsum lac acetosū: vt apud Almansoꝛem capitulo de diabete.

Masalchoe idem quod supꝛa
Masachamagna .i.manna.
Mastartanasir .i.pulegium.
Masmacoꝛa .i. aristologia longa
Massatis idest flos lambꝛusce:qui inantum dr.
Massatū.i.lapis qui inuenit in felle bouis.
Massacumia.i.coloꝛ cū quo alkeant vasa terrea ꝛ in lingua nostra vocatur petanum.
Mascalden .i.matrix.
Masericon .i.genus titimalli
Masera .i.peonia.
Maseruc .i.apium risus.
Masinochoꝛa.i.aristologia le.amirisma.
Mastiteca .i.mastix alba.
Masticheсha idem quod supꝛa.
Masuli .i.affodillus.
Masul idem quod supꝛa
Mascus .i.antofolus.

Masacumia in collyrio Almansoꝛis qō facit ad albuginem oculoꝝ.vel potius Gal.in secretis vnde ipsum extraxit.exponunt quidaꝫ ꝙ est aqua vitri:ꝛ aqua vasoꝝ vitri.quidam dicunt ꝙ est vitrū nō perfecte coctū.ꝛ est materia quedaꝫ qua fit vitrum:ꝛ vocatur vulgo massacocto. naꝫ in plurib⁹ collyrijs libꝛoꝝ antiquoꝝ ad albuginem reperit vitrum ingredi.sed mihi videtur secundū veritatem ꝙ sit idem qō massacumia.

Mataia .i.foꝛfices.
Mataiai idem quod supꝛa.
Matrabic.i.radix similis anuiden.
Mater siluaꝝ quid est lege capꝛifolium.
Mater infantium .i.epilepsia.
Mater sanguinis quid est lege amurisma.
Matir .i.pulegium.
Mathid.i.lac vaccinū de quo extractū est butirū.

Cap.534.

M Atrisiluia. latine: grece splemon vel spienaria vel lincalis vel periclymenos: herba est cuius folia sunt ex altero latere subalbida: et ex altero viridia se adherens et inuoluens sepius: cuius fructus est magnitudinis cubebarum in principio viridis: et cum maturauerit citrini coloris tedentis ad rubedinē positi ordinarie: et conclusi in duobus folijs simul coniunctis existentibus in capitibus stipitū iuxta eum.

Dias. cap. periclymenos. frutex ē simplex ī circuitu folia habēs alba et similia hedere: et circa ipsa folia virge sunt tenues: ī quibus est semē hedere simile: qd semen folijs adheret durū ut cum vi leuetur. Radix ē illi grossa: nascitur locis cultis et ī hortis: et īter rosas et īterclusis locis: et coheret sibi vicinis fructibus vel circūuoluit

Gal. viij. sim. phar. cap. periclymenos. vtilis est fructus et folia incisiue simul: et calefactiue existentia virtutis.

Posse. Dias. semen eius collectū et ī vmbra siccatum et cū vino bibitū diebus. xl. splenem sicut urinam sanguineā sexta die prouocat orthonoicis: et subgluctietibus medet: diu parturientibus subuenit similis virtus ē folijs ipsius. xxxvij. diebus bibita genitalia semina hoīs priuat: oleo mixta et puncta frigora piodica excludit

Gal. ita est vrinatiua ut vrinaz sanguineam operet bibita vsqz plurimum. in pn° vo vriatiua solū ē: extrorsū vo cum oleo vnctū calefacit. iuuat autē spleneticos et dysentericos. mensura vero potatiōis dragos est vnus cum vino. siccat āt spma: et quidam aiunt si plurimū bibatur omnifariam ingeneratiui fiunt q bibunt. qdam autez et terminum dierum in huius potu sicut Dyasc. facit: septem et. xxx. dies reperiri ab eo ponūt. Ita autem et vrinas sanguineas fieri ut a q̄rta dierū.

Matrisanimulla. .i. serpillum.
Matobac .i. hypoquistitos
Matobaci idem quod supra
Matrobales .i. maniaci
Maturesia .i. amantilla
Matuisue .i. cymbalaria
Matuisa idem quod supra
Matuch exponit Jo. Sera. in. vij. cap. de suffuf. ad impinguandum quod est sarcocolla: sed īfra in alio suffuf dicit q est sanic.
Maxatrum .i. folium
Maxliratrum .i. folia allij
Maxbramet idem quod supra
Maxibratum. i. peucedanū vel cauda porcina
Maxtix quid est lege mestechę
Mastitecha .i. mastix alba
Mazaa. i. panis ordeaceus furfureus: et quidam dicunt q est succus ptisane: quidam dicunt et verius q est panis factus ex farina ordei massata cū vino dulci: et aliqui dicunt q ē offa
Mea .i. storax
Medhayse nescio quid est. Sera. tñ facit capl'm.
Measir .i. mentastrum.
Meescara quid est: lege sandanig
Meest. i. vsnee Meesi idem qd s.
Meoculos .i. papauer agreste
Meoculesi idem quod supra
Meotan .i. barba hircina
Meuren .i. maiorana
Meubethene .i. granū regum
Meubetharia .i. cataputia
Meuberne .i. cataputia minor
Meudana idem quod supra
Meuāthos. i. semē meu. Meumarin. i. opium

Cap.535.

M Eu herba est similis feniculo: sed est tortuosa radix eius: et uocatur similiter sistersinodi et aramanticum et la. vocat' anetum aggreste: et non est peucedanum: quoniam Dias. facit aliud capitulū de meu: et aliud de peucedano. vnde dicit: meu quod athamanticum dicitur: nascitur in macedonia et in hispania: tyrso atqz folijs aniso et aneto similibus: ascendens de terra vsqz ad cubitos duos radicibus sparsis: et teneris curuis et longis odore suauibus et gustu ca. et linguā mordentes. Pli. cap. de meu.

Meu radicula est herbe aspera tenuis: et oblonga sua vtute olēs. ca. ē et sic. in secūdo gradu

Posse. Dias. vires eius habz radix relaxantes. vnde trita et elixata in aqua datur ī potione vtiliter ad renum dolorem: et ad vesice causas. vrinam prouocat stomachi et inflatiōes et tortiones intraneorum mitigat: et stericas: hoc est dolores matricis curat: artiriasim mitigat: thoracis reumatismo cū melle ut electuarium datum prodest. mēstrua etiam per fomentum prouocat. strāgurias infantium ut cataplasma impositum super pectinez resoluit ex q̄ si pl' bibitū fuerit capitis dolorem cōmouet

Mebetil .i. gariofilata
Mebetili idem quod supra
Mebethego .i. vinum coctum.
Mebenth vel mebanthus. i. cascasia vel cascasum.
Mebecerei vocabulū Auic. ē: sz nescio quid sit.
Meca ē gūmi cuiusdam arboris: et est storax.
Meconiuin .i. papauer
Meconceratides idez quod supra
Mecopium .i. galbanum
Meconides. i. lactuca plena lacte eo q papauer] habet naturam
Meconia fradis .i. eraclea
Mechon'ceratides. i. papauer cornutū
Mecurcerandres. i. papauer agreste: pro quo lege carchax.
Meculbrasis .i. antimonium
Mecuch exponit Jo. Sera. ī. vij. ca. d suffuf ad īpinguandū q ē sarcocolla: et ī alio suffuf dicē q ē sanic.

Capl'm 536.

M Ecōafrodis eraclia fm Dias. i. ppo

ca.° hastã habet duorũ palmorum longã:ꝛ folia minuta structio similia ꝛ semẽ albũ:ꝛ omnis ipa herba alba ẽ:sed radix tenuis semen eius colligit̃ ĩ estate quãdo maius ẽ:ꝛ siccũ reponit̃ quod cũ oxifabo vno mulse acceptũ uomitu stomachum purgat:q̃ expurgatio epilepticos medicatur.
Medad.i.encaustrũ ꝛ maxĩe saracenicũ: quod a dias.atramentũ vocatur.
Medadi idẽ qd̃ s̃ | Medafilon.i.millefoliũ.
Medeos.i.persicum | Medes .i.afronitrum
Medesi idẽ qd̃ supra | Cap.537.

M Edica apud dias.ẽ quã Auic. vocat cot:ꝛ alistiscot et alfati:ꝛ est viridis ꝛ virens:ꝛ hic dicit q̃ est cibus animalium omniũ:ꝛ apud Sera.vocatur badbab.

Dias. medica simi lis est trifolio qd̃ inter fenum nascitur:folia habet angusta ꝛ virgellã similẽ trifolio:in qua virgella semẽ ut lenticula:hanc asini comedunt.multi semen pani miscent pro odore ꝛ salib⁹ ꝛc̃. Isidor⁹ vero medicã ĩter legumina scripsit.palladius lib.de agricultura : medica inquit q̃ semel serit̃ quatuor annis ꝑmanet:ita ꝙ quater ꝛ septies possit ꝑ annũ resecidi:agrũ stercorat:aĩalia reficit:curat egrota. Pli. medica dicitur ut a medis inuenta ꝑ bella psaruꝫ que latius intulit ꝙ tãta ẽ eius dos ut ex vno situ amplius q̃ꝫ.ccc.annis duret:similis ẽ trifolio caulis ꝛ folijs q̃ geniculata quicq̃d in caule adsurgit folia ꝯtrahunt̃.ꝛc̃. Medicina inda sunt quidam trocisci facti ex cĩnamomo spica:gariof. calamo aromatico:sandalo citrino :ligno aloes ambra ꝛ dr̃ medicĩa ĩda q: mulieres inde illa medicĩa vngũt ĩ balneis:qñ illa medicĩa ĩ aq̃ rosaꝝ dissoluit̃
Medicen .i.herba fetida
Medina ẽ ciuitas iuxta baldach ĩ q̃ abũdat vena meden a q̃ sumit nomẽ Cap.538.

M Edion siue basilicon encaticũ Dias.cap. medion:nascit̃ locĩ asperis ꝛ vmbrosis: folia habẽs sordi siliã:ꝛ hastã lõgã trib⁹ cubitĩ flores purpureos maiores ꝛ obrotũdos:ꝛ semen minutũ siле grano radices longas duob⁹ palmis

Posse. Dias. est autẽ virtutis redarguctis sicca trita:ꝛ cũ melle more electuarij data multis diebus fluxũ mulieris suspẽdit.semen vero eius bibitum cũ vino menstruis impꝛat.
Medoat.i.liquor | Medoafers.i.polipodiũ.
Medors | .i.nigella
Medulla quid est.lege lochalcha
Meduen.i.trociscus fact⁹ ex herba fetida.
Meduben | idẽ quod supra.
Mega.i.magnum inde megategni
Megar.i.cymbalaria | Megari idẽ qd̃ supra
Mehenbetheme.i.granum regũ :ꝛ est cataputia maior vel minor
Meheracl | .i.vsnee
Mekatrãmesit | .i.carui agreste ꝗ
Melk i.bdelliũ de meca. | Mekli idẽ qd̃.s̃.

Mela.i.nigrum vel vsualia poma
Melangina | .i.mollificatiua.
Mellangicum.i.mollificatiuũ vl̃ sanĩe faciẽs.
Melachac | .i.storax.
Melanos graficu.i.atramentum
Melãpion.i.dragãtũ | Melupne.i.storax ligda
Melantiron | .i.nigra icteritia.
Mealchia.i.molles pisces sic̃ auligenes sipie pulpi ꝛ cetera.vocabulum est Gal.ĩ libro dinamidiarum cap.de generantibus grossũ humorẽ:ꝛ cap. de generantibus crudos humores.
Melagogũ.i.medicina educẽs multã:lege emac.
Melandrus | .i.sorbus
Melachion.v.Auic.ĩ ꝯfectõe mitridati ꝙ ẽ opiũ exponit̃:ſꝫ ñ ẽ idonea expositio.Nã infra ĩ eadẽ ꝯfectione ponit opiũ:sed secũdũ veritatẽ ẽ nigella
Melampedis | .i.genus ellebori
Melanchiron | .i.ictericia nigra.
Melaratrophi Alexander capitulo de cura emigranee est encaustrum.
Melangrafficon | idem quod supra
Melanchochitoma ẽ attramentũ pellium.
Melacha apud oribasiũ ẽ pot⁹ ex malis:q̃ aũt inquit ex dulcibus malis melacha fit.
Malaspermon.i.nigrũ semen ꝛ est nigella.
Cap.539.

M Elanterion .i.clauoꝝ vetexꝝ ferreorũ rasura.aliqui dicũt ꝙ ẽ fugia de ferro sed dias.cap.de melanteria dicit ꝙ melãteria ĩuenitur ĩ speluncis:vbi eramẽ ipsũ inuenit̃: ꝛ super eramẽ ipsũ coagulat̃: inuenit̃ ꝛ fusillis ĩ cilicia et multis locis.bona v̇o ẽ q̃ inuenit̃ colore sulfuris viui:ꝛ que ẽ leuis ꝛ equalis ꝛ mũda:que tacta digitis hũorẽ nigꝝ eijcit:sed aliq̃ñ vnũ ꝓ alio põit̃

Posse. Dias. virt⁹eius ẽ ad conglutinãdũ plagas magnas ꝛ tenuitatẽ etiã musculoꝝ sanat. hꝫ etiaꝫ aliquam ꝓiectoriam virtutem in se.
Melanos glanficu | .i.encaustrum
Melakion.i.opiũ nigelle | Melachia.i.spinatia
Melangraficum | .i.graffragia
Melantium | .i.git
Melanphilos.i.spina cui⁹ gũmi ẽ dragantum.
Melanteridas.i.fugia de furno vitri
Melan vel melano | .i.nigrum
Melaldion | .i.opium
Melaegyptia | .i.melekecta
Melanopiper | .i.nigrum piper
Melanitrapicon | .i.piper nigrum
Cap.540.

M Elachac arab grece.figia:latine storax.

Sera. lib.aggrega.ca.melachac auct.dias. ei⁹ spẽs sũt tres s.ligda ꝛ sicca ꝛ kearmitaꝝ.vñ arbor storacis magna que vocat̃ lubne:hꝫ lignũ qd̃ assimilat̃ ligno saio:folia ei⁹ sũt folijs similia seilẽ.i.lilij:hꝫ fructũ albũ magnũ maiorẽ q̃ꝫ auellana similẽ prunis albis:duos habẽtes cortices q̃ꝝ exterior comedit̃:

⁊ ē in eo amaritudo: interi⁹ ē nucle⁹ pinguis sicut nux: ⁊ exprimit̃ ab eo oleū: ⁊ cortex hui⁹ fructus ē storax sicca: ⁊ gūmi hui⁹ arboris lubue est storax kearmitaꝝ: ⁊ latine vocat̃ calamita. i. bona gutta a calos qḋ ē bonū: ⁊ micos qḋ ē gutta: īde storax calamita. i. bona gutta. ⁊ alio noīe vocat̃ sigia: ⁊ ē gūmi albū fortis albedinis: ⁊ vocat̃ gūmi illud lubue kearmitaꝝ: ⁊ melior spēs omniū ē illud gūmi lubue. Et melior ex storace sicca ē rubea q̄ assimilat̃ maci: ⁊ deterior ex ea ē illa q̄ ē arida nigra s̄ba vo storacis sicce q̄ nō hȝ oleū administrat̃ in suffumigationib⁹: ⁊ istā romani vocāt cōfictā vel cozubrū: ⁊ ē oleū qḋ ingredit̃ in vnguētis balneorū. Et melior illoꝝ specieꝝ ē lubue muscatū: ⁊ est gūmi albū albedine mixta rubedini: ⁊ postea est sicca q̄ clarificat̃ ñ hñs oleū: ⁊ ē spissa rubea ⁊ deterior ex ea ē lenis nigra: ⁊ lubue muscatū ē lubue kearmitaꝝ ⁊ ē notū apud xpianos: ⁊ ē storax kearmitaꝝ. i. storax calamita: ⁊ rubea gūmosa ⁊ est gūmi. s̄ba vero storacis sicce q̄ nō hȝ oleū vtūtur christiani ī eoꝝ ecclesiis ⁊ suffumigationib⁹: ⁊ vocāt eā cōfictā vel cozubꝝ: ⁊ deterior ex ea ē nigra q̄ assimilat̃ serrature ligni. Et idē aucto. dias. storax liquida ē pinguedo mirrhe recentl ut apparet in lr̃a hec: ⁊ extrahit̃ a mirrha qꝛ terūt eā cum aq̄ pauca ⁊ primūt cū cornu: ⁊ ē boni odoris: ⁊ ingredit̃ in cōfectionib⁹: ⁊ sola etiā sine aliq̄ admixtione olei: ⁊ parū ex ea ē multe virtutis: ⁊ calefacit: ⁊ calefactio ei⁹ ē similis calefactioni mirrhe: ⁊ oleoꝝ calidoꝝ ⁊ siccoꝝ. ⁊ storax liquida uocat̃ meth: ⁊ meth exprimit̃ ex gūmi arboris q̄ assimilant̃ arborib⁹ citonioꝝ qḋ gūmi ē mirrha qḋ inuenies si leges litterā hec. Sed storax kearmitarū ē lachrymū arboris eiusdē noīs: cui⁹ virge intra cāniculas ortū ex se emittunt scobē similē serre q̄ cauernate lachrymū ꝓfluunt ei⁹ distillatū ī terrā veniēs ē: illa aūt q̄ ꝓcedēs virgis inheserit cū siccata mūda ē ⁊ satis alba de hic flaua fit solis cā ⁊ muscosa: ⁊ melior ex ea ē pinguis rubea similis resine pini: ⁊ sūt in ea frustra alba: ⁊ remanet ī eo odor bon⁹ lōgo tpe: ⁊ qñ frāgit̃ emanat ab ea humiditas q̄ ē sicut mel: sed illa q̄ ē nigra ⁊ sicut furfur ē mala: ⁊ iā inuenit̃ in ea gūmi simile gūmi arabico coloris clari: cuius odor ē sicut odor mirrhe: ⁊ paꝝ quidē īuenit̃ ḋ hoc gūmi: ⁊ adulterat̃ storax cum serratura ligni putrefacti comixti cū melle ⁊ residuo mirrhe. ⁊ s̄ba ireos puluerizata ⁊ aliis reb⁹. s. cera ⁊ adipe: sed illa que non ē adulterata hȝ odorem acutum.

Gal. viij. sim. phar. cap. storax virtus ei⁹ ē ca. ⁊ q̄ mollificat ⁊ maturat: dixit in quinto epidimiaꝝ ꝙ ē vna ex reb⁹ mortiferis sic̄ iusquiam⁹ ⁊ mandragora. Et idē eodem libro cap. storax calefacit ⁊ mollificat: ⁊ digerit. vnde licet Auic. libro secūdo ca.º de storace dicat aliter modū factionis storacis: Serapioni tñ magis credendū ē qꝛ magis expertus vnde dicit Auic. ꝙ storax humida alia ē q̄ extrahit̃ p seipsā gūma: ⁊ ē storax calamita. ⁊ alia est q̄ extrahit̃ cū decoctione: p se aūt extracta ē citrina sed q̄ p decoctionē extrahit̃ ē nigra: ⁊ ē storax liquida: ⁊ fex hui⁹ ē storax sicca ⁊ ē conficta vel cozubꝝ. Auerois quinto colliget cap. de storace. storax calamita cal. in secundo: sic. in primo.

Posse. Gal. curat tussim ⁊ corizā et brancos ⁊ raucedinem ⁊ ꝓuocat mēstrua qñ bibit̃ ⁊ quando supponit̃ matrici: ⁊ fumus eius est similis fumo olibani

Sera. auct. dias. virt⁹ ei⁹ ē ca. mollificatiua maturatiua ⁊ ꝯuenit tussi et catarro et corize et raucedini: et qñ bibit̃ et fit ex ea nascale cōuenit coartatiōi matricis: et ꝓuocat mēstrua et qñ deglutitur cū pauco gūmi alboti mollit vētrē mollificatione leui: et miscet̃ cū aliquibus vnguentis resolutiuis: et etiā oleis q̄ resoluūt laxitudinē: et administratur assata et torrefacta et adusta: et colligit̃ fum⁹ ei⁹ sicut fum⁹ olibani. Et idē auct. Albugeri ꝯuenit dolori pectoris ⁊ pulmōis ⁊ delet corizā ⁊ retinet vētrē: ⁊ aromatizat stomachū: ⁊ cōuenit ventositatibus grossis ⁊ nodationibus mēbroꝝ: ⁊ qñ bibit̃ aut linit̃ exterius ⁊ vlceribus cōuenit scabiosis humidis. Et idē auct. atabari fum⁹ storacis ē bon⁹ catarro multum: ⁊ storax est cal. ⁊ sic. ⁊ stringit ventrem.

Melcanasti .i. nigrum sal

Melbra ē sicut ramus ⁊ folia ei⁹ sūt sicut folia oliue latiora: ⁊ comedunt̃ sicut olera medet̃ doloribus vētris pūgitiuis: ⁊ in eo ē stipticitas ⁊ salsedo. Auic. etiā dicit ꝙ a dias. dicitur almus.

Mella arbor. i. agrifoliū — Mellanie. i. zucarū

Meleas .i. persica

Melea arbor: vel meleas ē q̄dā pomifera. Dias. melee folia ⁊ cime amarā possident qualitatem.

Melectula. i. sal quod manducatur

Melati idem quod supra

Melczeberegi. i. arbor sic̄ arbor sebran: veruntñ longior in cuius colore est cinereitas

Melaos .i. persicus arbor

Meleltima id est cucumeris asinini vel siluestris

Melec .i. sal

Melelota herba ē cuius semē ē flos: dr̃ corona regia. la. dicit̃ pratellū lege mellilotum

Melimela. i. nixa — Melipodiū. i. plūbeum

Melidane plūbū vstū — Melimon. i. fraxinus.

Meliche ē cibus de babylonia: ⁊ quidā dicūt ꝙ ē cibus lactis qui latine vocatur iuncata

Melia vel melaa. Paulus ca. de onoresia. i. fastidio q̄ īquit acoma ventris melia ē velud aliquid de lacte ⁊ cetera. Et ē qḋ fit ex spuma lactis ⁊ vino acerbo aliquātulū acetosi saporis quo ianuenses vtunt̃: ⁊ vocāt melaa vulgariter: mire appetitum prouocans et fastidium auferens.

Meli .i. mel

Mellilotū vr̃ nomē cōpositū a mel ⁊ lothos qḋ ē trifoliū. Nā ipsū sine dubio vr̃ eē species trifolij. cuius flos est mellini coloris **Dias.** duas species asserit: vna cuius flos croceī ē coloris: alia q̄ magl fenugreco ē similis. sȝ Pli. cū de coronis logt̃ mellilotū qḋ sertulā cāpanā vocāt. ē eni ī cāpania italie laudabilissima: a grecis ī sūmo mox calcida ⁊ cretica: vbiqȝ vo aspis

⁊ silvestrib⁹ nata: coronas ex ea antiq̄⁹ ſtās iudicio ē nomē sertul⁹ qȏ occupauit: odor eius croco vicinus est: ⁊ flos ipse maxie placet folijs breuissimis atq₃ pinguissimis. ⁊c. videt̄ ꝙ sertula vocata ē a serto q̄ coronabant̄ antiq̄: ⁊ in arabico alkkle elmelich vocatur quod est corona regia

Melikrides ē quoddā apostema quod cum frā gitur exit ab eo aliquid ut mel.

Melictera .i. sanies grossa glutinosa subalbida meliq₃ albo similis.

Melicratū .i. mel ⁊ aqua. Nam Dias. ca⁹ de melicrato dicit ꝙ pōt eē coctū ⁊ nō coctū. nō coctū idē ē qȏ aq̄ mellis vel idromel. sed melicratū coctū idē e qȏ mulsa. sed qñ d₃ expiri mulier si sit pregnās cū melicrato : d₃ eē melicratū nō coctū. vñ melicratū cōficit̄ sic ꝓm Dias. mitte vnā partem mellis aq̄ celestis ptes duas ambas mixtas diutius ponas in sole: vel in eadē mensura cū aq̄ fontanina miscēt: ⁊ aliqñ coquunt: ⁊ aliqñ nō fit alit̄ similiter secundū damascenū ⁊ secundū alios le. apomel ⁊ illa clarius inuenies.

Melissolion vel melisophilos .i. apis amor: ⁊ est citraria vel mellissa: pro qua lege bedarungie.

Mellica qd ē: lege dora. Cap. 541.

Melongena arabi. grece molongia vel melōgea: la. melongiana. Sera. lib. aggreg. cap melōgia: fruct⁹ sunt oblongi medij intra rubedinē ⁊ nigredinem ⁊ inueniunt̄ ex eis citrine ⁊ albe. Et idē auct. filij mesague ē sic. ⁊ cal. in secūdo. generat melācolia₃ ⁊ opilatiōes epatis ⁊ splenis: ⁊ generat sodā: ⁊ generat emoroides. verū si ex capitib⁹ ei⁹ in vmbra siccatis ⁊ cōtritis fiat epithima cōuenit emorodibus. ⁊ cū ipsa in oleo coquit̄ soluit: sed ī aceto strīgit: ⁊ iȏ nō h₃ ꝓportionē ad stringendū vel soluēdū. Rabi moises capitulo de melōgena valet contrā nauseā ⁊ vomitum ⁊ ex cibis est peior

Meloplacenta .i. placenta facta de pomis ut apparet ī le. cufa.

Melomelli .i. citonomelli. ⁊ sic cōficit̄ citonia: incide ⁊ semē eorū eijce: ⁊ infunde in melle ut bene cooperiant̄ melle: ⁊ dimitte vnū annū. Dias. vel sunt ipsa mala citonia.

Melonanichi	.i. melon indus.
Melon indus	.i. saracenicus ⁊ta

Melōes altakij .i. illi q bñt lōgū collū vt cucurbi

Melonosi	.i. serpillum
Melossia	.i. medulla ceruina
Melocida	.i. lana sucida

Malon quid est: lege rabera

Melon agrestis .i. coloquintida

Melonchia .i. maluauisc⁹: lege melochia

Meloflos ē arbor a qua emanat armoniacum secūdum isidorum.

Meloquinū .i. oleū Paulus capitulo de paralysi

Melocorce⁹ cap. de gomorea ē radix plāte dicte testiculus canis. Cap. 542.

Melochaa arab. vel milochia gre. la. cassialignea Sera. lib. aggreg. ca. melochaa aucto. dias. sūt eius multe spēs: ⁊ nascunt̄ ī terris arabū vbi nascunt̄ species alie aromatice. h₃ stipitē grossū ⁊ corticē: folia ei⁹ sunt similia folijs ireos nigra purpurea: ⁊ h₃ odorē similē odori rose ⁊ hec spēs ē pria ī bonitate: ⁊ secūda post hanc in bonitate ē illa cuius color ē sicut color coralli: ⁊ ē subtilis leuis longa grossi calami ⁊ pleni: mordicans linguā cū stipticitate ⁊ acuitate pauca: bonū hñs odorē pticipātē aliquid odoris vini. he due species sūt vales ī medicina alie: vero nō sunt administrande. ⁊ ego volui eas rememorari ut non administrent̄ sed abijciant̄. ⁊ ē de eis q̄dā que est nigra hñs odorē malū ⁊ corticē subtilē. ⁊ reperit̄ res quedā similis cassielignee ⁊ nō ē cassialgnea ⁊ cognoscit̄ p saporē: quoniā non ē acuti saporis nec odorifera: ⁊ cortex ei⁹ ē adherēs ligno. ⁊ repitur similiter quedā hñs calamū latū leuē molle₃ asperū tactu. ⁊ ē minus mala q̄₃ nūc dicta: s₃ peior oībus illa ē cuius color ē alb⁹ ⁊ odor similis odori porri: non habens calamum grossū sed subtilē. Gal. vij. sim. phar. capitulo ȏ cassia: Substātia cassielignee ē multū subtilis ⁊ sapor eius ē acutus cum stipticitate pauca: ⁊ virtus ei⁹ est ca. ⁊ sic ī tertio gra. Posse. Gal. virtus eius ē que resoluit ⁊ incidit ⁊ fortificat mēbra: ⁊ ꝓuocat mēstrua q̄ retinent̄ cā grossorū humorum ⁊ viscosorū Sera. habet virtutē ꝓpinquā cinnamomo. calefacit ⁊ desiccat: ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ stipticat leui stipticitate. ⁊ administrat̄ cū medicinis acuentib⁹ visum. ⁊ qñ admiscet̄ cū melle ⁊ linitur humiditas lactea q̄ apparet in facie aufert eā: ⁊ ꝓuocat mēstrua. ⁊ ꝯuenit veneno tyri qñ umit̄ ī potu. ⁊ apostematib⁹ ca. intrinsecis qñ bibitur. ⁊ dolori renū facto fomento cū ea. ⁊ dilatatōni matricis: qñ fit encatissima .i. fumigium cū decoctione eius: ⁊ ponit̄ loco cinnamomi ī cōfectionibus duplicato pondere ex ea. et idē auct. mesa ac fortificat stomachū ⁊ epar: ⁊ expellit fetum cū fortitudine. Auic. de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Meluke	.i. pediculus vulturis
Melul	.i. mensis octobris
Meluchia	.i. malua

Meluguat ē qȏdā lignū in india inuentū pūctati nodi decline ad nigredinē parump: aureus vnus cū mellicrato acceptus conuenit attritioni lacertorum. Auic. li. secundo cap. meluguat.

Mel quid ē: lege bel

Melachademinese qd ē: le. quod supra

Mel alubue idē. l.	Mel purū idem. l.
Melacticū idē. l.	Mel cāne idem. l.
Mel roris idē. l.	Mel anacardi idem. l.
Mel storacis	idem. l.

Memiren .i. lignū sic nodi declinās ad nigredinē ī quo ē reflexio parua: lege lignum nodosum.

Memithan .i. memithe Memithē .i. memithe

Memithe ē plāta frigide nature. ex ei⁹ succo fiūt sief memithe qui vocant̄ ī libris de greco trāslati

glauciū i quo ꝛ apud diaſ.cap.de glaucio: ē ingt ſuccuſ herbe eiuſdē noīs.ē.n.herba ſimillima papaueri cornuto:ut diaſco.cap.de memichen karatides ꝑ memithe vtuntur

Memireſim .i.celidonia
Memirenum .i.celidonia minor
Memmion .i.ſiſimbrion
Meminile .i.pediculus vulturis
Menabrum .i.folium
Menathus.i.flos vel ſemē meu vel ipſa radix
Menac.idē qđ ſupra Cap.543.

Menta la.gre.edioſmō:ara.nachama vel dichanacha.menta herba ē cui⁹ plura ſūt genera.ē eni quedā domeſtica q̄ ꝓprie hortulana dicit̄ vel cōīs vel odorifera.ꝛ hec calefacit ꝛ cōfortat. Eſt ꝛ alia ſiluatica que mentaſtrū dicit̄ ꝛ maiorē hꝫ virtutē in calefaciendo. Eſt alia menta que longiora ꝛ acutiora hꝫ folia:ꝛ hec menta romana vel ſaracenica dicit̄:hec magis diuretica ē q̄ꝫ alie. ꝛ ē alia menta que dr̄ aquatica :ꝛ vocat̄ ſiſimbrū vel balſamita.Eſt alia menta nō odorifera: ꝛ illa eſt calamētuꝫ. Sera. lib.aggre. cap.dichanacha ē menta ꝛ ex ea ē domeſtica:et ſilueſtris.ꝛ ramuli domeſtice qn̄ maſticant̄ hn̄t colorē celeſtē:ꝛ ſunt interius cōcaui:ꝛ in ſūmitatibus ramuloꝝ ſunt quaſi licinia:ꝛ viret ꝛ augetur eſtate ꝛ hyeme:et hꝫ odorē bonū.Et idē auc.diaſ quidā nominãt eã mentã ꝛ ē dichanacha ſiue nahanaha :et ē nota.hꝫ virtutē calefactiuā ſtipticaꝫ ꝛ deſiccatiuā.Eſt alia ſpecies mente ſilueſtris :cuius folia ſūt aſpa piloſa maiora folijs ſiſimbrij:ꝛ in odore ſuo ē pinguedo:ꝛ ē minus iuuatiua ī medicina q̄ꝫ ſpecies alia.Idē auct. Gal. in ſubſtātia eius ē plus ſubtilitatis q̄ꝫ in alio olere:ꝛ in ſapore eius ē parua caliditas:ꝛ pōticitas :ꝛ virtus eius ē cal.in ſecundo gradu. Diaſ. cap.de edioſmon.i.menta:herba ē omnib⁹ nota que virtutē hꝫ termãticā et ſtipticā et ſeranticam Paulus ca.de menta:Menta ē cal.ꝛ ſic.in.iij. gradu.Eſt enī domeſtica ꝛ agreſtis .ꝛ eſt alia que dr̄ menta romana vel ſaracenica:ſed domeſtica magis vſui medicine ꝯpetit q̄ꝫ viridis:ꝛ exſiccata ē magne efficacie.virtutē hꝫ cōſumptiuā ꝛ diſſolutiuā ex proprijs qualitatib⁹ et confortandi ex ſua aromaticitate. Poſſe. Diaſ. ſucc⁹ ei⁹ bibituſ cū aceto ſanguinē reijcientib⁹ ſubuenit .lūbricos extinguit.vētrē ſtimulat.ſubgluctionē tollit.cholerā et nauſeā cōpeſcit.duobus aūt trib⁹ coclearijs cum ſucco maligranati acidi accepta ꝛ impoſita cum polenta apoſtemata ſpargit.in frōte īpoſita dolorē capitis mitigat.tumorē mammaꝝ tollit. ſale addito morſib⁹ caninis opitulat̄. ſucc⁹ eius cum mulſa dolorē auriū repellit.ante coitum mulieri ſuppoſitus iter p̄ſtruit genitale.aſpredinē lingue diſlenit.lac coagulat.caſeū a putredine tutum ſeruat.cōdiitur is bene miſcet̄:q2 euſtomach⁹ ē.labentem animū odoris efficacia recreat.ſtomacho nihil cōcupiſcēti faſtidiū detrahit.in ſorbitionē ptiſane optime ꝓpinat̄ ſanguinē excreantib⁹.arride herbe puluis tribus digitis apprehenſus: ꝛ cū aq̄ calida potione dat⁹ omnē iniuriā ſtomachi deterg it.eadē res etiā ventris aīalia interficit. contuſa tēporib⁹ illinit̄ in dolore capitis.ſanguinis abundantiā ſtringit:ꝛ nimios vomit⁹.hortulana autēꝫ humidior ē ꝛ ad libidinē excitādā mediocris. hꝫ autē aliquid amaritudinis p quā potata lūbricoſ occidit.ē etiā ſt ptica:ꝛ iō cū puſca bibita recens ſputuꝫ ſanguīs repmit ꝛ leptomeris eſt pl⁹ alijs ſubſtātia ei⁹. Gal. vij.ſim.phar.ca.edioſmū quidā mentā odoriferā vocāt. Eſt aūt quedā nō odorifera menta:quā ꝛ calamētum vocāt.acres aūt ſunt guſtātib⁹ vtraqꝫ.ꝛ ca.virtutis ī tertio q̄ſi gradu calefactiōis:debilior tn̄ ē q̄ odorifera calamento ꝛ minus calefactiua.vniuerſaliter aūt loquēdo hec quidē quaſi agreſtis ē:illa vero domeſtica:que ꝓpter acquiſitā ex hortēſi cultura humiditatē ad libidinē moderate concitat.Ineſt aūt hoc eē oībus quib⁹ adeſt ſemidigeſta humiditas ꝛ ventoſa.ꝓpter huius aūt herbe cōplexionē quidā ꝛ circa apata cum farina ordei ſupponunt eā qđ calamētū facere negt:eo ꝙ vehementius q̄ꝫ illud calefacit et exſiccat.hꝫ aūt quid ꝛ acerbitatꝭ et amaritudinis in ſe:amaritudine qua lūbricos interemit:acerbitate vero exſiccādo bibita recenſ excreationē ſanguinis ꝓhibet .ē aūt ſecūdū ſubſtantiā ſubtiliū ptiū ſicͭ et aliq̄ alia herba. Cōtra fetorē oris ꝛ putredinē gingiuaꝝ et dentiū ex decoctione eius cū aceto os abluat̄:ad appetitū prouocandū cū impedit̄ ex frigidis humoribus exiſtentib⁹ in ore ſtomachi fiat ſalſamētū ex mēta et aceto et modico cinnamomo ſeu pipe. Cōtra vomitū factū ex debilitate virtutꝭ cōtentiue vl̄ ex frigida cā fiat decoctio mēte ī aqua ſalmacina ꝛ aceto:ꝛ ſpongia inticta ori ſtomachi ſupponat̄.ꝯtra ſyncopim ex debilitate cū fe.ꝛ ſine fe.ſiue ex medicina vel quacūqꝫ cā cōterat̄ mēta et diſtempet̄ cū aceto ꝛ fruſtrū panis aſſi in igne ponat̄ ī aceto illo et dimittat̄ tādiu ꝙ bene humectet̄ et naribus applicet̄:et exinde fricent̄ labia gingiue et dentes:et liget̄ ī tēporib⁹ ſup venas pulſatiles tēpoꝝ et brachioꝝ.et patiēs maſticet et humiditatē tranſglutiat.ad matricē mundificandā teneritates mente coquant̄ in vino:et fiat inde ſuppoſitoriū.cōtra colicā paſſionē faſciculi mēte coquantur ī vino ꝛ oleo:et ſupra renes et pectinen cataplaſmet̄. Cōtra coagulationē lactis ī mamillis p̄dicti faſciculi mēte in vino et oleo decocti et ſupligati mamillis ſoluit .hꝫ enī ſimiliter viin attrahendi venenū:et qn̄ dat̄ cū aliqua medicina contra venenū det̄ cū ſucco ei⁹. Sed ſuccus mente romane uel ſaracenice uel vinū decoctiōis cū melle mixtū ualet ꝯtra opilationē ſplenis ſtomachi et epatis et naturaliū uiaꝝ ex frigido humore:et ēt ex cā.ſine feb.ſuccus etiā dat⁹ lūbricos occidit.auribus inſtillat⁹ uermes necat.decocta herba ī uino et oleo et cataplaſmata ſoluit ſcliroſim:et duriciē apoſtematū ſuperioꝝ.Mētaſtꝝ uel menta ſiluatica uel agreſtis cū caricis decoquat̄ ī uino

τ def patienti frigidā tussim vinum decoctiōis. τ pulvis ei⁹ in cibis dat⁹ digestionē cōfortat. fomētū factū ex aqua decoctionis ei⁹ matricē infrigidatā calefacit sacellatio facta calefacit: τ sacellatio ex pulvere ei⁹ rheuma frigidū capitis strigit
Menta hortulana quid est: le. menta
Mentastrum quid est: lege quod supra
Menta aquatica quid ē: le. quod supra
Mentastrum hortulanum. i. menta.
Menen. i. celidonia. Menesig. i. alleluia.
Menesigi. idem quod supra
Menisus succ⁹ ē fruct⁹ cuiusdā q vocatur nil.
Menis est piscis marin⁹ sic vocatus. a quibusdaz vocatur menora.
Memphicū. i. impedimentuz removēs: vel a mēphis civitate egypti.
Menode. Paulus cap. de cephalea: si dolor ingt fiat cū pulsu significat phlegmonē membroꝝ menode corpis. si vero cū gravedine inter venas plenitudinē inter venas contentam.
Menomedi. i. maniaci. Cap. 544.

M En vel masechamaga arab. τ latine manna. Māna ut ait avic. ē ros cadēs sup lapidē τ plātas: τ hꝫ plures species: τ denoīata ē tereniabī τ siracost: τ zucaꝝ haoser ē de speciebus ei⁹. τ ut Avic. māna diversificat̄ sm diversitatē reꝝ sup q̄s cadit: recipiens ab eis diversitates τ virtutes Apud nos vidi duas spēs. vna quaꝝ ē granulosa nō cōiuncta granulis. alia cōglobata que artificō magis videt̄ sophisticata ex zucaro cocto: τ folijs sene quoꝝ frustula īmixta vident̄ saporem qui sene ostē dit. Sera. lib. aggreg. cap. men. ē ca. τ abstergit τ lavat. τ ē ca. in primo gradu tēpata humiditate τ siccitate. Et idē auct. Rasis dixit quidē māna cadit sup arborē q̄ dicit̄ thamarisc⁹ sicut mel: τ qū facit morā sup plantā illā albescit: sed qū ibi nō morat̄: sed colligit̄ cito cū folio ei⁹ ē viridis. Melior ex ea ē cuius color ē clarus appropinquās albedini: τ hꝫ paꝝ ruboris Plin. māna ē oīs ros cadēs sup lapidē aut arborem: τ fit dulcis τ coagulat̄ sicut mel: τ exsiccat̄ sicut gūmi queadmodū tereniabin. Est alia spēs q̄ vocat̄ tereniabin: p q̄ lege ī ppria littera.
Posse. Sera. auctoritate Rasis q̄ ď ipso cadit sup arborē thamarisci: ē bōa tussi τ asperitati pectorꝭ. colligit eā Rasis τ dixit q̄ māna cadit sup arborē q̄ dr̄ thamarisc⁹ sic mel. Et idē auct. habix: ē cal. ī fine primi. sicca ppinq̄ caliditati confert relaxationi stomachi τ abstringit ventrē: τ cōvenit aq̄ citrine qū bibit̄ de ea: emplastrat̄ venter τ ingredit̄ in medicinis apostematū. τ exsiccat catarrū qū fit caputpurgiū: quoniā mūdificat cerebrū: τ expellit ab eo ventositatē grossā: τ fortificat medicīas qū miscet̄ cū eis ī potionib⁹ τ caputpurgijs. τ delet apostemata phlegmatica. τ miscet̄ in cōfectionibus ppter excellēs iuvamentū quod est in ea.
Mera .i. aurora diei
Merabace .i. pannus de lana
Merdasengi .i. lithargyriū
Merganguin .i. maiorana
Meralen .i. ligna sparagi
Mergen. i. radix arboris coralli.
Merseilen: idē qd̄ supra Cap. 545.

M Ercenius ara. gre. esbrium vel amatrum vl' amaricū: latine maiorana: vel sansuc⁹ Hal. viij. sim. phar. capi. de sansuco. subtiliū ptiū ē τ diaforetice virtutis. siccat eniz τ calefacit in tertio gradu Sera. lib. aggreg. cap. merzenius. auct. dias. herba ē habens virgas extensas sup faciē terre ī suo ortu: τ habet folia pua rotunda: sup que ē borra fere similia folijs calamēti habētis folia subtilia: τ habꝫ odorē bonū. Idē auc. Hal. virtus ei⁹ ē que calefacit τ desiccat in tertio gradu. τ virtus eius ē que resolvit τ subtiliat. Posse. Sera. auc. Aben mesuay: qū linit̄ cū succo eius sup livores sanguinis mortui aufert eas: τ ppter hāc cām apponentes vētosas vngunt locū post ventosationē cū eo ut non appareāt cicatrices scarificatiōis. τ qū fit caputpurgium cū eo ꝯvenit dolori capitis maxime melācolicis τ ventositati cerebri: τ aperit opilationes que sūt in eo. τ ppter hāc cām cōfert epilepsie τ paralysi in qua declinat hō caput suū ad posteriora τ alteri paralysi: τ torture oris: τ emigranee. attrahit enī humiditates malas a cerebro: τ convenit multū: τ fit oleū cū ea τ cōvenit ad oīa supradcā τ qū terit̄ maiorana sicca τ cōficit̄ cū melle: τ linit̄ sup livorē qui fit sub oculo aufert ipsū. τ exp̄mit̄ succus ex ea dū ē recēs: τ fit caputpurgium cū eo τ mundificat cerebrum: τ cōvenit egritudinib⁹ ei⁹ frigidis: τ melancolicis. τ qū imbibit̄ ī eo cotū aut lana τ ponit̄ in aurē aperit opilationes eius. Similiter aūt facit oleū ei⁹. τ fit cū eo nascale: τ aperit orificiū matricis: τ cōfert suffocationi eius τ calefacit matricē. vn̄ Rasis ppter aromaticitatē suā τ caliditatē τ subtilitatē cōvenit oībus egritudinib⁹ frigidis: τ cōfortat cerebrū: τ omnia mēbra. Plin. cap. ď maiorana: vires hꝫ acres τ calefactorias ad omnē duriciē vel rigorē valde idonea. medet̄ etiā cataplasmatib⁹ imposita sine potu data scorpione vexatos τ intestinoꝝ tormento vel difficultate mictus laborātes. elixatura ei⁹ hydropicis medet̄. vrinā pvocat. τ tortionib⁹ vtilis ē. succus ei⁹ melle addito livores detergit. scorpionū ictus cū aceto τ sale cōpescit. luctationib⁹ bene adhibet̄. Cerotis vtilit̄ adhibet̄. tumores oēs corporis τ oculoꝝ cataplasmatib⁹ adhibita spargit: maxime cū polenta imposita. Itē apposita solite purgationis materiā pvocat in feminis. malagmatibus τ acopis miscetur bene.
Meringe capitis. i. pāniculus capitis.
Merion mandragora
Mermerā .i. celidonia
Mercurialis quid est: lege linoso sis
Mersulem .i. ligna sparagi.
Mesatramesir. i. pulegium cervinum

Mesalia vocatur res acuta vel subtilis in ambabus extremitatibus: et in medio grossa
Mesak idē qđ s. Mesabrum.i.opium
Mesactera.i.mirrha Mesacta.i.pira
Mesacrū .i.papauer
Mesca tramesir.i.diptanus
Mescatur mesir .i. stipites silēs ascebescēbram ꝛ eis vtuntur indi ad accendēdū ignē
Meschatramesir.i.pulegium ceruinum
Mesci.i.medium inde venit meseraice ꝛ mesereon ieiunum intestinum
Meseraice idē qđ s. Mesen.i.medium
Mesereon .i.genus titimalli
Mesenteriū alexāder de rheumatica dysenteria sonat ergo mediū intestinū ꝙ vocat̄ ieiunū .nam mese grece mediū:terion intestinum.
Mesebiar .i.marubium
Mesmes.i.crisomala Cap.546.

M Escebe ara.gre. scinꝰ vl' achias vl' chias:la.mastix ꝛ ē gūmi arboris scini:ul' lentisci:quia lentiscꝰ grece vocatur scinꝰ:sicut inuenies si le. Dias. cap.de mastice quedā mabotin. stix emanat ab arbore que scinus dr̄:et quedā ex ea ē alba:quedā subuiridis sed melior ex ea ē:cuiꝰ color ē albus plucidū:habēs granū graue siccissimū:ꝛ cito frangibile:hn̄s bonū odorē:et ē ð ea q̄dā q̄ ē nigra:et q̄dā citria. Gal. vij.sim.phar.cap.de mastice alba: et ē illa que dicitur glucten romanū:et est cōposita ex virtutibꝰ diuersis.s.stiptica:mollificatiua.et virtus eius ē que calefacit et desiccat in.ij. gradu.vnde mollificat et resoluit:et iō stomachi epatis:et ventris phlegmonibꝰ cōpetit. sed nigra est que dicitur capiti vel egyptiaca: et ē maioris desiccationis q̄ȝ alba:et virtus stiptica ē in eo minor.et iō ē ꝯueniēs:vbi oportet resoluere ampliꝰ et ꝑpter hoc multū cōuenit apostematibꝰ duris que fiūt in exterioribꝰ corpis: sed oleū masticis ē simile virtu Sera. lib.aggreg.cap.mastecheti masticis. mastix ē primꝰ inter oīa gluctina in bonitate.et arbor masticis ē cōposita ex substantia aquea et terrea frigida nō multum. et in sapore omniū partiū huiꝰ arboris:dico radicis et fructꝰ et corticis:et stipticitas pauca.et virtꝰ eius ē infrigidare et calefacere mediocriter temperate.et desiccat in fine secūdi gradꝰ vsq̧ ad pncipium tertij. Posse. Sera. in ea ē de stipticitate qua cōfert debilitati epatis et stomachi et intestinorū et apostematibꝰ in eis existētibꝰ.ī eo ē stipticitas et nō hȝ acuitatē aliquā.ē et multū subtilis et fit emplastrū cū folijs masticis dū sūt recētia et ē ī eis virtus manifesta.et iō qn̄ bibūtur folia aut cū alijs medicinis ad ulcera intestinorū :et ad fluxuȝ ventris cōferūt multū:et cōferūt spuentibꝰ sanguinē:et fluxui menstruorū et ani:et nō ē in eo diuersitas a succo hypoqstidos.Et idē auctoritate dia-sco.tota hec arbor ē stiptica: et virtꝰ foliorū fructus et corticis:et radicis ē equalis.et decoquitur cortex eiꝰ et cortex radicis:et folia decoctiōe plurima:et qn̄ fuerit cocta colatur ab eis aqua que iterū coquitur vsq̧ ad mellis spissitudinē :et ꝯuenit sputo sanguinis decoctio illa bibita: et fluxui ventris:et vlceribꝰ intestinorū et fluxui matricis et ani.et vniuersaliter quidē ponitur ꝑ acacia et hypoquistidos :et ponitur ðcoctio illa loco succi foliorū.et qn̄ ꝓijciatur decoctio illa sup vlcera profunda et sup ossa fracta restaurat carnē in vlceribus:et restaurat ossa.et stringit membra laxa. et abscindit humiditates antiquas a matrice.et prohibet vlcera corrosiua ne delatentur in corpe.et ꝓuocat vrinā.et qn̄ fit collutio oris cū ea stringit dentes cōmotos.et ex ramis huiꝰ arboris fit oleū qđ ē bonū vbi cōuenit stipticitas. Et idē auct.hu may:mastix resoluit apostemata stomachi et cōuenit tussi:et nō ē pauce attractionis phlegmatis qn̄ masticatur:et ꝑpter hoc miscetur cū aloe: ut ꝑparet ipsā:et attrahat cū eo phlegma a capite
Misceca idem quod supra
Mesir i.sandanig Mesif.i.aqua lactis
Mesin .i.lothos
Mesintion.i.meseraica q̄ ē īter epar et stomachū
Mespilū.i.spēs zaror que arab.vocat̄ gubera.
Mesus .i.liquor acetosus
Messus idem quod supra
Menstruum dicitur a mense
Mest.i.lac acetosum coagulatum
Metasis creticū.i.morbi sanatiuus
Metacatafora.i.epilepticus cū ē ī paroxismo.
Metacarpium .i.pecten manus
Metallū quoddā ē minerale:et.illa sūt plura metalli:q̄ sūt septē genera:scȝ aurū :argentū:plūbū stannū: es: argentūuiuū:et ferrū:et illa sunt metallica corpora:et omniū istorū materia ē argētū viuū:et sulfur ut phus q̄rto methaurorū.Et ē aliud metallū qđ fit artificialiter ex mixtione aliq̄ꝝ supradictorum metallorum:et de isto fiunt campane et alia vasa
Metacensis .i.derinatio humorum
Metas meretica.i.feruentia
Metafrenon.i.posteriora dorsi. Cassiꝰ felix cap. de tussi et in psalterio greco.vbi nostrū habet posteriora dorsi ipsum habet metafrenon
Metalon .i.metallum
Meta synterica .i.recorporatiua
Meta frenū.i.ꝑtes pectoris ubi termināt. xij.spōdilia.
Metacaphora interpretatur transdelatus ut epilepticus dum est in actione
Metaphora .i.similitudo
Metramesir .i.pulegiū ceruinum
Meth .i.storax
Methomania prefocatio matricis:quoniam est quasi mania eius
Methodus.i.regula vel doctrina: inde methodicus.i.doctrinalis vel regularis
Methon .i.papauer
Methosmectica.i.diaforetica calida
Metron .i.matrix

Metroticū.i.instrumētū q̄ medicina i matricem inijcitur. Cassi⁹ felix cap. de precadente matrice
Metron afrodis.i.ereclea
Mezaurū ē ius.i.cib⁹ liquid⁹ Cap.547.

Mezabaran

i.tapsia.quidā dicunt q̄ ē mezereon.aliqui dicūt q̄ ē clacteriū.secūdū Sera.lib.aggreg.cap. mezabarā ē planta que reperitur i india cui⁹ cortex exterior h̄z iuuamentū in medicina i dolorib⁹ iūcturarū:et ē i folijs hui⁹ plante illud qđ diximus i arbore agre. et hec qn̄ ponit̄ in fluminib⁹ iebriat pisces.et melior ex eo ē illa que h̄z subtilē corticē:et in sapore eius est acuitas parua:et dosis eius simplicis cū zucaro est aureus.i.

Mezeurima i.mezereon
Mezenella.i.camomilla Cap.548.

Mezgreb

arab.gre.lepnia:latīe magra vel mogra.

Sera. lib.aggreg.cap.mezgreb. auc.dias.ex ea ē quedā q̄ defert̄ ex terris sinos.et melior ex ea ē grauis densa cuius color nō ē diuersus:et ē sicut color epatis aut sanguinis nō hn̄s lapidē:et qn̄ ponit̄ in aqua dissoluit̄ facile:et crescit. Illa vero magra q̄ vtūtur carpentarij ē ex debiliorib⁹ opationib⁹ q̄z illa que defert̄ ex sinos ⁊ ex babylonia:et melior que facile terit̄. Colligitur vero in capadocia in speluncis distillās et affert̄ venalis in sinopidā ciuitatē:vnde et nomē accepit. Et idem auc. Gal.i sapore ipsi⁹ ē stipticitas.vnde virtus ē ei⁹ desiccatiua.et qn̄ sorbet̄ cū ouo aut fit clystere cū ea stringit ventrē.vn̄ h̄z virtutē stipticā et desiccatiuā:et glutinatiuā.et qn̄ miscet̄ in emplastris cōsolidat vulnera recentia:et ingredit̄ i cōfectionib⁹ trociscorū desiccatiuorū et cōstrictiuorū ventris. et qn̄ sorbet̄ in ouo sorbili :aut fit clystere cū ea strīgit ventrē:et ppinat̄ in potu i dolore epatis ⁊ datur in ouo ad sputū sanguinis ad uenenūq̄z. Paulus cap.ð mogra. Mogra sinopida ē fortior bolo romano:et luto sigillato:et iō ingredit̄ i cōfectioīb⁹ vnguentorū:et occidit vermes i ventre. Bulcasiz Eben Aben azarin li.qui dicit̄ seruitor:cōburitur mogra sicut bolus armenus.

Miacantus i.sparagus
Miacanta i.spargula
Miamir.i.x.tractatuū:inde liber miamir idest ð decem tractatibus
Miafile i.storax kalamita
Mia grece.i.musta:sed mia ara.ē storax.et mia similiter est musculus spālis
Miagus Pli.ē herba feculenta cū folijs similib⁹ rubee cum semine oleoso:ex quo fit oleum
Mielon elafui i.medulla ceruina
Miemix i.crisomola
Mier i.capra
Miesuf.i.polium montanum
Miopone.i.psilotrū Mioponei idē qđ s̄
Mion i.meu.
Miopie dicunt̄ qui prope sunt videntes ea que de longe non vident
Miosos.i.glis Miolas.i.filiola
Miocephala.i.videns muscas ante oculos
Miomas.i.herba mihi ignota ut in alexandro
Miota idē qđ s̄. Mioscais.i.auricula muris
Miuberigi.i.stafisagria
Miuterigū i.mala persica
Miba muris i.cicuta est
Mibae idē qđ supra Mib.i.lac
Micharia herba ē secūdū dias.et la.vocāt ipsum spondilion
Micantus.i.sparagus. Cap.549.

Michad

Sera. lib.aggre. cap. michad:sūt vene arboris granati siluestris que nascit̄ in seni vltra mare et i corasce:et sunt vene grosse albe:colligunt̄ i albacumine et eorū mala granata sunt sicut granata domestica in principio eorū ortus:⁊ color eorū ē iter rubedinē et viriditatē:et intra malū eius sūt grana rubea rotunda i magnitudine seminis lentisci: et dimittunt ea i cortice suo:et qn̄ egēt eis extrahūt a cortice.et est cal.et hu.in secundo .auget i spermate.et corroborat coitū.et ē bonus podagre:qn̄ terit̄ et cōficit̄ cū aceto et linit̄ supra ipsū. et conuenit spasmo:et mollit duricies iuncturarum
Mihanch i.sparagi
Miclata est cibus factus ex pane azimo cū oleo istud vocabulū ponit Auic.primo canone fen. iiij. cap.xi.
Micete i.fungus
Michete sūt hoīes veloces:et latīe vocāt̄ cursorij
Michesol.i.apiū risus Mikete.i.fung⁹
Miconiū.i.papauer:et ē albū et rubeū.qn̄ simpliciter ponit̄ de albo intelligit̄:p q̄ lege charchax
Microtera.i.cozula vel crisomola
Microsia i.paruitas pulsus
Micros.i.paruū:ide microtegni et microcosm⁹
Midian i.cymbalaria.
Midriasis.i.dilatio pupille:et ē maior q̄z platicoriasis. Migra quid est:lege xencua
Migari idē qđ s̄. Miach.i.storax
Miaba idē qđ s̄. Miasur.i.abrotanum
Misunti.i.folium Misunser.i.pulegium
Misunseri idem quod supra
Milax que cynicosonsi noīatur similis ē hedere tenuiorībus folijs:duo ei⁹ genera dicūt̄:alterū comantib⁹ acinorum cornib⁹: alterū gen⁹ culta amara nulli⁹ effect⁹ Pli.
Mila i.mala
Milagrafico i.atramētū pictorum.
Milangina.i.sine igne maceretur
Milea.i.arbor mile vel malum
Milesion i.species alciomi
Milia indica i.citrum
Milia persica i.persicum
Mileos i.fraxinus
Millefolium quid est:lege minofilos
Millemorbia l' milmorbia herba siccaria et scrofularia castrangula vel vrtica mortua:eo q̄ folia

vrtice similia habet non tamen vrentia
Mili .i.mila
Miliaria herba est quā milium vocat Pli.
Miliduris est mola matricis. nam grece milos mola vocatur.
Milimandrum .i.iusquiam⁹
Militis lothos .i.molaris lapis
Milium solis .i.grana solis
Milium quid est: lege docher
Militrum .i.sinapis
Miliū solis.i.cauda porcina: et qd ē: lege culb
Miliares.i.serpentes: quoꝝ color ꝓpter citrinitatem est quasi color miliȷ̄
Militen .i.vinū de citoniis
Milmon.i.fraxin⁹ Milicum.i.sinopida
Miloplacentium .i.meloplacenta
Milotida est tenta chirurgicorū
Milos grece mola: inde milon.i.molendinum: inde amilum: quia sine mola fit
Milops.i.medulla Milto.i.sanguis
Milto grato.i.sanguis hircin⁹
Milto draconis.i.sanguis draconis. hoc vocabulum ponit̄ in antidotario virili id est pauli apostoli dicto antidoto
Mimiar.i.siseleos Mimiae.i.faseol⁹
Mimiaer idem quod supra
Mina ē pondus lib.i.et quarte: sed secundū alios est pond⁹ centum.ʒ.
Minaballan⁹ .i.ballan⁹ repsico
Minera.i.celidonia Minbe.i.menta
Minbei idem quod supra
Miniū ē color scriptoꝝ: et qd ē: lege cinabar
Minchi.i.bruca: et ē thamarisc⁹ agrestis
Minthi.i.nepita Minci idem qd̄ supra.

Cap.550.

Minofilos grece: latine mille folium.

Dias. cap. minofilos⁹. nascit̄ in paludestrib⁹ locis: tyrsuꝫ hꝫ ex vna radice mollē et subrufuꝫ: et quasi manib⁹ limatū: et folia similia feniculo. Plin. miofilō nostri millefoliū vocāt: caulis ē tener similis feniculo plurimisqꝫ folijs: vnde et nomē accepit. Nascit̄ in palustrib⁹ herbā ipsā nascentē tenuē a laterib⁹ capillaniciis folijs eximi visisqꝫ ꝛc. Posse. Dias. vulnera glutinat et sine tumore custodiūt. in dētiuꝫ dolore cum butiro imponunt̄ ī modum emplastri. cōtra vrine difficultatē bibit̄ cum aceto. et valet contra calculum. Gal. vij. sim. phar. cap. millefoliū: siccatiue ē virtut]: intātum ut consolidet vulnera.
Minon.i.nux: inde confectio diaminon id est cōfectio de nuce.
Minutum thus .i.manna thuris
Minutarb .i.psilotrū
Minusel .i.prassium
Miracata .i.salsitia
Mirach.i.aggregatio cutis que ē sup ventrem.
Miracopium.i.calidū Mirasolis.i.catapucia
Miragenat ē quedam species cibi
Mirrha grece.i.odorifera vel redolentia vnguēta. mirrha.i.odorifera. inde mirrhacopiū odoriferum mitigatiuum. Alexander cap. de vncionibus ad frigiditatē stomachi.
Mirdane .i.mezereon
Mirna stacten est qd̄ ex mirrha hūida exp̄mitur Dias. cap. d̄ mirrha: ſꝫ mirrha melius scribitur.

Cap.551.

Mirrha latine: ara. hec: gre. smirna vel achantus

Sera. lib. aggre. cap. hec: auc. dias. mirrha ē gūmi arbori que nascit̄ in terris arabū similis arbori q̄ dr̄ in greco spina babylonica. fiūt nā scissure ī ligno arboris: vñ egredit̄ gūmi qd̄ emanat cadēs sup sextoria que sternunt̄ sub arbore: et quedā ꝑ se coagulat̄ sup stipitē: ꝛ ē de ipsa res q̄ dr̄ bacātiscus siue bathanasas: et grossa ē a qua egredit̄ meth.i. storax liquida qñ exprimit̄ sicut apparet in. L. melabac. et dicit̄ myrna stacten: et ē de ea que dicit̄ anizen siue aizem: et ē pinguis multū: et arbor ei⁹ ē in terra que dicit̄ ptinia: et ē pingnis: et quādo exprimitur succus ei⁹ egreditur velut storax multū. et melior mirrha ē illa q̄ dicit̄ tarbalud: et cāchi: et noīat̄ hoc noīe eo ꝙ defert̄ ex terris que dicunt̄ sic. et color ei⁹ ē ad viriditatē tendēs: pungens linguā: clari coloris: et ex ea ē que dicit̄ liti et ē litaglutbichi: et ē mollis tactu sicut bdellium ī odore suo ē pinguedo: et arbor ei⁹ ē in locis soli expositis. ex ea ē que dr̄ poaclis: et ē aspa multuꝫ nigra: et apparet ī ea vestigiū ignis. et deterior ē illa q̄ dr̄ argasin: et ē leuis nō pinguis: acuti saporis: similis gūmi arabico ī fortitudine et virtute. et ex mirrha ē q̄ dr̄ erumu siue amini: et ē mala et fiunt qdā trotisci ex substātijs mirrhe. et si mirrha pinguis fuerit trocisci q ex ea fiūt hūt bonū odorē et pinguē. et si nō fuerit pinguis qd̄ fit ex substantia ei⁹ non hꝫ bonū odorē neqꝫ pinguē: et hꝫ virtutē debilē ꝑpter qd̄ admiscet̄ ei oleū qñ ex eo fiūt trocisci. adulterat̄ mirrha qñ admiscētur ei gūmi qd̄ infusū fuerit in aq̄ mirrhe. et melior ex mirrha ē noua leuis mūda q̄ qñ tangit̄ ē aliquantulū aspa ꝛ arida et cito frāgibilis: et qñ frangit̄ remanet in ei⁹ fractura res alba: et figura ei⁹ ē sicut figura vnguiū: et que ē in frustra ñ pua: et color ei⁹ ē vniformis nō diuersis in exterior ib⁹ ei⁹: sed interi⁹ ē trahēs ad rubedinē paꝝ cū lineis subalbidis sicut diximus. odor eius ē delectabilis: amara: catarri sedatiua. ſꝫ illa que ē grauis cuius color ē sicut color picis nō ē alicui⁹ vtilitatis. Sed mirrha que ē ex terra que dr̄ labotero abscindit̄ ex radice arboris que ē ī terris illis eligit̄ eni ex ea illud qd̄ ē simile mirrhe in odore et virt⁹ ei⁹ ē calefactiua et mollificatiua et resolutiua et īgredit̄ in cōfectionibus vnguentoruꝫ. Gal. viij. sim. phar. cap. d̄ mirrha in sapore eius ē de sapore amaro quātitas ñ pauca: et virt⁹ ei⁹ ē que calefacit et sic. ī secundo gra.

Posse. Sera. auc. Albugerich. mirrha queit ad aq; citrinã: qñ sũmit ex ea ĩ potu aut fit ẽplastr̃ cũ ea sup ventrẽ. et qñ fit caputpurgiũ cũ vino anoch ex ea mũdificat cerebrum: et aufert ab eo ventositates grossas: et incorat gingiuas: et confirmat dentes et est bona colice quando fit linitio cum ea.

Gal. mirrha abstergit cũ tpamento ⁊ glutinat fragmẽta ossiũ capitis: ⁊ occidit lũbricos ⁊ fetũ expellẽs eos. ⁊ ingredit in cõfectionibus collyriorũ que fiũt ad vlcera oculi ⁊ ad maculas que fiũt in eo. ⁊ in medicinis q̃ bibunt ad tussim antiquã: ⁊ ad asma. nã ipsa nõ exaspat cannã pulmonis: ⁊ hoc q: nõ calefacit neq; desiccat calefactione ⁊ desiccatione forti ⁊ sine supfluitate sue amaritudinis et sue abstersionis. ẽ alia mirrha que trahit a radice arboris huius: ⁊ virt⁹ ei⁹ calefacit ⁊ mollificat ⁊ resoluit.

Mirrha trochiten. i. rotũda: nã trochos. i. rotũdũ
Mirta lepita. i. mirte cime   Mirica. i. genestra
Miricen. i. thamarisc⁹   Mirifilon. i. millefoliu;
Mirise   i. vngere
Mirismata. i. odoromenta thymiamata
Miristica. i. redolentia odorifera: inde karea miristica. i. nux odorifera: idem nux muscata
Miris dias. mirrha dicit folijs ⁊ hastis simil' comio: est radix oblõga ⁊ mollis ⁊ odorata apta ad edendum
Myrmix. i. formica inde myrmidones vl' myrmicelon. i. oleum formicarum
Myrmicolenia. i. lac formicarum
Myrmiceas. i. verruca ĩ cute. quidã dicũt ⁊ meli⁹ q̧ ẽ pustula parua que vocatur formica
Mirmimita. i. arena que fert de mecha ⁊ confricat sup manũ: ⁊ in ea intrat ⁊ nõ apparet: ⁊ inde fit etiã vnguentũ qd̃ dicitur manuũ penetrabile
Mirsmi. i. myrta   Mirsme. i. myrte folia
Mirsinei   idem quod supra
Mirticen vel caristicen. i. secũda spẽs titimalli a qua oritur fructus que dicitur nux vomica
Mirrhos   i. fimus
Mirabolani a Pli. vocãt grana ben: alibi tñ d̃ mirabolanis loquit et dicit q̧ si colligant añq̃ maturescãt nullũ ligneũ int⁹ hñt: ⁊ qd ẽ: lege baililig
Miropola   i. vnguentarius.
Mironitis ẽ herba nobis ignota ut ĩ alexandro.
Mirosodes ẽ spẽs. vi. titimalli
Mirul   i. ziman
Myrtus quid est: lege des domestica
Myrtus siluestris. i. cubebe
Misagarach. i. coquinatum qd̃ fit sine carne
Misaluis. i. acualis: et sic dicit ad similitudinem cuiusdã acus que ẽ curuata: in medio exñs grossior: et ĩ duab⁹ extremitatib⁹ tenuis: qua ĩ terra saracenorũ vtunt susellorũ sutores   Cap. 552.

Miseos ẽ gen⁹ terre q̃ caremus aliqui dicũt q̧ est flos eris qd̃ cũ fregeris: deint⁹ stelle aureę apparẽt. inquit. dias. cap. miseos. Pli. cap. miseos: glebula ẽ aurosa fulgens et fragilis ĩter metalla inuenit ut calcites in cypro insula: cuius fragmina ĩmutant ĩ modũ sablonis. illud vero ẽ optimũ qd̃ aureo splendet colore ⁊ leuigatũ molle ẽ scd̃m tactũ: ⁊ aliđ h̃ pallidũ ⁊ leue qd̃ cũ tactu; fuerit cito d̃nigrat. supat. n. colchotar effcũ
Misteri cõmeda. i. suffocatio matricis
Misceton secũdũ Alexandrũ cap. de tussi vocat quedam confectio ad tussim frigidam
Misi ẽ gen⁹ tuberum.   Cap. 553.

Ichs arab. grece abonafa. siue aboanifa: la. muscus.

Sera. lib. aggreg. cap. misch: dixit Dabonhasẽ ex verbo Abulhuasim Almascadt in libro auri ⁊ minerarũ et margaritar̃ terre in quib⁹ sũt gazelle musci ⁊ sunt regiones tũbasi: ⁊ seni sunt terre confines. verũ muscus regionis tũbasi ẽ melior musco seni duab⁹ de cãis. vna ẽ q: gazelle de tũbasi comedunt spicã nardi: ⁊ alias spẽs odoriferas. gazelle vero de seni comedũt alias herbas ab istis quas diximus odoriferas: tñ ẽ etiã alia cã: q̧ hoĩes de tumbasi nõ ex hũt muscũ a folliculis: ⁊ nõ adulterãt ipsũ cũ medicinis adulterationũ. p̃terea illa d̃ seni abscindũt folliculos tẽporib⁹ humidis ⁊ turbidis: ⁊ in aere nõ cõuenienti. ⁊ si hoĩes de seni ñ hñt res cũ quib⁹ adulterẽt: reponũt eũ in vasis vitreis: et obturãt bñ: et mittũt eũ ĩ terras saracenorũ in persida: et in alijs regionib⁹ babylonie ac si ipse sit de tumbasi. Melior aũt musc⁹ ⁊ magis redolens ẽ ille qui abscindit a gazella postq̃ est bñ maturus in ea. et nõ differũt gazelle iste ab alijs ĩ figura ⁊ colore ⁊ corporib⁹: cognoscunt tñ in dẽtibus caninis ear̃: q: quelib; ex istis h; duos caninos dẽtes egrediẽtes ab ore ipsi⁹ sicut egrediũtur ab ore porcor̃. ⁊ sunt dentes isti valde albi ⁊ recti longitudinẽ vnius palmi habẽtes aut pl⁹. venatores quidẽ in terris chelech ⁊ seni extẽdũt funes ⁊ laqueos et capiũt eas. Aliqñ vero sagitãt eas: et abscindũt ab eis folliculũ: et ligãt eos ĩmaturos: quare tũc ẽ in odore suo horribilitas. suspẽdũt ergo eos relinquẽtes aliq̃ tpe donec maturẽt et recedat fetor eor̃: et mundet in aere: et aufert ab eis musc⁹ bon⁹. et hoc ͻtingit fructibus arbor̃ qñ colligunt ab arborib⁹ suis anteq̃ maturescãt verũ melior musc⁹ ẽ ille q maturat ĩ folliculo suo et ẽ cõplet⁹ ĩ maturitate in folliculo ipso antequã abscindat ab aĩali. deinde abscindit p⁹ cõplementũ: et p̲pter hoc cũ nã expellit cursũ sanguinis ad folliculũ illũ vel chistin: et cõplet eẽ sanguinis in eo nocȝ illi aĩali: et tũc venit ad saxa vl' ad aliquẽ ex lapidib⁹ ca. caliditate solis: et fricat se multum cũ delectatione magna donec leniat cutis in loco illo et emanat qd̃ ͻtinet sup lapides: quemadmodũ emanat ab apostemate aliq̃ qñ apit et sẽtit tũc illđ aĩal ĩ exitu ei⁹ delectationẽ magnã: qñ ẽ euacuata chistis tota ab eo quod in eo continet tunc incarnat ⁊ cõsolidat: ⁊ iter̃ p⁹ea colligit in loco illo cursus sanguĩs sicut fecit p̃mo. egrediunt ergo homines de thebeth qui nouerũt loca vbi pascũt gazelle: ⁊ peruenientes ad saxa illa ⁊ lapides

iueniūt sanguinē illū q desiccat᷒ ē sup lapidē: ꝛ sa
xa ꝛ colligiūt eū. ꝛ quoniā digessit eū natura i suo
aīali ꝛ desiccauit eū sol ꝛ p̄parauit eū in aere est
melior oīb᷒ spēb᷒ musci ꝛ electior. Colligūt ergo
eū ꝛ ponūt in folliculis quos habent ex gazellis
quas ipsi venati sūt: ꝛ seruāt apud se ꝛ. b᷒i est ille
muscus q̊ vtunť reges: ꝛ qui donať ꝓ dono ma
gno: ꝛ quē vēdūt mercatores illius regionis pro
meliori: ꝛ inthebet sunt multe ciuitates. vez totus
musc᷒ qui colligiť in ptib᷒ illis deferť ad illā ciui
tatē que ꝓprie denoīať noīe totius regionis the
bet. cal. est ꝛ sic. in secūdo gradu. aliqui dicunt ꝙ
est cal. in secundo: sic in tertio

Posse. Sera. auct. Abē mesuay: fortificat cor ꝛ oīa interiora mēbra. quādo bibiť aut poniť exteri᷒ in emplastris ꝛ abstergit albuginē subtilē: ꝛ desiccat ei᷒ humiditatem: ꝛ calefacit cerebꝝ: ꝛ desiccat qū fiūt sternutatiōes cū eo: ꝛ corroborat cerebꝝ. vñ corroborat mēbra sua aromaticitate. ꝛ confert sode antique que est ab humiditatib᷒ ꝛ corroborat cerebꝝ. ꝛ si accipiatur de eo paꝝ ꝛ resoluať cū oleo de keruī: ꝛ liniť cū eo virga: iuuat ad coitū: ꝛ ē in eo humiditas q̄dā per quam excitat coituz.

Auic. de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Misoxos. i. rana terrestris venenoīa rubea
Miteritrū. i. pessariū instrumentū velut clystere q̊ immittūť liquores ī matricē. Paul᷒ ca. de muliebri fluxu.
Miteragū. i. mala persica.
Micidatia herba ē quā Plin. describit: sed ipsaz ignoro
Mitridatia idē q̄d supra
Mitridatū cōfectio magna ē omnibus nota
Mixmix. i. crisomola
Mixo. i. satyrion
Mixumar .i. fistula
Miua. i. succus citonioꝝ coct᷒ cū vino ut sapa: ꝛ fit cum speciebus ꝛ sine
Mocasintericoꝝ īterp̄tať morb᷒ dēclinās ꝛ sanās
Mocediū. i. semen papaueris albi.
Mocedon idē q̄d s.
Mocelinum. i. polium
Mochen agria. i. pastinata siluestris
Mocha lalbudu. i. medulla ossium
Modium ē pond᷒. xl. lib. ꝛ quatuor
Modipliō. i. apiū risus
Modiplionū idē q̄d s
Mogara. i. salsamenta ex aceto ꝛ sale.
Mogarata idē q̄d s.
Mogra. i. magra
Mola. i. moli: ꝛ ē armel: secūdū Plin. ē quedam alia planta cui᷒ radix rotūda nigraq3 q̄ multum terre capiens. Nā ut dixerūt aliqui cāpani si aliquot diebus effosa inter difficultates saxeas. xxx. pedes lōga inuēta ē: ac ne siquidē solida sed abrupta: folia eius sille similia: florē cui᷒ greci luteꝝ dicūt. Sed Homer᷒ cādidū scripsit: nasciť ī phenicia ꝛ in cilitia archadie ꝛ italia
Molatinagria .i. malua
Molibdī Cassi᷒ felix ī antidotario diamolibdi. i. de plumbo
Molibdos. i. plumbeum
Molipidium. i. plumbū
Cap. 554.

Molibdena. i. plūbū vstuz ꝛ sterc᷒ plūbi: sed dias. cap. molibdena dicit: ꝙ ē q̄si stercus auri vel argenti. Est autem vtilior que colo colorē spume argēti habuerit: ꝛ lucida ꝛ rufa in tritura ī coctura: ī oleo coccineū facit colorē. fodiť ꝛ in sebastia ꝛ in chorintho: sed melior ē que signa ut supra habuerit. Pli. cap. de molibdena: ē sterc᷒ auri ꝛ argenti que ab officinis aurificū colligiť: que optima ē que nō ē lapidosa s3 fragilis ꝛ splendida.

Dias. virtus ē ei: ut spume argenti aut scorie plūbi. loturā ꝛ combusturā similē sinopide h3. misceť vero emplastris pinguib᷒ ꝛ saracoticis ꝛ cicatricē ducētibus purgatorijs aūt medicaminib᷒ non miscetur.

Melicorna. i. papauer
Molithia. i. malua
Moli .i. armel
Mollificatio corporis. i. debilitas in qua hō stat ita ut nō loquatur neq3 bene sentiat
Molochia .i. malua
Molochea arborea. i. altea
Molochia agria idem quod supra
Molonsi. i. serpillū
Molo. i. millefolium.
Molon idē q̄d s.
Molocoria. i. papauer
Molochin .i. altea
Molosagria .i. altea agrestis
Molcoria .i. papauer agreste
Molochia albacharū. i. atriplex
Molongiana .i. molongena
Moluchia. i. malua
Molusar. i. artemisia
Molusari idē q̄d s
Monachos. i. ceterac
Monisari. i. artemisia
Monodos idē q̄d s
Monoramenon .i. vnius diei
Monomachia. i. duellū a monos q̄d ē vnū: ꝛ mathos q̄d ē pugna quasi pugna vnius ad vnū. inde etiā rithimachia id ē neruorū pugna: ꝛ sithemachia id ē pugna aīe: sithe enī aīa. Itē a monos q̄d ē vnū diciť fe. monoides. i. vnius diei: ꝛ collyriuz mono: ꝛ multa similia ut in Alexandro
Monopagia ī passionario garipōtisi vna pte capitis in acutū dolor venit. monopagiā greci dicūt si oculus simul cū media pte capitis doleat ꝛ emigraneum ꝛc.
Monymeron. i. medicina cū duricie: ꝛ acredine.
Mora de seni. i. mora rubi
Morasion. i. cyper᷒
Morasiom idem quod supra
Moracelsi quid ē: lege hec
Morella solatrū vua lupina. i. stringnum ꝛ quid est lege hameb
Morgellina agrestis. i. celidonia
Morgellina quid ē: lege anagallus
Morion ē spēs mādragore: s3 Pli. semē mandragore q̄d qdē arcen alij morido: alij hypomarton
Morisia. i. almuri
Moripsia ide3 q̄d supra.
Moricellum .i. celsum
Moroba. i. nutritū uel cōditū. nutritū enī ꝛ conditū diciť apud antiquos. vnde Auic. dicit acorus nutritus et nō nutrit᷒. i. condit᷒ et nō conditus
Moroá. caro pustulosa addita in oculo: et est in uersatio palpebre.
Morudan. i. cyper᷒.
Morb᷒ sacer. i. berisipilla
Morbus lunaticus. i. epilepsia.
Morb᷒ regi᷒. i. icteritia a regulo alacrito crocco

Morbus arcuat⁹ idē.ab arca celesti dictus.
Morbus in quo eleuatur cutis.i.lepra
Morsus galline vocat᷑ a quibusdā anagallus qui ipia vocat᷑:quidam morgellinā vocāt.vñ morgellina nō dʒ dici morsus galline:sed morb⁹ galline
Mor .i.mirrha
Morgnapelli quid est:lege napellus
Mosone miopsone.i.psilotrum
Mospone:vmospone idem
Motaria sūt liceola.q̄ nubib⁹ apponuntur
Motarob.i.auena   Muaniga.i.rete cerebri.
Mualep.i.afronitꝝ   Mualepi idē qd̄ supra
Muchar.i.mulachlach   Mucatū.i.fungus.
Muca.i.pars que de oculo videtur
Mucula oculi.i.anterior pars oculi.
Mucheita .i.sebesten
Mucthe.i.pars que de oculo videtur.
Mucthei idē qd̄ s.   Mudulion.i.bdellium
Muduan.i.sinonum   Muduani idē qd̄ s.
Mufran idem qd̄ supra
Mugalac .i.lac acetosum
Mugali .i.draco marinus
Mugath Auic.redarguit dicētes ꝙ ē radix granati siluestris:et videt᷑ ignorasse quid eēt.egō reperi ī antiquis synonymis exponētibus vocabula greca ꝙ mugath ē radix granati siluestris
Mugag idem quod supra
Mugali apud dias.cap.de allio.Auic.codē cap. ē aīal venenosum pusillū muri simile.hoc noīat Auic.q̄rto canone fen.vi.de venenis cap.ō morsu illius
Muchachaem.i.pōd⁹   Muhali.i.afodillus
Muhalib idē quod supra
Mulachlach ē aqua valde turbida ex qua mulieres liniūt se ut redoleāt.Et iō dr̄ mulachlach q̄si qd̄ ē infectū et turbatū:ꝛ fit secūdū hūc modū:in aq̄ rosaꝝ ponit᷑ musc⁹ gariof. et camfora:et alia odorifera multa:et fit cū istis aq̄ valde turbida:ꝛ secūdū hoc vocat᷑ aq̄ rosaꝝ de mucarro:cuius descriptionē ponit Jo.mes.in antidotario suo:peragrofo qui incipit:opatio infusiōis rosaꝝ et aliqn̄ syrupizatur ista aq̄ et ē optimus syrup⁹ alteratiuus et lubricatiuus.
Mula.i.emula   Mulachia.i.malua ortiua
Mulgali .i.algasech
Mulsach.i.luncta connexa continua
Mulsa quid est:lege melicratum
Mulb.i.scotanum.   Cap.555.

Mumia ē illud qd̄ inuenit᷑ ī sepulchris balsamatoꝝ ī quib⁹ humor mortui cū aloe:et mirrha resoluit᷑ quib⁹ ipsa corpora cōdiebant᷑:et similatur pice marine.solebāt antiquit⁹ corpa balsamo mirrha et aloe condiri:et adhuc fit apud paganos et seracenos circa babyloniā:vbi est copia balsami. **Sera.** lib.aggreg.cap.mumie. Mumie sepultoꝝ:et ē aloe balsamū et mirrha:et qd̄ miscet᷑ eis ex humorib⁹ corporis humani.Et idē auct.dias.in terris, q̄ dicūt᷑ scolonie descēditur.nāq₃ ex mōtib⁹ q dicunt᷑ flumina cū aq̄s eijcit᷑ cū aq̄ fluminis ī ripis:et ē coagulata:et fit sic̄ cera:et hʒ odorem picis et aspalti mixti simul. **Posse.** idē auct.Rasis ex nomine q̄rundā medicoꝝ ē bona sode phlegmatice frigide sine mā: et emigranee et paralysi:et torture oris:et epilepsie et scotonie et facim⁹ caputpurgiū cū vno grano ex ea cū aq̄ maiorāe.et ꝯuenit dolorib⁹ auriū qn̄ dissoluit᷑ ex ea granū in oleo sambacino et distillat᷑ ī aure.et cōfert dolori gutturis:qn̄ dissoluit᷑ ex ea vnū kirat cū aq̄ ī qua decocta ē satureia.et cōuenit tussi cū aq̄ iuiubaꝝ:aut cū aq̄ ordei et sebesten :et dat᷑ in potu ex ea ieiuno trib⁹ dieb⁹. et ꝯfert cardiace kirat.i.cū aq̄ mente.et cōfert ventositati intestinorū qn̄ accipit᷑ kirat.i.cū aqua cymini et carui:aut cū aqua ameos.ꝛ casui et ꝑcussioni qn̄ sumit᷑ vnū kirat cū duob⁹ danich ex bolo armenico: et vno danich croci cū aq̄ solatri aut cassie fistule.ꝛ dat᷑ ad singultū granū.i.ex ea cū decoctiōe seminum apij:et carui.et miscet᷑ cū oleo de ben et fit caputpurgiū cū eis et ad squinantiā pondus vni⁹ kirat cū squigibin.et dolorē splenis pond⁹ vnius kirat cū aq̄ carui.et ad venena duo grana cū decoctione tribuloꝝ marinoꝝ et folijs anuiden.et puncturā scorpiōis pond⁹ vnius kirat cum vino puro.et ponit᷑ in loco puncture cū butiro :et cōuenit fracture ꝛ cōquassationib⁹ q̄ fiūt ī iteriorib⁹ corpis ꝛ exteriorib⁹ ꝛ cōstrictioni pulmonis:ꝛ ē ꝓpe tēpa mētū nisi qꝛ hʒ ꝓprietatē ī sedādo dolores q sūt ī fracturis qn̄ sumit᷑ in potu ꝛ linit᷑ cū ea. ꝛ fit cū ea clystere ꝛ ꝯuenit vlcerib⁹ vesice ꝛ virge.Et idē auc.Rasis q̄dē emittebat sanguinē ꝛ nō poterat restringi ꝑ aliquā medicinā vsq₃ q̄ datū ē sibi de mumia pōd⁹ granoꝝ triū cū vino ꝛ restrict⁹ est stati.ꝛ qn̄ fit cū ea suppositoriū dissolutū cū oleo de sambach ꝯuenit nō potentib⁹ retinere vrinam Paulus cap.de mumia cal.ē ꝛ sic.ī tertio gradu. teste ꝯstātino:licʒ q̄dā dicūt ꝙ sit frigida :qꝛ ꝯstrictiua.multa enī frigida ꝛ sic.laxāt:ꝛ multa calida ꝛ sicca cō stringūt. **Auic.** de virib⁹ cordis:mumia ca. ē in fine tertij : sic.in primo ꝛ hʒ ꝓprietatē ꝯfortandi cor.
Mum.i.cera secundū Auic.vex cerā arabici vocāt exsamaba ꝛ mum:ut apparet ꝑ Sera.ē sordicies q̄dā domoꝝ apū:quā Auic. vocat mum nigrū:ꝛ grece vocat᷑ ꝑpolis vel cera ꝑpoleos:ē calidius cera ꝛ fortiter attractiuum
Muraba.i.cōditū aliqd̄ sicut ro.viole cōdite mirabolani ꝛ ceteri fructus.vnde aliquando sic īuenitur vocatum mel rosarum.
Muradascon sic inuenit᷑ scdo canone Auic.sʒ in arabico murdasesan scribit᷑ q̄d sit nescio.Haly abbas vero in secundo practice mandasesrum inter herbas describit.
Murā ē cornu arbustū:ꝛ est cornea:et latine vocat᷑ ornale:fruct⁹ ē q vocat᷑ cōmuniter cornea.
Mura.i.alemu   Muraba.i.suchaa
Murex.i.ochylium marinum:cuius sanguine fit tinctura purpurea
Muresi.i.antimonium.   Cap.556.

Mi Muri idē ē qḋ garus: et vulgarit dr̄ almuria vł salmuria qḋ ē quasi salsū gar. et mod⁹ faciēdi gar ē iste: fit gar⁹ de piscicul' puis h̄ mō: ponunt' pisciculi pui ī aliquo vase habente īferius orificium latum superius strictum et angustum: et fit lectus h⁹i pisciculo vł more lecti sternūt' ī vase: postea supponit' sal: et ordo quidā lapillo minutorum Itē fit alius lectus pisciculo et supaspgit' sal' et suppōit' pdict⁹ ordo lapillo: et sic fit donec vas plenū sit tunc pmittit' morari p aliqḋ tps: tamen explorato sapore ꝛ inuento garo extrahūt garū. vel garus pōt dici salmoria sapida ut apparet in cōbin. Sed sciendū ꝙ gar⁹ vel muri vł almuri q̄ idē sūt: liquor ē salsus q̄ multi ꝓ salsamēto vtunt' et ē duo modo. vnū qḋ fit ex pisciculis salitis et aliud qḋ fit ex farina ordei et sale. facto īde pane: cui⁹ cōfectio simpliciter inuenit' in. xxviij. azaranij. ꝛc. aptum ī enematibus clysteriorum.

Sera. lib. aggre. cap. muri. Muri est illud qḋ fit ex piscib⁹ salsis vel carne salsa qḋ qn̄ ꝓijcit' sup vlcera fraudulenta ꝓhibet co dilatationē. Et idē auctor. Gal. administrat' in vlceribus fraudulentl putridis: et apponit' ī clysterib⁹ q̄ administrant' ī vlcerib⁹ ītestino et ad sciaticā: et ad dysenteriā. Et idē auct. Abē mesuay Almuri fit ex farina ordei: et ē cal. ī p'o sic. ī secūdo: sed illud qḋ fit ex piscibus ē calidius et siccius. mollificat ventrē: et īcidit phlegma: et ꝯfert dolori sciatico: qn̄ fit clystere cū eo. Et idē aucto. mesarugie hꝫ stipticitatē et mundificationē: et iō fit cū eo cohol ī egritudine. Diedri. i. variolis ut nō egrediant' in facie: et postq̄ egrediunt' dissoluūt eas: et ē cal. in secūdo gradu. Et idem aucto. Serapio. eodem lib. cap. ras. dicit ꝙ curat vlcera fraudulenta putrida que sunt in ore. Bulcasim Eben Aben azarin lib. qui dr̄ seruitor: muri purgat phlegma viscosū ꝛ incidit ipsū: et iuuat in colica qn̄ miscet' ī enemate clysteris cū alijs medicinis cōpositis cōuenientib⁹. et sumūt ī cibo ꝓ dolore scie q fit a phlegmate: et ē subtilius q̄ꝫ sal et q̄ꝫ sal nitri: et q̄ꝫ aq̄ piscū salso veterū: et virt⁹ co ē debilior virtute ei⁹: et opatio ei⁹ ē ī hūc modum Accipe de farina ordei ptes duas: et de sale ptē vnā et ꝯfice cū aqua et fac focacias azimas et pone in furno et dimitte ibi donec ꝯburant' intus et extra: deinde extrahe a furno et diuide vnāq̄q̄ partē ea ī tres aut q̄tuor ptes: et pone ī olla magna mūda et coopi aq̄: et pone cū eo de cīfiliōib⁹ palma plenā manū: et pone ollā in furno panis a principio noctis vsq̄ mane. et sunt qui coquunt panē cū aq̄ sup ignē: et coquūt vsq̄ ad ꝯsumptionē medietatis aque: et colāt et ponūt ī aq̄ ex melle s̄m volūtatē co ad frangendū salsediuē ei⁹ et ꝯseruāt. et hoc et caput muri et almuri sūt opationes alie longe ab istis q̄s diximus q̄ sunt idonee comestionib⁹ regū: et nō oportet eas memorari ī hoc loco modo: quia sufficit nunc de modo isto quantum ad necessitatem medicine.

Muricus i. tamariscus

Murion. i. auricula muris: ut in alexandro d̄ podagra.

Murim. i. auena.

Muraban. i. saxifragia.

Murtur. i. vermis

Mur. i. mirrha

Musa ē fruct⁹ quidā ī q̄ peccauit primus parēs pro quo lege masleb.

Musaguarat. i. cibarium vł sapor qui fit sine carne et multis speciebus.

Musaragi. i. qn̄ coopit' pupilla nimis. Cap. 557

Mi Muscata herba ē q̄ se expandit in terrā: odorē hn̄s musci: et inuenit' maior et minor q̄ herba satis assimilat' agrimonie nisi q2 ē minor ea. ē alia mīor muscata q̄ ē mīor superiori: cōuenit cardiace et debilitati cordis.

Museleon. i. oleum muscellinū

Musceleon idem quod supra

Muscellina ē herba facta sicē buglossa cui⁹: radix ē rubei coloris exteri⁹ in supficie: in sicilia liniuntur ex ea gene mulierū: ꝛ alio noīe vocatur lactuca asini. Cap. 558.

Mi Mucillago ē illud globatū qḋ extrahitur a quibusdā reb⁹ mucillaginosis p artificiū: ꝛ mod⁹ extractiōis mucillaginis ē ille secūdū Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dr̄ seruitor. Accipe de bono psillio vł de q̄cūq̄ re a q̄ mucillago dꝫ extrahi: ꝛ mūda ipm a terra ꝛ pone sup ipsuꝫ de aq̄ ca. libras q̄tuor ad vnā quāq̄ librā psillij aut plus secūdū ꝙ tu volueris pinguē eē mucillaginē vel subtilē: ꝛ dimitte p noctē: ꝛ de mane calefacias pa sup ignē: deīde proijce eā in marsupio facto ex tela lini forti ꝛ noua grossa: ꝛ stringe os marsupij cū ligamēto fortiter ne aliquid ex psillio lubricet: extrahe deīde: suspēde ipsū supra orificiū olle vitreate ꝛ pcute marsupiū ab oī pte eius cū v̄ga lignea uel ferrea subtili ꝛ qḋ egredit' de mucillagine trahe mulgendo ad inferiora cū virga donec descēdat mucillago in ollā: et fac illud donec nihil egrediat' a marsupio deinde dissolue os ei⁹ et liga ite magis inferi⁹ a loco in quo ligasti prius: et percute ite cū virga q̄usq̄ egrediat' tota mucillago: nā psilliuꝫ egrediet' totū siccū ex marsupio cū isto artificio. et secūdū hāc disciplinā fiūt oēs alie mucillagines. Sūt aūt quidā qui ponūt sup semina aquā ca. et miscēt bene et premunt donec egrediat' tota mucillago sed primus modus est melior.

Musus i. apium risus

Muscus equiuocū ē ad odifer et ad lanuginem que ē in epatica: q̄ vestit lapides maris et vocat' muscus maris vel lapides torrentis. et ē muscus aq̄ qui facit labere pedes: et simılit' ē equiuocum ad lanuginē q̄ vestit arbores. ꝓ illo qui ē lanugo le. malamusch et ainech: et ꝓ musco odorifero lege muscus. Est alius musc⁹ qui vocat' musc⁹ regl et ē basilicon cū folijs puis: ꝓ quo lege medion. Cap. 559.

Mi Mus omnibus ē notus. Auic. lib. secūdo

cap. de mure sanguis ei⁹ eradicat verrucas: ꝛ ster cus eius confert super allopiciam ꝛ ꝓprie ꝑlinitū cum cepe: ꝛ ꝓprie illud qđ ē adustū: ꝛ exsiccatur ꝛ assatᷣ musᷣ ꝛ datᷣ ad comedendū infanti ꝛ abscin dit fluxū saliue ab ore ei⁹: ꝛ si bibatᷣ sterc⁹ muris cū thure ꝛ aq̄ mellis frangit lapidē: ꝛ si supponatᷣ collyriū soluit vētrē pueri: ꝛ qn̄ coquitᷣ cū aqua ꝛ sedet in ea qui difficultatē patitᷣ vrine cōuenit ei: ꝛ qn̄ mus scinditur ꝛ ponitur supra pūcturā scor pionis sa nat ipam **Dias.** cap. fimus sterc⁹ muris tri tū ꝛ umblico infantiū īpo sitū ventrē exponit.

Mutagenat. i. cibus q fit ī aliq̄ vase cū lacte femi nū omuniū ꝛ iure galline ꝛ vitellis ouoꝝ cū zuca ro ꝛ specieb⁹ factis ex cinamomo spica cubebis calamo aromatico ꝛ carui: ꝛ coquitᷣ in igne ꝛ ap posita super vas testa calida.

Mutagakil. est nomen regis

Mutali quid ē: lege alfachi

Muthalpalin idem qđ supra

Muzagara .i. sapor acetosus

Muzadir in libro alchimie sepe inuenitur: ꝛ apđ Halyabbatem muzadi⁹ ꝛ almuzadi in cap. debili taris visus ē sal armoniacus: ꝓprie aūt apud ara bes muscadē vocatur: a quo multi latini laxadrā vocant corrupte.

Muzum proprie dicitur cuius sapor est composi tus ex dulci ꝛ acetoso

Muzium idem quod supra

Sequitur de. N.

Naam .i. strutio auis

Nabanaba. i. menta

Naamar idem quod supra

Naeg. i. acorus

Naegi idem quod supra

Naesul. i. abrotanum

Nauchana .i. nachana

Naurofalchefe .i. nasturtium

Nausta dias. ē cotula olearis que nausta dicitur: ꝛ est cos qua acies acuitur.

Nabale. i. apis. Cap. 560

Nabach est fruct⁹ scđm Auic. arboris dicte asadar siue sadar q̄ apđ dias. vocatᷣ agrifoliū veꝝ apud Serap. est aliud nabach. s. cortex arboris q̄ a diasco. vocatᷣ nascatimon: ꝛ di cit Serapi. cap. nabach ꝙ affertᷣ de india: ꝛ ē ī co lore similis croco: ꝛ sūt sicut cortices mori boni o doris: ꝛ hꝫ virtutē calefacientē: fiūt cū eo fumiga tiones: ꝛ ponitᷣ in cōfectionib⁹ vnguentorum: ꝛ in aliis cōfectionib⁹ calefactoriis: ꝛ hꝫ virtutem cala mi aromatici. Et idē auct. gal. ē cal. ī tertio: ꝛ ē ex specieb⁹ indie: ꝛ qn̄ fit suffumigatio cum eo valet corruptioni matricis: ꝛ cōfert suffocationi ei⁹ qn̄ ē siccū. In tacuino scribitᷣ ꝙ nabach cōpatur ne spillis: ꝛ zaror qđ ē magis odorifeꝝ nespulis: ꝛ ita similitudo ē ī virtute qn̄ fruct⁹ agrifolii ē stiptic⁹ ꝯfortās stomachū: ꝛ similiᷣ cōpatᷣ nespilla ꝛ zaror

Nabati ē regio. vñ qn̄ repitᷣ ī aliqua medicina in telligendū ē de orientali a nabathea regione oriē tis q̄ iacet inter iudeā ꝛ arabiā. Nabathei sūt qui sunt ex arabia cū terminis syrie. Oui in li. meta mor. eurus ad aurorā nabatheiaq; regna recessit

Nabat arab. ē dictū planta

Nabati ē quod fit in septētrionali parte

Nabet. i. cādi Nabeti idem qđ supra

Nabes .i. acorus

Nabit. i. pot⁹ quidā q fit ex dactilis ꝛ ficub⁹ siccis coctis ī aq̄ vel q̄cūq; fructu dulci. Cap. 561.

Nachana arab. gre. ꝛ latine ameos.

Sera. lib. aggre. ca. nachana siue nanochach auct. dias. qui dā noīant ipm pomū ātomation. i. cyminū ethio piū. veꝝ nā cymini ethiopū ē alia a nā ameos: ꝛ ē notū. ē nāq; semē fere simile cymino ethiopio: ni si qꝛ ē min⁹ eo multū ꝛ albi⁹ ꝛ durius ꝛ in suo sa pore ē de similitudine saporis origani: ꝛ illud qđ ē eligendū ex eo: ē illud qđ ē recēs ꝛ mūdū. ꝛ idē auct. Gal. Magis iuuatiuū qđ ē ex eo: ē semē ei⁹ ꝛ in sapore ei⁹ ē amaritudo pauca ꝛ acuitas: ꝛ uir tus eius ē q̄ calefacit ꝛ siccat in tertio gradu. Et idē aucto. Aben mesuay dixit: ꝙ ꝓuocat vrinam et semē ē bonū fe. antiqs: et qn̄ ei⁹ decoctio ponitᷣ supra puncturā scorpiōis aufert dolorē: ꝛ ē bonū frigiditati stomachi ꝛ epatis: ꝛ aufert opilationeꝫ ꝛ sedat nauseā: ꝛ desiccat humiditates stomachi ꝛ ē bonū humiditati q̄ ē ī pectore: ꝛ mūdificat vi as renū: ꝛ vesice: ꝛ extrahit lapidē ex eis postquā fuerit fact⁹: ꝛ qn̄ fit linimentū cū eo abstergit mor feā ꝛ baras: ꝛ maxīe cū medicinis q̄ sūt ad hoc

Nachama .i. menta

Nacham qđdā aīal ē. Cap. 562.

Nakala ara. latine palma. **Sera.** lib. aggreg. ca. nakala siue nachla diui ditᷣ diuisionib⁹ multis. nā sūt rami ei⁹ ꝛ succ⁹ ramoꝝ ipsoꝝ ꝛ ciffiliones ei⁹: ꝛ sūmitates ipius sine cacumine: ꝛ cortex cacuminis ei⁹: ꝛ ē ka fri ꝛ recēs ex eo īmatuꝝ qđ ē sicut agresta. Uue ē balach. Idē auct. Gal. Substātia succi ramorū ꝛ ciffilionū ꝛ sūmitatis ē cōposita ex sba aquosa tepida ꝛ terrea frigida: sed corticis sūmitatis sba ē ī seipsa siccior: ꝛ nō ē ī eo huiditas aliq̄: ꝛ sapor toti⁹ arboris ē stiptic⁹: virt⁹ ei⁹ ē desiccatiua: ꝛ cō fert vlcerib⁹ putridis: ꝛ stringit iuncturas: ꝛ con fert corruptioni corpis ꝛ oris stomachi applica ta exterius: aut in potu sūpta: sꝫ sedumactimas. i. nucle⁹ siue os dactili qn̄q; cōburitᷣ ī olla sicᷣ alie medicine: ꝛ cū extract⁹ fuerit ab igne extinguitur ī vino: ꝛ postea abluitᷣ: ꝛ pōitᷣ loco tucie ī collyriis q̄ ponuntᷣ in oculo: ꝛ si nō cōburūtur prima vice cōburantᷣ iteꝝ: ꝛ virt⁹ eoꝝ ē stiptica cōglutinati ua: qn̄ miscetᷣ cū lardo cōuenit vlcerib⁹ q̄ fiunt in oculo et exitui oculi ꝛ casui palpebraꝝ: et īcarnat vlcera. Et idē auct. Aben mesuay: virt⁹ ciffilionuꝫ ē frigida in fine primi grad⁹: et sic. in medio eiusdem: cōfert acuitati sāgnis et cholere: et strīgit vē trē et nutrit nutrimento pauco: et curat dolorem

ftomachi.Et idez aucto. Rasis cifilio fedat fluxū fanguinis ɽ tarde defcēdit a ftomachi fūdo:ɽ ad eius defcenfū iuuat zinziber cōditū:ɽ facit ea que facit kafri.i.fūmitas ramoꝝ palme vel cortex fūmitatū Gal. viij.fim.phar.cap.finix arbor:ɽ eorum. ē palma finix arbor.i.palma fli p ica pticipat virtute ī oībus eius ptib⁹. Ramoꝝ igitur fucc⁹ aufter ē ex aquofa fba tepida ɽ terreftri fri.cōfiftēs.fimilit aūt hui⁹ nāe ē ɽ vocat cenogefales.i.cefalionus efibilis exiftens.fruct⁹ vō eius:ɽ maxīe dulcis nō pauca pticipat caliditate efibilis aūt exiftēs ad multū pueniṫ vfū nō folum extrinfec⁹ apposit⁹:vbi ꝯfortare qd ɽ ficcare ɽ cōgregare ɽ denfare ɽ ꝯstringere īdigem⁹: ſʒ etiam affumpt⁹ ut cib⁹ fimul cū alijs ɽ ipfe p fe.qō vero vocat alacer germē exñs molle palme eandē cū cenogefalo hʒ virtutē.qō vō ē velut rectia ei⁹ ftipticā virtutē poffidet:ficcat aūt pl⁹ pdictis ceu et confiftentia fubftātie ficcius ei exñs:ɽ minime pticipās humiditate. Uñ multi ī putridinalib⁹ vlcerib⁹ eo vtunt ɽ in pharmacijs colligētib⁹ laxis articuloꝝ ɽ epaticis:ɽ ftomaticis virtutib⁹ extrīfec⁹.Eft aūt radix hui⁹ plāte ficcatiue īmordacit virtutis:hñs quid ɽ ipa ftipticitatis. Rabi moifes cap.de palma cor palme auget fpma: ɽ iuuat ad coitū.Auerois in fuo colliget oēs ptes dactili ftipticitatē hñt māifeftā:ſʒ fruct⁹ ei⁹ cū ē matur⁹ aliqʒ hʒ ftipticitatē.corticef vō arbor lpdcē maiorē hñt ftipticitatē:aliqb⁹ ptib⁹ ipfi⁹. p fructu h⁹ le.potab

Nacne.i.menta · Nachue idē qō fupra
Nachueāfi.i.vfnee · Nadus.i.fifimbrium
Nadus bothormarien.i.ciclamen
Naduso.i.alumē · Nafara.i.ignis grec⁹
Naffara.i.napta · Nafra idē qō fupra.
Naragil.i.nux indica · Nagafmon.i.pionea.
Nagafur.i.altea · Nakeal.i.almea
Nakeali idē qō ſ. · Nakre.i.cornicula.
Nalas.i.antimoniuz · Nalafi idē qō fupra.
Nalbas.i.vftū · Cap.563.

N Aliop vel haliō arabice grece ɽ lati.fparag⁹ vl afpag⁹ Sera. lib.aggreg.cap.Naliō aucto.Gal.virtus ei⁹ pma ē que deficcat ſʒ nō hʒ frigiditatē neqʒ caliditatem ɽ abftergit ɽ apit opilationē epatis ɽ renū ,pprie femē ɽ radix:ɽ curat dolorē dētium:qꝛ ficcat fine calefactiōe ɽ infrigidatōe.Et idē aucto. Diaf.qñ elixat vna ebulitōe ɽ comedit mollit vētrē :ɽ puocat vrinā:ɽ qñ cogt radix ei⁹ ɽ bibit decoctio ipfi⁹ ꝯfert ftrāgurie ɽ ictericie :ɽ fciatice:ɽ qñ coquit in vino ꝯfert decoctio ei⁹ morfui rutelle:ɽ qñ ex decoctiōe ei⁹ fit collutio oris ꝯfert dolori dentiū:ɽ femē ei⁹ qñ bibit facit opatōes radicis:ɽ dr ꝙ elixatura ei⁹ occidit canes :ɽ dicūt aliqui ꝙ qñ cornua arietū fepeliunt ī terra nafcunt inde fparagi.Et idē auct.Abē mefuay:.ppꝛietas ei⁹ eft remouere dolorē lūboꝝ qui fit a phlegmate ɽ vētofitate:ɽ dolorē colice:qꝛ mollit ventrē:ɽ fi hō vtit eo multum facit naufeā Gal. fecūdo de cibis cap.ō afpago ait ꝙ funt diuretici mo

dicū habētes nutrimētū ɽ ñ bñ digerunt .Et idez vi.fim.phar.cap.afpag⁹ ē abfterfiue virtutis ñ tñ calefacit manifefte neqʒ infrigidat:ɽ iō tā renū qʒ epatis opilatiu⁹ ē:ɽ magis radices ɽ femina qʒ herba:ga etiā fanat dolorē dētiū :quoniā fine calefactione deficcat quoꝝ egēt maxīe dentes.

Nana.i.mēta · Nanafmon.i.colofonia
Nanafar.i.abrotanū · Nanegi.i.colofonia
Nanen.i.cymbalaria · Nanem idez qō fupra
Napazur · .i.fifimbrium
Napta.i.petroleū:qō vocat fterc⁹ demonis
Napeos.i.finapis vl femē ei⁹. · Cap.564.

N Apellus ē herba que facta ē fic ellebor⁹ niger cui⁹ radix ē ordinata ad modū rethis ē anthonomatice herba venenofa :ɽ ē prima ps aconiti.Auic.lib.ij.cap.de napello Napella ē herba que ē venenū pnicioſū:ɽ eft ī fūmo caliditatis ɽ ficcitatis:delʒ albaras linitū:ɽ cōfert lepre. Unde ē venenū deftruēs bibētē fe.Maior vero ipfi⁹ potio ē medietas.ʒ. vni⁹:ɽ hec īterficit ɽ fimilit min⁹.Et ex eo coturnices cibāt ɽ nō moriunt.Ex oīb⁹ ꝯfectionib⁹ diamufc⁹ ei refiftit.Et ē alius q vocat napellus moifis:ɽ vult dicere napellus:ɽ ē quoddā aīal qō affimilat muri qō morat in radice napelli:nafcēs cū napello:ɽ q cū eo appropiquat non crefcit arbor :ɽ ē tyriaca napelli:ɽ eft maior eo ;ɽ ī eo fūt omnia iuuamenta que funt in napello.

Napeū.i.napo · Napia.i.napo vel napus
Napti idē qō ſ. · Napo.i.napus
Napon idē qō ſ. · Naponti idē qō fupra.
Napus vel napias caulis eft quedam fpecies rape ut apparet fi leges delien.
Naragil.i.nux indica magna
Nargil idem qō fupra
Narcha pifcis ē tefte Alexādro ftupoꝛifice nāe:q mediāte lino vel calamo reddit manū pifcatoris infenfibilē:inde narchoticū omne ftupefactiuum
Nare vgenebin.i.genus bdellij
Narchefis · .i.ftupor
Narfeftica quid ē.l.l.malamufch
Narion.i.vince · Narbifos.i.narcifcus
Narcifcus quid ē:lege.l.bafal alcit
Nardileon.i.oleum de fpica nardi
Nardinū idē qō ſ. · Narti.i.torpedo
Narō.i.auena · Narchontica.i.ftupefaciētia
Nar kodes excafeos.i.ftupidus
Narkon ē pifcis ftupefaciēs ɽ eft torpedo.
Narchofi.i.ftupor · Naru.i.apium
Nardus fcachiū vel fcachios.vel nard⁹ indica ē fpica indica q vocat fpica nardi.Nardus fimilit qñ fimpliciter ponit fpica indica vel fpica nardi intelligitur pro qua lege fimibel
Nardus celtica quid ē:lege quod fupra
Nardus romana quid ē:lege quod fupra
Nard⁹ agreftis.i.afaꝝ · Nard⁹ cretica.i.faliūca
Nard⁹ ruftic⁹.i.afaꝝ · Nar.i.ignis
Nafarum.i.afaꝝ · Nafale.i. īiectoriū nafi
Nafabor.i.lutum comedendum

Caplm 565.

N Astatimon hec vocauit se rap. nabach. Dias. est quidaz cortex indicus odoris boni: ꝛ ẽ similis lanule sine corticibus. est enim viscide calefaciẽs. miscet̃ deniqꝫ timiamatibus ꝛ in antidotis ꝛ acopis mittit̃ ex calefactorijs: quapropter medet̃ similiter ut calam⁹ aromaticus ꝛ vaporationi supponit̃ tarda strictura matricis laborantibus

Nasca ẽ fungus arboris: ꝛ accipit denoĩationem ab arbore ĩ q̃ orit̃ ut nasca nuc] vl' nasca pomi. ꝛc̃

Nascale ẽ qḋ matrici imponit̃ simile suppositorio: pessaꝝ vero simile clysteri quãuis pro nascali pessariũ libris antiquis sepe inueniatur.

Nasir .i. rubeus. Nasiri idem qḋ supra.

Nasup .i. polium montanum.

Nausirdus ẽ quidã morb⁹ qui orit̃ infantibus q̃ difficulter ꝛ cũ sonitu p nares ĩspirãt ꝛ respirant

Nasor est species cinamomi

Nasorep .i. cymbalaria Nasur .i. abrotanũ.

Nasturtiuz quid est: lege cardamus

Nasturtiũ textoꝝ quid: le. quod supra.

Nasturtiũ orientale quid est: le. qḋ supra

Nasturtiũ siluestre quid est: le. leuisticum.

Nasturtiũ aquaticũ quid est: le. quod supra

Nasturtiũ babyloniciũ .i. nasturtiũ aquaticum

Cap. 566.

N Atarab arab. latine scorpio Sera est animal venenosuz omnib⁹ notum

Posse. Sera. lib. agreg. capi. natarab. aucto. Gal. Scorpio quando terit̃: ꝛ ponit̃ supra locum morsure ipsius cõfert: ꝛ similiter cõfert quãdo assat̃ ꝛ comeditur: ꝛ cõfert etiã secũdũ q̃ diximus morsui vipre: ꝛ cõfert cinis eius cõbusti lapidi renũ ꝛ vesice. Almansor tractatu. viij. capitulo de his que fugãt venenosa si suffumiget̃ dom⁹ ex scorpione omnes alij fugiet. similiter si fumiget̃ dom⁹ sulphure ꝛ vngula asini ꝛ galbani fugabũt̃ scorpiones. Oleum enim in foraminib⁹ eoꝝ si fusum fuerit nõ inde vlteri⁹ exibũt imo fugiẽt. Et idem de punctura scorpionũ ẽ bibere pond⁹ vni⁹ aurei cũ aqua aut vino ex radicib⁹ coloquĩtide siccis: aut vnius aurei pondus ex medicamine de assa cum vna. ʒ. vini ꝛ locũ qui ẽ supra puncturã stringere: ꝛ ex oleo de ben ꝛ aqua cal. embrocare ꝛ sambacino in quo castoreũ ꝛ euborbium confricata fuerint inungere atqꝫ cum eo locuz fortissime fricare: tyriaca q̃ valde ꝓficit ℞ecipe radicum capparis absinthij nabati aristologie gentiane ana eq̃liter cõfice cũ melle: Dosis hui⁹ in potu. ʒ. iij. Item confert tyriaca diatesseron vel vinũ vetus: ꝛ allia ei ad comedendũ tribue: atqꝫ ex eis loco emplastri suppõe: locũ q̃qꝫ assidue cũ igne calefaciat: si ãt febris superueniat sequẽti die phlebotoma ꝛ aq̃ꝫ ordei ei tribue: ꝛ custodi ne acutam egritudinem incurrat. omnes preterea abstineãt ab apij comestione: vbi scorpionũ multitudo fuerit. Dias. cap. de scorpione. Scorpio montanus quando terit̃ crudus ꝛ ponit̃ sup puncturã suã curat. Assatur ꝛ comedit̃ ꝛ facit hoc. sed scorpiones marini q̃n comedunt̃ ꝛ bibitur ius eoꝝ laxat colerã: ꝛ conferunt aque descẽdẽti ad oculũ ꝛ obscuritati visus

Auic. lib. ij. ca. de scorpione: oleum scorpionum ꝯfert dolorib⁹ auriũ valde.

Natanacha .i. menta

Natanacha quid est lege dicanacha

Natra posterior pars oculi.

Natis ẽ ꝯfectio q̃cũqꝫ facta ad formam nucis

Natisi idem quod supra

Natisen idem quod supra

Natienigi .i. colofonia

Nathis .i. ferula

Nathicos idem quod supra

Natris .i. hircina. Pli. Natris herba est cuius folium euulsum hirci virus redolet.

Natan .i. vitrum

Natron idem quod supra

Natrodisia .i. rubus

Nealis .i. amomum

Neulisac idem quod supra

Neufares .i. antimonium

Neuron .i. neruus

Neubatis .i. ferula siluatica

Neufasor .i. arthemisia

Neufasori idem quod supra

Nebefer .i. hypoquistidos.

Nebetar .i. hircina

Nebeflach .i. pimpinella

Nebid .i. vitrum

Nebidh idem quod supra

Nebidi idem quod supra

Necara .i. amomum

Nectar .i. claretũ ḋ vino melle vl' zucaro ꝛ spẽb⁹

Nectarium .i. abrotanum

Necerton .i. folium

Necrenisie .i. semen peonie

Necresis est genus mortificatiuum alicuius partis membri.

Neda in regali dispositione haly ẽ cõfectio que dã aromatica ad fumigãdũ que cõsueuit deferri ad nos trociscata ĩ forma q̃drangulata oblonga

Nedidus .i. neticus

Nediran .i. auricula muris

Neridam idez quod supra

Nefelin ẽ morbus ꝓhibens ortum capilloruz.

Nefelon est quoddam vlcus oculi

Nefolom idem quod supra.

Nefre .i. thit Nefel .i. nubis

Nefele .i. nubes Nefresis .i. passio renuz.

Nefri .i. renes Nefosar .i. peonia

Nefro cathar .i. renibus apta confectio

Nefro .i. renes

Negataf .i. siluestris

Negrataf idem quod supra

Negratafi idem quod supra

Negen ꝛ chela .i. gramen

Negefar .i. opium

Negebroch .i.cymbalaria
Negil .i.gramen
Negili idem quod supra
Negisar .i.hypoquistidos.
Nema interpretatur comestio:et est grauius vicium q̄ corrosio
Neman arab.exposuit translator Auicē.q̄ est sisimbrium:et in hoc etiã errauit constantin⁹. Ueritas autem est q̄ ipsum ē serpillum. Unde cap. de neman.Auic.cū cap.d̄ serpillo apud dias. idē dicūt:qd̄ etiã p Serap.apparet:et p Stephanū etiã in synonymis nemanū.i. serpillū. Item alibi de serpillo serpillum.i.nemanum
Nemana idem quod supra
Nemamema idem quod supra
Nemen .i.sisimbrium
Nemanu .i.zinziber
Nemebrese .i.sorbilia
Nembesa idem quod supra
Nemertin .i.vlupicula
Nemeiretim idem quod supra
Nemeri .i.zinziber
Nemita .i.ameg
Nemica idem quod supra
Nemis .i.lenticula
Nemicha .i.ameos
Nemiche idem quod supra

Cap.567.

Nenufar latine:arab. silofar. gre.nimphea.Sciendū q̄ nenufar ē duplicis generis:vnū aquaticū aliud terrenū. aquaticū ē nenufar vel nimphea aquatica vel cacabus veneris vel papauer palustre:vel aliga palustris habens flores albos similes lilio habentes in medio velud crocum.terrena ē que vocatur vngula caballina faciens flores croceos:vel tussilago:vl' cameleucen grece et arabice vocat' phatanū vel pharfugium:nascitur iuxta fluuium. **Sera.** lib.aggreg.cap. silofar.i.nenufar:ē planta que nascitur in paludibus nō currentibus: habet folia similia folijs plãte que dicit' pinozin: nisi quia sunt minora eis et longa parũ: cuius quedam partes apparent sub aqua:et quedam super aquam:et in omnibus sunt folia multa:et habz ramos in vna radice egredientes:ꝛ habet flores albos similes lilio cū palliditate pauca habēs ī medio velud crocū:et quãdo producunt flores eius apparent capita similia malis:aut capitib⁹ papaueris nigri:in quib⁹ semen ē nigrū amarũ viscosū et habet stipitē lenē nō grossum nigrum similem stipiti herbe que dicitur pinozin:et habet radicez magnã albam vel asperam habentē nodos:et aliqua ex eis habet radicē nigrã. Et idē auctoritate Gal.virtus huius radicis et seminis hui⁹ plante est virtus que desiccat sine mordicatione: et stringit ventrē.flos eius ē fri.et hu. Et idem aucto .albasari ē fri.in. **Dias.** cap.d̄ nenufare. nenuij.hu.in tertio. far.i.nimphea:et nascitur in aquis stantibus vel locis cultis et aquosis folia habens similia cicorio:sed minora ꝛ oblonga:altū sup aquã proferens caput:multa capita ī aquã habens ex vna radice.flos ē illi albus similis lilio cum pauco pallore:semē habens ī medio croccum sed cum floruerit caput rotundum efficitur sicut mala matiana:aut capita miconij nigri in quo semen inuenitur latum et spissum in gustu argillosum.hasta eius lenis non grossa ꝛ nigra similis cicorio.radix est illi nigra ꝛ aspera ꝛ nodosa que ī autū pno siccatur. **Posse.Sera.** auctoritate gal. radix eius ꝛ semen stringunt ventrem.ꝛ idē auc. albasari.flos eius aufert vigilias euenientes a caliditate.ꝛ idem auct. Rasis inducit somnū .ē fri. ꝛ sedat dolorē.ꝛ oleum ei⁹ est forti⁹ oleo violato **Dias.** radix eius sicca bibita cum vino ciliacis medetur splenez siccat cataplasmatibus adhibita.ꝛ in stomacho posita dolorem compescit.bibita vesice dolorē mitigat: maculas corporis detergit.Alopicias emendat pice addita omnia similiter facere potest.multum in somnis videntibus bibita prodest .tumorem testium tollit.semen eius assidue bibitum id facere nouit potui data atq̄ illinita corporib⁹ similiter habet virtutes. Item radix eius ꝛ semen virtutē habēt desiccatiuam sine mordicatione: ꝛ iō rheuma vētris reprimit.semen vero eius potui datum reprimit seminis fluxum si plus a ratione fluat.que autem albam radicē habet fortior est virtute ꝛ bibitur cum vino nigro.nam stiptice participat ꝛ aliquid proiectorie virtutis:ita ut aluum lanet infusa.ꝛ allopiciam cum pice liquida curat.Auic.de viribus cordis ait:q̄ confortat cor.Galie.vi.sim. phar.cap.de tussilagine bilbiū siue tussilago: ꝛ ē vngula caballina vel nenufar terrenū vl' farfana nominatur autem tussilago eo q̄ tussibus ꝛ orthonoicis conferens creditur.siquis sumens folia sicca vel radicem super prunas fumigās īspiret consurgentem fumum.Est autem mediocrit' acre quare ꝛ rūpere sine dolore creditur vniuersa apostemata que ī thorace.virida vero folia et flores phlegmonem patientia membra cum difficultate digestionis exterius cathaplasmata iuuãt propter amissionem aquose humiditatis cuius omnia viridia ꝛ tenera.hec quidez magis:illa vero minus participant.sicca vero folia lilij acrioris sunt virtutis ut competant phlegmonē patiētibus.Auic.libro secundo cap.de nenufare. syrupus eius lenit ventrem ꝛ confert fe.estatis:ꝛ ē vehementis extinctionis.

Nenuchia .i.ameos
Nenucha idem quod supra
Nenuca idem quod supra
Nenuche idem quod supra
Nenrus .i.coctus
Nepita .i.calamentum
Nepithefendenis idem quod supra
Nepit idem quod supra

Cap.568.

Neregil arabice:latine nux indica:ꝛ est nux magna

Sera. lib.aggreg.cap.neregil. ꝛ ē palma in insule q̄ ē i mari arni:ꝛ ī partibꝰ īsula rū zing. Et dicit ꝙ neregil ē palma de mochol.ꝛ iste insule noīantur dabget: ꝛ ab eis deferunt da big:ꝛ ē neregil. Ultima vero istaꝝ insulaꝝ ē sa randib azaran. Et idē auct Gal. in libro de cibis nux indica ē ca.in secūdo gradu:hu.in primo. Et idē Serap. signum humiditatis eius ē ꝙ cito cor rumpit.ꝛ ipsa ē grosse ꝛ grauis substātie: nisi qꝛ ipsa nō ē mali chimi.oportet ꝙ caueat ab ea que nō ē recens ꝛ bona que ē multe albedinis: in car ne sua ꝛ in qua ē aq̄ dulcis bona.ꝛ illa aqua que ē intra ipsam ē signum sue recentie:et dꝫ excoria ri illud quod ē albū ex ea existēs exterius: qꝛ iste cortex ē durus grauis stomacho longinquꝰ a di gestione.ꝛ si aliunde digeritur nō inuenit corpus in eo aliud: nisi nutrimentum modicū.ꝛ ipsa qui dē nux comeditur cū zucaro tabarzet: aut cū pe nidijs albis:ꝛ proprie ab eis q sunt calefacti.phle gmatici vero cū pauco melle et cholerici nō vtāt ea.ꝛ sumāt eam phlegmatici in ieiunio :et expec tent donec descēdat a stomacho:ꝛ post comedāt ꝛ quando ipsa veterascit expellit ascarides sua ꝑ prietate.ꝛ oleum eius vetustū ꝯfert ventositatibꝰ lumboꝝ.ꝛ doloribꝰ genuum .ꝛ emoroidibꝰ que fiunt a phlegmate quando bibitur:ꝛ quādo linit exterius maxime admiscet cū oleo nucleoꝝ psi c..ꝝ:quando administrat de vnoq̄q; illoꝝ.ʒ.i.aut aureus vnꝰ. Oleū vero eiꝰ que noua ē cōfert phle gmaticis:ꝛ ē melioris chimi q̄ butiꝝ vaccinū uel ouinū:qꝛ n̄ pūgit stomachum sicut facit butirum vaccinum vel ouinum nec mollicat eum. Oleum vero eius cō fert vesice. Jo.mes. Tractatu de oleis Oleū eius confert dolori neruorum:ꝛ lenit pectus ꝛ pulmonē:clari ficat vocem ꝛ inpinguat:ꝛ addit in spermate.

Auic. lib.ij.cap.de nuce indica. Dicit ꝙ au gmentat coitū:ꝛ cū antiquat comesta sta ascarides ꝛ vermes necat.

Nere.i.arbor cerasi siluestris d̄ cuius cortice so phisticatur Cassialignea:lege mahieleb.

Nereon	.i.affodillus
Neremisk	.i.semen rose asini

Neresmich.i.rosa azini.flos eius ꝛ cortices simi lantur maci:sed minus rubeus:ꝛ ē aromaticꝰ de clinans ad caliditatem ꝛ habet parꝝ ponticitatis:ꝛ appropinquat in virtute neriden Auic.

Neresmik	idem quod supra
Neremusca	idem quod supra
Nersesem	.i.virga pastoris.

Neriden.i.spica romana vel celtica

Neriden hortēsis idem quod supra

Cap.569.

N Erion greče:aut neredendron aut redodafnes:ara.ad elpha latine:oleander uel landrum.

Dias. cap nereon:frutex ē omnibus nota: folia habet similia amigdalis:sꝫ ma iora ꝛ pinguiora:ꝛ florē rodo similem.semē etiā parens sicut cornu ueluti lanam:deintus habens similem hiacyntho. Radix ē illi oblōga ꝛ augu sta:gustu salsa.nascit locis aquosis ꝛ maritimis.

Auic. lib.ij.cap.de oleandro. Oleāder alia est siluestris:ꝛ alia est fluuialis.silue stris vero habet folia portulace similia: sed sunt strictiora :ꝛ eius tyrsi sunt lōgi expansi sup terrā ꝛ apud folia sunt spine:ꝛ nascit in desertis domi bus.fluuialis aūt orit ī ripis fluuioꝝ:cuius tyrsi a terra eleuant:ꝛ spine eius sūt occulte:ꝛ folia eiꝰ sunt sicut folia salicis:ꝛ folia amigdali:ꝛ ē sapo ris valde amari.superior cutis eius ꝛ flos eiꝰ est sicut rosa rubea bonꝰ valde:ꝛ sup ip̄m egreditur quoddā simile pilis:ꝛ eius fructꝰ est durus plenꝰ asper:ꝛ intus ē res sicut lana.ē cal.i.iij. sic.in.ij.

Posse. Dias. virtus ē illi mortife ra. Nā comesta ab animalibus mortem infert:sed homini remediuꝫ est salutis:maxime cū vino ꝛ ruta bibita morsibꝰ venenatis occurrit.pecora minuta si odore eius tacta fuerint moriuntur Auic. interficit pulices ꝛ ver mes terrenos.succus fo liorum eius valet scabici:ꝛ excoriationi. ꝛ cōfert dolori dorsi antiquo more emplastri.et flos eius facit sternutationē.ꝛ est venenum hominibꝰ ꝛ be stijs:veꝝ confert cū bibitur cū vino decocto cum ruta:ꝛ potatur:ꝛ liberat a venenis vermiū vene nosoꝝ.ego tn̄ dico ꝙ hoc ē timorosū:ꝛ ipsa ꝛ eiꝰ flos ē venenum hominibus ꝛ bestijs ꝛ canibus. Veꝝ tn̄ cōfert qn̄ bibit cū vino decocto cū ruta secundum ꝙ dicitur. Gal. viij.sim.phar.cap. rododaf nes.i.landrū vel nerion: no ta est omnibꝰ frutex cataplasmata diaforetice vir tutis ē.ītra corpus vero sumpta pniciosa est non solū hominibꝰ:sed pluribꝰ bestiaꝝ.secūdū cōple xionē tertij est gradus calefacientium incipiētis: primi vero siccantium

Nermis	.i.rosa canina
Nerosc.i.bellū.	Nerosarch idē qd̄ s.
Nerodendron	.i.nerion
Nesa.i.amidū	Nessa idē qd̄ supra
Nesar.i.filipēdula	Neserin.i.rosa siluestri.
Nesen	.i.arbor tremula
Nesesor	.i.amilum
Nessescertigi idē.	Nessen idem
Nessefregū idē qd̄ s̄.	Nessesengi idem
Neseon	.i.centaurea maior.
Nesim	.i.rosa seni
Nesirem	idem quod supra.

Nespillum dꝫ dicere mespillum:ꝑ q̄ le.zaror.

Nesrin albam	.i.nesim
Nethalim	.i.epithimum
Nethalimi	idem quod supra
Netabron	i.mandragora
Netiuca	.i.ameg

Neticus.i.apostema ex genere apostematū acci dentium in carnibus mollibꝰ ꝛ proprie in glādu losis locis:ꝛ nominatur nascentiacutis.

Nezemus	.i.maiorana
Nezemusi	idem quod supra
Nezezaroe	.i.zaror.

Niata.i.aqua   Niati idem qđ supra
Niafor   .i.bdellium
Nicabrius.i.passio qua patiens in die non videt: sed in nocte.
Nictabri   idem quod supra
Nice.i.amidū   Niche idem qđ supra
Nicte   idem qđ supra
Nicteris   .i.vespertilio
Niciflos   .i.vectonica
Nicies.i.nix.   Nichim.i.laudins
Nictilopa.i.ut euanescat visus in nocte:⁊ videat ī die:⁊ debilitetˀ in fine diei.s.post solis occasum.
Nidens.i.viridis.   Nidesim.i.almea
Nidesim   idem qđ supra
Nidiˀ.i.landrū.   Nidisaf.i.melilotū.
Nidisso   idem qđ supra
Nidˀ hyrūdinū notum est:pro quo lege gi.
Nidulaꝝ   .i.asarum
Nidrus   .i.landrū
Nigado   .i.paritaria
Nigrado   idem qđ supra
Nigrato   idem qđ supra
Nigra vena.i.vena media que matrix dicitur
Nigen   .i.radix coralli.
Nigeni   idem qđ supra
Nigella quid est:lege caruū.
Nigith   .i.indicus
Nigiti   ideꝫ qđ supra
Nigri ē nomē cuiusdam serpentis.
Nigumer   .i.siseleos
Nigrūgeron.i.albū sicut vitrum
Nigrūgeromi   idem qđ supra
Nileos ē quedā radix q̄ multū assimilatur galā ge:cuiˀ plantam ab auctoribˀ non inueni figuratā sed est species iunci.
Nileus.i.oleū mellinū cū vini tertia parte

Cap.570

Ileg Sera.

arabi.grece nesme vl' chaer vel adlen: latīe indicus lib.aggreg.cap.nileg. aucto.dias.ē de ipso domesticus et siluestris.⁊ domesticˀ est ille quo tinctores vtunt:cuiˀ folium est simile folio plantaginis nisi qꝫ ē magī viscosū ⁊ fortiorī nigredinis:⁊ habet stipitē longitudinis brachij vnius.Sed agrestis assimilat domestico:nisi qꝫ foliū eiˀ ē maius simile folio lactuce:⁊ habet ramulos longos plures graciles cū multis ramusculis quoꝝ color tēdit ad rubedinē:⁊ in sūmitatibˀ ramoꝝ sūt vaginule multe similes linguis:⁊ ē in eis semen :⁊ habet florem paruū subtilem:Et idē auct. Gal.Domesticˀ est ille q̄ vtūt tinctores.sapor eiˀ est amarˀ stipticˀ:⁊ virtˀ eiˀ ē q̄ desiccat fortiter sine acumine.Et idem auct.aloesme.Est arbustū pulueruIentū eleuaturqꝫ cū stipite suo lōgitudine vniˀ brachij:⁊ habet gramina ramoꝝ.In sūmitate sua est flos sicut flos coriādri:⁊ siccat ⁊ terit ⁊ ponit cū alkanna.Dicūt quidā q̄ adhlem ē arbor nil: ⁊ chatis ⁊ nesme sūt idem.Et idem auct. isaac benaram alchat ⁊ nesme sūt idem:⁊ est halbac:⁊ est planta habens foliū longū plusq̄ꝫ folium salicis: ⁊ assimilat folio faseoli coloris quasi aurei: sed maius est:⁊ ē cal.⁊ siccū ⁊ stipticū.

Posse.Sera.

auct.Gal.Virtˀ eius incarnat ⁊ resoluit et cōglutinat vlcera q̄ sūt in corporibˀ duris:etiam si fuerint in capitibˀ musculoꝝ:⁊ abscindit fluxū sanguinis.⁊ dissoluit:⁊ minuit apostemata mollia:⁊ cōfert vlceribˀ putridis ⁊ corrosiuis. Idem auct.dias.emplastrū cū folijs eiˀ cōfert apostematibˀ ⁊ vlceribˀ.Nam in principio ipsoꝝ cōglutinat ea sua caliditate.⁊ abscindit fluxū sanguinis. ⁊ curat formicam et herisipillam.⁊ agrestis fortioris est virtutis.⁊ cōfert spleneticis qn̄ bibitur:et fit emplastrū cū eo ⁊ iuuat plusq̄ꝫ primˀ
Nileos   .i.indicū
Nilon diarodon.i.rosa viridis purgata
Nilofar   .i.nenufar.
Nil idest indicum:⁊ est succˀ plante similis volubili:cuius semen intra laxatiua ponitur.
Nima herba est secundū Pli.tribˀ folijs longis intubateis id est similibus intubo
Nime   .i.vsne.
Nimfea.i.nenufar.Ego vidi in stagnis ipsum duplici flore albo.s.croceo seu citrino:quē luteū vocat Pli.⁊ ipsa ē magis odorifera q̄ꝫ alba
Nimiccula quid est:le.ꝫados
Ninisi   .i.mustela
Ninisisi   idem qđ supra
Ninifon vel monfon apud dias.ē silex.
Ninifar   .i.cymbalaria
Nipisal   .i.aspaltum
Nipisali   idem quod supra
Nipis   .i.arbor sorde
Nisapo   .i.lucum comedendum
Nisa   .i.miseos
Nisar   idem quod supra
Nisu   .i.miseos
Nisulf   .i.almea
Nisur   idem quod supra
Niriflos   .i.flos aneti
Nitisulfir   .i.acacia.
Nitre   .i.folium
Nithosechis   .i.venter meruli
Nithosethis   idem qđ supra
Nitroflos   .i.afronitrum
Nitusal   .i.arsenicum
Nitu   .i.bedeguar
Nitrum quid est:lege baurach
Nisa   .i.sebesten.
Nixar   .i.cerasum maciaꝝ
Nix est aqua congelata:est mala senibus ⁊ eis in quibus generantur humores frigi.Auic. Noag vocant grc.costas molles inferiores.
Noas   .i.es
Noaes   idem quod supra
Noachasachaman est quedam herba nascens in campo piloso ⁊ dura qua caremus
Nois.i. ratio vel intellectus
Noisi   idem quod supra

Noi	.i.nucleus dactili
Nocale	.i.furfur
Nochale	idem quod supra
Nockale	idem quod supra
Nocha	.i.flommos
Nochifar	.i.pulegium
Nochifari	idem quod supra.
Nocticorax	.i.bubones aues
Nctilopa	.i.nictilopa
Nodach	.i.pulueres et vngueta.
Nodar	.i.antimonium.
Nodalfar	.i.apium risus

Nomas est vlcus oculi putruosum contentū ex tumore et sordibus.quidam dicūt ꝙ sunt comestiones cancrose.

Nome	.i.satyrion
Nomerac	.i.almea
Nomerati	idem quod supra
Nora	.i.calx
Norasar	.i.muscata
Noralifor	.i.ironia
Nosadar	.i.sal armoniacum.
Noscader	idem qꝺ supra
Nossalef	.i.musellina.

Noticos mileos.i.spinalis medulla

Nocticora	.i.nocticorax.
Nouinaticam	.i.rubeum
Nouisarch	.i.psilliū
Noualasar	.i.sticados
Nubastis	.i.stafixagria
Nubasuf	.i.centaurea
Nuber	.i.vsnee
Nucaria	.i.nux muscata

Nuca.i.posterior pars capitis

Nucrati.i.loc⁹ vbi collū craneo iungit᷑

Nucesar	.i.nux sarcha
Nuesarch	idem quod supra

Nucle⁹ secundū quosdā quando simplicit᷑ ponitur pro nucleo pini intelligit᷑.quidam dicūt pro nucleo oliue:sed in secūdo cano. Auic. de nucleo dactili intellexit.

Nuda	.i.mutha
Nudalep	.i.stincus
Nudalepi	idem
Nudeac	liquor est.
Nudokalip	.i.os mundi.
Nudolf	.i.ceterach

Nugaselitis quid est:lege elitis.

Nugaselinsi	idem
Nugasar	.i.antimonium

Cap.571.

Numir arabi.vel mestratir miseri.grece serpillū: vel herpillū:latine serapullū.

Sera. lib.aggre.cap.numir auct.diasc. est de eo domesticū et siluestre .sed domesticum est planta inclinata super faciem terre iacens:et qꝺ de ea tangit terram infigit in terra radices:et habet folia et ramos similia folijs et ramis origani:nisi qꝛ sūt albiores:et in odore suo ē aliquantulū ex odore maiorane:et vtunt᷑ ea multi in cibis:et nominant eam multi arclas et arclanē. sed siluestre ex eo nominat᷑ ragis qꝺ nō inclinat᷑ sicut aliud sup terram in ortu suo:immo stat erectuꝫ:et habet ramos suos subtiles lignosos adeo ꝙ possun⁹ facere ex eis licinia ad lumen accendendum:et ramuli sunt longi circa palmum pleni folijs rute similibus:nisi quia sunt strictiora et longiora et duriora folijs rute:⁊ flores acuti saporis et odoris boni per singulos ramos distinctos cuius color est ī summitate eius purpureus:et habet radices in quibus non est iuuamentū. Nascit᷑ in rupibus et in locis lapidosis:⁊ est fortius et calidius domestico:et admiscetur in medicinis. Et est alia species agrestis vel siluestris:et ē sisnabarion:nascit᷑ in locis habitabilib⁹ et domesticis :et est similis mente:nisi quia sunt ei folia latiora ꝗ̄ mente:et meliorē odorē habētia. Et idē auc. Gal. substantia eius est subtilis:⁊ virtus eius ē que calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu. Pli.cap.de serpillo. Serpillum idem est qꝺ herpillum:quādoꝗ̄ sumit᷑ pro poligonia ut in alexandro de dolore capitis ex causa calida. Et dicit᷑ serpilluꝫ quia super terrā serpit. Et ē aliud siluestre:aliud domesticū. Domesticū ramos diffundit sup terrā. siluestre in longum cresciṫ ⁊ altum

Dias. cap. ꝺ serpillo siue ut latini cicer erraticum herba est humilis ⁊ sup terram repens cū folijs atqꝫ ramis origano similibus:albidioribus tamen sansuci odoreꝫ fingentibus:⁊ eius species sūt due vna hortualis siue vsualis que ī campis lapidosis crescit.alia agrestis que non per terram serpit:sꝫ recte atqꝫ stipitis positione erigitur:cum ramulis tenuibus atqꝫ horrentib⁹ in longitudine bipalmis cum folijs paruis rute similib⁹: sed angustiorib⁹ ⁊ longioribus:cuius hasta similis est sarmento: florem odoris suauis habēs ī omnibus virgis cōstitutum ⁊ in summitate purpureum :⁊ linguam remordentem ⁊ gustu viscidū.radix eius inutilis est. Nascitur locis saxosis. Est autem vehemētior ⁊ calidior ea que est vsualis.que ideo accepit nomen herpillum: ꝙ greci herpere repere dicūt:qꝛ ambulat. Nam fructus huius plurimum ambulat fructificando.

Auic. lib.ij.capi. mescatramisir. Mescatramisir siue mescarrasir est cuius stipites sunt similes ascebesabram sicco :ex quo non assumitur in principio cibi sapor plurimus neqꝫ odor. deinde succedunt amaritudo ⁊ acuitas:et est diuersarum specierum. Et vna ē debilior alia. Est ca.⁊ sic.proueniens ad tertium.

Posse. Sera. aucto. diasc. prouocat menstrua quando sumitur in potu ⁊ vrinam:et confert tortionib⁹ ventris:⁊ attritionibus musculorum:⁊ summitatum eorum: ⁊ apostematibus epatis calidis.⁊ ē bonū contra nocumenta venenorum quando bibitur. ⁊ fit emplastrum cum eo super morsum.⁊ quando coquitur cum aceto ⁊ admiscetur ei oleū ro. ⁊ proijcitur super caput sedat sodā.⁊ est cōueniēs

proprie litbargie et carabito. Et quando sumitur in potu ex eo cum acceto. ℥.iiij. sedat vomitum sanguinis. Et idem auctoritate Gal. semen eius est similiter calefactiuum: et ideo quidam exhibent illud in potu habentibus syncopim et tortiões in vino. Et idem aucto. dias. habet virtutem calefactiuã: quando semen eius bibitur cum vino et cõfert distillationi vrine et lapidi: et tortionib⁹ ventris et syncopi. et fit emplastrum cum eo ad puncturã apũ et quando sumitur in potu sedat vomitũ. Et idẽ aucto. mesuay: Aperit opilationes viarum: et habet virtutem confortandi multum in punctura.

Dias. virtutem habet constrictiuam siue redarguentem. menstruis imperat. vrinam prouocat. bibitum tortiones et conquassationes vtiliter curat. tumorem epatis compescit. morsibus venenatis occurrit. bibitum et impositũ id prestat. dolorem capitis cum aceto coctũ oleo ro. addito compescit: maxime litargicis et freneticis adbibitus prodest. nauseam prouocat. Item emoptoicis mederi dicit. ℥.iiij. cum aceto datis.

Gal. vi. sim. phar. cap. de serpillo nominant ipsum multi susubar. sapor eius est fortiter acutus. et virtus eius est cal. subtiliatiua et resolutiua. et prouocat vrinam et menstrua.

Auic. quando pascunt eum pecudes facit emulgere sanguinem et excusat a calamento: immo fortius est eo plurimum et extrahit hũiditates viscosas a pectore et pulmone. Syrupus eius confert conturbationi et nausee. prouocat menstrua fortiter et vrinam.

Cap. 572.

Nisador arab. gre. vulsadar latine vero sal armoni. **Sera.** sal armoniacus ẽ albus et rubeus et extrahitur ex lapidib⁹ claris duris et est salsus mordicatiuus multum. defertur ex corasceni. et sũt ei⁹ colores multi. Nam est ex eo niger et puluerulentus. et albus clarus sicut cristallus et est melior: et est ille qui ingreditur in medicinis. et ẽ cal. et sicc⁹ in .iiij. gradu. **Posse. Sera.** Est abstersiuus humorũ grossorum: et abstergit et lauat: et cõfert casui vuule et squinantie: et diminuit albedinem oculi seu pannum eius.

Nuscadar	idem quod supra
Nutida	.i. amigdala
Nutifar	.i. cymbalaria
Nutifari	idem
Nutum	.i. motum.
Nutrumscemus	.i. stella terre.
Nutrusar	.i. antimonium

Cap. 573

Nux vsualis latine: arab. Jeuz Alexandrie: gre. carea basilica vel karia: et est nux vsualis qua cõmuniter vtimur ad edendũ. Sciendũ q nucis multa sunt genera: sed quãdo simplicit ponitur pro vsuali intelligitur.

Posse. Dias. cap. de nuce. Nux si mãducata fuerit cacostomaca est: indigestibilis: et choleram nutrit. dolorem capitis commouet: tussientibus contraria est. a ieiunis comesta nauseam prouocat. venenis contraria est si comesta fuerit. sumpta cum caricis lumbricos latos excludit. cataplasmatib⁹ adbibita tumores mãmarum compescit. luxationibus cum melle et ruta bene adhibet. cum cepulla melle et sale morsum hominis et canis ad sanitatẽ perducit. tunsa cum corio et in vmbilico posita tortionibus medetur. corium eius cõbustũ tritum cũ oleo et vino capillos infantib⁹ inunctum bonos reddit. allopitias limpidat vel emendat. mẽstrua suspendit si caro ipsi⁹ cõbusta cũ aqua bibita fuerit. Ueteres aũt nuces carnes earũ cataplasmatibus adbibite cancros et carbunculos tollunt. egilopas limpidãt. et si caro masticata et imposita fuerit fit etiam ex ipsa oleũ si tunsa et expssa fuerit. virides autẽ nuces cacostomace sunt q si oleo mixte fuerint eius acrorẽ tẽperãt et liuores corporis tollunt. Arbor nucaria habet in folijs h vel cinis stipitũ. nucis autẽ viridis cortex tunsa et pressa et succo qui eijcitur cocto cũ melle ut solet fieri de moris ad oris vicia bonũ est: et vocat diacareon. Item cortex nucis siccata et vsta leptomeris et desiccatiua sine mordicatiõe fit medicina.

Gal. vij. sim. phar. cap. caria. caria vel carea i. nux arbor. habet quidẽ quid in pullulationibus et frondibus stipticũ euidens. plurimũ autem in nucis cortice recenti et sicco. Utunt aũt eo propterea et tinctores: nõ aũt exprimentes eos: et succum similiter succo mororum et ruborũ coquẽtes cum melle. stomatico vtunt pharmaco: et etiã ad alia vniuersa in quibus sunt cõgrui pdicti succi. Nunc vero ipsius aliud quidẽ est esibile: aliud oleaginosum et subtiliũ partiũ. quo circa et succi fit faciliter et magis quidẽ fit tale quãtũcũq repositum diu manet. oleũ nãq exprimere ẽ possibile ex eo antiquato. Nux aũt diaforetica sufficienter fit. vnde quidã cũ ea cãcrenas et carbũculos et egilopas sanãt. Quidã autẽ et ad neruos vulneratos vtunt ea. Recẽs autẽ dũ ẽ hꝫ quid et stiptice qualitatis. que vero incõpleta sunt adhuc et nõdum sicca similiter et alijs fructibus quicunq sunt virides plena est humiditate semidigesta. Cortex aũt ei⁹ siccus vstus subtiliũ partiũ fit exsiccatiuũ et imordax pharmacũ. Est aũt et aliud gen⁹ cariarũ. i. nucũ paruarũ que vtiq et pontice nuncupãtur: et sunt auellane: pro quib⁹ le. nux auellana. **Auic.** lib. ij. capi. de nuce cali. est in iij. sicca in principio secundi gradus. et in ipsa est humiditas que delet cũ antiquat et infixa ẽ nuci stipticitas plurima: et folia et cortex ipsi⁹ oĩa sũt cõstringentia fluxũ sanguinis. Et eius cortex adustus et desiccatiu⁹ sine mordicatione. Oleũ vero vetuste ẽ sicut oleũ vetus: et abstersio antique est fortis. Ex recentib⁹ fit emplastrum sup vestigia pcussionis. masticata medulla eius ponit sup apostema melãcolicũ et vlcerosũ. et confert ei⁹ gũma

vlceribus cal.sparsa sup ea. et in emplastris cum melle et ruta cōfert torsioni neruorꝫ.facit sodaꝫ et distillatꝰ succꝰ foliorꝫ tepidus in aurē et confert saniei ī aure. dicit alcaus ꝙ ipsa grauat linguam et est faciēs bothor in aure eiꝰ oleū cōfert herpeti estiomeno : ⁊ herisipille ⁊ fistulis in ptibus oculi succus corticis eius ⁊ rob eius ꝓhibēt pfocationē: et nocent tussi. ⁊ oleū antiquarꝫ facit venire dolorem gutturis .⁊ ex oībus quidē spēbꝰ nucis dixit alcaus fieri ēplastrū mamille apostēose . ⁊ ꝓprie ex regali magna ē difficilis digestionis:⁊ mala stomacho:sꝫ nutrita ⁊ recēs ē melior stomacho:⁊ minoris nocumēti :⁊ illud qñ frangitꝰ a duobꝰ corticibus suis.⁊ nux quidē nutrita cū melle cōfert stomacho fri.Dico aūt ꝙ nux nō ē cōueniēs nisi stomacho fri.tātū facit bothor:⁊ sedat dolorēꝫ vētris pūgitiuū.⁊ retinet ꝑcipue frixa. ⁊ eꝰ cortex rtinꝫ fluxū saguīs mēstrui.⁊ q̄ nutritiua ē cōfert renibꝰ frigidis valde.⁊ cinis corticis eiꝰ ꝓhibet mēstrua bibitus cū vino ⁊ suppositus:⁊ qñ comeditꝰ nutrita soluit.multꝰ vero succus eiꝰ educit vermes paruos ⁊ ascarides:⁊ ē ex eis que cōferūt orbo. ⁊ cuꝫ ficubus ⁊ ruta ē medicamen omnibꝰ venenis .et ex ea cū cepe ⁊ sale fit emplastrū sup morsū canis rabiosi ⁊ reliquorū.Rabi moises:si multū ex eis comedatur generatꝰ retentio verborꝫ:⁊ ideo non dantꝰ pueris ⁊ citius digeritur nuticulis.Aueroīs in suo colliget capitulo de nuce. Nuces cal.⁊ sic. sunt que multū cōmeste faciūt paralysim lingue ⁊ ꝓuocāt vomitū ⁊ laxant ventrē.⁊ comeste cuꝫ caricis obstant veneno.bone sūt tempore magis frigoris.

Nuxkeden. quid ē:lege lanceden
Nuxheden idem quod supra
Nuxeden idem
Nux mitiscata i.nux muscata
Nux indica.i.magna que ab īdia venit: ꝓ quo lege neregil.
Nux pontica i.nux auellana
Nux pua idem
Nux meth i.alexandrina
Nux carea basilica i.auellana
Nux basilica i.vsualis
Nux lecto carica idem quod supra
Nux regalis i.nux indica
Nux romana quid ē:le.electrum.
Nux gallica idem quod supra
Nux sarta.i.nux egyptia:que ē magna habēs semina intus in casibus ordinatis:sicut ē ordinatio seminū in pomo nigelle:⁊ semina eius vocantur grana paradisi vel meliketa.vel mela egyptia sūt illa semina odorifera ⁊ nimiū acuta mordicātia linguam ut piper.
Nux egyptia idem quod supra
Nux alexandrina i.nux vsualis.
Nux persica idem
Nux cipressi omnibus est nota:⁊ fit ex ea secūdū Auic.emplastrū rupture.
Nux thamarisci vl thamaricl ē fructꝰ thamarisci Auic. vocat ipsum alkan mezok vel kemeizik.ē equalis in caliditate aut ē ī principio primi.abscindit fluxū sanguinis .⁊ collutio oris ex eo ⁊ aceto remouet dolorem dentium .
Nux miristica est nux muscata.nam miristicum grece.i.odoriferum latine.
Nux cardismiristica idem est. Cap.574

NUx muscata latine: ara. ieuzbaue Sera. lib.aggreg capi.ieuzbaue.Jeuzbaue .i.nux muscata:⁊ affertur de india.Et idem auct.isaac meliores sūt ex eis rubee pingues graues:⁊ deteriores nigre leues ⁊ sicce.sunt cal .⁊ sic. Posse. stringit ventrē ⁊ aromatizat stomachū:⁊ odorē eius facit bonū.aufert supfluitates a stomacho ⁊ digerit cibum.⁊ expellit ventositates.⁊ corroborat stomachū ⁊ epar.⁊ confert lentigini faciei:⁊ serpigini.⁊ extenuat splenē.⁊ mollit apostemata dura epatꝭ. ⁊ natura eius ē sicut natura gariofilorꝫ .⁊ ē cal .⁊ sic.in.ij.gra.bona est stomacho ⁊ epati frig.⁊ confert debilitati eorum. Cap.575

NUx auellana latine:ara.ieuz agileuz omnibus ē nota. Gal. vij.sim.phar.de nucibꝰ.Est autē ⁊ aliud genus cariarū. ⁊ nucū paruarū:que vtiq; ⁊ pontice nuncupantur ampliori pticipantes terrestri substātia: quocirca ⁊ magis austera cū gustatꝰ ipsa planta ⁊ fructus ⁊ cortex apparet.in alijs vero similis existit magne nuci que vocatꝰ ab aliquibꝰ basilica.nuncupatꝰ autem ⁊ hec parua nux a pluribus leptocarium vel auellana Posse. Dias. Auellane ī cibo sumpte dolorem capitis incutiunt.stomachū inflatione distendūt. corpori sano pinguedinē cōferūt.sicce in vase fictili cōstitute distillationibꝰ mitigandis vtiles offeruntur.trite ex aqua mulsa potateq; vetustissime tussis molestiam sedant. Alij tritas cū passo bibendas dederūt ad pulmonis ⁊ iecoris vicia sananda.Multi tritas cū pipe miscuerūt cum vino ꝓpinatas cōtra catarrū ⁊ tormenta ventris:⁊ vrine distillantis angustias valere senserunt.cū axungia vel adipe vrsina contrite ⁊ alopicijs linite capillis dāna restituunt.dicūt aliqui coria eius cum oleo trita oculos gattineos inuncta inficere ⁊ capillos.hanc multi leptocariā vocāt .ca costomatica est:que si assata fuerit:⁊ cum pipere bibita cataron maturescere facit: ⁊ tota cōbusta ⁊ axungie mixta ut superius scriptum ē facit. Jo.mes. capi. de oleis. Oleum eiꝰ valet contra dolorem arteticum ⁊ neruorum. Auic. lib.ij.cap.auellana.Auellana nutribilior ē nuce:quoniā est magis solida ⁊ minus vnctuosa:⁊ tardioris digestionis .declinis ē ad caliditatē quandam ⁊ siccitatem paruā.generatꝰ ex ea cholera.⁊ in ipsa ē stipticitas maior q̄s in nuce.⁊ in ipsa est inflatio ⁊ generat ventositatē in ventre inferiore.⁊ qd ex ea adustū est tingit capillos.facit sodam.⁊ assatꝰ ⁊ comeditꝰ cum pauco

pipere et maturat corizare. y. inquit auellana i ce rebro facit augmentū. Estimauerūt quidā φ ipa illinita sup verticē puerorū varios habentiū ocu los delet varietatem. comedit cū aqua mellis et cōfert tussi antiq: et adiuuat ad spuendū. Est tarde digestionis: et excitat vomitū: et ē tardioris digesti ouis q̄ȝ nux. eius cortex ē stipticus et cōstringit vē trem. et ɔfert venenis et morsib⁹: et ppriē cū ficub⁹ et ruta: et puncture scorpionis. Cap. 576.

N Ux vomica ē fructus secūde spe ciei titimalli carsiceti p oiā. secundum quosdaȝ vocatur castanea indica.

Sera. lib. aggreg. ca. ieuȝ alkei auct. babix facit vomere fortiter. color eius ē in ter glaucedinē et albedinē: et est maior auellana pa rum: et sunt in ea nodi. Posse. Quādo accipit de cor tice eius et terit et criba tur et accipiūt de ipso. ℥. ij. cū duob⁹ aureis anisi tri ti: aut semine feniculi: et cōficit cū melle sufficiēti et bibit cū aqua ca. mouet vomitū: et expellit sup/ fluitates colicas et phlegmaticas.

Nux agrestis .i. byrungus

Nux integra est pondus ponderās suminet. xiiij

Cap. 577.

N Ux methel latine: sed arab. ieuȝ methel.

Srea. lib. aggreg. et ca. ieuȝ me/ thel vachie: bonalbacha/ rich idē sunt: et sunt nux methel. et est fruct⁹ simi/ lis nuci vomice. et semen eius ē simile semini mā dragore. et cortex ei⁹ ē asper. et sapor eius ē delec/ tabilis: et vnctuosus. et virt⁹ ē fri. in quarto gradu

Posse. si detur de ea in potu vna kirat cū vino inebriat ebrietate forti: sȝ si dent duo aurei cū eo statim occidit. Et idē au cto. Rasis ieuȝ methel ē narcotica: et fortasse oc/ dit et opilat et facit euomere. et si det de ea quanti tas. ℥. 5. inebriat ebrietate forti. et oportet φ sumēs eā sumat butirū calidum: et ponant extremitates eius in aqua calida: et fiat φ euomat satis: et curet cura illius qui sumpsit mandragorā. Auic. lib. ij. facit subet et ē mala cerebro: et pondus danich. i. ex ea inebriat: est inimica cordi. ℥. i. ex ea ē venenū diei sue.

Sequitur de. O.

O Ac	.i. salmandra
Oacion	.i. filupendula
Oabelcora	.i. cucurbita
Oasaragu	.i. virga pastoris
Oasatar	.i. origanū.
Oamfaxion	i. gramen.
Oamenen	.i. sisimbrium.

Cap. 578.

O Emps arab. gre. erob: latine ci cer.

Sera. lib. aggre. cap. oemps au cto. Gal. Oemps. i. cicer. Et ex eis sunt alba: et ex eis sunt nigra Et est alia species que dicitur kersenne: et sūt rubea: et cicera assimilantur orobo: et nigrū nominat teres. Uirt⁹ est ei cal. cū humiditate pauca: sed folia cicerū a/ grestium sunt similia folijs domesticorū. Uerūȝ grana eorū diuersa sunt ab illis: et ɔferūt ad ea ad q̄ cōferunt domestica. sapor eorū ē amarior: et vir tus eorum est calidior et siccior: et fortior domesti ca in omnibus. Posse. Gal. viij. sim. phar cap. de cicere Cicer legumen inflatū faciēs ventrē lactis et sper matis generatiuū. et puocat menstrua magis diu reticū. renes mūdificat decoctio ei⁹. et aperit opi/ lationes epatis. frangit lapides renū. et abstergit scabiem et empetiginē. et resoluit apostemata que fiunt in aure et apostemata testiculoꝝ. et curat exi turas malas quando administrat cum melle. Et idem vi. sim. phar. cap. erob. i. cicer agreste p oīa calidius ē domestico: ca. s. et desiccatiuū iquantuȝ acrius.

Dias. in proprio ca. Cicer domesticū mol lit ventrē: φ prouocat vrinā et men/ strua et iuuat ptum et generat lac: sed inflatiuum. Et est aliud cicer quod vocat cicer pegrinū: et ē orobus. qd cataplasmatib⁹ adhibitū tumores te/ stiū et formicas et zernas et cancros et scabies mali gnas melle mixto saluberrime curat. Pro q̄ lati⁹ inuenies si legis sersenne. Est aliud gen⁹ cicerum qd crios dicit et ē rubeū. similē habet virtutē supi ori. q̄rū elixatura cū libanotido accepta hydropi cis et ictericis medicat. vesice vulnerate cōtraria sunt. et renib⁹ inutilia. cu⁹ virtus ē epispastica et cal. ex media pte cū pte amaritudinis: ppter qd et splen et renes et epar purgat. scabies et parotidas: et vulnera mala cū melle sanat. Est aliud genus ci cerū qd cicer aretinū dicit et est nigrū. hoc omni cicere plus diureticū dicit. cui⁹ decoctio bibita la pides in renibus frangit. Est alterū genus ciceris agrestis folia habens similia superiorib⁹: odoris viscidi: semine simile. sed tanta efficacia ē illi quā ta superioribus.

Gal. vi. sim. phar. cap. erob. Erob. i. cicer a/ greste: per omnia validius est dome/ stico: cal. sēȝ et desiccatiuū iquātū acri⁹ et amarius

Auic. Album ca. et siccum est i primo: nigꝝ est fortius. ambo sūt inflatiua lenitiua et in ipso est incisio et nutrimentuȝ qd prebet. Est fortius nutrimento fabarū et magis solidū. et neqȝ ē in figuris suis qd magis ipso nutriat pulmonē et qd ex ipso est humidum plus est generatiuum supfluitatum q̄ȝ qd ex eo siccum est. abstergit len tigines. et colorem efficit bonum linitum et come stum. confert apostematibus ca. et duris: et reliqs apostematib⁹ que sunt ex eis in glādulis. ei⁹ oleū cōfert empetigini. et ipsi⁹ farina vlcerib⁹ fraudu lentis et cancrosis et pruritui: et cōfert dolori dor si. et confert bothor humido in capite. et ɔfert ei⁹ infusio dolori molarium. et cōfert apostematib⁹ gingiue calidis et duris: et apostematib⁹ que sunt sub auribus. Et cicer clarificat vocem et nutrit

pulmonem melius q̄ res aliqua: et propter hoc fiunt ex eo sorbitiones scilicet ex farina cicerum. eius decoctio utilis hydropisi et ictericie: et proprie quod est ut herbum et nigrum opilationes epatis: et splenis aperit: et oportet ut cicer comedatur: neque in principio cibi: neque in fine ipsius imo in medio eius decoctio nigri frangit lapidem in renibus et vesica. et cū oleo amigdalio et rhaphano et apio: et totum qd̄ ex ipso est attrahit fetum. et ē malū ulceribus vesice. et vehementer addit in coitu: et propter hoc nutrit masculina animalia et camelos. et eius infusio facit erigere mēbrū fortiter quando bibitur a ieiuno. et coctum lenit naturam et aperit opilationes renum et proprie nigrum: et quod est ut herbum. Et dixerunt quidam q̄ quando infunditur in aceto et aliquis ex eo comedit ieiunus: et moratur sup ipsū p mediū diē interficit vermes. Hippo. dixit q̄ in cicere sūt due substātie que separantur cū decoctione: quarum una ē salsa et lenit naturam. et altera est dulcis et provocat urinā: et dulcedo est inflatiua et excitat coitum.

Dimara. i. sugella — Dimis. i. vinum

Dipagianos — i. almea

Dizatum — i. anisum

Diris: paulus cap. de emoptoica passione. multo inquit fluxu existente dirim et mumiam cū aceto supponamus &c.

Olimpiados est nomen cuiusdam loci.

Domacticus — i. sambacus.

Dotagis — i. papyrus.

Obalsimon — i. gūmi hedere.

Obstraca demerta. i. obstracus marinus.

Obstraca ē quilibet piscis degens cocleis: et de isto genere sunt similiter limaces.

Obtalgia — i. dolor aurium.

Obtalmia ē apostema oculi: dictum ab ob qd̄ est contra et talmon qd̄ est oculus: q̄si cōtra oculum.

Obtarmita. i. sternutatoria vel provocatiua vel sternutamenta.

Obemon — i. asarum

Obredi — i. os calcanei subtus

Obretica. i. que fastidium tollunt

Obismaticus — i. asmaticus.

Obripilatio — i. frigus.

Obrizum exponit beatus Gregorius i. xxiiij. moralium rude aurum. Alij exponūt pro auro purgatissimo: quasi eurizon. i. radius.

Obsimogarus — i. garus.

Obolus ē pondus triū kirat: et kirat ponderat quatuor grana ordei: ergo obolus ponderat. xij. grana ordei. Itē obolus ponderat danich unum. et. 5. videlicet. i. 5. vñ i ca. d' lauro apd̄ Sera. ex verbo Gal. ubi dicitur q̄ dentur de cortice eius danich. ij. 5. ex verbo Dias. habetur. ix. kirat. similiter apud Auic. eodē verbo: et ī antiqua translatione Dy. habentur tres oboli quādocūque inuenitur apud Auic.

Onolosac intelligendū est obolus: et onos idem est. Itē in practica cassij oboli duo faciunt. ʒ. i.

Obnosium — i. coniunctum

Obsonium — i. caro siluestris.

Obsomogar — i. oxomogar.

Obsonium — i. salsamentum

Obsomogarum — i. muri

Obsonia dicunt grece salsamenta vel sapores in quib' intingūt carnes vel pisces vel panis &c. Itē Plin. obsonia sunt q̄que cibaria q̄ cum pane edūt.

Ocalib ē herba palustris que ē in fluminibus.

Oca — idem qd̄ supra

Ocab — i. sal armoniacum

Occa. i. herba quedam que nascitur in mari: que alio nomine dicitur ogga

Ocha. i. citrina. — Cap. 579.

Ocra est gleba terre secūdū Dias. mellinū habens colorē et sine lapide frangibilis: qua utūtur pictores: est vero talis actica. comburitur et lauatur sicut cadimia. Posse. virtus est ei stiptica tumoribus et pustulis medicatur. alta vulnera replet: et super excrescentes carnes equat. cerotis maxime addita duricies soluet. — Cap. 580.

Ocimum i. basilicon: sed falso immo est herba secundum dias. similis ozimo hastas duorum palmorum habens: que hñt folliculos similes iusquiamo: et semē nigrum simile melan. Posse. virtus illius talis cum vino bibita morsus venenatos compescit. sciaticis cū mirrha et pipere maxime prodest. Radix est tenuis et inutilis.

Ocitis — i. affodillus.

Occiput — i. occipitium

Ochis — i. auris

Ochimontes folia habet ozimo similia et ramos ireos cū laminis seminibus plenis: et est melanchium apud dias.

Ocodis — i. serum de lacte

Ocodam — i. oculus bouis

Ocodiamen — i. arsenicum

Ododon — i. auris

Ocrodis — idem quod supra

Ocron. i. rubeū: ī de trocisci idriocri: ab idea qd̄ ē forma: et ocron qd̄ est rubeū: quia formati trocisci sunt rubei.

Oculus lucidus — i. litium.

Oculus bouis vel oculus vacce apud Auicen. et Serap. vocat' bibar: grece vero butalmon: et apd̄ dias. ē cotula: pro quo lege bicher.

Oculus cōsulis ē herba dicta filij ante patrem.

Oculus christi idem quod supra

Oculus aranee. i. tela aranee rotunda. istud vocabulum ponitur in antidotario Gal. minori in unguento ad serpiginem

Oculus spatule est quoddam additamentum

Odac — i. salamandra.

Odalia — i. soldana

Odapidelia — i. cartafilago

Odasimon sūt mordicationes vel pruritus.

Odes. i. dens. — Odelium. i. narciscus.

Odeberia .i.arbor tremula
Odremon.i.napta. Odico.i.ebulus.
Odiosmon .i.menta
Odic⁹.i.ebulus. Odineria.i.pĉtifrigiū.
Odorbion .i.ruffingolus auis.
Odoplas .i.altea
Odonchius herba ē sic vocata a Plin.
Odromas.i.icĕsaria Odroforbia.i.odorforbia
Ofaricon .i.gramen
Ofranticum .i.enifracticum
Ofranima .i.mellica.
Offri.i.gūmi hedere. Offrennem.i.brion
Offrenisi idem quod supra
Offiasis .i.tyria.⁊ dicit̄ offiasis ab offios qȯ est serpens:qꝛ serpentinas squamas in supficie cutis repręsentat:⁊ habet cortices quasdam latas.vnd̄ ab alexandro capit.primo offiasis appellat̄ a serapione tyra a tyro serpente qȯ idez ē. vnde offiasis vel tyria.i.furfuris capitis.Et differūt ab allopicia quia sic allopicia magis in profundo circa radices capillorum:⁊ facit excoriationes ī profundo.
Offia .i.anguilla.
Offis .i.serpens anguis.
Offiena sunt molles tumores
Offionicos .i.lacerta.
Officis ē species marmoris coloris serpentis.
Offries .i.supercilia
Offocatio sterica.i.suffocatio matricis.
Offosab.i.almea. Oga.i.alaganica.
Ogramina .i.gramen
Ogigiantum .i.opoponax.
Ogi .i.acorus.
Oggi idē qȯ s̄. Ogri.i.cicer.
Ohabatam .i.cucurbita
Ohamaram herba ē satis stiptica habens virtutem zaror.
Olarien .i.git.
Olba .i.fenugrecum
Olbabech.i.cinis Olcaib .i.silex
Olca ē pond⁹ vncie vnius minus tertia
Olgagea.i.ameos Olea.i.oliua
Oleander.i.landrū:pro quo lege Nerion
Oleū qn̄ simpliciter ponit̄ de oliuis oꝫ intelligi.
Oleū cyprinum. .i.de cyprino
Oleum de alcanna idem quod supra.
Oleū siccinum .i.liliaceum
Oleum neriden .i.nardinum
Oleum sitionū est quod fit de cucumerib⁹ agrestibus.
Oleum de kemest .i.laurinum
Oleū onfancinū.i.de oliuis īmaturis factum
Oleum mantinū.i.de florib⁹ vuaꝝ vl' de labrusca.
Oleum fusinum .i.liliaceum.
Oleū myrsinū .i.myrtinum
Oleum miliacium idem quod supra
Oleum picelinum .i.diresina pituina.
Oleum indum .i.oleum de nuce indica
Oleum alupitium .i.de vulpe.
Oleum cōmune.i.lucernarium:ꝑ quo le.cayt
Oleū glaucinū .i.de pastinaca
Oleū gremiale .i.de oliuis maturis
Oleum glion .i.ex liquore balneorū.
Oleū vulturinon .i.ex cocognidio
Oleū de storace quid est:le.melechac.
Oleū necidium .i.de semine vrtice
Oleū sansucinum .i.de maiorana.
Oleū mitropion .i.amigdalinū
Oleū muscellinū dupliciter pōt intelligi. vel muscellinū qȯ ī sui receptione recipit muscū sicut illud qȯ ponit̄ in antidotario Gal. vel qȯ fit d̄ bē quod arab.vocatur muscellina:⁊ tale oleū vocat̄ similiter oleum balaminum
Oleū de cherua.i.de cataputia:que ab aliquibus vocatur palma christi.
Oleū de keiri fit ex keiri.
Oleū lenci.i.oleū albū:lencos grece album:⁊ tale oleū ē antiquū quoniā oleū quāto antiqui⁹ tanto albius:⁊ oleū sic noīatum ponit̄ in antidotario Gal.minori ī vnguento qȯ noīatur agrippa
Oleū spondileon .i.de laureola
Oleū petroleū quid ē:le.brasalēdi.
Oleū artriticū.i.oleū de citromelis.i.decitrāgul'.
Oleum cicinum.i.de cataputia maiori.
Oleū susinum .i.de lilio
Oleuꝫ de croco fit ex croco mirrha cordumenis ⁊ calamo aromatico secundum mesue:cuius fex vocatur crocoma
Oleum sicilinum.i.napta:pro qua lege brasalendi:⁊ lege similiter napta.
Oleum oliuarum quid est:le.cayt
Oleum expensaꝝ.i.oleū onfancinum quod fit de oliuis imaturis:⁊ tale oleuꝫ vocat̄ similiter oleū gremiale:eo ꝙ in gremio oliue colligit̄ ante maturitatem:⁊ vocatur similiter oleū expēsaꝝ:quoniā subuenit expensis ad naturā conficiendā:quoniā colligit̄ ante temp⁹ ⁊ ex eis oleū conficere.
Oleū balaninū est quod fit de ben.
Oleuꝫ iusquiami sic fit:cōtere semen iusquiani:⁊ pone in folijs mecete inter cineres calidos ⁊ coq̄ postea manib⁹ exprime:⁊ illud ē valde bonum
Oleum cilinum .i.de fenugreco.
Oleū albū.i.oleū vetus multotiens lotum
Oleū dulce .i.cum sale.
Oleum salinū .i.sicionium.
Oleū sabinū idē quod supra
Oleū sitionū .i.salinū vel sabinū
Oleū cabruniū .i.ex cancris
Oleū muscinū .i.de muscis
Oleū scininū .i.lentiscinū.
Oleū keadi ē oleū quod fit ex keadi
Oleum de basse est oleum serecinum.illud oleuꝫ ponitur in antidotario damasceni:et debet sic intelligi oleum de basse:et est oleum serecinuꝫ.i. qꝛ illud oleum est compositum ex oleo de basse:et ex oleo serecino :⁊ ideo vocatur oleum de basse. et oleum serecinum.
Oleum serecinum.i.oleum qȯ fit de sericis:ut apparet si le.seres.

Oleum cyninum .i.oleum keadi.
Oleum melinum .i.de citoijs
Oleum citrinum .i.de citro
Oleum zirungen.i.de hermodactilis.
Oleum catholicum .i.de laureola
Oleum sambuceleon .i.de sambuco
Oleum lineleon.i.de semine lini
Olemela .i.oliua
Olen .i.lacertus
Olbedias .i.oleum
Olcherna .i.pentadactilus.
Olia .i.asma
Olibanū libanth⁹:hoc libanū.i.thus: hec libanus i.arbor:hic libanus dicitur mons vbi orit᷑:et quid est:le.ronder.
Olibrum.i.maiorana Olibarda.i.eupatoriū
Olira vel ollira .i.siligo.
Oliua quid est:le.cayt.
Oliuella quid est:le.camelea
Oliue colūbares.i.oliue sale condite.
Olisidera .i.spatula fetida
Oliua ethiopia .i.oleaster.
Olixatrum .i.alexandrum
Olixat .i.semen macedonici.
Olcis .i.spelta
Olcki .i.ros marinus
Olichatos.i.caprificus vel ficus agrestis.
Olira .i.siligo.
Olinchi.i.ficus parue non mature.
Olosach quid est:le.onolosach.
Olo.i.cotū. Ololigus.i.luocat᷑ auis
Olus iamenum.i.sachiliemene.
Olus coxilides idem qd supra
Olusac .i.tapsia
Oluibet .i.sal.
Olus indiacū.i.maluauiscus vel altea
Omaros .i.sorbitio
Omausisin .i.farina ordei
Omasum .i.venter.
Omfacium.i.sucus vel liquor amarus: et factus de oliua amara et inspissatus vel de vua amara. secūdū Gal.in libro dinamidiarū omfaciū sic fit acimis vue agrestis expressis carnes ipsaꝝ et nucleos in sole siccatos tunde et fac puluerē et erit omfaciū.quidā dicunt ꝙ omfacium ē quidā succus inspissatus et reconditus in pastillo qui fit ex oleo vel fructu vitis īmaturo.exprimit᷑ eniȝ olea anteq̄ matura fit:et succus inde factus inspissat᷑ et reconditur.
Omfaciuȝ melitum ꝑm Gal.lib.dinamidiarum sic fit:accipe botros mundos nō maturos nec acerbos:et repone in vmbra ut possint sue humiditates aliquātulū deponere:deinde exprime et mitte de ipso succo ptes .iij.mellis despumati parteȝ i.et mitte ī vase fictili :et gypseo cum calamo perforato:et suspende ad solē dieb⁹.xl.valet ad ventres rheumatizantes:ad fastidiuȝ et stomachi debilitatē. corpora cōfirmat q̄ syncopim patiuntur.
Omfacium secundū Gal.lib.dinamidiarum:vue nō mature succi ptes.ij.mellis ptem vnam i vase duplici coques donec depressior ipse liqr fiat.
Omfakan.i.omfaciū. Omfabes.i. vmbilicus
Omfaxatos.i.lambrusca vel vua agrestis
Ometam.i.zirbus. Ometra.i.macca
Omercium .i.collegium
Omentū.i.pellicula īuoluēs īmediate intestina
Omiomerū. .i.cōsimile
Omirac .i.lactuca
Omisiria .i.audacia
Omis et emidbia grece piscis.
Omi .i.similis
Ominon idem quod supra
Omnimorbia.i.poliū eo ꝙ multi morbis ꝯgruat
Omotion .i.castanea
Omoteras .i.rapas
Omornensis .i.dilatatio pupille.
Omogeneū .i.vnius nature.
Omos .i.humerus.
Omopoteas .i.spatulas.
Omoi.i.vermis rotund⁹ qui inuenit᷑ sub hydrijs paulus de asmate omoi qui sub hydrijs īueniūt᷑ frige in vase fictili.
Ona .i.testiculus
Onagri .i.siluestris asinus
Onacium .i.vinacium
Onaticos.i.que nō possunt coagulari.
Ondacota .nasturtium
Onfaria .i.incensaria.
Onitas .i.diagridium.
Onichos.i.vngula Onix idem est
Onixi .i.blaccebisantia
Onificū ē puluis qui fit de acimis vuarū acidaꝝ immaturarū expressis et siccatis et tritis : inde dicitur melonificum qd habet admixtionē hui⁹ pulueris quod fit de floribus stipticaꝝ arborum vel herbarum:ut orium et bruerie et similium.
Onocis.i.tumor ut in fine tegni.
Omnimorchia .i.polium
Onoticū.i.censinū Onosach.i.obulus
Onolosach idē qd s. Onoles idē qd supra

Cap.581.

O Nomia quā multi onomidā appellauerūt. dias. cap.onomia.virge sūt duoꝝ palmoꝝ et nodose.folia sunt illi minuta sic lenticule aut rute aut anchuse:subaspa et pīguia et spissa.hanc multi ī sale ꝯponūt et comedūt suauissime.virge pdcē spinas acutissiās hn̄t:albe sūt et v̄tut̄ calide Posse. Coriū radicis earū cū vino bibitū urinā ꝓuocat.lapidē uesice excludit.uulnerib⁹sordib⁹ medicat᷑.cum aceto cocta et ore retenta,dolorē dentium prohibet. Gal. viij.sim.phar.cap. ononis.Ononis radicē hȝ calefactiuā iā secūdū tertiū gradū. cortex vero ei⁹ maxīe ē vtilis pticipās abstersiuitate ⁊ īcisione.vñ nō tm̄ ē abstersiua sed lapidū fractiua Eadē aūt v̄tute et escaras cito sistit.vtūt᷑ aūt ea ⁊ ad dētiū dolorē coq̄ntes ī excrato ⁊ gargarizātes
Onolosar.i.nomen ponderis:et est obulus
Onos.i.asin⁹ Onnopira.i.similia frumēto.

Onnokoiron .i.similia ordeo.
Ontho quid ē:le.effelides.
Opagios.i.auricula muris:& ē herba sic vocata
Opaclia idē qd̄ s̄ Opanclinia.i.luiula.
Opomerium .i.de octo rebus
Opromerium idem quod supra
Opirus.i.panis nō fermētat⁹.aliqui dicūt ꝙ est panis nō mūd⁹ a furfure:sed quid est:le.beuda
Opium.i.succus vel lachrymū:sed opiū papaueris quid est:le.charchar. Uerū ē quando simpliciter ponit:de opio papaueris intelligitur.
Opiū quirinaciuz vel cirinaicū ē assa & laxat:ut ī Alexandro cap.de curis dentium circa principiū demosthenes opij cirinaici hoc est laxaris.
Opium indicum .i.grauis odoris.
Opiū oxicratum .i.dragantum
Opifico .i.lac ficulnee
Opix .i.capillus veneris.
Opsissomi.i.superficies panis exusta.
Optima valleriana .i.fu.
Opotissi .i.gūmi bedere
Opobalsamū .i.balsamū.
Oposiluium .i.assa fetida
Opopira .i.succus ignitus
Opos grece .i.succus vel lac
Opo idem quod supra
Opoponax quid est:le.iensir.
Opotissimalli .i.lac titimalli
Opomasticus.i.motus diminutionis.
Opoquistida.i.succus vel gummi bedere
Opomirsine .i.succus myrte
Opocle.i.medicine q̄ de succis fiunt ut opium
Opossico.i.succus caprifici.i.ficus agrestis.
Opocaparū.i.lachrymum quasi gummi arboris cuiusdam que nascitur in egypto
Opson .i.salsamentum
Opso idem Optos .i.assatus
Opnoxiacbantbum .i.dragantum
Opbus .i.capparis.
Orasis .i.stamīa sirícea quo cribrant subtilissimi pulueres ut in almansore capi. de fe. q̊tidiana et vocatur sic arabice: quia consueuerant nobiles mulieres ora velare.
Orelex.i.oliua Oracium.i.pomum
Orafer .i.visus Oraca cadebel.i.folia nespilli
Oracatafara .i.folia thamarisci.
Oraca sozoal .i.folia cipressi
Oraca borot .i.grana quercus
Oracales.i.folia myrti Oracalus.i.serpētaria
Oracal mastice .i.sisimbrium
Oracasolem.i.liliū Orachissef.i.thamarisc⁹
Oracaloget.i.nux Oracalsefen.i.sisamiū.
Oractapper .i.cappara amara
Oractaldel .i.colloquintida
Oracaltron .i.folia citri
Oracalcias .i.folia pruni Oracatur.i.folia celsi
Oracaltundē.i.assa Oraalmesirion.i.enula
Orchades.i.oliue eo ꝙ testiculis assimilant.nam grece testiculi orchis vocatur.
Orarij.i.estiuales vel qui seruant oris.

Orenuim .i.pulegium
Oresis.i.appetitus:ūde anoresia ab a qd̄ ē sine & oresis quasi sine appetitu.i.fastidiuz. sed interponitur .n.causa eufonie.
Oreosellinum quid est:lege apium
Oreptica dicuntur grece que fastidium ciborum auferunt.Gal.ad patritianum
Oreginos.i.faba fracta. Cap.582.

Ordeum latine:arab.baba et siue babaer: grece trachia.Gal.vij.sim.pbar .capi. de ordeo trachi.i.ordeū primi gradus ē in siccādo & ī frigidādo.babet aūt quid abstersiuū nō paucum.ē aūt breui quodā siccius q̄z farina fabarū.talia vero oīa similia sūt ī bis q̄ vtunt extrinsec⁹.cū vero comedit supat fabam:quoniaz inflationē deponit.in faba vero qualitercūq̄z coq̄tur pmanet inflatiuitas:grossiorū enī ē ptiū q̄z ordeū.& ppterea nutribilior eo⁹ē:quoniā autē modicū a mediocritate abscesserunt ,ppterea sunt in multo vsu.buiusmodi enī pharmaca multis alijs pmiscēt ceu materie q̄dā:& ppterea cera & oleuz nō paucis cōmiscent pharmacis.Alfita aūt multa ordeo ipso sunt siccatiuiora criminū.ita nominat qd̄ ex grossa pte farine ordei: & zca q̄ ex pte farine subtilis.Est aūt nutribili⁹ quidē alfita:difficilius vero digestibile.Uocat aūt q̄ ex eo sorbicior plus:& ē q̄ a zea sistitiuus quiescibiliter ventris Et dicit in libro de cibis:fit ex ordeo panis:q quādo ē furfureus vocatur maza. **Sera.** lib.aggreg.cap.baba. et. virtus ei⁹ ē que infrigidat & desiccat ī primo gradu:& desiccatio ei⁹ ē amplior parū desiccatione fabarū qn̄ applicat exteri⁹.verū ordeū coctū ē melius fabis ī boc ꝙ ipsū nō inflat.Et fabe qn̄ coquūt generāt inflationē:quoniā substātia earū ē grossior substātia illius:ppter hoc sunt magis nutribiles q̄z ordeum. & ipsa ābo declināt parū a tpamēto:sz sauic ordei est magis desiccatiuū q̄z ordeum ipsū. **Posse. Sera.** aucto.dias.aqua or. ē iuuatiua ad reprimēdū caliditatē būiditatū calidarū:& cōfert asperitati cānepulmonis & vlceribus ei⁹:& cū semīe feniculi ,puocat vrinā:& est abstersiua:& maturat apostemata calida.& qn̄ miscet cū semīe lini & fenugreco & ruta cōfert tumoribus testiculorū.& qn̄ administrat cū myrto & vino & piris siluestrib⁹ & fructu rubi & cortice granati stringit ventrē.& qn̄ fit emplastrū cū eo cū citonijs & aceto cōfert apostematib⁹ calidis q̄ accidūt podagricis.& qn̄ miscet cuz aceto forti:& ponit sup scabiē vlcerosā maturat eā .& farina ordei stringit ventrē.& sedat dolorem apostematū calidorum

Origanum quid est:lege diptamum
Oricū.i.eris cacbimia Orioma.i.aurum
Oricū.i.crocus Orinū idē qd̄ supra
Orimum .i.vermix
Orica est genus leguminis nobis ignotum
Orix idē qd̄ s̄. Oritus.i.duricies ī vulnē
Orios .i.arbor glandium

Orismus .i.simula de ordeo
Oriza. .i.risi
Origanum fluuiale .i.mentastrum
Origanũ cradhitiũki .i.pulegium
Oridium .i.semperuiua
Orion .i.stella.
Origanazaba quid est:lege sandecus.
Orium .i.cephalia.
Orion.i.finis vel terminus:inde orizon
Orithi .i.arteria
Orbicularis .i.ciclamen
Orchis.i.satyrion:ꝛ vocat testiculus vulpis.
Orchiskinis.i.testicul⁹ canis. ꝛ ē spēs satyrionis
Orininum.i.lomētũ fabe uel cuiuscũq; seminis.
Oriminon .i.enula.
Orimion .i.vrtica
Oriminis idem quod supra
Ormichia .i.gallinacea
Ornix .i.perdix
Orpida .i.ciuitas
Ortiuita .i.satyrion
Orti .i.priapiscũ
Ortix .i.coturnix
Ortigia idem quod supra
Orodis .i.rosa canina
Orodonis lentisca .i.latra
Orochoma .i.suspirium
Orobum.i.herbũ vel pixa:ꝛ est legumen ꝑ quo lege sersenne
Orodorum idem quod supra
Orosa .i.risũ species legumis
Oroxis .i.liquiricia
Orobocton .i.hypoquistidos.
Orodes.i.humores serosi ꝛ aquosi
Orcos .i.aqua lactis.
Orouernacum .i.ribes
Orocteus idem quod supra.
Orrodis.i. colatura cholere rubee sic̄ sex lactis.
Oror .i.orripilatio
Orthot .i.somnus
Orthonia.i.difficilis respiratio.s.asma:ut apparet si le.sileleos:quoniã Gal.secũdũ vnam translati onē dicit asma:secũdum aliam dicit orthomia.et dicitur orthomia ab orthos quod est rectum:siue quia coguntur recte sedere nõ potētes iacere :seu quia equaliter mouentur superiora pectoris: ꝛ in feriora inspirando cũ est contrariũ sanis homini bus quib⁹ non mouent nisi inferiora:seu q; recte dicunt laborare inspiratione ꝛ exspiratione: quo niã in ambabus laborãt:ꝛ quocunq; illorum triũ modorum dicatur orthomia valde est laboriosa. Item ab orthos quod est rectum dicitur pisterõ orthos.i.herbena recta: que quomodo sit recta apparet:si le.gerebotanum
Orthogonia idem quod supra
Orthodosos.i.recte gloriosus seu doccēs recte.
Orthocanomenus.i.lectus asmaticis apt⁹ in quo potius sedere q̄; iacere videantur. Mussio capi tulo de prefocatione matricis orthocathemena i quit sedeat.Et est dictũ recte sedēs ab orthon qd̄ est rectum ꝛ ca thccd est sedere.
Orthoponticos .i.talpa
Orthus .i.rectus
Orthos .i.blitus
Ormu .i.orobus.
Ornus est arbor glandifera quercui similis.vnde quatuor sunt arbores glandifere quercus ilex or nus:ꝛ alia vnde sunt grana tinctorum
Orthus .i.coxilides.i.blitus.
Osaraga .i.virga pastoris.
Osarat .i.origanum
Osaricon .i.gramen
Osalis quid est:le.casper
Osanco.i.os quod est in parte posteriori coram alnum
Osans .i.herba fullonum
Osnach .i.flos orni
Ossa quid sunt:le.hazeam
Ostra codermata.i.pisces habētes duras carnes

Cap.583

O Stracorum i.cõchyliorũ quedaz sunt magna:quedam parua.magna dicun tur arab.barcora:parua dicunt arab. Sera. lib.aggreg.cap.ostracorum auct. sa des Gal.ostracorum ex mari magno rum dicuntur barcora:non vsus sum corporibus eorum nisi prius conburerem ea:propterea quia sunt testea dura multum:sed quando aduruntur fit virtus eoruz virt⁹ q̄ desiccat desiccatione forti Posse. conferunt apostematibus frau dulentis.ꝛ porfira marina ē cõ hylius marinũ purpureum. Dias. habet virtutem desic catiuam mundificati uam ꝛ abstersiuam.vnde abstergit dentes ꝛ dimi nuit carnē supfluam:ꝛ mundificat renes ꝛ vlcera ꝛ consolidat ea.ꝛ quando teste eius replent sale: ꝛ ponũtur in vase terreo ꝛ adurunt: deinde terũ tur ꝛ ponunt absterguut dentes.ꝛ conferunt con bustioni ignis quando puluerizantur sup locum ꝛ oportet ut dimittatur hoc medicamen in loco donec per se cadat.Nam quando locus consoli datus est cadit per se.ꝛ quando cochule purpu ree coquuntur cum oleo:ꝛ fit linitio cum eo reti net capillos cadentes:ꝛ facit oriri capillos ĩ loco Et vngule ipsorum sunt coopercula quibus tegũ tur in foramine suo similes vngulis que deferũt ex india:ꝛ que ex babylonia ꝛ que ex iameni me liores omnibus sunt que vergunt ad albedinem: ꝛ sunt odorifere quorum odor trahit aliquantu lum ad odorem castorei:quando sumuntur cum aceto in potu attenuant splenem.et quando fumi gantur cum eis mulieres habentes suffocationez matricis confert eis.ꝛ ille fumus excludit secun dinam. Et quando fumigatur epilepticus exci tant eum.Sed scides est cochylium paruum. vn de coclee pue sicce qñ adurũt cinis ē multũ adu rēs:ita q; si miscuerĩ cũ alkitrã:ꝛ vnges cũ eo lo cũ pilorꝫ palpebrarꝫ p⁹ q̄; euulsi fuerĩt ꝓhibēt ortũ

corum.⁊ quando teruntur sine adustione:et po-
nuntur supra membrum infirmum ⁊ debilitatū
conferunt.Et dixerunt quidam medicorꝫ qui cō
posuerunt libros in medicina ꝙ fuerūt exptī hoc
⁊ inuenerūt hoc.Et idē auct. Gal.hoīes orienta-
les nominant eā talsim:⁊ ē vna ex specieb᷒ cōchy
liorꝫ habentiū paruā testā:quādo sunt recentes ⁊
comedunt᷑ molliunt ventrē ⁊ maxime ius earꝫ.ſ3
antiqua vetus ex cocleis valet ad palpebras quā
do cōburitur ⁊ miscet᷑ cū alkitran:⁊ terunt᷑ bene
simul:⁊ ponitur ex hoc medicamine in palpebra
nō sinit renasci pilos qui pungunt oculū ⁊ speci
es coclearum que dicitur hame:⁊ aliarꝫ paruarū
specierꝫ:laxant ventrem quādo coquūtur cū pau
ca aqua ⁊ bibitur ius illud.
Osec .i.armoniacum
Ostec idem quod supra
Oseum vocamus bursam testiculorꝫ
Osteab .i.bolum armenum
Ostrea piscis.i.piscis degens in concha
Osien .i.opium

Cap.584.

Osiris virgā habet nigrā tenuē ⁊ sarmentosam:ſ3 minus fragilem que circa folia habet sicut linū:⁊ nigra in initio:⁊ cū maturauerit rufa fit.
Dias. hec herba cocta in aqua ⁊ bibita ictericis opitulatur.
Osicare .i.aloris.
Oscido .i.vlcus oris.
Osciata salcutre id est cortex radicis celsi.
Ossiliū ē os qd ē corā aluo in parte anteriori.
Ostrui planta est secūdū dias.nobis ignota
Osolorasin .i.radix enule
Osoratium .i.vsnee
Osobatia .i.pes coruinus
Osolaluf .i.serpentaria
Osolalchasab .i.radix canne
Osolallolaica .i.radix spine albe
Osolalpheonia .i.radix peonie.
Osolalcusania.i.radix amigdale amare.
Osolloode .i.radix cyperi
Osoa achichir .i.radix squinanti
Osoac .i.argentum viuū
Osino .i.egritudo in facie.
Os .i.acorus
Os mundi quid est:lege pirgitis.
Os quid est:le.bacoam
Os de corde cerui quid est:le.quod supra.
Os hominis quid est:le.qd supra
Os sepie quid est:le.sepia
Otalgia .i.dolor rutis
Otasac .i.midum
Otalsac idem quod supra.
Ota .i.auris
Otarion idem qd supra
Otion .i.auris
Otion ripa .i.auris sordes
Oticen .i.medicina auricularī.
Othimin .i.prassiū
Othis .i.auris
Othiasis .i.morbus auris.
Othisac .i.filipendula
Otonia.i.celidonia maior:sed falso:immo otonia secundum Dias.est perforata vel hipericon vel herba sancti Johannis.folia habet eruce similia sed pertusata ⁊ fragilia:⁊ florem croceum ⁊ latū Plinius otonia in syria nascit᷑ similis eruce perforate crebro folijs flore croci:quā quidā animones vocauerunt:pro qua le.infaricon
Othonia .i.celidonia maior
Othonion idem᷒ qd supra
Othode .i.serum lactis
Otucis quid est:lege sandanig
Otucisi idem qd supra
Otuser .i.vsnee
Oua apala .i.mollia
Oua raticon.i.oua piscis salita que nostro ideo mate vocant᷑ oua nataxachi. Unde paulus cap. de dentib᷒ ⁊ gingiuis sanguinē manentibus:oua raticon in olla cōburens.
Oxalircium id est acetum cum sale
Oxalidos .i.herba acetosa
Oxalinum .i.quedā confectio.
Oxabelio .i.rosa
Oxabelion idem
Oxirodimon id est acetum cum oleo
Oxigaron id est garum ⁊ acetum
Oximogarum idem quod supra
Oxidorcas .i.acute videns
Oxialmon .i.acetum ⁊ sal
Oxia.i.sepulta:sic exponit᷑ in libro de alimentis.
Oxicantos grece : Dias.Arbor est nimium spinosa fructum mirrhe similem habens:sed paulo maiorem:rubeum interius ⁊ granatum ⁊ cetera. Et est dictum acuta spina :⁊ est arbor ferens berberos:ut patet per cōcordiam.Dias.in eodē cap. cum Auic.cap.amiberberis. Stephan᷒:oxichantos vel berberos quidam carpusiam vocant
Oxicantos ſm Dias.vocat᷑ a quibusdā cinos.
Oximel.i.syrupus ex aceto ⁊ melle
Oxios .i.trifolium.
Oxiporium.i.catarticum educens melōconiam ⁊ phlegma:⁊ est dictum acute poros penetrans.
Oxi .i.acetum
Oximissine .i.acorus
Oxidercium id est fomentum acuens uisum
Oxifilon.i.tertia species trifolij :⁊ etiā significat acetosum folium
Oxisquin.i.iuncus acute summitatis
Oximola idem quod supra
Oxisabum latini scribunt:sed gre. oxorasos siue oxonosos. Oribasius:est ponderis vel mensure nomen. Papias:est pondus.ʒ.vnius.⁊.ʒ. vi. Alig uocant ipsum accitabulum
Oximirnis .i.scopa regia

Oxilapacium.i.acetosum.lapacium:et est herba que vocatur acetosa.
Oxicatron .i.pusca
Oxifabus .i.casuf.
Oxilocassia .i.cassia lignea
Oxigarum .i.oximagarum
Oxileon .i.acetum et oleum
Oximel .i.acetum et mel
Oxilocantum .i.berberi
Oxicantum idem quod supra
Oxilicitromili succi .i.succus citranguli
Oxifenikia .i.tamarindus
Oxifenicia idem
Oxicratum grece est dictũ acetosum vinũ. Uerũ ipsuz ẽ acetũ aq̃ mixtũ. Nã vbi paulus cap.d vlceribus auriũ hz oxicratũ: Auic.eodẽ loco hz acetũ aq̃ mixtũ. similiter etiam in omnibus libris arabicis vbi habetur acetum aqua mixtum ĩ grecis habetur oxicratum.
Oxicolla .i.tauricolla
Oxicada .i.lac acetosum.
Oxicadia idem
Oxiglicon.i.dulce et acidum simul .et componitur ab oxis et glicon qd est dulce
Oxileon.i.compositũ ex oleo cõmuni et aceto
Oxirocroceum.i.emplastrum compositũ ex aceto et croco.
Oxitremia .i.acetosa eructuatio
Oxireum .i.forte acetum
Oximalium .i.cerusa
Oxis .i.acetum
Oxiporium .i.acute poros penetrãs.
Oxifilon .i.cicutatam vel cicuta.
Oxi.i.acutum vel acetum.cum pro acuto.inde dicitur oxidorchas.i.acute videns.et oxiporium.i.acute penetrans poros:cum pro aceto.inde dicit oximel et oxigala.i.lac acetosum.et oxifenicia.i.acetosus dactilis qui ẽ tamar indus:qui sic dicit secundum Damascenum in proprio capitulo. et sunt fructus palme silvestris indie secundũ eũdẽ quia sicut dicit nascitur in forma dactili cortex abijcitur:et medulla que est nigra ⁊ acetosa ad nos affertur: le.fenichia et tamarindi.
Oxifilon.i.quedam species trifolij:et ẽ alleluia.
Oxitrifilon idem quod supra
Oxirodium.i.confectio ex aceto et oleo maxime ro.
Oxizacara id est acetum cum zucaro
Oxigalas .i.lac acetosum
Oxiachantos quid est:le.amiberberis:et est arbor berberis.
Oxos .i.acetum
Oxomogar id est sapor accetosus et salsus
Ozardus .i.trifolium
Ozanoros .i.squinantum
Ozanorsi idem qd supra
Ozenne .i.vlcera fetentia
Ozemesich .i.bedeguard
Ozemich idem
Ozimum cum omnibus suis speciebus quid est: le.berengemich.
Ozimum nabat quid est:lege qd supra
Ozimum montanuz.i. basilicon:et ẽ berẽgenich
Ozimum fluviale.i.melissa
Ozi .i.acorus
Ozirno id est quoddam granificum semen nobis ignotum.
Ozon .i.fetens.
Ozonab .i.vitellum oui.
Ozimum .i.flos luf.

Sequitur de. P.

Pacia .i.lepida vel squama ex acutis cyprinis:et est lepida.
Pacias idem qd supra
Paciana.i.patella
Pachides beleferon:demostenes ẽ palpebrarũz corpulentia et grassitudo qua exteriores ptes videntur extense:interiores vero carnose:atq sanguinolente vertendi palpebre difficultatẽ faciẽs.
Pachimeris .i.grosse substantie
Pala .i.bussus arbor.
Palla idem quod supra
Palamigra .i.palma manus.
Palami piscis .i.lo palamodo
Palmarum thebaicarum poma.i.dactili.
Palma christi ẽ species satyrionis habentis radices.v.cõiunctas ut digiti manus: p qua le.chasi.
Palma silvestris vel agrestis indie ẽ cuius fructus est tamarindus:pro quo lege chasi
Palma est arbor dactili et est domestica: p qua lege nackala.
Palea camelorum .i.squinantum
Palestra .i.certamen
Palestina est proprium nomẽ loci.
Paleon .i.ventus
Paluiron est herba lanaria vel cicer domesticuz ab aliquibus dicitur.
Paluirus idem qd supra
Palmosa .i.saltuosa
Palmos .i.saltus membrorum
Palmosaro .i.nenufar.
Palmosarch idem
Palmus .i.saltus
Palmusirich .i.testudo animalis
Palmisiric idem
Pana cosriza .i.ferula agrestis
Panadracia .i.aristologia
Panaricium.i.apostema paruũ acutissimum
Panax eraclea:planta est vnde oppoponax colligitur:pro qua le.iensir.
Panax asclepij secũdũ dias.ẽ herba quã ignoro.
Panax chiroma .i.entila
Panar deuia ẽ species titimalli
Panace.i.siluiũ Pantagone.i.pulegium
Panagos ẽ ferule genꝰ a q̃ emanat opoponacũ
Pancracium est herba similis stille et cetera.

Pandecta.i.totum dictum cui nihil deest :a pan qđ ē totū:⁊ decta.i.dictum a dico dicis:inde pan decta.i.totum dictū:q2 in ea dicunť omnia.vel pã decta diciť a pando:quia ĩ ea oĩa manifestantur.
Panis pictereus quid est:le.heuda.
Panis sincomiscos quid ē:lege quod supra
Panis sincamiscas idem quod supra
Panis silikinites idem qđ supra
Panis semidatiles quid ē:le.idem qđ supra
Panis rubicũdus.i.recoctus ⁊ erubescens vel bis coctus.
Panis Alexandrinus idem quod supra
Panis opirus vľ oppopirus.i.mediocriter se ha bẽs inter puꝝ ⁊ furfuraceū:ꝑ quo le.heuda.
Panis acalaif.i.qui nō fit de grano tritici.
Panis porcinus malum terre ciclãpẽ cassanum idem:pro quo lege buthozmaric̃.
Panis alcurit idem quod supra
Panis sanni idem
Panicum quid est:le.dochen.
Panis cuculi.i.alleluia:⁊ ē acetosi saporis.
Pandimon secundum oribasium dicunt gre.qñ communis egritudo in pluribus hominibus cõ currit sicut est pestilentia.
Panfilicon .i.centumnodia.
Panodracia .i.aristologia
Panode .i.bonum malanum
Panos est quedã arbor glandifera
Panude .i.mollea
Panuda panariciū:⁊ ē apostema vngule digiti.
Pandurusticū.i.herba capilacea que nascitur in muris iuxta aquam quam ignoro ibi.
Papauer quid ē cū suis speciebꝰ:le.charchar.vn de qñ papauer simpliciter ponitur albū ĩtelligiť
Papauer cordofosū.i.papauer spinosum :efficit operationem titimalli laxando ventrẽ:⁊ ē esula.
Papauer palustre.i.nenufar
Papyrus quid ē:le.burchdi.
Papilus idem
Papilla oculi .i.apium aque.
Papilla .i.vesica
Papirella .i.portulaca
Papule sunt grana minuta vel pustule albe que nascuntur in facie:⁊ alio noĩe vocantur furuncu li quod idem est qđ papule. istud vocabulū po nitur in littera lilium circa finem ⁊ in littera ba ranchichene.
Paragodes ē spẽs egritudinis q̃ vocať formica.
Paramistrion .i.pendactilus.
Paraplagia menoplagia idē:⁊ ē dolor capitl ex syncera frigiditate ⁊ potissime ĩ vna parte eiꝰ.
Paracopium .i.debilitatio spiritus
Paraplantica.i.cõpactiua vel gluctinatiua.
Paragodes .i.clauis corporis
Paracensesin .i.apertio
Paracollectica.i.cõuiscatoria cicatricū.
Paralios quid est:lege xentia
Paracollesis .i.gluctinatio
Paragoricus.i.mitigatiuꝰ: a parigorizo zas.i.mi tigo mitigas.

Paracopis .i.insania
Parapligia.i.particularis resolutio
Para grece:latine ꝓpositio significat.a.abs.apđ. de.trans.intra.sup.iuxta.secꝰ.prope. proxime.pꝰ. pre.preter.citra.vltra.extra.parabola diciť grece parauoli significat ut prouerbiū:similitudo:imago forma:figura rei.nō erubescãt ergo medici a pa rabola parabolani dici:cū ceteris nō medicis q̃z q̃z litteratissimis subtilia arduaq3 nisi in parabo lis dare intelligi nō possunt.
Paracentesis grece paracenteseos genitiui casus ē pforatio q̃ fit in oculis ad deponendū aquã illã cõgelatã quã cataractam dicūt: ut demostenes ꝑ prio capitulo.⁊ etiã sic diciť pforatio q̃ fit in ven tre hydropicoꝝ ad aquã educendã:ut Theodo rus priscianus cap.de hydropisi.paracenteriū di citur ferramentū quo pforať oculus in cataracta ⁊ venter hydropicoꝝ ad extrahẽdū inde aquam
Parachisis grece:est diffusio humoꝝ per totum corpꝰ:ut cassius felix capitulo de hydropisi.
Paracopin .i.desipientia
Parafrosion idem
Paralysis.i.dissolutio membroꝝ ⁊ laxatio.
Panaricia .i.panariciū.
Paratella .i.lapaciū.
Pardalion .i.mecon cheratides
Paradalion .i.miconiū agreste.
Pardalis .i.leopardus
Paracefalicos.i.posterior pars capitis.
Pareplastrū .i.paꝝ collectiuū
Pareplasticum idem
Parella quid est:lege lapatium
Parthenico .i.artemisia
Parthemion idem.
Partemia .i.herba vitri
Partemon idem
Partenotides .i.mercurialis
Parischimia .i.tussicule
Paritaria vitriola:herba vitri:herba venti mai or alsmen:herba mini idem:ꝑ qua le.alsmen.
Parisima .i.resolutio
Parikie .i.iuxta isofagum
Pargios sūt sūmitates sparagi que comeduntur
Paronichia .i.apium risus
Paros .i.sturnus auis
Paromastica fe.i.que procedit diminuendo
Paroxismꝰ.i.exacerbatio:inde paroxismaticū.i. exacerbatiuum : ut in Alexandro de frenesi
Parno .i.plantago
Paruinaliū .i.granatū
Paruites .i.lapis marchasita
Pergꝰ.i. sūmitates sparagi que comeduntur.
Parsum .i.stuppa
Passeres possūt dici oẽs aues minute
Pasaron .i.vsnee
Passarella ꝓmula veris:herba paralysis idem.
Passen.i.ordeum. Pasuma.i.alcanna
Passime.i.tortelle panis azimi biscocte de sen.i. de terra Hierusalem:quoniam ibi arabes impa stant eas cum aqua masticis.

Pastinaca domestica ⁊ silvestris quid ē: le. lezar.
Pastillum .i. flos lupuli
Passum Isidorus: dicitur a patiendo: quia vua passa ē in siccando ī clibano posita: ꝑ q̄ le. harin.
Passula monta .i. stafisagria
Pastus colūbarum ⁊ camelorum .i. herba habēs granum sicut granum myrthi: ⁊ ei proximū: ⁊ eā pascunt cameli: et non nocet eis: sed ē venenum vermibus Auic.
Paterison .i. filipendula
Paterisom idem
Patesarch .i. polium
Patias .i. lepida
Pation ⁊ scolopon mathetion vl' scolophon grece secundum domestenē vocatur instrumentum chirurgie ad faciendum hypopatismū ad fluxuȝ lachrymarum .i. incisionem
Patiros vel patreos dactilos vocāt grece humidos pinguesq;.
Patomilu .i. condisi
Patonac .i. bdellium
Patonach idem
Patanum .i. vngula caballina
Ptarmita sternutamenta
Ptarmos .i. sternutatio
Placenta .i. focacia a placeo: le. henda
Plataniștica sūt cibi habentes saporem aquosuȝ insipidum sicut cime platani: lege cufa
Plantago .i. arnoglossa
Plantago aquatica .i. herba siluana
Plantanus ē herba sicut helleborꝰ niger facta: vl' sicut catapucia: sicut apparet si leges helleborꝰ ⁊ catapucia: ⁊ est alius plantanꝰ qui est arbor ⁊ vocatur dulb: pro quo lege dulb.
Plantos .i. papinus
Platos .i. latum
Plagella .i. coriū vel pecia lata vbi ponit' ēplastrū
Pladrosin .i. passio stomatica
Planta leonis herba flaura: vel herba maura: habet odorem aspalti: ⁊ est species trifolij vel anda chuche
Plantanos est species cassie lignee
Plantanos .i. dulb
Platicoriasis .i. dilatatio pupille
Placia .i. latum
Platafilos .i. septima species titimalli.
Platoselmon .i. apiastrum: ⁊ est latum apium
Plateos .i. arsenicum: sicut patet si legis platocyminum.
Plasma .i. forma: inde cataplasma
Platani pile dicuntur fructus platani: ⁊ sūt bacce sicut oliue.
Platocyminū est dictuȝ latum cyminum: ⁊ ē psillium montanum vel siseleos vel silermontanum platos enim est latuȝ ⁊ cyminum. Nā dicit' cyminum rusticorum. Item a platos dicitur arsenicū plateos .i. quod in latas laminas diuidi potest: et homiplata .i. latum os.
Planta leonis quid est: lege herba flaura
Platea .i. vena nigra vel matrix

Planta noctis .i. nascentia: ⁊ sunt pruritus asperitas ⁊ bothor parue: que accidunt in frigore ei qui passus est desudationem cutis: ⁊ opilatiōnē porozum ⁊ bonitatem digestionis.
Plantafilos quid est: le. xencua
Platicorios .i. dilatatio pupille
Plantifillos .i. tertia species titimalli [1]
Pratum .i. cot.
Prassinus color .i. viridissimus
Prassum .i. succi porri viriditas
Prassium .i. marrubium: pro quo le. faricon. Est aliud prassium quod dicitur prassium nigrū vel siluestre vel marrubiastruȝ vel marrubiū nigrū: ꝑ quo le. marrubiastruȝ.
Parsimon .i. creta viridis
Prassimi viride .i. flos eris
Prassine .i. flos cypri
Pramos .i. ilex filis quercui [1]
Prasis .i. operatio: inde practica .i. operatiua
Psaros .i. sturnus auis
Psairos .i. sturos
Peonia quid est: lege pinuser
Peonar .i. bardana
Peucedanum quid est: le. herbatutis.
Peudac .i. siseleos
Peucis .i. arbor species pini: ⁊ est abies
Peucina .i. resina que ex peuce fit: ⁊ est abies.
Pecalon .i. rubea tinctorum.
Pectaloydes sūt cortices tritici excorticati.
Pactala .i. squama
Pecela .i. vlmus arbor. [1]
Pecelasion .i. vsnee.
Pecelasiom idem
Pecenocontica .i. pix sicca
Pecten .i. ps manꝰ que ē inter rasertam ⁊ digitos
Pecia .i. frustrum
Pecis .i. folium
Peciatos .i. brionia
Pecola quid ē: lege bictan
Pecolibrat .i. vsnee
Pecolibrati idem
Pecus .i. animal monstruosum quod generatur in vtero mulieruȝ: quod salernitane mulieres vocant feram.
Pedecolar .i. cultra que cooperitur in lecto.
Pedeto idem
Pederota .i. acanthos: ⁊ est spina cuius gummi ē dragantum
Paracentesis grece paracenteseos genitiui casus ē perforatio que fit in oculis ad deponēdū aquā illam congelatā quā cataractam dicunt: ut demostenes proprio capitulo. Et etiam sic dicitur perforatio que fit in ventre hydropicorum ad aquā educēdā: ut Theodorꝰ priscianꝰ ca. de hydropisi
Pediculus vulturis ē sicut paruus pediculꝰ aut paruus altadan: pro quo lege altadan.
Pedicularia .i. stafisagria
Pedicularis idem
Pedicon grece vocat' epilepsia: a pedion seu pedarion qd ē puer eo ꝙ pueris frequēter accidit.

Alexander proprio capitulo .cōtingit autem hec passio infantib⁹ ꝓpter qđ pedicon aliq̄ eā vocauerunt.

Pedhia	.i.puer.
Peflin	.i.portulaca
Peflinax	.i.polium
Peflinaxus	.i.agrielea.
Pegar	.i.vsnee.
Pegina	.i.frixoriū ut ī alexādro.

Pegmata vel pigmata idem.

Pelakanos	.i.pellicanus.
Pelargia	.i.auis ciconia
Pelargus	idem.
Pelagomos	.i.cicorea

Pelmate sunt calli qui in pedibus nascuntur.
Pelemonion secundum dias.planta ē que in nostris partibus ignoratur.
Pelecinos est herba secūdū dias.q̄ ignoratur.
Pelium.i.portulaca marina habens lac.

Pelidion	.i.silex arbor

Pelichimon.i.plumbe⁹ color ut ī theophilo.

Cap.585.

P Elicinus secundū dias.herba ē que nascit̄ in in triticea segete ꝛ ordeacea cū lamis siue fibris semine plenis amaris flauis baccis similib⁹.nascit̄ cū plurimis ꝛ tenuib⁹ ramis. folia habet pusilla ꝛ granula in folliculis trina subrufa ꝛ amara valde:que nostro ideomate vocat̄ lu paria vel faba lupi Posse. dicitur cōceptū necare ꝛ menstrua ꝓuocare .hec herbus nominat̄ ab alexandro. Sal. vi.sim.phar.cap. idiasmū.Pellicinus siue idiasmū huius fructicis semē rubicundi coloris ē amar̄ autē ꝛ subacerbū apparet. vnde bibitū expurgat opilationes que in viscerib⁹.idem enī faciunt rami totius fructicis.

Pelicicon	.i.culcasia

Pellis hȝ ꝓprietatē que apparet in geldalcheb.
Pelliconia omnimorbia idem
Pema.i.placenta.paulus capi. de catarro: cōmēdant enim que cum pemata

Pemagrates	.i.celidonia
Penasarch	.i.cymbalaria
Pennatosis	.i.ventositas.

Pentadactilus ē dictū grece.v.digitorum:ꝛ ē plāta quā q̄dā cataputiā maiorē vocāt :ꝛ custos horti.ꝛ ob hoc priap⁹ qui quōdā de⁹ hortor̄ dicebat̄ ꝛ solisequia eo q̄ solē vergendo aspicere videat̄ ꝛ ob hoc elitropia.

Pentafilon	.i.quinq̄ folium .
Pentafiliȷ	idem.
Pentafilen	.i.agnus castus.
Pentalon	.i.laureola
Pentabrassica	.i.brassica siluestris
Penemenon	.i.matrisiluia
Penterebon	.i.peonia
Pentea	.i.caulis siluestris
Penicellus	.i.spongia

Penidie fiūt ex zucaro đ q̄bus loq̄mur ī zucaro

Pensilingon quid ē:lege litterā ponsiligon.

Pendigo	.i.colopus vulneris

Peonia quid est:lege pionia

Peonasar	.i.oculus bouis.
Peonasari	idem
Pepanus	.i.pulmonaria.
Pepana	.i.digesta
Pepansis	.i.digestio.
Peperi	.i.piperata.
Papiar	.i.almea

Pepsin.i.digestio: ꝛ ponit̄ hoc nomē simpliciter pro prima digestiōe.inde pectita digestio.i. recta digestio.sed secūda digestio dicit̄ emadosis: tertia vero anadosis.

Pepsis	idem

Peptica virtus.i.digestiua virtus.ꝛ peptica sunt vel dicunt̄ etiā digestionē facientia seu digestionē iuuantia.

Pepones	.i.melones.

Cap.586.

P Eplos seu peplū secūdū quosdam ē equiuocū ad illud mulierū:ꝛ ad manutergium:et ad quoddā genus cardui:in cui⁹ sūmitate nascuntur quasi folia subtilissima que cum quolibet īpulsu venti volant ꝑ aera:sed falso:quoniā peplos secūdum dias.in ꝓprio cap.ē frutex plena lachrymo albo:folia minuta habens sicut ruta sȝ latiora:verum oīs frutex obrotunda ē ꝛ ī terrā ſpansa:sub quibus folijs semen ē minus ꝛ rotundū ꝛ breui⁹ miconio albo.nā multū semē habet. Radix eius inutilis est.nascitur vero ī hortis ꝛ intra vites ꝛ a parte arear̄ colligitur:ꝛ in vmbra siccatur: ita ut assidue mo Sal. in libro dinamidiarum sit ueatur. q̄ est esula ꝛ hoc videtur dicere in li.vij.de sim.phar.nam dicit peplus q̄dāȝ autē micon id est papauer spinosum dicunt:ꝛ hic fructiculus opium habet simile titimallo:ꝛ ī alijs purgando similiter illi:pro quo le.esula .

Posse.Dias. elixatura semīs ei⁹ accepta phlegma đponit oxifabo vno cū mulsa accepto choleram ꝛ phlegma deponit ꝛ iussellis miscetur: ꝛ ventrem soluit:alij in sale componunt.

Perafrenesis	.i.iuxta frenesim
Perdalichilium	.i.aconitum

Perna quid est:le.margarita

Persa	.i.maiorana
Perebenion	.i.matrisiluia.

Perplexum dicitur quando homo est inter duo ꝛ nescit qđ illorum magis eligat.

Perrebemon	idem
Persepidam	.i.lappa
Perthemū	.i.paritaria
Peridimium	.i.matrisiluia
Peridiemon	idem

Pertineon.i.locus intra anū ꝛ pudenda:ꝛ ē etiā sisach.

Peridimentum	.i.matrisiluia

Peristerion.i.colūbaria vel berbena.

Peri.i.circũ:vel de quãdo pro circũ.inde periodus.i.circulatio:quando pro de:inde pericon noxeon nosmaton.i.de acutis egritudinib⁹.et pericõ keseos medicorum.i.de secretis eorum et periphisicon dinamon.i.de naturalib⁹ virtutib⁹.
Periplicis .i.de repletione,
Peritoreum .i.pecten.
Perichimenon .i.matrisiluia
Periclamenon.i.pellicula tegẽs os capitis.
Periclimenos .i.matrisiluia.
Pericarpum .i.bulbus.
Pericissimos.i.chirurgie mod⁹ ad lachrymas abscindendas.
Pericitismos idem. Pericitismon idem
Pericraneon ẽ mẽbrana que ossa capitis desuper circũuoluit superposita ossibus cutis.
Peridexeos.i.ambidexter vel equimanus
Perigliston .i.limositas dentium.
Perigumera.i.cã coniuncta vel manifesta
Periodos .i.periodus.
Peripleumonia .i.periplemonia
Perison ſm diaſ.ẽ. quarta species strigni
Peristerua .i.columba
Perison .i.marrubium
Perissosarkia sarkiatũ.i.superfluũ carnis cremẽtũ
Perdicalis .i.paritaria
Perdiciados idẽ. Perdicion idem
Perdicum idem.
Perdices sũt perdices magne cũ pedib⁹ rubeis.
Permo.i.rosula que oritur in extremitatib⁹ pedum propter frigus secũdũ quod dicit ſi le.delien.quidam dicũt quod nõ ẽ sic:quoniã diaſ. capi. cotilidon dicit ipsã herbã valere pmonib⁹ et rosulis:ergo nõ sunt idem.sed prima expositio ẽ bona :quoniam diaſ.permones et rosulas.i.permones que suntrosule.
Pernitiones chimechla.
Persica quid est:le.akanech.
Persicaria eo quod folia similia persicis habeat iuxta aquã nascitur:duas habet species. vna in medio folio maculã fuscã habet.alia caret macula .et illa adustiua ẽ valde. quidã piper aque putauerunt.
Peronach⁹ .i.bardana
Perforata .i.hypericon.
Permonaria omnibus est nota:nascitur in locis humidis sicut epatica:habẽs figurã sicut piper lõgum.virtus eius est sicut virtus epatice
Personatia in antidotario virili in confectiõe mitridati minoris exponit in antiquis synonymis quod est lappa maior vel bardana .
Pesalachona .i.pes corui.
Pessariũ matrici quod ano clystere vel suppositoriũ.vnde matrici dicit pessariũ vel nascale vel penus.Paulus cap.de retentione menstruorum.pessus est lanam carpinariã rotundam formã digiti accipiens quo cõtinent medicamina etc.
Pes coruininus quidã vnũ ex lacticinijs esse asserunt.folia eius sunt similia folijs psillij.diaſ.cap.de psillio greci cornopodion vocant.
Pes gallinaceus est planta quã diaſ.daspium vocat.Pli.vero capuos .quidã dicũt quod ẽ policaria.
Pes leporis apud quosdã vocat gariofilata et sanamundam.
Pes pulli secũdũ macrũ vocat portulaca

Cap.587.

Pes colũbinus vel pes colũbi ẽ triplicis generis.Est vnũ genus quod vocatur amomũ latine et grece sed arab.hamenie:quod scies si le.amomũ.Et est aliud genus habens folia rotunda et parua diuisa magnis et paruis incisuris:stipites subtiles et breues coloris subrubei: habentes nodos raros in quibus sunt duplicia folia et semina tria vel quatuor vel quinque cõiuncta in medio quorum est sic ac⁹. Auerois quinto colliget capi.de pede colũbino fri.est in.p.siccum i.2º. Est aliud genus quod vocat anagiros de quo ait Gal. vi.sim.phar.cap.anagiros.Anagiros frutex ẽ fetid⁹ et acris:diaforetice et calefactiue virtutis.ac tamen viridia folia propter humiditatis admixtionẽ minus acria et depressiua diaforentiũ sunt.sicca vero incisiue et siccatiue vehementer virtutis.similis aũt quodãmõ nature est:et cortex ipsius radicis.semẽ vero magis est subtilium partiũ:sed etiã ẽ et vomitiuum.
Pes locuste .i.olus iamenum
Pes alacona .i.pes corui.
Pes quid est:lege hasir.
Pes milui herba ẽ que alio nomine pepanus appellatur.folia habet diuisa satis et subalbida cum flore et capitello oblongo sicut cauda animalis.
Pes vituli:iarus:barba aaron:serpentaria minor vel dragontea minor idem secundũ quosdã: sed Gal.vi.sim.phar.cap.amũ dicit amũ siue pes vituli:hoc et multo minus est aaron:et habet radicẽ magnam ad modũ oliue. est autẽ multo acrius illa:et alio nomine vocatur ciclamen
Petala .i.palmites.
Petagillon.i.balanorum glandes myrabolani
Petalon .i.bratheos.
Petamum ẽ quedã inuitreatio cũ qua alkelãtur vel inuitreantur vasa terrea:et fit ex plũbo et limatura eris et lapide focali:et vocatur ab aliquibus massacũma vel aqua vitri vel aqua vasorum viridium:quia ex ipsa inuitreantur viridi inuitreatione vasa terrea.
Petina .i.volatilia.
Peticium .i.crocus
Peticon .i.epilepsia
Peton .i.vsnee.

Cap.588.

Petrosellinum quoddam ẽ domesticum:quoddã siluestre:quod vocatur macedonicum vel sinonũ :quod scies si le.apium.sed domesticum omnibus ẽ notum:cuius virtus est diuretica satis.menstrius imperat:inflationes tollit stomachi et colli .calefaciẽdo et siccando tortionibus subuenit.et ex eo fit cõpetens salsamentum:vnde digestionem cõfortat. et ventositatem excludit.et valet ad omnia ad que

valet sil- Gal. octavo sim. pharmacorum capi-
uestre. tulo petrosellinum. Petroselli
ni semen e maxime utile: extrahitur ab herba et si
militer radicibus similis: debilioris vero virtutis
Est aut sicut in gustu acre cum amaritudine: ita et in
operationibus simile cum in edendo: et propterea men
strua provocat copiose. Est autem et ventositatum de-
structivum. erit aut ipm tertij gradus calefacientium
et siccantium.
Petroleum quid e: le. brasalendi
Pezire grece vocatur genus fungorum secundum
Plin. sic dictum: quod sine radice aut pediculo na-
scitur.
Pheludem fit quando mel tam diu coquitur ut
super marmor oleo inunctum proiectum et dimissum
postea in frustra inciditur et comeditur: latine vo
catur sisamum.
Pheludemin idem
Phezpherezegi idem
Pheludem idem
Phenice .i. palma vel dactilus
Pheronlaria .i. berbena
Phel .i. sabel.
Phesich est genus tuberum
Plectoria e repletio humorum omnium intra vasa ca
chochimia: e repletio unius et potissime extra.
Plegmos .i. lenticula amara.
Plegi .i. plaga.
Pleura .i. latera inde pleureticus.
Pleuron .i. latus vel costa
Pleton grece .i. plenus.
Plectoricus .i. plenus vel repletus
Plexim grece turbationem
Pneu grece .i. spiro
Pneuma spiritus ventus spiramen flatus anhelitus.
Pneumatosis ventositas. Gal. ad glauconem tra-
ctatu .i. de fe. Item Alexander de antidotis ad fri-
gidum stomachum. Item oribasius cap. de pnosticis.
Pneumon .i. pulmo: deinde peripneumonia: quod
nos corrupte periplomoniam dicimus.
Pneusis .i. spiramen
Pneumatesis .i. ventositas spiritus
Pressia .i. artemisia
Preteruisio .i. quando visus videt aliud quam debet
Preterauditio .i. quando aures audiunt aliud quam debent.
Preluna .i. quedam superfluitas pilosa: sicut apparet
in folijs os mundi.
Precochia .i. fructus qui vocantur cozula
Preiris .i. silex
Preicteris idem
Precoque persica sunt ante persica: et sunt cozula.
Precordia Pli. exta hominis ob inferiorem visce-
scerum partem separant membrana que precordia appel
lant: quia a corde pretenditur.
Presrigmenum alexander de potionibus et antidotis
adepto fine aut presrigmeni .i. pressati frixi.
Ptela .i. ulmus arbor.
Pterigion .i. ungula que oritur in oculo.
Pterion .i. polipodium
Pteridis .i. silex

Pterea idem.
Piaster quid est: le. achadreos.
Pialidan .i. usnee
Piasuf .i. almea
Piericon vel pieciatis secundum dias. decalcitis e
confectio que fit ex duabus partibus calcitis et una
cadimie.
Piesmatos grece expressio. Cassius felix capi. de
pruritu.
Picidi .i. confectio quedam
Picara vasa dicuntur que linita sunt pice in quibus
greca vina reponuntur.
Picama .i. pigamia
Picra dicuntur gre. amara: nos vero corrupte pi-
gra.
Piceleon .i. oleum de pice.
Picenarium .i. instrumentum in quo colatur pix.
Piceum .i. coagulum
Picumach .i. cymbalaria
Picimachi idem
Pionia quid est: le. pimiser.
Pionitidos .i. pionia
Pionax .i. abrotanum
Picorni .i. ciborium
Piconia .i. pecula
Picosabron .i. palma xpi.
Picosanuel .i. pimpinella
Picus .i. triticum.
Picusar .i. flos salicis.
Picusari idem
Piganon .i. ruta nos: piganum dicimus.
Piganoricon .i. rute radix.
Pigano agrion .i. ruta agrestis
Pigama apud Alexandrum cap. de pleuresi sunt
cerotaria quecunque pice fiunt.
Pigra .i. amara
Pigentaria .i. balanus repsico
Pigmentaria idem.
Pigmentum .i. unguentum
Pigmeos .i. bitumen.
Pigmecomo. Plin. herba solvens ventrem eruce
folijs crassioribus et acrioribus: radice tenui: laurei
coloris: terram olente: caule quadrangulo: flore ozi-
mi: inuenitur in saxosis locis.
Pignotica virtus exponitur somnifera: sed puto
corruptum. nam iponotica sunt sonifera
Pilunita .i. calefactiones vel lana mollis cum oleo
infusa.
Piluna .i. linor.
Pilos grece: latine argilla terra vidua que a gre
cis argillos dicitur.
Pilosella e herba habens folia satis alba et pilosa
sicut cartafilago: fri. et sicca.
Piluar .i. afronitrum.
Pilula a rotunditate dicta. s. parva pila in aliquibus
antiquis libris cataputia pro pilula inuenitur.
Pillule cautam vel cautanite apud haly abbatem sunt
copinaster .i. pinus silvestris mire altitudinis et a
medio ramosa sicut pinus: in uertice copiosior est
que dat resinam: gignitur et in planis.

Pina grece piscis in quo margarite generantur interdum pro ipsa margarita dicitur.

Pinastellum .i.peucedanum.

Pinax quid est:le.esula

Pincellum dicit a forma pini.i.acute summitat⁊ ⁊ est instrumentũ ad aliquid abstergendũ ab oculis precipue factũ ex re molli sicut quo pictores pingunt.gal. vero ad glauconem exponit spongiolam:similiter ⁊ demostenes

Pimpinella ē herba multũ silis saxifrage.vñ versus. Pimpinella pilosaxifragia non habet vllos

Pinorde. .i.rosata.

Pinorus.i.cardo. Pinolns idem.

Pinope .i.prassium

Pinus arbor ab acumine foliorũ dicta.pinũ enim acutũ antiqui dicebāt.greci aliam pinnũ:aliā peucem vocant quā nos piceam dicimus eo quod ꝺ sudet picem:pro quo le.cynobar.

Pinus inda .i.iuniperus.

Pinus infima.i.camepithis. Cap.589.

Pinuser. vel pionia arab .gre. penterebon vel pentaboram uel pernia vel glikiside: latine vero peonia **Sera.** lib.aggre.cap.peonia auct.dias.peonia.i.pionia:⁊ est arbor.⁊ eius due sunt spēs: scꝫ masculus ⁊ femina.⁊ masculi sunt folia similia folijs nucis.⁊ radix eius ē grossa sicut digitus ⁊ longa longitudine palmi.color eius est albus. femīe vero folia sũt similia folijs smyrmion:⁊ sup summitates ramorũ eius sũt sicut cāerule.⁊ apparet ī eis grana rubea sicut sanguis pua similia granis granati.⁊ inter illa grana sũt semīa nigra seu purpurea.⁊ radix ipsius ē ramosa.⁊ radices eiꝰ sunt similes glandibꝰ.vij.vel.viij.similes radicibus affodillorũ. Idem aucto.Gal.substantia eius ē subtilis.⁊ sapor eius ē stipticus pauca stipticitate cũ dulcedine.⁊ quando diu masticat apparet in ea acuitas ⁊ mordicatio ⁊ amaritudo pauca .virtus eius est que calefacit caliditate pauca :⁊ desiccat desiccatione forti **Auic.** lib.ij.de peonia. Peonia alia est masculus ⁊ alia femina. Masculus quidē radices habet albas grossas ut digitũ stipticũ:habens gustũ.et femina hꝫ radices ī plurimas partes diuisas ⁊ ramos.ē cali.⁊ sic.vehementer.in ipsa sunt exsiccatio ⁊ stipticitas cum resolutione ⁊ apertione ⁊ subtilatione ⁊ incisione ⁊ abstersione.⁊ quando masticatur vna hora apparet post eā ipsa acuitas ad stipticitatē declinās.

Posse. Sera. aucto. galieni. virtus eius est que abstergit ⁊ fortificat:⁊ ꝓuocat vrinā.⁊ mundificat epar ⁊ renes quando sunt in eis opilationes.⁊ quando suspendit sup pueros epilepticos curat eos.⁊ qñ coquit in vino aliquo stiptico stringit ventrē. Et idem auct.dias.quando bibit de radice eius quātitas amigdale a mulieribus que non bene purgātur in partu mundificat eas per menstrua.⁊ quādo bibitur cum vino confert dolori ventris ⁊ ictericie:⁊ dolori vesice ⁊ renum.⁊ quando coquit cum vino ⁊ bibitur stringit ventrem. Et quando bibuntur ex granis eius rubeis grana.x. vel xij. cum vino stiptico conferunt fluxui matricis.⁊ qñ comeditur similiter cōfert dolori stomachi:⁊ cōpunctionibus eius.⁊ datur ad comedendũ ⁊ ī potu pueris:⁊ confert multũ inceptioni generatiōis lapidis qui generatur in eis.Et quando bibũtur ex granis eius nigris .xv.grana cũ melicrato aut cum vino confert suffocationi matricis :⁊ dolori qui accidit in ea.⁊ confert incubo.Et idē auct. abraam filij Salomonis quando ex arbore ⁊ pionie fit suffumigatio curat epilepticos.Et quando suspenditur super epilepticos ꝓhibet ipos ab epilepsia.sed ⁊ fructus eius cum geleniabin iuuat iuuamento magno. Radix eius mēstrua mouet .cũ amigdala vero mulsa potata purgat epar et renes:quia ⁊ stiptica est.rheuma ventris strīgit cuꝫ vino austero cocta ⁊ potata .ipsa radix desiccatiua est valde ut appensa in collo pueri epileptici eum sanet **Auic.** abstergit vestigia nigra in cute confert podagre cōfert epilepsie adeo ꝙ etiam suspensa ⁊ iam quidem experta est eius appensio:⁊ inuenta ē prohibere epilepsiā q̄ꝺiu remanet:⁊ cum eius ablatione compertum est redire epilepsiā.⁊ vidimus quidem inquit suffumigatio facta cũ semine eius confert demoniacis ⁊ epilepticis ⁊ sanat eos.Et similiter si sumat fructus eius ⁊ bibatur cum melle ro.cōfert vehementer.Ego autem dico ꝙ hec ē forsitan species peonie romane .nam illa que ex india fertur ad nos non habet magnũ effectũ in hoc casu .⁊ bibũtur de semine eius.xv. grana cum melicrato aut vino ⁊ confert incubo valde. Retinet naturā quādo decoquitur cum syrupis ponticis :⁊ prohibet materias effusas ad stomachũ.⁊ semen eius confortat stomachũ ⁊ sedat dolorē eius :⁊ mordicationem ipsius.⁊ confert radix eius ictericie:⁊ apit opilationē que ē in epate.Et quando bibitur cuꝫ vino ⁊ prouocatiuis mouet menstrua. Et potus eius prouocat vrinā.⁊ quando sumunt de semine eius grana.xv. cum vino aut melicrato cōfert ꝑfocationi matricis.⁊ si bibant.xij.grana cũ vino abscindunt fluxum sanguinis.⁊ quādo ī potu datur feīs de radice eiꝰ quātitas amigdale mundificat eas a supfluitatibus ꝑtus:ꝓuocatione educēdo supfluitates.⁊ confert de radice eius quātitas auellane dolori renũ ⁊ vesice.et decoctio eius cũ vino stringit ventrem ⁊ prouocat **Gal.** vi.sim.phar.cap. ꝺ pionia glikiside siue pionia quā et pentaterā vocāt:radicē stipticantem hꝫ cũ quadā dulcedine Ampliꝰ aũt masticata longo tpe apparet in ea acumen cũ pauca amaritudine et cũ acredine.ꝓpterea igit ⁊ mēstrua mouet ⁊ vrinā qñ bibit ex illa ī quantitate vniꝰ amigdale cum melicrato.terere vero oportet et practicare ipsā:et ita emplastrata purgat opilatũ epar et renes.sed hec quidem inquantum acris et amara facere nata est:inquantum vero ⁊ aliquid stipticitatis habet:siquidē que secūdũ ventrē fluxus habētes secūdũ veritatē sistere apta est cum vino

stiptico potata.ꝛ virtꝰ eiꝰ ē multū desiccatiua: et ꝓpter hoc speramus ꝙ quādo ligatᷣ in aliqua re ꝛ suspēditᷣ ad collū īfātis epileptici ꝙ sanatᷣ ꝛ veritas ē de hoc. Et ego quidē vidi pueꝝ octo mēsibus nequaqꝫ occupatū:ex quo potare cepit radicem.ut aūt decidit quoquō a collo qđ erat applicatū stati fuit epilepticatꝰ:alia iterū salubꝛiter se hēbat.visū āt fuit mihi ut iterū auferret eā causa experientie:ꝛ ita facientibꝰ ꝙ iteꝝ fuit occupatus magnā ꝛ recentē ptē radicis appendimꝰ collo eiꝰ deinde pfecte sanatus ē puer:nec fuit vlteriꝰ occupatus.rōnabile est ergo ut aut aliq̄ ptes radicis affluentes:deinde attracte p anbelitū sanarēt ita patientia loca:aut ipso aere mutato ꝛ alterato a radice.sic.n.hyrinꝰ liquoꝛ cōfert gutturi phlegmonē patienti ꝛ toꝛrefactū malachiū.i.nigella manifeste catarros ꝛ coꝛizas desiccat:si quis ligās illō in pāno raro attrahit frequēter p nares caliditatem que ex eo. Et similiter si accipiatᷣ filū lane:ꝛ pcipue illius lane que reperitᷣ in conchilijs marinis scꝫ purpureis ꝛ tingatᷣ tinctura que dicitᷣ grana:deinde inuoluatᷣ istud filū in collo vipe:ꝛ strigatur donec stranguletᷣ vipa cū eo: deinde filum inuoluatᷣ circa collū habentis squinantiā aut aliō quodcūqꝫ apostema in gutture vel in collo videbis ex hoc magnū mirabile istius fili:sed hoc quidem foꝛte semotiꝰ alibi tractabimus. Peonie vero cōplexionē sciendū ē subtilium ptiū ꝛ siccatiuā non tñ insigniter calidā:sed vel cōmensuratāꝫ vel paulo **Auic.** de viribus coꝛdis dicit ꝙ quodāmō cōfoꝛtat coꝛ. Paulus capi. de pionia dicᷣ ꝙ ē cali.et sic.cōplexionis ī 2ᵒ gra.

Pip apiū vel pip apū Diaſ.dr̄ acoꝛꝰ.

Piper erraticū fm Diaſ.vocāt latini psilliū.

Piper simpliciter positū ē piper quo oēs vtūtur: ꝛ qđ latine sic vocatᷣ cōitᷣ:ꝓ quo le.falfel.

Piper albū quid ē:le.quod supꝛa.

Piper danarchos	.i.hypericon.
Piper psillium	.i.psillium.
Piper aque	.i.senation.
Piper ethiopium	.i.piper nigrum.
Piper nigroꝛum	.i.habelzelin.
Pipereos leucos	.i.piper albū.

Piper longum quid est:le.falfel.

Piper macros	.i.piper longum.

Piperculum herba est hñs folia minuta:ꝛ ē her pillum.

Peperella.i.agni casti semen:ꝛ aliqui dicunt ꝙ ē piperculum.

Pipella.i.semen uel fructus ligniaoles.

Piple	.i.esula.

Pipiones sunt pulli columbarū:ꝛ est nomen nomotopcion.i.nomen foꝛmatū a pꝛopꝛio sono animalis.

Pipon agrionsi	.i. coloquintida.
Piplo	.i.esula.
Piplosan	.i.almea.
Pipacan	.i.tilia arboꝛ.
Pira poꝛcina	.i.siluestris.

Piraster quid est le.achadiros.

Cap.590.

Piretrum latine:gre.dētanos arabice uero achiraraba siue Acharcharaba.

Sera. lib.agreg.capi. Achiraraba auctoꝛitate Diaſ. Achiraraba.i.pyretrum:ꝛ ē plāta cuius folia sūt similia folijs dauci agrestis aut maratri:ꝛ stipites similiter sicut stipites illiꝰ. ꝛ super stipitē est coꝛona similis coꝛone aneti. et hꝫ radicē ī grossitudine digiti. **Auic.** lib.ij.cap. ō pyretro. pyretrū plurimū qđ de hac planta administratur ē radix eius. melius ē illud qđ est acutū moꝛdicatiuum lingue: ꝛ magnitudo eiꝰ est hꝫ quātitatē digiti. **Posse. Diaſ.** pūgit linguā qñ gustatur pūctiōe foꝛti:ꝛ attrahit phlegma:ꝛ iō qñ cogitᷣ cū aceto:ꝛ fit collutio oꝛis cōfert doloꝛi dentium. Et qñ masticatur attrahit phlegma. Et qñ teritᷣ ꝛ miscetur cū oleo ꝛ inungitur ꝓuocat sudoꝛē.ꝛ cōfert mēbꝛis super que vincit frigꝰ:ꝛ cōseruat coꝛpus a nimio frigoꝛe aeris: ne noceat ei ꝛ amissiōe sensus ꝛ motus:ꝛ est eius iuuamētū magnū ī hoīe.ꝛ cōfert paralysi ꝛ rigoribus febꝛium. **Gal.** viij.simp.phar.cap.de pyretro plurimū qđ de eo administratᷣ ē radix eius.ꝛ ꝓpꝛietas virtutis eius ē pꝛopꝛietas adurens:ꝛ pungit linguā qñ gustatur pūctiōe foꝛti:ꝛ attrahit phlegma.ꝛ sedat doloꝛē dētiū qui fit a frigiditate. Et confert rigoꝛi fe. qñ fit inunctio cū eo dissoluto in oleo ante aduentū poxismi. et cōfert illi q hꝫ stupoꝛē in mēbꝛis aut relaxationē. **Auic.** pyretrum quidā estimauerunt eē frigidū:sed non ē: immo ca.ꝛ sic. in.iij. gra.extrahit phlegma masticatū.ꝛ uirtꝰ eiꝰ ē adustiua:ꝛ ꝓuocat sudoꝛē:cū ex eo cū oleo abstergendo īungitur coꝛpus.si misceatur cū oleo ꝛ abstergēdo inungatur ex eo ꝓuocat sudoꝛē.fricatio facta ex eo ꝛ decoctiōe ipsius ꝛ oleo eius cōfert mollificationi neruoꝝ antique:ꝛ stupoꝛi eoꝝ:ꝛ ꝓhibet generationē alcuzē ab eo ī quo generatᷣ alcuzem.vehemēter aperit opilationes colatoꝛij ꝛ constrictionē narium. Et eius decoctio confert doloꝛi dentium ꝛ ꝓpꝛie frigido. Et eius acetū confirmat dentes motos:si decoquatur cū aceto:ꝛ teneatur in oꝛe. Et qñ fricatur cū eo coꝛpus añ poxismū rigoꝛis cū oleo cōfert rigoꝛi facto cum feb. ꝛ absqꝫ fe. Paulus ca.est ꝛ sic.ī tertio gradu. masticatū attrahit phlegma p os:ꝛ remouet doloꝛeꝫ ꝛ stupoꝛem dentiū. Auerois.v.colliget capitulo de pyretro ē ca.in quarto.

Pirinum aliarium catinum.i.rasura panni.

Piristerion	.i.peristerion.

Pirites litos.i.marchasita lapis aptus ad accēdēdum ignem.

Piriasis	.i.fomentatio.
Piriase	.i.fomentare.
Piria	.i.calefactoꝛium.
Pirria	idē quod supꝛa.
Pirgires	.i.passeris genus.

Cap.591.

Pirgitis pepium uel epio grece: latine uero os mundi: et est herba facta ut filex ex vno latere pilosa. Dias. capi. pirgitis. folia habz lapacio similia sz oblongiora et uiridiora. vi. uel. vij. et foris erecta et lenia abintus hñs plurima sicut vsnee. Nascitur in paradiso et ī hortis cuz gustu aspere et stiptico: et nec semen nec uirgam hñs. Posse. folia eius morsibus venenatis occurrūt bibita cum vino: et īposita dysentericis et ciliacis psunt.

Piropos.i.igneus. Pirotis.i.inflammatus.
Pirosus.i.incēdium. Pirona.i.celidonia minor.
Piros.i.triticum. Piron idē qd̄ supra.
Pirotica .i.medicina adustia
Pirrhos .i.rubicundus.
Pyrus .i.triticum.
Pirusabor .i.amilum.
Pirusabon idem quod supra.
Pirsuris .i.noctiluca.
Pisarak .i.usnee.
Pispatica .i.eductoria.
Pissapitar.i.pix mixta cum bitumine.
Pissasphato idem quod supra.
Pissaxera .i.pix dura uel sicca.
Pussaigra .i.pix liquida.
Pissa .i.pix.

Cap.592.

Pistacia gre.arab.pistoch siue fustech siue fistach: latine fistica. Sera. lib.aggregationū ca. pistoch sunt fructus qui ueniunt de damasco. Dias. cap.pistacie. Pistacie q̄ in syria nascūt similia strobilis sunt. Posse. Dias. eustomaca sūt cum uino bibita. morsibus uenenatis occurrūt. uirtus pistachiarū austera et stiptica est: ideoqz ēt accōmodata credunt thoraci et pulmonis et iecoris uicia purgare. Sera. Et idem. pistoch.i.fistice substātia est subtilis: et sapor eius est fere ad amaritudinē declinans: et virtus eius est ca. et sic. amplioris caliditatis q̄z nux et auellana.

Gal. lib.de cibis capi.de pistacijs. pistacia nascūtur apud Alexandriam in egypto multo āt plura in boreali syrie: alimentum quidē paucissimū hñtia: utilia sūt ad epatis corroborationē simul et purgationē insertorū humorū sz meatus ipsius: participant.n.subamara et stiptica qualitate aromatizāte. Scimus āt et alia multa epati vtilia sicut in negocio simpliciū medicinarū ostēsū est. stomacho āt neqz profectū neqz nocumētū notabile ex ipsis hēo testari: sicut neqz restrictiui ventris neqz subductiui. Et idē. viij. sim. phar. cap. de pistacijs. pistaciū.i.fistica: in syria multū nascit planta hec. fructus āt huius subtiliū partiū ē subamarū quid et aromatizans hñs. deobstruit igitur et mundificat maxime quidē ea que sm epar: et ea que sm toracez et pulmonē.

Auic. de virib' cordis dic̄ q̄ confortāt cor. Auerois.v.coliget capi. dic̄ q̄ pistacia q̄ confortat stomachū et epar a tota substātia. Rabi moises cap.de pistacijs. pistacia sūt meliores omnibus fructibus: corroborāt stomachū et epar. sūt cal. et sic. tēperate.

Pisteleon.i.oleū qd̄ ex pice liquida vel cedra fit.
Pisces akedradu.
Auic. cap.de cura cancri sūt pisces parui.
Pisces aradradrach.i.petrosi.
Pistes.i.feniculus. Pistera.i.columbaria.
Pisistides .i.laureola.
Piscis quid est .l.l.sanich.
Piscis stupefaciens quid est.l.l.fead.
Pissiduma.i.concauitates ossium ancharuz: que vertebra dicuntur.
Pisoach .i.cymbalaria.
Pisoach idem quod supra.
Pistoribus.i.comestionibus de pasta.
Pisuz ē spēs orobi sicut apparet si le. sersemie.

Gal. lib.de cibis pisa cōsimile aliquid fabis sm totam substantiā hñtia comestaqz sm eosdē modos cū ipsis: in duobus his uariāt: qr inflatiua cōsimiliter fabis non sūt: et qr abstersiuā uirtutē nō hñt: ppter hoc tardioris digestionis sm uirtutum fabis sunt.

Piterigon.i.filix. Pitekos.i.simia.
Pitelibron.i.auena. Piterak.i.pyretrum.
Pitea .i.coagulū.
Pitinaser .i.furfur capitis.
Pithios est species titimalli.
Pitiron .i.furfur.
Pitis grece pinus pticius aliqñ reperitur: inde resina pituina. Isidorus petides uocāt fructus et ramos pini repertos: et sunt pinee. le. cinobar.
Pitinum.i.netalim uel epithimum.
Pithiras .i.furfuras
Pithira idem quod supra.
Pituina resina: quā nos abietalē dicim' Dias.
Pituissa pli. ad silitudinē foliorū pini.
Pitui.i.pinus. Pituregiū .i. hypericon.
Pituides .i.balbanus repsico.
Pituitas est uiscosus humor in ore cōglomerat'.
Philiron.i.flos uel cortex mali granati.
Pibit .i.rapax.
Philistokia ē species aristologie.
Plirinc.i.tilia arbor. Plicina.i.vetia: et ē semē.
Priapistō.i. satyriō. Prisina.i.īphlegmatō corpis
Piriapismus est qñ mēbrum uirile augetur secūdum tres dimensiones.
Prinos.i. ilex arbor. Prinus idē qd̄ supra.
Prisina īflatio corporis ē: et ē hyposarca.
Primula ueris herba: paralysis idē. Est alia pmula ueris que alio noīe uocat lauādula: cui' flores sūt sicut flores camomille cal. et sic. in fine. ij. cōfortat matricē: et prima spēs est uerior pmula ueris.
Psicrotifron.i.uectonica. Psimichij.i.cerusa.
Psicis idē qd̄ supra. Psilicis.i.pollicaria.
Psillium quid est.l.l.azarachona.

Psilotrum est quoddam vnguentũ depilatoriũ: qđ latine vocatur cauteriũ: pro quo le. barnech: ꝛ psilotrũ similiter vocatur vitis alba: vt apparet si.l.l.fesera.
Psillos .i. pulex.
Psillium montanũ: psiler montanũ: sisceleos idẽ.
Psidratia.i.exantima. Psurotison.i. uectonica
Psidia.i.flos mali granati vel cortex.
Psichi.i.anima. Pscithos.i.frigus.
Psidracia siue exantima: Alexander sunt pustule parue emiñetes in cute capitis plene humiditate. aliquando vero sidracia scribitur.
Psidracion: demosthenes ẽ iquit paruissima exãtima alta eruptione est cõscripta cũ rubore sepe ĩ albis partibus prime tunice oculi constituta: ꝛ magis angulis vicina alta eruptione vel diuisura per cussura aut incisura effecta.
Psilla.i. pulex: inde psilliũ dictũ eo ꝙ semẽ eius pulicibꝫ assimilet. Demosthenes cap. de ophthalmia. Theodorus Priscianus ꝛ alij plures antiqui ipsam herbam pul licariam dicebant. Dias. uocat ipsam psillion: pro qua. l.l. hazarachona.
Psimichiã.i.cerusa. Psimichũ idẽ qđ supra.
Ptiriasis scabrũ vel cantabricũ: acaraidẽ idẽ: ꝛ sũt fur fures capitis: vt Dias. cap. de ficu et de felle.
Ptisis. i. ariditas. Ptimoderar.i.tumor.
Ptisana.i.succus vl' aqua ordei vel cibus ex ptisana ordei.
Ptideon grece.i.sputum: inde emoptoica passio ab emo quod est sanguis: ꝛ ptideon.i.sputum.
Ptilosis: paulus est grossitudo palpebrarũ putrida rubea: quibꝫ accidit plerũq; ꝛ pilorũ defluxus
Ptiriacũ radix in antidotario virili in cõfectione mitridati minoris exponitur: qđ est filix: sed si sic est ptereos dꝫ scribi.
Ptiroien .i.abies.
Podagra grece dicta a podos qđ est pes: inde podagros podagricus.
Podagra lini vocatur cuscute: eo ꝙ serpendo linum necat.
Polenta vbicunq; ĩ antiqua trãslatione Dias. inuenitur apud Serap. eodẽ loco hẽtur sanich.
Polomonion .i.celidonia.
Policaria grece vocatur conisia: sed apud Dias. vocatur coniza: ꝛ est policaria.
Policarpos .i.multi fructus.
Policomas Dias. folia hꝫ simila eruzonio vl' eruce: ꝛ herba est quam ignoro.
Policriston .i.valde bonum.
Polifilon.i.multorum foliorum: ꝛ sic vocatur a Dias. prima spẽs trifolij.
Poliganon herba est quam ignoro.
Poligonos.i.fecundum vel multi seminis.
Poligonos.i.mltoꝝ geniculoꝝ vel angulorũ. Nã agoni.i.genu
Poligonia a goni qđ est genu. nam ꝛ multi geniculatam et centũnodiam vocant: seu a goni quod est semen. Nam Dias. policarpos uocari dicit: qđ magis ẽ credendũ. ꝛ hec saguinaria ꝛ corrigiola a mulũs uocatur: ꝛ est quã virgam pastoris arabes vocãt: vt patet per concordiam Dias. cap. de poligonos. ꝛ Auic. cap. Dias. poligonos masculus herba est virgas hñs teneras molles ꝛ multũ nodosas ꝛ expãsas super terram sicut agrostis. folia hꝫ rute similia sed oblonga ꝛ molliora: ꝛ semen in folijs singulis. vnde et masculus dicta est. flos est illi albus et feniceus. poligonos vero femina frutex est vnã virgam hñs mollẽ ꝛ cannosã spissã et nodosam: ĩ quibus nodis folia sũt pini similia. radix ẽ illi inutilis: locis nascit' humidis ꝛ cetera. Plin. poligonũ greci vocant: quã nos sanguinariã: non attollitur a folijs terra rure semen graminis: qui plura genera poligoni faciũt hũc in aerẽ intelligi nolũt appellãtq; a multitudĩe seminis aut dẽsitate fruticis. Alij poligonon a freq̃ctia geniculorũ et cetera. Stephanus ĩ synonymis poligonos.i. virga pastoris. u. p. i. scripsit: vt assueuit: et in kirannida poligonos.i.cõrigiola multigolia. alij vero camerzilũ dicũt.
Poligonos idem quod supra.
Polimigmaton.i.medicamẽ ex pluribus mixtũ. Paulus cap. de hydropisi: et est dictum plurime mixture. nam migma grece mixtura.
Polina subtilis farina cuiuscũq; grani: ĩde polẽta
Poliminon.i.paritaria. Polion.l.poliũ.
Polipis est multipes: polipus piscis: et est pulpꝰ piscis.
Polipodiũ dictũ ad similitudinem fragellorum polipi piscis in eminentijs que sũt ĩ ipsis fragellis seu pedibus: stipedes dici põt. Nam radicibꝰ pollipodij sũt similes eminẽtie. vnde polipodiũ quasi polipi pes: ꝑ quo. l.l. bibeig siue dipteris. Polippus est tumor preter naturam: qui ĩ naribus fit similis ꝯm substantiam. polipodos carni.i.carni illius piscis qui dr' polipus: ꝛ latine uocat' pulpos.
Poliricon grece.i. multarũ radicũ quare filix sic vocatur a dias. cap. de dipteris: et sic ẽt ꝯm Dias. vocatur a quibusdã helleborus niger. Itẽ idem ẽt sic vocari dicit unam spẽm aristologie preter duas notas.
Polirizona. Plin. herba ẽ q̃ hꝫ folia similia myrte ꝛ radices multas.
Polisanthemum.i.botrachion: ꝛ est dictum plurimorum florum.
Politricon est dictum multarũ comarũ. nam greci trix comam dicunt.
Politrophia.i.multũ nutriẽtia. oligotrophia ecõtra.i.parum nutrientia.
Polisis.i.vlcus. Poliũ quid ẽ: le. bakade.

Capi.593.

Policaria

lati. gre. coniza: arabice gafit.

Dias. capitulo đ coniza. alia est maior atq; odore grauior: alia parua ꝛ odore iocunda. inter has: alia ẽ media grauabilioris odoris. quarũ prima appellata est coniza lata siue uanitis: uel ut latini armentalis. Item secũda vocat' ẽt labanotis: siue ut latini pix marina vel siriscari

media appellatur et coniza cefaleos: siue ut latini thym⁹ minor. maior aūt ꝛ minor coniza hñt folia similia oliue: sed aspera ꝛ pinguia ꝛ uiscosa. mino ris uero folia odorata sunt. maioris grauis odo ris: que etiam in frutice maior ē. uirga maioris ē longitudinis cubitis duobus. minor uero unius pedis longitudine porrecta est: florem fragilem ꝛ mellinum hñs colorem ꝛ amarū saporem. ꝛ cum floruerit velud capillos facit: radix est illi inutilis.

Gal. vij. simp. phar. capi. coniza. i. policaria tam maior ꝙ minor similis sūt com plexionis ꝛ uirtutis: in gustu quidē acres ꝛ ama re apparentes: calefaciunt valde aperte: fructuosa est planta. est āt ꝛ tertia spēs policarie in humidio ribus locis nascens fetidior ambabus et debilior: sed due prime dicte. iij. gradus sunt in calefacien do ꝛ siccando.

Posse. Dias. oīs frutex ei⁹ cum folijs su is fumigio adhibita ꝛ supposita uenena longius arcet. aqua eius spansa pulices necat. folia ipsius ī cataplasmatibus adhibita morsus venenatos miti gant. vulneribus ꝛ pustulis medicātur flores ei⁹. ꝛ folia cū uino bibita menstruis imperant: abor sum faciunt: vrinam prouocant. torsionibus subue niunt. ictericis bene adhibentur. cum aceto bibi ta epilepticis prestant effectum. elixatura uero eo rum fomento adhibita causas matricis compo net. succus eius supposit⁹ aborsū facit. oleo mixta ꝛ peruncta tuta corpora contra frigora seruat. mi nor vero imposita ꝛ cataplasmatibus adhibita do lorem capitis mitigat. media uero coniza hastam grossā hꝫ: ꝛ lenia folia ꝛ paulo maiora. maior ue ro non pinguia nec maiora habet folia: sed grauē iactantia odorem: gustum suauem ꝛ inutilem om nibus. viperas ꝛ serpentes fugat. ꝛ vulue vicia re mediat. maior ꝛ minor coniza calefacit ꝛ dsiccat. decocta igitur in oleo ad periodos febrium ꝛ ty pos ꝛ maliciosos rigores peruncta facit. flos cum folijs in uino potatus fetus extrahit: ꝛ uehemēter mēstrua purgat.

Gal. siquis folia cum mollibus ra musculis apposuerit alicui pti cule siue decoquens oleo vtatur ea. videtur autē ꝛ rigorum qui secundum periodum aleuiatiuum huius oleum. flores autem eorū similis virtutis sunt: quocirca quidā ꝛ hos cū folijs terētes oleo propinant gratia mouendi menstrua violenter et educendi embriones.

Poliricon. i. dipteris. ꝛ secundū quosdam ē ari stologia: sed falso imo ē elleborus niger: ut. Dias. ca. de elleboro nigro. l. l. elleborus.

Polinū marinū. i. barba iouis: p quo. l. l. bakade.

Politicū	i. parua starna
Polimas	i. bolismus
Polominum	i. mentastrum
Poliomela	i. eraclea

Poligalon hastam habet longā duobus palmis: ꝛ folia lēticule similia gustu stiptica: que bibta lac mulieribus facit crescere: Dias. in pprio cap.

Poliarciraron i. medicamen compo situm ex pluribus principalibus speciebus.

Poliarchion	i. pluriū princeps
Polliomenū	i. paritaria

Pollitricon herba est cuius folia ī vno subtili sti pite ordinatim posita sūt rotunda sicut folia ca pilli veneris: oritur in locis humectis: cuius cō plexio ꝛ virtus secundum Plin. est sicut capillus veneris.

Pollines i. farina

Polus. i. dolor qui fertur in membro propter la borem.

Polusarch i. afronitrum

Poma de seni. i. de hierusalem: ꝛ sunt pruna da mascena.

Pomerac	i. agrifolium

Pomelido quid est. l. l. zaror.

Pomellitos	i. hydromel
Pomelida	idem quod supra
Pomelasirch	i. auena.

Cap. 594.

Ponfolix scribit grec⁹: sed pō folix pfert sic voca atur eo quod sunt ampullosa. nam pō folix grece est ampulla: pōfollingues ampulle. ꝛ est pomfolix siue pōfolingos tucia ve ra leuissima volatil' ꝛ alba: quam Auic. laudat. vi de capitulum de pōfolix apud Dias. cū cap. de tu cia apud Auic. ꝛ Sera. que idem sūt: ꝛ est fuligo que eleuatur adherens tecto fornacis quando ex tinguitur ꝛ fit auricalcū: qđ vocatur apud Dias. in antiqua translatione es vstū: ꝛ est ex substantia eris ꝛ lapidis calaminaris: qui dicitur climia ara bice ꝛ cadimia grece: quo lapide tingitur es. subli matur enim vi ignis: ꝛ quod subtilius leuiusqꝫ ē tecto fornacis adheret: ꝛ uocatur pomfolix: ꝛ ara bice tucia. quod autem ex eo fumo eleuato grossi us est non potens eleuari intantum ꝙ adhereat tecto propter grauitatem sui et densitatem descen dit ad inferiora fornacis uel adheret parietibus: ꝛ vocatur a Dyas. spodiū. fit etiam sine ere sola sublimatione ipsius lapidis. Est ꝛ alia species tu cie que alexandria uocatur similis corticibus ar borum intus lenis: extra botruosa grauis: que fit vbi multum fit auricalchi ex eleuatione ipsius fa uille circa formulas terreas que ob hoc fornacib⁹ suspenduntur: adherens densatur: que quidē fit ex fumo cuiusdam lapidis: probaturqꝫ: quia arti fices aurichalchi ex illa bonum auricalchum faci unt: eo modo fit sicut ex calaminari lapide. Dias. ꝛ Plin. conueniunt in modo generationis pōfo lix. Plin. de his ꝛ de alijs que in hoc opere gene rantur in erarijs inquit inueniuntur: que uocant spōfoligon ꝛ spodion: differentia ꝙ pomfolix lo tura paratur: spodios illota est. aliqui quod ē cā didum leuissimumqꝫ pōfoligon dixerunt: ꝛ esse eris ꝛ cadimie fauillam: spodion nigriorem pōde rosioremqꝫ esse: derasam parietibus fornacium mi

xtis sint illis aliquādo et carbonibus.hec aceto p fusa odorem eris parat:et si tangatur lingua sa- porem habet horridum.conuenitq; oculorum me dicaminibus:quibuscunq; vicijs occurrens: ꝛ ad omnia ad que spodium.hoc solum distat ꝙ hui⁹ elatior vis est.additur ꝛ ī emplastra quibus leuis queritur refrigeratio ꝛ siccatio: vtilior ad omnia que vi non lota est.spodios cypria optima est. fit autem liquescentibus cadimia et errario lapide: que leuissime efflatur et ocius euolatq; ex forna- cibus:ꝛ tectis adherescit:a fulgine distans cando re.Quod uero minus candidum ex ea immaturi fornacis argumentum est: hoc quidā pōfoligō uocant.quod uero rubicundius ex his inuenitur acriorem vim habens exulcerat adeo ut cum laua tur:si oculos attingat excecat.est ꝛ mellini coloris spodios in quo plurimum aeris intelligitur: sed quodcunq; genus lauando fit utilius.fit inquit et in argenti fornacibus spodium:quod uocant lau riomi. vtilissima autem oculis confirmatur que fit in aurarijs ꝛc. has puto quas cadimias argen- ti ꝛ auri uocat Auic.de quibus supra. Item an tispodion uocant cinerē fici uel caprifici uel myr ti foliorum:cum tenerrimis ramorū partibus vel oleastri uel citonij mali:uel lentisci.Item ex mo- ris immaturis.i.candidis in sole arefactis uel ex buxi coma aut rubi aut terebinthi uel oenātis tau rini quoq; gluctinis aut linteorum cinerem simi- liter pollere inuentum est.vruntur omnia crudo fictili in fornacibus: donec figlina percoquatur: ꝛ iterum in errarijs officinis ꝛ sinegma fit:iam li quato ere et percocto additur carbonibus: paula timq; accensis:ac repente vehementiori flatu ex- puitur eris pala quedam solum quo excipiatur stratum esse debet:maxilli ab ea discernitur aqua in hisdem officinis. diffrigen vocant greci: ab eo ꝙ bis torreat: cuius origo triplex.fieri enim dici tur ex lapide pirite cremato in caminis:donec ex coquatur in rubricam fit.ꝛ in cypro fit ex luto cu iusdam specus arefacto prius: mox paulatim cir cundatis sarmentis.tertio modo fit in fornacib⁹ eris fece subsidente.differentia est ꝙ es ipsum in catinis defluit:scoria extra fornaces:flos superna tat:diffriges remanet. Quidam tradunt globos lapidis in fornacibus qui coquuntur ferrumina- ri circa hec es feruere:ipsum vero non percoqui tur nisi translatum in alia fornace: ꝛ esse modum quendam materie. Quidam id materie quod ex cocto supersit diffrigia vocant ꝛ cetera. Habe- tur ex his ꝙ pomfolix ꝛ spodion sunt idem ꝙ tu cia. Item Alexander facit collyrium ad debilita- tem visus senum ex pomfoligo non lota:balsamo vino et melle:cui simile scribit Auic.in quo loco pomfolix tuciam scribit. Item stephanus in syno nymis pomfolix.i.tucia.

Pomum quando simpliciter ponitur est malum sed quando ponitur cum determinatiōe: est illud ad quod trahitur per determinationē: ut pomū citrinum:id est citrum:pomum arancie.i.citrāgu lum et cetera.

Pomum aque .i.citrum.
Pomum athomacium .i.cyminū ethiopiū.
Pomum arancie .i. citrangulum uel ci- tromulum.
Pomum terre quid est.l.l.alcharincha.
Pomū paradisi qd est.l.l.malum.
Pomum citrinum .i.citrum.
Pomum cithonium quid est.l.l.cusa.
Ponisa .i.auena.
Pontica Stephanus bordacha: ꝛ ē auelana: ꝛ ali bi curua pontica scribit.
Ponticus sapor quid est.l.l.austera.
Pomfolix quid est.l.l.abaysir.
Pomfoligos quid est.l.l.quā supra.

Capi.595.

Populus arbor duas species habet. Unde Dias. duo facit capitula: vnum sic incipit: po pulus quem leuce dicunt et cetera. ali ud sic:agiros id est populus arbor quā alij leuce vocant et cetera. in fine capituli aliqui inquit per hibent arboris eius lachrymum in rodanū distil latum succinum facere id est karabe et cetera. Auicēna similiter duo facit capitula: vnum quod incipit haur romanum: uolens dicere agiros: vt Diasc.dicit.aliud akirosa vt supra in haur. Plin. tria genera populi facit: alba: nigra: et que libyca vocat: mīma folio ac nigerrima alba folio bico lor superne candicans:inferiori parte uiridi: hic nigra que inuenta circinate rotunditatis folia sūt vestutiora ī angulos exeunte econtrario hedere angulosa rotundantur.

Parastol .i.bdellium.
Porcastrus .i.porcus castu.
Portalla .i.portulaca.
Porta id est vena que oritur a parte concaua epa tis: ꝛ est uena que oritur in gibbo epatis.
Portamos .i.sternutatio.
Porech .i.affodillus.
Porechi idē quod supra.
Porcelliones quid sūt.l.l.guadai.
Pori sunt foramina tam cutis q̄ꝫ omnium mem- brorum minuta vix uel minime visui anparentia. dicuntur tamen et ipsa patentia foramina pori ut aurium: a paulo capi.de egritudinibus aurium: ꝛ omnia alia largo modo sumpta.pori etiam dicū- tur tuburose duricies iuncturarum arteticorum: que ꝛ lapidationes dicuntur: ut paulus capi. de artetica et podagra.gerodius etiā porū in equis vocat: qđ superossū vulgo dr.
Pori vritides .i.vene uritides.
Porsira marina quid est.l.l.ostracorum.
Porosarch .i.perforata.
Porne .i.plantago.
Porpilis .i.porpoleas.
Porus sarcoides dicitur ligamentum a natura fa ctum uel creatum ad connectanda capita fracto- rum ossium: ꝛ est eius expositio duricies carnea. Nā sarcos gre.caro similiter ꝛ kircas.

Porcus est animal satis notum: cuius carnes secundum Gal. sunt satis similes carnibus in colore et sapore humanis: et pedes eius conferunt convalescentibus. sunt enim frigide et humide complexionis: sicut īuenies s.l.l. letamie.
Porrum pro herba quid est. l.l. curath. et porrum pro morbo quid est: est veruca: pro qua le. l. uerucai.
Portulaca marina hñs lac quid est. l.l. alfasagi.
Posarū: oribasius sic inquit vocat hippo. cū vna egritudo ī aliam transmutatur: ut cū ex lithargia fit frenesis uel econtra.
Postarimi idem quod supra.
Postadactili sūt dactili humidissimi: qui cum statim nō comedūtur dissoluūtur: et fiūt quasi mel.
Poses. i. ordeolum nascēs ī palpebris oculorum.
Posces idem qđ supra.
Poser grece potus potio bibitio.
Postrigmenū. i. fluxus de renib⁹ vt ī Alexādro.
Potameos grece fluuialis.
Potamos .i. fluuialis.

Cap. 596.

P Othab arabi: latine dactili. Sera

lib. aggre. capi. pothab aucto. rasis calefaciunt et generant sanguinem grossum: et conuertūtur cito ad choleram: et sunt mali illis quorum cōplexio est ca. et epar ca. et cui cito euenit soda et squinantia et bothor et cu la et opilatio in epate et splene. et deteriores ex eis sunt magni et dulciores. et non sūt aliquo mō conueniētes illis qui sūt ca. complexionis. illi āt qui non sūt calide cōplexionis et nō sūt debilis nature impīguātur ab eis. et dactili qui vocantur bairon uel heyren sūt meliores oibus quorū color est citrinus et rubeus: vt apparet in littera heyron. Gal. secūdo de edulijs capi. de fructu palmarū. quidā ex dactilis sictiores sūt et stipticātes ut egyptci dactili: quidam āt molles et humidi et dulces: sicut qui uocātur heyron vel kanochi. optimi āt isti nascuntur fm palestinam siue ī hiericho. Intermedij āt amborum dictorū generū sunt omnes alij dactili: sūt āt indigestibiles et grauatiui capitis. Nā oēs dactili īdigestibiles sūt et capitis lesiui ampliores comesti. qui āt ab ipsis distribuitur ī corpore chim⁹ grossus semper ē. hȝ āt aliquid uiscosū: qñ dactilus fuerit vnctuosus. qñ āt tali chimo dulcedo admiscetur: celerrime quidē ab ipo epar obstruitur. ledit̄ āt et phlegmonizans et turgescēs summe ab edulio ipsorū: cōuenięter āt et epar et splen opilantur et ledūtur. multo āt magis ledunt uirides dactili ad oīa paulo ampliores comesti. palā igitur ꝙ calidiorem hñt chimum qui dulces: frigidiorē āt qui stiptici: sed inflatione nocent et implent viri des dactili sicut ficus. eandem. n. proportionē hñt ficus virides ad siccas quā virides dactili ad alios. In non valde uero calidis locis non maturantur perfecte dactili vt ad reponendū fiant utiles: et ꝑpter hoc coacti uirides comedē ipsos crudisqȝ humoribus replentur: et rigoribus difficulter calefactibilibus capiuntur: et fm epar opilationes habēt. pro arbore eius lege. l. nakala. Rabi moises de dactilis. dactili generant dolorem capitis: opilant epar: et apostemant caput: et emoroidas creant. de osse eius inuenies si leges litteram nakala. Auerois. v. coliget capi. de dactilis. dactilanum. i. arbor dactili cum fructu et floribus: omnes partes ipsi⁹ stipticitatem magnam hñt. sed fructus eius cum est maturus aliquam habet stipticitatem. Cortices vero arboris predicti maiorem hñt stipticitatem alijs partibus ipsius et cetera.
Potentilla amantilla fu. valeriana idem.
Poteisis .i. zizania.
Poteon suppositoriū.
Potilion. i. vinum onfancinū: et est vinum de vuis non bene maturis.
Procatartica causa. i. primitiua: a pro quod ē procul: et cataron qđ est fluere: quasi ꝙ procul fluens.
Proserpinata .i. centūnodia.
Proygumena .i. antecedens causa et corporea.
Proxenectica causa. i. coniuncta: ut in Alexādro de dolore capitis.
Profilecteron dicitur causa preseruatiua a ꝑ qđ est procul: et philecteron quod est custodire: quia dicitur procul custoditiua: hoc est cā preseruatiua
Prothinotosis siue prothosis est oculorum ex nimio tumore proueniens casus: ut ēt vix palpebre attingant ipsam vt in oribasio.
Prothea .i. nimphea.
Prothea idem qđ supra.
Prosimin .i. fermentū.
Probis. i. sputum: inde omothois. i. sanguineum sputum.
Prōptuarium .i. cellarium vel cella.
Prouocatiuum .i. eductiuum vrine.
Prosopus .i. bardanus.
Proceterac. .i. pes colūbinus.
Protenal quid est. l.l. abrotanum.
Profluū .i. flux⁹ sāguinis mēstrui.
Prolce .i. vlmus.
Prolicocitoron .i. aconitum.
Procon .i. bdellium.
Probisalidos .i. alkekengi.
Prosilaticon .i. preseruatiuum.
Proficus .i. ficus siluestris.

Capi. 597.

P Ropolcos id ē ceropica sed falso. nam

propoleos est secundum quosdam illud mellatum quod prius de apibus ponitur et non fauum. Aliquando inuenitur in folijs filicis vel apij: et dicitur cera virgo. aliqui dicunt ꝙ est prima fabrica apū sine melle. sed dias. dicit capi. de cera propoleos: ꝙ cera propoleos est cera que inuenitur in uase apum: vbi apes corpus fricant: hoc est sine melle. alij dicunt propoleos. i. mū: et est fex aluearis apum: vbi apes ꝓijciunt suas superfluitates: et est dicta cera propoleos. et est calidior ipsa cera: magne uirtutis in at-

trahendo a profundo corporis: uide capi. de cera propoleos apud Dias. cum cap. demũ apud Serap. i. cera. Stephanus propoleos sordes uasorũ apum. Auic. uocat ipsam mum Serapi. sedinum.
Probaton .i. ouis.
Prouaton idem quod supra.
Profilaticon. i. custoditiuum uel preseruatiuum.
Pronosticos .i. pronosticus.
Pronistosus demosthenes est inquit prominẽtia cadentis oculi ex paralysi contingẽs flẽtis ex magno dolore.
Progeuma. i. cibus ante prandium sumptus leni tiuus solutiuus.
Propoma grece Alexãder capitulo de epileptia oꝫ inquit ex aqua calida accipere ꝓpoma quale ẽ absinthiatum aut conditũ. Item infra propoma raro sũt accipiẽda preter absinthiatuꝫ ⁊ uinũ bonũ. Item idẽ capi. de hydropisi de vino eorũ: vbi ponit confectionem propoma: propoma grece potio ut supra.
Prositalmia uel psilotalmia vł arotalmia grece scabrositas oculorũ. Alexander capi. de collyrijs ad uisum.
Protoxobon .i. pioma.
Prothosis grece Paulus est ruptio rogede tunice oculi. i. vuee ex comestione uel ruptura cornee.
Pschochos grece .i. frigus.
Psomion .i. bucella panis.
Psomos idem quod supra.
Psora .i. scabies uel asperitas cutis cum pruritu ⁊ squamis.
Psorias apud Alexandrum est scabies vesice.
Psorotalmia est pruritus oculorum cũ paruo rubore ⁊ leui ulceratiõe palpebrarũ sine ullo lachrymarũ fluore ⁊ cetera. Paulus est inquit pruritus palpebre scabies salsis humoribus facta.

Cap. 598.

Psori est quedam species uitrioli quã Auic. psuriã uocat. Demosthenes psoricũ: quod nos scabrum dicimus. Cornelius celsus per se nulla medicina ẽ que psoricũ nominetur: sed calcitidis aliquid cũ dimidio cadimie: plus ⁊ aceto simul cõteritur id qꝺ in uas fictile additũ ⁊ contectum ficulneis folijs sub terra reponitur: sublatũ post dies. xx. rursus teritur: ⁊ sic appellatur ⁊ cetera. Diascorides: psori quã multi putauerũt melanteriam esse: sed falsũ est: qꝛ suum genus habet hoc: ⁊ illa suũ bromum hꝫ psori plenũ: ut nauseaꝫ prouocet. īuenitur ī egypto ⁊ multis alijs locis sicut ī libya ⁊ hispania ⁊ cypro. Melior est egyptius: quẽ cũ fregeris niger est deitus ⁊ multas hñs pertusuras: ⁊ **Posse. Dias.** virtus est illi est pinguis. stiptica: gustu ⁊ odore brumoso plenus est ⁊ contraius stomacho. Et ẽ alterũ genus qꝺ sicut miseos hꝫ colorem: sed inutile est. uirtutẽ ⁊ cõbustu ram similẽ miseos hꝫ. Iniectus foramini dentis cõpescet doloreꝫ: agitatos dẽtes cõfortat. sciaticos medicatur si uino mixtus clysteri adhibeat᷑. maculas vulneribus tollit cũ aqua superũctus. capillos nigros facit. Omnia illa metallica in coctura virtutẽ hñt: ⁊ maxime aceto in coctura ⁊ nitro: et fece uini ⁊ calce ⁊ ceteris quibus uirtus additur ī coctione. Pulegium quoddã ẽ martis ⁊ est diptamum. quoddã est regale: ⁊ dr̃ gliconium: ⁊ est illud usuale. ⁊ est aliud ceruinum: et est serapulluꝫ. vnde qñ simpliciter ponitur: regale ītelligit᷑: pro quo. l. litteram diptamum. sed pulegium agreste ſm quosdam est nepita: sicut patet si le. litterã calamentũ: sed falso: immo pulegium agreste est illud qꝺ inuenies si. l. litteraꝫ diptamũ ſꝫ ueritatẽ.
Pulmentũ. i. ius cibale vt amigdalarũ ptisana.
Pulicaris .i. psillium.
Pulicarpos .i. muscata.
Puliarbasis .i. amomum.
Puluis cameli est quidam puluis albus: qui remouetur a dorso cameli: quando tergitur satis siccatiuus ad scabiem.
Puluis bugie .i. puluis de radice arboris berberi.
Pulmo quid est .l. l. bich.
Pulmonaria herba ẽ folia satis minuta ⁊ mollia habens: ⁊ quasi formam pulmonis: in locis humidis nascens: quam quidam pepanum uocant.
Pumex quid est .l. l. famechi.
Pupex uocat᷑ lapis corij: sparatio uocatur fenic ⁊ lapis vulcani: ⁊ latine vocatur pumex: pro quo l. l. famechi.
Pupilla oculi apud Auic. est senation: sed apud arabes uocatur planta fontis. s. corabalbaui: qꝺ est equiuocum ad pupillam oculi ⁊ plantam fontis. Aliud quoqꝫ capi. facit Auic. de hac plãta sub hoc nomine sumimõ uel suiran: ⁊ vult forte dicere ut Dias. senation: ⁊ dicit ibi ꝙ ẽ eruca aque.
Purach .i. psilotrum.
Purgatoria. i. abstersiua ⁊ mundificatiua.
Purulentus est color sanguinis putrefacti.
Puruulentus idem quod supra.
Purpurea .i. lappago.
Purpura maritima .i. cetula marina.
Pusca sepe sic reperitur in antiquis litteris: et uocatur pusca ab aliquib᷒ id quod fit per appositionem aque in uinacia extracto musto: verum ubi apud Dias. in ueteri translatione habetur pusca apud Serapio. ex uerbo dias. ⁊ apud Auic. ī eisdẽ locis semper habetur acetum ⁊ aqua mixtum: qꝺ grece oxicraton uocatur. Item Alexander capi. de androsia ex ca. distẽperantia dieta inquit ẽ ordinanda: que infrigidando iuuare possit: ⁊ maxĩe illa que aceto conficiũtur: vt est pusca potui data ⁊ cetera. Quesiui tñ a grecis quomodo uocatur ꝑdictus potus ex lotura uinaciarum factus: responderunt pusca uł pucia: q̃uis ẽt alijs uocetur nominibus: lege. l. carenum.
Pusita. i. pulegium.
Puscita idẽ qꝺ supra.
Pusica idem quod supra.
Pustoch .i. fistici.
Pustohar .i. marrubium.
Pustosar .i. usnee.

Raialbamen .i. fumus terre.
Rainalbamen idez quod supra.
Rabadat apud Auic. e piscis stupefaciens: et e terpedo vel terpido
Raleb .i. muscus.
Rabeleb idem quod supra
Cap. 601.
Rabera arab. grece sicbirnis: latine melon.
Gal. octauo sim. phar. cap. sicbirnis. melonis maturi substantia e grossa. virtus eius est que infrigidat et humectat in secundo gradu. vnde virtus melonis maturi e abstersiua: et prouocat vrinam: et mundificat cutem: et proprie semen eius quando siccatur et teritur et cribratur et administratur in lauaturis corporis. dominatur autem in ea frigida et humida complexio non tamen fortis: sed in secundo gradu dicatur radix eius et semen eius quando siccantur non adhuc humida. quando siccantur sunt in primo gradu siccitatis ant in principio secundi. et in eis e plus de abstersione quando siccantur quam in carne eius et quam in carne cucumeris. **Sera.** lib. aggreg. cap. Rabera quando fit emplastrum cum eo sedat apostemata oculorum. Et cortex eius quando ponitur sup caput infantis sedat apostemata calida que fiunt in eius cerebro: et ponitur sup frontem illius ad cuius oculos currunt humiditates: et prohibent eas. et tota carnositas et semen quando siccatur ad solem: et conficitur cum farina ordei vel cum amido: et siccatur bene: mundificat cutem mulierum quando lauant cum eo facies suas: et reddit eas splendidas. sed radix melonis quando siccatur et sumitur de ea in potu. 3. i. cum idromelle prouocat vomitum: et quando accipitur post cibum in hunc modum facit vomere sine labore. et quando fit emplastrum cum ea curat vlcera que dicuntur faui.
Raib. i. lac acetosum ut in almansore cap. de diabete.
Railelon. i. herba similis portulace: et habet lac. et est de genere lacticiniorum laxatiua satis: et alio nomine vocatur soldanella.
Raud .i. reubarbarum
Raut idem quod supra
Rauec idem quod supra
Rausen .i. maratrum.
Rauetseni. i. reubarbarum de partibus seni: et quid est seni. l. l. seni.
Rau .i. anetum
Raubel .i. kambel
Racanto .i. asparagus
Racardus. .i. cardamomum.
Rachaben .i. ficus pharaonis.
Racemus .i. pars vue.
Racheili oleum in practica haly abbatis capi. de accidentibus que sequuntur febres videtur rosaceum.
Radicula. i. condisi: et ponitur in antidotario viri li in potione ad scrofulas. Plin. inquit radicula vocatur in lauandinis lanis: succum habet mirum quantum conferens candore mollicieque. nascitur satiua vbique: sed sponte precipue in asia syriaque saxosis locis et asperis: caule ferulaceo tenui et ipso cibis indigenarum expetito. et in vnguentis quicquid sit cum decoquitur folio oliue strutin greci vocant: flores estate grata aspectu: verum sine odore spinosa: et caule lanuginoso: semen nullum: radix magna: que cum conciditur ad que dictum e vsum etc. hec est condisi quam inuenies in condes et instructio.
Radicul idem quod supra
Radiolum .i. polipodium
Radius vocatur instrumentum chirurgicorum stilus: et id quo medicine in oculis ponuntur
Radix simpliciter pro rhaphano domestico accipiunt romani hodie: et sic etiam greci accipiunt. Nam greci si sine adiuncto inuenitur pro rhaphano accipitur: pro quo. l. l. finel.
Radix cutica. i. rhaphanus qui hodie sic vocatur licet incongrue: quia radix cutica non est rhaphanus quia vere rhaphanus e radix ut immediate dictum est in radice.
Radix cotica idem quod supra
Radiantum .i. iusquiamus
Radiolus. i. ireos
Radis toretum. i. lactuce
Radix piperis quid est: lege litteram falfel
Radix pontica .i. liquiritia
Radix aisirien vel assirex id est radix pionie.
Rhaphanus quid est. l. l. finel.
Rhaphanus agrestis dias. rhaphanus agrestis iuncos duos siue tres spargit in terra rubentes: folia rute similia: radices cepe: sed ampliora: quem quidam rhaphanum siluestrem vocant: intus habet medullam candidam: extra cortices nigros. nascitur in montibus et locis asperis aliquando et vmbrosis. purgat inferius et superius. quidam dicunt quod rhaphanus agrestis e apios quod inuenies si. l. l. apios.
Rhaphanus gallicus. i. radix quam nos radicem vocamus que e vere rhaphanus: sicut apparet si. l. l. finel.
Rafis .i. acus
Rafialb .i. folium
Rafialbi idem quod supra.
Ragadie dicuntur fissure accidentes in ano uel pedibus multi ardoris
Ragalus. i. gallus auis.
Raguri. i. granum solis
Raganto. i. asparagus
Rageal. i. citrangulus.
Ragep. i. psillotrum
Ragefar. i. vsnee.
Ragis est species serpilli.
Ragichor. i. polium
Rogoidei. i. vuee.
Ragodan .i. apium risus.
Ragodazi. idem quod supra
Rague. i. spuma.
Raguser. i. arsenicum
Ragusacos .i. oleum petroleum
Rahadar .i. terpigo piscis.
Rahati idem quod supra
Rahai albame .i. fumus terre
Ralembatum .i. coriandrum
Ralesac .i. abrotanum
Ralebar. i. pulegium
Ramad. i. cinis.

Ramale.i.rasini pini vel pix que ex pinguiorib⁹ lignis pinis colligitur.
Rames.i.locus sub anchis:⁊ ꝓpter hoc vocatur quedam egritudo ramex:⁊ est excoriatio que fit in coxis sine sub anchis pueroꝝ.hoc vocabulum ponitur in bazaracboana
Ramenta.i.aliquid proiectū purgamentum
Rameta quedam confectio est.

Cap.602

Ramich arab.⁊ latine:gre. vero rimich.

Sera. lib.aggreg.capi.ramich. Ramich ⁊ gallia confectiones sunt.vnde ramich accipit' ex multis speciebus:aliquando accipit' ex dactilis īmaturis:⁊ aliquando accipitur de corticib⁹ granatoꝝ:⁊ ex herbis asperis:⁊ oēs spēs sūt fri.⁊ sic.⁊ ð ipo ē such.i gallia.⁊ qñ fit ex eo gallia:miscēt' cū eo spēs ⁊ musc⁹:⁊ ſm ꝙ admiscet' ei ex specieb⁹ ⁊ musco erit amplior vel minor caliditas ei⁹:⁊ erit tunc medicina cōposita ex stipticitate ⁊ caliditate quā acquisiuit a musco ⁊ speciebus:sicut inuenies:si lege.litterā such.Et idem auctoritate Serapi.isaac. Ramich fit ex gallis:⁊ ē frig.in fine secūdi gradus. stringit propter frigiditatem.⁊ ex ramich fit gallia quando miscet' ei ex musco ⁊ speciebus cal. sicut patet in gallia.Et modus preparationis ramich secundū eundē est iste:accipit' ex gallis pond⁹ li. x.⁊ teruntur subtiliter:deinde accipiuntur ex passulis lib.iij.⁊ buliant in aqua bene bulitione forti ⁊ debent poni sup vnāquāq; mensurā passularū due mensure ⁊ media aque:⁊ postq̄ bulierīt cola eas ⁊ exprime ⁊ proiice substantiam passularum. deinde accipe ex melle apud lib.ij.⁊ misce cū decoctione passulaꝝ ⁊ proijce in omnib⁹.x.lib. eius mixture librā vnā olei keadi:qð si non habes pone loco eius oleum sisaminum:⁊ fac bulire simul bulitione forti:⁊ moue semp donec scias ꝙ sit bñ coctū:⁊ caue ꝙ si minuetur aqua passulaꝝ pone in ea de aqua ne aduratur medicina:deinde accipe de rosis ⁊ cinnamomo ⁊ gariofilis:⁊ ex folio cassie vel ex ligno eius si nō habes folium:⁊ tere bene omnia ⁊ pone sup.x.lib. gallie lib.i. mixture istaꝝ specieꝝ:deinde misce totū cū decoctiōe aq̄ passularum ⁊ mellis in olla:vbi ē ⁊ coque suauit' cū discretione ⁊ moue semper.Et quando finiuerit decoctio eius extende sup sextariū ī sole:quādo desiccatū fuerit fac trociscos:⁊ extēde eos super cribꝝ in sole donec siccet' bene:⁊ serua ⁊ vtere.Collector est alius modus cōfectionis ramich quo hodie vtimur cōmuniter ⁊ est iste:accipe succi herbe acetose vel succi citonioꝝ.ʒ.xvi.⁊ buliāt bulitione vna cū.ʒ.i.folioꝝ rosaꝝ ⁊ cū.ʒ.ij.granorū myrti:⁊ postea coletur ⁊ in colatura misceantur gallaꝝ recentiū humidaꝝ tritaꝝ vltima contritione.ʒ.v.coquantur adhuc:deinde puluerizentur folioꝝ rosaꝝ.ʒ.i.sandali albi boni.ʒ.i.⁊ quartum gūmi assi.ʒ.5.carnis sumach ⁊ spodij ana.ʒ.v.succi agreste.ʒ.vij.succi granoꝝ myrtilloꝝ tritorum vltima contritione.ʒ.iiij.ligni aloes:gariofolorum:macis:⁊ nucis muscate ana.ʒ.iiij.inuoluantur omnia insimul:⁊ extende in scutella lapidea donec siccentur:⁊ postea puluerizentur subtiliter ⁊ cum aureo vno cāfore ⁊ aqua rosata:fiant trocisci ad pondus.ʒ.vnius.

Rana quid est.l.l.dissoa
Ranabroch .i.tribulus marinus
Ranasach .i.pulegium.
Rancoridea .i.bursa testiculorum
Rancoridem idem qð supra
Ramula vocatur augmentatio carnea sub lingua cū grauedine ⁊ fluore saliuarum:quasi in radice lingue ut alia lingua oriri videatur.
Ramunculus.Plin.ramūculum vocamus quaʒ greci botrachion:genera eius quatuor
Rannus quidā dicunt ꝙ est spina alba sed falso quoniaʒ dias. dicit ꝙ rannus ē frutex nascens circa hortos:cuius virge sunt longe ⁊ spinose. folia habet pinguissima ⁊ longa ⁊ leuia:ꝓ q̊.l.l.hauser.
Rapa quid est.l.l.delien.
Rapa caulis quid est.l.l.quam supra
Rapa agrestis.Dias.locis nascitur siccis fructicē collectum faciens ⁊ cetera.l.l.quam supra
Rapastellus.i.rapolla:⁊ est rapa siluestris:pro q̄ .l.l.delien.
Rapacillus:isaac ðe dietis de ipsa loquitur.
Rapa rustica vocatur secundū dias. quedā spēs hypericon.
Rapa .i.alippa
Rapesta quid est.l.l.finel.
Papesarch .i.cymbalaria.
Rapesarchi idem quod supra
Rapella .i.rapastellus.
Rapistrū armoratia.i.rhaphanus agrestis
Rapisarchia .i.abrotanum
Rapolla .i.rapastellus
Rapofarsin .i.ciclamen
Rapofarsini idem quod supra.
Rapum siluestre Plin.in aruis maxime nascitur fructicosum semine candido duplo maiore quaʒ papaueris.
Rarates .i.siliqua
Raratesi idem quod supra
Rarameos .i.pulegium.
Rarasarch.i.arbor faciens berberos.
Rarezir .i.fruct⁹ thamaricis.
Ranesir idē qð supra Raneseri idem qð s.
Raregi .i.colofonia
Raricon Paulus cap.ðe dentib⁹ raricon ī ollam comburens.
Rasamū.i.enula in secundo practice haly abbatis inuenies:⁊ alibi raseni.
Rasacuʒ in practica haly abbatis exponitur pro gūmi semibari.i.pini.
Rasus .i.stagnum
Rasacoltana .i.capitellū saponie.
Rasangi .i.es vstum
Rasa quid est.l.l.hatronig.
Rascalini .i.podagra lini.
Rasga .i.patella.

Rasel .i.corallus
Raselbageli .i.perdix auis.
Rascel .i.rasel.
Rasian .i.maratrū.
Rasin .i.pentadactilus.
Rasgi.i.quod trahit ad rotunditatem
Rasinicon est species apij siluestris
Raser .i.plumbum
Rasura eris ē quod raditur ab ere.
Rasara latine caput.

Srea. lib.aggreg.cap.Ras.auct. Dias. quidam adurunt caput leporis ⁊ curant cū eo allopiciā.pisciculi parui caput quādo aduritur ⁊ puluerizatur super scissuras ani curat eas.⁊ muri qui fit in eis quando fit emplastrū cū eo curat vlcera fraudulenta putrida q̄ sunt in ore.
Rasassaf .i.salix
Rassafritim .i.auis.
Rasapa est de succis fructuū ad spissitudinem decoctis:pro qua.l.l.sapa.
Rasatyrion .i.testiculus vulpis
Rasadafa idem est qd̄ de ventre fit que a sancto Jacobo asportantur postq̄ȝ extrahitur cortex fricando oblate fuerunt similantur margaritis.
Rata albani est inquit species trifolij dū ē recēs sic vocatur: sed sicca dicitur saffasa ⁊ cadhab: ⁊ ī hispania dicitur herba oculoꝝ.oritur ī hortis ⁊ ī pratis.in principio ortus ei⁹ est ut trifoliū: postea fit gracili⁹ eo:⁊ habet flores ut lenticule.
Ratha idem quod supra
Ratee .i.git
Rathee idem quod supra
Ratheresen .i.polipodium.
Raticon Paulus cap.de asmate.aliquis potuum aut cibi raticon idromilon.⁊c̄.
Ratienigi.in.vij.Jo.Serapi.in vnguento ilseleni amin:⁊ ē vnguentū apostoloꝝ:⁊ ī alijs multis locis exponitur ꝙ ē colofonia.Jtē in Auicē. ī secūdo in ꝓprio cap.similiter exponitur. veruȝ idem Jo.ca.de paralysi dicit ꝙ ē gūmi granoꝝ viridium quod vocatur ratienigi:⁊ hoc gūmi ē terbentina.Jtē eodē ca.de asmate.accipe inquit granoꝝ pineaꝝ sup quas est ratienigi multū secundū veritatē:hoc nomē cadit sup omnē resinam:grecuȝ imitando.Nam retin grece resina ut in libro de doctrina greca.
Raund a reu grece aliud barbaꝝ:aliō seni quod nascitur in india secundū Aben mesuay. ⁊ aliud turchiū secundū eundem.aliud'ponticū a ponto: sic a regionibus nominatur.
Raued idem quod supra.
Rauabel .i.kambel.
Ran .i.anetū.
Razic. .i.lac acetosuȝ
Razich idem quod supa
Razienigi .i.feniculus.
Reas apud dias.ē secūda species papaueris.
Reactis .i.petrosellium
Realgar fit ex sulfure calce viua ⁊ auripigmēto ⁊ ideomate nostro vocatur soricoria .interficit soríces ⁊ omnia animalia.puluis eius est mortificatiuus fistule ⁊ vermiū equorum: et est corrodens omnē malā carnē.
Rean .i.myrta.
Reac .i.algulenati.
Realti pessibasi .i.feniculus.
Reiben.i.lapis qui est sicut cancer.
Reibeni idem quod supra
Reib .i.lac acetosum

Cap.603

R Euponticum

.i.barba sirista. ⁊ est radix pontica:multum similis reubarbaro:interi⁹ habet venulas distinctas ut reubarbaꝝ:sed nō tingit ut renbarbaꝝ.⁊ dicitur reuponticū eo ꝙ in ponto insula reperitur: vel quia ponticū habet saporē.⁊ reu tantū ē dicere quātū radix.Dias.cap.de reupontico:reuponticū nascitur in bostoro:⁊ sic ad greciā venit.cui⁹ folia magna sunt similia folijs simphiti.Radix ē aliquatenus vasta:⁊ nigra basta similis centauree:sed breuior est fragilis ⁊ leuis in pondere sine odore et gustu amara leuiter stringens:⁊ si masticetur fit gluctinosa ⁊ crocei coloris.

Posse. Dias. vires efficaciter habȝ stringentes:⁊ ideo vino quasi in fomento imposita inflationes desiccat:⁊ vulnera gluctinat:⁊ sanguinis abundātiam reprimit.habet in se magnā substantiā tēperandi qnia tenet in se terreni frigoris ⁊ caloris partē: et leptomeris est.ad asmata ergo rheumatica ⁊ orthogonia iuuat.potata liuores ⁊ empetigines sanat.cū aceto illinita ⁊ potata:emoptoicis ⁊ dysentericis prodest:sed bona ē que nō est pertusata.in gustu mucillaginosa modicū submordax bibita ī flationē stomachi tollit:laxitudinē ⁊ dolorem stomachi.spleneticis ⁊ epaticis bibita ꝓdest.cōquassatiouē corporis reficit.de alto cadentibus subuenit.nefreticis ⁊ torsiōib⁹ ⁊ thoraci ⁊ hypocūdrijs salutare est.ictericas ⁊ sciaticas causas cōpescit.sanguinem reijcientibus vtiliter adhibetur. asmatici prodest.subgluctientibus vtiliter adhibetur .ciliaciis ⁊ dysentericis frigorib⁹ typicis singulare ꝑsidiuȝ ē.morsibus venenatis occurrit.similiter ut agaricus datur ī oīb⁹ causis ȝernas limpidat .⁊ liuores cū aceto imposita:similiter cum aqua liuores omnes tollit.virtus ē ei termātica ⁊ paulo stiptica.Paulus cap.de reupōtico cal.ē ⁊ siccum in secundo gradu.virtutē habet mundificandi confortandi ex ponticitate sua:⁊ diureticā ex qualitatibus.aqua decoctionis ei⁹ soluit opilationem splenis ⁊ epatis ex frigida causa. cerotū ex puluere eius ⁊ oleo ro.⁊ cera valet cōtra debilitatē stomachi.puluis eius lūbricos occidit.
Rheuma grece est artus qd̄ ē fluxus vel cursus.
Reu .i.radix.
Reud idem qd̄ supra Cap.604.

R Eubarbarum

latine: arab. raued vl' raud. vn̄ dicitur reubarbaꝝ

a reu qd est radix & barbarū: quia est radix que ī barbaria regione oritur & in india & transmarinis partibus. & est aliud quod dicitur reuponticum: de quo supra. quoniam dicitur sic eo q in ponto insula reperitur: vel q ponticū hz saporem. Reu barbarū vt quidā dicunt radix est cuiusdā arboris. Reperitur quasi quedā tuberositas in radice eius et cetera. & est ca. & sic. in secūdo gradu. Jo. mesue reubarbarū quoddam oritur in India: et vocatur rauedseni: & est melius. & quoddam orit in barbaria: & est laudibilius post illud. & quoddā oritur in turchia: & est minus laudabile istis. & laudatur magis ex eis qd est subnigrum declinās ad rufedinem: & qd graue est cū raritate sua: & ī quo in confracturis inuenitur disgregatio ex rufo et glauco: & quod ē crocee tincture: & quod est recēs cognoscitur quod nō est adulteratū: quoniam est rarum & minoris stipticitatis: & ē crocee tincture. Adulteratū vero hz contrarium horum & uarietatem quam hēre debet in confracturis amisit: ī mo subnigrescit in eis: & est ca. complexiōis & sic. in secundo gradu. Conuenerunt autē ī pmixtiōe ei aqitas et terreitas dātes ei stipticitatem substātie: & aereitas dans ei raritatē substantie. & est ī eo igneitas perficiens: que propter actionem eius et terreitatē ipsius ipsum facit esse amarum. verum terreitas est fm profūdum eius: & igneitas est in superficie ipsius: q̄propter infusio separat inter eius substantias. & cōpletio operationis solutiōis & apertionis opilationū per ipsū est per dominiū caliditatis in superficie eius. & cōsecutio cōtractionis per ipsū est a substātia sua terrea stiptica. Nō est in eo nocumentum apparens: & datur in omni tēpore & in omni etate: ita q ēt pueris & pregnantibus datur: & est de elegātioribus & melioribꝰ medicinis aque lactis: & proprie qd sūptum est ex capris: que magnificat operationem eius. similiter magnificatur infusio eius in aqua endiuie: & apij prius bulitum et colatum: vel in aqua plātaginis: & non pretermittatur quin cadat ī societate eius spica. Est. n. ppr̄ij iuuamenti cū ipso: neq pretmittas additionem modici vini albi odoriferi clari ī infusionibus eius: & ppr̄ie qn̄ in emendatiōe opilationum ppinatur. & eius quidē infusio competit qn̄ solum queritur abstersio solutio & opilationum apertio: & ipsius contriti exbibitio. qn̄ queritur vt post illam in uisceribus vestigia cōtractionis remaneant: verum ex eo q assum ē: uehementius facit illud: & adhuc uehemētius ex adusto. et quod ex eo purius est sustinet qd oportet & mereatur de contritione. Jn raro aūt & laxo cōtritio uehemens resoluit virtutem. decoctio etiā similiter resoluit qualiscunq sit.

Posse. Jo. mes.

Educit solutione eius cholerā et phlegma. Maior eius proprietas est mundificare epar & stomachum: & conferre doloribus pungitiuis eorum & viscerum & clarificare sanguinē: & auferre opilationes & morbos quorum mater est opilatio: sic hydropisim: hictericiam: grossiciem splenis: et febribus opilationum & similia. & ex parte substātie sue proprietas est conferre sputo sāguinis & emanationi eius vndecunq sit: & casui & percussioni. & sanare rupturas intrinsecas & extrinsecas. & ppr̄ie eius. ℨ. i. mumie grana. ij. & rubce tinctorum grana. xv. cum uino stiptico. & confert inūctio olei eiꝰ contusionibus et contritionibus lacertorum & doloribus eorum. & ipsū quidem ē medicina singultus. & est medicina bona dysenterie: & ppr̄ie qd ex eo est assum & bibitum cū succo plātaginis & pauco vino stiptico. & confert feb. periodicis et feb. opilationum & feb. antiquis. Dosis potio eius in fusionis a. ℨ. ij. s. usq ad. x. & contriti a. ℨ. i. usq ad ℨ. iiij. Et ipsum conseruatur per annos. iiij. et conseruatur a corruptione & putrefactione si superliniantur ei cera & terbentina liquefacte: aut cera sola: aut si sepeliatur in melle taberzet: aut sepeliat ī psillio aut milio. conseruatur. n. tunc tpe extēso.

Rebise .i. genus locuste.
Rebikengi .i. lupinus.
Rebicbc .i. cicade marine.

Cap. 605.

Rebith arab. lati. epar.

Sera. lib. aggre. capi. rebith. aucto. Gal. epar canis rabiosi qn̄ sumitur in cibo curat morsū canis rabidi. Et idem aucto. Dias. epar asini qn̄ comeditur cōfert epilepticis ieiuno sumptum. Epar hirci si comeditur ab epileptico facit eum cadere. Epar porci masculi desiccatum et in potu sūptū confert morsibus uenenosis. epar canis rabidi fm q dicitur administratum assatum: & comestū ab eo quem momordit canis rabiosus phibet eū a timore aq.

Dias. cap. ficatus. ficatus caprinus carbonibus impositus sudorē quasi aque emittit: que collecta oculis infusa noctilopas sanitati restituet. Sed dum elixatus fuerit ab his qui epileptica passione tenentur: si comedatur similē parat effectum. ficatus capre combustus & puluere aspersus sanguinem fluentem reprimit. contritus cū aceto sanguinem abundantem de naribus concludit. uentrem stringit. Ficatus burdonis cōbustus & cū oleo myrtino capiti illinitus capillos fluentes sistit: & eos crescere facit. Ficatꝰ vulturis coctus cū sanguine ipsius vulturis tritus & per dies. viij. potatus caducis prodest pro epatibꝰ ī via cibi. l. l. latamie.

Recal .i. vsnee.
Recabinum in prac. Daly. in cap. de febre continua exponitur: q est machalum: qd est bdellium: & in cap. de constipatione uētris & fluxu in fe. scribitur uarenichim: & alibi ueremenchū p eodē.
Recoab. .i. galbanum.
Recorporatiua medicina ē īspissatiua que carnē & cutem densat: confortatq membrū & temperat complexionē: que grece metasinterica uocatur.
Rechoma. Plin. affertur inquit d his que supra pontum sunt eadem costo nigro similis: minor & russior: paulo sine odore: calefaciens gustu & ab

stergens: eadē trita vini colorez reddit ac ad crocum inclinantem.
Rec.i.sucus: de quo fit acacia.
Redarguēs uirtus est stiptica repercutiēs. Dias. cap. de arbore pini.
Redhab est species trifolij.
Redidomum.i.morula vel semen eius: et est mora rubi.
Redidomar .i. berberi.

Cap. 606.

Efo arabice: latīe cucumer asininus: vel agrestis. est ca. z sic. in tertio gradu. fit ex succo ei⁹ fruct⁹ elacteriuz quod satis laxat per iferiora z superiora: z per duos ānos in multa efficacia seruatur. virtutem habet purgandi principaliter phlegma: secūdario choleram. Contra arteticam podagram z chiragram z iliacam passionem datur. Ad menstrua prouocāda puluis elacterij cōficiatur cuz oleo muscelino uel cōmuni: z licinius bombacis ītinctus supponat᷑. ad apostemata fri. maturāda elacterij. v. z. cū farīa ordei cōficiant᷑ cū vitello oui: z supponat᷑. Idez valet ↄtra ca. apostemata. Ad apostemata rūpenduz fit optimuz ruptoriuz ex elacterio z terbentina: ad vermes auriuz conficitur elacterium in quantitate. v. granorum cum modico aceto z tepiduz infūdatur. Ad oēm dolorez stomachi ex frigi. cā iungat᷑ ex cōfectiōe elacterij z cere z aceti. Ad lentigines faciei et ōez superfluitatem eius remouēdam accipe cerusaz z cāphoram z elacteriuz in quātitate illorum duoꝝ conficiant᷑ cum aceto in modum vnguenti ī mortario plumbeo z pistello plumbeo z ponatur in vase vitreo per dies duodecim: postea iterū in eodem mortario z pistello moueatur addito aceto: z inungatur facies z omem pannum absterget et lētigines. Sera. lib. aggre. capi. refo aucto. Dias. planta eius est diuersa in fructu eius: qm̄ ipe est minor satis cucumere domestico: z est in figura sua similis glandi longe: et folia ei⁹ similia folijs citrulli: sed radix eius ē alba. Nascit᷑ in rupibus et campis: z quod ō ea administratur est succus fructus eius: substantia eius ē subtilis: z sapor eius est amarus. uirtus eius est que calefacit z desiccat ī secūdo gradu. dosis ei⁹ est a kirat ij. vsqꝫ ad. iij. Gal. octauo simplicium pharmacorū .i. cap. sikij agri. sikij agri. i. cucumeri siluestris. succū ei⁹ fruct⁹ elacteriū nomināt.
Raga .i. cerusa.
Regalea quid est lege. l. de galea.
Ragalter .i. cicuta.
Regebertederien. Stephanus ē inquit radix vētorum: z dicitur cucurma: z dixit iterum ꝙ grece vocatur chelidonion: z reuera quid est cucurma le. l. cucurma. Regius morbus antiquitus uocabatur icteritia. Cassius felix proprio capitulo: et Plin. z oribasius in cōmento aphorismorum hippo. hic z aurigo ab aureo colore. z arcuatus morbus similiter dicebatur ab archa sideris in celo apparentis. Regillus est auis paruissima omnib⁹ nota nullius effectus ad opera medicīe.
Regul⁹.i. serpēs interficiēs suo sibillo z suo visu.
Regularp .i. polium.
Relaxatio membrorum.i. paralysis.
Relambach .i. myrtus.
Relambachi idem quod supra.
Relinisteo barba capillacea.
Relubach .i. myrtus.
Relis.i. aqua que super lac acetosum eleuatur.
Remiar .i. cymbalaria.
Remiari idem quod supra.
Rembi.i. hn̄s crura retorta versus extra.
Renitentes .i. tractui rēsistentes.
Renifasea .i. regalea.
Renisar .i. vsnec.
Resimti quid est. l. l. kbule.
Reseines i. passule.
Resemes idem quod supra:
Resemesi idem quod supra.
Resina quid est. l. l. batronig.
Resina frixa .i. colofōnia.
Resis oculorum exponit Oribasius ꝙ est ruptura illorum. vnde resis grece eruptio.
Resin.i. pentadactilus: z resin.i. sanguis dracōis.
Reseresin idem qd̄ supra.
Resincabe .i. carui agreste.
Retin Paulus cap. de asmate.i. resina.
Retim idem quod supra.
Riada grece passio in angulis oculorum: ut Alexander cap. de egritudinibus oculorum: z ē secundum Paulum diminutio carnis. Demosthenes Rias inquit est continuus lachryme fluor debilitate partium aut ex leso angulo uel in modica chirurgie vexatione. Item alibi quibuscunqꝫ passionibus lachrymosi oculi fiunt: riade sūt a ueteribus nuncupate: qd̄ nos fluibe dicere possumus et cetera. Chiada apud Cornelium scribitur.
Ria .i. malum granatum.

Cap. 607.

Ibes quidam dicunt ꝙ est acetosa: z quidam dicūt ꝙ ē coccus: sed falso: qm̄ nō ē acetosa: qm̄ Mesue facit semotim capi. de rob de ribes a cap. de rob. de acetosa. similiter ubi ponit capitulū ō rob. de ribes. ait ꝙ ualet sic rob de acetosa. Item non est coccus: qm̄ coccus est ca. z sic. complexionis: sed ribes sunt frig. z sic. Albani est planta stipitem hn̄s rubeum ad viriditatem decliuē tenerum: cuius sapor est dulcis acetositati mixtus: folia rotunda viridia nigra: cuius granū portatur de corasceni: acidi saporis: de quo fit rob et cetera. Nos autē loco eius succum acetose: que est lapacium agreste ponere possumus. Sera. lib. aggre. capi. ribes auc. Isaac benaram. ribes est planta hn̄s capreolos recētes rubeos ad uiriditatem declinantes. z habet folia magna lata rotunda uirida. z habet grana quorū sapor est dulcis cum acetositate. z ipsa est frigi. et sic. in secundo gradu: z signum super hoc ē acetositas ei⁹ z stipticitas. z ex hoc cōtingit ꝙ īfrigidat

stomachum.⁊ aliqui dicunt ꝙ est frig.⁊ sic.in ter
tio gradu. Nascitur autem planta ista in montib⁹
syrie frigidis niuosis. **Posse. Sera.** ipa abscidit sitim
⁊ confert speciebus habaon.i.morbilli.⁊ abscindit
sitim que fit a caliditate corporis:⁊ retinet fluxuz.
⁊ conuenit speciebus bothor que fiunt in corpore
sicut uariole ⁊ similia.⁊ prouocat appetitum ⁊ in
coriat stomachum sua frigiditate.⁊ abscindit sitiz
a cholera ⁊ fluxum uentris ⁊ uomitum.⁊ rob ei⁹
confert cardiace ⁊ vomitui ⁊ fluxui qui fit a cho
lera:⁊ prouocat cibi appetitum.⁊ ĩ rob eius ē dul
cedo et acetositas.⁊ idem auctoritate Rasis:ribes
est frig.⁊ sic.stringit uentrem ⁊ extingit choleram
⁊ acuitatem sanguinis:⁊ nō stupefacit dētes.⁊ idē
aucto. Aben mesuay:frig.est ⁊ sic.in secundo gra
du.⁊ rob eius est sicut rob acetositatis citri ⁊ ag
greste in virtute.⁊ est bona emoroidibus ⁊ ebrie
tati.⁊ putant aliqui medicoruz ꝙ ēt sit illa que no
minatur acetosa ⁊ lapacium. Et putauerūt aliqui
ꝙ sit granum acetosum:quod affertur ex corasce
nilicet omnes decipiantur.

Riben nascitur ĩ monte libani:⁊ est frigidissima
herba.

Ribus apud Dias.est de statuis et de palestrato
.i.de loco ubi fiebat ludus palestre:⁊ est qꝺ apud
Auicennam uocatur sordicies in cap.de sordicie:
vbi de his et de alijs loquitur.grecus uero typos
dicit.

Rigeon .i.fluxus mēstruus.

Rigelle .i.portulace.

Regenisori .i.salsamentum.

Rigos .i.rigor.

Rigosarch.i.centūnodia. Rigosafal.i.poliū.

Rilofar quid est.l.l.nenufar.

Rilofari idem quod supra.

Risosatur .i.hypoquistidos.

Rima marina allearia pes asini idez.⁊ est herba
cuius folia sūt rotunda habentia odorez allij:que
trita et imposita sanat noli me tangere.

Rimec .i.arimech.

Rimeida.i.rima.rimides.i.ruge rime.

Rimar.i.limatura. Paulus cap.de cicatricibus ⁊
albugine oculi.rimar cornu ceruini et cetera. Nā
rimon grece lima.

Rinomelis grece ferreum instrumentum asperi
capitis:ut lima qua asperitas palpebrarū eradit.
Demosthenes.

Rinon.i.limatura apud Pauluz cap.de asmate ĩ
quit fagi et primi efficacior rinon.

Ringo grece rostrum:⁊ scribitur rigos:⁊ profer
tur rinchos.

Riparon .i.sucida.

Raparusim .i.bdellium.

Riparissimi idem quod supra.

Ripinos uel ripus sordidus ripos sordicies.

Riptica grece purgatiua:ut Gal.lib.vi.de igenio
sanitatis.ripticon catarticum.

Ripus .i.corpus.

Ripuli orobi et quid sunt.l.l.scisemine.

Ripusirac .i.portulaca.

Repulasur .i.arsenicum.

Riptum siluaticum .i.ambrosia.

Risari .i.pecten.

Risarch .i.affodillus.

Risarchi idem qꝺ supra.

Rissati .i.peime.

Risis gre.flux⁹ lib.de doctrīa greca uel rheuma

Risipella grece herisipilla.

Risi quid sunt.l.l.arz.

Ristritin .i.sumach.

Risusar .i.almee.

Risusari idem qꝺ supra.

Ristum vnum .i.cotyle due.

Ringa grece ruga. Ritige ruge.

Ritidosos Demosthenes est rugosa siue follicu
losa pupille passio.

Ritimum hab ns ritimum.

Riza.i.radix:inde glicoriza.i.dulcis radix:quam
nos corrupte liquiriciam dicimus.

Riza panace .i.peucedanum.

Rizi.i.granum panificum. huius due sunt speci
cies.est enim vnum rubeum:⁊ est aliud album:sꝫ
ad nos nō affertur nisi decorticatū:⁊ vtriusqꝫ me
dula est:pro quo.l.l.arz.

Rizonichia .i.radix vnguium.

Rizoncia cassius felix in antidotario sunt radices
dure:que in vlceribus apostematum iam euacua
torū remanent.

Ris.i.cedrus arbor.quidam dicunt ꝙ est cipres
sus:sed falso.

Risimar .i.lactuca asini.

Risissebeos .i.anuiden romanū.

Rissidus.i.climia. Roa.i.rosa.

Roan .i.marmor.

Roariati.i.egritudo ĩ qua hō semper ridet.

Roan.i.salomonita:que similis ē nostre:⁊ ē mar
mor ut supra.

Roi .i. decursus vel fluxus.

Roidea.i.arbor mali granati.⁊ radion.i. pomuz.

Roiton.i.auellana indica:et est fausel.

Robal karadi .i.vinū coctū.

Rabali eris .i.squama eris.

Robolie apud Ysaac ĩ dietis est legumen:quod
apud Auicennā vocatur meise vel mes:verum a
pud rasin.i.almansore aliud est robolie:⁊ aliud
mes:pro quo.l.t.mes.

Robiche.i.sicade. Ribilie.i.robolie.

Robi .i.vinum coctum.

Robiloet herba ē portulace similis:sed cū frāgit
emittit lac:⁊ est laxatiua valde.

Robosus.i.ligricia. Robosar.i.amomum.

Robosari idē qꝺ supra.

Robub.i.succus inspissatus per seipsum.

Robulsari .i.gentiana.

Rob est vinum mustū coctū ad consumptionem
duarū partiū:vel quilibet succus sic coctus ita ꝙ
remaneat tertia pars:vt Auicenna quarto canōis
fen.prima cap.de cura sinochi:vbi ponit modū fa
ciendi rob iniubarum: illa clarius inuenies si.l.l.

carenũ:sed quãdo rob simpliciter ponitur debet itelligi de musto.
Rochacb.i.feracia placenta panis valde tenuis.
Rochac idẽ qđ supra.
Roceua.i.cum aliquis ridet sine cã.
Rosesar .i. atriplex.
Rocesari idem qđ supra.
Rocua.i.cũ aliquis sine cã ridet.
Rocuab idem qđ supra.
Rocuafilon.i.pentafilon. Rodãche.i.flos rose.
Rodaprenum.i.landrus. Rodatiua.i. persica.
Rodachinon .i.fruct⁹ persici.
Rodbaba.i.rachaba. Rodemelli.i.rose ⁊ mel.
Rodemellion idem quod supra.
Rodesiar .i.carpoballsamum.
Rodius.i.cortex mali granati.

Cap.608.

R Odia secundum Dias. proprio capitulo radix ẽ nascens in macedonia similis costo:sed paulo lenior et non equalis:que digitis fricata rose longius iactat odorem:⁊ ideo vocatur rodia:qꝛ ródon rosa dicitur.cũ oleo nardino cephalargicis maximum remedium est.capiti fomento adhibita ⁊ fronti illinita:⁊ tꝑibus maximum presidiũ est. Gal. viij.simp.pharmacorum cap.rodiatiza.rodiatiza est radix que ĩ macedonia generatur:subtilis partis est ⁊ diaforetice virtutis in calefaciẽdo : ut ĩ secũdo vtiqꝫ ponẽdũ est cum abcessu vel tertio incipiente.
Rodiadi idem quod supra.
Rodiatiza idem quod supra.
Rodinum .i.oleum rosatum.
Rodidonium.i.morula rubi uel semen eius.
Rodochina persicus arbor.
Rododaphni in lib.de doctrĩa greca ẽ rosa grece lorandrum.Est autẽ expositio eius rosea laurus.nam est nomen cõpositum ex rodon qđ ẽ rosa:⁊ daphnis qđ est laur⁹.Ab Auicẽna uocat̃ oleender.A Dias.nereon.Plin.rododendros nomẽ quidem apud nos inuenit latinuꝫ rododafnẽ: vocãt aũt nereon.Stephan⁹ rododafni:⁊ quid est.l. nereon. Rodo est insula quedã
Rodon .i.rosa.
Rodan agria .i.rosa agrestis alba.
Rodoleum .i.oleum rosatum.
Rodoleon idem quod supra.
Rodonsion.i.oleum rosatum et acetum.
Rodoemdium .i.mercurialis.
Rodonoxiron .i.rosa sicca.
Rodochant⁹.i.flos rose.Rodomel.i.mel rosatũ.
Rodozacara .i.zucarum rosatum.
Rodoscon .i.aqua rosata.
Rodosconia idem quod supra.
Rogal .i.polium.
Rogina.i.scissura superficialis cranei:quam nos rimulam dicimus.
Rogel .i.pes.
Rogelion .i.almea.
Rogoson .i.arsenicum.
Rogosoni idem qđ supra.
Roginos Paulus cap.de peripleumonia : id est orexmon.
Roka .i.eruca.
Rokiaseos.i.centaurea. Rokial.i.amomum.
Romen in confectione mitridati ĩ antidotario virili exponitur rhaphanus.
Romee .i.lapacium acutum.
Romero .i.corona regia.
Romilia.i.camomilla. Romisar.i.anetum.
Romti.i.rhaphanus:pro quo.l.l.fagasinon.
Ronesac .i.hypoquistidpos.

Cap.609.

R Onder arabice:grece ⁊ latine olibanum vel thus. Sera. lib.aggre.cap.ronder auc. Dias.est gũmi ex cãchi siue kathech.⁊ sunt eius species quattuor.vna ẽ melior:⁊ est ex terra Indie:cuius color est smaraldinus ⁊ sicut color melongie:⁊ colligitur in cochije. ⁊ figura eius est rotunda:⁊ fractura eius ẽ angulosa.⁊ ponunt illud homines in olla terrea:⁊ agitant ollã tã diu donec figura eius rotundatur : et post tẽpus fit rubeum.⁊ secundũ est ex terris arabum:⁊ est scđm in bonitate.⁊ melius ex eo est masculum:⁊ est illud qđ est rotundũ album et nõ facile frãgibile.⁊ qñ frangitur qđ est interius eius ẽ tenax.⁊ qñ fit fumigatio cum eo comburitur cito. Et tertium est in bonitate sicut arabicum. ⁊ est habens frustra minora q̃ꝫ ipsum:⁊ declinat plus ad colorem acori. Et quartum ẽ colore albo.⁊ quando frãgitur:uergit color eius ad colorẽ masticis. idẽ aucto.Gal.sapor olibani ẽ stiptic⁹ stipticitate multa.verum albũ ex eo non hꝫ stipticitatem manifestam.virtus eius ẽ que calefacit in secũdo gradu:⁊ desiccat in primo: vnde ẽ stipticũ. Dias. cap.de olibano. thus uel olibanũ lachrym⁹ est arboris:que grece libanus dicit̃.qđ autẽ de arabia defertur:candidum ẽ.qđ uero de India rufum:sed vtrũqꝫ masculum ẽ.Est tertium genus minutum ualde et rufum:qđ mãna thuris dicitur.est ergo optimum thus qđ masculum dicit̃ subrufum ⁊ꝗ rotundum et pingue et naturalit̃ leue et fragibile:⁊ qđ ab igne cito incẽdit̃: odoreꝫ suauem copiose emittens. Gal. vij.simpli. pharmacorum cap.de thure.libanum. i.ẽ thus: calefactiuum quidem est in secundo gradu: siccatiuum autẽ in primo. habet autẽ quid stipticans paucuꝫ:minime uero manifesta ẽ stipticitas in albo secundum colorem.cortex autẽ eius stipticam uirtutem manifestã possidet:quocirca siccat generose:ut in secundo gradu siccatiuũ existat.
Posse. Sera. auc. Diasc. abstergit obscuritatem uisus: replet vlcera profunda:⁊ incarnat ea.⁊ cõsolidat vlcera recentia cum suo sanguine.⁊ quando bibit̃ olibanum:cõfert sputo sãguinis ⁊ abscindit fluxũ menstruorum:et cuiuscunqꝫ sanguinis vndecunqꝫ fluat:et sanguinis qui fluit a cerebro ; qui dicitur mescha:⁊ est species fluxus sanguinis narium. et

probibet vlcera fraudulenta que fiunt in ano et ī
alijs mēbris qñ miscetur cū lacte: et fit inde licini
um ⁊ administratur.⁊ qñ admiscetur aceto ⁊ oleo
⁊ fit linimentum in pricipio formice aufert eam ⁊
empetiginem.⁊ miscetur cū adipe anceris et por
ci:⁊ curat vlcera facta ab adustione ignis: ⁊ scissu
ras pedum que fiunt a frigore.⁊ qñ miscet' cū pi
ce curat concussionē auriū.⁊ qñ miscetur cum vi
no dulci et distillatur ī aurē:confert dolori ei⁹.qñ
admiscetur cum chimolea ⁊ oleo ro.⁊ liniunt' cū
eo apostemata ca. māmillarum que fiunt post p
tum:⁊ confert eis.⁊ ipsū admiscetur cū medicinis
conferentibus pulmoni et emplastris resoluenti-
bus apostemata interiora.⁊ qñ bibitur cōfert spu
to sanguinis et dissoluit phlegma:⁊ aufert tristiti
am et auget memoriā.⁊ qñ bibunt de eo sani parꝝ
meliorat eos:sed si nimis cū vino biberit: inducit
maniam:⁊ amplius cum vino occidit.et comburi
tur olibanū qñ accipitur frustum ex eo et incēdit'
⁊ inflāmatur et ponitur in testa subtili:⁊ cōburit'.
⁊ qñ cōburis eum oportet ut cooperias cū aliquo
alio uase:q2 facit cum hoc ꝙ nō incineratur. Cor
tex libani facit fumū boni odoris.et substātia ei⁹
est grossior substantia olibani.⁊ sapor eius est stip
ticus māifeste. Et uirtus eius est que desiccat de
siccatione forti quousq3 sit in fine tertij gradus.⁊
nō sunt in eo acuitas et mordicatio manifeste ⁊ cō
fortat et abscindit fluxū sanguinis per sputū.⁊ cor
roborat stomachū laxatum.⁊ confortat et conue
nit fluxui sāguinis uentris et vlceribus ītestinorꝝ.
Et olibanum similiter facit hoc iuuamentū:nisi q2
cortex eius in hoc ē fortior propter uirtutem sue
stipticitatis.valet enim cortex fluxui humiditatū
matricis antiquarū qñ fiunt nascalia cū eo.⁊ con
fert ad abstergendum maculas et cicatrices.⁊ cō
fert limpitudini. Fumus olibani ita colligitur:acci
pe de olibano cum forficibus paruis:⁊ incide ⁊ in
flāma in lucerna:⁊ pone ipsū in uase ex terra no
ua vitreatro:deinde cooperi cū vase eneo habēte
orificiū mundū bñ purgatum:⁊ interpone labijs
vasorum ab vno latere aut duobus lapillū grossi
tudinis quattuor digitorum hñtem:vt possis aspi
cere olibanum et uidere si comburitur:⁊ si flam
ma eius attingit vsq3 ad orificium vasis.fit etiam
inde introitus per quem intromittere possis fru
stū aliud olibani anteq3 extinguitur primū peni
tus extinctiōe cōpleta.et facias hoc quousq3 hēas
ex fumo quantū vis. Et tu quidem lini cooperto
riū eneū exterius linitū limitiōe continua cū spon
gia madefacta ī aqua frigida:q2 qñ facies hoc nō
calefiet calefactione forti:et coadunabitur fumus
vnus super aliū.si vero non faceres hoc:conuerte
retur fumus qui ascēdit ad coopertoriū inferius:
⁊ miscētur cū cineribus īferioribus olibani. Incē
de ergo ex olibano q̄tū uolueris et collige fumū
eius ſm disciplinam quā monstraui tibi. Cineres
aūt collige per se et pone semotim. Et idem auct.
Gal. virtus fumi olibani est calidior et siccior uir
tute olibani:quousq3 reponatur in tertio gradu:
⁊ abstergit et replet:⁊ mūdificat vlcera oculi quē
admodū faciunt fumus mirrhe et storacis.⁊ idē
auc. Dias. fumus olibani sedat apostemata oculi:
⁊ abscindit cursū humiditatum ad ipsū:⁊ mundi
ficat vlcera eius:⁊ generat carnē ī vlceribus ipsi⁹
que dicuntur chilomata:⁊ sedat apostemata que
fiunt ī eo que dicūtur kanri. fumus aūt mirrhe et
storacis eodē mō colligitur:et ualet ut supra. Et
idē auc. Aben mesuay. olibanū destruit phlegma.
⁊ aufert tristiciam:⁊ confert cordi. ⁊ auget in me
moria. Auic. de virib⁹ cordis dicit ꝙ cōfortat cor.

Roras Paulus cap. de dolore capitis. comedat in
quit roras.i.mala granata ⁊ cetera.

Rorastrū est smilax apud Dias.⁊ apud kiranidā
zinilax vocatur. Pli. inquit. smilax:quam nicopho
ros cognominamus.

Roab ara. dactili:qui ⁊ thamara uocātur:⁊ alijs
pluribus modis ſm diuersitatem specierum eorꝝ
ex parte maturitatis formarū ⁊ regionum etiam
nominantur.

Rosa quid est:le.harel.

Rosa gariofilata quid est:le.quod supra.

Rosa regis .i.flos stafixarie.

Rosa asinorum .i.flos peonie.

Rosa vinee .i.flos spine albe.

Ros syriacus exposuerunt quidā ꝙ est flos orni:
⁊ non dicunt quid ornus est.sed ros syriacus ē su
mach.vide ꝙ ubicunq3 ī libris de greco trāslatis
hētur ros syriacus:ī arabicis eisdē locis et casib⁹
hētur sumach. Nam apud Dias. in capi. de origa
no vbi est ros syriacus:in Serapione eodem loco
ex uerbo Dias. hētur sumach. Item ī capi. de mo
ris vbi dicitur sicca et trita ponuntur ī loco roris
syriaci: ī Serapione est sumach. Itē īuenitur sy
rupus de fructibus in.vij. Io. Serapionis:cui si
milis inuenitur apud Plin.⁊ Dias.⁊ ubi ille hꝫ su
mach:isti habent syriacus.

Rosa zamen .i.flos maluauisci.

Rosa seni .i.vesum.

Rosa persica.i.rubea:qm̄ a persia hūerūt ortum.

Rosa canina est plāta in cuius radice nascit' qua
si fungus:ex quo fit hypoquistidos:qui fūgus vo
catur arabice tararib.⁊ planta uocat' barba hir-
cina.⁊ est alia species rose canine:que uocatur ro
sago.

Rosa agrestis idem qđ supra.

Rosa marina quid e .i.laicralmarien.

Rosago planta est que ponitur in antidotario vi
rili ī potione ad scrofulas:⁊ est spēs rose canine.

Rosaidicos siue restidicos Paulus cap. de amis
sione memorie admiscentes īquit īfrigidātia ⁊ stic
cantia ut rosaidicos et mirsine et cetera:puto ꝙ ē
sumach.

Rosaros.i.sturn⁹ auis. Rosaceū.i.oleū rosatū

Rosata .i.antidotū ex rosis.

Rosilo .i.aristologia.

Rosilio idem qđ supra.

Rosiliab.i.amidū. Roso.i.mala granata.

Rosoi idem qđ supra.

Rostodor.i.bedeguar. Rosum.i.almea.

Cap.610.

R Ostrum porcinū herba ē lō gitudinis vnius digiti et eiusdem lateris spandens se super terrā amplectēs eā: cuius folia ex vtroq; latere sunt incisa incisuris magnis: et in eius medio leuatur stipes paruus: i cui⁹ stipite fit quedaz lanugo rotunda sicut pila: sicut facit herba senicion: que cum tangitur dissoluitur: confert opilatis.

Rostrū coruinum herba est quā plures dicūt cō solide speciem: sed falso sicut apparet si leges sinfitum: imo est herba utcūq; pilosa hñs quasi odorē boraginis et uirtutem cōsolidatiuam.

Rotab .i. dactilus.

Cap. 6ii.

R Otabea vl' rodbaba. Sera. lib. aggre. cap. rodbaba. qñ ē humidū et recēs dicitur assafasa. qñ ē sicca dr̄ akes: et ē spēs leguminis sic nominata. Et idē auc. Dias. primo qñ nascit' ē similis andachuche: que nascitur in pratis. sed qñ est completa habet folia subtiliora q̄ folia ipsi⁹. et habet ramos similes ramis andachuche. et sunt ei semina i magnitudine lentis tortuosa sicut cornua. aliqñ desiccatur et administratur cū alijs rebus: et preparatur cuz sale. Et idē auctoritate Gal. sapor huius grani ē stipticus sicut sapor lentis. et virtus eius ē cal. caliditate tēperata. et exsiccatio eius ē amplior exsiccatione lentis: et comeditur sicut lens. Et idem auctoritate Isaac. benaram assafasa nascitur super aquas: et nō siccatur in estate neq; in hyeme: et ideo nomīatur humida. et qđ de ea administrat' est semen ei⁹ et folia. et est calidū et humidum: et est in eo inflatio: et ideo auget sperma: et incitat coitum: et auget iuuamentū medicinarū que faciūt ad hoc. et semē eius ingreditur i pluribus cōfectiōibus fortibus. et qñ fit emplastrū cum folijs eius cōfert mēbris: que indigent sedatione doloris eorum. et est cōueniens cibo animalium.

Rozaz .i. cerusa. Rozazi idē qđ supra.
Rozatah .i. lithargyrium.
Ruasniri est species miconis.
Ruan .i. marmor.
Ruan idem qđ supra.
Rubea tinctorum quid est. l. l. literā eritrodanum.
Ruben .i. radix quedā: que affertur de barbaria. similiter rubeni id ē caseus.
Rubea consolida .i. bistorta.
Rubeū .i. acacia. Rubicar .i. sinopida.
Rubien .i. cibus conueniens et sapidus: et ē caseus recens.
Rubine .i. sipia abluta. Rubie .i. os sepie.
Rubien idem quod supra.
Rubia .i. rubea tinctorum.
Rubidus panis .i. recoctus et rubefactus.
Rubrica .i. sinopidā: p quo. l. l. nepnia.
Rubus quid est. l. l. sulach.
Rupsus .i. liquiricia.
Rubsusi .i. herba que rubea uocatur.
Rugge idem qđ supra.
Rugesar .i. cymbalaria.
Rugesari idem qđ supra.
Rumani uel ruman .i. maluz granatū: inde romania .i. cibus qui inde fit.
Rume .i. malū granatū. Rumesi .i. lapaciū acutū.
Rumesarch .i. pimpinella.
Runegi .i. lapis similis cancro. quidā dicunt q; est cancer in lapidem conuersus.
Rusatū .i. es vstū. Rusanigi idem qđ supra.
Russacerui .i. semē genitale.
Rusne .i. zirūbet: et est species zedoarie.
Rusnen .i. tri de pasta.
Ruseritrias .i. flos syriacus.
Ruseritro idem quod supra.
Rusme .i. tri' que fiunt ex azima pasta.
Rusmi .i. cepe agreste.

Capi. 6iz.

R Uta lati. et gre. ara. uero radeb vel alselep. Sera. lib. aggre. cap. radeb auc. Dias. Radeb .i. ruta: et ē ð ea domestica et siluestris. sed siluestris est magis cal. q̄ domestica et magis acuta: que escis non est bona. sed domestica et maxime illa que oritur circa arborē ficus: vel circa cucumeres est cōueniēs cibus. Et aliud genus rute siluestris que nascitur i macedōia et i galicia asie quā moly ciues appellant: et aliqui armolam eā uocant. frutex est ē vna radice virgas multas hñs: folia latiora plus q̄ domestica: sed mollia et odorem grauē hñtia: et florem album: et capita maiora q̄ domestica: et i tribus partibus diuisa. huius semen obrusum et trigonū gustu amaruz est. hec in antiquo tēpore colligitur: cui addito melle et vino et felle caponis et croco: et succo maratri caliginem oculis detergit.

Posse. Gal. vij. simp. pharmacoruz cap. moly. quidam hui⁹ rutam siluestrem nominant: quidā autē armolā. virtus aūt eius subtilis est et cal. fin quartum gradum. vnde et incidit grossos humores et diaforat et ad vrinationem prouocat. Et idē. viij. siimplic. pharmacorum cap. pigamum. Pigamum .i. ruta siluestris quidem ex quarto est gradu calefacientium et siccantium: domestica uero ex tertio. ē autem non solum acris gustu: sed etiam amara quo incidere et diaphorare habet grossos et viscosos humores. propter eandem autem uirtutem et per vrinas euacuat: quinimmo et subtilium partium est et ventositatis destructiua: et iccirco ad sputationes conuenit: et animositates que ad venerea pertinent: et diaforat et siccat moderate. ē enim de fortiter desiccātib⁹ pharmacis. Et. Sera. aucto. Dias. ruta ē de rebus magis conferētibus inflationibus et uētositatibus. et ipsa extīguit libidinem coitus. vnde domestica et siluestris sūt ambe calefactiue adustiue prouocatiue vrīe et mēstruorum. Et quando comeditur ruta aut bibitur stringit uentrem. et quando sumitur in potu ex semine cuiuscunq; quantitas vnius caluf cum vino ē medicamē cōferēs multū medicinis mortiferis

Et qñ comedũtur folia eius sola: aut cũ ficub⁹ sic cis et nucibus auferunt nocumẽta medicinarum mortiferarũ. ꝛ est vltima medicina cõtra maliciã venenoꝝ: qñ administratur sicut diximus. Et qñ comeditur et bibitur ruta: semper abscindit sperma. ꝛ qñ coquitur cũ aneto sicco: ꝛ sumitur sedat tortiones. ꝛ qñ administratur in hũc modũ cõfert dolori capitis ꝛ dolori pectoris et asmati et tussi ꝛ apostemati pulmonis et sciatice et doloribus iuncturarũ ꝛ rigoribus. Et qñ coquitur in oleo: ꝛ ponitur in clysteribus: cõfert inflationi matricis et ĩflationibus ꝛ doloribus recti intestini. Et qñ terit̃ ꝛ cõficitur cum melle et linitur supra collum matricis: confert dolori eius ꝛ suffocationi matricis. Et qñ coquitur ĩ oleo ꝛ bibitur: occidit ꝛ expellit lũbricos. ꝛ conficitur cũ melle: ꝛ fit emplastrũ dolori iuncturarũ et dolori ex concussiõe. ꝛ fit emplastrũ cum ea ꝛ ficubus hydropisi carnoso. Et qñ coquitur cũ vino usq₃ ad consũptionẽ medietatis vini: ꝛ bibitur: cõfert speciei humide hydropisis. Et qñ comeditur sola sicut ẽ: aut salita acuit visũ. Et qñ fit emplastrum cum ea cũ sanich super oculum: sedat dolorez eius. Et qñ teritur et miscetur cũ aceto et oleo rosato: ꝛ fit linitio cũ eo: sedat dolem capitis. ꝛ qñ intromittitur ĩ naribus ipsa aut succus eius abscindit fluxũ sãguinis ab eis. Et qñ admiscetur cum nitro et fricat̃ inde morphea alba aufert eã. Et qñ fit emplastruz cũ ea et cũ melle ꝛ albumine super empetiginem confert ☙. ꝛ qñ succus rute calefit ĩ cortice granati: ꝛ distillatur ĩ aurẽ: confert dolori eius. ꝛ miscetur cum succo feniculi et melle: ꝛ fit collyriuz cũ eo: ꝛ cõfert dolori visus. Et qñ miscetur cum aceto ꝛ oleo ro. ꝛ cõficitur cum cerusa: ꝛ fit linimentum cũ ea: cõfert herisipille et formice ꝛ vlcerib⁹ capitis humidis. ꝛ ruta qñ masticatur post comestionẽ ceparum ꝛ alliorum: aufert fetorem illoruz. Rutã venenis resistere mustele docẽt: que qñ cuz serpẽtibus dimicature sunt cibo eius armant̃. Docuit etiã rex põticus: qui cuz fratris sui timeret ĩsidias rute folia cum duabus nucibus et totidẽ caricis admixto sale ieiun⁹ acceperat. Agrestis si sumatur nimis de ipsa occidit. ꝛ qñ ipsa colligitur: maxime cũ ĩceperit apparere flos: si carnem tetigerit vlcerat: et facit inflare cum pruritu: quare oportet qui vult eã colligere: ꝙ vngat manus et faciez cũ oleo ro. Et estimauerunt quidaz ꝙ si succus eius aspergatur super pullos gallinarum: non comedit eos milu⁹. Et putant quidam ꝙ illa que nascit̃ ĩ macedonia ꝓpe fluuiuz: qui dicitur archimon qñ comeditur occidit. ꝛ loca in quibus nascitur sũt loca serpẽtũ plena. Sed semen eius qñ bibitur: confert doloribus intrinsecis: ꝛ ipsum ĩgreditur ĩ cõfectionibus medicinarũ: et est iuuatiuũ. Et idem auc. rufi. Ruta domestica ẽ medicina maxima iuuatiua intestinis interioribus: ꝛ confert visui. ꝛ gummi eius est cal. in fine tertij gradus: sic. in tertio. cũrat vlcera oculi qñ puluerizatur super ea. et cõfert scrofulis que fiunt in gutture ꝛ subassellis.

Rutela est genus granee: ꝛ vocat̃ tarantula.

Rutesicar. i. nasturcium. Rutinor. i. abrotanũ. Rutib est qd̃ facit stare sicut stat hõ cũ erat tenẽs faciem suam et ventrem super terrã.

Cap. 613.

A Rhule ara. la ti. ren. Sera. lib. ag greg. cap. Rhule auc. Sal. renes sani sũt ex piscibus illis qui stinci dicũtur. Et quidam deferũtur ex babylonia: ꝛ quidã ex India. ꝛ ex eis sunt qui generãt̃ in mari corũ. ꝛ ex eis sunt qui reperiunt̃ in regione lodie: ꝛ sunt species stellionis aquatici: ꝛ ipsi quidem desiccant̃ in tempore autũni. Dias. stincus aĩal est: qd̃ et in India reperit̃ quadrupes simile lacerte: ꝛ multo maius et longius et vẽtosius aptum ad venereos actus. sed in nostris ꝑtibus hẽmus eque paruulos: sicut sũt lacerte nouit̃ orte: ꝛ in aqua sunt degentia.

Posse. Sera. quãdo sumit̃ in potu ex eo qd̃ ẽ iuxta renes stinci incitat fortiter libidinem. ꝛ hec medicina ingredit̃ ĩ cõfectionibus ad excitandum desideriuz coitus. Et idem aucto. alcanzi. si bibitur ex renib⁹ ipsi⁹ solum facit erectionẽ nimiam virge: adeo ꝙ oportet fieri medicinam extinguentẽ ipsũ. est cal. complexionis: ꝛ auget sperma et libidinem. ꝛ melior ex hoc pisce ẽ ille q ẽ maior ꝛ pĩguior. Diasc. faciunt ad venereos usus: si caro ei⁹ vno cyatho potet̃. Nã si plus sumat̃: neruos ledit. Paul⁹ cap. de stinco ca. complexionis ꝛ ẽ sicce in tertio.

Sequitur de. S.

S Abates est nota gaudij

Sabat .i. salsa que fit cũ aceto.
Sabar .i. aloe.
Sabasa .i. cocule que a sancto Jacobo apportãtur postq̃₃ exterior cortex fricando ablatus fuerit: ꝛ margarite similantur.

Sabanum. i. panniculi qui sunt intra grana granati: vel bombicinus pannus.

Sabagit. i. cibarium cũ iure vel salsamẽta liquida ĩ quibus tingitur aliquid vt caro vel aliud.

Sabauri. i. subtilis. Sabacen. i. nabach.

Sabran. i. esula. Saber. i. aloes.

Saberemi .i. esula.

Sabel vel sebel. i. caro rubea crescens super albedinem oculorum ex venis contexta ad modum rethis: ꝛ palpebra inuersatur: ꝛ fit rubea ꝛ aspera.

Sabolenegi .i. emathites.

Sabdenegum idem quod supra.

Sabibonilchimi. i. bona succositas anteq̃₃ sãguis fiat.

Cap. 614.

Sabon .i. formicariuz: latine sapo. Sapo fit ex forti lixiuio et quacunq₃ pĩguedine: cuius multe sunt species eius. Est enim spatarcticus qui sic dicit̃ eo ꝙ ĩcidit ut spata: ꝛ iste uocat̃

iudaicus quo iudei lauant sericum:ꝛ ē alius galli cus:ꝛ alius muscatus:ꝛ alius mollis ꝛ niger:et uo catur spa tarentus. **Sera.** lib.aggre.cap.sapon aucto. Pauli.virtus eius ē que ab stergit ꝛ purificat:ꝛ ē cal.ꝛ vlcerat corpus:ꝛ ē for tis in hoc.ꝛ est bonum ad maturandū apostema ta dura:ꝛ ad tollendū saniem:ꝛ ad mollificandū apostemata dura.Et idem auc.rasis est cal.ꝛ vlce rat corpus:ꝛ est fortis in hac operatione.

Sabor .i.aloes.

Sabot est nomen cuiusdā piscis:ꝛ est spinula.

Sabonion.i.spelta. Sacamine.i.mora celsi.

Sacandulion est portulaca siluestris laxatiua et lacticiniosa.

Sacach est rosa rubea uehemēter.

Saccaron ē mel ī arūdinibus collectum candidū dētibus fragile ad auellane magnitudinem:ꝛ ē zu carum aster.

Saccara idem quod supra.

Sachabachabemenon .i.flos papaueris.

Sachabic est flos papaueris albi.

Cap.615.

Sachabenz ara.gre.ꝛ la. serapinum.

Sera. lib.aggreg.ca.sachabēg si ue sachabenigi auc.Dias. est gūmi cuiusdam plante similis galbano in figu ra sua.ꝛ est vna ex speciebus ferule:sicut apparet ī littera ferula.Melius aūt ex eo est clarū exteri⁹ rubeum et interius album.odor eius est īter odo rez asse ꝛ odo rem galbani. **Posse.Sera.** auctori. Dia.cō fert dolori pectoris ꝛ attritioni lacertorum ꝛ tus si antique.ꝛ aufert superfluitates grossas que sūt ī pulmōe.ꝛ curat epilepticos ꝛ spasmū:cum facit declinare caput ad posteriora.ꝛ ualet dolori sple nis ꝛ paralysi:et illi qui amisit sensuz ꝛ motuz ali cuius membri cā frigiditatis que accidit neruis.ꝛ custodit corpus a frigore maxime uero a frigore febrium periodicarū.ꝛ fit cum eo inunctio in do loribus magnis et cōfert.Et qn̄ bibitur cum idro melle prouocat menstrua:ꝛ interficit fetum.ꝛ qn̄ bibitur cū vino confert morsibus venenatis.ꝛ qn̄ odorat̄ confert suffocationi matricis.ꝛ qn̄ linitur cū aceto super cicatrices attenuat eas.ꝛ ipsum ab stergit vestigia vlcerū oculorūz.ꝛ confert obscuri tati uisus et aque:que descendit ad oculum:ꝛ pro hibet eam:ꝛ dissoluitur sicut dissoluitur aqua cū amigdal̄ amaris ut ruta aut pane calido:ꝛ sic ad ministratur ad ea que diximus.ꝛ est cōtrariuz ue nenis mortiferis.ꝛ aliqn̄ teritur cū aceto:ꝛ linitur super ordeolum ꝛ aufert ipsum:ꝛ confert colice. ꝛ qn̄ sumit̄ ī potu aut fit cum eo clystere purgat phlegma grossum qđ est in iuncturis.ꝛ mollit uē trem mollificatione competenti.ꝛ cōfert emoroi dibus qn̄ sumit̄ simplex aut cōpositum.ꝛ est con ueniens medicinis laxatiuis acutis.ꝛ expellit ven tositates grossas.ꝛ dissoluit lapidem.ꝛ confert ri goribus febrium.ꝛ auget sperma.ꝛ est bonū epati ꝛ purgat aquam citrinā.ꝛ confert pūcturis scorpi onis.ꝛ confert vētositatibus ītestinorum et costa rum.ꝛ purgat phlegma viscosum.ꝛ dosis ei⁹ sim plicis est.a.ʒ.i.usqꝫ ad aureum.i.īfusi aliqua deco ctiōe:aut ī aqua rute:aut aqua mellis:aut fenugre ci.ꝛ si admiscetur cum aliis medicinis īfrigidat̄: ꝛ sic dosis eius ē.ʒ.5.vsqꝫ ad.ʒ.i.Et melius ē illud cuius color declinat ad rubedinez:ꝛ est claꝝ hn̄s odorem bonū ꝛ acutum sapor̄ē.ꝛ cōfert doloribꝫ emoroidaꝝ qn̄ bibit̄ simplex aut compositū.ꝛ ē conueniens administrari cū medicinis laxatiuis: ꝛ ꝓhibet difficultatē aut grauedinem eaꝝ sup na turam.ꝛ resoluit uētositates grossas que generāt̄ ī cor pore. **Gal.** viij.simp.pharmacoꝝ capi.de se rapino.Serapinum.i.serapinum opos est cal.ꝛ subtiliuz partiuz similit̄ aliis opis. hꝫ aūt et quid abstersiuuz quo ꝛ cicatrices que in oculis expurgat ꝛ subtiliat:quinimo suffusionib⁹ ꝓpter grossiciem humoꝝ fietibus bonū est phar macum.Ipsa uero planta ex qua fit ferule simil̄ existens debilis et īutilis est.nomīat̄ autē pₐ̄cipa lius illa serapinum.opos.n.eius ab utentibus no minat̄ ita sicut ꝛ alia multa:ꝓpter defectuz uoca buli nominamus abusiue.melius erit ipsum nō se rapinum sed opos serapini dicere. Paulus capi. cap.de serapino.ca.est et sic.ī tertio gra.et ipsum dissolutum ī succo rute frangit lapidez:ꝛ facit vri nare.ꝛ fit collyrium contra pannū oculoꝝ:ꝛ con fert obscuritati visus et aque descēdēti ad oculū: cuius receptio ē hec:Recipe serapini.ʒ.i.dissolua tur ī.℥.i.succi celidonie zucari.ʒ.ij.et distillet̄ cum lacte mulieris ana equalit̄.

Sachasi .i.filix.

Sacharch.i.papauer nigrum:cuius flos est rube us totus.

Sacra herba .i.herbena.

Sacer ignis .i.ignis persicus.

Saceatum.i.vinum ex fece sacris expressum.

Sacheisacirosa.i.spica. Sacilio.i.affodillus.

Sachilio idem qđ supra.

Sachilie lūcenea.i.rosa regis:ꝛ alio nomīe voca tur chiscebenium.

Sachidalion .i.affodillus.

Cap.616.

Sachiliemenie ara.gre. blitoci vl̄ bliton uel olus iamenum:uel olus co xilides:ꝛ latine uero beata agrestis vel bli tis.

Sera. lib.aggreg.cap.sachiliemenie siue Sachalaiamena auc.Gal.sachilie menie.i.olus iamenum oībus est notum.uirt⁹ ei⁹ est fri.ꝛ humi.in secundo gradu. **Posse.Sera.** auc tori. Dias.herba ipsa comedit̄ et mollit uentrem.ꝛ nō est omnino uirtus ī ea ex rebus medicinalib⁹:ꝛ hꝫ ī se aqueitatem multaz plusqꝫ oīa alia olera.et qn̄ fit emplastrum cū ea super apostemata ca.cōfert et sedat sitim ꝛ tussim que fiunt a caliditate.Et ip sum ē pauci nutrimenti qn̄ comedit̄ et tarde pene trationis.Et idem auc.Isaac qn̄ fit emplastrū cū radice ipsius confert vlceribus que dicunt̄ faui

a quibus emanat humiditas similis melli. Et idē auc. Habix. est fri. et hu. in secundo. humiditas ei⁹ ē amplior q̄ȝ humiditas lactuce et cucurbite. ꝛ substantia eius ē aquosa non hn̄s ī se grossiciem: qa cito descendit et mollit ventrem: ꝛ iō modice redidit' nutrimentū ex ipso. Et exprimit' succus foliorū: ꝛ miscetur cum oleo ro. ꝛ confert dolori capitis qui accidit a calore solis. Et qn̄ coqtur herba ipsa: ꝛ pijcitur super ipsaȝ oleū amigdalarū ꝛ succus maloꝝ granatoꝝ dulcium confert tussi sicce: que est cum caliditate et asperitate pectoris.

Dias. blitis fri. est ꝛ hu. nimis relaxat: ꝛ comestus ventrem mollit. eustomach⁹ ē et īdigestibilis hu. corporis medicamibus nō facit. natura eius sine acrimonia visa est: uātrē vsqȝ ad choleram plerūqȝ conturbat. Et idem auctori. Hippo. precipit ad sistenda nimia menstrua feminarum. in cibo dandum clauos. i. porros pedum ī posito eo liniri ꝛ comprimi credunt. succus eius ex vino datus utilit' scorpionum venenis resistit: quibus etiam putant ipsum tritum ꝛ impositum plagis mederi.

Sachilie .i. affodillus.
Saclinotus .i. pulegium.
Sachilic būcena. i. rosa regis: ꝛ alio nomine uocatur sabachiscelnenam.
Saclinabiam .i. abrotanum.
Saclinopus idem quod supra.
Sacholochadea est nomen cuiusdam uermis habentis. xiiij. pedes.
Sacholomas id est stolimas: pro quo le. l. cardus siluestris.
Sacholamos idem.
Saccon .i. prima species calcāti.
Sachubi fandaricon .i. scolopendria.
Saculon fandericon idem qđ supra.
Sacundulion est portulaca siluestris que est laxatiua valde.
Sacudeum .i. allium agreste.
Saccupalea quid est. l. l. cinosbatus.
Sadaf .i. cloclea marina.
Sedafa. i. quod fit de cocleis que apportantur de sancto Jacobo postq̄ȝ exterior cortex fricando ablatus fuerit: ꝛ similantur margarite.

Cap. 617.

Sadaram sader na. Sera.

lib. agreg. cap. sadaram. ꝛ est dictum ī lingua persica nigrum cadaka: ꝛ ē res nigra cum qua tinguntur ligna in chaaman: ꝛ est herba uel succus magne nigredinis ingrediens in medicinis odoriferis ꝛ zebara. et ē algalia habēs odorem bonum: ꝛ ingreditur ī medicinis ad multa huiusmodi. est fri. et sic. in tertio gradu. Et ideȝ auc. Aben mesuay. est fri. et sic. in tertio gradu: et stipticum. prohibet sanguinis fluxum. ꝛ cōfert casui capillorum.
Sadar. i. agrifolium cuius fruct⁹ dicitur nabach.
Sadage .i. folium.
Sades quid est. l. l. ostracorum.
Sadema .i. nigrum.
Sadenig .i. pulegium.
Sadenegi .i. ematites.
Saderna .i. sadaram.
Sadeb .i. ruta.
Sadurum .i. scotomia.
Saduries .i. amomum.
Saduriar idem quod supra.
Safati .i. pustule faciei.
Safas est illud quasi stannum quod remanet qn̄ efficitur cerusa: ꝛ eius subtile ē cerusa. virtutes ei⁹ sunt in affideos.
Safan .i. album.
Safara .i. abrotanum.
Safar .i. gariofilus.
Safarum. i. oleum in quo est infusum ferrum.
Saffaf .i. salalix.
Saferetrum .i. basilicon.
Safer .i. subet.
Safena est vena que est sub cavilla pedis.
Sagapinum .i. serapinum.
Sagaos .i. nitrum.
Sagarion .i. abrotanum.
Saginatus .i. pinguis.
Sagimen .i. berbena.
Sagi .i. panicum.
Sagonu .i. agnus castus.
Saginon idem quod supra.
Sagofilon .i. millefolium.
Saguasara .i. abrotanum.
Saguar .i. alumen.
Saguari idem quod supra.
Saba est species consolide.
Sabara suebz uel subezia id est uigilatio dormitatiua.
Sabade .i. sapurios.
Sabafa .i. morbillus.
Sabati .i. album.
Sabanicus est genus cibarij: ꝛ est cōposita.
Sabati scelneman .i. rosa regis.

Capi. 618.

Sabanc arabice: grece tymbra: latine saturegia. Sera.

libro aggregationum capitulo sabanc auctoritate Diasco. Sabanc siue sabater est planta omnibus nota. Nascitur locis saxosis et asperis: et est similis thymo: nisi quia folia eius sunt maiora et molliora. et habet spicam plenam floribus: quorum color tendit ad citrinitatem et viriditatem. Et uirtus eius est sicut virtus thymi: ꝛ administratur sicut thymus. et est cali. et sic. in tertio gradu: ꝛ ponitur in cibis. ꝛ quedam ex eis sumitur in hortis: et est debilioris operationis q̄ȝ alia: ꝛ ipsa est magis cōueniens in cibis: quoniam acuitas est eius magis remissa.

Posse. Sera. virtus timbre est cale factiua multum et de/ siccatiua ⁊ resolutiua: ⁊ prouocat vrinam et men strua: ⁊ expellit fetum. ⁊ facit excreare superfluita tes a pectore. Et idē auc. Aben mesuay. latureгia est cal. ⁊ sic. i tertio gra. ⁊ magis agrestis. ⁊ propri etas eius est ꝙ expellit supfluitates que sunt ī sto macho. ⁊ prouocat menstrua. ⁊ acuit visū debilita tū ab humiditate. ⁊ iō comedit̃ i hoc casu cū rha phano ⁊ bederaos. ⁊ confert dolori sciatice quan do fit emplastrū cū ea cum frumēto trito. ⁊ agre/ stis fortior est domestica.

Sabaphach ꝫm Auic. ē de sūma bothor vlcerato rū. ⁊ dicit saphati īcipiens ē bothor puerele⁹ di/ uise medicatiōe locorū: deīde vlcerat vlcerib⁹ cru stosis: ⁊ sunt ad rubedinē declines. ⁊ quādo mittūt virus: nominatur seregi sabaphan. Aliqui dicunt ꝙ sabapha sūt macule rubee que sunt in facie cuꝫ pustulis paruis.

Sabaphad idē qḋ supra.

Sabaphari idē qḋ supra.

Sabalide idem qḋ supra.

Sabic ē īterfector patris sui: ⁊ ē satyrion.

Sabik. i. rosa rubea uehemēter.

Sachasules. i. apostemata cerebri.

Sachaik alnecta. i. flores papaueris rufi: ⁊ ē simili ter pāniculus accidens oculo ex īflatione venarū eius apparentium ī superficie cōiunctiue ⁊ cornee

Salchaich elnemē ide qḋ supra. Salalistes. i. lapis

Cap. 619.

Salamonica ē herba scḋm Aui. lib. 2.° in ꝓprio cap. que īuenit̃ ī mōtibus hispa nie similis aneto humido. ⁊ folia eius sūt sicut malua. ⁊ poma eius sūt parua: ⁊ inoluit̃ sup arborē sicut volubilis. vulgus enim estimat ꝙ ex eo fit sal armoniacū. ē resolutiua ⁊ exsiccatiua cōfert posita cum aceto sup heripillam. ⁊ linit̃ su/ per apostemata phlegmatica et super vlcera ābu latiua. ⁊ linit̃ super podagrā et confert ei. supponi tur cū oleo ro. ad dolorē matricis. ⁊ linitur super mordicationem scorpionis.

Salchrubaret. i. spoliū serpētis. Salmacina. i. salsa

Salsa. i. argilla vel creta noua.

Salethea i. cassialignea.

Saleghea idē qḋ supra.

Salen. i. sāguis dracōis. Sale. i. auena.

Saleremi. i. esula. Salmētana. i. platocyminū.

Saler. i. aloes. Salis equina. i. cauda equina.

Salix quid est. l. l. chulef.

Saliuncha. i. spica romana gen⁹ herbe: que radi culas ⁊ folia subrufa hꝫ: et flores similes viole plu rimos: que a terra refossa in modū scopuloꝝ con strigitur. Nascit̃ aūt in lapidosis locis sūmis et in norica regione. Illa uocata ē optima que ē odori fera ⁊ sine sablone: ⁊ recens plurimos ramos ⁊ ra dices habēs: p⁹ eandem que et spica celtica ꝗ̄uis ī firmior sit. Dias. quidā mentientes dicunt ipsā eē spicam celticam: ⁊ pro ea ipsam uendūt.

Saliola i. centaurea.

Saluia Paulus in ꝓprio cap. fortis operatiōis ē illa que ē famelici hōis et ieiunij: ⁊ ꝓprie cuius cō plexio est cal. usqꝫ ad empetiginē. ⁊ confert palpi tationi palpebre et albugini. ⁊ īterficit uenena oīa

Saluede. i. rubeus. Saluicula. i. centaurea.

Salpinga. i. fistula qua sugit̃ aliqd existēs ī aure.

Saluia usualis quid est. l. elissagus.

Saluia romana idem quod supra.

Salorbia quid est. l. bachille.

Saloca i. cassialignea.

Sal costum. i. sal gēma. Salmoran. i. pyretruꝫ.

Salu. i. pastinaca. Salustran. i. bdellium.

Salmuria quid est. l. garus.

Salsugerū. i. almuri Sal qd est. l. malk.

Sal metallinus i. sal gemma.

Sal alkali vel alkal fit ī hūc modū: accipe de her ba kali que alio nomie vocat̃ vsnen: ⁊ fac ī terra foueā magnam: ⁊ īple foueā ex herba illa dum ē recens: ⁊ accēde ignē in ea: ⁊ quādo erit illa herba cōbusta: pone de alia super eaꝫ: ⁊ fac ita donec fo uea erit plena ex illa herba bene cōbusta: ⁊ dimit te extingui ignē ⁊ infrigidari cinerem: deinde de/ tege sub cinere fouee: quia tu inuenies salē nigruꝫ petrificatū vel coagulatum in magno globo in fū do fouee.

Sal cappadociū i. sal vsualis.

Sal anderene. i. sal alexandrinū uel lucidū: ⁊ ē sal nitrum.

Sal taculum debet dici sal coculum: ⁊ est sal com bustū: pro quo. l. malk.

Sal armoniacū dr̄ q: ī armenia reperit̃: qḋ dicūt quidā ex herba fieri licet falso: ⁊ quid est et quo/ modo fit: le. nusador.

Sal tragesicū illud non hēmus ut in Alexādro.

Salpetisū est fuligo nata in tectis balneorum.

Sal nafricus est sal nigrum.

Sal masse ē sal vsual'. Sal lucidū. i. sal nitrū.

Sal gēma dr̄ q: clarū ē vt gēma: ⁊ ē uena t're: ⁊ ē ca. ⁊ sic. ⁊ hꝫ effectū sal' armoniaci: fit ex eo suppo sitorium.

Sal nitrū ⁊ baurach. i. affronitrū: ⁊ qḋdā ē nāle ⁊ qḋdam artificiale: ut apparet si le. baurach.

Sal mineral' ē spēs sal' q̄ reperit̃ ī mineris mōtiū cui⁹ virt⁹ ē satis corrosiua ⁊ ōsiccatiua: qḋ inueni es si le. malk.

Sal arsenicū i. arsenicū subliatum.

Sal panis. i. vsualis: pro quo. l. malk.

Sal indus ē ī colore sal' et dulcedie mell': ut Aui. iiij. cano. fen. i. de aspitate ligue: ⁊ est ꝫucarū qḋ in uenit̃ coagulatū sup cannā mellis ī India sic sal: loco ei⁹ ponūtur candi. le. ꝫucarum.

Sal taberꝫet. i. sal gēma: illud uocabulum ponit Auic. 3.° canone cap. de cura retentionis vrine.

Sal sodome quid est. l. malk.

Sal aebroch i. sal alchimistarum.

Sal sacerdotale est quedam compositio: sicut po nitur in antidotario virili.

Samatalarabi. i. gūmi. Samada. i. simia.

Samedar. i. embotum. Sanabar est species pini.

Sanamunda i. gariofilata.

Sanarion .i.affodillus.
Sambac .i.sambacus.
Sathanathi est fructus arboris sidre.
Sandaracha quid est.l.sandaros.
Sandarx est species tribuli:et similiter quedaz regio sic nominata.
Sandachias ē herba que vocat testicul⁹ vulpis.

Cap.620.

Sandaros vel baratin: vel gressa:uel sandaraca arabice:grece giun:latine uernix. Sera. lib.aggre.cap.sandaros.i. vernix:et ē gūmi:cal.et sic.complexionis est in secundo gradu.Et idē auc.Abix.cal.est et sic.sed caliditas est pauca.est.n.simile karabe:sꝫ nō ita durum.et in eo parum ē amaritudinis:et affert a terris christianoꝝ.Paulus cap.de vernice.vernix est gummi cuiusdam arboris:que in christianoꝛuꝫ ptibus nascitur:que arbor iuniperus uocatur.vnde ab ea tempore estiuo quedā gūmositas egreditur que actione caloris exsiccatur et īduratur.et dicit vernix que cū colligitur est albi coloris:et cū antiquatur est subcitrini:et cum plus antiquatur ē sub rufi coloris. quecunqꝫ sit dūmodo sit lucida et clara:eligenda est.Et dicitur etiā uerix quoddaz qꝺ conficitur ex oleo seminis lini et vernice:et inde illiniūtur uel cōsolidātur colores picturarū.hꝫ aūt vernix virtutez cōglutinandi ex uiscositate sua et clarificādi et cōseruādi:qꝺ satis pꝫ.Naz pictores supra alios colores ponūt ut lucescant:et alios colores cōseruet. Posse. vernix autē qꝺ ē gummi absqꝫ confectiōe ualet cōtra fluxū sanguinis ex naribus:si puluis eius confectus cum albumine oui tēporibus:et frōti superponatur. cōtra uomitū cholericū fiat ex puluere eius emplastrū et olibano et albumīe oui:et stomacho superponatur.Idē etiam fiat contra dysenteriā addito aceto:et superponatur pectini. puluis etiam eius in ouo sorbili datus ualet contra uomitū cholericum et dysenteriā.valet etiā puluis contra interiorē et exteriorē solutionē. Sera. predic. lib.et capi. vernix confert catarro qū fit fumigatio cum ea.et desiccat vlcera.et abscīdit sanguinē menstruū.Et idez auc. Bedigoras de proprietate eius ē cōferre catarro:et desiccat fistulas.et est sic.et cal.in secundo gradu. euellit supfluitates phlegmaticas que sūt ī stomacho et ītestinis.et occidit lumbricos et ascarides. et confert fluxibilitati neruoꝝ que accidit a frigiditate et hu.et repletione.Et idē auc.Abix qū fit suffumigatio cum eo:confert catarro capitis.et qū pulueriẓatur super vlcera desiccat ea.Et idē auc.Atabari.sandaraca ē similis karabe in virtute sua:et confert fumigatio eius coriẓe.et desiccat fistulas.et cōfert sputo sanguinis et emoroidibus:et ē gummi citrini coloris simile karabe: sed nō ita durum sicut karabe.et est ī eo parū amaritudinis:et affert a terris christianoꝝ.et uirtus eius ē similis uirtuti karabe.Et qū fit cum ea fumigatio cōfert fistulis.et qū accipitur ex sandaraca et oleo rosato:et linitur cū eo: cōfert scissuris que fiunt in membris et manibus et pedibus.et si non inuenis:pone loco eius pondus tertie partis plus pondere ipsius de karabe:qꝺ dixit Gal.esse gummi haur romane. vbi sciendū ꝙ illud uocabulum sādaraca aliter intelligitur in libris arabum et aliť in libris grecoꝝ. Nam arabes pro sandaraca intelligunt vernicez sicut dictum ē:sed greci pro sandaraca intelligūt quēdam lapidem rubeū ignei coloris.vnde Plin. sandaraca affert a ponto et cappadocia et sicilia: et est lapis ignei color. Dias. cap.de sandaraca.ī eisdē locis nascit vbi auripigmentum.hoc idem dicit Dias.cap.de arsenico:et dicit ꝙ eligenda ē sandaraca que est colore rufa valde: et facile teribilis et crepula munda colorē hñs cīnabari et odorem sulfuris.uirtus est ei similis arsenico.vnde est caustice uirtutis et diaforetice:et stiptice. resine mixta alopicias curat.cum pice vngues leprosos excludit.oris vulnera et nariū curat.oēs pustulas cū oleo purgat.oleo mixta pediculos curat.pustulas cum adipe mixta mūdat. condilomata ani compescit.empicis cū melle et vino vtiliter datur.fumigio tussim prohibet maxīe resine mixta.fumus ore acceptus uocez limpidat cū melle accepta:sicut electuariū asmaticis medicat:siue voci obtuse cū resina vt catapucia accepta.Isaac ī uiatico similit sequit modū grecoꝝ sic cap.de dētib⁹ putridis et ca.de morphea. Similit Gal.ī antidotario minori ī ātidoto illo qꝺ īcipit medicamē ad polippum narium.

Sādarachia .i.sādaraca.
Sādare suoti .i.thymiama fusile.

Cap.621.

Sandal arabice:grece et latine sandalum. Sera. lib.aggre.cap.sandal.i.sandalū defertur ex syri.et est albū et rufuꝫ et citrinum.ē fri.ī 3° sic.i.2° Et meli⁹ ex sādalo ē citrinum pīgue:p⁹ citrinū rubeum:et ē magis siccū citrino:et p⁹ ipsū album. Et idē auct. Albugerig.albū ē fri.et sic.ī tertio gra.sꝫ citrinuꝫ et ru.sunt fri.in tertio: et sic.ī secūdo. Posse. Sera. auctori. Abē mesuay confert dolori stomachi et epatis ex cholera ru.et rubeū est frigidi⁹ albo et citrino:et ē magis iuuatiuuꝫ. Nā ipsū ꝓhibet fluxuꝫ humoꝝ ad mēbra.et ē sicut saufel ī frigiditate et siccitate.et fortificat gigiuas et stomachū.Et idez auc. Aben mesuay cōfert cardiace cū fe.qū linit cuꝫ eis supcor.et idē auc.Isaac benaran:cōueniūt.calefactis.et cōferunt debilitati stomachi et cardiace que accidit a cholera qū terunt et miscēt cū aqua ro.et applicāt exteri⁹.et qū cōficiunt cū aqua ro.et pauca cāphora et liniuntur īde tempora cōfert sode que fit a caliditate.et quando miscetur cum una quātitate sandali albi media quantitas sarcocolle: et conficitur cū albumine oui:et ponitur super tempora et confert sode cholerice et prohibet descēsuꝫ catarri ad oculum.et linitur cum eo ī balneo:et ꝓhibet ardorem psilotri. et sandalum rubeum est

frigidi⁹ albo.ꝛ quãdo miſcet᷑ cũ ſucco ſolatri aut ſempuiue aut portulace aut lenticu'e aque:cõfert podagre ca. ꝛ apoſtematib⁹:ꝛ prohibet humores ab illis membris.ꝛ melius ex ſandalo eſt citrinũ pingue:et poſt citrinum rubeũ:ꝛ eſt magis ſiccũ citrino:poſtea album.et idem auc.albugerig.albũ eſt fri.in tertio gra.teritur et reſoluitur cũ aqua ro.et in catarris ca.ponit᷑ in fronte ꝛ in ſtomachis calidis:ꝛ infrigidat ea.ꝛ confert fe.ca.ꝛ birſen: et ſtomachi debilitati.ſed citrini et rubei ſunt fri. in 3º.ſic.in ſecũdo non habentes ſtipticitatẽ neq̃ põticitatẽ roſarum.ꝛ quando diſſoluũtur ĩ aqua ro. ꝛ ponuntur ſupra ſtomachũ: conferunt fe.acutis ꝛ debilitati ſtomachi:et ſode que fit a cali.Et idẽ auc.Atabari.rubeum eſt frigidius albo:ꝛ liniunt᷑ cum eo apãta cal.

Sanamen .i.abrotanum.
Sanchanachi.i.quidam fructus arboris ſidre.
Sandras eſt regio quedam.
Sanmagentorã .i.gũmi abietis.
Sane.i.tumores qui fiunt cito:et cito recedunt.
Sandax eſt herba de qua tingitur blauus color.

Cap.622.

SAnich arg. la. piſcis. Auic. li.ij. cap. de piſcibus meliores piſces ſũt illi qui nõ ſunt magni ualde ꝛ qui nõ habent carnem durã:neq̃ ſiccam: ꝛ ĩ quibus non eſt pinguedo multa neq̃ muſcillago:ĩ quibus nõ eſt malus ſapor neq̃ odor:ꝛ quorũ ſapor ẽ ſuauis ſũt cõuenientes:ꝛ qui ſũt pingues non ſuperfluã habentes pinguedinẽ neq̃ groſſam: neq̃ ut ſepũ; ꝛ illi quibus nõ cito aduenit fetor: ꝛ illi qui ſũt minores.ꝛ eligitur ex piſcibus durã carnem habẽtibus ille qui eſt minor.et ex habẽtibus mollem carnẽ ille qui eſt maior.et de illis qui habẽt fluxam carnem ſalitus melior eſt eo qui eſt recens. In locis autem in quibus morãtur electio : quoniam illi qui morãtur in locis petroſis meliores ſunt:deĩde in arenoſis.ꝛ eligũt᷑ in aquis dulcibus currẽtibus in quibus nõ ſunt ſordes:et nõ ſunt limoſe: neq̃ lacumales:neq̃ cãpeſtres: et nõ ſũt de lacunis p̃uis q̃ flumina non bibũt ꝛ in quibus nõ ſũt fõtes. Et piſces quidẽ marini ſunt laudabiliores ꝛ ſubtiliores.ꝛ melior ſpecies eſt illorũ qui nõ ſunt niſi in mari ꝛ pelagini:ꝛ qui morãtur in aquis diſcoptis flatui uẽtorũ ſup ſe ſunt meliores illis qui ſũt ecõtrario.et illi qui morãtur in aquis multarum agitationũ : quia uehemẽtiori ĩdigent exercitio q̃ illi qui habitant in aquis ſtãtibus. Et piſces quidẽ marini ſũt optimi potiſſime cũ ipſorum habitatõ eſt in littoribus petroſis ꝛ arenoſis:et pelagini et plurimi exercicij.ſecũdum aũt cibum illi qui cibãtur herbis bonis et radicibus plantarum ſunt meliores eis qui comedunt ſordes que proijciuntur ad loca in ciuitatibus ĩfuſionũ ꝛ radices herbarũ aut plantarũ malarũ q̃uis ſint in ultimo boni ſaporis. Modus aũt melior ĩ quo piſces comeduntur eſt illorũ qui ſũt aſſati ſuper teſtam.frixi uero ſunt cõuenĩẽtes habẽtibus fortem ſtomachũ. ꝛ aſſati quidẽ ſunt nutribiliores:ꝛ tardioris digeſtionis.ꝛ elixati ſũt econtrario. Et melior eorũ decoctio eſt ut decoquatur aqua donec ferueat: deĩde proijciantur in ea .Saliti aũt illi ſũt meliores qui ſunt recentes:ꝛ qui ſũt conditi cum aceto et cum rebus cõdientibus cibaria. et aque quidem ĩ quibus elixãtur hij piſces ſũt vehemẽtis mundificationis ꝛ ponũtur in clyſteribus exſiccatiuis . Omnis piſcis eſt frig.et hu.verũ quidam piſces ſũt calidiores p̃ cõperationẽ ad cõplexionem aliorum piſciũ.Et saliti quidẽ ſunt cal. ꝛ ſic.et quãto plus antiquant᷑ tãto plus illa cõplexio augmẽtatur: et aqua eorũ ſimilis eſt almuri.vnde qui ſũt recẽtes generant phlegma viſcoſũ:ꝛ mollificant neruos: et nõ ſũt cõuenientes niſi ſtomacho calido valde. Aqua piſciũ ſalitorũ clyſterizata confert dolori anche valde. Gal. i amphoriſmo illo cor̃ q̃ nutriũt ait piſces petroſi et de aqua clara ſubtiles chimos ſũt generãtes et uelocit᷑ nutriunt:ſed cito diſſoluũtur.Et in lib. dinamidiarum cap.de generãtibus ſuperfluitates.generantes ſuperfluitates ſunt piſces fluuiales et ſtagnei et in limoſa aqua degentes:ꝛ de mari oẽs pelagici et coclee qui hu.melancolicum generant.ꝛ de eis ſunt q̃dã qui multum nutriunt:ut molachia oĩa.ſ. pulpi ſipie vligines et ſimilia Et idem in eodem lib. cap.de his que multum nutriunt:ꝛ de his que parum nutriũt.Et idẽ eodẽ lib.capi. de euchimis ꝛ cachochimis.piſces euchimi ſunt mediocrit᷑ oẽs ſquamoſi preter eos qui ĩ paludib⁹ꝛ ſtagnis ꝛ fluuijs limoſis et turbidis degũt.odore uero et ſapore cognoſcẽdi ſũt . piſces etenim grauiter olentes ꝛ inſuaues ꝛ nauſeã concitãtes ſũt quicũq̃ degũt in aqua putrida et mala.ſimiliter ſunt cacochimi dracões marini delphini gallicorani carnu orfij: ſcorſij: grongi:glaci:trachuri:murene: framgi:et oĩa alia pelagia cacochima. Et idẽ eodẽ lib.capi. de diſpectis.ſũt.n.diſpecta.i.dure digeſtibilia oĩa oſtrea: pagure:cãcri:corani:pulpi:ſipie:ꝛ vligĩes ꝛ oĩa que uocãtur molachia. Sera. lib.aggr.cap.ſanich. aqua piſcium ſalſorũ cõfert vlceribus putridis ſicut almuri.ſimilit᷑ dolori et vlceribus ĩteſtinorum:qñ cum ea fit clyſtere.ꝛ hoc iõ q̃ attrahit humores qui ſũt ĩ ſcia:ꝛ lauat ĩteſtina:ꝛ deſiccat vlcera que ſunt in eis.ꝛ illa qua medici plus utũtur ẽ aqua anguille ſalſe ꝛ piſciũ ſalſor̃. Caro piſcis balane que dr̃ keſa cõfert adminiſtrata morſui tyri. Rabimoiſes cap.de piſcib⁹.piſces petroſi generãt bonũ ſãguinẽ. Meſue cap.de aſmate. oua turchi cõferũt aſmati ꝛ opilatiõi pectoris et pulmõis. Eſt ali⁹ piſcis ẜ Auic.ꝛ Serapi.remouẽs dolorem capitis:quem ſcies ſi leges Auic. draco marin⁹ ſi ſcĩdat᷑ ꝛ ponat᷑ ſupra morſũ ſuũ cõfert. De cancro ĩuenies:ſi le.ſarcan. De ſipia ĩuẽies:ſi le.ſipia Sãdicũ ẽ cõfectio que ĩ dinamidijs Gal.hẽt.ꝛ ẽ cõfectio alfaſiricõ:ſic p̃z ſi le.ſiricon.ẜ qñ ponit᷑ p̃ cõfectiõe ẽ rhaphan⁹:ſic ĩueni ĩ dinamidijs.

Sanbic.i.triticum coctum cũ multa aqua.
Santion .i.gladiolus.

Sanction quid est.l.l.fagasmon.
Sansifragia ē herba similis pinpinelle non differens nisi in pilositate: quia pinpinella est pilosa: sed sansifragia non habet pilos. Paulus: ca.est et sic.in tertio gradu.et valet contra stranguraz et vicium lapidis et dolorem iliacum.
Sannon .i.affodillus.
Sanguis draconis quid est.l.l.demalacobem.
Sanfugir quid est.l.l.dem.

Cap.623.

Sanguissuga ē vermis oībus notus: sz ex his debet eligi secundum Auic. primo can.fen.quarta cap.de sāguissugis in quibus nō est venenositas.ab eis enim cauēdū est que sunt ex genere venenosorum magna habētia capita: et quorum colores sunt antimoniales et nigri aut uirides: aut que sunt lanuginem habētes et super quas existunt fila colore azuli: et que sunt diuersorum colorum.in oībus enim istis existit venenositas: et proueniūt ex eis apostemata et syncopis et sanguinis fluxus et fe.et laxitas et vlcera mala.eas quoqz nō accipias ex aquis malis in quib⁹ est limus niger et cenosus: et statim turbantur et fetent.sed illas elige que in aquis bonis colliguntur in quibus morantur rane.sitqz earuz color similis rei super quem existit uiriditas: et tendantur super eas fila duo colorem arsenici habentia: et rufe rotunde que sunt coloris epatis: et ille que simulātur parue locuste: et que caude muris similes existūt: et minute parua habentes capita: omnes iste eligēde sunt.Et nullas magis eligas q̄z habētes vētres rubeos et dorsum viride: et precipue si ex aquis fuerit currentibus: et ipse quidem antequā ponāur per diem unum quasi sunt colligende et constrictione faciendaz est ut euomant: donec quod ī earum existit uentribus egrediatur: si hoc fieri pōt: et ipsis parū sanguinis agni uel alterius rei ꝓijciatur: vt inde nutriantur anteq̄z ponantur. deinde sumantur et earum uiscositas et sordicies cum aliquo quod fit: ut spongia mūdetur locus. preterea vbi sunt ponende: cum baurach lauetur: et fricatione rubificetur: postea cum voluntas apponēdi sāguissugas fuerit in aquē: proijciantur dulcem: ut emundentur: deinde apponantur. Ex eo autez q̄ eas efficit uoluntarias ad se suspendendum est ut locus luto liniatur aut sanguine: cūqz fuerint plene: et eas ꝓijcere uolueris pulueriza parū sal' super eas aut cineris sete cōbuste aut lini aut spōgie cōbuste aut lane cōbuste et cadēt.Et meli⁹ ē ut postq̄z cadūt loc⁹ uētosa sugat̄: et ex sāguīe loci parūper accipiatur ut morsure ipsarū malicia remoueat̄. q̄ si sanguis non restringatur galle combuste aut calx aut cinis aut tegula combusta et subtilit̄ puluerizata superponatur: aut reliqua ex his que sanguinem constringunt.preterea appositio sanguissugaruz egritudinibus competit intercutaneis: sicut sunt sahaf et cetera.Et scias q̄ extractio sāguinis a sanguissugis facta profundior est ea que fit cum uentosis.

Sapa est mustum coctum ad cōsūptionem triū partium: le.carenum et dulcor.
Sapaon.i.lunaria. Sapeac.i.bdellium
Sapea .i.spongia.
Saphea erea .i.tabula erea.
Saphene uene sꝰ ī talōē: et sꝰ īteriores et extriores
Sapirus .i.brionia.
Saphiros.i.apostema durum: cui non associatur sensus.
Sapo quid est: le.sabon.
Saponaria herba fullonū idē: ꝑ qua le.borith.
Saporias .i.filipendula.
Saponarij gutta.i.capitellum.
Saprotis .i.caries lignorum.

Cap.624.

Sapurios vel sabade arabi. grec. erisceptron: latie cyperus. Sera. lib.aggre.ca saba de auc. Diasc saba de.i. cyper⁹ habet folia similia folijs porri: nisi q̄z sunt longiora eis et subtiliora et duriora.et habet stipitem longitudine unius brachij et plus: sed nō rectum.in eo est tortuositas.et est quadratus similis stipiti squinātī.et infra sūmitates sunt folia parua et semen.et radix ei⁹ ē similis oliue. Et quedaz ex eis est longa: quedam rotunda: et ē nigra. Nascitur in locis domesticis et aquosis et in pratis et ī locis paludosis.Est alia species cyperi ī India: que ē similis zucaro in sapore suo. et quando nascitur eius color est sicut color croceus. et quādo fricatur super cutem corporis: facit pilos statiz cadere.Melior autez ex cypero est ille qui est plen⁹ grauis et grossus durus difficile frangibilis: hñs odorē bonum cum pauco acumie.Et qȯ administrat̄ ex cypo ē radix ipsi⁹.et odor eius ē bon⁹.et ī sapore eius est acuitas cum pauca stipticitate.et calefacit et desicat sine mordicatione.Et idem auct. Aben mesuay: ē ca.et sic.ī scdo.facit augmentū in sēsu.et cōfortat stomachū: et meliorat calorē.et ē bon⁹ emoroidib⁹.et efficit oris odorem bonū.et qñ bibit̄ cū oleo lētisci calefacit renes.et confert frigiditati vesice et distillatiōi vrine.et addit in sāguinem calefaciēdo ipsū: q̄re timet̄ ne utēs fiat leprosus.

Gal vij.sim.phar.cap.de cypo. Cypi utiles maxīe sūt radices calefaciētes et siccantes sine mordicatiōe.vnde vlcera que pp humiditatē mltā sūt difficile cicatrizabilia: mirabiliter iuuat.hz aūt qd et stipticū. et ꝓpt̄ea vlcerib⁹ que in ore sūt idone⁹.ac uero et īcisiuā quādā uirtutē hz. attendēdū.n.est q̄z lapiditatem patiētib⁹ cōuenit et mēstrua: et vrias mouet. Dias. cap.de cypo.Cyper⁹ siue ut alij erisceptron folia hz similia porro: sz oblōga et tenera.et ascendit de t̄ra cubito vno et semis: hastā hñs angulosā similē iunco: que hasta ī capite semen generat. radices sub t̄ra hz rotūdas et oblōgas sicut oliua nigra: que mlt̄e et cōiūcte nascūt̄ colore nigro et odore suaui gustu subamaro. Nascitur ī locis aquosis et in pratis et paludibus.ī his radicib⁹ ca nobilior ē que grauior et durior et grossior fuerit et nō

frangibilior:sed asperior et odore plenior uiscitu
dinem odoris hñs.talia signa habet cilicēsis aut sy
riatica:aut de isdis.i.cicladibus: vires habet cale
faciendi et desiccandi absq mordicatione. vnde
multum infusa vlcera que difficile cicatrizantur:
mirabiliter curat.habet etiam aliquid stipticum ī
se.et est diuretica.⁊ habet comminuendi vim per
quam lapides in renibus generatos cōminuit.vri
nam et menstrua prouocat.additur et malagma
tibus calidis ⁊ confectionibus oleorum. Dicitur
etiam in India cyperum nasci simile zucharo: et
cuz masticatur colorē croceuz facit:⁊ hoc si capil
lis traiectum fuerit cadunt.acopis mixtum precā
tionibus medetur coc tum sessionibus facit. **Auic.** de viribus cordis dicit ꝙ cō
fortat cor.

Saras .i.filex.
Sarax idem qd supra.
Sarādibus est nomen cuiusdam insule.
Saran .i.sarcan.
Sarapinum quid est lege sachabenz.
Saransieb .i.oximel compositum.
Sarazab .i.alas habētes.
Sara .i.epilina.
Saragie .i.stelle.
Sarasif.i.thorax uel ossa pectoris.

Cap.625.

S Araex ara.grece driopistri vl' pteris:latīe filex.

Sera. lib.aggre.capi.saraex siue sarax auc. Dias.est herba
que nascitur in montibus et locis petrosis.⁊ non
habet stipitem neq florem neq fructum.⁊ habet
folia que expanduntur sicut ale et odorem nō bo
num.radix eius est nigra de foris lōga a qua mul
te oriuntur radicule.⁊ ī sapore eius est stipticitas.
⁊ maius iuuamentum qd est in ea est ī radice ei⁹.
sapor eius est amarus parum habēs stipticitatis:
et iste est filex masculus.virtus eius est que exsic
cat siccatione forti sine mordicatione.⁊ lauat ⁊ cō
fortat uirtutem:⁊ interficit uermes cucurbitinos.
⁊ potantur de eo aurei quattuor cum melicrato.
⁊ interficit fetum:⁊ expellit mortuū.⁊ est alia spe
cies saraex que habet folia similia supradicte:nisi
quia habet plures ramos:et folia eius sunt altio
ra et remotiora a stipite:⁊ habet radices longas.
⁊ color earum est rubeus cum pauca nigredine.⁊
quedam ex eis habent colorem rubeum sicut co
lor sanguinis:et ista est filex femina.⁊ radix eius
quando miscetur cum melle: ⁊ fit loboc expellit
lumbricos longos.⁊ quando datur mulieribus ꝓ
hibet impregnationem:⁊ pregnanti facit aborsuz.
Et qñ desiccatur et teritur et cribratur et ponitur
de puluere eius in fistulis humidis: quarum sana
tio est difficilis curat eas.⁊ folia eius tenera recē
tia elixata ⁊ comesta laxant uentrem.virtus eius ē
sicut uirt⁹ sara ex supradicte. **Gal.** viij.simp.phar.capi. de filice:quod incipit pte
ris. Pteris.i.filex in radice quidez habet virtutē
interficit enim lumbricos āplos si quattuor drag
marū pondus de ea in melicrato quis assumat.se
cundum eundem autem modū embriones viuos
corrumpit:mortuos uero extrahit:⁊ nullum mirū
est enim amara stipticitate participans fortit' sic
catiua:non tñ est mordax.similez uero huic ⁊ thi
lipteris filex femina nominata uirtutem habet:cū
dicit in eodem capi.filices stiptice existentes qua
litate non immerito diarias ⁊ disenterias iuuant
bibite.

Cap.626.

S Artan arab.latine cancer. **Sera.**
lib.aggre.ca.sartan auc. Gal. aqua ci
neris eius desiccat sicut cinis aliorum
ostracorum combustorum que diximus.⁊ in pro
prietate totius substātie ipsius ē ꝙ cōfert iuuamē
to magno morsui canis rabidi.oportet ꝙ accipiā
tur ex olibano pars una ex gentiana partes.v. ex
cinere cancrorum combustorum quantum est sū
ma illorum:⁊ adustio ipsorum secundum ꝙ adu
rebat eos astabadion experimentator est ꝙ acci
piebat cancros certo tempore:⁊ ponebat eos ad
huc viuentes in olla ex ere rubeo:⁊ adurebat eos
donec fiebāt cineres:postea terebat eos leuiter:fa
ciebat hoc tēpore estatis:quando sol erat in signo
leonis ⁊ luna iam habuerat.xviij.noctes:dabat er
go medicinam hanc illi quem momorderat canis
rabidus.xl.diebus:⁊ dabat ei cloclear unum ma
gnū cum aqua:sed si eger non erat curatus a prin
cipio:sed transiuerant super ipso m'lti dies:ꝓijcie
bat ex hac medicina super aquam ad quantitatez
duorū cloclearioꝝ:⁊ dabat in potu:⁊ super locuz
morsure debet poni vnguentū qd fit ex pice: que
dicitur lingua greca brotia siue abrocul:⁊ est illud
in quo ingreditur opoponax ⁊ acetuz:et quātitas
que ponitur in ea de pice est lib.i.et aceti kist.i. et
ē kist italic:⁊ fit acetum forte:⁊ de opoponaco.ʒ.
.iij.⁊ Gal.laudat multuz hāc medicinā: ⁊ dixit ꝙ
nūꝗ uidit aliquez mori qui fuerit morsus a cane
rabido cum hac medicina.Et dixit ꝙ hec egritu
do est multū sicca:⁊ ꝓpter hoc timet aquā.⁊ dixit
ꝙ cancri fluuiales sūt iuuatiui ī hoc:marini uero
nō ꝓpter salcedinē que ē in eis ex mari.Cācer ue
ro marinus ē mollis mollicie multa:⁊ nō est testa
eius sicut testa cōchyliū aliorū:nec ita petrosa.⁊ ī
cācro marino ē abstersio:similiter et ī testis oīuz
ostracorū.⁊ similiter ē in eis desiccatio.sed subti
litas substātie est inuenta ī eis plusꝗ oīb⁹ alijs spe
cieb⁹ostracorū:⁊ ꝓpt' hoc administrāt' adusti ī cu
ratiōe morphee ⁊ ēpetiginis ⁊ lētiginibus faciei.
⁊ qñ addit' ei sal:minuit vngulā oculi.⁊ nō adusti
triti abstergūt dētes ⁊ desiccant vlcera. **Dias.** cap.de cancris. fluuiales ex can
cris qñ adurūt':accipit' ex cinere ipsoꝝ pōdus au
reoꝝ.iij.cū aurei.i.5.gētiane.⁊ bibit' cū vino trib⁹
dieb⁹.⁊ cōfert iuuamēto magno morsui canis rabi
di.⁊ qñ admiscet' cū melle:cōfert scissuris pedū.⁊
bibunt' cū lacte asine:⁊ cōfert morsib⁹ venenosis
⁊ morsib⁹ rutele:⁊ pūcturis scorpiōis.⁊ qñ coqt' ⁊
comedit' caro ei⁹ cōfert vlcerib⁹ pulmōis ⁊ illis

qui sumpserunt leporem marinum.et qn̄ terit̄ cã-
cer cum bederog:et miscetur bene et approximat̄
scorpioni:occidit eum.Cancri uero marini faciūt
easdem operationes:nisi quia sunt debiliores.

Auic. lib.secundo cap.de cancris.cancer flu
uialis confert extenuatis ualde.

Sancer .i.ferrum.
Sardamon .i.nasturcium.
Sarcadi .i.ciperum.
Sare .i.pustule.
Sarmech .i.atriplex.
Sarre.i.quoddam genus apostematis.
Sarrei idem quod supra.
Saricon .i.sticados citrinum.
Sarich .i.vrtica.
Sarion .i.abrotanum.
Sarcia .i.superflua caro.
Sarogen .i.hermodactilus.
Sarcon quid est.l.l.cinabar.
Sarcofagus quid est le.lapis sarcofagus.
Sarcos .i.caro.

Cap.6077.

SArcocolla gre.arabi. anza
ros:latine uero
anza **Sera.** lib.aggreg.cap. anza
ruta. rot auc.Dias.est gū-
mi arboris spinose:que nascitur ĩ terra paras: qđ
simulatur olibano:et sūt parua frusta. et color ei⁹
est subrufus et amari saporis.et melior ex ea est q̄
cito frangitur et desiccat sine mordicatione : et ĩ
sapore eius est amaritudo.et est ca.et sic.in pͥmo
gradu.vnde uirtus eius est que glutinat:et abster
git et maturat et resoluit et incarnat:et aperit apo-
stemata q̄ fiūt **Gal.** viij.simp.phar.capitulo
a percussione. de sarcocolla. Sarcocol
la est lachryma arboris ex persia:mixtam habens
virtutem ex emplastica quadam substantia et mo
dicū stiptica.vnde immordaciter siccat:et propte
rea vulnera po **Sera.** auc.Dias. Sarcocol
test consolidare. la habet uirtutem cō
glutinatiuam vulnerum:et abscindit humidita-
tes que ueniunt ad oculum : et corrodit carnem
corruptam que est in vlceribus.et habet uirtutem
ĩ ophthalmia cū ponitur.et proprietas eius est ex
pellere lippitudies ab oculo plus alijs medicinis
maxime quando administratur cum amilo et zu-
caro albo . Et idem auc. Atabari restaurat frac
turam:et incarnat vlcera:et mundificat vlcera cū
melle.et quando miscetur cum albumine oui aut
cum lacte et desiccatur:et postea teritur et cribra
tur:et in puluere administrat̄ cōfert ophthalmie.
et purgat phlegma uiscosum.et dosis eius est quã
do miscetur cum alijs medicinis in decoctione a
ʒ.s.vsq̧ ad.i.et ipsa non ponatur sola propter ma
liciam eius magnã . Et idē auctoritate habix.sar-
cocolla est acuta multū perforatiua:comedit car
nes vlcerū.et habet in cura ophthalmie proprieta
tem magnam et virtutem magnam et virtutē po
tentem.et aufert lippitudinem oculorū: quando
hūt ophthalmiã:quod quidē nō facit ita aliqua

medicina:et maxime quando miscetur cū amilo
et zucaro albo.Et potio eius ad laxandum uentrē
hʒ ꝓprietatem iuuandi oculum et uentrem:et pro
prie ad purgandum phlegma grossum:quod est
aggregatum in iuncturis et in testinis et in scia:et
in geniculis expellit ipsū cum fortitudine et cū ali-
quantulo calore:et iuuat medicinas alias ad exeū
dum ex corpore:et fortasse vulnerabit oculum et ĩ
testina:et excoriabit ca . et ĩducet tenasmonem pro
pter suam acuitatem.et si ipsa datur in potu alicui
sola aut cum aliqua medicina et fuerit ille etatis
complete inducit ei caluicium :et facit cadere ca-
pillos omnes de capite suo.et si fuerit iuuenis:fit ĩ
hoc mora:et si fuerit senex:facit illud citius.et me-
lior ex illa est illa que teritur facile:que est albidi
or et in maioribus frustis . et quando fit cum oleo
de nucibus:quia oleum nucis frangit acuitatem
eius:et propter hoc non habet ipsa facere id quod
diximus in corrosione:propterea quia oleum pro
hibet eam adherere:et caliditas nucis frangit plu
rimū acuitatis que est in ea.Sed si preparas eã
cum oleo amigdalarum:pone de eo duplum aut
triplum ponderis de ipso oleo:si vis ipsam pone
re in aliquibus pillulis.sed si uolueris ipsaʒ adhi
bere solam sine aliqua dimixtione alterius medi-
cine pone plus pondere eius de oleo : et pone de
oleo de kerua quantitatem qua possit dissolui so
lum:et postea misce cum alijs medicinis:et cū oleo
de kerua erit senibus conuenientior:iuuenibus au
tem non est conueniens cum eo:quia calor natu-
re iuuentutis non fert calorē olei de kerua.et quã
titas dosis eius simplicis postq̄ preparatur sicut
diximus est pondus aurei.i.usq̧ ad pondus.ʒ. iij.
et quartam.et meliores medicine que conueniunt ĩ
admixtione eius sūt serapinū et myrabolani et tur
bit et aloe et armoniacum et bdellium iudaicū et
semen apij et ameos et similia horū ex medicinis.
Paulus cap.de sarcocolla.ca.et sic.in tertio gradu
emplastrū factum ex ea et albumine oui super tē
pora ualet ad fluxū sāguinis a naribus.puluis ei⁹
cū aqua ro.cōficiat̄:et soli exsiccet̄:et iterū cū aqua
ro.ponatur ĩ oculo:qr maculã consumit:et oculū
clarificat. cōtra tenasmonē fumus eius p ĩferiora
recept⁹ emboto ĩposito ualet. Bulcasim libro q
dicitur seruitor trãslato a Simōe de ianua forma
nutriēdi sarcocollã ĩ lacte:accipe de sarcocolla bo
na alba grossa:et pone in uase uitreo ãplioris orifi
cij:et mulge sup eam lac asine ĩ quãtitate pauca ne
infūdat̄ ĩ eo:et liquefiat:sʒ remaneat sic:et pone su
bito in sole:vt cito desiccetur.Et qn̄ erit sicca opō
tet ut iterum mulgeas ƒm quãtitatem quã dixi:et
sēper caueas ne cooperias eã lacte:ne acescat lac
anq̄ desiccetur et destruatur:et fac ita quat̄ vl' qn
quies:et cū hoc feceris sicca bn̄ et cōserua.Et si nō
hēs lac asine patū:fac cū lacte mulieri:q: ē melit⁹.
Sarcon quid est le.cinnabar.
Sarmon qd est le.kaspar. Sarsar auis ē.
Sarsas.i.salix. Sarsari.i.pleuresis.
Sasifarirosa.i.spica. Sasin.i.enula.
Sasonech .i.apium.

Cap.628.

S Asso arabice:latie galla cipressi: sed de cipresso lege cipssus

Sera. lib. aggre.cap.sasso . auc. Gal.qd ex cipresso administratur sunt folia extremitates et nuces eius.et in sapore eius est acuitas et punctio parua et amaritudo:et satis punctio est fortior amaritudine.sz de amaritudine:et acuitate inest quantitas tanta qp facit eam penetrare ad profundum corporis sine calefactione et mordicatione.et uirtus eius e que desiccat in qua non est acuitas et mōdicatio apparētes:sed quantitas sue acuitatis est quantitas que e sufficiens ad penetrandum:et est ca.et sic.

Satarbi .i.thimum.
Satarabi .i.origanum.
Sataragi .i.tapsia.
Satahar .i.epithimum.
Sata .i.sticados arabicus.
Satrapam .i.atriplex.
Satraciati.i.medietas sextarij.hoc vocabuluz ponit Auic.quarto canone fen.pma cap.d cura feb. in generali:ubi loquitur de aqua ordei:et ponit tale uocabulum exemplariter:quasi dicat qp sut.xx. satraciati.i.xx.partes.
Satra.i.attramentuz nigrum:quod uocatur encaustrum.
Satraben .i.siler.
Sater .i.napus.
Satre .i.origanum.
Satil .i.medicina quedā.
Satyra .i.fantasma uel lana.
Satyrion quid est.l.l.casi.
Satrites .i.vene tortuose.
Satos est quoddam animal:qd sic vocatur.
Satoracon .i.scorpio.
Satuli sundirion .i.scolopendria.
Saturina .i.vmbra.
Satudeum .i.allium agreste.
Sauma .i.agnus castus.
Sauina quid est.l.l.abel.
Scados .i.carice.
Scalabotas .i.cantarides.
Scapodia .i.saluia.
Scali .i.cyperus.
Scanus .i.ficus.
Scamomalue .i.cataputia.
Scarabeus quid est.l.l.benit et guaridē.
Scafolium .i.daucus.
Scandalicium quid est.l.l.leuisticum.

Cap.629.

S Calongia gre.lati.ceputia.

Gal. secundo de cibis cap.d scanlongijs.sunt scalongie ex genere bulbi.comeditur.n.ipsoruz radix sine folijs. hz autem in seipsa amaram et austeram uirtutē notabiliter per quam stomachum resolutum excitat aliqualiter.appetitui non contrariatur:neqz ex pure aliquid indigentibus ex pectore et pulmone.et quidem substantiam corporis grossiorem et viscosiorem hns.amaritudo eius contra agit grossiciei.siccare uiscosa et grossa apta nata sicut i his que de medicinis dicta sunt:propter quod si his decocte fuerint:nutritiue sut magis.contrariatur autem tam expuere indigentibus tanqz utiqz dpo sito toto amaro.Comedere aut ipsas melius tuc cum aceto simul et oleo et garo. Etenim delecta biliores sunt et minus inflatiue:et magis nutritiue subtiliores ad digerenduz. abundantes aut secundum esum ipsorum quidam manifeste senserunt: et sperma plus habentes proptiores facti ad venerea.preparant aut et hos homines multiformiter. Non enim solum elixos per aquaz:sed et uasa ex ipsis ualde preparata componunt.post frixuram qz alij offerunt.multi autem assantes sup lar multam decoctionem non sustinent.contenti sunt autem valde modica:aut neqz omnino predecoqunt gaudentes ipsoruz amaro et austero sapore saluato.prouocat enim ipsos magis ad esum:sed inflationem et torsionē inferut non digesti.Ex his quidem itaqz qui sic comeduntur non boni chimi alimentum fit.Ex his aut qui amplius decoquntur aut bis ut dictum est: grossior quidez chimus:melior autem quantuz ad digestionē:et nutritiu⁊ fit. Calefaciunt autem manifeste: et aliquid aromatizās insinuant:et vrinatiue sunt.

Sanduco .i.rapesta.
Sandix idem qd supra.
Scabrū est idem qd ptiria.Dias.cap.de ficu et ptiria idem qd furfura capitis:ut Dias.cap.de felle.
Scarlea .i.centrum galli.
Scariola quid est.l.l.cicorea.
Scada .i.carica.
Scaron .i.vitriolum.
Scara .i.crustula.
Scanis .i.anisum.
Scafium .i.concha.
Scatharos .i.scarabeus.
Scaredalsa .i.saluia.
Scamanice .i.succus papaueris.
Scamonea quid est.l.l.scamonea.
Scatirosa .i.lacerta.
Scana .i.enema.
Scar .i.capillus.
Scanis .i.anisum.
Scara .i.canis maior.

Cap.630.

S Camonia ara.gre.diagridium: lati.uero scamonea.

Sera. li.aggre.cap.scamonea auc.Dias. Scamonia est planta habens ramos multos egredietes ab una radice longitudinis quattuor brachiorum:super quos est uiscositas adherens manui et parum borre:et habet folia similiter pilosa:et similia folijs plante lebleb agrestis : aut folijs cussus .i.hedere:nisi quia sut molliora folijs cussus:et habent tres angulos:et habent flores albos rotūdos concauos similes in figura sua cartal.i.tube:hns

grauem odorem. et radicem hʒ grossam sicut po
ler albā. grauis odoris plenam lacte:ꝛ colligit᷑ ꝑʒ
hunc modū:Nā vulneratur virga et radix eius:ꝛ
fiūt fouee iuxta vuln᷒:ꝛ humiditas manās a vul
nere colligitur in foueis illis que postea colligit᷑ ī
cocleis.Quidā uero fodiunt circa radicem:et ster
nunt ibi folia tūc ꝛ vulnerata radice qđ de humi
ditate egredit᷑ super subiecta folia colligunt: post
ea sic dimittunt donec illa humiditas ꝺ̄siccata fu
erit quam reponunt.ꝛ melior ex illa humiditate q̄
est scamonea est que ē clara leuis similis in corpo
re suo glutino qđ fit ex corijs boum hn̄s gibbosi
tatē:ꝛ est spōgiosa:ꝛ ē illa que defert᷑ ex locis mu
sie:ꝛ ex terris asie est huiusmodi. Et ille qui vult
eligere scamoneā ct colligere ipsā: oportet ꝙ nō
sit contentus utrū albescat aut non albescat quan
do tangit᷑ cū lingua:qꝛ idē contingit qn̄ ipsa est
adulterata cum lacte titimalli: veruntn̄ discernit᷑
qn̄ non est admixtum eo ꝙ non adurit nec mordi
cat linguā adustione et mordicatione forti. Nam
hoc accidit qn̄ est sibi mixtum lac titimalli.Et de
terior specierum scamonee est illa que defert᷑ ex
seni et ex palestina:qꝛ iste species ambe sunt male
adulterate cū titimalli lacte ꝛ cū farina ordei.ꝛ est
cal.ꝛ sic.in tertio gradu.Sunt āt qui accipiunt ex
radice plante scamonee:ꝛ coqunt eā:ꝛ dant elixa
turā in potu et purgat.ꝛ assumitur radix plāte sca
monee:ꝛ coquitur illa cū aceto et teritur contriti
one forti:ꝛ conficitur cū farina ordei ꝛ fit empla-
strum iuuatiuū sciatice.Et quādo lana inuoluitur
in succo radicis eius ꝛ subijcitur pregnāti facit ab
orsum.ꝛ quādo miscetur cū melle ꝛ oleo ꝛ liniun
tur cū ea exiture soluit eas.ꝛ quando coquitur cū
aceto ꝛ linitur scabies vlcerata excoriat eā.ꝛ quā-
do miscetur cū oleo ro. ꝛ linitur caput cum ea cō
fert sode antique.Et idē auc. Gal. ca. est ꝛ sic.in
tertio ꝛ est calidior pipere.Et idem aucto. Pauli
scamonea abstergit cutim.ꝛ meliorat calorē.ꝛ mū
dificat baras.ꝛ aufert dolorem capitis antiquū:
qn̄ administrat᷑ cum oleo ro.ꝛ aceto:ꝛ īfunditur
super caput.ꝛ melior ex ea est vergens ad colorē
celestem qn̄ frāgit᷑:ꝛ est in fricatione sua sicut co
clea fracta.ꝛ illa que colligitur ī mōtibus kem est
huiusmodi:ꝛ mala est:cuius color vergit ad nigre
dinem:ꝛ figura eius ē rotūda et alteris coloris ab
illa.Et modus rectificationis prime speciei que ē
bona est ꝙ accipiatur citonium:ꝛ abscīdatur de
capite eius rotula:ꝛ fodiat᷑ medium eius:ꝛ intro-
mittatur ibi scamonea:deinde ponat᷑ coopertori-
um quod fuit abscisū et firmet᷑:demum voluatur
super ipsū pasta:ꝛ ponatur in furno nō multū cali
do:ꝛ dimittatur donec desiccetur:ꝛ dosis ei᷒ ita
preparate sit ab vno danich vsqꝫ ad duos.Et scias
as ꝙ scamonea non mutatur:neqꝫ minuitur acui-
tas eius circa spacium.xxx.vsqꝫ ad.xl.annos: nisi
illa que est preparata sicut diximus.nam illa que
est preparata qn̄ transierit longū tēpus sup ipsā
amittit virtutē suā.Et ꝓpt᷑ hoc oportet ꝙ̄ prepa
res eam qn̄ volueris eam administrare.ꝛ quando
sumit᷑ scamonea plus ab ea quātitate quā diximꝰ:
fortasse inducit anxietatē et languorem ꝛ sudorē
frigidū ꝛ syncopim ꝛ fluxū donec moritur. ꝛ do
sis eius conueniens est a.vi. granis ordei usqꝫ ad
xx.ꝛ de ꝓprietate eius est ꝙ expellit choleram et
humores viscosos:ꝛ attrahit sup̄fluitates malas
a corpore.ꝛ multi ex his qui sunt cal. cōplexionis
postq̄ꝫ susceperunt eam īcurrūt fe.acutas:ꝛ ab ea
cauere hoībus melius ē:nisi magna necessitas in
cumbat:ꝛ tunc accipiat ꝑm formam ꝛ quantitatē
quam diximus.Et idem auc.Aben mesuay.laxat
fortiter uentrē.ꝛ nocet stomacho ꝛ epati:ꝛ dimi
nuit appetitum cibi:ꝛ īducit anxietatem ꝛ nauseā.
Et rectificatio eius est ꝙ admiscet᷑ ei anisū ꝛ dau
cus et semen apij ꝛ radix piperis:ꝛ admiscere cū
oleo amigdalino est bonum.Et scamonea non de
bet multū teri ne adhereat stomacho vt noceat ei
ꝛ oportet ꝙ nō bibatur simplicit᷑:ꝛ sumat᷑ cū ma
gna cautela.ꝛ sit dosis ei᷒ ab vna krat vsqꝫ ad tres
Jo.mes. cap.de scamonea.Scamonea est
solutiuum magnum.Et dixit de
mocrites ꝙ est dissolutiuū antonomatice:ꝛ ꝙ est
genus solutiuoꝝ et generalius super oīa solutiua.
Fit autē ex succo cuiusdam speciei volubilis cui᷒
folia sunt in modū sagitte alate.Nascitur autem ī
antiochia:armenia:ꝛ corasceni in partibus arabie
ꝛ turchie:ꝛ plurimum nascit᷑ ī terra nostra:et est
mala.Et credo ꝙ dispositio loci et modus cultu-
re ꝛ ars ī faciēdo auxiliatur ut sit bona aut mala.
Modi aūt operatiōis eius sunt quattuor. primus
ē vt accipiatur radix eius postq̄ꝫ euellitur a terra:
ꝛ fiant īcisiones in eo:qđ apparet super terrā:ꝛ ī
uenit᷑ qđ egredit᷑ post diem ꝛ diem ē res sicut gū
mi:ꝛ dimittitur exsiccari et cōseruatur. Secūdus
est:extirpantur post illud totaliter radices et inci
dūtur:ꝛ colligitur lac eorum fluens:ꝛ decoquitur
cū facilitate:ꝛ exsiccatur soli:ꝛ fiunt inde forme ꝛ
sigillātur:ꝛ huius scamonee color est subalbidus
aut varius.Tertius ē:terūtur adhuc radices post
illud:ꝛ extrahit᷑ succus:ꝛ fit sicut diximus de de-
coctione ꝛ alijs:ꝛ sigillant alio sigilio:nūc āt fides
sigilloꝝ perijt:ꝛ hec scamonea est grossa nigra et
ponderosa.Quartus est:terūtur flores eius et sti-
pites:ꝛ extrahitur ab eis succus:ꝛ fit similiter:et
ꝛ hec est scamonea nigra attinens viriditati:ꝛ est
grauis odoris.Electio melior est anthiocena:ꝛ ar
mena est pꝰ hanc.que uero fit ī partibꝰ nostris et
in corasceni est mala prorsus.ꝛ melior adhuc est
que ē prime forme:ꝛ que est secūde ē post primā:
ꝛ alie sunt male:ꝛ deterior uiridis.adhuc autē q
laudauerūt scamoceam:in.v.ꝓprietatibus lauda-
uerunt eam.prima ē ut sit in colore clara sicut gū
mi:ꝛ ꝓprie species ei prima aut subalbida aut va-
ria.secunda ut si tangatur confractum eius cum
aqua uel saliua fiat sicut lac.tꝰia ut sit tenera mul
te facilitatis ad frangendū et puluerizandū.quar-
ta ē ut sit ponderis leuis.quinta ut sit odoris pro
prij boni non grauis.Remota vero ab his propri
etatibus nō est bona.Conseruatur autē per ānos
xx.ʒ quanto antiquior tanto debilior.cal. cōplexi
onis est ī tertio gradu:ꝛ est sic.in primo.ꝛ est ī ea

de acuitate minus q̃ʒ ĩ planta sua. Et credo q̄ ars ĩ faciendo ipsam frangit ex acuitate eius aliquid. ⁊ ĩ ipsa est amaritudo. ⁊ ipsa quidem ē abstersiua ĩcisiua et resolutiua cũ attractione multa: cuius attractio extenditur vsq; ad multũ remota. Rectificatio. v. sunt ei familiaria que ĩ corpore magnitudinem nocumentorũ ĩprimunt. est. n. in ea ventositas mordicatiua ⁊ faciens in stomacho subuersionem et nauseã et estuationem laboriosã. 2ᵐ q̄ insũt ei caliditas et acuitas abilis inflãmari: ⁊ proptẽ hoc facit cadere in fe. et sitim: ⁊ ꝓprie qñ inuenitur patientis preparatio. Tertiũq̃m fit per ipsam attractio uehemẽs et vehemẽs dilatatio orificiorum venarũ: q̄ facit cadere ĩ ĩmoderatũ fluxũ. Quartũ qñ est in eo serositas operans ad excoriationẽ viscerum: quare generat dolores acutos pũgitiuos: ⁊ facit cadere in dysẽteriã et tenasmõ. Quintũ est ꝓprietas ⁊ operatio sua quibꝰ fit ĩpressio nocumẽti in mẽbra que sũt minere virtutũ: sicut cor. epar: stomachus et similia eis. Auxiliandum igitur est his cum rebus ꝓprietate et virtute nocumenta tolluntur: sicut verbi gratia: obuiamus ei q̄ȯ prĩo dixi adiuuando: vt resoluatur uapor eius turbidus et inflatiuus faciens subuersionẽ et laborem: ⁊ ad hoc auxiliat̃ nobis decoctio in pomo. digerit eĩm ⁊ maturat: ⁊ resoluit: ⁊ excludit uapores eius ⁊ aufert serositatem eius: ⁊ misceãtur in decoctione illius que ventositatem resoluũt et carminãt et ad iuuant ad illud: sicut daucus ꝓprie ⁊ galanga ⁊ semen feni. et semen apij et similia. Et dico q̄ decoctio eius generalior est preparatio eius auferens plura ex nocumẽtis que diximus. Et obuiamꝰ ei q̄ȯ diximus in secũdo miscendo ĩ decoctione eiꝰ aliquid virtute refrigeratiuum et operãdo: ut frãgatur acumen et inflãmmatio eius: et ad hoc auxiliat̃ nobis decoctio eius cum his que extingunt ⁊ leniũt: sicut est muscillago psillij et aqua eius ⁊ carnes prunorum: ⁊ succus ro. et aqua violarum: ⁊ viole recentes: et inuoluere ipsam ante coctionẽ eius in oleo ro. aut violato: auferunt hoc nocumẽtum ab ea. et succus citoniorum muzorum et sumach et spodium faciunt similiter. Et obuiamus ei q̄ȯ diximus ĩ tertio miscendo ei ĩ decoctione que adiuuant uirtutes mẽbrorum: ⁊ auxiliãtur in aggregatione et corroboratione partiũ laxarũ: ⁊ ad hoc auxiliantur nobis maxime res stipticitatem habẽtes: ⁊ oĩa que auferunt superfluitatẽ acuminis eiꝰ: et remouent subtilitatem et uirtutem penetratiõis ipsius: sicut est mastix citonia et succꝰ eorum. Sũt enim rectificatiuum bonũ. Myrabolani quoq; citrini sunt mirabiles in hac operatiõe: et aloe similiter. Et obuiamus ei q̄ȯ diximus in quarto miscẽdo res que aggregant duas intentiões. Prima est acquirere facilem egressum: ⁊ hoc cũ rebus expellẽtibus cito audaciam eius et faciẽtibus eam descẽdere: ⁊ ad hoc auxiliatur nobis administratio eiꝰ cũ rebus lubrificantibus: sicut ē muscillago psillij ⁊ carnes prunorum. Et sciuisti q̄ compressiua: sicut citonia et maxime sumpta post medicinam: ⁊ ꝓprie postq̃ʒ incepit educere festinare faciant eiꝰ gressionem. Et sciuisti q̄ aqua calida post medicinam transmutat audaciam ipsius: ⁊ debilitat virtuteʒ ipsiꝰ. Et dixit rufus eis qui sũpserũt scamoneam de melioribus rebus est ad expellenduʒ audaciam eius: vt post quattuor uł quinq; horas pꝰ q̃ʒ sũpserunt eam psillium conquassatuʒ cũ aqua tepida aut oleo ro. sumant: ⁊ post horas duas eis infusionem myrabol. tribue: sic eniʒ nõ timent̃ nocumenta eius. Secunda est reprimere eius uirtutem acutam et serositatem: ⁊ hoc facimus cum auxilio rerũ humidarum et vnctuosaruʒ: sicut ē dragantum et oleũ ro. ⁊ amigdalarum. Et obuiamus ei q̄ȯ diximꝰ in quĩto q̄ȯ ē thesaurus totius operationis: ⁊ illud est acquirere ei bonitatem cũ medicinis mẽbra et uirtutes cõfortantibus: et ad hoc auxiliãtur nobis medicine cordiales frigide et medicine stomatice. Et auxiliant̃ nobis ars ⁊ modus preparationis: sicut iam diximus. Modus rectificationis eius est ſm q̄ narrauit Rufus: decoquere scamoneam in citonio post inuolutionem eius ⁊ reuolutionem fere per diem in oleo ro. aut vio. aut amig. et post illud teratur faciliter ⁊ uoluatur ⁊ reuoluatur in scutella vitrea vsq; dum siccet̃ cũ infusione myrabolanoruʒ citrinorum facta in succo citoniorum: tũc fiant ex eo trocisci quãtitate quarte. ʒ i. ⁊ sit dosis trociscus unus: solutione eniʒ educit absq; molestia. Modus aũt alius ſm eundeʒ satis bonus: decoquitur scamonea cũ priori doctrĩa adiungendo ei myrabolanos citrinos ad quãtitatem tertie partis ipsius: deinde accipe semẽ anisi: feniculi: dauci: ana. ʒ. ij. decoque cum succo citoniorum cũ facilitate et cola: et utere desiccatione et inuolutione: sicut hic proximo diximꝰ. Inquit Rufus: sit tua addere et minuere et mutare secunduʒ q̄ exigit dispositio. Inquit Gal. miscui scamoneam cũ sextuplo ipsiꝰ manne ⁊ triplo eius succi ro. post bonitatem coctionis eius in pomo: ⁊ inueni ex modis preparationis eius hũc moduʒ satis laudabileʒ emendantẽ plura ex nocumẽtis que timẽtur per ipsã: ⁊ aliqñ miscui cũ eis sextupluʒ glutinis psillij: ⁊ feci inde bolum: ⁊ aliqñ miscui medicinas cordiales: aliquando alia: sicut res exigebat. Inquit Hamech; Accipe duplũ eius florũ vio. et medium ponderis ipsius liquiricie: ⁊ inuolue ĩ oleo ro.: ⁊ fac trociscos. ʒ. i. Et sit dosis eorũ vnꝰ. Inquit Humay dissoluatur cũ oleo vio. aut amigdalino et pauco masticis: ⁊ per diẽ ⁊ diem agitet̃ in sole cum administratione olei paulatiʒ: pꝰ hoc agitetur per diẽ ⁊ diẽ cum aqua ro. in qua fuerit dissolutum bdellium: ⁊ exsiccetur ⁊ decoquatur ĩ citonio: post hoc cum tertia parte myrabolanorũ citrinorum fiãt trocisci: ⁊ sit dosis. ʒ. s. Inq̄t Paulus: ziʒinber ⁊ piper longum et anisũ admixta decoctioni ipsius: et ꝓprie in pomo acetoso aut pontico remouet nocumenta ipsius. Modus rectificationis ipsius ex ĩuentione nostra: decoquãtur frustra eius inter amigdalas tritas mł'tas post preparationem eorum intra folia sepeliendo ea ĩ cinere calido: ⁊ post diem abiectis amigdalis dissoluant̃ in aqua citoniorum acetosorum; in qua bulierit

spica ⁊ anisum ⁊ ex speciebus ⁊ seminibus redolē tibus ⁊ desiccetur: deinde cū pauco masticis et bdellij decoquatur ī pomo citonio īuoluto ī massa: deīde fiant trocisci .ʒ.i.⁊ sit dosis .i. operatur .n. sine nocumēto. Modus alius preparatiōis predicte: misceatur q̄ntū ipsa ē de sumach: ⁊ quarta parte eius de spodio: ⁊ fiant īde trocisci sicut priores. Sūt.n. vltimi: ⁊ dissoluat̄ scamonea cū octuplo ei⁹ mine et cū pauco spice post īuolutionem eius in oleo ro. aut amigdalino: ⁊ decoquatur cū facilitate: emendat̄.n.a sua malicia. Et sciuisti q̄ aloe frāgit malicias eius: ⁊ myrabolani magnificant eā. Et decoctio eius ī succo portulace: aut aqua seminis ipsius auferunt plura ex nocumētis ipsius. et medicine cordiales aut stomatice cali. aut fri. scd̄m q̄ res exigit frangūt maliciam eius. Et oportet q̄ fiat decoctio eius cū facilitate. Impetuositas.n. in coctione addit ī maliciam eius: ⁊ ista quidē sicut sciuisti de trituratione modicū sustinet: quapropter ī trituratione ipsius non nimiū insistatur. Ex rebus aūt facientibus facilē et velocē egressū eius a corpore sūt citonia q̄n ī cōfectionibus ⁊ electuarijs simul miscentur: ⁊ similiter myrabolani: ipsi enim sūt de cito eam deponētibus: ⁊ similiter si supra eam post spacium bibatur. Et sciuisti q̄ aqua cal. expellit maliciam eius: ⁊ aliqua similiter sicut diximus in canone: solutione educit choleram cū facilitate: ⁊ attrahit eam a sanguine et venis vehementer. Et eius operatio ē sicut operatio furiosi. ⁊ ipā ē inimica cordi stomacho ⁊ epati ⁊ ītestinis. ⁊ ipsa est ex facientibus nauseā ⁊ conturbationem ī visceribus: ⁊ ex subuertētibus ca: ⁊ facit sitim: et debilitat appetitū cibi. ⁊ ex ea et myrrha oleo et succo agreste pauco opio fiunt trocisci ⁊ cū vino pontico et ꝓprie aurei vni⁹: ⁊ fit linimētū ex vno eoꝝ supra frontem ⁊ tēpora cōprimendo ⁊ ꝓprie cū vitellis oui et aceto forti sanat sodam antiquā ⁊ frigidam: ⁊ ꝓprie emigraneam difficilē. ⁊ si ponatur supra dentem: remouetur dolor eius et corrosio. ⁊ si super scrofulas ponatur et ꝓprie cū succo apij et dauci delet eas. ⁊ si fit linimētū ex vno eorum cum succo sisimbrij et aceto: sed loco apij ponitur castoreum: ⁊ linitur in posteriori parte capitis. ⁊ ē magnum iuuamentū ad subet et lithargiam. ⁊ q̄n scamonea supponitur cū lana educit menstrua: ⁊ facit aborsū. ⁊ ipsa quidē curat morsus scorpionis ꝓprie de super linita cū succo mēte aut cum vino. Vitet aūt eius acceptionē qui ca. ⁊ sic. nature est: aut paratus cadere in fe. hi autem qui sumunt ipsā timeant estus et frigus: ⁊ abhorreant fructus et ꝓprie frigidos et aquam veri frigoris et sōnum ꝓlixum super eam et excitantia superbiam animi. Conseruatur āt scamonea per annos .xij. dosis eius ē a granis .v. usq̄ ad .xij.

Cap. 631.

Scabiosa latine: grece stibes siue stibeos.

Dias. capi. stibes. herba est cuius semē stiptice est virtutis et siccatiue satis. ⁊ iccirco eius decoctio dysētericis inijcitur. ⁊ de auribus pus emanans sanat. ī stillata. ⁊ in magnis vulneribus et cructis glutīatoria ē: vtilius id agens si cum vino nigro ⁊ austero ⁊ stiptico coquatur. desiccat.n. fortiter oīa que contra naturam sūt humida. folia autē eius viridia trita et cataplasmatibus apposita in ano emoroidas reprimunt: ⁊ ex percussione in oculis simcisim factā supposita iuuant. Itē folia eius adhibita suffosiones oculis detergunt. sanguinem vulneri īposita siccant. Paulus cap. de scabiosa. Scabiosa ca. est⁹ ⁊ sic. ī secundo gra. ualet contra scabiē ⁊ alopiciam. ⁊ succus eius lumbricos necat. fum⁹ vini decoctiōis eius valet contra emoroidas. Cōtra cōdilomata que attritia dicūt̄ fiat emplastrū desuper ex ipsa herba fumo tamē prius recepto. Dicitur q̄ sāctus Urbanus ad petitionē cuiusdā sororis sue anhelantis super scabiose virtutes: qm̄ ipse continue vtebatur misit sibi īfrascriptos versus.

Urbanus ꝓ se nescit precium scabiose. Nam purgat pectus: qđ comprimit egra senectus.
Lenit pulmonem: purgat laterum regionem.
Apostema frangit: si locum bibita tāgit.
Tribus vncta foris antracem liberat horis.

Staderea i. semen centrūgalli.
Sfanum i. pinus.
Sfargilla i. mala citonia.
Sfragil idem qđ supra.
Sfragius i. saluia.
Sfraga. i. fragaria. Sfrades. i. ficus sicce.
Spaston. i. genestra. Spagnum. i. saluia.
Spsalten i. palma.
Spatomele instrumentum ē.
Sparsim i. per triualla.
Spartus. i. genestra: īde sptaria vt ī palagio regio illa spartis.

Cap. 632.

Spatula fetida herba ē: similis ireos. Paul⁹ ca. de spatula fetida. succus eius eradicat morphea albā. si fiat vnguentū ex puluere eius et puluere stafixagrie flāmule ⁊ hermodactili: ⁊ de attramento combusto ī olla rudi cū aceto et axungia porcina vetusta: ⁊ inungatur ter ī die: ⁊ cooperiatur cum folio caulis vel plātagis

Sparagus quid est. l. l. valion.
Sparatela quid est. l. l. glaspatella.
Spatana. i. dexeris. Spatella. i. acorus.
Spartus i. genestra.
Sparhennon idem quod supra.
Spargamum idē qđ supra.
Spalangion i. aranee.
Spasmata. i. torsiones. Sparcos. i. rubea.
Spargula quid est. l. l. aspargula.
Spatella. i. acorus. Spacul. i. cerusa.
Sfare est passio que accidit quando homo marimū sentit pruritum: ⁊ cum scalpit se apparent in cute nodi quidam ad nucis similitudinem.

Cap. 633.

Stachis secundū Gal. viij. simp. ꝓhar. capi. sta

chis f̃m trãslatõnẽ grecã similis ẽ porro: frutex a cris gustu amar⁹ ex t̃tio gra. exñs calefacientiũ: q̃ circa calefaciens non mouet solũ mẽstrua: sꝫ ꝛ em brionum necatiuum ẽ pharmacum: ꝛ extrahit se cundinas conuenienter.
Stadis idē quod supra.
Stamicles .i. omnes lapides.
Stãnum quid est. l. l. femezeg.
Staer. i. adeps porcina. Statim. i. gutta mirrhe
Statia idem quod supra.

Cap. 634.

S Taquin Dias. frutex ẽ simil' prassio: folia habẽs oblonga multa et dura ꝛ aspera ꝛ odo rata et alba ꝛ virgas multas ex vna ra dicẽ albidiores prassio. Nascitur locis mõtuosis. virtus est ei termantica et viscida. elixatura folio rum eius mẽstruis ĩperat cum vino bibita: secũdi nas excludit.
Stafilon. i. quinqꝫ foliũ. Stactis. i. gutta mirrhe
Staurosi. i. lacerta viridis. Stacteuali. i. lexiuia.
Stalticum. i. carnem crescentem equans.
Stagie .i. astelle.
Staltica. i. defrigenteria vel strictiua.
Stafilnia .i. pastinaca.
Stafrisagria quid est: le. l. haberas.
Stafilomata .i. vene corrosio.
Stalticotora .i. comprehensiua
Statera qdã exponũt mirrhã: quidã armoniacũ
Stak. i. gũmi oliue: quidam dicunt ꝙ est gen⁹ bo racis: sed prima expositio melior.
Status .i. lectus.
Staguires. i. gutta: inde stranguria. i. guttalis mic tio. s. quando guttatim mĩgitur.
Stangularia .i. scrofularia.

Cap. 635.

S Trangulator adib' vel leopar- di idest luparia: ꝛ nõ administratur in tus neqꝫ extra. dicitur ꝙ si appropiqua tur scorpioni congelat eũ: ꝛ est species aconiti. vn de aconitũ herba luparia strãgulator adib v'l leo pardi idem. vbi sciendum ꝙ oĩs herba venenosa põt dici aconitum ꝓpter partum ꝛ cetera: scribe hic qd̃ est in littera: que incipit Aconitum.
Starne sũt ꝑdices parue.
Stactiones .i. balsamita.
Stadiori herba est que nascitur ĩ superficie aque sine radice cũ folijs similibus semperuiue: ꝑ qua .l. l. gabaleb.
Seutloth. i. beta. Selini sperma. i. apij semen.
Selion. i. apium. Semidaleos. i. sirico.
Semisse. i. medietas. Senision. i. cardus bene dictus. ꝛ dicitur senicion q̃ꝛ senescit et calescit tem pore veris caput eius. l. l. crision.
Senescio idem quod supra.
Sedum idem quod supra.
Sepedãne .i. cicer arborum.
Senasia .i. confectio.
Seca .i. isopus.

Seperos .i. bacce lauri.
Selmisia. i. spuma lune: et est talk.
Sesurem. i. absinthium. Secacul. i. iringi.
Semen bulbi. i. semen cepe domestici.
Seliniũ. i. apium: pro quo. l. l. apiuꝫ.
Selinum idēꝫ quod supra.
Selinum equinum. i. macedonium: pro quo lege .l. quã supra.
Seisegurab .i. abrotanum.
Serpentaria minor. i. aaron: ꝛ est alia maior que vocatur luf.
Sedar .i. arbor cicorasi.
Septemere .i. serapinum.
Serpillum maius .i. valeriana
Senacion. i. nasturcium aquaticuꝫ: le. herocalcai.
Semina cõia sunt quattuor semina frigida et ha bencia cõem operationeꝫ. s. semina melonis: citrul li: cucumeris ꝛ cucurbite.
Sedum turnas .i. nucleus dactili
Semina frigida quattuor sunt semina cõmunia.
Semores est quoddam genus piscis.
Sesien .i. sanguis draconis.
Secaniabin. i. oximel. Secara. i. canis maior
Seten. i. salse de piscibus que fiunt in egypto.
Seriguetb .i. partes.
Scini. i. pira porcina: ꝛ sunt siluestria.
Saxabaran est nomen grecum erochalcha.
Sehebingi .i. abrotanum.
Sentar. i. pes columbinus cum tingitur cera.
Seterig idem quod supra.
Seleylen. i. lolium quod nascitur in segete.
Seley idem quod supra.
Seres. i. lac acetosum. Setaragi indi. i. tapsia.
Seisec. i. mãdragora. Sedengi. i. semẽ canapis
Senabs. i. lentiginosa Secabinici. i. serapinũ
Sekfembubati. i. herba croci hortulani.
Seben est quedam medicina inda
Sekelibet. i. darsesaban. Sereteregi. i. lac ordei.
Seretis. i. sisamum: ꝛ ideomate nostro vocatur io riolena.
Selocha .i. cassialignea.
Semabras aira est coquareus. Sericũ. i. seta:
Sechil est arbor ex genere spinarum: cuius folia similãtur folijs spine albe: lignũ. n. durum ĩputre scibile. ꝛ d̃r ꝙ est incõbustibile quo antiquitus fie bant altaria ĩ quibus vt nõ cõburerẽtur ꝓpterea quasi ĩ eis accendebat' ignis ad sacrificiũ faciẽdũ.
Semen lini quid est. l. l. bararichichene.
Seni ẽ propriũ nomẽ loci vltra mare ĩ India: vt apparet si. l. l. meadhayse: ꝛ litteram balilig: ꝛ litte ram barfalendi.
Senades. i. lapis ematites. Serãtica. i. desiccatiua
Sel quid ẽ. l. l. bel. Sedũtirmas qd ẽ. l. l. nakala
Seris est species scariole: ꝛ est cicorea.
Seleniabin. i. zucarum ro. l. l. gelenabin.
Seid. i. duarũ arundinũ ĩtra adiutoriũ ꝛ manum.
Sete cholerice sũt que similes sũt empetigini
Selet. i. bleta. Semorion idem quod supra.
Sersar. i. ferrũ. Serũ armena. i. absinthium.
Setefisie .i. ruta agrestis.

Sedime i vrin dr a sedo sedes:eo q i fudo sedet
Secranrach.i.lac vel vrina vespertilionis.
Sedaneg .i.lapis ematites.
Sedenigri sunt quidam lapides sic nominati ut supra ematites.
Seedenigre idem quod supra.
Sednie idē qd supra.
Seoregi .i.oleum sisamium.
Semerion .i.spēs apij cāpestris.
Seytrayrez sunt duo animalia.
Seregeis .i.herba.
Sēperuiua hic scribe quod ē i littera belaalabem
Seemeniga est qdam genus esule:que vocatur esula campestris.
Selgen.i.nappus. Serben.i.cedrus.
Selios.i.iectigatio.Senadus quid est.l.l.cardel.
Serpens uētris.i.lumbricus latus τ longus.istud vocabulū ponit Auic.scdo cano.cap.de capparo.
Sesiros.i.apostema durum:cui nō associatur sensus neq3 dolor:et est melancolicuz.
Sesaluachbam .i.apium silvestre.
Setaromata est apostema qd cum frāgitur exit ab eo aliquid ad modum pinguedinis.
Setātica.i.desiccatiua.Sedenag.i.lapis ematites
Seiebiet hec ē aranea hñs plures pedes et lōgos
Seedes.i.polium. Seutblo.i.bleta.
Septe pīcee .i.serapinum.
Serpido.i.rubor cutis cum pustulis.
Sempebeliastum .i.afronitrum.
Setatis vel naten .i.spica celtica.
Seil quid est.l.l.caxachax.
Semicupium.i.tina. Seperos.i.bacce lauri.
Selia.i.cassia. Sentix.i.rubus.l.l.rannus.
Sentices idem quod supra.
Selekusia.i.spuma lune: τ est talk.
Serigene .i.cāna mellis.
Senation qd est.l.l.herocalcain.
Sedia.i.cassia. Septicum.i.redarguens.
Serpellium.i.serpillum. Seene.i.sal de piscib⁹
Sem .i.pili porcini.

Cap.636.

Sertula Dia.ca.sertula.herba ē humil:odore suauis: τ colore exalbida:flossellum hñs subrufum.illa uero melior est que ē uasta τ nō nimis exalbida et recens.vires hȝ leniter relaxantes:τ iō tumorem oculorum sedat locis debilitatis et neruosis ex aqua multum cocta et fomētata facit.

Semen lumbricorum quid est.l.l.kambel.
Semen quid est.l.l.almech.
Sebexabram quid est.l.l.strexabram.
Sextarius ē pondus librax duarum τ dimidie.
Serapinum quid est.l.l.sacabenzg.
Sesabrisalan est grecum:τ interpretatur myrtus.
Sechesabren idem quod supra.
Sea.i.sticados arabic⁹.Seldebinegi.i.opoponacū
Sentar .i.pes columbinus.
Setabit .i.semina papaueris
Semin.i.dētifrigium.Senapiōes.i.senationes
Serasisi.i.thorax vel ossa pectoris.
Sediti.i.folium.Seberig.i.fructus mandragore.
Sertegi.i.oleum sisaminum.Serib.i.silvestris
Seisech .i.mandragora.
Sematis.i.lentiginosa. Seedeb.i.ruta.
Serpentaria quid est.l.luf.
Serpentina idez quod supra.
Setati.i.apoplina. Sersemie.i.orobus.
Set .i.lacca.
Sentix est quilibet frutex spinosus.
Serpigo .i.indurata empetigo.
Seta quid est.l.l.baeir.Sedar.i.agrifolium
Sericon est fex plumbi post exitum ceruse:τ ē cerusa vsta:τ est rubea: debet dicere suricō:ut appa ret in.l.suricon.
Sedine.i.lapis ematites.Sebasta.i.sulfurata.
Sera afadizarabazen .i.agnus castus.
Semen sule.i.artetice sed falso:sed alterius herbe dulcissime et placide eqs qua herbant eq calabrie
Seilen .i.folium indum.
Sedina vedina .i.apostema molle.
Semisen.i.sisamus. Secabiniti.i.serapinuz
Sealdeus alnabati.i.herba croci hortulani.
Selichi .i.ozimum latum.
Serum .i.butirum coctum.
Serpis quid est.l.l.latamie.
Seegi combusti .i.genus venenosum
Sebedengi .i.lac ordei.
Sembellia.i.medicina inda cōposita ex aromatibus τ laxatiuis quibusdam:ut apparet i lrā gallia
Secati .i.argimonia.
Seofe.i.spongia marina.Seren.i.lac ordei.
Seruracula.i.species brassice crispe.
Sen est proprium nomen loci.
Seregeis nominatur persice kildarium.
Selgen .i.napus.
Senzen idem quod supra.
Seriones .i.pedicelli.
Sextex nextex .i.sal gemma.
Setei .i.apoplexia.
Semericō.i.semē apij campestris.i.silvestris vl ipsa herba.
Sereram .i.tapsia.
Serpentes viscerum .i.solea.
Sebellia est medicina inda:et est sebe.
Setica .i.emigranea.
Serpillum quid est.l.l.numir.
Sedon .i.cardo benedictus.
Semerion .i.apium silvestre.
Seelen .i.agrimonia.
Serenz .i.scariola.
Senex .i.rubus.

Cap.637.

Sebesten lati.gre.mabalomagiata: arab.faulis sebesten:τ in lingua persica uocatur mā milla canis.vnde sebesten māmilla canis fert per sica lingua. Sera. lib.aggre.cap.faulis sebeste aborase mochiata sūt nomina istius arboris fructificātis: fruct⁹ dulces

nominant eos gentes faulis sebesten. Et idē auct. Isaac benaram mochiata est roth in arabia: et est arbustum altum super terram sicut hasta: habēs corticē cuius color vergit ad albedinem: ꝛ ramos quoꝝ cortex vergit ad uiriditatem. ꝛ hꝫ folia magna rotunda. ꝛ hꝫ racemos quoꝝ sapor est dulcis. ꝛ vua eius est magnitudinis nucicule: que postea glaucessit cū maturatur. ꝛ hꝫ iterius viscositatēꝫ albam: et granū: qđ est sicut granuꝫ oliue. hic fruct⁹ colligitur et exsiccatur donec passus sit. ꝛ ē illud quo vtimur in medicina. ꝛ est medicamen mediū ī cōplexione sua ī caliditate et frigi. laxat ventrem febricitantiū. confert tussi que ē a cali. ꝛ sic. ꝛ lenit pectus. ꝛ sedat catarrū ca. stipticū ꝓpter eius humiditatem. ꝛ confert ardori vrine que fit propter mordicationem cholere ī uesica ꝛ ī renibus. et expellit vermes ītestinorum: qꝛ adherent ei propter dulcedinem suam. Cap. 638.

S Edis arab. gre. malabatrum: la. vero folium.

Sera. lib. aggre. cap. sedis aucto. Dias. est herba que nascitur in India ī locis hu. ꝛ paludosis carēs radice. colligūtur hec folia in aque supernatātia. Est aūt optimum qđ ē leue et albidūꝫ vel nigrosū: nardi referens odorem sine vlla salsedine: ac diu multū ꝗ reseruās hanc herbam: cū indi colligunt īserūt filo lineo: ꝛ siccant estate. aliqui etiāꝫ illos ramos colligunt et sic seruāt. ꝛ qñ terra cū oībus herbis estate vi caloris arescit; nisi foco herbe aride fuerint peruste alio anno nullam generant herbam. Est autem folium ītegri odoris cū suauitate stipticum: ꝛ diu cū diuturno odore. virtutem hꝫ spice nardi: qꝛ similiter ē diureticum. tumoribus oculorum elixum ī vino fomento adhibetur. puluerem eius in aqua fricatum oculis īpunge. folium masticatū diutius odorem retinet: qđ ī uestimētis positūꝫ cū fuerit tineolas nō permittit: ꝛ vestib⁹ odorem gratū reddit. Multi putauerūt folium eē nardi indici foliū: sed fallūt᷑. Et idē auc. Gal. virtus est ei similis virtuti spice: verum ē fortioris operationis. Paulus cap. de folio. cal. est in secundo gradu: sic in tertio.

Cap. 639.

S Ene ara. gre. ꝛ latine. Sera. li. aggr. capi. sene. qñ desiccatur reponitur. ꝛ ipsuꝫ hꝫ vaginas oblongas in quibus sunt semina ordinate distincta: ꝛ ille vagine hñt pediculum subtilem quo adherent ramuli: ꝛ qñ agitantur vagine a uento cadunt: ꝛ pastores colligunt eas.

Posse. Sera. auc. Abix. virtus ei⁹ est cal. ꝛ sic. tñ paucetñ caliditatis. ꝛ siccitas eius est prope caliditatem ipsius. ꝛ hꝫ uirtutē magnā qñ peruenit ad stomachum purgandi melancoliam et cholerā. ꝛ fortificat substantiam cordis: qñ miscentur cū eo medicine quas dixi iuuare: sicut viola. et potio decoctionis plus confert ꝙ ipsū tritū. ꝛ dosis sicci triti ei⁹ ē. ʒ i. et ī decoctione. ʒ. v. Et ideꝫ auc. Rasis: sene ꝛ fumus terre purgant humores adustos. ꝛ confert scabiei et pruritui. Jo. mes. sene ē folliculus plāte: quam vocant per se alzemet: ꝛ īuenitur ex eo domesticum ꝛ siluestre. Et melior pars plante ē folliculus: deīde folia. ꝛ melior folliculus est cuius color declinat ad viriditatē et subnigredinē quandam: ꝛ ī quo est de amaritudine res modica ꝛ stipticitate: ꝛ qui ē magis cōpletus: ꝛ ī quo sunt semina ampla compressa. sub albidus aūt non ē bonus ꝛ īcompletus. Similiter et folia sunt meliora viridia: subalbida uero ꝛ tenuia non sunt bona. ꝛ antiquum ex eo ē sine spiritu. ꝛ stipites eius sūt īutiles. Est cal. ī pricipio secūdi: siccum ī primo. ꝛ folia sunt ī primo cal. ꝛ est abstersiuum mūdificatiuum cōuenienter et resolutiuum. Debilis ē et tarde solutionis: ꝛ debilitat stomachum. confortatur cum rebus acutis sicut ʒiʒiber et salgēma. ꝛ medicine cordiales et stomatice cum eo felicitant opus eius. Et Gal. cum iure galloꝝ aut carnium soluit sine molestia. ꝛ si īfundat᷑ ī aqua casei cum spica: deīde coquatur, parum: est medicamen bonum. solutione educit. n. cum facilitate melancoliā et choleram adustam. ꝛ mundificat cerebrum cor ꝛ epar ꝛ splenē ꝛ mēbra sensuuꝫ ꝛ pulmonem. ꝛ cōfert egritudinibus eorum. ꝛ aperit opilationes visceꝝ. ꝛ conseruat utentē ipso ī iuuentute: ꝛ generat gaudium: cām aūt tristitie āputat. ꝛ ponūtur folia eius ī lauacris ad caput: et proprie cū camomilla confortat cerebrum et neruos: ꝛ scđm oēm modum administrationis eius addit ī visum. ꝛ corroborat audituꝫ. ꝛ est medicina bona febrium melancolicarū et antiquarum. Dosis ei⁹ īfusi potio est ab aureis. iij. vsqꝫ ad. ʒ. i.

Cap. 640.

S Emissem arabi. gre. sisaminū: lati. uero sisamus vel ioriolena. Sera. li. ag. ca. semīsse. i. sisamus auct. Gal. in eo est substantia vnctuosa quantitate non pauca. ꝛ virtus eius est que mollificat. ꝛ eadeꝫ virtus reperitur ī oleo sicut in substantia. et aqua in qua coquitur sisamus hꝫ eandem uirtutem

Dias. cap. sisaminum scđm translationem grecam malum ē stomacho. ꝛ comestum oris fetorem facit. ꝛ idem scđm translationē arabicam: qñ fit emplastrum cum eo mollit duricies neruorum. ꝛ curat conquassationes auriuꝫ: ꝛ apostemata cal. que sunt in eis. ꝛ confert cōbustioni ignis et dolori colico ꝛ morsui aīalis: qđ dicit᷑ carates. ꝛ qñ miscetur cum oleo ro. sedat doloreꝫ capitis qui fit a calore solis. ꝛ planta sisami qñ coquitur cum vino facit hanc eandem operationeꝫ. ꝛ confert proprie apostemati oculi et pulsatiōi ei⁹.

Et idē Sera. auc. Aben mesuay. oleum sisaminum est malum stomacho: ꝛ destruit eum. ꝛ iuuamentum eius est illis qui habēt melancoliam et scissuras ī extremitatibus. Nā hi iuuantur multum ex cibo eius. ꝛ rugas cutis extēdit ꝛ mollit eas. ꝛ cōsolidat scissuras que fiūt ꝓpt desiccationem que sunt a melancolia. ꝛ dicunt ꝙ

sisamus est cal.in secũdo gra.ꝛ hu.in primo.ꝛ prouocat vomitũ qñ torrescit et rectificatur ꝛ melioratur.Gal.in li.de cibis cap.de sisamo.Sisamum cito stomachum euertit:ꝛ tarde digeritur ꝛ alimẽtum dat corpori vnctuosũ.Rabimoises cap.de sisamo.Sisamus corrumpit cerebrum et nucam . et replet caput fumositatibus:ꝛ facit sudorem fetentẽ.ꝛ ĩ mulieribus ventrem auget.ꝛ ipsum generat herniam.Auerois quinto colliget cap.de sisamo. est cal.in primo vel ĩ principio secũdi:hu. ĩ tertio.

Cap.641.

S**Et** ara.gre.chinosbatus vl' saccupa lea:latine uero rubus caninus. **Sera.** lib.ag.capi.Set. Set.i.rubus caninus ꝛ ẽ maior satis rubo alio.Nã assimilatur imagine sua arboribus.folia eius sũt latiora folijs myrti : ꝛ in ramis eius sunt spine due:ꝛ hñt florem album.ꝛ fructus eius ẽ oblongus similis nucleo oliue qui qñ maturatur fit rubeus:ꝛ hꝫ interius simile lane:q qñ desiccatur ꝛ aufertur qḋ interius ẽ:ꝛ coquitur cuꝫ vino et bibitur stringit vẽtrem.ꝛ nocet decoctio fructus eius cãne pulmonis:ꝛ stringit fluxũ mẽstruorum.ꝛ radix eius ẽ calidior ipso:de qua si fiat emplastrum extrahit spinas ꝛ alia ĩfixa corpori.ꝛ qñ fit emplastrum ex folijs eius recentibus prohibet apostemata.Et idẽ auc.Gal.fructus huius plante ẽ stipticus fortiter:sed folia eius hñt stipticitatem paucã.ꝛ oportet ꝙ caueatur ab eo qḋ intra fructũ ẽ bõbicio simile:qꝛ nocet multum cãne pulmõis. vnde vocatur cinosbatus a cinos qḋ est canis:ꝛ batus quod est rubus.

Cap.642.

S**Ecolafedeon** vel alutribe ara. latine scolopendria. **Sera.** lib . aggre.capit. secolafedeon auc to.Dias.secolafedeon.i.scolopendria.ꝛ nominat' hoc noĩe ꝑpter similitudinẽ cuiusdã vermis dicti scolofendeia:ꝛ eius interpretatio ẽ quattuordecaꝫ pedũ.hꝫ multa folia egredientia ab vna radice. ꝛ nascitur ĩ petris et muris edificiorꝫ.ꝛ non hꝫ stipitẽ neqꝫ florẽ neqꝫ semen.ꝛ folia eius sunt desubt' maculata sicut folia polipodij.ꝛ pars eius ĩferior est quasi rubea.ꝛ ps superior est viridis. **Gal.** vi.sim.pbar.cap.de scolopendria secũdum translationem arabicã.substãtia eius ẽ subtilis:ꝛ virtus eius ca.ĩ primo:sic.in secundo.ꝛ ĩcidit ꝛ resoluit duriciem splenis.Et idem eodẽ lib.ꝛ eodem cap.scḋm translationem grecaꝫ imitices siue scolopendria stipticitate cum amaritudine participat:quapropter cõfert spleni bibita cum aceto. Et idẽ **Sera.** qñ herba ipsa coquitur ꝛ bibit'.xl. diebus resoluit ꝛ extenuat splenẽ. similiter aũt faciunt folia ipsa si terãtur.ꝛ fiat cuꝫ eis emplastrũ super splenem.qñ terũtur ꝛ miscentur cũ vino conferunt distillationi vrine ꝛ singultui ꝛ ictericie.ꝛ frangit lapideꝫ vesice quãdo bibitur.Et putant quidã ꝙ ipsa prohibet impregnationẽ qñ suspenditur super mulierẽ sola:aut cũ splene mule.Auerois.v.colliget cap.de scolopendria est temperata in ca.ꝛ sic.

Cap.643.

S**Echedenchi** arab.gre.canabs:latine vero canapis. **Sera.** lib.aggrega.cap.sechedenchi aucto. Dias.sechedenchi.i.canabs ẽ planta que seminat': ꝛ facit semẽ.ꝛ hꝫ folia similia folijs agni casti grauis odoris.ꝛ habet hastam et ramos longos interius vacuos.Et ideꝫ **Sera.** auc.Aben mesuay.est ca.ꝛ sic.ĩ scḋo gra.Et de ꝓprietate eius est que desiccat humiditates que fiunt in auribus qñ distillatur ĩ eis ex oleo eius.et vsus ei' nimi' facit sodam.

Sptarag.i.ausab. Gal.virtus sapor et odor eius sunt similia virtuti sapori ꝛ odori nasturtij:nisi qꝛ ẽ minus desiccatiuum ipso:ꝛ calefacit in quarto gra.Est enim eius cõfectio facilis ꝛ non dura. ꝛ ĩuenitur nigra et rubea.ambo sunt ĩterficientes: et ista nõ ĩuenitur ĩ regionibus nostris:ideo eius nomen ignoratur.

Sebel.i.alumen. Scema.i.figura.
Scel .i.vene rubee sup oculos
Schela iẽne idem quod supra.
Scen .i.lacerte rubee.
Sceilẽ est vena que est intra auricularem ꝛ annularem ĩ dorso manus:ꝛ vocatur saluatella.
Sceata .i.magna stella.
Sceen.i.sãguis draconis:ꝛ ẽ succus rubeus notus secundũ quosdam ẽ gũmi:sed quid ẽ.l.l. alacobẽ.
Scea quid ẽ.l.l.ascukodos.
Scea armenuꝫ idem quod supra.
Scef.i.vngula.l.l.afir. Scensen.i.sisamum.
Scemas .i.manus.
Sceylen.i.ramus venenigre.l.l.platea.
Sceba romanum .i.absinthium.
Scelich romanum idem quod supra.
Sceet.i.anetum. Scebel.i.ruta.
Scedenegi .i.ematites.
Scheius denigi .i.semen canapis.
Sceirarag.i.fumus terre. Scetaram.i.tapsiã.
Scerasif .i.hypocundriũm.
Scense.i.sol. Sceitaragi.i.ptisis.
Scetagi suoti.i.nigella. Scear.i.adeps porcin'.
Scedene .i.chetabre.
Scedme.i.ematites. Sceptaras.i.tapsia.
Scedie.i.pinguedo intestinorum.
Sceridatis.i.sanguis draconis.
Sceileki .i.storax liquida.
Scebram.i.esula. Scetazirach.i.vespertilio.
Sebemagin.i.sebran. Sfenoria.i.pastinaca.
Sfleticos .i.pes columbinus.
Spelta quid est.l.l.fult.
Species condictes.i.species odorifere.
Sperule coloquintidarum.i.poma coloquintide que sunt rotunda vt spera.
Spersũ.i.fermentum. Spedilion.i.sisimbriuꝫ
Spedate .i.cerusa.
Speculare clastrum .i.gypsum.

Splemon.i.ceterac.l.l.aplenon.
Splenaria idem quod supra.
Spboydes.i.spelta. Sel.i.bel.
Ssemi.i.bierusalē. Sterra.i.neruoꝝ qualitas.
Sterione.i.galla. Sterios.i.particum.
Stella domini.i.sigillum Salomonis.
Sercus eris quid est.l.l.boas.
Stefania interpretatur vincens.
Stebinech .i.serapinum.
Stercus argenti.i.stercora argēti que ita est ex ar gēto: sicut sterc⁹ eris: ꝛ qd ē sterc⁹ eris.l.l.ster⁹eris
Stefrigia.i.ruta agrestis. Stear.i.adeps.
Steb.i.alumen. Stellaria quid ē.l.l.asterion.
Stea .i.matrix.
Sterica passio.i.corruptio matricis.
Stectio .i.pes columbinus.
Stellio.i.lacerta facetana: sed secundū quosdā est lacerta viridis.
Sterphina.i.vinacium. Sterione.i.galla.
Steatemata.i.idurata apata. Sterig.i.fum⁹ terre
Stercus quid est.l.l.fimus.
Stercus passerum .i.vsnen.
Stercus demonis.i.napta vel petroleum.
Stella terre.i.talk. Stesisia.i.ruta agrestis.

Cap.644.

S Teng arabbice vel seterig: grece capnos: la. fum⁹ t're. Sera. lib.aggre.cap.sterig auc. Dias. herba est similis pastinace agrestis: nisi qꝛ magis ē minuta eā ꝛ amarior. ꝛ bꝫ radicem cuius color vergit ad albedinē. ꝛ auc. Gal. sapor eius est amarus ꝛ stipticus. virt⁹ eius ē ca. ꝛ sic. in secundo gra. Plin. capi. de fumo terre. fumus terre.i.fumaria. ꝛ dicitur fumus t're qꝛ nascitur ꝛ remittitur a terra ī magna quantitate vt fumus: qꝛ nascitur a quadam grossa fumositate a terra resoluta: ꝛ circa superficiem t're adherente: ꝛ sic ex actiōe caliditatis generat'. Debet.n. viridis poni ī medicinis: ꝛ est ex eo alius cui⁹ flos ē subalbidus cinericius: ꝛ alius cuius flos ē pallēs violaceus: ꝛ iste ē melior. Dia. cap. de capnos secū dum translationem grecā que latine fumaria dr̄: nascit' ī segete ordeacea similis coriandro vel corio herbe: sed mollis et alba ꝛ cinerosa: ꝛ multum florē hñs ꝛ purpureū. succus eius viscidus est. caligines oculis detergit. lachrymas ꝓuocat. vnde et nomē accepit. herba ipsa comesta vel bibita plurimam cholerā per vrinam prouocat.

Silfiū.i.lasar: ꝛ ē gen⁹ ferule: cuius gumma est assa fetida.
Serecinum idem ē qd̄ ceretinum.
Sidia.i.flos granati. Sicaras.i.sisimbrium
Siames.i.semen. Sieron.i.farina lolij.
Simacha.i.apostemata parua caliditatē hñtia: q̄ multum cito ī saniē conuertunt' vt carbūculi.
Simata idem quod supra.
Sinum.i.vinum: ꝛ est vinū passarum.
Sincum.i.bdellium. Sisaleos.i.filipendula
Sibias birbias.i.loca que sūt ī extremitatibus coxarum: vbi sūt glādule: vbi vertebrū coniungit' scie

Sibare ē demoniū mixtum cum sirsen: ita vt cuꝫ hō bꝫ sirsen alienet propter demoniū agitatū.
Sirelilē est emblicus qui sic nominat': cum ī lacte infunditur.
Sistar.i.fu. Simaren.i.lactuca asini.
Simeanus.i.visc⁹ quercin⁹. Sinopis.i.rubicūdus

Capi.645.

S Jmphitum gre. vl' anagalicuꝫ: ara. picterion: lati. consolida. Gal. viij. simp. phar. cap. simphitum secundū trāslationē grecam. simphitum petrosuꝫ ex cōtrarijs constat virtutibus. bꝫ enim qd abstersiuum quo contentum ī torace ꝛ pulmone pus expurgare natum est. Habet aūt quid ꝛ congregatiuum quo ad sanguinis eductiones iuuat. ꝛ cōtinet vltra hoc humiditatem quandā calidam non immoderate: propter quam ꝛ dulce apparet gustantibus ꝛ delectabile odoratum. Insiticulosum aūt ē cuꝫ masticatur: ꝛ asperitates que ī arteria sanat. secundū mixtionē vero que ex oībus predictis virtutibus simul ꝛ diaforare sufficiens ē: ꝛ colligere ꝛ cōstringere corpus: ꝛ ꝓpterea intestinalibus hernijs apponitur: ꝛ ad euulsionem ꝛ scissiones cum oximelle bibitur. quicunq; vero ad dysenteriam ꝛ fluxum rubeū coquētes ī vino dant: vt siccante et congregāte vtuntur. ꝛ quicūq; ad frenetica vt purgante ꝛ madente. simphitū aliud magnum simile est virtuti predicti: nō tñ gustu dulce neq; odorife rum olfātibus apparet: sed secundū hoc abcedit a predicto. secundū vero qꝫ viscositatē quandam et mordacitatē bꝫ quodāmō similiter existit. vtūtur aūt eo ī oīb⁹ quibus cunq; ꝛ prius dicto. Dias. cap. de simphito. simphitum.i.consolida: ꝛ est maior ꝛ minor. minoris folia sunt ita pinguia: ꝛ ē vere minor. nascitur locis asperis virgas hñs similes origano ꝛ tenues: ꝛ capita sicut thimum virge lignose et odorate ꝛ dulces in gustu. ꝛ radix est illi longa ꝛ obrufa grossitudinem digiti hñs. est aliud simphitum quod pictenū vocāt. hastam bꝫ asperam ꝛ longā duobus cubitis angulosam. abintus inanis ē: ī qua sunt folia aspera et angusta et oblonga sicut buglossa. bꝫ etiā ipsa hasta angulos in quibus folia nascuntur. flores sunt illi mellini. semen bꝫ super hastā sicut flōmos. hasta ꝛ frutex hñt pulueri simile quod cū carni applicatuꝫ fuerit: pruriginē facit. Radix ē ei colore nigra q̄ cuꝫ fracta fuerit alba apparet ꝛ muscillagiosa: ꝛ ista est cōsolida maior: cuius radix trita ꝛ bibita emoptoicis medetur. conquassatiōes reficit. tumores spargit. cum folijs cataplasmatibus adhibita oīa similiter facere pōt. vulneribus paracolesiꝫ facit. carnes īcisas frustis ī cacabo missas ī se glucinare facit. Consolida minor elixa in mulsa pulmonem purgat. rejcientibus sanguinem et freneticis cum aqua medet'. Radix cum vino cocta et bibita fluxum mulieris stringit: ꝛ dysentericis opitulat'. cum oximelle data cōquassationes ꝛ dolores lateris saluberrime curat. masticata āputat sitim. asp dinem faucium mitigat. vulneri recenti paracole

sim facit.anterocellicos bibita et cataplasmatibus adhibita optime curat: et carnes celerius glutina re facit. sunt.n. ambe ille spes consolide eiusdē virtutis. Consolida secundū Pli.aucto. vel opinione multorum diuino miraculo curat et rūpit antracē itra duos lapides trita. Est aūt alia consolida que vocatur cōsolida rubea: pro qua.l.l. bistorta.
Sicaminon.i.sicomor⁹. Simphoniata.i.iusquiam⁹.

Cap.646.

S Isimbrium .i.absinthium ponticum: et ē centonica sicut apparet in littera absinthiū. sed sisimbriū vocatur mēta aquatica. et alio noīe vocatur balsamita. vnde sisimbriū la.arab.culudes: gre.cardaminon. Dias. cap.de sisimbrio secundum translationē grecā. sisimbrion dr̄ cardaminon: eo q carda mo agresti folia hz similia: cum folia eius rotūda nascātur sicut folia cardami agrestis. cū creuerit scindunt se sicut eruca. virtus ē ei cal. diuretica. crudum et coctū lētigines vultibus tollit: et maculas emendat si vna nocte impositum fuerit: et alia die locus abluatur aqua. Paulus cap. d sisimbrio. ca. est et sic. in t'tio gra. aliud ē domesticū: aliud siluestre: sed domesticum nobis ē ī vsu: qd oībus ē notum. virtutē hz diureticam dissoluēdi et consumēdi. cōtra viciū pectoris fiāt pultes ex farina ordei et aqua apposito puluere ei⁹ et detur patienti. Cōtra frigidum rheuma folia eius ī testa calefacta sine liquore et in sacculo posita capiti superponat̄. valet vinum decoctionis eius contra dolorem stomachi et intestinorum ex frigida cā et opilationez epatis et splenis: et vrinalium viaꝶ. herba ipa decocta in vino et cataplasmata soluit etiam stranguriaz et dissuriam. Ualet etiā cōtra iliacū dolorem et contra dolorem factum ex ventositate. menstrua educit. conceptum iuuat. matricem mundificat fomentatio si fiat ex eo. tenerositates eius ī oleo muscellino vel saltem cōi decocte et superposite idem operantur.

Siderizonta .i.feraria.
Sisofigius.i.auis que vocatur merula.
Sigeti.i.apostema flēnosum herisipillosuz.
Siu cuscute.
Sitis scadis .i.cucumer agrestis.
Sisamus quid ē.l.l.semisem.
Sisamus agrestis.i.cataputia.
Sisamos.i.confectio de melle similis penidijs
Sisamum idem qd supra.
Silomata.i.cortex celsi. Sipui.i.apium.
Sinsen.i.sensen. Sinitu.i.cerusa.
Simisis i.draganti. Sicida.i.brionia.
Silliuz latine: grece pipersilium: et quid.l.l.bazarachona.
Siricantica.i.aaron. Sia.i.senationes.
Sia .i.ficulnea.
Sica.i.ficus Sira.i.cerasia.
Sindin.i.cucumer domesticum.
Sister.i.anetum agreste.i.meu.
Sigia.i.storax liquida. aliqui dicunt q est storax calamita.
Sichias quid est.l.l.xencua. Sicla.i.bleta.l.l. beta.
Siligo.i.germanum ex quo aliquando efficit̄ panis.l.l.germanum.
Sichen armenicum.i.abrotanum agreste.
Sisamina ossa a sisamo qd est granum minutum de quo fit oleum sisaminum: et sunt ossa que itra ossa digitoꝶ existunt.
Sisarij .i.lolium.
Sila est apostema qd multum augetur.s.in principio: et est glandula.
Sireblen .i.beta.
Siquis ordei.i.puluis factus de ordeo trito et cocto cum multa aqua et torrefacto post.
Sithemachia .i.monomachia.
Sibare.i.demoniū cū sirsc:ita vt hō cū hoc q hz sirsen alienet propter demonium agitatiuum.
Sidrichis egilops.i.arbor sanguinis draconis
Silelici primo quid est.l.l.cataputium.
Sidra .i.iuiuba siluestris.

Cap.647.

S Ideritis aut eraclia gre.lati. prima spēs eius: et vocatrur centrū galli: quā inuenies in littera gerebotanū que folia hz prassio similia sed oblōga sicut elissagus aut inos: sed minora et aspera. hastam hz quadrā: longā duob⁹ palmis: virgas lōgiores et suaues ī gustu et stipticas: ī quibus virgis capita sūt obrotūda sicut verticelli et sicut prassi: et in ipsis capitibus semē nigrū inuenitur. nascit̄ sub petra. Est alia sideritis hastas hñs duobus cubitis longas et teneras: et folia ī ipsis hast's similia petristeridi: sz diuisa in circuitu plurimū nascētia sz visu tenuia et oblōga. In cacumine vero haste capitellū hz rotundū et asperū: in quo semē ē simile bete obrotundū et duꝶ: et huic virt⁹ ē t'mātica et silis supradicte. Est et scdz genus sideritis: qd catebras eracleā dixit. nascit̄ ī parietibus sicut vitis: folia hñs minuta et tenera: et multa ex vna radice nascētia similia coriādro: cui⁹ haste longe sūt duob⁹ palmis et molles et albidiores. flores hz fenicios et gustu muscilaginosa. trita et īposita vulnerib⁹ recētibus paracolesim prestat.

Cap.648.

S Inonum quidā dicūt q est herba que dr̄ pes milui. quidam dicunt q ē alexandrū: sed falso: nā neutrū istoꝶ est veꝶ: qm̄ nō ē pes milui qui vocatur pepanus: qꝫ pes milui hz folia satis maiora et pīguiora: et flores satis a floribus sinoni differentes: qm̄ pes milui facit flores multos et albos simul cōiūctos ī capite stipitis apparētes sic cauda gatte: et ei⁹ herba sic valeriana: sz sinonū recte florescit sicut petrosellinuz vsuale. secundo facit folia sed maiora. Nō ē similiter alexādruz: qm̄ alexādrū facit semīa nigra rugosa vt cūqꝫ curua et magna sicut git. sz sinonū scdz Dia. et Pli. facit semīa sicut apiū et ameos. vñ sz veritatē sinonū ē petrosellinum macedonicū: qm̄ Dias.

Sinonis he
considera hi

dicit finoni semen ē minutum simile apio sed ob
longum et nigrum gustu ca. diureticū valde et ce
tera. Et dr̄ sinonū q2 nascitur ī syria prouincia re
giōis ma **Dias.** capit. de petrosellino quod
cedonie. nascitur ī macedonia ī crip
tis z speluncis: semen ē minutū simile apio vel a-
meos odoratum et viscidū z aromaticum et diu
reticū valde. mēstruis impat. īflationes stomachi
z colli cōpescit. calefaciendo z siccando nimis tor
tionibus subuenit. dolorem laterū mitigat. freneti
cis z vsice dolori subuenit. prouocat habūdanter
vrinā: maxime cū vino datum. diureticī antidotis
miscetur. Pli. cap. de petrosellio macedonico. Pe
trosellinum macedonicū cuius semē de syria affer
tur: vel semen est minutū simile apio diureticum
valde. nascitur circa petras: semen et folia similia
apio. semen eius odoratū z diureticum valde. vn
de petrosellinum vocatur: qm̄ multotiens ī petris
nascitur: qd̄ multi petrapium dicere consueuerūt:
q2 idem sūt sinonū et petrosellinum macedonicū:
qd̄ latine dr̄ petrosellinū agreste. l. l. petrosellinū.
multi sinono vel macedonico carentes vtūt alexā
dro: qm̄ sūt eiusdē virtutis. virtutē sinoni vel ma
cedonici īuenies ī littera petrosellinum.
Sirsemiati. i. egritudo cōposita ex sirsen ca. z fri.
qm̄ ē ab apa factum ex duobus humoribus cōpo
sitis simul. s. ex phlegmate z cholera.
Siler creticum quid ē. l. l. cardilion.
Simach. i. separatio eueniēs: cū caro super os ten
ditur scdm partē Silac dr̄ grece z masenis vel
lemuse grossicies in palpebris: z ē diffcultas clau
dendi oculum cum sūt aperte: z ad aperiendū cū
sunt clause.
Sirsati. i. caro mollis veniens ī iterio i parte pal
pebre: a qua nō cessat fluere sanguis rubeus niger
z viridis.
Sirsen. i. frenesis: z est apostema cerebri: a sen qd̄
est apostema: z sir quod ē cerebrum.
Siphach. i. primus pāniculus qui est supra vētrē
post cutē cōprehendēs itestina calefaciens ea sua
spissitudie z vnctuositate: z cōprehendit lacertos
Sirsir i. semper putrefaciēs.
Silfir idem quod supra.
Sirigi. i. lac coctū. Sirengi idē qd̄ supra.
Simitij. i. cerusa. Sirs. i. cerebrum.
Sicen. i. caput sice. l. l. caprifice.
Siseleos cāpestris. i. leuisticum.
Sifakethec i. tunice.
Siluestre omealosis. i. nasturitium album.
Siricum romanum i. syricum vel seta.
Simar i. lactuca asini.
Sisamelō. i. oleū de sisamo. Sichia. i. ventosa
Siscoles. i. contractio Sintoma. i. accidens
Sisāberis i. oleum de sisamo.
Sibagat. i. salsamentū liquidum qd̄cunq3.
Sinapium. i. sinapis. Signigmacia i. storax.
Sir i. medicina inda.
Silfer i. lasar vel eius radix.
Siria. i. oliua. Sirach. i. gūmi oliuarum.
Sicides aga i. cucumer agrestis.

Sincar. i. buxus. Sicharos. i. sisimbrium
Siames. i. semen intube. Sisaliquorū. i. liquiricia.
Siler montanum i. sisleos.
Siseli idem quod supra.
Silliū mōtanū. i. siler montanū: z ē idē qd̄ supra.
Sisat. i. buxus. Sisapasmare. i. linire.
Sidurū i. scotomia.
Sileniabin. i. zuccarū rosatū vel mel ro.
Sinis i. nigella.
Sief memite hoc mō fit: succus memite in sole sic
catur: z ex eo formantur pillule vel magdaleones
parui sicut nucle' dactili. z pōt fieri sief ex alijs re
bus. vnde sief. i. medicina ocularis formata oblon
ga que fricatur sup cotē cū aliquo liquore cū in
oculis poni oz: est. n. forma ei' sicut nucle' dactili.
Silen herba est que nascitur īter frumentum: cū
est tempus fluuiosum: z est gramē.
Syrupus diaquilō: debet dicere syrup' diachilō
. i. de succis: vt apparet in. l. chilus.
Siregia i. oleum sisaminum
Sisseri. i. crissones. Sintalar. i. beil.
Sisten. i. reuolutio palpebrarum.
Sinifes. i. quedam musca parua quasi effugiēs vi
sionē: hn̄s aculeū acutum mordēs. z alio noīe vo-
catur sinifes: z alio noīe vocatur culex cis: z ideo
mate nostro vocatur zēzala. vnde decliatur hoc si
nifes genitiuo huius sinifes indeclinabile.
Sirengi. i. minium. Sisimin. i. elenclin.
Silofer i. nenufar.
Simenia sunt ossa que sunt super spondiles dorsi
sicut spine.
Sigillū sancte marie. i. secacul.
Sirigios. i. spēs quedam canne. l. l. basap.
Sision est spēs lilij. l. l. ansea.
Sinapis quid est. l. l. chardel.
Synthesis. i. ectica senectutis que fit ex frigiditate
z siccitate.
Syntheticus idez quod supra Sinter. i. rubus
Syntesis. i. atrofia: z ē qn̄ nutrimentū nō digerit'
neq3 cōuertitur in substantiam mēbrorum.
Synthesiz. i. palpebre coartatio vel cōglutinatio
innaturalis.
Sinopida quid est. l. l. mezegrech.
Sisnabar. i. sisimbrium. Siclon. i. bleta.
Sicen vel siccen armenicum. i. abrotanū agreste.
Sirius. i. doronici. Simaren. i. lactuca asini.
Sitarez idē qd̄ supra. Sigillū laice. i. tra sigillata.
Simitbij i. ceruse.
Sinimata. i. calidos humores purgantia.
Sinirnis i. gummi iuniperi.
Siringios. i. qui audiunt quasi fistulas.
Sintē oculi. i. alintifac. Sicera. i. vinum de pomis
Sifula ē herba ī vltramarinis ptib' qua carem'.
Sigillū salomonis quid ē. l. l. dasnoides.
Silotrum quid est. l. l. benda. Sideratū. i. penatū.
Siseos. i. assa fetida. Sitacust. i. saiacost.
Signiles. i. verruce rotunde. Siliqua. i. xiliqua.
Sima concauitas ē epatis: sed eius gibb' dicitur
gedeola vt in lib. vrinarum Isaac.
Sinantis. i. prefocatio acutissima: ide sinantia vel

squinantia.i.acuta prefocatio.
Sisson.i.diuisum.ut in Alexandro de lacte: inde dysenteria.
Sini .i.genus aranee.
Sinocus.i.conclusus. Simisum.i.git.
Sidus marinum .i.piscis est.
Silac.i.corrosio cum rubedine et asperitate cum pruritu i palpebris. Mesue cap. de casu pilorũ palpebrarum: uel est iuersatio palpebrarum: ꝛ quasi scabies in cohopertorio oculi.
Siria .i.genus grani.
Sicamina idem qđ supra: licet Dias. cap. de celso ait ꝙ multi dicunt ꝙ est fructus celsi: non tñ affirmat: qm̄ mos Dias. ut videbis s. l. l. oxicantum est nominare rem scđm opinionem aliorum sed non affirmare.
Sicomordus idez quod supra. Siricum.i.seta

Cap.649.

SIstose vel bisbese vel bestebel le arab. grece galifer siue talissar vel machil: ꝛ i oriente vocat' adaes vel adache: latine uero macis.

Sera. li.ag.cap.sistose. Sistose.i.macis: ꝛ est cortex nucis muscate que ē super corticem grossũ. Et melior ex eo est ille qui ē coloris fusci. ꝛ deterior ex eo ē niger. ꝛ i cortice duro grosso nucis muscate nō est aliquod iuuamentum: sed fructus eius ē vtilis medicine. ꝛ nominatur in oriēte adaes. dicūt aliqui ꝙ ē macis: ꝛ ē cortex que apportatur de regiōe que nō est grecorũ. ꝛ color ei⁹ ē fla uus. Dias. cap. machil. sine machir secūdū translationē grecaz.i.macis corium ē ligni veuictis de barbarico: coloris rufi cum robore solido: cui virtus ē stiptica et remordēs q̄s maxime.i gustu tūsa: ꝛ bibita emoptoicis ꝛ dysentericis et cyliacis singularem prestat effectuz. Collector huius tēporis: macis est cortex nucis muscate que adheret ipsi circūquaq; vt pōt uideri i barbulis auellanarū: ꝛ multotiēs uidi tunisẏ sic esse: lz dicat Dias. machir.i.macis eē corium ligni: error translatoris ē: q2 dz dici coriū fruct⁹: vt superi⁹ pz.

Gal. viij. sim. phar. cap. de mace scđm trāslationē ara. Galistar siue Talissar.i.macis cortex ē qui portatur de india: i gustu quidem stipticus sufficiēter cū breui quadam aromaticitate. cū aūt odoratur ē similis pluribus aromatibus indianis. ꝛ substantia eius ē cōposita ex substātẏs cōtrarẏs. ꝛ plurimū qđ est i ea substantia ē terrea frigida: ꝛ min⁹ qđ i ea substātia ē subtil' ca. ꝛ odor eius ē bonus sicut odor aliarū speciez aromaticarū que apportant' ab india. sapor eius est stiptic⁹ stipticitate multa cū aliquantulo aromaticitatis. virtus eius ē que desiccat i tertio gra. sed cal. ꝛ fri. non ē operatio manifesta. cōfert fluxui ventris et vlceribus itestinoꝝ. ꝛ bibitur i emoptoica et i fluxibus humorum ad uentrem.
Auicēna de viribus cordis ait ꝙ cōfortat cor.

Cap.650.

SImibel vel solob arabice: latine spica.

Sera. libro aggregationum capit. simibel siue sumbel. simibel. i. spica: ei⁹ tres spēs sunt. Nā quedaz ē nardi: ꝛ est inda: ꝛ alia romana: ꝛ ē celtica: ꝛ est alia mōtana. sed spica nardi nascitur i monte hamā siue haneā in india. ꝛ melior ex ea ē recens leuis et pīguis ꝛ rubea boni odoris. ꝛ in ea est parū odoris cipressi sine folẏs: cuius spica ē parua: ꝛ qñ masticatur remanet odor eius i ore diu. ꝛ nascitur in monte syrie spica: que nominatur sira: ꝛ sunt i ea oīa que dicta sūt i indica. et nascitur prope ignem qui ē i monte spica: que est debilior q̄s indica: q2 indica ꝑpter humiditatez locoꝝ i quibus nascitur ē lōgior ea maioris spice. et ortus spicarū ē ex vna radice. ꝛ come spice sūt i ea plures sibi inuicē adherētes pīguis odoris: ꝛ fortasse vēditur a qbusdā spica postq̄s madefacta est i aqua. ꝛ signū i hoc est albedo ꝛ extenuatio eius: q2 nō ē i ea terra. Et idē auct. Gal. substātia spice nardi vel inde ē cōposita ex tribus substātẏs: vna earū ē uirtus stiptica: ꝛ secūda ca. acuta nō nimis: tertia declinat paꝝ ad amaritudinē. virt⁹ eius ca. i primo gra. ꝛ desiccat i secūdo i fine ei⁹. Spica romana ē spica celtica ꝛ nascit' in syria: ꝛ ē plāta parua hñs folia longa: cui⁹ color vergit ad rubedinē. ꝛ flos eius ē citrin⁹. ꝛ melior ex ea ē recēs boni odoris multarū radicū nō facile frāgibilis. ꝛ qđ de ipsa administratur ē radix eius et stipites solū: q2 i eis ē bonitas odoris eius: ꝛ iuuamētū ipsius. ꝛ ipsa euellit' cū radicibus ei⁹: ꝛ fiūt ex ea fasciculi plene ma nus. Gal. viij. sim. phar. cap. Nardus celtica scđm translationē grecā. Nardus celtica similis aliq̄lit' est scđm genus i virtute p̄dicte. min⁹ uero stipticat. virt⁹ ē calidior ea i scđa ꝛ tertia. ꝛ ē debilioris virtutis q̄s illa i oib⁹ nisi in ꝑuocatio ne vrine. Gal. eodē lib. ꝛ eodē ca. scđz trāslationē arab. mōtana multū nascit' i t'ris cilicie. ꝛ folia ei⁹ s't sicut folia herbe karsabane. ꝛ ramuli ei⁹ sūt sicut ramuli ipsius: nisi q2 s't minores. ꝛ ipsa nō ē grossa nec ita spīosa. hz duas radices aut plures nigras boni odoris similis affodillo: nisi q2 sūt minores et subtiliores multū. ꝛ nō hz stipitē nec frustrū nec florez. ꝛ est debilior oīb⁹ specie bus spice. Gal. viij. sim. phar. cap. de nardo scđm translationē grecā stochis.i.nardus spica calefacit i t'tio gra. ꝛ desiccat i scđo. Cōsistit āt ex stiptica sufficiēt' uirtute ꝛ acrica. subamara. ex talib⁹ aūt cōposita virtutibus ad epar ꝛ stomachū rōnabilit' cōpetit bibita. ꝛ extrinsec⁹ apposita vrias mouet. ꝛ mordicationē stomachi sanat. ꝛ q̄ scđz uētrē rheumata siccat: ꝛ adhuc cū his ea q̄ scđz caput ꝛ thoracē. fortior vero ē indiana vocata: p⁹ hoc exñs syriaca q̄ vocatur ipacussa. Et idē Sera. virt⁹ spice ē q̄ abstergit ꝛ fortificat: ꝛ cōfert epati ꝛ ori stomachi. qñ bibit' ꝛ ponit' extra ꝑuocat vrinā. ꝛ curat mordicationē q̄ ē in ore stomachi: ꝛ desiccat hūores que adueniunt ei ꝛ intestinis. ꝛ confert humoribus qui congregantur in capite et pectore. et fortior specierum spice in hoc est indica: et est fortioris nigredinis q̄s sceni. Et idem auctoritate Dias.

Uirtus nardi est ca.et sic.ꝛ prouocat vrinā ꝛ ꝑpter hoc qñ bibitur stringit vētrē.ꝛ qñ fit cum ea nascale stringit mēstrua: et desiccat humiditates que currunt ad collum matricis.Et qñ bibitur cū aqua fri.sedat syncopim.ꝛ confert cardiace ꝛ īflā mationibus epatis.ꝛ icterice et egritudinibus renum.ꝛ qñ decoquitur in aqua:ꝛ sedet ī ea mulier confert apātibus ca.que fiunt in matrice.et cōfert casui capillorum:ꝛ palpebrarū propter ei⁹ stipticitatem.ꝛ facit eos renasci.ꝛ cōuenit medicinis oculi.Spica romana.i.celtica.virtus eius ē sicut virt⁹ nardi syrie.nisi quia prouocat plus vrinā: ꝛ confert magis stomacho qñ bibitur cū decoctiōe absinthij.ꝛ cōfert apātibus ca.epatis: ꝛ ictericie ꝛ inflāmationi stomachi.ꝛ qñ bibitur cū vino cōfert apostematibus splenis: ꝛ dolori ventris:ꝛ vesice: ꝛ renum:ꝛ inflāmationi stomachi:ꝛ morsib⁹ venenosorū aīalium.ꝛ ingreditur in cōfectionib⁹ oculorum.spice mōtane radix cōfert in omnib⁹ quib⁹ confert spica celtica. Et idem auc. Aben mesuay. Proprietas eius ē ꝙ retinet menstrua supflua qñ sumitur in potu.Plini. cap.de spica quedam vocatur spica nardi:quedā vocatur spica celtica: ꝛ quedam ē celtica montuosa.Spica nardi cal. ē in primo:sic.in scdo.vnde a similitudine cognomīata est.similis.n.est spice frumenti.ꝛ velut aristas plurimas hꝫ in modum capillorum tota collecta ꝛ densa velut fascicul⁹ paruissimus.nascitur in India ex vna radice parua sine folijs:dicitur tñ et syrica:non qꝛ in syria nascitur ꝛ legitur:sed qꝛ montes indie ī quibus abundanter īuenitur syrie partē spectant.verum illa est optima que est odorifera ꝛ colore subrufa:gustu subamara:recēs ꝛ leuis non vasta. habet vires stipticas et calefactorias. Spica celtica nascitur in illyrico hoc nomen hñs apud eos.hec ī syria nascitur: ꝛ in italia: frutices hñs super terram breues ꝛ spissos.colligitur autē a ciuibus cum radicibus.similiterqꝫ fasces faciunt que plena manu continent:ꝛ iō ab alijs fasces gallice appellantur.hec hꝫ folia oblonga et non lata: florē mellinum: odorē circa se suauē cōtinens est: ꝛ similis ī virtute spice syriace.Est ꝛ alia spica celtica mōtuosa que a plurimis partbis appellatur. hec nascitur ī sicilia similis ī folijs ꝛ ramis irigio sꝫ spica breuior est:et spinosas radices mittens duas aut tres odore suaues: et nigriores colore similes affodilli radicibus.hec nec florem nec semen hꝫ:sed virtus ē illi similis celtice superiori.Sed qdam mentiētes dicunt celticam saliuncā:ꝛ pro ea ponunt sed falso.ꝛ quid est saliunca.l.l.mucasar.

Cap.651.

Iseleos arab.vel ascegelios: grece siseli: latine siler montanum. Sera. lib.aggre.capi. siseleos auctoritate Dias.Folia habet similia folijs feniculi: nisi qꝛ habet longiora et grossiora. ꝛ habet hastam longam ī cuius summitate est corona:in qua ē semen longum ꝛ latum:hñs angulos:ꝛ grossum:acuti saporis:fortis odoris:ꝛ est illud qꝺ est ī vsu:ꝛ administratur in cibis.ꝛ hꝫ radicē longā boni odoris. Gal. viij.simp.phar.cap.siseleos scdm translationem arab.radix huius plante et semen hꝫ caliditatem tātam:ꝙ prouocat vrinā forti ꝓuocatione:ꝛ cū eo virtus subtilis:qua confert asmati et epilepsie. Et idē eodē li. ꝛ eodem capi. scdm trāslationem grecam.Siseleos radix quidē ꝛ fructus calefactiuum est intantum vt sufficiēter vrinatiuum sit pharmacū.Est aūt ex subtilibus ꝑtibus:vt ad epilepsias et orthomias competat.

Sera. auc.Dias.Uirtus eius est calefactiua .s.radicis et seminis.et qñ sumitur ex eis in potu ꝓuocāt vrinā. ꝛ conferunt coartationi anhelitus ī qua oportet hominem erigi:ꝛ asmati ꝛ suffocationi matricis.ꝛ prouocant mēstrua: et expellunt fetum.ꝛ cōferunt epilepsie ꝛ oībus doloribus interiorꝝ mēbrorꝝ.ꝛ qñ sumitur de aliquo illorꝝ:aut ex vtroqꝫ cum vino in potu:confert tussi antique et debilitati digestionis:ꝛ torsionibus ventris ꝛ debilitati epatis.ꝛ qñ sumitur ex ea cum vino ꝛ pipere preseruat et defendit hominē a frigore aeris:ꝛ ꝑpter hoc confert itinerantibus in hyeme.ꝛ qñ hoīes ꝛ alia aīalia comedunt de hac planta in tēpore coitus eorꝝ:confert eis statim ad ipregnandum.Et idē auc.Aben.mesuay.est ca.ꝛ sic. in fi.scdi gradus.icidit et dissoluit hūores phlegmaticos viscosos ꝛ congelatos:ꝛ propter hoc aperit vias omnes ꝛ cannales opilationis.ꝛ prouocat vrinam et menstrua.ꝛ confert asmati ꝛ omnibus egritudinibus phlegmaticis.

Scinus	.i.lentiscus.l.l.botim.
Scinus vlcerum	.i.empetigo.
Scindaminum	.i.agrifolium.
Syrupus arelea	.i.de piris.

Scilla.i.bulbus qui dicitur squilla.

Sciniar	.i.lactuca alini.

Syrupus diaquilon quid est; lege litteram diaquilon.

Syrupus iuiubinus fit de iuiubis liquiricia ꝛ rebus maturantibus pectus:quē īuenies ī viatico.

Scinifes	.i.sinifes.
Sciston	.i.serum.
Scirosis	.i.duricies.
Scibosub	.i.alumen.

Scirum.i.folium aque vel flos aque.
Sciantunaram.i.coloquintida agrestis.

Siracost	.i.manna

Schirus.i.apostema quod ducit ad corruptionē membri:ꝛ est durum.
Schirosis.i.apostema melancolicū sine dolore.

Ssinichia	.i.dactili.
Ssinichion	idem quod supra
Skinos	.i.lentiscus.

Skirus.i.durus:ꝛ est proprie apostema durū vł pulsus durus pōt sic vocari.

Skiranis	.i.durus.
Smirne basilicon	.i.myrta.
Smirmon	.i.scolopendria.
Smirra	.i.myrta.
Smitica	.i.abstersiua.

Smirma idez quod supra.
Smirnix .i.vernix.

Cap.652.

S Mirnas Dias. cap. smirnas siue smilas.herba ē sicut matrissil uia:hñs aspera folia peridimiō similia cuius virge sex aut septem sūt sicut bati implicantes se uicinis arboribus aut saxis.semē habet simile vuis:qđ qñ maturauerit nigrum colorē facit cū gustu submordaci:cui radix est dura et grossa. et nascitur locis aquosis et asperis.semē eius ⁊ folia venenis occurrunt:nā si ante accipiantur uenena non sinunt nocere.Dicitur āt ꝙ si ab infāte accepta fuerint venena non sinunt sentire.
Spica nardi quid est:lege litteram simbel.
Spica syriaca idem quod supra.
Spica celtica quid est:lege litteram quam supra.
Spica montana quid ē.l.l.litteram quā supra:et ē quā cōiter vocabat celticam sed falso.

Cap.653.

S Pinachia latine:grece a spenach.
Sera. ī aggr.suis cap.aspenach. Aspenach sunt frigida et humida in fine primi gradus.leniunt ventrē.⁊ cōferunt dolori pectoris et pulmonis qui fiūt a cholera et sanguine.Nutrimentum eorum ē meliꝰ nutrimēto atriplicis:⁊ operatio eoꝝ ꝓpe operationē eius.⁊ sunt lenificatiua. ⁊ ipsius nutrimentum melius ē nutrimēto chrysolocāne.⁊ ī ipsis ē virtꝰ abstersiua uel lauatiua.⁊ vincūt cholerā:⁊ fortasse restringunt stercus a iure eoꝝ:ergo auferantur a iure suo.⁊ si comedantur cōferūt anhelitui ⁊ pectori et pulmoni ca ⁊ confert doloribus dorsi con sanguineis.⁊ est lenificatiua ventris.
Spica fetida .i.cicuta.
Spica inda.i.nardi:lege litteram simbel.
Spica aleip idē qđ supra.
Spica aromatica idem quod supra.
Spica nereiden .i.romana.
Spica asdira idem quod supra.
Spica siluestris.i.fu. Spica satich.i.spica inda.
Spica lata quid ē:le.litteram acul altaroeg.
Spina babylonica quid est:lege litteram hec.
Spinie. i.simenia:lege litteram simenia.
Spina arabica .i.suchaa
Spina egyptia idem quod supra.
Spina iudaica idem quod supra.
Spina que vocat᷑ sinosbatus vel saccupalea : uel rubus caninus quid est:le.litteram set.
Spina alba dicitur echimū scđm librum antiquū de simplici medicina.⁊ puto sic dici:eo ꝙ capitellum simile hꝫ ericio marino:qui vulgariter uocatur latina lingua ecino mario:⁊ ista ē que a Dias. vocat᷑ acātileuce sic eum describēs:⁊ ē bedeguar
Splin.i.gariofili. Stiterea.i.alumen.
Stirates.i.storax. Stimeos.i. calcecaumenon.
Sticados citrinū uel arabicū qđ ē.l.l.ascukodos.
Stingar fit ex radice cheisun ⁊ aceto.⁊ quidā dicūt ꝙ fit ex radice āuiden et aceto et sale:⁊ uocat᷑ stigar.
Stipticꝰ.i.austerꝰ:⁊ stipticꝰ ꝯstrictiuꝰ vl᷑ dessiccatiuꝰ
Stimei. i. caputpurgia. Stipa.i.canna.
Stiria.i.gutta. Sticos.i.ethica.
Stibeos.i.scabiosa. Sturagen.i.scuragen.
Stipticum.i. siccatiuum uel ponticum.
Stipticum .i.constrictiuū.
Stigmata .i.vnguenta odorifera.
Stinctus arbor quid est.l.l.botim.
Stipteriasistis .i.alumen scissum.
Stibeus lapis est fulgens ī se ⁊ splendēs:⁊ ī metallis īuenitur colore similis plumbo.virtutem similem hꝫ molibdis vel calcecaumeon Dias.
Stiray.i.storax. Stiracos idem quod supra.
Sticadulus .i.barba iouis.
Stitillarū.i.scabies que est in coopertura oculi.
Stiegligi emblici conditi cum lacte.
Stimar.i.napus. Stiptansitis.i.alumen.
Stimeo est genus quoddam terre.
Stincus animal quid est.l.l.khule.
Stignum .i.eruca generatiua.
Strignum quid est.l.l.hameb.Stritin.i.struciuū
Stricinum idem quod supra.
Striciuz .i.stipticum.
Siriones sūt vermiculi qui oriuntur ī dentibus.
Solmontana .i.siseleos.
Sorepi .i.aristologia longa.
Soldanella quid est.l.l.chachille.
Soac ē arbor magna q̄ orit᷑ ī egypto:quā ignoro
Sofoclas.i.facedola auis.Solata sūt apostemata
Solsequia.i.elitropia. Sota.i.iūci radix.
Solmercia.i.ciclaminus. Sonoba.i.pinea.
Sobolis.i.spica. Soanis.i.anisum.
Soltira.i.saluatrix. Sortalimon.i.ambrosia.
Sores.i.lac acetosum et coagulatū sine sale.
Sonera.i.cloclea quam deferunt pegrini a sancto Jacobo.
Solatrū cuiuscunqꝫ generis quid est.l.l.hameb.
Sora.i.herba de qua fit alcali.

Cap.654.

S Orbes arbor ē ferēs sorbas Sera. lib.aggre.cap.sorba. virtus eius ē que restringit ventrem fortiter.

Gal. scđo de alimentis cap.de sorbis.Sorba et nespila stipticant quidē ābo:ml᷑to autē magis sorbis nespila : propter hoc influenti vētri magis conferens edulium est:⁊ palam quoniam talium omnium comedere parū conuenit:nō vt ficuum aut vuarum copiose:neqꝫ enī vt alimēto:sed ut medicinis ipsis indigemus magis.

Gal. viij.simplicium pharmacorū capitulo de sorbis secundum translationem grecam.idria id est sorba:omnibus cognita est : terrestrem substantiam dominantem: ⁊ possidet modico subtili participat ei mixto.Et dicit eodem libro capi.quod incipit Nys id est arbor sorbe cuiꝰ fructus vocatur a multis oya cū.y.littera. stiptica ꝑticipat q̄litate:ſꝫ debiliori nespilo multū : q̄circa

et dulce est cuȝ comeditur ⁊ minus nespilo: ē ventris constipatiuus.
Sordicies pariet] balnei et alioꝝ gd ē.l.l.vasachi
Solbet.i.vna ex speciebus titimalli.
Solia.i.cor. Soucaria.i.realgar.
Sogos .i.congelatio.
Soleum calciamentoꝝ gd ē.l.l.galdacheb.
Soda.i.dolor uel lesio membri capitis.
Sordicies semicupij balnei gd est.l.l.asatartar.
Sorongenethenigi .i.fumus terre.
Sosa.i.herba de qua fit alcali.
Sobran .i.esula.
Soldago.i.iris illyriaca uel eius flos.

Cap.655.

S Oricis spēs sunt due secunduȝ Dias.capi.soricis secūdū translationē grecam.vna agrestis ⁊.lꝫ i nota. altera apta est ad comedendum ramulos angulosos habens et rufos: ⁊ inanes ab ītus: et folia rara et scissa.virtus est ei stiptica non multū: vnde stomachi estuationem et tumorē cōpescit cataplasmatibus adhibita.succ⁹ eius glutin⁹ morsū stomachi tollit.lac mulierib⁹ ꝓuocat.tumores ani et matricis spargit.folia eius ⁊ radix cataplasmatib⁹ adhibita ꝑcussurā stomachi mitigant.
Solidū ē pondus ponderās.ȝ.iiij.ſ.
Solea piscis ē ⁊ quidāȝ vermis longus satis multorum cubitoꝝ in vētre hoīs nascens: qui nomīat̃ lūbricus latine: quē Gal.noīat ī li.de tyriaca cap. scdo dicēs: et maximū etiam et amplū lumbricuȝ generatum totum cibū assūptum depascentem: et ꝓpter hoc macerantem totuȝ corpus mirabiliter educit ab intestinis.s. tyriaca hec.similiter nomīatur in.l.cameleōbante auctori.Gal.et Damascenus capi.mezereon nominant ipsos serpentes viscerum: ⁊ alio nomine uocatur cingulum: pro cura ipsius.l.hurnam.
Sothera.i.salsus. Sother.i.saluator.
Soronigem .i.hermodactili.
Solsticiuȝ est a.xiiij.die iunij.
Soob.i.mutatio coloris que fit a sole vel a vento in facie.
Scordo .i.allium uel tatura.
Scorodum ideȝ qꝺ supra.
Scordion.i.allium agreste.l.l.quam supra.
Scordium idem quod supra.
Scorda prassū.i.allium cōpositum ex allio et porro: ꝑ quo.l.l.quam supra.
Scotolidos .i.vmbilicus ueneris.
Scorpio quid ē.l.l.natarab.
Scolis .i.vermis.
Scordomarus.i.stendeclare: ⁊ est extēsio brachiorū ⁊ totius corporis.
Scortensis.i.sulcotrini. Scopus.i.signa.
Scob .i.mutationes colorum.
Scopa regia herba sācti Johānis ꝑforata hypericō idem.l.l.infraricon.
Scolopendria.i.lingua ceruina.l.l.secolafedion est alia scolopēdria venenosa habēs folia sicut ceterac: sicut apparet in.l.aplenon. Et est alia scolopēdria que nō ē herba sꝫ vermis qdā: ut apparet in littera dipteris.
Scolimbris .i.iringi.
Scorpion planta quid est.l.l. draganum.
Scorpio marin⁹.i.quidā piscis uel qꝺdaȝ aīal pūctiōis venenose notum degens ī mari: qꝺ nostro ideomate vocatur doracena.
Scordarū.i.assa munda: aliqui dicūt ꝙ est alliuȝ
Scotolic⁹.i.vmiblic⁹ veneris. Sordio.i.scordeō.
Scotanum quid est.l.l.dulb.

Cap.656.

S Corpiodes herba ē scdm Dias.folia et semē hñs simi'ia caude scorpiōis: que cataplasmatibus adhibita percussum scorpij mitigat: ⁊ venenis obsistit. Gal.viij.simp.ꝑhar.Scorpiodes calefacit in tertio gra.siccat aūt in secundo.
Scolapa est lignum qꝺlibet vel festuca quale in pede uel albi infigitur.
Scotbosis uł scotomia.i.subita tenebrositas visus non durabilis.
Scorpioron.i.elitropiū. Scoria.i.squama.
Scoria argenti quid est.l.l.felch.
Scobes ferri.i.scoria ferri. Scorodi.i.sorbus.
Scotomatos .i.ferrum.
Scolim⁹.i.cardi siluestres: ⁊ ē scolopias species.
Scolimora idem quod supra.
Scolifora. idem qꝺ supra.
Scolimas idem qꝺ supra.
Scoria ferri.i.sq̄ma ferri: quā fabri ferrarij ꝺ fornacib⁹ eijciūt globatī.l.l.haid ⁊ lr̄aȝ aerugo ferri.
Scoria eris quid est.l.l.boas.
Scobes ferri idem qꝺ supra.
Scrofa.i.iuncta.inde scrofula apostema: qꝺ non orit̃ solum.nā sicut scrofa raro facit vnuȝ fetū: sic illud apostema raro oritur solum.
Scropilia gd sunt.l.l.coni: ⁊ sūt nuclei pinee: inde diastrobilion.i.de nucleis pinearum.

Cap.657.

S Crofularia castrangula: strangularia idē. Paulus cap.de scrofularia herba ē hñs folia tenuia et subtilia: que cum flectūtur ut frangantur strident. Et ideo a multis dr̃ caulis stridolus.⁊ radices sūt ei satis subtiles ī qbus adherent radices rotūde sicut auellane mūdate ⁊ albe mittētes lac: que dic̃ scroful' medica.
Scropulus ē pondus granorū.xx.
Sfōgos.i.spōgia. Schobor.i.altea.
Smodes.i.sicomori fruct⁹. Spōdilion.i.laureola
Spondilion .i.ostrea.
Spōdilium renum.i.locus cathan.i.locus exterior in directo cuius sunt renes.
Spongia marina quid est.l.l.affegi albach.
Spodion .i.cinis auri.
Spomium.i.cinis aqua maceratus.
Spōgos.i.spōgia marīa. Spodiū gd ē.l.l.abaysir
Sponsa solis .i.cicorea.
Spoliuȝ serpentis quid est.l.l.falchalbayleb.

Spora .i.vlcus fraudulentum.
Spondogos.i.lanugo que in rosa siluatica nasci solet.
Spongo est fuligo illa que fuit ponfiligos:anteq̃ caderet:et quid sit põfiligos lege.l.abaysir.
Storack ē gūma oliue.
Storachia idem qḋ supra.illud vocabulum ponitur ĩ viatico cap.de dentibus putridis.
Storax quid est.l.l.melachac.
Stophillidos .i.resina pibi vel cortex
Stoma.i.os:inde stomachus os ventris.
Storax rubea .i.storax liquida.
Stoas.i.adeps:inde scoatema.i.apostema multū humorem continens ad instar adipis:vulgari nomine dicitur lupina.
Stodie .i.pinguedo intestinorū
Strobilia pesopmena.i.nuclei pinearum.
Strobilia .i.pinea.
Strobilos .i.cortex resine pini.
Suasbē.i.spōsa solis. Suumen.i.sinonum.
Sufuries bemiul .i.iris.
Supergeminē est nomen generale accidentis.
Snorbitū quid est.l.l.comarus.
Sudur aliter sutter.i.zucarum.
Suffusio.i.cataracta. Sulatū.i.quasi scabies.
Sutuchā .i.sēperuiua.
Surumē.i.hermodactilus venenosus:lege.l. surumanum.
Superciliū veneris.i.ambrosia uel millefolium.
Suleich. .i.sulach.
Suma qd est.l.l.fen. Suster.i. scotanum.
Susuber.i.serpillum. Subeth.i.lapis adamas.
Sumibon.i.quedam species apij:ꝛ est maius domestico habens crus cōcauū ad albedinē decliue.
Succinū.i.karabe. Sucandū.i.tucia.
Succudus .i.residentia tucie.
Subet.i.quando hō grauiter dormit cum oculis apertis.
Subeth achari.i.dormitionem vigilantium.l.l.subeth sachari:et est idem quod supra.
Surabieti est nomen cibarij:ꝛ ē rasanata.
Surabez idem quod supra.

Capi.658.

SUmach Sera. la.ara.adiutor vel bario:gre. riskitin lib.aggre.cap.sumach aucto.Dias.est.planta nascēs ĩ locis saxosis habēs folia lōga.ꝛ hꝫ ramos altos ꝛ fructum ĩ racemis:quoꝝ color vergit ad rubedinē sanguinis.ꝛ grana sunt ĩ racemis ĩ magnitudine granorum lentisci et aliquantulū lata.ꝛ iuuamentum eius ē ĩ corticē granoꝝ.Et idem auctori.
Hal.melius qḋ est in tota arbore est cortex grani eius:ꝛ succus eius qñ existit in eo sapor stipticus.ꝛ virtus eius ē que infrigidat in secundo:ꝛ desiccat in tertio. Hal. viij.simp.phar.cap.de sumach secundum translationem grecam: qḋ incipit riskitini.i.sumach fructuosa plantarū stipticat et siccat.vnde et sardones ad stipticandū ꝛ siccādū coria vtuntur hac planta:ꝛ ꝑpterea nominatur risodepsica.i.coriorum aptatiua. Melius autem fructus eius maxime et succus ad vtilitatē veniant sufficientis auferre existentes qualitatis. Concordat āt et totus qui secundū parteꝫ vsus sē sui et secūdum gustum.erit igitur et hoc pharma cum siccatiuum quidem in tertio gradu: ĩfrigidatiuum autem ex secundo.
Suppurare.i.maturare. Sucuturi.i.sēpuiua.
Suffuset.i.pulueres qui sumūtur per se.
Suffuf idem qḋ supra.
Sumachia .i.sumach.
Surafiron.i.apium cāpestre:ꝛ ē apium persicuꝫ.
Sulfurata est species trifolij:vt apparet in littera andachuca.
Sura ē grossa carnositas tibie.
Sulenti sulemilet sūt ossa ex quibus componuntur digiti.
Succinus est aīal quoddaꝫ:ꝛ est mus contrarius napello:ꝛ destruit oparationem eius cū comedit ex ipso.l.l.napellus.
Sulien .i.species apis.
Sumen.i.omentū vel zirbus.
Sumechucha .i.spine spondilis.
Suabic.i.pultes de granato mūdato ꝛ fracto.
Sasimū .i.oleum de lilio.
Sulla.i.artetica:vel ꝑm quosdam est herba dulcissima ꝛ placida equis qua calabres ĩpĩguāt equos
Succabegi.i.quoddā genus pulmenti acetosi: qḋ fit ex carne cocta cum aqua:cui miscetur acetum ꝛ crocus.
Sumabin .i.manna confecta.
Sumen .i. locus supra pectinē.
Subeteni .i.facientium subet.
Sulac ē egritudo cū qua cadūt pili palpebre cuꝫ duricie.
Sulatum .i.quasi scabies.
Sucuccbim.i.semperuiua. Sual.i.sulla.
Sulemet sūt ossa ex quibus cōponuntur digiti.
Sudor quid est.l.l.barach.
Surcinū .i.caulis agrestis.
Surugē .i.hermodactilus.
Sumurion .i.apium siluestre.
Suricon ē fex plūbi pꝰ exitum ceruse:ꝛ est cerusa vsta:et ē rubea.verum ꝙ Mesue facit aliam confectionē suricon:vt apparet ĩ littera suricon:ĩ qua de isto vocabulo cōplete tractatur.
Sumachia.i.sapor factus ex sumach.
Sucagena ē quoddā electuarium cordis cōfortatiuū:qḋ nominatur in viatico cap.de cardiaca.
Suticion.i.testiculus vulpis:ꝛ est satyrion.
Suctinacium vinum .i.fulnum.
Superspasma .i.congluctinatorium.
Subaltartaꝝ.i.cōpositaꝝ. Sudion.i.passer auis.
Susāna.i.liliū. Subrepticipori.i.vrinales.
Susinū.i.liliū vel eius flos. Sues.i.porcus.
Subel.i.spica. Suanum.i.electrum.
Suctusus .i.succus.
Sumenet .i.obolus.
Suffio .i.tibappirum.
Sugia .i.corzūbrum.

Supra assa quid est.l.l.basir.
Sumbul .i.spica.
Subedigi.i.smeregi cum quo alij lapides perforantur.
Sumach .i.macer.
Suel .i.stella.
Susti .i.piper.
Sumerie .i.pastinaca.
Supoferreo .i.plumbum minutū uel antimoniū.
Sulfur quid est.l.l.chibur.
Susati.i.caro mollis eueniens ī iteriori parte palpebre:a qua nō cessat fluere sāguis niger ꝛ uiridis
Sumazia .i.sumach.
Succus liquiricie qualiter fit ꝛ quid ē.l.l. ligricia
Sumuse .i.marubium.
Sulen .i.medicina romana.
Succaron est quoddam genus piscis.
Sulfuratā herba est sicut trifolium habens odorem sulfuris.
Subeb.i.radix que est ut ignis stans in aere ꝛ apparens vt stella cadens.
Sumekeit sunt quidam parui pisces cūmel marinum.
Suraba .i.suchaa.
Subet sachari.i.quādo subeticus stat oculis apertis:ꝛ non videt qꝛ dormit stupidus.
Suarturi .i.semperuiua.
Suramion.i.apium campestre:ꝛ dicitur persicū: ꝛ est agreste.
Suculugi.i.cibus ex aceto et croco.
Sulatum.i.quasi scabies ī coopertura oculi.
Sicurion .i.testiculus muris.
Suraab .i.rubea.
Suen.i.herba vnius palmi vel parum plus saporem habens salsum cum acetositate:ꝛ similatur vermiculari:ꝛ utuntur ea tinctores in abluendo.
Sucaminum .i.aproficus.
Susem .i.frenesis.
Sulbem .i.sene.
Suchel .i.stella magni capitis.
Suc .i.gallia muscata.
Subeth .i.piscis.
Sutubegi .i.acetosum ꝛ grossum.
Suchos fit qū mouetur aliquis in vnū locum.
Suctutrion .i.testiculi muris.
Sumic .i.nigella.
Suffe .i.isopus.
Sumen pinguedo pectinis vel pecten.
Sucocarsus .i.siccum.
Sulmiti.i.cecitas uisus de nocte.
Suricun .i.sericon.
Sucutim .i.semperuiua.
Suchaa quid est.l.l.cameleobombante.

Cap.659.

S Uccaram arab.gre.conisa vel tenela uel conum:latīe vero cicuta. Paulus cap. de cicuta. est planta cuius semen frigiditate sua est interimens: sed vino puro et cali. eius nocumento subuenitur.

Sera. lib.aggre.cap.succaraz vel coniza auc. Dias.ē planta habens stipitem concauum:ī quo sunt multi nodi sicut nodi feniculi:et ē multum maior feniculo.ꝛ hꝫ folia similia folijs ferule habentia grauem odorem.ꝛ super stipitē eius est corona in qua sūt flores albi.ꝛ est semen simile semini anisi:nisi qꝛ est albius.ꝛ hꝫ radiceꝫ nō multum infixam terre:que est frigida ualde:ꝛ hec radix occidit sua frigiditate.sed si bibatur vinuꝫ purū ca.remediatur nocumento eius.ꝛ accipitur corona huius plante cū toto semine anteq̄ desiccetur : et teritur et exprimitur succus:ꝛ siccatur in sole:ꝛ administratur ī collyris que fiunt ad sedādos dolores oculorum:ꝛ est optimum ī hoc.ꝛ qñ fit emplastrū cū eo sedat caliditatem et herisipillam ꝛ formicam. Et qñ teritur hec planta cum suo semine aut cum folijs et fit emplastrum cū ea super testiculos abscīdit pollutionem ꝛ gomoream.ꝛ si fiat emplastruꝫ cum ea super virgam:prohibet erectioneꝫ. Et qñ emplastrātur cum ea mamille mulierū prohibet ab eis lac.Et qñ ponitur super testiculos puerorum: non sinit eos augeri.Et quando ponitur sup mamillas puellarum:non permittit eas magnificari. Melior autē ex hac planta est illa que nascitur in crete insula et ī chios et in atica. Gal. viij.sim.pharma . cap. comum ꝑm translationē grecam.Comum.i.cicuta:qñ summe ē infrigidatiue virtutis omnes sciunt . Plin.conisa.i.cicuta que oībus nota est:cuius folia vipras ꝛ serpentes effugant:est frigida frigiditate mortali. Surumanum.i.hermodactilus venenosus:qḋ vocat Dias. colircon.
Surabem .i.testa.
Sucrudium .i.allium agreste.

Cap.660.

S Uch arabice:gre.ꝛ lati . gallia muscata.

Sera. lib.aggre.cap.such.quādo accipitur ramich et adiungitur ei muscus cuꝫ alijs speciebus fit optima gallia:sicut apparet etiam in littera ramich.ꝛ licet ꝑꝫ alios plures sint modi confectiōis gallie:ille tamē ad vomitus constrictionem qui accidit propter humiditatem est efficacior . Et ideꝫ aucto.Aben mesuay est stiptica:nam constringit uomitum qui accidit propter humiditatem.Et idem auct. Ra.est ca.ꝛ sic.in secundo gra.et est composita ex uirtutibus contrarijs.s.stipticitate et cali.que acquiritur a musco et spe ciebus.Et idem. Sera. cōfert vomitui ꝛ nausee que accidunt propter humiditatem:ꝛ retinet ventrem.ꝛ confortat stomachum et epar.Et sunt eius species quattuor .s.gallia muscata:ꝛ gallia ventrium:et gallia corij: ꝛ gallia aque.Et operatio gallie muscate est ꝙ accipias de meliori ramich et tere et cribra cum cribro pili mediocri ī raritate et spissitudine:ꝛ conficce malaxando bene:et misce cum eo parum olei de cheiri vel sisamini:ꝛ oleum de cheiri est melius: ꝛ dimicte sic nocte vna in vase suo:ꝛ mane accipe de musco meliori et tere et cribra:ꝛ accipe q̄ntum

vis ex eo: et misce etiã cum ramich trito et postea malaxa manibus bñ: sicut malaxeretur pasta: et in forma trociscos ex eo i forma ossium dactilorum: aut maiores si vis: et vnge manum tuã sẽper cum aliquo oleo: ne adhereat maĩbus: et dimitte super cribrum de pilo duobus vel tribus diebus: donec restringatur: post hoc perfora eas cuz pforatorio ferreo: et fige in eis filum ex cãnapo: qd nõ sit subtile neqꝫ nimis grossum: et pone ĩtra vnũquẽqꝫ trociscum frustum ligni: ne se contangãt: et suspende eos donec superuenerit eis estas et vtere. Et gallia q̃to magis morabitur vt veterascit est magis odorifera et fortioris virtutis et melioris operationis. Et ista ẽ melior aliis spẽbus qua aliqñ oportet vti et miscẽtur ei spẽs cũ musco et scdꝫ eorum admixtionem erit amplior caliditas: propter hec omisi narrare alios modos: lꝫ plures iueniãtur et secunduz Mesue et scdm Gal. vnde gallia carionum ẽ que fit cum coriis marsupiorum: quibus fit muscus: et gallia illa fit qñ ponunt marsupia illa in aqua cuz qua preparat et conficitur ramich. Et gallia uentrium ẽ qñ icĩduntur minutissime vẽtres marsupiorum predictorum: et ponuntur cum ramich.
Such aleretbe. i. gallia magna vel regalis que ponitur in antidotario in. v. Auic.

Cap. 661.

SUlach ara. gre. bat᷒: la. vero rub᷒. et sulach ẽ quedã egritudo que ponitur i littera cochaz.

Sera. lib. aggre. ca. sulach siue suleith auct. Gal. i. rubus oĩbus ẽ notus. folia ei᷒ et summitates recentes sunt cõposita in substantia sua ex substãtia terrea frigida et aquea tepida. et sapor eius ẽ stipticus. et virtus eius ĩfrigidat et desiccat. et secunda cõgluctinat. et decoctio eius tingit capil los. Gal. vi. simpi. phar. cap. batus scdm trãslationem grecã batus vel rubus folia quidẽ et cime necnon flos et fructus stiptica pticipant qualitate manifeste: in hac tñ adinuicez differunt. Nam folia quidẽ et pserti mollia et noua plurimum pticipãtia aquositate modicuz sũt stiptica scdm eã rõnez et summitates. vnde masticata curant alcola et cetera que ĩ ore vlcera sanant: et alia vulnera solidare põt. est. n. eorum complexio ex terrestri et frigida substãtia et aquosa tepida. fruct᷒ vero qñ fit matur᷒: pticeps est moderate caliditatis: saporis cuz sit vt ostẽdimus dulcis: quare ppt hoc necnõ pp̄ter moderatam stipticitatẽ comestibilis nõ est molestus. Immaturus autẽ a frigida terrestri supat substãtia: et iõ stipticus ẽ et siccatiuus fortit. et vsqꝫ desiccat: et reponit desiccatiuor existens recente. sed et flos eiusdem ẽ virtutis cum fructu ad dysenterias: ventris quoqꝫ fluxus necnon ad sputum sãguinis idoneuz pharmacũ. Radix autẽ cum eo qꝫ stipticat et non pauca subtiliũ partiuz substãtia pticipat: quãobrẽ et lapides qui sũt i renibus frangit. Sera. auc. Dias. virtus eius est que curat alcola: et vlcera oris qñ masticat: et curat alia vulnera. et decoctio eius tĩgit capillos. sed sapor eius fructus est dulcis. et ẽ humidus et ca. et ĩmãturus est frigidus terreus: et sapor eius ẽ puncticus: et desiccat desiccatione forti. sed floris eius ẽ sicut virtus fructus. et cõfert vlceribus ĩtestinorum et fluxui vẽtris et debilitati ĩtestinorum et ani. sed radicis eius ẽ substãtia subtilis. et sapor ei᷒ ẽ stiptic᷒: et iõ frãgit lapidẽ renũ. et qñ fit ẽplastrũ cũ foliis ei᷒ curat vlcera hu. capitl. Sꝫ rub᷒ canis q grece dr̃ cinosbat᷒ nocet decoctio eius fructus cãne pulmõis. et strĩgit fluxũ mẽstruorũ. et radix eius ẽ calidior ipso: de qua si fiat emplastrum extrahit spinas et alia ifixa corpori. et qñ fit emplastrũ cũ foliis suis recentibus phibet apostemata. Et idẽ auc. Gal. fructus hui᷒ plante ẽ stipticus stipticitate forti. Et folia eius hñt stipticitatẽ paucã. et oportet qꝫ caueatur ab eo qd ĩtra fructũ est simile bombicino: qꝛ nocet multũ cãne pulmonis. hanc speciem iuenies si. l. l. Set. Dias. cap. Batus. Bat᷒ est oĩbus notus. virtus ẽ illi stiptica et serãtica. elixatura eius capillos ĩficit. ventrem abstiet. fluxum matricis mulierum strĩgit. morsib᷒ venenatis occurrit. tutas gingiuas a putredĩe seruat. tumores oris cõpescit: maxime si folia ei᷒ cum aceto masticata fuerĩt herbetes mũdant. acotas capitis purgãt. tumores oculorũ et cõdilomata soluit. emoroidibus subuenit supposita stomachis ĩposita medicatur. cardiacis opitulat. succus huius herbe et astarũ sole siccatus oĩa facere nouit. succus ei᷒ seminis maturi oĩb᷒ caus oris vtiliter adhibetur. ventrem abstinet comestus. sed non maturus flos eius cũ vino bibit᷒ ciliacis et dysentericis prodest. flos eius albus est et caniculari ortu vigens. ipse quoqꝫ potui datus cũ vino humoris fluorẽ cohibet. illinitus cũ melle oculorum limpitudinem medetur: atqꝫ igni acro. huius ergo folia et flores et mora leuiter strĩgunt. vnde ad vueam et fauces pp̄rie videntur facere: q̃uis omne pfluum idonee strĩgãt. folia eius et cime masticata alcola et alia vlcera curãt ĩ ore et plagas glutinãt. mora eius matura hñt ĩ se mediocriter calorem: ĩmatura vero sunt frigida et terrestrẽ retinẽt ĩ se substãtiaz: vnde nimis desiccãt. Item puluis ex eo fact᷒ sicut et de flore eius plus desiccat recentioribus. facit nãqꝫ ad dysentericos et ad omne rheuma ventris et ad defectionem sanguinem expuẽtibus hic puluis datus vtilissimum medicamen est. Radix aũt eius stiptica et leptomeris ẽ: et ideo nefreticis data lapides rũpit. Spẽs bati sunt due: vna cõis: q̃ dicta est que oĩbus nota est. Altera que appellatur idea siue cinosbatus: que ẽ rubositatis maioris supradicte: et est virtutis constrictiue. ei᷒ nãqꝫ mollia germina siue thyrsi contusa et expssa succuz dimittunt: qui sub sole relict᷒ coquitur vsqꝫ ad grossiciez mellis: et datur ad ea que supra: succus ei᷒ cũ vino et melle suppapositus superioribus prodest mora cum vino sũpta sapientiam nutrit: vt ab antiquis dr̃. leges eam mense iuniũ et iulii. cum melle et pane cõtrita apata mirifice rumpit. lege de ista specie batus ĩ littera Set.
Scurria. i. ablatio vrinationis.
Saura i. lacerta.

Scuca .i.suchas.
Scupio ferrameo .i.petra argenti.
Scuteram .i.fumus terre.
Scrupulus est.xx.granorum pondus.
Sgusera.i.abrotanu. Spumos.i.stringul' auis.
Spuma nitri quid est.l.l.baurach.
Spurium vinu.i.aquatum quasi spurium.
Sputum quid est.l.l.busach.
Spuma maris quid est.l.l.zebus albach.
Spuma argenti .i.litbargyrium.
Squinatum quid est.l.l.adeber.
Squinum quid est.l.l.quam supra.
Squama ferri quid e.l.l.erugo ferri.
Squilla quid est.l.l.haurifel.
Squigibilis.i.vinu squilliticu.hoc vocabulum ponitur i littera cusa z i littera haid.
Stupion.i.passer auis. Scupio.i.stagnu.
Stupor e qn ho dormit stupidus ita q cu magna difficultate excitat.

Cap.66z.

STuragen vel surume ara. gre. achimeron colyticon: lati.vero hermodactil'.

Sera. lib.aggre.cap.sturagen auc.Dias. sturagen siue suragen.i. hermodactilus est herba que florescit i fine autuni.z est eius flos albus similis i figura sua flori croci.deide emittit folia similia folijs bulbi:i quibus .est hu. adherens manui.z hz stipitem in logitudine vni' palmi por rectu:cuius color est albus declinans ad nigredine.z hz radicem cuius color e niger ad rubedinez declinas.sed qn aufertur cortex:apparet radix interius alba mollis dulcis saporis z plena humiditate:que grece vocat colyticon: vt apparet in propria littera.Est aut radix ipsa rotuda similis cepe bulbi.z radix ipsa hz in medio sui scissura ex qua egredit stipes super quem est flos.multum nascit i loco qui dr charin:z i terris que dicut guagua. z hec radix z alia si comedit occidit strangulando sicut fungi.est enim comedentibus remedium lac boui Dias. cap.de achimeron.dicit q est linum. lium silueslre: z est interficies. Et ide Sera. auc.Gal.est alia que est alba itus z extra:z ista est melior:z hz virtutem laxatiuam : z similiter aqua in qua bulierit: verum malus est stomacho . z confert doloribus iucturaru z podagre.Exhibedus est hntibus iuncturas molles z nimis humidas.Idem auc.mesarug e.albus est bonus:sed rubeus occidit no quia nimis frigidus:ita q narcotiset:q si hoc esset non esset laxatiuus.Aben mesuai.rubeus occidit: s al b' desiccat vlcera antiqua:z confert variolis.Habix z melior ex eo est qui est exterius z iterius albus.z qn frangit est fractio eius facilis z non dura.niger vero z rubeus . sunt abo iterficientes.

Jo.mes. hermodactil' e radix herbe motane:z eius alius longus sicut digitus:alius rotudus:sed melior est rotundus.et eius alius albus:alius rubeus:alius niger.sed melior ex his est qui e albus vere albedinis intus z extra:z qui est grossus z duriciei mediocris:alit aut facti mali sut.Pau.cap.de hermodactilis.hermodactili ca.sunt z sic.i principio secudi gradus. herba e:z circa radices eius tuborositates inueniunt que colligi debet z vsui reseruari. i estate colligutur z reseruatur:per annu vnu seruari pnt.sut aut eligendi qui sut albi z solidi.hz aut virtutem dissolutiuam:consuptiuam:atractiua.purgant aut principaliter phlegma . cotra arteticam et podagram chiragra z iliacam passionez z morbos ex phlegmate non exnte fe.valet bndicta acuta ex hermodact lis geralogodion teodoricon:anacardia.Cotra sciaticam:podagram:z chiragraz succus feniculi cu melle decoquatur:z cum tali melle dentur .ʒ.ij.hermodactilorum z.ʒ.i.seminis feniculi:et fiat electuarium quod more benedicte pot sumi.Et nota q i dosi debent poni.ʒ.ij.vel.iij.hermodactili.Contra iliacam passionez fiat decoctio mellis addita aqua ne exuratur:z ne mel cxeat:z ex illo melle additis.ʒ.ij.hermodactili z cinamomi det puluis hermodactili. superfluam carne corrodit. puluis ei' conficiat cum sapone gallico:z liciniuz intinctu fistulis.iponat etia puluis ei' cretico:conficiatur cu aliqua medicina cerebrum confortate z stuellum de bombace intinctu naribus imittit: cerebru confortat: z polipum corrodit. Jo.mes. solutioe educit phlegma grossu z a iucturis ppie.z est medicia magna artetice z podagre suptus z cathaplasmatus:z pprie cum farina ordei z vitellis ouoru aut mica panis piguis z vitellis oui.z vsus eius impiguat corp':z augmentu efficit in spermate.z est medicina bona vulneribus.abstringit.n.sordes eoru:z cosumit carnes putridas in eis.Dosis eius e ab aureo. i. vsq ad duos.Conseruat aut per annos tres.
Strutium .i.condes.
Strution ide qd supra.
Struma.i.emoroida inflata vel ceca:que nihil sanguinis emitttit.

Sequitur de.T.

TAbarzet.i.album qd fit in illa regione sic nominata.
Talles .i.gallia.
Taberzeta.i.smiraldus.
Taxobolus.i.artemisia.
Talk.i.stella terre:z sunt scalole lucide terre coloris nitri:iueniuntur i isula cypri: z vocatur lutum samium.
Tallus idem qd supra.
Tagates.i.artemisia. Talaso.i.herba faseoli.
Tacola qd est.l.l.laier almanam.
Taos .i.pauones.
Tarasis.i.conturbatio de fumo.
Talmon.i.oculus:inde butalmon z ophthalmia.
Tarugilos.i. plantago. Taurion.i.celidonia
Tanagin.i.titimallus Tachir.i.papauer.
Tacucellum .i.vmbilicus veneris.

Taseron.i.quattuor res. Tabbanis.i.graffones.
Tartarum quid est.l.l.barim.
Tabeleb .i.lenticula aque.
Tachemera puto q̃ ē quidā musculus coxe.
Taum.i.exitura que fit ī carnibus laxis ꝛ subasel lis et post aures ꝛ īguinib⁹:ꝛ ē ex greco corrupto.
Taram.i.auis ī palato hn̄s dentes.
Taguid idem qꝺ supra.
Tar achisa.i.piscibus salitis vel ouis pisciū siccis
Tanagat .i.esula.
Tarfalti.i.puncta que post ophthalmiam in oculo remanent.
Taffert idē qꝺ supra. Taras.i.surditas.
Tabos.i.marasm⁹:ꝛ est tertia spēs ethice:que est ethica senectutis:vel tabes.i.corruptio vel putrefactio:vt inuenies in littera cedrus.
Tamariscus quid est.l.l.cusa.
Tasa idem qꝺ supra.
Talon īterpretatur ram⁹:īde diatalon.i.de ramis ꝛ talea vt in paladio.
Tanebila nascas .i.scoria eris.
Tarichiti .i.hypoquistidos.
Tarachit idem quod supra.
Tarozaro lentiscus idē qꝺ supra.
Tagedis sunt spēs q̄ cibis ꝓ cōdimēto admiscēt̃
Tanā.i.bonū malānum. Talus.i.cauilla.
Tagomus.i.pediculus vulturis.l.l.pediculus.

Capi.663.

Adsia vel tasia gre.arab.iātin: la.vero ferula siluestris vl' tapsia. Sera. lib.aggre.ca. tapsia auc.Dias.tapsia est iātin siue iantuz.ꝛ est planta hn̄s stipitem similem ferule.ꝛ hꝫ folia similia folijs maratri: et ramos subtiles:ī quorꝫ sūmitatibus sūt corone similes corone aneti.ꝛ hꝫ florem album ad citrinitatē declinantem: ꝛ semē latuꝫ simile semini plante:que dr̃ karicas:nisi qꝛ est minus eo.ꝛ hꝫ radicem albam grossā multorꝫ corticū:acuti saporis:ex qua herba colligitur lachrymus ī hunc modū:foditur terra circa ipsā:ꝛ abscinditur cortex eius : ꝛ cooperitur fouea vt mane lachrym⁹ mūdus iueniatur : nam sequēti die humiditas illa coadunata iuxta radicē colligitur ꝛ reponitur.virtus eius ē cali.caliditate forti cum humiditate.Tapsia scḋm Dias.cap. de tapsia secundū translationem grecam dicta est eo q̃ primo in tapso insula inuenta est.frutex est similis ferule:folia similia maratro hn̄s:ꝛ hastas tenues:ī quibus singula capitella sunt sicut anetū. flos ē illi mellinus:ꝛ semen latū simile ferule ſꝫ min⁹. radix est illi alba et grossa ꝛ coriuꝫ grossū hn̄s: et viscida ī odore que exsuccatur sic: fossā ī t̃ra libera fac:radicem ī vno loco cauans que cauata ferro tangatur:ꝛ sectiones ille cū humorē miserīt: lachryma incauatur:illa colligatur quā illa die colliges.Radix ēt cū corio suo in pila cōditur ꝛ ī vase fictili siccatur:ꝛ succus qui exprimitur ī sole ponitur.multi vero ꝛ radices ꝛ folia exsuccāt:ſꝫ talis succus inutilis est.eo ve o tp̄e quo colliges succum noli co..tra ventum stare:qm̄ tumefaceret faciem ꝛ manus:qꝺ si cauere volueris cerotis stipticis faciem ꝛ manū ante iunge. virtus est ei catartica et calida. Corium radicis ipsius et succus ꝛ lachrymus ī mulsa accepta superius ꝛ īferius humorem purgat.Radicis vero quattuor oboli accipiūtur ꝛ cū anisi.ʒ.iij.dantur.succi vero ei⁹ duo oboli accipiuntur:ex lachrymo vnus obolus accipit̃:nam plus acceptus īfert necem:purgatio hec dolorem lateris mitigat.asmaticis medetur.Auxiliatur etiam his qui putridū sputum hn̄t.est aūt danda potio escis admixta aut cocturis. ē aūt metasincretica.Radix eius ꝛ lachrymus tantā hn̄t caliditatem vt nullā hēant cōparationeꝫ.vnde capiti superunctus succ⁹ eius allopocias emēdat.liuores detergit.succus ei⁹ addito libanotido et cera equali pōdere oīa pōt facere.ī quolibet loco positus amplius q̄ꝫ duab⁹ horis esse non dꝫ:sed ante ꝛ post.loca ca.aq̄ fouēda sūt.lētigines mūdat.lepras lipidat. pustulas purgat.maxime sulfure mixto vet'es dolores lateris aut pulmonis curat.arteticis ꝛ podagricis maximum fert auxilium.Et trahit ꝺ ꝓfūdo humores violenter:ꝛ sic diaforesim facit.

Hal. vi.sim.phar. cap.de tapsia scḋm trāslationem grecam.tapsia siue ferula siluestris acris virtutis ē:ꝛ vehemēter calefactiue cuꝫ humiditate.attrahit ergo fūditus violēter: ipsa ēt attracta cōsumit.operat̃ aūt hec multo tp̄e: eo q̃ abundāter plena est superflua humiditate : ꝓpter quā ꝛ cito corrūpitur. Isaac ī viatico cap.de morphea.Unguētū morphee oīs color:recipe tāpsie condisi sinapis seminis nigelle radicis pyretri rube ana.ʒ.i.costi colloquītide ellebori nigri radicis capparorꝫ rute alluminis stafixagrie nitri ana.℈.5.euforbij scamonee salis armoniaci sādarace ana grana.xiiij.horꝫ puluerem tempera cum aceto:ꝛ inungatur.
Tabastrem nomen est regionis.
Talim.i.struzzo masculus.Taburos.i.lipparia.
Talassir.i.nux muscata vel arbor macis.
Talassafir idem qꝺ supra.
Talisafar idē qꝺ supra.Talistear idē qꝺ supra.
Talasmomel .i.mel cum aqua.
Taurocollē qd ē.l.l.glucten.Tātes.i. artemisia
Tabarzet quid est.l.l.smaraldus.
Talassa.i.guadus:ꝛ est herba cū q̄ tīgit̃ blauetū.
Tacedenste.i.pyretrum. Tarsa.i.tamariscus.
Tamarix.i.bruca erecta:ꝛ est tamariscus.
Tatimeo.i.ebulus.Tacula qd ē.l.l.laier almanā.
Taio.i.asinus. Talmos.i.oculus.
Tascatas lamaideꝫ.i.testa subtilis : qua aurifices vtuntur in purgando aurum.
Tabet .i.costus.
Tara.i.grana viridia habens ꝛ dura.
Tafeada ꝛ est duplex:vna que est alba:alia viridis.alba est que fit ex sola aqua et carne.viridis q̄ ex aqua fit ꝛ carne ꝛ alijs.
Tapsilis cibus est qui fit ex lentibus.
Tagip.i.auis que hꝫ in palato dentes:ꝛ quidam dicunt q̃ est vultur.
Taguro idem qꝺ supra.

Tanagar.i.lactarolus:z est scrofularia.
Taragi.i.auis minuta Tarad.i.radix rubee.
Tabeim .i.ebulus.
Tauis.i.terra barbarorum hñs siccitatem.
Taraxacon est cicorea vel endiuia.
Taraxa idem quod supra.
Tamariscus masculus idem ē qđ cypressus.
Tactarum .i.capistrum auri.
Taraxaten .i.endiuia.
Tagander .i.pyretrum.
Tabasir .i.spodium.
Tamar sūt oēs dactili īmaturi vl' palma dactili.
Taur .i.taurus.
Tarcon .i.saturegia.
Tarcen idē qđ supra.
Talea .i.caput palme.
Tarachisa.i.pisces saliti uel oua pisciū salita.
Tanasgi .i.pondus vnius tertie.
Tanageta .i.tanaceti.
Talbe est quoddam medicamen induz satis stiptieum.
Tarisilon .i.filius ante patrem.
Talippeos.i.semen quoddā acre virtutis: quod intrinsecus apostema in potōe datuz rumpit quo caremus.
Tarmezit .i.tamariscus.
Tamub .i.xilocaracta.
Tassus barbassus quid ē lege flomos.
Tabescen locus quidā est.
Tanaceti.i.tanasia.l.l.arthemisia.
Tanasia idem qđ supra:z ambe sunt secunde species artemisie.
Tabes.i.marasmus:z ē ethica cōfirmata.
Tagantes .i.artemisia.
Taliunac .i.amidum.
Talabeb .i.gabaleb.
Tarenus ponderat grana.xx.
Tharchemeter.i.quidam masculus coxe.
Taralme .i.feniculus.
Tafaris .i.pediculus vulturis
Takui .i.romanus.
Tanum.i.puluis corticis quercus.

Cap.664.

T Apsus scđm Dias.cap.de tapso.arbor est similis palme folijs z altitudine.nascitur in italia z ī campania z ī hispania.In italia vero eius semine galline impīguātur.vnde si homo gustauerit solutionem ventris patitur.tapsus vero qui nascitur in calabria tantam vim hz vt quisquis sub ea dormierit aut sederit:statim periculuz sustineat vite:nam ibi se necant transeūtes viam.
Talippeos quoddam semen est scđm Dias.capi. talippeos nobis ignotum:qz eo caremus.
Tarax.i.surditas.est autē guacte cū pars ītriseca samach creata sit:ī qua non cōsistit cōcauitas in trīseca:que est sicut vuea cōprehendēs aerem qui est qui audit voces sub vndositate.tarax vero guacte sunt vt non per eas nocumentū sequatur priuationis sensus.z guacte est sicut destructio communicans soliditati z non sic illi concauitas:sed neruis non aufert virtutē sensus. tarax est sicut diminutiō absqz destructione:aut secundū conuersionem in significatione dubella:z est apostema.
Tarfati .i.macula rubia.
Tachie .i.ebulus.
Tauguelbel.i.oēs spēs que in cibarijs ponuntur vt piper cninamomum et cetera.
Tagadeum.i.pyretrum. Tabasir.i.spodiū.

Capi.665.

T Armus arabi.vel tarmos: latine lupinus.

Sera. lib.aggrega. cap.tarmus auc.Dias.Tarmus.i.lupinus.sunt ex lupinis quidā qui dicūtur regales : et sunt siluestres quoz folia sunt albidiora domesticis.z quidā sūt domestici:z domestici comedunt post eoz elixationē:z infūdūt ī aqua plurib' diebus:donec recedat amaritudo:z generant hūores grossos.

Gal. vi.simp.phar.cap.de lupino scđm translationem grecam : Tarm'.i. lupinus:comeditur quidē decoctus:z multis diebus deponens amaritudinē ī aqua:fitqz cib' grossorū humoz.ut pharmacum vero hic talis ex emplasticis est qui non hz amaritudinē:z est abstersiuus z diaforeticus.necat ēt lumbricos supplasmatus.vel siquis ipsū bibat cum melle:vel bibat cum oxizaccara:siue etiam ipsius decoctio nata est lumbricos educere:immo et superfusa deforis conuenit morpheis et scabiei z cācrenis z malignis vlceribus:hoc quidē abstergendo illa uero consumendo sine mordicatione desiccando expurgat.z aperit opilationes epatis z splenis si bibatur cuz ruta z pipere.attrabit taz menstrua qz embriones cum mirrha z melle īpositus.Est autem z ipsius faria īmordaciter diaforetica.nō.n.liuida solum sz scrofulas z fimata dura sanat.tūc.n.oportet eos ī aceto coquere uel oximelle vel oxizaccara iuxta complexiones patientium:necnon passionis differentiam cogitantes illud quod oportet.non ē autē presentis negocij distinguere talia.diaforat enim z liuida z cetera oīa que prius dicta sunt decoctio.ipsa etiam farina nata est facere.tarmus agrios vel lupinus siluestris amarior:z validior in omnibus domestico est:ei similis existens secunduz genus.
Et idem secundū translationem arab.virtus eius prima est que deficcat sine mordicatione.z secunda abstringit et resoluit z madefacit z aperit.z tertia occidit lumbricos qñ fit ex eis emplastrum exterius.z qñ comeduntur melle aut bibuntur cum vino admixta aqua et farina lupinoz resoluūt sine mordicatione.z curant liuores z apostemata z scrofulas qñ coquuntur cum aceto et melle. z qñ fit emplastrum cum eis sciatice confert.z confert empetigini et vlceribus capitis et scabiei z bothor z vlceribus fraudulentis.z qñ bibitur cum ruta et pipere aperit opilationes epatis z splenis.z prouocat menstrua.z nascale ex eis cū melle et mirrha expellit fetum:z farina eorum facit hoc. lupin' siluestris vel regalis ualet ad ea q̄ dicta sunt.

Cap.666.

Taum arabi.gre.scordū siue scordeon:latine allium.

Sera. lib.aggre.cap.taum aucto. Dias.est ex eo domesticū ⁊ agreste.⁊ est quoddā ex eo qđ reperitur ī babylonia:qđ non ē diuisū ī dentibus: ⁊ vocatur porrinum.Idē auc.Gal.⁊ virtus domestici ē ca.⁊ sic.ī tertio gra.sed agrestis sapor ē cōpositus:nam ī eo ē amaritudo ⁊ acuitas ⁊ stipticitas ⁊ punctio.acuitas eius similis ē acuitati allij domestici: ⁊istud ē scordeon:⁊ est fortius domestico.Est aliud qđ vocant porrinum.⁊ virtus eius est sicut allij ⁊ porri.⁊ est hñs folia similia folijs porri:nisi qꝛ sūt stricti ora.⁊ hꝫ stipitem longitudine vnius brachij ⁊ plꝰ: super quem ē flos albus.⁊ virtus eiꝰ est sicut allij domestici:nisi qꝛ est plus calefactiuum. Et idē aucto. Isaac benarim: Alliū porrinuꝫ ē planta sicut planta porri vltramarini.⁊ ī sapore suo est simile allio ⁊ porro:⁊ propter hoc virtus eius ē cōposita ex virtute amborum:⁊ facit ea que faciunt porruꝫ ⁊ alliū:nisi qꝛ operatio eius ē debilior operatione ipsoꝝ.⁊ coquitur:⁊ fit dulcius:⁊ comeditur deinde sicut porrū domesticum.hanc spēm allij inuenies etiā si.l.l.curath.Et idem auctori.Rufi:Alliuꝫ domesticum calefacit:⁊ incidit humores grossos ⁊ viscosos.nocet visui:qꝛ adurit tunicas oculoꝝ ⁊ eorū humiditates:⁊ conturbat visū.⁊ est nocumētū auribus ⁊ capiti ⁊ pulmoni et renibus.⁊ si est ī aliquo loco in corpore dolor:excitat ipsum ⁊ mouet: ⁊ generat vētositates ⁊ vomitum.recens ē melius ad prouocandū vrinam:⁊ mollit ventrem:⁊ expellit lumbricos.coste allij qñ comeduntur crude expellunt lumbricos.⁊ conferunt strangurie ⁊ difficultati vrine.Rabimoises cap.de allio. scordeon ⁊ allium agreste est ca.⁊ sic.prouenićs vsqꝫ ad quartum.Est aūt aperitiuū et abstersiuum.consolidat vlcera fraudulenta.⁊ est bonum attritiōi lacertoꝝ

Cap.667.

Tamarindi arabi.⁊ la. ⁊ gre. oxifenicia.

Sera. lib.aggre.ca.de tamarido. nascitur multum ex eis in cesarea ⁊ ī terris namē.⁊ folia eius sunt sicut folia salicis.defertur ex terris Indie.⁊ est fructus coloris rubei.⁊ hꝫ medullam plurimam plusqꝫ xilocaracta:crocei coloris ad nigredinem tendens . ⁊ hꝫ melleitatem . ⁊ est illud qđ ex fructu administratᷣ postqꝫ egrediūtur grana eius.⁊ meliores tamarindi sūt noui recentes non aridi:saporis acerrimi.⁊ virtus eoꝝ est frig.⁊ sic.ī tertio gradu.virtus eius ē que laxat choleram:⁊ reprimit acuitatem eius.⁊ abscidit vomitū. aufert prurituꝫ.⁊ dosis aque eorū postqꝫ decoquuntur est lib.5.⁊ aufert sitim. Et idem auc.Mesaa.est frig.ī tertio.mollit ventrem: ⁊ est sicut pruna:nisi qꝛ est subtilior et minoris humiditatis.Paulus cap.de tamarindo.est fri.⁊ sic. ī secundo gra. Auic. de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Cap.668.

Taratin arabice:latine isculi vᷝ lumbrici terre.

Sera. lib.aggre.cap.taratin auc. Gal.sūt vermes qui qñ foditur terra vel aratur iueniuntur.⁊ qñ ipsi teruntᷣ ac ponūtur super neruos īcisos:conferūt iuuamēto magno subito ⁊ manifesto. Et quando datur ī potu cū rob est medicina que prouocat vrinam. Et idem auc.Dias.qñ contritione forti cōterūtur ⁊ ponūtur super neruos īcisos congluctināt eos: ⁊ non oportet ꝙ vulnus dissoluatur nisi post tres dies.⁊ qñ coquūtur in oleo:⁊ distillatur de eo super aurem dolentem:sedat dolorē eius.qñ teruntᷣ contritione forti:⁊ bibitur ex eis cū rob:prouocāt vrinam:⁊ frangunt lapidem:⁊ curant ictericiā.

Cap.669.

Tauf arab.latine lana. Sera. lib.agg. ca. tauf auc.Gali.Tauf.id est lana.lana sucida cōfert attritioni et conquassationi mēbroꝝ ⁊ neruoꝝ.Et qñ fricatur corpꝰ cū ea: sordes que est in ea confert ad penetrandū.sed lana lota est conferens in hoc ꝙ est ipsa materia recipiendi omnē rem humidā ⁊ oēm liquorem qñ in eo infūditur:⁊ qñ aduritur fit virtus eius ca. cū subtilitate quousqꝫ ipsa aufert carnē superfluam ab vlceribus.⁊ ponitur similiter ī emplastris desiccatiuis. ⁊ modus adustionis est ꝙ ponatur in vase nouo: ⁊ cooperiatur coopertorio perforato multis foraminibus:⁊ sic aduratur. Idem auc.Dias. Quādo īfūditur in aceto et oleo ro.confert sode et dolori stomachi ⁊ aliorum membrorū:sed adusta habet virtutem calefactiuā et adustiuam et stipticam et cauterizatiuā:⁊ aufert carnem superfluā ab vlceribus:⁊ incarnat et consolidat ea.

Talassis .i.aqua marina.
Thalapeos .i.vicitoxicum.
Thalatos .i.poligonos.
Thamisana quid est.l.l.laier almanam.
Thameb .i.vua.l.l.vitis.
Thamissana est quedā spēs rorismarini.
Thaer .i.indicus.

Cap.670.

Tharo est quedā herba que in tra hierosolymitana plātatur ī hortis:⁊ tunc eius acuitas ac superflua caliditas auferuntur.vnde ad comedēdū bene sapida redditur:cuius grana carpobalsamo sunt similia:cum quibus balsamum quandoqꝫ falsificatur.Est enim lignum balsami eius ligno simile:atqꝫ oleū oleo: hec latine ignoratur.

Tapsia .i.tasia.

Talpi herba est que folia habet in magnitudine digiti:thyrsū habet subalbidum latum tenuem et longum:similem cartamo ⁊ cetera:qua caremus.

Thalasmo est quedam confectio.

Cap.671.

Thalaspium vel thalapis vel scādillacium grece:⁊ lati.leuisticū siluestre vel

nasturcium silue stre:vl'pes galline. **Dias.** cap. talaspium s3 translationez grecã nascitur ĩ tumulis ⁊ in vijs:⁊ super tegulas.herba est minuta:folia hñs ⁊ angusta:⁊ duobus digitis longa:⁊ in sũmo diuisa ⁊ pinguia:virgam ĩ medio pferens duorum palmoꝝ cũ paucis ramulis ĩ quibus fert semen latũ simile cartamo ⁊ obrotũdum:⁊ velati conquassatum:vnde ⁊ nomẽ sumpsit.florem h3 subalbidum.virtus ẽ ei termantica:⁊ potissime semini eius.potui datum in acceptabili quantitate per superiora atq3 ĩferiora purgationẽ facit vehemẽter. sciaticis per clystere adhibitum medetur.bibitum mẽstruis ĩperat:aborsũ facit.

Gal. vi.sim.phar.cap.talapis s3 trãslationẽ grecaz.est aũt leuisticũ siluestre vel scãdilaciũ vel talapis:cuius semẽ acris virtutis ẽ:q2 apostemata rumpit.propinatum potui menstrua mouet. embriones rumpit.⁊ per anũ impositum sciaticis conuenit.Est aũt ⁊ alterũ purgatiuum super ⁊ subtus colicorum bibitũ in oxisaui multitudine:hoc inuenies similiter ĩ littera leuisticum.

Thalasso melli.i.aqua marina ⁊ mel.

Thaos.i.pauo. Thalasteos.i.gladiolus.

Thaguebil.i.spẽs que cibis miscentur pro sapore vt piper.

Thaus.i.pultes. Tharona.i.granum lentisci.

Tharcon idem qđ supra.

Tharubil.i.species que cibis admiscentur pro sapore ⁊ cõdimento:vt piper ⁊ similia.

Cap.672.

Hal vel halcal arabice: gre.oxi vel oxos:lati.acetum.

Gal. viij.simp.phar.cap.oxos s3 translationem grecã.Oxos .i.acetũ:ĩ primo libro monstratũ ẽ mixte substãtie existere.s.calide et frigide ambabus subtilibus ptibus.superat vero caliditatem frigiditas. siccatiuũ vero sufficienter est hoc pharmacũ:vt sit tertij gradus iam cõpleti qñ est forte. **Sera.** lib.aggre.capit.thal auc.Gal.Substãtia eius est subtilis composita ex caliditate ⁊ frigiditate:nisi q2 frigiditas est amplior ĩ eo q̃3 caliditas:⁊ desiccat ĩ tertio gradu prope finem qñ fuerit antiquũ:⁊ est nociuum neruis. Idẽ auc.Dia.Acetũ ĩfrigidat et stipticat:⁊ est bonum stomacho:⁊ prouocat appetitũ.⁊ abscindit sanguinez a quocunq3 mẽbro fluat si bibat᷑:aut fiat sessio ĩ eo.Et coquit᷑ cũ cibis ⁊ conuenit cursibus superfluitatũ ad ventrem.⁊ qñ fũditur ĩ eo lana non lota aut spongia curat apostemata ĩ principio ipsoꝝ.⁊ restrigit matricem egressã aut anũ exeuntẽ.⁊ stringit gingiuã sanguinolentam:⁊ confert vlceribus fraudulentis ⁊ herisipille et formice ⁊ scabiei vlcerose ⁊ impetigini et emoroidibus ⁊ panaricio:⁊ abluũtur cum eo vlcera fraudulenta.Et qñ miscetur cu3 pauco furfuris:⁊ ponit᷑ tepidum super podagra3 conuenit.Et qñ coquitur cũ melle:⁊ linitur cũ eo liuor q fit sub oculo:aufert eum.Et qñ ĩfunditur spongia in aceto:que prius fuit infusa in oleo ro.⁊ apponitur fronti:cõuenit sode ex calore solis.⁊ fumus ei⁹ conuenit grauitati auditus ⁊ tinnitui auriu3.⁊ qñ distillatur ĩ aurem:occidit vermes qui sũt in ea.⁊ qñ bibitur calidum:confert accipiẽtibus medicias venenosas.⁊ qñ bibitur cũ sale:obuiat nocumẽto toxici.⁊ qñ bibitur eradicat sãguissugas que adhe serint gutturi.⁊ conuenit tussi antique.⁊ qñ bibit᷑ ca.conuenit asmati.⁊ qñ fit gargarismus cum eo: abscidit cursus humoꝝ venientiũ ad guttur.⁊ confert squinancie ⁊ casui vuule.⁊ collutio oris cũ eo ca.conuenit dolori dentiũ.Paulus capi. de aceto. Fricatio eius cum sale circa volas manuũ ⁊ pedũ valet cõtra frenesim ⁊ lithargiã.

Cap.673.

Haleb ara.la.vero vulpis. **Sera.** lib.aggre.ca.thaleb auc.Gal.Oleu3 ĩ quo decoquitur vulpes conuenit multũ iuncturarũ doloribus.⁊ multi medicoꝝ ponũt eam viuentẽ ĩ vase cum oleo ad coquendum: ⁊ qdã ponũt eam mortuam.nã qñ dolor est propter humorẽ grossum viscosũ et adherentẽ ⁊ exñtem ĩ profũdo membri non põt eũ trahere medicina totũ propter sui multitudinem:aut ꝑpter grossiciem substantie sue et viscositatẽ:aut propter frigiditatem ipsius nimiam:aut propter ventositatẽ inflatiuam:que generatur ab eis.In veritate dico ꝙ illi qui operabãt᷑ cũ vulpibus:ad hoc ipsi faciebãt cũ eis balnea ĩ quibus egru3 ponebant:⁊ iacebat ibi adeo ꝙ oleũ cooperiebat corpus egri totum:et iubebant infirmo ꝙ staret ibi multũ:⁊ faceret morã longam ibi:contingebat ergo ex hoc ꝙ oleũ illud resoluebat id qđ erat ĩ iũcturis ex apostemate humoꝝ in loco:⁊ non faciebant hoc solũ:imo euacuabant ab eo qđ erat in corpore toto ex superfluis humoribus:q̃uis in corpore hñtis dolorem iũcturarũ esset repletio magna.non ergo ẽ mirũ si hoc medicamen conuenit ei ĩ hunc modũ:nam humores non descendunt ad iuncturas eoꝝ:immo euacuantur per resolutionem ex loco vbi sũt. Et illi q sunt ĩ iuncturis resoluuntur etiã. Paulus.pulmo vulpis desiccatus ⁊ potat⁹ pondus.ʒ.i.multu3 cõuenit asmati.sed Auic.dicit ꝙ hoc medicamen valet corpore purgato.

Cap.674.

Raguli duntes ara. gre. safurion:latine cauda tremula. Plini⁹ de safurion:est auis que est de genere paruaru3:est minor omnibus auibus excepta aue reiacor:color eius ĩtra viridem ⁊ citrinum et cinericium.⁊ super alas eius sunt pẽne auree.⁊ super caudam eius sunt puncta alba.⁊ plurimum apparet in hyeme apud piscinas et parietes.⁊ ipsi⁹ volatus non ẽ fixus:immo volat paru3 et cadit ⁊ garit semper et mouet caudam:⁊ hec est auis sine. expellit lapidem de renibus ⁊ vesica cum potẽtia.

Tragabulidos idem quod supra.

Trachimata .i.asperitas oculoru3.

Trachiotis .i.balsamita.

Tragos .i.hircus.

Tragus .i.spelta.
Tracus idem quod supra
Trages.i.spongia:z est tertia spēs eius.
Tragomatum idem qd supra.
Trauenatica.i.sanguinem ex vulnere strigentis.
Trachit .i.hypoquistidos.
Traxia.i.scariola. Trachia.i.aspera.
Traganeon nascitur i creta i isul maritimis:iuni peri similis:z semen et folia et rami : succus eius lacteus.
Traguiz idem quod supra
Traziz tracholozitan quid est lege litterā sādaniz
Traumaticū medicamen.i.sanans vulnera.Dias. capi.de felle.
Traben .i.vua.
Tracion.i.frutex q vocatur tramenticus.
Trafia .i.grana solis.
Tragagantum vocatur radix arboris draganti.l. .l.acantos.
Tragemata sunt fructus dulces hñtes duros nu cleos ut nuces:vel duras testas vt amigdale:vl qc quid post cenam comeditur gratia delectationis que est ad bibere:vt Gal.de edulis cap.de semine canabi:z arab.vocatur cauganac.
Trageantes sūt illi qui vtūtur tragematibus.
Trachea artaria.i.principalis arteria.

Capi.675.

T Ragos sm Dias.ca.tragos aut scorpiō.nascitur locis maritimis.frutex est super terrā lōgitudinem palmi vnius hñs aut am plius.hasta ē illi sine folijs i qua in summo hz ve lut acinas minutas sicut triticum acutū multuz:in gustu stipticas.semen eius cū vino bibitum fluxū matricis et ventris abstinet: qd semen plurimum colligūt de terra:z faciunt trociscos.
Tragere idem qd supra.
Trabit .i.semen endiuie.
Tetanon.i.galbanum. Tetonineos.i.pētafilon
Testiculus canis quid est.l.l.chasialkel.

Cap.676.

T Esticulus sacerdo tis vel zemac herba super terraz ex pansa:cuius folia sūt pinguia et rotūda:flos eius croceus : radix eius est testiculis paruis plena et albus:qui comesti valent cōtra vi cium emoroidarum.
Testiculus vulpis quid est:lege qd supra.
Testiculus leporis quid ē.l.qd supra.

Capi.677.

T Esticulus omnis cuiuscūq aīalis sit non ha bet bonitatem nutrimenti manifestaz: nisi testiculus gallox impinguatox.ip se nāq est boni nutrimenti plurimum.z oīs speci es testiculi proprie qui sūt difficilis digestiōis : qñ digeruntur nutriunt plurimum:z plurimū ipsox est difficilis digestionis et plurimi nutrimenti : et et proprie qui sunt de animalibus magnis grosse car nis. Auicen. libro secundo capitulo de te sticulis.
Teutrion.i.eritrodanum. Tericu.i.tribuli.
Termuagria .i.lupinus.
Terbentina quid est.l.l.botim.
Tergio.i.filex. Teriopomon.i.bectonica
Teorica.i.vrtica. Teutrion.i.poliū montanum
Terebintus quid est.l.l.botim.
Tectus .i.cicercula.
Terra figuli .i.argilla vel creta.
Terra sigillata quid est.l.l.theamaten.
Tenapium .i.sinapis alba.
Tetis .i.caro gingiuarum.
Tetamonon.i.ros. Tefra.i.cinis.
Terra alchichi.i.creta que īuenitur sub terra.
Terra lune.i.lutum lune. Testaticula.i.politricū.
Tephisie.i.gummi rute agrestis.
Terazit.i.hypoquistidos. Tenitrius.i.minutū.
Theitrius idem qd supra.
Terra stelle .i.talk.
Testulus.i.serpens. Teucis.i.gummi pini.
Tetonineos .i.pentafilon.
Termosormos .i.lupinus agrestis.
Terra nidi hirundinis quid est.l.l.gi.
Telas .i.vulnus.
Tedanus .i.flos calcis.
Terra astra.i.rubea:z est bolum armenum.
Termenabit est potus qui fit ex dactilis et ficub siccis ad spissitudinem redactus: sicut mel calore solis:z hoc fit i locis calidis:nā therme.i.locus ca lidus.Nabit vero dr potus predict qui fit i locis calidis:z illud est qd vocatur māna confecta.
Theobolus.i.muscus qui nascitur in lapidibus q morantur in locis humidis.
Tesabuc.i.cum vnus pes offendit alium.
Tetanon idem qd supra.
Tenup.i.arbor canssi.l.l.canssi.
Temp idem qd supra.
Tembul idem qd supra.
Tetamatin.i.manna. Teiugi.i.auis minuta.
Terpigo piscis dz dici torpigo:z qd ē.l.l.fead.
Tela aranea quid est.l.l.hanidebut.
Teractbit .i.hypoquistidos.
Telul .i.fistula.
Terabic .i.herba iudaica.
Teriatis .i.filex.
Terra rubea.i.fungus vesenicus.l.l.hameth.
Telsendis .i.pyretrum.
Tebemualse .i.squinantum.
Termātica.i.calefaciēdo dissolutoria.
Tebenmata.i.squinātū. Telea.i.satureia.
Terid.i.mice panis super quas fundit ius aliqd
Terme.i.omnes species calide:vel terme.i. locus calidus:inde termantica.i calida.
Tebal est genus fistule.
Terifie .i.rute agrestis.
Teffie idem qd supra.
Teratich.i.fungus qui nascitur in pede rose cani ne vel barbe hircine:cuius succus expressus z sic cat vocatur hypoquistidos:lege.l.barba hircina.

Terbentina ē gūmi arboris: que vocat terebinth⁹ ꝛ ipsa vocatur ab Auicēna glucten albotin: ꝫ aliq leguntalbotim: sed falso: ꝛ est ʒapinus. l. l. botim.

Terrebabin .i. māna cōfecta.
Terachthit .i. hypoquistidos.
Terigia oculi .i. vngula oculi.
Terugia idem qd̄ supra.
Tegula quid est. l. l. casef.
Tergia grece: latine frigolico
Tetanus. i. spasmus tenens totum.
Tenstulus. i. serpens. Telub. i. tinea.
Terra armeni .i. lutum armenum.
Terra rubea idem qd̄ supra.
Testudo est quoddā aīal paruum cum testa du ra satis horribile ad videndu: qd̄ oībus est notū: cuius uirtutes īuenies ī littera latamie.
Tepor .i. torpor.
Terra munda. i. cretica ꝛ stiptica satis
Terra figuli idem qd̄ supra.
Terentellum. i. trapanū. Tenapiū. i. sinapis alba.
Teridone. i. perforationes ac si fieret cū terebello
Tessera īterpretatur quattuor: īde tyriaca diates seron: q: fit de quattuor speciebus.
Tetras īterpretatur quattuor: inde tetraceus. i. fe bris quartana: ꝛ tetrapharmacum ꝛ similia.
Terapentica. i. curatiua. Tetregensis. i. enula.
Temalcumoleo. i. chimolea Teneatemō. i. argilla
Teretate .i. pix liquida.
Tersicie. i. gummi rute siluestris.
Teil est quoddam genus piscis.
Tesisic. i. tamariscus. Teangi. i. auis.
Tesigie. i. gummi rute agrestis.
Teutria. i. camedreos. Tenta. i. stuellum.
Te ea. i. vlmus sed falso: immo est arbor: que vo catur tela.
Terminum .i. vrtica.
Tetrapharmacum quid est. l. l. tetras.
Tetraceos quid est: lege qd̄ supra.

Capi. 678.

T Ereniabin. quidam dicunt ꝙ est māna: sed falso: immo est vt mel album habens saporem manne. Sera. lib. aggre. ca. tereniabin. Te reniabin. i. mel ro. vnde ē res cadēs de celo: ꝛ assimilatur melli granuloso: ꝛ ag gregato grossis graniculis: ꝛ est nominatum mel roris: ꝛ plurimum cadit super arbores que sunt ī terra corasceni ꝛ ī oriente: que arbores hn̄t folia ꝛ spinas virides ꝛ flores rubeos: ꝛ non faciunt fru ctum: ꝛ cadit in castella super summitates palma rum. ꝛ virtus eius ē equalis mollificatiua vētris. ꝛ ē humectiua pectoris. ꝛ conuenit calidis natura liter: ꝛ ꝓprie qn̄ soluitur in aqua iuinbaruʒ ꝛ pru norū. ꝛ est ex eo melius album ꝛ nouū. ꝛ dosis ei⁹ ab aureis. x. vsqꝫ ad. xx. aureos. Et ideʒ auc. Abix. Sedat īflammationem febrium calidarum. ꝛ au fert sitim. ꝛ mollit ventrē mollificatiōe mediocri. ꝛ educit choleram cum facilitate. ꝛ melius ex eo ē album nouum.

Capi. 679.

T Est arab. vel affes siue ters. lati. pix. Sciendum ꝙ pix fit ex arbore ligni aryn: ꝛ est arbor ſcerbin uł cedar: ꝛ est cedrus vel pinus masculus: cuius fructus dicuntur coni. est ex ea hu. ꝛ sic.

Sera. libro aggregatio. cap. test. auctoritate Dias. ꝛ hu. colligit ex arboribus ligni arin: id est masculi pini. ꝛ profert fructum paruū. ꝛ ex eo fit lumen: vt apparet in littera cinobat. Et melior ex ea est alba splendens leuis ꝛ munda.

Gal. viij. simp. phar. cap. pix ꝫ translationē grecā. Pix que quideʒ sicca siccat ꝛ ca lefacit ꝫ tertiam abstantiam a commensuratis: et plus siccare nata est q̄ȝ calefacere: que liquida ecō trario calefacit plusq̄ȝ siccat. hꝫ autem qui. subtili um partiū: quo asmaticos ꝛ empicos iuuat. et hꝫ quideʒ quid digestiuum ꝛ diaforeticum: sicut ꝛ se cundum gustum subamarum quid ꝛ acre. ita aūt ꝛ leprosos vngues educunt mixte cum cera ꝛ em petigines expurgant. dixerunt autem duros et in digestos humores oēs qn̄ ponuntur ī cataplasma tibus: fortior vero ad oīa talia est que liquida: du ra vero pix ad hec quidem peior est: ad consolida tionem autem vulnerum magis idonea. palam er go ex his est quoniam quid copiosum humidita tis calide commixtum est pici liquide. piseleum. i. oleuʒ picis fit ex pice humida quando coquitur. ꝛ est quedam ex ea que est similis visco viscosita te sua: ꝛ nominatur viscola. Et est alia que ex toto sicca est. ꝛ melior ex ea est illa que est pura tenax ꝛ odorifera similis resine pini. Sapor huius est a cutus et fere amarus. ꝛ virtus eius est cal. in tertio gradu: ꝛ desiccatio est plus q̄ȝ calefactio ipsius

Capi. 680.

T Eugibel arabice: latine ʒin ʒiber.

Sera. lib. aggre. capi. teugibel au ctoritate Dias. est arbustū quod reperitur in terris arabum. ꝛ homines illi⁹ terre vtuntur folijs eius in multis rebus: sicut vti mur ruta in cibis et potibus ꝛ decoctionibus ꝛ ali is. ꝛ radices eius sunt parue sicut radices cyperi: quarum color versus albedinem declinat. ꝛ sunt si cut mutilate. ꝛ in sapore earum est delectabilitas: ꝛ similitudo saporis piperis. ꝛ habent bonū odo rem. ꝛ oportet ꝙ eligantur ille que non sunt perfo rate. ꝛ quidam sunt qui condiunt ʒinʒiber cū mel le: ꝛ quidam cum rob: ꝛ quidam cum aqua ꝛ sale: ꝛ hoc ne putrescat: ꝛ sic ponunt in terreis vasculis vt deportetur ad partes romanorum. ꝛ est conue niens in cibis: ꝛ comeditur cum piscibus ꝛ sale.

Gal. sexto simp. pharma. capi. de ʒinʒibē se cundum translationem grecam. radix huius plante defertur ad nos ab India: ꝛ est illud in quo est iuuamentum. ꝛ virtus eius est calefacti ua caliditate forti cuʒ humiditate: propter hoc ac cidit ei ꝙ corroditur: ꝛ putrefit cito: quoniam in eo est humiditas superflua. Paulus capitulo de

zinzibẽ. zinziber cali. est in tertio gradu: humi. in primo. vinum decoctionis eius et ficuum siccarũ ꝛ passularum valet ad frigidam tussim ꝛ spiritualium frigiditatem: si etiam puluis eius in ficubus ponatur: ꝛ sic comedatur. puluis eius in cibis confectus ꝛ exhibitus sincopizantibus confert. per biennium seruatur: ꝛ est domesticum ꝛ siluestre. domesticũ est qđ karopos colore: sapore vehementi acuto: solide substantie. domesticum vero subalbidum acutum habet saporẽ: sed non adeo vehementem: nec substantiam adeo solidam. vnde cũ franguntur partes sibi coherent quibusdã ramusculis. In siluestri vero raro vel nunq̃ sic inuenit̃.

Cap. 681.

Teumacem vel humatum vel terimabtin arabice: grece lemnia fragidos: latine terra sigillata. **Sera.** libro aggre. capi. teumacez aucto. Dias. i. terra sigillata: et est sigillum marinum: ꝛ est sigillum laice: ꝛ est vna ex terris almayum: ꝛ multi ex lutis illi assimilantur. ꝛ color eius est similis mogre: sed discernitur ab ea: quia quando tangitur digitis non adheret eis sicut mogra. ꝛ est de viscositate in ea res parua. ꝛ in ista sigilla fiunt ꝛ almayum. ꝛ color omnium illorum est rubeus: sed illa que est uera ex eis foditur ex terra fundosa: vbi non est arbor neq̃ herba neq̃ lapis. Accipitur igitur ex minera illa sua: ꝛ infunditur in aqua: donec dissoluitur: ꝛ spissatur ꝛ agitatur forti agitatione: deinde dimittitur donec resideat: ꝛ tũc abijciatur ab ea aqua que supernatat cum facilitate: ꝛ postea colligitur quod est pingue ꝛ viscosum: ꝛ abijcitur quod est lapidosum in fundo vasis: deinde ponitur illud pingue ad siccandum donec sit sicut cera mollis: ꝛ sic diuiditur in frusta parua ex quibus fiunt trocisci: et sigillantur qui desiccantur in vmbra: donec recedat aquositas: ꝛ completur desiccatio. Et idẽ auc. Gal. In substantia eius est acreitas: ꝛ est in ea parum stipticitatis. ꝛ virtus est que desiccat sine mordicatione: ꝛ curat vlcera fraudulenta etiam si fuerint sordida. Et quando conficitur cum aceto forti: vt fiat sicut lutum: ꝛ ponitur super vulnera recẽtia: ꝛ dimittitur sic glutinat ea: ꝛ curat vlcera antiqua. ꝛ dissolue ipsam cum quocunq̃ videbitur magis competere necessitati sicut cum aceto aqua mixto aut secaniabin aut vino aut melicrato: ꝛ cõuenit iuuamento manifesto habentibus vlcera in intestinis anteq̃ fiant putrida: facto clysteri cum ea aut data in potu: ꝛ fit clystere cum ea postq̃ p̃cesserit clystere cum aqua mellis: ꝛ postea cũ aq̃ salis: deinde cum succo plantaginis: ꝛ detur in potu cum aceto fortiter mixto aque. ꝛ conuenit morsui tyri ꝛ aliorum animalium venenosorum et canis rabidi quando bibitur cum vino limphato: et quando linitur super locum morsus cum aceto: et similiter oportet ꝙ liniantur omnes morsus animalium venenosorum: deinde ponatur super vulnus folium aliquod quod sit resistẽs putrefactioni illius: ꝛ ex melioribus ẽ folium ally agrestis: et post est folium cẽtauree minoris: ꝛ post hoc est foliũ prassij. ꝛ medicamen quod sumitur ex luto sigillato ꝛ grano iuniperi in quo admiscetur ex bolo armeno quantitas parua quando bibit ex eo ille qui timet potionem venenosam prohibet nocumentum eius ab eo. ꝛ sumunt eum in potu illi qui iam sumpserunt medicinam venenosam: dum ipsa ẽ adhuc in stomacho suo: prouocat enim vomitum: ꝛ expellit nocumentum ab eo: ꝛ liberat eum a morte. Ego fui expertus in illis qui biberunt cãtarides et leporem marinum: nam dedi eis in potu de hac medicina: ꝛ feci eos vomere statiz: ꝛ euaserunt: neq̃ passi sunt aliquod accidens malũ ex veneno ipsorũ. **Diasc.** capitulo de terra sigillata: quod incipit lennia fragidos secundum translationem grecam: terra est ex clauico sordida ꝛ cetera. Et idem secundum translationem arabicam. In luto sigillato est virtus: ꝙ quando sumitur in potu: resistit medicinis mortiferis ꝛ oĩbus venenis forti contrarietate. Et quando bibit aliquis ex eo: ꝛ post sumpserit ĩ potu medicinam mortiferam facit eam egredi per vomitum: ꝛ non nocet ei. Et est conueniens morsibus ꝛ puncturis venenosorum animalium. ꝛ ingreditur in confectionibus plurium medicinarum compositarum. Et idem **Sera.** auctoritate Alcanzi: Terra sigillata est bona si puluerizetur ex ea os vnde fluit sanguis: stringit enim eum statim: ꝛ non est medicina que abscindit fluxus sãguinis sicut ista. Et idem auctoritate Pauli: quando ponitur super adustionem ignis non sinit locũ vesicari. ꝛ datur ex ea in potu post casum in quo continetur lesio interiorum membrorum: ꝛ liniuntur cum ea membra post percussionem et casum ꝛ attritionem: ꝛ prohibet ea ab apostemate: ꝛ si fuerit solutio continuitatis consolidat. ꝛ est ď melioribus medicinis contra venena. Paulus capitulo de terra sigillata. cali. est ꝛ sic.

Auic. de viribus cordis. terra sigillata temperate complexionis est in caliditate et frigiditate conformis humane complexioni: nisi quia eius siccitas maior est humiditate. habet eĩz virtutem mirabilem confortandi cor.

Theonestrũ .i. quinq̃ folia.
Therima .i. lupini.
Therimon idem qđ supra.
Theonissis .i. artemisia.
Thenchi cimolea quid est. l. l. cimolea.
Thei locus quidam est.
Thermosi tonos .i. lupinus agrestis.
Theorimata est quidam tumor in quo continetur aliquid ad modum roris.
Theotis .i. loligo.
Theata .i. bleta alba ꝛ nigra.
Theulis ẽ quoddã genus piscis.
Thebeth est compositum nomen loci.
Thelicanus .i. flos parietis.

Theil herba ē q̄ carem⁹ satis cōfortās stomachū
Thermus .i.lupinus.
Thermus agrios .i.lupinus siluestris.
Thephi.ic.i.gummi rute montane.
Theu.i.gramen. Theacia.i.beta.
Thegemata.i.dulces fruct⁹ duros hñtes cortices vel testas.
Tremencola .i.herba tremola
Tremiseuc.i.paralyticus. Tilincos.i.fenugrecū.
Tilmi idem qd̄ supra.
Tilm-- idem quod supra.
Tibapparum sulfur viuum.
Tille.i.spēs vini:ꝛ est vinum coctum.
Titaneos.i.calx viua. Tiafin.i.sulfur.
Tiberius folia .i.camedrea.
Tibir.i.rosmarinus. Timber.i.thymuꝫ.
Ticar qd ē.l.l.crisocolla. Titasin.i.medulla cerui
Timinon.i.scolopendria. Thymus.i.tūmis.
Tisana.i.aqua ordei vel fariola.
Timatigigi.i.quiqꝫ folia. Timolas.i. vesptiliões.
Timbra.i.satureia. Tisapium.i.sinapis albus.
Thymi comoarinum.i.ci ne thymi:vt in antido tario in cōfectione de geralogodion.
Tinea haboraſa.i.cuscuta. Timgos.i. hircus.
Tiria.i.furfures capitis.l.l.ptiriasis.
Tincar.i.capistrū auri. Tilui vl'tilin.i.fenugrecū
Tinci.i.pin⁹. Tyusamre.i.sulfur sine igne.
Tyelon.i.rubicundū:inde sputum'tielon.
Tisma.i.cocodrillus:animal est.
Tinsa idem qd̄ supra.

Capi.68ij.

Jtimallus latine: arabice xencua.

Sera. lib.aggre.cap.xencua auc. Dias. Xencua.i.titimallus: ꝛ sunt eius septem species:quaruꝫ vna dr̄ arab.ba rasmas:gre.vero caricias uel comites vel comos: ꝛ est masculus hñs virgas quarū longitudo ē plus vno brachio:ī quaꝝ colore est rubedo plena lacte albo acuto:ꝛ folia super virgas ipsas similia folijs oliue:nisi qꝛ sunt longiora et strictiora.ꝛ radix ei⁹ est grossa aspera.ꝛ in sūmitatibus illarum virgaꝝ sunt come similes iunco.ꝛ in sūmitatibus illarum comarum sūt capitella similia capitellis illius spe ciei que dr̄ noalis:ꝛ in istis capitellis ē semen.virt⁹ ei⁹ ē laxatiua:ꝛ ista est camelea. Et est alia species que noīatur arabice:ꝛ grece carsites:ꝛ est femīa: ꝛ est similis plante que dr̄ didomodas.ꝛ hꝫ folia similia folijs myrti:nisi qꝛ sunt maiora ꝛ strictio ra ꝛ duriora:ꝛ sunt fetidi odoris.ꝛ hꝫ acutas sūmi tates sicut spinas.ꝛ hꝫ virgas egredientes ab vna radice longas circiter palmum vnū.ꝛ hꝫ semē qd̄ profert omni āno simile nuci:ꝛ ista nux dr̄ vomi ca.ꝛ mordicat linguā mordicatione forti.ꝛ nascit̄ locis asperis.virtus aūt istius est similis virtuti p̄ me:nisi qꝛ cōmouet citius vomitū q̄ꝫ prima:ꝛ ista femina:ꝛ ē ista spēs laureole. Et est spēs alia q̄ dr̄ arabice ꝛ grece paralios.ꝛ eius expositio proprie maxime est illud qd̄ nominant homines migath ꝛ cāsomias.nascitur in marinis locis, ꝛ hꝫ ramos quinqꝫ aut sex aut septem ex vna radice: quorum lōgitudo est circa palmum vnum rectos:quorum color tendit ad rubedinem exeuntē ab vna radice ī quibus folia parua et stricta ꝛ oblōga similia fo lijs lini.ī sūmitate ramorū sūt capitella amigdala ta rotunda:ī quibus ē semē orobo simile: coloris varij.ꝛ sunt ibi flores quoꝝ color ē alb⁹. ꝛ est tota plāta lacte plena:et ista vocat̄ lati.esula. Est speci es alia que arabice vocatur eliostropos:gre. elios copos.hꝫ folia similia portulace: nisi qꝛ sunt subti liora ꝛ rotundiora.ꝛ quattuor hꝫ ramulos aut qn qꝫ egredientes ab vna radice:longitudo quorū est circiter palmum vnum:subtiles ꝛ rotundos rube os ꝛ plenos multo lacte.ꝛ hꝫ ī sūmitatibus ramo rum coronam similem corone aneti:ī qua est flos. ꝛ semen est ei circa folia que ad cursū solis conuer titur cū eius reuolutiōe:ꝛ propterea dr̄ eliostropos. ꝛ eius expositio est aspiciens solem.nascitur ī ciui tatibus plurimū ꝛ in cauernis iuxta muros: ꝛ iste cōiter vocatur a latinis titimallus paru⁹.vnde dr̄ titimallus a timan qd̄ ē sol:ꝛ mallos qd̄ dr̄ coma: qꝛ titimallus uertit suas comas ad solem. Et ē alia species que dr̄ cyparissias:hꝫ virgas fere vn⁹ pal mi longas aut plus:quarū color est rubeus:in qui bus oriuntur folia que sunt similia folijs pini:que dr̄ calicaris:nisi qꝛ sunt molliora ꝛ subtiliora ꝛ mi nora. ꝛ vniuersaliter sunt similia eis in principio sui ortus:ꝛ propterea sic nominatur hec planta:et est plena lacte.nascitur in locis lapidosis et siccis. virtus eius est similis virtuti aliarum. Est alia spe cies:ꝛ est illa que nascitur intra lapides:ꝛ dicitur dendrodes.habet multos ramos:ꝛ color ramorū est rubeus:et super summitates ramorum sunt fo lia myrti similia subtiliora ꝛ lōgiora parum.et ha bet semen simile semini illi⁹ speciei que dicitur ca ricias.et modus operationis et virtutis eius et for ma repositionis eius est sicut dictarum specieruꝫ. Est alia species que dicitur platafilos:que habet folia similia folijs plante que dicitur flommos. et radix eius et flos eius et lac eius laxat aquosū hu morem.ꝛ quando teritur ꝛ proijcitur in flumine vel stagno occidet pisces. Et etiam species supradi ctorum lacticiniorum quas supradiximus faciunt hec. Est alia species lacticinij que dicitur pithias similis speciei que dicit̄ cyparisias: que potest re poni cum supradictis septem speciebus titimalli: et propter hoc posuerunt illam inter species titi malli.habet virgas longitudine vni⁹ brachij simi les virgis lentisci:nisi quia sunt longiores ꝛ plene nodis.et folia habet similiter stricta et acuta in sū mitate similia folijs pini:et propter hoc sic nomi natur:et habet flores magnos ad longitudinem tē dentes:quorum color est purpureus.ꝛ habet semē depressum simile lenti:et habet radicem magnaꝫ albam et grossam:in qua est multum lac.

Gal. octauo simplicium pharmacorum ca pitulo de ti imallo secūdum translatio nem arabicam. Uirtus omnium illoꝝ lacticinio rū est ca.ꝛ sic.in q̄rto gradu.virtus titimalli ē laxa tiua:laxat phlegma et cholerā:ꝛ ꝓuocat vomitū.

Gal. eodem lib. et eodem capit. secundum translationem grecam: omnes quidem habent acrem et ca. virtutem predominantem. invenitur autem in eis et amaritudo. fortissima ergo omnium est opos et frondes. participat vero et radix predictis virtutibus: sed non equaliter. ipsa autem cocta cum aceto dentium dolores: et maxime quicunque corrosis ipsis fiunt curat. opos vero fortiores habet virtutes ad foramen dentium: et alias partes corporis: mox vlcerat extrinsecus emplastrata. est. n. ex quarto gra. calefacientium: que causticorum diximus esse. ita autem et pilos aufert vnctus opos. quia uero fortis est: miscetur oleo: et si multotiens hoc fiat: tandem radices pilorum perimit: et nudum eis fit corpus. habet eandem autem virtutem acrocordinos et formicas pterigia et etylos tollit. Abstergit autem et empetigines et scabies: eo quod abstersiua ei adest virtus. propter amaritudinem et fagedenica: et vlcera carbunculosa et cancrosa: quoniam calefacit fortiter: et abstergit iuuare nata est: siquis in tempore et mensura eo vtatur. At vero et fistularum tylos eadem virtute curamus. hec omnia operantur omnes opi titimallorum habet genus similiter: debilius vero follia et fructus operari nati sunt: quibus ad pisces qui in stationarijs aquis vti assueuerunt. citissime. n. ab eis tenebriati: et semimortui facti ad superficiem feruntur aque. cum autem sint septem species titimalli; fortior est qui caricias nominatur: quem et masculinum quidam nominant: et qui in lapidibus nascitur: qui dicitur dendrodes. consequenter autem qui barbasso assimilatur et cyparisias: deinde paralias: deinde autem eliostrophos. habet proportionem vero predicte eorum virtutes est cinis et lixiuium quod ab eis.

Tiberispolla .i. camedria.
Tias. i. minoratio anguli oculi.
Tui .i. ficus.
Timelea .i. camedreos.
Timbre .i. saturegia.
Tiassi .i. sulfur.
Tirus est quidam serpens.
Tiltarium. i. linthium minutissime incisum.
Tibirianticum. i. nec mimus lene nec forte.
Til .i. gramen.
Tinea est nomen equiuocum ad uentrem et ad scabiem capitis.
Tisana. i. aqua ordei vel fariola.
Tibrum. i. omentum uel recticulum.
Tile. i. species vini: et est uinum coctum.
Tintutus .i. asperitas.
Tinsa .i. cocodrillus.
Timiama est quoddam lachrymum quod vocatur cancamon: quod ponitur in l. cancamon: quod cum coagulatur est granulosum: et sunt grana parua leuia albissima quasi thus album apparet: sed albius est: et leue vt magis minutum quod emanat ab arbore simili lecine in magnitudine: et folijs cum volucratur: cuius fructus sicut oliua vel granum laurica carens nucleo nigri coloris: cuius fructus exprimitur: et succus eius coagulatus dicitur timiamea. sed illud est purius quod a trunco arbore emanat percusso. fit ex eo fumigium bonum: sed nos communiter vocamus timiamis corumbrum confictam: que quid sit. l. l. corumbrum.
Timo psalmo quedam confectio est: quam Diasc. describit in proprio cap.
Tibulch. i. triplicatum: et est quidam potus.
Tillos est callosa et grandis cicatrix: vt in alexandro de oculis.
Thichar est species uitri: quod consumit argentum: et dissoluit admixtum ei.
Tibialis est species calami aromatici.
Tino .i. liquor.
Tiria pictura offiasis idem: et sunt furfures capitis l. l. offiasis.
Tiriagia. i. vngula oculi. Tilinum albe. i. fenugrecum
Tisa. i. siligo. Tigus. i. barba iouis.
Tire. i. glucten. Tipica passio. i. interpolata.
Tiriacha aforoch .i. a morte liberans.
Timeas est species cannele basap.
Tibur. i. vulua. l. l. vulua. Tiriaca alfarach. i. maior
Tiriaca diatesseron. i. que fit de quattuor rebus. l. l. tessera
Timus quid est. l. l. basce. Thimus idem quod supra.
Thitum quid est. l. l. althea. Timolea quid est cimolea.
Thit. i. gramen. Thirbum omentum vel zirbus.
Thilicteris est vna ex specie bus filicis
Thiosapiros .i. sulfur sine igne.
Thimos quid est. l. l. michaelch. Thia. i. sulfur.
Thianapiron. i. sulfur iudaicum: et est sulfur viuum
Thridax. i. lactuca. Trigana idem quod supra.
Trifolion. i. trifolium. Trifolon. i. satyrion.
Trifillum idem quod supra. Trifilium idem quod supra.
Triamneti. i. petrosellinum. Triba. i. satureia
Trignum quid est. l. l. zaror Trioce. i. tubere.
Trisagor maior .i. camedrea.

Cap. 683.

Tripolion Diasc.

cap. tripolion secundum translationem grecam. nascitur locis maritimis. i. in littoribus ipsis. folia habet apio similia et grossa: hastam longam duobus palmis in capite diuisam: florem dicitur mutare ter in die. nam mane colorem album facit: et alijs horis eum mutat: media die purpureum: et sero feniceum. virtus est illi calidissima cum vino bibita. ʒ. ij. humores aquosos ventris deponit. vrinam prouocat. acceptis uenenis occurrit.

Trifolium quid est. l. l. bandachucha.
Trigeno. i. species trifolij. Trigo rubeo. i. dragantum
Triaselaicum .i. glucten taurinum.
Trigonia. i. piristreon. Tridax. i. lactuca.
Tidax agrea .i. lactuca agrestis.
Tribuca .i. lacertides.
Trisafice .i. gladiolus.
Tritus .i. genus spongie.
Trichimanes .i. pollitricum.
Trix .i. feda.
Trisonetum .i. camomilla.
Tridi agrea .i. lactuca agrestis.
Trifeon. i. iuuenile siue delicatum: inde trifera: et collyrium triferon.
Trionites. i. bectonica Triobolus. i. trillus.
Trillus. i. tribulus. Trigon. i. turtur.

Triangulum uel triangularia.i.sigillū salomonis
Tricolerium vel triscas.i.herba capillacea.
Tricodum.i.nespillum eo ꝙ tria ossa habeat.
Tribulus quid est.l.l.basia.
Triplicaton.i. cui⁹ tertia ps remāsit ī decoctiōe
Tri.i.cibus factus de pasta azima.
Triconomeli.i.mel cum citonijs
Triallis ē quoddam genus tassi barbassi satis cō bustibile.
Trizoaga .i.camedreos
Trigā.i.trocisci facti ꝺ trib⁹reb⁹: q ponūtur ī antidotario Alexandri de dysenteria. ⁊ qcquid de tribus rebus efficitur potest dici trigoni.
Trigama .i.lactuca
Trigomum .i.nespillum.l.l.zaro
Trimata .i.excoriationes
Trsalacium .i.vinū rubeum
Triticum quid est.l.l.beuda.
Trigotrigonus .i.lupinus marin⁹.
Trisego .i.quercula maior
Trimagne idem quod supra
Tymbra .i.saturegia
Tylis .i.fenugrecum
Tycanus .i.calx
Tyriasis sūt squame resolute a capite similes furfuribus.
Tyriaca est quoddaꝫ pharmacuꝫ Gali.oībus notuꝫ valens ad plura:ut Gal. in libro de tyriaca: q̄ non cōpetit ₰m eūdem habentibus calidissimam cōplexionē:neqꝫ dieb⁹canicularib⁹:neqꝫ cōuersantibus in terra ca.neqꝫ īfantib⁹. Cōstantin⁹ in pantegini ait:ꝙ nō cōuenit ī materia cholerica uel sana.Auic.dicit ꝙ cōpetit in fe. phlegmaticis ⁊ melancolicis post digestionē.Serap.ait ꝙ competit fe.hñtib⁹ māꝫ venenosā.Gal. ī li.de tyriaca ait:ꝙ cōpetit fe.pestilētiali.Est tyriaca ₰ꝫ Auic.de cordialibus ca.in fi.ij.gradus
Tormentalis .i.satyrion
Tofi est quidaꝫ tumor in quo cōtinetur ad modū lapidis.
Toxicum quid est.l.l.virem.
Thorax .i.pectus
Toxea .i.axungia
Torrefactum .i.semicoctuꝫ
Torobos .i.aqua lactuce
Tobaltin .i.rubi īmaturi
Totraceos.i.quartana febris periodica.
Tormos .i.lupinus
Tocandestre .i.pyretrum
Tocomos .i.ferrum
Torna solis .i.pentadactilus
Torobos .i.aqua lactis
Tonetica .i.confortatiua
Tofus lapis est leuis ⁊ spōgios⁹ satis abstersiuus.
Tomos.i. diuisio:inde anotomia. i. recta diuisio: ⁊ atomus.
Tobricum .i.hypoquistidos
Troniti arbor est nobis ignota: cui⁹ cortex fruct⁹ ⁊ folia in se aliquid stipticū habent: ⁊ calefaciunt nimis:⁊ desiccant. Diasco.

Tortuca .i.testudo
Torbolos.i.cortex sambuci terranei.
Toffa .i.mela
Torpor.i.congelatio uel stupor.
Torpigo est quidam piscis inducens congelationem:⁊ quid est.l.l.fead
Toreccos .i.lactuca
Totina .i.nauseatiua sacietas.
Tormentilla .i.bistorta
Tortella quid est.l.l.bedereos.
Topus quid est.l.l.torpus.
Togmaton .i.sacietas nauseatiua.
Totima idem quod supra.
Tortelle dessemi quid sunt.l.l.passine
Thontrenis .i.lamentationib⁹.
Thorach .i.panis biscoctus
Thora.i.mensura.xxx.modiorum
Thomicum .i.confortatiuum
Thobos .i.panis.l.l.beuda
Trosima .i.intuba
Trōbos .i.sāguis coagulatus
Trocos.i.ossa de nespillis vel rota vel rotunduꝫ.
Tronetaria .i.peristereon.
Trosimia:scariola:endiuia:ītuba idem.
Troximel idē qꝺ supra. Trocoma.i .asperitas.
Trobaltim.i.mora rubi īmatura.
Trocilli spma.i.semen lactuce.Trocilli.i. lactuca
Trociscus .i.rotunda confectio
Tropus.i.modus:₰ꝫ top⁹.i.locus: īde totica remedia.i.localia:liber topicoꝝ et cetera.

Cap.684.

Trogorinus siue tragoriganus ₰ꝫ Diasc.ca.trogorin⁹. frutex ē filis serpillo agresti:₰ꝫ latiorib⁹ folijs:⁊ gluctiosa vehement' atqꝫ virtute potior est.⁊ alteꝝ gen⁹ minora hñs folia:⁊ semen qꝺ marubiū ab aliqbus d'r folia sūt illi similia sāsuco.virtus est oīuꝫ ca.⁊ diuretica.ventrē mollit.elixatura eius bibita cholerā deponit.spleneticis cū aceto bibita medicat'. menstruis īperat.melle addito vt electuarium periplemoniacis vtilit' adhibet'.putredineꝫ stomachi tollit.fastidio medet'.nauseātib⁹ subuenit.polēta mixta tumorē spgit.
Trocisci stelle et antiq medici noīauerūt eos aluirola canee.huiusmodi nō pmittunt vitā recedere.
Trocos.i.rota vel rotundū:⁊ ē idē qꝺ trochos.
Tropos.i.conuersio. Tuice.i.pinus.
Tuscaria.i.albuciū:⁊ ē affodillus.

Cap.685.

Uchia ara.gre.⁊ la.tucia. **Sera.** li.ag.ca. tuchia.Tuchia ex ea ē q̄dam q̄ inuenit' ī mineris.Et ex ea ē quedā q̄ fit ī fornacib⁹ ī qb⁹ citrinat' es:⁊ colligit' ⁊ reponit' sicut climia:sicut apparet si.l.l.cadimie ⁊ pōfolix.Sꝫ illi⁹ q̄ fit ī mineris sūt tres spēs:nā ex ea ē alba:⁊ ex ea ē viridis:⁊ ex ea ē citrina ībibita rubore.⁊ minere tucie īdie sūt ī littorib⁹ mari ꝓpe regionē indie. ⁊ melior haꝝ ē alba:q̄ cuꝫ aspicit' v'r ꝙ hēat supra se

salē:ꝛ pꝰ ipsā ē citrina.ſʒ ī viridi ē aſpitas:ꝛ ē pſo
rata:ꝛ defertur ex maritimis ſin. ꝛ alba eſt ſubti
lioꝛ omnium ſpecierum tucie. et viridis eſt groſſi
oꝛ:ſcilicet illa que cum foraminibus eſt.

Diaſ. cap. de tucia. ſunt eius due ſpēs: vna
eſt leuis alba:alia eſt minus leuis ea.
generatur aūt tucia qñ accipitur climia ꝛ puluerí
zatur ſuper es ī ſui citrinitate:ꝛ apponitur in ipſū
climia:vt fiat clarū citrinum: eleuatur ergo ex cli
mia fumus:ꝛ adheret parietibus:ꝛ eſt tucia. et tu
cia quidem non ē ſolum ꝑpter tincturā eris:ſed ē
abſqꝫ hoc qḋ poteſt fieri ex climia abſqꝫ citrinita
te eris.melioꝛ ex ea ſcḋm Sera.ē que fit ī cyproꝛ:
que qñ roꝛatur aceto:emittit odoꝛē eris:cuius co
loꝛ eſt ſimilis coloꝛi reſine: ꝛ ſapoꝛ ſimilis ſapoꝛi
luti.ꝛ qñ ponitur ſuper prunas aggreganť partes
eius:et fit coloꝛ eiuꝫ ſimilis coloꝛi eris.ꝛ qñ tangiť
nō hꝫ aſperitatē:ꝛ eſt leuis.opoꝛtet.n.ꝙ īueniātur
hec oīa in ea:aliter aūt non eſt bona.lauatur autē
tucia in hunc modū:accipitur ſicca vel cum aqua
mixta:ꝛ ponitur ī pecia lini nō rara:ꝛ ponitur in
aq̄ pluuiali:ꝛ mouetur pecia ī aq̄: ꝛ qḋ ē de tucia
bōa electa ſubtiliꝰ egrediť de pecia ī aq̄:ꝛ id qḋ ē
in ea ex ſoꝛde et groſſum remanet ī pecia: ꝛ poſt
hoc dimitte reſidere:deinde pꝛoijce aquā cum tu
cia ī vaſe alio mundo:ꝛ qḋ remanet ī fūdo ex gra
ui arenoſo abijce:ꝛ dimitte aquam clarificare: ꝛ
ꝑijce eam cum facilitate:ꝛ iteruꝫ īfunde ſuper tu
ciam aquam aliam ꝛ agita:ꝛ fac ut pꝛius:ꝛ hoc tā
diu vt nihil arenoſi remaneat:ꝛ aqua ſuperſtans
remaneat clara.Et cum hec feceris ꝑijce aquam:
ꝛ ſicca tuciā.ꝛ quidā ſūt qui diſſolnūt tuciā ī aqua
donec fiat ſicut mel:ꝛ ponunt eā in pecia:ꝛ ſuſpen
ditur pecia ſuper vas:ꝛ colatur ex ea qḋ pōt:et re
ſtringunt peciā reſtrictione pauca:vt ampliꝰ egre
diatur:ꝛ ꝑijciunt ſuper ipſam aquā multā:et mo
uent:ꝛ qḋ natat ī ſuperficie aque colligunt cum la
na:ꝛ illud qḋ natat eſt pinguedo: ponūt eam ī va
ſe nouo mundo:deīde cōmouēt reſiduū motiōe
leui:ꝛ ꝑijciūt ī vas aliud: ꝛ qḋ remanet ī fūdo ex
arenoſo abijciunt:faciūt hec ſepe:donec nihil are
ne remaneat.lauatur aūt tucia cum vino ſimiliť:ꝛ
illa que lauatur cū vino eſt plus ſtiptica q̄ꝫ que la
uatur cū aqua.ꝛ virtus tucie eſt ſtiptica īfrigidati
ua.replet vlcera:carne congluctinat.deſiccatiua ē
deſiccatiōe pauca.ꝛ q vult aſſare tuciā:terat eā cō
tritione foꝛti:ꝛ cōficiat eā cū aq̄:ꝛ faciat trociſcos
ꝛ pōat eos ſup teſtā ꝛ pōat ſup pꝛūas:ꝛ voluat tro
ciſcos cū aſſiduatiōe dōec deſiccēť:ꝛ fiāt rubei.ꝛ
ſcias ꝙ accipiť tucia ēt ex auro ꝛ argēto ꝛ plūbo
ꝛ illa que accipitur ex plūmbo eſt ſecūda ī bonita
te ab illa que fit ī cypꝛo:de qua diximus. Aliquā
do aūt egemus tucia ꝛ nō poſſumus īuenire: ſed
nos ſcimus medicinas equiualētes ī bonitate et ſi
miles virtuti eius quas hic volumꝰ docere:ꝫ mo
dum earum:ꝛ qualiter fiāt:Accipe ex folijs myr
ti cum folijs ꝛ granis eius recētibus ſicut ſunt: et
pone ī vaſe terreo crudo:ꝛ cooperi vas cooperto
rio hn̄te multa foꝛamina:ꝛ pone in foꝛnace figuli:
ꝛ qñ decocta fuerit terra vaſis ꝛ facta teſta: aufer
qḋ eſt ī ea:ꝛ pone ī vaſe alio crudo:ꝛ pone iteruꝫ
ī foꝛnace ſicut pꝛius:ꝛ ſine coqui:ꝛ extrahe cū co
ctum fuerit vas:ꝛ extrahe qḋ eſt in eoꝛ laua cine
rem illum ſicut lauatur tucia:ꝛ vtere. fit autē hoc
idem ex folijs et ſūmitatibus oliuarum eadem di
ſciplina:ꝛ maxime ſilueſtrium:ꝛ fit ex citonijs pꝰ
q̄ꝫ īciduntur per fruſta: ꝛ abijciuntur ſemīa:ꝛ ex
galla:ꝛ ex moꝛis celſi albis īmaturis ꝛ deſiccatis
ī ſole:ꝛ ex ſūmitatibus arboꝛis grani viridis:et ex
floꝛibus vitis agreſtis:ꝛ ex ſūmitatibꝰ arboꝛis ma
ſticis.ꝛ quidam accipiunt folia arboꝛis ficus:ꝛ de
ſiccant ī ſole:ꝛ faciunt vt diximus.virtus tucie ab
lute eſt ſicca et plus deſiccatiua omni medicina:ꝛ
īgreditur ī ſief cum quibus curantur egritudines
oculoꝛum.ꝛ eſt vna de melioꝛibus medicinis cum
quibus curamus vlcera que fiunt ī ano et virga ꝛ
pectine.ꝛ deſiccat humiditates que veniūt ad ocu
lum:ꝛ pꝛohibet eas venire ꝛ ingredi tunicas eius.

Capi.686.

Turbit arabice:latine et grece caritamion.

Sera. li. aggre. cap. turbit aucto. Diaſ. eſt planta que naſci
tur ī littoꝛe maris in locis.ſ.quos mare cooperit
qñ creſcit.qñ vero eſt tranquillum non tāgit ea:
nō.n.naſciť ītra aquam nec multū lōge ab ea:ꝛ ni
ſi qñ mare turbať et creſcit non tāgit ea. hꝫ folia
ſimilia folijs plāte q̄ dř arafatis:niſi q: ſūt groſſi
oꝛa eis.ꝛ hꝫ ſtipitem duobus palmis longū diuiſū
ī ſūmitate.Et quidā dicunt ꝙ flos eius mutat co
loꝛē ſuum ter in die:q: ī mane eſt albus:ꝛ ī meri
die declinans ad purpureū coloꝛē:ī veſperis vero
fit rubeus.Radix vero eius eſt odoꝛifera alba: q̄
qñ maſticať calefacit linguā.Et idē auc. Gal. trāſ
latione Albatarich:ꝛ naſciť in littoꝛibꝰ ꝛ arenis.ꝛ
virtus eius eſt ca.ꝛ ſic.laxat ꝛ mundificat ventrē.
ꝛ melius ex eo eſt illud qḋ cum euellitur ꝛ radix
eius a terra aufertur coꝛtex eius ſtatiꝫ.ꝛ abijcitur
groſſum qḋ ē intus.ꝛ ex coꝛticibus eius melioꝛ eſt
ille qui ē vt calamus gūmoſus ꝛ albus.ꝛ qñ volu
mus ipſū frāgere cito frāgitur:ꝛ nō accipiať illud
turbit qḋ eſt toꝛtuoſū.turbit eſt cal.ꝛ ſic.cōplexio
nis ī tertio gra.Et idē auc. Aben meſuay.Et meli
oꝛ eſt ille q eſt ſubtilis ligni.ꝛ pꝛopꝛietas eius ē la
xare viſcoſū phlegma:verum ipſū dimittit debili
tatē ī ſtomacho ꝑpter abhominationem ſui ſapo
ris.Rectificatio eius eſt conficere ipſum cū oleo
amigdalarum dulcium. Doſis eius eſt a.ʒ.i.vſqꝫ
ad.ʒ.ꝛ opoꝛtet ꝙ adhibeatur potāti cuſtodia ma
gna:ꝛ non exhibeatur ſolum.ꝛ ipſum quidem eſt
bonum humoꝛibus ſciatice:ꝛ educit eos: et laxat
humoꝛes groſſos.Et idem aucto. Abix. Meliꝰ ex
eo eſt album in coloꝛe ſuo:ꝛ quod in figura eſt ſi
cut calamus argenteus:et pulpa calami.eſt ſubti
lis ꝛ cito frangitur non exiſtens groſſuꝫ neqꝫ gra
ue.ꝛ quando teritur eſt contritio eius facilis:ꝛ eſt
album quando eſt tritum.illud vero quod non ē
tale non eſt alicuius bonitatis.et turbit quādo trā
ſiuerit tps multū ſup ipſū:fiunt ī eis vermes ſicut
ī alijs lignis:ꝛ debilitať ī virtute ſua:ꝛ ſignū ciꝰ ſup

hoc est q apparent i eo foramina:ac si esset fora-tum acu:& turbit quidē laxat phlegma laxatione leni. Et rectificatio eius ē ista: q frices corticē ei⁹. donec peruenias ad album eius:& postea tere ipz & cribra ipsū per cribrū tenue:& si ponis ipsum in medicinis laxatiuis sicut i pillulis et decoctiōibus cribra ipsū per cribrū strictū:ne sit ei aliqua grossicies:ne adhereat villis stomachi.& conueniētior modus rectificationis eius ē q cōficiatur cū oleo amigdalarū amararū: postq̄z fuerit trituratū & cribratum.& si vis exhibere ipsū hn̄tibus phlegma viscosum tenax tere subtiliter & cribra:vt ipsum non adhereat stomacho:& expellat ipsum phlegma.

Pau.cap.de turbit. Turbit est ca.& sic.in t'tio gra.

Jo.mes. turbit est radix cuiusdam herbe cuius folia sūt similia folijs ferule minoris.& est ex hn̄tibus lac.& est ex eo siluestre & domesticū & magnum & paruū.& adhuc ex eo aliud album:aliud citrinum:& aliu .i. nigruz. electio qd̄ in locis nascitur siccioribus:& gūmosius ꝓpter spissitudinem lactis eius. contrariū vero econtra declinat a ꝓpetatib⁹ bōis:q̄ sūt septē scōz q sapiētes scripserūt.s.ut sit albū:& vacuū arūdinosum: & gūmosum.& sit cortex eius cinericius et planus:& sit recens:& facile frangibile.citrinū vero maluz ē: & nigrum peius:grossum ē non bonū:& subtile tenue similiter. Est.n.debile et antiquum malum:et qd̄ est cripsi corticis:& hn̄s interius cuz frangitur sicut neruos ē siluestre malū. Et qd̄ nō ē gūmosū ē debili⁹ & ventris conturbatiuum.& tua interest vt cognoscas adulteratum ex eo qd̄ fit cuz superlinitione i extremitatibus eius ex gūmi dissolutione. Et cognoscitur eo q i fracturis ipsius ē sine eo.& nimis recens ē conturbatiuū et subuersiuuz viscerū. Antiquum vero debile:mediocritatez tñ hn̄s: est.n.qd̄ eligitur. Complexio & ꝓprietas ca.ē i tertio gra.& est resolutiuum attractiuū attractiōe mediocri: generans ventositatē et subuersionē & nauseam.& acquiritur ex vsu eius exsiccatio in corpore.euacuat eiz humiditates subtiles. Rectificatio. Tria sunt corrigibilia i ipso. Est enim debilis operationis & tarde:& nocet stomacho faciens subuersionē & nauseā.& acqrit vsus ei⁹. corpori exsiccationem nauseaz & estuationem. Rectificatores uero eius i primis abradi iusserūt corticem eius donec appareat albū ipsius:& corrigunt de eo qd̄ dictuz est:primo administrando aliquid virtutis acute: vigorans ipsū i operando.& ex reb⁹ ipsū maxime confortātibus est zuccarum.ipsū enim sigillat ei ꝓprietatē mirabilem:ut educat humorem grossum & viscosū ēt a remotis cū facilitate:ita q etiā a iuncturis & anchis & a locis profundis et distātibus.per se uero non facit illud: imo educit de phlegmate qd̄ subtile:& relinquit grossum:& hoc tarde operatur.& corrigūt qd̄ secundo dictum ē admiscēdo ei ex medicinis stomaticis & redolentibus & sedantibus agitationem in eo : sicut est mastix:& gallia aromatica:proprie sicut zinziber et piper longum & similia.& emendatur qd̄ vltimo de eo dictum ē sicut dixit Alcanzi:ut misceatur oleū amigdalarū aut coniūgatur cū amigdalis aut cuz zucaro. Et dicit Rufus: administratio ipsius cū stipticis remouet hoc nocumentū ab eo. Et dicit Jude⁹: Ipsum cū confectione de citonijs: aut rob ipsius cuz medio ponderis eius ex zinziberi et duplo ponderis ipsius ex amigdalis est solutiuum bonum. Inquit Damec: & fiunt trocisci ex eo: & duplo ponderis ei⁹:& florum vio.& medio pōderis eius ex zucaro:& fit solutiuum sine molestia. Et inquit Johānicius:accipe dactilorū infusorum in aceto die & nocte partes cētū:penidiarū partes. 50.amigdalarū purgatarum ptes.xxx.turbit partes.xxxv scamonee partes.xij.zinziberis:pipis longi:foliorum rute siccorum ana partes.iiij.eorū fiat permixtio bona:& confice cū melle despumato : est eniz medicina mirabilis. Inquit filius zezar medicamē de turbit quod elegi in egritudinib⁹ in quib⁹ usus ei⁹ est necessarius. Accipe turbit partes.x. zinziberis partes.v.zucari partes.xx.& qn̄q3 addūtur masticis.ℨ.iii.& quandoq3 alia s̄m intentiones alias. Et dixit iterū infundatur turbit i succo cucumeris asinini die ac nocte postq̄z rasus fuerit ei⁹ cortex & exsiccetur. Est eniz vltimū ad egretudies iūcturarum. Turbit aūt de trituratione: & cōtritione sustinet omne quod ē mediocre. Nocumentū aūt ei⁹ expellit aqua mellis ca.& aqua similiter zucarina.cum oleo amigdalarū.

Dosse. Turbit confortatur solutione educit humores phlegmaticos grossos & viscosos a remotis & ꝓprie a iuncturis.& ipsum quidē mūdificat stomachū:& expellit supfluitates ab eo adherentes in villis eius.& mūdificat pect⁹ a phlegmate grosso putrido.& educit a iūcturis et locis neruosis et anchis humores grossos viscosos.& ualet ad dolorē iūcturarum.& eius vsus preseruat a lepra & ab infectionib⁹ phlegmaticis:sicut est morphea & baras.& ē medicina fe.phlegmaticarū bona.hi aūt qui sumūt ipz timeāt austrū:& abhorreāt pisces. Dosis ei⁹ cōtriti ē a.ℨ.i.vsq3 ad.ℨ.& ei⁹ dcoctio a.ℨ.ℨ.vsq3 ad.ℨ.

Tūbasi est regio quedam.
Tursie.i.armoniacum. Tueiugi.i.fasianus.
Turmisios.i.exitura que rumpitur.
Tut .i.gersa:& est cerusa
Tuchib.i.qn̄ facit stare sicut stat hō cū orat tenēs faciem suā & ventrē super terram.
Tululie .i.verucalis.
Terūge.i.citratū:& gre.vocat' spēs quedā ozimi.
Ticedillo.i.herba passerina:quam ignoro.
Tufa.i.mala. Tulolie.i.verucalis.
Turinus .i.lupinus.
Tulup herba ē que i flumine nascit':& vocat' oga
Tululup idem qd̄ supra.
Tuttera .i.pulegium.
Tuluxus .i.exsiccatio.
Tuluesius idem qd̄ supra.
Tumabarū .i.cinabarū
Tubel.i.bactitura seu squama metallorum.
T hubeleris .i.bactitura eris.
T urbiscon id est oliuella:& est laxatiua:que ē species laureole.

Turgaron est spẽs draconum marinorum.
Turesule est quoddam genus piscium.
Turriones.i.extremitates vel caprioli.
Tuderi ẽ herba nascens in tectis ⁊ parietibus: et uocatur elirio.sed Auicẽna dicit ꝙ ẽ herba simi lis prassio satis resolutiua ⁊ mollitiua.
Tussus vel lebleb ara.lati.volubilis.
Torsius.i.antrax. Turges.i.sordes.
Tussis clamosa.i.canina:⁊ est tussis cũ qua est spe cies orthomie.
Tumor nature.i.emoroida inflata vł ceca:que ni hil sanguinis emittit.
Tuborositas.i.radix rotũda. Turgonus.i.turtur
Tubelanachas .i.squama eris.
Tubera sũt.fũgi sub terra morantes rotundi ad modũ pile.l.l.hamech.
Tuden.i.herba habẽs folia similia folijs cipressi: quam ignoro.
Tutametus.i.pulegiũ. Turbiscus.i.laureola.
Tussillago.i.vngula caballina. Tumu. i.thymus
Tumini idem qđ supra.
Thumũ .i.herba capillacia.
Thuctamenis .i.pulegium.
Thurthal quid est.l.l.carrumen.
Thus quid est.l.l.konder.
Trũbus.i.globus:inde trumbosus sanguis id est globosus.
Trufli .i.tubera.

Sequitur de.V.

VAtus.i.mora siluatica que simili ter vocatur batus.l.l.batus
Varetes.i.vene grosse.
Valeriana.i.amantilla: dordaci on:potentilla: nãcilla:fu idem.
Vappa. i.vinum vile debilitatũ et euentatum.
Vacrinia.i.genus florum crocei coloris:⁊ est ocu lus vacce.l.butraceon.
Vaccinium.i.viola purpurea. Vara indi.i.foliũ.
Varices.i.vene tortuose in cruribus vel alibi.
Vabanab .i.menta.
Varicoya.i.qñ debilitat᷑ opatio auditus
Vatreas .i.sauina.
Vaporiũ.i.papyrus.l.l.burchidi.
Vapirum idem qđ supra.
Vatrachiũ.i.apiũ risus.l.l.botrachion.
Varies.i.narciscus. Vard.i.rosa.
Vascus.i.remissus. Varax.i.egrotatio.
Vadaba.i.vmbilicus:⁊ sũt belliculi marini.
Variola .i.morbillus.
Valentina.i.serpillum maius:⁊ est valeriana.

Capi.687.

V Amacha ara.la cera. **Sera** auc.Dias.melior ex ea est grossa mun da a sorde:ĩ cuius odore est odor mel lis:⁊ est in colore eius parum rubedinis:⁊ illa que est alba per cocturam:⁊ pinguis est post ipsam

Gal. vij.sim.phar.ca.de cera scđz trãslatio nẽ arabicã. Uirtus eius prima ẽ: ꝙ est medicina media inter res calefacientes ⁊ siccãtes ⁊ humectantes:nisi qꝛ est cum hoc grossa res par viscosa.⁊ ideo non solũ desiccat:verum etiam hu mectat per accidens:postq̃ꝫ per suam᷒ viscositateꝫ ꝓhibet resolutionem. Et idem eodẽ lib.⁊ eodem cap.scđm translationem grecam. Cera ĩ medio equaliter est calefacientium ⁊ in fri.⁊ hu.⁊ siccan tiũ. Habet aũt quid grossarũ partium ⁊ emplasti cum:propter quod non solum siccat:sed etiam se cundum accidens humectare fortassis vtiq̄ꝫ vide bitur prohibens transpirationes.vnde ⁊ materia est aliquorũ pharmacorum que calefaciunt ⁊ ĩfri gidant.ipsa aũt scđm ipsaꝫ de digestiuis vtiq̄ꝫ erit debilibus non ĩtra corpus sũpta sed extrinsec᷒ ap posita.habet enim quid paucum diaforetice et ca lide virtutis qua plurimum participat mel.

Sera. auc. Albugerig. Mollificat grossici es apostematum.⁊ conuenit asperita ti pectoris qñ ponitur super ipsũ cum oleo viola to.⁊ mollificat neruos et vlcera:⁊ maturat ⁊ resol uit resolutione debili.⁊ non est de medicinis que ĩ grediuntur in corpore:sed de illis que apponũtur extra.⁊ est materia omnium emplastrorũ cale fa cientium ⁊ infrigidantium. Et idem auc. Diasco. Uirtus est mollificatiua replens vlcera repletiõe mediocri ⁊ non forti.et formãt᷑ ex ea grana ĩ mo dum granorum gegeuers:⁊ bibuntur ex eis.x.gra na ad vlcera intestinorum.⁊ prohibet coagulatio nem lactis in mammillis lactantium.et quãdo po nitur super neruorum asperitatem mollificat et le nit ipsam sed munusus id est propuleos.⁊ est sup fluitas ⁊ sordes quam apes proijciunt extra domi cilia sua:⁊ reperitur in aluearijs:pro quo.l.l.ꝓpo leos. Dias.secundum translationeꝫ grecam. Cera vtilis est rufa et pinguis et odorata:odorem hñs mellis mũda:vt est pontica et cretica.alba cera et pinguis secundã habet virtutem. Exalbare sic ce rã debes: Ceram albam ĩcide minutis partibus:⁊ mitte ĩ cacabo nouo:⁊ missa aqua maritima: ĩpo ne foco:⁊ cũ se soluerit sparge desup tritũ nitrũ:⁊ postq̃ꝫ bis aut ter bulierit depone eam. Cuꝫ vero spissauerit leua de cacabo:⁊ purga sordicieꝫ si fue rit: ⁊ secũdo id facias:⁊ cũ bulierit mitte ibi fũdũ cacabi fracti:aut illud sic rotundũ aqua aspersuꝫ. ⁊ desuper cere qđ fuerit vel heserit pone ĩ sole aq̃ perfusum: nã ⁊ lino ĩsertuꝫ albũ facit colorẽ. quis quis autem aquam salsam plus miserit:plus albã ceram facit:⁊ verno super herbam ponitur. virt᷒ est omni cere termantica et plerotica.miscetur au tem succis et pultibus propter dysentericos confe ctis adiuncto aliquo mellis quo decoctio fiat co mestibilis.in modũ pillule tria grana accepta coa gulatũ lac mammis soluent.vires habet omnis ce ra relaxare duricies mollit᷑. Est.n.media ĩter ca.⁊ fri.sic.⁊ hu.vnde materia est aliorum medicamen torũ:qꝛ ex ea cõstruunt᷑ epithimata ⁊ alia.

Capi.688.

V Asachi id est sordicies parietis balnei.

Sera. lib.aggre.cap.vasachi auc. Gal. Est ca.lenit et dissoluit.facit nasci carnes.⁊ est conueniēs scissuris que fiunt ī ano ⁊ emoroidibus qn̄ ponitur super eas. Et qđ de sordicie colligitur ex corporibus exercitātium calefacit ⁊ resoluit exituras dure solutionis. ⁊ est conueniens vlceribus renū.⁊ illa que colligitur ex corporibus lactantiū confert nodis qui fiūt ī matrice qn̄ ponitur super eos.⁊ cōfert sciatice posita loco ungenti.⁊ sordicies que reperitur ī vasib⁹ ī quibus oleū aduritur:resoluit multū ⁊ lenit.⁊ dixit ī sordicie que est ī corporibus luctantiū secūdū ꝙ ī ea est de puluere:diuersificatur ab alia.Et sordes quidam vniuersaliter resoluit apata indigesta.⁊ conuenit apatibus calidis mamillarū:⁊ hoc qm̄ extiguit inflāmationem eorꝫ:⁊ prohibet cursū humorum ad ipsa:⁊ resoluit qđ iam fluxꝫ est ad ipsa:qm̄ ipsa ē composita ex puluere et oleo ⁊ sordicie corporis hoīs. Sed sordes vasorum recipit acuitates a vase eris:⁊ similiter ē acutior.⁊ sordicies auris confert panaricio.pro sordicie semicupij lege litteram asathartar.

Capi.689.

V Asac arabi.grece asios:latine armoniacum.

Sera. lib.ag.cap.vasac auc.Dia. Armoniacū ē gūmi plāte siluestris siliis plāte galbani ī figura sua.Et nascit̄ ī t̄ra dicta aregemōis:⁊ ē ī ptib⁹ codi. hec herba grece dr̄ asios:cui⁹ radix vulneratur ⁊ egreditur lachrymus qui colligitur ⁊ seruatur:sed aliquādo de ipso cadit super terram:quare admiscetur cuꝫ eo terra ⁊ lapilli ⁊ alie sordes.sed melius ex eo est hn̄s odorem bonū ī quo nō sūt lapides nec ligna ⁊ tendens ad albedinem:cuius fractiones sūt similes fructus olibani.⁊ est purum sine sorde.⁊ odor eius vergit ad odorem castorei.⁊ sapor eius ē amarus.⁊ hꝫ ī se pinguedinem ⁊ splendorem cum soliditate.⁊ illud qđ est huiusmodi dr̄ tarnissima. sed illud qđ continet terram ⁊ lapillos nominat̄ chironia:⁊ defertur de terra que dr̄ monacō.⁊ ē succus plante similis plante galbani ī similitudie sua: et nascitur ibi. Gal. vi.sim.phar.cap.armoniacꝫ secundum translationem grecaꝫ Armoniacum liquor est cuiusdaꝫ ferule.hec mollificatiue virtutis est excellēter:vt eos qui circa articlos poros dissoluit.⁊ splenes skliratos sanat.⁊ scrofulas consumit.virtus est eius que calefacit ⁊ desiccat.Et idem Sera.auctori. Aben mesuay:ꝓprietas eius est cōferre sciatice et podagre ⁊ doloribus iuncturarum qui fiunt a phlegmate viscoso qn̄ datur ex eo aureus vnus postq̄ꝫ resolutum fuerit in decoctione:⁊ ipsum bibitur simplex ⁊ mixtū cum alijs medicinis. Paulus capi.de armoniaco.valet contra tussim antiquam et humidam ⁊ asma ex grosso ⁊ viscoso phlegmate ī gutture. pillule armoniaci accipiūtur in ouo sorbili:vel distemperentur in melle ⁊ dentur. vel fiunt pillule ex eo ⁊ melle: dētur tn̄ prius pectore mollificato cū dialtea ⁊ alijs. Cōtra scrofulas ī principio: accipe armoniacum:sal gemma: nitrum:succum marubij: ceram:⁊ resolue armoniacum ī aceto:⁊ dimitte ꝑ noctem:⁊ postea resolue cum cera ⁊ alijs rebus:⁊ iunge.Contra vicium splenis:Accipe armoniacū ⁊ galbanum equo pōdere:⁊ resolue in aceto:⁊ dimitte per vnam noctem:⁊ ī mane resolue cum cera additis pulueribus costi ⁊ absintbij:⁊ facias vnguentū.ad menstrua prouocanda ex solo armoniaco fiat suppositorium:vel ex eo fiat fomentum: ⁊ postea ex assa et galbano fiat suppositoriuꝫ. Cōtra lumbricos detur armoniacū cum succo absinthij:⁊ resolue ipsum ī aceto:⁊ fiat emplastrū ī vmbilico.vt dentes cadant:accipe armoniacum ⁊ succum iusquiami:⁊ iunge dentes ⁊ cadent. Auerois .v.colliget cap.de armoniaco.cali.est in tertio: siccum in primo.

Capi.690.

V Aronig arabice: grece et latine doronicum.

Sera. lib.aggre.cap.varonig id est doronicum. dr̄ ꝙ sunt vene albe īterius:exterius vero ad citrinitatem tēdentes:⁊ sunt frusta ī grossitudine ramorum seitaragi:⁊ ī magnitudine pollicis ad plus:⁊ sunt aliquantulum dure ⁊ graues:⁊ deferuntur ex syria. Et doronicum ex syria ē illud quod magis administratur.est cal.⁊ sic.in tertio gra.confert doloribus qui generant̄ a vētositatibus grossis ⁊ phlegmaticis ⁊ proprie ventositatibus matricis.⁊ cōfert morsibus venenosorꝫ ⁊ puncturis eorꝫ bibitum.et facto emplastro cum eo et ficubus:⁊ ītrat ī confectionibus magnis.Aben mesuay.est calidum ⁊ siccum:⁊ conuenit ventositatibus matricis:⁊ confortat cor:⁊ confert suo tremori et casatan.Auicē.de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Vbamite .i.affodillus.
Vla est īueterata albugo:vt ī alexādro de oculis.
Vrargiros .i.argentum viuum.
Vra .i.celeste.
Vsaro .i.empetigo.
Veta .i.plantago.
Vetusilla .i.rubi cime.
Venerica .i.acorus.
Veraiklatum .i.vrtica.
Veclon .i.saluia.
Vertipedium .i.verbena.
Venago.i.succus ex tasso arbore expressus.
Vesicogo .i.alkekengi.
Venter apri .i.mille folium.
Velatri genera sunt duo.s.album ⁊ nigrum:et est elleborus.
Vena.i.radix plantarū vel vena corporis. verū ē ꝙ in antidotario Damasceni in receptiōe pillularum de bdellio ponitur venarum adustarum:qđ contingit ex errore scriptoris: quia debet dicere auellanarum adustarum.
Vena cephalica .i.vena capitis.

Xiloaloes silvestre ē radix plāte dicte sporagallia
Xillomurra .i.lignum mirrhe.
Xiliqua.i.carubia:ꝛ aliqñ ē pondus ponderās karat.i.ꝛ ē q̄stum ponderat semen eius.
Xisum.i.acetū. Xilia.i.cassia.
Xia.i.senation. Xisimbrium.i.balsamita.
Xirasia ꝛ xirotes.i.duricies. Xiros.i.rasoriū
Xiran.i.asenablum. Xiria.i.vnguenta.
Xilocauros.i.calcantum. Xoso.i.acetū.
Xorontos.i.brancos. Xosacia.i.almeo.

Sequitur de.y.

Aquintus.i.iaquintus.
Ybaie ē quedam spēs dactili.
Y Ydragiros.i.argentū viuum.
Ydantidas.i.vesicule in matrice.
Ydrogogum ē medicina purgās aquā hydropicorum.
Ydna.i.sorba. Ynanti.i.flos lambrusce.
Ynanciū idē qđ supra.
Ypagissi .i.gūmi hedere.
Yua latine:grece alkolilis:ara.zimar.Paulus:herba ē satis minuta ad albedinē tendens:medet̄ doloribus ꝛ egritudinibus iuncturarum.
Yena.i.bellula. Yeyana.i.brassica.
Yenta .i.bestiola quedam.
Yema .i.lapis ex oculis geni.
Yella.i.carbo. Yend.i.iudaica.
Yeronoson .i.epilepsia.
Yectiris.i.cyminum ethiopū:ꝛ ē gic.
Yectericia.i.morbus ī quo hoīes crocei efficiunt̄: ꝛ ab aue que yecteris nominatur.
Ycteris.i.yctericus Ydree.i.pultes.

Cap.704.

Ydea ƀz Dias.ca.de ydea ƀz trāslationem grecam:folia hƺ similia myrte que amili longi sunt. radix eius remordentis siue redarguctis virtutis ē.sanguinis fluorem siue quēlibet fluxum stringit.Ubi sciendum ꝙ Dias.de ydea facit duo capitula:vnum qđ incipit ydea per.y.ꝛ ē illud qđ ponitur hic.Et aliud cap.qđ īcipit batus.ꝛ vna de spēbus eius est ydea per.i.iota:pro qua.l.l.sulach.
Gal. vi.sim.phar.ca.ydea. ydee radix ꝛ gustātibus qdeƺ ē acra:emorogias ꝛ fluxū ventris necnon dysēterias ꝛ fluxū muliebrē: quotquot talia sanans bibita ꝛ deforis apposita.
Ydema .i.apostema phlegmaticum.
Ydericus .i.asclitacus.
Ygemonica virtus.i.pricipalis virt⁹ anime regit ꝛ ordinat.
Ypericum.i.perforata vel falestrum:vel herba sācti Johannis.l.l.infaricon.
Ypericon idem qđ supra.
Ypenstereon .i.berbena.

Cap.705.

Yreos est herba faciens floreƺ albū vt liliuƺ.ꝛ est ī frōdibus similis yri:sed differunt in floribus.vnde versus: yris purpureum gerit florem:yreos albuƺ.Gladiolus croceum:ƺ spatula fetida nullum.vnde ille herbe sunt similes in folijs:differunt tñ ī floribus.Nam yris hƺ florem purpureum hñtem gradationes diuersas in purpureitate:sicut hƺ arcus celi:pro qua.l.l.lilium.Et est alius cuius flos est alb⁹:ꝛ iste ē yreos.ꝛ ille debilior ē superiori in omni re.ꝛ melior ex eis est: cuius radix ē alba rotunda participans de rubedine ƀm aliquid:ꝛ grossa ꝛ dura et spissa:ī qua est aromaticitas sicut odor viole proprie:ꝛ cuius sapor ē acut⁹ mordicatiuus propter acrimoniam ipsius: hñs nodos breues ꝛ collectos.ꝛ melior pars plante est radix:post illam flores.ꝛ melius tēpus collectionis ipsius radicum est principium veris.Paulus cap.yreos.yreos ca.est ī secundo gra.sic.ī tertio.valet contra duriciem neruoꝝ ex phlegmate. tussim placat.screatum facilē facit.grossos humores pectoris attenuat cū aceto potatus. spleneticis ꝛ spasmum hñtibus prodest.rigorem fe.ꝛ doloreƺ vulue mitigat ꝛ aufert.cum vino potatū mēstrua prouocat.pessariū inde factum secundinā ꝛ fetum mortuū expellit.stomacho nocet.cum aqua ca.bibitum dolorem ventris placat.elixatum ꝛ pistatū vulnera dolentia curat.coctū cum aqua ro.mixtū vulnera et pustulas mundificat:ꝛ bonā ex eis carnē generat.ꝛ valet contra putredinē dentiū et gingiuarum.
Ysteropius .i.matricis prefocatio.
Yster.i.tabanus factus sicut musca magna.
Ysteos.i.muscus. Ybiscus quid ē.l.l.althea.
Ycinthus.i.yreos. Ydiasimum.i.pelicinus.
Ydiosin.i.menta. Ydiosinon idem qđ supra
Ydiomata .i.apostemata phlegmatica.
Ydiscus.i.maluauiscus. Ydria.i.sorba.
Ydria ē secūda spēs lauri.l.l.gara.
Ydria est vas aque.
Ygia greca ē quedam confectio posita ī antidotario.Gal.valet cōtra cōmotionē dētiū si supponat̄.
Ygia.i.vrtica. Ymatices.i.scolopendria.
Ylischi ē egritudo quam aliquis īcurrit propter amorem.
Ylion ē aurū rubeū.Ympolis.i.balsamum.
Yliumpique idem quod supra.
Ypithimum .i.capillacia.
Yrigion vel yringus quid ē.l.l.ascaruticon.
Yris illyrica Dias.folia hƺ yreos similia: differūt tñ in floribus.vnde flores hƺ purpureos cū diuersis coloribus.s.albo mellino purpureo ꝛ cetera:ꝑ qua.l.l.lilium.
Yrigeron.i.senectiones vel cardo bñdictus.
Yrige roncos idem quod supra.
Ycina quid est.l.l.ercinos.
Yriana .i.lambrusca.
Ysinia .i.sipia.
Ysticus.i.porcus spinosus.i.estrice.
Yxiomum .i.ozimum.
Yxion quid est.l.l.cameleombante.
Yontos.i.baruli qui oriuntur in facie.
Yroncos .i.brancos.
Ycores .i.humores.
Ycorion .i.endiuia.

Ydor .i.aqua.
Ydropissa .i.pix liquida.
Ydolum ē qñ aliquid non existit vt apparet secundum imaginationem.

Cap.706.

Ydropiper .i.piper mōtanū vel piperastruz.

Dias. cap. ydropiper ẜm trāslationem grecam: nascitur locis humidis: cuius virga ē nodosa: ī quibus nodis nascūtur folia: que nodos ītra se ꝛ gradus habent: huius folia mentastro similia sunt: sed maiora ꝛ molliora ꝛ albidiora: gustu acerrima: sicut piper: sed non talis odoris: cuius semē ī ipsis virgis minutum existit ꝛ spissū sicut botrus. semen ei⁹ cū folijs cataplasmatibus adhibitū: duricies ꝛ tumores spargit. ꝛ liuores limpidat. siccum ꝛ tritū pro pipere misceri pōt. radix eius ītilis ē. herba cū semine cataplasmate facto et īposita ipopias tollit: ꝛ duros humores spargit: ruborem facit corpori.

Gal. viij. sim. phar. ca. ydropiper ẜm translationē gre. Ydropiper vocatū quidē est sic a locis in quibus nascitur: ꝛ ab eo quem ẜz gustum ad similitudinem que ad piper. ē aūt ca. sed non q̄tum piper: quīmmo viridis hec herba cuz fructu ꝛ cataplasmata ipopias ꝛ scliratos humores aperit ꝛ diaforat.

Ydron .i.viridis.
Ydro .i. argiros vel argentum viuum.
Ydrocomi .i.vermis.
Ydromel .i. aqua ꝛ mel. l. l. mellitum.
Ydromelum fit ex aquo ꝛ malis macinatis.
Ydroleū oleum .i. quod fit ex aqua ꝛ oleo.
Ydromelon est potus quidā factus ex citoniijs et aqua celesti.
Ydrosoma quid est. l. l. fauos.
Ydraforbia idē qō supra.
Ydrorosati .i.aqua rosata.
Ydrogarū .i.aqua ꝛ garum.
Ydromellitum electuarium de melle ro. factū: cuius descriptionem ponit Alexander capi. de fastidio stomachi.

Cap.707.

Ydros gre. ara. squingibil: lati. aqua. Hippo in lib. de aere et aqua. Aqua que ī altis locis siue pulilulentis exurgit mōticulis aquārū optima et saluberrima saporita. talis vero multa vini pmixtione indigens est hyeme cali: estate vero frigida. similiter quoqꝫ ille que profūdius culo exurgunt fonte: quarum etiā melior ea que ab ortu solis ꝛ maxime estiuo tēpore decurrit: alba: pspicua: atqꝫ proculdubio ē odorifera: que uero lēta ē ꝛ grauis: putrefactiua. oꝫ aūt te esse attentum circa virtutes aquarū: vtpote que diuerse in sapore ꝛ pondere sunt. de hac enim qui biberint eorum ventres calidi ac tumidi fiūt: corpora macra cubiti: spatule tenues: similit̄ facies q̄ꝫ maxime carnis ad splenem confluere cogitur: vnde malus sanguis procreatur: illā non bibentes multa superabūdant comestione: esuries illis perseuerat atqꝫ crescit: ꝛ sitis similiter: superiora uentrium: ꝛ media ī flātur: quapropter catarticis fortibus illis utendū est: hac egritudine hyeme ꝛ estate continentur. accidit illis aqua citrina: ꝛ intereūt: estate uero dysēteria: lienteria longa: ꝛ q̄rtana laborant: qui morbi naturam peruertunt ꝛ mutāt: ꝛ in aquam cadūt citrinā. ꝛ pereunt iuuenes illoꝝ pulmonis dolore alijs quoqꝫ passionibus coꝝ mentes perturbantibus affligunt. senes acuta fe. et ardenti ex ventriuz constrictione accidente vexātur. mulieribus apostemata de genere albi phlegmatis īnascūt̄: neqꝫ cōcipiunt vel parturiunt nisi cum magna difficultate atqꝫ molestia. corpora eoꝝ magna ꝛ grossa: quāto plus in longitudinē protēduntur tanto graciliora fiunt. mēstrua vero iuxta ꝙ oꝫ fluūt. pueri hernia viri causone cruriūqꝫ vulneribus īfestātur. ẜz qui huiusmodi nature sunt: his vitam īpossibile est extendi: sed intēpestiua senecta preripiuntur. mulieres vero grauide uidētur: cū vero tēpora partus adueniunt vteri fetus inanes tumore relaxantur: cuiusmodi passione detēta matrix quecunqꝫ aque citrine coadunatione intumuerit laborat. ad hanc itaqꝫ quā prediximus aquā ptinens est: ꝛ ea que a ca. terra surgit aut frigido metallo vel ere siue argēto vel auro siue sulfure aut alumīe. Aque pluuiales leues ꝛ saporite ac lucidissime sunt: nam sol qō subtilius atqꝫ leuius ī attrahēdo assumit. aque pluuiales cito putrent: malūqꝫ exalant odorē: quare. n. ex multis cōgregate sunt aquis: iō leuius alijs putrescere solēt ac mutari. Aqua niualis vel glacialis oīs mala est: postq̄ꝫ semel fuerit cōgelata: nūq̄ꝫ in pristinā conuertetur naturā: quicquid ē saporitum ꝛ leue ꝛ clarū fuerit aut purū: id totum gelu adueniēte recessit: qō vero turbidū remāsit. Et sic poteris probare: si enim aquā ī vase ad mensuraz positam sub gelu cōgelari dimiseris: cūqꝫ congelata fuerit ī sole vel in quolibet calido liquefactā remoueas eadē mēsura multo minus inuenies esse. similiter aūt de gelu ꝛ niue. oīs aqua de niue et similibus peior est oī aqua. aqua frigi. oꝫ dari digesta ma.

Auic. iiij. canone ca. de cura fe. in generali. aq̄ fri. iuuat ī digerēdo. materia.

Auic. eodē lib. aqua ca. citi⁹ cōgelat̄ q̄ꝫ fri.

Auic. primo canōe doctrina. ij. fen. ij. summa. i. cap. iij. aqua fri. non dꝫ dari si est humor crudus ꝛ grossus.

Auic. de cura. fe. in generali. aqua frig. digerit humorem cholericum.

Auicenna eodem loco. aq̄ non nutrit.

Auic. primo canone fen. ij. doctri. ij. capi. 16. sine aqua non pōt esse cōplementum rei nutrite.

Auic. eodem loco aqua currens et discooperta ē melior aquarum.

Auic. eodē lib. melior est aqua que super lutum vadit q̄ꝫ que super petras.

Auic. eodē li. q̄to aqua magis lōgat̄ a suo principio tanto melior est.

Auic. eodem loco: aqua que est estate cali. hyeme fri. est melior.

Auic. eodē loco:aqua cocta minoris infla tionis ꝛ velocioris descensionis.
Auic. eodē loco:aqua pluuialis ꝛ spāliter q̄ ī estate colligitur:ꝛ cum sunt tonitrua est intra meliores aquas. Auic. eodem loco:aqua pluuialis impedit pect⁹ ꝛ vocē.
Auicenna. eodem loco:aque puteoꝝ deteriores aque sunt.
Auic. eodē loco:quedā aque generāt phlegma:ꝛ quedam cholerā.
Auicenna. eodem loco : aqua paluduꝫ est splenis ꝛ hydropisis.
Auic. eodē loco:aque non currentes quocūq; modo fuerint nocent stomacho.
Auic. eodē loco:aqua ca.corrumpit digestionem:ꝛ non tollit sitim illico.
Auic. eodē loco:aqua multū ca.iuuat ī colica ꝛ splenis ventositate.
Auic. eodem loco: aq̄ non nutrit. Auic. pͥmo canone fen.i. doctrina.iij.ca.iiij.aqua dꝫ exhiberi materia exn̄te digesta ꝛ virtute forti. Gal. vi.terapentice cap.ij.aqua tepida facit nauseam.
Aui. pͥmo canone fen.tertia doctrina secunda cap.viij.aqua multum ca. cōstringit cu tꝫ. Gal. vij.tera.ca.ij.aqua fri.nocet defectis. Gal. eodem loco:aq̄ tepida mollit corpus:ꝛ humectat:ꝛ delectat.
Gal. eodē loco:natās īmoderate ī aqua aluminosa constringit cutim:ꝛ trāspirationes intus cōstringit:ꝛ si sūt fumose:generāt febrē.
Gal. ij.de ac.ꝛ mor.ca.i.multi in frigi. aqua balneati mortui sūt anq̄ꝫ domū venirēt
Gal. eodē li.ca.iij.aqua frigi.conueniens est cholericis tēpore sanitatis ꝛ tēpore egritudinis:et hoc si fuerint cōsueti corpori īsueto nequaq̄ꝫ dare:nisi prius venerit ad sanitatem.
Gal. viij.tera.ca.iij.si timeas dare aquaꝫ fri. cōporib⁹ cholericis ꝓpter īcōsuetudinē suadeo q̄ non debeas dare. Auic. pͥmo canone fen.ij.ca. xvi.doc.ij. Terree aq̄ splenē resoluūt:ꝛ non coire volētes adiuuāt:ꝛ aeree corruptioni complexiōis vtiles existunt.
Dias. cap.de aqua.aquarū oīuꝫ natura fri. ē ꝛ hu.aqua que de lapide emanat leuior ꝛ limpidior ē:ventrē et vrinaꝫ procurat. Aq̄ que de paludib⁹ argilosis emanat grauior ē aqua cocta.salutē corporis operatur:ꝛ multū medetur. Et q: ī oībus infirmitatibus aqua ē necessaria:inter oēs aquas pluuialis aqua optima ē et leuis ꝛ dulcis:ꝛ facile digeritur.cito.n.calefit:ꝛ cito īfrigidatur.de fontanis aqua eligitur illa que ad solis ortū tendit et meridiē:ꝛ de montibus caluis exit:hec.n. propinquat pluuiali.que uero cōtra occidentem currūt et septētrionē pessime sunt.aque petram in vesica et renibus creant:ꝛ mulierē sterilē faciunt: ꝛ corpori torporē et rigorē nimiū. menstrua stringunt : ībibētes egritudini sudorē prorumpere vel fluxū ventris vel nauseaꝫ. Dias. ca.de aqua marina ꝑm translationē grecā:Aq̄ marina virtutē hꝫ viscidā ꝛ termāticam:ꝛ cacostomaticā.ventrē turbat.phlegma deponit. cholera vero facta et fomēto adhibita apostemata de alto educit ꝛ maturescit.duricies spargit.oībus diaforesim pᷓstat.neruorū cās cōponit: permonib⁹ nō vulneratis opitulatur. cataplasmatib⁹ necessarie miscetur.malagmatibus et medicaminibus nobilibus additur.diaforeticis q̄maxime īpetiginibus adhibetur.tepida laterū tortiōibus accepta pᷓstolat.ꝛ zernas scabies ꝛ prurigines fomēto adhibita tollit.lendines capitis purgat.tumorē māmarū cōpescit.ꝛ similiter adhibita liuores corporis emēdat.morsib⁹ venenatꝭ occurrit.frigorib⁹ opitulat̄. spalāgionū ꝛ scorpionū ict⁹ vł aspidū nō admittit. calida adhibita corp⁹ extenuatū reficit. lauachris vtilit̄ adhibet̄:que lauachra hydropicis ꝛ cephalargicis ꝛ surdis opitulat̄.si seruata fuerit aq̄ marina bronum nō colliget.multi uero coquūt aquā marinā:ꝛ sic reponunt ad purgationē dātes solaꝫ ꝛ cū pauca pusca ꝛ cū musco ꝛ cū oximelle:ꝛ post purgationē datur iuscellum galline aut piscium:ꝛ tēperat viscitudinē ei⁹.inuenitur aqua sulfurea aluminosa ferrea:que hn̄t virtutē eoꝝ a quib⁹ recipiūt denomīationes:quas virtutes inuenies ī proprijs litteris.

Ydrorodino	.i.aqua rosata.
Ydrorphalos	.i.humiditates capitis.
Ylabee	.i.cacolla maior.
Ymonedea	.i.peliculosa substantia.
Ynos.i.vinum. Ynomel.i.vinum ꝛ mel.	
Ynosbatos	.i.cappara.

Cap.708.

Ypoquistidos id ē succus ei⁹ q̄ᵒ oritur ad pedē rose canine vel barbe hircine.l.l.cissos. Dias. strigit.n. vehemētissime:vnde vētris ꝓfluuium et sāguinis abūdātiam reprimit sine mora.sūt aūt due spēs eius. vna ē flaua.i.subrufa:ꝛ alia alba: quas greci ypoquistidos vocāt:eo q̄ ī radice herbe dicte nascat̄: vt apparet similiter ī.l.cissos:cui⁹ succ⁹ exp̄mitur ꝛ reponitur:valet ad eandē ad que liciuꝫ ꝛ acacia. Paulus.fri.ē ꝛ sic.ī tertio gradu.
Ypothimia quid ē.l.l.glaucoma.

Cap.709.

Ypoglossos id est ligua equi: et uocatur alio nomine myrta agrestis.
Dias. Frutex ē myrte agrestis similis:folia hn̄s minuta ꝛ comā spinosaꝫ: que folia ī sūmitate sūt sicut lingua cum ramulis minorib⁹ circa eadē folia:hanc perbibent multi collo līgatā dolorē capitis tollere.malagmatib⁹ miscet̄.

Ypoquistidos	.i.saluia.
Ypostasis ē sedimē vrine.ꝛ dr̄ ypostasis ab ypos q̄ᵒ est sub:ꝛ sto stas:īde ypostasis.i.subt⁹ stās.	
Yposeta	.i.cauda equina.
Ypotissis	.i.humores īfluentes
Ypomaratron	.i.feniculꝰ rustic⁹.
Yposases.i.phlegmagogū:ꝛ ē q̄ᵒlibet phlegmatꝭ	

eductiuum.
Ypocamus quid est.l.l.cacaballus.
Ypopias .i.liuores sub oculis.
Yposellinum quid ē.l.l.apium.
Ypnoticus .i.dormitatiuus.
Yposagma ē passio in qua iubet cornea oculi: et vocabulo nostro vocatur pedatella.
Ysopus humida quid ē.l.l.censarasab.
Ysopellinum quid est.l.l.apium.
Ysopus quid est.l.l.halase.
Ysopus hortensis quid ē.l.l.quam supra.
Yu.i.viride eris. Ysquiamū.i.iusquiamum.
Yum idem qđ supra.
Yudaica.i.erbum. Yumu.i.scamonea.
Yndus.i.celestis niger. Ypparis.i.cauda equa.
Yrundo quid ē.l.l.chauraf qñ stat pro aue et stat pro sāguissuga: pro qua.l.l.sanguissuga.
Yrunda.i.algardaione. Yrundina idē qđ supra.

Sequitur de.z.

Zanarbu.i.carui.
Zaccharon.i.psilliū.
Zaccarie idem quod supra: ꝛ ponitur istud vocabulum a Gal.in li. dinamdarum cap.de passioninibus pectoris ī cōfectione triasādali: quam facit contra dolorem capitis ex caliditate: ꝛ contra ictericiam: ꝛ contra omnē calorē ītraneū.similiter ponitur illud vocabulū ī viatico cap.de hydropisi ī trociscis de lacca valentibus ad epatis ꝛ splenis passionē ex ca. similiter ponitur ī antidotario Nicolai ī confectione trisandali ꝛ ī confectione trociscoꝝ de lacca.
Zinat .i.argentum viuum.
Zarbazed .i.lapis smaraldus.
Zaro.i.lentiscus. Zacaron.i.psillium.
Zabarat vel zabarac.i.planta cuiꝰ vna spēs hꝫ folia sicut lenticula: ꝛ alia ē similis camepitheos quibus caremus.
Zabarac idē qđ supra.
Zarsac.i.berberi. Zarton.i.oliua.
Zait.i.oleum. Cap.7io.
Zaror ara.uel zarora: grece trionum vel trigonum vel tricoctuꝫ: latine mespillum vel anzarola.
Sera. lib.aggre.ca.zaror auc.Dias. Zaror ē arbor spinosa: cuius vna pars vocatꝰ mespillum.ꝛ hꝫ fructum paruū similē malis paruis bonū ad comedendū.est stipticus: bonꝰ stomacho.cum comeditur retinet ventrē: ꝛ tarde maturatur. Gal. li.ij.de cibis.fructus eius ē stipticus stipticitate forti. ꝛ ī folijs ꝛ in summitatibus ē stipticitas.virtus eius ē frig.palam: qm̄ talium oīum paꝝ comeditur: cōuenit nō vt ficuū aut vuarū copiose: neqꝫ enim vt alimento: sꝫ vt medicinis ipsis indigemus magis. Et.d.in. vij.simp. phar.capi.mespillum ſm translationem grecam: mespillū quidā tricocum nominant: eo ꝙ tria hꝫ ossula oīa intra se.semen aūt est qđlibet eoꝝ huiꝰ arboris: sicut que in pomis inueniūtur sūt arboris pomi et acini vitis: ꝛ mikole ficus.stipticus aūt est sufficienter fructus huius arboris: ꝛ vix esibilis.et retētiuus sufficiēter ē ventris.ꝛ ī germinibus eius ꝛ in folijs stiptica qualitas est non pauca. Et idem Sera. Est alia species zaror in regionibꝰ hispanie: quam multi vocant epimelidā vel pomelido: cuiꝰ fructus est bonus esui. Et vnūquodqꝫ pomum eiꝰ hꝫ tria ossa rotunda: ꝛ idō noīatur trigonuꝫ.ꝛ similiꝰ ē vt superior stipticus: ꝛ hāc spēm latini vocant zarolā. Isidorus: pomelido sorbe fructui similis: mediocris arbor: in flore candido dicta pomelido: ꝙ dulcedini sit eius fructus: ꝛ acuto sapori mixtus.
Dias. cap.de mespillo ſm translationē grecam: mespillum semē hꝫ rotundum fructuꝫ minutū maciano simile: tria ossa hñs: vnde tricoctū dr̄.stipticū ē ꝛ eustomacū.vētrē abstinet.ꝛ tarde maturescit. Almansor tractatu tertio: fri.sunt ꝛ sic.ventrem abstringūt. ꝛ vomitum abstinēt. Et est alia species que in hispania nascitur: quā multi epimelidam vocant: semen rotundū habens ꝛ trigonum: vnde tricoctū dr̄.hoc bonum est ad edenduꝫ: stipticum ꝛ stomacho aptū: ꝛ ista est azarola.
Zauco .i.argentum viuū.
Zamorat .i.smaraldus.
Zābaca.i.sambucus vel raya domestica vnde oleum fit.
Zausior .i.opoponacum.
Zauda .i.crocum orientale.
Zaucule zuco .i.argentum viuum.
Zarin .i.auripigmentū.
Zapinus deda pinus masculꝰ arbor grani viridis idem: et ē botim.
Zanahanan .i.hedera.
Zabarali .i.cascata.
Zabrali idem quod supra.
Zaroich .i.auripigmentum.
Zardec .i.crocus hortensis.
Zauen .i.lolium.
Zambach .i.sambacum.
Zacone .i.sorbe.
Zarneb .i.folia salicis tōrrētis.
Zaaragi .i.lithargyrium.
Zametad .i.smaraldus.
Zarole .i.sorbe.
Zair.i.dolor extensiuus ꝛ abrasiuus in intestino recto.
Zaraunt .i.aristologia longa.
Zaub .i.argentum.
Zaccara .i. psillium.
Zarmena amara.i.auripigmentū rubeum.
Zarnabu .i.rosmarinus.
Zarum .i.sorbe.
Zanet .i.auripigmentum.
Zaiur idem quod supra.
Zaair idē qđ supra.
Zafaran .i.crocum orientale.
Zarnab folia arboris magne non faciētis fructuꝫ similis salici: hñs odorem vt odor citri.
Zarabūt vel machiachorā.i.aristologia longa.

Zara .i.aristologia.
Zara medua.i.bulbus ematicus vel vomicus:et ē narcissus.

Cap.vii.

Zadens arab.gre.faki:la. lens vel micola.
Sera. lib.aggre.cap.zadens auc. Dias.meliores ex lentibus sūt ille que velocius maturantur:⁊ qñ infūdūtur ī aqua ad mollificā Gal. viij.sim.phar.ca. de dū nō nigrescūt. lentibus ſm transla tionē grecam:faki.i.lentes stipticāt nō fortiter: in medio vero ca.⁊ fri.consistūt.siccant aūt in.ij.gra. ipsū quidē earum corpus sistit ventrē.decoctio au tem prouocat:quocirca ⁊ effūditur prior aqua:qñ retētiōis gra Gal. eodē li.⁊ cap.ſ translati tia sumitur. onē arab.sapor earuz stip ticus ē stipticitate pauca.virtus lentis prima ē me dia inter ca.⁊ fri.⁊ exsiccat in.ij.gra.⁊ ipsa stringit git ventrē qñ coquitur bis:⁊ proijcit aqua prima. ⁊ aqua in qua coquūt laxat ventrē.Et dixit Hip po.vi.epidimiarū ꝙ ē tēperata ī ca.⁊ fri.⁊ decliat ad calorē parūper.⁊ signum in hoc ē ꝙ non appa ret per eā qñ comeditur:aut qñ moratur ī stoma cho:aut qñ descendit a vētre īfrigidatio corpori: ⁊ est cōposita ex substantia que stringit ventrē qñ coquitur bis:⁊ pijcitur aqua prima:⁊ aqua ī qua coquūtur laxat ventrem.Idē auc. Dias.qñ come ditur ex ea assidue facit obscuritatē visus:⁊ est du re digestiōis: mala stomacho.⁊ accidūt ex esu ei⁹ sōnia mala.⁊ ē mala neruis ⁊ pulmoni. Et idem Sera.auc.Mesarugie. excorticate ex his sūt frigi. grosse.stringunt ventrem ⁊ vrinā:⁊ ingrossant san guinē in venis:⁊ nō sinūt eū currere.⁊ sūt frigidi ores ꝙ̄ mes.i.robile.Et idem auc.Aben mesuay. lens ipsa ē frig.⁊ sic.in primo gra.⁊ cortex eius est ca.sic.in primo.⁊ de ꝓprietate eius est minuere vri nā ⁊ menstrua ꝓpter eius sāguinis ingrossationē.

Zelbedalbahar .i.spuma maris.
Zerocclkie.i.berberi.Zerūbet.i.zedoaria.

Cap.xiz.

Zedoaria lati.gre.zerūbet.ra dix ē cuiusdā her be ī transmarinis partibus īuente.ca.ē virtutis ⁊ viscide.vnde lumbricos occi dit.ructū facit.⁊ stomacho aptū:cuius dolorez an tiquū ieiune sūptū masticatiōe tollit.Paulus cap. de zedoaria.ca.est in t'tio gra.sic.in secundo.radix ē cuiusdā herbe:que per decē annos seruat. vinū decoctionis eius cōtra tussim fri.facit.⁊ contra do lorē stomachi et ītestinoꝝ ex ventositate vel frigi ditate suppositorium factū ex ea ⁊ trifera magna matricē calefacit et mundificat.salsamentuz ex eo factū et roremarino ⁊ pane asso ⁊ aceto appetituz inci tat. Sera. lib.aggre.capi.zerūbet. zerūbet.i. zedoaria:⁊ sūt radices rotunde si miles in sapore ⁊ colore zinziberi:⁊ affert de seni. Aben mesuay.est ca.⁊ sic in.ij.gra.⁊ ipinguat ipin guatione conuenienti.⁊ aufert vētositates. ⁊ de ꝓ prietate eius ē ꝙ aufert odorez allij ⁊ cepe ⁊ vini. Et dixit Bedigoras: confert morsui venenosorū. Auic. de viribus cordis.d.ꝙ ē ca.⁊ sic.in.ij. gra.⁊ hʒ confortare cor.

Cap.xiz.

Zeg ara.vel cachita gre.calcitis vel colcotar vl' calcadis:la.vitriolū
Sera. lib.agg.cap.zeg auc. Gal. vidi ī mineris tres venas extēsas:vnā super aliā per longū spaciū:⁊ vena in ferior erat zeg nigrū:⁊ vocatur marchasita:pro q̄ le.l.hager marchasita.⁊ scōa que erat supra eam ē colcotar vel calcitis:pro quo.l.l.calcitis.⁊ t'tia que erat superior est zeg viride:⁊ ē vitriolū vel calcan tū.⁊ hec que ē zeg nigrū conuertitur:⁊ colcotar fit zeg viride.i.vitriolum.Est aliud zeg rubeum : qđ hic nō ponitur:qđ iuenies in.l.atramentuz.⁊ oēs tres spēs diuersificāt ad inuicē ī subtilitate ⁊ gros situdine:qñ grossius ex eo ē zeg nigrū:⁊ subtilius ē zeg viride:⁊ colcotar ē mediū it' hec duo. ⁊ vir tus istoꝝ oīum ē adustiua cōburens carnē ⁊ faci ens escarā durā:⁊ est stiptica.⁊ zeg quidē viride ⁊ colcotar dissoluitur et liqfit:qñ ponit' super ignē: sed zeg nigrū nō dissoluit' neqꝫ liqfit: q: coagula tio eius est petrificata fortis.zeg vero viride ē ma turatiuuz a calore suo naturali maturatione āplio ri ꝙ̄ colcotar.Idē auc.Dias.zeg aliud ē babyloni cū:⁊ aliud cyprēse.⁊ babylonicū ē meli⁹ durū: qđ cū frāgitur hʒ īterius maculas albas. ⁊ virtus ei⁹ ē sicut virt⁹ calcitis:⁊ cōburit' sicut ipsū.sed cyprē se hʒ colorez aureū versus colorē eris frāgibile ve nosū sicut alumen:īteriuſ hñs maculas splēdidas similes stellis.⁊ melius ex eo ē recēs mundū fran gibile.illud aūt qđ defertur ex babylonia ē meli⁹: ⁊ ē forti⁹ ī oīb⁹ ꝙ̄ cyprēse preterꝙ̄ ī medicinis ocu loꝝ:nā in hoc ē debilius cyprēsi:⁊ hʒ virtutez stip ticā.sed bitirias putant aliqui ꝙ sit spēs zeg.⁊ ē il lud qđ aggregatur super capita mineraruz eris si cut sal.⁊ ex eo ē qđ generatur sup mineras: qđ dr̄ maltīa:qđ inuenit' ī mineris vbi fodit' es: ⁊ aliqñ super ipsū es reperitur:⁊ cōplexio ei⁹ ē terrea.Et ex eo ē qđ reperit' ī mineris ī t'ra que dr̄ falchia ⁊ ī alijs pluribus.⁊ melius ex eo ē cui⁹color ē sicut color sulfuris:⁊ ē leue equaliū partiū mundū.⁊ qñ tangit' digitis fit nigrū.⁊ eius virt⁹ē adustiua simi lis virtuti zeg.Et idē Sera.auc.Dias.vitriolū vel calcātū hʒ vtutē stipticā ꝯstrictiuaz adustiuā.⁊ qñ sumit' ex eo in potu.z.i.cū hydromelle expellit lū bricos ⁊ ascarides.⁊ qñ sumit' ī potu aufert nocu mentū fungoꝝ faciēs euomere.⁊ ponit' ex ei⁹ pul uere ī narib⁹:⁊ cōstringit sanguinē fluentē ab eis. ⁊ qñ ponitur ex eo ī naribus distillato ī aqua mun dificat caput.⁊ puluis eius mundificat vlcera que sūt ī narib⁹ ⁊ ī auribus:⁊ sedat dolores auris:⁊ oc cidit vermes ī eis.Paulus ca.de vitriolo.cal.est et sic.ī quarto.Bulcasim Eben Aben azarin li.q dr̄ seruitor trāslato a Simone de ianua.forma cōbu stionis calcāti ē hec: Accipe calcantū:⁊ pone sup testā nouā:⁊ testā pone sup prunas:⁊ vre:⁊ sit quā titas cōbustiōis eius si fuerit calcantū nō multe hu miditatis qñ nō apparebūt āpulle:⁊ erit desiccatū

desiccatione forti: ꝛ si fuerit amplioris humidita
tis oportet ꝙ dimittatur sup prunas quousqꝫ mu
tetur color eius: ꝛ qñ mutabitur color eius itra se
ꝛ vertet' ad similitudinē nigre:oꝫ ꝙ auferas ab
igne ꝛ purges.ꝛ sunt qui ponūt super prunas:et ex
sufflant desuper donec declinet ad citrinitatem:
aut ponunt super testā:ꝛ ponunt super prunas : et
miscent donec mutetur color eius.

Cap.714.

Zebus albach siue zebet halbahar
arabice : gre.alcionium vel alosachne
vel arosachie vel alosanche:latine spu
ma maris Sera. auc.Dias.sūt eius quiqꝫ species.
vna earū ē solida ꝛ grauis: hñs
odorē piscium putridoꝝ.ꝛ similitudo eius ē sicut
similitudo spongie marine.ꝛ reperitur multuꝫ in
littore maris.Secunde vere speciei figura est lon
gior ista.ꝛ ē leuis pondere:hñs multa foramina.ꝛ
ē similis vngule oculi:leuis sicut spongia . ꝛ odor
eius ē similis odori lēticule marine.Tertia ē simi
lis rose.ꝛ color eius vergit ad rubedinē et purpu
reitatē.Sed quarta ē similis lane sucide : leuis pō
deris sicut spēs secūda.Quinta vero est in superfi
cie lenis:interius vero aspera similis fungo : et hꝫ
odorē.Et idē auc.Gal.oīum specieruꝫ spume ma
ris substantia ē subtilis.ꝛ resoluit ꝛ abstergit:verū
vna hꝫ bonitatē plus alia:ꝛ alia ē minor in his vir
tutibus ꝛ in subtilitate substantie: ꝛ ꝑpter hoc sūt
diuerse.Et virtus quidē duarū spērū primarū est
que cōuenit empetigini ꝛ scabiei ꝛ morphee:ꝛ mū
dificat facieꝫ.Et tertia est subtilior oībus spēbus:
ꝛ iō qñ aduritur:ꝛ miscetur cū vino rubeo subtili:
ꝛ linitur allopicia:curat eaꝫ.Et virtus quarte est si
milis huic virtuti:nisi q2 est debilior ea quantitate
non pauca.Et quinta hꝫ in sapore suo ponticitatē
ꝛ acuitatē.ꝛ virtus eius ē calidior spēbus alijs:ꝛ q̄
adurit pilos : ꝛ excoriat cutim.Et idem auc.Dias.
due prime species sūt bone ī lauaturis mulierum:
q2 mundificāt cutem earū.ꝛ conferūt similiter ad
auferendū bothor lactea ꝛ empetiginē:ꝛ lentiginē
ꝛ baras:ꝛ scabiē vlceratā ꝛ morpheā:ꝛ maculas q̄
fiunt in facie ꝛ in alijs partibus corporis:ꝛ similia
hoꝝ.sed species tertia conuenit strangurie ꝛ lapi
di vesice:ꝛ dolori renuꝫ:ꝛ hydropisi:ꝛ dolori sple
nis.sed qñ miscetur cū vino:ꝛ linitur in allopicia:
curat eā.sed alie due spēs stipticant ꝛ abstergūt et
mundificāt:ꝛ ꝑpter hoc abstergūt dētes.sꝫ qñ mi
scentur cū sale:abradūt pilos.sed siqs vult aliquā
istarū specierū oꝫ ꝙ ponat illam ī aliqua olla no
ua cruda:ꝛ cooperiat eā luto : ꝛ ponat ī fornace:ꝛ
dimittat ollam donec coquatur olla:deinde extra
hat' ꝛ reponat':ꝛ lauat' sicut climia.sed spuma alia
ē que dr̄ adarchi:ipsa cōgelatur sicut sal super cā
nas ꝛ super iuncos ꝛ super alias herbas.ꝛ reperit'
adherens cānis ꝛ herbis in locis humidis ꝛ luto
sis ꝛ salsis.ꝛ color eius ē similis colori floris lapi
dis asios:aut floris spume maris.ꝛ hꝫ multa fora
mina sicut spongia.Et idē auc.Gal.virtus eius ca
lefacit multū:ꝛ abstergit abstersione forti.ꝛ cōue
nit egritudinibus ī quibus oꝫ calefacere qñ ponit'
extra corpus.sed interius non ē cōueniens ꝑpter
sui naturam ꝛ fortitudinē nimiam.Et idē aucto.
Dia.ē bōa scabiei vlcerose: ꝛ bothor lacteis ꝛ em
petigini et similibus.ꝛ vniuersaliter ē ca.ꝛ īmutat
cōplexionē malā quā hñt mēbra ad bonā : ꝛ sedat
dolorem:ꝛ sedat sciaticam.Almansor tractatu.iij.
ca.de spuma maris.Spuma maris plures hꝫ spe
cies que oēs ca.virtutis exñtes ꝛ sic.scabiei ꝛ mor
phee atqꝫ allopicie auxiliātur. Bulcasim li.q dr̄
seruitor trāslato a Simone de ianua.Modus cō
bustionis spume maris:pone eā ī olla terrea:ꝛ co
operi:ꝛ luta cuꝫ argilla:ꝛ pone in furno quousqꝫ
aduratur:deinde accipe ꝛ repone.Et quidā ponūt
super prunas:ꝛ cōburunt exsufflando:sed ablutio
eius est sicut ablutio tucie.

Zeiden.i.medicina que fit in india ex ligno indo:
ꝛ ē virtus eius similis virtuti behem.
Zebel.i.stercus vel fimus. Zet.i.oleum.
Zemeneton .i.priuatio gressus.
Zeron.i.augmētationes vel sopiosa que fiunt in
cruribus aīalium.l.l.hair.
Zegreste.i.berberi. Zegi.i.calcitis.
Zema.i.succus. Zeocha.i.nux muscata
Zerna.i.empetigo. hoc vocabulū ponit' in. l.glu
ten:ꝛ in.l.carnea.
Zemor .i.rubor placidus.
Zenor idem qd̄ supra.
Zedua.i.planta de manerie volubilis.
Zeliabin.i.syrupus rosatus.l.l.geleniabin.
Zebri.i.oleum. Zefere.i.ruta.
Zedenagi.i.canapis. Zecteno.i.oliua.
Zeialderū .i.oleum lentiscinum.
Zebara ē quedam medicina odorifera.
Zephirus .i.fauonius uentus.
Zema.i.ius qd̄ nos dicimus zeuma.
Zerboin.i.spēs cypressi. Zeduce.i.nucella.
Zeulia.i.centūnodia vel poligonia.
Zercasen.i.rhaphanus. Zeite.i.oleum.
Zeite erait .i.oleum laurinum.
Zeite edirū.i.oleū lentiscinū.Zēfur.i.vua lupina.
Zeduar zimum .i.fermentum.
Zereactis alcamapsi .i.semen apij.
Zebon.i.butirum. Zest.i.test.
Zegibel.i.zinziber. Zēsara.i.isop' humida

Cap.715.

Zedcara est quedā herba simi
lis aristologie minori
ꝛ in sua virtute.ꝛ melior ē illa q̄ cuꝫ na
pello crescit:ꝛ ē tyriaca napelli ꝛ oīuꝫ
venenoꝝ.ꝛ ponit' triplū pōderis zirūbet loco ei'.
Zensifur.i.cinnabrū. Zeia.i.spelta.
Zeia .i.loliū.
Zelem.i.pip ethiopū ꝛ pip nigroꝝ:ꝛ ē habelceliꝫ.
Zeminerum .i.priuatio gressus.
Zeugite ē spēs calami aromatici.
Zēmetū.i.priuatio gressus. Zemi.i. fermentū.
Zemphiros apostema duꝝ cui nō associatur sen
sus neqꝫ dolor.
Zerait.i.herba vnde fit licium.

Zeias.i.spelta. Zeari idem quod supra.
Zion.i.semperuiua. Zirius.i.myrta.
Zima.i.fermentum. Zicama.i.lolium.
Zimlas.i.trifolium. Zimibar idē qd̄ supra.
Zimilas idem qd̄ supra.
Zireosire.i.cibus qui fit de berberis.
Zigin vel zigi.i.forfice. Zipparis.i.galla.
Zion.i.vita. Zicifur.i.cinosbatus.
Zia.i.senationes. Zimber.i.rosmarinus.
Zirumbet.i.zedoaria. Zimar.i.via.
Zincuria.i.viride et erugo eris.
Zimaria idem qd̄ supra.
Zirimoen .i.hermodactili.
Zirungen idē qd̄ supra. Cap.716.

Zinziber caninū vel aquaticū .i.olus qd̄ interficit canes:cuius folia sūt sicut folia salicū: sed magis citrina eis.ꝛ hn̄t virgulta rubea hn̄tia saporem zinziberis.
Zirbus.i.panniculus cooperiens intestina.
Zibarbegi.i.cibariū ex carne cocta et ouis simul commixtis.
Zirabē idē qd̄ supra. Zicibil.i.zinziber.
Zinziber quid ē.l.l.tegibel. Cap.717.

Zirnabum .i.arbor magna non fructificās ī mōte libano de seni:cuius virgulta sūt parua rotūde figure:hn̄s paruā grossiciem calami cū quo scribitur: nigra ad citrinitatē declināntia:que non hn̄t multū saporē neqꝫ odorē: ꝛ modicū qd̄ hn̄t de odore ē odor citri.ē ꝛ eiꝰ virtus nucis muscate:ꝛ ē subtilior parūper.
Zirionti .i.aristologia.
Zirmidia.i.herba oculi:ꝛ ē luyula.
Ziciper .i.galla. Zinziar idē qd̄ supra.
Zincifa agrestis.i.rubea que hꝫ fructus intus pilosos.l.l.sulabic.
Zibrabegi.i.cibaria q̄ ex carne cocta et ouis simul cōmixtis conficitur vel raphea mixta cū ouis.
Zirungen.i.hermodactili vltramarini.
Zimar.i.lactuca asini. Cap.718.

Zirumb siue zirūbet ara. gre. circūgnē vel chauch. Sera. lib.aggre.cap.zirumb. Zirumb ē ex spēbus odorife ris:ꝛ propter hoc admiscetur ī cōfectionibus aromaticis.Et idem auc.Gal.est ca.ꝛ sic.prope tertiū gradū.ꝛ ē in virtute sua simile cassiclignee ꝛ cubebe.Et idē auc.Consodomij:si non hēs cinamomū pone ꝓ eo zirumb.Et idē aucto.Pauli:sicut dicit Gal. nec plus nec minus vnica littera:q̄re signat̄ ꝙ ab eo transtulit.Et idem auc.Isaac eben arā: ē arbor magna que nascitur ī monte lubue.i.in oriēte:nullū faciens fructū:hn̄s folia longa:quorū color est inter viriditatē ꝛ citrinitatē:similia folijs salicis:ꝛ ita ē color ramoꝝ.Et hꝫ odorē sicut odor citri.ꝛ ē ca.ꝛ sic.ꝛ stiptica.resoluit ꝛ stringit vētrē. Et idē auc.Mesarugie:virtus eius ē sicut virtꝰ nucis muscate:uerūtū ē subtilior ea.ꝛ qn̄ fit sternutatorium cū eo ꝛ oleo violaceo conuenit dolori capitis frigido et humido.ꝛ cōuenit stomacho ꝛ epati ꝓpter suam aromaticitatē.
Zirumquimaꝫ ē q̄dā cāna similis cinamomo:ꝛ ē zirumb.
Zicifal planta ē ī vltramarinis partibus:ꝛ etiaꝫ ī mōtibus sclauonie: qua caremus.
Zibil.i.passule Zimgit ē propriū nomen loci.
Zimgig idem qd̄ supra. Ziniar.i.viride eris.
Zinirna.i.myrrha.

Cap.719.

Zinirmon fꝫ Dias. zinirmō ꝯm translationem grecā nascit̄ in monte anamon.virgas hꝫ similes apio ꝛ ramos plurimos: et folia similia ei:lata super terram sparsa: fortiora ꝛ pinguiora et odorata cū viscitudine.color est illi mellinus.ꝛ sunt ei capitella aneto similia:ꝛ semen obrotundum simile cauliculo:nigrum viscidum: ꝛ mirrhe hn̄s odorē.radix eius viscida est ꝛ odorata ꝛ mollis: succum plurmuꝫ hn̄s:ꝛ fauces mordens.Corium ē illi a foris nigrum ꝛ ītus viride: aut subalbidum.nascitur locis asperis ꝛ humectī. virtus est radici eius ꝛ semini et herbe ca.eius. folia ī sale componūtur:ventrē stringunt.radix eius venenis occurrit.tussietibus ꝛ orthonoicis vrinaꝫ ꝓuocat.folia eius cataplasmatibꝰ adhibita tumores ꝛ duricies spargunt. radix eius omnia simili facere pōt.semen eius vrinam prouocat.nefreticis ꝛ spleneticis et dolori vesice maximum presidium est.menstruis īperat.secundinas exponit. sciaticis vtil̄ ē. bibitū īflationē stomachi spargit. sudorem ꝓuocat.ꝛ ructuationem prestat.maxime hydropicis subuenit.
Zoci.i.animalia. Zogi.i.forpices.
Zonamon.i.sēperuiua. Zomus.i.fermentum.
Zoan.i.aīalia. Zodiaca.i.aīalis.
Zoi.i.vita. Zode.i.cyperi.
Zoohod idem qd̄ supra.
Zomon .i.ius vel salsamentuꝫ.
Zorumbet .i.zedoaria.
Zurumbet.i.zedoaria:cuius herba ē similis cypero:sed maior ꝛ minus odorifera.
Zuozur .i.poligonia.
Zuczocaria .i.flos agni casti.
Zuccozaria idem qd̄ supra.
Zucchare quid est.l.l.zuccare.
Zuzem .i.vitrum.
Zufe .i.isopus.
Zuges.i.vitrum. Zufeigebus.i.iuiube
Zumana.i.viride:ut erugo eris.
Zuffore id est planta habens folia similia rute: et est suffe.
Zurus .i.paluirum.
Zulbe .i.cicercula.
Zuleluge hoc fit de farina aqua ꝛ melle simul cōmixtis ꝛ in oleo frixis.
Zuleuie idem qd̄ supra.
Zundebeduster .i.castorcum.
Zuffefese .i.iuiube.

Zufoara.i.leuisticum. Zukermen.i.coriza.
Zubel .i.butirũ crudũ.
Zufẽferad.i.radix mãdragore.Zuferia.i.alacha.
Zugi.i.acumẽ lãce:ꝛ ponit̃ ꝑ sagitta hñte acumẽ.
Zuffarizef .i.iuiube.

Cap.720.

Zucarum.Sera. li.ag gre. ca.zucarũ auc.Gal.prima eius virt⁹ est que siccat:scđa q̃ abstergit ꝛ resoluit:ꝛ dixit de inge.sa.ꝙ ĩgreditur in medicinis q̃ aperi unt opilationes:ꝛ abstergũt et mũdificant vias. ꝛ est lõginquũ a nocumẽto stomachi:ꝛ ab eo qđ fa cit sitim sicut mel:ꝛ efficitur per expressionẽ cãna rum:ꝛ succus earũ coagulatus vocatur zucarum. Et idem auc.Dias.est similiter zucaꝝ spẽs que ẽ ex speciebus mellis:ꝛ vocatur mel canne:et est il lud zucarũ qđ est ita pingue ꝙ non ĩdurat̃:sed re manet liquidum ad modũ mellis:ꝛ cũ plus mora tur durescit:cuius substãtia coagulatur super can nas ĩ india ꝛ arabia ꝛ cuꝫ plus moratur durescit: cuius substantia ĩdurata similatur substãtie salis. ꝛ frangitur sub dẽtibus sicut sal : ꝛ vocatur sal in dum.Et qñ resoluitur ꝛ bibitur soluit ventrẽ:ꝛ est bonum stomacho.confert dolori vesice ꝛ renũ.et abstergit obscuritatẽ visus.Idẽ aucto . Aben me suay.Est ca.in prin.secundi grad.hu.in medio pri mi.Et tale zucarũ sic coagulatũ super cãnam ẽ qđ affertur ab egem ꝫ frusta similia frustis salis.Et est ẽt zucaꝝ taberzed.i.de regione illa ĩ qua fit zu carum albũ puꝝ ꝛ bene coctũ:qđ nõ mollificatur sicut sal iameni.Est simılit̃ zucarũ alusar ꝫ Aui. li.scđo ca.de zucaro. Zucaꝝ alusar ꝛ ẽ ros cadẽs sub alasaꝫ:ꝛ sunt sicut frusta salis:ꝛ in ipso ẽ pon ticitas ꝛ amaritudo cũ abstersione ꝛ resolutiõe. acuit visũ.ꝛ confert renibus et vesice. Et est aliud zucaꝝ amarum.qđ colligit̃ in planta hauser. Pau lus cap.de zucaro. Zucarũ est cali.ꝛ hu.in primo gra.virtutẽ hꝫ nutriẽdi ꝛ infrigidãdi ꝛ relaxandi. Contra dolorẽ oculoꝝ distẽperetur zucarũ cum lacte mulieris:ꝛ distilletur in oculo:probatuꝫ est. Et idem Sera. Penidie sunt ca.ꝛ hu.ĩ primo gra. molliunt ventrẽ:ꝛ sunt grossiores zucaro.
Auic. li.ij.cap.de zucaro.Zucarũ ẽ uehemẽ tioris lenificationis:ꝛ sedat ĩflationẽ. ꝛ cum oleo amigdalino conuenit colice.

Sequitur de littera.ↄ.

ↄCar id est virga pastoris.
ↄdos est ordeum romanuꝫ: ꝛ est ordeum cui non est cortex.
ↄdro idem quod supra.
ↄdisi quid est:lege litteram condes.

Op⁹ pandectarũ medicine emẽdatũ p eximiuꝫ miũ artiũ ꝛ medicĩe doctorẽ dñꝫ ꝛ magistrũ Ma theũ moretũ brixanũ: Bononie ĩ medicĩa ꝛ astro nomia legẽtẽ:Uenetijs ĩpẽdio Iohãnis Colonie agrippinẽsis Iohãnisq̃ mãthen gheretzen socioꝝ sũma cũ diligẽtia ĩpressũ feliciter finit ãno salutis christiane.M.cccclxxx.sexto idus octobris.

LAUS DEO.

